De diuina et eterna christi generatõe Ca. i.

Incipit liber de vita ihesu christi nõ ille de infantia saluatoris apocriphus. sed ex serie euãgelice historie collectus.

De diuina ⁊ eterna christi generatõe Ca. I

EX plenitudine itaqz euangelii viui scilicz boni quod vsqz ad hoc tpus gratie dñs ihsus seruauit. quasdam guttas haurire cupientes. sumamus initium a diuina eius generatione. de qua euangelista iohãnes specialiter loquit. qr oĩa ad hoc inducit vt diuinitas vbi manifestet maxime ꝓtra quosdam hereticos. dicentes xpm purũ hoiem esse. ⁊ pdñs ꝓpter tpalem natiuitatẽ. nec sp nec ante mariã fuisse. Et ideo de eternitate vbi incipit oñdens diuinã xpi naturã. in qua eternaliter precessit mariam. Et pmit quinqz de diuinis psonis que ꝓordinem tanguntur in subscriptis. Primo declarat filiũ a patre eternã generatõem dicens. In principio erat verbum. i. in ipso deo. qui ab omnibus supponit primũ principium necãrio est verbum ꝓprie dictũ. tanqz in ipso cuius est Ac si diceret filius erat in patre. patri. s. coeternus nõ in maria incepit eẽ. sed in principio. i. in patre qui est principiũ sine principio. ⁊ filius qui ẽ principiũ de principio Dicit aũt vbũ dei filiũ qr ihesus xpus dñs noster. quẽadmodum dr filius dei. sic dr verbũ dei. sic ⁊ virtus ⁊ sapientia dei vnũ em̃ idemqz significant vnũ idemqz sunt. filius. verbum. virtus. ⁊ sapientia. Sed ait verbũ. non filius. qr hoc nomen verbum magis ad ꝓpositum facit qz filius. Ubi sciendum q vox significatiua dr verbũ. sz hoc est tantũmodo large ⁊ denominatiue. inquantũ significat interiorem mẽtis ꝯceptũ. sicut vrina dr sana. in quantũ est sanitatis indicatiua. ⁊ ideo sicut illud ꝓprie dr sanitas. qđ ꝑ vrinã designat. ita illud ꝓprie dr verbum qđ ꝑ vocem significat Hoc aũt est interior mentis ꝯceptus. qr voces sunt note ⁊ signa passionum que sunt in anima. ⁊ ita ꝯceptus mentis interior. etiam anteqz per vocem designet ꝓprie verbum dicitur Cũ ergo hoc nomen verbum significet vocem vocalem ⁊ quod exit ab ore significet etiã mentale. qđ a mente gignit. nec ab ea recedit cũ emittit. s. verbum ꝯceptum. sm vltimã acceptõem hic sumit vt ꝑ ipm filius intelligat. quippe qr a patre ꝓcedit ꝑ eternã natiuitatẽ. ac cum eo ⁊ in eo ꝑmanet ꝑ essentie vnitatẽ. sicut cogitatio seu ꝯceptio mentis q̃ ex mente nata ẽ cũ ipsa ꝑmanet. ⁊ ideo maluit dicere verbũ qz filius Cũ igit in ipso deo ꝓprie ⁊ ꝓfecte sit verbũ. verbum aũt de sua rõne dicit qđ ꝓcedens ab eo cuius est verbũ. sicut ꝯceptus a ꝯcipiente. ⁊ cũ verbũ ⁊ filius sint idẽ. sequit q ibi sit generatio filij a patre ex quo est ibi ꝓcessus verbi a dicente Itẽ totus describit filiũ dei sub noĩe verbi qz sub noĩe filij. qr filius solum dicit ꝯparationem ad prẽm. verbũ vero dicit ꝯparationẽ non solũ ad dicentẽ. sed etiã ad id qđ per verbum dr necnon ad vocẽ quam induit. ⁊ ad doctrinã que mediante verbo in altero efficitur Quia igit dei filius debet hic describi non tm̃ in ꝯparatione ad patrem a quo ꝓcedit. sed etiã ad creaturas quas fecit ⁊ ad carnem quã induit. ⁊ documenta que prebuit. ꝯgruissime ⁊ decentissime sub noĩe verbi describit qr nomen illud ad omnia supradicta respicit. nec posz sub celo ita nomen ꝯuenies inuenire. Secõ declarat patris ⁊ filij psonalem distinctõem dicens. Et verbum erat apud deũ. Hoc nomen deus in hac clausula est psonale. vt verbũ erat apud deũ. i. apud deum patrem. Semp em̃ in patre filius. sp in filio pater Unde hec prepositio apud que est transitiua psonarum ⁊ distinctiua. distantiã distinctõis psonalis designat non essentie. Nulla em̃ res dr ꝓprie esse apud semetipsam. sicut nec aliqs est in seipso ⁊ ideo inter verbũ ⁊ principiũ apud qđ est verbũ est psonalis distinctio. Nõ em̃ verbũ ꝓcedit a pte ꝑ actõem transeuntẽ extra sed manentẽ intra. ⁊ iõ verbũ manet intra illud cuius est verbũ. tm̃ ab eo distinctũ distinctõne psonali vt iã dictũ est. qr verbũ erat apud deũ. vt alius apud aliũ Tercio declarat pris ⁊ filij ꝯsubstantialitatẽ siue substantie vnitatẽ. d. Et deus erat verbũ. ita q li deus ponit a ptedicati dicẽdo verbũ est deus. Noĩa em̃ ⁊ vba transposita idẽ significant Hoc nomen ds in hac clausula est eẽntiale. vt verbũ est ds. i. natura est sbã dina ne dicat esse cũ deo ⁊ nõ deus. nihil em̃ in deo est qđ deus nõ sit. qr totus idẽ est ⁊ substantialr idem. Quãuis ergo verbũ sit apud deũ. non tm̃ est aliqd extranee nature sic est verbũ nẽm sed est nature dine que indiuisibilis est ⁊ non multiplicabilis. qr nullo mõ ꝑt esse misiona ⁊ simplicissima. ⁊ iõ verbũ ⁊ principiũ a quo est sunt idẽ penitus in natura q̃uis vt dictũ est distinguant in psona. ⁊ sic in ista clausula implicant oẽs tres psone. patet in hoc noĩe deus. filius in noĩe vbi. spũs sctũs in prepositõe apud Quarto declarat pris ⁊ filij coeternitatẽ. d. Hoc erat in principio apud deũ. Hoc. s. verbũ de quo locutus fuerat est apud deũ prem̃ a principio eternitatis. i. ante scla est eternaliter. q. d. Hoc dei verbũ nunqz a deo patre extitit separatum. Nunqz em̃ pater sine filio fuit. nunqz sine verbo. nunqz sine vbrute. nunqz sine sapia esse potuit. Patrem em̃ dicimus qr filiũ habet. cũ hoc sit prem̃ eẽ qđ filiũ habere Et qr pater qui verbũ dicit ⁊ ꝯcipit est ab eterno. ergo verbũ qđ gignit dicendo vt vere dicat verbum in

principio non tpis quo dictū est. in principio creauit deus celū ⁊ terrā. sed in principio eternitatis. de quo dr. tecum principiū in die virtutis tue in splendoribꝫ sanctoꝝ. ex vtero. i. substantia mea ante luciferꝫ. i. ante mundi creatōem genui te. Unde qñ dr. ego hodie genui te. intelligit de die eternitatis. qui oēm diē ꝓplectit Et sic accipit hic nomen principaliter ꝯ supra. qr ibi accipit ꝑ patre. hic ꝑ eternitate Qualiter aūt verbū ipē pī genuit qr solui nō pt queri non dz Diuina eīm generatio est oīno inenarrabilis. de qua dr. Generatōem eius qs enarrabit. qr et si dr filius a patre genitus. tñ qualiter nec ꝑphēta nouit nec angelus Moraliter docemur ex premissis ꝙ principiū oīs intentōis nr̄e dz esse deus. qr in principio erat verbū ⁊ deus erat verbum. Itez si vis scire de omni actōe tua interiori ⁊ exteriori vtz sit diuina ⁊ vtz deus ipsam opetur in te ⁊ per ipm sit facta. vide si finis intentionis tue sit ds. qđ si sit ita actio tua est diuina. qr pncipiū ⁊ finis idem. s. deus. Postꝯ ergo euangelista declarauit ipsius verbi esse seu generari Consequēter declarat suū agere seu opari. ⁊ declarat nunc quinto pēis ⁊ filꝫ indiuisam opatiōem dicēs Oīa ꝑ ipm facta sunt. s. quecūꝫ a patre fcā sunt ⁊ sine ipo factū ē mihil. s. a patre siue visibile qđ siue intelligibile Siquidē oīa in sapientia fecit ds ⁊ sine sapientia mihil fecit. Creature eīm ꝓducunt a deo sicut artificiata ꝑ artificem. Oīm eīm est artifex cū sit agens ꝑ intellectū. qđ aūt ꝓducit ꝑ artē seu intellectū ꝓducit ꝑ artis seu intellectus ꝯceptū. sicut domus in re extra ꝓducit a domo que ē in aīa. verbū aūt in dīnis idē est qđ ꝯceptus intellectus dīm vt supra dictū est. ergo oīa ꝓducta. ꝙ ipsum ꝓducta sunt tam spūales ꝯꝫ corꝑales creature Hec aūt prepositiō ꝙ notat hic cām efficientem nō aminiculantē vel ministeriū vel instrumentū Ipe eīm filius cū pte est actor oīm ⁊ similiter spūssanctus cū eisdez qr in diuidua sunt opa trinitatis. Oīa ergo ꝙ ipm facta sunt. vt nec pater nec spūssanctus excludant. Oīa simul ⁊ semel sunt facta sed sex diebꝫ per partes sunt distincta. Si ergo oīa per ipsum facta sunt verbum autē non possit a se fieri vel seipsuz facere. qr eēt antecꝯ esset sequitur ꝙ ipsum verbū non sit factū Et ſm aug. Si factū nō est creatura nō est. Si āt creatura nō est eiusdē cū patre substātie est. Omīs eīm substāntia que deus nō est creatura est. ⁊ q̄ creatura nō ē deus est. Hoc aūt verbū nec syllabis ꝯstat. nec voce ꝓfertur. sed semꝑ in sinu. i. secreto ⁊ corde patris manēs. cūcta disponit. regit ⁊ opatur. Non eīm loquēdo sed volendo cuncta opatur deus. qr dicere dr voluisse est ⁊ verbo. i. filio oīa creare Ostenso itaqꝯ ꝙ verbū sit cā ꝓductiua rerū. oēndit cōsequēter ꝙ quē modū sit cā eaꝝ dicens. Qđ factū est. s. in effectu in ipso. s. verbo vita erat ⁊ viuēs. Sicut faber prius facit archam in mēte post in ope. qđ in mente est viuit cū artifice. qđ fit mutatur cū tempore. Non eīm omīa que facta sunt habēt vitā nec sunt vita in se. hoc ē in natura sua in qua sunt vt creature vt tū sunt in deo ⁊ arte dīna que est vita. in se sunt vita. qr ibi hūt exemplar ⁊ rōnem viuentē. Omīa nanꝯ que ptaliter fiunt vel facta sunt ab eterno fecit. i. facere disposuit ⁊ prius ꝯꝫ fierent facta nouerat ⁊ in eius mēte. ⁊ presentia ⁊ viuebāt ⁊ vigebāt. qr omīa ante mūdi initium in ipo dei filio imaginata erāt. ⁊ vt postea fierēt dispositū erat. ac ꝑ hoc quasi facta erāt. ⁊ viuebant Uiuunt eīm oīa que in dei dispositiōe sunt. qr fic dispōsita sunt nō euenire nō possūt. Et sic patet modus ꝙ quē creature procedūt a verbo videlicet sicut artificiata ab artifice vl arte. ꝓpter qđ dicit boetius Tu cūcta supno ducis ab exemplo. pulchrū pulchrissimus ipe Mūdū mente gerens similiꝯ imagine formās Moraliter est hic notādū ꝙ opus virtutis est opus vite. sicut opa vitiosa dicunt opa mortis. opꝰ aūt virtutis siue opus bonū nullus opat nisi in deo. Si vis igitur scire an opus tuū sit viuū. i. si sit opus virtutis siue opus bonū ⁊ diuinū. vide si sit factū i ipso. s. deo. qr hic dr quod factū est in ipso. s. deo vita erat. i. vitale ⁊ viuū est. In deo aūt sit qđ in caritate fit. ⁊ quod extra deū ⁊ ꝑter deū nō habet moueꝫ nec finem Ostēso aūt qliter verbū se habeat ad oēs creaturas in generali ꝯsequēter oēndit qliter se habeat ad hoīes in speciali dicēs. Et vita erat lux hoīm. Quia vita. i. ipsum verbū qđ est vita in se in qua ⁊ ꝑ quā creature viuunt. erat lux hominū. i. vñ rōnales creature vt beate fierent illuminātes erāt. qr nō defecit hoīes illustrare ꝑ gtam sup oēs irradiando si hō facit qđ in se est se ad deū ꝑ cognitionē ⁊ amorē proꝑ ut pōt ꝓuertendo. Moraliter vita bona est lux hominū. qr plus illuminat ⁊ edificat primū vita ꝯꝫ verba. Unde hiero. Multoplus intelligit qđ oculis videt. ꝯꝫ qđ aure pcipit. Et seneca. Longū iter ꝑ precepta breue ⁊ efficax ꝑ exempla. Unde ihesus cepit facere ⁊ docere. ⁊ lux in tenebris lucet. i. in pectoribꝫ qr verbū quātū in se est illustrat eos luce gracie sed qr tenebrosi sunt hoc est qr se subtrahūt ab influentia diuine lucis siue verbi iō sequit Et tenebre eā nō cōprehenderūt. qr pctōres hāc lucē non ꝯsequūtur. nō propter lucis. ſz ꝓpriū defectū. Ñ aug. Quo eīm homo positus in sole cecus. ꝑsens est illi sol. sed ipe soli absens est sic omnis stultus omīs iniquus oīs impius cecus est corde. presente sapiētia. Sed cū ceco pīs est oculis eius absens est. nō qr illa ipi absens est. ſz qr ipse absens est ab illa. Quid ergo faciet iste. mūtetur vnde possit videri deus Peccata ⁊ iniquitates tolle ⁊ videbis sapientiā que pīs est. qr deus est ipa sapientia. ⁊ dictū est brī mūdo corde qm ipi deū videbūt. Scom origē. Lux in tenebris lucet qr dei verbū vita ⁊ lux hominū in nostra natura que ꝑ se inuestigata ⁊ ꝯsiderata informis q̄dā tenebrositas invenitur lucere nō desinit. Et qm ipa lux omni creature est incōprehēsibil tenebre eā nō ꝓprehēderūt. Sibi nota ꝙ tripler est ꝓprehensio. s. ꝑ inclusionē ꝑ apertam visionē ꝑ fidei ⁊ charitatis adhesionē. Primo modo a nullo. secūdo mō a beatis. tertio mō a scīs sed nullo istoꝝ modoꝝ a malignis ꝓprehēditur iō dicitur ⁊ tenebre eā nō ꝓprehenderūt. i. qui non fide nec amore adhesērunt. Dicit etiā aliquid ꝓprehendi qñ peruenitur ad finem cognitōis ipius. ⁊ hoc est quādo res cognoscit ita pfecte sicut cognoscibilis est. ⁊ sic solus oculus dīnus lucem hāc ꝓprehēdit ⁊ nulla creatura Moraliter lux in tenebris lucꝫ qr

ꝰtus lucet⁊ apparet in aduerſis⁊ oppoſitis M̃a virtus in infirmitate pficit Ult̃ grego. Nemo quantū ꝓfecerit. niſi in aduerſitate cognoſcit. q̃lis em̃ quiſq; apud ſe lateat illata cõtumelia ꝓbat. Et q; nulla aduerſitas põt ſupare ſanctos⁊ ſeparea charitate xp̃i. ideo v̄. Et tenebre eã non ꝓlxenderũt Boni em̃ viri ſi tanganꝯ aduerſitatib⁹. non tñ frangunꝯ aut vincunꝯ. imo in eis gaudent⁊ delectanꝯ Vel lux in tenebris lucet q̃ deus p̄ ꝓſolationē illucet his qui aduerſa⁊ tribulationes ſuſtinent. ſm illud. Iuxta eſt dñs his qui tribulato ſunt corde. ⁊ cũ ipo ſum in tribulatione. ⁊ tenebre eam non ꝓlxenderũt. q; nõ ſunt ꝓdigne paſſiones huius temporis ad futuram gloriam Semp em̃ deus remunerat ſupra ꝓdignũ⁊ punit citra ꝓdignum Lux etiã in tenebris huius mundi lucet. q; creator in creaturis apparet. Sicut em̃ in patria deus eſt ſpeculum creaturaꝝ in quo creature relucent. ⁊ in quo omnia videbimus que ad gaudium noſtrum ꝓtinebunt. ſic in via econuerſo creature ſunt ſpeculum creatoris. in quo creatorem noſtꝝ ſpeculamur. q; vt ait apls. videmus nunc per ſpeculũ viz creaturaꝝ in enigmate⁊ obſcure. ⁊ inuiſibilia dei a creatura mũdi p̄ ea que facta ſunt intellecta ꝓſpiciunꝯ Deũ em̃ eē nõ ſolũ fides recta teſtatur. ſcriptura ſcã loquiꝯ. cõpatio rei ad ipz indicat rõ naturalis dictat. ſanctiqz p̄dicãt. rei etiã creature clamant Oia namqz ſuo mõ dicũt. ipe fecit nos⁊ nõ ipi nos. q; deus ē vor nature. qua oia pulchra teſtanꝯ ipm eē pulcherrimũ. dulcia dulciſſimũ ſublimia altiſſimũ⁊ pura puriſſimũ fortia fortiſſimũ. ⁊ ſic de aliis ¶ Sane cũ audis in p̄miſſis filiũ er deo patre genitũ. caue ne mentis tue oculis infirmũ aliquid carnalis cogitatõis occurrat. quin potius colũbino⁊ aquilino intuitu ſimplr crede ac ꝓſpicaciter ꝓſpice. qõ ab illa luce fit in mẽſa⁊ ſimpliciſſima fulgẽriſſima⁊ ſumme archana. coeternus coeq̃lis⁊ ꝓſubſtantialis ſplendor exoriꝯ. q̃ eſt virtus ſumma⁊ ſapiẽtia⁊ in quo oia p̄ diſpoſuit ab eterno. p quẽ fecit⁊ ſecula. fcãqz gubernat⁊ ornat ad gloriaz ſuã. p̄tim p̄ naturã. p̄tim p̄ gr̃am. p̄tī p̄ iuſticiã. p̄tī p̄ mĩam vt nihil ita in hoc mũdo inordinatũ relinquat Ult̃ aug. Sicut ſplendor ex ſubſtãtia ſolis naſciꝯ ita⁊ filiũ ex ſubſtantia p̄tis genitũ intelligamus Et ſicut nõ eſt ſol aut ignis prius ſplẽdore ſuo licet ex ipo naſcaꝯ. ſz ex quo ſol aut ignis ꝓceſſit ſil cũ eo⁊ ſplẽdor eius apparuit. nec dici p̄t ſplẽdor ſole vel igne poſterior. cũ tñ vt diri ex ipo naſcaꝯ Sic ĩ creaturis aliqd inuenimꝯ qđ⁊ naſcaꝯ⁊ poſterius nõ ſit genitore ſuo. cur hoc a creatore fieri poſſe deſperes Sicut ſplendor ex ſole natus replet orbẽz terraꝝ⁊ tñ a genitore ſuo nõ abſcinditꝯ aliqñ nec recedit. ita⁊ filius ex patre genitus. vbiqz dũ ſit in patre ſemp permanet Et ſicut ſubſtantialr ſplendor in ſole eſt⁊ ſol in ſplẽdore. ita ſubſtãtialiter pater ĩ filio⁊ filius in p̄tre eſt Et ſicut ſoli⁊ ſplendori vna ſubſtantia dũ ſit nõ tñ vna p̄ſona q; nec ſolẽ ſplendorẽ eē nec ſplendorẽ dicimus ſolez. ita⁊ pater⁊ filius cũ ſint vnius eẽntie non tñ vnius ſunt p̄ſone Et ſicut ſol ſplendore calefacit⁊ illuminat⁊ ſiccat⁊ ſoluit⁊ ercandidat⁊ denigrat. ⁊ omnia q̃ ei a domino iniũcta ſunt opatur. ita⁊ patrem pr̄onigenitũ filiũ ſuum oĩa legimus fuiſſe opatum. hr̄ aug. Ecõm eundem aug. hoc imitiũ ſancti euangelij quidã platonicus aureis lẽis p̄ſcribendũ. ⁊ per oẽs eccleſias in locis eminẽtiſſimis p̄ponendũ eſſe dicebat. ¶ Oratio.

OOmine deus pater omnipotens qui coeternũ⁊ coequalẽ⁊ ꝓſubſtantialẽ tibi ante oĩa ſecula filiũ ineffabiliter genuiſti. cũ quo atqz ſpũſancto omnia viſibilia⁊ inuiſibilia ac me miſer̄ peccatorem inter oĩa creaſti. te adoro. te laudo. te glorifico. eſto p̄picius mihi peccatori. ⁊ ne deſpicias me opus manuum tuaꝝ ſed ſalua⁊ adiuua me p̄pter nomen ſanctũ tuum. Operi manuũ tuaꝝ dexteram porrige. carnali fragilitati ſuccurre. Qui me feciſti refice infectum vitijs. qui me formaſti reforma corruptũ peccatis. vt ſm magnam tuam miſeriam ſalues aĩam meam miſeram. Amen

¶ De inuentione remedij p̄ ſalute generis humani⁊ natiuitate virginis marie. Capitulũ II

IN principio cũ lucifer creatus eſſet. creuit ſe contra deum creatorem ſuum. ⁊ in ictu oculi de excelſo celoꝝ p̄iectus eſt in infernũ. Et ob hanc cauſam decreuit deus genus humanũ creare. vt per ipſum poſſet caſum luciferi⁊ ſociorꝝ eius reſtaurare. quapropter dyabolus homini inuidens ſibi inſidiabaꝯ. ⁊ ad p̄cepti tranſgreſſionẽ ipſum inducere nitebaꝯ Et quoddam genus ſerpentis ſibi eligebat qui tunc erectus gradiebaꝯ⁊ caput virgineum habebat. In hunc fraudulentus deceptor intrauit. ⁊ per os eius loquens verba deceptoria mulieri narrauit. ac eam decipiens ſuper oẽ genus humanũ mortem induxit. Et oportebat nos omnes carcerez inferni ingredi de quo non poteramus alicuius adiutorio eripi. Sed tandem pater miſericordiarum⁊ dñs totius ꝓſolatõis clementer reſpexit ſtatum noſtre damnationis⁊ nos per ſemetipſum liberare decreuit. ſup quo ſignũ nobis per oliuam dedit. quam colũba inclusis in archa afferebat que mĩam dei futurã inclusis in limbo p̄tendebat. Non ſolũ enim his qui in archa erant miſeria p̄mittebaꝯ. ſed⁊ toti mundo ſignũ ſalutis in oliua dabaꝯ. ⁊ hoc idẽ deus p̄monſtrauit nobis in multis alijs figuris. In principio aũt ꝓditionis noſtre adã in agro damaſceno turta ebron de terra formato⁊ a dño in paradiſum voluptatis tranſlato. ac eua in paradiſo de coſta Ade dormiẽtis facta⁊ p̄ ſorte ei data. ipſiſqz primis parentibꝰ in paradiſo ad opandũ⁊ cuſtodiendũ collocatis⁊ dehinc p̄ter veriti eſſum p̄ diuini ſecreti ſeueritatẽ expulſis. ſupna miſeratio nõ deſtitit hoĩes incitare ad bonũ p̄ occultos inſtinctus. nec diſtulit hoĩnem errabundũ ad p̄ſtinam reuocando. ſpem venie dãdo p̄ p̄miſſum ſaluatoris aduentũ. Et ne forte p̄ ignorantiã⁊ ingratitudinẽ tanta dei dignatõ nẽ saluti foret inefficax in quinqz huius ſeculi etatibꝰ p̄ patriarchas. iudices. ſacerdotes. reges⁊ ꝓphetas abael iuſtꝰ vſqz ad iohannẽ bap. filq; ſui aduentũ p̄nunciare repromittere⁊ p̄figurare nõ deſtitit vt p̄ multa milia tp̃m⁊ annoꝝ. magnis⁊ varijs multiplicatis oraculis⁊ intelligentias nr̄as ad fidẽ erigeret⁊ affe

ctus p nimia ⁊ viua desideria inflamare. Unde leo papa. Cessent illoꝝ querele que de dominice natiui tatis tarditate causant̃ ⁊ anĝ preteritis tpibus non fit impensum qđ in ultima mundi etate fit gestũ. verbi incarnatio hoc ꝓtulit facienda qđ facta. ⁊ sacrm saluris hũane in nulla vnĝ antiq̃tate cessauit. Qđ predicauerunt apli hoc annũciauerũt plrĩte. nec sero est impletũ qđ sp est creditũ. Sapĩa vero ⁊ benignitas dei hac salutiferi operis mora capaciores nos suevocationis effecit. vt qđ multis signis ac multis vocibꝫ. multisq̃ misteriis p tot fuerat secula nunciatũ. in his euangelij dieb nõ esset ambiguũ. Et natiuitas saluatoris tanto ꝓstantioꝛẽ in nobis gigneret fidẽ q̃nto predicatio eius ⁊ antiquioꝛ p̃cessit illã ⁊ creberioꝛ. Nõ itaq̃ nouo ꝓsilio ds hũanis rebꝫ nec sera miseratõe ꝓsulit. sed a ꝓstitutõe mũdi vnã eandẽq̃ omnibꝫ cãm saluris instituit Gratia em̃ dei qua sp ẽ vniuersitas iustificata sanctoꝝ aucta est xp̃o nascẽte non cepta. Et hoc magnũ pietatis sacrm. tã potens eriã in suis signficationibꝫ fuit vt nõ minus adepti sint qui illud credidere ꝓmissum q̃ qui suscepe donatũ. Hec leo papa. Et nota fm aug. q̃ xp̃s nõ prius venit nisi hõ de lege naturali ⁊ scripta prius ꝓuinceret. qꝛ si xp̃us statim venisset diceret hõ q̃ p legẽ naturalẽ saluari poterat. ⁊ supfluũ crederet aduentum xp̃i. fili dicere poterat de lege scripta Sed ꝓpter to q̃ nõ sic saluari poterat. cũ oẽs ad inferos descenderũt. tũc venit ipse qꝛ tũc erat tempus miserẽdi Et prius venire nõ fuit necẽ qꝛ nõ ꝓdesset medicina spũalis sine affectu recipiẽtis Nec posterius venit. ne fides ⁊ spes ex ꝓmissa incarnatõe p̃irẽt Si em̃ tardas set venire quotidie decreuissent ⁊ tepuissent. fm eum dẽ aug. magnũ desideriũ hẽbant antiq̃ videre xp̃m sciebant em̃ illũ esse exĩtur. ⁊ nõ solũ p̃tiarche ⁊ ꝓphete sed etiã oẽs qui prevenebãt desiderantes dicebãt O si hic me inuenit illa natiuitas .o si quod credo. videbo oculis meis . Si q̃ fideles isti tm̃ desiderabant. tanĝ deuoti erãt christo adhuc venturo. quid faciendum est iam suscepto Sed de nobis miseris huius moderni temporis qui nec tantum afficimur ad gr̃am exhibitã quantũ antiqui afficiebant̃ ad p̃missam. Ẽ verũ. Desideriũ suspirãtiũ xp̃i i p̃tria frequentissime recogitans . ꝓpungor ⁊ ꝓfundor i me metipso. ⁊ nũc vix ꝓtineo lachrimas ita pudet temporis torporis q̃ miserabiliũ temporũ horũ. Cui nã q̃ nostrũ tm̃ igerat gaudiũ huius gr̃e exhibitio. hec verũ. ¶ Cũ igitur p longissima tpa circa spaciũ q̃n q̃ miliũ ⁊ fere ducentoꝝ annorũ miserabiliter iacceret genus humanũ ⁊ nullus ꝓter petm̃ primi hominis ad eternã beatitudinem ascendere posset ad primũ beatissimi spiritus ꝓpatiẽtes tandẽ ruine. ac de sua solliciti restauratõe. licet pluries ãtea tũ aduemente plenitudine tẽporis . instãtius ⁊ deuotius dño supplicauere. Unde mĩa pulsabat viscera patris vt subueniret. secũ hũs pacem. sed ꝓtradicebat ẽritas . secum habens iusticiam ⁊ inter eas magna ꝓtroversia facta est. p out narrat Berñ. longo fmone de annunciatione. Sed dicti sui summa hec est. Dicebat mĩa deo Eget miseratione diuina creatura rõnalis q̃m̃ misera facta est ⁊ valde miserabilis . venit tpus miserẽdi eius. Ecõtra veritas dicebat. Queso dñe impleri sermonẽ. quẽ locutus es. Lotus moriatur adã cum oĩbus qui erãt in eo. q̃ p̃uaricãdo p̃ mũ veritum gustauit. Dixit mĩa. Et quid domine mefeciſti. Scit em̃ ipsa ẽritas q̃ ego pereq̃. si nũq̃ misereris. Econtra ẽritas. Sic predictã tuã fm̃am p̃uaricator euaserit. pereq̃ veritas tua. ⁊ nõ p̃manet i eternũ. Fuit aũt hec questio p patrem multa ad filiũ. Veritas aũt et mĩa. coram eo eadem dicebãt. Nõ videbatur quõ circa hoĩem posset mĩa ⁊ veritas simul cõseruari. Scripsit aũt rex sententiã sic cõtinẽtẽ Nec dicit pereq̃ fiadam non moriatur. ⁊ hec dt. pereq̃ si misericordiã non cõsequatur. Fiat mors bona ⁊ habet vtraq̃ qđ postulat vt ⁊ adam moriat̃ ⁊ mĩaꝫ ꝓsequatur. Obliupuerũt oĩes in ẽbo sapientie. ⁊ ꝓsenserũt q̃ moriat̃ adam mĩam cõsequendo Sed q̃runt quõ mors possit fieri bona cũ horribilis sit ipo audito. Respõdit rex. Mors pcõrum pessima. sed sanctoꝝ est preciosa ⁊ vite ianua. Inueniatur ergo qui ex caritate moriat̃ nõ obnoxius morti ⁊ sic mors nõ poterit tenere innoxiũ. sed faciet in ea foramẽ p q̃d trãseant liberati. Placuit sermo. Ez vbi aiunt tal̃ poterit inueniri. Circuit g̃ orbẽ terrarũ vitas . ⁊ nemo mũdus a sorde nec infans vnius diei. Sed ⁊ mĩa p lustrat celũ. ⁊ neminẽ inuenit qui sufficientẽ ad hoc habeat caritatẽ Et ergo hec victoria debebat̃ quo nemo maiorẽ caritatẽ haberet vt aĩam suã p seruis in utilibꝫ poneret. Redeũt itaq̃ ad ꝓstitutũ diẽ anxie plurimũ nõ inuento qđ desiderabãt Landẽ sursum pax eos ꝓsolans dixit. Nescitis qꝛ nõ est qui faciat bonũ nõ est vsq̃ ad vnũ. Qui dedit ꝓsiliũ ferat auriliũ Intellexit hoc rex. ⁊ ait Peccaui me feciſſe hoĩẽz Pena iquit tenet me Penã sustinere iũbit mihi p hoĩe quẽ creaui. Et vocato ãgelo gabriele dixit. Ea de dic filie sion. Ecce rex tuus venit. Festinanter ille. ⁊ ait. Aldorna thalamũ tuũ ⁊ suscipe regẽ. Hec hr.

¶ Vides ergo q̃ magni piculi ⁊ quãtũ fuit petm̃ ⁊ q̃ magna difficultas sit iuenire remediũ In hoc itaq̃ cõsenserunt p̃dicte virtutes. ⁊ tũc impletũ est illud p̃lxticũ. Misericordia ⁊ ẽritas obuiauerũt sibi. iusticia ⁊ pax osculate sunt. Vñ ⁊ leo papa. qꝛ non ita in primũ hoĩem diabolus violẽtus extiterat. vt eũ i pres suas fine arbitrij ꝓsensiõe trãsferret. sic destruendũ fuit petm̃ voluntariũ ⁊ hostile ꝓsiliũ. vt dono gratie nõ obesset norma iusticie. In totius igit humani generis strage cõmuni vnũ solũ fuit remediũ sub dine rõnis occulto qđ posset subuenire p̃oliratis. si aliq̃s filioꝝ adam originalis p̃uaricatiõis alienus atq̃ inocens nasceret̃ q̃ ceteris exẽplo ꝓdesset ⁊ merito Ez qꝛ hec naturalis generatio nõ sinebat dicẽs Dauid factus ẽ fili? dõ. ⁊ de ꝓmissi generis fructu ꝓles est orta sine vitio. Vñ etiã anselꝰ. Natura nra ad similitudinẽ dei in principio creata fuit q̃ten? in desinenter ipo deo frueret̃. ⁊ eius gl̃oria sine oĩ corruptõe ⁊ mutabilitate aliq̃n potiret̃. Hoc tã grãde bonũ statim in primis parẽtibus ꝓdidit. atq̃ in huius mũdi miserias infelix ⁊ p̃ceps ruit in eternas miserias decurso vite labẽtis articulo. multo infelicius ruitura Trãsiret multa scla dãnatoꝝ ipius inmanitas sup oĩes filios hoĩ est i deterius roborata. nec

em̃ summi sapiẽtia dei. vlla in massa creatõis hũane vitã inuenit p quã vt dispositerat ĩ mundũ venies tã luctuose pditõi subueniret. donec ad istaz de qua loquim̃ vginẽ ventũ eẽt Sed hec mox vt in mundũ venit p hũane generatõis lineã. tanta oĩs bonitate atq; substantia pfecte resplenduit vt eã ipa sapientia dei. vere dignã iudicaret p quã in hoiem venies nõ tantũmodo reatũ primoz hoim. sz totus mundi pcã deleret. atq; diabolũ sui opis inimicũ cũ suis elideret. necnõ vãna patrie celestis. hoiem illuc reducẽdo reintegraret Quis igit ista ppendẽs existimare queat. q̃ laude digna fit. que tãtoz bonoz sola pre cunctis mediatrix effici meruit. Hec anselm. Hec fuit ista vgo subito q casu inuẽta. sz ab eterno pdestinata Ilũ damasce. Ipa dei genitrix ab eterno etiam puiso tpe dei cõsilio pdeterminata q diuersis imaginatiõibz q sanctificatiõibz p hxtaz p spũsanctũ pimaginata q pdicata fuit Erurgamus g̃ in gratiaz actiões. q p tanta dei circa nos dignatione laudes referamus cũ anselmo dicẽtes. Adoramus te xp̃e rex israel lux gentiũ. princeps regũ terre. dñe sabaoth vtus dei oipotentissima. Adoramus te pcio sum nostre redemptõis pcium hostiã pacificã q̃ sola odoris tui inestimabili suauitate. patrem qui in altis habitat ad respiciendũ humilia inclinasti. q filios ire placabilẽ reddidisti Tuas xp̃e miseratões pdicamus. tue suauitatis memoriã cũ habũdantia eructamus. tibi xp̃e sacrificiũ laudis immolamus p multitudine boitatis tue quã oĩdisti nobis semini nequã. filios sceleratis q pditis. Cũ em̃ adhuc essemus inimici tui dñe. q antiqua moz in oẽm carnẽ iniquũ exerceret dominiũ. cui oẽ semẽ Adã lege primordiali culpe obnoxiũ erat. recordatus es vbertime mie tue q pspexisti de sublimi hitatione tua in hanc vallẽ ploratõis q miserie Vidisti dñe afflictionẽ pli tui. q tactus dolore charitatis intrinsecus apposuisti cogitare sup nos cogitatões pacis q redẽptiõis. Hec ansel. Tacitis aũt illis que ab initio oĩs creature vsq; ad sancti filij sui aduentũ de hac electa vgine p hxtata sunt. tã p eos qui añ legem q̃ per eos qui sub lege iusti fuerũt. de natiuitate ipius quã quidẽ ex linea generatõis hũane descẽdisse scimus q magna quedã atq; miranda signoz indicia pcurrisse credimus. q̃r aliqua videamus Ait virgo itaq; glosa. ex qua incarnatio filij dei est facta. de tribu iuda. q stirpe dauid ẽ orta. Nã vt ait crisz. dignũ atq; quemẽs erat celesti misterio. vt eadẽ maria que mẽ dei fm carnẽ esse meruit. q ex regali genere. q ex sacerdotali origine nasceret. de qua filius dei q̃ rex q sacerdos eternus est. corpus humane carnis assumpsit Anno aũt imperij augusti circiter. xxvij. nata est gloriosa vgo maria ex p̃e ioachim de nazareth ex matre ãna de sephoz opido distante ad duas leucas de nazareth. ambobz iustis añ deũ Qui p annos viginti plecarẽtes. p habẽda sobole orauerũt. votentes se illã dño oblaturos Cũ aũt videret isachar sacerdos Joachim inter cives suos cũ oblatione assistere. spreuit illũ improperãs sterilitatẽ Qui ipoperij pudore ad pastores pecoz suoz se ctulit. ibiq; apparuit ei angelus dñi cõfortans eũ, q dicens orationes eius exaudite. q elemosinas ascendisse in cõspectu dei. Tercia ei pte substantie sue dabat pauperibz q tercia temploq templi ministris. de alia tercia vinebat cum domo sua. Et ait ei angelus Ecce vxoz tua pariet tibi filiã. vocabisq; nomen eius mariam Consecrata erit dño ex vtero matris sue q in templo dñi erit Quietatõ eius Eadẽq; angelus nũciauit anne Comitatq; angelico ambo ascenderũt in hierlim. q debitas grãs dño psolventes in templo regressi sunt ad pria Concepitq; anna q pepit filiã quã vocauit mariã ¶ Ab originali aũt quodã primilegio singulari in mtis vtero purgata fuit. Unde ber. Est itaq; virgo maria honoz titulis cumulata. que pculdubio ante fuit scã q̃ nata Ego puto q copiosioz scificationis benedictio q̃ in alijs scificatis abvtero in eã descenderit. q̃ non solũ ipsius oztũ sanctificaret. sed vitã eius deinceps ab oĩ pctõ obseruaret immunẽ. Decuit nimiz vt singulari primilegio vitã absq; pctõ duceret. que dũ pcti moztisq; peruptorem pareret vite iusticieq; munus plus omnibz obtineret. hec bern. Unde aug. dr q beata vgo ante conceptõem filij dei sanctificata fuit q peccare venialiter potuit. sed post conceptionem filij dei nec mortaliter nec venialr peccare potuit ¶ Ipsa autem gloriosa virgo maria cũ triũ esset annoz. portaf ad templũ. q a pentibz in tẽplo oblata intra septa templi cũ alijs virginibz collocata vt lras disceret q domino seruiret. ibidẽ vsq; annũ. xiiij. pmansit. Sed accelerato in ea dina gra rõnis vsu. q̃ pentes eã in templo dimiserũt. extunc statuit in corde suo deũ habere in prẽm q fecit se voueri dei legẽ. ac devote q frequenter cogitabat q̃d posset facere deo gratũ vt sibi grãm suã dare dignaret. Detebat vero affectuose a deo grãm obseruandi mãdata q pcepta legis q vt faceret eã amare oĩa q̃ ipse amat. q odire oĩa que ipse odit. Detebat quoq; oẽs virtutes p quas efficeret gratiosa anteospectũ suũ. q melius ac melius in dei ope pficiebat. Omni tpe contemplationi aut oõi aut lectioni. aut oationi se dabat. p salute generis humani sine intermissione orabat. scripturas de aduentu xp̃i freq̃r legebat. q quicquid in scripturis de incarnatõe dei inueniebat. hoc osculando q amplexando dulciter relegebat. Fiebat vt in vigilijs inueniretur prior. in sapia dei eruditior. in humilitate humilior. in carminibz dauidicis elegãtior. in caritate gratiosior. in puritate purior. in oĩ virtute pfectior. Erat em̃ constans q immobilis. Et cũ quotidie melius trãsisset hãc itrascentẽ nllis vidit vel audiuit Cuius sermo eius ita erat grã plena vt in lingua eius agnosceret dos. Et erat solicita circa socias suas. ne aliq; ex eis in vllo fmone offenderz. ne aliq; in risu vocẽ suã exaltaret. ne aliq; iniuriosa vel supba circa parẽ suaz existeret q ne in aliquo peccarẽt. Sine intermissiõe bñdicebat dñm Et ne forte ĩ salutatõe sua a laudibz dñi tolleret. si quis eã salutabat. ipsa p resalutatõe deo grãs rndebat. Denicq; primum ab ipsa exiuit vt dũ hoies sancti salutant. deo grãs dicant. Ipsa etiã prima oĩm de seruanda xp̃i imitate nisi dus aliter ordinaret votũ vouit. q̃d nulla ab initio seculi exquo hic fcũs est mũdus deo obtulit tã prudenter. tã humili-

ter. tam deuote se habebat ꝙ vita ipsius exemplū viuendi cūctis prebebat. Unde de vita eius sic scribit ambro. Sit nobis tanq̄ in ymagine descripta vita marie. ex qua velut speculo refulget spēs castitatis. ⁊ forma virtutis. Virgo erat corpe ⁊ mente. corde humilis. verbis grauis. aīo prudens loqñdi peritior. legendi studiosior. nō in incerto dirigat̄ sed in p̄ce pauꝑ spem reponens. Intenta opi. nec cūda sermone. arbitr̄ mentis non voīem sed deū querere. nullū lędere. oībus benevelle. maioribꝫ assurgere. eēqlibꝫ nō inuidere. iactantiā fugere. rōnem sequi. amare virtutem. Qñ illa vel nutu iussit pentes. qñ fastidiuit humilem. qñ irrisit debilem. qñ vitauit inopem. nihil rorū in oculis. nihil pcax in verbis. nihil inuerecū dū in actu. Nō gestus fractior. nō incessus solutior nō vor petulantior vt ipsa spēs corpis simulacr̄ fuerit mētis ⁊ forma pbitatis. Talis eī fuit marie vt e? vnica vita oīm disciplina sit. Si igī actor nō displiceat opus pbemus vt q̄cunq̄ sibi exoptat premiū imitet exemplū. Hec ambro. Unde ⁊ anſel. Nota igit̄ ⁊ infantiles annos exuta q̄ caste q̄ scē q̄ deo digne vitā instituerit ac iustitiā egerit vel cogitatu queat p̄iecturare. Nulli demq̄ dubiū castissimū corpus ⁊ sanctissimā aīam eius funditus fuisse ab oī macula pctī iugi angelor̄ custodia p̄tectā vtpote aulā quaz sūmus ⁊ oīm creator deus. corpaliter inhabitaturus ⁊ ex q̄ voīez sue psone vnitatē ineffabili fuerat operatione sumpturus. Et q̄d mir̄. Nā inter voīes visus obtinuit. ū cū celestibꝫ ad terrena p̄t esse p̄patio. Vt cū p̄potens aliq̄s vel persona diues aliquo vadit hospitaturus. clientes p̄curēt locū. mundēt. ornēt atq̄ custodiāt. quo veniēti dño suo aptus ad habitandū ⁊ p̄gruus fiat. Qđ si talis apparatus fit p̄ aduentu terreni voīs ⁊ momētanee potestatis qualis putamus apparatus oīs boni fiebat p̄ aduē tu celestis ⁊ eterni regis in corde sacratissime virginis. q̄ illū nō solū erat in semetipam transitiue hospitatura. sed etiā ex substantia sua hominē factū paritura. Hec anſel. Considera hic attente virtutes ⁊ mores virginis marie ⁊ p̄ posse tuo etiā imitare siude.

De marie cōceptiōe ⁊ scificatione

Est sciendū ꝙ cū deus humanā naturam assumere decreuisset p̄gruū fuit vt matrē de q̄ nasceret p̄mitteret. Et hoc p filiā regis astragis p̄figurata fuit. q̄ vt in scolastica hystoria dr. in visiōe vidit. ꝙ de vtero filie sue viris pulchra crescebat. q̄ frondibꝫ ⁊ floribus se dilatabat. ⁊ fructū p̄ferens totū regnū suū obūbrabat. Dictūq̄ est ei ꝙ de filia sua rex magnus nasciturus erat. que post hoc cīrū regē generauit q̄ filios isr̄l de captiuitate babylonica liberauit. Ita ioachiz dictū ē. ꝙ filiā gigneret que xp̄m regē portaret. qui nos de captiuitate diabolica liberauit. q̄ ⁊ vera virtus fuit ⁊ rotū mūdū obūbrauit. Ipa etiā p̄figurata fuit p̄ fōtē signatū in orto ꝯclusō positū. q̄ ea ꝯclusaz in vtero mīis spūſſctūs scificauit ⁊ sigillo sancte trinitatis sic cōclusit ⁊ signauit. ꝙ in eā nūq̄ aliq̄d coinquinatū introiuit. Hec etiā p̄figurata fuit p̄ stellā balaā. q̄ p̄mi sit ꝙ de iacob oriret stella. p̄ quā figurabat̄ maria fluctuātiū ductrix ⁊ adiutrix singularis ⁊ p̄cipua fine q̄ stella nō poteramus hoc fluctū mare p̄transire nec ad portū celestis patrie p̄uenire. Ipa etiā. b. virgo quo ad suā naturalitatē p̄figurata fuit p̄ virgā de radice ⁊ stirpe iesse p̄tis dō egressā. de q̄ flos amenissimus. s. xp̄us ascendit. sup quā septiformis gr̄a spūſſcī requieuit. Quō aūt floꝛē p̄duxit. p̄figuratū fuit in porta clausa. quā dūs ezechieli mōstrauit que nūq̄ aperiri debebat. sed dūs solus p̄ eā clausā trāsire volebat. Ipa etiā p̄figurata fuit p̄ tēplū qđ salo. dño edificauit. Hoc templū erat ꝯstructū marmore candidissimo. ornatū intrinsecus auro mūdissimo. Sic maria erat albissima cādore purissime castitatis. ⁊ ornata intrinsecus auro p̄fectissime caritatis. Oblatio vero marie in templo fuit p̄mōstrata p̄ mēsam solis in fabulo. de qua mensa dr in scolastica hystoria. Piscatores em̄ quidā rethe in mare mittētes. casu mirabili mensam aureā extrare erūt. que ipsi soli materiali quē gens illa tanq̄ deū coluit. oblata fuit in tēplo. qđ ibidē in littore maris in fabulo ꝯstructū erat. p̄ illā mensā q̄ in tēplo solis materialis ē oblata bn̄ ē maria figurata. q̄ vo soli. i. summo deo ⁊ in tēplo solis eternalis est oblata. Et pulchre p̄ mēsam maria est figurata. q̄ p̄ eā celestis esca nobis ē collata. nazꝫ ipa filiū dei iesum xp̄m nobis generauit. q̄ nos suo corpe ⁊ sanguine refocillant. Item p̄mōstrata fuit p̄ iepte filiā. iꝛ illa ex obrupto ⁊ indiscrete oblata. deo postea seruire nequiuit. Maria vo rite ⁊ discrete oblata. post oblationē suā semp dño seruiuit. Illa post victoriā hostiū tpaliū p̄ gr̄arū actōe. maria añ victoriā p̄ victorie hostiū tpaliū collatōne. Qualiter aūt deo seruiuit ⁊ quā vita hūit hoc in orto illo suspēso demōstratū fuit. quē rex p̄sarum vxori in alta structura plātauit. de quo patriā suā de longe ꝯtēplari affectauit. p̄ quā ꝯtemplatiua vita marie designat̄. que in templo dūi ꝯtemplatiōi insistens p̄tiam celestem semp ꝯtemplabatur. Oratio.

O Virgo virginū maria que nec primā similem visa es. nec habere sequentē. q̄ prima inter feminas seruāde virginitatis votum voluisti. ⁊ glorioſum munus deo obtulisti. cū hoc a nullo voīe. nec verbo didicisses. nec exemplo ad imitationem inuitata fuisses. hacq̄ virtute ⁊ ceteris ornata deo placuisti ⁊ viuēdi exemplū omībus reliquisti deprecor bonitatē tua imensam. vt tu summū meuz solatiū dirigas vitā meam. meq̄ tuas virtutes ⁊ exē pla p̄ posse imitari facias ⁊ gratiam tuā semp mihi adesse cōcedes. Amen.

De despōsatione virginis marie. Capi. III.

Virgo itaq̄ domini maria cū etatis p̄cessu quotidie etiā in virtutibꝫ p̄ficiebat. ⁊ q̄ pater ⁊ mater eam dereliquerat. dūs eā assumpsit. Quotidie nāq̄ ab āgelis frequentabat̄. quotidie diuina visione fruebat̄. que eā a malis oībus custodiebat. ⁊ bonis omnibus redūdare faciebat. Itaq̄ sic vsq̄ ad annū. xiiij. puerit. tūc pōtifex publice denūciauit. vt virgines que in templo ꝯstitute. hāc etatē implessēt domū reuerterent̄. ac nuptijs optam darent. cui mādato cū cetere p̄ne paruissēt. sola virgo maria hoc se facere nō posse rūdit. Siquidē ⁊ pentes suos se dixit dūi seruī

tio mancipasse. ⁊ insup̄ scip̄am dño v̄ginitatem vouisse. P̄ōtifex igit̄ in angustia positus cū neq̄ cōtra scripturā q̄ ōr vouete ⁊ reddite. votū infrigendū putaret neq̄ morē genti insuetū introducere auderet. ꝓfiliū habuit cū primoribꝫ. q̄d eēt faciendū oībꝫq̄ in cōe placuit. dñm sup̄ hoc eē ꝓsulendū. Et ceteris quidē o:ōi incūbentibꝫ pontifex ex more ad ꝓsulendū dñm accessit. Nec mora ⁊ cunctis audientibꝫ de ꝓpiatorij loco. vox facta ē. isaie vaticinio requirē dū eē. cui v̄go ꝓmēdari ⁊ desponsari deberet. illo. s. egrediet̄ v̄ga de radice esse ⁊c̄. Cūctosq̄ de domo ⁊ familia dauid nuptui abiles nō ꝓiugatos. v̄gas suas ad altare iussit allaturos. Erat aūt inter ceteros hō noīe ioseph q̄ cū v̄gā suā attulisset. ⁊ ipsa ilico flore germinasset. atq̄ in eius cacumine colūba de celo v̄niēs ꝓsedisset. liquido oībꝫ patuit xp̄i v̄ginem desponsandā fore. Ūñ in numeris legit̄ q̄ moyses inuenit v̄gā Aaron germinasse. ⁊ turgētibꝫ gēmis flores erupisse. qui folys dilatis. in amigdalas deformati sunt. Per istā intelligi p̄t beata v̄go q̄ instar v̄ge fuit gracilis p̄ pauptatē. ⁊ flexibilis p̄ hūilitatē. ⁊ recta p̄ intentionē ⁊ charitatē. Ista v̄go inuēta est gēmis turgentibꝫ. q̄ñ filiū dei in vtero suo ꝓcepit. et qua flores fructiferi eruperūt. q̄ñ o:i filius ipa manēte v̄gine natus fuit. Nam sicut flos nō violat arborē. sed ornat. sic dei filius nō violauit v̄ginē. ſz magis donis ⁊ gratijs adornauit. Scōm crisō. Nec v̄ga ē q̄ in tabernaculo testimonij posita. sine hūore terre. fructū nucis germinauit. q: sine semine viri filiū edidit q̄ tanq̄ nux ligno passionis adhęsit. Et bene nūc flos nūc fructus dr q: ꝑm ambro. veluti boni arboris fructus. p̄ nūc v̄tutis ꝓcessu. nunc floret nūc fructificat in nobis. nūc redituia corpis resurrectione repar̄. Ideo etiā alibi flos alibi fructus dr. q: vtriusq̄ testamenti pagimis p̄dicat̄. Flos in lēa. fructus in spiritu. Flos in lege. fructus in grā ⁊ veritate. Flos in p:iori tabernaculo. frūs in secō. Flos in obseruatōe carnaliū sacrificioꝝ. fructus in spūali intelligentia misterioꝝ. Sicut em̄ in flore fructus p̄nunciat̄. sic in illis ceremonijs xp̄s v̄turus figmificabat̄. Patet itaq̄ q̄ xp̄us flos dr. in ꝓphetica veteris testamenti ꝓmissione. qui ⁊ fructus vocat̄ in noui testamēti grē pfectione. Sed sicut fructus nō apparet virēte flore ita nec xp̄i veritas patuit carnali obseruatōne manente. Arescente v̄go flore fructus videt̄. quia decidente lege gratia ⁊ veritas per ihesum christū facta tenet̄. Igit̄ virgo dñi dum quibꝫdā virginibꝫ collactaneis suis. q̄s ob miraculi oñm onē ⁊ pudoris sui custodiā a sacerdote accep̄at. ad domū p̄ntū in nazareth reuersa ē. hūs secū more solito sui pudoris custodes ⁊ testes sine quo nūq̄ ꝓcessit. Ūñ hiero. Cū ea semp̄ singulaꝝ v̄rutū pudicicia comes inremota māsit. q: oīno pudor indiuiduus v̄ginitati eē dr. sine qua castitas va seruari non p̄t. Vnq̄ igit̄. b. maria sine pudoris sui custode ꝓcessit Ioseph quoq̄ secessit ibidē. ⁊ mutua desponsatōne fcā. recedit in domū suā. eā dispositurus. ⁊ nuptiis necāria ꝓuisurus. Fuit itaq̄ v̄go maria ioseph viro sue tribꝫ dispōsata q: mulier viro alterius tribꝫ nubere nō poterat. q̄ñ ad ip̄az hereditas paterna p̄tinebat. beata aūt virgo fuit vnica ioachim patri suo. succedens ei in hereditate. ⁊ ideo ex lege cogebat̄ viro sue tribus nubere. Ambo aūt de eadē tribu erant. ambo a dauid descenderāt. sed maria ꝑ nathan ⁊ ioseph per salomonē. Et licet ioseph etiā cogeret̄ ad matrimoniū ꝓtrahendū sm̄ xp̄is illius modū. tm̄ habebat virginitatē in desiderio ⁊ ꝓposito. sed nondum expresserat in voto. Contraxit itaq̄ mr̄imoniū cum v̄gine. ꝓmittens se voluntati dine. Et postmodū ex diuina reuelatōe ioseph agnouit ꝓpositum marie. ⁊ tunc ex cōi ꝓsensu vouerunt virginitatē seruare. Ūñ sm̄ aug. maria ⁊ ioseph anteq̄ esset facta mutua desponsatio virginitatē seruare ꝓposuerūt. ⁊ vteroq̄ ꝓfēt in mr̄imoniū spūssancti reuelatōe. Nec alter consensisset in alterꝫ nisi docente spūsancto alter alteri? cognouisset ꝓpositū. Sed postea vteroq̄ ꝓpositū suuꝫ experimentꝫ vbo deo vouerunt virginitatē. Adhuc ei vt credit̄ ioseph virgo erat. cuius cō hęc esse p̄t. q: cū xp̄s in passione sua nulli mr̄i seruandā tradidit nisi virgini. nō est ꝓbabile q̄ ante ꝓceptū dū adhuc esset iuuencula traderet̄ alicui custodienda nisi v̄gini. Fuit aūt. b. virgo desponsata ioseph nō desponsatōe futuras nuptias ꝓmittente sed desponsatōe ⁊ cōsensu ꝑ verba de p̄nti. ⁊ ita v̄r mr̄imoniū fuit inter ipsos ⁊ ꝓsummatū. solēnitates em̄ nuptiaꝝ nō sunt de sbā matrimonij. Ūñ ⁊ ioseph sponsus ⁊ vir eius solet dici. Unde dr hugo. q̄ cū beata v̄go virginitatē vouisset. ⁊ pentes eā nubere iuberēt. timēs illa inobediens esse p̄ntib. nec virginitatis ꝓpositū deserere volens ꝑ spūm scūm edocta ꝓmisit se deo. certā hūs fiduciā q̄ eā diuina mia ita custodiret vt posset p̄ntib. in ꝓtrahendo matrimonio obedientiā exhibere. ⁊ tm̄ votū virginitatis non cogeret̄ frangere. Et p̄t exemplū de abrahā qui repromissionē accepat in semine ysaac. quem tm̄ postea iussus est immolare. Cui iussioni paruit. sciens ꝑ certo q̄ ⁊ si sm̄ humanā rōnem ꝓmissioni ꝓtraria videret̄ iussio. sm̄ illā tm̄ virtutē qua deo possibilia sunt oīa cū obīa iussionis impleri posset. ꝓmissio. ficq̄ factū est vt obīe inuenirꝫ meritū ⁊ ꝓmissionis ꝓsequeret̄ effectū. Ita potuit eē in ꝓposito de beata v̄gine. Unde ⁊ anſel. Et quidem hęc duo ipsa iocūdius amabat. virginitatē. s. ⁊ fecūditatē. Virginitatē. q: hanc deo ꝓ oīa placere intelligebat. Fecunditatē. q: sine hac maledictū legis q̄ adhuc carnaliter custodiebat̄ incurrere metuebat. Duo ḡ erant in virginis aīo inuisibili sed magno cōcertantia p̄elio. v̄ginitatis amor. ⁊ legalis maledictionis tor̄ veruntm̄ deliberato diu multūq̄ ꝓcilio vicit amor q̄ ꝓponderabat ⁊ terga dedit timor. vicit in ea amor seruande v̄ginitatis ⁊ exclusit ab ea timorē incurrende maledictōis. Virgo itaq̄ tenera ⁊ delicata regali ex stirpe ꝓgenita ⁊ speciosissima totā intentōz suā totū amorē suū. totū studiū suū ad hoc intēdit vt corpus ⁊ aīaz suā deo ꝑpetua v̄ginitate ꝓsecāret. Sciebat ei q̄ ꝑ quanto sancti? cā ꝓfuaret tāto sublimius ei q̄ oīm castissim? imo q̄ ipsa castitas ē appropinq̄ret. Amplectēdo igē qđ acceptabilius ceē ꝓgnouit dño legis. spauit ⁊ credidit se plene euasurā maledictōem date legis. reputās secū illud tāte bonitatis. tanteq̄ sapīe vt dū se nullatenus iuxta ꝓscientiā

suã melius scire aut posse facere q̃ faciebat. aduerte ret tutũ ꝓfiliũ ne quid peccati in istis subiret inueni/ ret. Nec decepta est. Quis em̃ speravit in dño et dere lictus est ab eo. Denicq; vbi tam sanctã intentõnem eius. tam castũ ꝓpositũ eius. tam firmã fidẽ. ꝓstãtẽ spem et indeficientẽ vidit caritatẽ eius. eo mĩe sue intuitu egit circa illã. vt nec scĩtas intentõnis eius frustraret. nec castitas ꝓpositi eius violaret. Ne aũt firmitas fidei infirmata spei ꝓstantia titubaret. aut caritatis in ea plenitudo deficeret occurrit dei auxili um q̃ ei et qõ timebat eripet. et qõ amabat saluo sig/ naculo nõ auferret. Dedit g̃ illivt et virgo qõ et magis optabat pmaneret. et nemo illã a maledicto liberri/ mã dubitaret fecunda fierz. Dedit eivt cẽt et ple fer tilis et virginalis dãi immunis. hec anselm Et ẽ hic sciendũ ꝓpter marie cognatõem. de qua in euãgelio sepe fit mentio q̃ anna tres viros successiue habuit Primo ioachim. Secũdo cleophã fratrem ioseph Tercio salomon De quolibet horũ filiã vnã suscepit et quamlibet mariã appellauit. Ite tres marie tres viros habuerũt Prima ioseph. Secda alphei Tertia zebedeũ Prima parit xpm. Secda iacobũ mino rem et ioseph iustum qui et barsabas est dictus ac Si monem et iudam Tercia iacobũ maiorẽ et iohannez euangelistam Jacobo aũt zebedei licet posterior na/ tu tñ maior est dictus q̃ prius a dño vocatus. ad cu ius distinctionẽ iacobo alphei minor est appellatus Hic iacobo minor et tres fratres sui pre ceteris con/ sanguineis dicti sunt fratres dñi. q̃ non solũ ꝯgna ri erãt de duabo sororibo sed et putabãt agnati tanq̃ ex duobo fratribo. s. ioseph et cleopha descendẽtes Inter quos m̃ anthonomatice iacobo frater dñi est dictus. q̃ erat ei in facie et liniamentis corporis si/ milis. Voluit aũt dñs mrem habere suã vir̃ et non de simplici sz de despõsata ꝓcipit nasci. diuersis ex causis q̃ꝝ q̃dã accipiunt ex pte pueri q̃dã ex pte ma tris q̃dã ex pte alior̃. Ex pte pueri sumũt rõnes q̃n q̃. Prima sz hiero. ꝓpter declarationẽ origenis vt p generationẽ ioseph. cui maria cognata erat. ori/ go marie mõstraret. et more scripturarũ. genalogia xpi potiũ describeret. Secda sm ambro. ꝓpter remo tionẽ suspitiõis. ne. s. a legis iniuria incepisse vide ret. cũ ꝓtus inupte lege damnaret. Tertia sz cũ dem. ꝓpter remotõnẽ suspitiõis. ne. s. herodes et iu dei xpm iuste quasi de adulterio natũ psequi viderẽ/ tur. et ab infidelibo tanq̃ illegittim? abiceret. Quar ta sm Origenẽ. ꝓpter sustentatiõem pueri. maxime cũ deberet in egyptũ portari. vt. s. a ioseph nutriret vũ et ioseph nutritius dñi appellatur Quita sz Ori ge. hiero. et ambro. ꝓpter occultationẽ natiuitatis christi vt videlicet misteriũ et partus filꝯ dei diabo lo celaret. dum eũ putaret. nõ de virgine. sz de vxore generatũ Ite quiq; rõnes sumũt ex pte matris. Prima sm ambro. ne grauida apparẽs infamaret. et iõ pmisit dñs potius de suo ortu q̃ de mris pudore dubitaret. Secda sm bedã et hiero. ad vitatõez pene ne. s. tanq̃ adultera a iudeis calumniaret. et sic q̃si iuste lapidaret. Tercia sm hiero. et orige. ad sustẽn tatõem solatij. vt. s. viri ministerio et solatio marie in egyptũ fugiẽs. et iñ rediẽs frueret. Quarta sm

glosã ad roboratõez fidei vt. s. marie virbis maior fi des adhiberet. innupta ei pregnãs. mẽtiri videret nec ei si virginẽ esse diceret crederet. Quinta ad p ticipatõnẽ status singuli vt videliez mater dñi habe ret aliq̃d cuiuslibet status. s. virginitatis matrimonij et viduitatis Ite quiq; rõnes sumũt ex pte aliorũ Prima sm ambro. ad remotionẽ excusatiõis petĩ. ne virginibo impudicis et maleviuentibo. velamen ex cusatõis pheretur. ex quo mater dñi infamata vide ret. Secda sm origenẽ ad confirmationẽ mrimonij cõ tra futuros hereticos. matrimoniũ dãnare volẽtes vel vt p hoc q̃ de virgine et despõsata nasceret. vterq; fiat? et virginũ et iugatorũ approbaret. contra hereticos alteri istorũ detrahẽtes. Tercia ad sublevationẽ ob/ proprij vt. s. ab omni gradu feminaꝝ tolleret obpro brij qõ in eua incurrerãt oẽs femine et tã virgines q̃ nupte q̃ etiã vidue a cõi obprobrio qõ in eua ꝓtraxe rant erimerent in ꝓsona marie Quarta est ad cõmẽ dationẽ exempli. vt videlicet oñderet facta despon satiõe ante cõuentionẽ liberũ eẽ tranfire ad meliora vota spõso requisito. vt est in religiõis ingressu vbi aĩa despõsat deo. sic fuit in beata virgine. Quita ẽ sz crisо. ad declarationẽ misterij quo. s. ipi xpo despon sat ecclia que virgo est imaculata semp et sine ruga cuius virginis sumus filij in fide iesu xpi. quia sm leo nẽ papã quo spiritu de virginis vtero nascit xps hoc de ecclevtero nascit xpianus. Ideo sm crisz. Beata maria fabro lignario despõsata fuit. q̃ xpus ecclesie spõsus. oĩm salutẽ p lignũ crucis operari debebat Et sm aug. Christus natus ẽ de matre que fabro despõ sata erat. vt oẽz carnalis nobilitatis tumorẽ extĩxit Hec fuit pfigurata p virginẽ saram raguelis filiam tobie despõsatã. que ab omi ꝯcupiscentia mũdam seruauit aĩam. Multomagis maria ioseph despon sata que virgo ineternũ pmãsit imaculata Cõpat eri am virgo maria turri fortissime q̃ dicebat baris. que vt in scolastica hystо. vir duobo custodibus defendi porerat ab oĩbus viuentibus Tã fortissima et iuincibilis fuit virgo maria cuius custos precipuus erat de us eterna sapia Cuius vita etiã ꝓpatur turri dauid que munita erat mille clipeis. q̃ de ea vtendebãt q̃ mille vtutes et multoplures in maria apparebant q̃ bus vita eius munita erat in tantũ q̃ oẽs tẽptatões et petã supabat. et nõ solũ hoc a se sed etiam ab alijs gẽam suã infundẽdo repellebat. Cõfidera mõ quã te añ hanc btãz virginẽ et etiã quãte posit eã mulieres et virgines fuerint. hec tñ sola mater dñi fieri meruit. Magna em̃ et ineffabilis gra est vt vna ex tãtis mili bus eligat. Iõ aũt ꝑceteris electa fuit. q̃ oẽs alias scitate ꝑcelluit. Vñ anselm. Eã solã scrutãs corda et renes deus. ex oĩbus virginibus quas capiebat mũ/ dus elegit et sacrauit vt habitaret in ea corporaliter quã iaz plenã pridẽ virtutibus fouebat et circũplecte batur spualiter Ipam aũt oẽs mulieres scitate ꝑcel luisse puto. q̃ intelligit qui aĩaduertit. Nam alte q̃ dem ptes grãz meruerũt. ipsa aũt plena gratia ab ãgelo saluatur. Hec anselm. Oratio.

Alue virga desse florida et fructifera. maria vir go beatissima. de qua vnicus ille et singula/ ris flos et fructus prodijt. vnde virtutum

spūalium germē erupit flos suauissimus emittens odorem. fructus sapidissimus. immittens dulcorē flos cuius bonitas expellit mestitiā. fructus cuius sanctitas plenā dat letitiā Bñdicta vgo de radice esse bñdictus ⁊ flos qui de tali radice ascendit Bñdicta arbor. benedictus ⁊ arboris fructus Tuo ergo flore me recrea. Tuo fructu ab oī miseria me libera. vgo maria in eternum benedicta Amen.

De ꝓceptōe Johannis p̄cursoris.

Capitulum. IIII.

FAct autem in dieb⁹ illis. s. in dieb⁹ herodis regis iudee sacerdos quidam noīe zacharias de vice abia. ⁊ vxor ei nomine Elisabeth a aaronica. erantq; ambo iusti ante deū. nō sicut ypocrite qui fingunt iusticiam aī mundū incedētes in oīb⁹ mandatis quātum ad obseruantiam moralium p̄ceptoꝝ. ⁊ iustificationib⁹ dñi quantum ad obseruantiam ceremonialiū. sine querela. quantum ad obseruationem iudicialium q; pacifice ad proximos se habebant. ⁊ non erat illis filius ꝓter sterilitatem q̄ est in causa speciali⁹ mulieri ⁊ senectutem que est cā cōis viro ⁊ muli eri Ex quo apparet ꝓceptō p̄cursoris miraculosa q; nō fuit tm̄ p naturam. sed p naturā gratia dīna adiuta Iste herodes de patre idumeo descendēs fuit alienigena. ⁊ iam sceptrum ablatum fuit de iuda. ⁊ ideo tempus aduentus xp̄i instabat. q; iacob p̄iarcha spū ꝓphetico signū aduentus xp̄i predixerat. qñ regnū iudee ad alienigenā translatū esset dicēs Non auferet sceptr⁹ de iuda ⁊c Et sciendum hic q̄ cū Moises vnicū instituisset summū sacerdotē cui mortuo vnus p ordinē succederet Dauid volēs amplia re cultū domus dñi. de viginti q̄tuor familiis q̄ descenderāt ab aaron instituit. xxiiij. sacerdotes super quos tñ vnus maior erat ⁊ summus oīm. q̄ dicebat̄ p̄ceps sacerdotū Instituit etiā vt vicissim mīstrātes p hebdomadā a sabbato vsq; in sabbatū. tpe vicis sue singuli cattimonie studerēt. nec iterum in domū p̄priā intrarēt. sz in domūculis circa templū cōstituti q̄ credere dicebant cubarēt Et sm sortes dedit cuiq; vicis sue hebdomadā ⁊ octaua sors cecidit sup abiā. de quo descēdit iste zacharias. Erat de tribu leuitar. xxiiij. leuite erāt vt ipi quoq; eodez mō sortiri iuxta morē sacerdotis octenis diebus ministrarent Zacharias aūt cū in ordine vicis sue sacerdotio fungerent. sm exigentiaz sortis sue octaue. exijt de domo vbi se sacerdotalib⁹ vestib⁹ induit vt incēsuz poneret. ingressus in tēplū dñi decima die mēsis septimi. i. septēbris ⁊ interim p̄lis foris orabat extra templū q; nō erat licitū p̄plo ingredi templū sed tm̄ atriū. Et his videt̄ zacharias fuisse sacerdos simpler nō summus q; hic dr q̄ ingressus fuit tēplum ad ponendū incēsuz tm̄ Hoc āt licitū erat minoribus sacerdotib⁹ sm q̄ dr ap̄s In primo quidē tabernaculo quotidie intrabāt sacerdotes sacrificioꝝ ministeria ꝓsūmātes q; pacto sacrificō in altari holocaustoꝝ qō erat in atrio vbi mīstrabāt sacerdotes minores. sacerdos q̄ ibi mīstrauerat accipiebat prunas de altari holocaustoꝝ. ⁊ intrās primā p̄tē tēpli. q̄ vocat̄ sanctū vel sancta ꝓcremabat in illa sup altare incensi thimiama. ⁊ tunc erat sacrificiū ꝓsummatū. ⁊ hoc fiebat oī die. in hoc cm̄ erat ꝓsummato sacrificio q; sacrificia veteris legis non erant accepta nisi ex fide ⁊ deuotōe offerentiū. deuotio aūt p thurificatōez designabat̄. ⁊ ideo in hoc sacrificiū ꝓsummabat̄ In uliā vero p̄tem templi q̄ dicebat̄ sanctū sanctoꝝ sol⁹ summus sacerdos intrabat cū sanguine hirci ⁊ vituli immolati p̄ peccō p̄pli. vt ex illo aspergeret ptra p̄piciatoriū. Quō aūt zacharias intrauerit cū sanguine tali mō dr hic. sed solū ad ponendū incensum. Cui angelus apparuit ei a dextris altaris incensi qđ etiā vocat̄ altare aureū. Hoc aūt altare nō fuit intra sctā sctoꝝ. sed in prima p̄te templi ad quā simplices sacerdotes poterāt ingredi. Sed incensum q̄ soli summo sacerdoti licitū erat ponere intra sanctū sctoꝝ in die expiatōis hoc nō ponebat̄ ad offerendū. sz vt nebula inde ꝓsurgens operiret oraculū qñ pontifex aspergebat sanguine vituli ⁊ hirci ꝑ oraculū. ⁊ nec aliqs historiographus describēs sacerdotū ordoꝝ mentionē facit de summo zacharie sacerdotio Per zachariā q̄ dñi memor interpt̄at bonus p̄latus significat̄ q̄ in suo pectore dz dei memoriā gerere p̄ sua ⁊ suoruz subditoꝝ salute. Dicit̄ templū ingredi p diligētē dīni cultus solicitudinē. ⁊ offert incensum p deuotā oratiōem. ⁊ pl⁹ orat p eius informatōz. Triplex⁹ dz haberi de deo memoria. s. potentie eius quo ad opa creatōnis. sapie quo ad opa recreatōnis. bonitatis quo ad opa retributionis. prima ad p̄em. secūda ad filiū. tercia ad sp̄m referat̄ Apparuit aūt zacharie gabriel angelus stās a dextris altaris incēsi. quo viso timor irruit sup eū. p̄ter altioris ⁊ potentioris nature aspectū. Ez bonus a malo discernit̄. q; malus horroꝝ ꝓtinuat. qui sm bedā nulla melius rōne q̄si de intrepida supat̄. bonus aūt stati ꝓfortat ⁊ ꝓsolat̄ Unde angelus eū statim ꝓfortauit. d. Ne timeas zacharia. q. d. Quem ad ꝓsolatōem tuā. ⁊ tō subdit̄. q; exaudita est deprecatio tua. Orabat em̄ nō p sobole dē q̄ tā non sperabat. p̄sertim cū de sua sueq; vxoris etate diffideret. ⁊ angelo id p̄mittenti nō crederet. sed p p̄pli pctis ⁊ redemptōe ⁊ aduentu messie. Et q; sal⁹ p̄pli per xp̄m futura erat. nūciauit ei filiū nascitur⁹ q̄ pñiam ⁊ fidē predicando plebem saluatori preparet Nomen quoq; pueri indicauit. q; iohēs vocari debuit. Johēs em̄ interpt̄at in quo est gra. ipe vero xp̄s manifestauit p quē gra ⁊ vitas facta ē. Unde beda Johannes interpt̄at in quo est gra vel dñi gra quo noīe declarat̄ p̄ro penitentib⁹ ei⁹ grām q̄m decrepitis filius nasceret̄ cē donata. Deinde ipsi iohanni q̄ magnus coram dño erat futurus. ⁊ adhuc in vtero mātis spūsci sit munere dotandus. Postremo etiā filios israel quos ad dñm deū ipsoꝝ erat conuersurus. Hec beda. Patri quoq; inde gaudiū. s. interius ⁊ exultatōz. s. exterius insinuauit. Dicit̄ em̄ exultatio q̄si extra saltatio. ⁊ hoc est p̄prie q̄n gaudiū est tm̄ interius q̄ nō p̄tinet̄ q̄n appareat exterius. Leticiā etiā multis alijs in ei⁹ nātate p̄misit. q; in ortu eius nō solū p̄ sed ⁊ alij multi sunt gratulati ⁊ nūc etiā videmus impleri. q; dies sue natīatis nō solū festiuat̄ ab oīb⁹ xp̄ianis. etiā a saracenis ⁊ quibusdā alijs. Unde beda

Merito pater gaudet. q̄ p̄ in senecta natū vel tal grē accepit filiū. Gaudēt ꝛ alq̄ quibꝫ inauditū catenus regni celestis euāgelizauit ingressus. Ūñ Ambro. Solēnis leticia est ī ortu generatōe iustoꝝ. Scūs em̄ nō solū p̄ntū grā. sz etiā salus est p̄timoꝝ. Ūñ admonemur hoc loco scōꝝ generatōne letari. Hec ambro. Moraliter in quolibet nēm possumus inuenī re zachariā ꝛ vxorē eius elizabeth. que parit ei filiū cuius nomē dz vocari Johānes. eritq̄ sibi gaudiū ꝛ exultatio ꝛ multi in eius natiuitate gaudebūt. Elizabeth vxor zacharie p̄t intelligi caro copulata spūi scō. q̄ ficut vir ēgit ꝛ castigat vxorē. ita spūs castigare ꝛ regere dz carnē ne lasciuiat ꝛ incidat in fornicationis reatū. Hec parit ei filiū q̄n spūs p̄ carnis officiū exercet opus viuū. vt si dat elemosinā. vestit nudū. pascit esurientē. visitat infirmū. sepelit mortuū ꝛ cetera hmōi. tūc vxor ipius ficut viris abūdat ī lateribꝫ domus sue. Huius filq̄ nomē debet iohēs viz dei grā vocari. q̄ nemo bonū opus dz sibi ascribere sed tm̄ grē dei. Eritq̄ sibi gaudiuz ꝛ exultatio. q̄ de bono ope gaudebit ꝛ exultabit qui mentē letificat ꝛ serenat. Et multi in natiuitate eius gadebūt oīes viz bom̄. qui p̄ximo suo congratulant in bono. Sīt ergo nobis summopē p̄uidendū vt qui gaudemus exterius tripudiātes in corpe. gaudeamus interius exultantes in mēte q̄ reliquie cogitationū diē festuz agunt dño. Non est impijs gaudere dicit dñs nec peccatoribus a facie peccatorū. Quocirca purgemus aīas nrās a maculis viciop̄. vt tāte solēnitatis gaudium digne celebrare possumus Magnificentiā etiā pueri coram dño futurā in virtute sctitate ꝛ dignitate angelus p̄nunciauit. Cui⁹ magnitudo in q̄tuor cōsistit fm q̄tuor dimēsiones. s. in altitudine conuersatōis in profunditate humilitatis. in latitudie caritatis. in lōgitudine pseuerātie finalis. fm illud ap̄li. vt possitis cōprehendere cū oīb̄ sanctis ꝛc. Saluatore quoq̄ p̄ modū attestāte. inter natos mulier maior eo nō surrexit. Et ꝛ angelus multiphariā eius magnitudiez subsequēter exposuit ꝛ plura ipius p̄uilegia seriatī memorauit. Nām vitā eius cū abstinētia p̄dixit. s. q̄ vinū ꝛ sicerā. i. poculū q̄d inebriare p̄t. bibiturus nō erat. q̄ nō decet vas celesti mācipatū grē seculi illecebris deseruire. In quo patēter indicauit āgelus. q̄ ab oīb̄ vitijs ꝛ mūdi illecebris. q̄ fratū mentis solent euertere. futurus erat inumis. Predixit etiā angelus q̄ spūsancto ex vtero esset replēdus. s. quantum ad purgatōem originalis pctī. ꝛ ad opatōem bonī meritoꝝ. In quo p̄fecto oñdit. q̄ natus in mundū cūctis virtutū frīb̄ clarificādus erat. Predixit quoq̄ q̄ multos filios isr̄l̄ conuerteret ad dñm. i. ad xp̄m q̄d ꝛ fecit p̄dicando ipm̄. ꝛ phibēdo de deo testimoniuz

Prenūciauit insup angelus. q̄ ante dñm in spū ꝛ virtute helye esset p̄cessurus. Primo p̄ter similitudinem officiū. q̄ sicut helyas p̄cedet aduentū xp̄i scōm ita Johānes p̄cessit primū Secōo p̄ter similitudinem vite. q̄ vterq̄ vixit in magna victus ꝛ vestitus austeritate. Tercō p̄ter similitudinē doctrine. q̄ vterq̄ constanter redarguit vitia. etiā psonaꝝ magnaꝝ. Ad hoc aūt habebat p̄cedere. vt conuerteret corda patrū in filios. sz quantum ad scripturarum intelligentiā. ꝛ incredulos ad prudētiā iustoꝝ quo ad fidei obedientiā ꝛ paret dño plebē p̄fectā. quo ad euāgelij et noui testamēti gratiā suscipiēdā. q̄ neminē ad p̄fectū adduxerat lex. Et p̄ter hoc dz illa lex timoris q̄ imp̄fectoꝝ est. timore pene retrahi a malis. lex aūt euāgelica dz lex amoris. q̄ p̄fectoꝝ ē a malis retrahi amore boni Sic aūt de pentibꝫ sembus talis ꝛ tā tus natus ē. fic sepe p̄uecte etatis hoīes ꝛ bonis opibꝫ steriles ex dono spūscī faciūt magnū fructū ī ecclesia dei. sicut patet d̄ aug. ꝛ dio. q̄ p̄uecte etatis vocari fuerūt ad fidē xp̄i Zacharias āt sterilitatem vxoris ꝛ virilisq̄ senectutē p̄sideras nō credidit. ꝛ ob hoc vsq̄ in diē p̄tus obmutuit. significans q̄ tā aduenīēte xp̄o lex ꝛ p̄phetie adimplete tacerēt. vñ crisꝰ Et iō zacharias sacerdos iudeoꝝ obmutuit. q̄ iam cessaret obmutescere optebat sacrificia eoꝝ q̄ p̄ peccatis p̄pli offerebant. Demiebat em̄ solus sacerdos q̄ agno p̄prio īmolato. sacrificiū deo p̄ pctis oīz offerret. Per hoc quoq̄ q̄ dubitās factus ē mutus significat q̄ lingua dubitātis in fide facta ē muta q̄m eius oīo nō ē deo accepta. Per hoc etiā q̄ post reuelationē sibi factā obmutuit. innuit q̄ post reuelationē siue visionē dz hō reticere quasi mutus. nō se iactare tanq̄ elatus. Ut aūt ipleti sunt dies officij eius abijt ī domū suā ad quā nō licebat reuerti durāte officio. Dicis. n. suo tpe sacerdotes castimoīe fuerūt. ac fm p̄ceptū dñi vinū ꝛ oē q̄d inebriare p̄t nō bibebāt. Dz si legalis sacerdos tenebat ad tantā p̄tinētiā ꝛ abstinētiā ac reuerētiā scōꝝ multomagis sacerdos euāgelicus qui tm̄ p̄ficit facīm. ꝛ q̄ tota hebdomada qua ī tēplo ministrabat sacerdos ad hoc deputatus ī tēplo manebat. ꝛ nō erubat ad p̄fana negotia ītētus ad diuina. ex hoc inoleuit p̄suetudo apd aliquos religiosos scā ꝛ honesta. s. q̄ ille q̄ est hebdomadarius p totā hebdomadā manet infra clausurā. nō eriens ad exteriora intentus ad diuina. q̄ illo tpe medius ē ꝛ seq̄ster ītercedentū ꝛ deū. Apud quosdā etiā religiosus abstinet illa hebdomada cōi colloquio ꝛ apud quosdā etiā seculares canonicos in cōi tunc dormit dormitorio Post hoc elizabeth concepit. s. vin. kal octobris ꝛ sexta feria. ꝛ q̄ senex erat p̄ verecūdia seq̄ q̄ mēsibꝫ occultauit. donec maria conciperet ꝛ fetus eius exultās cū gaudio p̄fateretur. Licet ei de conceptu ꝛ de ablato obprobrio sterilitatis gauderet. p̄ter a milē tamē erat ē aliquātulū erubescebat. ne ī senectute videret libidini vacasse. Antiqui em̄ vbi non erat spes de p̄le. nō conuenīebāt īter se. Ubi hec. Cūcta seriis cura fit ne q̄d turpe de quo erubescere debeāt admittāt. oñdit elizabeth. q̄ ꝛ de ipis que accipere cupiebat donis erubescit Cōsidera g̃ hic quō elizabeth etiam de licitis erubescat corā hoīb̄. ꝛ studē de illicitis oīb̄ erubescere ꝛ abstinere nō solū corā hoīb̄ sz etiā corā deo ꝛ āgelis eius. Nā testāte boetio magna ē vobis indicta necessitas recte viuēdi ꝛ p̄bitatis q̄ oīa facimus añ oculos iudicis cūcta cernētis. Unde aug. Quicūd fecero deus assistit. vtpote p̄ntuus ispector oīm cogitationū. intētionū ꝛ actionū cunct̄ hec diligenter cōsidero. timore piter ꝛ ingēti rubore cōfundor. q̄ illū vbiq̄ p̄sentem. ꝛ oīa occulta mea videtē intueor. multa em̄ sunt ī me de quib̄ co

ram deo erubesco. Et ideo ait ansel. Ibi pecca vbi de um esse nescis. Unde et quidã alius. Cũ quid turpe facis qñ me spectante rubueres Cur spectante deo nõ magis ipe rubes. Inter ppietates quippe hoĩs vna ẽ verecundari in turpe ppetrato. ppter qđ inuerecũdi dicunt inemendabiles. qz in aliquo ratõis honore mutati sunt pecorinã naturã assumentes et tanq̃ effrontes inter hoĩes rõnales se habentes.

Oratio

Sancte iohannes tu eodem angelo quo xps denunciante ꝯceptus et prius ab ipso angelo laudatus q̃ a patre genitus Tu de quo dixit deus Inter natos mulier non surrexit maior. ad te dñe tam sanctũ. tam beatũ. tam magnũ ꝯfugio dubius de salute mea. qz certus de magna culpa. sz sperans de maiori tua gĩa. Dele ergo apud deũ scelera mea. qz maiora sunt apud eũ merita tua. Magna es sunt magne iohãnes merita tua vt sufficere pñt tibi et mihi. et si pfint mihi nihil minuent tibi. Supplicat ergo tua abũdantia meã inopiã vt de te meditatũ et saluatũ ineternũ gaudeam. Amen.

De conceptione saluatoris.

Capitulum V

In mense autẽ sexto a conceptione precursoris postq̃ venit plenitudo illius sacratissimi et felicissimi temporis. s. principium septe etatis. quo summa trinitas generari humano per incarnatõem verbi. quidere ante tpa ordinauerat. vocans deus omnipotens gabrielẽ archangelũ vnũ de primis principibo regni sui. misit eum in ciuitatez galilee dictã nazareth ad virginẽ mariã desponsatã ioseph viro de suo genere. qz ambo erãt de domo dauid de familia regali. de tribu et stirpe nobili et pre ceteris religiosa sicut dr bern. Placuit deo eodẽ ordine. et eodẽ mõ hoĩem reconciliare quo nouerat eccidisse. Ceciderat ãt homo ꝑm dedã dyabolo destinante. serpente exequẽte. dyalogo interuenĩẽte. muliere ꝯsentiente. Reparus est eodẽ ordine ecõtrario. deo destinãte. angelo exequẽte. dyalogo interuenĩẽte et virgine ꝯsentiẽte Verba ãt hic posita misteriis sunt plena. et ideo vt dr beda solẽniter sunt notanda tantoq̃ cordi inserẽda. quãto manifestius apparet qđ in ipis tota redẽptionis nre sũma ꝯsistit Libẽter eñ debem? recordari de principiis nre salutis Notandũ q̃ qđ numerus senarius nõ vacat a misterio Uñ xps cõceptus ẽ sexta etate qz prim debebãt oĩa pfici. nũerus senarius pfectus ẽ Jtẽ sexta ciliade. i. millenario q̃ est limes oĩm nũeroz. et xps est limes et finis oĩm entiũ Jtẽ sexto mẽse qz illo mense factus ẽ mũdus q̃ p ipm refici debeat. sicut p ipm factus fuerat Jtẽ sexta feria qz illa die hõ est creatus. et p ipm recreari debebat iã pditus Et ideo similiter eadẽ etate eodẽ millenario. eodem mense. et eadem feria passus ẽ. reuolutis. xxxiij. annis Et forte vt oĩa ꝯuenirent dici posset. qđ etiã sexta hora ꝯceptus eẽt. qz ea hora passus ẽ. sicut etiã eadẽ hora hõ peccauit. et sic ſm quãdã ꝯgruentiã eadẽ hora q̃ eua seducta fuit p diabolũ. maria edocta fit p angelũ. Missus ẽ igit angelus gabriel. qui dei fortitudo interpꝛat vt dei ſtutẽ et dei sapiẽtiam carnẽ suscipe nũciaret. in q̃ humilis apparẽs. aereas ptates debellaz Et iõ merito de ordine archangelo? eẽ debuit. qz magna nũciauit Deus aũt mittẽs angelũ fuit tota trinitas. licet patri spãliter attribuat Pater quidem misit. qz ei incũbebat ꝓuidentia de filio. de sponsa. et de genitrice. filius vo misit. qz ventur erat in ⸗ginẽ. spũs sanctus etiã misit qz ipe scĩficare et obũbrare habuit ipm In ciuitatẽ galilee q̃ interpꝛat transmigratio qz. s. transiturus erat de incredulitate iudeo? ad fidem gentiũ Est aũt dupler galilea. vna ẽ gentiũ cõiũcta tiris quã salomõ dedit regi ꝙ̃ et de illa hic nõ dr Alia ẽ iudeo?. q̃ est sup mare galilee. et de illa hic intẽdit Cui nomẽ nazareth qđ interpꝛat flos. quemens eñ fuit vt verus flos. i. xps ꝯcipet in flore. i. in nazareth. et de flore. i. de btã ⸗gine et cũ floribo. i. tpe flo?. et sic accipiemus florẽ de flore in flore inter flores. Dicit aũt flos ihesus ꝓpter sancte ꝯuersatõis pulcritudinẽ et decorẽ ꝓpter bone opinõis suauitatẽ et odorem ꝓpter passionis fructum et conuersionis fideliũ vtilitatẽ. Iste flos floruit in ꝯceptõe. apparuit in natiuitate. emarcuit in passione. sed reflorauit tãdẽ in resurrectõe. Si ergo vis carpe istũ florez sequere decorẽ sue ꝯuersatõis. predica odorẽ operatõis. et sic hẽbis fructũ passiõis. Voluit dñs sic terreni reges magnã ciuitatẽ eligere in nuptijs suis q̃bus copulauit sibi naturã humanã. sz nazareth ciuitatẽ pauam ꝓpter hũilitatis exẽplũ. vt nos doceret sp hũilia loca eligere. sz in ciuitate birz magna elegit pari. vt nos doceret obprobria coram multis ꝓpo non erubescere. Missus ẽ inq̃ ad ⸗ginẽ nõ quãlibz sz ⸗ginẽ mente. ⸗ginẽ corpe. ⸗ginẽ ꝓfessione. Voluit aũt xps ꝯcipi et nasci de ⸗gine Primo ſm bern. qz ꝯgruũ fuit vt si deus ꝯcipi vel nasci debuit nõ nisi de ⸗gine ꝯcipet vel nasceret. Item si ⸗go ꝯceptura vel pitura erat nõ nisi deũ ꝯcipet vel peret. Secõa rõ est. ſm damas. vt qui in celis patrez hz sine matre. i terris haberet mrem sine pre. Tercia ſm aug. vt signaret mẽbra sua mystica. de ⸗gine eccĩa ſm spiritũ nascitura. iõ decuit caput de ⸗gine nasci. Quarta vt sicut primus adam de terra ⸗gine factus fuerat. ita secũdus adã de ⸗gine hõ fieret Quinta vt sic p euam ⸗ginẽ fcã fuit humani generis pditio. ita p mariaz ⸗ginẽ fieret eiusdẽ repatio. Ad virginẽ inq̃ despõsatam viro Cur aũt de despõsata ꝯcipi et nasci voluit supra de despõsatõe ⸗gimis marie dictũ est. Virũ vero noĩat vt dicit bern. nõ qz maritus sz qz hõ ⸗tutis et iustus erat. et iõ fuit testis legitim?. Uñ et ioseph. i. accrescẽs. s. p augmẽtum virtutũ dr. p qđ ꝯtinuꝰ pfectus ⸗tutũ inuit. Et nota. iiij. famosos ioseph in scriptura. Primus fuit filius iacob. i quo notat prudẽtia. qz somnia pharaonis prudẽter exposuit. Secũdus ioseph vir marie. i quo notat tpantia. qz mariã ⸗ginẽ resignauit. Tercius ioseph ab arimathia in quo notat fortitudo qz audacter ĩtroijt ad pilatũ et petijt corp? ihesu. Quartus ioseph iustus i quo notat iusticia. vñ et iustus ẽ noĩatus Tale itaq̃ decebat habere nomẽ spõsũ ⸗gimis in quo inuenirez mysteriũ oĩs ⸗tutis Addit aũt de domo dauid ad oñdẽdũ q̃ xps descendit de semine dauid. sicut fuerat p

ꝓphetas predictū. Licet enī ioseph non fuerit pater saluatoris. tñ virgo maria de qua xp̄s carnez assumpsit fuit de eadē tribu cū ioseph. s. de tribu ipsius dauid. Merito aūt dr nomen virginis maria. Hoc enī venerabile nomen triplicē habet interpretatōem in triplici lingua. Hebraice interptaf stella maris vel illuīatrix. latine ethimologisaf mare amaꝝ. syri aceuero dña nuncupaf. Ipsa fuit maris stella in filij dei natiuitate. tunc enī emisit radiū totū mundū illuminantē. mare amaꝝ in filij passione q̄ tunc ipsius aīam ꝓtransiuit gladius. sed dña in sua assumptōe q̄ sup̄ chros angelor̄ est exaltata. Itē maria dcā est stella maris in pcōr̄ ꝺductōe. q̄ p̄ mare h⁹ seculi eos dirigit ad portū pñe. et ad filiū ꝓducēdo. in cuius etiā signū in natiuitate xp̄i stella magna apparuit q̄ eos ad natū infantē ꝓduxit. vnde oculi oīm peccator̄ sint ad ipsaz. sicut oculi oīm nautaꝝ ad stellā Ihēm dr. Ne auertas oculos tuos a fulgore huius fideris si non vis obrui procellis. Oquisq̄ te intelligis in huius seculi profluuio magis inter procellas et tēpestates fluere q̄ sup̄ terrā ambulare. respice stellā voca mariā. si iactaris sup̄bie vndis. si ambitōis si detractōis. si emulatōis respice stellā. voca mariā Si ira cundia aut auaricia aut carnalis illecebra naticulā ꝺcusserit mētis respice stellā voca mariā Si criminū immanitate turbaf vel ꝺscīe feditate ꝺfusus baratro despatōis incipias absorberi. respice stellā voca mariā In ꝓcul. in āgustijs. in rebꝰ dubijs mariā cogita mariā inuoca. nō recedat ab ore. nō recedat a corde. et vt ipetres eī⁹ orōis suffragiū ne deseras ꝺuersatōis exēplū. ipsam seqūs nō deuias. ipsā rogās ne despes. ipsā cogitās nō erras. ipsa tenēte nō corruis. ipsa ꝓtegēte ñ metuis. ipsa ducēte ñ fatigaris. ipsa ꝓpicia ad portū puenis. sic in temetipo expiri poteris q̄ merito dictū fit nomē ꝟginis maria maris stella. hec dr. Itē illuīatrix interpꝛata ē. q̄ splēdore gr̄e et exēplis sue scīssime vite mundū illustrauit. vñ de ea camt eccīa. cuius vita incli. cū. illu. eccle. Hinc ait dr. Tolle hoc corp⁹ solare vbi dies tolle mariā hāc maris stellā. q̄d nisi caligo inuoluēs et vmbra mortis ac densissime tenebre relinquunt. Hec dr̄ñ. Est quippe stella maris h⁹ vtiq̄ tenebrosi maris vbi reptilia quoꝝ nō est nūerus Plures stellas hz celū. mare vnā q̄ p̄ oīb⁹ illis clarior et melior est. micās meritis. illustrās exemplis. De hac enī vna ortus est sol iusticie. cuius fulgore illustraf oīa quē qui sequif nō ābulat in tenebris. sed habebit lumen vite Cuius ḡ fulgoris illā stellā esse putamus que hūc tm̄ talēq̄ solem ꝓpit mūdo Qui hanc stellā sequif deuiare nō poterit nec errare Item est mare amaꝝ in pcōr̄ ꝺuersione quā eis impetrat. vt cōuertant de pctis suis. facies aquā carnalis delectationis ꝺuerti in vinū ꝺpūctionis Hoc etiā nomen ꝺuenit ei. iquātū mare p̄sentis seculi in tota vita sua fuit sibi amaꝝ et insipidū ꝓter desideriū videndi filiū in regno suo Itē latīe deriuaf a mari iquantū in ipa ē ꝺfluēcia oīm gr̄aꝝ sicut oīa flumīa ꝺfluunt ad mare. Itez ē dña in tēptationū subuentōe. liberās oēs de angustijs suo tpe. Pōt quidē et vult subuenire. q̄ regina celi est et mater misericordie. Hoc etiā nomē. s. dña ꝓuenit ei inquantū ipa dña exist̄it non tm̄ hoīm in terra. verūetiaz angelor̄ in celo et demonū in inferno Et ideo in oī temptatōe et maxime cōtra infestinatōes demonū inuocāda ē maria. q̄ fm dr̄ñ. Hō fic timēt hostes visibiles quāliber castror̄ multitudinē sicut ille aereę ptātes marie vocabulū p̄ocimū et exemplū Sicut enī pulvis aī faciē venti sp̄gif et sicut cera aī faciē ignis liquescit. sic ad intuo carōem huius noīs maria. fugiūt et pereūt. Et itez vbi nomē marie noīaf ibi demoniū effugaf reis vomia. medela egris. pusill' corde robur. afflictis ꝺsolatio. pegrinantib⁹ adiutoriū daf. Hec dr. Vel aliter p̄t accipi vt inquantū mare amaꝝ gerat typum actiuor̄ inquantū stella vel illumiatrix seu illūinata gerat typū ꝓtēplativor̄. sed inquantū dña gerit typū plator̄ Missus ē igif angelus gabriel ad mariā vt annūciaret ei et diceret. q̄ dei filius sp̄m suā ꝺcupisceret. et eā sibi in mrem elegisset. ipamq̄ moneret et induceret vt eū dē filiū letāter susciperet q̄ p̄ eā totius humani generis salutē ds opari decreuisset. Hec dr̄ñ. Felix maria cui nec hūilitas defuit. nec ꝟginitas. Ut enī que sanctū sanctor̄ ꝺceptura erat. piet et pitura sācta eēt corpe. accepit donū ꝟginitatis vt eēt et mente accepit et humilitatis. Dis mirūꝰ ego regina gēmis ornata ꝟtutū. geminoq̄ mētis pulcr̄itudine sua et corpis decore p̄fulgida. spē sua et pulcritudine sua in celestibus cognita. celi ciuū in se ꝓuocauit aspectus. vt et regis animū in sui ꝺcupīam īclinaret et celestē nūciū ad se de supnis adduceret Et ingressus āgelus ad eā quo puto in secretariū cubiculi. vbi illa fortassis clauso sup̄ se ostio orabat p̄cem suū in abscōdito. Nec suspicādū ē q̄ aptū āgelus inuenerit ostiū ꝟginis. cuius in ꝓposito erat hoīz fugere freq̄ntias. vitare colloq̄a nec vel orātis ꝑturbaref silentiū vel ꝓtinētie castitas tēptaref. Clauserat itaq̄ etiā illa hora suū sup̄ se hītaculū prudētissima ꝟgo. sz hoī bo nō āgelis. Hec dr. Nō igif ī plateis maria erat nō in publico morabaf. intus erat in penetralib⁹ sola sedebat nec tm̄ sola tanto ꝟtutū exercitu circūsepta. Ihēm crif. Inuenit āgelus mariā nō foris vagantē. sz solitariā et ꝓtēplatōi vacātē et q̄ nō q̄siuit gr̄az apud mūdū. īuenit gr̄am apd̄ deū. Ihēm et ābro. Hec ad ipos īgressus āgeli īuenta est domi. ī penetralib⁹ sine comite ne quis ītentōz obrūpet Neq̄ enī comites feminas desiderabat. que bonas cogitatōes habebat. Quinetiā tūc sibi minus sola videbatur cū sola eēt. nā q̄ēadmodū sola cui tot libri adessent tot archāgeli tot ꝓphē. Demiq̄ gabriel vbi eā reuisere solebat īuenit. Ihēm alibi hiero. Habebis cellulā q̄ te solū capiat. imo nō eris solus. āgelica tecū turba ꝟsabif. tot socij quot scī lege euāgelū. fabulaf tecū iesus. replicabis ap̄los l' ꝓphetas. nūquid poteris talem aliū tuis ꝟmonib⁹ habere ꝺsortē. Et dr̄ñ. Dumq̄ minus solus sum q̄ q̄ñ solus sum Credēdum aūt q̄ tūc erat tota abstracta in deuotissima oīoēm et intima ꝓtēplatōe ꝺsurgēte forte tē sp̄aliter ex meditatōe sup̄ salute generis humani q̄liter. s. ꝑ virginem debebat saluari. Ihēm etiā quidā dicūt eā tūc actu legisse illud isa. Ecce ꝟgo ꝺcipiet ꝛc. In hoc igif actu tā intime ꝓtēplationis quo erat deo totaliter coadu

nata ingressus ē angelus ad eā Rōnabile ēm videt̄ q̄ qñ corpaliter sibi voluit vmi vbū eternū. tunc ipa spūaliter sibi fuerit vmita in templatōis actu. Ingressus itaq̄ angelus ad virginem in thalamo t̄ p̄clausi vōmūcule sue manentē Et ei ad sensum corpali visione t̄ hūana spē apparēs ait. Aue grā plena dñs tecū bñdicta tu in mulieribꝫ Angelus in hōis forma apparēs q̄si exēplo docuit. q̄ deū incarnari t̄ spm̄ corpari nūciauit. Quia ēm illū nūciauit qui in se inuisibiliter corpus visibile voluit ex vgine sumere p̄grue debuit corpali spē apparere Formauit aūt angelus sibi corpus lucidū Quia ꝛs aug. facie rutilās t̄ veste chorusc̄ās vgini apparuit. Conuenienter vo annūciat̄ vgini incarnatio vbi vt. s. prius ipm̄ p̄cipiat mente q̄ carne Vtās ḡ angelus nomē eue dt vgini aue. indicās eā ab omni re liberā Aue bñ grā plena dr q̄ alijs ad mensuram grā dat̄. Hec aūt sola grāz quā nulla alia meruerat p̄secuta ē vt gre repleret̄ auctore Que cū grā plena sit prius etiā q̄ p̄cipiat. post p̄ceptōem quāta dei habūdet grā q̄s cogitare possit Qñ hiero. Et bene plena q̄ ceteris p ptes p̄stat̄ grā. marie dō fil se tota infudit gratie plenitudo Vere gratia plena. p quā largo sci spūs ymbre supfusa est oīs creatura. Que celis dedit gl̄iam terris deū pacēq̄ refudit hoīb. fidē gētib fineꝫ vicios. vite ordinē. moribꝫ disciplinā. Dicit̄ quoq̄ ei dñs tecū. s. si sit in vtero q̄ est tecū in aīo. adimpleat vētrē q̄ adimplet mentē Tecū nō tm̄ p essentiam potētiā t̄ pūtiam. q̄liter est in oīb reb. nec solū p grām eo mō quo est in sanctis hoīb ꝛs etiā p carnis assumptionē de tuis purissimis sanguinibus Vbi nota q̄ t̄ si tota salutatio ag̃elica sit vgini gratissima ista tm̄ clausula. s. dñs tecū. potissime eā delectat. t̄ ideo singulari deuotōe dicēda eēt. licet ēm iā erat cū vgine nouū tm̄ misit nūciū q̄ mō singulari voluit esse secū hec etiā sola pre oībus mulieribus t̄ sup oēs mulieres bñdicta p̄dicat̄ Dis ēm mulier subiacet maledictōi dei vel legis. nam corrupta subiacet maledictioni dei. q̄ ait in dolore pies. vgo maledictōi legis in qua erat maledicta sterilis ꝛs maria vtrūq̄ maledictū vitauit. maledictū dei. q̄ vgo p̄mansit. maledictū legis q̄ filiuꝫ habuit Qñ ipa primiceria vginū dū primo vgini tatē suā deo obtulit maledictū legis aboleuit. Et merito benedicta dr p quam mūdus a maledictōe liberat̄ Et nota q̄ sup hanc salutationeꝫ nunq̄ hō puenire valebit. nec aliquis excellentius. dulcius t̄ gratius. beatā vginē salutare poterit. q̄ hac salutatione. quā ipe deus p̄dicta uit t̄ p angelū ei destinauit In cuius vbis singulis dulciflua implicant̄ misteria Nam deus pater sua ompotētia eam p̄formauit vt eēt imunis ab oī re. q̄d importat istud vbū aue Filius quoq̄ dei sua sapientia sic eā illustrauit vt esset p̄claꝛ fidus quo celū t̄ terra illustrant̄. q̄d notat hoc nomē maria q̄d sonat idē q̄d maris stella. Spūs sanctus etiā tota sua dīna dulcedine eā penetrādo. sua grā eā tā grōsaꝛ effecit vt oīs qui quesierit p eā grām inueniat. q̄d innuit̄ in his vbis grā plena In hoc aūt vbo dñs tecū ammonet̄ illi? ineffabilis vnio hoīs opatō. quā tota trinitas in ea p̄fecit. cū sue carnis substantiā. dīne nature in vna p̄sona copulauit. ita vt ds fieret hō t̄ hō ds. Quid in illa hora gaudij t̄ dulcedis habuerit null? vnq̄ hoīm ad plenū exprimi potuit. p hanc clausulā benedicta tu in mulieribꝫ oīs creatura mirādo agnoscit t̄ testat̄ eā benedictā t̄ exaltatā sup oēm creaturam tā celestē q̄ terrestrē. Per benedictus fructus ventris tui benedicit̄ t̄ extollit̄ excellentissimus fructus ventris vginalis qui oēm creaturā vnificauit scificauit t̄ in eternū benedixit Ipsa vero vgo maria vt salutatōem angeli audiuit turbata est. t̄ nihil rndit Nō fuit turbata turbatōne incredulitatis. sic zacharias. vel alia rōne culpabili. nec de visione angeli. q̄ angelos videre solita erat. sed turbata fuit primo sm̄ crisō. p̄ter noue apparitionis spēm. q̄ t̄ si p̄sueta fuerit videre angelū. nunc tm̄ nouo mō apparuit ei sumpta specie corpali t̄ cū ingenti luce t̄ splē dore ex hoc aliqliter p̄territa fuit. Qñ cantat̄ Et expauescit virgo de luce. Secō p̄ter virginalis pudicicie verecundiā. q̄ vt dr ambro. trepidare virginiꝫ est. t̄ ad oēs viri ingressus pauere. oēs viri affatus vereri Tercio p̄ter noue salutationis formā quā sermo eius ingerebat. Unde ambro. Benedictōis nouam formulā mirabat̄ q̄ nusq̄ est ante apta. soli marie salutatio hec seruabat̄ Quarto p̄ter laudatōis excellentiā q̄ angelus in suo sermone eam laudauit Sē ēm mentes humilitū q̄nto amplius laudibꝫ attollunt̄ tanto magis timent. Turbata ḡ fuit ex verecundia vtuosa t̄ honestia. sed nō p̄turbata. vnde tanq̄ p̄udēs t̄ cauta t̄ tota pudorosa nihil rndit. cogitans intra semetipsaꝫ de nouitate talis salutatōis t̄ dictū examinās. nō est sic salutare angeli p̄sueuerāt eā. nec vnq̄ talia loq̄tes audierat. In q̄ salutatōne cū videret se de tribꝫ p̄mendari. nō poterat humilis dña nō turbari. Cōmendat̄ ēm q̄ eēt grā plena t̄ q̄ dñs esset secū t̄ q̄ esset benedicta sup oēs mulieres. At hūilis dña nō poterat suā p̄mendatōez sine rubore t̄ turbatōe audire. q̄ verus hūilis de laudibꝫ t̄ honoribꝫ erubescere solet t̄ dolere. Qñ ber. q̄ turbata ē fuit verecūdie vginalis. q̄ nō p̄turbata fuit fortitudīs. q̄ vero tacuit t̄ cogitauit fuit p̄udētie t̄ discretionis Tūc angelus intuitus vginē t̄ varias eā secū voluere cogitatōes facilime deprehendēs t̄ cām sue turbatōis p̄gnoscēs p̄solat̄ pauidā p̄fortat timentē t̄ q̄si notā familiariter ex nouo vocans ne timere dehat benigne persuadet t̄ iubet. d. Ne timeas maria. nec de laudibꝫ q̄s tibi dixi verecūderis. est ei veritas in eis Nec solū es grā plena. sed etiā toti generi humano grām multiplicē recupasti t̄ reinuenisti apud deū quā nulla vnq̄ repit creatura. q. d. sm̄ crisō. qui apud deū meret̄ grām nō hz quid timeat. Inuenisti inq̄t. quo merito. certe hūilitate. pudicicia. castitate. t̄ p̄scie puritate. De primo dr crisō. q̄liter quisq̄ grām repiret nisi mediante hūilitate. nā humilibꝫ ds dat grām. De alijs duobꝫ dr greg. Inuenit grāz vgo cora deo. q̄ splendore pudicie p̄ria eroris animā gratū sibi deo habitaculū p̄parauit. Et nō solū celibatū inuiolabilē reliqt sed etiā immaculatā conscīam custodiuit. Itaq̄ inuenisti grām. s. dei t̄ hoīm pacē. moris destructōz t̄ vite reparatōz. vt p te deus mundū redimeret. p te illuīaret p te ad vitā reuoc

ret. Plena ergo iã gẽa inuenit grãm. sed alĩs ꝙ ad dispensandũ. Unde aug. O maria grãm apud deũ inuenisti ꝙ hanc ꝓtotũ mundũ diffundere meruisti. Uñ notanter dr inuenisti. non dr habuisti vel acquisisti. qr res hr tanꝝ sibi esse acquisita vt ꝓpria custodit sed inuẽta his q̃ ꝓdiderũt restituit. sic maria inuenit grãm nõ sibi soli retinendã sed tanꝝ alĩs restituendã. Qui em̃ inuenit ꝓditũ tenet restituere. gr̃am vo quã eua ꝓdidit maria inuenit. nõ solũ ꝓ se. sꝫ ꝙ ꝓ nobis. imo etiam ꝓpter nos. qr si nos pctõres nõ fuisse mus dõs de ipsa carnẽ nõ sumpsisꝫ. ꝙ iõ oẽs q̃ peccã do grãm amisimus. securi ad thronũ gr̃e accedam? ꝙ mariã inuentricẽ gr̃e ꝓs fletibꝫ ꝙ devotis orõibꝫ pulsemus vt grãꝫ nobis reddat quã ꝓ nobis ꝙ ꝓpter nos inuenit. Ipsa est ei ita legal̃ iusta pia ꝙ ꝓpicia ꝙ nulli q̃renti denegat gr̃am. Uñ ber. Oĩbus oĩa est facta. oĩbus sinũ misericordie aperuit. vt de plenitudine eius accipiant omnes. captiuus redemptõnem. eger curatõem. tristis cõsolatõem. pctõr veniã. iustus grãm. angelus leticiã. demq̃ tota trinitas gl̃az Et iterꝫ Filioli hec pctõꝝ scala. hec mea maxima fiducia. hec tota rõ spei mee Dico vobis si pica vobis pulsata fuerit si pie fuerit inuocata. operabit vobis nõ deerit necessitati vre Siquidẽ nec facultas deẽ poterit. nec voluntas. qm̃ regina celoꝝ ẽ. misericors ẽ ꝙ mater mie. ꝙ iterꝫ Altius ĩtuemini q̃nto devotõis affectu a nobis eã voluit honorari. qui totius boni plenitudinẽ posuit in maria. vt si quid spei in nobis est. si quid gratie si quid salutis ab ea noverimus redũdare. nihil em̃ nos hr̃e voluit deus qõ ꝓ manus marie nõ transiret Hec berñ. Inuenisti inq̃ grãm totius gr̃e auctorez Sceptura Mã ecce Scipies in vtero fine pctõ ꝙ maculam ac vies filiũ sine dolore ꝙ tristicia. Ego ꝓmanẽs in ꝓtu sicut ꝙ in sceptu. Et bñ dr Scipies in vtero iã em̃ ꝓ fidẽ ꝙ devotõnem Scepat eũ in corde suo Et hoc mõ debemus nos eũ Scipe. s. ꝓ fidẽ ꝙ devotõem ꝙ vere ꝓsanctã operatõem. Et vocabis nomen eius ihesum. i. saluatorẽ Non dr ipones. qr hoc nomen ab eterno fuit a deo pr̃e impositũ ꝙ ꝓ angelũ marie ꝙ ioseph ac ꝓ eos alĩs divulgatũ Hoc etiã nomẽ ipositũ est fm ꝓprietatẽ futurã. qr salus humani generis futura erat ꝓ iesum q̃ salus interpretat. ꝙ iõ subditur. Ipse em̃ saluũ faciet. nõ quẽcũq̃ sed ꝓpl̃m suũ. ei. s. ꝓ fidem adherentẽ. ꝙ ipm bonis operibus imitantem a pctis eoꝝ. Et ꝓ hoc notat verus esse deus. qr soli? dei est saluare a pctis vt ait crisp. populus christi nõ tm̃ natio iudeoꝝ est. sed oẽs quoq̃ qui ad eũ veniunt eiusq̃ agnitioni donat. Etiã ꝙ me pctõrem digneris dñe iesu annumerare populo tuo vt saluũ me facias a pctis meis Hic erit magnus nõ quidẽ eadẽ magnitudine qua iohãnes. de quo etiã predictũ fuerat. erit em̃ magnus coram dño. sed differẽter fꝫ ambro. qr iohẽs magnus vt hõ coram dño. hic vero magnus vt deus. ꝙ dei filius Dicit aũt hic erit magn? nõ qr ante ptũ virginis nõ fuerit magnus. semꝑ ei fuit magnus deus. sꝫ futurus erit magnus hõ. qr magnificẽtiã quã habuit filius dei eternaliter ꝓ naturã accepturus erat filius virginis ex tpe ꝓ gr̃am ꝙ eternaliter hr̃iturus vt vna fit ꝑsona hõ ꝙ deus Et bñ magn? qr filius altissimi merebit appellari. Uñ sequit. Et

fili?. s. naturalis altissimi vocabitur. i. ipius dei qui solus est altissimus. Nõ em̃ altus est inter creaturas corꝑales sed angelus altior. deus aũt altissimus Et dabit illi dñs deus sedẽ. i. regnũ david ꝑtis eri?. fm Bedã. qr ãgelus prius dixit xp̃m filiũ altissimi nũc vero pcez suũ dixit esse dõ. ꝓ hoc euidẽter demõstrat duas naturas in vna ꝑsona xp̃i. dinã fm quã ẽ filius dei ꝙ humanã fm quã est filius david. Dabit aũt ei sedẽ david nõ typicã sed verã nõ tpalez sꝫ eternã nõ terrenã sed celestem. q̃ idcirco dr fuisse david. qr hec in qua david tpaliter sedit eterne illius ymaginẽ gerebat. Uñ beda. Accepit aũt sedẽ siue regnum david dñs. vt gentẽ cui david quondã tpalis regni gubernacula simul et exempla iusticie prebuit. quaꝫ q̃ modulis hymnoꝝ spiritaliũ ad fidẽ atq̃ amoꝛez sui cõditoris accendere solebat. hanc ipe factis verbis domis ꝙ promissis. ad regnũ celeste ꝙ imortale vocaret. atq̃ ad ipam dei patris visionẽ ꝓduceret. Angelus q̃ nõ loquit hic de regno tpali qr illud negauit xp̃us coram pylato dicens. regnũ meũ nõ est de hoc mũdo. neq̃ xp̃us in hoc mũdo exercuit tempale regnũ in iudaico ꝑplo. cui tm̃ debebat regnũ iudeorũ iure hereditario. sꝫ loquit de regno spũali eccie militãtis. ꝙ celesti eccie triũphantis. qđ figuratũ fuit ꝓ regnũ david temporale. sicut ꝙ celestis hierlm per tpalem. ꝙ sicut david regnauit in regno tpali. ita ꝙ xp̃us regnabit in spũali ꝙ celesti. qr regnabit ĩ eccia hic in via ꝙ in patria. Unde ꝙ subdit. Et regnabit i domo iacob in eternũ. Hic quoq̃ accipienda est domus iacob non tpalis sed eterna ĩ qua regnet in eternũ. Regnabit ergo in eternũ in domo iacob. i. super oẽs electos. ꝺ domo em̃ abrahe ꝙ ysaac aliqui fuerũt reprobati. sic ismael ꝙ esau sed in domo iacob omẽs eius filij a sctis doctoribꝫ inter electos sunt ꝓputati. qr ꝙ si aliqui peccauerũt. tm̃ pnaz egerũt. Jacob q̃ ꝑ interpretat supplãtator. In illis em̃ qui supplantãt passiões inordinatas ꝙ vitia regnat xp̃s. sꝫ in illis qui supplãtãt ab eis. regnabit diabolus. Regnabit q̃ nõ solũ in domo dõ. i. in tribu iuda. verũetiã in domo iacob. i. in toto ꝑplo israel ꝙ in tota eccia ꝙ oĩbꝫ electis. nõ fm successionẽ carnis sꝫ fidei Per qđ intelligitur ꝙ in eius regni exercitu oẽs illi enumerãtur quicũq̃ dõ ꝙ iacob fidẽ ꝙ iust̃ iciã imitant. qr ip si sunt spũalis ꝙ eterna sedes dõ ꝙ domus iacob. in q̃ sedebit ꝙ regnabit dñs iesus in eternũ. ꝙ nunc qui dẽ ꝓgr̃am ꝙ in futuro ꝓ gloriã. Beati in quibꝫ iesus regnabit in eternũ. qr ꝙ ipi cũ eo regnabũt Et regni eius nõ erit finis. Christus em̃ nõ solũ inq̃tũ deus sꝫ etiã inquãtũ hõ regnabit in eternũ nõ solũ sup homines sꝫ etiã sup ãgelos Hoc regnũ eternũ est ꝙ nõ corrũpet. hoc impiũ nõ deficiet ꝙ nõ auferet. qr regnabit dñs in eternũ ꝙ in sclm scli Ubi berñ. O q̃ gloriosũ est regnũ illud in quo reges congregati sunt convenerũt in vnũ ad laudãdũ. s. ꝙ glorificandũ eũ q̃ supoẽs ẽ rex regũ ꝙ dñs dñantiũ. De cuius splendidissima contẽplatiõe fulgebũt iusti sicut sol in regno ꝑis eoꝝ. O si ꝙ mei pctõris meminerit iesus in bñplacito ꝑpl̃i sui cũ venerit in regnũ suũ. O si me in illa die quãdo traditurus est regnũ deo ꝑ invisitare dignabitur in salutari suo ad videndũ. s. i bonitate electorũ

suoꝝ ad letandū in leticia gentis sue. vt laudet etiā a me cū hereditate sua. Nemi interim dñe iesu. auferscādala de regno tuo. qđ ē aīa mea vt regnes q̄ debes in ea q̄ tu es ipe rex meus ⁊ deus meus q̄ mādas salutes iacob. Hec berñ. Et cū angelus tanta retulisset maria pplexa fuit. q̄ ſm ambro. Neq̄ nō credere debuit angelo neq̄ tā temere vsurpare dīna. Nō de alio certificare volēs. de quo multū timebat. ſ. ne virginitatē suā p̄deret. de mō ꝯceptōis querit dicēs. Quō fiet istud. ſ. q̄ tu ꝓmittis me pere filiū q̄m virū non cognosco. i. me virū nō cogniturā in aīmo voui ⁊ ex voto ꝓposui. q̄ quāuis desponsata erat. tñ se nūq̄ nupturā neq̄ virū cogniturā certissime sciebat. Et ita fuit vgo mēte carne ⁊ ꝓposito. q. d. Nō credo ſz de mō quero cū scit dñs meus testis ꝯscie mee vtū eē ancille. nō cognoscere virū q̄ lege quo ordine placet ei vt fiat istud. Nō ambro. Nō dubitat eē faciendū qđ quō possit fieri inquirit. Legerat maria. ecce vgo ꝯci. ⁊ pi. fi. ⁊ iō credidit futurū. ſz quō fieret ante nō legerat. Nō em̄ quēadmodū fieret vel tā to alicui ꝓphete fuerat reuelatū. Nō em̄ mādati misterium nō fuit hoīs ſz angeli ore ꝓmendū. Hec ambro. Et angelus. Fiet inquit nō mō humano sed diuino. nō p̄ virū ſz ꝓpatōem spūſſancti. q̄ in te supueniet sicut ignis diuinus mentē tuā inflāmans. carnēq̄ tuā dei filio vniendā pfectissima puritate sanctificās. ⁊ singulari mō te fecūdabit. ⁊ ex eius opatiōe salua tibi virginitate tua ꝯcipies. Spūſſanctus prius in virginē venerat in sua scīficatōe eā ab originali pctō purgādo. ſz in ꝯceptōe filij di supuenit. i. itēq̄ venit maiorē gē plenitudinē ꝯferēdo q̄ nō solū sanctificauit mentē sed etiā ventrē. Supuenit igit spūſſanctus in virginē quēadmodū virtus solis descēdit sup̄ rosam ⁊ liliū dās illis ꝯcipiēdi virtutē. Et licet ista ineffabilis ꝯceptō celebrata sit opatōe totius trinitatis. cū opa trinitatis sint indiuisa. specialr tñ appropriat hoc opus spūi sancto ꝓpter plures rōnes. Prima ē ſm aug. ꝓpter oñsionē gē sine meritis vt viz per hoc qđ dr cōceptus de spūsancto. oñdat q̄ sit ex sola gē quā nulla hoīm merita p̄cesserūt. Gē aūt attribuit spūi sancto. Nō glosa. Spiritus est nomē oīs gē que a deo inspirat. Scđa est ſm ambro. ꝓpter virtutē opatōis q̄. ſ. opatōe virtute spūſſancti ꝯceptus ē. cui attribuunt opa clemētie ⁊ pietatis. Tercia ē ſm mgīm ſmā ꝓpter ostensionem eximie charitatis que attribuit spūi sancto vt. ſ. oñdat q̄ verbū dei caro factū est ineffabili charitate qua deus sic dilexit mundū vt filiū suū vnigenitū daret. Et virtus altissimi p̄is. ſ. dei verbū seu filius. q̄ ſm aplm dr dei p̄is sapiētia. ⁊ virtus obumbrabit tibi. i. de te corpus q̄si vmbraculū assumet. in quo deus q̄si hamū sub cibo se abscōdet. q̄ in hāc virgine sub vmbra carnis latuit virtus deitatis. Diuinitas obūbrata fuit virgini p̄ susceptōem hūanitatis vt q̄ō ipossibile erat mortali femine. obiectu tñ vivifici corpis ferret presentiā maiestatis. ⁊ lucem sustineret inaccessibilem sicut sol q̄n eū visu intueri nō possumus. obūbratur nobis aliquo velamine. Nō berñ. Quia deus spūs est nos vero caro. vmbra corporis sui tpauit se nobis vt obiectu vivifice carnis videamus verbum in carne. solem in nube. lumen in testa. cereū in laterna hec ber. Qđ aūt in p̄fatōe beate marie can. Que vnigenitū tuū sancti spūs obumbratōe ꝯcepit non est ꝯtrariū huic q̄ hic dr obūbratio fieri p̄ corpus xp̄i applicatū diuino lumini. Cum em̄ tam filius q̄ spūſſanctus sint fructus patris. ⁊ corpus xp̄i virique fructui ꝯueniat. filio tanq̄ cui vnit. spūi sancto tanq̄ agenti a quo format p̄z q̄ hec obūbratio tam filio q̄ spūi sancto ꝯuenire p̄t. Et attende quō hic angelus totā trinitatē virgini edidit. Primū nāq̄ spūm scm̄ sub noīe ꝓprio ꝯmemorat. deinde filium noīe virtutis. ⁊ ꝯsequr p̄rem noīe altissimi insinuat. Sic ergo vt notet tota trinitas fecisse incarnatōem. appropriat hic spūi sancto incarnationis cooperatōem. cū dr. spūſſanctus supueniet in te. sed filio carnis assumptōem cū subdit. ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. ſz patri autoritatē cū dicit altissimi. Excelsum nāq̄ incarnationis opus totius trinitatis fuit. q̄ sicut psone. sic ⁊ opa trinitatis inseparabilia sūt ⁊ indiuisa. ita vt quicqđ operat vna psona operet ⁊ alia. q̄uis solus filius fuerit incarnatus. nō p̄t nec spūſſcūs vt p̄cātem sapiam qua deus mundū ꝯciderat repatio fieret. ⁊ qui dei filius erat in diuinitate. ipe filius hoīs fieret in hūanitate ne filij nomen ad aliū transiret q̄ nō esset filius eterna natiuitate. Et habemus sic de tribus induentibꝫ vnū de semetipsis. de quibꝫ dici p̄t q̄ oēs simul vnicū faciūt opus. ⁊ quicqđ facit vnus facit alius. nō tñ induit misit vnus. Nō aug. Ita singulorū quoq̄ in trinitate opa trinitas operat vnicuiq̄ operanti cooperantibꝫ duobꝫ ꝯueniente in tribꝫ agendi ꝯcordia nō in vno deficiente efficacia pagendi. Ideo q̄ ⁊ qđ nascet ex te scūm vocabit filius dei nō adoptiuus sicut alij. ſz naturalis. Qui tñ ab eterno fuit filius. sed nōvocabat vel manifestabat noīe aliquo nisi in tpe. q. d. q̄ cū fecundaris virtute spūſſancti. nō ꝓlem viri generabis sed filiū dei. q̄ nō ex libidine cōcipies. ideo nō pctōrem sed scūm gignes ⁊ p̄ oīs sine dolore paries. Nō ber. Quid est dicere. q̄m nō de hoīe sed de spūſancto ꝯcipies ꝯcipies aūt virtutem altissimi hoc est filiū dei. iō ⁊ qđ nascet ex te. i. ex tua vera natura scūm vocabit filius dei. i. nō solū qui de sinu p̄tis in virtutē tuū veniēs obūbrabit tibi. sed etiaz id qđ de tua sbā sociabit sibi. ex hoc iā vocabit filius dei. quēadmodū ⁊ is q̄ a p̄re est aī scīa geminus. tuꝰ quoq̄ amodo reputabit filius. Sic āt ⁊ qđ natū ē ex ipso erit tuꝰ. ⁊ qđ ex te nascet erit eius vt tñ nō sint duo filij sed vnus. Et licet aliud quidē ex te. aliud ex illo sit. iā tñ nō cuiusq̄ suus ſz vnus vtriusq̄ filiꝰ erit hec ber. Et nota q̄ dr scūm absolute ⁊ substantiue absq̄ determinatōe. q̄ si diceret. scā caro. scūs hō. vel aliqđ simile. pat videret dixisse nec exp̄ssisset sanctitatē eius ꝯplete. Possunt ergo indefinite sanctū. q̄ quicqđ fuit qđ virgo genuit. ꝓculdubio ac singulariter scūm fuit. Et ne virgo de ptu in aliquo desperaret. ⁊ vt fidē exēplo angelus astrueret ⁊ ꝯfirmaret exemplū sterilis anus ⁊ pitute induxit. semoriscp femine ⁊ sterilis inopinatā fecūditatē virgini nūciauit vt assereret oīa decentia deo possibilia. q̄ solito ordini naturevidenť ꝯtraria. ⁊ qui supra naturā ꝯceptū dedit sterili datur? nō dubitaret ⁊ virgini. ⁊ vt facili?

credas .ecce inquit elisabeth cognata tua cū esset se nex vocaret sterilis ꝓter notā iamdudū eius sterilitatē .tā ser mensis sunt q̄ ꝯcepit filiū ꝑ dei virtutē Cū q̄ illud exemplū nō esset vsq̄quaq̄ ꝑfectū .q̄ ma ius eli virginē ꝯcipe q̄ sterilē .et nō angelus inducit rōnis efficaciā er dei oīpotentia dicens .q̄ non erit impossibile apud deū oē verbū .i. oīs res digna vbo quin implere possit oē verbo suo ꝓmissum .vel verbū .i. q̄cunq̄ opus vel factū in eius dispositōe positū. nā dicere dei est facere .sm illud ps . ipe dixit et facta sunt .quicq̄d em ꝯtradictōz nō implicat .totū est deo possibile .cuiusmodi est virginē pere .sed q̄ implicat ꝯtradictōz .vt ꝯtradictoria fiāt esse vera .ut ea q̄ facta sunt fiāt nō facta etc .hmōi talia nō sunt deo possibilia ñ ꝓter ipossibilitatē dei sz ꝓter ipossibilitatē rei q .d. vtutē ac actōz nature nec sterili nec vgo pt ꝯcipe .sz dīna potētia pt hoc facere. Ecce mr. Dicit oē verbū et nō oē factibile .q̄ q̄ facile pōt hoīes loq̄ q̄ volunt .sic incomparabiliter facilius pt deus implere quicquid pōt illi verbo exprimere. Preterea sm eundē mrē. Conceptus elizabeth vgini nunciat vt dū miraculū miraculo addit .gaudiū gaudio cumulet . Itē q̄ occultauerat se et iā occultare nō poterat ꝯmeātes fuit q̄ aīi ceteros vgo hoc sciret. Itē vt taz pe uelocis q̄ saluatoris gesta sciret q̄ scriptores voce recitebat Itē ꝓter sanctificatōez baptiste .quē ad huc in vtero mris positum iesus voluit sanctificare. Item vt antique cognate obsequiū ꝓberet .et vt humilitatē impleret Maria quippe et Elizabeth ꝯgnate seu ꝯsobrine fuerūt in secūdo gradu .q̄ filie duaꝝ sororū .s. anne et hysmerie. Fuit etiā elizabeth de tribu iuda sicut et maria Intuere hic et meditare q̄liter tota trinitas ē ibi pns .responsiōem huius sue filie singularis expectās .et amāter ac delectabiliter eius vere cūdiaz et mores aspicies et vba auscultās O q̄lis ē domūcula .vbi tales sunt et talia exercent . Nā licet sca trinitas sit vbiq̄ ibi tū nunc aliquo mō singulari eā esse mediteris .rōe singularis opatiōis Intuere etiā et meditare .q̄liter angelus cū reuerētia vultuq̄ placido vīam suam diligenter inducit .et vba sua sapienter ordinat vt sup hoc ope mirifico .volūtatē dīi sui ꝑficere valeat Et etiā qualiter ipa se habet ti morate et humiliter facie pudorosa .quasi ex ipromisso ab āgelo vbis iam ꝑuenta. Nō extollitur neq̄ se reputat .et cū audit magnalia de se q̄lia nūq̄ alicui dcā fuere .sz totū ascribit gre dīne. Iam q̄ angelus expleto nūc ābasiatoris officio expectat vgims respōsum . Vñ bern . Audisti vgo q̄ concipies .audisti q̄ nō p hoīem sed p spūmsanctū .Expectat angelus respōsum tuū .tpus est em vt reuertat ad deū qui misit illū Expectamus et nos o dña vbum miseratōis . quos miserabiliter premit sententia dānatōis . ecce ꝓciū tibi offert nre salutis .statimq̄ liberamur si ꝯsentis hoc supplicata te pia vgo flebil adaz cū misera sobole .eccl de ꝓdiso .hoc dō . hoc cereri flagitant patres tui .qui et ipi habitāt in regiōe vmbre mortis hoc toto mundus tuus genib ꝓuolutus expectat. O dña respōde vbū .q̄ terra .q̄ inferi .q̄ celi expectāt respōde vbū et suscipe verbū .ꝓfer tuū .et suscipe dīnū emitte trāsitoriū .et amplectere sempiternū . hec ber. vnder btūs aug .exclamat. O beata maria seculus oē captiuū . tuū ꝓcat assensū . te dña mūdus sue fi dei obfidē fecit .noli morari vgo .nūcio festināter respōde vbū et suscipe filiū . Tandē prudentissima virgo audiris angeli verbis ꝯsensit .et prout ꝯprofunda deuotione .genua flexit .ac manib erpāsis deinde iū ctis .et oculis ad celū eleuatis .cū inestimabili hūilitate ꝓtulit ō fideātissimū vbū toto cordis affectu audiendū .d. Ecce ancilla dñi .fiat mihi sm vbū tuum Ecce ꝑmpta obedientia .deuota oratio .fides cō sensus Ancilla inquit sum dñi nō mee sz illius potestatis sue .fiat mihi sm verbū tuū .i. sm q̄ tu mihi nūciasti .Que mater dñi eligitur sue ꝯditionis et dignitatis ꝓmmia memor .ancillā se nūcupat et cū magna deuotione ꝓmissum angeli implere optat. Ad hāc vce marie exclamat aug⁹ dicēs O felix obedientia .o īsignis gra. que dū humiliter fidem dedit .celi in se opificē ꝯpauit. Unde et anselm. O fides deo accepta .o hūilitas deo grata .o obedientia oī sacrifitio deo iocundius oblata .o sublimis vgo mater dei .o mater humilis ancilla dei. Quid sublimi? esse possit. Quid humili? sentire possit. Vñ etiam ambro. Vide humilitatē . vide deuotionē . Ancillā se dicit dñi . que mater eligit . nec repentina exaltata ꝓmissione .simul ancillā dicēdo .nullā sibi ꝓgati uā tante gre vendicauit .quin faceret q̄ iubet . Quitem em humilē q̄ pitura . hūilitatez debuit etiā ipa ꝓferre. Vñ bern . Semp solet cē gratie dīne familiaris virtus humilitas .deus em superbis resistit .hūilibus aūt dat gratiā. Humilitas g̃ respondet .vt sedes gre ꝑpararet . Ecce inquit ancilla dñi. Que est hec taz sublimis hūilitas que cedere nō nouit honorib insolescere gloria nescit. Non magnū est cē hūilem in abiectione .magna prorsus et rara vtus hūilitas honorata .Hec bern . Beata ergo vgo que vltra oēs homines mūdi p annūciationē angeli attollebatur et tamen in se ꝓfundissime humiliabat ideo et? humilitas incōpabilis p oībus alqs vtutibus ꝯmendatur Inter oēs ei vtutes tm placuit humilitas beate vgīnis filio dei .q̄ attraxit ipsum de celo .vt ex virgine carnem assumeret .quēadmodū ferr trahit ad adamātē Unde aug. O vera hūilitas que deū hoīb ꝓpit .vitam mortalibus edidit .paradisum aperuit et hoīm aīas liberauit . Facta est marie hūilitas scala celestis .p quā deus descēdit ad terras Decebat em vt dicit beda q̄ sicut ꝑ superbiā eue mors in mundū intrauit .ita ꝑ hūilitatē marie vite introitus pāderet Tantū aūt placuit xpo ista vox vgīnis .cū dicit ecce ancilla dñi .q̄ ex hoc magis appellat se in scriptura filiū ancille q̄ vgīnis Ex quo trahit euidēs argumētū q̄ plus placuit deo marie hūilitas q̄ virginitas .

Et licet singula vba huius euāgelij sint plena mysteriis .ista tm vba que in sui ꝯsensus expressiōe vgo ponit .p cipue redolēt vtutes incōparabiles . Ponit em sec vba que redolēt ser vtutes eximias ī ea Dicit nā q̄ ecce in quo obedientia ꝓmpta .ancilla in quo hūilitas ꝑfecta .dñi in quo virginitas īmaculata .fiat in quo caritas īflamata .mihi in quo spes secura .sm verbū tuū in quo fides deuota .Et vere fides deuota erat ī vgine .q̄ illud credidit in se debere fieri .ad vbū an

geli qđ nūq̄ a seculis fuerat auditū. nūq̄ repṫū. nūq̄ visū. aut ab aliquo cogitatū De hac fide dr̄ bn̄. Tria mirabilia fecit dn̄s in incarnatōe Conūcta q̄dem sunt adinuicē deus ⁊ hō. mē ⁊ vgo. fides ⁊ cor humanū. Et quidē tercia ꝯmixtio est inferior alqs duabꝰ sz nō minus fortis Nitz em̄ ē quō cor hūanū bis duobꝰ fidē accōmodauit quō credi potuit. q̄ vs hō eēt q̄ vgo fuerat q̄ pepissset Hec em̄ nequeūt cōmisceri si nō misceat glutinū spūs sancti Sicut his vbis dictis a vgine. stanti in illa hora sanctissima spiritus sc̄s in eā supuenit. ac dei filiū vgo glosa ꝯcepit Cū stanti in his vbis marie. filius dei totus intrauit in vtez eius. ⁊ ex ea carnē assumpsit ⁊ totus in finu pris remānsit In instanti em̄ fuit totū corpus xp̄i formatū ⁊ aīa rōnalis creata. ⁊ sil vtrūq̄ dimitati in psona filq ꝯiūctū. vt idē eēt deus ⁊ hō. salua vtriusq̄ nature ꝓprietate Fuit aūt corpus xp̄i formatū ex sanguine bt̄ vgīnis. nō ex carne fuit in instanti sanguinis separatō. ꝯsolidatō. figuratō. aīatio. deificatō Et in eodē instanti fuit plenus ⁊ pfc̄us hō. in aīa ⁊ carne ſm oīa corpis liniamēta. sz pmulus valde. ita vt mēbroz distinctio vix posset discerni visu humano Postea vo naturaliter in vtero creuit vt alq̄ sz mēbrorū distinctio ⁊ aīe infusio dilata nō fuerit vt in alijs Fuit etiā pfectus deus sicut ⁊ pfectus hō ſm hūanā naturā ex aīa rōnali ⁊ hūana carne subsistēs ſm diuinā ex vbo vtriusq̄ in vnitate psone ꝯiūctio. Sicut ei in deitate ē vna eēntia ⁊ tres psone. ita in xp̄o ecōuerso ē vna psona ⁊ tres eēntie. s. deitas aīa ⁊ caro Hoc ē eternū nouū ⁊ antiquū. ē em̄ deitas eterna aīa noua q̄z in assumptōe creata. caro antiqua q̄z ab adā ꝓpagata ⁊ xp̄s ſm naturā dīitatis ē generatus. ſm aīam creatus ⁊ ſm carnē factus Et fuit vnio trip̄lex ī xp̄o. s. dīitatis ad aīaz ⁊ ecōuersō. ac dīitatis ad carnē ⁊ ecōuersō. ⁊ aīe ad carnē Due priores vniones sp̄ manserūt. tercia sepata fuit in morte. Vnio igit̄ dīitatis ad hūanā naturā nō est in vnitate nature sz psone. nō psone hūane sz dīne. nō assumpte sed assumētis nec psone cuiuslibet. sed solius verbi Quia em̄ impossibile ē q̄ natura dīna ꝯcurrat cū alia sicut ps ad tercq̄ ꝯstructōem vel q̄ ipa trāseat in aliā vel alia in ipam. iō dīnitas ⁊ hūanitas nō vniunt̄ in vnitate nature sz psone Et q̄z dīna natura in nullo supposito p̄t sustinere p̄terq̄ in ꝓpria ipostasi. iō vnio illa nō p̄t eē in psona hoīs sed dei. ⁊ ꝓterea deus in vna psonaꝫ suaꝫ fecit seip̄m suppositū hūane nature Vñ tm̄ vna ē ibi psonalitas ⁊ vnitas psonal̄. s. ex pte assumētis ⁊ iō xp̄s ſm q̄d ē hō nō est psona Vñ hugo. Ex quo hoīem deus assumpsit. totū assumpsit carnē. s. ⁊ aīam. i. hoīs naturam non hoīs psonam. sed hoīem in psonam Caro em̄ illa ⁊ aīa anteq̄ vbo vnirent̄ in psonam. nō erāt inter se vnita ad psonā Vnio siquidē vna fuit ⁊ adonū vbi carnis ⁊ aīe nō prius vbuz ⁊ caro nec prius vbum ⁊ aīa. nec prius aīa ⁊ caro. sed simul vbum ⁊ anima ⁊ caro. Nec cepit esse psona vbū q̄n hō esse cepit. sed hoīem sic assumpsit vt psona esse homo inciperet nec alia psona q̄z erat illa que ad eum accipet Itaq̄ vbū psona suscepit hoīem non psonam sed naturā vt qui suscepit ⁊ q̄d suscepit vna esset in trinitate persona. ergo christus psona ad infernū descendit. sed ſm solam aīam. ⁊ xp̄s psona in sepulcro iacuit. sed ſm solam carnē. ⁊ xp̄s psona vbiq̄ fuit sed ſm solam dīnitatē Quid est aūt q̄d scriptū est. q̄z cū xp̄s in sepulcro iacuisse dr̄ totum. p ptē positū est. Forasse cogitas q̄si tria quedā. dīnitatē ⁊ aīam ⁊ carnē ꝯpositū esse xp̄m Absit. Non em̄ ps christi verbū ⁊ ps homo. sed tot̄ xp̄s verbum. ⁊ totus xp̄s homo. Dīnitas ps nō fuit. nec in ipsa ps fuit. in humanitate sola ptes sunt. aīa. s. ⁊ corpus. ⁊ vbi altez hoz est ps hoīs est. Quez est ergo q̄ in sepulcro xp̄s iacuit. nec tū ibi totus homo iacuit q̄uis totus homo xp̄s fuit Anima em̄ ⁊ caro deiverbo in persona vnita fuit. ideo vbi caro erat verbū deesse non potuit Hec hugo. De hac verbi incarnatōe sic dicit anſel. Vidisti dñe afflictōem populi tui ⁊ tactus dolore caritatis intrinsecus apposuisti cogitare sup̄ nos cogitatōes pacis ⁊ redemptionis. Et quidem cū esses filius dei. verus deus de⁹ patri sanctoq̄ spū coeternus ⁊ ꝯsubstantialis luce habitans inaccessibile. portansq̄ oīa verbo virtutis tue nō despexisti in hoc nostre mortalitatis ergastulū altitudinē inclinare tuā vt nrām ⁊ gustares ⁊ absorberes miseriā. nosq̄ reparare ad gloriā. Quez bone dñe iesu fuit caritati tue ad ꝯsummandū opus nre salutis cherubin vel seraphin aut vnū ex angelis destinare ipē ad nos venire dignatus es p̄ mandatū patris cuius nimiā caritatē expti sumus ī te Demisisti em̄ nō locū mutando. sed p̄tiam tuā p̄ carnē exhibendo descendēs a regali solio sublimis glorie tue in humilē ⁊ abiectā ancillā in oculis suis puellā primo vginalis p̄rinentie voto sigillatā. In cuius sacroscō vtero sola sanctisp̄us vterus inenarrabilis ⁊ ꝯcipi te fecit ⁊ nasci in vera hūanitatis natura. ita vt nec maiestatem dīnitatis in te. nec integritatē virginitatis in se violaret natīuitatis occasio. Idem ad sororē suā Primū cū beata maria ingressa cubiculū libros quibꝰ vginis ꝓtus ⁊ xp̄i ꝓphetaꝫ aduentus euolue. Ibi aduē tum angeli prestolarevt videas intrantē. audias salutantē. ⁊ fic repleta stupore ⁊ extasi dulcissimā mariā dn̄am tuā cū angelo salutante salutes. clamās ⁊ dicens Aue maria ⁊c. Hoc crebrius repetēs que sit hxc gr̄e plenitudo de q̄ totus mūdus mutuauit grām q̄n verbū caro factū est Contēplare ⁊ admirare dn̄m qui terrā implet ⁊ celum intra vnius puelle viscera claudi quā pater sc̄ificauit. filius fecūdauit sp̄usſanctus obūbrauit. O dulcis dñe q̄nta inebriaris dulcedie. quo amoris igne succēdebaris cū sentires in mente ⁊ in vētre tāte maiestatis p̄tiā cū de tua carne carnē assumeret ⁊ membra quibꝰ corpaliter oīs plenitudo dīnitatis inhabitaret de tuis scīs membris aptaret. hxc anſel. O si valeres vtiq̄ sentire q̄le quā tūq̄ fuerit illud e celo īmissum incendiū. collatū refrigeriū. infusum solaciū. q̄nta sublimatio vginis mēbris. q̄nta nobilitatio hūani generis. q̄nta ꝯdescēsio maiestatis Si vginē canentē cū tubilo possis audire. estimo q̄ cū illa piter p tāto bn̄ficio incipes iubilare ⁊ nō cessares deo grās decantare Vtq̄ ipsius gaudiū renouare ⁊ ad mentē revocare valeas crebro eā cū dulci vsu angelico salutare ⁊ devote salutatōis oscula saltē pedibꝰ ei⁹ infigere nō negligas

dicens Aue maria Unde ber. Est tibi ꝙgo maria q̄si osculū audire hunc vsum angelicū. aue. totiens eñ beatissima oscularis quotiēs p aue deuote salutaris Ergo frēs kñi ad imaginē eius accedite. genua flectite. oscula ei impmite. aue maria dicite. Et itep. Celi rīdent. angeli iubilāt. mūdus exultat. dēones ptremiscūt cū dico. aue maria. hec ber. ¶ Moraliter tanguñ hic sex ditiones quas dz habere q̄libet aīa scā rp̄m spūaliter ꝯceptura Debet eñ primo hītare in quadā sepatōe ⁊ alienatōe oīs create delectatōis vt sic habitet in galilea qđ interp̄tat transmigratio Illa eñ aīa pfecte habitat in transmigratōe q̄ transmeauit oēm creatam delectatōem. ita ꝙ nulla re creata amplius delectat. nisi inquantū i ea relucet imago dei vt primū. vel inquantū pt cē accōmoda vltimate saltuti sicut alia res ¶ Secūdo debet talis aīa hītare in quadā florītōe deiformis opationis. s. vt inhītet in nazareth qđ interp̄tat flos ꝙgultū. scītas vel ꝯsecratio vt. s. floreat vel in flore hītet ex candore innocēt ie. fit ꝙgultū dulcore dīne influentie. sanctitas feruore dīne charitatis. ⁊ inhītet in q̄dā ꝯsecratōe splēdore veritatis ¶ Tercio talis aīa dz cē ꝙgo vt ab oī motu nō solū sensuū sed etiā oī aīe viriū fit restricta. ita vt nihil in ea corruptionis valeat subintrare. nec p vias sensuū intret aliquid qđ moueat ad carnalitatē. nec p vias viriū intellectiuas ꝛemaneat aliquid qđ tendat in curiositatez. Et sm aug. quecūq; aīa talis fuerit ꝙgo censet ¶ Quarto talis aīa dz esse desponsata. vt fidē ⁊ amorē ad vnicū bonū resixerit. qđ est deus. ne in incerto vagetur. nūc istud nūc illud amās. Et signanter dr ꝙ dz cē desponsata Ioseph. qđ interp̄tat augmentū vel appositio vt in fide ⁊ amore apponēs spūs pficiēs augmentet q; in talib; nō pficere ē quodāmō deficere. Et signāter additur de domo dauid qđ interp̄tat manu fortis q; p gressus spūales. per fortes conatus ⁊ opatōes in spūali exercitō augmētat ¶ Quinto describit hec aīa vt tota illuminata q; nomen eius est maria qđ interp̄tat illumīata. s. vt signatū sit sup ea vultus dñi. ⁊ habeat letriciā spūalē ī corde suo ¶ Sexto describit vt a deo ꝯfortata. p donū fortitudinis spūssci. q; ingredit ad eā angelus gabriel. qđ interp̄tatur fortitudo dei ⁊ p eū fit annūciatio. s. qñ aīa cōtēplatiua fortificata a deo. p̄ ispem eleuat vt appetat gratie p'emitudinē. dñi pūtiaz. ⁊ quādā singularitatē bñdictionis inter oīes creaturas ¶ Specialiter aūt circa terciā ꝯditionē est sciēdū. ꝙ mystice p hoc ꝙ xp̄us ꝯceptus ⁊ formatus fuit in vtero ꝙginali p opationē spūssancti figmificat. ꝙ spūaliter cōcipit ⁊ formatur in mēte pura. eiusdē spūssancti opatiōe Oportet eñ mentē eterni ꝙbi ꝯcepti iuā esse ꝙgineā id est nō solum a vicijs. sed etiā a specieb; creaturū rerū. ⁊ ab hmōi specierū delectatiōe ⁊ corruptione īmunem esse ⁊ abstractā. Cū eñ omīs creatura vanitati sit subiecta. oīs species a re creata abstracta vanitati est ꝯiūcta ac p hoc mentē ad altiora tendentē abducit quodāmodo ⁊ corūpit. Ad hāc aūt mētis abstractionē hortat dyoni. thimo. dicēs Tu autem amice thimothe forti ꝑritōe sensus derelinq̄. ⁊ intellectuales opatōes ⁊ oīa sensibilia ⁊ intellectibilia. ⁊ ad eius vnitionē ꝑpera qui est sup omnē substantiā ⁊ cognitionē. Hec dio. Et in hac abstractōe pficitur illa bītudo de qua dr. Beati mūdo corde intelligendo mundū cor illud qđ est ab oī extranea spē emūdatū Tales deū aūt videbūt. ⁊ hic p internā cōtēplationē ⁊ in patria p eternā fruitionē. Et tales ꝙgines mētes sequunt agnū totius puritatis quocūq; ierit ꝙgines ei sūt De tali mēte ⁊ aīa sic dicit ber. Aīa que semel a dño didicit intrare ad semetipsam ⁊ in intimis suis dei p̄sentiam suspirare. ⁊ q̄rere faciē eius semp. talis inq̄ aīa nescio an vel ipaz gehennā ad tps experiri horribiliꝰ penalius ve ducat. q̄ post spūalis huius studij gustatā semel suauitatē exire de nuo ad illecebras vel portiꝰ molestias carnis sensuū inexplebilē repetere curiositatē. Dico q̄ vobis. nihil est ꝙ intantū formidet q̄squis hoc bñficiū semel accepit. q̄ ne gra dereictus necessarie habeat denuo egredi ad carnis ꝯsolatiōes imo desolatiōes. rursū q̄ carnalū sensuū sustinere tumultus. Hec ber̄n. In nazareth aūt vbi ānūciatio fcā est sunt due eccie vna vbi erat domus in qua angelus ad mariā venit ⁊ annūciationē fecit. in q̄ est altare marie. in loco vbi orabat. qñ āgelus cā salutabat. ⁊ altare gabriel. vbi annūciationē faciendo stetit. Altera vbi domus fuerat in qua dñs nutritus est cū infans erat. Fuit aūt ꝯceptio dñica in rubo ardenti p̄figurata. Rubus eñ sustinuit ignē ⁊ nō p̄diditꝰ viriditatē. maria cōcepit filiū ⁊ nō amisit virgimitatē. Dominus habitauit in rubo ardēte. ⁊ ipe habitauit in marie grauidato vētre. Descēdit in rubū ꝓpter iudeoꝝ illūminationē. vt eos educeret de egipto. descēdit in mariā ꝓpter nām redemptionē. vt nos eriperet de inferno. ¶ Cū aūt dñs incarnari voluit mariā solā pre oībus mulieribus elegit. Et hoc fuit p̄figuratū in velle gedeonis. qđ solū celestem rorē capiebat. ⁊ tota terra circūiacens. ficca remanebat. Sic maria sola dīno rore replebat. ⁊ in mūdo nulla alia digna iuenicbat. Repletio velleris signū erat liberatōis filioꝝ isrl ab hostibus suis. ꝯceptio marie signū erat nē redēptōis. Gellus gedeonis est ꝙgo maria de quo vellere iesus xp̄s fecit sibi tunicā. vellus suscepit rorē sine lanelesione. maria ꝯcepit filiū sine carnis corruptōe. Gedeon exp̄essit rorē. ⁊ ꝯcha ex eo repleuit. maria e mira ē filiū q̄ totū mundū rore gre replenit. Hec aūt ꝯceptō fcā est p ānūciationē gabrielis. qđ figuratū ē in seruo abrahe. ⁊ rebecca filia bathuelis. Abrahā misit suū vt de ꝙgine filio suo in spōsaz p̄uideret. rebecca aūt nūcio potū p̄bebat. ⁊ iō eam filio dñi sui ī spōsam eligebat. Sic p̄ celestis misit agelū suū vt filio suo q̄reret ꝙginē in matrē. qui ꝙgines decentissimā. s. mariā inuenit. que sibi potū. i. nūciatōi fue ꝯsensū dedit. Rebecca nō solū nuncium sed etiā camelos eiꝰ potauit. maria tā āgelis q̄ hoībus fontē vite p̄parauit. ¶ Gabriel itaq; pacto legationis fue officio reuerenter se inclinās. ⁊ dñe sue valefaciēs discessit ab ea ⁊ disparuit. gaudēs vtiq; ⁊ exultās q; respōsionē deo acceptabilē relaturꝰ erat. Ita ei venerat spōsus ⁊ iō recessit paranymphus. dimittēs spōsuz in

sanctissimo spōse cubiculo mītimonio ꝓsūmato Discessit q̄dē ab ea āgelus ſz remāsit cū ea rex āgelor̄ t dei filius Discessit ab ea quantū ad apparentiā. sed remāserunt cū ea multi ꝓpter reuerentiā. quā t sibi ꝓpter dignitatē mētis t suo regi exhibebāt Recedēs ḡ pacto nūcio t ad pīam rediēs. hoc q̄ narrās. fecit ibi nouū festū t nouū gaudiū t exultatōem magnā nimis Cōsiderare ḡ debes quāta ē hodierna solēnitas t iubilare in corde tuo t agere dies leticie inaudita ē em̄ vsq̄ tūc a seculis. nec vnq̄ fuerat solēnitas talis. Hodie nāq̄ est solēnitas dei pr̄is q̄ filio suo in desponsatōez hūane nature. nuptias fecit quā hodie sibi filius inseparabil̄r vniuit Hodie ē solēnitas glorie dñe nr̄e. Hodie est solēnitas nuptiar̄ filij dei in vtero. ſz postea erit ex vtero Hodie est solēnitas spūssancti. ꝓpter hoc mirificū opus q̄ attribuitur ei. t q̄ hodie incepit ois̄dere benignitatē singulam rem hūano generi Hodie est solēnitas gloriose dñe nr̄e. q̄ a pr̄e in filiā a filio in mr̄em a spūsancto in spōsam ē recognita t assumpta. Hodie ē solēnitas totius celestis curie q̄ inchoat̄ eius reparō Hodie multomagis ē solēnitas hūane nature. q̄ eius salus incipit t redēptio t totius mūdi recōciliatio t q̄ ipa hodie ē sublimata atq̄ deificata Nusq̄ em̄ di filius āgelos apprehēdit. hoc ē nō in vnā sibi ꝓsonā assūpsit ſz semē abrae Hodie nouā obiam suscepit filius a pr̄e de nr̄a pagenda salute. Hodie a summo celo egrediēs exultauit vt gigas ad currendā viaz nr̄e salutis. t se reclusit in clausiro vteri v̄ginalis Hodie fc̄us ē q̄si vnus ex nobis t frater nr̄. t cepit pegrinari nobisc̄ū Hodie de celo lux v̄a descēdit. ad fugandas nr̄as tenebras t tollendas Hodie panis viuus qui dat vitā mūdo in vtero v̄ginali ē ꝓfectus ſz in cruce q̄si in clibano decoctus. Hodie em̄ v̄bū caro fc̄m̄ ē vt hītaret in nobis Cui vocat̄ emanuel. q̄d ōr nobisc̄ū deus. i. deus t hō Hodie īpleta sunt p̄ambula figurar̄ documēta scripturar̄ ac desideria ꝓphetar̄. ꝓpter q̄d etiā aduētus x̄pi plenitudo tp̄is ōr Clamabāt em̄ desiderio inenarrabili. t hodiernū diem vehemētissime expectabāt. hodie ē p̄incipiū t fundamentū oīm solēnitatū. t totius boni nr̄i initium. Nam vsq̄ nūc indignatus erat dñs ꝓtra genus humanū. ꝓpter trāsgressionē p̄imor̄ parentū. ſz āmodo videns filiū hoiem factum nō vlterius irascer̄et in eternū. Gides q̄ admirabile opus t solēnissimi festū sit illd Totū t delectabile t totū iocūdū. totū desiderabile t oī veneratōe dignissimū. cū oī deuotiōe suscipiendū. in iubilatōe ac letitia t exultatōe ducē dū In his ḡ meditare. in his delectare t iocūdaberis. t forte oñdet tibi dñs ampliora si vigilaueris.

O Jesu fili dei vini qui ex voluntate Ozō. p̄tis coopāte spūsancto de sinu eiusdē p̄tis velut quidā fluuius de loco voluptatis egrediens ꝓ humilia declinās ꝙ alliū. hūilitatē ancille tue respiciens in vter̄ v̄ginis descendisti. vbi cōceptus ineffabiliter carnē assumpsisti. descēdat iesu misericors grā tua aūde. ꝓ merita matris v̄ginis sup̄ me seruū tuū indignissimū. ꝓ quā teip̄m desiderem t amore intus ꝙcipiā t ꝓ eandē grām opantez in me fructus bonor̄ op̄r̄ salutares ꝓferā Amen.

Capitulum. vi.

De natiuitate t circūcisione precursoris dñi. Correspondet euangelio Exurgens maria abīt in montana. Capitulum VI

POst hec recogitans maria de verbis angeli que de consobrina sua elisabet dixerat. eā visitare ad ꝓgratulandū t seruiendū ei volebat. Jesus em̄ qui in vtero illius erat. Johannē adhuc in vtero matris positū sanctificare festinabat. Exurgens ergo de loco in quo erat. t a quiete ꝓtemplationis in qua prius sederat t ab oōne que oībus operib̄ suis erat prenia. iuit de licentia ioseph a nazareth t abīt versus austrum in montana. q̄ iudea in montanis. i. in altiori loco. t ad austr̄ est respectu galilee. a qua recesserat maria. Et nihilominus domus zacharie in loco montuoso vbi mōtana iudee sunt erat sita t via ad eā est petrosa t montuosa. Iuit vero cū festinatōe. q̄ diu in publico nolebat apparere. vt oñderet q̄ virgo nō debet morari in publico. nec ibi ꝓtrahere colloquia cū aliquo. Etrenit in hirim ciuitatē iude q̄d hoc loco nomen est nō tribo sed regni. s. iude Hirim em̄ in tribu beniamin erat. ꝓquam videt transisse ad oppidū in quo ōr tunc habitasse zacharias t natus iohannes quarto miliario vltra hirim fere ꝓtra occidentē. sed aliquantulū ad meridiē. maria ꝓcepto verbo eterno iuit ad visitandū elisabeth. Et ſm ambros. hoc fecit nō quasi incredula de oraculo. s. per angelum dicto nec q̄si incerta de nuncio. s. sibi misso. nec q̄si dubitans de exemplo. s. de elisabeth sibi dato. sed q̄si leta ꝓuoto. s. animi sui. religiosa ꝓ officio. s. obsequēdi festina pre gaudio. s. inde ꝓcepto. Conspice igitur quō vadit regina celi t terre nō eques sed pedes cuz aliquib̄ de virginib̄ quas secū domi habebat per tā longā t asperā viam vt illa erat. Sunt em̄ de nazareth vsq̄ in hierusalem. xxtiij. miliaria. t deide ad oppidū zacharie quatuor vel circa. quor̄ duor̄ duo faciunt vnā leucā. Vadunt aūt cū ea verecundia. hūilitas t pauptas. oīmq̄ virtutū honestas Est etiā secum ipse dñs virtutū. magnā t honorabilē hz comitiuā. sed nō huī? seculi vanā t pomposam nec erat a ꝓcepto filij grauata vt cōtiger̄ ꝓtingit alqs mulieribus nō em̄ fuit dñs iesus matri sue onerosus. O q̄ felix fuisset q̄ in illo itinere mariā obuiā habuisset t voce salutatōis ab ea recepisset. Et intrauit maria ī domū zacharie t elisabeth cognate sue. Domū religiosam visitat. fueq̄ hūilitatis t mansuetudis signa manifestat t prior salutauit. i. salutē optauit elisabeth q̄si ꝓgratulans ei de dono q̄d eam accepisse didicerat. Prior ipsa v̄go ꝓfert salutatōem ꝓpter duo. primo cā hūilitatis q̄ humilior. scōo cā pietatis q̄ superior Prima nō respicit morē illar̄ regionū vbi inferiores solent salutare prius superiores q̄si reuerētie exhibitōe. sed scōa respicit morē illar̄ regionū vbi salutatio ꝓferr̄ a maioribus. in signū q̄ oīs benedictio descendit ab eis Nota moraliter q̄ ser dicunt hic de beata v̄gine q̄ nos eius imitatōe etiā debemus facere. Prīo q̄ exurrexit. surgam? t nos a torpore accidie t a desideriis terrenis nos elōgemus in quibus morādo dormimus Scōo abīt in montana. ascendamus t nos in

montana tendẽdo in altiorẽ vitã ⁊ appetẽdo celestia ⁊ appropinq̃ndo ad ea. Tercio festinauit. festinem⁹ ⁊ nos ad bona opa accelerãdo. ⁊ quicq̃d possumus instãter opando. q⁹ vt ỏt crisᷤ. nihil ita est q̃ vitam nrãm valeat euertere vt opeꝝ actõem bonoꝝ dissipa re spꝫ differre. sepe em̃ istud oĩbus nos bonis fecit excidere. Vñ dixit quidã q̃ bonũ opus nunc̃ differendũ est. ne forte aliquo casu supueniẽte impediat malũ vero vrgens sp differri dz. si forte aliqs casus supueniens impediat Quarto venit in ciuitatẽ iuda ingrediam̃ ⁊ nos in ciuitatẽ iude. i. cõfessionis ⁊ laudis dine. s. in eccĩam ad laudandũ ⁊ obseq̃ndũ ibi. ⁊ in ciuitatẽ cõtemplatiuã celestẽ hierlm ad cõfitendũ noĩ dñi. iudas em̃ cõfitens interpretat Quinto intrauit in domũ zacharie. intremus ⁊ nos in domum zacharie. nõ seq̃ntes cogitatões vanas sed magis memores mãdatoꝝ dñi ad faciendũ ea Zacharias em̃ mẽorãs dñi interpꝫtat. Sexto salutauit elisabeth. salutem⁹ ⁊ nos elisabeth creaturas fastidiẽdo ⁊ in solo deo saturitatẽ nr̃i desideriꝫ statuẽdo q̃ solus replet in bonis desideriũ nr̃m Elisabeth em̃ dei mei saturitas interpꝫtat. ⁊ insup gr̃am pceptã cõicemus primo. sicut maria fecit elisabeth ⁊ puero. Quãcito ãt ego salutauit elisabeth repletus ẽ iohãnes spũsancto in vtero put repromissum fuerat ab angelo⁹ sentiens dñi pñtiam p̃ gaudio in mẽtis vtero exultãdo ⁊ saltã do repudiat. ac quosdã gestus ad filitudinẽ exultãtis repsentauit. ⁊ quẽ lingua ⁊ voce nõ potuit aĩo exultãre ⁊ etiã motu salutauit Mouebat em̃ in vtero. q̃i gestiẽs salutare ⁊ dño suo assurgere. ac q̃i egredi vel let ex vtero ⁊ ei occurrere Et tunc p̃rio p̃cursorẽ suũ iesus ꝓphtã fecit. q̃ in vtero exiliẽs eius aduentũ eu angelizauit. ⁊ p̃cursiõis sue officiũ inchoauit. q̃i etiã intra mẽtis viscera iã clamaret Ecce agnus dei. ecce qui tollit pctã mũdi Vñ crisᷤ. Christus ideo fecit matriam salutare elisabeth. vt sermo p̃cedens ex vtero mẽtis vbi hĩtabat dñs ⁊ p̃ aures elisabeth ingressus descẽderet ad iohãnem. ⁊ illic eũ vngeret in ꝓphtã Mã statim vt vox exultatõis ꝓuenit ad aures eius exultãs puer ꝓphtauit. nõ voce sz motu Dec crisᷤ. Dic ĩfans dic ꝓphtarũ oĩm maxime q̃ digne satis plusq̃ ꝓphta vocaberis. vñ tibi hec exultatio Nõdũ natus es. ⁊ iã ꝓphtas. Dñi aduẽtũ agnoscis. quẽ q⁹ voce salutare nõ potes exultando agis q̃ potes. Quã letus ei occurreres si iã natus eũ videres. cui⁹ agnito aduẽtu exultãdo obuiã ire conaris. Deinde repleta est etiã mater spũsctõ. p̃ filiũ ⁊ meritis filij. Nõ prius repleta est mr̃ q̃ filius. sz filius repletus replet ⁊ mr̃em. Et plenitudine ei gr̃ẽ q̃ ips se receperat ĩ maria. effudit p̃ salutatõez ꝫginis. gratiã sctificatõis in iohãnẽ. que vlterius redũdabat in matrẽ Vñ exultãs ac tota exhilarata ⁊ spũsctõ accensa. amplexat ꝫginẽ tenerrime ⁊ p̃ gaudio exclamabat magna voce. Filius itus latẽs vocet q̃d mẽ exterius agere debeat. Spũs em̃ infãtis nõ valẽtis clamare nec loq̃ voce ꝓpria fecit clamare matrẽ voce magna. Clamauit aũt voce magna. tũ in signũ magne affectõis tũ q⁹ magna ỏi dona cognouit tũ q⁹ illũ in vtero tenebat q̃ vox vbi erat Quasi g̃ magnavi elizabeth itus ꝓnota nõ solũ ꝫginẽ resalutauit. verũ etiã voce magna gna clamauit. nõ tã clamosa q̃ deuota q⁹ nõ clamor sed amor sonat in aure dei. Vñ ista magnitudo magis est intelligenda rõne deuotõis interioris q̃ soni exterioris. Deuotio em̃ magnus clamor est. ita vt vsq̃ in celũ audiat Quid inquit dñs moysi tacẽti clamas ad me qui tũ nõ clamabat ad deũ clamore oris sz de fideli cordis. Vñ aug. Clamor ad dñm ẽ intẽtio cordis ⁊ flagrãtia dilectõis. q⁹ semp petit q̃ optat Et dixit elizabeth. Bñdicta tu inter mulieres. i. sup oẽs mulieres. ⁊ inter bñdictas bñdictiõe insignis. Nulla em̃ tãtev nq̃ gr̃e priceps fuit aut esse poterit. Bñdicta es ⁊ amplioꝝ benedictõe cumulaberis Et bñdictus sit fructus vẽtris tui. p̃q̃ bñdictio venit aliꝫs. Qui fm q̃ dõ hõ bñdictus ẽ bñdictõe gr̃e quippe plenus dono oĩm carismatũ. Bñdictus etiã benedictõe glie fm q̃ deus ab eterno ⁊ vsq̃ in eternum Mõ q⁹ benedcã. iõ bñdictus fructus vẽtris tui. sz q̃a ille p̃uenit te ĩ bñdictõibꝫ dulcedinis iõ tu bñdicta. Benedicta arbor benedictus ⁊ arboris fructus. Bñdicta virga ỏ radice iesse benedictus ⁊ flos qui de tali radice ascendit. Bñdicta talis mater. benedictus ⁊ talis filius. Bñdicta est maria ab angelo sup̃ quia triũphantis eccĩe ruinã repauit. sz hic ab elizabeth q⁹ militantẽ eccĩam q̃si iã mortuaz suscitauit. Vbi beda. Eadem voce elizabeth. qua a gabriele benedicitur. q̃tenus ⁊ angelis ⁊ hoĩnibus venerãda mõstret

¶ Et notandũ q̃ quinq̃ fructus colligũt ex beata virgine. Primus est vẽtris. ⁊ hic est generatio p̃q̃uaz fructũ vite cõmunicauimus. Secõs ẽ fructus mẽtis ⁊ hic est cõpassio quã habet ad afflictos ⁊ sup pctõres. Tercius est oris. ⁊ hic est oco Quartus ẽ opis ⁊ hic est ptectio. Quintus est noĩs. ⁊ hic ẽ deuotio q̃ habet ex benedcõ noĩe eius. etiã a sceleratis. itavt ĩ oĩbus piculis ab oĩbus inuocet. Et vnde hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me. i. q̃ mea iustitia q̃b meis factis vel meritis accidit hoc mihi. s. sterili et seni ⁊ fm reputatiõez hoĩm maledicte vt mr̃ dñi mei. s. ego fecũda ⁊ benedicta. veniret sic hũiliter deuote ⁊ reuerẽter ad me serua ⁊ ancilla sua. q. d. nullius nec̃ scitas. nec̃ religio. nec̃ nobilitas aliqua hoc mihi pstitit. vt tãto honore tantaq̃ bnitudine fierez digna. sz sola dei gr̃a. Ego potius debui ire ad te. sz tua tuiq̃ filij hũilitas te coegit venire ad me Et notã dñ q̃ mr̃ domini venit ad pctõres p̃ cpassionẽ iquã tũ est amaꝝ mare dãs eis amaritudinẽ cõtritõis. vẽit ad oppressos p̃ protectõnẽ inquãtũ dña liberãs eos. venit ad mestos p̃ solationẽ. inquãtũ stella letificãs eos. Vñ aug. Sancta maria succurre miseris. ecce primũ. iuua pusillanimes. ecce secõz. refoue flebiles ecce terciũ. Et va bñdicta es ⁊ benedc. fruc. vẽ. tui ⁊ admiror de hũilitate visitatõis tue p̃pter magnificẽtiã virtutis que appet in te. Ecce em̃ in tuo aduẽtu ⁊ saluatõe nõ solũ ego. sed ⁊ infãs in vtero meo gratulat. ⁊ q̃ vce vi p̃t gaudio fatet fic elizabeth miraculũ ⁊ incarnatõem vbi cognouit ⁊ mariã esse matrẽ dñi ⁊ deo plenã intellexit. Intellexit quippe p̃ spiritũ scm̃ quo repleta erat. q⁹ exultatio ifãtis illius fi gnificaret vemisse mr̃em eius. cuius ipe p̃cursor erat futurus. ⁊ iõ q̃ ãte erubescebat on⁹ p̃tis dñ adhuc nesciret misteriũ religiõis. iam bñdicit ⁊ q̃ se occul

tabat q̄ p̄cepat filiū iactat se q̄ generabat ꝓphetam
Elizabet etiā q̄ in occulto ⁊ secreta inspiratōe cognouerat his qui simul aderāt palā euangelizabat dicēs Et beata q̄ credidisti. s. angelo qñ p assensum fidei p̄cepisti. qm̄ pficient amplius in futuro ea que dicta sunt tibi a dño. s. p angelū nūciantē ⁊ per spm̄ sanctū mentē tuā illustrantez ⁊ te īmediate docentē Alpte hic indicat q̄ ꝛba angeli ad mariā dicta per spūm agnouerat Beata inquit q̄ credidisti Ez ⁊ be ari illi q̄ audiūt ⁊ credūt. p̄fidera itaq; q̄ magne virtutis ē btē marie ꝛginis salutatio. q̄ p̄fert gaudium p̄fert ⁊ spūm sanctū p̄fert reuelatōez secretoꝝ dīnoꝝ p̄fert ⁊ ꝓphetie actū. Et iō sp̄ est salutanda ꝓpter re/ salutatōis lucꝝ inde sperandū. Audita igit̄ respon/ sione elisabeth q̄ eā mtem dn̄i sui appellādo ac beatā p̄dicādo ⁊ fidē fortē laudando ꝓphetauit. amplius maria tacere nō potuit. dona que p̄cepat ⁊ que ꝛgi/ nali pudore ⁊ ex hūilitate acceptū oraculū silētio tegerat iā ꝛgno tpe patefecit. Ubi exultās ꝓrupit in canticū leticie. q̄ dño edidit. dicens Magnificat aīa mea dn̄m ⁊c. totū ibidē p̄plens iocūditatis ⁊ leticie cāticū. Consueuerūt em̄ ꝛbrei in casu magno cātica p̄ponere ⁊ dicere dño. qñ deus mirabilia fecit circa ipos Et plus oīb; pt hec ego magnificare dñz Beata siquidē ego tm̄ misteriū sibi eē manifestatū. ⁊ quāta ꝑ hoc eēt more humiliū nō statim reuelauit ſz quousq; p elisabeth reuelaī abscōdit. quā q̄ cognouit misteriū p spūm sanctū p̄gnouisse. intelligens dn̄m illud reuelari velle. tādē ⁊ hoc ipa reuelat. deū q; magnificat. i. magnū in opib; eius laudat ⁊ p̄dicat nō magnū facit q̄ in se grandescere nō pt ⁊ nec detrimentū nec augmentū recipit. q. d. maria o elisabeth tu me magnificas de bonis q̄ vides in me. ſz aīa mea creatori viz deo pti. er quo sunt oīa attribuēs. ipm in hoc cātico magnificat. ⁊ eius magnificentiā. nō tm̄ lingua laudat. Et exultauit spūs meus in deo salutari meo ⁊ saluatori meo. s. in filio per quē sunt oīa. p quē salus mūdo repaī. In hoc aūt salutari ego bene hz cām exultatōis plus q; oēs creature. q̄ pentes in filiꝝ solent exultare Et licet ipse sit salutare oīm hoīm. singulariter tm̄ fuit salutare ꝛginis p̄ cunctis hoīb; ꝓpter singulares ꝛginis prerogatiuas Spūs ipe est aīa. interdū tm̄ accipit p aīe rōnabilitate ⁊ excellentia Aīa namq; viuimus spū discernimus ⁊ intelligimus. Unō p̄hendit oēs vires sub aīa ⁊ spū. sub aīa p̄hendunt vires inferiores in p̄patione ad corpus. spūs ꝛo importat eandem substantiā aīe ſm vires superiores. quib; rapit supra se dulcedine p̄templatiōis Maria ergo aīa ⁊ spū deo deuota. de ommib; beneficiꝝ circa eā dei/ tus exhibitis. oēs vires suas in gratiaꝝ actiōe ⁊ laude dei impendit. q. d. ſm ambro. Tanto munere me dās sublimauit vt nullo lingue officio explicare possum sed totū aī interioris affectū in agendis grāꝝ laudib; offero. totū q̄ viuo q̄ sentio q̄ discerno in eius magnitudine p̄templanda in eius p̄ceptis obseruādis impendo Magnificat aūt ⁊ ille dn̄m in cuius bonitate magnificaī ⁊ laudaī dñs Sic em̄ in discipulis magistri. sic in operib; suis artifices singuli laudanī ⁊ magnificanī Magnificaī ergo ds in nobis. dū aīa nostra que ad imaginē dei facta est p iusticiā xp̄o se p̄formet. qui est ymago p̄tis. dū ymago dei que est in ipsa magnificaī. i. virtutū magnitudine magna efficit. dum ſm p̄cepta dīna viuimus. dū bonis op̄ib; lucemus Et ideo ait apls. Magnificate ⁊ portate deū in corpore vestro. Unde nota q̄ ds magnificat triplr in beneficiꝝ suis. Primo ipsa beneficia deo attribuendo. Scōo p ipsis deo gras agendo. Tercio in ipsis nō exercendo. Notandū etiā q̄ beata virgo in isto cantico dilatauit se in dei laude ⁊ grārumactōe Nusq; aūt alibi legit fuisse locuta nisi valde pauca ꝛba. In vniuerso em̄ tm̄ septez vicib; legimus eā locutā. vt ex hoc oīderet se gra septiformi plenā. videlcet cū angelo bis Primo quō fiet istud. Scōo. ecce ancilla dn̄i. Cū elisabeth bis. Primo cū salutauit elisabeth. Scōo cū ait. magnificat aīa mea dn̄m. Cū filio bis Primo in tēplo Fili quid fecisti nobis sic. Scōo in nuptiis. vinū non hūt. Et semel cū mīstris ibidē. q̄cunq; dixerit vobis facite In oīb; his p̄z q̄ nunq; locuta est nisi breuiter paucis ꝛbis excepto q̄ in cantico se dilatauit vbi cū deo locuta est. Et notandū q̄ ꝛxc. vq. ꝛba locuta est in. iiij. tpm vicib; ⁊ nō sine euidēti vtilitate q̄libet vice. quater igit̄ est locuta ⁊ quatuor miracula sunt secuta. s. in angeli annūciatōe ⁊ tūc p̄cepit deū In elisabeth visitatōe. ⁊ tunc exultauit infans in vtero. in nuptiis tunc p̄uertit aquā in vinū in templo ⁊ tūc erat subditus illis Notandū etiā q̄ inter p̄dictas locutōes cū. iiij. p̄sonis locuta est bta virgo. s. cū angelo. cū elisabeth ꝛtula ⁊ cognata sua. cū filio ⁊ cū mīstris. In quo oīdit pulcꝝ documentū q̄ puella iuuenis ⁊ p̄cipue monialis rarissime dz loq̄. nisi vel cū angelo. i. cū angelico sacerdote. q̄ angelus dn̄i exercituū est sacerdos. ⁊ hoc in p̄fessione. vel cū fcā elisabeth. i. cū ꝛtula vel alia matura ⁊ fcā muliere ⁊ hoc in rara p̄solatōne. vel cū filio dei. ⁊ hoc in oratōne vel lectōe. vel cū mīstris honestis ⁊ hoc in necessaria postulatōe. Considerandū quō letant mrēs ambe. laudāt deū de vtraq; p̄ceptōe. ⁊ in grārumactiōe p̄sistentes agūt dies leticie O q̄lis domus vbi pariter p̄morant ⁊ reqescunt tales mrēs. s. maria ⁊ elisabeth. talib; filiꝝs. s. iesu ⁊ iohānē fecundate. O si cū dña tua in montana posses p̄scendere. si sterilis ⁊ ꝛginis mēis suauē ꝛtueri p̄plerū ⁊ salutatōis officiū. puto q̄ canticū illud sacꝝ. magnificat aīa ⁊c. cū beatissima ꝛgine suaui cū modulatōe p̄cineres. mixtoq; p̄ceptū virgineū vna cū ꝓphetā puulo exultās ⁊ iubilās adorares Ubi anſel. ad sororē suā. Jā cū dulcissima dña tua in mōtana p̄scēde. sterilis ꝛginis intuere p̄plerū ⁊ salutatōis officiū in quo fluulus dn̄m p̄ eo iudicē. vox ꝛbū inter amilia viscera p̄clusus in ꝛginis vtero clausum ⁊ agnouit. ⁊ indicibili gaudio ꝓphetauit. Beati vētres in qb; tot? mūdi salus erupuit pulsisq; tristicie tenebris sempiterna leticia ꝓphetat Accurre q̄so accurre. tātis gaudiis admiscere p sternere ad pedes vtriusq; ⁊ in vni? vētre sponsū tuū āplectere. amicū ꝛo eius in alterius vtero venerare. ſxcanſ. Attēde hic ⁊ imitare hūilitatis exēplū. q̄ em̄ maria ad elisabeth. xp̄s ad iohēz. dña ad ancillā dn̄i ad seruū ire ⁊ maria elisabeth seruire nō dedi

gnaf. quid aliud q̄ humilitatis exemplũ ostendit? De qua etiam specialiter in cantico suo predicto maria gloriaf. & plena oim virtutũ solã humilitatẽ recognoscit dicens. q̄ respexit humilitatẽ ancille sue. ergo & tu de te humilia cũ maria sentias. & quicquid boni habes deo nõ tibi cũ ea attribuas. Et stetit maria q̄si mensibꝰ tribꝰ cũ elisabeth p̄ cuius psolatõe & obsequio venerat. ministrans & seruiens ei hũiliter. reuerenter & deuote in oĩbꝰ quibꝰ poterat q̄si oblita sui mẽsis dei esse & totius mundi reginã vt in oĩbus impleret humilitatis mensurã. In ea igit̄ ptemplatio nõ defecit actõem. nec actio diminuit ptemplatõz Vñ & euangeliũ scriptũ de misterio marthe & pẽplatione marie legit̄ in ipsius beate virginis assumptõe que & actiua fuit. vt p̄z in hoc loco. & ptemplatiua. q̄ pseruabat oĩa verba hec p̄ferens in corde suo. Tamdiu quippe mansit maria cũ elisabeth donec ptus tpe pleto precursoris dñi sui ꝑpter quã venerat natiuitatẽ videret. vt ei & mĩi obsecundaret. & vt in via & publico nõ videret̄ frequẽtius & vt tãto tpe elisabeth & iohẽs crescerent in gratijs ꝑfectus. Nã si in primo aduentu marie sed & etiam ipsius dñi spũsco sunt repleti. multũ est illis supadditũ de gratijs in tãta mora mansionis. Cõpleto igit̄ pendi tpe pepit elisabeth filiũ. s. vi kal. iulij & feria sexta. cui nato ac etiã mĩi eius humilia obsequia beata v̄go exhibuit & i domo etiã aliena ministrare potius q̄ ministrari voluit. Et audierũt vicini qui erãt cohabitantes. & cognati q̄ erant cõsanguinei vel affines elisabeth. q̄ magnificauit et magnifice fecit dñs miam suã cũ illa. i. magnã miaz ei fecit. s. opprobriũ sterilitatis auferendo & tm & talẽ filiũ sic nunciatũ mirabilr. & ꝓceptũ sup̄ naturaĺ ei dando. & ꝓgratulabant̄ ei sup̄ tanto dono dm q̄ angelus zacharie dixerat. multi in natiuitate eius gaudebũt. hoc aũt gaudiũ sanctitatẽ in eo futurã signabat. Sic q̄libet debz ꝓgratulari de bono alterius & gaudere nõ inuidos qui de malo gratulant̄ & de bono tristãt̄.

Et nota q̄ hac die scũs iohannes euangelista de carcere hui⁹ mundi migrauit & ad celeste palaciũ letãtibꝰ angelis gl̃iosus intrauit. & q̄ ꝑter ingens officium nõ potuit hodie ei⁹ festũ celebrari. statuit hec ecclesia in hebdomada natalis dñi die tertia solẽniter fieri. vel q̄ ea die fuit ibi basilica dedicata. vel q̄ tẽ ĩfulatus ẽ p̄triarcha eccl̃ie in asia. & solẽnitas baptiste in suo die remãsit. mimirũ. q̄ hic dies ab angelo gaudio natiuitatis p̄cursoris autẽticatus fuit. Igit̄ dilectissimi hos eq̄notos sũmos dei amicos ĩter choros angelorꝰ rutilãtes. devotis hodie laudibꝰ honorãtes. & oĩocs ad thronũ gr̃e mittamus vt miaz cõsequmur & gr̃am in auxilio opportuno inuenia⁹? Ex cur natiuitatẽ iohãnis potius q̄ alicuius sci celebremus hec cã est ꝟz aug. q̄ illoꝝ post natiuitatẽ & etatis accessum. fides dño adhibet̄. ꝟz nullius eoꝝ natiuitas xp̄o militauit. Johãnis aũt dñm ipa natiuitas p̄ hec tauit quẽ ꝓceptũ ex vtero saluauit. Idcirco etiã iohãnis celebrat̄ natiuitas. q̄ iohẽs dei gr̃a datus. s. & natus est ĩ initio tpis gr̃e. q̄ etiã gr̃az noui testamẽti erat p̄dicaturus. q̄ etiã in vtero est mũdatus. Die quoq̄ natiuitatis iohãnis q̄dã lucernas miras accẽdũt. ĩ quo signific̄at eius esse natiuitatis diẽ de quo dñs dixit. ille erat lucerna ardens & lucẽs. Octauo aũt die a natiuitate p̄cursoris venerũt circũcidere puerũ ꝟm p̄ceptũ legis. Et q̄ in circũcisiõe tũc ipponebat̄ nomẽ puero sic mõ ipon̄it̄ i baptismo. iõ subdit̄. Et vocabãt cũ nõe p̄ris sui zacharią. Mos ei erat ãtiquoꝝ iponere noĩa pẽz p̄riogenitis & maxime vnigenitis. Cõgrue aũt iponebat̄ nom̃ in circũcisiõe q̄ nullꝰ nisi abiciat carnalia qõ significat circũcisio dignus ẽt vt nomẽ eius scribat̄ in libro vite. Et mr̃s mater eius dixit. Nequaq̄. s. vocabit̄ zacharias. ꝟz vocabit̄ iohẽs. Hoc sibi a deo reuelatũ fuit. q̄ a p̄re muto nõ didicit. Pater etiã nutu & signo de nõie iponẽdo ĩterrogatus. Per qđ videt̄ q̄ p nõ tm̃ erat mutus ꝟz etiã surdus. postulauit signo nõ v̄bo pugillarẽ. i. tabulã tãtã quãtũ poterat pugillus capere. Et ꝟm vulgare romanoꝝ pugilla est tabula ad scribẽdũ. Dicit̄ etiã aliq̄n pugillaris calamus & stilus & grafium quo scribimus. Et scripsit sic dicẽs iohẽs est nomẽ eius. Nõ dicit erit sed ẽ. q. d. Iam est ipositum nomẽ a deo & ab angelo. ego nõ ipono sed impositũ indico. Et notãdũ q̄ hoc nomẽ iohẽs fuit ei p̄roprĩũ. primo ꝑter plenitudinẽ gr̃e quã habuit. Secũdo ꝑter tps gratie qõ inchoauit. Tercio ꝑter excellẽtiã gr̃e quã p̄mus p̄dicauit. s. remissiõez pcõrũ & gr̃e collatõez. Et mirati sunt vniuersi sup̄ quem entia cõcordãtia inter patrẽ & matrẽ de nõie pueri seu de impositione nois hmõi. Et tũc apt̄z est os zacharie & resoluta est lingua eius. q̄ quã vĩxerat i credulitas fides soluit. Per ꝓfessionẽ cm̃ fidei ĩ scripto quã v̄bis facere nõ poterat meruit liberari fic ꝑ ter v̄bũ dubitatiõis demeruerat ligari. Quo facto gr̃a noui testamẽti reserata. i. manifestata ostendit̄ eẽ. Et loq̄bat̄ benedicẽs deũ p̄ bñficijs oĩbus circa eũ. Nec mirũ si loquebat̄ q̄ p̄ior suus. s. deus dederat ei bñdicite. & iõ benedixit deũ ꝟm illud. Bñdicite sacerdotes dñi dño. Et factus ẽ timor magnus sup̄ oẽs vicinos eoꝝ. timor. s. admiratõis. de his q̄ facta sunt in ortu iohãnis. s. de ptu senis & sterilis. de ipositõe noĩs singularis. & miraculosa restitutõe locutõis. vel timor punitõis. q̄ videntes vitã religiosum ꝑter ex̄sitationẽ sic punitũ. timebãt sibi oẽs scientes q̄ nõ cẽt tutũ offendere deũ. Et sup̄ oĩa mõtana iudee circũcirca diuulgebant̄ oĩa v̄ba hec. s. predicta mirabilia. Et posuerũt oĩes qui audierãt i corde suo. s. miracula q̄ facta fuerãt ꝓsiderãtes. & eventum rei tacite ꝑsiolãtes dicẽtes. s. intra se. Quis et q̄lis putas puer iste erit. q. d. valde magn⁹ & laudabilis erit. Nec mirũ q̄ ita q̄rebãt de puero. etẽi manus dñi. i. potestas diuina v̄tus dei operatiua erat cũ illo. s. iohanne in mirabilibus circa eũ factis. ex quibus rõnabiliter ꝓcludebat̄ magnitudo pueri futura corã deo. Et zacharias impletus est spũsctõ & ꝓphetãs canticũ diuine laudis fecit dño dicens. Bñdictus dñs deus isrl̃ q̄. p totũ. Magna est largitas diuine pietatis & muneris eius. si ꝑmpti & parati ad accipiẽdũ simus. Nã ecce loquela q̄ sola ablata est diffidenti cũ spiritu ꝑplexie ẽ restituta credenti. & vbi abũdauit delictuz supabũdauit & gratia. & ita freq̄nter amplius reddit dñs q̄ sustulerit qui etiã quos sanauit in corpe. ĩos etiã in anima sanauit. Unde am

bro. Vide q̄ bonus deus ⁊ facilis indulgere pctis nō solū ablata restituit. sed etiā inspata ꝯcedit Ille diudū mutus ꝓclxrat. Hec em̄ gr̄a dei maxima q̄ cū qui negauerat ꝯfitet Nemo g̃ diffidat. nemo vltꝫ ꝯscius delictoꝝ p̄mia dina despet Potuit deus mutare sm̄iam. si tu nouer̄is emendare delictū Hec amb. Maria vo tandē valefaciens Elizabeth ⁊ zacharie ac benedicēs iohanni. redit ad domū hītatōis sue in nazareth. ꝯpleto tm̄ prius ortu p̄cursoris. prout opimo magis cōis tenet Per hoc aūt q̄ pacto obsequio post prū cognate sue redit in domū suaz oñdit q̄ inhoneste sit morari sine officio in domo aliena.

Libet nūc intueri quātas tūc zacharias q̄tas ⁊ eli saberh lachrimas fuderūt. qm̄ vgo maria inde recessit qm̄ mundi gaudiū ⁊ stella maris in domū suā reuersa est Johānes quo q̄ in eius discessu nō paz dolu it. q̄ in illius aduentu tāto gaudio exultauit. In reuersiōe āt marie pauptatē eius ad memoriā reuocare stude Redit ad domū in q̄ nec panē nec vinuz nec alia necāria erat inuētura Steterit q̄si tribo mēsibus apō illos forte opulēter. nūc aūt redit ad pauptatē suā vt ꝓpris maīb laborādo victū ꝓcuret Cō patere g̃ sibi ⁊ in amorē pauptatis accēdere. Quer āt iohānes crescebat quantū ad augmentū corpis ⁊ ꝯfortabat spū q̄tū ad augmentū gr̄e ⁊ vtutis. q̄ fm̄ crementū corpis crescebat ꝑ augmentū vtutis caro em̄ est infirma. ⁊ ideo spū ꝓmpto ꝯfortāda Et erat quantū ad ꝓfectōem ꝯuersatiōis in desertis locis orōi ⁊ cōtēplatōi aptis. ibi em̄ hītauit a septimo anno etatis sue vsq̄ in diē oñsionis sue ad isrl. i. domec placuit deo. ipm̄ israelitico ꝓlo demonstrare. s. q̄ venit trāsiordanē p̄dicās baptismū pm̄e. q̄ fcm̄ est anno. xv. imp̄ tiberij cesaris. tūc em̄ erat de desertis ad p̄dicandum ꝓphis. Considera in p̄missis magnificentiā iohānis. ⁊ in multis alīs que de eo repe riunt̄ p̄uilegijs.

Oratio

Sancte Johannes baptista tu prius plenus deo q̄ natus ex utero prius noscēs deū q̄ notus in mūdo. ad te dñe quē gratia fecit tam amicū dei fingio anrius quem iniquitas fecit tā reum dei. memento ergo dñe vt sicut gr̄a dei te sic sublimauit sic mea tua erigat quem culpa sua sic humiliauit. me em̄ iniquitas mea talē fecit. te aūt talem. nō tu sed gr̄a dei tecū. Obtine q̄so mihi misero vt sicut in primo aduētu nr̄i saluatoris magno gaudio exultasti sic ⁊ ego in scōo aduentu eius merear gaudere ⁊ cū sanctis in gloria exultare Amen.

De genealogia saluatoris Capitulū. VII.

Descripto igitur ortu p̄cursoris. dñr sequit̄ genealogia saluatoris q̄ hec eius ortū p̄cedit de qua matīx. sic dr liber generatōis. s. ihesu xp̄i. i. saluatoris vnici filij dauid filij abrahā. hic. s. est qui sequitur. matīx. liber dictus est generatōis q̄ scripsit hebraice. ꝯsuetudo aūt hebreoꝝ est libros ab eoꝝ principijs seu ab eo de quo tractat̄ in principio denoīare ⁊ tō a xp̄i genealogia euāgeliū suū denoīat seu intitulat q̄ ab ea ipm̄ icipit ⁊ inchoat Deposuit aūt in plogo istos duos. s. dauid ⁊ abrahā potius q̄ alios ⁊

hoꝝ duoꝝ filius specialiter dr xp̄s. q̄ vnus inter p̄archas. alter inter reges fuit principalis. ⁊ his duob⁹ soluz in veteri testa. facta est expressa p̄missio de xp̄o ex eis nascituro. ⁊ vt dignitas sacerdotalis ex abrahā. ⁊ regalis ex dauid originali iure ostenderet̄ in xp̄o. Preposuit dr dauid abrahe cū ecōuerso esset q̄tum ad tp̄s. q̄ dignitas regni maior est q̄ prioritas tp̄is. ⁊ q̄ dō ꝓfundus fuit pctōr. ideo vt ex sola misericordia xp̄s natus oñdat̄. pctōr iusto p̄ponit̄. et q̄ euidentius ⁊ sepius ⁊ firmius p̄missio facta ē dō Et ne ordo genealogie turbaret̄ q̄ finis clausule vnius est principiū alterius. vñ incipiens genealogiā subiūgit. Abrahā genuit ysaac ⁊c. vsq̄ ad ioseph descendendo Que generatōes narrant̄ ꝓpter illā q̄ maria genuit iesum qui vocat̄ xp̄s. de q̄ dicet̄ inferius. Et ideo dr liber generationis singulariter. q̄ q̄tuis multe generatōes p ordinē replicent̄. vnius tm̄ scz iesu xp̄i generatio queritur. ꝓpter quā ceteri hic induc̄unt̄. qui dr iesus quo ad diuinā. ⁊ xp̄s quo ad hūanam naturā Hñ nomen iesu est nomen ꝓpriū. sed nomen xp̄i est nomen cōe. ⁊ nomē iesu est nomē gr̄e. scz nomē xp̄i est nomē gr̄e Cōsiderandū aūt q̄ matīx descēdendo texit generatōem xp̄i. q̄ agit de hūanitate q̄ xp̄s ad nos descendit. ⁊ assumptōem infirmitatis nr̄e a deo oñdit. Hñ ⁊ ab abrahā incipit. oñdens modū qualr deus venit in mundū. carnē a patrib⁹ descendentē assumendo. ⁊ ꝓcedit vsq̄ ad ioseph virum marie. de q̄ sola virgine natus est iesus materialiter q̄ de p̄re essentialr. Ecōtrario aūt lucas describit eā ascendēdo. q̄ filios gr̄e ꝓxp̄um ad regnū ascendere oñdit. ⁊ reductiōem hūane nature in deū describit. vñ ⁊ a baptismo vbi filij gr̄e fiunt incipit ⁊ vsq̄ ad adā ꝓcedit. q̄ spūalis generatio oēs qui volūt in xp̄o filij dei fieri ꝓtendit. Vt aūt dr hila. gradū quē matīx. in ordine regie successionis ediderat Lucas in sacerdotali origine ꝓcurat. quē dum vterq̄ diuumerat. cognatōem in dño vtriusq̄ tribo vterq̄ figmificat. atq̄ ita suis quiq̄ ptib⁹ dñi nr̄i iesu xp̄i q̄ ē eter n⁹ rex ⁊ sacerdos etiā i carnali ortu vtriusq̄ generis gl'iam ꝓbauerūt. Hec hila. Hñ ⁊ aug. Solus autem tūc vngebat̄ rex ⁊ sacerdos. ⁊ in his duab⁹ ꝑsonis p̄figurabat̄ vnus rex ⁊ sacerdos. vtroq̄ mūere vnus xp̄s regēs ⁊ interpellās ꝓ nobis faciensq̄ nos mēbra sua vt in illo ⁊ nos xp̄i essemus Incipiēs itaq̄ matth. ab abraam ⁊ p iude lineā veniēs ad dauid primū regē in tribu iuda totā sibi succedentiū genealogiā vsq̄ ad ioseph ex ordine texit vt saluatorē nūm ex semine abrahe q̄ principalis fuit inter p̄archas ⁊ de ꝓgenie dauid q̄ p̄cipalis fuit inter reges ⁊ de tribu iuda q̄ inter trib⁹ p̄cipalis fuit. fm carnē descendisse oñdat Nā ⁊ abrahe ⁊ dauid xp̄s dñs fuerat ꝓmissus. ⁊ q̄ de tribu iuda originez duceret fuerat ꝓphetatū Describit aūt hic generatio xp̄i ꝑ tres quaterdenas generationū. quoꝝ alique fuerūt ante legem ⁊ alique tpe legis vltima. s. cristi generatio tpe gr̄e. qō incepit ab eius ꝯceptōe Et p hoc figmificat̄ q̄ aliqui ishs trib⁹ tēporib⁹ saluati sunt ꝑ fidem xp̄i Item fm crist. Cōpletis ter quatuordecim generatōib⁹ mutatus est in iudeis hoīm status. ab abrahā enim vsq̄ ad dauid fuerunt sub iudicib⁹ a dauid vsq̄

De genealogia saluatoris

ad transmigrationem sub regibꝫ. a transmigratõne vsq; ad xpm sub pontificibꝫ oñditur per hoc q̄ sicut ꝯpleti ter quatuordecim generationibꝫ muratus ē hoīm status. sic a xpo hoīm status muratus esse vt ipē sit iudex rex ⁊ pontifex. Item per hoc figmificaf q̄ in xpo ꝯsummaf obīa decalogi ⁊ veritas euangelij in fide trinitatis in q̄ dedit nobis ptātem filios dei fieri ⁊ q̄ p̄ visioꝝ obseruatõem xps qui est sol iusticie oritf in nobis p̄ spūalem illuīationem Item tres quaterdene faciūt. xliij. generatões p̄ q̄s puenimus ad xpm qui ꝓmissus est nobis in premiū. sicut filij isrl̄ p̄. xliij mansiones venerūt ad terrā sibi ꝓmissam Per has tres q̄terdenas notanf tria tpa. ante legē. sub lege ⁊ tpe gr̄e ¶Prima q̄terdena est ab abraā vsq; ad dauid inclusiue. Scōa a dauid vsq; ad transmigratõnem babilonis Tercia a transmigratõe babilonis vsq; ad xpm. ¶Prima ꝓtinet pr̄iarchas. scōa reges. tercia duces In prima ponunf prīo nati añ ingressum egipti. ibi. iudas aūt. Scōo nati in egipto. ibi. phares aūt. Tercio nati post egressū. ibi. naason āt. ¶Pria q̄ terdena signat generatiōz xp̄i p̄ gr̄am i aīa penitēte Scōa in aīa ꝓficiente Tercia in aīa pfecta ¶ Generatio xp̄i spūalis in aīa pñe oñditur fm tres gradus pñe ¶Primus em̄ in inchoatõe Scōs in ꝓgressu Tercius in ꝯsummatõe In inchoatiõe pñe implicanf tria. s. p̄cedentia. ꝯstituentia. ⁊ ꝯseruantia pñam ¶Precedentia sunt duo. s. fides bonitatis diuine. que p̄ abraam. spes venie que p̄ ysaac. Constituēria sunt tria. ꝯtritō in qua ē lucta detestādo pctm̄ p̄ius amatū q̄ p̄ iacob. Confessio que p̄ iudā. satisfactio q̄ p̄ fratres eius Conseruātia sunt tria. timor offense. que p̄ phares. qui dr̄ diuisio Timor glorie q̄ p̄ zarā qui dr̄ oriens Timor gehenne qui p̄ esron q̄ dr̄ sagitta ¶Sequif spūalis generatio xp̄i in aīa in ꝓgressu pñe que ꝯtinet. viij. generationes fm quatuor expedientia ꝓgressui. ¶Primū est electio boni a malo q̄ p̄ aram qui dr̄ electus Scom est voluntas p̄fecta in bona exequendo que per aminadab. qui dr̄ spontaneus Terciū est prudētia discernēdi iuuans a nociuo que per naason qui dr̄ serpentinus. Quartum est sensus gaudij in ꝯplacendo. qui p̄ salomon. qui dr̄ sensibilis ¶Subsequif tertia generatio xp̄i in ꝯsūmatõe pñe. ad quā cõcurrūt. viij. generatões fz viij. ibi expedientia ¶Primū est robur ꝯtra tēptatões culpe. q̄d̄ significaf p̄ boos in quo robur. scōz est seruitus ad opatiões gr̄e. que figmificaf p̄ obed. qui dr̄ fermens. Terciū ē ꝯstantia ꝯtra pſecutões pene q̄d̄ designat ysse. i. insule libam. insula em̄ quatitur undis Quartū ē fortitudo finalis pseuerātie. q̄d̄ figmificat dñ. i. manufortis ¶ Deinde incipit scōa q̄terdena in qua signatur generatio xp̄i spūalis in aīa p̄ficiēte ⁊ hoc fm q̄tuor gradus ¶Quoꝝ primus ē in voluntate bonoꝝ. Secūdus in declinatõe maloꝝ Tercius in opemādatoꝝ Quartus in imcõpletiõe ꝓfectorū ¶Ad primū gradū ptinent tria. quietudo cordis ad hoīem ipm̄. quā designat salomō. i. pacificus Latitudo caritatis ad p̄ximū quā designat roboā. i. latitudo populi. Subiectiō voluntatis ad deū quā designat abia p̄ dñs In quo amoris ⁊ timoris subiectio intelligit ¶Ad scom̄ gradū q̄ est p̄fectus in declinatio ne malorū p̄tinēt filiter tria Tiratio scādali quod signat aza. i. tollens Tiratio p̄ui iudicij. q̄d̄ signat iosaphat. i. iudicās. Tiratio ꝯceptus p̄rimi q̄d̄ signat ioram. i. excelsus. ¶Per primū signaf tiratio mali in effectu. p̄ scom̄ in cogitatu. p̄ tercium in affectu. Ad tercium gradū qui est p̄fectus in operemādatoꝝ p̄tinēt quatuor generatões q̄ obseruāda sunt mādata in statu aduersitatis ⁊ p̄speritatis. Ad statū aduersitatis p̄tinēt duo fortitudo in aggrediēdo difficilia. quā signat ozias. i. robustus dñi vel fortitudo. patia in sustinēdo aduersa. quā signat ioathā. i. pfectus q̄ patientia opus pfectū hz. Ad statū p̄speritatis p̄tinēt duo ꝯtinētia a delectādo in bono ꝯmutabili quā signat achaz. i. ꝯtinēs ꝯfortatio in bono īcōmutabili q̄d̄ signat ezechias. i. ꝯfortauit me dñs Ad ꝯtum̄ gradū qui est p̄fectus ⁊ adīpletio ꝯfiliorū cõcurrūt q̄tuor. primū est oblivio terrenoꝝ huius mūdi quā signat manasses. i. oblivio. scōz est susceptio iugi dñi quasi spūalis nutrimēti. quā signat amon. i. nutritꝰ Unde ait alibi venite ad me omes qui laboratis ⁊ ego reficiaīvos. tercium est devotio respectu p̄mitis meriti. quā signat iosias. i. incēsuz dñi. quartū ē p̄patio respectu futuri p̄mij quā signat iechonias. i. p̄patio ¶ Ultimo īcipit tercia quaterdena. q̄ signat generationē xp̄i p̄ gr̄am in aīa pfecta fm quatuor gradus. ¶Primus attendif quantū ad pfectionē religiosorū scōs p̄latoꝝ. tercius actiuoꝝ. quartus respōdēs cõmuniter oībus. s. pseuerātiū ¶ Post trāsmigratiõnē babilonis. i. post trāsitum a statu ꝯpfectõis sequitur pfectio religiosoꝝ. Ad quā ptinēt tria obediētia ꝓmpta. quam signat iechonias. i. preparatio. pauptas voluntaria. que nihil aliud q̄ deū q̄rit. quaz signat salarhiel. i. petitio mea deus. regularis disciplina. quā signat zorobabel. i. magister cõfusiõis q̄ disciplinat ꝯfusionē petī ¶ Ad pfectionē p̄latorū ptinent quatuor. s. paterna solicitudo ad subditos q̄d̄ signat abiud. i. p̄ meus ille. doctrina excitās pigros q̄d̄ signat eliachim. i. resuscitās. scīa īp̄ris cõsulēs q̄d̄ signat azor. i. videns lumen. sanctitas vite alios informās. q̄d̄ signat zadoch. i. iustus ¶ Ad p̄fectionē actiuoꝝ ptinēt quatuor. s. pfectō caritatis ad p̄ximos q̄d̄ signat achim. i. frater meus. pfectō amoris ad deū q̄d̄ signat eliud. i. deus meus. pfectio fiducie in deū in aduersis. q̄d̄ signat eleazar. i. deus meꝰ adiutor. pfectio hūilitatis in p̄speris. vt oīa reputenf dona dei. q̄d̄ signat nathan. i. donū ¶ Ad p̄fectionē vero ꝯmunē pseuerātiū ptinent tria. s. supplātatio vitioꝝ. q̄d̄ signat iacob. i. supplātator. cõtinuus pfectus virtutū quē signat ioseph. i. accrescēs ꝯstātia fidei īmobilis q̄d̄ signaf in hoc q̄d̄ dr̄ vir marie que interp̄taf stella maris. que ē polus. q̄ nō movetur. hec ei tria sūt necessaria pseuerāīte. ¶Per hos aūt p̄dictos oīs figuraf xp̄us qa ei ꝓuenīt res īterp̄rationū noīm p̄dictoꝝ ¶ Cõsidera hic p̄genitores dñi. q̄ de exiguis ⁊ pcōribꝫ nō dignatus est nasci ⁊ noli in p̄genitoribꝫ gloriari. Neq; em̄ in his neq; q̄d̄ amplius ē in virtutibus ⁊ opibus gloriari debemus. ne horū mercedē in aliquo minuamus. ꝛ eriā in toto p̄damus. Unde crisi. Sic refulget dignitaf xp̄i nō q̄ magnos p̄genitores habeat ac potētes. sz

Capitulum septimum

q: exiguos ac viles Sublimiū eī illa maria admirabilis gla ē humiliari sponte submissius Sicut eī admirabilis iudicaf. nō q: mortuus tm̄ est. vt q: etiā crucifixus ē ⁊ sepultus. sic etiam in generatiōe illius dici pt q nō solū q: suscepit carnē ⁊ hō factus est. admiratōe fit dignus sz q: etiā tales pgenitores hīe dignatus ē. nihil de nēis vilitatiby erubescēs p ista ꝓculdubio docēs vt nos quoq; nunq; de virtꝰ erubescamus pentū sz vnū illud q̄ramus sp nobilitari ppria honore vtutū. Non est oīno. nō est nec de vtute nec de vitio parentū. aut laudandus aliquis aut culpādus. nemo inde vere aut obscurus aut clarus est Imo vt ꝓfideratius aliq̄d dicamus. nescio quō magis ille resplēdet. qui ex pentiby a vtute pr suis alienis ortus. ipe tm̄ fuerit de virtute mirabilis nullus igit in superbiā de gloria eleuef pentū sz ꝓfide rans pgenitores dm̄ oēm euacuet ⁊ oprimat mētis tumores. ⁊ de solis vtutiby glorief. Quinimo ne de istis quidē. Sic em̄ etiā phariseus publicano dete rior effectus ē Noli igit ipe tuor corrūpere fructus laborꝰ ⁊ noli sudores tuos inanū effundere noli cursum inanē dirigere post mille circuitus mercedem laboris euacuās Nouit em̄ dns tuus ⁊ quidē multo te melius tuar merita vtutū. nō igit in superbiam tumescamus sed dicamus nosmetipos inutiles vt in pte vtiliū trāseamus Si eī laudandū te ē diceris reprobꝰ efficieris. etiā si fueris ante laudabilis Si vo inutilē te fateris factus es vtilis. etiam si añ rebus fueris ppter q̄ necāria nobis ē ꝓteritar obliuio vtutū Stabilissimū em̄ erariū vtutū est obliuio vtutum Itaq; si eas in memoria q̄siuales assidue portemus armamus hostē. irritamus inimicū. ⁊ doloſum inuitamus ad furtū Si vo nemo alter hoc sciet. nisi quē nulla occulta pōt latere. tuto in loco pcioso ꝓsitēt Sequaq; igit hmōi bona frequēr euentiles ne q̄s forte ea diripiat q̄ etiā phariseus passus ē in lingua illa circūferens vū ea ⁊ diabolus rapuit. Caueamus igit de nobis inetipis dicere aliq̄d gl̄ose. hoc eī nos ⁊ hoīby odibiles facit. ⁊ deo abhoīabiles Et idcirco q̄to maiora fecerim⁹ tāto de nobis mīora dicamus hoc eī mō maximā ⁊ apd deū ⁊ corā hoīby gl̄az ꝓsequī. nec solū gl̄az apd deū. sz etiā mercedē retributiōz q̄ plenissimā Qui em̄ aliq̄ scā feceri mus hēmus ꝓculdubio debitores. qui vo nihil nos arbitrāmī operatos āplius etiā de tali meremī affectu. q̄ ppter opa ipa que fecimus Itaq; vtutū oīm merita bonū hūilitatis erupat. q̄ si nō assit nec ille poterūt eē laudabiles Itaq; si bona tua magna vis facere noli illa putare magna. aliter magna eē non pōt Sic em̄ cēturio ait nō sum dignus vt intres sub tectum meum ⁊ ppterea dignus effectus ē supra q̄ oēs tūc in deos mirabilis Sic etiā paulus ait nō sum dignus apls vocari ⁊ oīm primus effectus est Sic ⁊ iohēs nō sū inq̄t idoneus vt soluā corrigiā calciamēti ei⁹ ⁊ idcirco amicus fcūs ē sponsi. ⁊ manū quā īdignā dixit calciamētis. hāc rps supra caput attraxit suū Sic etiā petrus ait exi a me dñe q̄m hō pcōr sum ⁊ ppterea factus ē fundamentū eccīe Nihil em̄ ita est amicū deo vt si se aliquis minimū ac humilē reputz Que vtus non aliunde magis aut oriē aut nutritur

q̄ si nunq; animus a ꝓiunctōe ⁊ sui discussione discedat. Qui em̄ humiliaf corde atq; ꝓterif. non effe recf in gloriā. nō in inuidie liuorē. nō iracūdie furo reverabif. non aliquā aliā suscipiet passionē. discite em̄ inquit a me. q̄ mitis sum ⁊ humilis corde. ⁊ inuenietis requiē aīabus vestris. Ut ergo hic ⁊ ibi requie multa pfruamur. humilitatē mēem bonorum nēis penitus inseramus aīabus. Sic em̄ ⁊ istius vite pelagus sine fluctiby transire poterimus ⁊ ad tranquillissimū illū enavigare portū. hec crif.

O Omine hiesu xpe spes ⁊ fiducia nostra memor esto que ꝓ redemptōe nostra suscepisti memor esto q̄ creator oīm suscepōe nostre nature ꝓscius fieri dignatus es figmenti nostri. Ne/misti domine propter peccatores vt omnium peccata deletes. Quid tibi retribui. quid p⁹ hoc digne potest agi. te laudo. tibi toris viscerib grās ago pro immensis beneficiq; tuis qmby humano generi pre dicto subueniſti. ⁊ precor te pissime dñe. vt qui sic p nobis flerus es vt homo fieri dignareris. non in nobis patiaris perire q̄ dereliquisti miseratus assume/re ⁊ fac me tibi gratā ⁊ debitā futurē exhibere Amē

De eo q̄ ioseph voluit dimittere mariā. Correspondet euangelio Cū esset desponsata maria mater domini.

Capitulum VIII

Et q: in premissa cri/sti genealogia Matheus oñdit verā eius humanitatem. ꝓsequenter nunc ostēdit eius diuinitatē per modū ꝓceptionis eius mirabilez dicens. Christi aūt generatio sic erat. q. d. Nō credaf q̄ deus sit genitus ex ꝓmixtione maris ⁊ feie. sic precedentes. sed potius mō mirabili qui sequif Cū em̄ esset desponsata maria ioseph ⁊ ipsa de elisabeth ad domū suā in nazareth redisset. tandē ioseph a iudea in galileā veniens ⁊ desponsatā sibi in domū suā ducere cōlēs. anteq; ꝓuenirent. i. anteq; nuptiar solēnia celebrarent. nō q̄ postea ꝓuenerint. sed oñdit primū tps nuptiar solēnis. ⁊ est tropus loquendi hunc filius. anteq; perieret morte ꝓuentus est. nō q̄ postea perierit. Vel anteq; ꝓuenirent cōi hītatōm. i. anteq; fil in vna domo hītarent. nondū em̄ ꝓuenerant. nondū simul hītabant. ille in sua ⁊ illa adhuc in sua domo manebat q: licitū nō erat apud iudeos q̄ sponsus ⁊ sponsa absq; nuptiar celebratōe fil ꝓuenirent vel hītarent. inuēta ⁊ visa est maria a ioseph in vtero hīs ⁊ grauida. Sed quid sequif. nō inuenit nec agnouit manifeste. s. hoc esse de spūsci opatōe. Perpēdens igē hoc ⁊ ignorās tanti secretū misterij dolebat ⁊ turbabaf. ac nolens eā traducere in publicū. i. diuulgare ⁊ diffamare ne. s. tanq; adultera lapidaref. vel nolēs eā traducere in domū suā ad cohītatōem assiduā. q: ppter misterij virtutē quā nesciebat se indignū ad eius ꝓsortiū estimabat. voluit occulte eā dimittere pentiby a quiby eā acceperat. Re/gerat ei. egredief virga de radice iesse vñ noverat maria duxisse originē. ⁊ legerat etiā. ecce virgo ꝓcipiet ⁊ hoc de ea credebat. p̄sertim q: post ꝓceptōes facies eius ita resplēduit dimitat vir ppter corruscatōem vultꝰ q̄ irreuerberatis oculis ⁊ nō cū timore posset intueri

De eo q̄ ioseph

voluit occulte

Ideo ꝯ voluit se ante tantā grām humiliare. indignū se reputans tante virginis cohabitatōe. Ūñ hiero. Hoc testimoniū marie est q̄ ioseph sciens illius castitatē ⁊ admirans q̄ euenerat celat silentio cui⁹ misteriū nesciebat. Ūñ crisᵗ. O inestimabilis laus marie. magis credebat ioseph castitati eius ꝯ vtero. ⁊ plus gē ꝯ nature. Conceptōem videbat ⁊ fornicatōem suspicari nō poterat. Possibilius eñ credebat virginē sine viro posse ꝯcipe ꝯ mariam posse peccare. hec crisᵗ. Et nec maria pretransiuit absq; tribulatōe. ppendebat eñ ⁊ videbat ioseph turbatū. ⁊ de hoc ipsa turbadaᶠ nō modicū. humilr tñ tacebat ⁊ occultabat donū dei volens potius vilis ⁊ malare putari ꝯ ipm donū ꝓpalare. ⁊ de se aliq̄d loq̄ q̄ ad iactantiā putareᶠ ꝓtinere Rogabat aūt dñm vt ipe dignareᶠ remediū apponere ⁊ hāc sibi ⁊ viro tribulatōem auferre Videsne ꝯ magna tribulatō ⁊ anxietas eis erat ⁊ quō dñs suos tribulatōibus verari ⁊ tēptari ad ipsoꝝ coronā ꝓmittit. Sed tandē dñs vtriq; ꝓvidit. Joseph ei⁹ de dimissiōe marie cogitāte ⁊ deliberante. vbi hēs argumentū diu deliberandū eē in incertis ⁊ dubijs ne peccᵉ temeritate leuitatis. misit dñs angelū suū. s. gabrielē ꝑm augu. Et hoc facit triplici rōe ꝑm crisᵗ. Primo ne iustus hō faceret rē iniustā iusto ꝓposito. Scōo ꝓpter hōrem matris. s. ne dimissa notareᶠ turpi suspitōe Tercio vt intelligēs ioseph cām ꝯceptōis. reuerentius se hēret cū virgine Quarto ꝑm glosaz ne vlterius ꝓmeret dubietas quē ꝯmendabat eētas. Cui. s. ioseph apparuit āgelus in somnis. nō manifesta visiōe q̄ ipe dubietate aī ꝓmebaᶠ velut somno infidelitatis ⁊ dixit ei. Joseph fili dauid ne q̄ ꝑm crisᵗ. reducit eū in memoriā ꝓmissiōis facte dauid de ipo xpo q̄si diceret ꝑm glo. recognosce ꝓmissiōez factā dauid. de cuius stirpe tu es ⁊ maria. ⁊ vide ipletū in ea. noli timere accipe ⁊ domi retinere mariā in ꝯiugē tuā ñ ad carnalē copulā sz ad cohitatiōem cū ea ⁊ mīstratōez deuotā. necnō affectu ⁊ copulatōe aīoꝝ. qd̄ ē vere ꝯiugū Exemplo g̃ marie liquet fideles ꝯiugatos. seruato pari ꝯsensu. in ꝯtinentia posse permanere ꝯiugum q̄ posse vocari. non ꝓmixto corꝑis seruilz custodito mētis affectu. Ūñ ⁊ ioseph vir marie dr. q̄ vere ꝯiugū ēvbi amoris affectus seruaᶠ. ⁊ etiā i maria fructus nupciaꝝ inuenᵗ. Quasi diceret āgelus. Ne suspiceris q̄ hic intervenerit hūana ꝯceptio. Nō etiā in ea natū est. i. ꝯceptū de spūsctō ē. i. ex tute spūsctī est factū. In ea quippe nasci est ꝯcipi sz de ea nasci ē in lucē ꝓferri. Et ꝑm hoc dr q̄ duplex est natiuitas. s. in vtero ⁊ ex vtero. Nascimur eñ in vtero cū ꝯcipimur. sz ex vtero cū in lucē educimur. Dic ergo ꝓmiᵗ explicita consolatio fcā ipi ioseph ab āgelo Antea eñ nouerat ipliciter quoddā dinū esse in virgine ꝯceptu. vt supᵉ est dictū. explicite tñ nesciuit factū. ⁊ cōceptōis modū seu misteriū ⁊ iō hec explicite sibi revelanᵗ ꝓ āgelū Pariet aūt filiū qñ. s. erit natiuitas ex vtero quē ipa fic stella lucē. sicut virga florē. sic terra germē. pitura erat. ⁊ vocabis nomē eius ieſū. i. saluatorē. Ipe eñ saluū faciet ꝓm suū a pctis coꝝ. qō nō ē modicū. q̄ nulla fuitus miseriaꝝ. ꝯ seruire pctis. ⁊ hoc, ꝓpter vilitatē ipoꝝ. Ubi oñdit āgelus eū vez ꝓlem virginis ⁊ vez deū in salute ꝓpli a pctis. q̄ nullus pōt saluare a pctis nisi solus deus. De hoc latius videre poteris supᵉ de ꝯceptōe saluatoris. Joseph igit certificatus de ꝯceptōe ⁊ virginitate marie. exurgēs a somno dubietatis ⁊ ad mādatū angeli accipiēs spōsaz in ꝯiugē. i. ad nomē ꝯiugis ⁊ vroris. cū virgine virgo ꝓmāsit. ⁊ ei obsequiose tanq̄ dñe mīstrauit. Hinc habem⁹ argumētū q̄ q̄c quid a deo monemur statim facere debemus. Ergo si vouisti deo aliq̄d. stati si potes ꝓsolue. si nō potes ꝯ cito facultatē habebis statim īplere tenebris Dicta etiā que sine expsſione certi tpis sunt facta. statiz sunt adimplēda. Ubi crisᵗ. Joseph p āgelum de sacramēto mysterij celestis instruit monitis āgeli letꝰ obtēpat. gaudēs dīna iussa prosequit. suscipit scāz mariā ⁊ voris exultātibus gloriaᶠ. q̄ tāte maiestatis virginē mīrem ꝯiugē dici ab āgelo meruᵉ audire. hec crisᵗ. Per ioseph cogitātē dimittere mariā qui certificatus de mysterio p āgelū. accepit eā vt dñaz significaᶠ hō dubitās in fide vel moribus. q̄ ꝓdicatorē ꝯfessorē bonū solidaᶠ ī ustis ⁊ subjcit se monitōibus ipius. Et nō cognouit. i. ñ agnouit eā donec peperit filiū suū primogenitū. q̄ eo nato dignitatē eius mariti agnouit vñ crisᵗ. vere nō cognouit eā ja ñ eᵉ fuerat dignitatis sz postq̄ peperit tē cognouit eā. q̄ speciosior ⁊ dignior fcā fuerat ꝯ totus mūd⁹? q̄ quē tot⁹ mūdus capere nō poterat ī āgusto cubiculo vteri sui sola suscepit Ul nō cognoscebat eā ope ꝯiugali. ꝓpter ea q̄ didicerat. donec ꝑ eterno sumēdo. i. nūq̄ vt ꝑ pui tpis significatōez oē tps figuratū accipiaᶠ. Est eī hec dictio donec q̄nq̄ figuratiua ꝺterminati tpis quo trāsacto fit aliq̄d. sicut dr ipse ñ comedit. donec esset hora. vj. qua ꝯpleta comedit Ūñq̄ ē affirmativa oīm tpm. ⁊ accipiᶠ ꝑ semper ibi. sede a dextris meis. donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuorū. i. semp sede a dextris meis. Ūñq̄ est abnegativa oīm tēpoꝝ ⁊ accipiᶠ ꝑ nūq̄ vt hic in ꝓposito Sic eī eā nō cognouit añ ptū. mlᵗ omagis nō cognouit eā post ptū visis videlicz tot signis ⁊ miraculis in nativitate ⁊ post nativitatē dñi cognoscēs deū ē qui natus ē. Aliqui exponūt hoc de cogitōe faciei dicētes q̄ ex pūtia xpi in vtero virginis. tanta erat claritas in facie eius q̄ ioseph facie ad faciē eā videre nō poterat quā spūsctūs a ꝯceptōe penitus īpleverat. sicut dr de claritate faciei Moysi. ex cōsortio simonis dñi q̄ nō poterāt intendere in eā filij isrl ⁊ iō ioseph nō cognoscebat facie ad faciē quā despōsaverat. donec vterus evacuatus esset. Remanet igit ⁊ stat gaudēter cū sua būdicta ꝯiuge vltra ꝯ dici possit eam casto diligit amore. ⁊ curā ipius gerit fideliter. ⁊ dña cū eo moraᶠ ꝯfidenter ⁊ simul in sua paupertate vivit latēter. Ūñ tribulatōe cessante redit magna ꝯsolatio. Sic ⁊ nobis ꝯtingeret. si in tribulatiōibus patiētiā haberemus. Erat etiā dñs ieſus more altoꝝ vsq̄ ad nouē mensēs in vtero reclusus. vt hic dīes. q̄ in miseriaꝝ mūdi vel inferni clausi erāt ad ꝯsortiū nouē ordinū angeloꝝ reduceret. Erat benigne ac patiēter sustinet ⁊ tēpus debitū expectat Cōpatere sibi q̄ ad tantā humilitatis ꝓfūditatē venit Ultū debem⁹ hāc virtutem affectare. nec deberemus ad elationem

vel nēi reputatōem vnq̄ intumescere q̄ tūi sewluit dñs manifestaris inclinare Et q: de hoc solo beneficio huius tā plire reclusiōis nunq̄ ei digne satisfacere possumus. saltē cord hoc cognoscamus ⁊ gīas eidē toto affectu agamus q̄ nos et alios assumere digna tus est. vt vel hoc modicū repēdamus eidē. q̄ reclu si stemus ad suū fuitiū ꝓpius q̄pe bñficiū ē hoc. nō nēm meritū ⁊ quidē bñficiū multū acceptabile ac ve nerabile et pmaximū Nō em̄ ad pnā sz ad cautelam sumus reclusi ⁊ in arce religiōis tutissima collocati ad quā huius mūdi neqssimi venenose sagitte vel tu multuosi maris ꝓcelle. misi nra temeritate nō pñt at tingere Conem̄ igit̄ toro posse mēte reclusas abstra cta ab oīb⁹ caducis. eidē dño cordis puritate vaca re. q: corpalis reclusio mihil aut pa⁊ sine mētali vi deī ꝓdesse Vñ aug. Quid ꝓdest solitudo corpis. si solitudo defuerit mētis Et greg. q̄d ꝓdest corpe cō uersari in claustro ⁊ mēte vagari in seculo Conemur etiā in oīb⁹ ei gīas agere ⁊ ex corde eū bñdicere Fiā hoc in virtutib⁹ nobilissimū est ⁊ coraz do splendidis simū vt hō in coactōe obīe. in exilio. i puaritate. in ꝓcēptu. in infirmitate. in multiplici mētis ⁊ corpis tribulatōe celit. sciat. ⁊ possit deū laudare ⁊ ex cord bñdicere ac ei cū gaudio gīas agere. desideria sur sum erigere ⁊ eū opib⁹ collaudare Vñ bern. Felix q̄ passiōes corpis sui ꝓpter iusticiā ordinat vt quicq̄d patiaī ꝓpter dei filiū patiaī q̄tenus ⁊ a corde tollaī murmuratio ⁊ in ore vsq̄ gīarū actio. ⁊ vox laudis Hec bern. Qui em̄ bñ attēdez q̄ diligētib⁹ deū oīa cooperanī in bonū. ad magnā aī quietē puenirent. ita q̄ in eo locū hēret. q̄d sapiēs ait. nō ꝓtristabit iustū quicq̄d ei acciderit. q: fm augu. quicq̄d acciderit iu sto voluntati dīne reputandū ē nō ptāti inimici. Et sic ipse dicere posset cū iob. Sicut dño placuit ita factū est sit nomē dñi bñdictū. Igit̄ in tribulatōib⁹ seu flagellis ⁊ afflictōib⁹ nō debes dubitare q: deus nō pmittit eas ad suos venire. misi ꝓp⁹ vtilitate Aliqñ quidē vt hō a seculo se auertens oblectamēta tpalia respuat. ⁊ ad deū se conuertēs eterna concupiscat Vñ augu. Non em̄ conuertit aīa ad deū misi cū ab hoc seculo auertit. nec oportunius ab hoc seculo auertit misi pniciosis eius voluptatibus. labores. atq̄ dolo res miscēaī Si em̄ cessaret dñs ⁊ nō misceret amari tudines felicitatib⁹ seculi. obliuisceremī eū Hec au gust. Et iō ait psal. Multiplicate sunt infirmitates eoz postea acceleraverūt Aliqñ vt pcā sua melius agnoscat. ⁊ inde penitēs ⁊ se corrigens purgatus ⁊ mūdatus fiat. Vñ em̄ vt ait augu. q̄ lima ferro. q̄ fornax auro. q̄ flagellū grano. hoc tribulatio viro iusto Vñ frēs ioseph dicebāt Merito hec patimī. q: peccauimus in frēm nēm Aliqñ vt sublato adiutore melius impfectōem suā videat ⁊ seipm cognoscat Vñ psal. Ego dixi in habūdātia mea nō mouebor in eternū. Iz vt melius me mihi oīderes auertisti fa ciem tuā a me ⁊ factus sum conturbatus. Aliqñ ꝓpter hūilitatē conseruādā ⁊ virtutū custodiā. ne de meritis suis psumat ⁊ i superbiā se extollat Vñ apls He mag nitudo reuelatōnū extollat me datus ē mihi stimul? carnis mee. āgelus sathane q̄ me colaphiset Aliqñ vt sciat q̄ malū sit reliquisse deū. ⁊ ab eo esse dereli

Capitulum. viii.

ctum Unde hieremi. Scito ⁊ vide q: malū ⁊ amaꝛ est reliquisse te dñm deū tuū. ⁊ nō esse timorez eius apud te. Aliqñ vt deus patiam alicuius declaret ⁊ p sanctoꝛ exempla alios ad patiam instruat. Vñ iob. Hec sit mihi cōsolatio vt affligens me dolore nō pcar. nec contradicā sermonib⁹ sanctis Aliqñ vt alq magis timeāt ⁊ exemplū viuendi inde sumant. Cū sapiēs ꝓ pestilente flagello stultus sapientior erit. Aliqñ ad dei saluantis laudē ⁊ eius gīam manifestandā. sicut infirmitates ceci nati. ⁊ lazari fuerūt. vt in eis opa dei manifestarent̄ ⁊ ipe deus glorificaret̄ in eternum Aliqñ vt amoris xpi insignia recogitet. ⁊ miam dei circa se recognoscat. Unde in machab. Et cū mul to tpe nō sinere pcōib⁹ pñam er sua agere sed sta tim vltōes adhibere magni beneficij est indicij. Vñ fm hiero. Magna miseria est ad pñs miam nō cō qui Et fm aug. magna dei ira est q̄n peccantē nō cor ripit. sed licentiā vagā in pcm̄ ruendi pmittit. Ali q̄n vt spem maiorē ad deū habeat. ⁊ fiduciā amplio rem inde accipiat. Unde aug. Cū timore debes esse q̄ tibi bene est. Nonne melius est temptari ⁊ ꝓbari q̄ non temptatū reprobari. Unde ber. Tūc magis irascit deus cū nō irascit Non em̄ cū nescio. sed cuz sentio te iratū tunc maxie cōfido ꝓpiciū. et em̄ cū ira tus fueris mīe recordaberis. Aliqñ vt q̄ patus sit de us ad succurrendū hō sciat. si nō ad eū toto corde re currat. Unde ps. Ad dñm cū tribularer clamaui. ⁊ exaudiuit me. Aliqñ vt hō ꝓfetur si deū amet ⁊ si vir tutes in se habeat. Unde greg. Pena interrogat. si quietus quis deū veraciter amat. Et ite. nemo i pa cevires suas cognoscit. si em̄ bella desunt virtutū ex pimenta nō ꝓderunt. Aliqñ vt hō inde ꝓbatior fiat ⁊ ꝓ patiam coronam maiorē ⁊ meritū amplius ac cipiat. vt ꝑz de iob ⁊ martiribus. Unde iacob. Bea tus vir q̄ sustinet temptatōem. q̄n cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit ds diligētib⁹ se Ite fm crisō. vt signū creditoꝛ sibi thesauroꝛ. i. do noꝛ collatoꝛ accipiat. neq̄ em̄ suspueniret ei dyabo lus. misi eū in maiori honore affectū videret. sicut in surrexit aduersus adā. q: multa illū dignitate vidit cōspicuū. ⁊ cō sanctū iob. q: videbat illū a deo miris laudib⁹ coronatū. Insup quidā flagellis ⁊ tribula tionib⁹ aterunt̄ nō ad pcī purgatōz ⁊ venīā. sed ad punitōem ⁊ vindictā. ⁊ ad eterne dānationis incre mentū q̄d reproboꝛ est ꝓprīū. sic antio chus ⁊ herodes ac q̄dā alq sunt passi ⁊ multi adhuc hodie alq videnī pati. q̄b⁹ quem illud ꝓphete. dupli ci contritōne contere eos Talib⁹ em̄ pūtes molestie sunt q̄dā preābulū ⁊ initiū penaꝛ gehenne. q: afflictōnū suaꝛ miseria oīdunt q̄d ꝓpetuo in gehenna passuri sunt. Circa suos vero dñs oīa misceriter ordiat ⁊ ad vtilitatē coꝛ cuncta dispensat Oīa ergo vel iuste vel misceriter facit vel fieri pmittit dñs ⁊ ideo in oībus semp est laudandus. Unde aug. Vera fidelium hu militas est in nullo superbire. in nullo murmurare. nec ingratū esse. nec querulus sed in oībus dei iudicijs grās deo agere deūq̄ laudare cuius oīa opera aut iu sta sunt aut benigna. hec aug. His itaq̄ cōsideratis sic coꝛ tuū stabilire ⁊ ordinare studeas vt in ōtingen tib⁹ aduersis ⁊ quibuscunq̄ displicentijs humiliter

ac patienter ⁊ letanter te habeas ⁊ in via ſpūs ita te exerceas vt eius repletus feruore. etiā hec p amore dñi ieſu appetas qui in ſe ⁊ in ſuis hanc viā excelſaz tenuit ⁊ monſtrauit. ⁊ exemplū ambulandi p eā omnibꝫ reliqt. Patitur enī ⁊ ſuſtinet vt electi ⁊ filij regni affligant hic in interiori hoīe ⁊ exteriori Maz ſm apl̄m qui extra diſciplinā ſunt non filij ſed adulteri ſunt. Et ſm aug. q̄ exemptus eſt a paſſiōe flagellorꝫ exēptus eſt a nūcro filiorꝫ. Ita ⁊ idē aug. Nemo fibi p̄mittat qđ euangeliū nō p̄mittit. Nccē eſt vt vſq; in finē ſic fiat ſicut ſcripture direxit. Nō nobis p̄mittunt ſcripture nēe in hoc ſc̄lo miſi tribulatiōes. p̄ſuras. anguſtias. augmēta dolorꝫ. abūdantiā temptationū. Ab iſta p̄cipue nos p̄emus ne impatiēs deficiamus Sed aliqñ p̄cōres in hac vita aut nō aut minus flagellant q̄ tā deſpata ē correctio eorꝫ. Altero vero illi quibꝫ pat̄ vita ſempiterna nccē eſt vt hic flagellent. q̄ flagellat oēm filiū quē recipit. i. quē recipturus ē in hereditatē eternā. Addit oēm etiā vnicū q̄ ſine oī pcō eſt. Qui g̃ flagellat vnicū ſine pcō. relinquit adoptatū q̄ eſt cū pcō. Unicus ſine pcō nō ñ ſine flagello. exemplū nobis p̄poſuit in paſſionibus ſuis Non g̃ p̄turbari debemus cū aliquis ſcūs gratia ⁊ indigna p̄petit. ſi obliti nō ſum⁹. q̄ ptulit iuſtus iuſtorꝫ ſanctuſq; ſcōrꝫ. Oia enī terrena bona p̄tempſit vt ea p̄tem nēda monſtraret. ⁊ oīa terrena mala ſuſtinuit que ſuſtinenda p̄cipiebat vt nec in illis quereret felicitas nec in iſtis timeret infelicitas Hec aug. Expedit igit̄ nobis tribulari hic ⁊ affligi ⁊ ideo nō debemus in his frangi vel impatientes eē ſ̄ potius hec affectare ⁊ diligere. q̄ ſepe a malo nos retrahūt ⁊ ad bonū inducūt Contraria vo p̄ aduerſarijs habere debemus ⁊ fugere. q̄ cōtraria p̄dictis in nobis efficiunt.

¶ Oratio

O Domine ieſu chriſte qui es inexpugnabilis murus oīm in te ſperantium. eſto in tribulatione meum refugiū. vide tribulatiōes ⁊ anguſtias meas ⁊ mei miſerere. ⁊ per oēs miſerationes tuas mihi ſuccurre Uide infirmitatē meā ⁊ paterna miſeratiōe me p̄tege. vt tua ſuffultus p̄uidentia nūq; tua deſtituar p̄ſolatione ⁊ mia. Uemēto domine creature tue ⁊ inſidiantes mihi hoſtes a me repelle vt tua mia munitus. bonitatis tue dulcedinem in me cognoſcam. ⁊ dignam p̄nam p̄ro peccatis meis eroluam Amen.

¶ De natiuitate ſaluatoris ⁊ corrñdet euangelio. Exīt edictū a ceſare auguſto. Capitulū. IX.

In diebus illis ſcilicz maria adhuc p̄egnante. exīt edictum a ceſare auguſto vt deſcriberet. i. in ſcripto redigeret vniuerſus orbis. ſ. quilibet in ciuitate ſua ſub cenſu videlicet p ſoluēdo vt ait grego. Naſcituro dño orbis deſcribitur. quia illeveniebat in carne qui electos ſuos aſcriberet in eternitate. Utinam domine ieſu de electis tuis me miſerū facias. vt me in eternitate aſcribas. Huic regi nō debemus cenſum fidei ⁊ iuſticie p̄fiteri. corde. ore. ⁊ ope. huic debemus denariū. i. aiaz lumen vultus eius ſ̄ſigmitā vel decalogū legis ī quo vultū regis noſtri. i. voluntatē eius inuenimus. Sicut enī nullus a denario excipiebat̄ ſic nullus ab obſeruātia mādatorꝫ excipit̄ ¶ Ubi notādū q̄ primus īperator romanorꝫ fuit iulius ceſar qui ſm ysidorꝫ. iō ceſar appellatus ē. q̄ ceſo moriue mēris vtero eductus p̄latuſq; fuit vel q̄ ceſarie nat⁹ ē. vel q̄ fortiter hoſtes cedebat. Uñ ab eo īperatores ceteri ſunt ceſares appellati. Julio mortuo ſucceſſit ſibi octauianus auguſtus nepos iulij. īperator ſcōs q iō apellatus auguſtus. q̄ maxime rēpublicā ⁊ romanū auxit īpiū. Unde ab eo īperatores ceteri dci ſunt auguſti. Hic retento cognoīe p̄deceſſoris. ſ. ceſare vna cū cognoīe ſuo. ſ. auguſto vocatus ē ceſar auguſtus. A quo mēſis q̄ p̄ius vocabat̄ ſertilis dictus ē auguſtus vel q̄ in eo natus ē. vl q̄ tūc de victoria rediit. A tpe iſti⁹ p̄imo p̄ās cepit īperij que grece dr monarchia. ⁊ regnauit āīis. lvij. ⁊ ſemis Hic duodecim āīis circa tp̄s natiuitatis xp̄i in pace regnauit ⁊ tali tp̄e p̄s cui pax iſta famulabat̄ naſci voluit q̄ pacē magnope q̄ſiuit. ⁊ pacis caritatiſq; amatores ⁊ etiā ſectatores ſemp̄ fuiſſe dignatus ē Quia enī naſciturus erat rex pacificus ⁊ p̄inceps pacis cōgruū fuit vt ipe añ ortū ſuū pacē quaſi p̄nūciā p̄mitteret. quā etiā pacē ipe poſtea viuēs in mūdo docuit ⁊ exiēs de mūdo diſcipulis reliquit. Ex quo etiam moraliter dat̄ intelligi. q̄ v̄bū eternū nō naſcit̄ niſi in corde pacato Uñ pſal. In pace factus ē locus eī Pacatis g̃ oībus regiōibꝫ p̄or̄ vniuerſuz. cū q̄etū ſilentiū vniuerſalis pacis ſub ceſaris auguſti impio p̄turbata p̄ius ſecula ſeruaſſet. mēoratus auguſtus rempublicā legibꝫ pacificis adeq̄re ⁊ nutrire deſiderās. p̄tulit edictū vt deſcriberet vniuerſus orbis. Uolens enī ſcire numerū regionū in orbe q̄ virtutem ſubeſſet romane nūmen ⁊ etiā ciuitatū in q̄libet regiōe. numerū quoq; capitū. ſ. p̄ſonarꝫ in q̄libet ciuitate vt ſciret q̄ ⁊ q̄ta deberēt iure tributa dare. ⁊ ſic tributis ī debitis nō grauarent̄. ⁊ ſcirēt̄ p̄ quē modū ſingule terre ſub romano impio melius regerent̄. p̄ceperat vt de ſuburbanis oppidis aqvicis ⁊ pagis vbicunq; hītarent ad ſuā hoīes ciuitatē p̄ſtituerēt. vbi territorii habēt vel originē traxerāt. ⁊ q̄ſq; denariū. ſ. nūmū argēteū p̄cij dece nūmorꝫ valitū. vñ ⁊ denarius dicebat̄ p̄ſidi p̄uincie tradēs ſe ſubditū romano īperio recognoſceret. ⁊ ad ſoluēda tributa ſe obligaret. Hā ⁊ nūmus p̄ferebat ceſaris imaginē. ⁊ noīs eius ſubſcriptionē Dicebat̄ aūt p̄feſſio. q̄ q̄libet q̄ reddebat p̄ſidi denariū. ponebat illū ſup̄ caput ſuū. ⁊ p̄prio ore fatebat̄ ſe romano īperio eē ſubiectū. Dicebat̄ etiā deſcriptio. q̄ numerus eorꝫ q̄ cenſi capiti id eſt cenſi vel recenſiti p̄ ſingula capita ⁊ numerati ferebant̄. recto determinabant̄ numero. ⁊ ī ſcriptis redigebātur. Et ſic tripliciter p̄fitebant̄. ſ. facto. q̄ cenſum capitis īperatori ſoluebāt. v̄bo. q̄ ſe eē ſubiectos romano imperio ore fatebant̄ ⁊ ſcripto q̄ eorꝫ noīa ſcribebant̄ ¶ Hec deſcriptio prima facta eſt a cyrino preſide ſyrie. qui miſſus fuerat a ceſare auguſto in ſiriam tanq̄ p̄ſes ⁊ iudex ad ipam regendaz. Judea quippe nō habuit preſidē proprīū ſz ipa cōtinebat̄ ſub ſyria. cuius p̄s eſt iudea. Je rima aūt pōt dici quātū ad cirinū. q̄ cū ſiria eſt p̄uincia ī cuius medio eſt iudea. quaſi vmbilicus terre hītabilis dr

ꝑuisum esset vt in ea ipse inclwaret. ⁊ deinde ꝑ circũ
itantes regiones alq̃ ꝓsides ꝓsequẽt. Uel prima
vlis in qua vniuersus orbis describit. qz alie ꝑticu
lares precessisse intelligunt Uel prima capitũ in ci
uitate fiebat a ꝑside. scda ciuitatũ in regione a lega
to cesaris. tercia regionũ ĩ orbe corã cesare. Hic pri
mũ iudea fcã est romanis tributaria seu stipẽdiaria.
Hec descriptio quotãnis. i. singulis annis postea fa
cta videt. qz in euange. legit. mgr vt nõ soluit hoc
anno tributũ. Ibãt oẽs vt ꝓfiterent singuli in
suã ciuitatẽ vnde duxerãt originẽ Approp̃inquante ãt
termino nouẽ mensiũ ascẽdit ꝑm loci situ ⁊ ioseph
a nazareth galilee vbi manebat cũ maria despõsata
sibi vxore ꝓgnãte in bethleẽ iude ciuitate dd qz ibi
natus est ⁊ in regẽ vnctus fuit. de cuius domo. i. ꝓge
nie ⁊ fãilia erat ioseph ⁊ etiã maria vbi hãbat cog
genus ⁊ familia. vt ⁊ ipsi sic ceteri eandẽ facerẽt ꝓ
fessionẽ Ubi vide dñm ꝓpter te etiã capite censum a
scribi in terris vt ⁊ nomẽ tuũ ascribat in cel Jn quo
dedit exemplũ humilitatis ꝓfecte. a q̃ saluator ĩcepit
a natiuitate. ⁊ cã ꝓtinuauit vsq; ad mortẽ. in q̃ hũi
liauit semetipm factus obediẽs vsq; ad crucẽ. Un
Beda. Cuius nõ ꝑtereũt tanta tãq; benigna ẽ humi
litas intuẽda. qz nõ solũ incarnari ꝓ nobis. sz ⁊ eo
ꝑe dignatus sit incarnari. quo mox natus cẽsu cesa
ris ascriberet atq; ob nẽi liberatiõe ipe fuitio subde
ret Cõsidera etiã q̃ licet btã vgo iã ꝓcepisset regẽ
celi ⁊ terre. ipa tñ vna cũ sponso suo Joseph impiali
edicto voluit obedire vt posset cũ filio dicere. sic do
cet nos ĩplere oẽm iustitiã. ac ꝓ hoc daret nobis ex
emplũ obtẽpandi oĩ ptãti supiori Laborat g̃ itep
dña. hoc longo itinere Mã a nazareth vsq; in birlm
sunt. xxxv. miliaria. ⁊ deinõ ĩ decliuio mõtis birlm
vsus meridiem ẽ bethleẽ sita. q̃ ⁊ effrata est dicta. di
stans a birlm ꝓquiq; miliaria vel circa Ex hoc loco
colligit q̃ btã vgo licz grauida cẽt ⁊ iã vicina ꝑtui
nõ tñ ex hoc grauabat in corpe quin iret de ꝓuincia
in ꝓuinciã Quia vt ait aug. cũ esset vgo grauida sa
lubri leuitate plaudebat. lumẽ eĩ qd in se habebat
pondus habere nõ poterat. referendo singula singu
lis. Joseph volens soluere censum imꝑatori terre
no ascendit de prouincia in prouinciã. s. de galilea ĩ
udeã. ⁊ de ciuitate in ciuitatẽ. s. de nazareth in beth
leem. Moraliter ioseph qui interꝑtat augmentuz
. i. quilibz nẽm volẽs spũaliter augeri. si soluere vult
censum deuotiõis eterno regi dz ire passibꝫ vtutũ. ⁊
ascẽdere de galilea. i. de mũdo ⁊ volubilitate mũda
ne ꝓuersatiõis ad iudeã ꝓfessiõis ⁊ laudis diuine. nã
galilea interꝑtat trãsmigratio vel rota seu volubilis
iudea vera ꝓfessio. Et sic eũdo ascẽdet de nazareth ĩ
bethleẽ. i. a floridabꝫ vtutum actione. ad pastũ ꝓtẽpla
tionis interne in qua vera refectio aĩaꝝ inuenit. na
zareth eĩ flos ⁊ bethleẽ domus panis. i. domus refe
ctionis interꝑtat. Ascendit aũt ioseph cũ maria qz
semp debemus nobiscũ hẽ pmam ficut ⁊ ioseph vs
q; ad mortem habuit mariã que ĩterꝑtat mare ama
rũ. Cũq; in bethleẽ eẽnt qz pauꝑes erãt hospitiũ in
uenire nõ poterãt. ꝓpter cõuentũ ⁊ freq̃ntiã multorũ
qui ob eandẽ cãm ꝓcurrerãt. Cõpatere hic dñe ⁊ cõ
spice delicatã iuuenẽ ãnoꝝ quindecim. ex lõgo iti

nere fatigatã. ⁊ cũ verecũdia inter hoĩes versantem
querentẽ vbi quiescebat ⁊ nõ inuenientẽ. Dẽs eam
⁊ sociũ licentiant. ⁊ sic in cõi transitu in diuersoriũ
se receperũt qđ infra ciuitatẽ in fine iuxta vnã porta
rum sub rupe ꝓcaua erat non hĩs desup rectũ vt ho
die cernit nisi rupẽ de monte dependentẽ. Scom bedã
diuersoriũ est spaciũ inter duos vicos extroq; late
re hĩs murꝫ. ⁊ ex vtraq; pte portã vt sit inde exitus
in vtrũq; vicũ desup cooꝑtũ ꝓpter aeris intemperiẽ
vt in festiuis diebꝫ possint ibi hoĩes conuenire ad col
loquendũ ⁊ solaciandũ. ⁊ figurat eccĩam inter ꝓdi
sum ⁊ mũdũ exĩtem in quã diuertamus ab erroribꝫ
mundi hꝰ. Ubi etiã hoĩes ad illã ciuitatẽ ꝓpter nego
ciũ aliqđ venientes aĩalia ꝓpter aeris intemperiẽ lo
care ꝓsueuerãt. vñ ⁊ diuersoriũ dicebat qz illuc hoĩ
nes diuertebãt Forte ibi ioseph faberlignarius ꝑse
ꝑe fecerat boui ⁊ asino quos secũ duxerat. asinũ qui
dem vt virgo pregnans sup eũ veheret. bouẽ forte vt
ipm venderet ac censum ꝓ se ⁊ ꝓ Mgine solueret ⁊ de
residuo viuerent. Uel forte aliqs alius bouẽ adduxe
rat vt illũ ibi venderet q̃ tunc cũ asino in eodẽ prese
pio comedebat. vel forte ambo hec aĩalia ꝓ aliis fue
runt adducta. Un crisꝰ. Quicũq; paup est accipiat
ꝓsolatiõz. ioseph ⁊ maria mr dñi nõ habebant seruu
lũ. non ancillã. De galilea de nazareth solitemunt.
nõ hẽbant iumentũ. ipsi sunt dñi ⁊ famuli. Rem no
uã. ingrediunt in diuersoriũ. nõ ingrediunt in ciui
tatẽ. Pauꝑtas eĩm timida inter diuites nõ audebat
accedere Ubi cũ venissz hora ꝓtus. s. in media nocte
diei dñice dũ nox mediũ iter hret. nã ea die q̃ dixit
fiat lux ⁊ fcã est visitauit nos oriens ex alto. ꝑpit vir
go filiũ suũ primogenitũ. li primogenitũ nõ dt hic
ordinẽ respectu seqntis. sed priuatiõem respectu pri
oris qz nullũ hũit ante illũ. Un ꝑm bedã. primogeni
tus dr nõ post quẽ alius sed ante quẽ nullus. Et ꝑm
eundẽ oĩs vnigenitus est primogenitus ⁊ oĩs primo
genitus vt sic est vnigenitus. Et qz filius dei tpaliter
nasci voluit ex mre ꝑm carnẽ vt ipẽ multos frẽs acq
reret ꝓregeneratiõem spũs. Hinc ẽ q̃ vt sic melius
est dictus primogenitus q̃ vnigenitus Et hoc est qđ
dt beda. q̃ xps est vnigenitus in sbã dmitatis. sed
primogenitus in susceptiõe hũanitatis. Jn nocte na
tus fuit qz occultus venit. vt ⁊ eos q̃ in nocte erroꝛis
erant ad lucẽ veritatis reduceret. Filiũ quoq; natũ
mr statim vt deũ adorauit inuolutq; ꝓ semetipsã pã
nis. i. vilibꝫ ⁊ veteribꝫ indumentis. vñ pannosi dicũ
tur pauꝑes qui pannis induunt veteribꝫ infirmitatis.
Et reclinauit ac posuit eũ nõ in reclinatorio aureo.
sed in ꝑsepio in medio duoꝝ aĩaliũ predictoꝝ. s. in
ter bouẽ ⁊ asinũ. qz nõ erat ei locus alius in diuerso
rio Ecce magna xpi pauꝑtas ⁊ inopia. qz nõ solũ ñ
habuit domũ ꝓpriã sue natiuitatis. sed nec in cõi di
uersorio poterat habere locũ quietẽ ⁊ decentem. et
oportuit eũ pre inedia loci in presepio reponi Un ve
rificatũ est illud Vulpes foueas hũt. volucres celi ni
dos. filius aũt hoĩs nõ habuit vbi caput suũ reclĩet.
Et intellige q̃ diuersoriũ illud ⁊ fabulũ erat ita aĩa
libus ⁊ alijs repletũ vt nõ haberet locũ nisi inter bru
ta animalia artissimũ Unde poterat dicere illud ꝑs
Ut iumentũ factus sum apud te ⁊ ego semꝑ tecum.

C

De natiuitate saluatoris nostri

Primo quieuit in virginis alueolo. secdo in vili psepio. tercio in crucis patibulo. qrto in sepulcro etiã alieno Ecce quãta inopia t qlia reclinatoria Ad uerte ex pmissis q tã incipiebat statũ pfectois exẽplo tocere q ihesus in hũilitate. austeritate t paupta te vt ve posset dicere illud psalmi. Pauꝑ sũ ego. t in laboribꝫ a iuuẽtute mea. Hic g damnant huius mũdi hões ac pompe t vanitates. Ytẽq delitie ac mollicies t carnis delectatões insup diuitie t habũ dantie ac supfluitates Ũñ ansel. O amãda t ãmirãda dignatio. Deus imense glorie vmis ꝓptibilis fieri nó despexisti dñs oĩm ꝓseruus apparere voluisti Paꝑ tibi visum ẽ parẽ nobis esse t frater noster eẽ dignatus es. Et tu dñe vniuersoꝝ q nullã habes indigentiã. inter ipa natiuitatis tue initia non horuisti abiectissime pauptatis degustare incõmoda Et em ait scriptura. tibi nõ nascetis. nõ erat locus in diuersorio nec cunabula q teneritudinez tuã accipent habuisti. sꝫ in vili psepio sordẽtis stabuli tu qui terrã palmo ꝓcludis. inuolutus panniculis reclinatus es. t hoc ipm a brutis aĩalibꝫ mater tua mutuo accepit Consolamini ꝓsolamini q in sordibꝫ pauptatis enutrimini. qꝝ vbiscũ ẽ dns in pauptate. Nõ cubat in delitqs splendidi cubilis. nec inuemt in terra suauiter viuẽtiũ. Quid igit glaris o diues tes lutea involutabro lecti picti t delicati. cũ rex regũ suo recubitu stramẽta paupt honestare maluerit Quid dura strata detestaris. cũ tener infantulus in cui? manu sũt oĩa regna tuis sericis plumeis lectis duras immẽtoꝝ stipulas pelegerit Ũñ t berñ. Non ꝓsolat xpi infantia garrulos nõ ꝓsolãt xpi lacryme cachynates. nõ ꝓsolãt pãmi e? ãbulantes in scholis nõ ꝓsolant stabulũ t psepe amãtes prias cathedras in synagogis Vigilãtibꝫ pastoribꝫ annũciat gaudiũ lucis t eis dr eẽ natus saluator pauplibꝫ atqꝫ laborãtibꝫ nõvobis diuitibꝫ q vtam hẽtis ꝓsolatõm non dinã. Et iter Nascit dei filius in e? arbitrio erat qd cũqꝫ velle eligere tps. elegit qd molestius ẽ. pserti puulo t paupis mtis filio. q vix pannos haberet ad inuoluendũ psepe ad reclinandũ. Et cũ tanta eẽt necessitas. nullã audio fieri pelliũ mentionẽ. xps vtiqꝫ qui nõ fallit elegit qd carni molestius est Id ergo melius. id vtilius. id potius eligendũ. t q quis aliud dicat vel suadeat ab eo tanqꝫ a seductore cauendũ. Et tũ fratres ipe ẽ pmissus olim pysaiã puulus sciens reprobare malũ t eligere bonũ Malũ g voluptas corpis est Bonũ vo afflictio est. Siquidez t hãc elegit t illã reprobauit. puer sapiẽs vbũ infans caro sꝫ infirma. infantulus tener caro oĩs laboris ipotens. oĩs opis ipatiẽs. Itaqꝫ iam carnalis hõ fugevoluptatẽ. q? posita ẽ mors secus delectatõis introitũ. Age piam. q? p illam appropinquat regnus Hoc stabulum illud pdicat Hoc psepe clamat. hoc mẽbra illa infantilia manifeste annũciãt. hoc lacryme t vagitus euangelisant. O duritia cordis mei. Vtinã dñe. sicut vbũ caro factũ est. ita carneũ fiat t cor meũ. Sic quidẽ t hoc pollicitus es p pphetam auferã iniquitẽs a vobis cor lapideum t dabo vobis cor carneum. Hec berñ. Vidisti ortum sanctissimi principis. Vidisti simul t partum regine celestis. t in vtroqꝫ artissimã pauptatẽ attendere potuisti. hec vtus est illa euangelica margarita. p qua emẽda et ꝓparãda. oĩa sunt vendenda t danda. Hec ẽ totius spũalis edificij primariũ fundamẽtũ. Hec est spontis via salutis tãqꝫ hũilitatis fũdamentũ t pfectionis radix cuius ẽ fructus multiplex sꝫ occultus Potuisti etiã attendere in vtroqꝫ profũdissimã hũilitatẽ. Nõ em sunt stabulũ dedignati. nõ psepe. nõ fenũ. nõ cetera vilia ad vãdũ nobis exẽplũ pfecte hũilitatis. Sine hac vtute salus nõ est. q? nulla operatio nã cũ supbia deo placere pt. Nempe vtutes sepe tãtur. vel accepte seruent. aut fuate ꝓsumunt hũilitas merent t absqꝫ ista ille nec eẽ vtutes vident Potuisti etiã attẽdere in vtroqꝫ. t maxie in pucro ihesu nõ paruã corpis afflictionẽ. Inter ceteras autẽ hec vna fuit q qũ mr sua in psepio eũ locauit t pulvinar vel aliud hmõi nõ haberet ad caput eius quẽdã lapidẽ nõ sine grãdi cordis amaritudie posuit. iter posito forte feno qd ab aĩalibus mutuo accepit. Et vt dr adhuc ille lapis ibidẽ ad memoriã refuatus videt Pauptatẽ igit t hũilitatẽ afflictionemqꝫ coꝝ pis studeas t tu pro posse ãplecti. t in his rpz. p modulo tuo imitari. Ũñ ber. Tribꝫ exẽplis viã nobis oñdit p q eũ sequi debem?. Exẽplo pauptatis. q? in hoc mũdo diuitias hre noluit qd exẽplũ leue facit. t expeditũ vt currat. Exemplo hũilitatis. q? mũdi gloriã spreuit qd modicũ facit vt lateat. Exemplo patiẽtie q? mala sustinuit qd fortẽ t robustũ facit vt sustineat. Hec ber Ecõm ansel. Redemptor noster cecatis lumĩbus colliriũ sue ĩcarnatiõis apposuit. vt qui deũ in secreto maiestatis fulgẽtẽ videre nõ poteramus. deũ in hoĩe apparentẽ aspicerem?. aspiciẽdo cognosceremus cognoscẽdo diligeremus. diligẽdo diligeremus. diligẽdo summo studio ad ei? gloriã puenire satageremus. Incarnatus ẽ vt nos ad spũalia revocaret. mutabilitatis nre principe factus est. vt nos sue incõmutabilitatis pticipes faceꝫ Inclinauit se ad humilia nra vt nos ad excelsa sua sublimaret. Et fm crisi. Filius dei naturalis. etiam dõ filius eẽ dignatus ẽ. vt nos filios dei faceꝫ. Servũ suũ hre patrẽ dignatus est. vt nobis patrẽ faceꝫ deũ. Nõ em frustra nec vane ad tãtã hũilitatem ipe descendit. sꝫ vt nos ex hũili sublimaret Natus ẽ fm carnẽ. vt nos fm spm nasceremur Et q? ptus seqtur ꝓceptionẽ. sicut fructus florationẽ cõgruũ fuit q xpus q ꝓceptus fuit in flore. s. nazareth qd interptat flos nasceret in fructu. s. in bethleẽ qd interptat domus panis vel refectõis qd ptinet ad fructũ Quotidie quoqꝫ dñs in nazareth ꝓcipit t in bethleẽ nascitur cũ alqs floret vbi suscepto. se domũ eterni panis efficit. Ideo etiã ꝓgruũ fuit vt in bethleẽ. q domus panis interptat xpus nasceret. q? ipe ẽ panis vivus qui de celo descẽdit qui electoꝝ mẽtes interna sattietate reficit. Natus quoqꝫ in bethleẽ. que inter oĩs ciuitates iude exigua erat noluit quẽqꝫ de terrene civitatis sublimitate gloriari. Qui nõ ĩ parẽtũ domo sꝫ in via nascit vt se pegrinũ esse t regnũ suũ de hoc mũdo nõ esse oñderet. q etiã dic. ego sum via q. s. ad patriã veniamus In diuersoriũ se recepit. vt nos nõ palatia. sꝫ diuersoria ĩ hoc mũdo qrere doceret.

Stabulū ad nascendū elegit vt curiositatē edifitōꝫ ⁊ glām mūdi dānaret Paruulus fcūs ē. vt nos magnos ac viros pfcos efficeret. ⁊ ne vltra magnificare se hō sup̄ terrā apponeret Infirmus fcūs ē. vt nos ad bona opa fortes ⁊ potētes faceret Paup̄ fcūs est vt sua iopia nos ditaret. ⁊ ne de terremis diuitijs q̄s q̄ se extolleret Pānis vilib⁹ inuolutus ē. vt nos laqueis mortis absolueꝛ. ⁊ stola prima īmortalitatis indueret Manus ⁊ pedes ei⁹ pstringunt vt manus nr̄e ad bñ opandū larent ⁊ pedes nr̄i i viā pacis dirigant In diuersorio loco tegeb. vt nobis in domo p̄ris sui mānsiones mltas ppararet Et sic in p̄sepi angustio pfitus ē vt lectos delicatos ⁊ āpla edificia repbaret. ⁊ vt nos p̄ celestis regni gaudia dilataret. ⁊ nos locū cordis nr̄i sibi p̄riū dilataremꝰ. iuxta illō filij p̄bē cor tuū mihi In p̄sepio etiā reclinatus ē vt nos q̄si scā aīalia carnis sue trumento reficeret ⁊ vt cib⁹ eēt iumētoꝝ. hō em̄ fcūs ē iumentū p̄ peccūm sm illud. hō cū in hōre eēt nō intellexit cōparatus ē iumētis insipiētib⁹ ⁊ similis fcūs ē illis. iō dns fcūs ē fenū q̄ ē cib⁹ iumētoꝝ q̄ vbū caro fcm̄ ē. ⁊ oīs caro fenū Bos quippe q̄ designat pplm iudeoꝝ. ⁊ azinus q̄ designat pplm gentiū. dñm in medio būtes. ⁊ miraculose cognoscētes. flexis genib⁹ incessanter eū adorabāt. ⁊ tanq̄ laudando voces dabāt Ait ambro. Infantis audis vagitus. nō audis bouis dñm agnoscentis mugitus Agnouit em̄ bos possessorē sūm ⁊ azinus p̄sepe dm̄ sui. Ait ⁊ greg. nazanzenus. Venerare p̄sepe illud. p̄ q̄ cū esses pene iā mutū aīal pascetis nūc vbor rōe di Agnosce vt bos possessorē tuū ⁊ sicut azinus p̄sepe dm̄ tui. Fuus tu mūdoꝝ aīaliū q̄ es ⁊ eoꝝ qui ruminare nouūt. ⁊ vbū dei ad memoriam reuocare. quicq̄ etiā diuinis sacrificijs atq̄ altaribus apti sunt seu certe ex īmundis es aīalib⁹. ⁊ ne q̄ cibis nec sacrificijs denotatus es. Per mariam eccīa designari pōt. ⁊ p̄ ioseph sponsum eius cp̄ūs p̄pter q̄ nullū hz sicut sponsus. ⁊ sicut maria fecūda fuit. nō tñ a ioseph sponso. sed a spūsancto. sic ⁊ eccīa fecūditatē gr̄e hz a deo Di ascendūt tendēdo in bethleem ciuitatē suā. s. celestem. ⁊ p̄fitent̄ omī imperatori exhibere seruitutē. Eccīa vo in q̄libet bona p̄sona parit filiū. q̄ bonū prius ꝯceptuꝫ p̄ducit ad effectū. ⁊ pannis inuolut q̄ ab hūanis laudib⁹ hoc abscōdit. ⁊ in p̄sepio reclinatus q̄ ex bono opere nō elenat̄. hz magis se hūiliat. Nascentē etiā dm̄ angeli circūdederūt. ⁊ natū statim adorauerūt. Et pastores erāt in eadē regione vigilantes sup̄ gregē suū p̄pe p̄ miliare. s. iuxta turrim quandā inter bethleem ⁊ birlm. vbi iacob rediēs de mesopotamia moratus ē cū grege suo. vbi mortua ⁊ sepulta ē rachel. ⁊ turris gregis dr̄. Vbi etiam in eccīa. tria pastoꝝ illoꝝ monstrant̄ monumenta. Et ecce angelus dñi circa q̄rtam vigiliā noctis venit ad eos Diuidit̄ em̄ nox in q̄tuor vigilias. ⁊ stetit iuxta illos ī veste cādida ⁊ facie rutilāti ⁊ iocūda Et credit̄ fuisse gabriel q̄ ꝛgimi ꝯceptū vbi nūciauerat. Vñ ipe āplius ceteris gaudēs de īpletione eius q̄ dixerat ante oēs se agebat vt xp̄i natiuitatē p̄dicaret Et claritas dei circūfulsit illos vndiq̄ exterius in corpe ⁊ etiā interi⁹ in mente in signū q̄ ortus erat sol iusticie. ⁊ in tene

bris lumen rectis corde. ⁊ appropinquabat claritas glorie. Ideo q̄ lumen angelus attulit. q̄ cū nuncia reuenerat qui est lux vera qui oēm hoīem illuīat ⁊ magis āt apparuit angelus pastoribꝫ q̄ alij generi hoīm. Prio q̄ pauperes p̄pter quos xp̄s venebat. ⁊ illō p̄s Propter miseriā inopū ⁊ gemitū pauper⁹ nr̄ē. Et eo q̄ simplices iuxta illud p̄uer. Et cū simplicibus sermocinatio eius. Tercio q̄ vigiles. sm illud p̄uer. Qui mane vigilauerit ad me inuenīet me. Quarto p̄pter misteriū vt significet̄ q̄ doctrina dꝫ a pastoribꝫ ⁊ prelatis venire ad subditos Et timuerūt timore magno p̄pter insolitā angeli visionē ⁊ subitaneā claritatē. Sed angelus eos cōsolat̄. d. Nolite timere. Cuius cā subdit̄ cū dr̄ Ecce em̄ euangelizo. i. bonuꝫ nuncio vobis. s. gaudiū magnū q̄ erit oī pplo. i. ecclesie de cunctis pplis. s. iudeoꝝ ⁊ gentiliū colligēde q̄ natus est nobis. i. ad vtilitatē nr̄ām. s. hoīm. hodie. i. in isto die naturali. noctē precedentē sup̄putā do ad diē sequentē. vñ extūc nox incepit precedere diē. Et potius dr̄ hodie q̄ hac nocte. q̄ gaudiū venerat nunciare. ⁊ nox illa sicut dies illuīata fuit ex diuina claritate. saluatoꝛ. i. salutis amatoꝛ ⁊ dispensatoꝛ. qui est xp̄s quo ad humanitatē. dñs quo ad dīmitatē. in ciuitate dō. i. bethleē vnde dō trahebat originem. xp̄s grece idē est q̄ vnctus latine. Inueteri āt lege vngebant̄ rēs reges ⁊ pontifices. xp̄s vero rex ē ⁊ pontifex. ⁊ iō bene dr̄ xp̄s. i. vnctus nō vnctōe hūana sed dīna. q̄ in hūanitate p̄ nobis assumpta fuit vnctus a deo pr̄e. imo a tota trinitate plenitudīe gr̄e Scōm bedā. aliter angelus mariā. aliter ioseph. aliter pastores instruit. s. ⁊ ꝯcipiendū. ⁊ ꝯceptū ⁊ natum dñm̄ testando. vt ⁊ hoīes sufficienter imbuat. ⁊ suū deo seruitiū incessanter impendat. Et hoc vobis sit signū. more iudeoꝝ q̄ signa q̄runt. Inuenietis. s. tantū absconditū non se ostendentem infantē. nō fantem ⁊ tñ verbū dei exīstem. pannis nō sericis inuolutum. ecce eius paupt̄as ⁊ hūtas vilitas. ⁊ positus in p̄sepio nō in reclinatorio aureo. ecce mira hūilitas vt dns dnoꝝ reclinaret se vsq̄ ad p̄sepe aīalium bruto. Et notandū q̄ pastores erant simplices pauperes ⁊ humiles seu ꝯemptibiles. ⁊ iō ne timerent accedere datū est eis signū infantie. paupt̄atis ⁊ hūilitatis in xp̄o. Hec sunt signa aduētus primi. sed alia erūt signa aduētus scdi Monalr in hoc instruimur q̄liter ⁊ a quib⁹ xp̄s inuenīat̄. q̄ nō nisi a puris ⁊ simplicib⁹ q̄ dr̄ infantie. ⁊ a paupib⁹. q̄ dr̄ pannoꝝ inuolutōm. ⁊ ab humilib⁹ ⁊ ꝯēptibilib⁹ q̄ dr̄ eius in p̄sepi reclinatiōi. Que tria ꝯtrahunt in tribꝰ votis religiosoꝝ. s. castitate quantuꝫ ad primū. paupt̄ate quantū ad scōm. ⁊ obīe quantū ad terciū. Et bene nato summo pastore angelus pastoribus apparuit ⁊ vigilantib⁹ insinuās q̄les debrant esse pastores eccīe. s. humiles ⁊ vigilantes Admisce ergo sm bedā isti pastores gregū signant doctores ⁊ rectores fideliū aīaꝝ qui vigilant sup̄ viram subditoꝝ ne delinquant. ⁊ custodiūt vigilias noctis super gregē suuꝫ ne infernalī lupoꝝ morsib⁹ p̄eant. Nonem̄ pericula temptationū indicat a quib⁹ se suosq̄ fideles oēs q̄ p̄fecte vigilant custodire nō cessant Et iuxta illos stat angelus ad eoꝝ custodiā. ⁊ claritas

rei cireũfulfit illos ad suã ꝙ subditoꝝ directõnẽ. Et ſm eũdẽ Bedã. Hec solũ epi ꝓbiteri. ꝺracones vl etiã rectores monasteriorꝝ. pastores ītelligẽdi sunt sed etiã oẽs fideles q̃ vel puule domus siue custodiã gerũt. pastore erecte wcanſ. inquãtũ eidẽ sue domui solicita vigilãtia ꝓsunt. ꝙ q̃cũq; saltẽ vñ vel duob fratrib quotidiano ꝓfit regimĩe. ꝺz eisdẽ pastoris officiũ implere q̃ iubeſ. inquantũ sufficit hos verbi dapibus pascere. Immo vo vnusquisq; q̃ etiam priuatus credit viuere pastoris officiũ gerit ꝙ spũalẽ pascẽs gregẽ. vigilias noctis supra illũ custodit si bonoꝝ actuũ ꝙ mundaꝝ cogitationuꝝ sibi multitudinẽ aggregans hoc iusto moderamĩe gubernare. ꝙ celestib scripturaꝝ pascuis nutrire. puigiliq; solert tia ꝺcta īmũdoꝝ spirituũ insidias seruare ꝺtendit

Cũq; pastores de visis ꝙ auditis mirarẽt. ne vñ ius ãgeli ꝙ testis auctoritas prauа videreſ. ꝓ signo ꝙ ꝺcordia testimonꝝ. subito facta est cũ angelo. q̃ tan q̃ principalis inter alios nũciauerat natiuitatẽ xp̃i multitudo militie celestis. i. angeloꝝ qui noĩe militie ꝺsignãt. q; ꝓ salute hominũ cũ demonib ꝓliantur. vel q; natus est rex celestis. ideo multitudinẽ angeloꝝ noĩe militie ꝺsignat. q;ꝺo dux ad ꝓliũ natus est. ideo eam ſm aliã litterã exercitũ appellat. laudãtiũ deũ ꝺsona voce de xp̃i natiuitate. eo q̃ ꝓp̃m sciebãt hoĩes ad salutẽ ꝺduci ꝙ ruinã angeloꝝ reparari et in honorem dei vna bñdictõne dicentiũ Gloria in excelsis deo. i. in celis. q; licet eius gloria vbiq; reluceat marĩe tñ in celo empireo vbi est ãgeloꝝ ꝙ scoꝝ habitatio. ꝙ q̃si diceret. in terris a multis ꝺspicit. sed in celis ab oĩb glorificaſ. Et in terra pax hoĩb?. nõ q̃ buſcũq;. ſ; bone wlũtatis. s. eis q̃ bona wlũtate xp̃m natũ suſcipiũt. nõ ꝓfecnũſ. nõ em̃ est pax ipſis. ſ; pax multa diligẽtibo nomẽ dñi. Hã ſm Leonẽ papã. xp̃iano vera pax ẽ. a dei wlũtate nõ diuidi. ꝙ ī his solis q̃ dei sũt delectari ãd deũ q̃ppe pacẽ hẽ ẽ velle q̃d iubet. ꝙ nolle q̃d ꝓhibet. Pax ḡ nũciaſ hoĩbus bone wlũtatis. i. hoĩb bonis. Per bonitatẽ ei wlũtatis ꝺz hõ simplr bonus. magisq; per bonitatẽ aliaꝝ potẽtiaꝝ aĩe. q; wlũtas mouet alias potẽtias ad actus suos. ꝙ iõ boĩtas eius vel malitia in oẽs alias redũdat potẽtias. sicut ĩfluẽtia cãe mouẽtis in mortis ab ipa. malis aũt hoĩbus nõ est pax ī ꝓis. Et hoc etiã verbo ãgeli ꝓz q̃ illa pax q̃ principaliť ꝓ ꝓphetas ꝓdicta fuit futura ī aduẽtu xp̃i erat pax ī terio: bone wlũtatis. q; ſm q̃ ꝺz in puer. nõ ꝺtriſtabit inſtũ. quicq̃d ei acciderit. pax aũt tpalis que fuit in aduẽtu xp̃i pacatis omĩbus gẽtibus sub imꝑio romano. fuit figura huius pacis principaliť intente. Et bñ dicit gloria deo. ꝙ pax hoĩbus. q; ꝓ xp̃m est pater glorificatus. ꝙ pax facta inter deũ ꝙ hominẽ ac inter angelũ ꝙ hominẽ. ꝙ inter iudeũ ꝙ gentilẽ. Laudamus te ꝛc. q̃ sequũtur in hoc cantico creꝺitur Hylarius addidisse et Anastasius papa scõs instituit ipsum cãtari ī missa diebo dñicis ꝙ festiuis quia est canticũ gaudij ꝙ exultatiõis De gaudio huius diei dicit Cassiodorus sup illũ psalmi Hec est dies quã fecit dñs. Licet inquit deus cũctos dies creauerit. singulariť tamẽ hũcdiem fecisse dicit quo xp̃i dñi natitate sacrat? ẽ. ī quo merito exultare ꝺuenit ꝙ letari. q̃m in eo ꝺyabolus ius ꝓdidit. ꝙ salutẽ mũdus accepit. Et notãdũ q; multitudo celestis angelo nũcianti sociata est. vt multitudo aduenientis ꝺcti angeli ꝓfirmaret. Et ſm bedã vno euãgelizãte angelo multitudo in ꝓsonã laudẽ ꝓrumpit creatoris. ꝙ officiũ suũ deo impendẽs. ꝙ nos exemplo suo instruẽs vt quotiẽs sacrã eruditionem ex fratris ore audimus. vel ipſi que pietatis sunt ītra nos ad mentẽ reducimus. statiz deo laudes corde. ore ꝙ opere ꝺdamus. ꝙ apte demonstrãs q; ꝓ hanc natiuitatẽ hoĩnes ad pacẽ vnius fidei. spei ꝙ dilectõis atq; ad gloriã diuine laudatiõis essent ꝺuertẽdi. Deinde alcẽdentes angeli in celũ cũ tubilo ꝙ canticis nũciauerũt hoc filiter ꝺciubo suis. Tota igiť supna curia exhylarata. magnoq; festo facto ac laudibo ꝙ gratiarũactionibus deo patri exhibitis. venerũt oĩs ꝓ ordines suos videre faciẽ dñi dei sui ꝙ adorãtes cũ ꝙ matrez ipius. cũ oĩ reuerẽtia laudis eidẽ ꝓsonabãt ꝙ cantica. Quis em̃ illoꝝ talibus auditis nouis remã fisset ī celo. quin visitasset dñm suũ sic hũiliter cõstitutũ in terra. In nullo eoꝝ cadere potuisset hec tãta superbia Nñ apl'us. Et cũ introduceret primogenitũ ī orbẽ terraꝝ dixit. Et adorẽt eũ oẽs angeli dei. Unde aug. In stabulo nasciť. ꝙ a matre maria vili fascia cingitur ꝙ in ꝓsepio reclinaſ. Nõ erat ei cedrina domus nec lectus eburneus. in quo pareret creatorẽ. ꝙ oĩz poneret redẽptorẽ. Idcirco velut exul ꝙ pegrina in aliena domo. mũdi dñm peperit. ꝙ tanq̃ fcia paup nõ fericis. sed pãnis vilibus ĩuolut. ꝙ in ꝓsepio collocauit. Quẽ vt pepit statim vt deũ adorauit. O stabul'ũ felix ꝓsepe beatũ. in quo nasciť rẽs ꝙ reclinatur oĩm deus. Ibi fuerũt obstetrices ãgelice potestates. ꝙ solatiũ angeloꝝ. ibi erãt milia militũ exultãtium. Ibivagiebat xp̃s in stabulo. ꝙ fiebat letitia magna in celo. Hoc ꝺbat in ꝓsepio xp̃us ꝙ tñ de ipso exultat mltitudo celestis exercitus. resonãs deo gloriã in altissimis. ꝙ in terra pacẽ annũcians hoĩbus bone wlũtatis. q; bonitas celi nata erat ī terris De scẽderat para vera de celo. ꝙ inde ãgeli gratulãtes decantabãt gloriã in altissimis deo Exultãt angeli. cõtremiscit maria mater dei effecta Gaudẽt angeli de xp̃o tripudiãdo secure. aũ quẽ stat mater cuz magno tremore ꝙ timore exultat cũ exultatõne timida ꝓsentat. Hec aug. Posti hec pastores loq̃bant ad inuicem dicẽtes Trãseamus vsq; ad bethleẽ de q̃ nobis dictũ est. ꝙ videamus ibi oculis nris hoc verbũ. i. tam rem dignã verbo vel recordatõe. que res facta ꝙ impleta est. quã rẽ dñs fecit. q; alius facere non potuit. ꝙ oñdit. i. reuelauit nobis. q̃si diceret. Videam? puerũ natũ ꝓ verbũ ãgeli nobis signatũ. Verbũ em̃ vt sermo in sacra scriptura. sepe ꝓ re digna verbo accipiť. vt in ysaia. nõ erat verbum in domo sua. i. res grãdis quã nõ oñderet eis Vel videamus hoc verbũ qõ erat ī principio apud pẽm. qũo caro factũ est. q; cũ caro dñi nũ videť. verbũ videť qõ filius ẽ. qõ factũ est. qõ tota trinitas incarnari ꝺstituit. ꝙ sic factũ hoĩem sez mortalẽ oñdit nobis. q; in deitate videri nõ poterat Et venerũt festinãtes principaliter exhortati gaudio ꝙ desiderio vidẽdi infantẽ natũ. ꝙ secũdario vt cleri us redirẽt ad gregem suum. fine custodia dimissum

In quo notaf eop deuotio7 solicitudo querendi. nemo em cū desidia querens xpm. inuenire meref Ad quē fm bedā. festinā̄ter ire ē. nō pedū gressus accelerare fs in fide sp ac virtute pficere Et inuenerūt mariā 7 ioseph. 7 infantē positū in p̄sepio Et abundantia q̄ppe pacis q̄ tūc hoīes gaudebant. 7 ꝓpter hospitū supuenientiū frequētiā. porte nō claudebanf. ido pastores nocte īrarent ad puer venire poterāt Jnuenit xps cū maria vgine. 7 ioseph viro iusto 7 in p̄sepio. p qđ docemur q̄ qui vult inuenire xpm. dz hēe mūdicia cordis respectu sui. qđ p mariā vginē. iusticiā respectu p̄ximi. qđ p ioseph iustū 7 hūilitatē ac reuerentiā respectu dei. qđ p humile p̄sepium innuit. Jnuenit aūt xps mediāte maria 7 ioseph. i. ꝓtēplatiōe 7 actōe. in cuius figurā iacob q̄ 7 isrl. i. videns deū dictus est vtrāq̄ uxorē. s. rachel 7 lyam habuit. Videntes aūt oculis corpalibus 7 exterius puer fm carnē. cognouerūt cognitiōe intellectuali 7 p fidē interius. de verbo. i. filio dei dictū eē. qđ dictū erat illis de puero hoc 7 sic p cognitōem hūanitatis venerunt ad cognitionē deitatis q̄ vt p̄dictū ē. nō solū exterius sed etiā interius fuerūt illuminati de cognitione verbi incarnati Et adorātes puer. referebāt q̄ ab angelis audierāt Et oēs qui audierūt mirati sunt. 7 de incarnatōis misterio. 7 de pastor attestatōe Moraliter ex p̄missis nota. q̄ devolentib⁹ spūaliter inuenire xpm. tria sunt necāria. s. colloqui p meditatiōem scripturar. trāsire p ꝓtēplatōem creaturar. festinare p degustatōez gr̄ar. velvolētes inuenire xpm. debemus colloq̄ p pctōr ꝓfessionē trāsire per carnaliū 7 spaliū abiectōem. festinare p feruētis desideriū acceleratōem 7 hoc vsq̄ in bethleem. i. domū panis p divinor degustatōem Et tūc inuenimus xpm in p̄sepio cordis nr̄i. p delitiosam sue p̄sētie exhibitōez. cuius delicie sunt eē cū filiis hoīm Moraliter etiā 7 anagogice p bethleē q̄ int̄erpt̄af domus panis. p̄sta celestis designaf q̄ ibi ē ille btūs panis de quo infra dr Beatus q̄ māducat panē in regno dei Ad hāc bethleem triplici transitu pueniſ Primus ē de vitijs ad virtutes Secūdus de virtute in virtutem Tercius ē ex hoc mūdo ad patrē. siue de morte ad vitā Jgit fm ꝓfilium bede. Trāseamus etiā nos exemplo hor pastor vsq̄ in bethleem ciuitatē dauid cogitādo. ac recolamus amādo. 7 incarnatōem xpi dignis hōrib⁹ celebrādo Transeamus etiā abiectis carnalib⁹ ꝓcupiscentijs. toto desiderio mētis. vsq̄ in bethleē supnā. i. domū panis viui. nō manufactā fs eternā in cel. 7 recolamus amādo q̄ verbū caro factū. illuc carne ascēdit. ibiq̄ sedet in dextra p̄tis. illuc eū tota virtū instantia sequam. 7 solicita cordis ac corpis castigatōe, pcuremus. vt quē illi in p̄sepio videre vagientē nos i p̄tis solio mereamr videre regnantem nō ē tanta btitudo cum desidia ac torpore q̄renda fs alacriter sunt xpi seq̄nda vestigia Et sic illi videtes cognouerūt. sic 7 nos q̄ dicta sunt de saluatore nō. plena dilectiōe festinemus ap̄lecti. vt hec in futuro p̄fcē cognitōis visu. 7 ꝓfūdere valeamus Maria aūt p̄udentissima ꝓservabat in scrinio pectoris sui ois verba. s. de annūciatione angelica. de exultatione iohānis in vtero. de ortu saluatoris. de cātico angelor. ac de apparitōe 7 fide pastor. ꝓferēs ea in corde suo cū scriptis ꝓphetar. Ecce g̃ oprima discipula. q̄ audita ꝓservabat memorie ꝓmendando. 7 oia nihil oblitioni dando. 7 ꝓferens observata frequenter repetendo Cū fuit archa ꝓtinens divinor eloquior archana. Confuabat ergo oia 7 memorie ꝓmendabat. vt postea ipsa docente 7 narrāte scriberenf. 7 in vniuersō mūdo p̄dicarenf Ab ipsa em apli plurima de gestis dn̄i didicerūt. marie ea q̄ gessit anteq̄ eos vocaret 7 ad ipsam oēs quasi ad mgrām recurrebāt Et q̄ sanctas scripturas legerat 7 ꝓphetas sciebat cōferebat q̄ secū sunt acta de dño cū his que noverat a ꝓphetis scripta de eo. attendēs p̄udēter quō ꝓphetie implebanf in puero nato. Conferens g̃ ea q̄ in puero fieri videbat cū illis q̄ de eo in oraculis ꝓphetaruz legerat. tanto verius eū deū esse credebat. q̄nto ea q̄ de illo legerat in eo ꝓpleri cernebat. Et ista collatio erat ei delcābilis valde 7 vtilis ecclie. q̄ fm hiero. ipsa post ascensionē filij sui remansit ad tps in terris cū aplis vt eos plenius instrueret. q̄ oia familiarius viderat 7 tractaverat. ꝓpter qđ melius exprimere poterat. Et ei ꝏt hiero. qđ melius novimus melius p ferimus. Maria g̃ vginalis pudicicie iura custodiens 7 nō minus pudica ore q̄z corpe secreta xpi que noverat nulli divulgare volebat. fs tacito corde secutans ꝓgruū tps quo deus hec divulgari vellet. 7 quō vellet reverēter expectabat. ꝓferēs ea q̄ viderat circa se acta 7 q̄ in scripturis legerat agēda Legerat ei in ysa. Ecce vgo ꝓcipiet 7 piet filiū. 7 videbat se virginē 7 ꝓcepisse 7 peperisse. Legerat. cognovit bos possessorē suū 7 asinus p̄sepe dn̄i sui. 7 videbat dei 7 suū filiū inter hec asella vagientē in p̄sepi. Legerat. egredief virga de radice iesse 7c̄. 7 videbat se de stirpe dō ortam 7 natā. Legerat. nazarenus vocabif puer iste. 7 videbat se in nazareth de spūsancto ꝓcepisse. Legerat. 7 tu bethleem terra iuda 7c̄. 7 videbat se in bethleē peperisse. Compat ergo verba p̄phar 7 q̄ legerat factis 7 his q̄ audiebat 7 videbat. 7 in omib⁹ vnā mater sapie cernit ꝓcordiā 7 hz certa fidei argumenta. O quantū gaudere poterat cuz se mr̄em dei cognosceret. q̄ vt ait anselm. Solū de scā maria vgine predicare q̄ dei mr̄ esse excedit oēm altitudinez q̄ post deū dici vel cogitari p̄t. Pastores aūt abierunt cū gaudio ingenti 7 reverti sunt ad curā 7 custodiaz gregis sui. glorificantes corde. 7 laudantes ore deū tanq̄ auctorē 7 opificē. in oīb⁹ .i. de oīb⁹ q̄ audierant. s. ab angelis 7 viderant in bethleē, p̄ut ocul ficut dictū est ab angelo ad illos. i. in hoc gl̃iam deo laudesq̄ referebant q̄ nō aliud venientes invenerāt q̄z ficut ad illos dictū erat. Ipsi em de tā eximio bn̄ficio toti mundo generalr collato 7 eis specialiter oñso grati exñtes devotōem suā in laude dei eructabāt 7 deū glorificabant. In hoc etiā reputanf devoti q̄z post ꝓtemplatōem saluatoris revertunf ad exercitiū actionis In quo daf forma pastoribus eccīe qui alios dormientib⁹ debent vigilare 7 ire aliq̄ in bethleem ꝓtemplatōis 7 ad studiū sacre scripture. vt ibi pane celesti reficianf 7 refecti pane doctrine ad pascendū gregē revertanf Un in ezechi. Ita ibant 7 revertebanf. Vade nūc 7 tu ad videndum verbum p te car

nem factū. ⁊ genuby flexis adora dñm deū tuū ⁊ eius mrēm. ac reuerent salura ioseph scm senē. Deīde osculare pedes pueri ihesu iacētis in p̄sepio. ⁊ roga dñam. vt eū tibi porrigat vl accipe p̄mittat. Accipe ḡ eū ad te. ⁊ īter brachia tua retine Intuearis facie eius diligēter ac reuerēte deosculare ⁊ delecteris ex eo in corde. Confident hec facere potes. q⁹ p salute eop̄ venit ad petōres. ⁊ cū eis hūiliter puersatus ē, et tandē se eis īcibū dimisit. Cū benignus dñs pacieter p̄mittet p̄ tuo velle se tāgi. nec īputabit p̄sumptiomi sz amori. Sp̄ tū cū reuerētia ⁊ timore hoc facias. q⁹ ipe scūs scōp̄ est. Postea redde ipm mēi sue. et ꝯspice diligēter studiose ḡ diligēter ⁊ sapienter eū lactat ⁊ gubernat. ac cetera obsequia ei facit. Sta ⁊ tu ad seruitēdū patus. ⁊ adiuua eā si potes. In his delectari. iocūdari ⁊ sedule meditari memēto. ⁊ q̄n tū potes sta familiaris dñe ⁊ puero ihesu. ⁊ īcucaris facie eius sepe. ī quē desiderant angeli p̄spicere. sp̄ tū vt dixi cū reuerētia ⁊ timore. ne patiaris repulsā de p̄sumptōe. Reputare cīm te debes indignū in cōuersatiōe taliū ⁊ tantop̄. Cū ansel. Hinc mrēm cuz omni deuotōe in bethleē p̄sequere. ⁊ in hospitiū diuertēs cū illa assiste. ⁊ obsequre pienti locatoḡ in p̄sepio p̄uulo erumpe in vocē exultatōis. ⁊ clamans cū ysaia. puulus natus ē nobis. ⁊ filius datus ē nobis. ⁊ āplectere illud diuinū ⁊ dulce p̄sepium. Mitiget verecūdiam amor. timorē depellat affectus. vt sacratissimi pueri pedibꝫ labia figias. ⁊ oscula gemines. Deīde pastop̄ excubias mēte p̄tracta. angelop̄ curzentē exercitū admirare. celesti melodie. tuas īterpone pces. simul corde ⁊ ore decātans. Gla in excelsis deo. ⁊ in terra pax hoīb bone vol̄tatis. Cū ⁊ Augu. Angelop̄ vocē p̄ quā dñs ihesus xp̄us. natus ex ḡmine p̄tu. pastoribꝫ nūciatus ē cū euāgeliū legeret audiuimus. Gloria in excelsis deo. ⁊ in terra pax hoīb⁹ bone vol̄tatis. Festa vox ⁊ gratulatoria. nō vm femie cuius vterus ediderat plem sz humano generi. cui ygo peperit saluatorem. Dicamus ḡ ⁊ nos. ⁊ quāta possumus cū exultatōe dicamus dicamus inḡ ⁊ nos fideli corde. deuota voce. Gla in excelsis deo. ⁊ ī terra pax hoīb bone vol̄tatis. ⁊ hec vba diuina. has dei laudes. hoc euāgeliū gaudium quātavaleamus ꝯsideratōe p̄spectū fide ⁊ spe ⁊ caritate meditem. Cū etiā grego. nazanzenus. Cū pastoribꝫ puep̄ venerare. cū angelis hymnū dicito. cū archāgel clop̄ ducito. Exulta ⁊ si nō potes vt iohānes ex vtero. certe velut dō in collatiōe arcix testamenti tripudia Generare natiuitatē p̄ quā terrene natiuitatis vīculis liberatus es Hec Grego. Uemias ⁊ nihilominus quotidie vt videas ihesū in p̄sepe spūali sz ī altari. vt carnis siue frumto merearis cū aīalibꝫ scīs refici Et sciendū q⁹ tripler ē xp̄i natiuitas. s. diuina. hūana. gratuita. Diuina est ex p̄re eternaliter. Secūda ex mēte tpaliť. Tercia in mēte spūaliť. Et ille tres natiuitates sumuntť fm tres xp̄i substās. q̄ sunt deitas caro ⁊ spūs. Diuz ex p̄re nascitť deus. ex mēte caro. in mēte nascitť p̄ gram spūsancūs Ex p̄re nascitť sp̄. Ex mēte semel. ī mēte sepe. Secōm natiuitatē diuinā xp̄s hz p̄ez sine mēte. sz hūanitatē mrēz sine p̄re fm gratuitā hz p̄ez ⁊ mrēm. fm illō. Quicūḡ fecerit voluntatē p̄ris mei q̄ in cel ē ipe meus frater ⁊ soror ⁊ mr̄ ē. Duas vox xp̄i natiuitates. repetitat eccia ī die natiuitatis eius. Primā natiuitatē repetitat in missa. q̄ cantať in nocte. q⁹ diuina natiuitas est nobis occulta. Secūdā repetitat in missa. q̄ cantať in aurora q⁹ natiuitas hūana fuit p̄tim occulta. s. q̄ntū ad modū. ⁊ p̄tim manifesta. s. q̄ntū ad effectū. Tertiā rep̄sentat in missa q̄ cantať in die q⁹ gratuita natiuitas manifesta ē in aīa. in qua xp̄s ꝯcipitť p̄ affectū. nascitur p̄ effectū. nutritť p̄ perfectū Honora tūc ⁊ venerare ciuitatē bethleē pusillā ⁊ minimaz p̄ quā tibi regressus patefactus ē ad paradisum ⁊ p̄riam Hec ciuitas spacio modica. primo dicta est effrata. sz postea facta ē ibi fames magna q̄ trāseunte facta ē ibidem maxia abundātia. ⁊ tūc vocata est bethleē. ī. domus panis. p̄pter euentū abundātie supuenientis. Hec ciuitas nō est minimā in principibꝫ iuda. i. dignitatis excellētia quippe q⁹ ꝯscia misteriop̄ ātexp̄i aduētū. Ibi ēm vnctus fuit dō ibi sacrificiū solēnizatum ibi ꝯnubiū ruth ⁊ boos celebratū in quo p̄figurabať hūanitatis ⁊ diuinitatis ꝯnubiū. vep̄ sacrificiū ⁊ immutabile regnū Itē ꝯscia gaudiop̄ in aduentu christi. O quis digne p̄nset gaudiū angelorū laudātiū pastop̄ videntiū. regū adorātiū. populop̄ credētiuz Item ꝯscia martiriop̄ post aduētū xp̄i qñ herodes fecit infantes occidi. Sed maxie brā in germine. qa inde erijt germen nobile. s. dux ⁊ dñator germē vtile. regens p̄lm israel. De cuius ciuitatis laude sic dicit ber. O bethleē parua. sed magnificata a dño. Magnificauit te. qui factus est in te puus ex magno Que ciuitas si audiat nō inuideat preciosum stabulū illud. ⁊ illius p̄sepij gloriā. Ubiḡ gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. vbiḡ canitť q⁹ homo natus est in ea. ⁊ ipse fūdauit eā altissimus. Hec ber̄.
Bethleē sita est in monte lōgo. sed arto. ab oriēte se extendēs in occidētē. in cuius fine orientali subrepe quadā que erat in quodā diuersorio. illuxit nobis sol iusticie xp̄s deus nr̄. ⁊ p̄tra occidētē ad ḡnor vel quiḡ pedes erat p̄sepe iumentop̄. ī quo dulcis puer ille fuerat reclinatus. In hac ciuitate est sera ⁊ venerabilis ac mire pulcritudinis ⁊ deuotionis eccia cathedralis. Dsecrata in honore beate marie ẏginis. quā edificari fecit brā helena mater cōstantini impatoris in qua est cripta. ⁊ in illa pulcerrimum altare marmoreū in loco vbi ygo maria peperit. ⁊ xp̄s nasciuolvit. Est etiā in ipsa eccia capella pulcerrima ⁊ deuota in quo erat illud p̄sepiū venerabile. ⁊ diuinū. In eadem eccia est sepulcrū innocētuz. ⁊ sepulcrū beati hieronimi. Ibi beata paula ⁊ eustochiū requiescūt. Ibiḡ est cisterna in quā stella dux magop̄ dicitť cecidisse. Hanc sanctā ⁊ deo dilectā ciuitatem beatus hieronimus preelegit vt ibidē dño deseruirz Beata etiā paula ⁊ eustochiū filia eius cū multis aliis ẏginibus in monasterio sanctimonialū dei fuitō ⁊ diuine ꝯtemplatiōi deuotissime vacātes regnū nūdi ⁊ omnē eius ornatū propter amorē dñi nostri ihesu cristi ⁊ loci deuotionē ꝯtempserūt. Multi quoḡ ex his qui desiderio terre sancte de terra ⁊ de cognatione sua ⁊ de domibꝫ patrū suop̄ exierūt. licz turba ⁊ tumultus hoīm plerumḡ religioni sunt impedimenta

tum.maluerũt cũ inter turbas pphoꝝ coꝛpaliter hĩta re q̃ scãꝝ ciuitatũ q̃s xp̃us spãliter elegit.s. hirlm bethleem.ꝛ nazareth.q̃ tanq̃ celle aromatice salua toris ꝓuersatione redolent.habitatione p̃riuari In nazareth em̃ de spũsancto er maria v̈gine fuit dñs ꝓceptus.in bethleem natus.in hirlm ꝓ salute nãa crucifixus.mortuus ꝛ sepultus In bethleẽ g̃ secun dus adã est natus.de qua ad septẽ miliaria vel cir ca ꝓtra austꝝ est ebꝛon ciuitas vbi in agro damasce no fuit p̃imus adã de rubꝛa terra formatus.de quo agro ad iactũ arcus ẽ spelũca duplex vbi ipe adã cũ ꝓiuge sua est ꝺditus ꝛ sepultus tres magnꝑchaꝛchꝛ .s.abꝛahã.ysaac.ꝛ iacob cũ ꝓiugibꝫ suis Cristus itaq̃ natus est vt captiuũ hoĩem liberaret Et hocp̃ figuratũ fuit in pincerna pharaonis.cui in carcere videbaꝫ q̃ coꝛã sevitis de terra crescebat.hũs tres ꝑpagines seu ramos.q̃ cepit flozere ꝛ vuas ꝓducere quas in calicẽ pharaonis erp̃imẽs.potũ pharaoni offerebat.qui scõm somniũ interꝑtatõnem post tres dies liberatus est.Sic cũ genus humanũ miserabi lẽ sustineret captiuitatẽ viris.i. xp̃s de terra sola.s. maria excrescebat.qui in se tres ꝑpagines.s.carnẽ aĩam ꝛ deitatẽ habebat.vel tres ꝑpagines sunt tres ꝑsone sancte trinitatis Tercia vo die.postq̃ vinuz sanguinis sui in cruce est expressum ꝛ regi celesti ob latũ.tũc genus hũanum de captiuitate ẽ egressum. Hoc vinũ regẽ celestẽ ita inebꝛiauit.q̃ oẽm offen sam hũano generi relarauit Hoc vinum nobis sub sacco reliquit vt quotidie regi celesti ꝓ mũdi offen sa offeraꝫ.qꝛ quotidie a mũdo offendiꝫ Vñ cũ xp̃s nasceret vinee engaddi flozuerũt.ꝛ ip̃m vꝛãvitem vemisse oñderunt Modus aũt natiuitatis xp̃i ẽ in v̈ga aaron que flozuit ꝛ fructũ amigdalinũ ꝓtulit. Sicut em̃ v̈ga illa mirabiliter ꝓtra naturam germi nauit.sic maria supꝛa ordinẽ nature mirabiliter fi lium genauit.Virga aaron ꝓtulit fructũ sine plã tatione.maria genuit filiũ sine virili ꝓmixtione In testa amigdalina dulcis nucleus latebat.in testa car nis xp̃i dulcissima deitas abscondita fuit.In virga aaron inuenimus frondiũ viriditatẽ.flozꝫ suauita tem.ꝛ fructuũ vbertatẽ.sic maria habuit viriditatẽ v̈ginitatis.suauitatem pietatis.vbertatem ꝑpetue satietatis Non solũ aũt xp̃s iudeis ꝟ ꝛ paganis oꝛtũ suũ p̃monstrauit.qꝛ oẽs hoĩes saluos fieri volu it Vnd octauianus qui tũc toti mũdo dñabaꝫ ꝛ iõ a romanis tanq̃ deus reputabaꝫ.sibillã ꝑplexissam ꝓsulebat.si in mundo aliquis eo maioꝛ futurus erat Eodem aũt die qñ xp̃us in iudea nascebaꝫ. sibilla rome circulũ aureũ iuxta soleꝫ ꝓtẽmplabaꝫ.in quo circulo v̈go pulcerrima residebat.que puerum spe ciosissimũ in gremio gerebat.Quod illa cesari octa uiano monstrauit ꝛ regem potentioꝛem ipo natũ eẽ intimauit. Meditari ergo debes cũ gaudio quan ta sit hodierna solemnitas Hodie namq̃ natus est xp̃s.ꝛ sic vere est dies natalis regis eterni ꝛ filꝫ dei vivi Hodie puer natus est nobis ꝛ filius datus est nobis.Hodie sol iusticie qui in nubibus erat.clare fulsit.Hodie sponsus ecclesie.electoꝛũ caput de tha lamo suo ꝓcessit.Hodie speciosus forma ꝓe filꝫ hoĩm desideratã faciem eius ostẽdit.Hodie illuxit nobis dies redemptionis nostre.repationis antique felicitatis eterne.Hodie pax est nunciata nobis ho minibꝫ vt canit in hymno angelico qui hodie est fa ctus.Hodie vt cantat eccla per totũ mundũ melli flui facti sunt celi.hodie apparuit benignitas ꝛ hũani tas saluatoris nostri dei.qꝛ vt dicit bern.Potentia apparebat in rep creatione.sapia vero in eaꝫ guber natõe.sed benignitas misedie maxime nunc apparu it in hũanitate.Hodie adoratus est deus in similitu dine carnis peccati.hodie ꝛ nos cum xp̃o sumus cõ geniti.qꝛ generatio xp̃i origo est populi xp̃iani.Ho die illa duo miracula ꝓtigerunt que omnem supant intellectum.ꝛ sola fides apphendere ꝑt.s.q̃ deus nascit ꝛ virgo parit.Hodie alioꝝ miraculoꝝ claru it multitudo.Demiq̃ omnia que de incarnatõe dicta sunt q̃si hic clarius eluescunt.ibi inchoata.hic ma nifestata videas nunc illa.ac istis ꝓiunge ꝛ applica. Merito ergo est ista dies gaudii ꝛ exultationis ac le ticie magne nimis. Oratio.

Esu dulcis.qui de ancilla humili humilis natus.te humiliter natũ humilitatis pãnis inuolui ꝛ in p̃sepio reclinari voluisti.da mi hi clementissime dñe per tuam inenarrabilẽ nativi tatẽ renasci in me noue vite sanctitatẽ.ꝛ sic sub ha bitu ꝛ pannis nee religionis humiliari vt inter arta regularis discipline studia velut in quodã p̃sepio reclinatus ad culmen vere humilitatis valeã attige re.ꝛ qui nostre humanitatis ꝛ mortalitatis fieri dig natus es ꝑticeps.da mihi tue diuinitatis ꝛ eternita tis esse ꝑticipem. Amen.

De circũcisione dñi.Corrñder euangelio Posti q̃ ꝓsummati sunt dies ꝛc. Capitulum X

Postquã aũt consum mati ꝛ impleti sunt dies octo.s.a natiui tate domini.vtramq̃ extremitatem ꝓpu tando vt circumcideret puer ꝟm legis ꝑceptum qꝛ hoc erat tempus circumcisioni deputatũ.vocatum ꝛ declaratus est nomẽ eius esse iesus.i.saluatoꝛ.qꝛ in circumcisione solebat nomen imponi.qđ.s. nomen iam ante impositũ est a deo vocatum.i. p̃nunciatũ est ab angelo p̃iusq̃ in vtero.s.virginis ꝓciperet de spũsancto Ritus circumcisionis a beato patriarcha abraham exordium sumpsit.quando ꝛ nominis am plificationem accepit.Nam cum signaculo circum cisionis augmentum ꝛ immutatõem ꝑmeruit noĩs vt qui p̃ius dicebaꝫ abram.i.pater excelsus.dein ceps ob meritu fidei diceretur abraham.i.pater mul taꝝ gentium.Nec solum ipse sed etiam venerabilis vꝛoꝛ eius augmentum cũ nominis mutatione ꝑme ruit.vt q̃ p̃ius dicebaꝫ zaray.i.princeps mea et do mus sue tm̃.dein ceps diceret zara.i.princeps omni um recte credentium femina q̃.Ex hoc ergo in ꝓsue tudinem venit q̃ ad huius rei imitationem nomina imponerent pueris in die circumcisionis coꝝ.ꝛ sic puero iesu est factum.Ab humilitate ergo que est ra dix ꝛ custos virtutum Jesus sumens initium circũ cisionis accepit signaculum.vt ꝓ te sanguinis ꝑe cium non tardans effundere se tuum verissimum sal uatoꝛem ostendat.patribꝫ tam verbo q̃ signo repro

missum. eisq; assimilatū p̄ omnia p̄eter ignorantiā ⁊ p̄ctm. ¶ Duo magna hodie sunt facta. Primum q̄ nomen. s. iesus est manifestatū. qđ ab eterno sibi erat impositū. ⁊ ab angelo priusq; in vtero ꝯciperet vocatum. Angelus em̄ gabriel missus ad mariā ait. Ecce ꝯcipies in vtero ⁊ paries filiū. ⁊ vocabis. s. in circūcisione nomen eius iesum. s. a deo p̄te sibi impositū. Unde in ysaia. Et vocabit tibi nomen nouū qđ os domini nominauit. Scōm origenem. vocabulum iesu dulce ⁊ gloriosum omni adoratu cultuq; digniss̄imū. nomen qđ est sup̄ omne nomen nō decuit primum ab hominib⁹ appellari neq; ab eis offerri in mundū. sed ab excellentiori quadā maioriq; natura Hoc ergo nomen ei innatū est. Et enim saluator sit a p̄pria natura habet. Et q̄nis hoc nomen alq̄s ante fuerit impositū. tm̄ fuit nouū in xp̄o ineffabile fuit impositū ab hac p̄rietate q̄ est saluator oīm. que in aliis non fuit. licet salutē in aliquo facto p̄riculari fecerint. Jesus em̄ hebraice saluator interp̄etat̄ latine.

Dicit̄ autem saluator. Primo a potentia saluandi ⁊ sic ꝯuenit ei hoc nomē ab eterno Secūdo ab habitu saluandi. ⁊ sic fuit ip̄positū ab angelo ⁊ ꝯuenit ei a ꝯceptionis siue p̄incipio Tercio ab actu saluandi. ⁊ sic fuit vocatū nomē in circūcisione. ⁊ ꝯuenit rōe passionis sue Jgit̄ scm̄ crisostō. hoc nomē dei quo ihc⁹ fuit ex vtero v̄ginis nūcupat̄ nō nouū ei est sed antiquum q̄ iesus id est saluator vocatus est scm̄ carnem qui erat saluator scōm diuinitatem ¶ Unde considera dignitates huius noīs. Primo q̄ hoc nomē fuit ab eterno p̄ordinatū ⁊ ꝯsecratū Secūdo fuit diuino ore noīatum Tercio patriarchis ⁊ p̄ib⁹ antiquis desideratū Quarto a p̄phetis p̄dicatū Quinto ab antiquo. s. in iesu naue. qui ⁊ iosue dr̄ p̄figuratus Sexto ab angelo v̄gini ⁊ ioseph p̄nunciatū. Septimo a beata v̄gine predicatum Octauo a ioseph die impositum. Nono ab angelis diuulgatum. Decimo ab apostolis magnificatū. Undecimo a martiribus testificatum. Duodecimo a ꝯfessorib⁹ collaudatum Tredecimo a sanctis virginib⁹ tanq̄ oleum effusum p̄gustatum. Decimoquarto a fidelib⁹ veneratum ¶ Est aūt scm̄ aug. dđa inter nomē ihc⁹ us. ⁊ nomē x̄ps. q̄ nomen iesus est nomē p̄priū. sed nomē x̄ps est nomē ꝯmune ⁊ sacramēti. Jtez nomē x̄ps est nomen gratie. sed nomē iesus ē nomē glorie Sic em̄ hic p̄ gratiā baptismalē a x̄po dicunt̄ x̄piani. sic in celesti gloria ab ipso iesu dicemur iesuite. i. a saluatore saluati. Et quāta ē dđa inter gratiā ⁊ gloriam. tanta dđa potest dici inter nomē x̄pus ⁊ ihc⁹us.

¶ Moraliter scm̄ bedā. sicut x̄ps in sua circūcisione corpali accepit hoc nomē ihesus. ita electi in sua circūcisione spūali p̄ticipāt isto noīe vt sicut ipsi a x̄po dicti sunt x̄piani. ita a saluatore vocent̄ saluati. Qđ etiā nomē eis nō solum priusq; in vtero ecclie p̄ fidē ꝯciperent̄. sed ante secula a deo vocatū est. Hoc est ergo nomē qđ est sup̄ oē nomē. nec em̄ ē aliud nomē sub celo datū hoīb⁹ in quo oporteat nos saluos fieri. Homē qđ scm̄ bern̄. est mel in ore in aure melos. in corde iubilus. nomē qđ instar olei lucet p̄dicatus pascit recogitatus lenit ⁊ vngit inuocatū. Et scm̄ petrū rauennas. Hoc est nomē qđ dedit cecis visus ⁊ surdis auditū. claudis gressus. sermonē mutis vitā mortuis. torāq; dyaboli potestatē de obsessis corpibus vtrushuius noīs effugauit. De hoc noīe dicit ansel. Jesus est nomē dulce. nomen delectabile nomen ꝯfortans pctōrē. ⁊ nomē beate spei. ergo ihc⁹u esto mihi iesus. Nomen iesu est tuosum. iuxta illud apli. Abluti estis. sc̄ificati estis. iustificati estis in nomine dn̄i nostri iesu x̄pi. Habz em̄ nomen iesu vtutem abluiuā quo ad pctī maculā. vtutē sanctificatiuā quo ad culpā ⁊ vtutē iustificatiuā quo ad reatū. Cū igitur tria sint in pctō. s. macula culpa ⁊ reatus. p̄zq; quo ad oīa ista pctā remittit̄ p̄ nomē iesu Unde iohēs Remittunt̄ vobis pctā p̄pter nomē ei⁹ In hoc noīe. oē genu flectitur. celestiū. terrestriū ⁊ infernoꝝ. Hoc nomē dn̄i quicūq; inuocauerit saluus erit. De hoc quoq; noīe ipse dn̄s ait. Quicqđ petieritis patrē in noīe meo dabit vobis. Hoc igit̄ noīe in oīb⁹ oīb⁹ vti debemus. ac petitiones in nomine x̄pi formare. ⁊ p̄pter hoc oīes eccie in fine forman̄t in x̄pi noīe dicendo p̄ x̄pm dn̄m nostrū. vel aliquid simile. In hoc nomīe ille nō petit. qui ꝯtra dei dispositionē ⁊ cōtra suā vel alioꝝ salutē petit Immo ro qui taliter petit. ꝯtra hoc nomē eū petere dubiuz nō est. Vere ergo ⁊ p̄prie dictus ē iesus. q̄ non nisi in hoc solo nomine salutē obtinere possumus. Un̄ de seipso dicit. Ego sum alpha ⁊ o. p̄ncipiū ⁊ finis Quia sicut p̄ v̄bū eternaliter dictū oīa producunt̄. sic per v̄bū carni vnitū reparant̄ p̄mouent̄ ⁊ finiuntur Secūdū qđ hodie factū est. quia cepit hodie dominus iesus suū sacratiss̄imū sanguinē p̄ro nobis fūdere cū ip̄ius caro cultello incideret̄ lapideo. Tempestiue cepit pati p̄ro nobis. ⁊ qui pctm̄ nō fecit. pnā hodie portare incepit p̄ro nr̄is pctis. Nō solum em̄ invirili sed ⁊ infāruli erate. sanguinē suū p̄ro nobis voluit fūdere. Ploranit aūt puer iesus hodie. p̄pter dolorē quē in carne sensit. nam vērā carnē ⁊ passibilē sicut ceteri hoīes habuit. Sed eo plorāte credis ne q̄ mater potuerit lacrimas cōtinere. Ploranit ergo ⁊ ipsa. Cōpatere ⁊ tu sibi. ⁊ plora etiā cū eo q̄ hodie ipe fortiter ploranit. Nam in solēnitatibus istis multū gaudere debemus p̄pter salutē nostrā quā quesiuit. sed multū ꝯpati ⁊ dolere p̄propter suas āgustias quas p̄ nobis sustinuit. Multū etiā ex hoc admirari debemus ad tolerandū penas p̄ro pctis p̄priis cū cernimus ip̄z tantas tolerasse p̄ alienis Un̄ bern̄. Quis nō erubescat refugere multo minores penas p̄ro pctis suis. cū nouerit x̄pz tanta p̄tulisse nō p̄ro suis sed p̄ro alienis. Et sciendū q̄ seruicibus fudit sanguinē suū p̄ro nobis. Primo in circūcisione. ⁊ hoc fuit nostre redēptiōis initiū. Secūdo in oratione. ⁊ hoc fuit nostre redēptionis desiderium. Tercio in flagellatōe. ⁊ quarto in coronatōe. ⁊ hoc fuit nostre redemptiōis meritū. q̄ liuore eius sanati sumus. Quinto in crucifixiōe. ⁊ hoc fuit nostre redemptiōis p̄ciū. tunc em̄ que nō rapuit. exoluebat. Sexto in lateris apertiōe. ⁊ hoc fuit nostre redēptionis sacramentū. p̄ q̄ figurauit nos p̄ aquā baptismatis debere mūdari. q̄ quidē baptismus. h̄ituus erat efficatiā a sanguīe x̄pi. Per primū docem̄ nos spūaliter circumcidere et pctā abscere. Per scōm

mentis angustiã p salute nã sustinere. ptertiũ carnem nãm tomare. pquartũ aiam nostrã vtutib ornare. pquintũ mẽbra nã mãdatis dei ligare. psextus vulneratũ cor ĩ caritate dei hẽe. Vides g quotiens xps suũ fudit sanguinẽ pter nãz redẽptiõem Vbi sunt nãe lacrime. vbi gemitus. vbi fletus. vbi grãz actões p tã copiosa sanguinis effusiõe Venite adoremus ⁊ pcidamus añ eũ. plozemus añ dñm qui fecit nos. ⁊ tã copiose redemit Ut em ait bern. Sufficisset ad redẽptiõem orbis. vna pciosissimi sanguinis gutta. sz data ẽ copia vt in bñficij recordatõe virtus diligentis claresceret. copiosa em apõ eũ redẽptio ¶ Ut aũt dictũ est ritus ⁊ religio circũcisionis ab abrahã sumpsit exordiũ. qz primus vnius dei cõfessus ẽ fidẽ ⁊ in signũ huius pio accepit circũcisionẽ q sunt signũ distinguẽs fideles ab infidelib Credens em abrahã adhuc in ppucio positus. filiũ se habituz quẽ ds ei pmisit. huius rei signũ circũcisiõez accepit vt p credẽs iustificatus sic cerneret. Fuit g data ⁊ instituta circũcisio Primũ pter meritũ fidei abrahe. vt sic fide distabat a nationib ceteris. sic distaret etiã signo circũcisionis Item vt plus qui ex eadem pgenie nasciturus erat p circũcisiõis signũ peculiaris deo agnosceret. ⁊ ab alijs natiõib discerneret. ac semẽ eius q credẽs deo hoc ciõm acceptat esse sciret Item vt si q ex eodẽ pplo in plio corruissent. hoc signo circũcisionis inter gentes ogniti. qz de stirpe sca descenderãt. sepulture traderent. Et iõ in hoc mo circũcidebant vbi soli fine gentib uersabant Item in remediũ peti originalis. ⁊ ad repssionẽ cõcupiscentie carnalis Data ẽ etiã circũcisio in ppationẽ susceptõis fidei. qz circũcisio ẽ quedã pfessio mosayce legis fuande. sicut ⁊ baptismus est pfessio legis euangelice ⁊ p pfessionẽ illã disponebant ad istã. Circũcisio igit preteriti tpis mãdatũ fuit ⁊ signũ pmissi xpi quã vsqz ad xpm oportuit auctoritatem hẽre vt tãdiu curreret donec nasceret pmissus abrahe quo nato ⁊ pmissione ipleta oportuit circũcisionẽ ⁊ signũ pmissiõis cessare Vñ fiebat cultris petrinis qz petra erat xpus ¶ Voluit aũt xps circumcidi ex causis pluribus. ẽnis nõ eẽt legi subiectus. Primo vt oñderet se esse de genere abrahe. q circũcisionis mãdatum accepit. ⁊ cui de xpo repromissio facta est Secõo vt patrib assimulatus iudeis satisfaceret. ac scandalũ ⁊ oẽm excusatiõem in se nõ credẽdi. ⁊ eum nõ recipiendi ipis auferret. Tercio vt legẽ veterez ⁊ circũcisionẽ quã deus instituerat. approbaret. ac eaz scam iustã ⁊ bonã fuisse monstraret Quarto vt obie ⁊ humilitatis virtutem. nobis suo dmẽdaret exẽplo pceptũ legis cui tñ subiectus non erat obseruando Quinto vt legẽ quã dedit alijs. etiã ipe ipleret ⁊ q in similitudine carnis pcĩ. non aũt in carne pcĩ venerat. remediũ quo caro pcĩ mũdari dsueuerat nõ respueret. Sexto vt legis onus in se sustinens. alios a legis onere qõ portare nequierãt liberaret qz factus est sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret Septimo vt p nobis sanguinem suum non solum in etate virili sz etiã in infantia funderet. ⁊ tẽpestiue pati inciperet. Octauo vt in se veritatem carnis humane ostenderet. ⁊ hereticos qui dixerunt eum nonuꝫ corpus sed fantasticuz habuisse confunderet. Nono vt circũcisionẽ que a circũcisione actus illius mẽbri est emendaret ⁊ concupiam carnalem reprobaret. Decimo vt in ipso carnalis circũcisio finẽ. ⁊ spũalis exordiũ haberet. ⁊ nos fore spũaliter circũcidendos demonstraret. Ut em aplus ait. Finis legis xps ad iusticiã omni credenti. Hodierno itaqz die cessat circũcisio ⁊ habemus p ea baptismũ. qui est maioris gratie ⁊ minoris pene. Naz gratia baptismi sic pueniens carnis circũcisionẽ euacuauit quemadmodum fructu aduciente flores decidũt ⁊ marcescunt Unde greg. Hõ apud nos valet aqua baptismatis hoc egit apud veteres vel p paucis sola fides. vel pro maioribz virtus sacrificij. vel p his qui ex stirpe abrahe processerunt misterium circumcisionis Et fm bedam Idem auxilium curatoris in lege circũcisio ptra originalis peccati vulnus prestitit qd nũc baptismus tpe gratie confert. nisi q introitus in regnũ nondũ patebat circũcisis ut mõ baptisatis Verbo non solum baptismus hoc facit. sed etiã passionis adiunctio. q si circũcisioni adiuncta esset. ⁊ similiter ibi fieret. Ideo aũt in carne prepucij fiebat circũcisio qz in pte illa magis concupia dñatur per quã originale pctm ppagat. Ubi ergo via peccati est. ibi apte signabat peccati remediũ. Significat aũt per circũcisionem carnis circũcisio mentis qua mundat anima a vitijs Et ideo debemus circũcisionem spũalem in omnib intus ⁊ extra habere. ⁊ ex omni pte spũaliter vitijs circũcisi esse. Circũcisus enim xps est. vt oĩa pctõz vitiorumqz superflua hoĩem abscindere a se debere doceret. Unde sm ber. Duplex est circũcisio que a nobis fieri debet. s. interior ⁊ exterior Exterior cõsistit. s. in habitu ne sit notabilis. in actu ne sit reprehensibilis. ⁊ in sermone ne sit contemptibilis. Interior fit in trib cõsistit. s. in cogitatõe vt sit sca. in affectõe vt sit pura. in intentõe vt sit recta. hec ber. Debemus igit esse circũcisi corde a cogitationib noxijs ⁊ immundis. a iudicijs falsis ⁊ temerarijs. ab intentionib ⁊ voluntatib iniquis vt coram deo ptimescamus videre in corde qd coram hoĩbus erubescerem⁹ dicere vel facere. qz qd dictu vel facta hominib hoc sunt cogitationes deo. Debemus quoqz esse circũcisi lingua a verbis turpib. detractorijs. mẽdosis. ociosis ⁊ superfluis. de omni verbo ocioso etiã ignoranter plato. sicut ⁊ de cogitatiõe minutissima reddenda est rõ in die iudicij. Debemus etiã esse circũcisi omnib sensib ⁊ membris corpis nostri a phibitis ⁊ illicitis. a voluptuosis ⁊ superfluis oĩbus abstinendo. ⁊ non solum a pctõ. sed ⁊ ab oĩ occasione peccati nos subtrahendo. qz nisi quis occasionẽ peccati vitauerit. vix pctm declinabit. Tali circũcisione oĩa vitia ⁊ pcta tolluntur ⁊ excludunt. Unde ⁊ octaua die circũcisio merito fiebat. in qua ⁊ vltima resurrectio fiet qñ membris omnibus circũcisis. i. vitijs ⁊ pctis abscisis totus ser in tegro innouatus. omnim superfluitate mundatus hõ ad immortalitatẽ resurget. Octaua dies ipsa est q ⁊ prima In hac em mũdus cepit. xps resurrexit. ĩ hac ⁊ vlis resurrectio erit. Ser em sunt h⁹ seculi etates in quib p deo laboribz insistere ⁊ p adipiscẽda sempiterna requie ad tps operari necesse est. Septima

etas non in hac. sed in alia vita quiescentiũ vsq; ad rpm resurrectionis oim. Octaua aũt etas ipsa est dies resurrectõis sine vllo rpis fine beata. Tunc autẽ non solũ circumcisi. sed omniũ ab eis pctis abscisis mundi ⁊ immaculati eternũ nomen sancti suscipiẽt ⁊ hereditatẽ. Qui ergo vana ⁊ mala cogitare vel loqui aut facere nõ appetit. iste interius ⁊ exterius pfecte circũcisus est. Dare aũt pdest circũcisum esse ex ptevna ⁊ non ex alia. Ut enim ait ꝓsper papa. nihil pdest hominꝭ ieiunare ⁊ orare ⁊ alia religionis bona agere nisi mens ab iniquitate ⁊ ab obtrectationibus lingua, phibeat. Nihil quidem pdest. s. quantuꝫ ad vitam eternã. pdest enim quantũ ad tpalia Unde ⁊ beda. Nemo sane cũ circũcisionẽ pdicari audierit vnius solũ membri ꝓtinentiã autumet impari. ꝙsi vel a fornicatõe tm. vel licito mãtimonio tpanter vtentem vel virginitate gl'iosum existere absq; alia ꝙ virtutuꝫ adiectõne sufficiat. ⁊ non omniũ potius quos corde vel corpe gestamus sensuum castigatõnem precipit Ille itaq; vera circũcisione mundatus est qui obturat aures suas ne audiat sanguinẽ. ⁊ claudit oculos suos ne videat malũ ꝙ custodit vias suas ne delinq̃t in lingua suaꝫ attendit sibi ne grauet cor eius in crapula ebrietate. ꝙ lauat ⁊ inter ĩnocẽtes manus suas ⁊ ab oĩ via mala phibet pedes suos ꝙ sup oĩa castigat corpus suũ ⁊ seruituti subiẽcit. oĩq; custodia seruat suum cor qm̃ ex ipso vita ꝓcedit Sꝫ ⁊ ipa bona actio sua. que in abscondito est. circumcisione non minus indiget. vt cũ ieiuno. oro elemosinam facio gloriam intrinsecus querã. Qua ꝓter ⁊ apostolus absconditã corde circũcisionẽ sedulo ꝓmendat. cui laus nõ ex hoĩbꝫ sꝫ ex deo est Hec beda. Debemus ĝ omne pctm̃ intus ⁊ extra vitare ⁊ ex oĩ parte spiritualiter circumcisi esse. ¶ Toties etiam homo circũcidit. quotiens post peccatum ad pnitentiam reuertitur Hanc aũt circumcisionem precedere oportet octo spũales illuminationes diuinaꝝ gratiarumꝫ que per octo dies intelliguñ. ⁊ sic octauo die circũcisio in anima celebrat. videlicet peccatoris ad deũ conuersio peccati recognitio. contritio. confessio. satisfactio. peccati detestatio. in futurũ cautio ⁊ extũc octauo sequit impij iustificatio. qua gratia infundit ur ⁊ pctm̃ expellit. ⁊ in ipso die octaua. s. in iustificatiõe ĩpij celebrat circũcisio in aĩa pnitẽtis. Que quidẽ circũcisio nõ est aliud ꝙ amputatio viciorum que hꝫ fieri in cultello pm̃e. Sicut enim in circũcisione corporali fit amputatio superflue carnis. sic in circũcisione spirituali fit ãputatio viciorꝫ ⁊ pctõrũ que sola sunt homini superflua. omnia eĩ alia creata in homine sunt valde bona. Et nisi ista circũcisio fiat in anima ipa est filia pditionis scõm illud genes. masculus cuiꝰ ꝓpucꝫ caro circũcisa nõ fuerit. pibit de ꝓlo sue ¶ Jtẽ isti octo dies sunt octo illuminationes spiritus septiformis in septẽ virtutibꝫ principalibꝫ. cum pseuerãtia finali ꝙ est octaua. Et qz nisi ꝑ xpm̃ pcca ta nõ tolluntur. ipse est enim agnus dei qui tollit pctã mũdi Ideo vt dictum est circũcisio cultris fiebat petrinis. qz petra erat xps. Nec illa iudeoꝝ circũcisio significat. ⁊ sine hac significatiõe iutilis est. Et ideo xps circũcisus est vt circumcisionis significationem

nobis ꝓmẽdaret Sic enim nobis est natus. nobis baptizatus ⁊ passus. ita ⁊ nobis nõ sibi est circũcisus. Spũalem ergo circũcisionẽ significatã ꝑ corporalẽ habere studeamus. vt illã spiritualẽ. que in octaua resurrectiõis in nobis futura est ab omni corruptione culpe ⁊ pene ꝓsequi mereamur. Tres itaq; ꝓfat esse circũcisiones. vna est sacramentũ. s. circũcisio que est in corpe. due vo sunt res illius sacramenti. videlicꝫ circũcisio a pctõ que quotidie est in anima ⁊ circũcisio a pctõ. ⁊ ab omni pena pctĩ que in resurrectiõe erit in anima ⁊ corpe. ¶ Oratio.

Jesu clemẽs qui de virgine natus sublege circũcidi voluisti. circũcide iesu misericors cogitationes vbaꝝ opa serui tui. vt mil tue voluntati contrariũ cogitando loq̃ndo opando pagã ⁊ in sensu sit mihi cogitatus dei. ⁊ omnis narratio mea in preceptis altissimi ⁊ in opibus mãdatorũ tuorũ dirigant. oĩs actus mei. Ecce dñe coram te sunt cor meũ lingua mea. sensus ⁊ membra. conãtur qui dẽ. sꝫ ꝑ se nõ pñt. Fac tu quod ipsa nõ pñt. ⁊ pfice ĩ bonis desideriũ mei peccatoris. qui ꝓfuisti desiderium suum dare iustis Amen.

¶ De apparitione domini. ¶ Capitulum. XI.

Quartadecima vero die puer iesus manifestauit se gentibus. id est magis qui erant gẽtiles. Propter latum quippe seu vaticinatum fuerat per balaã prophetam gentilium. ꝙ oriretur stella ex iacob ⁊ consurgeret homo de isrl. vbi oñdit ꝙ ortus noue stelle apparẽtis. erat signũ xpi nascentis. Isti ergo videntes nouam stellã. cognouerũt ꝑ inspirationẽ diuinam ꝙ illa erat que ꝑ balaã predicta fuerat. ⁊ ideo statim mouerunt se de locis suis. vt adorandũ puerꝫ natum venirẽt Isti a balaã genus duxerãt. ⁊ nõ minus fidei q̃ generis successores ⁊ heredes erãt. vñ nõ a magica arte. sed a magnitudine scie vocati sunt magi quasi in sapiẽtia magni. ⁊ erãt in scia astroꝝ periti. Quos enim hebrei scribas greci philosophos. latini sapientes hos ipse magos appellant. Et iõ erant magi. non malefici. sed sapiẽtes primitie fidei nostre. Qui iõ etiã reges dicti sunt. qz illo tpe philosophi ⁊ sapiẽtes regnare cõsueuerũt. Vñ de tiquoꝝ tpm felicitate Seneca dicit. Sũma felicitas erat gentium. in quibus nõ poterat potẽtior esse nisi melior. illo ergo seculo quod aureũ phibetur. officiuꝫ erat impare nõ regnare. Parus erat regi fine arte ⁊ sine difficultate. sibi inuenire aliquod receptaculũ. Vñ de quodã philosopho tunc regente statim subiungit Diogenes dedalus. cũ vidisset puerum caua manu aquã bibentẽ fregit ꝓtinus exẽptũ e perula caliceꝫ. hac obiurgationẽ sui. Quãdiu hõ stultus supuacuas sarcinas habui. Qui se ꝓplicuit in dolio. ⁊ in eo enbitauit. Hec seneca. O quantũ distat inter rectores huius tpis ⁊ illius. qz nũc omĩa illis ꝓtraria. s. diuitias honores ⁊ delicias querũt ⁊ iõ in futuro forte prius gẽtibꝫ hẽbunt Et venerũt magi ab oriente .i. a partibꝫ que respectu hierusalẽ sunt versus oriẽ temvt ꝑm crisꝰ. vnde dies nascit inde procederet fidei initium. qz fides lumen est animarum. Et scõm

terñ. Merito ab oriente veniũt qui solez iusticie no/
uum nobis ortũ annũciant. letisqz rumoribz totum
mundũ illuminãt Venerũt aũt specialiter de finib
ꝑsaꝝ medoꝝ ⁊ caldeoꝝ vbi fluuius est saba a quo ⁊
sabea regio illa dr iuxta quã est arabia vbi magi finis
se memorant Sunt aũt due arabie. vna ꝯtermina
⁊ vicina iudee. ⁊ respectu hierusalem ab oriente de
qua videt magi venisse. alia ꝯtermina indie distãs
a hirlm ꝙsi vnius anni itinere ⁊ de hac infra trede/
cim dies nõ poterant venire Unde remigius Sciẽ
dum ẽ. ꝙ aliqui solent dicere. ꝙ puer qui tũc natus
est in tam breui spacio tpis de vltimis finib terre
eos ad se ꝓducere potuit. vel si fuerũt successores ba
laam. regio istoꝝ nõ longe distat a terra ꝓmissiõis
idciro in tã breui spacio tpis hirlm venire potuerũt
Hec remigius. Factum est aũt vt visa stella. quic
quid ꝑ eam figmificabat. sanctispũs illustratõe mox
intelligeret. xpm igit deũ ⁊ hoiem in stella ꝙrebant
quẽ diuina inspiratõe ꝑ stellã figmificari ꝛtelligebant
¶ Ista stella differebat ab alijs multipliciter. Primo
in substãtia qz aliaꝝ stellaꝝ materia est materie cele
stis ⁊ quinte ẽntie. Hec aũt de substantia corrupti
bili fuit Secũdo quo ad eius principium effectuũ
qz alie stelle a deo ꝓ verbum create sunt nulla coopan
te natura. sed ista ministerio angeli a verbo facta est.
Tercio in duratione qz alie a principio mundi sunt
ꝯdite. ⁊ ineternum manebũt ista xpo nato creata ẽ.
⁊ postea esse desinit. Quarto in situ qz alie sunt in ce
lo ista aũt nõ fuit fita in firmamento. sed in aere nõ
lõge a terra. Quinto in magnitudine. qz ꝛm Ptho
lomeum. quelibet stellaruz firmamenti visibilis no
bis. maior est tota terra. forte ista non fuit vltra quã
ritatem duoꝝ vel trium cubitorum. Sexto in motu
qz alie mouent circulariter ab oriente in occidentẽ
Hec aũt ferebatur motu recto ab ortu in meridiem.
Septimo in statu. alie mouent motu ꝯtinuo ⁊ nun/
qz stant. ista aũt cum magis euntib ibat. ⁊ cũ stanti
bus ⁊ quiescentib quiescebat. Octauo in vicissitu
dine apparitõis ⁊ occultatõis. cũ em intrauerũt hie
rusalẽ occultauit se deinde vbi ihrodẽ reliquerũt se
ipsam monstrauit Nono in tpe. qz alie lucent soluz
de nocte. Hec vo in meridie sole lucente apparebat
quã lux diurna non impediebat. qz ꝛm crisꝰ. ipsos
etiam solis radios ꝓprio fulgore suꝑabat. Decimo
in figmificatione. qz alie signant tempoꝝ ⁊ annorum
distinctionem. ista vero figmificabat creatoris nati/
uitatẽ Undecimo in effectu qz alie habent efficatiã
certã ad transmutatõem istoꝝ inferioꝝ. ista aũt nul
lum habuit effectum nisi ꝙ notauit natũ saluatorez
Duodecimo in ministerio. cetera ex astra creauit de
us in ministerium cũctis gentib. Hec aũt stella in
ministeriũ solius xpi est edita. Tredecimo in singu/
laritate apparitiõis. qz quelibet stella apparet oĩb q̃
sunt in emispherio eius. sz ista visa ẽ trib magis
Quartodecimo in motore. qz alie stelle non habent
motores ꝓprios. ista aũt habuit motorẽ ꝓpriũ. s. an
gelum qui natiuitatẽ xpi pastoribz nũciauit ¶ Mul
ta ⁊ magna hac die facta sunt per dominum ihesum
⁊ maxime circa ipsam ecclesiam Primum est. quia
ipsa hodie in persona magorum ab eo in sponsam
est recepta. qz est ex gentib maxime ꝯgregata Nam
die natalis sui in ꝑsona pastoꝝ iudeis apparuit de q̃
bus non nisi pauci verbũ dei receperunt. Hodie vo
apparuit gentib que ecclesiã impleuerunt. qz in stel
le fulgore dei gra. ⁊ in tribz magis vocatio gentium
precessit. ipsi em magi primitie gentiũ fuerũt ⁊ gen
tes in xpm credituras signauerunt. Cũ festũ hodier
num ꝓprie est festũ ecclesie ⁊ fideliũ xpianoꝝ. Secũ
dũ est. qz ecclesia hodie sctã est ab eo desponsata. ⁊ ei
dem ꝑ baptismũ vere ꝯiuncta quez tali die anno suo
xxx. recipe dignatus est. ⁊ iõ letãter cantat Hodie
celesti sponso iuncta est ecclesia. quũ in iordane lauit
xps eius crimĩa. Nã in baptismo desponsat aĩa xpo
quibtutem sumpsit a baptismo suo. ⁊ iõ animaꝝ ba/
ptisaꝝ ꝯgregatio vocat ecclesia Tercio est qz tali die
. s. anno reuoluto posi baptismũ fecit ad nuptias pri
mum miraculũ. qd̃ etiã ad ecclesiã ⁊ spũales nupti/
as adaptari ꝑt. put infra suo loco apparebit. His g̃
vt cantat ecclesia tribz miraculis ornatũ festum diem
colimus. Cũ vt dr maximus epus ⁊ in antiquioribz
libris. dies illa dr plaliter dies epiphaniaꝝ. i. plu/
riũ illustrationũ xpi. epiphanes em illustratõem so
nat Nam tũ tres manifestatões ꝓprijs quidẽ noĩbus
distinguũt epiphaniã vocantes eã q̃ ꝑ stellã facta est
q̃si desursum facta. thxophaniã eã que in baptismo
quasi a deo. i. patre factã. bethaphaniã eam q̃ in nu
ptijs quasi in domo factã. beth em domũ sonat Re
ctez tria hec in vno die acta nobis misteria ꝑdicant
qd̃ trinitatis ineffabilis archanũ vno sub noĩe ꝯfite
mur. Hec maximus. Insup ꝛm origenem etiã hac
die pauit quatuor milia hoĩm de septem panibus et
paucis piscibus. Uides itaqz q̃z venerabilis est di
es ista, quam dñs elegit ad tot mirifica facienda Cõ
siderans ergo eccla tot magna beneficia hodie sibi a
sponso exhibita. grata existere volens exultat. iocun
dat ⁊ iubilat. ac diem hanc magnifice solẽmisat. Di
camus itaqz nunc de primo. qz de alijs dicendũ erit
infra ordine suo ¶ Cum ergo ꝛm ꝓphetam michee
natus esset iesus in bethleẽ iude que ẽ in tribu iuda
qd̃ dr ad distinctionem alterius bethleem que est in
galilea in tribu zabulon. in diebus ihrodis regis. s.
anno regni sui. xxx. per qd̃ ostenditur tps prefinitũ xpi
nascentis. ꝓhetauerat em patriarcha iacob illo tpe
xpm nascituꝝ qñ deficeret sceptrũ siue rex ⁊ dux de
populo iudeoꝝ. ⁊ hoc impletũ est in ihrode ascolomi
ta qui fuit ydumeus. ⁊ primus regnauit alienigena
Ecce magi ⁊ gentiles vniuersam eccliam futuraz ex
gentib repntantes a partib orientalibus venerunt
hierosolimã ciuitatem regiã ibidem de xpo nato in
quirentes ⁊ dicentes Ubi est qui natus est rex iude
oꝝ. Ecce ergo titulus a magis hic nũciatus. a iude
is reprobatus. ibi. noli scribere rex iudeoꝝ. a scrip/
tura ꝯfirmatus. ibi. qd̃ scripsi scripsi. Uidimus em
in oriente stellã eius. s. ꝓpriã. qz hanc creauit ad fin
oñionem. ⁊ venimus ꝑsonaliter adorare humiliter
eũ singulariter Uenerũt pastores vt certificent vt ꝓ
phta. venerũt reges vt venerent. vt hic. veniunt senes
vt gratulent vt infra Primũ ptinet ad prelatos. se
cundũ ad actiuos. terciũ ad ꝯtemplatiuos. primi ve
niunt ⁊ ꝑdicant. secũdi venerant ⁊ adorant. tercij am

pleranf ⁊ tenent. Scom quosdam magis iudeā in tranſitu ſtella diſparuit. vt amittētes itineris ducē neceſſe hꝫent recurrere ad ciuitatē regiā. ſ. ihrlm. ⁊ ibidē ingrere de rege nato. Scom vero alios cū magi ihrſalē querēdo de puero ingreſſi fuiſſent. ſtelle ducatum amiſerūt. q; auxilium humanū requrētes. iuſte pdere dinū meruerunt. q; rē diuino deſeruf auxilio qui humanū preponūt diuno. Et pot eſt ſtella iſta illuminatio gratie intelligi. quia dum boni a malis conſilium qrunt veram illūiationem amittūt. ¶ Sed ſiue añ ingreſſum in ihrſalē ſiue poſt ingreſſum diſpuit factum eſt hoc a deo pluribus de cauſis Prima propter ipos magos. vt q prius fuerāt cōmoti celeſti ſigno confirmarentur etiam dicto pphrie. ex doctoꝝ ibi reſidentiū reſponſo. Secunda pter rpm. vt eius natiuitas in ciuitate regia publicaretur. ⁊ pphecia de loco natiuitatis xpi impleta mōſtraretur. Tercia vt ſtudio magoꝝ damnaref pigritia iudeoꝝ. quia gentib ſolicite rpm querentib. ipſi in nullo mori ſunt ad querendū. Quarta vt iudei rpm nō recipiētes. inexcuſabiles de aduētu eius noticia remanerent. cū magi iudeis tēpus ⁊ iudei magis locū natiuitatis oſtenderēt. p hoc etiā figurabatur q fides xpi erat a gētib deuore recipiēda. ⁊ a iudeis p maiori pte in infidelitate remanētib refutāda. Iſti magi firi fuerūt in timore xpi ⁊ fide firmati q; nō obſtāte q ſcirēt iuxta edictū capitali ſentētia puiendū eē. quicūq regē aliū q ſubiectū romano rū imperio notaret rpm rē intrepidi ſunt cōfeſſi. Vñ Criſo. Sz nūquid neſciebant. q in ihrſalē regnabat herodes. Nūquid nō intelligebāt. q qcūq rege viuēte alter regem pnūciat aut adorat punif in ſanguine. Sz dū conſiderabāt regē futurū nō timebant preſentem. Adhuc nō viderāt rpm ⁊ iam parati erant mori p rpo. O beati magi qui añ ſpectū crudeliſſimi regis. primoq; rpm viderēt xpi facti ſunt confeſſores Hec Criſo. Audiens aūt herodes rex taliate puero nato turbatus eſt. timēs ne regnaturus eēt p eo ſe tanq alienigena deſtituto Vbi aug. Quid erit tribunal iudicātis. qñ ſuperbos reges cuna terrebat infantis. Timeāt nūc reges ad pētis dexterā iam ſedentē. quē rex impius timuit adhuc mētis vbera lambentē. Et nō ſolū turbatus ipe. ſed ⁊ oīs ihroſolima cū illo nouitate miraculi pcuſſa ⁊ fauere volens herodi quem timebant. quia ſibi ſubiecta Sepe eim populus plus eis iniuſte fauet quos crudeles ſuſtinet. Vñ rex iniuſtus omnes miſeros habz impios. et adulatores. Turbatur ergo ſm Criſoſto. omnis ihroſolima cū eo vl cauſa adulatōis vl timoris. turbantur etiā ille ⁊ iſti. quia de aduētu iuſti nō poſſunt gaudere iniqui. Vel accipiendo hic ptem pro toto omnis ihroſolima intelligif illa pars que ſibi fauebat. ſic cōiter dicitur. quando maiores ciuitatis aliquid faciunt. q tota ciuitas illō facit. ſic in ppoſito qui erāt ibidē maiores. ⁊ in regalib officiis aſſiſtētes. illi cū rege turbati ſunt. Et congregās ſapientes iudeoꝝ ſciſcitabantur ab eis vbi xps naſceref. quia eim volebat rpm perdere ideo ſtuduit de loco natiuitatis xpi diligenter inquirere ab illis qui ſcripturas pphetaꝝ pdictas de xpo nouerāt ⁊ genealogyas deſcendētes a dauid ſciebāt. At illi direrūt ei q in bethleē iude. i. que ſita eſt in terra iuda put ſcribitur in michea. Scom aug. Judei in hoc facto q docent alios locū natiuitatis ⁊ tm ipſi nō vadūt ſimiles ſunt fabricatoribz arcbz noe qui alios vbi euaderēt pſtiterūt. ⁊ ipi diluuio pierūt Similes etiā ſunt lapidibz miliarū qui alios viā indicant. nec ipſi p eā ābulant De quib etiā dt idē aug. q oſſo alios vite fonte ipſi ſunt mortui ficcitate. Per ſcribas aūt ⁊ ſacerdotes qui locū natiuitatis xpi ex pphetia declarauerūt ⁊ tm ipm xpm nō adorauerūt. ſed magis pſecuti ſunt. ſignantur doctores bone doctrine. ſed male vite. q; quē predicāt ſana doctrina pſequunf mala vita. Tunc herodes clām occulte vocatis ad ſe magis. didicit ab eis tempus ſtelle que appuit eis. Cognito cīm loco natiuitatis xpi ex iudeoꝝ reſponſis. voluit ſcire tps natiuitatis ab ipis magis. vt ſi ad ipm redirent. ex tēporis ⁊ loci cognitōne poſſet rpm interficere. ⁊ cū eēt alienigena nō cōſiderabat d iudeis. ⁊ iō voluit cō filiū ſuū latere eos. Et mittēs illos in bethleē dixit eis. doloſe ⁊ volens decipiēdo. Ite ⁊ interrogate diligenter de puero nato. ⁊ cū inueneritis renunciate mihi. vt ⁊ ego veniens adorē eū. Spondet falſuz obſequiū vt facilius eos decipiat. ⁊ ad redeundū p ipz inducat Falſa quippe fuit herodes promiſſio. q; fz criſoſto. Deuotionē promittebat. ſed gladiū acuebat ⁊ malitiā cordis ſui hūilitatis colore dpingebat. Talis eſt conſuetudo ommū malignorū. qñ aliquē in occulto grauius ledere volūt hūilitatē illi ⁊ amicitiaz fingūt. Et ſm rabanū. Finxit herodes. tā vultu q; verbis ſe adorare velle. quē inuida cogitatiōe tractabat occidere. ⁊ hoc vtrel ad ipm magi alacrius redirēt ⁊ ne iudei quoꝝ erat futurus ab eo ipſum abſconderēt. Cuius pſonā oēs ypocrite tenent qui dū ficte deū querūt inuenire illū nūq; merenf. Et ſicut herodes ſub ſpecie religiōis voluit occidere xpm. ſic ypocrite quātū in eis eſt occidūt eū. ſm illud apli. Rurſum crucifigentes ſibimetipis filiū dei. Hā ſm gre. Simulata ſanctitas eſt duplex iniquitas. Scoz criſoſto. Herodi ſimiles eſſe probāf qui ſacra cōmunione miſterq indigne abutūtur. Adorare quippe ſe fingunt. ⁊ cū quantū in ipſis ē interimūt. Juxta illud apli. Qui māducat ⁊ bibit indigne reus erit corporis ⁊ ſanguinis dñi. Cū aūt magi audiſſent regem herodē nihil mali ſuſpicātes abierūt. recedētes ſcz de hieruſalē vt irent verſus bethleē edocti de hoc per pphetiā Et cū hieruſalē egreſſi fuiſſent. ecce ſtella q diſparuerat iterū eis appuit. q; auxiliū deferentes humanū meruerūt recuperare diuinū. In ipo āt loco quo eis reappuit ſtella. facta eſt in memoriā huiꝰ eccīa. Deinde añ cedebat eos. ⁊ viam oſtendebat vſq dū veniens ſtaret ſup locū. ⁊ vicina domui vbi puer erat. Stabat quaſi ſupra caput pueri vt quaſi innueret ⁊ diceret Hic eſt qui natus eſt rex quē teſtabat vt quē loquendo monſtrare nō poterat teſtando monſtraret. Et ſic ſtella duce cū magno gaudio ad tuguriuz in quo dñs ieſus natus eſt puenerunt. Ambiguum eſt quod iſtorum fuerit scz an magi in oriente poſiti viderint ſtellā ſup iudeaz exiſtentē immobilēvel viderint ſtellā in oriente exiſtere. que eos pduxit in in

deaz. potuit em̃ nasci in oriente. ⁊ eos p̃cedendo in hirlm pducere. ⁊ sentit crisosto. ⁊ tenet cõmus. Fulgentius tñ videt velle q̃ ea primo viderint immobilẽ sup iudeã. que dedit eis signũ remẽdi in iudeã qui hirlm tanq̃ caput iudee adierunt ⁊ ip̃is egressis tũc motu notabili eos p̃cessit. q̃ pacto officio suo in p̃acentem materiam reuersa est ¶ Et intrantes domum magi. s. diuersoriũ inuenerũt puez cũ maria matre eius. forte tũc sedente ⁊ tenẽte sup genua puerum ⁊ valde gauisi sunt. qz a desiderio suo fraudati nõ sunt. nec inaniter laborauerũt. Vñ ⁊ crisz. Propterea gratulati sunt quõ qõ quesituz est desideratũq̃ repererãt qm̃ effecti fuerant huncq̃ veritatis. ⁊ qz nõ frustra tam longe viã fecerunt spatia. tam ardenti quippe erga xp̃m cupiditate flagrabant Felix maria nam ihesus sine maria non nascit. qz ipsa ministra incarnationis sine maria non inuenit qz ipa famula educationis sine maria non crucifigit. qz ipa socia passionis Joseph aũt s̃m crisosto. idcirco tacet. qz nullũ de officiis ad nutritium p̃tinentibꝫ memoratur Vel scõm hilarium ⁊ Rabanũ. Diuina dispensatione actũ est vt illa hora absens eẽt ne pater eius crederet. vel aliqua suspitionis occasio daret gentibus q̃ deus non esset. qui primitias suas statim nato saluatore ad eũ adorandũ misert Ingressi itaq̃ ⁊ p̃cidentes tã mente q̃ corpe genua flectũt puero iesum humiliter. ⁊ adorant in carne deum vez adoratione. s. latrie reuerenter. Honorãt vt regẽ ⁊ adorant vt deũ. vident em̃ hoĩez ⁊ cognoscũt deũ. p̃cidũt in signũ hũilitatis sine qua nullus vere adorat. qz omnis adorator omnẽ fastum ⁊ p̃fidentiam sui deponere debet. vt quam corpe delectionem p̃fert in oculis dei animo gerat. Contriq̃ cordis ⁊ hũiliati victimam offerens. deo se curandũ p̃mittat. Quanta tunc exultatio tibi fuit o virgo beatissima. quis cogitare valeat. qñ cum quem nup genueras iã q̃si deũ adorari videbas. O q̃ magna fuit horuz magoz fides. Quid em̃ erat credere q̃ ille puerulus sic viliter indutus. cũ pauperula matre in loco sic abiecto sine societate sine familia sine omni ornatu inuẽtus esset rex ⁊ verus deus. ⁊ tamen vtrũq̃ crediderunt Paruulũ em̃ nõ adorassent ⁊ honorassent. si puulz tm̃modo credidissent. Tales duces ⁊ talia primitiua nos hẽ oportebat. Ex quo p̃z q̃ cognouerũt xp̃i diuinitatem p̃ diuinam reuelationẽ Cũ em̃ videret puerum pannis vilibꝫ inuolutũ in gremio pauperis matris positũ. nullũ regie dignitatis habentem signũ nõ est veri simile q̃ talẽ reuerentiam ei exhibuissent. nisi in eo aliquid supra hoĩem cognouissent Vñ berñ. Adorant magi ⁊ offerunt munera adhuc lactẽti matris vbera Ez vbi est o magi vbi ẽ purpura regis huius Nunquid viles panni isti q̃b est inuolutus Si rex est. diadema vbi est Ez vos cũ vere videritis in diademate quo coronauit eũ mater in sacconẽ mortalitatis de quo p̃surgens ait p̃cidisti saccũ meũ ⁊ circũdedisti me leticia. ⁊ itez. Ez vñ vobis hoc o aliengene. vt a vobis adoret xp̃s Nec em̃ in israel tantã fidem inuenimus Dicvos nõ offendit vilis habitatio stabuli. non paupes cune presepij. Nonvos paupis matris p̃sentia. nõ lactentis scan-

Capitulum.xi.

dalisat infantia. quid facitis magi quid facitis. Lactentẽ puez adoratis in tugurio vili. in vilibꝫ pãnis Ergo ne deus est iste. Deus certe in templo sctõ suo. deus in celo sedes eius. ⁊ vos cũ queritis in vili stabulo in mũis gremio Quid facitis q̃ ⁊ auz offertis Ergo rex est ipe. Et vbi aula regia. vbi thronus vbi curie regalis freqñtia. nunq̃d aula est stabulũ. thronus p̃sepiũ. curie frequẽtia ioseph ⁊ maria. Quõ ita insipientes facti sunt viri sapiẽtes vt adorent p̃unlum despicabilẽ tam sua etate q̃ pauptate suoz. Insipientes facti sunt vt fierent sapiẽtes. ⁊ p̃cuit eos spũs q̃ postea predicant apli. Quivult esse sapiens fiat stultus vt sapiens sit. Nõne timendũ erat frẽs ne scandalisarent viri isti ⁊ illusos se crederent cũ tanta indignaviderent. A regia ciuitate vbi regẽ querendũ dirigebant ad bethleẽ villã puulam virgunt Ingrediunt in stabulũ. inuenit inuolutũ pãnis infantulũ Nõ illis sordet stabulũ. nõ offendunt pannis. nõ scandalisant lactentis infantia. p̃cidũt añ eũ. venerant vt regẽ. adorãt vt deũ. Ex p̃fecto q̃ illos adduxit ipe ⁊ instruxit. ⁊ q̃ p̃stellã foris animo nuit. ipe in occulto cordis intus edocuit. hec ber. Vñ ⁊ aug. Non sub pollice cella regalis. nõ de mẽbris purpura. nõ in capite diadema fulgebat. ñ pompa famulantiũ. nõ terror exercitus. nõ gloriosior fama p̃lioz hos ad eũ viros ex remotis cũ tanto voto supplices attrarerat. Jacebat in p̃sepi puer ortu recẽs. exiguus corpe. detẽptibilis pauptate. Sed magnũ aliq̃d latebat in puero. qõ illi hoĩes nõ terra portãte sed celo narrante didicerant. Vñ ⁊ crisz. Et intrãtes domũ inuenerunt puez cũ maria mẽte eius. Matre inq̃ eius nõ diademate coronate. nõ auro refulgente aut in lectulo aureo recũbente. sed vir tunicã vnaz hñte. non ad ornamentũ corpis sed ad tegumentuz nuditatis qualẽ habere poterat carpẽtarq̃ vior pegre dstituta. Si ergo regẽ terrenũ querentes venissent. magis fuissent dfusi q̃ gauisi. qz tanti itineris laborem sine causa suscepissent. nunc aũt qz celestẽ regẽ querebant. ⁊ si nihil regale videbant in eo. tñ solius stelle testimonio dtenti gaudebant oculi eoz dtemptibilem puez aspicere. qz spũs in corde eoz terribilem cũ monstrabat. Vñ ⁊ leo papa. Nec immerito cũ tres adorandũ puez noui fideris claritas deduxisset. non eum impantem demonibꝫ. nõ mortuos suscitantẽ. non cecis visum. aut claudis gressum. aut mutis eloquiũ reformantem. vel in aliqua diuinaz virtutũ actõe viderunt. sed puez silentẽ quietũ. sub matris solicitudine dstitutũ In quo nullũ quidẽ apparet de ptãte signũ. sed magnũ prebet de humilitate miraculũ. Tota em̃ vita saluatoris que ⁊ diabolũ supauit ⁊ mundũ humilitate est dfecta. humilitate est dfecta. Dispositos dies sub persecutione finiuit. Nec puero tolerantia passionis. nec passuro defuit mansuetudo puerilis. Unde tota xp̃iane sapie disciplina. non in abũdantia verbi. nõ in astutia disputãdi. neq̃ appetitu laudis ⁊ glorie. sed in vera ⁊ involũtaria humilitate dsistit. quam dominus iesus abortero matris vsq̃ ad supplicium crucis p̃ omni fortitudine ⁊ elegit ⁊ docuit. Hec leo. Ut ergo possis ⁊ tu diabolũ ⁊ mundũ vincere. conteris p̃ viribus humi-

litatis ac patiẽtie vtutes exẽplo xpi seruare. qz his mũit⁹ poteris faciliter aduersarios ⁊ inimicos tã visibiles qz iuisibiles supare. Et magi innẽio pue ro apuerũt thxsauros suos in quo moraliter iforma/ mur vt thxsauros nostros in via nõ pandamus. do/ nec ꝓteritis hostiũ soli deo ex occultis cordiũ offe/ ramus. Et obtulerũt singuli puero thũ aurũ thus ⁊ mirrã. Traditio fuit antiquoꝝ vt null⁹ ad deũ vl ad regẽ veniret vacuus ⁊ sine muneribꝫ. Arabes aũt au ro ⁊ diuersis generibꝫ aromatũ abundãt. ⁊ talia mu nera offerre ꝓsuenerũt. ⁊ ideo magi illa obtulerunt Et licet more sue gẽtis ĩ domos offerẽdis sequerent hoc tñ diuina inspiratiõe est factũ. vt aliqd misteri⁹ muneribꝫ demonstrarent. fidẽ suam misticis rebus ꝓfiterent. tũ scz trinitatis fidẽ ⁊ misteriũ reuelãtes et in xpo trinitatẽ adorãtes. tum eũ regẽ ⁊ dñm deũ sed mortalẽ signficantes. ⁊ xpi regiã prãtẽ ac diuinã maiestatẽ ⁊ humanã mortalitatẽ venerãtes. Hec ei tria magi de xpo cognouerũt. vt supra dixerũt. Ubi est qui natus est. ecce hũanitas. ter iudeoꝝ. ecce re gia potestas. venim⁹ adorare eũ. ecce diuinitas. Si gnificat enim in xpo regia potestas per aurꝫ quod regi soluitur in tributũ. nã aurũ ꝓpter sui nobilitatẽ mu nus est regale. ⁊ ideo ostendit puerũ regem esse ⁊ se illud decere. Signat vero diuina maiestas ꝑ thus qđ deo offertur in sacrificiũ. ⁊ iõ ostendit puer esse deũ. quod etiã erat oblatio sacerdotalis. ⁊ puer ille erat sacerdos cui nullus vnqꝫ fuit eqlis Signatur quoqꝫ hũana mortalitas ꝑ mirrã. qua ꝺiri solent corpa mortuoꝝ. ⁊ xps rex ⁊ sacerdos voluit mori ꝓ salute oĩm. Ñ Aug. Aurꝫ q̃ soluit quasi regi mag/ no. thus imolatur vt deo. mirra ꝓbetur tanqꝫ ꝓ salu te oĩm mortuo. Unusquisqꝫ aũt eoꝝ ꝓdicta tria ob tulit. qz vt dictũ est mysterio ꝺgruit. Nullus em̃ ve/ re xpianus dr qui nõ xpm ⁊ deũ et regẽ ⁊ passum cõ fiteatur qđ illis tribus muneribꝫ figmficat. Ñ Ie migius. Nõ magi nõ singuli singula obtulerũt sed singuli tria. ⁊ singuli cum suis muneribꝫ regem deũ et homines ꝓdicauerũt. Hec Remigius. Nos oĩs vere xpianus imitatur q xpm verum deũ regẽ ⁊ pas/ sum cõfitetur. Offeramus ergo ei aurꝫ vt eum oĩm regem esse. ⁊ vbiqꝫ regnare credamus. thus vt deũ verũ ⁊ creatorẽ omniũ esse cõfiteamur. mirraꝫ vt hic illũ deum eẽ credamus quẽ hoĩem ⁊ mortalez ꝓpter nos factum esse nõ dubitemus. Oia em̃ hec sancta fides veraciter xpo offerre nõ desinit dũ vnum eun/ dẽqꝫ deũ vez. verumqꝫ hoĩem credit. ⁊ vere ꝓ nobis mortuũ veraciter cognoscit. Habemus itaqꝫ sm hi/ lariũ in his nõ modicã sacramẽtoꝝ cogmitiõem. in hoĩe mortis. in deo resurrectiõis in rege iudicij. Et ego dñe ihesu ĩ extremo vestigio seruoꝝ tuoꝝ adora te sedentem in g'oria dei patris vbiqꝫ regnantem ⁊ offero tibi sp'ẽdorem fidei. qua te credo regem om/ nium seculoꝝ. deũ de deo ⁊ hominẽ de virgine. mor/ tuũ ꝓ peccatis nostris. sm Bern. Obtulerũt auri ꝑ cium ob paupertatem. s. ad paupis matris ⁊ filꝫ susti/ tatiõem. thuris ad ornamentum ob foetidã fabuli mansionẽ ⁊ ꝺtra loci fetorẽ. mirre vnguentũ ob in/ fantilis vt assolet corpis tenerit⁹dinẽ. ⁊ debiliũ mẽ broꝝ pueri ꝓsolidatiõem Quia ergo obtulimus xpo sua offeramus ei et nãa. Quia em̃ regem ⁊ deuꝫ ⁊ hominẽ eũ esse credimus sunt est nãa vero sunt que nobis a deo donata sunt. Et ut ei in nobis ria mune ra deo placentia. ⁊ hec offeramus. Primũ ẽ aia nãa que notat ꝓ aurũ. qz sicut auro nihil est nobilius vl preciosius aut pulcrius. sic nihil nobilius vel preci osius qz aia corã deo reputat. Secũdum est corpus nostrũ. quod ꝓ mirrã designat. mirra em̃ est amara ⁊ corpus est amaricãdũ ꝑ castigatiões ⁊ passiones Tertiũ est ꝙuersatio scrã ⁊ honesta in vtroqꝫ. s. ĩ cor pore ⁊ aĩa. ⁊ hoc designat in thure. thus aũt nõ redo let nisi in igne cremet. sic ꝙuersatio nãa non redd⁹ odorẽ deo nisi cremet igne tribulatiõis. Debemus etiã offerre xpo autꝫ dilectiõis eo qđ ꝓ nãa salute sub ut penã passiõis. ac thus devote laudis ꝓ gratiarũ acti onẽ. ⁊ mirrã ꝓ passiõis ꝓ mortis eius recordatiõem Habet etiã eccia moraliter autꝫ in pfecta sapia ⁊ do ctrina ac recta fide. thus in devota oõe vel bona co gitatõe. ac sancta ⁊ bene deo redolente ꝙuersatione. mirrã in pñe amaritudine ⁊ carnis mortificatõe ac bona opatiõe. Aurũ ergo offert doctores. thus mar tires ⁊ cõfessores. mirrã iam penitentes peccatores. Omis em̃ oblatio in his tribꝫ muneribꝫ ꝓtinet. Ta lia ergo munera magi obtulerunt in quibus ⁊ fidei veritatẽ ⁊ totã ecclesiasticã disciplinã figmficauerũt Ecõm bernard. Aurꝫ offerimus salvatori. cũ pro noĩe ipsius ex integro derelinquimus substãtiasꝫ hu ius mũdi. Nã vero necesse est vt qui terrena ꝓtempsi mus. flagrãti desiderio celestia requiramus. Sic ei offerimus thuris odoramẽtũ quo mimꝫ designant oõnes sanctorũ. Oportet etiã vt nõ solum pñs secu lũ ꝓtemnas. sed ⁊ carnẽ ipsam castiges. ac seruituti subdcias. Duas igit alas habeat oõ vt ꝓtẽptũ mũ/ dꝫ afflictionẽ cordis. nec dubitũ quĩ celos penetret ⁊ in ꝓspectu dei sicut incensũ dirigat. in qua cũ au ro ⁊ thure mirra quoqꝫ ei offert. Hec ber. Sigma gi xpm honorauerũt de substãtia triplici. s. corporali qz ꝑciderũt. spũali. qz adorauerunt. temporali quia munera obtulerũt Plus quippe nõ hz homo nisi cor pus. aĩaꝫ ⁊ temporalia Bene aũt tres magi fuisse dicant. qz qui ad fidem veniunt individuã trinitatẽ ꝓfiteri debent. sive qz qui deũ adorant tres principa les virtutes. s. fidem spem ⁊ caritatẽ debent hẽe sive qz qui deum videre desiderant cogitationẽ. locutio nẽ ⁊ operationẽ seu memoriã intellectũ ⁊ voluntatem debent a malis observare ⁊ in bonis occupare. Unde sm gregoꝝ. sancti viri bene reges vocant quia cũctis motibus carnis nõ ꝓsentiendo succũbere. sed bene regendo ꝑ se nouerũt. Et sm ꝓfidos. reges a recte regẽdo vocãt. ⁊ iõ recte faciẽdo regis nomen tenet precãdo amittit. Et hi veniũt ⁊ recedũt ab oriente. qđ iõ intelligit ꝓsperitas humana q̃ est triplex. s. diui tiarũ. deliciaꝝ ⁊ honoꝝ Per stellã aũt q magis ap paruit. figmficari pot⁹ virgo maria que interpretat ma/ ris stella. Hec aũt stella apparet magis seu regibus ꝺdescẽdẽdo sibi devotis se bene regẽtibus. ⁊ eos ꝓ hujus mũdi mare turbulentũ naufgãtes. dirigit ad portũ salutis q ẽ xps. ⁊ ipꝫ invenientes ve/ rãt mune ra ei offerẽtes. s. aurꝫ caritatis ⁊ thus devote oõis ac mirrã mortificatõis carnis Eodẽ aũt die cũ xpus in

facta tribus magis

Capitulum.xi.

iudea cēt natus. ortus e⁹ mag'is in oriēte ē nūciatus
Videbāt nāq; stellā nouā in q̄ puer apparebat. supā
cuius caput crux aurea splēdebat. audieēt vocē sibi
dicentē. ite in iudeā & inuenietis ibi natū nouū regē
Igit' in iudeā festinauerūt & audaciter eā intrātes. re
gi celi nato munera obtuleēt. Dn̄ ḡ tres magi p tres
robustos p̄figurati fuerūt. q̄ regi dō aquā de cister
na bethleē attulerūt. Tres robusti exercitū inimicoꝝ
nō timentes. sz viriliter castra eoꝝ trāseūtes aquaz
hauserūt. sic tres magi potentiā herodis nō formi
dantes sz audacter iudeā intrātes. de nouo rege in
terrogauerūt. Tres robusti preterūt bethleē p aqua
cisterne quā hauserūt de cisterna terresiri. tres magi
venerūt bethleem p aqua gē eterne quā susceperūt
de pincerna celesti. Figurabat ergo illa betlehemiti
ca cisterna. q̄ in bethleē nasciturus erat celestis pin
cerna qui propinaret aquā gratie omni sitiēti & da
ret aquā vite non habenti. Figura huius nouitre
gis & huius noue oblationis p̄monstrata fuit in reg
no salomōis. Salomon residebat in throno de ebo
re candidissimo. qui vestitus erat auro purissimo.
Vniuersi reges terre regē salomonem videre cupie
bāt. & ei munera preciosa apportabant. Sed & regi
na saba talia & tanta munera ei offerebat. quāta et q̄
lia in hierusalē visa nō erāt. Thronus vero salomo
nis est beata vgo maria in quo residebat xp̄s vera sa
pientia. Hic thronus factus est de eboze candido &
auro puro. Ebur p̄ter sui candorē & frigiditatez de
signat virginalis mūditie castitatem. Sed ebur āti
quū in ruborē vertit. sic longa castitas martirium re
putatur. Aurū. q̄ in valore precellit oē metallum.
significat caritatē que est mater oīm vtutum. Ma
ria ergo dr eburnea p̄ter virginalē castitatē. & auro
vestita propter p̄fectissimā caritatē. Et pulcre vgi
nitati iungitur caritas. q̄ sine caritate coram deo
nihil reputatur vginitas. Thronus salomonis super
sex gradus erat exaltatus. & maria supcellit beatoꝝ
ser status. s. patriarchaꝝ. p̄phetarū apl̄oꝝ martiruꝫ
confessoꝝ. & virginū. Duodeciz leūculi sup̄ sex gra
dus thronū exornabāt. q̄ duodeciz apl̄i marie tāq̄
regine celi mīistrabant. vel q̄. xij. patriarchę p̄gem
tores marie erāt sūmitas throni. erat rotūda. q̄ ma
ria erat sine angulo sordiū & rota mūda. Due manus
sedile hincinde tenebāt. q̄ p̄ē & spūs a mēe filq nun
q̄ recedebāt. Tandē magi reuerenter ac deuote pe
des pueri deosculati sunt. & adorato dño oīq̄ obsequo
pacto & deuotione ꝑpleta ac benedictiōe accepta. in
clinantes se cū magno gaudio recesserūt. Qui cū de
reditu deliberassent rēsum acceperūt in somnis p di
vinam reuelatōem ne ad herodē redirēt. q̄ cognita
veritate nō licet retroire. Per hoc etiā admonemur
q̄ cum malis hominib⁹ societatem aliquā non ꝑtra
hamus & cognitos errores vitemus. Vnde seneca.
Nō est leuitas a cognito errore discedere. nō est tur
pe cū re mutare ꝯsiliū. Quia ḡ intus in ꝯscientia que
rebant quid vellet diuina voluntas de reuersione ad
herodē. sicut essi moyses tacens clamabat. sic isti pio
affectu interrogabant quid diuina voluntas iuberet.
ideo dei meruerunt responsionē. s. internā. vel ange
li ministerio factam. Et descendentes ad mare p na
vem transfretantes in tharsis sicilie abierūt. & sic p
aliā viam in regionē suā redierunt. q̄ sm hiero. in
fidelitati miscēdi non erāt iudeoꝝ. ꝓpter q̄d factum
herodes iratus postea naues tharsensiū incēdit. sm
ꝑphetiā dauid dicentis In spū vehementi ꝯteres na
ues tharsis. Unde crisi. Intuere aūt magoꝝ fidē. q̄li
ter nō scandalisati sunt in seipsis dicentes Ei mag
nus est puer hic. que necessitas fuge & occulte recessio
nis. Hoc em̄ est vere fidei. non querere causas eoꝝ q̄
vere precipiunt sed suaderi solū ab eis. hec crisi. In
hoc ergo forma dat credentib⁹ vt deuoti ad deū veni
ant. & in oīb⁹ operib⁹ suis quid iubeat attendāt. s.
ne ad dyabolū redeāt. sed p̄ xp̄m qui est via veritas &
vita. & p semitas virtutū ad patriā reuertant. Hic
itaq̄ admonemur oēm salutē & spem in xp̄o locare.
& ab itinere prioris vite abstinere & p aliud iter ince
dere. Ait aug. Nō q̄ venimus via redeamus. nec pri
oris nēe ꝙuersationis vestigia repetamus. via mura
ta ē. Ait gre. Magnū vo nobis aliq̄d magi innuūt
q̄ in regionē suā per viā aliā reuertunt. Regio ꝙpe
nā patrisius est ad quā iesu cognito redire ꝑ viā quā
venimus ꝓhibem̄. In regione etem̄ nā supbiendo. in
obediendo. visibilia seqñdo. cibū vetitū gustando dis
cessimus. sed ad eam necē est vt flendo. obediendo.
visibilia ꝓtemnendo. atq̄ appetitū carnis refrenādo
redeamus. p aliā viā ergo in regionē nrām regredi
mur q̄n qui a patrisi gaudijs p delectamenta discesi
simus ad hec p lamenta reuocamur. hec gre. Sid hoc
etiā significandū q̄ p aliam viā in regionē nrām re
dire debeamus. dñs papa in processionib⁹ redit p aliā
viā ab ea p quā est egressus. Magi vero reuersi tu
diose plus q̄ prius deū colētes glorificauerūt. & pre
dicantes multos erudierūt. Die aūt credi p̄t q̄ dña
pauptatis amatrix zelās fortiter p pauptate & intel
ligens filq sui voluntatē totū aurū infra paucos di
es pauplib⁹ erogauit. Ait q̄n intrauit templū nō ha
buit de quo agnum emeret quem offerret p filio. sed
emit turtures vel colūbas que erat paupum oblatio
Vides hec p̄mia pauptatis in duob⁹. Primo quia
hodie puer iesus elemosinā accepit vt paup & mater
sua similiter. Secdo. q̄ nō solū non p̄curabat acqui
rere. sed etiā que dabant nolebat retinere. Incresce
bat desideriū pauptatis. si aūt bene attendisti & p̄fun
ditas creuit humilitatis. Sunt etiā qui seviles & ab
iectos in aīo suo reputant & in oculis suis nō extollū
tur sed sic esse nolunt in oculis alioꝝ. Nō sic puer ie
sus dñs omniū. Etiā alios suos defectus & vilia pate
refecit. & non puis & paucis. sed regib⁹ & eoꝝ so
cijs quos in comitatu suo adduxerant. & in tali casu
& tpe in quo multū timendū erat. Nam cū illi veni
rent vt regē iudeoꝝ quē etiā deū esse credebant inue
nirent dubitare poterant ne talib⁹ de ipso visis repu
tantes se delusos sine fide & deuotōe recederent. Sz
ne p̄terea dimisit humilitatis amatoꝝ. dans nobis
exemplū ne sub specie alicuius apparentis boni rece
damus ab humilitate. & q̄ discamus etiam in alioꝝ
oculis viles & abiecti velle apparere. Expeditis igi
tur magis & versus p̄triam suam regressis adhuc siat
dña mūdi cum puero suo iesu & nutritio eius ioseph
apud p̄sepe in illo locello. patienter & humiliter

usq; ad quadragesimā die ac si quevis mulier alia de pplo. ꝛ puer iesus hō purus eēt ꝛ ipi legis obsua/tione indigerent Etabat igit dña vigilās ꝛ attenta sup dilcī filq sui custodia. Cū quāta solicitudine ꝛ diligētia ipm gubernabat. ne vel in minimo defectū hēret Cum quanta etiā reuerētia cautela ꝛ pio timore ipm ꝓtrectabat. quē suū deū ꝛ dnm eē sciebat. Fletis quidē gemibꝫ accipiebat ipm de cunis ꝛ reponebat in eis. Cū quanta iocūditate ꝓfidētia ꝛ auctoritate materna ipsum amplexabat ꝛ osculabat stringebat dulciter ꝛ in eo delectabat quē filiū suuꝫ eē cernebat. ꝛ certissime sciebat Quā sepe q̄ curiose ꝛ prudēter tenella mēbra ipius fascians. ꝓponebat Sicut ei fuit hūlima. sic fuit ꝛ prudentissima. Cū in singulis officiis ꝛ obsequiis sedule ministrabat vigilāti ꝛ dormienti. non solū infantulo. sꝫ etiā grādeuo. Q̄ libenter eū lactabat. Cur fieri potuit quin magnā ꝛ alijs femis inexpertā dulcedinem in talis filij lactatōe sentiret Ipa vgo infantē hūc ꝓcepit fine pudore. pepit fine dolore. lactauit celesti rore. Virgo añ ptū in ꝓceptōe. vgo i ptu in pliseniri one. ꝛ vgo polt prū in pueri dulcissima lactatōe Cū augu. ipam vginē matrē dulciter alloquēs ait. Lacta mater xpm ꝛ dnm nrm ꝛ tuū Lacta panē de celo venientē Lacta eū qui talē fecit te. vt ipe fieret in te tibi ꝛ munus fecūditatis attulit ꝓceptus ꝛ do nū vginitatis nō absiulit natus. Cū ansel. Glex dum hūc puulū inter manus suas vsari ꝛ ad vbera sua pēdere atq; ad puas pueri corp's lesiones puuloꝝ more vagire ꝓspiceret quo p̄cor affectu mouebat pissimus animus eius. quove studio ad occurēdū cūctis q̄ in cōmoda illi fore timebat. ꝓbat castissimū corpus eius Sꝫ ꝛ de sancto sene ioseph refert Berū. q̄ puer iesum sup genua sua tenēs eidē freqnter arrisit. Et ante ig it p̄sepe dña añ sia ꝛ tu iuxta p̄sepe cū ea ꝛ delectare cū puero iesu. q̄ vtus exit ab illo. Queliber aīa fidelis ꝛ marime religiosa. deberet a die natiuitatis dñi vsq; ad purificatōem. saltē semel in die apud dictū p̄sepe dñam visitare. puerū iesum ꝛ matrē eius adorare de pauptate ꝛ afflictōe. humilitate ꝛ benignitate ipoꝝ affectuose meditari. Vidisti quo modo btā vgo in sordenti stabulo patienter multis diebꝫ cū puero iesu ꝛ ioseph pseuerabat. Cū non deberet nobis graue esse nec magnū videri. in monasterio ꝛ secreto nō ꝓsistere. Confidera nūc quāta sit solēnitas hodierna ꝛ letare in ea. q̄ hodie apparere ceperūt fidei nre initia. Cū leo papa. Agnoscamus ergo dilectissimi in magis adoratoribꝫ xpi vocationis nre fideiq; primitias ꝛ exultantibꝫ animis beate spei initia celebremus Honeret a nobis sacratissimus dies in quo salutis nre auctor apparuit. ꝛ quez magi venerati sunt in cunabulis. nos omnipotentē adoremus in celis. vt sicut illi de thesauris suis misticas dño munez̄ species obtulerūt. ita ꝛ nos de cordibꝫ nostris que deo sunt digna ꝓmamus. Sacramentū em̄ presentis festi oportet in nobis eē ꝑpetuum. qō vtiq; sine fine celebrabit si in ommibꝫ actibꝫ nostris dominus iesus xpus appareat. Hec leo. Videsti ergo q̄ multa noua in natiuitate dominī ꝓcurrerunt. que eum natum ꝓbauerunt. Unde crisolo/mus. Oīa itaq; noua ꝛ supra modū admirationis humane. in dñi natiuitate cōcurrerūt. Angelus in templo zacharie loquit futurū elizabeth filiū repromittit. nō credens āgelo sacerdos obmutescit. Sterilis ꝓcipit. virgo parit. iohānes in vtero matris exultat. xpus dominus natus ab angelo nūciatur. et q̄ salus mūdi sit pastoribus predicat. gaudēt āgeli exultāt pastores. magna in celo ꝛ in terra letitia huius admirande natiuitatis eroritur. Nouū signum stelle de celo magis ostendit. ꝓquod dñs celi ac terre rex iudeoꝝ noscitur natus. Hec crisf. Oratio.

Iesu bone. qui de virgine natus. teipsū magis stella duce revelasti. ꝛ eos p aliam viam in regionez suam redire fecisti illuminet le su misericors lumen gracie tue tenebras cōscientie mee. ꝛ p tuam letam apparitionē da michi plenam tui ꝛ mei cognitionē vt intus te videā. intus te iuvmā ibiq; mirrā ꝓpunctōis interne. thus oīonis devote. aurū dilectōis pie. tue maiestati offerā. ꝛ qui pviam tenebrarū ꝛ culpe recessi a patria felicitatis supne. pviā vitatis ꝛ gīe ad eā redeā te ducēte. amē

De presentatōe dñi in templū. Caplm. XII.

Hdueniente autem quadragesima die qñ ꝑm legem impleti sunt dies purgatōis marie. exit ipsa de stabulo cum ioseph ꝛ puero. vt legem impleret in qua nihil purgandum erat. quia sine peccato concepterat. In circumcisione quidē purgabatur puer ab originali. quod a pentibus ꝓtraxerat. In purgatione vero purgabat mater a pctō. q̄ in libidine ꝓcepterat. sꝫ nihil hoꝝ in hoc puero vel in matre erat. Et tulerūt puerū prius circūcisuꝫ de bethleē in hierusalē vt ꝑm legem sisterent. i. offerrent. seu offerendo presentarent eū dño in templo. ꝛ vt darēt hostiā. s. par turturū. aut duos pullos columbarū pro eo. Ad evidentiā huius sciēdū q̄ de prole nata duplex erat preceptū. Unū generale quantū ad oēs. vt. s. ꝓpletis diebus purgatiōs matris. puer ad templū deferretur. ꝛ pro eo hostia daret. Lex autē purificationis erat. q̄ mulier que susceptо semine pepisset masculū immūda essꝫ vij. diebꝫ separata a ꝓsortio hoīm ꝛ ab ingressu templi. ꝛ a tactu sacroꝝ. ꝛ die. viij. circūcideret infantulus. ꝛ ipsa quidē mūda efficeret quo ad ꝓsortiū hoīm. sed adhuc. xxxiij. diebꝫ īmūda essꝫ quo ad ingressuꝫ templi ꝛ tactū sacroꝝ. ꝛ his diebus nō licebat egredi domū. ꝛc. Cōpletis. xxxiij. diebꝫ cū septē p̄cedētibꝫ. ex tūc q̄dragesima die mulier intrabat templū. ꝛ presentabat natū puerꝝ dño. offerēs sacrificia pro se ꝛ pro puero. Si aūt feiam pepisset duplicabat dies quo ad ꝓsortia hoīm. ꝛ quo ad templi īgressum. Aliud erat preceptū spāle de primogenitis tā in hoībus q̄ in iumētis. vt sctā dño fierent quia dño cōsecrata erant. Ex eo tpe quo primogenita egiptiorū dñs interfecit. filios israhel saluās oīa primogenita filioꝝ israel sibivendicavit sibiq; offerri precepit. Sic em̄ voluit sibi offerri primitias fructuū ita ꝛ primogenita hoīm ꝛ aliorū animaliū mundorū. Sed q̄re hoc. nisi vt oīa prima ꝛ marime. oīa meliora ꝛ cariora domino offeramus. Quia ergo

xp̄s ex muliere natus ⁊ primogenitus sub lege fieri voluit. Hec duo premissa circa cū obseruata fuerūt Non sufficit magro humilitatis pfecte cū per oia patri coequalis eēt se subdere humili regim. nisi ⁊ subderet se legi. Hoc aūt pluribꝫ de causis fecit Primo vt reterē legem approbaret. Scōo vt eā seruando in semetipsaz psummaret ⁊ terminaret. oñdens ex hoc q̄ ad ipsam ordinata erat. Tercio vt iudeis calūmiandi occasionē subtraheret. Quarto vt hoīes a seruitute legis liberaret. Quinto vt exemplū humilitatis ⁊ obedientie nobis daret. Quāuis etiā beata virgo lege mulier nō teneref. nec purificari indigeret. qz non pcepit suscepto semine. sed spūssancti mistico spiramine. voluit tñ subdi purificationi pter plerationes. Primo vt se in hoc alijs mulieribꝫ pformaret. sicut ⁊ filius per omnia fratribꝫ assimilari voluit Unde bern. Vere beata virgo non habes causaz nec tibi opus est purificatōe. Sed nunquid filio tuo opus erat circūcisione. Esto inter mlieres tanq̄ vna illaz. nam ⁊ filius tuus sic est in medio pueroz. Secunda fm bedam. Sicut xp̄us sic beata virgo legi ⁊ sponte subiecta. vt nos a legis vinculo solueremur Tercio vt occasionē scandali vitaret. nondū em̄ erat notū ipsam fine sene pepisse. Unde si nō obseruasset dies purificatōis sue. fuisset iudeis occasio scandali ⁊ murmurationis ctra ipsam. Quarto vt legē purificationis terminaret. aduenīente. s. xp̄o qui est nra purificatio. qz p fidem nos purificat. Quinto vt nobis exemplū humilitatis daret. Nam humiliauit se etiam in his ad que tenebaf vt humilitatē doceret. Ut em̄ mater doctoris omniū ⁊ ipsa doctrix existeret. cū non posset pter sexum publice docere verbo. ideo voluit docere exemplo. Maria igit̄ licet purificatōe non indigeret. purificationem tamen peragere voluit. qz omnia que legis erant diligentissime obseruabat. Et ideo ipsa est per archā testamenti prefigurata in qua inclusa erant legis mandata. Ubi em̄ erant due tabule in quibꝫ decē precepta scripta erāt que maria diligenter obseruabat. Archa etiā librum legis ctinebat. ⁊ maria libros sacre scripture libēter legebat. In archa erat virga aaron q̄ floruit. ⁊ maria floruit ⁊ benedictū fructum ventris sui ptulit. Archa etiā urnam aureā cū manna celi ctinebat. ⁊ maria q̄z manna celi nobis offerebat. Archa de ligno cethim imputribili erat facta ⁊ maria in putredinē vel in puluerē nō est redacta. Archa quatuor circulos aureos in lateribꝫ habebat. ⁊ maria quatuor virtutes cardinales que oīm virtutum radices ⁊ initia sunt in se gerebat. Archa habebat duos vectes quibꝫ portabaf. per quos duplex caritas in maria designabaf. Archa tam intrinsecus q̄m foris deaurata erat. maria intus ⁊ foris virtutibꝫ resplēdebat. Quapro pter ipsa etiā pulcre figurata est in cādelabro aureo qō lucebat hierosolimis in domini templo. Supra qō septem lampades ardentes stabant. que septem opa miscōie in maria figurabant. que regina mie ⁊ mater pietatis erat. Hoc candelabꝫ ⁊ eius candelā honoramus qñ in festo purificationis candelas accēsas baiulamus. Maria em̄ candelam dño in sua purificatōne offerebat quando symeon lumen ad revelationem gentium pcinnebat Christus marie filius est candela accensa pter tria que inueniunf in ea scz ligmen. ignis ⁊ cera. ⁊ in xp̄o sunt tria. s. caro. aīa ⁊ deitas vera. Hec candela p humano genere ē dño oblata per quam nox tenebraz nostraz est illuminata. Oblatio huius beatissime candele prefigurata fuit in puero samuele Anne sterili ptra morē nature deus filium dedit. ⁊ marie virgini supra cursum nature filium inspirauit. Anna obtulit filium qui iudeos erat ppugnaturus. maria obtulit filium qui mundū erat precaturus. Filius anne postea a iudeis est refutatus. filius marie est ab eis turpissima morte pdemnatus. Hoc est qō symeon marie pplxtando predicebat q filij ipsius gladius aīam suam ptranshire debebat. Ibant igit̄ parentes ieſu in ihxrusalem vt legis mandata perficerent. ⁊ q̄nis timerent hxrodem. tamen non sunt ausi transgredi legez quin ad templū puez deferrent. Et forte adhuc omnia quieta erant. adhuc hxrodes magos expectans. nondum sui cordis malicia reuelauerat Dominus itaq̄ ieſus xp̄s cū matre in his ⁊ alijs legē obseruās oñdit cū quanta solicitudine ⁊ vigilantia debemus obseruare euāgelij p̄cepta. qñ ipe p̄cepta legalia q̄ per seruum dederat. cum tanta obseruauit diligētia Adduxerūt g̃ dñm templi ad templū vt facerēt fm psuetudinem legis p eo. Cūq̄ intrassent templum emerūt duos turtures. aut duos pullos columbaz vt p eo offerrent sic p pauperibꝫ erat psuetū Et quia pauperimi erāt credendū est magis q̄ de pullis columbaz emerunt. qz facilius ⁊ p minori precio inueniunf. ⁊ ideo in lege vltimo loco ponunf. Et tacet euangelista de agno. qz erat diuinū oblatō. Unde qz tā pauper parentes dñs elegit. qui non haberēt agnū quē p eo offerrent. sed tñ par turturꝫ aut duos pullos columbaz que erat oblatio pauperū. In lege em̄ dñs preceperat vt die quo parēs infantem in templo presentaret. p sua ⁊ sobolis purificatōne agnum anniculum immaculatum in holocaustium. ac etiam turturem siue pullum columbe pro peccato. qz in libidine concepat offerret. Qui vero non sufficiebant ad offerendū agnū duos turtures offerrēt vel duos pullos colūbaz. vnū loco agni in olocaustū qō totū incensuz dr qz totū incendebaf. ⁊ alterū pro peccato qui cedebat in ptem sacerdotis qui orabat pro muliere. ⁊ sic mūdabaf. Hanc hostiā ⁊ oblationē pauperū. voluit dñs p se dari ⁊ cū diues esset pro nobis paup dignatus est fieri. vt nos sua paupate ditaret. ⁊ diuitiarū suarum donaret esse particeps. ⁊ nos faceret hic in fide diuites. ⁊ in celo regni hxredes. Sicut em̄ mortalitatē nostrā assumpsit vt p eā nobis imortalitatē offerret. sic paupratē nram voluit assumere. vt per eam nobis eternas diuitias tribueret. Imitemur ergo nos dñm nostrum ⁊ spontaneā paupratē amemus. vt habētes victū ⁊ vestitū his contenti simus. Cur aūt pulli columbarū et non simpliciter columbe. sicut turtures in sacrificio domini pmittebanf offerri. declarat bern. dicēs. Et licet alias quidē p columbā spiritussanctus soleat designari. quia tñ libidinosa auis est. nō decuit offerri eā in sacrificio domini. misi ea sane etate que nesci

ret libidinē Ac turturis nō designat etas qm̄ agnosc̄ castitas in quacūq; etate Demūq; ꝓpare vnoꝫtē ta est. quo amisso alteꝫ nō admittit numerositatem in hoīb nuptiaꝫ redarguens Cernere est turturem tpe sue viduitatis. sancte viduitatis opus strenue ac infatigabiliter exequentē videas vbiq; singula re. vbiq; gementē audias. nec vnq̄ in viridi ramo residentē ꝑspicias. ꝙ tu ab eo discas voluptatē virē tia virulenta vitare Adde ꝙ in iugis montū. ꝙ in summitatib⁹ arboꝫ frequentioꝝ illi ꝙuersatio est. vt qō vel marime ꝓpositū pudicitie deceat. doceat nos terrena despicere ꝙ amare celestia. Hec hactenū. Et ec ce symeon inter sacerdotes famosus ꝙ notatus. qui iustus erat in omni opatiōe boni ꝙ timoratus in cau tela mali. vel iustus recte se habendo ad ꝓximum. ꝙ timoratus quo ad deū. qz difficile iusticia sine casto ꝙ filiali timore domini custodit Timor em̄ domini. iusticie ꝙ ceterarum vtutum custos est qz quanto iu stus ardentius deuꝫ diligit. tanto solertius offende re cauet. Illoꝫ enim opatio comitat iusticia. quoꝝ mentes timor dei illuminat. testante ps. qui ait Be atus vir qui timet dominum. in mandatis eius vo let nimis Et salomōe qui dicit. qui timet deū nihil negligit Et bene iustus erat. ꝙ ad ꝓximum se recte habebat. qz nō suā solummodo. sed ꝙ totius ꝓpuli salutem querebat. expectans ꝙsolationem israel in desiderio ꝙ spe boni promissi quo ad fidei ꝙ spei recti tudinem quā habebat Minores quidez expectabāt ꝙsolationem tpalem ꝙ promissum salutis auctorē vt qui ab Herode pressi fuerāt in aduentu saluatoris li beratiꝙsolationem acciperent Maiores vo in syme on ꝙ hmōi. etiam spiritualem ꝙsolationes ꝙ redem ptionem a dyabolo expectabant Consolatio quippe israhel. id est videntis deū. domini aduentus in car ne fuit. sancti enim patres quos metus originalis peccati contristabat per domini incarnationem con solari credebant Hanc consolationem symeon qui obediens interpretat expectabat. quē matura etas de mundo exire compellebat tamen propter deside rium videndi dominum in carne manebat Et spi ritussanctus ꝙ sanctificator ēpsentia summi boni erat in eo quantū ad gratie plenitudinē quam pos sidebat. qz non solum habuit grām iustificantem ꝓpt ꝓmuniter habet a iustis sed etiā ꝙtum ad illumina tiones ꝙ ꝙsolationes dīnas speciales Dicturus cu angelista de symeone qz spiritussanctus erat in eo p̄ misit ꝙ erat iustus ꝙ timoratus qm̄ illoꝝ corda do inhabitat qui timentes deū iusticiam seruant Unō ipe p̄ ꝓphetā ait Supq̄ requiescit spūs meus nisi supꝫ humilem ꝙ quietum ꝙ trementem sermones me os. ꝙ ab ipso spūsancto. qui p̄ inhabitantem grām in eo erat. responsum in oratiōnib⁹ suis deuotis ac cepat inuisibiliter in mente p̄ occultā inspirationē ꝙ intellexit de xp̄i aduentu. ꝙ xp̄m quē videbat ocu lis mentis. videret oculis corpis anteq̄ ꝑsentem finiret vitā. Et quo patet. ꝙ ꝓ hoc prius orauerat. quia hoc sperabat ꝙ ꝙsolationem israhel expectabat. Tunc enim erat optimo communis apud intelligen tes ꝙ imminebat aduentus xp̄i scōm signa a patri archis ꝙ prophetis data. ꝙ ideo symeon de hoc fer

uētius deū orabat. Et in spū. i. per reuelatiōem spi ritussancti ꝙ ipo spū sancto qui in eo erat iubente re mit in templū. vt sicut respōsum ꝙ promissum ab eo dem spū acceperat. xp̄m dominū. i. unctum a dño an teq̄ moreret videret. O quāto desiderio videdi do minū senex iste beatissim⁹ estuabat. quē iam etas de hoc seculo exire cogebat. sed dei respōsio retinebat. qz nō erat mortē visurus. i. sensirinus vel experturus nisi prius videret xp̄m dīm messiam ꝓmissuz oculis corpalib⁹. Hoc ergo desiderabat. hoc mente tracta bat hoc sp̄ cogitabat dicēs. Ecce qz veniet. Ecce qz videbo eū. Ez qñ veniet qñ eū videbo. Veni dñe ie su solue mihi hec vincula. et me nūc in pace ire per mitte. Dum aūt hec secum diceret duz hoc desiderio estuaret. Dictum est illi a spiritusancto. Ecce adest quem expectas. quē queris nunc eum videbis. sur ge ꝓpera festina vade in templū. Cū aūt festinanter veniens templū intraret. ꝙ eum videret. statim eum spū ꝓphetico ꝙgnouit. Eadē quippe spūs gratia qua olim cognouerat venturū. etiā nunc veniētē ꝙ iam iamq̄ a se videndū cognouit saluatorem. Et accele rando occurrēs. genua flexit ꝙ eū inter brachia ma tris adorauit. brachiaq̄ sua extēdit. ꝙ parentibus ait. Mihi eū date. mihi debet. mei officij est. ad hoc missus sum. huic obsequio reseruatus sum. Pa ter vo intelligēs uolūtatem filij. porrexit eū symeōi Ille autē letus ꝙ exultans cum maximo cordis gau dio in vlnas suas et inter brachia eū suscepit. O q̄z beate manus q̄ verbū vite palpauerūt ꝙ vine que xp̄m amplexate sunt. Et cū puerū in vlnas accepisset sur rexit ꝙ senectus mor fugit ac iuuenilis vigor ꝙ fortitudo affuit. Magna hic donū ptās. Ez nō minor ei⁹ claret humilitas. Qui celo terraq̄ nō capit grāde ui hoīs vlnis gestat. Qui prius seipm̄ terre vir tute. nūc leuiter puerū ferens exultat. Ipe em̄ por tabat a quo portabatur. ꝙ qui verbo virtutis sue om nia portat. Ille portabat xp̄m in hūanitate a quo por tabatur ꝓ diuinitatem. Eleganter igitur dictum est Senex puerum portabat puer autez senem regebat Ferebat senex xp̄m infantem. qui illum regebat in senectute degentem. Felix quidem symeon iste qui non solū videre. sed etiam xp̄m in carne meruit por tare. Felix nimiū qui tantam consolatiōem meruit quam desideraverant patriarche ꝙ ꝓphete. ꝙ nō acce perunt. Et nō dubium quin ex huiusmodi amplexu ihesu christi. multas ꝙsolatiōes receperit. ꝙ singula ria carismata gratiaꝝ. Unde ꝙ dicit doctor grec⁹ ꝙ infantis ineffabile ubar a deo illustrauit senē. vt ꝓ cessu temꝑis futura mor sibi fierēt nota. Nō minus felices sunt qui nō viderūt ꝙ crediderunt. Benedixit quoq̄ ꝙ laudauit deū. grās agendo ꝓ tanto būficio. scilicz de impletōe ꝓmissionis ꝙ de exhibitōe salua uatiōis. ac viso redemptore apit reuelatiōem in se creto dyalogo sibi factā dicēs. Nunc dimittis dñe seruum tuū in pace. quia viderūt oculi mei salutare tuū ꝙ cē. ꝓ totū. Le inquit dñe benedico ꝓmissio tua cōpleta est. ꝙpletum est ꝙ desiderium meum. quia vi deo xp̄m salutare tuū dominum meū. Ihesus em̄ sal uator siue salutaris interpretatur. Viderūt quidem oculi carnis hominē. sed oculi mentis cognouerūt

eum cē tū Dimittis ḡ.i.dimittes vel dimittas vt intelligaſ optatiue.i.vtinā dimittas iam nūc ⁊ de cetero ſeruum tuum abire in pace ⁊ de hac vita tranſire in cordis q̄ete quietuꝫ in ſinu abrahe. Quaſi ſecure morior q̄ ꝑſens eſt.⁊ in ꝓmo paſſurus quo redimar Sciebat q̄ꝫ bti oculi q̄ criſtū eſſent viſuri. ⁊ nō donec illū videret. nolebat morte diſſolui Gior aūt vt vidit optabat ſolui a corpore.⁊ in ſinu abrahe pacē habere Letanter em̄ deſcendere volebat ad lumbum partꝫ exquo ſciebat ſaluatorē natū . Sed quō in pace dimittiſ cū oēs tunc ſternerent lectū ſuū in tenebris In pace inq̄t quietis . nō in pace fruitiōis dei Ecce ſymeon ꝓfectus fuit hīs vitā in patientia ⁊ mortem in deſiderio Ideo ḡ in quibuſdam ꝓfecti fuerūt ꝓtes veteris teſtamenti vt noui . ſcōm bedaz Qui vult tenere teſum manibꝫ ⁊ amplexari ⁊ in pace dimitti. oī labore nitaſ vt habeat ſpūm ducem. de mariꝫ in birim ꝓcurſando in celeſtibꝫ veniat in templum aptando ſe exemplo illoꝝ in quibꝫ habitat deus ſuſpirando ⁊ vnā petendo vt inhabitet ſemp in domo dñi. expectat dūm ⁊ aduentū eius Sic em̄ ⁊ ipz ✠bum dei in manibꝫ accipe ⁊ fidei ac ſpei ⁊ caritatiſ brachijs merebiſ amplecti . Tunc dimittiſ vt non videat mortem eternam. q̄ vidit viram. Multum enim felix mortem videbit carnis . quicunq̄ſ fic criſtum dñm ſatagerit prius videre oculis cordis Gñ berñ. Dimittetur in pace qui rp̄m habet in pectore . Ipſe enim eſt pax noſtra. Tu quo exibis amma miſera que ducem itineris ieſum ignoras Moraliter ſymeon qui obediens interptaſ bonū religioſum ſignificat.⁊ hic manet in hieruſalem que interptaſ pacifica. q̄ manet in pace interna ⁊ fraterna. qui eſt iuſtus ad ꝓmū. timoroſus ad deū. expectās ꝓſolationem iſrael. i. dine viſionis q̄ iſrael videſ deū interptaſ .⁊ ſpūſſanctus ē in eo p̄ ſue gratie beneficiū Et tali daſ ieſus ad amplexandū ⁊ ſic cū ſymeone de tanto beneficio benedicit dominum ⁊ deſiderat exire de mūdo vt ei deſ ad ꝓfecte fruendum ſcōm apoſtolum deſiderium habens diſſolui ⁊ eſſe cum xp̄o. Moraliter etiam hic inſtruiñ de multis Primo q̄ per virtuoſa opa que per brachia intelliguñ ihſus apprehenditur. Secundo in hoc q̄ ſenex infantem ſuſcepit .inſtruimur q̄ depoſita culpe vetuſtate debemus induere vite nouitatem .Tertio in hoc q̄ criſtus qui oīa portat. voluit portari habemus exemplum humilitatis . Quarto in hoc q̄ benedixit deū inſtruimur ad agendum gratias deo de omnibꝫ bonis noſtris Poſſumus etiā dicere q̄ in hoc cantico magnificaſ chriſtus quo ad quatuor ſcōm quatuor nomina quibꝫ ſymeon chriſtum appellat. Commendaſ em̄ xp̄us vt par. vt ſalus . vt lumen . vt gloria. Pax eſt q̄ mediator. ſalus q̄ redemptor. lumen q̄ doctor. gloria q̄ p̄miator Et in his quatuor ꝓfiſtit ꝓfecta xp̄i ꝓmendatio imo totius euangelice hiſtorie quedam breuiſſima ꝓphetia. Ea nāq̄ que reſpiciunt eius incarnationem comprehendunt in pace. ipſe em̄ eſt pax noſtra que fecit vtraq̄ vnum .q̄ vtrāq̄ naturam in vno ſuppoſito vniuit. duos populos in vnum copulauit dans pacem his qui longe .⁊ his qui prope deum etiam homini reconciliauit . Ea vero que reſpiciunt eius predicationem ⁊ ſue vite ꝓuerſatōem ac miraculoꝝ operationem ꝓphetant in luce. Unde ipſe dr. Ego ſum lux mundi. Que aūt reſpiciūt redemptōem ⁊ paſſionem ꝓphetant in noīe ſalutis .ſed que reſpiciunt reſurrectōem ⁊ aſcenſionē ꝓphetant in gl̄ia. Et q̄ canticū iſtud ſic ꝓtinet laudis xp̄i plenitudinē ⁊ ſenis morientis ꝓſolatōez. ideo in ſero ⁊ in fine cā taſ in ꝓpletorio Et erat pater eius .ſ. putatiuus .i. ioſeph q̄ meruit vocari pater xp̄i eo q̄ fuit nutritius eius .⁊ mr̄ eius vera. ſ. mirantes nō dubitando. ſed aſſentiendo ⁊ ꝓgaudendo ſup his que dicebant de illo. ſ. ieſu Mirabaſ virgo de his q̄ audierat ab angelo in annunciatōe. ab eliſabeth in ſalutatōe ⁊ iohannis exultatōne. ⁊ a zacharia in iohannis natiuitate Item mirabaſ ipſa ⁊ ioſeph de exultatōe angeloꝝ ⁊ nato xp̄o ⁊ de cantico nouo. Item de aduentu paſtoꝝ ⁊ de reuerentia magoꝝ. Item de aduentu ſymeonis ⁊ laude eiuſdē. Que oīa erant mira ⁊ ammiratōe digna. Unde ambro. Non ſolū ab angelis ⁊ ꝓphetis a paſtoribꝫ ⁊ pentibus .ſed etiā a ſenioribꝫ ⁊ iuſtis generatio dñi accepit teſtimoniū. Oīs etas ⁊ vterq̄ ſexus euentorumq̄ miracula fidē aſtruunt. ſterilis parit. mut? loquiſ . eliſabeth ꝓphetat. magus adorat. vtero clauſus exultat. vidua ꝓfitetur. iuſtus expectat. Et ex ✠bute pueri quem geſtabat inviſibus benedictus ſymeon marie ⁊ ioſeph cum affectu ⁊ gaudio ac deo grās referendo. Quāuis em̄ maria et ioſeph eſſent maiores in ſcīa. ille tū precellebat quantū ad ſacerdotis officiū ad quē ſpectat benedicere ꝓpm. Hos quippe erat in lege q̄ q̄ pentes pñtabant pueꝝ in tēplo ſacerdos bñdicebat illis .ſ. parentibꝫ puero. Et iō benedixit ſymeō pentibꝫ xp̄m pñtantibus .i. bēdixeos dixit ⁊ benedictos p̄dicauit. vel benedictōez a deo eis optauit. Huius aūt benedictionis formā nō hēmus exp̄ſſam .ſed p̄ iſta benedictio intelligi laudatōis ⁊ grārumactionis .ſicut dicimus q̄ creatura benedicit creatori ipm cū gr̄arum actōe laudando. Benedixit pentibꝫ ꝓpter filiū .ſicut econuerſo plerūq̄ benedicunt filij ꝓpter pentes .Et nota q̄ in ioſeph p̄s ſimilitudo erat q̄ nutritor erat ideo non eſt cōi benedictōe priuatus Maria vero q̄ vere eius mater erat. ⁊ de puero magis ad eā p̄tinebat. ideo ad eā ſingulariter ſeuertit reuelando occulta p̄ſagia. Cognouit em̄ illo docente quem geſtabat in vlnis diuinū illud nō eſſe ex ioſeph. ſz ex ✠gine. iō ad eā dirigit ſimonē. ⁊ nō ſolū bñdixit ſz etiā ꝓphetando futura p̄dixit. d. Ecce poſitus eſt hic ꝓaduentū ſuū ⁊ a deo ſtatutus ⁊ ordinatus in ruinā .ſ. ſuboꝝ ſe ſtare putantiū de quibꝫ ipſe dr.ſi nō venſſem pctm̄ non hr̄ent.⁊ in reſurrectōem multoꝝ .ſ. humiliū ſe nō ſtare reputantiū. qui in eū credentes reſurrexerūt a pctis p̄ eū. ⁊ dr in iſrahel. q̄ multi iudei a veritate cadentes fuerūt excecati .⁊ multi prius ſimplices ⁊ ignorantes illuñati ⁊ in ſignū .ſ. federis ⁊ reconciliationis inter deum ⁊ hoīem cui ꝓtradicef Primo a iudeis .deinde a gentibꝫ ſeu pagānis .poſtea ab hereticis hoc non credentibꝫ Hic notandū ſm origenē q̄ in omnibꝫ que de xp̄o narrañ a fidelibus ꝓtradictōem paſſus eſt ſal

so ab incredulis. de ꝗbus ipe ꝯqritur in ps. dicēs Insurrexerūt in me testes iniquitates mēdaces et iniquitas sibi. Potuit eī xps ipugnari sed nō expugnari. Ex q prauā xpiāi ꝺtradicūt ei in moribꝫ et opibus et si nō in fide. et sermōibus qui ꝺfitent se nosse deū factis aūt negāt. Venit ḡ saluator in ruinā nō credētiū et supboꝝ. et hoc p occasiōem. et in resurrectiōem credentiū et humiliū sed p cām. Nō solū aūt alqs i ruinā et alqs i resurrectiōnem venit. sed et vnī eidēq; hoī in ruinā pter et resurrectiōez apparet. in ruinā. s. vitioꝝ et resurrectiōez virtutū. Nec fit resurrectiō virtutū nisi p̄cedat ruina vitioꝝ. Vñ Beda. Nō pōt virtus cū virtꝰ pter crescere. ḡ illa vigeat. vita crescere nō sinat. Tolle superflua et salubria aī surgunt. Vñ notandū q xps destruxit regnū peccati et ꝺstruxit regnū virtutū. pter qō dicit. positus in ruinā et resurrectionē. Ruit eī supbia er eius hūilitate. ruit auaritia er eius pauptate. ruit luxuria in eius castitate. ruit invidia er eius benignitate. ruit gula in eius sobrietate. ruit ira in eius patiētia. ruit accidia i eius labore et vigilia. Et sic xps ꝺstruēdo regnū virtutū. destruit regnū vitioꝝ. ita q eisdē venerit in ruinaz et resurrectiōem. Hā sm Crisō. cū supbo humilis efficitur. lasciuus castus. auarus misericors. et ita de alqs tūc in eadē psona est ruina vicij et resurrectio virtutis. Et ad hoc a deo positus hic in mūdo. tāq; signū ad sagittā. vt ꝗlibz ōnēs p libito iaculū mittērz in eū. Et ꝓphetisans symeon de xpi passiōe ait. Et tuā aīam pertrāsibit p̄ gladiꝰ. i. passio seu dolor passiōis ipius. Nō ei absq; magno affectu materni doloris potuit videre crucifigi filiū. et si sparet morte remotā ac resurrecturā. et post morte victurū. Vñ dicit libro. q q; i parte ipassibili passa ē. plus ōz martir fuit. Dolores quippe quos pariēs effugit hos tpe passiōis. xpi sustinuit. Vñ anselmus. Tūc reposcit debitū ardor vis nature. qō tibi detinuit oli pariture. penaq; feruore estimāt vsure. que cōmuni martiribꝫ debebant iure. Et revelent ex multis cordibus cogitatōes. Christi nāq; passio multoꝝ cordiū cogitationes revelauit. q; ꝓphetarū dicta cogitatiōes et occulta misteria ibi revelata sunt et ꝺsummata. Et hoc quidē velū tēpli figmificauit. qō eo moriente scissum est. vt cētā sanctoꝝ oīm̄z appareret. Et multoꝝ cordiū. i. bonoꝝ et malorū. cogitatōes tunc revelate sūt. q; xpo passo alq credidērit. alq credere noluerūt. et sm bedā antea incertū erat. q iudeoꝝ eurz receptur erāt. et quo nō postea certū fuit. Qristice vt dicit beda vsq; ad finē seculi. gladius tribulatōis aīaz eccie pertrāsit cū signo fidei. ab ipis et reprobis ꝺtradicit cū multos ruere videt. cum revelatis cordiū cogitationibꝫ. vbi bonū semen seminauerat. zizania germinare ꝺspicit. Et notādū q ly vt nō tenetur hic causaliter. nō ei ꝓpter hoc principalit pati voluit xps vt revelarent hominū cogitatōes. sz tenet hic ꝺsecutiue. q; hoc qō ē revelare cogitatōes. secutum est ad passionem xpi. Sicut si dicerē. crimi ad cāpos ut caperer ab hostibꝫ. capi ab hostibus nō fuit de intētiōe mea. sed qōdā ꝺsecutiuū ad eritū meū. et sic similis modus loquēdi. cū dicit sepe in euangelio. Hoc factum est vt implerentur scripture hoc

est non fuit principalis intentio xpi q talia fecit vel passus est. vt implerentur scripture. sed postq; talia euenerūt consecutiue scripture sunt implete. Nō ei prophetia est causa euentus rei. sed ipsa res est causa prophetie. Aliter exponit origenes de revelatōe occultoꝝ petōrū in ꝺfessione vt revelent cogitationes male ꝓfessionē que prius occultabant. que p effectum passiōis in sacramēto pnīe opantis sanantur.

Et ipsa eadē hora qua. s. symeon loquebat de xpo tenens cū invlnis. supuenit et anna prophetissa. non a casu vel ex dispōne humana. sz spūs sancti revelatione. sicut dictū est de symeone. et adorās cū cōfitebatur dño ꝺfessione laudis et gratiarū actionis. laudans deū de tantis beneficijs adimpletis et incarnatione et natiuitate exhibitis phibensq; testimonium de filio ꝺstruens pplō loqbat de illo oībus qui exꝑectabant redemptionē hierusalē. israel annūcians eis natū esse redēptorē. et hūani generis saluatorē. quod ille diu desideratus essz. qui eos redimere et liberare deberet. Omnibus fidelibus qui iugo herodis alienigene granati. liberationez ciuitatis et populi ac etiā spiritualē exꝑectabant. p aduentum xpi in proximo fieri redemptionē a tirānide herodis et demonis promittebat. Hec mulier venerabilis cui? nobilitas extollitur. ꝺtinentia laudat. etas ꝺmēdatur religio predicat. ydonea et dignaval de erat. que dei filio incarnato testimoniū phiberet. Vñ et prophetissa describitur vt eius testimoniū autētizet. q; prophetie inspiratio vel revelatio dīna esse phibet. Vñ de origenes. Juste sancta mulier spiritū prophetandi meruit. q; longa castitate longis etiā tetunis ad hoc culmen ascenderat. Quia ḡ omnē serum et oēm etatē gradum et omnē pfectionē dñs redimere venerat. dignū erat vt oīm̄z in eius natiuitate testimoniū phiberent. Sunt eī tria genera invtroq; sexꝰ mēdata. puta de virginibus. s. maria et christus. ac de viduis. s. anna et symeon. cuius etas ꝺparat anne. Et etiā tertiū genꝰ. s. de ꝺiugatis. s. elizabeth et zacharia. Nullus ergo gradus xpianoꝝ fidelū pretermissus est. de quo nō haberet testimoniū salus omnium. Et aūt dicit anselmus. Oblatus est in templo et a sancta vidua susceptus. vt fideles suos domū dei frequētare. et vt eū mereant suscipere studio sanctitatis intendere moneret. In symeone sene susceptus atq; laudat? est vt vite grauitatem et morū maturitatē se diligere patefaceret. Exulta ergo et tu cū illo sene symeone et anna longeua. pcede in occursum matris et pauli vincatur. cūctā amor timorē expellat affectus accipias et infantē in vlnas tuas. dicasq; sponsa. tenui eū nec dimittā tripudia cū illo sācti?simo sene et cōcine. nūc dimittis seruū tuū dñe. sm̄z būm tuū in pace. Hec anselmus. Moraliter nota q inopinatus concursus istaꝝ psonarū de ꝺbus fit hic mentio. nō sine misterio instinctu dīno factus est. Vñ nos spūaliter in mēte debemus istaꝝ ꝗtuoꝝ psonarū processionez celebrare. Per symeonē qui interꝑtatur audiens. qui et responsum audierat a spiritusancto mētali. s. revelatione sig̃nificat vbi dei studiosa auditō. per annā q interꝑtat gratia et que nō discedebat de templo significat crebra oratio. per ioseph qui interꝑtatur appo-

fitio vel augmentū q̄ ꝛ solicitā curā habuit de puero xp̄o intelligit bonoꝝ opm ꝯtinua appositō. p̄ mariā ẏo q̄ interp̄tat illuminata q̄ ꝛp̄m portauit in vtero figmficat ōine ꝓfectiſſima vnio. Hec aūt q̄tuor pſone xp̄m offerentes in mente debent portare q̄tuor luminaria. Symeon portat lumē sancte meditatōis. anna geſtat lumē interne deuotōis. ioſeph defert lumē ꝛtuoſe ꝓgreſſionis. maria ẏo portat lumē ſupne ꝓtemplationis Hec q̄tuor innuunt in p̄s. cū dr Memor fui dei ꝛ delectatus ſum. ꝛ exercitatus ſum ꝛ defecit ſpiritus me? Et patent in referendo ſingula ſingulis. Et ꝓſiderandū q̄ p̄ſentationi dn̄i interfuerunt quinq̄ pſone Jp̄e ieſus p̄ quem figmficant innocentes maria. ſ. amaꝝ mare. p̄ quā penitentes ioſeph. ſ. accreſcēs p̄ quē pficientes. ſymeon p̄ quē pfecti in via actiua. anna p̄ quā pfecti in vita ꝓtemplatiua Jn quo figmficant illi qui ſunt digni vultui dei in templo dei celeſtis hirl'm p̄ſentari Tandē ſymeon puerꝝ ieſum matri reddidit. quē illa letanter reaccepit. Poſtea vadunt ad altare facientes ꝓceſſionem que hodie repſentant p̄ vniuerſum orbem Procedūt alacriter illi duo venerabiles ſenes. ioſeph ꝛ ſymeō cū exultatōe magna iubilāte? Sequit mater portans regem ieſum cum ineffabili cordis leticia ꝛ anna aſſociat eam vadens ex latere cū reuerētia iubilās ꝛ ipa cum indicibili gaudio. ꝛ laudans dn̄m affectu immenſo. Ab iſtis g̃ fit ꝓceſſio venerabilis paucis quidē ſed valde magnis ꝛ q̄ſi de oī genere hoīm repꝛeſentantibꝫ. Sunt em̄ inter eos ꝛ de maſculis ꝛ feminis. ſenib ꝛ iuuenib ꝫginibus ꝛ viduis. Maria quidem ꝛ ioſeph tanq̄ parētes puerꝝ ieſum in templo preſentauerunt. ſymeon ẏo ꝛ anna vt ꝓlixte preconijs ꝓlixricis laudauerūt Sic ꝛ nos in iſta die miſſaꝝ ſolemnia celebrantes. cereum accenſum. p̄ quem ſignificat puer ieſus in manib baiulamus. ꝛ ꝓceſſionē facientes vſq̄ ad altare deferimus. ꝛ offerimus recolētes illō lumē ineffabile. q̄ō maria ꝛ ſymeon hodierna die portaue rūt in manib Sunt em̄ tria in cereo p̄ que ſignificant tria que fuerūt in xp̄o Nā cera ſignificat carnē xp̄i. que nata ē de ꝫgine maria ſine corꝛuptōe. ſicut apes cerā gignūt ſine alteruꝝ ꝓmixtōe Ignis aūt in cera latens ſignificat aīam xp̄i candidiſſimaꝫ in carne latentem. Jgnis ẏo ſiue lumen ſignificat diuinitatem. q̄ deus noſter ignis ꝯſumens eſt Per hec etiā tria p̄t trinitas deſignari. Cū eſt verſus. Cera. focus. ligmē. tria ſunt mōſtrantia trinū Cū aūt p̄ueniunt ad altare. mater cū reuerentia genua flectit ꝛ dilectiſſimū filiū ſuū deo p̄ri ſuo ſup altare offert. Preſentabat ipa bta ꝫgo maria puerꝝ dn̄o. gratiaſ agēs deo p̄ri de munere tanto. q̄ ipa ꝫgo eū ꝓcepat ꝛ peperat. ꝛ q̄ ipa in tali ꝓle digniſſima deo p̄ri cōmunicabat Preſentatio em̄ puerorꝝ ad templū p̄cepta erat ꝓpter tres cās. tū vt ex hoc infans dn̄o cōſecrarē. tū vt p̄ hoc ōine cuſtodie ꝓmēdarē. tū vt grāꝝ actio deo redderē a quo tale donū parētes acceperūt aē. Sed prime due cauſe. nō habebant locū in xp̄o. q̄ mox ꝓceptus in vtero fuit pleniſſime deo conſecratus. ꝛ diuine cuſtodie per diuinitatis vnionem ꝓmendatus. ſed tercia cauſa p̄cipue locū ba

buit in xp̄o. ꝓ qua beata ẏgo gr̃as agere habuit deo patri ꝓ ommib martiribus vtpote que eum ſingulari priuilegio concepit ꝛ peperit. Quid autem ipſa tunc oꝛauerit quidve dixerit ſcriptū non habemus. Sed forte illa his verba ſaltē ore cordis dicebat. Ecce dn̄e ſcē pater p̄nto tibi filiū tuū a te eternaliter genitū ꝛ de me tꝑaliter natū. Ego p̄nto tibi eū qui tibi ſꝑ eſt p̄ns. Gratias tibi ago q̄ eū tuo munere ſic cōcepi mirabiliter ꝛ peperi ineffabiliter O ſancte pater hunc filiū tuū ꝛ meū tibi offero oblatōem nouā. deū caro factū qui p̄ ſalute mundi oblaturus eſt tibi ſemetip̄m. O q̄ls eſt iſta oblatio. nunq̄ talis facta a ſeculo. Ain̄ dr. Offer filiū virgo ſacra. ꝛ benedictuꝫ fructū ventris tui dn̄o repn̄ta. Offert ad noſtrā oīm reconciliatōem hoſtiā ſcām deo placentem. hec dr. Voluit aūt xp̄s deo patri repn̄tari. qui nunq̄ ab eiꝰ aſpectib latuit nobis in templū vt ſicut non gr̃a ſui deus factus eſt hō. ſed vt nos p̄ gr̃am faceret deos. nec ꝓpter ſe circūciſus eſt in carne. ſed vt nos ſpūaliter circūcidamur. ſic ꝓpter nos ſiſtit dn̄o vt diſcam? deo p̄ntare noſipſos. Deinde aduocāt ſacerdotes ꝛ redimit dn̄s oīm tanq̄ ſeruus quinq̄ ciclis argēteis. q̄ erat primogenitus Quinq̄ ciclis argēteis redimebat primogenitū. ꝛ erat ciclus genus monete obolos. xx. hn̄s. Precepit em̄ lex. oē maſculinū primogenitū tam hoīs q̄ pecoris ſanctū dn̄o vocari dn̄o ſanctificari ꝛ p̄ntari. ac ſanctificatū ꝛ dedicatū dn̄o dici ꝛ ſacerdotis eſſe. ita q̄ primogenitū de tribu leui non redimeret. ſed in miſterio ꝛ ſeruitio domus dn̄i. ſ. tēpli ſp ꝛ ꝑpetuo teneret Primogenitus ẏo de alijs. xj. tribub ſacerdos redimi faceret ꝛ pecio accepto illud ad ꝓpria a ꝑentib referri ꝑmitteꝛ Primogenitum quoq̄ talis mūdi deo offeret. immundi ẏo aut pecio redimi aut mūdo mutari. aut occidi faceret. eſt aūt aīal mundū ad offerendū mū dū ad eſum. Immundoꝝ ẏo aliud eſt immundū ad offerendū ſed mundū a natura vt aſinus. iōq̄ aut pecio redimebat aut agno ꝓmutabat Aliud immūdū ad offerendū ꝛ redimēdū ſeu ꝓmutandū vt caſ ꝛ iō pecū aliq̄ nō hn̄s occidebat. ꝛ ex toto abſtinebat tēpli ꝓficiebat. cū igit xp̄s de tribu iuda vna de vndecim fuerit p̄ꝛ q̄ redimi debuit ꝛ iō redēptus fuit. Accepit etiā mē de manu ioſeph aues p̄dictas. ꝛ genua flectēs offert ſup altare deo p̄ri eas. Obtulit g̃ beata ẏgo tāq̄ pauper cula par turtur. aut duos pullos colūbaꝝ. vnū in holocauſtū p̄ filio. alterꝝ p̄ pctō in hoc ſe ſubdens legi peccatricū q̄ vis nullū haberꝫ pctm̄. Facta g̃ oblatōe ꝛ redemptōe mē filiū reaccepit vt eū ſecū domi reportaret. Ain̄ dr. Oblatio iſta frēs ſatis delicata videt. vbi m̄ fiſtit duob redimitur auib ꝛ illico reportat Gemiet tps q̄ iam nō offeret in templo nec inter brachia ſymeonis. ſed extra ciuitatē inter brachia crucis Gemiet q̄ nō redimet alieno. ſed redimet alios ſanguine ꝓprio. q̄ redemptoꝛē miſit eum deus p̄ p̄plo ſuo. Iſtud eſt ſacrificium matutinū. illud aūt veſpertinum. hec dr. Miſtice p̄ primogenita aīaliū ſignificat ille qui vnigenit? dei dignatus ē naſci primogenitus. ſ. dignitate oīs creature. qui eſt vere ſanctus domino. q̄ ſine peccato Moraliter aūt p̄ primogenita ſignificant bone acti-

onis initia. que quasi corde gignimus er dei gra. Cõ
monemur ḡ hic. vt oĩa primogenita nra deo offera
mus. quicqd bonũ ⁊ iustũ in nris opib⁹ inuenimus
eius gre nõ nostris meritis deputemus dicẽtes. nõ
nobis dñe nõ nobis. sed nomi tuo da gloriã. Si aũt
imundũ aliquid parimus. i. si pctm in ope ꝑpetra⸗
mus. occidamus. i. malũ pe nẽdatõem radicitus
euellamus. aut certe mutemus illud mũdo. declinã
tes a malo ⁊ facientes bonũ aut reddamus quinq
ciclis bona opa ⁊ dignos frcũs pemitẽtie ꝑ quĩq sẽ⸗
sus corpis faciẽtes. Cõmonemur etiã hic vt si i gre
ge opum nr̃oꝝ agnũ innocẽtie vl principales virtu
tes q̃lis est caritas. castitas. hũilitas. patiẽtia. ⁊ hu
iusmõi inuenim⁹. deo offeramus. i. ꝙ digne vnim⁹
nõ nris meritis deputem⁹. sed illius. q̃ ait in euãge
lio. Sine me nihil potestis facere. ipe ei dare ⁊ ꝑ
ficere Si aũt tã pauꝑes sumus vt i ope nr̃o agnũ ⁊ di
uitias inocue vite. vl principales ⁊tutes nõ inuenia⸗
mus offeramus saltẽ duos turtures vl duos pullos
colũbaꝝ. i. duo genera ꝙpũctõis. videlicz timoris
et amoris ⁊ nõsolũ ꝑ nris alioriqꝫ diluẽdis pctis
sed etiã ꝑ ipetrandis virtutib⁹. ⁊ desiderio pñie ce⸗
lestis quotidie desideamus. Et sic vnũ ꝑ pctõ offeri⸗
mus dũ de malis ꝑpetratis gemim⁹. altez i holocau
stũ q̃ amore celestiũ inflãmam. Moraliter hic at⸗
tendẽda sũt tria. s. misteriũ purgatõis marie. sacra
mentũ delatõis dñice ⁊ significãtia oblationis facte
Quãtũ ad primũ sciendũ. ꝙ maria q̃ interꝑtat stel
la maris vel amaꝝ mare designat aiam siue sit i luie
vite ꝙtẽplatie siue i amaritudie vite actiue. Et vtri
qꝫ necia est purgatio. ꝙ vicz aia ꝙtẽplativa purget
a superbia. qđ fit p timorẽ. ⁊ aia activa a negligentia
qđ fit p rigorẽ ⁊ laborẽ. In ihrusalẽ em̃ que interꝑ⸗
tatur visio pacis. ⁊ significat vitã beatã. nemo ĩfer⸗
tur nisi prius dies purgatõis eis impleanť. Quia
nisi qs fit plene purgatus. ita purus sicut fuit i bap⸗
tismo nõ potest venire ad istã ihrusalẽ vel etiã in rẽ
plũ celestie. Talis aũt purgatõ celebrať vel hic i pñi
ti ꝑ penitẽtiam aut tribulatões ⁊ hmõi vel in pẽis
purgatorij. Quantũ ad secundũ sciendũ ꝙ legimus
xp̃m delatũ in ihrusalẽ vt hic ⁊ legimus eũ delatum
in egiptũ. in quo docemur. ꝙ proles mẽtis nr̃e q̃ est
intelligẽtia. nunc eleuãda est ad ꝙtemplatõem eter
noꝝ que ꝑ ihrusalem designať. que visio pacis iter
ꝑatur. nũc vero deprimẽda est ad ꝙsideratões ꝓxio
rũ deferũ. que ꝑ egiptũ designať. egiptus em̃ tene⸗
bre interꝑtatur. Possumus etiã aliter q̃qꝫ nũerare
loca in q̃ rp̃s portať vel ducit. s. i ihrusalẽ. egiptũ
desertũ. montẽ excelsum. ⁊ templi pinnaculũ. ⁊ ista
quinqꝫ loca significãt quinqꝫ status in quib⁹ inuemi
tur xp̃s. Ihrusalẽ significat vitã ꝙtemplativaz vbi
est visio pacis. Egiptus significat vitã activaz in q̃
est merorꝝ angustia tribulatõis. Desertũ significat
religionẽ in q̃ insistiť ieiunijs Mons excelsus figni
ficat fastigium ꝓfectionis. Pinnaculũ tẽpli ẽ sedes
magistraľ. ⁊ in his statib⁹ inueniť ihsus. q⁹ in oĩ sta
tu ecclesie põt inueniri ihsus. s. salus. Sz cõsidera
quis portauit eũ in ihrusalẽ ⁊ alubi. ⁊ inuenies ꝙ in
ihrusalẽ ⁊ i egiptũ tulerũt xp̃m maria ⁊ ioseph stel
la maris ⁊ augmentũ fides. s. ⁊ caritas. In desertũ

ductus est a spiritu sancto. sed in montẽ excelsum ⁊
sup pinnaculũ tulit eũ ꝺyabolus ⁊ ideo timere dñt
prelati ⁊ magistri. ne eos portauerit ꝺyabolus i mõ⸗
tẽ excelsum. s. ꝓfectionis ⁊ in cathedrã magistrationis
Quãtũ ad tertiũ est notãdũ ꝙ oblatio ĩdeterminа
te fiebat de turture vl colũba. ꝑ turturẽ q̃ est soluaga
⁊ casta. intelligiť vita ꝙtemplativa. ꝑ colũbam ⁊ o
que gregatim volat ⁊ fecũda est. significať activa Et
vtraqꝫ amis gemitũ hz ꝑ cantu. sz aliter ⁊ aliter. Ge
mitus em̃ turturis cõperit ꝙtẽplativis. ⁊ hic gemi⸗
nať. vñ dr par turturũ. Primus gemitus ẽ amoris
de quo dicẽ aplus. ꝙ intra nos gemimus adoptõnẽ
filioꝝ dei expectãtes. Secũdus ẽ devotiõis de quo
dicẽ idẽ aplus. ꝙ spũs postulat ꝑ nobis gemitib⁹ in
enarrabilib⁹. Gemitus vero colũbe ꝙtinet activis.
⁊ hic ẽ dupler. vnde dicitur duos pullos colũbarũ.
vnus est ꝙ pctis ꝓximi. sz illud ysaie. q̃si colũbe me
ditantes gememus. Alius est pro pctis alienis sm
illud trenoꝝ. oĕs porte eius destructe. sacerdotes ei⸗
us gemẽtes Hũc quadruplicẽ gemitũ offerre dñt
qui agnũ. i. innocentẽ nõ hñt. Predicta igiť recol⸗
ligẽdo dicẽdũ ꝙ in hac purgatiõe. delatõe ⁊ oblati
one significať ꝙ qui purgatus ẽ a superbia ⁊ negligẽ
tia. ⁊ dispositus ẽ vt ascẽdat ad ꝙtemplationẽ dei. ⁊
descendat ad ꝙsiderationẽ sui. et rursus ascendens.
gemat er amore. ⁊ devotõe ⁊ deorsum rediẽs gemat
er ꝙtritiõe ⁊ ꝙpassiõe. In his ꝙsistit pfectio fidelis
aie deo devote Et q⁹ vtrqꝫ vite deo sunt accepte. nõ
est diffimilũ virũ pro dño turtures an colũbe sint ob⸗
late sed indifferẽter est dictũ. par turturũ aut duos
pullos colũbarũ Vidisti ergo in predictis. xp̃i et
pnũ eius ⁊ pauꝑtatẽ q⁹ pauꝑũ tm̃ habebãt oblatio
nẽ. Si aũt vis informari de hũilitate. ꝙsiderata ob
latiõe ⁊ redemptiõe ac legis observatõe. de facili po
teris aduertere. Aduerte etiã hic de xp̃i hũilitate.
qũo a p̃cedẽtib⁹ sit aucta successiue. Nã in natiuita
te se habuit vt pauꝑ hõ. i circũcisione vt pauꝑ ⁊ pec
catoꝝ hõ. sed hodierna die vt pauꝑ ⁊ pctoꝝ ⁊ servus
Vt pauꝑ quidẽ in eo ꝙ pauperũ oblationẽ elegit.
vt pctoꝝ vero in eo ꝙ ipe cũ matre ꝑ oblatõnẽ expia
rivoluit. vt suus aũt in eo ꝙ redimi se fecit Et q⁹
vt visum ẽ potuit circũcisionẽ filij ⁊ purgationẽ mris
tulerũt iesũ hierusalẽ vt sisterẽt eũ dño. Secũdũ ẽt
diligẽter aduertẽdũ ꝙ ex p̃dictis tribꝰ moraliter in
struũtur fideles. vt cũ tẽplũ dei materiale. i. eccĩam
ingredivoluerit in ipis tribꝰ circũstantijs se debãt be
ate regimi ⁊ rp̃o ꝙformare. vt videlicz sint a pctoꝝ
scoria purgati ⁊ circũcisi quo ad primũ. sint brachij
scẽ matris eccĩe deportati. quo ad secũdũ. sint recte
intentionis fine ordinati. quo ad tertiũ. Primo er
go ingressuri eccĩam debent a pctoꝝ scoria eẽ purga
ti ⁊ circũcisi. nã beata virgo anteqꝫ ingrederet in tẽplũ
post partũ sui immaculati filij dies purgatiõis iple
uit. ipse etiã filius anteqꝫ induceret in tẽplũ circũci
divoluit. Nõ ꝙ mẽ purificatõe indigeret aut filius
circũcisione. cũ illa nõ suscepto semĩe ꝙceperit ⁊ ipe
ex intacta virgine natus fuerit vteraqꝫ tñ i hoc legẽ stu
revoluit. vt nobis daret forma purificatõis ⁊ circũ
cisionis spũalis. q⁹ purificari ⁊ circũcidi debemus
a vicijs ãteqꝫ eccĩaz ingrediamur ⁊ deo offeramꝰ. si vo

lumus q̄ ei nr̄a placeat oblatio. q̄ ꝑ ꝝ bed̄a. Nemo
nisi purificatus ⁊ circūcisus a vicijs dominicis ē di
gnus ꝺspectib⁹ Et quo trahit̄ documentū. q̄ nullus
ingredi d⁹ eccl̄iam cū ꝺscientia mortalis crimis nisi
prius fit ꝺfessus vel saltē ꝺtritus. si nō adsit copia cō
fessoris. ⁊ q̄ ingressuri eccl̄iam prius dēt purificari
a pc̄is saltē generali ꝺtritōe. etiā si nō habeāt ꝺsciē
tiā certi pc̄i. cū bonaꝝ mentiū sit culpā timere. vbi
culpa non exist̄it. exemplo btē v̄ginis purificatōne
minime indigentis. ꝓpter q̄ ꝺsuetudo est q̄ aq̄ bñdi
cta habet̄ añ fores eccl̄ie vt ingressuri eius aspsione
purificēt̄ etiā a venialib⁹ q̄ de mortalib⁹ sibi ꝺscij nō
exist̄ut ¶ In cuius figura labiū cū aq̄ erat añ ostiū ta
bernaculi. ⁊ ibi aaron ⁊ filij eius ingressuri tabernacu
lū lauabāt manus ⁊ pedes ¶ Ecce dēt eē brachijs
scē mēis eccl̄ie supportari. sicut ip̄s portatus ē in tem
plū brachijs sue matris vt de fidelib⁹ digne eccl̄iam
ingredientib⁹ dicat ip̄a mr̄ eccl̄ia illud osee. portabā
eos in brachijs meis Extra ista aūt brachia vnitat̄
eccl̄ie sunt hæretici. q̄ oberrāt a fide. scismatici q̄ deui
ant a caritate. ⁊ oēs excōicati q̄ ꝑscisi sunt ab vnita
te eccl̄ie ¶ Q̄ eñ oēsq⁹ nō portant̄ in brachijs eccl̄ie.
nō sunt ydonei ad ingress̄um eius ¶ Unde ciprianus
¶ Nō ꝑt hē deū patrem. qui nr̄is eccl̄ie nō tenet vni
tatē. Frustraḡ ⁊ indigne eccl̄iam materialē ingredi
tur. q̄ inter brachia eccl̄ie mistice nō ꝺstringit ¶ Ter
cio dēt eē recte intentiōis fine ordinati. vt viz cau
sa deuotōis ⁊ orōnis ingrediant̄ eccl̄iam. non cā va
ue simulatōis. sicut ypocrite. nō cā ostentatōis ⁊ in
anis glorie. sicut illi q̄ se ornāt in vestib⁹ ⁊ alijs vt ap
pareāt hoīb⁹. nō cā lasciuie ficut q̄ vadūt ad eccl̄iaz
ad videndū mulieres. vel viros vt ꝺcupiscāt ⁊ ꝺcu
piscāt̄ nō cā vanitatis. ⁊ solatij. ficut q̄ vadūt ad ec
clesiam vt vacent vanis colloquijs. cachinnis ⁊ leui
tatib⁹ nō cā questus ⁊ auaricie. ficut clerici q̄ vadūt
ad eccl̄iam solū ꝓpter p̄sentias sibi dandas. vel qui
vadūt ad negotiatōem ⁊ cā lucri t̄palis ¶ Dī eñ om
nes q⁹ finem debitū non intendūt. nō sunt digni in
gredi in templū q⁹ ingredientes nō filiunt se dño.
nec venīūt spū in templū ¶ Si nō vident xp̄m. nec eū
amplerari p̄nt spiritualib⁹ aīe brachijs ¶ Et nota
q̄ ꝑ ꝝ bed̄a q̄ ille post circūcisionē hirim. illatus ⁊ do
mino oblatus est. qui iuxta eum qui dixit. declina a
malo ⁊ fac bonū posiḡ deq̄ a pc̄is. bonis cepit o
peribus habūdare. qui dicere p̄t oculi mei sp ad dñm
⁊ audiā vocem laudis tue. qui ōt xp̄i odor sumus.
⁊ leuaui manus meas ad mandata tua. ⁊ ꝓuerti pe
des meos in testimonia tua. qui siue manducat siue
bibit siue aliud quid agit oīa in gloriam dei facit. ⁊
ōt ḡ dulcia faucib⁹ meis eloquia tua dñe. ⁊ ad ex
tremū. cor meum ⁊ caro mea exultauerūt in deū vi
uum ¶ Quare aūt saluator in templum portari vo
luit. ꝑter rōnes alias potest eē. vt ꝑ suam presentiaz
templum sanctificaret. sicut baptizatus est. vt ipse
aquas sanctificaret ¶ Nō sicut p̄ baptismū xp̄i non so
lum sanctificata est illa ps aque iordanis q̄ tetigit
carnē xp̄i. sed ⁊ oēs aque. sic p̄ eius relationē in tē
plum illud. in hierusalem sanctificata sunt oīa tem
pla in eius noīe dedicata ꝓpter q̄ statūm est. q̄ in
ecclesijs d⁹ haberi etiā corpalis xp̄i presentia. vide

¶ Capitulum. xii.

licet in sacramento. Unde etiam ibi recondunt̄ reli
quie sanctoꝝ. ibi etiā ministeria fiunt angeloꝝ. ⁊ iō
dignū est vt eccl̄ie inveneratōe habeant̄. ⁊ nō nisi cū
summa reuerentia ⁊ deuotōe frequētent̄. Unde sm
p̄s Domū dei decet sanctitudo. Sūt aūt hæc exempli
de templo mentali in q̄ ⁊bum eternū quotidie in
ducit̄ a deuotis fidelib⁹. de quo ait ap̄s. Templum
dei sanctum est q̄ estis vos. Et q⁹ nobilitas cuiusli
bet rei ex eius causis colligit̄. hinc est q̄ hmōi rēpli
nobilitas colligit̄ ex quatuoꝝ causis. s. ex efficientis
dignitate. ⁊ materie preciositate. ⁊ forme speciosita
te. ⁊ ex finis honorabilitate. Primū p̄z. q⁹ hæc rēplū
q̄ est mens aīe rōnalis est ab ipso deo met immedi
ate creatū. ⁊ hoc arguit maximā aīe nobilitatē. naz
ad creandā aīaz deus nō aduocauit aliquā creaturā
sed ipsa trinitas semetipsam inuitauit. d. faciamus
hoīem. Nō eñ hoc ⁊bū dixerit ds ad angelos vt dē
aug. sed ip̄e p̄t ad alias psonas in diuinis. Et ex hoc
ostendit̄ hoc esse opus singulare ipsius trinitatis
Secundū p̄z. q⁹ non ex aliq̄ preiacente materia fcā
est aīa. sed ex nihilo. In oīb⁹ eñ rebꝰ creatis non in
veniebat̄ aliq̄d materiale ita nobile vt ex eo posset fi
eri aīa rōnalis Non quidē terra vel aliq̄d aliorꝝ ele
mentoꝝ. nec celū. puta sol. luna. stelle seu aliq̄d cor
poꝝ celestiū fuit dignū intrare ꝺpositōem aīe rōna
lis vt materiale principiū eius esset q̄ longe altioꝝ
nobilioꝝ eis exist̄it. ⁊ iō facta est ex nihilo q̄d ad ma
ximā nobilitatē ei cedit. Tercīū p̄z. nā forma ratō
nalis aīe est nobilissima cū sit ymagine dei insignita
Non eī deus impressit aīe ymaginē alicuius rei cre
ate. sed formā sue ipsius ita q̄ ipa forma aīe rōnalis
non est aliud ḡ quedā relucentia ipsius beatissimē tri
nitatis Nec poterat beata trinitas magis aīam rōna
lem nobilitare ḡ ei eam sibi assimilauit ⁊ ꝓprie ymā
ginis formā quā impressit. vt q⁹ similitudo est cā di
lectionis ⁊ vt aīa oēm affectum dilectionis in ipsuꝫ
converteret cū nihil sibi simile in rebꝰ creatis inuemi
ret. Quartū p̄z. nā deus non ad aliū finem creauit
aīam ḡ ꝓpter seipsum. vt viz esset habitaculū suū.
iuxta illud p̄s. Qm̄ elegit dñs syon. i. aīam specula
tricē. elegit eam in habitatiōem sibi. Et q̄m ad hoc
eā elegit summe eius inhabitiōem ꝺcupiscit. Iuxta
illud puer. Prebe fili cor tuū mihi. Et illud sapīe.
Deliciæ meæ esse cū filijs hoīm. Und̄ q̄cunq⁹ deus
hmōi aīam digne preparatā inuenerit quasi voto po
titus ōt illud p̄s. Hec requies mea in seculū seculi
hic habitabo q̄m elegi eā. Si igit̄ fidelis aīa si nobi
litatē tuam et omnibꝰ premissis causis attenderes.
vtiq⁹ nunq⁹ peccares. Unde ber. Si nobilitatē tuā
cognoscis o aīa mea. peccatum abhoīaris. Et certe
in tantū ꝺsideratio nobilitatis aīe ducit in abhoīa
tionem peccati. q̄ etiā nō hñdo respectū ad premia
vel ad penas adhuc induceret ad non peccandū. q⁹
anima nobilis omīa ista caduca reputat minis vilia
⁊ indigna ad hoc vt ipsa eis velit coinq̄nari. Et hæc
est quedā sancta ⁊ nobilis superbia aīe generose. quā
etiā habuit ille gentilis seneca qui dixit. si scirē deos
ignoscituros ⁊ hoīes ignoraturos. adhuc ꝓter pcī
vilitatē peccare dedignarer ¶ Hoc igit̄ templū dei
mentale debet esse ornatum ⁊ depictum varijs colori

bus vtutū. viz colore albo castitatis. rubeo voluntarie p̄ xp̄o passiōis. croceo spūalis iocūditatis. viridi virtuosi exercicij. blaueo celestis desiderij. aureo caritatis demū nigro hūilitatis. In istō templū sic ꝓpositū sic ornatū debemus inducere puer̄ iesum: vbum eternū ibiq; debemus offerre p̄ eo par turtur̄ aut duos pullos colūbar̄. i. geminā dilectionem dei viz et p̄rimi. vel solitudinē ꝓtemplatōis et publicū actionis. aut castitatē mentis et corpis q; turtures sunt aues castissime. ad multiplicatiōem bonor̄ opr̄ q; colūbe sunt aues in ple fecunde. Debemus etiā cū cū symeone portare in vlnis amplexādo eū brachijs veri amoris. Debemus nihilominus cum būdicere p̄ oīb; būficijs menti in hmōi p̄gustatiōe diuine dulcedinis exhibitis vt sic desiderio dissolutōis affecti beatā fruitionē verbi eterni expectemus. cantantes canticū iubilosum cū symeone et dicētes. Nunc dimittis seruum tuū dñe. sm vbū tuū in pace. Magna ē ergo p̄ns solēnitas p̄ter multa. q̄ in ea facta sunt quā tñ tria spāliter attollunt. Primum est xp̄i in templū inductio presentialis. Secundū est patrē tū eius pro eo oblatio legalis. Tertiū est symeonis senis ꝓsolatio salutaris. Et ex hac tria festū illud sortitur tria vocabula. Hā ratione primi dictū ē ypapāti q̄ idē est q̄ presentatio eo q̄ in ipo die xp̄s p̄ntatus ē in templo. Rōne secūdi dr̄ festū purificatiois eo q̄ tūc beata vgo pro sui purificatōne sc̄m legem licet nō indigeret oblationē fecit. Ratione tertij dr̄ candelabrare festū luminis. eo q̄ hodie cādelas benedictas et accensas in manib; gestamus. repsentātes et sectātes in hoc deuotionē symeonis. Hoc tē plū dñi sanctū. de quo hic dr̄ in monte moria est constitutū in quo voluit abrahā īmolare ysaac filiū suū in quo etiā loco iacob dormiēs vidit scalā erectā vsq; ad celū. In hoc quoq; mōte videdō dō angelū stantē et cedentē populū in terrā corruit. et penitēs grauiterq; se affligens a deo veniā meruit. In hoc mōte aurea virna iebusei erat. quā dō ad ꝓstituēdā ibi domū dñi emerat. eo q̄ misericordiā in illo loco consecutus fuerat. In hoc sancto loco cum salomon ope cōsummato dño sacrificia offerret nebula implenit domū. et apparuit gloria dñi. et ignis descendēs de celo deuorauit holocausta. Cuz aūt ibi flexis genib; et manib; ad celū expansis salomon dñm oraret vt quicūq; beneficia petiturus ingrederet. preces eius a dño recipentur. apparuit ei dñs dicens. exaudiui orōem et deprecatōem tuā. elegi eā et sanctificaui mihi locum istum. In hoc loco helyodorus a rege anthiocho missus vt locū sc̄m violaret et spoliaret. flagellatus et sine intermissione multis plagis vulneratus vbe ratus est. Templū aūt dñi vocat q; in eo sacrificia dño offerebant. sed mō ꝓfecratū est in honore saluatoris mūdi et genitricis eius marie. Qđ liz primo a babilonijs et postea a romanis fuerit destructū. a fidelibus tñ et religiosis viris ope rorundo in eodē loco magnifice et miro artificio eli iter repatū. In hoc loco beata vgo cū alijs virginib; dr̄ ministrasse. templi cortinas vestimēta sacerdotalia prepando. lras sacras addiscens. ieunijs. vigilijs. orōnib; et diuinar̄ lectionum studijs vacans In hoc loco dū sanctus za

charias incensū dño offerret. apparuit ei angelus nūcias sibi orationē suā esse exauditā et iohānis natiuitatē futurā. In hoc locovt hic dicit. dñs noster iesus ꝓs a pntibus est oblatus. a symeone suscept? a sancta anna vidua oībus qui expectabāt redēptionē ist annūciatus. In hoc templo iesus cū iaz duodecim esset annor̄ inuentus est. ad disputationē sedens in medio doctor̄. Supra pinnaculū huius tēpli iesum dyabolus statuit. et vt se deorsum mitteret tēptando suggessit. Ab hoc tēplo vendētes et ementes eiecit ac mensas numulariorum et cathedras columbas vendētiū euertit. In templo hoc dū moraretur in hierusalē docebat iudeos. licet eū emulātes. In tēplo hoc liberauit adulterā ab accusātib; eā. Imminente etiā eius passione tota die erat in templo hoc docēs. et vespe in bethaniā secedēs. Huius templi velū in morte eius scissum a sūmo vsq; deorsum. vt pateret introitus ad sc̄a sc̄or̄. Ab huius tēpli pinnaculo vsus meridiē beatus iacobus apls. primus sub gratia hierosolimor̄ eps predicās p̄cipitat? martirio est coronatus. Iter hoc tēplū et altare qđ est añ templū foris in atrio ad meridiē. zacharias filius barachie martir occubuit. Ipm vo tēplū rotundū ꝓfiat ex octo pietib; ꝓclusuz exterius p̄ circuitū. interius vo ingentibus colūnis marmoreis p̄ triuiū. in medio quoq; in ipa altitudine in modū fornacis est obductū. Est aūt intrinsec? scriptū in supremo ordine Audi dñe ymnū et orōem quā famus tuus orat coram te hodie. vt sint oculi tui apti et aures tue intēte sup̄ domū istam die ac nocte. In vnoquoq; vo pariete extrinsecus scripti sunt singuli istor̄ vsuū in circuitu. ita vt p̄ totā ciuitatē legi possint Contra ciuitatē Pax eterna ab eterno pācē sit huic domui. Contra tēplū militū. Bene fūdata est dom? dñi supra firmā petrā. contra bethaniā. Nō est hic aliud nisi domus dei et porta celi. contra montē oliueti. Bti q̄ habitāt in domo tua dñe. ꝓtra vallē iosaphat Būdicta gloria dñi de loco sc̄o eius. ꝓtra' clausitrū templi. In domo dñi oēs dicent gloriā. Contra mōtē syon. Templū dñi sanctū est dei cultura ē. dei edificatio est. Item ꝓtra ciuitatē. In domū dñi letātes ibimus. Hoc templū in inferiori parte vrbis in vicinia muri ad orientē nec longe a muro ad meridiē ē situ. In huius tēpli eccia solebāt cē cū abbate canonici regulares. sm regulā bti augustini dño famulātes. nō lōge aūt ab hoc tēplo dñi est tēplū aliud īmēse quantitatis. et altitudinis. qđ domus saltus. i. de ligmis libani dr̄. et tēplū salomonis vocat. q; salomō ibi docebat et iudicia faciebat. et ad distinctionē alterius ꝓdicti qđ specialiter appellat tēplū dñi. Ut ḡ maria et ioseph pfecerūt oīa que sc̄m legē debebantur. nihil obmittentes q̄uis nō tenerent. recesserūt de hierusalē volentes redire in galileā in ciuitatē suam nazareth. Erat quidē vt dicit throphilus eor̄ ciuitas bethleē sicut patria. Nazareth vero tanq; habitaculū. vadet tu semp cū eis et adiuua portare puerū iesum. et seruias eis in quibus poteris. Oratio

O Jesu desiderabilis. quo in tēplo iussio symeoni. te ad videndum desiderāti. ad amplexandū misericorditer tribuisti. xpi iesu dul

cissime. ⁊ toto desiderio te expectãti teipm clemẽter indulge. ⁊ quicqd impuritatis in me inueneris. pgẽam purificantẽ expelle. ⁊ cor meũ templũ tuũ dignanter inhĩtando pfice ibi te brachijs desidery amplexer ⁊ teneã Da mihi sp desiderare te fontẽ lumimis q̃ es apud patrẽ. ⁊ nõ prius de hac vita ereã. q̃ te oculis cordis videã. q̃ es amor ⁊ desiderũ vita ⁊ õmiũ te desiderãtiũ Amẽ ¶ De fuga dñi i egiptũ Correspondet euangelio. Angelus dñi apparuit in somnis ioseph ⁊c. ¶ Capitulum XIII.

QVm ergo maria et ioseph pgerent vsus nazareth nesciẽtes adhuc sup hoc pfilium dñi ⁊ timor iaz de puero incipet dilatari angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicens ei vt surgens acciperet puerum ⁊ matrem eius ⁊ fugeret in egiptum q̃ futur eẽt vt herodes quereret puerũ ad pdendum eum Qm̃ humilitatẽ pfectam trium spãliter ordinari decet comitatu vtutum .s. pauptatis in fugiendo diuitias vt fomẽta superbie. patientie vo in equanimi ppessione ptemptus obedientie quoq; in alienis parendo mãdatis. ideo supne reuelatõnis oraculo. ihesus in egiptũ transferr vt pegrinus ⁊ paup. in puulis ipsius cã occisis occidit. ⁊ quasi in quolibet trucidatur ⁊ ad priam reductus adeo erat subditus parentibo vt nũq̃ vel ad momentũ secederet nisi cũ duodecim factus annor remansit in hierlm. nõ sine matris dolore quesitus. nec sine gaudio inuentus ¶ Joseph vo euigilãs matrẽ excitat. ⁊ q̃cunq; ipse ab angelo audierat ei narrat Jpavo incõtinenti ⁊ nulla mora ptracta surrexit. ⁊ ad iter arripiẽdũ dispposuit se Cõcussa sunt em̃ ad hãc vocẽ oia viscera eius ⁊ etiã circa salutem filij nolebat negligens saltẽ inuenirí.

Conspice ⁊ meditare ista. quõ puer ihesum dormiẽtem mater eleuat. ⁊ puer sic ĩportune excitatus plorat. ⁊ ppatere ipis si qua in te sunt viscera pietatis Cogita q̃ ꝯsolatio matri esse poterat q̃n ipa puella delicata. q̃ de ptu recenter surrexerat in terrã longinquã p vias aspas ⁊ incognitas cogebat fugere. q̃n puer tenellũ fic p vias longas cogebat circũferre. q̃n inter ydolatras ꝯpellebat manere Jgit de nocte vsus partes egipti ire ceperunt. quia nox magis q̃ dies fugẽ ꝯperit vt sic negociũ magis occulte fieret ⁊ secretius picula imminentia euaderent ne. s. fuga a videntibo accusari apud regẽ posset Licet em̃ de hoc haberent reuelatõem diuinam non tñ ꝓpter hoc debebãt obmittere. qõ poterant facere scõm viã humanã Ecce fugit xps ⁊ nocte fugit vt fuga q̃ p se difficilis ẽ. noctis obscuritate difficilior fiat Fugit ãt in egiptuz vt eos spãliter illuminaret pre ceteris ⁊ sanaret Unõ augu. Audi etiã magni misteriũ facti. Moyses q̃nq; in egipto phidis clauserat diẽ. Illuc xps aduenies sedentibo in tenebris reddidit lucem Unde ⁊ crisf. Sed quare in egiptũ. Recordatus est em̃ dñs. qui in finem non irascit. quanta mala fecerat sup egiptũ. ideo misit filiũ suũ in eã. dans illi reconciliationis signũ. ⁊ ppetue amicitie pignus. vt dece plagas egipti vna medicina sanaret O mutatio dextere excelsi vt plus q̃ ante fuerat psecutor populi primogeniti. postea fieret custos filij vnigeniti. Et ite in egiptum populus mittit vt illam regionẽ que pre oĩbus terris flamma impietatis ardebat. igne potius fidei succenderet. ex his psuadens etiã de alijs mundi ptibo speranda esse meliora. Et vt etiaz addiscamus q̃ ab ipsis vite initijs ad temptatõnes debeamus atq; insidias prepari. nã ab ipsis cunabulis xpi istud effectũ est vt eũ vix hoc audiens cũ videris te tribulatões varias ⁊ mille sustinere discrimina nihil oĩno turberis. sed vt isto mumitus exẽplo viriliter cuncta sustineas scias tribulatões maxias insepabiles quasdã comites esse virtutũ. hec crisf. Ideo etiaz fugit in egiptũ magis q̃ in aliã terrã. vt oĩderet se vex moysen. vt sic moyses pplm di de pharaõe ⁊ egipto liberãs in terrã duxit promissionis. ita ipse pplm fidelũ de dyabolo ⁊ inferno liberans secũ ad regnuz deduxit beatitudis. Multa qui dẽ bona ꝯsiderare potes ĩ pñti negocio ⁊ materia. Primo ꝯsidera quẽ admodũ dñs in sua psona circa pspa suscepit etiaz aduersa. etem̃ in natiuitate sua magnificatus fuit a pastoribo tanq̃ deus. ⁊ pax post circũcisus tanq̃ peccator Deinde venientes magi eũ plurimũ honorauerunt. ⁊ ipe nihilominus in stabulo remanẽs inter bestias stabat ⁊ vt cuiusdã homunculi filius plorabat. Postea pñtatus in tẽplo symeõ ⁊ anna exultauerũt q̃plurimũ. ⁊ tunc ab angelo dr q̃ fugiat in egiptũ. Et multa talia in vita sua poteris ppendere q̃ ad nostrã instructõem possumus retorq̃re. Unde crisf. Si sericors ds mestis rebo quedã etiã iocunda pmiscet qõ certe in sanctis oĩbo facit. quos nec tribulatiões neq; iocũditates finit habere pstinuas. sed tũ ex aduersis. tum exsperis iustoz vitã quasi admirabili quadã varietate ptexit. Qõ hic quoq; eũ fecisse ꝯsidera Videndo quippe scus ioseph gravidã sponsam in turbatõem incidit maximã. Sed affuit repẽte angelus suspitõem soluens ⁊ timorez prius extinguẽs Deinde videns puer signo natũ maxima exultatõe repletus est. Sed rursus huic gaudio periculũ grande successit cũ tota ciuitas turbaret ⁊ ipse rex fureret Sed ⁊ hunc merorẽ rursus letitia subsecuta est. apparitio viz stelle ⁊ adoratio magoz. Post hanc quoq; iocunditatẽ iter piculũ iterumq; formido. Quesiit herodes a tam pueri ⁊ fugere necẽ esse ⁊ in longinqua transire. hec crisf. Cũ ergo ꝯsolatõem habueris tribulatõem expecta ⁊ econuerso. Unde nec in ꝯsolationibo debemus extolli. nec in tribulationibo frangi. Dat em̃ nobis ꝯsolatões ad spem subleuandam ne deficiamus. ⁊ tribulatões ad humilitatẽ ꝯseruandam vt cognoscentes nostrã miseriã sp in suo timore stemus ¶ Secõ ꝯsidera circa dei ꝯsolatões ⁊ beneficia q̃ q̃ ea pcipit. non pcipienti se preferre non debet. ⁊ qui nõ pcipit nõ deiciat animo. nec pcipiẽti inuideat. nam ⁊ angelor locutões fiebant ioseph ⁊ non matri. cũ tñ longe esset ea inferior. Itẽ ⁊ qui pcipit si nõ pcipit p suo velle nõ dz esse ingratus vel murmurare. cũ etiã ioseph q̃ tantus erat apud deuz non palã sed in somnis tales locutões acciperet.

Tercio ꝯsidera qualiter deus pmittit suos tribulatõnibo ⁊ psecutionibus vexari. Errore magna erat tribulatio matri ⁊ ioseph. cũ viderent puer iesũ ad oc

cisionem queri. Quid ẽm grauius audire poterant. Jñ hoc etiã tribulatio erat .q in terrã longuquam quã ignorabant. ꝛ pvias aspas eos ire oportebat. cũ eẽnt inabiles ad cũdẽ. dña ꝓter inuẽtutẽ ioseph vo ꝓter senectutẽ. Ipse etiã puer quẽ portare hẽbant adhuc tenerrimus erat Peregrinari quoq; hẽbant in terra aliena. pauper ꝛ quasi nihil hñtes Hec ẽm ista sunt afflictionũ materia. Tu quoq; cũ turbaris patiam habe. nec credas tibi a deo ꝓmulgiũ dari. qđ nec sibi tribuit nec matri. Quarto ꝯsidera benignitatẽ dñi. Vides q; cito psecutõem patiẽ ꝛ fugaẽ de terra natiuitatis sue. ꝛ q; benigne cedit furori illius quẽ poterat in momento perdere. Magna patia dñi. sed nõ minor eius hũilitas Ille ẽm ante faciẽ psecutoris fugit cui angeli mistrant. Deus est. sed vt homo fugit herodẽ miseꝛ qui refugiũ est oim. Pro funda hec eius hũilitas ꝛ mira patia. Nolebat pse curori vicẽ reddere. nec eũ offendere. sed fugiendo insidias vitare. In quo dedit nobis exẽplũ vt ꝛ nos sic facere conem. s. aduersantibꝰ vel pseqñtibꝰ nõ resistere vel de ipis vindictã exptere. sz patiẽter exptare ꝛ furori ipoꝛ cedere. ꝛ qđ plus ẽ vt alubi docet ꝓ eis orare Nõ ẽm dñs ne occideret sublatus est in egiptuz. figmificat electos sepius maloꝝ iprobitate suis e sedibꝰ effugandos. vel etiã exilio dãnandos In quo etiã debilibꝰ exẽplũ relinq;t. ꝛ eos ad patiẽtiã ꝯfortauit Nã q; fugit sacri fuit exẽpli. nõ timoris vt exemplũ daret suis. marie cũ fuga ꝛ ꝓuersatõ plati ꝓdest ecclie vt pauli. ꝛ qñ grex non piclitat de fuga pstati Moraliter ꝓ fugã istã i egiptũ. figmificat fuga iusti a piculo ꝛ pditione petiti. in statũ pfiet vbi debet manere vsq; ad obitũ herodis. i. donec cessent impugnatões hostis. Fugebat quoq; dñs ante faciẽ serui sui. imo potius serui diaboli. nõ q; mortem timeret. sz vt tpe ꝯgruo sustineret. Nõ ẽm fugit mortẽ qui mori venerat. nec insidias erpauit. q; insidias ꝛ furias diaboli aptire venerat Portauit eũ mẽ tenera ꝛ iuuenis valde ꝛ scũs ioseph multũ senex in egiptũ. p viã siluestrẽ. obscurã nemorosam ꝛ inhabitatã p viã etiã valde lõgã. Dicit ẽm q; ad iter curtoris sunt. xij. vel xv. diete pro eis autẽ forte erat duoꝝ mẽsium vel pluriũ. Fuerũt aũt vt dicit ꝓ deserũ illud. ꝓ quod filq; istl trãsierũt in quo ꝛ rl. ãnis sterũt. Sed qđo de victu secum portando faciebant. Vbi etiã ꝛ qđo de nocte hospitabant ꝛ quiescebant. Raro ẽm domos in illo decto inueniebãt. Cõpatere ergo eis. q; labor difficilis. magnus ꝛ longus. ꝛ tã puero q; ipis. ꝛ vade cũ eis ꝛ adiuua portare puerũ iesum ꝛ in oibus quibꝰ poteris exhibe eis ministeriũ Non dz videri nobis labor pmitẽtiã agere ꝓ nobis ipis. ꝓ quibꝰ labor tantus ab alijs. ꝛ a talibꝰ ꝛ tori ens est assumptus. Vñ anselm. Noli in tua meditatione fugiẽtẽ in egiptũ relinq;re in comitatu Inspice at oculus deuotionis paruulũ iesum. dulces mãmillas gloriosi vgĩis matris dulciter sugẽtẽ. ꝛ mamillas maternas filiali more tractãtẽ. Quid visu iocũdius Quid delectabilius. cerne illũ qui imensus est pusillus brachijs ad materna colla pendẽtẽ ꝛ dicas. Felix sũ. felicioꝝ. dũ illũ video quẽ reges optanerũt videre ꝛ non viderũt. Dignus ẽ visu. q; speciosus est forma pre filijs hoim. Cogita ꝛ recogita quo aio ꝛ qua cogitatõe tenebat illa dulcissima mr eius. cũ illũ dñz tantum ac tantillũ in brachijs suis exultãs ꝛ leta teneret. cũ ei vt infantulo gestienti dulcibꝰ osculis ac freq;ntibus ꝯgauderet cũ eum lacrimantez sup genua sua quibꝰ poterat modulis ꝯsolaret. cuz demiq; alijs atq; alijs studijs ad que ipsa materna pietas informabat ei pro ql̃itatũ vicissitudinibꝰ sedula blãdiret Jtẽ vlterius notandũ est ql̃iter maria fuit in via apprehẽsa cũ puero iesu a latronibꝰ. Opinare verũ esse qđ dz cũ esse a latronibꝰ ꝯprehẽsuz in via ꝛ adolescẽtuli cuiusdã beneficio ereptũ. Erat is vt dicũt principis latronũ filius. qui preda potitus cũ puulũ in matris gremio aspexit. tanto in eo spectaculosissimo vultu splendoris maiestas appuit. vt cum supra hoiem esse nõ ambigens incalescẽs amore. ad plexatus est eũ. Et o inquit beatissime puuloꝝ. si aliud se ipse cbrulerit rursus miserẽdi. tẽ memẽto mei ꝛ huius tẽporis noli obliuisci. Ferũt hũc latronẽ fuisse. qui ad dexterã dei crucifixus. alterũ blasphemãtẽ corripuit dicẽs. Neq; tu times deũ. ꝓ in eadẽ dãnatiõe es. ꝛ nos quidẽ iuste hec vo nihil mali gessit Cõuersus vo ad dñz. cum in illa que in puulo apparuit intuẽs maiestati pacti sui nõ immemor memẽto inquit mei dũ veneris in regno tuo. Itaq; ad incẽti tũ amoris. hoc nõ inutile arbitroꝝ vri opinione. remota oĩ affirmãdi temeritate. Hec ãsel. Herodes aũt cũ magi quos estimabat ꝓ eãdẽ viã regressuros ad eũ nõ reuerterent. ꝛ nihil sibi renũciarẽt. putauit eos visione stelle deceptos. ꝛ erubuisse ad eũ redire ꝛ iõ cessauit a pueri inquisitiõe. vel tot ꝛ tãtis occupatiõibus regia cura distẽdebat vt a pueri inq;sitiõe auerteret vel impediret. Sed cũ postmodũ audiret que in tẽplo gesta essent quid symeon dixerit. ꝛ quid anna ꝓphetauerit. tũc fama pueri nati crescẽte turbatus ex his magis timuit. ꝛ sentiẽs se illusuz a magis ad ipm nõ redeũtibꝰ. iratus ẽ valde. tum ꝓpter sui ꝓtemptũ tũ ꝓpter timorẽ amittẽdi regnũ. iõ de morte puerorũ bethleemitarũ tractauit. vt cũ illis occideret ille q; incognitus sibi fuit. Putabat ẽm q; si oẽs pueri occiderẽt vnus quẽ q̃rebat euadere nõ posset. Nõ existimãs infelix. q; nõ est ꝯsilium. nõ est sapiẽtia nõ est prudentia ꝯtra dñm. Cũ ergo de nece puerorũ disponeret. ꝓ epistolã hortatus ẽ a cesare augusto vt romã veniret. Qui cũ iter faceret ꝓ ciliciam audiens naues tharsensium magos trãsuexisse. iratus valde in spiritu vehemẽti. i. in ira ꝯburi ꝛ cõteri fecit naues de tharso cilitie. q̃bus magi credebant occulte redisse. sed ꝙ dõ prophetauerat dicẽs In spiritu vehemẽti ꝯteres naues tharsis Et de roma reuersus hierosolimã. misit speculatores ꝛ iussit occidi oĩs pueri qui erãt in bethleẽ inde. ꝛ in oĩbus finibus eius ꝛ locis adiacẽtibus a bimatu ꝛ infra. i. biennes ꝛ minoris etatis vsq; ad puerũ diei seu noctis vnius. sm tps quod a magis de ortu stelle exq̃sierat vt nec loco nec tẽpore celaret qui natus erat. quorũ maria parstercio miliario a bethleẽ ad asirũ sepulta est. Bimatus spaciũ duoꝝ annoꝝ dr. a bis ꝛ vna tos grece qđ est ãnus latine ꝛ inde bimatus quasi binus annus appellat Vnde dicit binus bina binũ. s.

anñ.ā. duoꝝ annoꝝ.ꝛ trinus trina trinū.ānoꝝ triū

Inter opiniões diuersas pluriū ſñia ꝛ vſitatior hec
eſt.ꝙ herodes euoluto anno poſt xpi natiuitatē occi/
dit infantes.ꝛ ꝙ ſtellā eadē die qua natus erat dñs
ortā didicerat.ꝛ ſm ortū ſtelle dñm anniculū ꝛ inſu
per aliquot dieꝝ eē ſcieb at.iōꝙ ſupra etatē eius vſ
qꝫ ad binos ꝛ infra vſqꝫ ad vnius diei ſeu noctis in
infantes deſeuit pueros .timēs ne puer cui ſydera
famulabañ paulo ſupra etatē ſuā vel infra ſpeciem
ſuā trāſformaret vt etatē ſui xpis occultaret. Sicḡ
poſt annū ꝛ q̄tuor a natiuitate dñi dies verisimile ē
eū occidiſſe infantes Lūcipletū eſt illud hieremie.
Vox in rama audita eſt ploratus ꝛ vlulatus nimis. Ra
ma nō eſt hic ꝓpriū nomē loci. ſz eſt hic nomē cōe.
ac interꝑt aſ ꝛ ſignificat excelſum vt ſit ſenſus. Vox
in excelſo audita ē.i.longe lateꝫ diſpſa qz multū ex
altata circūquaqꝫ diffundebaſ p̄ ſua magnitudine ī
mēſa Vlultus em̄ ploratus quārū ad fletū puuloꝝ ꝛ
vlulatus q̄tū ad lamentū matꝝ ibi erat. vbi tot pa
rentes.tot hoīes vtriuſqꝫ ſexus viſa tāta crudelita
te etiā ſi vellēt voces cohibere nō poterāt. In puuliſ
aūt mors faciebat finē doloris.in mātibꝰ o ſp̄ pe
morā repabaſ.ꝛ ideo ōt vlulatus multus. Vel in
excelſo audita eſt.qz de morte innocētiū mittebaſ.
quoꝝ ſanguis vſqꝫ ad celos ꝓra interfectores coꝝ
clamauit. ſm illū Vox pauꝑis penetrat nubes Qua
tis aūt bethleem ſit in tribu iuda orta de lya ꝛ hirſm
in tribu beniamin orta de rachel.plorare tū ōr rachel
filios iude.i.bethleem q̄ſi ſuos.ſiue qz iuxta bethleē
in effra fit ſepulta.ac rōe ſepulture ꝛ ex materni coꝝ
puſculi hoſpitio nomē matris accepit.ꝛ dicta ē mē
ephius bethleē ꝛ hītantiū in ea.ſiue qz iuda ꝛ beniamī
due trib iūcte acviciue ſibi ꝛ prime erāt qz iuxta ſe
hereditatē acceꝑant.ꝛ funiculus ſortis beniamin ꝑ
pe hirſm puenebat. ꝛ hxrodes p̄cepat nō ſolum in
bethleē. ſz ꝛ in oīb finibꝰ eius interfici pueros.ꝛ ꝑ
occaſionē bethleē intelligimus multos rachel filios
de beniamin ꝙ victima fuiſſe occiſos.qđ euāgeliſta
inſinuat ad exaggerandū ſcelus hxrodis ꝙ ex effre/
nata crudelitate hoc fecit Vñ ōr rabanus Crudeli/
tas in nullo modū tenuit.nō eſt ꝓrēta vaſtatōe beth
leem.ſed adiacentia loca vaſtauit Ploraut aūt ra
chel filios ꝛ noluit ꝛſolari.qz nō ſunt.i.de hoc qđ nō
eſſent.ꝛ ſup hoc qđ mortui erāt qz ineternū victuroſ
eē ſciebat. Rachel q̄ ouis vel videns principiū ōr.
eccīam ſignificat.cuius tota intentio vt deū ꝓrēpleā
inuigilat.ꝛ ipa eſt ouis centeſima quā paſtor in hu
meris ad caulas reportat. Hec ergo filios ſuos plo
rauit qz ꝑ pſecutione fidelitū gemit Nō vult aūt ꝛſo
latiōem recipe de hoc qz nō ſunt.i.qz non ſunt mor/
tui vt qui vicerūt ſeculū morte rurſus ad ſeculi cer/
tamina ſecū toleranda redeant iterꝙ pugnaturi.ſed
gaudet potius qz feliciter ſunt ꝛ regnant cū xpo per
martirium coronati Plorat ergo eccleſia bonos vt
martires qz videt eos iniuſte cruciari ſed quia ſcit
illos beatos nō vult tēpaliter ſed eternaliter ꝛſo
lari. Plorat inſup etiā malos vt impenitentes.qz
videt eos damnari .ꝛ quia videt illos irremedia/
biliter perditos nō vult ꝛſolari Vbi ſciendum
ꝙ tripler eſt genus martiriū.quidā em̄ patiunt vo/
luntate ꝛ actu vt ſtephanus.quidam voluntate non
actu vt euangeliſta iohēs.tertiꝙ nō voluntate ſz actu.
vt innocētes. in quibꝰ xpus cuius vice mortui ſunt
ſuppleuit ſi q̄d defuit voluntatis. Vñ ordinañ coꝝ ſe
ſta poſt natiuitatē dñi ſm maiorē martirū dignitatē
Prio ſtephani.ſecdo iohīs.tercio innocentū. nā di
lectus eccīe xp̄s cādidus in iohāne.rubicūd? in ſte/
phano.elcūs ex militibꝰ in innocētibꝰ Innocētes q̄ꝛ
ſiſum non habebant.ꝛ ſic teſtificari non poterant.
Chriſtus tamen cuius vice mortui ſunt ſuppleuit ſi
quid defuit voluntatis. ipſi aūtem nō loquendo ſed
moriendo teſtificari ſunt. Ixarato igiſ vocabulo mar
tires xp̄i.i.teſtes dicunt.quos cū teſtes latine dici
mus grece martires appellañ.nō q̄ꝑte teſtes xp̄i
ſunt.qz nec ꝑ fidē xp̄i.nec ꝑ iuſticia occubuerūt.ſed
qz ꝑ fidē xp̄o.i. loco xp̄i occiſi ſunt.qz in eoꝝ nūero
xp̄s querebaſ occidi.in quo cū etſi nō loq̄ndo tū mo
riendo ſunt ꝓfeſſi Multis vo ō cauſis ꝓt q̄s martir
fieri.ſ.ꝑ iuſticia vt abel.ꝑ legem vt machabei.ꝑ aſſer
tōem veritatis vt yſaias ꝛ hieremias.ꝑ argumtōe pcī
vt iohannes bap.ꝑ ſalutē ꝓpli vt xp̄s.ꝑ fidē ꝛ noīe
xp̄i vt ſtephanus.ꝑ libertate eccleſie vt tixmas.ꝑ
xp̄o ſeu loco xp̄i vt hi pueri. Vnde ꝛ eccīa ꝑ his pu
eris ſolēniſat q̄ꝫ ad inferos deſcenderūt.ꝛ ob hoc
quedā cantica leticie pretermittunt Vnde criſ. In
bethleē oēs occidunt infantes q̄ dū innocēter ꝑ xp̄o
moriunt primi xp̄i martires extiterūt.ꝛ pfecte lau/
dis martiriū ꝓſequunt Vñ nō īmerito infantes illi
bti ꝑ oīa extiterūt q̄ primi mori ꝑ xp̄o meruerūt. Vñ
ꝛ aug. O puuli bti mō nati.nunc̄ tēptati.nōdū lu/
ctati.iā coronati. Et ite ꝓ. Nunc̄ ꝙphan? hoſtis bea
tis puulis tm̄ ꝑdeſſe potuiſſet obſeqo q̄ntū ꝓfuit o/
dio. Nā quantū ꝑ eos imicas abūdauit.tanto gra
dine benedictōnis effulſit. Et dū inſequiſ xp̄m.regi
nō cocuū ꝓcurauit exercitū ſiolis victricibꝰ candi/
datū. hxc aug. Cōſidera hic quō xp̄s adhuc infās te
nerrim? iā cepit pati in ſe ꝛ ſuis.ꝛ hxmēter ei ꝓpa
tere ſi q̄ī te ſūt viſcera pietatis Vñ anſ. Ez ꝛ teneꝫ
la hxc xp̄e tua infātia a pſecutoꝝ gladꝰ tuta nō fuit
Adhuc eī int̄ dulcia mētis vbera ſugēs de p̄dē bas qñ
appuit angel? in ſomnis ioſeph.v. Surge ꝛ accipe
puerꝫ ꝛ mātem eius ꝛ fuge in egiptū ꝛ eſto ibi vſqꝫ dū
dicā tibi. Futuꝫ em̄ eſt vt hxrodes q̄rat puerꝫ ad per
dendū eū. Iā ertūc bone ieſu pati cepiſti. Nō ſoluꝫ
aūt illā tue infantie ex ratōz in reipſo ꝓtuliſti.ſz etiā
mortē in puſillis tuis quoꝝ multa milia inter mam
mullas matꝝ ꝑ te hxrodis trucidauit immanitas ex/
cepiſti.hxc anſel. In rege hxrode crudelitas impioꝝ
exiſtimātiū martiꝝ cede poſſe religionē xp̄ianā extī
guere ꝛ ī occiſiōe puuloꝝ cūctoꝝ martiꝝ.q̄ puuli.i.
hūiles ꝛ īnocētes occiſi ſūt ab īpīs forma p̄ceſſit.ſz
ñ ſic religio ī xp̄o fundata extīguiſ.qz vt leo ait.nō
minuiſ pſecutōibꝰ eccīa ſz augeſ Vñ ſm bedā ber.
Herodiana malicia ꝛ babilonica crudelitas ē naſcē
tē velle religionē extīguere ꝛ puuloſ iſtl allidere Si
em̄ q̄d ad ſalutē ꝓtinēs.ſi q̄s religionis vel ſcītatis
ortū vel ꝓfectū vel ꝛſummatōz impedit vel pſequiſ ta
lis plane cū egiptijs puuloſ iſraelitici germīs nece
re conaſ.imo cū hxrode naſcentē ſaluatorē pſequiſ.
Qđ āt nato dño pſecutō cepit ſignificat ꝙ oē tps vi
te p̄ñtis nō deſſe futuros q̄ elcōs dei pſeq̄rent ſicut
dñs in euāgelio ait.ſi me pſecuti ſunt ꝛ vos pſeq̄nt

De reditu domini ex egipto et initio penitentie

Et apls. Oēs qui pie volunt viuere, p xp̄o pſecutōez patiunf. Ō vo pueri, p dño occiſi ſunt ſignificat p humilitatis meritū ad coronā martiriq eſſe veniēdū q; vt dñs ait. qui ſe hūiliat exaltabit. pueroꝝ em̄ in nocētia būilitatē ſignificat ſimpliciū. de quibꝫ dñs ait. ſinite puulos venire ad me. taliū eſt em̄ regnū celoꝝ. Ō aūt occiſi ſunt ſz xp̄s euaſit inſinuat corpora martiꝝ ab īpijs poſſe primi. ſz xp̄m, p quo pſecutō ſe uit nullaten? poſſe a fidelibꝫ auferri. ſiue ei viuimus ſiue morim̄ dñi ſum? Herodes occidūt pueros multos q multiplit pharao ſubmergēdo. Ixrodes detruncādo. antiochus ſuſpēdendo. medi ſagitādo. In fluīe ſubmergēte ſignificaf delcātio pñtis voluptatis. in gladio detrūcante inflictio pñtis aduerſitatis. in ſagitta de lōge pcutiente. timor future aſpitatis. in ſuſpēdio ſpes ſiue ābitio future, p ſpitatis. Sic ḡ diabol?ō pharao. i. diſſipās p iuidiā. ꝙ Ixrodes. i. gliaſ p ſupbiā. ꝙ med?. i. mēſurās. ſ. culpe penā p malā ītentōz. ꝙ antioch?. i. ſilētiū pauptatis p fraudulentiā. pauptatē em̄ celat q ōtias ſuggerit. hic occidit pueros ſm ḡtuor affectōes. q̄ ſunt gaudiū pñtis, p ſpitatis q ſpes future. triſtitia pñtis aſpitatis q timor future. Et ē notabile q īterficiūf pueri īquo ſiultici a īterhleē īquo abūdātia. a bimatu q īfra īquo habūdātia. q hoc, patiēdo luget eccia. Cū āt maria q ioſeph cū puero ieſu īrrarēt egiptū. oīa ydola illiuſ, puicie i tēplis ſuis corruerūt. ſicut p yſaiā fuerat, p phxtatū. Tradūt ei q ſicut ī exitu filioꝝ iſrl ō egipto nō fuit dom? egipti. ī q̄ deo, pcurāte nō iaceret mortuū p̄iogenitū ita nec mō fuit tēplū ī egipto. in quo nō corruiſſet ydolū. Sicut q añ archā dñi corruit dagō ydolū cū archa approp̄iāſſet ad ipm. Spūalr etiā corruūt vicia. īgredīēte dño domū cuinſq; prius detā p pctā. vt etiā dr ī ſco. hiſto. q̄ hieremias ī egipto p captiuitatē fuerat duct?, phxtauit eis q ī futuro q̄dā ydo pictura eēt. q tūc oēs dnt oīa ydola egipti ruerēt. Egipti q̄ ymaginē dginis cū puero ſculpebant q ſibi hōres exhibebant. Hec aūt, p hxtia mō q̄ xp̄s cū mē īrauit egiptū eſt īplera. naz oīa ydola egipti corruerunt. q dgines ſicut predictū fuerat pepiſſe indicaueēt. Hoc idē p̄figuratū fuit ī moyſe q pharaone. in ꝓfractōe di ſui hamōis q corone. Et ei in ſcolaſtica hiſtoria dr pharao rex egipti coronā regalē bēbat in q̄ ymago dei ſui hamōis egipti ſculpta fuerat. filia q̄ pharaonis q̄ moyſen puer in filiū adoptauerat. poſtea q̄dā vice decreuit vt eū pharaō regi vidēdū p̄beret. Cui pharao alludēs coronā ſuā īponebat. quā ille ī terrā p̄cies penitus ꝓfringebat. Et cū eū occidere voluiſſz dixerīt quidā q puer hoc ex inſipiētia feciſſet. Moiſes nutu dei ſaluat? ē a nece pharaōis. ſic xp̄s nutu dei ſaluatus ē de gladio Ixrodis. Moiſes natus ē vt filios iſrl educeret ō egipto. xp̄s hō fcūs ē vt eriperet nos de inferno. Moiſes deū regis egipti cū corona ꝓfregit. xp̄s oīa ydola egipti q dos ī nihilū redegit. Hāc ruinā ydoloꝝ illa ſtatua p̄tendebat. quā rex nabuchodonoſor ī ſōno videbat. De mōte āt ſine manibꝫ q̄dā lapis ē abſciſus q ī pedes illi? ſtatue ſeu ymagis. q ydoli ē illapſus. Cōtriuitq; eā q ī pulueē redegit q poſtea ipē lapis ī mōtē magnū excreuit. Lapis iſte ſignificat xp̄z q̄ abſciſ? ē de mōte ſine manibꝫ. q natus ē de maria ſine tactibꝫ maritalibꝫ. Lapis iſte. ſ. xp̄us ꝓtriuit in egipto oīa idola de q̄cunq; erāt materia. q ꝓfracta ſtatua. lapis ille ī mōtē magnū excreuit. q̄ deſtructa ydolatria. fides xp̄i p totū mūdū inoleuit. q xp̄s creuit in mōtē talē q tantū. q̄ ſumma īmenſitate repleuit tam celū q mūdū. Per trāſitū dñi in egiptū, ppter pſecutionē Ixrodis. ſignificatus fuit trāſitus apl̄oꝝ ad gētes, ppter pſecutōez eis mota a iudeis. p reditū aūt ei? ī iudeā. de fūcto Ixrode ſignificaf illumīatio iudeoꝝ ī mūdi fine. Cū fm remigiū. Per ioſeph deſignant̄ p̄dicatores p puer fides q noticia ſaluatoris. p maria eccīam ſacra ſcriptura. p pſecutionē Ixrodis pſecutio facta a iudeis. p fugā ioſeph in egiptū. tranſitus p̄dicatoꝝ ad gētes. ad quas fidē xp̄i q eccīe iuleūt. relicto Ixrode. i. iudeoꝝ infidelitate. p tp̄s aut̄ quo fuit in egipto. ſpaciū tēporis ab aſcēſione dñi vſq; ad aduēt̄ antixp̄i. p obitū Ixrodis extinctio iuidie in cordibꝫ iudeoꝝ in fine. Tūc itaq; dñs in egipto ignorantie tenebras effugauit q ydoloꝝ vanitate diſcuſſa dei veri cultū venerationēq; reparauit. Ubi ignis fidei ſucceſſus in rātū excreuit q etiā de fra e? repleuerit. Dñi em̄ pñtiā poſtmodū Ixremus egipti meruit. vt paradiſo melior q celo clarior effecta videref. Unī crix. Deniq; ſi q̄s nūc ad egiptū veniat ſolitudines. paradiſo p̄ſus oēm illā videbit Ixremū dignioꝛē. q innumerabiles āgeloꝝ cetus in corpib fulgere mortalibꝫ. ē ei cernere tota illa regiōe diffuſū exercitū xp̄i. q admirabilē illū regiū gregē vtutūq; celeſtiū ꝓuerſatōez ī terris micātē. Hō ita varijs aſtrorū choris celū refulget vt egiptus īnumeris monachoꝝ diſtinguit̄ atq; illuſtraf hīt̄aculis. Noctes q̄dē ſacris ymnis q vigilijs dies vo oꝛōib manuūq; opib ereceēt. apl̄ice curſuꝫ vtutis imitātes. Hec crix. Iuerit ḡ ad quādā ciuitatē thxbaice. q̄ vocaf Ixliopl. q ibi aliquā domūculā ꝓducētes hīt̄auerit p ſeptē ānos tā q̄ aduene q pegrini pauperes q egeni. Sz vnde quō iſti tāto tp̄e viuebāt. Nūquid mēdicabāt. Legit̄ āt de dña q colo q acu q̄rebat ſibi q filio neceſſaria. Euebat ḡ q filabat dña mūdi, p precio pauptatis amore q zelo. O quot q quāta hmōi aduenis fiebāt iniurie quas dñs vitare nō venit ſed ſuſcipere. Quid etiā ſi aliq̄n filius famē patiēs panē petit nec vnde daret mater hūit. Nōne in his q filijs totaliter cōcuriebant viſcera e?. Cōſolabaf xp̄s filiū, pur poterat q nihilominus ope victū, pcurabat. q ſibi forte aliq̄n de victu ſubtrahxbat vt filio refuaz. Et ſi cr ope manuū oportebat q̄rere victū q̄d dicemus de veſtimēntis. ō de vtenſilibꝫ. ſ. lectis q alijs īfra domū oportunis. Nūquid duplicia. nūquid ſuperflua. nūquid curioſa habebat. Hec extra pauptatē ſunt. q Ixc ſi hēe poſſet nollet ea pauptatis amatrix. Sz nūquid dña ſuēdo vel alia opa faciēdo. faciebat more quorūdā opa curioſa. Abſit. Eſt em̄ piculoſuz q valde magnū vicium, p mixta. de quo latius dicef infra. Cōſpice nūc dñam in laboribꝫ q opibus ſuis. filādo ſuēdo. terēdo ſolicitā. quō facit ea fideliter atq; hūiliter cū dilīgētia hīdo. q nihilomin? ſup filio ſuo q gubernatōne dom? curā diligētiſſimā hīdo. vigilāſq; q oīb̄ibꝫ iuxta poſſe ſp̄ intēdēdo. q toto affectu ꝓpatere ſibi

ꝛ ꝯsidera ꝙ nō habuit oīno gratis regnū ꝺi ꝺña regi ¶ Sꝫ ꝛ ioseph scūs faber lignarius aliq̄d opabat in arte lignaminis ¶ Ūñ q; ꝯpassiōis occurrit materia. tandē cū aliquā morā cū eis ꝓtexeris. pete recedēdi licētiā ꝛ bñdictōe accepta ꝓfoa puero iesu. deinde a matre postea a ioseph genibꝰ flexis ꝛ cū lacrimis ꝛ ꝯpassiōe magna valefacias eis q; tā ꝙ exules a ptia fine aliq̄ cā ꝛ exbāniti remanēt ad pegrinandū ibidē ꝙ ānos septē in sudore vultus sui victuri.

¶ Domine iesu xp̄e q̄ adhuc infans ¶ Oratio

pſecutiones ꝛ exilia pati. ꝛ ifantes tūc ꝙ te occidi voluisti. da mihi misero hec oīa ac etiā morē si oꝫ ꝙ te patiēter tolerare. cūctaq; pſpera mūdi despicere ꝛ nulla eius aduersa formidare. Et vos o scissimi innocētes flores ꝛ primitie martiꝝ. q̄ ꝙ innocētiā ꝛ martirij palmā dei filio infanti adhesistis. dignemini de plenitudine gē ꝛ innocētie vē. infirmitati ꝛ miserie pctōꝝ meoꝝ venīā. ꝛ gīam ab eodem dei filio benignissimo obtinere. Āmen.

¶ De reditu dñi ex egipto. ꝛ initio penitentie Johannis baptiste Correspondet euāgelio Defuncto herode ꝛc. Capitulum XIIII.

¶ Completis autē fere septem annis. q̄bꝰ dñs ꝓegrinatus est in egipto ꝛ herode mortuo vocatus ē dñs ex egipto Quia sicut ꝺr in hystorijs tricesimo anno regni herodis natus est xp̄us ꝛ tricesimooctauo anno regni sui mortuus est herodes Hoc aūt factū est. vt cōsecutiue adimpleret̄ qđ dictū est a dño per oseē pphētā. Ex egipto vocaui filiū meū. ſ. ꝙsubstantialē Hoc aūt de vocatōe ꝛ exitu israel de egipto ad hēam legit̄. qui etiam q̄nq; puer ꝛ filius a dño appellatur Ista ergo auctoritas hꝫ duplicē sensum hēalem. q; verificata est ad hēam de populo israel vocato a dño de egipto. ꝓfectius tñ de dño nostro ihesu xp̄o q; ipe est filius dei naturalis. alij aūt sunt filij per adoptionem ¶ Primo ergo anno archelai semoris filij herodis. ꝛ anno dñi octauo. apparuit āgelus dñi ioseph in somnis dicens ei. Tolle puerꝫ ꝛ matrē eius ꝛ vade in terrā israel ꝛc. ſ. in iudeā defuncti sunt em̄ qui q̄rebant aīam pueri. i. vitā corpalē. ſ. herodes ꝛ ꝓplices eius ꝛ fautores in morte dñi. ſ. scribe ꝛ pharisei q; sm Josephū. Herodes p̄cepit in morte sua plures de nobilibꝰ iudeoꝝ interfici vt sic cogeret iudeos q̄ eū oderāt flere in sua morte. Vel herodes mortuus est ad hēam. alij quo ad pōtestatem Et hoc ergo loco sm Hiero. intelligimus. non solū herodē. sꝫ ꝛ sacerdotes ꝛ scribas eodē tempore necem dñi fuisse meditatos Vt aūt ait Remigius Per hoc q̄ angelus in somnis ioseph apparuisse ꝺr mistice designat̄ ꝙ illi qui a curis terrenis ꝛ secularibꝰ negocijs req̄escūt. ꝓfrui angelica visione merent̄ ¶ Igit̄ ioseph ꝙsurgens tanq̄ ꝓmptus obediens. accepit puerum tanq̄ nutricius solicitus. ꝛ matrē eius tanq̄ comes obsequiosus ꝛ cepit redire in terrā israel Eadunt q̄ ꝛ transeūt ꝙ desertū. ꝙđ venerūt. Eade ꝛ tu cū eis auxiliū ꝛ seruitium exhibens ꝛ impendens ipīs in quibꝰ poteris. Et in ipō itinere poteris ꝙpati eis ꝛ respicere ipsos fatigatos ꝛ labore veluctos ꝛ tam de die q̄ de nocte pacē quietis habentes. O quantū puer egregius ac delicatus rex celi ꝛ terre ꝓ nobis laborauit. ꝛ q̄ cito ceperit. Unde ꝛ ꝓ hēta in eius ꝓsona prędixit. Dauꝫ fum ego ꝛ in laboribꝰ a iuuentute mea. Penurias magnas. labores arduos. ꝛ afflictōes duras corpis ꝙstantissime assumpsit. ꝛ seipsum quasi odio ꝙ amore nostri se habuit. Certe solꝫ hic labor de quo nunc tractamus ad plenam redemptionem nr̄am sufficere debuisset. Dicit aūt ꝙ ꝓpe finem prędicti deserti iam puer iohannes baptista penitentiā agere ceperat. cum tñ nullum pctm̄ haberet q; ꝺr petijsse desertum dū septem annoꝝ esset. ꝛ ꝙ locus iordanis vbi baptisauit ipse iohānes est ille vbi tranſierunt filij israel q̄n venerunt de egipto per desertum. ꝓpe quem locum in eodē deserto iohannes fecit penitentiā. Predicator penitentie futurus quā rocius potuit aspa solitudinis elegit ꝛ perijt. vbi primeuam etatē transegit. vt viuens in desertis vitaꝫ austerā duceret ꝛ ab amore ꝛ illecebris mundi ꝛ sectatoꝛes suos suspēderet facilius ꝛ reuocaret. ꝛ vt ibi ꝙtemplationi vacaret liberius diuinā sapientiā hauriēdo quā postea effudit ꝓdicando. Bonū est igē eius exemplo ab adolescentia iugū dñi portare ꝛ dū natura tenera est bonis se assuescere. ꝛ in predicandis auditoꝛes actu precedere. Ex quo sumit̄ argum̄tum ꝙ anteq̄ quis ꝓfectus fuerit alioꝝ magisterium obtinere nō ꝺz. Manebat iohēs in deserto vbi ē aer purior. celū apti⁹ ꝛ familiarioꝛ ds vt q; nondū baptismi ꝛ predicationis tps aduenerat oīb⁹ vacaret. ꝛ cū angelis ꝙuersaret̄. ꝛ extra multoꝝ malicia nutriret̄. ꝛ neminē vereret̄ arguere nihil sibi ꝙscius ꝛ esse fide dignus q̄ xp̄m erat ꝓdicaturus ꝛ de ipso testificaturus Nemo em̄ ꝓt alteri⁹ testis esse ꝙueneus nisi prius fuerit sui⁹. Fugit igē turmas ꝛ tumultū populi ne ex cohabitatōe ꝓximi alꝛet infamiā vel vita aliqua maculā scandali vel delicti. Qui si in mōo manſisset forte malicia ꝛ ꝙuersatōe hoīm deprauatus fuisset. Mundū itaq; fugit vt scitatē suā custodiret. ꝛ ne leui saltē verbo vel pctō vitā macularet. Maz sm crisꝰ. Sicut impossibile est arborē iuxta viā positam frcūs vsq; ad maturitatē seruare. sic hoīem iuxta mūdū positū vsq; in finē vite innocentiā custodire Sūt aūt q̄dā arbores q̄ liz sint in orto plātate ita ꝙ ad stipitē trāseuntes nō possint attingere. tñ ramos suos ꝓ viā expandūt. ꝛ iō molestant a trāseuntibꝰ. sic ē de religioſ in negocijs sc̄laribꝰ se implicātibꝰ ¶ Excellēs valde ꝛ mirabil̄ est puer iste iohēs. Ipē em̄ fuit prim⁹ hꝛem ita ac principiū ꝛ via religiose viuere volentiū De cuius singulari ꝙuersatōe petrus rauenn̄. ita scribit. Infra teneritudinē annoꝝ beatus iste puer spū ducente ad hꝛemū ductus est. nec obstitit etatis infirmitas quā maiestas dñi fecūdauit Reliquit iohēs mundū hoīes fugit. patriā nescit. pentes aspnat̄ ꝛ in solius ꝺeitatis apicē beate ꝙtemplationis figit obtutus. Mira rep ꝙuersatio. hoīem vir mūdū ingressum mundi gl̄am fugere ꝛ seculi cupiditates nō solū obliuisci. sed ꝛ nescire. ꝓpetuū cum ꝺeitate stabilire ꝙsortiū. Recessus mōtiū. siluaꝝ anfract⁹ ꝛ valliū subteriacēs vastitas puero p̄iarch hoīcilia cū nox coegerat p̄buert. sic iohēs etatis supgress⁹ in

fantiã ⁊ nobilionis generis generositatẽ oblit⁹ soli vacat diuinitati. forma vite. monachoꝝ ꝓfitũ. anachoritaꝝ p̃ciptũ. totius religiõis assertio. Ch̃ Criso. Sicut sacerdotũ p̃cipes sunt ap̃li. sic monachorũ p̃ceps iohãnes baptista ẽ. quãtũ tradit hxb̃reorũ scriptura. ⁊ vsq; hodie i memoria ẽ. Cõsiderate monachi dignitatẽ vr̃ãm. iohãnes p̃ceps vr̃e dignitatis ẽ. Ipe monachus stati vt natus ẽ. i hxremo viuit. in hxremo nutrit. xp̃m expectat in solitudine nõ vult cũ hoĩb⁹ conuersari. in hxremo cũ angelis p̃o plxtat. Felix ista conuersatio. despicere hoĩes. angelos q̃rere. vrbes deserere. ⁊ in solitudine xp̃m inuenire. Christũ nõ q̃rebat in tẽplo sz in deserto. Separauit se a multitudie. oculis expectãtib⁹ xp̃m. mil aliꝺ dignũ est aspicere nisi xp̃m. felices sũt q̃ imitant iohãnẽ quo maior iter natos mulier nõ fuit. hxc Criso. Infelices g̃ monachi sũt. q̃ iohãnẽ p̃cipẽ suũ nõ seq̃ntes. solitudinẽ suã ꝺserũt ⁊ i vrbib⁹cũ hoĩb⁹ cõuersant. q̃b⁹ solitudo carcer ẽ. ⁊ opidũ paradisus. Nõ sic hxro. scribebat q̃ dicebat. Viderit aliq; q̃d sentiãt vnusq̃sq; em̃ sensu suo ducit. mihi opidũ carcer ẽ. ⁊ solitudo paradisus. hxc Hxro. Agnoscat g̃ monachus nomẽ suũ monos ei grece vn⁹ latine. ⁊ achos grece tristis latine ꝺr. ide monachus q̃si vn⁹ ⁊ tristis interp̃tat. Sedeat solus ⁊ tristis ⁊ officio suo vacet alienũq; officiũ nõ vsurpet. q̃ tũ si tacere vult. ait dr̃ filiũ hugonis q̃ dicit. Vilitas hĩtus tui ⁊ simplicitas vultus. ⁊ sc̃itas conuersatõis tue tacere dñt homines. Melius fugiẽdo mundũ taces q; sequendo. Qui etiã sm̃ filiũ gregorij. reuerẽtiã sui habit⁹ in actu. in locutõe. in cogitatõe. semp circũspiciat. vt ea q̃ mũdi sũt p̃sẽ deserat. ⁊ qꝺ oñdit hũanis oculis habitu. hxc añ dei oculos moribus p̃tendat. Nõ g̃ gloriẽris q̃n in solitudĩe vl religiõe fis. aut lõgo tpe tueris. misi i ea bñ vixeris. q̃ nihil tibi ꝓderit. ymmo magna dãna pateris. si hxremita vel religiosus vocaris. ⁊ vitã nõ agis. Ch̃ Hxro. Nõ hxrosolimis fuisse sz hxrosolis bñ vixisse laudãdũ est. Ch̃ Arg. ad frẽs hxremitas. Nõ ei satis ꝓdest. q̃ illiũ locũ expetim⁹ si tales sumus q̃les i seculo eẽ poteram⁹ Nõ quid nobis habitatio huius secreti aliq̃d ꝓdest q̃n tyrãnico dñatu malitia in nobis regnat q̃n ira superexp̃tat. q̃n maiorẽ nobis victoriã hũanus oculus q̃z diuinus iudicit. q̃n laudabiles hxremite extra mũdũ nos eẽ credimus. ⁊ p diuersaꝝ passionũ vitia mundũ intra nos iclusũz tenemus. ita vt q̃ putabamus nos p̃cibus nr̃is sc̃is ipi succurrere. pene nc̃e sit vt videam̃ magis seculi intercessoribus indigere Dubiũ q̃p̃pe nõ est q̃ illa aĩa q̃ ꝺcupiscẽtia voluptati posse sa efficit mũdane conuersatõis nõ possit effici regnũ diuinitatis. Võq; frẽs videte vocatõez vr̃ãm. Clemire quidẽ ad hxremũ summa pfectõ est. sz nõ p̃sẽ viuere i hxremo sũma dãnatio ẽ. Quid ei ꝓdest si locus corp̃alit̃ quietus teneat. ⁊ iquietudo i cordeversẽt Quid inq̃z ꝓdest. si in habitatõe filẽtiũ. inhabitatoribus sit vitiosꝝ tumultus ⁊ colluctatio passionũ. si exteriora nr̃a serenitas teneat. ⁊ interiora tẽpestas Nõ eim̃ tõ ad locũ vtũ venimus vt nobis mũdus famuletur. vt rebus oĩbus abũdantes omni quiete fruamur nõ vtiq; ad requiẽ. nec ad securitatẽ sed ad pugnaz

huc venimus ad agonẽ p̃cessimus. ad exercenda cũ vicijs bella ꝓperamus. vt lingue gladio redũdamur vt nõ solũ nõ inferamus iniurias. sed nec factaz sentiamus illatas. Hec arg Sed hxu pauci hodie religiosi reperiunt. qui de bono in melius ꝓficiũt. ⁊ de virtute in virtutẽ ascendũt. Ch̃ ber. Multo facilius repies multos seculares ꝙuerti ad bonũ. q̃z vnũ de religiosis trãsire ad melius. Rarissima auis in terris ẽ. q̃ de gradu quẽ in religione semel forte attigerit l' parũ ascẽdit. Aut ascẽdas necesse ẽ aut descẽdas si attẽptas stare. vt ruas necesse est. Et iteꝝ nemine p certo ẽ bonus q̃ melior eẽ nõ vult. ⁊ vbi ĩcipis nolle fieri melior. ibi desinis eẽ bonus Hec ber. Joseph aũt maria cũ puero iesu trãseũtes iordanẽ. venerũt in terrã isr̃l. sm̃ angeli iussionẽ. Nõ ei determinauerat angelus in loco quo terre isr̃l. nec noũauerat aliquã ciuitatẽ determinate. vt dubitãte ioseph iterũ reuerteret̃ ⁊ ex ruersione ãgeli instruẽtis cũ de loco ioseph ⁊ freq̃ntiori visitatõe angeli ⁊ locutõe cũ eo. certior redderet̃ ⁊ magis ꝓsolaret̃ Qꝺ iesus i p̃triaz suã reuerteret̃. nos quoq; in patriã nr̃az felicinare amonet. audiẽs vr̃o ioseph q̃ archxlaus filius hxrodis semior regnarz timuit i iudea ꝓ suo p̃re. timuit illuc ire. ꝓ archxlao pene crudelitatis hxrede. q̃ ille tanq̃z principalis magis ꝓ p̃re zelabat ⁊ oĩs ipetus p̃secutionis in bethlẽ. eiusq; finib⁹ deseuiebat. Judea aliq̃n accipit̃ ꝓ tota terra duodecim tribuũ. vt ibi. notus in iudea deꝰ. Aliq̃n ꝓ sola terra trib⁹ iude. vt ibi Judea ⁊ hierusalẽ nolite timere. Aliq̃n ꝓ terra duarũ tribuũ. s. iude ⁊ beniamin vt hic ꝺr q̃ archxlaus regnauit i iudea. Diuisuz g̃ erat regnũ. ⁊ tã a pluribus regebat̃. Ad cuius euidẽtiã ẽ sciẽdũ. qꝺ sm̃ opinionẽ magis ꝓbabilẽ. hxrodes mortẽ sꝺidit testamẽtũ. i quo ordinauit archxlaũ filiũ suũ regni sui successorẽ. ita tñ q̃ coronã sibi nõ ponerz. nisi p romanũ imperatorẽ. Ad sumẽdũ igit̃ dyadema romã venit. sz ⁊ frẽs duo. s. hxrodes antipas ⁊ philippus. q̃ cũ ipo post mortẽ p̃tis supstites erãt. q̃ alios tres filios. s. antipatrũ suũ primogenitũ ⁊ alexãdrũ ⁊ aristobulũ p̃ ante mortẽ suũ miserabilẽ necauerat. etiã romã venerũt ⁊ paterne hxreditatis partẽ perierũt. Tandẽ imperator ⁊ senatus romanoꝝ volẽtes frãgere iudeorũ supbiã. ⁊ auferre eis rebellãdi occasionẽ. absoluerũt eis regiũ nomẽ ⁊ diuisert regnũ in q̃tuor partes. s. hxtrachias. quarũ duas. s. iudeã ⁊ abilinã dederũt archxlao filio semori. tertiã vr̃o. s. galileã ⁊ regionẽ trãsfluẽtẽ. dederũt hxrodi antipe. sub quo iohẽs est decollatus. ⁊ dñs passus. sz q̃rtã. s. ytureã ⁊ trachonitidẽ regionẽ. dederũt philippo. cuius vxorẽ absoluit ipe hxrodes antipas frater e⁹. ⁊ sic archxlaus erat diarcha. sz alij duo fuerũt tetrarchx. Adhuc ãt p̃ter hxrodẽ ascolonitã ⁊ hxrodẽ antipã supdictos. etiaz tercius hxrodes dictus agrippa. filius aristoboli filij hxrodis ascolanite fuit. q̃ iacobũ frẽm iohis gladio occidit ⁊ petrũ ĩcarcerauit. Et q; archxlaus fuerat a p̃re q̃tũ in se erat. in toto regno iudeoꝝ substituens tõ magis fauebat sacris a p̃re. ꝓpter qꝺ ioseph timuit ire i iudeã. ⁊ ãmonitus i somnijs p ãgelũ iuit cũ puero ⁊ mr̃e e⁹ in galileã. vbi dñabat alius filiꝰ. s. hxrodes. q̃ postẽ sibi debita a p̃re. q̃tũ i se erat añ p:

natus fuerat. ꝑter qđ ioseph ibidē cū puerō securius mansit. q̄ ipa terra isr̄l erat. q; eā isr̄l incolebat. Et veniens hītauit in ciuitate q̄ vocaf̄ nazareth. vt ibi xp̄s nutriref̄ vbi fuerat ꝯceptus. Iiz in bethleē fuerat nat⁹. ibi ei securius hītare poterat q̄z in hir'lm vel bethleē. vbi archelaus manebat ūñ crif. Venit igit̄ ihesus in nazareth. nō solū ꝓiculi timore ꝝ etiā ꝑtie amore cogente. vt. s. securius ibi hītaret q gratius. Hoc aūt fcm̄ est vt adimpleref̄. qđ dictū est ꝑ ꝓphetā qm̄ nazareus vocabit. Iy vt teneſ ꝯsecutiue. nō causaliter. q; ꝓphetia nō ē cā euētus rei. ſz euentus est cā impletōis ꝓphetie. Nazareus aūt xp̄s est nūcupatus. tā ex loci appellatōe vbi ꝯceptus ē q nutritus. q̄z ex facto legis ſm quā nazareus scūs interꝓtaf̄ q dm̄ oēs scripture scm̄ dicūt q testanf̄ Sicut q̄z elegit locū. in quo nasceref̄. sic q ciuitatē in q̄ coadolescens nutriref̄. cuius nomē ē inditio. qđ essentialiter ipe fons sanctitatis in sanctitate nutritus. scūs scōꝝ q̄m nazareus nazareoꝝ rectē dr̄. Nazareth em̄ flos campi vel germē nouellū vel scīta interꝓtatur. de cuius radice germinis scūs scōꝝ. i. nazareus ascendisse legif̄ Ūñ q ex hoc qđ xp̄s dictus ē nazareus discipuli eius q xp̄iani ꝓius ꝯmuni noīe ꝯsueuerūt nazarei vocari. ſz postq̄z petrus anthiochenaz sedem tenuit. cōi ꝯsilio greco noīe a xp̄o xp̄iani dicti sunt. In nazareth q̄z ꝯcipi q nutriri xp̄s voluit vt per hoc daret intelligi. q florida fuit q eius ꝯceptio. q; sine originali q eius ꝯuersatio q; sine actuali Ūñ dr̄ berñ. q amat florigerā patriam. flos de radice ꝓfert In hoc aūt q dereliquit egiptū q venit in galileā. habitauitq̄z in nazareth. daf̄ nobis exemplū. q statuz culpe debemus deserere. q de vitijs ad ꝟtutes transire in ꝓfectibilitatēq̄z bonoꝝ opuꝝ florere. vt ficad patriā celestē valeamus puenire Ecce reduximus puerū ihesum de egipto. Eo reuerso. sorores dñe alīq̄z ꝯsanguinei q amici ꝯcurrūt q ad visitādum eos festinant Ipi aūt nazareth remanēt. q paupertatē vitā ducūt Ubi more solito. ioseph opas fabriles locauit. q maria filando q suendo q alias ꝓut potuit. laborauit ac nihilominus circa filiū suū diligēs q solicita fuit Ut ei ait anſel. Nec ē aliq̄ scīa q̄ possit penetrare nec eloq̄tia q̄ possit ꝑdicare. quāta dulcedinis sedulitate puerulū fouerit. quanta diligentia obseq̄oq̄z adolescentē. q in robur etatis puexerit vadentē Et vt ipamet cuidā deuote ꝑsone reuelauit. multotiēs cū filiū suū gremio ꝯfoueret. p̄ mimia deuotōis dulcedīe caput suū capiti filij acclinās. tātas lacrimas effudit vt caput q totā eī faciē lacrimis amoris rigaret q dicebat O salus q gaudiū aīe mee. Quis hec audiēs l'mēte tractās se a lacrīs poterit ꝯtinere. Erinō vsq̄z ad. rij. annū pueri ihesu ñ legif̄ aliq̄d de ipo vel ei? pentibꝰ Dicif̄ tm̄ q verifice est q in nazareth adhuc ē fons ꝓuus. ad quē dña aliq̄n ibat q de quo puer ihesus freq̄nr hauriebat q mēti ministrabat. vtpote q̄ subditus illi erat Pro summis q̄ delicijs interdū aquā tribuit sue matri qui dat escam oī carni Ubi etiā herbas in agris collegit de quibꝰ mē olera ꝯficeret Faciebat hmōi seruitia matri humilis dñs nō em̄ habebat aliū seruientē vel iuuantē in necessitatibꝰ In humilitate se tempestiue exercere cepit. de

qua postmodum pre ceteris ſrutibꝰ gloriando dixit Discite a me. q; mitis sum q humilis corde. Ē ñ an sel. Nihil ꝟe famitatis est times tibi accessuꝝ si eū apō nazareth puerꝝ inter pueros ꝓtempleris. si obsequētē mēti. si opanti nutritio assistentē intuearis O:ō

O Jesu mitissime qui de ⁊gine natus in ꝓtes egipti secessisti. q ab egipto ꝯuocatus in terrā israhel redijsti. reuoca me dñe seruū tuum a vultu oculoꝝ tuoꝝ in egipto huius exilij ꝓiectū. in huius ꝑegrinationis tenebris erulatū. ab egipti ꝑtibus. a mundane ꝯuersatōis tenebris. reduc corpe reduc mente. reduc q volūtate. fac me vitia deserere. q ad ꝟtutes transire. q in terrā ꝓmissionis me digneris introducere mō fide spe q caritate. in futuro ꝟo re. specie. glorificatōe q ꝟitate. Amen.

De eo q puer ihesus remansit in hierusalem q inuentus est in templo. Capitulum XV

Per autez ihesus crescebat in augmento. q ꝓfortabat in vigore. s. quantum ad corpus. q ne quis ymaginet ita eum creuisse ſm animam sicut creuit scm̄ corpus. ideo subdit q erat plenus sapientia. s. quātum ad aīmā. q gratia dei erat in illo. s. quantū ad vtrumq̄z. Unde ſm bedam. q; in xp̄o habitat omis plenitudo diuinitatis corpaliter. ideo puer iste erat plenus sapīa. nec ſm hoc indiguit augeri vel ꝓfortari vtpote ꝟbū dei q deus. sed inquantū fuit hō erat in eo grā. Magna em̄ gratia illi hoī xp̄o donata ē vt exquo hō fieri cepisset ꝑfectus esset q dīs. Et ſm eundem bedā. huic sile est qđ scribit iohannes eū plenū grā q ꝟitate. eandē ipse diuinitatis excellentiā nomine ꝟitatis quā lucas sapīe noīe ꝯmendauit Habuit quippe xp̄s plenitudinē oīm virtutū. donoꝝ spiritussancti exceptis fide q spe ꝑ quibꝰ habuit certam sciam q firmā possessionē. q; ab instanti sue ꝯceptionis beatus fuit. Quotiens q̄z xp̄us crescere q ꝓfortare vel tale aliquid agere dr̄. omnia ad corpus referanf̄ Nam ſm aīam ab instanti ꝯceptionis totaliter ꝑfectus fuit. sed hanc ꝑfectōem nō oīs debat mīsi ꝓut cōuenientia tp̄is exigebat Ūñ ber. Qui erat ihesus nondū natus. sed sapīa non etate. aīe vigore nō corpis maturitate. integritate sensuū nō corpulentia membroꝝ. Hec q̄z em̄ minus habuit scīe ihesus ꝯceptus q̄z natus. puer q̄z magnus Siue ergo latens in ventro. siue vagiens in ꝓsepio. siue iā gradiuncul⁹ in templo. siue iā ꝑfecte etatis docens in pplo eque ꝑfecte fuit plenus spūs. Dē his q hmōi habes etiā infra in fine huius capli. Erībāt pentes eius tanq̄z deuoti q religiosi legis obseruatores p annos vt essent in hir'lm in die solēni paschē. s. pascue vt legē audirent. sacrificijs ꝑticiparent. solēnitati interessent. q eius adhuc ꝯmbre fuiebant cuius iā ſritatē tenebāt. Ubi nota q legales festiuitates iudeoꝝ quedā erant cōes q ꝯtinue. q̄dā anniuersarie. Cōes q ꝯtinue erant dne. s. sabbatum quo vacabant ab oī ope. q; illo die deus req̄euit ab oī ope creationis Alia est neomenia in principio. s. noue lune ad laudē creatoris qui creauit oīa tp̄a Ei n niuersarie ꝟo festiuitates erāt quinq̄z. s. festum pa

De eo q̄ puer iesus manſit in hierusalem

ſcīx q̄ celebraſ decimaquarta luna menſis primi. erat ꝛc festiuitas in memoriā liberatōis ab egipto. Secūda erat festiuitas pēthecoſtes. q̄ celebraſ quīq̄geſima die a paſca. eo q̄ data fuit ler iudeis īmō te ſynai a deo. Tertia festiuitas erat tubaꝝ ⁊ clāgoꝝ. q̄ erat prima die mēſis septēbris. tūc eī buccinabāt cornib⁹ ꝓcoꝝ. in memoriā q̄ eadē die fuit ysaac liberatus ab immolatōe patris. pecore ſubſtituto pro eo. Quarta festiuitas erat ꝓpiciatiōis. ⁊ celebratur decima die menſis septēbris. q̄ eadem die venit ad eos moyſes referēs dei irā placatā. de offenſa ꝑſonīs vituli quē adorabāt. Quīta erat ſcenopegia ſcz festū tabernaculoꝝ. q̄d erat decimaq̄rta die septēbris. ⁊ tūc illis diebꝫ habitabāt in tabernaculis īmemoriā q̄ prēs eoꝝ q̄draginta āmis in deſerto fuerūt ſub vmbraculis habitātes. Inter has quinq̄ feſtiuitates ſole tres. ſ. paſchx pēthecoſtes ⁊ ſcenopegie. erant ſolēniores ⁊ ꝓtendebanſ septē diebꝫ. In his tribꝫ omne maſculinū ſm ꝓceptū legis aſcēdebat in ihrūſalē. vt appareret coꝝ dño q̄ tū erant remoti er rōnabili cā de pēthecoſte ⁊ ſcenopegia ſe poterāt excuſare. ſed de paſcha nō niſi īfirmitate cogēte. Iſta aūt lege mulieres nō erāt aſtricte. ſed tū plurime veniebāt ex deuotiōe. Vñ ⁊ beata virgo aſcēdebat ſingulis annis. nolēs puerū dimittere ſine cura marime q̄ diu regnauit archelaus. Quibus q̄ parētes timerēt archelaū. ibāt tū in ihrūſalē ad diē feſtū q̄ poterat fieri. vt tūc inter tā ingentē turbā latēter aſcederēt. mox reuerſi vt nec ſolemnitate ptermiſſa cēnt irreligioſi. nec longa mānione ꝓſpicui. Et cū factus eēt ihēſus annoꝝ duodecim aſcendit cū parētib⁹ ſuis ſm legis ꝓſuetudinē. ad diem feſtū in ihrūſalem. Per hoc oſtēdit q̄ a pueritia debēt homīes aſſueſcere ad diuina. ⁊ ad idē facit q̄ alijs recedēt ibus in loco diuini cultus remānſit. Laborauit q̄ nunc puer ihēſus itinerib⁹ lōgis ⁊ vadit vt honoret patrē ſuū celeſtem in feſtis ſuis. obſeruās humiliter legē dīs legis. Quia enī dominus venit vt daret omnis ꝑfectiōis ⁊ humilitatis exemplū. voluit legē q̄d diu ſtatū habuit ꝓſeruare. Vnde beda. Seruauit ipe legē quā dedit vt nobis qui homīes ſumus puri oſtenderet ſeruandū per omnia quicq̄d deus iubet. Sequamur ergo iter humane ꝓuerſatiōis eius. ſi deiratis gl̄oriam delectamur intueri. Hec Beda. Nos itaq̄ ſerui ad exēplū dn̄i. debemus magno ſtudio bonoꝝ opeꝝ ⁊ ꝓuenire ſolēnitates ⁊ celebrare ac ſolicite diuina ꝑcepta obſeruare. Vñ quidā frater tam magne deuotiōis ad feſta xp̄i ⁊ bt̄e virginis ⁊ ad feſtiuꝰ oīm ſanctoꝝ erat q̄ ante q̄libet feſtū ieiunꝫs ⁊ oratōibus et caſtigatōibus ad ſuſcipiendū ipm feſtū ſe ꝑparabat. ⁊ q̄d diu aliquod feſtū durauit tādiu circa illud meditatiōib⁹ ⁊ oratōnib⁹ ſe occupauit. Allegoraliter hic inſtruimur q̄ ſpēaliter in diebꝫ feſtiuis. quilibet xp̄ian⁹ debz ire ad locū quē elegit dn̄s. i. ad eccl̄iam. ñ ad ihrūſalē vl̄ tabernā. debet vacare diuinis laudib⁹ nō clamoreis ⁊ vanitatib⁹. debz iſiſtere elēoſinis. nō vſuris vel ſpoliis. debz itendere bonis operib⁹ nō ꝓmiſſatiōib⁹ ebrietatibus. Vñ de his q̄ ſecus faciūt dicit dn̄s in yſaia. Solēnitates vras ⁊ neomenias vras odiuit aīa mea. Poſtq̄ ergo ihēſus ad etatē duodecim annoꝝ venit ſuā ſapientiaz manifeſtare cepit ⁊ apire quid patri celeſti. q̄d terrene matri deberet. etas enī erat duodēnis. typus erat duodecim apl̄oꝝ p quos dimitas ⁊ bñanitas eius erat p orbē nūciāda vniuerſuz. Recte q̄ in duodenario numero iubar ꝑfectōis eius declarari incepit. p quē q̄ſi p duodeciz tribꝫ ⁊ p duodeciz apl̄os vniuerſitas ſaluādoꝝ figmificaſ. Cōſūmatis aūt diebꝫ feſtis ⁊ ꝓpleta ſolēnitate q̄ p dies octo durabat. recedētibꝫ parētibꝫ remānſit puer in hierūſalē nō a caſu parētū negligētia vel oblīuione. ſz ſua voluntate ⁊ ordinatiōe. vt a pueritia zelū ſuū oſtenderet circa ſpūalia. Et ſicut ꝓtribus q̄d debebat exhibuerat. aſcēdens cū eis tanq̄ hō cū homīnib⁹ ad offerēda deo ſacrificia. ſic etiā patri debitū ſpiritualis doctrine vacādo exhiberet. Et nō cognouerūt parētes eius. i. nō aduerterūt q̄ in hierūſalē remanerz exiſtimātes illū eſſe in comitatu. i. īter eos qui ſil fuerāt comitati. Secreto aūt ⁊ eis ignorātibꝫ remanere voluit. ne aut eis obediēdo recedēs tractat̄ a diſputatōe. aut nō obediēdo remanēs videret̄ eos ꝓtemnere. Hinc habet̄ argumētū. q̄ filij abſq̄ cuius pūtia pater ⁊ mater vitā poſſunt trāſigere ipſis etiā neſciētibus aut nolētibus pōt ad religionē ⁊ ad ſtatū ꝑfectōis euolare. ſeq̄z dīno cultui mācipare. diſcretiōis iudicio comite. ⁊ impeditoribus aut dn̄s. Sinite ꝑuulos venire ad me taliū eſt enī regnū celoꝝ. Sed queritſ hic qūo ꝓntes eius obliuiſcendo deum relinquere potuerūt. qui tanta cura euz nutriuerūt. Ad hoc dicendū. q̄ mos erat filiꝫ iſrael ad feſta ꝓfluētibus vel ad ꝓpria redeūtibus. vt ſeorſum viris ſeorſuz mulieres ꝓpter mūdiciā caſtitatis incederent. vt abinuicē ꝓtinētes. magis religioſe ſcōm legis dationē feſta celebrarēt. ⁊ ne eorum mixta ſocietate aliquid inhoneſti ꝓtingerz. pueri āt cū quolibet parēte indifferēter ire poterāt. Et nō ioſeph videns puerū ieſum nō eſſe ſecū. putabat eū eſſe cū maria in comitatu mulierū. ⁊ ecōuerſo maria putabat eū eſſe cū ioſeph in comitatu virōꝝ. Sic ergo venerūt iterr̄mius diei ab hierūſalē ſine puero cum hac exiſtimatiōe q̄ eſſz in comitatu virōꝝ vel mulierū. Et cū in ſero remiſſēt ad locuz vbi hoſpitari debebāt. videns dn̄a ipm ioſeph ſine puero quē cū eo redire credebat dolore exhīmēti ꝓcuſſa. cū lacrimis p domos q̄dēter poterat ſero circuibat ⁊ de ipo puero q̄rebat. Joſeph vo ſener cū fletu eā ſequebaſ ⁊ aſſociabat. Quade tu ſemp cū eis ⁊ q̄re puerū ieſū do nec inuenias. Puero aūt a ꝓntibus tūc nō inuento qualē quierē hēe poterant tuīpe cogita. ⁊ marie mater que ipm artius diligebat. Et licz a notis ꝓforaret tamē ꝓſolari nō poterat. Quid enī erat ꝑdere ieſum. Cōſpice bñ ipam ⁊ valenter et ꝓpatere. q̄ in magna anguſtia ē nūc aīa ſua. Hūq̄ ex quo nata eſt vſq̄ tūc fuit in rāta. Hō ergo turbemur q̄n tribulationes habemuſ. cū etiā matri ſue nō pepercerit dn̄s. ad ſuos enī eas venire ꝓmittit. ⁊ p ipſas ſignum ſue dilectiōis ſuis oſtendit. Tandē dn̄a i camerā ſe reducēs ⁊ ad oratonem p planctū ſe ꝓuertēs. p totam noctē illā anguſtiabaſ ſup dilecto filio ſuo. Mane vo ſeqnti tempeſtiue domū ereūtes eum etiā p circūſtātia loca querebāt. nā reditus ꝑplures viaſ patebat. Et ir

cucundo igit cū in vtraq; comitiua requirebant. i. ite; et ite; grebāt. maxime inter cognatos et notos amicos. qui in vtroq; comitatu erāt. Quo etiā tūc nō inuento. mater sine spe anxiebat. et ꝓsolari nō poterat. Nec diligenter recogita. quātis vulneribꝫ et cruciatibꝫ eo: brē ygmis tūc sauciatum fuerat q̄ suspiria. que lamenta q̄s anxietates ptulerit. cū quesitū filiū nō inuenit Jam experiri cepit q̄lis eēt futurus dolor eius. de quo ꝓdixit ei Symeon dicēs Tuā ipius aiam ptransfibit gladius. Nesciebat ygo q̄d ageret. q: ihesum sibi pie a deo ꝓmissum pdiderat. Cū lamentabiliter potuit dicere illud Geñ. Puer nō ꝓparet et ego quo ibo. Considera hic. q̄ brā ygo de terra sua expulsa et in egiptū fugata in tāta tribulatione posita filiū nō pdidit sz postq; ad festiuitatem iuit. ipm amisit. ꝓgō daf intelligi q̄ ihesus sepe in aduersitate custodit et in psperitate pdit ¶ Tercia ro die regressi sunt in hierlm a qua p vnā dietā recesserāt. et eū ibidē requirebant. Puto q̄ cū labore multo itineris et lacrimis plurimis ygo iterato redijt hierlm. et appropriate potuit dicere illō Cāticoꝝ Quesiui quē diligit aia mea. q̄sini illū et non inueni. s. inter ꝯgnatos et notos. Surgā g̃ eūdo de loco ad locū et circuibo ciuitatē p vicos et plateas. et querā quē diligit aia mea Et post triduū amissiōis eius in quo ꝓfiguratū est triduū mortis eius in quo credebat amissus. quarto die mane inuenerūt eū in templo. vt sm ambrosiū. daret indiciū q̄ post triduum triūphalis passiōis resurgeret. qui credebat mortuus. et tunc cū gloria īmortalitatis est inuentus. Inuenerūt g̃ in templo in loco vtiq; deuoto in loco dei sancto. Nō inuenerūt eū in theatro. aut foro. aut ludo. sicut solent pueri inueniri. sz in loco deputato doctrine sacre et oꝛōi Filius libenter in domo pēis sui manet. Ille igit q̄ libenter stat in eccīa. signū ē q̄ sit filius dei q: stat in domo pēis sui. ille vo qui libenter stat in taberna. signū ē q̄ sit filius drāboli q: morat in domo pēis sui Inuenerūt inquā eū in tēplo non huc atq; illuc leuiter. put mos ē pueris discurrentē. sz tāq; sapiētie fontē īmedio doctoꝝ vt melius oēs audire et cū eis ꝓferre posset Cōpositē sedētem et tāq; exēplar hūilitatis prius audientē illos et interrogantē q̄q; docentē. Ille doctores interrogat in tēplo q̄ angelos docet in celo Ille doceri interrogando voluit. q̄ vbū scientie ipis suis doctoribꝫ mīstrauit Interrogabat. nō q: indigeret. vel vt addisceret. sz vt nobis addiscēdi. et zelandi scripturas sacras formā daret. et vt ea q̄ nō intelligimus interrogare nō erubescamus de quo tñ erubescūt multi superbi. eligētes potius īerrore pmanere q̄q; instrui Ad exēplū quoq; hūilitatis prius audire q̄q; īstruere volebat. docēs q̄ etiā lxies docti ꝑmptiores dēt ee ad audiendūq; ad docendū q: q̄ prius respondet q̄q; audiat. stultū se eē demōstrat Ad pbandū etiā q̄ deus eēt. eosdem lxies subtiliter interrogat et sapiēter rūdet ita vt audientes inō stuperent Cū ō: Stupebant aūt. i. valde mirabant oēs qui eū audiebant. super eius prudentia. interrogando et opponendo. et in responsis soluendo. quia altas inauditum fuerat. quod puer talis etatis tam sapienter locutus esset Stupor quip

Capitulum. xv.

pe est vel xmens ammiratio rei oīno inconsuete et sic fuit hic. Audiuit em̄ humiliter. quesiuit prudenter. et rūdit sapienter cum tñ esset puer. Ipse interrogabat. ipse rūdebat. ipse suas et illoꝝ questiones soluebat morē agens pitissimi magīri qui nūc interrogādo. nūc rūdendo discipulos instruit. Unde fm bedā Ad oñendum q̄ homo erat oēs magīstros humiliter audiebat. et ad pbandum q: deus erat eisdem loquentibꝫ sublimiter rūdebat. Et stupebant aūt videntes eius infantiā et tñ sic sublimia loquentē. videntes cū corpe et etate puum. sed interrogationibꝫ et responsis magnū hoīem et non deum ꝓsiderantes. et inter alta que audiūt et infirma q̄ vident dubia ammiratōe turbant. Nos aūt nō cū senioribꝫ iudeoꝝ superprudentia et rūsis eius stupeamus neq; miremur sed ipsum vez deū verumq; hoīem esse credamus. a quo est omnis sapia. et cū quo fuit sp et est ante euū. scientes sm ꝑphetam q̄ sic puulus natus ē nobis q̄ pmanet deus fortis Et pentes eius videntes cū in tēplo in medio doctoꝝ sedentē ammirati sunt valde ꝑter rei inexpientiam. q: nunq; fecerat rem talē vel tantam Mē aūt ei? quasi reuiuiscens exhilarata deo gratias egit immensas Et puer ihesus videns mēm̄ venit ad eam. quē ipsa suscipiens et dulciter osculans ac dei de respiciens in facīē eius decorā dirit ad illū. Fili quid fecisti nobis sic. quasi diceret. de fideratū ime fili quare hoc fecisti vt nobis ignorantibꝫ et nesciētibꝫ remaneres Quid tam dilecte. et tā diligēti mēi tantā materiā doloris inferre potuisti. Dico fili hoc mihi indicari vt dolor meus ex hac receptus vale at mitigari. Quem ygo mater p triduū anxio dolore quefierat. post inuentōem inter merorē et gaudiuz posita pia correctōne incēpauit. Joseph aūt licet pē eius diceref nō fuit ausus illū arguere cum firmiter crederet ipm dei filiū esse. sed mē ex maxima dilecti one quā habebat ad filiū quē sic querebat. sic arguebat illum. q: amor excellens nescit modū. Loquit g̃ ipsa et nō Joseph. q: in ea fuit maior doloris affectus. Unde gre. Maria maternis affecta viscerib. quasi cū lamentis inquisitōem doloꝛosam oñdit. et oīa fic mater fiducialiter et humiliter et affectuose exprimit dicens Fili quid fecisti nobis sic Vñ et anselm. Quid si duodennē p triduū cum matre quefieris. O qnta copia fluent lacrime cū audieris matrem dulci quadam increpatōe filium verberantē et dicentem. Fili quid fecisti nobis sic Vel posset dici q̄ nō fuit increpatio. sed pia de eius absentia ꝙsitio. Ecce pēs tuus. s. nutritius et ego dolētes. s. de amissiōe tua et absentia q̄rebamus te cuius pñtia ē nobis dulcissima In quo moꝛaliter instruimur q̄ dolere debemus cū ihesu. i. salutē eternā amittimus. qō per pcm̄ fit cū peccam?. Et tunc cū queramus p triduū pñie. s. per ꝓtritiōem cū dolore. p̄fessionē cum pudore. p satisfactōem cū labore. et reinuenimus eū Sed hei multi plus dolēt de amissione rez transeuntiū q̄q; de amissione eterne salutis sue et alioꝝ. Vñ ber. Cadit afina et ē qui sibi luet. perit aīa et nō est q̄ succurrat. Sacrata ygo pēs eius appellat ioseph. tum ꝑter iudeoꝝ suspitōes. tū ꝑter eius educatōnem. tum ꝑter genealogie explicatōnem. Et nota q̄ nunq; legimus ioseph domino

De eo q̄ puer iesus manſit in hieruſalem

fuiſſe locutū ſed hoc ꝟgini dimittebat. q̄ ad ipſam ſicut ad verā matrē magis ꝓtinebat. ¶ Querēdus eſt ihc̄ſus ſocialiter cū maria ⁊ ioſeph. qđ notaſ cū dicit̄ pater tuus ⁊ ego. Joſeph em̄ interp̄retaſ aug mētū ⁊ ſignificat opa bona q̄ ſemp̄ debēt augeri. maria interp̄retaſ illuīata. ⁊ ſignificat fidē que eſt illuminatio mētis. īterp̄retaſ ⁊ ſtella maris ⁊ ſignificat caritatē. q̄ ſicut ceteris ſtellis occidentib̄. ſic ceteris virtutib̄ deficientibus illa nō deficit. Cum tali igitur ſocietate ihc̄ſus eſt querendus. ſcz cū fide bona opatione ſolicita. ⁊ caritate ſuccenſa ⁊ tunc inuenitur. Si em̄ alter ⁊ iſtoꝝ defuerit inueniri nō poterit Debet etiā queri lacrimabiliter. quod notaſ er eo q̄ virgo dixit dolētes q̄rebamus te. ¶ Et aut ad illos nō matrē eraſpando. ſed potius inſtruendo dicens Quid eſt q̄ me q̄rebatis. ſ. inter cognatos ⁊ ꝓſanguineos. cum potius deberetis me q̄rere i templo qđ eſt domus p̄ris mei. ⁊ in occupatione circa ſpūalia. Nō eſtuor indignātis. ſed hūiliter ſe excuſantis. et miſteria detegētis. Nō em̄ increpat ⁊ vituperat q̄ eū quaſi filiū querūt. ſed quaſi corrigendo verbū miris quis ſibi verus pater ſit. ⁊ qđ potius eterno p̄ri debet illis ⁊ nobis inſinuat. ſubdēs. Neſciebatis q̄ in his q̄ p̄ris mei ſcz dei ſunt. opor̄ me eſſe. ſ. in templo in doctrīa ⁊ opib̄ quib̄ manifeſtet̄ pater meus quaſi diceret. Potiꝰ debco reſpicere eū cuius ſum eternus filius ſm̄ naturā diuinā. q̄ te cuius ſum filius ſm̄ naturā humanā. ⁊ ioſeph cui ſum tm̄ filius nutritius. Vñ nō debetis mirari ſi vos dimiſi ꝓter p̄rem eternū cui plus teneor. Magis afficiebat ihc̄ſus ad patrem naturalē ⁊ eternū. q̄ ad matrē naturalem ⁊ patrē putatiuū. Quāuis em̄ parētes diligeret ⁊ eis obediens fuit. tamen principalius deū honorare voluit. In quo datur doctrina. q̄ pietas ad deū pietati reſpectu parentū eſt p̄ferenda. Diſcas igitur ⁊ tu deū ⁊ parentes diligere ⁊ honorare. eis obedire. ſed in omnib̄ deū p̄ferre. ¶ Nota etiā moraliter q̄ per hoc q̄ xp̄s interrogatoꝝ rñdit. quaſi corrigēdo verbū miris. que ipm̄ dolore inter cognatos ⁊ notos q̄ſierat. obmiſſiōem vinculoꝝ ſanguinis apte ſuggerit oñdens q̄ nō ꝓtingit metā ꝓfectōis attingere cuz q̄ vagaſ in his que corꝑi ꝓferunt. ⁊ q̄ homo deficit a ꝓfectiōe ꝓter affectū cognatoꝝ. Et hoc īnuit ꝓpriā clauſulā cū ait. qđ eſt qđ me querebatis ſcz inter cognatos ⁊ carnaliter p̄ſiquos. Per hoc vo qđ addit neſciebatis ⁊c. docet nos nō p̄ infima gradi ſz ad ſuperiora debere mētis oculos attollere. ¶ Moraliter p̄ hoc qđ xp̄s cū correptus eēt hic a mre. ſe dulcit ⁊ hūiliter excuſauit. alubi aūt. ſ. in nuptiis cū invitatus eſt ad miraculū dure reſpondit. dedit nobis exēplum ⁊ formā hūilitatis vt malimus corripi q̄ laudari. ¶ Et nota q̄ iſtud fuit primū verbū qđ ab ore ſaluatoris ꝓlatū eſſe legitur. in quo ſuā diuinitatez expreſſit. Et ipm̄ verbū tante fuit altitudinis. q̄ maria ⁊ ioſeph nō intellexerūt. Et hoc ē qđ ſubditur. ⁊ ipſi nō intellexerūt verbū qđ locutus eſt ad illos ſcz qđ de patre dixerat et quid per hoc verbum innuere vellet. Volebat em̄ innuere q̄ ſicut ad patrem. ita ad ipm̄ p̄tineret cura templi. ⁊ ſpūalium ⁊ omnium que p̄tis ſunt gubernatio q̄ amboꝝ vna ē maieſtas gloria ⁊ opatio. ac vna fides ⁊ domus non ſolū materialis. ſed ⁊ ſpūalis. ¶ Cū maria ⁊ ioſeph ieſum dei filiū crederēt non tū animaduertunt quid dicat. nec dīne nature archanū ītelligūt. q̄ talia ab eo audire adhuc aſſueti nō erāt. ⁊ de diuinitate ſua nondū ad eos loquentē audierāt. vel intellexerāt quid dixit. ſz nō ita plene vt poſtmodū Jp̄ſe vero ad matris req̄ſitionē ⁊ voluntatē redijt cū illis nazareth ad coꝝ ꝓlationē vbi erat ꝓceptus ⁊ educatus. vñ ⁊ nazarenꝰ eſt vocatus. Jam q̄ deus ⁊ homo eſt. vtramq̄ ſuaz naturam nobis hic ꝓmendat. ⁊ nūc excelſa deitatis nūc infirma humane fragilitatis p̄fert. Jtaq̄ quaſi hō cum parētibus hieruſalem aſcēdit. ſz q̄ aſi deus illis neſciētibus in tēplo remāſit. quaſi homo ſeniores interrogabat. ſed quaſi deus que ſeniores mirarent reſpōdebat. Quaſi dei filius in templo p̄tis ⁊ ſuo commoraſ quaſi filius hominis cū p̄ntib̄ quo iubent reuertī. Et erat ſubditus illis ad nām ītructionem ⁊ ſuperbie nre confuſionem. qui frequēter rē nuimus ſubd̄ci ſuperioribus nr̄is. Erat quippe ſubditus illis. ſ. in ea natura q̄ patre minor eſt. Quia vt dicit Aug. ſcōm formā fuit puer xp̄s minor erat etiā p̄ntibus ſuis. Et tu ergo ſubditus eſto ꝓter illū. vt ad deū p̄ obedientie laborē redeas. a quo p̄ inobedientie defidiā receſſeras. Dic em̄ exemplū formā obedientie ⁊ hūilitatis xp̄s nobis p̄buit ⁊ oñdit. dum ipſe imperator mūdi ⁊ cui mūdus ſubiectus eſt. parētibus ſuis ⁊ eoꝝ impio hūiliter ſubdi voluit. Audiant q̄ſ ſubditi. ⁊ ſubditi ee nō dedigneſ ſiquidem oībus p̄latus ſubditus fieri nō ē dedignatus. Prelati quoq̄ nō ſuperbiant ⁊ in ioſeph p̄lato ⁊ in xp̄o ſubdito intelligāt. q̄ ſepe fit vt maioris meriti ſint ſubditi q̄ p̄lati. Quod ſi intellexerit. non eleuabiſ ſuperbia q̄ eſt ſublimioꝝ dignitate. ſciens meliorez ſibi ſubiectū eſſe. ¶ Et aduerte quanta fuit dignitas ꝟginis. q̄ ei ille ſubiectus ē. cui oīs creatura ſubd̄citur Vñ aug. Hoc ſingulare p̄uilegiū hūit ꝟgo. vt haberet ſibi ſubiectū. quē nō ſolū hūana creatura. verū etiā āgelica reuereſ. ⁊ adorat multitudo Unō verū. p̄tractās hoc idē verbū ⁊ erat ſubditus illis. mirare i quit tractq̄ ⁊ elige. id qđ āplius mireris ſiue filij benignissimā dignationē ſiue matris excellentissimaz dignitatē. Utrūq̄ ſtupor. utrūq̄ miraculū. q̄ ſemie deus obēdereſ. hūilitas abſq̄ exemplo. q̄ ſcia dei p̄ncipeſ ſublimitas ſine ſocio. Et ſubdit. Diſce ḡ homo obedire. diſce terra ſubdi. diſce pulus obtpare. Erubeſce ſuperbe cinis. Deꝰ ſe hūiliat ⁊ tu te exaltaſ Deus ſe hoībus ſubdit ⁊ tu dīari geſtiens hoīb̄ tuo te p̄pono auctori. Quotiēs em̄ hoībus p̄eſſe deſidero. totiens deū meū p̄ire ꝓtendo ⁊ tūcvere nō ſapio ea que dei ſunt. Hec ter. ¶ Et nota q̄ filius multa d̄ parētibus. Primo amore cordis. Secūdo honore operis. Tercio in neceſſarijs ſuſtentationem. Quarto in obſequijs famulationē. Quīto reuerētiam in vbis. Sexto obedientiā in honeſtis. Septīo venīā in offenſis. Octauo tolerantiam in aduerſis ¶ Sed q̄d fecit puer ieſus in illo triduo Cōſpice eū attende quomodo ſe ad aliquod hoſpitale pauperū reducit ⁊ cum verecūdia ſe ibi hoſpitauerit. ⁊ ibi cū pauꝑibus ieſus pauꝑ hoſpitatur. ⁊ comedit. Ve en

et inuentus est in templo

dicat etiã ostiatim cũ pauperibus qõ alias quãdoq; fecisse credit. Unde bñ. hoc querẽs a dño eum alloquitur. Domine inquit. quis te in triduo sustẽtauit. Et rñdet sibimet sic dicẽs. Ut te dñe ihesu xpe nostre pauperi p omnia pformares. quasi vnus in turba paupẽrũ stipẽdia p ostia mendicans q̃siti q̃s dabit mihi bucellaz illarũ mendicataz ptícipem fieri. et illius sacri edulij reliquijs saginari. Hec ber. Cõspice eũ etiã inter doctores vultu placido sapienti et reuerenti. et quomõ eos quasi ignorans interrogat et audit. qõ ex humilitate facit. et etiã ne illi suis mirabilibꝫ respõsis eius verecundarent. Cõsidera re aũt potes moraliter in predictis tria valde notabilia. Primum est quivult deo adhrere nõ debet inter psanguineos conuersari. sed potius ab eis discedere. Nam et puer ihesus dimisit a se dilectissimã matrem. cũ opibꝫ patris intẽdere voluit. ac etiã postea ĩter cognatos et notos q̃situs. inuẽtus nõ fuit. q: caro et sanguis eũ nõ reuelauit. nec inuenit in carnali societate. Uñ bern. Puer ihesus inter cognatos et notos querit nec inuenit. Fuge fratres tuos et tu. si tuã vis inuenire salutem. et obliuiscere populũ tuũ. et domũ patris tui. vt concupiscat rex decorem tuũ. Et ibi. O bone ihesu si nõ inuentus es inter cognatos tuos qũo te inuemã inter meos. Qualiter te inueniaz in gaudio. quẽ vix mater tua dolens inuenit. Hec ber. Nec inueniri põt in comitatu multoz. q: nõ inuenitur in multiplicitate mũdanoz. sz in intimo corde mẽtis. vbi dei ẽ templũ. Sciendũ q̃ qui spũaliter viuit. nõ mirẽt. si aliq̃n mente arida remanens videat sibi qõ a deo derelictus sit. cũ etiã hoc matri dei ꝓtigerit. Hõ ergo mẽte tabescat. sed p̃tinuũ exercitiũ in sacris meditatõibus et oꝛoibus. ac bonis opibus pfitendo diligẽter eũ querat. et eũ si solicitus fuerit reinueniet. Hã fm origenẽ. Oportet eũ qui q̃rit iesuz nõ negligẽter et dissolute trãsire. sic multi querũt et nõ inuemũt. sed cũ labore et dolore. Unde ber. Si nolumus frustra querere q̃ramus vaciter vt nõ p illo aliud feruẽter vt nõ cũ illo aliud. pseuerãter vt nõ ab illo ad aliud ꝓcurramus. Facilius eñ celũ et terra trãsire possũt. q̃z vt sic q̃rens nõ inueniat. sic petẽs nõ accipiat. sic pulsanti nõ apiat. Certũ q̃ nõ dz q̃s eẽ ꝑtes sensus. vel ꝑte voluntatis. Hã cuz dñs iesus dixisz oportere eũ opibꝫ pẽis intẽdere mutauit ꝓsiliũ et matris voluntatẽ securus. recessit cũ ea et nutritio suo et erat subditus illis. Hinc etiã ꝑpẽde quãtũ dñt homines obedire deo. quãdoquidẽ ipe deus obedit hoĩbus. Si eñ exemplo dñi obediendũ est hominibus multomagis oz obedire deo. Obediamus igitur nõ solũ deo. sed et hoĩbus. q: dei filius obediuit nõ solum deo patri celesti. sed et pntibus. Et mater eius ꝓseruabat. quasi magna omia vba hec. que nũc et alias audierat ab eo. et hec in corde suo. quasi sub figillo. s. recõdens et signaculo. Nisi eĩ ipa ꝓseruasset nos ea nõ haberemus. de eius nãq; thesauris nos ista suscepimus. Oia q̃ppe que de dño vel a dño dicta vel facta cognouit. siue intellecta siue nõdũ ĩtellecta. in corde et memoria q̃si ruminãda et diligẽtius scrutãda recõdebat vt ꝑte suo viuersã ꝑtim gesta erãt ĩtelligerz. ac euãgelistis et q̃rentibꝫ sufficiẽter expli

caret. et his tanq̃ regula et lege p totam vitam vtebatur docens ut nos crebra factoꝝ et dictoꝝ dñi meditatione importunas cogitatões repellamus et alios instruere laboremus Et iõ si quis ĩdiget bonis sermonibꝫ ad eã recurrat. q: facta et vba xpi in custodia cõseruat Moraliter ex iſo habemus exemplũ qualiter audiri debeant verba dña. s. vt in corde ꝓseruent. et ibidẽ ruminent nõ vt intrent p aurẽ vnã et exeant p aliã. Et iesus ꝓficiebat etate et sapĩa et gĩa apud deũ et hoĩes Etas ptinet ad corpus. sapĩa ad aiam. gratia ad vtriusq; salutẽ. ꝓficiebat vtiq; etate. sicut carnis est etatis incremẽta suscipe. q: de infantia ad puericiã. de puericia ad iuuentutẽ ꝓsueto hoĩbus crescendi ordine puenit. Porro in sapĩa et gratia ꝓficere dupl'r. Uno modo fm ipsos habitus sapĩe et gĩe augmentatos. et sic xps in eis non ꝓficiebat. q: ab instanti ꝓceptionis sapĩa et gratia plenus fuit. Alio modo fm affectus inquantũ. s. aliquis sapientiora et virtuosiora opa facit. et sic xps ꝓficiebat sapĩa et gratia sicut et etate. fm q̃ p̃cessum etatis perfectiora opa faciebat et his que sunt ad deũ et ad hoĩnes. et hoc est qõ additur apud deum et hoĩes. Vel aliter fm ambro. ꝓficiebat sapĩa quo ad manifestationem et vsum eius. q: suam sapĩam et grãm paulatim magis et magis patefaciebat. Vel fm grego. ꝓficiebat in alijs qui doctrina eius et exemplo ꝓficiebant. sicut magister in scolaribus dr ꝓficere. q: scolares sub eo ꝓficiunt. Et hoc apud deũ. i. apud laudem dei. et apud hoĩes. i. ad vtilitatem hoĩm. Vel fm tropbilum. apud deum et hoĩes. q: prius debet placere deo et postea hoĩbus Et licet iesus in se non ꝓficiebat sapientia et cognitione habituali. q: hec in eo augmentata non fuit. ab instanti eñ ꝓceptionis plenitudinẽ huius habuit. ꝓficiebat tñ et in se cognitõe sensuali et experimentali. q: sensus eius ꝓcurrebat de nouo ad aliquid ad qõ antea non ꝓcurrebat. Unde fm apostolũ. didicit ex his que passus est obedientiã. nõ tñ de nouo aliquid didicit qõ prius nesciret. q: qõ discit prius nouerat scĩa diuina et inspirata. Uñ ber. vt ob alienã miseria cor miser habeas oz vt tuã pagnoscas vt p̃rimi mentẽ in tua inuenias et ex te noueris q̃ĩter illi subuenias Uerus q̃ppe dei filius pfusq; se exinaniuit forma serui accipiẽs. sicut miseriã vel subiectiõem exprus nõ erat. sic miam vel obiam experimento non nouerat. Sciebat quidẽ p̃ naturã. nõ aũt sciebat p experientiã. Ut vbi minoratus est vsz ad illã formã in q̃ et pati et subiici posset. in passione exprus est miseriã. et in subiectõe obiam. Per quaz tñ experientiã nõ illi scĩa sz nobis fiducia creuit. dũ ĩ hoc misero genere cognitõnis is a quo longe erraueramus factus est ꝓpinq̃or nobis Uñ eñ illi appropĩ quare auderem? in sua impassibilitate manẽti. nũc aũt monemur cũ fiducia adire thronũ gĩe ipsi?. quẽ nimiꝫ lãguores nõs tulisse et dolores portasse ꝓgnoscimus vt in eo in quo passus est ipse nobis ꝓpari nõ dubitamus. hec ber. Moraliter sicut ꝓficiebat sapĩa etate et gratia apud deũ et hoĩnes. et passus et resurrexit. et ita intrauit in gloriã suã. sic etiam suos fideles oñt ꝓficere virtutibꝫ et p passiones ad gaudia trãsmigrare debere. Nec aũt scã et deo amabilis ciuitas naza

reth. in qua ℞bum caro factū eſt. ⁊ flos oīa vincēs aromata. invtero ℣gīis germinauit. Ēn ⁊ merito flos interp̄tat̄. in hoc ſup oīs alias ſpeciali gaudet p̄uilegio q̄ ſalutis nr̄e dñs in ea p̄incipiū p̄creauit ⁊ ipe p̄terea nutriri ⁊ pentibus ſubiici dignatus eſt. cui p̄ oīa q̄ ſunt in celo ⁊ i terra ſubiecit. ¶ Oro Omine ieſu criſte fili dei viui. qui p triduū a parētibus tuis dolētibus q̄ſitus. tandē in templo es inuentus. da mihi miſero te deſiderare. deſiderando q̄rere. querendo inuenire inueniendo amare. amando mala mea redimere redempta nō iterare. Et qui petenti largiris. q̄renti inueniris pulſanti aperiris. nō deneges mihi mūmo q̄ oībus p̄mittis. Qui ad voluntatē p̄ntū nazareth rediens ⁊ ſubditus eis eriſtens. formā oſtendiſti obediētie. da mihi duro voluntatē propriam frāgere. vt ſubiectus ſim tibi. ⁊ p̄ter te oī hūane creature. Amē

¶ Quid fecerit dñs ieſus ab āno duodecimo vſq ad p̄incipium anni triceſimi. ¶ Capitulū. XVI.

Reuerſus ergo dominus ieſus a templo ⁊ hieruſalem cū parētibus ſuis in nazareth. erat vt dictum eſt ſubditus illis. Et ibidē cū eis vſq ad p̄incipium anni triceſimi habitauit. nec in ſcripturis reperitur q̄ in toto tp̄e iſto aliquid fecerit quod valde videretur mirabile. Quid legitur meditabimur ip̄m feciſſe. Steterit ne dñs ieſus otioſus tanto tp̄e vt nil faceret dignū ſcriptura ⁊ recitatiōe. Si ēm feciſſet. cur ſic̄ reliqua facta ſua nō ſcriptū fuiſſet. Omnino ſtupor videtur. Forte iō ſcriptura tacet. ne acta iuuioꝝ nimis ſe publicēt. Sz attende hic bñ. q̄ patēter poteris videre q̄ nihil faciēdo fecit magnifica. Nihil eſt de factis eius a miſterio vacat. ſed ſicut virtuoſe loq̄bat ⁊ opabat̄ ſic virtuoſe tacebat ⁊ ſe ſubtrahebat. Credēdū eſt ēm. ſicut dic̄ doctor gr̄e. q̄ ānō deinceps abſq̄ oīſione alicuius famoſi ⁊ publici miraculi taliter inter hoīes p̄uerſatus fuerit. quaſi fuerit vnus ex illis donec ad virilem p̄uenit etatē. Ūñ de ip̄o dic̄ iohānes baptiſta. Medius aūt vr̄m ſtetit quē vos neſcitis. Et totū iſtud tempus breuiter p̄plexus eſt lucas ſub his ℞bis. q̄ deſcēdit cū eis ⁊ erat ſubditus illis. Ūñ ⁊ thomas. Medio tp̄e. ſ. a natiuitate vſq ad baptiſmū nullū miraculū x̄ps operatus eſt. ſz p̄ſormis p̄uerſatiōis alq̄s erat. ⁊ ſuauitus ignota oībus exiſtebat. Iō aūt nō fecit miracula medio tp̄e vt nō putaret̄ miſteriū incarnatiōis fantaſma eē. ſi nō ſe habuiſſet. ſicut alq̄ erate infantes. ⁊ iō demōſtratione ſcie ⁊ virtutis ſue ad id diſtulit tp̄s i quo alq̄ hoīes ſcīa. ⁊ virtute vigere p̄ſueuerit. Hec thomas. Magiſter hic ſummus aliq̄n docturus ℞tutes ⁊ viā vite cepit a ſua iuuētute op̄a ℞tuoſa facere. ſed mō mirabili ⁊ incogmito ac retroactis tp̄ibus inaudito. videlz ſe in p̄ſpectu inutilē ⁊ abiectū ⁊ inſipiētē reddēdo. vt deuote ⁊ ſine oī temeraria aſſertiōe cogitari ⁊ meditari p̄ōt. Et cū hac modificatiōe oīa tibi affirmo q̄ p auctoritatē ſacre ſcripture nō p̄bant̄ put etiā ſup̄ i p̄logo recitat̄. Subtrahebat q̄ ſe a p̄ſortio hoīz ⁊ tumultus coꝝ ℣uitabat crebriſq̄ oꝝoibꝫ ītērus erat. ibat ad ſynagogā. i. eccl̄iaz. ⁊ ſtabat ibi multū in oꝝoe. p

nens ſe in loco viliori ⁊ magis humili. Redibat domū ⁊ cū mr̄e ac nutritio ſuo ſtabat. ⁊ aliq̄n hos adiuuabat. p̄trāſibat eūdo ⁊ redeūdo inter hoīes. ac ſi nō inuenīret hoīes. Mirabant̄ cūcti. cernētes iuuenē tam ſpecioſuz nihil facere. quantū apparebat laude dignū. Expectabat q̄ faceꝛ magnifica ⁊ p̄bi viri opa. Cū ēm puer erat. p̄ficiebat etate ⁊ ſapīa ⁊ gr̄a apud deū ⁊ hoīes. Sz ecce creſcēs ⁊ puerens vſq ad viceſimū annū ⁊ etiā vſq ad viceſimūquintū. ⁊ vltra nulla faciebat opa. aliquā ſp̄em p̄bitatis ⁊ virilitatis p̄tendēna. Stupebāt vr̄ēter eū ⁊ deridebāt ⁊ apō oēs ꝑmuniter vilis ⁊ abiectus reputabat̄. Qō bū p̄. p̄lxtā in p̄ſona ip̄ius dcm̄ fuerat. Ego ſuz ℞mis ⁊ nō hō. obp̄robrium hoīm ⁊ abiectio plebis. Oēs videntes me deriſerūt me. locuti ſunt labijs ⁊ mouerūt caput. Reddebat ſe vilē oīb ⁊ abiectū. Sz an tibi pax hoc videt̄. Ip̄e quidē nō indigebat. ſed certe in opib nr̄is nullū maius aut difficilius reputat̄. Ad altiſſimū gradū puenīſſe videt̄ ac difficilimū. qui ad hoc puenit vt corde ⁊ aīo vere ⁊ non ficte ita ſe vincit ac dñat̄ aīo ſuo ſuꝑbo carnis ſue ſuppellio. q̄ nolit alius momēto reportari. ſz vt abiectus ⁊ vilis ſp̄m Vſq̄quo igit̄ ad hūc gradū puenēris nihil tibi feciſſe videaris. Ita cū in veritate iuxta ℞bū dñi oēs ſumus inutiles. etiā cū bñ fecerimus quoul q̄ in hoc abiectōis gradu nō ſumus. nōdū inveritate teſtamus. ſz in vanitate ꝑſiſtimus ⁊ ambulamus. Ūñ nō ſeducamus noſmetip̄os. q̄ ℞m ap̄l̄m. qui ſe exiſtimat aliq̄d eſſe cū nihil ſit ip̄e ſe ſeducit. Jn oī quidē cura quā p̄ ſalute tua geris. nō ē vllū officiū vel medicamentū vtilius tibi q̄ teip̄m vituperare atq̄ ꝓtēnere. Quicūq̄ g̃ hoc facit adiutor tuus eſt. hoc agit qđ tu agebas aut agere debeas vt ſaluus fieres. Ad cū itaq̄ q̄ iniuriā tibi fecit p̄uatū magis te exhibe. ⁊ affabilē. ad eū ℞o cui tu feciſti. ſupplicē ⁊ erubeſcentez. Aduerſariū tuū ⁊ eū q̄ tibi moleſtie aliq̄d irrogat. amicū ⁊ adiutorē eſtima. dānum tibi illatū ⁊ ꝓtumelias luct̄ ⁊ p̄fectū tuū deputa. ⁊ p̄ his gr̄as deo ⁊ inferentib referre nō ceſſa. Ita ℞m quēdā humilis gaudet cū deſpicit̄. dolet ſi hōrat̄. gemit in p̄ſperis. exultat in aduerſis. timet i diuitijs. luget in delicijs. cruciat̄ habūdantia. ⁊ in penuria gloriat̄. laudes ꝓtēnit trāſitorias. ⁊ oī hōre eſtimat ſe indignū abhorret ypocriſim. neſcit ſimulatōez. ſz diligit vitarē. tp̄alia obliuiſcit̄. ⁊ eterna ꝓcupiſcit. neſcit q̄ mūdi ſunt vt celeſtia mereat̄ nunq̄ de ſe p̄ſumere ꝓſueuit. vires ſuas vel gr̄as ſi q̄s hz nūq̄ ſibi tribuit. merita ſua nō ſuis viribꝫ vel ſuo ſenſui aſcribit. ſz dine clemētie dona hūiliter recognoſcit. Jdē latere deſiderat ſi fieri poſſit ſine dāno p̄rimi. ne poſſit vel modico iactātie ſeu elatōis vicio inquinari. Quis eſt talis ⁊ laudabimus eū. Und ⁊ berñ. Appetere de humilitate laudē hūilitatis. nō ē vtus ſz ſubuerſio. Verus hūilis vilis vult reputari. nō hūilis p̄dicari. gaudet in ꝓtēptu ſui. hoc ſolo ſane ſuꝑbus q̄ laudes ꝓtēnit. Hec berñ. Si g̃ q̄ras. q̄re dñs ſic viuebat. rñdeo tibi. nō q̄ indigeret. ſz vt nos inſtrueret. Ūñ ſi nō diſcimus inexcuſabiles ſumus. Abhoꝛiabile eſt p̄orſus ſi ſe erigit vermiculus ⁊ vermiū eſca furfurus vbi ſe humilians abiecit dñs maieſtatis. ¶ Ti

aũt absurdũ alicui videaℓ ꝙ sic inutiliter staret. ⁊ ꝙ euãgeliste multa de factis eius obmiserunt ⁊ alia similia forte dicat. rñderi ꝑt ꝙ nõ erat inutile facere ⁊ ꝑbere tãte vtutis exercitiũ imoerat valde vtile⁊ oĩz vtutũ rcm̃ ⁊ stabile fundamentũ Hoc ãt qõ dico videℓ etiã berñ. sentire ꝙ vt hẽs infra in tractatu de baptismo dñi circa finẽ Quõcunq; aũt se hz vitas rei piũ ⁊ vtile videℓ sic meditari Habes ℊ quõ dñs ihc̃ sus cepit prius facere q̃ docere Docturus em̃ erat discite a me qr mitis suz ⁊ hũilis corde Hoc ℊ prio facere voluit ⁊ nõ ficte. sz ex corde faciebat sicut vere ⁊ ex corde hũilis ⁊ mitis erat Nõ poterãt in eũ simulatõ cadere. sz potius ĩtima fundauit ⁊ ꝓfundauit se in hũilitate. vilitate ⁊ abiectõne. ⁊ sic se in ꝓspectu oĩm annichilauit. ꝙ etiã postq̃ ꝑdicare ac dina ⁊ altissima loq; miracula quoq; magnifica opa facere cepit. nõ eũ reputabãt. sz vilipẽdebãt dicẽtes Quis ẽ hic Nõne hic ẽ fabri filius Et multa alia derisoria ⁊ despectiua dicebãt. verificatũ est ℊ sm hũc intellectũ vbũ apli ex inanitit semetipm formã serui accipiens. ⁊ nõ solũ cuiuscũq; serui p̃ incarnatõem. sz etiã inutilis fui ꝑ humilẽ ⁊ abiectã ꝓuersationem Cõsidera singulos eius actus. sp in eis relucet humilitas. Hic igit ipam fabricauit. i. oñdit ꝙliter acquiri possit. s. ꝑ vilificatõem ⁊ abiectionẽ supius in cõspectu suo ⁊ alioz. ac p̃ otinuũ exercitiũ opet̃ viluz ⁊ hũilium Si em̃ vis adipisci humilitatẽ oz ꝙ ꝑcedat humiliatio ⁊ exercitiũ opet̃ humiliũ. Vñ berñ. Hũilitas ad quamvtiq; ducit humiliatio. totius ⁊ spũalis fabrice fundamentũ Siquidẽ hũiliatõ via est ad humilitatẽ. sicut patiẽtia ad pacẽ. sicut lectio ad sciam Si vtutẽ appetis hũilitatis. viã nõ refugias hũliatiõis. nã si nõ pateris hũiliari ñ poteris ad humilitatẽ ꝓuehi. Prodest itaq; mihi meã ĩsipientiã sciri ⁊ a scientib; iure ꝓfũdi Cui sepe ꝓtigit a nescientib; iuste laudari Grande reuera piculuz audire quẽq; de se supq; sentit in se. Quid mihi apud hoĩes tm̃ deteris digne hũiliari. quantũ vel de falsis datũ est idigne exaltari Illã vo vcẽ ꝓhibicã iure assumerẽ. Exaltatus aũt hũiliatus sũ ⁊ ꝓturbatus Et illud. Ludã ⁊ vilioz fiã. Ludã. s. vt illudar. Bonus ludus quo michol irascit ⁊ dñs delectat. Bonus ludus q̃ hoĩb; quidẽ ridiculũ. sz angelis pulcerrimũ spectaculũ ꝑbet Bonus inq; ludus quo efficiñ obꝓbriũ habũdantib; ⁊ despectio supbis Hoc casto ⁊ religioso ludo ludebat q̃ dicebat Spectaculuz facti sumus ⁊ angelis ⁊ hoĩb Hoc ludo ⁊ nos interim ludamus vt illudañ. ꝓfundañ. humiliem̃. donec veniat q̃ deponit potentes. ⁊ exaltat humiles qui nos letificet ⁊ glorificet. ⁊ ineternũ exaltet. Et itez Oz nãq; hũiliter sentire de se nitentẽ ad altiora. ne dũ supẽ se extollit. cadat a se. nisi firmiter p̃ veram hũilitatẽ fuerit solidatus. Maria em̃ nisi humilitatis merito minime obtinent Propterea q̃ puelxndus est correptõe humiliat. humilitate gr̃am merent Tu ℊ cũ te humiliari videris. habeto id signũ in bonũ oĩno est argumentũ gr̃e ꝑpinquãtis. nam sicut ante ruinã exaltat cor. ita ⁊ añ exaltatõz humiliat Sane vtrũq; legis. deũ. s. ⁊ supbis resistere ⁊ hũilib; gratiã dare Accipez est cũ per seipm humiliat nos deus

Capitulum. xvi.

si tunc libenter accipimus nisi ⁊ qñ p̃ alium hoc facit sapiamus filr. Quamobrẽ accipe huius rei mirabile documentũ de scõ dauid. Aliqñ maledictũ est illi ⁊ a seruo. Ait ille nec cumulatã sensit iniuriã. qr presensit grãm. Quid mihi ait ⁊ vobis filij saruie. Ouere hoĩem sm cor dei. qui sevlciscẽdi potius q̃ exprobranti succensendũ putauit. Unde ⁊ secura ꝓscia loquebat Si reddidi retribuentib; mihi mala. decidã merito ab inimicis meis inanis Uetuit ℊ ꝓhiberi maledictũ ꝓuriantẽ questũ estimans maledicta Se uiebat lingua maledicta. ⁊ ille intendebat q̃d in occulto ageret deus Uox maledicẽtis in auribz. ⁊ animus inclinabat se ad benedictõem. Et ideo dr. Bonũ mihi qr humiliasti me vt discã iustificatões tuas Uides qr humilitas iustificat nos. humilitas diri ⁊ nõ humiliatio. Quanti humiliant̃ qui humiles nõ sunt. Alij cũ rancore humiliant̃. alij patienter. alij ⁊ libenter. primi rei sunt. seqñtes innoxij. vltimi iusti Quãq; ⁊ innocentia ps iusticie est. sed ꝓsummatio eius apud humilẽ. Nõ hũiliatis sed humilib; dat grãm. Est aũt vere hũilis qui humiliatõem ꝓuertit in humilitatẽ. ⁊ hic ꝑt dicere deo. bonũ mihi qr humiliasti me. hec ber. Sunt aũt plura q̃ ad humiliatõem ⁊ hũilitatis exercitiũ valent. de quib; idẽ ber. hic dr. Ad exercitiũ hũilitatis quinq; ꝑdesse pñt Amor vilitatis. vt ea q̃rat hõ in q̃b; locus quidẽ videaℓ iniurie. Assiduitas subiectõnis vt spernat eẽ cũ aliquo quẽ reuereaℓ ⁊ timeat vt discat frangere suã voluntatẽ. Tercio. in hũilitatis exercitio est ꝓpatio melioris. vt eũ sp attẽdat hõ in quo inueniat grãm q̃ ei desit. oblitus q̃ retro sunt. ⁊ in ea q̃ añ sunt extẽtus Quartũ est assidua meditatio ꝓprie ꝓditõnis vt ad oẽm elatõis motũ stati occurrat. quid supbis terra ⁊ cinis Quintũ est ꝓsideratio occulti inspectoris Quõ em̃ q̃ sepius ꝓfessionẽ fecerit alicui de vbis q̃ arrogãter direrit si forte ꝓtigat vt prauus sile aliq̃d loqñs illũ videat audientẽ valde ꝓfundiℓ. ita q̃ ꝓsi derat occultũ inspectorẽ cui cogitatio oĩs ꝓfiteℓ. nõ poterit nõ erubescere si elatũ q̃d mediteℓ ꝓterea nõ solũ ꝺ supbiã. sed ⁊ ꝺ vitia vniuersa valde vtile ẽ hoĩ spvidere videntẽ se. ⁊ sic attẽdere oculos ei? in cor de suo ac si hec sola cura sit deo ꝓtemplari quid agat aut quẽadmodũ se hẽat ipse. hec ber. Humilitatez igit ꝑ posse sectare fine q̃ nõ poteris ꝑficere aut virtutẽ aliquã possidere. Vñ itez ber. Humilitas ceteris vtutib; intm̃ est necãria vt ab ista ille nec eẽ virtutes videañ. Nẽpe vt caritas siue q̃q; alia virtus deℓ humilitas mereℓ. qm̃ hũilib; ds dat grãm Servat acceptas. qr nõ requiescit spũs mi si sup̃ quietũ ⁊ humilẽ. Seruatas ꝓsumat. nã vtus in infirmitate hec ẽ in humilitate ꝑficiℓ. hec ber. Humilitas ℊ mereℓ gre impletõem. Unde in ps. q̃ emittis fontes in ꝓuallib; i. grãm tuã prestas humilib; inter mediũ montiũ ptransibũt aque. Duo em̃ montes sunt due spẽs supbie quaz vna nasciℓ ex re tpali. alia ex re spirituali. ⁊ inter istos duos mõtes ẽ vallis hũilitatis nõ declinãs ad aliquã spẽm supbie. ⁊ in isto medio trãseũt a q̃ grãz Scõo hũilitas mereℓ implete gre augmentatõz. ⁊ iõvolẽs vlteriorẽ grãm recipe a dõ nõ estimet se magnũ sed humiliet seipm. Qd ãt hõ

nō eleuet se de gr̄a quā hz sūt tria signa. Primū si ñ vult vt ꝓpter gr̄am vel ꝓfectiōem quā hz exhibeatur sibi maius ꝯmodū q̄ alij. Secōm si patus ē ꝯceptuz incōmodū ⁊ laborē pati ficut alij. Tercio q̄ facto sibi incōmodo credit in hoc nō sibi fieri iniuriā sz iusticiā. Tercio hūilitas mereť gr̄e augmētate ꝓfuatio nē. Sicut eī cinis ꝓseruať ignē. sic hūilitas gr̄am q̄ ē ignis spūalis. Cōseruať etiā ignis ꝑ lignoꝝ appōez fic⁊ gr̄a ꝑ bonoꝝ opez multiplicatōz q̄ ē q̄si lignoꝝ appositio. Itē ꝓseruať ignis ꝑ insufflatōem. sic ⁊ gr̄a ꝑ seruentē meditatiōem q̄ est q̄si quedā insufflatio. Itez ꝓseruať ignis ꝑ p̄seruatōem a ꝯtrario. sic ⁊ gr̄a ꝑ occasionū ⁊ societatū malaꝝ deuiatiōem q̄ est q̄si quedā a ꝯtrario p̄seruatio. Sed redeamus ad intuē dū actus ⁊ vitā dñi ihesu. speculi nēi qđ est principale nēi ꝓpositi. Igiť in oīby exhibeas te p̄sentē ⁊ ꝓfidera illā super oēs alias benedictā familiā. paruam sed valde excelsam. paupem ⁊ hūilem vitā ducentē. Felix ioseph senex querebat de arte lignaminis. qđ ꝑ terat. Dñā vo colo ⁊ acu ꝑ precio laborabat. victū sponso ⁊ filio ꝑabat. ⁊ alia expedientia domus obsequia q̄ multa sunt faciebat. qz seruentē nō habebat. Cōpatere igiť sibi quā sic oz laborare ⁊ suis manibz oꝑari. Compatere etiā dño ihesu. qz eā adiuuat fideliter ⁊ laborat in his que ꝑt. Gemit emī vt ipse ait ministrare ⁊ nō ministrari. Intuere igiť bene cū humilia obsequia domus facientē. ⁊ nihilomin? intuere etiam dñaz ⁊ ioseph senē. ꝓpter neccāria laborātes. Cū ba fili. Ab ipsa aūt primeua etate pentibz obediēs q̄ tū laborē corpeum humiliť ⁊ reuerēter sustinuit. Cū eī hoīes eēnt honesti ⁊ iusti. egemi tū ⁊ neccārioꝝ p̄uriā patiētes teste p̄sepi manifestū ē ꝙ sudores corpeos frequēter tabāt neccāria vite sibi inde q̄rentes. ihesus aūt obediēs illis etiā i sustinēdo labores subictōz plena triā oñdebat. hec basi. Cōspice eē q̄liter ipsi tres cōe dūt ad vnā mēsam siť ꝑ singulos dies nō lautas ⁊ exquisitas sz pauꝑes ⁊ sobrias cenas sumētes ⁊ q̄liter postea siť colloquunť. nō inania ⁊ ociosa ſba. sz plena spūscō ⁊ sapīa. nec mīreficiūť mēte q̄ corꝑe. ⁊ q̄liter post aliquā recreatōez ꝯuertūt se in cubilibz suis ad oꝛōem. Ꝙ ō eī erat eis domus ampla sz ꝑua. Meditare ēt tria cubicula i aliq̄ camerula. s. vnū ꝑ quolibz coꝝ. ⁊ ituere dñz ihesū sup vnū sero post oꝛōnē se ꝯponere. ꝑ singulas noctes tā longissimi tp̄is spacio sic hūiliter sic vtiliter. sic ēt pseuerāter. vt faceret. q̄cūq̄ alius pauꝑculus de ꝑplo. Quolibz sero in strato deberes sibi ꝯpatiēdo eū aspicere. ⁊ te eidē hūiliter ⁊ deuote recōmēdare. In tāta tū corpis afflictōe ⁊ penuria pia mater replebať mētis leticia de tanti filij p̄ntia. Cū anſel. Quo vel quali gaudio replebať tota substantia e?. q̄n eū quē tāto tꝑe dilige bat. quē creatorē atq̄ dñatorē oīm rerū eē sociebat secū vegētē secū edētē. seq̄ q̄cūq̄ nosse volebat dulci affatu docētē hēret q̄s capiet. Quā q̄s mirabilis itaq̄ ⁊ ineffabilis amoris effectus ꝯsiderari q̄at. iter hūc talē. tāte mētis filiū. ⁊ hāc talē tāti filij mēem ꝑ p̄dāt hij saltē quoq̄o q̄ vnico dilectiōis feruore se ꝑ altrinsec? amāt mt. s. filiū. ⁊ fili? mēem. Nec putet ab aliquo l'paꝝ q̄d fētire i se quēlibz ꝺ affectū isti us in filiū suū. Nullo siq̄dē mō crediderī ꝙ is q̄ ad eū intelligendū ꝓuehi meruit. ab amoris ipius dulcedine extraneus esto squequaq̄ fieri possit. qui aūt in huius dilectiōis suauitatē trāsit nullo pacto deficiendū quin in tribulatiōis eius p̄cipiū trāsitur? fit. hec anſel. Vidisti quātā pauꝑtatē. vilitatem ⁊ asperitatē. vigilādo dormiendo abstinēdo ⁊ in omī bus suis actib⁊ rex regū ⁊ deus eternus ꝑtā longissimi tp̄is spacia ꝑ nobis sustinuit. Vbi sunt q̄ q̄rētes ocia ⁊ cōmoda q̄rentes superflua ⁊ ornata. q̄rētes curiosa ⁊ vana. Nō didicimus in scolis magistri huiꝰ qui talia volumus. Sed nūquid sapientiozes eo sumus. Ipe nos docuit⁊ bo ⁊ exemplo hūilitatē. pauꝑtatē ac corꝑis ⁊ laboris afflictōz. Seq̄mur q̄ sum mū mgēm. qui nec fallere vult nec falli pōt. ⁊ hūtes iurta doctrinā aplī victū ⁊ cū q̄bus tegamur ad ꝯgruentē. s. necessitatē. nō ad superabundātiā his ꝯtenti simus. Alioꝝ etiā vtutuz exercitiꝝ ⁊ studiꝝ spūalib⁊ ꝯtinue indefinēter ⁊ vigilāter p⁊o posse insistamus. Ex hoc ergo facto dñi. accipe doctrinā in tuā puritatē refiliēdo. ac teipm nō solū in me. sz etiā alioꝝ cō spectu vilificādo ⁊ ꝑ exercitiū viliū ⁊ hūiliū opm abiciendo. Videas ꝯtinue defectus tuos ⁊ petā tua. ⁊ ea aggraua q̄tū potes. alioꝝ vo defectus post tergū ꝓicias ⁊ nō videas. qđ si videris alienos ⁊ excusef ⁊ ipis ꝯpatiaris ⁊ succurras ꝑ viribz. cogitās semꝑ q̄ tu faceres peius. nisi sola sua gr̄a te ꝓseruarz ihesus xp̄s. Auerte oculos tuos ⁊ mētis ⁊ corꝑis ab aspectu alioꝝ vt in lucē vultus dei ꝓspicere possis teipz. Nihil em̄ ad te hūiliādū vtilius repire poteris. q̄ si te ipm bene inspereris. Cū ber. Volo ꝓinde aīam primo oīm scire seipaz. qz talis scia nō inflat sed hūiliat. ⁊ est quedā p⁊eparatio ad edificādū. Nisi em̄ humilitas stabile fundamentū. spiritale edificiū stare minime pōt. Porro ad se hūiliādā nihil aīa iuenire viuatius seu accōmodatius pōt q̄ si se inveritate ꝑspexerit. tm̄ nō dissimilet nō sit in spiritu eius voluꝰ statuat se ante faciē suam nec a se auertere abducať. Nec ber. Cū ⁊ aug. dicit. ꝙ non est puulus ad btūdinē accessus cogmitō infelicitatis sue. Teipm g̃ sine cessatione ꝓfidera ⁊ semꝑ sine simulatiōe diiudica. In oī actu tuo. in omī locutōe tua in omī cogitatiōe tua teipm reprehende. ⁊ in te semꝑ ꝯpūctionis materiā studeas inuenire cogitādo ꝙ etiā bona q̄ facis nō sūt ad plenū excocta. nec illo feruore quo debēt facta. sz multis inclinata negligētijs vt merito oīs iusticia tua pāno mēstruate ꝯpari dz mulieris. Cōsidera etiā diligēter. ⁊ cū magno pauore freq̄ntissime rumina. ꝙ oēz aptitudinē ad bonū ⁊ ad oēz gratiā seu quācūq̄ solicitudinē circa vtutū acquisitōnē a te ipo nō habes. sz xp̄s tibi dedit sola sua mia q̄ si voluisset potuisset ita ꝓferre cuicūq̄ ribaldo te in luto fecis ⁊ lacu miserie derelicto. Quo em̄ sibi aliq̄d tāq̄ suū attribuet ac si ab ipo ꝓueniat. q̄ multoti es suā ipossibilitatē in q̄buscūq̄ bonis opib⁊ magnis ⁊ puis est exptus. q̄ totiēs cognouit se nō posse duz voluit. ⁊ q̄n vt ita dicā nō voluit nec curauit nec sup talib⁊ cogitauit. sensit se subito ꝺimtus excitatū. fervore mirabili ad illa opa faciēda. q̄ prius cū oī suo conatu iplere nō potuit. Ita ⁊ talē ipossibilitatē id circo deus tālōgo tꝑe dñari i hoīe ꝓmittit. vt discat

humiliari ⁊ nūq̄ in seipo inaniter gl'iarī .ſz do oē bonū attribuat. nō solū ↄsuetudine q̄dā ⁊ labīs sed potius ex ītimo sui cordis. Cogita etiā q̄ nō ē tibi al⁹ deus vel quicūq̄ pcōr. q̄ nō magis assisteret deo suo q̄q̄ tu. ⁊ q̄ nō magis recognosceret dī būficia q̄q̄ tu. si recepiſſet grās. q̄s tu sola dī gratuita boītate. ⁊ nō ꝓpr̄is meritis recepisti. ꝓpter qō potes teipz vilior̄ē ⁊ iferiorē oī hoīe iudicare. ⁊ ne ꝓpter īgratitudinē tuā a suo ↄspectu te xp̄s foris abīciat. nō īmerito formidare. ⁊ pcā alio⁹ ī te sub q̄dā filitudine trāſformare. sic te ī tua ↄscia īcrepādo Ecce ille ē homicida ⁊ ego miser mlt̄ocies occidi aīaz meā Iste fornicator ē ⁊ adulter. ⁊ ego tota die fornicor⁹ ⁊ adlteror⁹ a do meo oculos auertēdo. ⁊ diabolicis suggestiōib⁹ supponēdo Et sic de alīs suo mō Dēs etiā hōe ī ꝓpio tuo sentimēto duo. viz q̄ sentias de teipo sic de vno corpe mortuo fetēti pleno vmib⁹ ⁊ male olēti. ⁊ sic de vno cadauere q̄d hoīes dedignāt videt. imo clauduūt nares ꝓpter eius pessimū fetorē ⁊ auertūt facies vt nō videāt talē ac tantā ablōnatiōem. Et q̄ si q̄s de tuo corpe iusticiā faceret. sentias q̄ iustū cēt vt tibi oculos erueret ac nasuz ⁊ aures ⁊ os abscideret. ⁊ sic de alīs sensib⁹ ⁊ mēbris corpis. q̄r deū offendisti cū eis ⁊ q̄ tm̄ de hoc gauderes vt nūq̄ alīd te tm̄ desiderares aut velles. ⁊ q̄ oīa virtutia. vrecūdias ⁊ diffamatōes. plusq̄ possent imaginari ꝯ cogitari vt vinū biberes. ac cū sūmo gaudio ⁊ leticia cordis recipes imo ī facie rediēs splēdēs ⁊ alacer appareſ ⁊ q̄ oēs te videntes faceres admirari ⁊ ad seipos cōuerti. ⁊ q̄ crederēt ñ posse sine dō hoc fieri Deinde oz q̄ diffidas de teipo totaliter. ⁊ de oīb⁹ bonis tuis ⁊ de tota vita tua ⁊ ouertas te totū ⁊ celines super brachia iesu xp̄i pauprimi. būlimi. ip⁹opati. despecti ⁊ mortui ꝓpter te vsq̄quo tu fis mortuus ī oīb⁹ tuis sentimentis hūanis ⁊ q̄ iesus xp̄s crucifixus viuat in tuo corde ⁊ in aīa tua ⁊ totus trāſformatus ⁊ trāſfiguratus ⁊ vnus. ⁊ hoc cordialr sentias in te. ī tm̄ vt nūq̄ videas vel audias nisi solū iesū stantē in cruce suſpensū ⁊ mortuū ꝓpter te. ad exemplar bī ꝑgrinis mortuus mūdo ⁊ viuens in fide Et q̄ in illa fide viuat tota tua vita. vsq̄ ad resurrectiōem. in q̄ deus mittet gaudiū spūale ⁊ donū sc̄i spūs in aīa tua ⁊ in illis q̄ diligūt aduētū ei⁹? Et his p̄missis generabīt in te virtus illa. q̄ est mē ⁊ origo oīm virtutū. s. humilitas. q̄ interiores oculos apit ad dei ↄspectū cor hūanū ab oī superflua cogitatōe purgādo Nam dū hō in suā ꝓpitatē resilit. se vilificādo se increpando se detestando. suā mībileitatē ↄsiderādo sibiq̄ī itentissime displicēdo plxe⁹ filia in tm̄ circa ꝓpria occupat negocia. q̄ oīs alia inutil cogitatio arescit ⁊ sic oīa alia audita. visa ⁊ tpaliter optata a se repellit ⁊ in oblitionē adducit. īcipit ad seipam redire ⁊ mō mirabili ī seipa revoluit ⁊ sic ad originalē iusticiā ⁊ celestiē quodāmō puritatē īcipit ꝓpinq̄re. sic dū ī seipaz reflectit. ↄtēplatōis oculus dilatat ⁊ in se scalā erigit. ꝑ quā trāseat ad ↄtēplandū ⁊ angelicū spm̄ ⁊ diuinū Eld qō oz vt aīa materialia oīa ab oculis suis excludat sicut aliquis volēs solēr visibilē intueri. necesse ē vt ab oīb⁹ alīs visibilib⁹ oculos auertat. Et ex tali ↄtēplatōe aīmus ad bona celestia īardescit. ⁊ oīa tpalia tāq̄ mihil a lōge ꝓspicit Per hoc illa caritas in mente feruescere incipit quevelut ignis omnē rubiginē vitioz ↄsumit. Sic totā aīam intrantū occupat caritas q̄ nō est q̄ intret vanitas Jā quicquid cogitat. quicq̄d loquit vel opat totū ꝓcedit ex dictamine caritatis Et q̄ in bono iugiter ꝓseueres. sta iugiter in timore ⁊ a deo totaliter recognosce ⁊ ab ipso p seuerantiā pete. Et si nōvis corruere noli alios iudicare. nec ↄ eos indignatōis spū mouearis. si eos videres in aliq̄b⁹ deficere ⁊ eis ↄpatiaris ex corde. ac ꝓ eis supplicīter ora. ⁊ eos ī corde tuo q̄ntū potes excusa cogitādo q̄ nō potes aliq̄d nec ipſi p̄t nisi quātū xp̄i gra manū suā porrigit. q̄ nō ꝓ meritis sz ꝓ sue voluntatis bīplacito tribuit. si hec cogitaueris firmus eris. nā q̄ ē cā q̄ multi q̄nq̄ incipiūt multa in abstinētia ⁊ in alīs facere q̄ nō ꝓseuerāt corpe languēte vel spū frigescēte. Certe nulla alia cā nisi ꝓter corū elatōem ⁊ p̄sumptōem dū de se ꝓsumentes alīs īdignant ⁊ eos ī cordib⁹ suis iudicāt ⁊ dō subtrahit ab eis donū suū efficiūturq̄ defectuosi plus q̄q̄ alīq̄ quos p̄rimit? iudicabāt. nā cōiter istud accidit q̄ q̄cunq̄ aliū ī aliquo iudicat. dō tandē in eodē defectū vel maiori cadere ꝑmittit. q̄ seruias deo in timore ⁊ si q̄n te sentias in eraltatōe q̄dā ob memoriā būficioz q̄ tibi donat altissim⁹ apprehende disciplinā increpatōnis ⁊ ꝓprie reꝓhensiōis ne q̄n tibi irascat dñs ⁊ peas de via iusta ⁊ cadas. ⁊ breuiter seq̄re vtilē ansel. doctrinā Oīa inq̄t interiora tua ⁊ ea q̄ agis īspictas ⁊ ad quē finē q̄q̄ puentura sūt videas. ⁊ credo nisi insanus fis ea facies vñ felicitatē ⁊ gaudiū recipies. ea vo dītes vñ torm̄ēta ⁊ tristiciā merearis. hec anſ.

O Jesu mitis ⁊ vere patīe forma. ⁊ hu Orō. militatis exemplū repelle a me oēs fastus superbie. cunctosq̄ appetitus inanis gl'ie. oīa sil genera tante pestis. tāteq̄ malicie. Nō sit dñe neq̄ videri possit vllū tanti mali tanteq̄ pditōis signū ī suo tuo neq̄ in moīb⁹ meis neq̄ in vbis neq̄ in factis neq̄ cora te in cogitationib⁹ meis Fūda in va ⁊ ꝓfunda būlitate vt nlls ī me pateat locꝰ inimico⁹ insidijs. ⁊ pstavt sim ꝓnulus in oculis meis ōtenus plenā grām inueniā in oculis tue maiestatis. Amē

De officō ⁊ vita iohīs baptiste. Corrūdet euāgelio Anno.xv. imp̄ij tiberij cesaris ⁊c Ca. XVII

Retermissis oībus aliis infantie saluatoris actib⁹. cura fuit deinceps ipſis euangelistis describere fca ⁊ dicta xp̄i q̄ gessit ſm etatis plenitudinē. ⁊ ſm vir pfectū. ⁊ primo de baptismo quo a iohanne baptizatus fuit. Premittendū est igit misteriū ⁊ officium iohānis baptizātis ⁊ bapm ꝑ quē ꝓdicātis In diebz itaq̄ illis q̄b⁹ adhuc in nazareth iesus hītabat. vel q̄n hec q̄ sequunt ↄtigerūt. ſm q̄ dr in principio euāgelioz in eccīa in illo tpe. s. anno. xv. tiberij cesaris q̄ successit octauiano augusto sub quo natus est xp̄s ꝓcurāte ⁊ regēte pontio pilato iudeā. tetrarcha aūt adhuc galilee herode. ⁊ herfania abyline tetrarcha. philippo etiā adhuc tetrarcha yturee ⁊ traconitidis regionis. Ubi sciendū q̄ vt supdictū ē regnū iudeoz in q̄tuor tetrarchias divisū fuerat. q̄z duas. s. iudeā

ꝛ abilinā habebat archelaus. terciā ꝑte ꝛ quartā philippus. Accidit āt vt archelaus tyrānidē exercēs apd̄ augustū accusaret. q̄ ob hoc ab augusto depositus in exiliū est missus. x. anno sui principatus. Et ex tunc vna ps principatus sui. s. iudea cepit p̄ procuratores ꝛ officiales romanoꝝ admīstrari. quoꝝ q̄ntus pontius pilatus fuit dictus a ponto insula in q̄ stetit. vñ nō erat princeps ordinarius ꝫ fuit vicarius vel delegatus ꝛ iō procurator est dcūs Si q̄ q̄q̄ legit p̄ses fuisse intelligendū ē de procuratore. qz vt videat nunq̄ p̄ses fuit. ꝫ eo procuratore erāte vitellius p̄ses syrie cuius ps iudea est extitit. Et forte iō p̄ses dici poterat. qz q̄q̄ p̄sidis officiū exercebat. Altera ꝑte ps principat? sui. s. abilina tradita ē lysanie sub nōine tetrarchie. Ysiū lysaniā dicūt q̄dā fuisse filiū ixrodis ascalonite sub quo nat? ē dñs. ꝫ iosephus dr q̄ fuerit nepos eius nat? ex alexādra sorore ipsius ixrodis ꝛ expte ptolomeo de libano. ꝛ hoc magis videt Et subdit. sub p̄cipibꝫ sacerdotū anna ꝛ caypha. Ysti affinitate erāt ꝯiuncti ꝛ vicissim pōtificatū ammīstrabāt ꝫ ānas quo ānо dñs ē baptizat? ꝛ cayphas illo quo ē passus. inter quos ī illis tribꝰ ānis tres alq̄. s. ysmahel eleazarus ꝛ symō fuerūt. q̄ hic tacet. ꝛ tāgit euāgelistas solū illos sub q̄bus p̄dicatio cepit iohīs ꝛ passus ē xp̄s. Qd̄ aūt p̄dicatio iohīs taz solēniter describit. s. p̄ imperatoris ꝛ pōtificū ꝛ p̄ncipū tpa. est ad designādū excellētiā ei? quē nūciare venie bat vtpote q̄ sūmus īperator ꝛ pōtifex ꝛ gubernator oīz existebat Tūc ḡ factū est verbū dñi. i. supna mētis inspiratio. que dr verbū. qz intus in mēte loquit. scdz illud psalmi. audiā quid loquat in me dñs deus. sup iohānē zacharie filiū in deserto. qui tūc in ānо erat tricesimo. qd̄ tēpus predicatiōi debitū est. qz tūc etas virilis vigebat. vt baptizās ꝛ p̄dicās xp̄i aduentū ꝛ remissiōis solatiū annūciaret. Audiuit iohēs p̄ internā inspirationē ac reuelationē diuinā ꝛ auditu mentis. verbū dñi sola gra desuper loq̄ntis. Vñ ꝫm crys. verbū dñi hic mandatū seu p̄ceptū dei dr. qz nō a semetipo iohēs. sed de illū monēte ad misteriū isti accessit. Vñ ꝛ ipse ait. qui me misit baptizare in aq̄ ait. Et ne ꝓpter defectū aq̄ differreret baptism? eoꝝ q̄ in eius p̄dicatōe ꝙuertebant. ꝛ vt p̄dicādo magis ꝓficere posset eruit de deserto vbi iā p̄iam agendā p̄dicare cepat. venit ī regiōem circa iordanē. vbi copia aq̄ꝝ ꝛ loca ꝑposa erāt baptisās ꝛ p̄dicās baptismū p̄ie in remissiōem pctōꝝ. Et in hoc dedit exemplū p̄dicatoribꝰ vt loca fructificatōis vbi dimi q̄rāt ñ recreatōis Baptismus iohānis disponebat lyes ad suscipiendū xp̄m. ideo nō baptisant ab eo nisi in dei q̄b p̄cipalr p̄missus fuit xp̄s Mulieres etiā ñ baptisabāt. qz ipe erāt instrēnde a viris Nec infantes baptisabāt qz misteriū nō itelligebāt. ꝛ cogmitō neccāria erat Baptismus vo xp̄i dat oī serui oī genti oī etati ī remissiōem pctōꝝ Qd̄ ḡ hic dr in remissionē pctōꝝ nō est referendū ad baptismū iohānis sed ad p̄iam q̄ baptismo annectebat. sola em̄ ipsa p̄ia remittebat Baptismus quidez iohannis baptismus p̄ie erat. qz ad p̄iam baptisandos monebat. ꝛ nō nisi adultos quos penitentes videbat baptisabat Vñ licet baptismo ipsius non dimitterentur pctā. susceptio tñ illius erat quedā p̄testatio agēdi p̄iam p̄ quā dimittunt pcta Erat etiā baptismus iohānis in remissionē pctōꝝ. nō effectiue. ꝫ p̄parati ue qz p̄parabat ad xp̄i baptismū. in quo fiebat remissio pctōꝝ. Baptismus ḡ iohānis erat baptismus penitētie. qz p̄iaz delictoꝝ habebat sed ea relaxare nō poterat. Baptismus aūt xp̄i est baptismus gē. qz in ipo dat ꝛ pcta laxant Vñ crys. Illud datū ē in p̄ia hoc in gra. Ibirenia hic victoria Et notandū ꝫm grego. nazanzenū. q̄ quintuplex est dta baptismatū Est em̄ quoddā figuratiuū. quo baptizauit moyses ꝫ in aq̄ solū. s. in nube ꝛ ī mari. Aliud est preparatiuū quo baptizauit iohēs. de quo hic dr. Tertiū est ꝑfectiuū vt baptismū xp̄i qd̄ fuit in spū. Quartū est suppletiuū qd̄. s. fit in sanguīe p martiriū. ꝛ hoc est venerabili? ceteris. qz iteratis nō fedat ꝓtagia. Quā tū est culparū actualiū absersiuū. qd̄ fit quotidie in lacrimis ꝛ est laboriosiu ceteris Johānis q̄dē baptismus erat preparatiuus. qz neccāriū erat hoīes preparari ad xp̄m baptismo eius. ꝛ ꝫm hoc ita se hz baptismus iohānis ad xp̄i baptismū. sic catheciſmus ī quo baptizādi instruunt de fide ꝛ p̄parant ad baptismū se hz ad baptismū verū. Vñ remigius. Baptismus iohānis figurā gerebat cathecuminoꝝ. Nā sic modo cathezizāt pueri vt digni fiāt ad sacramētū baptismatis. ita iohānes baptizabat. vt baptisati ab eo posse a deuotе viuēdo. digni fierēt accedere ad xp̄i baptismū. Vñ ꝛ crys. Apte ḡ cū dixisset. q̄ venit predicās baptismū p̄ie. adiecit in remissionē pctōrū. q̄si diceret. Idcirco suadebat illis penitere. vt subseq̄ntē veniā facilius īpetrarēt credētes in xp̄m. vñ baptisma illud nullā aliā hūit causaz. nisi q̄ p̄paratorū erat ad fidē. Hec crys. Vñ ꝛ baptisabant in iordane q̄ confessio interp̄tat. de superbia veteris hoīs ad hūilitatē cōfessionis ꝛ emendatiōis descēdētes q̄tenus abdicata vita vetere renouari mererent in xp̄o Jō etiā ꝙuenienter baptismus iohānis factus ē ī iordane. qz erat quedā p̄testatio p̄ie agēde p̄ quā approinq̄t regnū celoꝝ ꝛ trāsitus ad terrā viuentiū. sic filq̄ isr̄l ad terrā p̄missionis trāsierūt p̄ iordanis fluuiū Baptisauit aūt iohēs p̄ropter plures rōnes. Prima est ꝫm augustinū. vt significarz baptismū xp̄i. ꝛ sic fuit sacramentū. Secunda est ꝫm crys. vt ex nomīe baptizandi plures ad iohannē ꝙuenirent. quibꝰ de xp̄o annunciaret. Tertia est ꝫm grego. vt p̄ baptismū iohānis hoīes assuescerēt ad baptismū xp̄i. Quarta ꝫm bedam. vt p̄ baptismū iohānis hoīes preparent ꝛ humiliarent ad baptismū xp̄i. Quinta est ꝫm ipsum iohannē. vt manifestet xp̄us in isrāel in baptismate iohannis voce patris. ꝛ spiritusctō. Dicebat ergo p̄ius in deserto. ꝛ postea circa iordanē ad eos qui moti ꝙuersatiōe vite eius ibant ad ipm Penitētiā agite. i. penitеat vnusquisq̄ mala p̄rioris vite approp̄inquabit em̄ regnum celoꝝ. s. p̄iam agenti. Scōm remigiū regnū celoꝝ quatuor modis dr. scz xp̄s. ꝫm illud regnū dei intrauvos est. sancta scriptura scōm illud auferetur avobis regnū dei. ꝛ dabitur genti facienti fructū eius. sancta eccīa ꝫ illud. Simule est regnū celoꝝ decē virginibꝰ. supnū solū ꝫm illud. Multi venient ab oriente ꝛ occidēte ꝛ recūbent

in regno celoꝝ Et hoc totū ꝑt hic ītelligi Agēda est
pñia ⁊ nō sera q̄ est dānatoꝝ. nō cocta que ē latronū
nō ficta q̄ est ypocritaꝝ. nō desparata que ē ꝓditoꝝ. ſz
va que fm crisſ. cor mundat. sensus illuminat. ⁊ ad
susceptōem xpi humana ꝑcordia ꝑparat Et aūt ait
hiero. Primū baptista iohēs regnū celoꝝ predicat
vt p̄cursor dñi hoc honorē ꝓmilegio. Vñ ⁊ petrus
rauennas dr. q̄ post petrī ade ⁊ illius diluuij vasti-
tatem solēnem. electa est iustoꝝ infinita pluralitas.
cū quibꝫ deus facie ad faciē locutus fuisse dinoscit
Et enumeratis p̄cipuis patriarchis patribꝫ ꝓphe-
tis veteris testamenti subinfert. quia eis nulla men
tio facta fuit de regni celestis ꝑpetua māsione. nec ī
his oībꝫ memoria regni. nec notā nec audit. nihil-
q̄ de celestis regni gloria ꝓphetat. Et subdit Quid
plura. A p̄cipio mūdi vsq̄ ad iohānem vniuersi-
tatis hūane electōem recollige. nec in fmōe vel ope
illius regni celestis poteris repire dulcedinē. Veni
ergo ad iohēm ⁊ audiwcem exultatōis wcē leticie
mie vbum. sermonē glorie. gratie largitatē. qō ce-
lauerat ds. tacuerat angelus. latuerat patriarchas
ꝓphete nescierant. Pñam inquit agite. appropin-
quabit enī regnū celoꝝ. Verbū pñe dulce ⁊ glorio-
sum. verbum regni celoꝝ letū ⁊ aduocandū. illi soli
primo ꝺuenīens qui primus noui testamenti posuit
fundamenta Et addit A diebꝫ adevsq̄ ad iohannē
organū nostꝝ versum est in wcem flentium. qr vbi
pctōꝝ freqñtia. nec pñe locus. duplex erat deplo-
randi materia. Johannes natus oñdit medicamē
vulneri. pctō pñam veniam iniquitati. Hec est pri-
ma wr quā clamans in deserto ꝓposuit. ⁊ wr turtu-
ris audita est in terra nostra. ⁊ tunc īmisit in os no-
strum nouū carmen deo nostro ⁊ resonat in ore nō
gratiaꝝ actio ⁊ wr laudis. Superaltat mia. pctōri
bus pcif regnat pietas. iustitia dissimulat. ⁊ mise
rendi non feriendi q̄rit occasionē misericors ⁊ mi-
serator dñs. Hec petrus. Et vt oñdat ydoneitas io
hannis ad testificandū de xp̄o er sanctitate vite de-
scribit euangelista vitā iohannis Primo ab aspe-
ritate vestis. qr vtebat veste aspa. s. cilicio seu tunica
de duris camelorum pilis. In quo monemur vt ad re
frenatōez carnis aspis vtamur Vñ hiero. De pilis
inquit habebat vestimentū nō de lana. Aliud austeri
tatis indiciū est. aliud luxurie molliorīs Vñ ⁊ crisſ.
Vestis aūt dei nō ꝺuenit habere vestimentū ad spe-
ciem visionis vel ad carnis delectamentū sed tm̄ ad
nuditatis tegumentū Habebat enī iohannes vestem
nō mollem neq̄ delicatā. sz cilicinā grauē ⁊ aspam
⁊ terentē corpus potius q̄ fouentē. vt de vtute aīe
eius ipe habitus corporis loqueret Secūdo a cō
tinentia ꝺstringente carnis lasciuiaz. qr habebat zo-
nam pelliceā aspērā. i. corrigeam de ficcis ⁊ crudis
aīaliū pellibꝫ factam circa lūbos in quibꝫ est sedes
lururie ad carnē ⁊ luxuriā mortificandam. qr carnē
suā crucifirit cū vicijs ⁊ ꝺcupiscencijs quod eoꝝ est
ꝓpriū q̄ sunt ihesu xp̄i Vñ crisſ. Consuetudo enī erat
apud iudeos vt zomis lancis vterent. ideo iste qua
si durius aliquid facere volens. zona pelliceā cinge
batur. Quid tunica ⁊ zona iohannis alligorice sig-
nificent patet ꝑ crisſ. qui sic ait. Erat iohannes hoc ē
lex in iohanne vestitus pilis cameli. Nō poterat ha
bere tunicā de agno de quo dr. Ecce agnus dei. ecce q̄
tollit pctā mundi. Et zonā pelliceā habebat in lum-
bis. qr iudei hoc solū putāt pctm̄ eē qđ ope peccāt.
Cetez dñs noster iesus xp̄s in apocalipsi iohānis q̄
videt inter septē candelabra habebat zonā aureā nō
in lūbis sed in pectore. Lex in lūbis cingit. ceterum
xp̄s hoc est euangeliū. ⁊ monachoꝝ vtus non solū in
libidine. sed ⁊ in mente ꝺdemnat Hic nec cogitare
quidē expedit. ibi q̄ fornicatus fuerit tenet in crimi-
ne Tercio ab abstinētia ⁊ victus pfimonia. locustas
em̄. i. herbas sic appellatas ⁊ mel siluestre comedebat
qui cibꝫ pauperum est in terra illa. Ubi sciendū q̄ locu
ste pla fignificant. de quibꝫ ihesus exrat. Radices
herbas ⁊ aues dic eē locustas Sunt em̄ pua aīalia p
modū saltus volitantia q̄ reperiunt in deserto indece
frita cū oleo sunt cibꝫ pauperum. Sed nō videt q̄ Jo-
hannes locustaꝝ carnes manducauit q̄ pane etiā ve
scirennuit. ⁊ q̄ frituris vsus sit qui nihil coctū acce
pit. Et iō magis videt ꝓbabile de alīs intelligi de-
bere. vñ in ptibꝫ illis quandā herbā languste. i. locu
stā nosant. que dr illa esse quā beatus iohēs edebat.
mel aūt siluestre ex apibꝫ in trūcis arboꝝ repit Vel
fm raba. sunt folia arboꝝ alba ⁊ tenera. q̄ manibus
ꝺtrita saporē hūt q̄si mellis Inuenit etiā ibidē mel
er calamellis q̄ calamelle sunt calami pleni melle. i.
de succo dulcissimo. Vocant etiā alio nomīe canna
melles. qđ nomē ex canna ⁊ melle ꝺponit. eo q̄ ca
mis siue arūdinibꝫ hmōi calami sunt files In hoc ita
q̄ beatus iohēs aperte demōrat q̄ p mihilo mundum
istū oēsq̄ eius blandicias duceret q̄ tā vilissimo in-
dumento ciboq̄ tenui ⁊ imparatorio tebat. Sola em̄
huius vite necāria q̄rebat qui sic viuere dispositerat
Hr exemplū illi sequunt qui dicunt. hūtes victuz ⁊
vestitū his ꝺtenti sumus Propterea em̄ qr pñam p̄
dicabat q̄liter penitētes viuere debēt vt bonus mgr
eis in seipso exemplū ⁊ regulā dabat. Erat ei terra
cubile. antra domus. pilus vestis. pellis zona. aq̄ po
tus. locusta cibꝫ. ⁊ sic non solū mundū ⁊ blandicias
eius ꝺtenere. sed etiā totius generis hūani petā de-
flere se oñdit. ⁊ exēplū vtile posteris dereliq̄t. Totuz
q̄ qđ erat in iohanne pñam predicabat. ⁊ nomē. qr
dei gra. locus qr desertū. ⁊ hītus. qr cilicijū. ⁊ cibꝫ qr
locustaꝝ. ⁊ sermo qr pñe verbū. ⁊ opatio. qr baptis-
ma assuefaciens ad bonū In iohanne describit eu
angelīq̄ ꝓdicator. ⁊ prio quantū ad doctrinā. dr ei er
emplo iohis predicare pñam ⁊ ea q̄ recedere faciūt
a pctis. ⁊ ea que accedere faciunt ꝺsecutiōem regni
celestis. Scōo quantū ad ꝺtinentiā. qr zona dr esse
circa lumbos vt predicatoris ꝺtinentiā habeat Unde
dñs hieremiā mittēs ꝓdicare ait. accinge lūbos tu
os Tercio q̄ntū ad vitā. ⁊ hoc duplr. s. quantū ad ve
stitū ⁊ victū in quibꝫ etiā a iohanne accipiat exēplū
Qui q̄ pñam ⁊ aspa iniungit. vel ꝓdicat ⁊ corripit.
habito pñe pretendat. aspa veste tegat. ⁊ pce reficī-
atur. vt in eo vilitas vestis ⁊ cibi laudet. quoꝝ vsus
in diuite arguit. Austeritas em̄ vite requirit in euā-
gelīq̄ predicatore. Ideo dicit apls. Castigo corpus
meū ⁊ in seruitutē redigo. ne forte cū alīs predica-
uerim ipse reprobꝰ efficiar. Vñ hiero. Vestis q̄pe

ꝛ cibꝫ ꝛ potus. totā auſterā vitā p̄dicantiū oſidebat vbiꝛ crīſ. Talē eē oportebat p̄curſorē dñi. pharam ꝛ aplm xp̄i q̄ totū ſe celeſti voluptēptis rebꝫ mūdi p̄ſtaret. vñ nō immerito a dño etiā angelus nūcupat qꝛ in hoc mūdo poſitus. mundū ip̄m angelica vita calcabat ſi aūt ille q̄ purus ita eratꝫ celo clarioꝛ. ꝛ p pixris celſioꝛ. ꝛ quo nullus hoīm maioꝛ fuit quicq̄ tāta apud deū familiaritate gaudebat. ita ſcip̄m ad oēm patientiā durabat laboꝛ fluxa delicias cū diui cys deſpiciēs atq̄ ad oēm ſe vite rigoꝛē coartans. quā nos hēmus excuſatiōem. qui poſt tot xp̄i būfi cia. poſtq̄ tāta ꝛ infinita onera pctoꝝ. neq̄ minimā ꝑticulam ullius caſtigatōis imitamur ſed ꝓmeſſati onibꝫ ꝛ ebꝛietatibꝫ dediti. ac pegrino odoꝛe flagran tes. vel potius fetentes. ac vndiq̄ noſmetip̄os re laxātes ꝛ mollificātes. in p̄dam diaboli p̄paramꝰ ꝛ ei captabiles nos facimus. Hec crīſ. Tūc audita iohānis fama exibat ad eū oīs hieroſolima q̄ſtū ad habitantes in ciuitate illa. ꝛ oīs iudea quantū ad circūiacentes in ea ꝛ oīs regio circa iordanē q̄ſtuꝫ ad duas tribꝫ ꝛ dimidiā. omiſſis inq̄. i. multi de oībꝫ vt ſit ypbolica. i. multꝫ expreſſiua locutio. ꝛ ꝓmiē ibi ꝓtinēs p̄ꝓtento. Et baptizabant ab eo in iordane baptiſmo ſuo. ꝓfitentes pctā ſua. et ſe aptantes baptiſmo xp̄i ſuſcipiēdo. Baptiſmus em̄ iohīs ad hoc erat ordinatus q̄ſi quedā p̄paratio ꝛ p̄figuratio baptiſmi ipſius xp̄i de p̄ximo venturi. ꝛ iō iohannes nō ſolū p̄dicabat. ſꝫ etiā baptiſabat. qꝛ ſicut ſua p̄ dicatiōe nūciabat xp̄m de p̄ximo venturū. ſic ſuo ba ptiſmo aſſuefaciebat hoīes ad libēti? ſuſcipiēdū xp̄i baptiſmū. vñ baptiſmus iohānis erat quedā p̄teſta tio credēdi in xp̄m vēturū. ꝛ faciēdi opa pñie. vt de uotius acciperēt ip̄z. Et hoc eſt qđ in actibꝫ dꝛ q̄ io hānes baptiſauit baptiſmo pñie populū. dicēs ī eū qui vēturus eſſet poſt ip̄m vt crederēt. hoc eſt in ieſuꝫ ꝛ iō dicīt hic ꝓfitentes pctā ſua velenda. ſ. p criſtū venturū. qꝛ nō poterat hoc facere iohānes. ſed venū ciabat hoc p criſtū fiendū. Videſ aūt multos pha riſeoꝝ ꝛ ſaduceoꝝ nō ꝓfitentes pctā ſua. venientes cū turbis ad baptiſmū nō ex vera religione. ſed po puli tumoꝛe ac ficte ꝛ inſidioſe dixit eis. Gemimina ſeu pgenies vipaꝝ. i. venenati ꝛ venenatoꝝ filij quis oſtenditvobis nō penitentibꝫ fugere aventura ira ꝛ cua dere ſeueritatē futuri iudicij. q. d. nullus niſi a mali cia veſtra recedatis. ꝛ p̄miam faciatis. Licet em̄ falſi tas veſtra lateat in ꝓſpectu pli. non tū latere poterit in iudicio dei. qꝛ tūc erunt manifeſta abſcondita coꝛ dis veſtri. Dic eos arguebat vt a malis ſuis reſipiſ centes p̄ iuſtā p̄miam futuri iudicij penā euaderent. Nam ſm greg. Ventura ira eſt extrema dei vindcā quā tunc fugere pctoꝛ nonvalet qui nūc ad lamenta pñie non recurrit. Pharifei dicunt a phares qđ eſt diuiſio. quaſi ab alijs diuiſi vel ſe diuidētes. ſ. iude oꝝ ſacerdotes qui in hītu ꝛ in victu ꝛ in geſtu erant quodammō diſtincti ab alijs in ſignū maioris reli gionis Saducei dicunt a ſadoch q̄i iuſtꝰ vel ſe inſtiſ cantes q̄ quinq̄ libꝛos moyſi recipiūt. p̄phetas ſpu unt. reſurrectiōem ꝛ angelos eē nō credūt. Hos quo q̄ q̄ inter iudeos maioꝛes eſſe videbant vidēs iohā nes ad ſuū venire baptiſmū eos increpabat ꝛ ꝓfide ꝛ tervicia eoꝝ arguens. vtroſq̄ gemimina ꝛ ꝓgenies viperarū vocabat quia venenū ypocriſis ꝛ erroꝛis a ſinis traxerūt pꝛogenitoꝛibꝫ. ꝛ qꝛ maloꝝ acta imitan tes eis inuidēt eos p̄ſequūtur. ꝛ ita venenati filij de venenatis parentibus ſunt nati. Nam ſm remigiū conſuetudo ſcripturarū eſt ab imitatōe operum nomi na imponere. Sic ꝛ iſti ab imitatione viperarū. pꝛo genies viparum dicunt. Cum igit̄ pñia ꝛ correctio ne maxime indigerent increpant. qꝛ nō p̄ius vene na deponunt. vt ſic ad baptiſmū veniant. Ad ſubiun gitur. Facite ergo. ſ. in pñi ꝛ cīo. dignos fructus penitentie. i. penitentiā dignā ꝛ fructuoſam. p̄ cōtri tionem. p̄feſſionē. p̄ ſatiſfaccionē. vt fugiatis trā ventura. quia hec eſt ſolavia euadēdi illā. Ubi crīſ. Non em̄ ſatis eſt penitētibꝫ pctā dimittere. ſꝫ opus eſt eis fructus ferre ſcōz illud. Declina a malo ꝛ fac bonū. Sicut non ſufficit ad ſanationē ſagittaꝝ euel lere ſed oꝝtet vlceri medicamentū apponere Non autem dicit fructum ſed fructus. copiā deſignans. Hec crīſ. Fructus vero dicit nō qualeſcūq̄. ſed di gnos penitentie. i. ſm exigentiam culpe vt ſm greg. Quanto quis grauius peccauit. tantoamplius pꝛo qualitate culpe penitеat. ꝛ tāto maioꝛa querat bono rum opū lucra p̄ penitentiā. quantograuioꝛa ſibi in tulit damna p̄ culpā. Unde in apocalipſi. Quantū ſe glorificauit ꝛ in delicijs fuit tantū illi date toꝛmē tum ꝛ luctum. Ubi petrus cantoꝝ parificā. Sed q̄d faciēdū irretito pluribꝫ facinoꝛibꝫ ꝓfitenti tñ ꝛ pni tenti qualitercūq̄. nolenti aūt ſubire opus ꝛ fructū penitentie dignū culpe. Ergo ne a ſe repelleret cari tatem p̄ impoſitionē grauioꝛis penitentie. reſpuēs eā p̄ tedū modicā ei iniūgere penitētiā. Melius eſt eſt vt in purgatorio ſuppleatur qđ minus hic agitur q̄ſ quis in inferno eternaliter puniat. Aut em̄ deus aut hō punit. Sed quid ſi cōfeſſoꝝ mihi nō iniūgit fructū dignū p̄nie. ſ. pꝛo qualitate culpe. Ego ſuppleo quia ſm quantitatē ꝛ qualitatē culpe. metiri de bet quantitas pene. quod fit ex diſcretione que necā ria eſt penitenti ſicut ꝛ ꝓfeſſori. Hec petrus Sed qꝛ iudei de generis nobilitate ꝛ ſanctitate gloriātes. ſ. quia de abraham deſcenderūt ex ꝓmiſſione facta abrahe. ſine opibus ſalutē ꝓſequi p̄ſumebāt. ideo ſubiūgit. Et nolite dicere intra vos p falſam. ſ. eſtimationē. patrē hēmus abrahā de ciuſ iuſticia ꝓfidendo. ꝛ ex hoc vos iuſtos reputādo. credē tes vos ſaluari ſine opibꝫ pñie. qꝛ ſine fructus pñie. nullus ſctoꝝ poterit pctoꝛes ſaluare. Sic aūt videt de pluribꝫ xp̄ianis qui devotionē ſp̄ualē ad aliquez ſctoꝝ habētes p̄ coꝝ martiria ſaluari credūt ſine opi bus bonis. Hec eſt em̄ gloriatio quoꝛūdā religioſo rū qui gloriant de bonitate ꝛ ſanctitate fundatoꝝ et patrū ſuoꝝ. quibus dici pōt ſi filij abrahe eſtis opa abrahe facite. Hec etiam eſt ſtulta gloriatio quoꝛū dam miſeroꝝ. qui vane gloriant de ſtatu ſuoꝝ nata liū. Hec crīſ. quid enim prodeſt ei quem ſordidant mores. generatio clara. aut quid nocet illi generatio vil quē mores adornāt. Nam ꝛ aurū de terra naſcit ꝛ nō eſt terra. aurū quidē eligit ꝛ terra ꝓtemnit Sic melius eſt em̄ de vili genere clarū fieri. q̄ claro genere ꝓtēptibilē naſci Melius eſt alicuiꝰ t in eo glorien

parentes q; talem filiuz bñt. q̄ vt ipe in parentibz gloriet. Dic vos nolite gloriari dicentes q; patrē habemus abraam. sed magis erubescite. q; filij estis eius ⁊ sanctitatis eius nō estis hxredes De adulterio eñ natus videtur qui nō assimilat patrem. ⁊ qui sanctitati sui generis nō rñdent. amittūt generis dignitatē Hec crisō. Et ideo nō de ꝓpagatione carnali sed de imitatione spūali est ꝓfitendū nec in carne sz in fide est gloriandū. non eñ qui semen sunt abrahe oēs filij sunt sed qui fidem eius imitant nam sancti tas non venit p ꝓpagatōem nature. sed per gratiam fructus diuine Judei quidē filij abrahe erant fm carnem ⁊ nō fm fidei imitatōem. ⁊ q; fidem abrahe de xp̄o respuerūt nomē filiationis abrahe pdiderūt Cō trario gentiles q; fidē xp̄i deuote ad predicatōem apostoloz receperunt. ideo filij abrahe facti sunt. Et hoc est qō subdit iohannes Dico eñ vobis q; potest deus de lapidibz istis. i. de gentilibz p hos lapides signatis. suscitare filios abrahe. fide ⁊ imitatōne. i. imitatores fidei abrahe. Qui eñ fidē atq; opa abrahe fuerit secutus. ille abrahe merit dici filius Potest etiam deus de lapidibz filios abrahe suscitare. i. duris ⁊ peccatoribz deuotos facere qō vtinaz in me dignet oñdere. Dicit aūt p iohannes digito ad literam demonstrauit ⁊ ostendit eis. xij. lapides illos. quos iosue p. xij. duces tribuū israel de medio ⁊ fundo iordanis in aridā transportari precepit qui etiā totidem in eodem alueo ex terra reponi fecit p primos ariditatem ⁊ excecatiōem figurans iudeoz p secūdos fidem gentiū p baptismū vel per primos emersionē gentium in lucē fidei. p secūdos submersionē iudeoz in infidelitatē Et merito p lapides signāt gentes. vel q; colebant ydola de lapidibz facta Ps in psalmo dr. Similes illis fiant qui faciunt ea vel q; habebant corda lapidea. i. ad intellectū dei insensibilia. De quibz filij abrahe suscitari sunt. q; dū in abrahe semine. i. in xp̄o crediderunt eius filij facti sunt. cuius semine sunt omnes. Ps eisdē gentibz Paulus dr. Si aūt vos xp̄i. ergo abrahe semē estis scōm promissionez hxredes. Filij ergo abrahe de lapidibz suscitari sunt. q̄ iudeis per infidelitatem a filiatione abrahe decidentibz. gentiles fidē xp̄i recipientes in locū eoz substituti sunt. Sic ergo fm rabanū Quia preco veritatis ad dignū pñe fructum faciendum. iudeos incitare volebat. eos ad humilitatem ꝓuocabat. sine qua nullus penitere potest. Et q; doctor veritatis non solū debet vitia ꝓfitenter arguere sed etiā penā ꝑdicere. ideo q̄si rōnem assignans cur ad pñam in presenti ⁊ cito faciēdā monuerit. subdit dicens Jam eñ securis. i. seueritas diuine iusticie ad radicē arboris posita est. ad prescindendum pcōres obstinatos de pñi vita. ⁊ ad ꝯburendū eos in gehenna Vel securis id est transitus vite succedentis Ad radicem ⁊ natiuitatē arboris ⁊ cuiuslibet hominis posita est quia ab ipso natiuitatis initio. incipit homo tendere ad casum Nam scōm augustinū. Nihil est aliud viuere q̄ de vita transire ⁊ ad mortem tendere. Flor enim quasi vnus carpentator de dicta arbore tollit vnum copolum. ⁊ dies similiter alium quot enim diebus ⁊ noctibus vixit homo. tot minus habet viuere. ⁊ adultimū necē habet arbor cadere. ⁊ certe vbicūq; ceciderit ibi remanebit. Quia vt dr ecclesiastes. siue ceciderit lignū ad austr. s. padisi. siue ad aquilonē. s. inferni. in quocunq; loco ceciderit ibi erit. Naturaliter vero cadit arbor ad partem in quā magis inclinant eā rami ⁊ fructus sic homo cadit vbi magis inclinat mō per affectōes ⁊ opa seu actus. Unde ber. Siue ad austr siue ad aquilonem arbor ceciderit ibi erit. Austri calor ⁊ leuitas in sacra scriptura bonam solent habere significatōem. ab aquilone vero pandit omne malū. Porro homines sicut arbores videt aliquis. Excidit ergo arbor in morte ⁊ quocunq; ceciderit ibi erit. q; ibi iudicabit te deus vbi te inuenerit. Ibi inq; erit immutabiliter ⁊ irretractabiliter. videat quō casura sit anteq; cadat. quia postq; ceciderit non adq̄et vt resurgat Qua p̄te casura sit arbor si scire volueris. ramos eius attende vbi est maior copia ramoz ⁊ ponderosior in de casuram esse non dubites. si tñ fuerit tunc excisa Rami nūi desideria nostra sunt. quibz ad austr extēdimur si spūalia fuerint. si carnalia fuerint ad aquilonē Que vo preponderent mediū corpus indicat. Illa preponderant q̄ secū traxerint corpus. hec ber. Et subiungit iohēs Omis ergo arbor. i. omnis hō generaliter sine ꝓsonaz. s. acceptione. non faciens hic fructum bonū simpliciter sine criminis admixtione. excidet a cetu fideliū sententialiter in morte. et in ignē inextinguibilē mittet eternaliter sine redemptione que est pena ꝓtra culpā. Per hoc ergo ptz q̄ sola obmissio damnat. Exemplū de hoc habet de seruo pigro. ⁊ inde est q̄ in iudicio fiet ꝓtra malos de obmissionibz tm̄ ꝓmemoratio. Non ergo sufficit homini declinare a malo nisi faciat etiam bonū. Nihil eñ infructuosum diligit ds. nihil in ortu suo. nihil in vinea sua. nihil in agro suo vult esse infructuosuz sicut nec in padiso erat arbor infructuosa. qō ex hoc pz. q; primi parentes iubebant comedere ex omni ligno padisi. preterq; de ligno scientie boni ⁊ mali Si aūt ille qui non facit fructum bonū in ignē est mittendus. quid erit de illo qui malum facit. Arbor ista ē genus humanū. siue homo qui est quasi arbor ꝓuersa Quedam vero arbores omnino sunt aride ⁊ steriles v pagani ⁊ increduli. quedā virides vt xp̄iani. ⁊ inter has virides quedā infructuose sunt ⁊ nullū fructum faciunt. vt ociosi accidiosi. quedā faciunt fructum sed inutilem ⁊ non bonū seu meritoriū. vt ypocrite. quedam faciunt fructum non tm̄ inutilem sed malum ⁊ venenosum. vt hxretici qui predicando fructū pariunt. sed mortifer vt hx omēs incendio aptę sunt ⁊ damnabiles. quedam vero bonū fructum faciunt vt boni catholici obedientes verbo dei Radices arboris sunt cogitatōes quibz plantati vel sursum celo sustolluntur. vel ad ima inferni mittunt Vel radices sunt voluntas bona ⁊ mala. ex qua sicut ex radice ꝓdeunt tanq; fructus bona vel mala verba ⁊ opera. q̄ volūtatis sunt testimonia. Igit vt dr ambros. faciat fructum qui potest gratie. qui videlicet penitentie ad est dominus qui fructum requirat. fecūdos viuificet sterilesq; repr̄ehendat Turbe vero ꝯminatōem gehenne ꝓ operibus malis ⁊ obmissione bonoz audien

tes. territe interrogabāt dicētes. Ergo ne excidam̄ q̄ in ignē mittam̄i q̄d faciemus q̄ opabim̄. q̄i diceret vitā nr̄am corrigere p̄ati sumus Et rn̄dens dicebat turbis. Qui hz duas tunicas. i. vestimentū supfluū det qđ supabūdat nō habenti. q̄ qui hz escas supflu as similiter faciat. q̄ ita intelligendū ē de alijs reb⁹ quibuscūq; q̄ supfluūt. ꝯsiderata ꝯuenienti necītate status pfone Ūñ basilius. Hinc aūt docemur q̄ ex omni eo qđ affluit sup̄ p̄ victus necītatem. tenem̄ erogare illi qui nō hz p̄ter deū qui quecunq; possi/ demus largitus est Ūñ q̄ greg. Quia em̄ in lege scr ptum est. diliges p̄imū tuū sicut teipsum. minus p̄imū amare ꝯuincit̄ qui non cū eo in necessitate il lius. etiā ea que sibi sunt necessaria partit̄ Ubi sciē dum q̄ duas tunicas habere est vltra necītatem ali/ quid supfluum habere. non hñs aūt potest intelligi existens in necessitate extrema. vel citra necessitatē que aliter absq; piculo potest pbabiliter trāsiri. tūc dicendū. q̄ habens sic superflua q̄ vltra necessita/ tem sui q̄ suorum quorum cura q̄ nexus maior ex ca/ ritate sibi incumbit ea habet q̄ absq; illis potest trāsi gere et p̄cepto tenet̄ non habenti existenti in extre ma necessitate dare. aliter sibi suū aufert. q̄ vitā. cū in tali necessitate sic supflua illi sint tāq; debita sua. quantū ad ipsius necessitatem p̄tinet. Sic̄o nō ha/ bens sic citra extremā necessitatem. tunc dare nō ca dit sub p̄cepto sed sub ꝯsilio. Hic pbat̄ hō. q̄ appa ret in p̄uo quid facturus esset in magno. Ūñ grego. Qui tranquillitatis tpe non dat p̄ uno tunicā suam quō in pſecutōe daturus erit animam suam Virtus ergo caritatis vt inuicta sit in p̄turbatōne. nutrit̄ p̄ miseōiam in tranquillitate. quatenus omnipotenti domino p̄imū discat sua impendere. postmodū se. Unde q̄ augu. Caritas vt pficiatur nascit̄ cum fue/ rit nata nutrit̄. cum fuerit nutrita roborat̄. cum fu/ erit roborata pficitur. cū ad pfectiōem venerit quid dr. Mihi viuere rps est q̄ mori lucr̄. Optabā dissol ui q̄ esse cū rpo. Incipit ista caritas frēs vt de super fluis suis tribuat egenti in angustijs aliquib⁹ ꝯstitu/ to. hanc ita ceptā. fiebo dei q̄ spe future vite nutrie/ ris. puenies ad illā pfectionē. vt paratus sis aīam tuā ponere p̄o fratribus tuis. Hec aug. Nō g̃ pige ar diuites subuenire paupibus. q̄ p̄o diuitū vtilita te paupes deus fecit. vt p̄ hoc qđ eorū miserent ipsi mīam consequerentur. Unde crisᵗ. Ne putes. quia p̄opter vtilitatē paupum deus diuites fecit. quos q̄ sine diuitib⁹ poterat sustentare. sed p̄pter vtilitatē diuitū paupes fec. q̄ ifructuosi q̄ steriles erāt futuri nisi paupes facti fuissent. Hec crisᵗ. Johānes itaq; turbis q̄ rudib⁹ nondū difficilia. s. vigilias. ieunia q̄ hmōi iꝯponit. sed opa misericordie ad dignos fructus pñie inūgit similiter quibus dñs in iudicio discceptabit. q̄ de quibus alubi dr. Date elemosinaz q̄ omnia munda sunt vobis. Unde beda. Ordo p̄e dicandi aptissimus est. vt posi pñiam elemosina. i. opus mīe suggerat̄. Ille enim iuste a deo penitens vt sit misereat̄ impetrat. qui p̄oximi indigentis quā/ tū valet· ipse misereri nō tardat. Ac qui auertit aurē suā ne audeat pauper oro eius erit expectabilis Ūñ q̄ iohānes baptista. cū turbis suaderz ne merito su/

sterilitatis in ignē mitterēt̄. dignos pñie fructus eē faciendos mor ꝯsiliū salutis q̄rentibus adiūxit atq; ait· qui hz duas tunicas det nō hñti. q̄ qui hz escas si militer faciat. Inter hec aūt. vt ait greg. sciendū est quantū mīe opa valeant cū ad fructus dignos pñie ipsa p̄e ceteris p̄cipiunt̄. Et bene mentionē facit de tunica q̄ esca. q̄ tunica qua iterius q̄ de necessita te tegimur plusq; palliū est necessaria. q̄ adhuc ma gis necāria est esca. Ad fructus ergo dignos pñie p̄ tinet. vt nō exteriora q̄ min⁹ necāria. sz etiā ipa val de necāria cū p̄orumis diuidamus. vt escā q̄ viui/ mus. q̄ tunicā qua vestimur. Hinc habet̄ argumen tū. q̄ si habens duas tunicas p̄cipit̄ vnā dare non hñti ergo multo fortius q̄ hz duo beneficia tenet̄ vnū dimittere nō hñti. q̄ marime iō quia duob⁹ nequit seruire altarib⁹. Et si hñs escas supfluas iubet̄ dare nō hñti. ergo qui habet duo fercula qđ p̄eter necessitatem est. vel minus eque liberare tenet̄ de duobus erogare egenti Per tunicas possunt̄ vtutes que sunt aīe vestes intelligi. quas habēs debet applicare ad bo nū p̄orimi. Et p escas possūt intelligi sacre scriptu re que sunt spūales esce. quas habens debet p̄orimū spiritualiter inde pascere. Venerūt ergo q̄ publica ni sic dicti qđ negocijs ad publicū p̄tinentibus se i/ tromittunt· vt qui publica vectigalia. thelonia. preda/ gia q̄ tributa colligūt. siue qui horū q̄ reddituū fisci. vel rerū publicarū ꝯductores sunt. nec nō q̄ hi qui se culi huius lucra p̄ negotia. s. p̄ mercaturas firmas q̄ hmōi querūt. Posti minores pctōres venerūt etiaz maiores vt baptizarent̄ ab eo. Et dixerūt ad illum. Magister quid faciemus vt. s. vitā eternā hēamus At ille dixit. Nihil āplius. s. in tributis q̄ vectigalib⁹ ab aliquo exigatis q̄q; quod ꝯstitutū est vobis. s. a legib⁹ q̄ ꝯsuetudinib⁹ approbatis. Hoc aūt dixit. q̄ collectores taliū solent esse p̄oni ad plus colligēdū q̄q; eis sit p̄missum vel mādatū. vt qđ amplius fuerit eis remaneat. Nō prius monet eos de elemosinarū largitiōe. sz vt caueāt a rapina rei aliene in quo i/nu it. q̄ p̄ius declinādū est a malo q̄ postea faciēdū bo nū. q̄ sic primo restituēda ē res aliena q̄q; sit faciēda elemosina. Ūñ beda. publicanos ab agenda fraude cohercet vt dum primo se ab alieno p̄parat apperitu tādē ad p̄opria cū p̄oximis ꝯmunicāda p̄ingerēt Per publicanos p̄nt intelligi officiales dñoꝝ q̄ p̄e positi. qui nō debent a plo exigere nisi qđ ꝯstitutū est ſm ordinē iusticie. Interrogauerūt aūt q̄ milites. Quid faciemus q̄ nos. s. vt salui simus. Et ait illis neminē ꝯcutiatis. s. sub p̄textu officij vri. paupes qui se defendere nō p̄nt opprimēdo vel corpaliter af/ fligēdo vel indebite terrēdo nec calūniā faciatis fal sum crimē diuitib⁹ q̄ potēt̄ib⁹ iponēdo q̄ eos in cām trahendo q̄ sic pecuniā q̄ bona eor q̄ p̄ aliam viā a tali b⁹ rapere q̄ nō hēe poteritis ertorquēdo q̄ p̄enti estote stipēdijs vris q̄ p̄o defensiōe p̄ie q̄ reipublice habe tis. p̄ter hec etiā fine oppressione q̄ falsi crimīis i positiōe a nullo tallias q̄ exactiōes munerū vel fuitō rū exigēdo Ad p̄dcā aūt inducebat brūs iohēs milites q̄ ad ꝯria p̄mcē solēt recrētes ifidiādo p̄dā ab eis quib⁹ militando p̄deē dñt. Ūñ petrus blesen. hec die militaris disciplina p̄fr? euanuit. Oli se milites iu

ramẽti vinculo obligabãt. vt starẽt ꝓ reipublice statu ꝙ in acie fugerẽt. ⁊ ꝙ vite ꝓpie vtilitatẽ cõem ꝑ haberẽt Dz hodie enses suos recipiũt de altari vt ꝓficeant se filios ecclie atq; ad hõrez sacerdotij. ad tuitiõem pauperꝝ ad vindictã malefactoꝝ. ⁊ ad ꝓpie liberatiõem se gladiũ accepisse ꝓ Homo ĩ Dñũ res vsa est Mã exquo hodie militari cingulo decorãt. starim insurgũt ĩ xpos dñi. desemũt in pẽtimoniũ crucifixi spoliant ⁊ pdant sibi subiectos pauper. ⁊ miserabiliter atq; ĩmisericorditer affligũt miseros vt in doloribꝫ alienis illicitos appetitus ⁊ extra ordinarias ĩpleãt uolũtates Hec petrus Olim ꝙppe rectores ⁊ gubernatores terraꝝ a militeꝛ sq; ad regẽ ⁊ ĩperatorẽ vtilitati reipublice magis q; ꝓuate intẽdebãt. pauperes seueri ũ valẽtes defẽdebãt Dz ꝓh dolor hodie ꝺ republica ⁊ pauperꝫ pax curãt. terras ⁊ res alienas inuadũt ⁊ occupãt vt alijs exclusis domũ suã dilatẽt ⁊ augeant. pauperes miserabiliter affligi ꝓmittũt. ⁊ qd plus est etiã ipimet ĩmisericorditer eos affligũt. ⁊ iõ timendũ ẽ eis ne ĩ posterꝝ a terra viuentiũ alienẽt ⁊a regno celoꝝ qd pauperꝝ ẽ excludãt Et etiã ꝺr aug. Quilibet quoq; rectores q̃libet clerici si amplius q; decretũ ẽ eis q̃rũt. rapaq; calũniatores ⁊ ꝓcussores iobis ſiña ꝓdenãtur. milites ei xpi sumus Per milites ei pñt ꝓdicatores itelligi quos armat apls. ꝺ. Accipite armaturã dei ⁊ gladiũ spũs qd ẽ vbũ dei Istis ꝺr neminez ꝓcuriatis nimis aspeꝛ ꝺicãdo ⁊ sic ad desperatiõem inducẽdo. neq; calũniã faciatis ꝓdicatiõem subtrahendo. reputãtes eos ĩdignos exhortatiõis vbo ⁊ ꝓtenti estote stipendijs vris. q̃ sũt redditus assignati ꝓdicatoribꝫ. i. possessiões hñtibꝫ ⁊ elemosinã date mendicãtibꝫ. O q̃ felices turbe mercatores seu publicani ⁊ milites ẽnt. si hãc doctrinã iobis obseruarẽt Dz q̃s ẽ q̃ de duabꝫ tumicis imo de multis vnã det ñ hñti Quis ẽ q̃ sine fraude mercatões faciat. ⁊ q̃ aliena bona sibi ꝓmissa ñ iuadet Quis ẽ ex maioribꝫ q̃ minoribꝫ calũniã ñ faciat. q̃ suos nõ ꝓcuriat ⁊ q̃ stipendijs suis ꝓtẽtus exissat Quis ẽ officialiũ q̃ vltra suũ nõ accipiat. Certe talis rarus iuenit Et nota q̃ iohãnes ſm audiẽtiũ dispositiõem effundebat ſmonẽ vt dũ minora pficerẽt tãdẽ ad maiora ꝓtigerẽt Un̄ crisꝰ. Volebat ãt iohẽs q̃ publicanis ⁊ militibꝫ loq̃batur. ad aliã maiorẽ pfectiõem eos traducere. ſz q̃m ñdũ erãt ad illã ydoneitatẽ maiora referat ne si potiora ꝓferret neq; q̃q; illi intẽderẽt. ⁊ his etiã priuarẽtur. Hec crisꝰ. Maiora ãt q̃ turbis ꝓcepat. etiã apls publicanos ⁊ milites ac cõiter ad oes ptinent Un̄ ambro. Singulis quoq; generibꝫ hoim ꝓuenies tribuit scũs baptista responsum vnũ oibꝫ ita. Publicanis ne vltra ꝓscriptũ exigãt. militibꝫ ne calũniã facientes ꝓdam requirant Dz hec ⁊ alia officioꝝ precepta singulorum Mia ꝓmunis est vsus ideo cõe ꝓceptũ oibꝫ officijs oibꝫ etatibꝫ necẽarium. ⁊ ab oibꝫ deferendũ est Non publicanus nõ miles excipit. nõ agricola vel vbanus. diues ⁊ paup omnes in cõe admonẽt. vt ꝺferant nõ habenti. Mia em̄ plenitudo virtutũ ẽ. ⁊ ideo ab omnibꝫ est ꝓposita. ꝓfecte forma virtutis. ne vestimentis alimentisq; finis parcant. Misericordie tñ ipius ꝓ possibilitate ꝺditionis humane mẽsura seruat. vt non sibi vnusquisq; totuz eripiat. sed quod

habet cũ pauperibꝫ partiat. Hec ambro. Oratio. Caristime iohannes baptista precursor xpi ⁊ virgo sanctissime. qui pñam peccatoribꝫ verbo predicasti. ⁊ eam mihilominus exemplo demonstrasti. s. austerã in victu ⁊ vestitu vitã ducendo ⁊ te a mũdi illecebris elongãdo. obsecro te obtineꝙ me tuis sacris ꝓcibꝫ vt donet mihi dñs ꝙgruentẽ abstinentiã cibi ⁊ potus. cogitationis. locutionis atq; opis. custodiat me ab oĩ pollutiõe mentis ⁊ corꝑis. ꝓcedatq; mihi q̃diu in hac vita ꝑegrinationis subsistio segregari a vitijs ac militari sibi ⁊ ita dignos fructus pñe facere. vt valeam oĩm pctoꝝ meoꝝ veniaz ꝓsequi. ⁊ ad vitam eternam puenire. Amen.

De eo ꝙ iohannes non ꝓ seipsum. sed a deo missus venit ad publicũ. Correspondet euangelio Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohannes ⁊c.

Capitulum XVIII

Quod autẽ iohannes officium baptismi non ꝓpria auctoritate vsurpauerit. sed ad testificandũ xpi maiestatem missus. testat iohannes euangelista dicens. Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohannes. Quia enim lucas dixerat. factũ est verbũ domini sup iohannem zacharie filiũ in deserto. quid hoc figmificet iohãnes hic declarat cum dicit Fuit homo. i. viuens vita hominis ſm dictamen recte rõnis missus a deo. s. de deserto ad baptisandũ ⁊ testimoniũ perhibendũ de xpo. Ubi obedientie virtus in iohãne commendat. non enim a semetipso. i. a sua presumptiõe venit. sed a deo missus. cui nomen erat iohannes. ⁊ quemit hoc nomen rei. iohannes enim ꝺr in quo est gratia. ⁊ ideo fuit idoneus ad precurrendũ ante illũ qui est auctor gratie. Hic venit in testimoniũ. s. vt de testimoniũ perhiberet de luĩne. s. xpo. vt ꝑ illum. i. per eius testimoniũ oẽs crederent in xpm Et nota ꝙ euangelista q̃q; hic mutat nomen verbi. nunc enim appellat lucem. nunc lumen. Et hoc ideo. q̃ lux dicẽ claritatem in puritate sua sine alterius nature adiũctione. Sed lumẽ ꝺr claritatẽ cũ aliqua re ꝺiuncta. sicut claritas aeris nõ est lux sed lumen. Et quoniã iohannes missus fuit vt testimonium perhiberet de christo in quo est omio humane nature cum verbo. iõ ꝺr euãgelista cũ phibere testimoniũ de luĩe. sed q̃ in dei estimauerũt de iohãne ne forte ille esset rps. Põ eoꝝ falsam opinionẽ remouet euãgelista dicẽs Nõ erat ille lux. s. vera ꝓ essentiã ⁊ ex se naturaliter lucens ⁊ ad illuĩnandũ alios luce gratie ꝑ se sufficiens. sed lux per ꝓticipatiõem. ⁊ a luce vera ⁊ illa q̃ lucẽ inhabitat inaccessibilẽ illuĩatus vt de ea luce vera ⁊ sole iusticie. s. xpo q̃ est substantia pẽtis. lucisq; in quo tenebre nõ sunt volle testimoniũ phiberet. Johẽs quidẽ ⁊ sancti non sunt lux illuĩans effectiue sed lux illuĩata a luce prima. Est em̄ lux illuĩans effectiue que ẽ lux ꝑ essentiã. ⁊ sic solus deus est lux illuĩans. Et est lux illuĩans dispositiue que est lux ꝓ ꝓticipatiõnem. ⁊ sic sci sunt lux que illuĩat verbo ⁊ exemplo. Ipsa ãt lux de qua testimonium phibebat erat ab eterno lux vera sine falsitate. sine vmbra. ⁊ sine ꝓticipatiõe. sed ꝑ essentiã. que illuminat lumĩe gratie omnem hoĩem ve

Johannes a deo missus venit ad hoc

mentem in hunc mundū tenebrosū ⁊ quēlibet vere illuminandū. q⁹ ſm augu. nullus eſt de oīb⁹. que illuminaſ. qui nō p hanc lucē illuminef. Vel ſm criſoſto. Illuminat oēm hoīem quantū in ſe ē. ⁊ ad eū pīnet Quia ſi aliqui non ſunt illuminati. hoc iō eſt q⁹ ſe ſubtrahūt ab influētia huius lucis Si eñ q̄dā mentis ſue oculos claudētes nolūt ſuſcipe lucis huius radios. nō a lucis natura obtenebr⁹atio ē illis. ſed a malitia eo⁹ q̄ huic illuminatōi obicē ponūt. ⁊ a luce ſe auertētes volūtarie ſeip⁹os gē dono p⁹iuāt Et iō inexcuſabilis eſt hō qui ſe ad gr̄am recipiendā nō p̄parat Et quidē v̄bū eſt lux illa. i. ſapientia dei p quā factus eſt mūdus. i. vniuerſitas re⁹. ⁊ oīs creatura in mūdo erat. ab ipo. ſ. mundi exordio ſicut cā ī effectu. ⁊ ars omnipotentis dei p⁹ quaz oīa facta ſunt in facto. hoc eſt in vniuerſis creaturis lucebat rōne creandi ⁊ gubernandi eas. Deus eñ eſt p̄ſens vbiq⁹ p potentiā. q⁹ eius x̄tus ad omnia ſe extendit. ſicut ē rex in toto regno. ⁊ p p̄ſentiam. q⁹ oīa nuda ⁊ apta ſunt oculis eius. ſicut eſt rex in aula ſua q⁹ oīa que ſunt ibi patent eius aſpectui. ⁊ p eſſentiā q⁹ nonſolum dat reb⁹ eſſe. ſed reb⁹ creatis exīs ꝓſeruat eas in eſſe. qō non facit niſi per ſeipſum. vbiq⁹ p eſſentiā principaliter exīte. ſicut rex ē in loco ſuo determinato cui corpus ſuū eſt ꝓportionatū. Mundus inq⁹ p ipm factus eſt ſua bonitate. vt eēnt quib⁹ ſuā gr̄ām impertiret Et mūdus. i. homo mundū inhitās eū nondū cognouit. ⁊ ideo neccārū erat q⁹ ipſe creator p carnē in mundū v̄niret. vt per ſeipm cognoſceret Vel mūdus. i. mūdani ⁊ mūdi amatores eū non cognouerūt q⁹ mundane impreſſiones in cordibus taliū impediūt a cogmitōe diuinoz. Qui aūt dei amici erāt eū etiā añ corpalem p̄ſentiam cognouerūt. Et iō licet eſſet in mundo. ſicut deus vniuerſalr eſt in rebus creatis. hoc tñ nō ſuffecit vt cognoſci poſſet a ruditb⁹ ⁊ mūdanis. Quapropter vt ad ſenſum ab oīb⁹ videri poſſet carnē induit. ⁊ ſic p incarnatōz ſeu carnis aſſumptōm in ꝓpria v̄nit. ſ. in mundū q̄ ſuus p prius eſt. ſicut creatura ſua quā ipſe fecerat. p quē facta ſunt omnia. q⁹ in mundo apparuit per humanitatem quam fecerat p diuinitatē. Et ſpecialiter v̄nit ī iudeā que dicebatur terra dei. ⁊ ad iudeos de quib⁹ oriūdus fuerat quos p⁹e ceteris in populū peculiarē ſibi elegerat. q⁹ ſemen abrahe appr̄ehendit. dū exiuit a patre v̄nit in mundū carnē aſſumens. In mūdo erat p deitatem. ſed in mundū v̄nit p humanitatem Venire quippe vel abire eſt humanitatis. ſed manere deitatis. Hñ ſenſus eſt. v̄nit. i. viſibiliter appuit Et v̄nit nō ꝓpter ſe ſed ꝓpter nos. ⁊ hoc bene innuit euāgeliſta. q⁹ eñ non cognoſcebat mūdus ſublimitatē diuinitatis appuit in humilitate humanitatis. Et ſui eū p fidem ⁊ approbationē nō receperūt. i. homines quos ad ymaginē ⁊ ſimilitudinē ſuā fecerat magna ex parte in eū credere noluerūt. vel ſui. i. iudei eū p fidem ⁊ caritatez nō receperūt. Sic⁊ hodie clerici qui reſpectu oīm x̄pianoz magis p⁹prie ſūt ſui. q⁹ de ſorte di ſunt p⁹o magna p̄te eū nō recipiēt ſed p⁹auis ſuis mor⁹ magis q̄ laici eū abiciunt.

Moraliter deus in ꝓpria v̄nit. q⁹ v̄nit in mētes hominū qui ſe totos deo dedicauerūt. ⁊ ſeipſos abnegā

tes. deo ſe totaliter ꝓprios fecerūt. vt iam nō ſibi. ſz deo viuāt ⁊ ſui eū nō receperūt. i. illi qui ſunt ſuimet querētes que ſua ſunt nō que dei. tales eñ eū nō recipiūt. nec v̄nit in tales mentes Et ſic volens deū in se venire oportet q⁹ ſit filius dei. v̄bum eñ cuius ꝓpriū eſt quod eſt filius. nō v̄nit niſi in ꝓpria. i. in eos. qui ſunt filij dei. qui credūt in noīe eius cuius nomē ꝓprium eſt filius. Aliqui tñ de ſuis ⁊ pauci ꝓparatiue receperūt eū p fidem caritate informatā. filiū dei a patre miſſum. acverū deū ⁊ hoīem credentes ⁊ cōfitentes. ſibiq⁹ p caritatē inh⁊rentes. Sed quid eis p⁹oſuit. q⁹ eum receperunt. Multū quippe p⁹oſuit eis quia vniuerſaliter quotquot abſq⁹ diſtinctiōe ſtatus aut ꝓditionis ſexus aut etatis. ⁊ ſine diſcretione perſonarū receperunt eum p fidem dedit eis poteſtatem filios dei fieri. ſ. adoptiōis p regenerationē baptiſmi ⁊ gratiā adoptionis. his qui credunt in nomine eius. i. in rectā veritate nominis q̄ eſt x̄p̄s. deus vngens eſt hō vnctus. Nomē quoq⁹ eius ē emanuel. i. nobiſcū deus ⁊ iō ille credit in nomine eius qui credit eū deum ⁊ hominem ⁊ hoc eſt filius dei. Unde iohannes. Omnis qui credit qm̄ ipſe eſt filius dei. ex deo natus eſt. Et notandū q⁹ non dicit. fecit eos filios dei. ſed ait. dedit eis ptātem filios dei fieri. ⁊ hoc ſignanter ſm criſ. Primo ad oſtendendū q⁹ multo ſtudio opus ſit. vt ymaginē filiationis dei in baptiſmo formatā incontaminatam ſemp⁹ cuſtodiamus. Secundo ad ſignificandū. q⁹ hanc poteſtatē nullus nobis auferre poterit. niſi noſmetipſi auferam⁹. Tercio ad oſtendendū q⁹ hec gratia nō datur niſi volētibus ⁊ ſtudētib⁹. ita q⁹ hoc eſt in opatōe gr̄e ⁊ in poteſtate liberi arbitrij. Nā hoc quidē eſt dei. ſ. dare gratiā. illud aūt hoīs. ſ. p⁹ebere fidez. Poteſtas ergo filios dei fieri. nō datur niſi p⁹fitentib⁹ fidez x̄pi p⁹ ſe ſi ſint adulti. vel p⁹ aliū ſi ſint puuli. Per filiū emiz naturalem ⁊ p⁹ credulitatē in eū hmōi filiatio acquirit non p⁹ carnis p⁹opagationem Ecce quātus fructus aduētus filij dei. q⁹ ex hoc homo fit filius dei p⁹ adoptionis gratiā. quod ipſe eſt p⁹ naturā. Et hic eſt magnus fructus. q⁹ vt dicit aplus. ſi filij ⁊ hxredes. hxredes quidē dei. cohxredes aut ē x̄pi. Ubi larga mia dei oſtenditur. quando qui ſerui nō fuerūt digni. etiam filij dei ſint ⁊ nominent. Unde aug. Magna benignitate vnus natus eſt. ⁊ noluit manere vnus non timuit habere cohxredes. q⁹ hxreditas eius nō fit angusta. ſi multi poſſederint. Et ne quis putaret hāc nativitatē carnalē eſſe ⁊ nō ſpūalē. ſubiungit euāgeliſta moduz. quo aſſequimur iſtā filiationē dicens. Qui nō ex ſanguinibus. i. ex materia ſeminū p⁹is ⁊ mr̄is. pluraliter eñ ſm grecos dicēdo ex ſanguinib⁹ viri p⁹ter ⁊ femine ꝓmunionē oñdit. q⁹ etiā exponēdo ſubdit. neq⁹ ex voluntate. i. ꝓcupiſcētia ⁊ delectatōne carnis. i. mulieris. q⁹ eñ caro minus fortitudinis hz. ⁊ ab oſſib⁹ ſuſtētaſ. iō p⁹ eā ſerus infirmior⁹ deſignaſ neq⁹ ex voluntate. i. ex ꝓcupiſcētia ⁊ delectatōe viri. ſed ex deo nati ſunt. p⁹ baptiſmi ſacramentū ⁊ ſpūalem generationē. filij adoptionis facti ſunt. q⁹ nō fit p⁹ modū carnal' eneratiōis. ſed ſpūalis inquātū hoīes a deo recipientes gratiā. trahunt quodāmō ad naturā diuinā. q⁹ p⁹ donū gr̄ē efficiūt ꝓſortes diue

nature ¶Moraliter hinc collige. ꝙ nihil hūanū ⁊ per ꝑñs nihil mūdanū. neꝯ creatū dz se gignere in nobis vt ñ ex illo ſz ex ſolo dō nati ſim? ¶Deinde oñdit ⁊ maīfeſtat modū quo ✠bū venit in mundū q2 nōvenit locali aduentu ⁊ vbi prius nō erat. ſz q2 nouo mō ibi eē cepit. ſicut rex q̄ prius ē in alīq̄ ciuitate p ſolā ſui potentiā. qñ venit illuc pſonaliter. incipit ibi eē nouo mō. ſ. p ſui pſentiaz. ſic dei filius q̄ erat prius in mūdo per potentiā pñtiam ⁊ eſſentiā venit ibi nouo mō. ſ. humiliando ſe p carnis ⁊ nīe infirmitatis aſſumptiōez. vt filij adoptiui efficiremur p filiū naturalē ¶Et hoc eſt qō dz ¶Et ✠bum caro factū eſt. i. caro vnitū eſt. ſeu carnē aſſumpſit. hoc ē hoīem aſſumptum in vnā pſonam ſibi copulauit Caro em̄ hic dz homo. accipiendo ſynodochice ptez p toto. ac ſi diceret. Factū eſt caro. i. homo Factū eſt vtiq̄ ✠bū caro. nō ꝙ ✠bū mutaref in carnē. ſed q2 carnē aīa rōnali aīatam ſuſcipiendo ex dīitate ⁊ hūanitate vna pſona fcā eſt vt ſint due nature in vna pſona incōfuſibiliter integre ⁊ indiſtincte vnite. nō vna in aliam ꝓuerſa. ſz ambe in vna pſona deus ⁊ hō. ¶Natura ḡ humana aſſumpta ē a ✠bo. nō in vnitate nature ſed in vnitate ſuppoſiti vel pſone. ⁊ iō ſenſus eſt ¶Verbū caro factū eſt. ac ſi diceref deus hō factus eſt ¶Unde aug. ¶Filius hoīs hz aīam. hz corpus ¶Filius dei qō eſt ✠bū dei habet hoīem tanq̄ aīa corpus ¶Sicut anima hūs corpus nō facit duas pſonas ſed vnū hoīem. ſic ✠bū hūs hoīem nō duas pſonas ſz vnū xp̄m ¶Quid eſt homo. ¶Aīa rōnalis hūs corpus ¶Quid eſt xp̄us. ¶Verbū dei hūs hoīem ¶Hec aug. ¶Perfectā ergo in ſe naturā hoīs dominus demonſtrauit q2 totū hoīez ſaluare venit. ¶Unde crīſ. ¶Iam q2 iamdudū ꝓpter pctm̄ homo totus ſm̄am mortis incurrerat. ⁊ in corpore ⁊ in aīa neceſſario dñs vtrūq̄ ſuſcepit vt vtrūq̄ ſaluaret ¶Hec crīſ. ¶Voluit aūt euangeliſta noīare totum. vt oſtenderet ſingularem ⁊ maximā vmonē ✠bi ab hoīem que tanta eſt. vt non ſolum ✠bum ſit homo. ⁊ homo ✠bū. ſed etiam ſeparatis prīb hoīs. ſ. carne ⁊ anima. ✠bum eſt vnaqueq̄ ptium. ⁊ quelibet pars eſt ✠bum ¶Et licet anima ſit nobilior ⁊ pſiantior carne nominat tamen carnē magis q̄ aīam q2 vt magis nos certificaret ideo ptem indignioꝛē exp2eſſit. de qua magis dubiū eſſe poterat ꝙ ✠bū iā aſſumpſerit ¶Moraliter aūt maluit dicere caro q̄ aīa. ad ꝓmendandū inenarrabilē ꝏdeſcenſum benignitatiſ ⁊ hūilitatis dei vñ ptem vilioꝛē noīauit ¶In quo ſuperbiam multoꝝ percutit. qui requiſiti de cognatione ſua reſpondent nominando aliquē tenentē ſtatū dignitatis. etiam in linea remota dicentes ſe eſſe nepotes talis epiſcopi. p̄poſiti vel decani aut hmōi. ⁊ tacent de parentibꝫ ⁊ alīs qui magis ſunt ꝓpinqui ¶Exemplū ad hoc fabuloſum narraf de mulo qui requiſitus quis eſſet pater eius. reſpondit dextrarius eſſet eius auūculus tacēs ⁊ erubſcēs ꝙ azinus eſſet pē eius. ¶Et ſic ✠bū habitauit in nobis. i. in noſtra natura inſeparabiliter vt āplius nullatenus ab ea diſiūgeref ¶Non ē intelligendū qō habitauit in nobis q̄ſi in vnitate ſuppoſiti. in quolibet nām ſicut in xp̄o. ſed intelligendum in vnitate nature humane. quaz ꝓmunem nobiſcū habuit. cū qua manſionem perpetuā inīt. ¶Vel habitauit in nobis. i. inter nos in mūdo. ſm illud Baruch. in terris viſus eſt ⁊ cū hoībus ꝓuerſatus eſt ¶Moraliter poteſt etiā intelligi de inhītatōe mentali qua deus mentē inhabitat per grām. ¶Et hec verbi inhītatio mentalis bene ſequit eius inhabitatōem carnalem qua vz factum eſt caro. ſicut effectus ſequit ſuam cām. ¶Et eo ei ꝙ verbū eſt incarnatū, ꝓuenit nobis illud bonū ꝙ idem verbū nos inhabitat mentalr. ¶Et vidimus gl̄am eius. i. cognouimus maieſtatē gl̄oſam diuinitatis. quaſi. i. vere vnigeniti a patre. vnius ⁊ eiuſdē cū eo nature. ¶Videre accipit̄ viſione corpali ⁊ p cognitōe intelligibili. ⁊ utroq̄ mōvidendi habuit iohannes ⁊ alīq̄ apoſtoli noticiā verbi incarnati. q2 cū ipſo fuerunt corpaliter ꝓuerſati. ⁊ ſic viderūt ſenſibiliter opa virtutē totius nature excedentia. ex quibꝫ viſu mentis ꝓcepерunt ⁊ intellexerūt dīitatis eius excellentiā in carne latentē. quā p infirmitate carnis viſibilis ſuꝑbi credere noluerūt. ¶Gloriā quippe verbi cognouerunt diſcipuli in ſapīa doctrine. ⁊ q2 erat docēs ſicut ptātem hūs ⁊ ꝓpria aūcte loqñs. fīt in miraculoꝝ opatione. ⁊ q2 creature obediant ei ad nutū ſicut dño et creatori. necnō in tranſfiguratōe. in paſſione. in reſurrectōe. in aſcenſione. in ſp̄ūſancti miſſione. ꝓter qō dicens. ⁊ vidimus gl̄iam eius. ſubdit q̄ſi. ex ponendo hanc gloriā q̄ſi vnigeniti a pē. i. non p dato ptōem. ſed reuera vnigeniti p naturā ⁊ naturalr ab eo ꝓcedentis. ⁊ p conſequñs eandē naturā numero cū ipſo hītis. ¶Et attende ꝙ li quaſi non ponit hic ad ſignificandū ſimilitudinē filiationis diuine. q2 non eſt hic expreſſiuū ſimilitudinis vel oppationis ſed veritatis ⁊ oppreſſionis ¶Ac ſi dicat ſm crīſ. ¶Vidimus gl̄iam qualez decebat ⁊ conueniens eſt haberet vnigenitū filiū. ¶Et eſt modus loqñdi ſm eundē ſicut ſi aliquis vidiſſet regez valde ornatū ⁊ in multiplici gloria incedentē. ⁊ incipiens de hoc alīq̄s narrare. nec valēs totū apparatū ⁊ ornatus claritatē enumerare. dicerz alīq̄s ſic. ¶Quid oz multa dicere. quaſi rer ibat. i. fiē decebat regē. ¶Ita ⁊ hic euangeliſta cū nō poſſet ſub breui ſermone omīa que de gloria verbi cognouerat enarrare. puta quō angeli ip̄m glorificauerāt vt ſerui. paſtores. magi adduci p ſtellā. dēones de corpibus expulſi. mortui ſuſcitati. infirmi curati. ⁊ alia iā ſupra memorata. ⁊ breuiter oīs creatura cognouit ⁊ clamauit regē celoꝝ aduenīſſe. imo ⁊ pē de celis. et ſp̄ūſcūs ſup ip̄m venientē hoc teſtati ſunt. hoc ⁊ infinita alia gl̄iam ✠bi atteſtātia breuiter cōplexndens iohānes oīt. ¶Vidimus gl̄iam eius q̄ſi vnigeniti a pē. i. talem q̄lem decet vnigenitū dei. ¶Eſt ḡ dei filius iuxta dīitatis excellētiā vnigenitus a pē. iuxta fraternā ✠o ſocietatē p̄rogenitus in grā. ¶Unde eſt ꝙ fē nūcupaf ⁊ dñs. fē q2 p̄rogenitus. dñs q2 vnigenit? ¶Cognitio aūt ✠bi incarnati quā hūerunt apli ⁊ credētes fuit q̄ntū ad vtrāq̄ naturā. ſ. diuinā ⁊ hūanā. quantū ḡ ad diuinā oīt. ¶Vidimus gloriā eius q̄ſi vnigeniti a pē. ſed q̄tum ad humanā ſubiūgit. ¶Vidim? cū plenū grē. i. cariſmatibꝫ. q2 oīa dona ſcī ſp̄ūs ab ꝙ mēſura recepit. ¶Veritatis q2 ꝓmiſſa adimplenit. ⁊ oīt plenū gratie ad exhauriendā peccata. ⁊ plenū veritatis ad īplenda ꝓmiſſa. ¶Vere plenū. q2 in xp̄o ha

bitat oīs plenitudo diuitatis corpaliter Et notan dū q̄ istud euangeliū cū sit altissime intelligentie ꝛ ornat, pfundissima misteria. ꝛ p̄cipue ubi dr verbuz caro factū ē. cuius misterij modū explicare ille scīssimus iohānes se fatet indignū. nō dubiū quin ꝛba sint magne efficatie Uñ cōsuetudo laudabilis ē q̄ in fine misse istō euangeliū legit de cuius euāgelij efficacia. breuiter recito quedā exempla. In aquitania fuerūt duo demoniaci ambo mēdici ꝛ videns unus q̄ alteri plus dare. clamat ad sacerdoti dicit. Si feceris id qđ tibi dicero. s. q̄ illud euangeliū. In pn̄cipio erat verbū. legeris in aure socij mei. me tū non audiente p certo fugabit demon ab ipo Intelligēs aūt sacerdos versutiā demonis. alte illud euāgeliuz legit Et cū diceret Verbū caro factū ē statim demones evolauerūt ꝛ ambo liberati sunt Item narrat diabolū dixisse cuidā sancto hoī. esse quoddā verbuz euangelij valde tremebundū demonibus. quo interrogāte qđ eēt illud verbū noluit dicere Dixit aūt ille cū p duceret i medij plures auctoritates. diabol? tūdit ad singula nō esse illud. Tandē interrogatus an eēt illud. verbū caro factū est. nō rūdit. sed cū clamore dispuit. Item cuidā abbati apparuit draboluſ i forma mulieris pulcre allicies eum ad cubitū cū soli essent in quodā viridario Et aduertēs abbas malicia draboli signauit se. d. verbū caro factū ē ꝛ hīta uit in nobis ꝛ mox demō cū magno crepitu dispuit Item legit de quodā monacho q̄ cū audiēs legi istud euangeliū In principio erat. ꝛ pueniret ad verbū caro factū ē nō genuflecteret nec aliquā reuerētiā faceret drabol? ei alapā dedit. d. Si legeret. verbū demon factū ē nos nūq̄ genuflectere cessarem?. Et ex primē to pz q̄ vidimus cū plenū gre ꝛ veritatis. q̄ de plenitudie eius nos oēs accipimus ꝛ grām p gra. Quasi diceret. etiā nos oēs duodecī ꝛ oīs plenitudo fideliū ꝛ q̄ nunc sunt ꝛ futuroꝝ. de plenitudie eius accepimus ꝛ iō plenū fuisse dicere possumus Ubi sciē dū q̄ multiplex distinguit plenitudo Una ē vniuersitatis siue nūerositatis ꝛ copreitatis q̄ generalr fm diuersas psonas ē in eccia cui nullū donū deest. alia est sufficientie. q̄ fuit in stephano ꝛ in alqs sanctis ꝛ est in singulis iustis. in vnoquoq̄ p sua capacitate Tercia ē prerogatiue siue abūdantie q̄ fuit in beata vgine que oēs sanctos excedebat in domis gre. Uñ sicut in sole deus posuit virtutes oīm siderū. ita ꝛ i maria virtutes oīm scīoꝝ. Quare nō sufficit ei hīe cū aliis plenitudinē sufficiētie. nisi haberet eā cū singulari progatiua. ꝛ in tanta abundātia. q̄ posset superfluere ꝛ redūdare supp̄cōres. cuius tū gre auctor ē cristus. Quarta ē plenitudo psūmatiōis siue excellētie ꝛ superfluētie q̄ fuit in xpo. ꝛ de q̄ dicit hic iohānes Nō solū em̄ hūit plenitudinē in alqs repta. sz etiā i alios redūdantē. qr de hac plenitudine donoꝝ quaz hūit oīs nos electi tanq̄z huius capitis mēbra q̄si p paruuos riuulos quosdā sup̄ merita nrā accepimus. s. gratiā pro gratia. Gratiā recōciliatiōis ꝛ salutis p grā fidei q̄ in eū credimus. grāz vite eterne p grā puemente ꝛ iustificāte. grām remuneratiōis. p grā meriti. dedit em̄ nobis grāz vt p eā glaz psequam̄ q̄ est grā psūmata Et breuiter q̄cquid dō grā addit grā

puenienti. totū est gra p gra. Uñ ꝛ illud. Unicuiq̄d habenti meriti puenienꝝ gra donat. Nil deus in nobis p̄ter sua dona coronat. Uñ aug. Quā gratiaz primo accepimus. fidē. Unde em̄ gra q̄ gratis dat. hanc q̄ accepit gratiam primā petōr. vt eius petā dimitteret Et iterū gratiam p gra. i. p hac gra in qua ex fide venimus recepturi sumus aliā. i. vitā eternā. vita ei eterna q̄si merces ē fidei. sed q̄ ipa fides gra ē. vita eterna gra est p gra Et q̄vt dictū est. de plenitudine eius oēs gratiam accepimus. in fōte aūt pleno vas accipe pōt aquā q̄tū pōt fm suā capacitatē. ꝛ si parū accipiat nō ē defectus fōtis sed vasis. sic in xpo q̄ ē fōs vite plenus. nos gratiam recipimus fm cordiū nrōrū capacitatē. Sed videmus q̄ plus capit vas basiuz ꝛ latū. q̄ vas altū ꝛ strictū. sic cor bassū p hūilitatē. ꝛ latū p caritatē. plus recipit ꝛ magis ē capax grē q̄ cor altū p superbiā ꝛ strictū p auaritiā. vñ ex pte dātis nō est defectus sz ex pte nra ē defectus. si nō accepimus p hūilitatē ꝛ dilectōez q̄tū possumus. vñ ysidorus. Nullo magis dei ꝛ hoīm grām meremur. q̄ si hūiles in sinu caritatis eē studeamus. vt aūt dr aug. Nō erat ista gra in veteri testamēto. qr lex minabat nō opitulabat iubebat nō sanabat. lāguore oīdebat nō auferebat. sz p̄parabat medico vēturo cū gra ꝛ vitate. ꝛ iō modū acceptōis gre determinās subiūgit. qr lex p moisen data ē. q̄ est ānūciatio salutis. gra quā dat in veteribus donis ꝛ sactis. ꝛ nō fit salus hoīm ꝛ vitas ipletiōis figurar ꝛ pmissionū. p iesū saluatorē. rpz unctū spūsctō. fca ē in se ꝛ p se sufficiēter. Uñ aug. Mortē em̄ tpalē ꝛ eternā occidit mors dñi tui. ipa ē gra. q̄ pmissa ꝛ nō hīta erat i lege. ꝛ crisp. Ea ei q̄ in nouo testamēto pficiēda erāt. in veteri testō figuris p scripserūt ops rpis venies adipleuit Uñ figura data ē p moisen vitas p rpz facta est. Qualiter aūt hec gra ꝛ vitas facta est oīdit cū subdit Deum vt ē nemo. i. nulla creatura vidit vnq̄z. i. visiōe p̄prehēsiōis. qr vt dic crisp. Nec angeli nec ipa seraphin eēntia dei videt vel deū nemo. s. mortaliū vidit vnq̄z. Uñ greg. Quā diu hic mortaliter viuit. videri p quasdā ymagines deus pōt. sz p ipaz nature sue spēm nō pōt vt ita gra spūs afflata p figuras quasdā deū videat. sz ad ipaz vim eius eēntie nō ptingat. Exito a q̄busdā pōt in hac corruptibili carne viuētibz eterna claritas divideri hoc ab hac snīa nō abhorret. qm̄ q̄squis sapiētiā q̄ deus est videt. huic vite fūditus moritur. ne ia eius amore teneat. ꝛ aug. Nisi ei ab hac vita quisq̄z quodāmō moriat nō in illā rapit ꝛ subuehit visionē Et subdit de eo a quo p̄hēdit vmgeit?. s. filio? q̄ ē ꝛ manet i sinu. i. ītimis secretis pris eterni. Per qđ fm crisp. signat familiaritas ꝛ coeternitas ei? apud pēz ipe enarrauit fidelibz qđ vidit. qr eos de secretis diuinitatis docuit. vt de misterio trinitatis ꝛ de multis aliis. q̄ nō fuerūt ita explicite tradita in lege p̄phetis sic xps explicauit. sicq̄z eos i fide ꝛ grā fidei fūdauit ac via salutis omibz oīdit ꝛ in se apparuit. Uñ beda. Nō factus enarrauit. q̄d de trinitatis vnitate sentiendū. qualiter ad eius contemplatōnē p̄perādū quibz actibus sit puemendū.

Oratio.

Omie iesu rpe fili dei vini. q̄ es lux ia q̄ illuminas oēz hoiez venientē in hūc mūdū. ego

miser q tenebris tensis obfusco. te adoro deprecans miam tuā vt aiam meā illumines. mentē informes cogitatōes dispōnas sensus ꝓponas. fmōes ⁊ actus dirigas q̄tenus iuxta tis auctor tenebraꝝ amator ñ me surripiat nec in me signū suū reperiat. sz vissime lucis fulgore pcussus. pcul a me recedat. vt p clarā ⁊ rectā semitā. ad te lucis auctorē tendens. ad tuā gl'iam pueniam sempiternā Amen ¶ Dō iohannes ꝓfessus est se nō esse xp̄m. sed eius p̄cursorem ⁊ nuncium. Capitulum XIX.

OMnib' aūt existimātib' ⁊ cogitantibo in corde suo de iohāne ne forte eēt xp̄s in lege p̄missus. tū p̄pter mirabilez eius ꝯceptū ⁊ ortū. tū p̄pter scē vite eius meritū. tū p̄pter doctrine eius prudētiaz efficacē. tū p̄pter baptismi nouitatē. pharisei audita opinione quā turba hēbat de iohāne moti ꝓtra eū. q̄ si baptisandi officiū p̄ter ordinē legis ⁊ traditōem eoꝝ assūpsisset indebite. ⁊ dubitātes an messias eēt. miserūt ab hierosolimis ad iohēm de stirpe sacerdotali exūtez sacerdotes ⁊ leuitas i lege sapiētes vt interrogarēt eū q̄s eēt. ⁊ q̄re baptisaret. Sapiētes tū ⁊ scribe scire poterāt eū ñ eē xp̄m. q: xp̄s p̄missus fuit ex tribu iuda. iohēs aūt fuit ex tribu leui Johāni ī vtero sc̄ificato mouet q̄stio q̄s sit. rōe cuius nota q̄tuor q̄stiones cuilibet ō se mouēdas. s. q̄d sit i natura. q̄s i p̄sona. q̄lis i forma. q̄ntus i statura Primus g̃ de his teipz interroga. vt videas q̄d interrogāri ꝺo possis rñdere ¶ Pria g̃ q̄stio ē. q̄d sis in natura Ad hoc trina est rñsio Es eī hō rōe corpis. terra vt hūilieris ꝓtra superbiā. es rōe aīe spūs vt sursū coneris ꝓ auariciā es rōe hō. i. aīal rōnale vt rōnabilr ꝓuerseris ꝓ luxuriā Dec g̃ q̄rit a te ꝺs. tu q̄s es. O superbe de natura sti. ñ es terra te hūiliās. sz aer te exaltās ñ spūs q̄rēs spūalia sz caro sapiēs terrena. ñ hō rōe vtēs. sz bsti a brutalr viuēs Scōa q̄stio ē. q̄s sis i p̄sona. ⁊ hoc q̄retur a te. q̄n pulsauerisad ianuā dices Dñe dñe api nobis Et forte rñdebis xp̄ianus sū Sz vt dt ambro. Mēdaciū ē xp̄ianū se diceret opa xp̄i ñ facere vt forte rñdebis amic⁹ ē Sz attēde q̄d dt Vos amici mei estis si feceritis q̄ p̄cipio vobis Sig̃ neuter est audies Amē dico vobis nescio vos ¶ Tercia q̄stio ē q̄lis es. s. i forma mor ⁊ actionū siterius ⁊ exterius. vt attēdas diligēt quātū p̄ficias l' quātū deficias Quarta q̄stio ē. quātus sis. s. i spūali statura q̄ puus p hūilitatē vt sciaꝝ an possis p̄ agustā portā intrare ad vitā q̄ magn⁹ p caritatē vt sciaꝝ quātus tibi locus i celo debeaꝝ Interrogatus g̃ q̄s eēt. ꝓfessus ē vitatē ⁊ ñ negauit. hoc eī eēt negare ip̄z xp̄m q̄ ē ipa vitas Ām seq̄ꝝ ⁊ ꝓfessus ē. q: nō sū ego xp̄us. In quo magis ad mētē ⁊ intentōz q̄rentiū. q̄ ad vba ⁊ q̄stiōez rñdit. ad hoc eī q̄rebāt q̄s eēt vt rñderz eis si eēt xp̄c an ñ. vñ licz exp̄sse ñ q̄rerēt an ipe eēt xp̄s. hoc tñ sz crisp. itēdebāt i corde vt pz ex iohīs rñsiōe Cōfess⁹ ē se ñ eē q̄ ñ erat. ñ negauit se eē q̄ erat Cōfessus ē se ñ eē xp̄m q̄ opinio vulgi publica hēbat ⁊ ñ negauit se eē xp̄i p̄cursorē q̄ erat. Cōfessus ē se nō eē idicē. ñ se negauit iudicis p̄conē. Cōfessus ē se ñ esse eccl̃e sponsum. non negauit se sponsi amicum. Con

Capitulum. xix.

fessus est se nō esse verbū. nō se negauit esse vocē. Elegit solide subsistere in se ne hūana opīone inaniter raperet sup se. Magis eī voluit infirmitatē suā hūiliter recognoscendo inter membra xp̄i numerari. q̄z ei⁹ nomē imerito vsurpādo ab ipo xp̄i corpe abscidi Dic g̃ nobis iohīs humilitas q̄ nihil maius est ꝺmē daꝝ. qui cū tante virtutis esset ⁊ auctis apō iudeos vt eū crederent xp̄m. non est tñ elevatus in superbiam vsurpans nomen ⁊ honorē alienū. Ut enī ait criso. Deuoti famuli est nō solū non rapere gloriam dñi. sz ⁊ oblatā a multis respuere. Sed hanc iohīs humilitatē lucifer non habuit qui gl'iam dimitatis vsurpare sibi voluit. Hanc eriā humilitatē primi ptes nō hūerunt qui diuine sapīe similitudinē sibi vsurpare voluerūt. Hanc igit humilitatē ille malignus non hēbat qui se extollens diminū sibi honorē vsurpabat Et adhuc hodie quidā imitanꝝ lucifer vt trām qui seuiendo violenter p̄sunt. ⁊ ambicioſi qui se extollēdo nequiter supioritatē querunt. Quidā imitanꝝ p thoplasū. vt hereticī ⁊ hoīes mundane sapīe. qui volunt plus sapere q̄z oz sapere. Quidā vero p̄figurant antixp̄m. vt ypocrite filantes sanctitatē. ac mendaces ⁊ dolosi negantes veritatē. Igit q: iudei estimabāt iohēm esse xp̄m in lege p̄missum. pz q̄ fm scripturas. s. nō auferet sceptr̃ de iuda ⁊ hmōi dīce incarnatōis tps adesse tunc eis fuit notū. Sed mira cecitas iudeoꝝ qui cū crederent iohēm esse xp̄m. credere nolebāt ipo iohanne attestāte xp̄m esse saluatorē tot signis ac virtutib approbatū. Et q: sicut a pplo iudeoꝝ expectabaꝝ xp̄s venturus. ita ⁊ helias ip̄m p̄cessurus. sic eī aduētus xp̄i fuerat iud eis p̄missus ita etiā helie aduētus. ⁊ iō videntes q̄ missi erant q̄ iohēs nō ꝓfitebaꝝ se esse xp̄m q̄rebant si esset helias Propter duo q̄rebant si eēt helias. quoꝝ vnū est filitudo hitus ⁊ vite austeritas. aliud filitudo officij precedendo aduentū xp̄i. ⁊ rñdit se nō esse heliā. Sicut iohannes fuit angelus non natura ⁊ p̄sona. sed officio ⁊ vita. sic etiā hic se negat heliā esse corpe ⁊ p̄sona. sed alibi xp̄s dicit eū esse heliā officio ⁊ vita. Nō fuit ergo helias in p̄sona ⁊ corpe. sed in spū ⁊ virtute q:. s. in suis opibus oñdebat filitudinem helie. Sic ēm helias aduentū dñi preueniet secundū. ita iohēs preuenit primū. Ille precursor venturus est iudicis. iste p̄cusor factus est redēptoris Et sicut helias in deserto morabaꝝ. p̄co cibo vtebaꝝ. ⁊ duris vestib opiebaꝝ. sic ⁊ iohannes. Ambo in deserto ꝯuersati. ambo victu p̄ci. ambo vestitu inculti. Et sicut helias magni zeli fuit. sic ⁊ iohannes zelo veritatis mortuus ē. Ambo ḡes arguebāt. ambo regū infamiā tolerabāt Ille iordanē celum petiturus diuisit. hic ad lauacr̃ quo celū petiꝝ multos ꝯuertit. Et q: iohannes negauit se esse heliā quē ante xp̄i aduentū nouerāt eē venturꝝ. q̄rebant si p̄pheta essz. s. ille de quo moyses locutus est. quē etiā credebant esse venturꝝ añ xp̄m. Erat ēm famosa opīo tunc tpis q̄ añ xp̄m veniret vn⁹ magnus p̄pheta singularis p eo q̄ scriptū ē. p̄pheta suscitabit ꝺs de fratribo vestris ip̄m tanq̄z me audietis Dō fm veritatē intelligendū est de xp̄o. hz iudei intelligerent de p̄pheta alio. ⁊ ideo interrogauerunt eū si esset ille p̄pheta. Et rñdens negauit se esse illum

ꝓphetā. de quo scriptura ꝑdicta intelligit. sed nō negauit se eē ꝓphetā absolute. nec ꝓphetā missū añ xp̄z Si em̄ fuit plusq̄ ꝓphēta. seq̄t ꝙ fuit ꝓphēta. q̄ minus includit in maiori Cū igit iohānes tā famosus eēt vt posset ꝙ velle xp̄s putari. noluit nō solū xp̄us nec helias nec ꝓphēta aliꝰ reputari. ⁊ hoc est ꝯ eos. q̄ se iactant de genere vita. scientia ⁊ hmōi Deinde cū instarēt ⁊ q̄rerent q̄s eēt ⁊ q̄d de se diceret. ne ad illos q̄ eos miserūt absq̄ rñso redirēt. rñdit dans de xp̄o testimoniū asserendo se eius eē p̄cursorē ⁊ dicēs Ego vox. nō q̄dē in ꝓsona ⁊ corpe. sz in officio ⁊ filitudine. vox inq̄z verbi ⁊ xp̄i. p̄ me clamātis in deserto dirigite viā dñi sicut dixit ysaias ꝓphēta. i. ego sum ille de quo scriptura ysaie dr ꝙ i deserto iudee clamare dz. vt hoīes ad xp̄i aduentū in mūdū se ꝑparent Denūcia xp̄i i deserto clamat q̄ iudee a gēa di deserte ⁊ destitute seu derelicte solatiū redēptōis annūciat. Et bñ designat iohānes i ꝓphetā verbis. q̄ erat annuciator verbi dīni. i. xp̄i q̄ ꝑ dīnitatē ē verbū p̄ris sic vox hūana ē expōsitiua verbi mētis Vox g̃ vocat iohēs q̄ verbū vocat xp̄s. Sicut em̄ precedit vox verbū. ita iohēs precedit xp̄m. Nā statim vt ex ore loq̄ntis sonus in qualescūq̄ ꝓcedit. vox est. verbū aūt nondum est. q̄ oē verbū aliq̄d significat. Et sic vox manifestat verbū. sic iohannes xp̄m. q̄ ꝓtereā venit vt eū in israel manifestaret. Itē vox ꝓpinquior est verbo q̄ sonus q̄ primo audit sonus. deinde p̄cipit q̄d est vox. ⁊ deinde verbū q̄d dr per vocē. Sic iohēs ꝓpinquior est xp̄o q̄ alꝙ ꝓphēte quoꝝ ꝓphetia finit q̄i sonus respectu iohannis. q̄ illi de remotis. iste de ꝓpinquo xp̄m in dicunt dicēs. Ecce agnus dei. Merito ergo iohēs precursor dīna vocat. q̄ ⁊ nascendo ⁊ baptisando ⁊ p̄dicando ⁊ moriēdo. ⁊ ipse sui nois appellatōe xp̄um precurrebat. Sed q̄d clamabat alius euāgelista sic narrat. d. Parate. i. prepate viā dñi. s. quo ad mandatoꝝ impletōem. rectas facite semitas eius. s. quo ad ꝓfitoꝝ sup̄erogatōz vt ipse ad vos venire dignet ⁊ i vobis habitare. qui nisi pviā ⁊ semitas rectas nescit incedere. vel ad hoīes intrare. Dñe in ꝑs Vias tuas dñe demōstra mihi ⁊ semitas tuas edoce me Primū clamabat ad oēs. sm ad ꝓficientes. Et hr semite ꝑ quas cito ꝓpendiose preuenit ad p̄tiam melius rectificant in solitudine. i. in mūdanoꝝ elōgatiōe ⁊ ommimoda tpaliū abstractōe. ne ꝑ colles devias mūdane oblectatōis ꝓringat oberrare has aūt semitas quidā obliquāt qui spēm scitatis pretēdentes. vi habitū religionis gestātes in obſuantijs religiōis ⁊ cōfictis euāgelicis nō recte ābulant. nec seipos in illis rectificāt. Et pvias q̄ aptiores sunt. p̄ūt intelligi actiones ⁊ ꝑ semitas q̄ magis occulte sunt cordis ītētiones Dñe pate viā dñi ꝑ mali detractionē. ⁊ boni oparationē. rectas facite semitas eī. i. intētiones occultas facite rectas nō distortas. s. ꝑ eternis nō ꝑ terrenis faciatis. Reformatio ymaginis in mēte in hoc attēditur q̄ facies mētis i curuata ad terrā. ꝑ terrenoꝝ oblectatōez erigat sursū. ⁊ rectificet p̄ celestiū ꝓsideratiōē ⁊ dilectionē. Dñe in cāticis recti diligūt te. Ibi sm ber. Recti intelligunt qui a terrenis sunt abstracti. ac ꝓtēplatione ⁊ dilectione toti ad supna erecti. Dñe dic ꝙ q̄rere ⁊ sapere q̄ sūt sup terrā. curuitas aī me ē. meditare vt desiderare q̄ sursum sunt rectitudo. Cui etiā rectitudini sm eūdē ber. attestat statura erecta corpis humani. Quid em̄ indecētiꝰ. q̄ curuū recto corpe gerere aīmū. puersa res est ⁊ feda. luteū vasq̄ ē corpus de terra oculos hūe sursū. celos libere respicere spūalē vo celestiēq̄ creaturā suos ēdrio oculos. i. internos sensus atq̄ affectus traxre deorsū in terrā Et subdit. Oīs vallis. i. ꝓplus gentilis vel q̄cūq̄ būilis. implebit bonis spūalib. s. gēa in p̄ti. ⁊ gl̄a in futuro. ⁊ oīs mōs ⁊ collis. i. iudaicus ꝓplus. vl q̄cūq̄ superbus būiliabit. i. euacuabit. q̄ gēaz ⁊ gl̄az amitter. dus ei superbis resistit. būilibus aūt dat gēaz. ⁊ q̄ se exaltat būiliabit. ⁊ q̄ se būiliat exaltabit Mōs dic q̄tū ad maiores ⁊ colles q̄tū ad minores Et erit prava. i. corda maloꝝ ꝑ iusticiā dissorta. erit i directa. i. ꝑ cōtatē iusticie rectificabūt ⁊ ad iusticie regulā dirigēt. ⁊ aspi. i. mētes iracūde ⁊ ī mites in vias planas. i. ꝑ infusionē gēe ad māsuetudinē ꝓuertēt. ⁊ corda ꝯ crisū idurata mollificabūt ⁊ videbit oculo corpali in primo aduētu. oīs caro. i. oīs hō tā gētilis q̄ iude? salutare dī filiū. i. xp̄z dī filiū. Dividebat ei tūc ītas hoīz in duas ptes. s. i iudeos ⁊ gētiles ⁊ mīti de his oīb hoīb viderūt eū in mūdo iter hoīes ꝓuersantē Nō dr etiā hoc verbū intelligi de visu spūali quo videt eū ꝓuersi ad fidē catholicā. er oīb gētib totius mūdi. Vl videbit eū i forma hūana oīs hō tā reprobi q̄ electi in secūdo aduētu. s. in die iudicij. Et cū missi a iudeis. audirent a iohāne. ꝙ nō erat aliꝙs triū p̄dictoꝝ quos expectabāt tāq̄ ꝓsonas solēnes. q̄sierūt ab eo dicētes. Quid g̃ baptizas. nouū ritū inducēdo. ⁊ officiū alienū vsurpādo. si tu nō es xp̄s. q̄ ptāte ꝓpria baptizabit nez hr helias. q̄ in trāsitu iordanis baptismū figurabat neq̄ ꝓphēta cuius officiū ē baptizare. vt ptz de hr hyseo. q̄ naamā baptizare misit. Quasi dicerēt. Quare tibi officiū baptizādi vsurpas cū vicē ꝓsonaꝝ q̄bus scriptura baptizare ꝓcedit nō geras. sic ꝓprio ore ꝓfessus es. Forādū aūt. ꝙ licz iohēs nō eēt xp̄s. poterat tñ baptizare q̄ erat p̄cursor eius. ⁊ iō debuit parare viā illius Itē licet nō esset hr ꝓsonaliter erat tñ virtute. Item si nō erat ꝓphēta ille singularis. erat tñ plus q̄ ꝓphēta cōis ⁊ iō baptisare potuit. Et rñdit eis iohānes testimoniū de xp̄o iterū ꝓhibendo. q̄ sicut precurrebat p̄dicatione xp̄i sua p̄dicatiōe ⁊ denūciatiōe ita baptisma xp̄i p̄cedebat suo baptismate. sic ⁊ ꝓphēte ātiquitus aliq̄n denūciabāt futura. nō solū verbis. sz etiā factis. Dñe dicit. Ego baptiso in aqua in pñiam nō in spū. in remissionē pcōꝝ vocēs vos penitere. nō potēs vos absoluere. Ego baptiso in aq̄ preparatiue. corpa tm̄ lauādo. ad significandū illuz qui venturus est baptizare in spūsancto auctoritatiue. etiā aīas abluēdo. Quasi diceret. nō debetis ꝑputare audacie q̄d ago. nec mirari si ego q̄ nō sū xp̄s ne q̄ hr helias. neq̄ ille ꝓphēta singularis baptiso. q̄ baptism? meus nō ē ꝓpletus ⁊ pfectus. Dñā ad ꝓpletionē ⁊ pfectōez baptismi erigit totū corpis ⁊ aīe corpus q̄d ē sm naturā lauat aq̄. aīa vo nō nisi spū. Dñe ⁊ ego baptiso in aqua tātū in pñiam. i. in signū pñie purgātis aīas corpe lauo corpus. ⁊ institutū baptizandi vsū parās viā fortiori me. donec veniat q̄ ab⁊

Capitulum.xix.

itaīas ꝓ spūm Ūñ ambro. Ego inquit vos aqua baptiso cito ꝓbauit se nō esse xp̄m. q̄ inuisibili opē officio Ūñ cū er duab⁹ naturis hō. i. er aīa subsistat. t corpe. visibile ꝓ visibilia. inuisibile ꝓ inuisibile misteriū ꝯsecrat. aqua eīm corpus abluit. spū aīe delicta mūdant. t ideo aliud fuit baptismū pñe aliud est baptismū gr̄e Istud ex vtroq; illud ex vno Nam cum delicta coīa fiunt mentis t corpis. purificatio quoq; debuit eē cōis Et bene nō ꝙbo. sed ope declarauit non esse se xp̄m. opus eīm hoīs est gerere pñaz delictoꝝ dei munus est gratiā implere misteriū. Hec Ambro. Johannis ḡ baptismus vmbra t figura erat melioris baptismi. q; significatio t p̄paratio q̄ daz erat futuri ꝓter q̄d vt habet in actibz. forma baptismi iohannis erat in noīe venturi. Hec putandū est baptismū iohānis pax ꝓfuisse hoībz. q; t si pcā non dimittebat oēs tñ qui ab illo baptisabant. sub pcī vinculo ꝯstrictos esse sentiebat Et ideo redemptorē t mundatorem qui peccata dimittere posset. mor vbi apparuisse quereret necesse habebant Unde baptisabat in pñiam. i. ad hoc vt agerent penitentiā vt sicut ipe eos aqua lauabat exterius. ita ipsi se penitentia lauarent interius vt mox xp̄o venienti pati essent ad eius baptismū suscipiendū. q; quos baptisauit baptisati sunt itez Baptismus eīm iōius erat quedam protestatio credendi in xp̄m venturū. t facienda opera pñie vt deuotius reciperet ip̄m. Utilis ḡ erat baptismus iohānis ꝓter assuefactiōem ad xp̄i baptismū. t ꝓter vite emendatiōem q; baptisabantur ꝯfitentes peccata sua. t ꝓter xp̄i manifestatiōez

Ūñ t subdit Medius vr̄m stetit. i. pñs est inter vos quē p̄dico. qui est mediator dei t hoīm quē vos nescitis nec cognoscitis t ad illū cognoscendū ego vos p̄paro. baptisando in aq̄. Ista ꝙba expone pñt vno mō scōm humanitatē xp̄i fm quā ad tēpus xp̄s fuit in medio iudeoꝝ q; inter hoīes ꝯmuniter est cōuersatus ōñi vnus ex eis t non cognouerūt pñtem. quē crediderūt futurū Alio modo exponit de xp̄o fm diuinitatem. fm quā vbiq; pñs est t inuisibilis Et fm hoc medius est oībz rebz creatis t tñ nemo scit eum q; nemo ꝯprehendit Hic nota q̄ xp̄s sepe legit locū mediū spāliter eligere. q; mediū est locus humilis. vnde ipe ait. Ego autē in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Itē est locus cōitatis. quia vniformiter se habet ad oēs vt centrū ad circūferentiam Ūñ petrus In veritate ꝯperi. q; nō est psonaꝝ acceptor deus. Item medium est locus vnitatis. q; extrema vniunt in medio. Ūñ apls Ipse est pax nostra qui fecit vtraq; vnum Item est locus stabilitatis. q; mediū mūdi est fixum Unde apostolus. Fundamentum aliud nemo ponere potest t cetera Item locus primitatis q; omnibz priōrat. Ūñ in actibz Si forte attrectent eum cū non longe sit.

Et subdit iohānes de xp̄o Ipe est qui post me venit vel ventur⁹ ē. quē ego vt p̄cursor p̄nūcio q; tū aī me fcūs ē Licet iā venisset nascēdo. tū ōt esse venturū q; nōdū venerat ad baptismū. nondū se manifestauerat p̄dicando t miracula faciendo ac nē redemptionis misterium ꝯplendo Et licet iohannes p̄cesserit christum tempore natiuitatis t mortis. nō tū resurrectionis t astensionis Uel qui post me venturus id est qui p̄dictus est a ꝓphetis. post me venturus est Scōm remigiū quinq; modis venit iesus post iohānem. s. nascendo. p̄dicando. baptisando. moriēdo. t ad inferos descendendo. vt cū hoc q̄ dicit. aī me factus est non possit intelligi fm veritatem que facta non est. nec de humanitate qua christus posterior est iohanne factus oportet q; intelligat quo ad honorē t dignitatem. q; quasi dīm sequit eum iohannes t vadit post eū. Ante eīm hoc in loco non tpis sed ordinis habet significatiōem. t notat dignitatis nō natiuitatis p̄rietatem. Ac si dicat fm crisost. Non q; prior veni ad p̄dicandum ex hoc maiorem illo me estimetis. post me ergo venit tempe. quia posmodū natus. ante me factus est dignitate. q; tanq; clarior t honorabilior. seu maior t dignior mihi ꝓpositus est t prelatus. Huic simile est cū de aliquo dicimus Hic olim me minor vel mihi par erat. sed modo ante me factus est honore. modo me precedit. modo mihi prelatus est. vel factus est ante. sinceritate conscientie. innocentia vite. fame decore Prelationis autē christi causas iohannes aperit cum subiungit.

Qui prior me erat Pro tanto eīm ante me factus est. i. mihi prelatus t dignitate antepositus est. q; t si posterior sit in tempore. est tamen prior in eternitate. q; prior me erat non fm humanitatē quam accepit in tpe. sed fm veritatem in qua est ab eterno cum patre. prior me erat q; ipse ab eterno. ego ex tempe Ūñ qui post me natus est de matre sine patre. ante omnem creaturam sine vllo initio genitus est ex p̄e sine matre. Et fortior me est. q; ipse deus fortis t potens. ego aūt homo t fragilis t impotens Ille dīs ego seruus. ille imperator. ego miles Unde rabanus Fortis est iohannes qui spūmsanctū dignus est habere. fortior qui eundem p̄t dare. Fortis qui regnuz celoꝝ predicat. fortior qui donat. Fortis qui baptisat in peccatoꝝ ꝯfessione. fortior qui in eoꝝ remissione. Immensitatem aūt excellentie eius subdēdo manifestat. Cuius non sum dignus vt p̄cumbens soluā corrigiam calciamentoꝝ eius. q̄d humile t vile officium est. quasi dicat. Intantum est ante me vt ego neq; seruire ei. neq; in vltimis ministroꝝ eius vocari dignus sum. calciamentū eīm soluere vltimi ministri res est. Cū xp̄s calciamenta non portauerat. p̄z q̄ hec est metaphorica locutio. q; iohānes in hoc dt se non esse dignū exhibere xp̄o etiā minimū obsequium. hoc exprimens fm ꝯmunem modum loquendi Cū enim aliquis suam puritatem t alterius excellentiam vult exprimere. solet ꝯmuniter dici. nō sum dignus tāgere soluere eius vel aliud hmōi. Nec mirum si iohānes hoc dixit. q; homo quantūcunq; magnus deo ꝯparatus nil est nisi pulus t cinis. nec etiam aliqua creatura est digna ei seruire nisi ꝙ grām assumat. Per hoc oñdit etiā iohannes ipsis phariseis q̄ officiū alienū nouo surpabat sed tñ suum ꝓprium officiū. s. p̄cursoris exercebat. Uel fm grecos. allegorice per calciamentum humanitas. per pedes deitas. per corrigiam ꝯmio calciamentoꝝ. s. amine t corporis ad veritatem intelligi potest. q; nec ipse iohannes nec aliquis alius sufficiens est vel p̄t misterium

ꝙ modum illius ineffabilis vnionis duaꝝ naturaꝝ. scz diuine ꝙ humane qua verbū caro factum est explicare vel apire. cum hec vnio tanta esset ꝙ hoiem deū ꝙ deū hoiem faceret. Unde ysa. Generatiōem eius quis enarrabit. quasi diceret. nullus est dignus. Ubi greg. Qua in re pensandū nobis est quō sancti viri vt humilitatis in se virtutē custodiant. cū quedaz mirabiliter sciunt illud ante oculos mentis studeant reuocare qō nesciunt. vt dum ex pte aliqua infirmitatē suam ꝯsiderant ex ea pte qua pfecti sunt. eoꝝ se animus non extollat Restat ergo vt in omne qō scit sese mens deprimat. ne qō virtus scie ꝯgregat ventus elationis tollat. Cū bona fratres agitis semper ad memoriā mala acta reuocate. vt dū caute culpa ꝯspicit nunc̄ de bono ope animus letet. Superiores inuicem primos vestros attēdite. qz quos agere aliqua prava ꝯspicitis que in eis lateant bona nescitis Que licet bōa affint opa. nulla sunt nisi ex humilitate ꝯdiant. Qui enim sine humilitate vtutes ꝯgregat quasi in vento puluerē portat. hec grego.

Deinde iohānes subūgit. Ipe vos baptisabit nō solū in aq̄ sed ꝙ in spūsancto ꝙ igne gtaz spūssancti ꝙ caritatis ꝯferendo. qō nō potest facere nisi ds In baptismo em̄ xpi ꝯfertur gratia spiritussancti ꝙ per ipm ignis caritatis si debite suspiciatur vel obex non ponat Baptismus aūt iohannis ista non ꝯferebat sed baptismum christi significabat. Unde crisp. Aliud fuit baptismū iohannis. aliud domini. Illud penitentie hoc sanctificatōis ꝙ gratie in quo ꝙ spūssanctus in vnoquoq̄ credente ad decoquenda peccata modo ignis operat vrens delicta. purgans sordes carnis ꝙ aie. Ulū ꝙ beda. Baptisamur aūt a domino in spiritusancto. non solum cū in die baptismatis fonte vite in remissiōe pctōrum abluimur. verūetiā quotidie. cū p gratiam eiusdem spiritus ad agēda que deo placēt accendimur Est ergo baptismus fluminis in aqua. flaminis in pnia. sanguinis in martirio Deinde post testimoniū iohannis. de primo xpi aduentu. addit etiam de extremo. auctoritate ꝙ ministerio iudicij christum ꝯmendando. ꝙ populis cōminādo dicēs. Cuius ventilabrū in manu eius. Ventilabrū a ventilādis paleis dictū est instrumentū quo in palestina solebat purgari bladū. ꝙ ē factū fic̄ pala qua proiicit granū paleis ꝯmixtū in altū et ventus paleas tollit ꝙ granū in areā cadit. Johānes ergo metaphorice loq̄ns p ventilabrū intelligit discretionē iusti er animis seu diuinū iudicium ꝙ potestatem discernēdi bonos a malis. sicut vētilabro diuidunt grana a paleis. ꝙ fructuosa ab infructuosis qō ē in manu. i. in potestate ꝙ arbitrio eius qz iudicādi officiū sibi traditū est a patre. qz oē iudiciū dedit filio ꝙ pmundabit. i. pfecte mūdabit. ꝙ purgabit in futuro aream. i. eccīam suā a paleis. in qua nūc grana cū paleis. i. boni cū malis cōmixti sunt. sed in iudicio separabunt ab eis. Et cōgregabit triticū mō pluribz locis dispsum. s. bonos ꝙ iustos qui ad modū tritici sunt iterius cādidi p mūditiā. exterius rubei p patiētiā. graues moribz vtiles sermōibz multiplicabiles alioꝝ ꝯuersionibus in horreū suum. i. in celeste habitaculū. Paleas autem id est malos ꝙ reprobos. leues p superbiā pallidos p inuidiā fragiles p iracundiā. aridos p auariciā infructuosos p accidiam. viles p carnalē ꝯcupiscentiā cōburet igne gehenne inextinguibili ꝙ pena sensibili. In hac etiā presenti vita dns eccīam purgat. duz ob manifesta peccata puersi ꝙ mali de eccīa p sententiā eiciūtur. vel p mortem de hac vita abscindūt̄ sed hec purgatio in fine pficietur quādo p angelos de regno suo omnia scandola colligent̄. Uel modo mūdat discernēdo merito non numero. sed tunc ꝙ numero ꝙ merito.

Multa quidē ꝙ alia exhortans ꝙ docēs iohēs euangelizabat ꝙ annūciabat populo. Ex quo patet ꝙ nō omnia facta ꝙ dicta iohānis scripta sunt. sed pauca respective. sicut ꝙ de christo dicit iohānis vltimo.

Moraliter iohēs dat formam viuēdi predicandi ꝙ fructificandi. nam eius vita austera. ꝙ quo ad victū durū. ꝙ quo ad vestitū asp̄ū ꝙ quo ad locū desertū. et doctrina va siue de deo siue de seipso siue de proximo eius opatio fructuosa. qz multos vocando baptizando ꝙ rectificādo. In primo fuit exemplar religiosorū. secūdo doctorū. in tertio prelatoꝝ Si em̄ talis esset p̄dicator ꝯmis hierosolima quo ad claustrales ꝙ iudea quo ad clericos. ꝙ regio quo ad laycos veniret ꝯfitentes pctā sua tam venialia q̄z mortalia. veniret ꝙ iesus cum eis ad sanctificandū eos. ꝙ verbo et remedio ꝙ exemplo. Ad maiorē aūt expressionē predictoꝝ. locus vbi facta sunt determinātur ꝯsequenter cū subiungit̄. Hec in bethania facta sunt trans iordanem vbi erat iohānes baptizans. Ut em̄ dicit crisostomus. Nō in domo neq̄ in angulo xp̄s predicabat. Sed iordanē transiens in media multitudine pūtibus omībus qui ab eo baptizabantur. In bethania que domus obedientie interpretat̄ iohānes baptizare dr. vt q̄ et obedientia dei venerat christū nunciare immolandū pro redemptiōe mūdi ostendatur. ꝙ intelligāt hoīes. qz si a pctō originali qō p inobedientiā primi parētis ꝯtigit absolui desiderāt submisso corpore ꝙ credulo corde baptismi sacramentū suscipere ꝙ p obediētiā fidei oīs ad baptismū properare debent. ꝙ vt figificet̄ q̄ baptizatis obedientia ꝯuenit. Est aūt duplex bethania. Una ē quedā villa citra iordanē ad duo miliaria de hierusalē. s. in latere montis oliueti. vbi lazarus fuit suscitatus. Alia de qua dictū est sita supra iordanē. ex altera tm̄ parte fluminis. s. in sorte duarū tribuū ꝙ dimidie. a hierusalez itinere dieī vnius. vbi erat iohānes baptizās scz in ꝯfinio gentiū ꝙ iudeoꝝ vt his ꝙ illis ostenderetur baptismus ꝯmunis. ꝙ bene trans iordanē baptizabat. quia gentes ꝯmunius q̄z iudei baptismum receperunt.

Oratio.

Iohānes btissime precursor xp̄i. preco iudicis. amicus spōsi vox vbi dīni qui solatiū nostre redemptiōis ānnūciare meruisti ī petra mihi misero apud eundē dn̄m nr̄m iesum xp̄m tuis sctissimis precibz vt purgato a vicijs pectore ꝙ ornato virtutibz parē fz tua salubria monita viā dn̄i. ꝙ rectas faciā semitas ei⁹. q̄tenus in extremo iudicio cū areā eccīe sue mūdauerit ꝙ triticū a paleis sepauerit merear ī ter grana tritici ꝙ electos suos ī ueniri. ꝙ in horreū celestis mās̄iōis cū eis reponi Amen.

De penitentia facienda

De pēitentia facienda. Capitulum.XX.

QVia vero de penitē tia p quā regnū celoꝝ appropiquat ⁊ via dñi paſ. tactū eſt in p̄cedentibꝰ. nunc p̄ſit de ipa aliquātulū latius videamus. Ad veram itaq; p̄niam quā amor dei ⁊ odiū p̄ti facit. añ omnia duo requrunt. ſ. q̄ p̄tōr de p̄tis p̄teritis doleat ⁊ nunq; iterata vice peccādi firmā voluntatē hēat. Sine his duobꝰ p̄nia va nō eſt. q̄ ſine eis nec deus p̄tā dimittit. nec ſacerdos abſoluere a p̄tis p̄t. Unde verū. Vera ſiquidē p̄nia eſt ſine intermiſſiōe tp̄is. de p̄teritis malis dolere. ⁊ ſic plangere p̄miſſa vt non cōmittat plāgenda Irriſor nāq; ē ⁊ nō verus pēitēs. q̄ adhuc agit qđ pēiteat. Si g̃ vis verus pēitēs eſſe. ceſſa a p̄tō ⁊ amplius noli peccare. q̄m inanis eſt p̄nia. quā ſequens coinq̄nat culpa Ait ⁊ greg. Pēitentiā q̄ppe agere ē ⁊ p̄petrata mala plāgere. ⁊ plāgenda nō p̄petrare Nā q̄ ſic alia deplorat vt nō alia p̄mittat. adhuc p̄niam agere aut ignorat aut diſſimulat Añ etiā aug. Inanis ē p̄nia. quā ſequens coinq̄nat culpa. Nihil p̄ſunt lamenta. ſi replicant p̄tā. nihil valet a malis vemā poſcere ⁊ mala denuo iterare Et iterꝝ Pēitēte ſ pēitēte. ſi tū eſtis pēitētes. ⁊ nō irridētes. mutate vitā. recōſiliami Pñaz agis. genu figis ⁊ rides. ſubſannas p̄niam dei. Si pēitēs es. pēitet te. ſi nō pēnitz. pēnitēs non es Si g̃ pēnitet. cur facis qđ male feciſti Si feciſſe pēnitet. noli facere Si adhuc facis. pēnitēs nō es Ide q̄ḋ aūt p̄nia ſit agēda. notat idem aug. dicēs Tres ſunt actōes p̄nie. Una eſt q̄ nouum hoīez p̄turit. donec p̄ baptiſma ſalutare oīm p̄teritoꝝ fiat ablutō p̄tōꝝ Dis em̄ q̄ tā ſue voluntatis arbiter p̄ſtitutus ē. cū accedit ad ſacramēta fideliū. niſi eū pēniteat vite veteris. nouā inchoare nō p̄t Alb hac p̄nia cū baptizant ſoli puuli īmunes ſunt nonduz em̄ vti p̄nt libero arbitrio Quibꝰ tū ad p̄ſecratōem. remiſſio nēq; originalis p̄ti. p̄eſt eoꝝ fides a q̄bꝰ offerunt vt q̄ſcunq; maculas delictoꝝ p alios ex q̄bꝰ nati ſunt p̄trarerūt alioꝝ etiā interrogatōe ⁊ rūſione purgent Ceteroꝝ hoīm nullus trāſit ad xp̄m. vt incipiat eſſe qđ nō erat. niſi pēniteat eū fuiſſe qđ erat Altera vo p̄nia eſt. cuius actio p totā iſtā vitā p̄petua ſupplicatio mis hūilitate ſubeūda eſt. Primo q̄ nemo vitā eternā deſiderat. niſi eū vite h? talis pēniteat. Quis dubitet in q̄cūq; tali felicitate ꝓſemur. pēnitere tū nos debere h? vite vt ad illā incorruptōez. tota auiditate curramus Quis g̃ feſtinat atq; exoptat ad p̄tiam remeare. niſi quē pegrinatōis ſue pēnitet. q̄s itaq; ſane mēris nō ingemiſcit Cui nō p̄ p̄niaz ſic eē diſpliceat Deinde mlta ſunt p̄tā q̄ q̄uis ſingulo nō letali vulnere ferire ſenciāt. tū ſil'oia ꝯgregata. quo plura ſunt necant. niſi medicamento quotidiane p̄nie deſecent Quiſq̄s itaq; ſe diligēter attendit. ſatis intelligit cū quāto piculo pegrinet a dño Tercia actio eſt p̄nie q̄ p illis p̄tis ſubeūda eſt. q̄ legis decalogus ꝯtinet In hac g̃ p̄nia maiorē in ſe quiſq; ſeueritatē dz exercere. vt a ſeipo iudicatus. non iudicet a dño. Eſcendat itaq; homo aduerſum ſe tribunal mētis ſue. ꝓſtituat ſe ante faciē ſuā. Atq; ita ꝓſtituto in cordis iudicio. aſſit accuſatrix cogitatio. teſtis ꝓſciētia. carnifex

Capitulum xx.

timor. Inde quidē ſanguis añ ꝓfitentis p lacrimas p fluat. Poſtremo ab ipſa mēte talis ſnīa. p ferat. vt ſe indignū hō iudicet p̄cipatōe corp̄is ⁊ ſanguis dñi. vt qui ſeparari a regno celoꝝ timet p vltimā ſnīaz ſummi iudicis. per eccleſiaſticā diſciplinā a ſacro celeſtis panis ſepetur. Judicet g̃ ſeipm hō in iſtis. voluntatē dū p̄t ⁊ mores p̄uertat in melius. ne cū tā nō potuerit etiā p̄ter voluntatē a dño iudicet Sed ſi tā de ſanita te deſpans addis p̄tā p̄tis. ſic ſcriptū eſt. p̄tōr dū venerit i p̄fūdū malo p̄tēnet. noli p̄tēnere. noli deſperare. clama de p̄fundis etiā ad dñm. De tali p̄fundo miſerite clamauerūt ⁊ p̄piciatōz inuenerunt Facilius eſt euacuata p̄minatio p̄ſtie. q̄ humiliatio p̄nie Quicquid em̄ feceris. q̄cunq; peccaueris adhuc in hac vita es vnde te oīno ſi ſanare nollet auferret. Cur g̃ ignoras q̄ patīa dei ad p̄niam te adducit. Ixc aug. Nō ſolū g̃ de magnis. ſed ⁊ de paruis p̄tis vt dictū eſt quotidiana p̄nia eſt agenda. ⁊ q̄uis paua videant. non tñ p̄pter hoc ſunt negligenda. q̄ vt dt greg. nullum p̄tm̄ adeo paruum qđ non creſcat neglectū. Et iterꝝ. Pctm̄ qđ p̄nia nō diluit ipſo ſuo pondere mox ad aliud trahit. Añ dr ambro. q̄ minimū p̄tm̄ ſcienter p̄miſſum grauius eſt toto mūdo. Añ ⁊ aug. Sed iſta leuia q̄ dicimus noli ꝓtemnere. ſi ꝓtēnis q̄ appendis ex pauce. q̄ numeras leuia multa faciunt vnū grādē. Oris te gutte implent flumē. multa grana efficiūt maſſam hec aug. Non itaq; leuia ſunt ꝓtēnenda. nec p̄pter grauia eſt deſpandū. q̄ vt ait aug. nullū p̄tm̄ criminale eſt dū diſplicet. nullū vēniale dū placz. Agenda ē aūt p̄nia ſine dilatōe ⁊ dū poſſumus. ne ſubito p̄occupati q̄amur ſpaciū p̄nie ⁊ inuenire nō poſſimus. Unde aug. Remedia p̄uerſionis ad deū nullis ſunt cūctationibꝰ differenda. ne ipe correctōis p̄eat tarditate. qui em̄ pēitenti indulgentiā p̄miſit. diſſilanti die craſtino non ſpopondit. Et iterꝝ. Si quis aūt poſitus in vltima neceſſitate egritudis ſue voluerit accipe p̄niam ⁊ accepit. ⁊ mox recōciliat ⁊ hinc vadit. fateor vobis nō illi negamus qđ petit. ſz nō p̄ſummimus q̄ hinc bñ exit. Nō p̄ſumo. nōvos fallo. nō p̄ſumo. fidelis bñ viuēs ſecurus hinc exit. baptizatus ad horā ſecur? hinc exit Agens p̄niam ad vltimū ⁊ recōciliatus ſi ſecur? hinc exit. ego nō ſum ſecurus. Añ ſecurus ſum. ſecur? ſuz ⁊ de ſecuritatē. vnde nō ſum ſecur? p̄niam dare poſſū ſecuritatē dare nō poſſum. nō dico dānabit. ſz nec dico liberabit. vis te de dubio liberare. vis qđ incertū eſt euadere. age p̄niam dū ſanus es. ſi em̄ agis veraz p̄niam dū ſan? es ⁊ inuenerit te nouiſſimus dies current vt reconcilieris. ſi ſic agis ſecurus es. q̄ egiſti p̄niam eo tp̄e quo ⁊ peccare potuiſti. ſi aūt tūc vis agere p̄niam q̄n iā peccare nō potes. p̄tā te dimiſerūt nō tu illa. Due res ſunt. aut ignoſcit tibi. aut ſi ignoſcit. qđ hoꝝ tibi ſit futuꝝ ego neſcio. g̃ dimitte incertū ⁊ tene certū. hec aug. Nō aūt aug⁹. dubitat de his q̄ pēnitent in extremis. q̄ tales poti? vident pēnitere timore pene q̄ amore iuſticie. ⁊ iō eoꝝ p̄nia videt eſſe dubia. Nō g̃ tardes vel diſſiles in ſanitate p̄niam agere ⁊ cito p̄tī onus deponere. q̄ vt ait aug. Stultū eſt in illo ſtatu viuere in quo q̄s nō audet mori. ⁊ audacior ē qui cū vno p̄tō mortali dormit q̄ qui cū ſeptē hoſtibus. Hęc quidē p̄mittūt ſibi hoīes vitā longā ex eo

qđ sunt iuuenes vl bone ꝓplexionis aut fortes ne sci
ētes qđ supuētura pariat dies. nec attēdētes ꝙ raro
qs morit morte naturali. sed freq̄nter ex accidētib⁹
pura. febre. apostemate ⁊ hmōi vl qñq̄ morte impro
uisa ⁊ casuali. Et tñ credit ꝙ quilibet in statu meliori
morit. Ūñ Hugo de sctō victore Sciēdū ꝙ nec iust⁹
nec impius. nec puer nec senex añ soluunt a corpe.
q̄ sint ī illo pūcto bōitatis vl malicie. vltra quē si sp
viuerent nūq̄ trāsirēt Hec Hugo. Sz ꝓpter vanaz
lōgevite spem ml̄ti decipiunt. ⁊ pniam quā expectāt
nō ꝓsequunt. Ūñ crisi. Nihil tñ decipit hoies. quātū
vana spes lōgiozis vite. Et Aug. Experti sum⁹ ml̄
tos expirasse. expectātes reconciliari. Et posito ꝙ hō
certus esset de vita longa. adhuc tñ pnia nō eēt vsq̄
ad senectutē ⁊ semium plōgāda. qz tūc inualidi sunt
hoies ad laborē. ⁊ vix in bis et ambo repit qs. q̄ se a
pctis q̄ ꝓsueuit. euellet ꝙ pniam. Optimū q̄ ꝓsiliū.
summa prudētia. ⁊ maxīa ꝓuidētia in hoc ꝓsistit. vt
p veracē ꝓtritōez ⁊ purā ac integralem ꝓfessionē. ⁊ sa
tisfactiōez ꝓdignā. hō sanus ⁊ fortis se disp̄o nat. cū
ctaq̄ noxia eū a salute eterna retrabētia. ac ipediēta
ꝓiciat. ⁊ se vigiter oī tpe sic teneat. ac si hodie vl cras.
vel a longius ī hac septimana discessurus sit de hoc
mundo. In extremo q̄ppe vite sue pōt hō pēnitere. qz
vsq̄ tūc pt peccare. ⁊ q̄ vsq̄ tūc pōt de pctis p diuīaz
misericordiam ꝓseq̄ veniā. qz misericordia dei vincit humanā
malicia. Sz talis pnia tarda. raro ē va ⁊ fructuosa.
qz in ea nō habet distinctia ⁊ sufficiēs de pctō displi
centia. ꝓtritio ei sufficiēs requirit ꝙ pctm̄ dimittat.
sed vehemens passio ⁊ dolor in pte sensitiva. qualem
habent ꝓmuniter illi in articulo mortis. impedit in
penitente vsum rōnis ne bene deliberet de pctis. De
penitētia q̄ iniūcta. aut voluntarie assumpta gaude. ⁊
deo grās age. q̄ te eadē decreuit misericorditer expe
ctare. Non fis ingratus qz hodiernū diē dēs in quo
corrigaris. Heri malus fuisti. hodie bonus esto. Cō
sidera qñ ml̄ti modo moriūt. q̄do si vna hora ad agē
dam pniaz ꝓcederet. q̄ tibi ꝓcessa ē. quō p altaria et
q̄ festinātēr curreret. ⁊ ibi flexis genibus. vl certe toto
corpe ī terrā ꝓstrato. tā diu suspiraret. ploraret ⁊ ora
rent. donec plenissimā pctōz suoz veniā a deo ꝓseq̄ me
rerent. Tu vo comedēdo bibēdo iocando ridēdo. et
ociose viuēdo tpus pdis. qđ tibi dēs inclusit ad req̄rē
dam grām. ⁊ ad ꝓmerendā glām. Cogita etiā quot
aīme in īferno cruciant sine spe venie ⁊ misericordie. Si
amor dei te tenere ⁊ mulcere non pōt. saltē teneat ⁊ ter
reat timor iudicij. mer? gehēne. laquei mortis ⁊ oīa
mala. Sz heu ml̄ti hodie abutētes dei patīa pax hec
attendūt. ⁊ tps quo mbil ē pciosius inutiliter trāsire
pmittētes. miserabilr amittūt. Ūñ verū. Hodie filij
hoim aīe curā negligūt. carnis curā pficiūt in omī de
siderio. Plerq̄ ei peccare metuūt sz puniri. nec virtuti
cordis opa dat. sz valitudini corpis ymo etiā volu
ptati. De scola ypocratis ⁊ epicurij didicerūt hec. tps
hoc aīab⁹ ñ corpib⁹ ē assignatū. dies salutis vtiq̄ nō
voluptatis. Et iter. Nihil pciosius tpe sed heu nihil
hodie vili? estimat. Transeūt dies salutis. ⁊ nemo
recogitat. nēo sibi ñ reditura momēta perīsse causat
Hec verū. Et reuera mihil ī hac vita pciosius ē tpe qz
breui hora possz ꝙs veniā ⁊ glaz ac glaz obtinere. ⁊ pl⁹
q̄z totus mūdus valeat ꝓmereri Nō est em̄ hora tam
breuis. in q̄ nō spūalia lucra. suo valore icōparabiliter
oīa terrena excedētia ꝓparare posset. Attēde etiā q̄a
plus valz hic in patiētia dies vnus. q̄z in purgatorio
ānus. Ūñ in ezechi. Diem p āno dedi tibi Pena tñ
purgatorij excedit oēz penā tempa hūi⁹ vite huius. Di
cit ei aug. ꝙ ille ignis purgatorij durior est q̄z quicq̄d
in hoc scło penarū. aut sentire aut videre. aut cogitare
q̄s pōt. Igit magis est curādū de bona vita q̄z de lon
ga. Ūñ seneca. q̄z bene viuas refert. nō q̄diu. Actu vi
tā metiamur nō tempe. Sūt aūt tres partes pnitē
tie. s. cordis cōtritio. oris cōfessio. ⁊ opis satisfactio.
Precepit ei scriptura scīdere corda nō ve stimēta ꝓsci
deri alterutrū pctā. ⁊ facere dignos fructus pnie. Hā
cū oē pctm̄ ꝓmittat corde ope vl ore. iustū est ita cura
ri p ꝓtrariū. vt pctōr culpā ab⁹ detestet. ⁊ bo accuset
⁊ facto pniteat. Iste tres ptes pnie sunt trine diete.
quib⁹ ad terrā ꝓmissionis itur. de q̄bus in Exodi ōr.
Deus hebreoz vocauit nos. vt eamus viā triū dierū
in solitudine. ⁊ sacrificemus dño deo nro. ne forte ac
cidat nobis pestis. id est culpa ī pūti. aut glaudius. i.
pena ī futuro In hoc triduo q̄siuit ioseph maria filiū suū
⁊ inuenit eū In quo felici triduo filiter tu si q̄sieris iue
nies iesuz. i. ad salutē eternā. Hec ē scala cū tribus gra
dib⁹. quā vidit iacob erectā a terra vsq̄ ad celū. ⁊ dñz ī
nixū scale ꝓpter tria. Primū vt eā fortiter sustineat.
Secūdū vt ascēdēti p eā. manū si necesse fuerit porri
gat. Terciū vt ascēdēs cū laborauerit ⁊ fatigatus fue
rit ī ipm̄ respiciat. ⁊ totā suā curā ī eū iactet. Nō est
ita crudelis est. ꝙ eū cadere pmittat. Pria q̄ pars pnie
est cordis ꝓtritio Est aūt ꝓtritio doloz voluntarie assump
tus p pctis cū ꝓposito seu itētiōe ꝓfitēdi ⁊ satisfaciēdi
q̄z nullus vere censet ꝓtritus nisi hēat ꝓpositū hmōi
In qua ꝓtritōe bō singulariz oīa pcta sua añ tribunal
ꝓscientie sue adducat. vt ibi seipm̄ accusans. in ama
ritudine aīe sue de singulis ꝓteratur. ⁊ postea ꝓficeat.
De singulis q̄ppe pctis mortalib⁹ req̄rit ꝓtritio singu
laris. diuersoz em̄ morboz diverse sunt medicine. sed
ꝓtritio ē medicina singularis. ꝓtra vnū tñ mortale. q̄
nō sufficit vna cōis de oib⁹ pctis. sz de quolibet mor
tali tenet bō specialiter ꝓteri. si hz distinctā pctōz me
moriā. Sz sz crisi. Sicut in radijs solaribus videtur a
thomi minuti in aere. q̄ nequaq̄ extra radios solares
apparēt. ita menti radio circūspectōis ꝓprie illustrate
apparēt athomi seu defect? minutissimi. q̄ alijs tedio
sis ac p hoc tenebrosis mētib⁹ occultāt. Si vo q̄rit q̄z
diu q̄s de pctō dolere debeat. dicēdū q̄ deus q̄ absol
vit hoiem a vinculo pcti seu a culpa ⁊ pena eterna. li
gat eū vinculo ꝓpetue detestatōis pcti. Ūñ vtile ē. q̄
sacerdos aliquā pniam quantūcūq̄ paruā. ꝓpetuaz
imūgat. vt hō p hoc pctōrū suoz ꝓteritoz. aliq̄n in cō
tritōis spū rememoret. Sz detestatio pcti. ꝓpetua ē
dupler Quedā in actu. ad quā hō nō tenet semp̄. si
quis tamē faceret pfectiōis esset. nō tamē oīno de es
sentia ficut bt̄us petrus legitur semp̄ fleuisse ⁊ sctūs
dauid dicebat pctm̄ meū cora me est semper. Alia est
in habitu ad quā hō semper tenetur. etiā post pfectaz
pcti remissionē. De scōa dicit aug. loquens de pmi
tente. Penitens omnes fructus penitentie sue par
uos hēat. nunq̄ sufficiat. semp̄ doleat. ⁊ de dolore gau

ferat.t nō sp voluisse se doleat.sp p dño añ quē pecca uit erubescat.dolorē cū vita finiat.Et itez Aut ptinui dolores cruciabūt pnitentē vitā meā.aut eterm cru ciatus verabūt puniendā aiam meā Hec aug. Iste g dolor cessare nō dz in pnitēte.nec finiri in hac vita.sz sicut bō in deū q eternus ē peccauit.ita i eterno suo.s. q̄diu vixerit dolere dz Sz mlti gemūt p pctis nō q̄ pctā eis displiceāt ꝓpter deū sz ꝓpter pnā Nonnulli etiā pnitet peccasse p sola pctī turpitudine Fructuo sa g̃ ptritio ē.cū q̄s de pctō quo deū offendit dolet.t intō turbaf t gemit.q; iniq̄tas amore iustitie sibi dis plicet Et quātotius aliq̄s sic ve pniter.tātotius dō pctm̄ dimittit Est āt deū pctā dimittere.eternā penaz p illo debitā.p collatōz pnītis gē relaxare Sic quo q̄ actualis pctī p viuificatōez mētis.eterna pena re laxata reliquit tpaf in quā eterna est ꝓmutata.vt qō illicita aie delectatōe siue etiā carnali voluptate con missuz est satisfactiōis digne amaritudine purgef ab hoie duz licet.ne districtus a deo puniaf in futuro q; nullū malū pterit ipunitū Est aūt duplex pnīe gemi tus vel dū plangimus qō male gessimus vel dū plan gimus.q; nō egimus qō agere debuimus. ¶ Scōa ps pnīe ē oris ꝓfessio Est aūt ꝓfessio p quā morbo la tens spōnie aperit Et est ꝓfessio duplex.q̄dā mētalis q̄ fit corā dō.t hec est de iure naturali.q̄dam vocalis q̄ fit hoī.t hec nō est de iure naturali Igit añ incarnatō nē xpi sufficiebat mentaf ꝓfessio fcā soli dō.q; dns nō dū erat hō Sz postq̄ dns hō fcūs est.requrit ab hoie q̄ ꝓfessio sibi tāq̄ hoī fiat.Et q; ipe in forma hūana no biscum vbiq̄ pns esse nō pt.vicarios suos ꝓstituit hoies.quoz primus fuit petrus t ceteri apli. ac ꝓnr sacerdotes q̄bz ipe dixit.quecūq̄ alligaueritis sup ter ram t̄c. Per hoc ei qō ministris sacroz dedit ptātem li gā di t soluēdi.insinuauit ꝓfessionē eis tāq̄ iudicib debere fieri Sic g̃ xpc istituit ꝓfessiōz tacite.sz apli p mulgauerūt eā expsse Ideo etiā ꝓfessio facienda est hoī xpi vicario.vt p hoc pctā nra celent diabolo Unū augu. In oīb scripturis dimis fratres knīi.vtiliter ac salubriter āmonemur.vt pctā nra debeamus iugi ter ac būiliter.nō solū deo sz etiā sanctis hoib t deuz tim ētib ꝓfiteri Non em̄ ideo vult dns.vt ꝓfiteamur pctā nra.q̄ ipe ea scire nō possit.sed q; diabolus hoc desiderat.vt inueniat qd nobis añ tribunal eterm iu dicis obiciat.ideo vult vt magis defendere q̄z accu sare pctā nra velimus. Contrario deus nē q; pius t misericors ē.vult vt ea ꝓfiteamur in hoc seculo vt p illis nō ꝓfundamur in futuro ¶ Sciens g̃ diabolus virtutē pure ꝓfessionis toto nisu impedire conaf hoiez ne ꝓfiteaf. Et sicut suggessit prius vt homo caderet sic post casum impedit ne resurgat.q; scit nos non re surgere posse sine ꝓfessione. Hec aug. Deus est pfi teri nolle q̄z legez ptemnere. Deus est dei offensam satisfactiōe nolle placare.q̄z peccādo dei bonitatē of fendere.q̄uis em̄ in ptritione dimittaf pctm̄ tm̄ ꝓfes sio vocalis necāria est. vel in re qn̄ haberi opportuni tas vel in ꝓposito qn̄ articulus necītatis eaz excludit t nō ptemptus religionis t ita necītas ꝓfitendi post ptritionē.non est in tali casu ꝓpter necītatez remedij sed ꝓpter obligationem pcepti Est aūt ꝓfessio quem enter instituta vt qui in sua ptāte positus a deo discef

ferat.sub alio positus cū humilitate t devotōe redirz Ideoq; dns instituit sacerdotē suu vicariū t q̄i medicū cui pctō; vulnera detegerent vt pctōz non a se sed ab alio maioris būilitatis cā satisfactōis medicinā sus cipet.sunt em̄ sacta q̄si quedā emplastra. Igit vt ait aug.ponat se oīno pnitens in ptāte iudicis in iudicō sacerdotis nihil sibi refuans. sed oīa patus sit facere eo iubēte.p recipiendā vita aie. q̄cunq̄ faceret.p evitā da corpis morte. Noīes etiā ad peccandū efficerent pmores si turpitudines suas nō estimarent revelan das Et q; inimicū bonoz opz est ꝓfessio opz malo;. valde est vtile ꝓfessionē freqn̄tare. Euenit em̄ cor pri us ptritū t būiliatū ꝓfirmari in ꝓfessione.t plerūq̄ pctōr solo timore vel ecclie ꝓsuetudine sacerdoti pnīta tus p sacerdotale officiū vere ꝓpungit ac plen? caritā te recedit. Nonnulli etiā nec ex corde redeūt.sed tm̄ for ma pnīe quā suscipiūt paulati in eis humilitatē cū ca ritate nutrit. Nec ob pudorē cesses a ꝓfessione.q; eru bescentia t pudoris anxietas ac ꝓfitētis būilitas ma xima ps est pnīe Unū crisi. Cōfessio pctōz est signū bo ne mētis t testimoniū ꝓscie deū timētis.pfect? em̄ nor soluit oēm pudorē. Illic aūt tripudio ꝓfessionis aspi cit vbi futuri iudicij pena nō credit Et q; ipm erube scere pena est grauis.iō iubet nos dns nra ꝓfiteri pctā vt verecundiā patiam̄ p pena. nā t hoc ipm ps dimi tti dicit est. Unū t valeri. Clemia dignus est q̄ pctī excusa tōem nō q̄rit.vbi em̄ est ꝓfessio ibi est remissio.q; pri mū ad innocentiā locū tenet verecūda ꝓfessio. Unde etiā aug. Quis vere recūdia magna est ꝓfiteri pctā q̄ eru bescit.p xpo sit dignus mia.Et q̄nto plūs ꝓfitet quis in spe venie turpitudinē crīs.tanto facilius ꝓsequet grām remissionis Et itez.O stulte cur erubescis hoī dicere qō nō erubuisti in ꝓspectu dei facere. remone a te pudorē.curre ad sacerdotē.revela secretū.ꝓfitere pctm̄.alioq̄n nihil tibi pderit ptritio cordis.nisi seq̄t oris ꝓfessio si possit.Et itez.Cōfessio est salus aiaz. dissipatrix vitioz.restauratrix virtutū.oppugnatrix de monū.Quid pna.obstruit os inferni. portas aperit pa disi.hec aug.Unū t greg.ad ꝓmendatōz ꝓfessionis sic dr. Quirent q̄ volūt in quolibet iusto castitatis primen tiā.mirent integritatē iustitie.mirent viscera pieta tis.ego ñ min? admiror ꝓfessionē humilimā pctōz q̄z tot sublimia gesta virtutū.hec greg. Utile est etiā t valde salubre ꝓpōnem etiā eor unde pctōz freqn̄ ite rare t plūs ꝓfiteri.q; ꝓfessio iterata liz ad salutē n̄ sit necāria tm̄ multū est pficua.tū q; nescit hō an in pria ꝓfessione sufficienter ptritus fuerit. tū q; maior būili tas t erubescentia meritū causat t acq̄rit.tū q; p quā tācunq̄ ꝓfessionē tollit virtute facti aliquid de pena t ꝓferf aliq̄ gratia. Quia em̄ sacerdos virtute clauiū ali q̄d relaxat.de pena debita posset aliq̄s totiens ꝓfiteri q̄ tandē nihil remaneret de pena. Et liz aliqui dicāt q̄ sola prima absolutio effectū habeat vi clauiū.alie aūt nō.cū nihil inueniāt absolvendū.sm benigmorez tm̄ opinionē alioz nō reputaf incōueniens. quin hō possit totiens idē pctm̄ corde ptrito ꝓfiteri t ab eo ab solui.q̄ p hoc luerz tota pnā purgatorij.t taliter moriēs statī evolaret. tū virtute clauiū.q̄ sp aliquid relaxat.t si taliter absolutio n̄ invenit culpā.invenit reatū pne.t da to q̄ nihil pne inueniat.tūc fac ad augmentū gre.tū

ex vi ꝓtritõis. nec tñ pctm̃ tũc rem̃aeret sine ꝑna ñ ei modica ꝓ ꝑne ê dolor ꝓtritõis ⁊ erubescẽna ꝓfitentis. q̃ ĩ ꝓfessiõe iterat? Quid igit meli? q̃ freqñter ꝓfiteri. quousq̃ ꝑ cẽtesimã vl̃ milesimã ꝓfessiõz. tota pẽa relaxet ꝓfitenti. Et notãdũ q̃ ꝓfessio generalis q̃ fit añ missam in ecclia purgat pctã venialia. ⁊ delet pctã mortalia oblita. Valde ãt cautus dz eẽ ꝓfessor in tenẽdo secretũ ꝓfessiõis. ita vt nec illõ reuelet etiã de licẽtia ꝓfitẽtis. Vn casu eĩ quo ꝓfitẽs renũciat suo secreto. ⁊ dat ꝓfessori licentiã dicẽdi cui voluerit. vl̃ loqñdi õ eo ñ p̃t ipe ꝓfessor reuelare dm̃ sibi in ꝓfessiõe. q̃ ipe cõfitẽs ñ põt in p̃cepto legis diuĩe et euãgelice. sub quo secretũ ꝓfessiõis cadit dispẽsare. ⁊ iõ si ꝓfessor nõ bz ptãtez absoluẽdi. vl̃ indigz ꝓfilio sanori. dz sibi itez extra ꝓfessiõez ob hãc tñ cãm dici facere. ⁊ tũc p̃t exprimere suꝑiori vel alteri ꝓsulenti. Sed nec ĩ casu mortis sibi imminentis. nec sub sigillo ꝓfessiõis põt vel dz q̃s secretũ ꝓfessiõis alt̃s reuelare. nec dz ipi ꝓfitenti post ꝓfessiõez pctm̃ imꝓpare. nec ab eo pctm̃ ad tenendũ vel tradendũ cautelose post ꝓfessiõem extorq̃re. Tercia ꝑs pnie ẽ opis satisfactio. Est ãt satisfactio q̃ ꝑ q̃litate culpe. pena digna exoluit. Vnde ẽ illud baptiste. Facite dignos fructus pnie Vñ Greg. Nõ solũ frcũs pnie sed dignos pnie frcũs ammõet esse faciẽdos. Neq̃ ei par frcũs esse põi opis dz ei? q̃ minus. ⁊ eius q̃ ãplius delinq̃t. aut eius qui ĩ nllis. ⁊ eius q̃ ĩ q̃busdã facinoribꝫ cecidit. Per hoc g̃ cuilibet ꝓscia pueñt. vt tãto maiora q̃rat bonoꝝ opeꝝ lucra ꝑ pniam q̃nto grauiora sibi tulit dãna ꝑ culpã. Et iteꝝ. Hã cogitãdũ summope ẽ. vt q̃ se illicita meminit ꝓmisisse. a q̃busdã etiã licitis studeat abstinere q̃tenus ꝑ hoc ꝓditori suo satisfaciat. vt q̃ ꝓmisit ꝓhibita. sibimet abscidere dẽat etiaz ꝓcessa. Vñ ⁊ verñ. Pro eo q̃ ab ipis licitis abstinemus. a nobis q̃ prius ꝓmisimus illicita ꝓdonant. Patet g̃ ex istis q̃m ad pniam ptinet opari ꝓria bis q̃ aliquis peccauit. Vñ crisꝰ. Pniam vo dico. nõ solũ vta malis prioribꝫ destinamus. verumetiã vt bonoꝝ opeꝝ fructibꝫ ipleamur. Facite iquit frcũs dignos pnie. Quo aũt modo fructificare poterim? Si vtiq̃ petis aduersa faciam?. Alienа rapuisti. incipe iã donare ꝓpria. lõgo es ꝛpe fornicatus. a legitimo quoq̃ te vsu fuspende ꝓiugij. ac ꝑpetuã ꝓtinentiã sepius paucoꝝ dieꝝ castitate meditare. Iniuriã vel ope cuiq̃ vel sermone feceris. refer bñdictiõis vba cõuictꝫ. ⁊ pcucientes te nũc officijs. nũc etiã bñficijs placare ꝓtende. Neq̃ ei vulnerato sufficit ad salutẽ tãtumõ spicula de corpe euellere. sed etiaz remedia adhibere vulneribꝫ Delicijs ãt ⁊ temulẽtia diffluebas. ieiuꝛio ⁊ aq̃ potu vtrũq̃ ꝓpensa. vt famẽ supes imminẽtẽ. vidisti ipudicis oculis alienũ vꝛorẽ feiam tã oĩno ne videas. maiore tact? cautõe post vulnera Declĩa iñqt a malo. ⁊ fac bonũ. Inq̃re pacẽ ⁊ ꝑsequere eã. Nõ tm̃ hãc dico pacẽ q̃ cũ voĩbꝫ. vꝛetiã q̃ cũ vo ẽ copulãda Et bñ ait ꝑsequere Eragitata ẽ vndiq̃ ⁊ ꝑfuse explosa ac terras reliq̃s ĩ celũ ꝑfecta Ez possum? eã rursus ĩuocare si volum?. id ẽ ĩ ira cũ diã superbiã atz iactãtiã. oĩaq̃ abutiẽtes ĩpedimẽta pacis modestã hãc vitã puraq̃ sectemur. Hec crisꝰ. Satisfactõ ãt dz fieri ꝑ opa penalia. ꝑ satisfactõem ei oportet peccati vuln? sanari ꝑfecte. Iz peccaminũ medicine sũt ꝑne. ⁊ q̃ ad satisfaciẽdũ sunt necessarie. Haz licet deo nihil possit subtrahi. tñ pctõr peccãdo quãtũ ĩ eo est. subtrahit qõ est ad honorẽ dei. ⁊ ideo cum satisfactio sit quedam recompẽsatio. oportet q̃ ꝑ eã sibi q̃ ꝑmitẽs aliq̃d subtrahat. qõ ad honorẽ dei cedat. hoc aũt nõ põt eẽ nisi sit opus bonũ quãtũ ad dei honorẽ. ⁊ penale opus quãtũ ad pctõrẽ pmitẽtẽ cui est subtrahẽdũ. sic ⁊ deo satisfacit. ⁊ etiã a vicijs ⁊ futuris malis inq̃tũ penale preseruat. Satisfactio ergo dz esse talis ꝑ quã aliq̃d nobis ad honorẽ dei subtrabamus. Dz nos hẽmus misi tria bona. s. bona aĩe. bona corꝛpis. ⁊ bona fortune. scz bona exteriora. Ex bonis quidẽ fortune subtrabam? nobis aliq̃d ꝑ elemosinã. ex bonis corꝛpis ꝑ ieiunium ex bonis autẽ aĩe nõ oz q̃ aliq̃d nobis subtrabamus quãtũ ad diminutiõem bonoꝝ aĩe. q̃ ꝑ ea efficimur deo accepti. Iz ꝑ hoc qõ submittimus ea. s. tã aĩam q̃ eius bona totaliter deo. ⁊ hoc fit ꝓkonẽ. Iste etiã numerus opeꝝ satisfactorioꝝ videt esse ordinatus ꝓtra radices pctõꝝ. q̃ sunt ꝓcupiscẽtia carnis. ꝓcupiscẽtia oculoꝝ ⁊ superbia vite. quia contra ꝓcupiscentiã carnis ordinatur ieiuniũ ꝓtra cõcupiscẽtiã oculoꝝ elemosina. ꝓtra supbiã vite oꝛo. Igit vt dictũ ẽ fm̃ exigẽtiã culpe. faciẽdi sunt fructus pnie. qõ est ꝓtra illos quoꝝ culpa ẽ mꝛtar pnia modica. Vñ dignos fructus pnie facit ille. q̃ scdz modũ culpe facit eq̃litatẽ pene. vt qui plus peccat plus ꝓmiteat. ⁊ quot ĩuenit in se oblectamẽta ĩ culpa. tot de se faciat olocausta ĩ pnia. ⁊ q̃ ami sit deũ ĩ pcti dilectatõe. q̃rat eũ in pcti abhoiatõe recogitãdo oẽs ãnos suos ĩ amaritudine aie sue. Et ideo q̃ ꝓdignã pniaz sacerdos nõ iniũgit. vl̃ si iniũgit. nõ tm̃ ipleꝫ. nõ absoluit ꝑmitẽs a pena ꝓdigna. Iz a tãta quã tã hic facit. nõ aũt a residua. Vñ verñ. Nec tibi blãdiaris. si grauiter peccãti leuioꝛ pena vel a nesciente vel a dissimilãte dicaꝫ. cũ ĩ purgatorij ignibꝫ pficiẽdũ sit. q̃c quid hic min? feceris q̃ dignos fructus pnie q̃rit altissimus. Nec verñ. Digna vo pnia nõ tm̃ carnis maceratõe vel ꝛpis longitudine quãtũ cordis ꝓtritõe cõpensaꝫ q̃ apud deũ nõ tã valz mensura ꝛpis q̃ doloris nec tm̃ abstinẽtia ciboꝝ q̃tũ mortificatio viciorũ Propter qõ mensurã ꝛpis in agenda pnia canones ĩ arbitrio sacerdotis ĩtelligẽtis statuũt ⁊ pnie tempa. fide ⁊ conuersatõe. pmitẽtiũ abbreuiãda. ⁊ negligẽtia ꝑ telãda existimãt. Tanta etiã ꝓtritio põt eẽ q̃ totaliter tollat reatũ pene. q̃ deus plus acceptat cordis affectũ q̃ exteriorẽ actũ. Iz ꝑ actus exteriores absoluit hõ a pena ⁊ a culpa. ergo ⁊ filiter ꝑ cordis affectũ que ẽ ꝓtritio. absoluit ab ea. q̃ intẽtio ꝓtritiõis põt attendi dupliciter. Uno mõ ex parte caritatis q̃ displicẽtiã causat. Et ideo mediãte caritate. meret nõ solũ culpe ammonitõez sed etiã ab oi pena absolutionẽ. Alio mõ ex parte doloris sensibilis quẽ volũtas in ꝓtritiõe exercitat ⁊ q̃ ille dolor ẽ etiã illi pmitẽti q̃d ã pena q̃ tm̃ põt intẽdi. q̃ sufficit ad deletionem culpe ⁊ pene. Et si hõ ꝑ se nõ possit satisfacere. pro pctis. potest tm̃ ꝑ adiutoriũ alterius. Q̃ enim pena quã pctõr debet sustinere excedit vires eius. ideo ordinauit deus ex magna mia vt cũ eo et pro eo primũ satisfaciat meritũ passionis xp̃i. qui ꝑ suã passionem nõ solũ mundũ redemit. sed etiam suũ meritum pro pctõribus satisfaciat. Ecce

satisfaciat p pctõze meritũ totius eccie. dt em̃ aug. q elemosine ⁊ orõnes q̃ fiũt in eccia subuemũt recognoscenti mentẽ suã ad vemiã Tercio subuenit pctõri p̃pria satisfactio ex his trib⁹. l. merito dñice passionis ⁊ totiꝰ eccie ⁊ ꝑprie pñie. ꝓpmiſ talentũ ꝑponderãs culpe. Et sciendũ ſm biero. q̃ ſit circũuemt sathanas p̃ nimiã duriciã vt pctõres pereant despando quõ in nimia remissiõe corrigendo. Unde salo. Ne declines ad dexterã neq; ad sinistrã Et aũt ad agendaz pñiam ꝙgruã magis accẽdaris. ꝓsidera si vnũ pctm̃ ade tã districte punitũ est. vt nõgentis ãnis ⁊ ãplius vite huius miseriã lugeret ⁊ in augmentũ miserie miſ tis subsidijs ⁊ solatijs mechanicoꝝ q̃bꝰ nũc vtm̃ careret. ac fere q̃tuoꝝ milibꝰ ãnoꝝ ifirmi tenebras sustineret. q̃liter punieꝰ trãsgressores nre. tã mꝛte tã magne. cũ supnus iudex cui reddituri sumus de singulꝛ rõnem. ⁊ mꝛitudinẽ numeret. ⁊ magnitudinẽ ponderꝫ ⁊ diuturnitatẽ mẽsuret. ⁊ iõ mꝛtis lacrimis ⁊ orõibꝰ mꝛisq; ieiunijs ẽ opus vt pctã nra q̃bꝰ mors eterna debeat. satisfactõe ꝓdigna deleamus. Considera etiã ⁊ attende q̃d p pctm̃ ꝓdidisti. q̃d incurristi. q̃s fit quẽ offendisti Perdidisti amiciciã totius trinitatis. angelorꝫ. apl'orꝫ. ⁊ oĩm scõrꝫ. decorẽ aie. suffragia eccie Incurristi laq̃os fortissimos. hostes crudelissimos. statũ piculosũ. horribilẽ p̃cipiciũ. ꝺfectũ gre. ⁊ mortẽ aie. Offendisti eũ q̃ te creauit. p te mortez sustinuit. mꝛta bñficia ꝓtulit ⁊ eterna p̃mia repromittit Si hec iugiter cogitares vtiq; doleres ⁊ p pctis fleres Et qz in mõ agendi pñaz raro penitentes reperti sũt nõ oẽs pñam veram agũt Hãc ſm ambro. ⁊ greg. facilius inuenĩũt. q̃ innocentiã seruauerũt. q̃bꝰ q̃ veram pñaz egerũt Et iõ pauci sũt q̃ in igne purgatorij nõ indigent Uñ ber. Iudicent ⁊ sentiãt alij vt volũt. ego certe adhuc nullũ penitentẽ noui. quẽ nõ estimẽ igne ⁊ flãmis purgatorij indigere Hec cũ felicissime actũ credaz. si vtiq; ad diẽ iudicij merita purgatoriũ. i. ꝓbatoriũ oĩ scoria p mũdabit. vt audeã iudici purgatus occurrere. Hec ber. Ecce q̃d sperare pñt mꝛti miseri. si ille vir tã sanctus de se sic tremuit ⁊ expauit. Ut igit̃ pñam veraz agas ⁊ plenã remissiõis grãz ꝓseqũris. cautela magna est adhibẽda vt. s. circũcisus ⁊ purgatus p confessionez de pctõ maneas. ſm Iosue q̃nto. in eodẽ castroꝝ loco. dñe nec pfecte sanaberis. Uñ fiet si panez doloris ⁊ pñie. cũ silentio extra turbã mãduces. subtrahendo te a ludis ⁊ spectaculꝫ mũdanis ⁊ aliorꝝ ꝓsortijs ⁊ ab oĩ occasione peccãdi Circũcide itaq; oẽm cãm ⁊ oẽm occasiõem ⁊ suspicionez pctĩ. ac psonas ⁊ loca ⁊ ꝓsortia coꝝ cũ q̃bꝰ ꝙuersabaris peccãs Circũciũ sensus tuos q̃bꝰ trãsgressoꝝ fuisti. ⁊ intra in cubiculũ tue mẽtis. ⁊ ostio clauso. ꝓtra oẽs riuulos pctõꝝ. ora in abscõdito patrez tuũ q̃ est in celis Sedere em̃ in vno loco manere penitentiũ est. nõ vagari nõ discurrere ad ꝓuisia ad spectacula ⁊ hmõi. maxime in crepũdijs p̃nie agẽ de dũ recentia sũt vulnera circũcisiõis tue Uñ iosue quinto. non sinebat castra moueri. añq; pfecte vulnera circũcisoꝝ sanarent. Maria sedit ad pedes dñi lachrimis rigauit ⁊ capillis terſit. quousq; audiuit Dimissa sũt tibi pcta mꝛta Et vermiñ? tedeat te laboris p̃nie. recordare obsecro Iacobi minoris. q̃ licet spũm scm̃ tãq; pignus accepisset. ⁊ sic ꝓfirmatus de vita

Capitulum .xx.

eterna certus eẽt. mꝛbilominus tm̃ in pñia ⁊ vita dura vsq; in finẽ pseuerauit. acerrimus etiã ipe carnalis desiderij supplãtatoꝝ fuit ⁊ adeo magni meriti vt ab oĩbus vocarer iustus. qui etiã merito filius altissimi. i. dei est cognoiatus. Uñ q̃n hierosolimã paulus ingressus ẽ vt cũ ceteris apl'is de dogmatũ veritate ꝓferret. continuo ad hunc intrauit. Hic epl'am canonicã scripsit. hic vt testat crisi. ⁊ egisippus vicinus aplorꝝ tpm̃ historicus. tã mirabil fuit vt sancti post passionẽ dñi ẽparuz hierosolimoꝝ ordinatiõ aplis primus acceperit. hic de vtero matris scũs vocatus fuit. vinũ ⁊ siceram̃ non bibit. carnẽ nullã cõedit. nunq; attõsus est. neq; vnctus est vngento. neq; vsus ẽ balneo. die noctuq; flexis genibꝰ orabat intm̃ vt genua eius obduruisse callo. vt camelorꝝ duriciã traxisse dicerent Tantãq; aiũt in eo fuisse carnis incuriã. ⁊ ipm̃ dure vite tm̃ intendere q̃ membra oia mortificauerit vt adhuc viuentis oia fere membra morerent. atq; assiduitate orõnis iugiq; ad pauimentũ ꝓstratõe corpis. frontẽ quoq; ei? callo filit obductã ⁊ obduratã vt nihil fere a cameli genibꝰ differe paret Reduc etiã diligẽter ad memoriã cilicij ⁊ locusta iohis baptiste. labores pauli. vigilias barthi. lac cũ ⁊ panẽ hiero. humicã vepres benedicti. sudariũ ⁊ lacrimas arsenij. mattulã culalq. colũnã ⁊ vermẽ simeonis. nuditatẽ ⁊ radices herbaꝝ pecatricis egiptiace. Dauid etiã regẽ de solio descendisse. ac in cinere ⁊ cilicio humil'r ⁊ abiectũ in terra sedendo pñiam egisse. donec audiuit a dño p̃ nathan ꝓphetã. transtulit dñs pctm̃ tuũ a te. In sessione bũliatõ demetatur. in cinere vbo ꝓsideratio mortis. p̃ quam tota bũani generis massa in puluerẽ est redigenda. in cilicio q̃ de pilis pterit memoria pcti aspe pũgentis fignificat Uñ gregorius. In cilicio q̃ppe aspiras ⁊ ꝙpũctio pctoꝝ. in cinere aũt puluis oĩdit mortuoꝝ. ⁊ idcirco vtrũq; hoc adhiberi ad pñiam solet vt in ꝙpunctõe cilicij cognoscamus quid p culpã fecimus. ⁊ in fauilla cineris ꝑpendamus q̃d p̃ iudiciũ facti sumus. hec gre. Consolatõnẽ g̃ in his habe. ⁊ recipm̃ in his exerce. q̃ cinis ⁊ cilicium sunt arma penitentiũ. Parce em̃ in cibo ⁊ sic cõfistit labor pñie Circa p̃missa vobis vbiꝰ poteris edoceri. Sit tibi potus aq̃. cibꝰ acidus. aspera vestis. Dorso virga. brevis somnus. durũq; cubile. Flecte genu. tunde pectus. nuda caput. ora ne Pereat os terre. mens celo. lingua loquax. Cor dicter. sit larga manus. ieiunia crebra. Mens bũlis. simplex oculus. casto munda. piũ cor Recta fides. sit firma spes. dilectõ sp̃. Ferueat assiduis precibꝰ iustis tm̃ ora. Hec pecca tor age quẽ ne pereat. a te Hunc potius penas petis exige dignas. Quã te ꝑpetuis addicat iudicis ira. Audi etiã ber. q̃ dt. Vere penitens de tpe nihil pdit. quia ꝙteritũ restaurat p̃ ꝓtritõz. ⁊ pñs tenet p̃ bonã opationem. ⁊ futuꝝ tenet p̃ boni ꝓpositi ꝓstantiã ⁊ firmitatẽ Hec ber. Utinã g̃ agant penitentes ⁊ nõ deficiãt. tpe em̃ suo metent nõ deficientes. nã qui seminant in lachrimis in exultatõe metent. Confortet eos eoꝝ in pñia ⁊ ꝓsolent̃ in ea spantes cũ martiribꝰ ꝓmiũ habere. q̃ ſm crisi. viuentes in pñia pñt martiribꝰ ꝓpari. grauis est em̃ longa fuga q̃bꝰ velox mors. Ezech ipe dñs eos btõs pnunciat. eisq; ꝓsolatoz promittit cũ dt. Beati q̃ lugent q̃m ipsi ꝓsolabunt. Penitentium em̃ luctum

dñs ꝓpetui gaudij ꝙsolatiõe ꝓpensat. De ꝓnie quo/ qꝫ laudibꝫ sic dicit Cipꝛianus. O ꝓnia quid de te no ui. referã. Oĩa ligata tu soluis. oĩa clausa tu reseras. omnia aduersa tu mitigas. oĩa ꝓtraria tu sanas oĩa ꝓfusa tu lucidas. oĩa desperata tu aĩas. ¶ Oõ.

Gerret me vita mea. Hã diligẽter discussa ap paret mihi aut pctm̃ aut sterilitas er infru/ ctuosa. ⁊ si quis frcũs i ea videf. aut ẽ simꝫ tus aut imꝑfectus. aut aliquo mõ corruptus. Quid ergo restat mihi pctõi. misi vt in tota vita mea plorẽ totã vitã meã. Certus sꝫ dñe. qꝛ pctã mea eternã nõ merentf dãnatõꝫ. certiꝛ qꝛ pnitẽtia mea nõ sufficit ad satisfactionem. certissimus. qꝛ miscõia tua supat oẽm offensionẽ. Fac g̃ mecũ miscõiam. ⁊ ꝓcẽõ mihi pctõꝫ meoꝝ indulgẽtiam. qꝛ meritũ meũ indulgẽtia tua ẽ dñe dõs meus. Amen.

De bapꝛismo dñi. Capꝛm. XXI.

Ompletis autẽ trir etatis sue ãnis. q̃bꝫ dñs iesus sic ꝓnosc⁊ abiecte vixerat. ⁊ tricesimo iã icepto. ⁊ in diebꝫ illis. s. q̃bꝫ Johãnes baptisabat ⁊ ꝑdicabat an teq̃ clauderef in carcere. dr Jesus matri sue. qꝛ tꝑs est vt vadat ⁊ glificet ac mãifestet ꝓrẽꝫ suũ. ⁊ se mõ ostendat. q̃ diu latuerat. ⁊ opef aĩaꝝ salutẽ ꝑ q̃ pr ipm hũc miserat. Et reuerẽter se licẽtiãs ab ea ⁊ nutrito suo ioseph. iter arripuit a nazareth galilee. vbi nutri tus fuerat q̃ respectu birl'm ẽ ad aquilonẽ ⁊ uit ꝛꝛ/ sus locũ iordanis. vbi iohãnes baptisabat. ñ lõge a ierycho q̃ respectu bierl'm est ad orientẽ De ierycho eũ sil'iter ad orientẽ sunt q̃si duo miliaria vsq̃ ad capellã scti Johãnis. vbi ipe bitabat. ⁊ inde ẽ q̃i vnũ milia re vsq̃ ad locũ iordanis. vbi xꝑs dr baptisatus. Pu tat ñ a nõnullis xꝑs baptisatus inter ennõ ⁊ salim. ñ lõge a mõte gelboe in bethania. q̃ ẽ supra iordanez. tribꝫ leucis de hiericho. sed duabꝫ de capella scti Jo/ hãnis. Scõm Remi. qꝛ galylea trãsmigratio ⁊ ior/ danis descẽsus interꝑtat. ꝑ hoc q̃ iesus de galilea ꝛꝛ nit ad iordanez. significat q̃ eius mẽbra si ꝛꝛ lint ba/ ptisari ⁊ p gr̃am lauari. oꝛtet ea trãsmigrari de vi cys ad ꝛꝛutes ⁊ descẽdẽdo hũiliari Ut tãt ait Beda. Jesus ãnoꝝ triginta baptisat⁹. ⁊ icepit aptius signa facere ⁊ docere. legitimũ tꝑs oñdẽs his q̃ oẽm eratẽ vel ad sacerdotiũ vel ad docẽdũ putãt oꝛtunã. Hec ꝝ hoc monere quẽpiã dꝫ. q̃ hieremias atq̃ daniel, ꝑ plenie spũs pueri acceperũt. qꝛ miracula i exẽplo opa tõis nõ sunt trabẽda. Tricẽnalis aũt baptisati salua toris etas ꝓuenies fuit. ⁊ nobis ꝓuenit ꝓpter mꝫste/ riũ trinitatis ⁊ oꝛatõem decalogi. Qui g̃ baptisaf vt gaudet se esse baptisatũ. tricẽnalis fieri hũc modũ. vt i fide sctẽ trinitatis itelligat ⁊ ꝓpleat decalogũ. Hec beda. Hic g̃ fm Rabanũ. ĩstruimur. nullũ ꝛꝛe sacer/ dotẽ aut ꝑdicatorẽ fieri vel ecclie ꝑfici. misi virilis ⁊ ꝑfecte etatis fuerit. Dꝫ hꝛu nũc tales ꝑficiunf regimi ecclie q̃ seipos nesciũt regere. tales ꝓcuratores ꝑti/ monij crucifixi. q̃ suaꝝ rez tutores eẽ ñ ꝑnt. altꝰ etiã ꝑsse q̃ ꝑdagogo adhuc idigẽt. Scõm ꝛꝛo crif. Tri gita ãnoꝝ vẽit iesus ad baptisma. qꝛ. s. ꝓst baptisma illõ legẽ ꝛꝛte rẽ erat soluturꝰ. ꝓpterea vsq̃ i hãc etatez q̃ oĩa ꝑt capse ꝑtã, i legis obsuatõe ꝑmãsit. ipaꝫ vmi/

uersam iplẽs. ne ãs diceret ideo illã soluisse legẽ. qꝛ eã ñ voluisꝫ iplere Propterea igiꝛ oẽm hãc xꝑs expe crauit etatẽ. ꝑ que oẽ xꝑs iusticie ipleuit. ac tũc demũ ꝛꝛmit ad baptisma q̃si tumulũ illud cũctis obseruatio nibꝫ legis iponẽs. Hec crif. Gadit g̃ dñs mũdi solus pedibꝫ nudis ꝑ spaciũ tãlongi itineris i mere eũ diligẽ ter. ⁊ deuote eidẽq̃ ꝛꝛ lxiñter ⁊ ex corde ꝓpatere. Nõ ducit secum militũ aut equorũ aut alterius comitue frequẽtiã. necdũ hẽbat discipulos l' sequelã aliã. Nõ bꝫ qui ꝓcedat ad hospitia ⁊ necessaria ꝓparanda. nec sunt ibi hꝛnores ⁊ pompe. q̃bus nos ꝛꝛmiculi ꝛꝛumur ⁊ delectamur. Dꝫ ille cui i regno suo milia miliũ mini strãt. Et decies milies cẽtena milia assistũt. sic solus icedit. terrã pedibꝫ nudis calcãdo. ⁊ vsq̃ ad fatigati onẽ laborãdo. Nã regnũ suũ nõ est de hoc mũdo. qui exinaniuit seipm formã serui nõ regis sumẽdo. Factꝰ est seruus vt nos reges faceret. factus ẽ aduena ⁊ pe regrinus vt nos ad pr̃iam ⁊ regnũ suũ ꝓduceret. Et ã posuit añ oculos nꝛos. ꝑ quã illuc ascẽdere valeamus. Dꝫ q̃re ipm negligim⁹. q̃re nosipos nõ humiliamus Quare hꝛnores ⁊ põpas caduca ⁊ vana sic auide q̃ri mus ⁊ tenem⁹. Certe qꝛ regnũ nr̃m est de hoc mũdo. nec ꝓsideram⁹ nos aduenas ⁊ ꝛꝛegrinos. ⁊ ꝓpterea oĩa ista mala i currim⁹. O vani filij hoim. cur vana ꝑ ꝛꝛ/ ris. caduca ꝑ cerris. ⁊ palia ꝑ eternis acceptam⁹. ⁊ sic studiose ãplectimur Cur ista trãsitoria ñ spnim⁹ ⁊ q̃si trãsacta ñ reputa⁹. Gadit g̃ dñs iesus. s. dator salutis ⁊ ñ idigẽs salute. sic builiter ⁊ ꝓtinuatis diebꝫ quous q̃ puenit ad iordanẽ. Cũ ãt ꝛꝛnit ad iordanẽ i uenit iohẽz pcrõres baptizãtẽ. ⁊ turbã magnã q̃ illuc ad ip si⁹ ꝑdicatõez ꝓcurrerat. qꝛ eũ q̃si xꝑz bẽãt Cũ famu lis dñs cũ eis iudex baptizãdus ꝛꝛnit. ñ tñ aqs mũda ri. sz ipas mũdare cupiẽs. Uenit q̃dẽ iesus ad iohẽz maiorꝫ ad minorẽ. i. dns ad iohẽz. dñs ad fuũ. rex ad mi litẽ. lux ad lucernã. sol ad lucifez. vt ⁊ ipi⁹ ꝑdicatõez iohis ꝓfirmaret. ⁊ vt testimoniũ a iohẽ acciperet. vt ex teriori ablutõe baptisaref ab eo. s. fons a riuo plenitu do a stilla. auctor baptismi a baptismi mistro. nõ pur gatõe idigẽs. sz nãz faciẽs. ñ necessitate ablutõis vt ipe remissiõez petõꝫ ꝑ baptismũ acciꝑet. sz vt baptis/ mate suo baptismũ iohis approbaret. ⁊ ipz a deo ordi natũ oñderet. vt nobis misteriũ baptismi ifinuaret vt qꝛ hõ natus erat. oẽz iusticiã legis. ⁊ oẽz hũilitatẽ iple ret ⁊ iplẽdo docet vt trinitatis misteriũ reuelaret vt neõ quãtũlibꝫ scũs baptismi gr̃az supflua iudicaret. vt ꝑus faceret qõ postea faciendũ ipabat. vt cognosce rẽt serui quãta alacritate debẽãt currere ad baptismũ dñi q̃n ipe dñs ñ dignat⁹ ẽ suscipe baptismũ fui ⁊ neõ refugiat lauacꝫ gr̃e. q̃n xꝑs nõ refugit lauacrũ pñie. vt caput draconis i aq̃ ꝓtereret pctã deleret. ⁊ ꝛꝛterẽ a dã lepliret. vt ꝓtactu mũdissime sue carnis ⁊ corꝑis aq̃s scificãs. vim abluẽdi ⁊ regenerariuã aq̃s ꝓferret ⁊ sctificatas aq̃s baptizãdis ꝓstmodũ relinq̃ret. Et ꝑ descẽsiõem colũbe i lauacro credẽtiũ spũsscti aduẽtũ sup baptisatos mõstraret. vt ꝑ testimoniũ iohis de xꝑo ⁊ etiã dei pris audiret. ⁊ vt ꝑ hoc q̃ ipe filius dei baptisatus est oes ꝑ baptismũ renatos. filios dei ⁊ frẽs sibi faceret ⁊ oñderet. Quẽ ⁊ tu fidelis vt iã i xꝑo regeneratus ꝓcomitare. eiusq̃ facta ⁊ cũcta que agit scrutare. Dolẽs ergo dñs operari nr̃am salutẽ. cepit

prius facere q̄ docere ⁊ primū ic̄hūs a ianua sacra mēto⁹ ⁊ fundamēto virtutū. uolut a iohanne baptisari Dicit itaq; iohānī. tūc pc̄ores baptisanti Rogo te vt me cū istis baptises Johānes vo ītuēs eū ⁊ spū p̄ diuīnā reuelatōez cognoscēs eū eē x̄p̄m deū ⁊ hoiem. nullū pc̄m hūtem. ⁊ ob hoc lauacro nō indigentē. alios a pc̄o lauantem timuit ⁊ erpauit. ⁊ vt hūilitatē regis imitaret miles ex reuerētia eū ꝓhibēs dixit. Dñe ego terrenus. a te celestī q̄ nō eges baptisari debeo. q⁹ ego baptisari. ⁊ tu cuius generatio nō ē viciosa. venis ad me baptisari Tu maior es ⁊ dñs ⁊ ego minor ⁊ famus. ⁊ tu nō ad me. ſz ego potius debui ire ad te Tu mūdus es ⁊ oīa mūdas. nō tu a me ſz ego a te. ⁊ mūdari ⁊ baptisari debeo Ego homo sum tu deus Ego peccator. quia homo. tu fine pc̄ō q⁹ deus. Quid vis a me baptisari. Nō recuso obsequiū. ſz ignoro misteriū Ego pc̄ōres baptiso in pēnia. tu q̄d vis baptisari. q̄ non hēs pc̄ī cām Imo potius q̄d vis vt pc̄ōr baptisari. q̄ remisti pc̄ā donare Amē dicit. Baptisari vis dñe ieſu Ut q̄d ei. aut q̄d tibi opus baptismate. Mūq̄d sano opus ē medicina. aut mūdatōe mūdo Amē tibi pc̄m vbi baptisma sit necc̄riū Quā maculā hꝫ p̄t agnus sine macula. Amē ⁊ crisſ. Ut tu me baptises ē ydonea rō vt iustus efficiar. ⁊ dignus celo. vt āt ego te baptisez. q̄ ē rō. Dē bonū de celo descēdit in terrā. nō de terra ascendit in celū Amē etiā leo papa. Quid facis dñe Ecce q̄ mēdacē me lapidabūt Ego magna de te p̄dicaui ⁊ tu tā simpler velut hospes aduenisti Tu sursū filī? regis ⁊ dorsū filius regis. ⁊ nusq̄ ceptr̄ regale oīa dis Dñe dignitatē tuā. Cur solus tā būilis aduenisti Ubi āgelor agmina. vbi admīstratō cherubin ser alar. vbi vēti labr̄. Tu moysē clarificasti in nube lucida. ⁊ colūna ignis. ⁊ tu mihi caput inclinas. Rēnue dñe. caput es oīm Dñdisti būilia. oñdisti sublimia. Baptisa oēs pūtes ⁊ me añ oēs Quid baptisari vis sordē nō hās. ⁊ si baptisare voluero iordanis nō suscipit. cognouit te fc̄oreꝫ suū. Quertit fluenta retrorsū Dec leo Nō mir̄ si baptista ꝓtremuit q̄n maiōr suis būilitat̄. cui ōe gen⁹ celestiū. terrestrium ⁊ īfernor curuat Amē dicit. Inclinat sub baptiste maiōr caput adorādū āgel. fuerēdū ptātibꝰ. tremēdū pncipatibꝰ Quid mir̄ si tremet hō nec audet attīgere scīm dei vicē Quid vī ipa cogitatōe nō ꝓtremiscit O q̄ altū erit i iudicō caput istud. q̄ mō sic inclinat. ⁊ vter q̄ mō tā būilis videt. q̄ sublimis ⁊ erectus tūc apparebit Dec dicit. Dñs vo ꝓbat q̄ dē famuli sui fidele futuris obsequiū. ſz dispēsatiōis sue maī festat misteriū dicēs Sine. i. p̄mitte mō. s. me a te baptisari in aq̄ vt tu postmodū a me baptiseris in spū q⁹ misteriū ē q̄d ago In quo ſm crisſ. oñdit. q⁹ postea x̄p̄s iohēm baptisauit Sine mō. vt q̄ formā famuli assumpsi expleā ⁊ būilitatē eius Et subiūgit Si ei faciēdo dū ego superior ⁊ nō idigēs a te suscipio baptismū. dez nos me suscipiēdo a te baptisādo. īplere ⁊ dare exēplū īplēdi oēm iustitiā Et accipit hic iustitia nō ꝓprie ē virtus specialis. vicō auaricie opposita. ſz generalis ꝓprie īcludit oēm virtutē seu oīm virtutū pfc̄oem Scōm crisſ. q̄d dicit tale ē Oia iā legalia ꝓpleuim⁹ nec vllū trāsgressi sum⁹ aliq̄n mādatū vnū adhuc deest solūmō. oz etiā istū adiūgi. ficq; a nobis iustitia oīs implebit. Justitiā vero hic ꝓplementū cunctor̄ notat mandator̄ oñdens hanc vera ee iustitiā vt ipe dñs ac mgr oe in se salutis sue sacramentū impleret. mandatū siquidē erat hoīb baptismū subire ꝓpter. vel oēm iustitiā faciendo vnicuiq; q̄d suū est Qui em x̄pi bapm suscipit miserek aīe sue placens deo salutis medelā suscipiens ⁊ humilr subdit creatori suo eius institutōi obediens ꝓ primūq; exēplo edificat eū ad bonū inducens. sic g oēm iustitiā implet. q⁹ deo ⁊ sibi ⁊ ꝓxīo facit q̄d oz Vel oēm iustitiā faciēdo prius q̄d postea fieri oz ab alīs. q. d. Jō me nunc subdo tibi minori ne dedigneñ maiores a minoribꝰ baptisari vel regi. Amē ambro. Que ē iustitia misi q̄d alter̄ facere velis prior ip se incipias ⁊ tuo alios horteris exēplo. Amē ⁊ crisо. Non g sui cā baptisari dñs volut. sed cā nr̄i vt impleret oēm iustitiā Jussū est em vt q̄d q̄s docet alter̄ facere prior incipiat. Quia igr̄ dñs mgr̄ humani generis venerat exēplo sui docere volut q̄d eet faciendū. vt discipuli mgr̄m. sui dñm seq̄rent Amē etiam aug. Volut facere q̄d faciendū oīb imperabat. vt dñs mgr̄ doctrinā suā nō tā verbis insinuar; q̄ actibꝰ exerceret. Vel ſm raba. sic decet nos exemplū dare oīs iustitie implēde in bapo sine q̄ nō aptē adit? regni celestis ut discāt hoīes neminē sine vnda baptismi pfectū esse. Vel oēm iustitiā. i. oēm ⁊ supabūdātem humilitatē. maior est ps iustitie est būilitas Est q̄pe debita ⁊ sufficiens būilitas oī iusto necc̄ria maiori se subdere ꝓpter deū ⁊ nō ꝓferre se eq̄li. abūdans se subdere eq̄li ⁊ nō ꝓferre se minori. pfecta ⁊ supabūdās subdere se minori ⁊ nō ꝓferre se alicui. ⁊ hūc tertiū gradū x̄p̄s hic tenuit. īō oēz būilitatē implet. Amē ber. Est aūt q̄dā iustitia trista ⁊ angustia valde. ita vt cōcito pedē vteris in pc̄ī foueā cadis nec ꝓponere se eq̄li. nec eq̄re proposito. Q⁹ differtō est reddere vnicuiq; q̄d suū est Est altera latior ⁊ amplior iustitia. nec eq̄re se pari. nec inferiori ꝓponere. sicut ei grandis ⁊ grauis superbia est ꝓferre se eq̄li. aut eq̄re ꝓlato. sic est grādis būilitas inferiorē se exhibere eq̄li ⁊ equalē inferiori. Maxīa tn plena iustitia est inferiorē se exhiberi etiā ipsi inferiori. sic ei summa ⁊ intolerabilis superbia ē superiori se ꝓponere. ita inferiori subdere summa ē ⁊ plena iustitia. Q⁹ g iobēs ait. ego a te debeo baptisari. de pria fuit q̄ superiori se subdidit. q̄d aūt x̄p̄s fecit de plena iustitia fuit. siqui dē ille famuli sui se mamb⁹ inclinauit. Videat nūc q̄libet quē imitet. hunc an eū q̄ extollit supra oē q̄d credit ⁊ colit dīs Et iter. Nōne deo inqt subicā est aīa mea. Aut pax est eē subiectū deo. nisi sis ⁊ oī būane creature ꝓpter deū. sic ei decet nos inqt implere oēz iustitiā. i. ꝓsummatōez ꝓfecto iustitie in būilitatis pfectōe ꝓstituēs Gade ⁊ tu ad minorē si vis iustitia eē pfectus. defer inferiori. ⁊ mīori inclīato. hec ber. In hoc appet iustitia in būili. q⁹ alienū nō surripit nec sibi attribuit q̄d nō oz. sed vnicuiq; ius suū reddit. nō surripit honorē deo ⁊ sibi attribuit. sed deo honorē ⁊ sibi retinz vilitatē. nō ledit ꝓximū. nec eū dqudicat. nec pfert se alicui vel ꝓpat. sed minorē oīb se reputat ⁊ locū nouissimū sibi eligit ⁊ optat. Si des itaq; quō augmētata ē dñi būilitas a p̄cedētibꝰ Ibi ei pcntibꝰ subdit⁹ erat. hic vo se eī ser-

uo subiecit seqꝫ vilificat ac seruũ iustificat ⁊ magnifi/
cat Ezᵔ in alio ꝓsidera quõ eius creuit hũilitas. nã
vsqꝫ mõ ꝓuer fatus est hũilis q̃si inutilis ⁊ abiectus
hic aũt etiã pctõr voluit apparere hoĩb. Pctõribꝫ eĩ
ꝑdicabat iohẽs pñiaz ⁊ eos baptisabat. ⁊ dñs iesus
inter eos ⁊ cor̃ eis baptisari voluit tanq̃ vnus ex il
lis Et liz idẽ dici posset de circũcisione q̃ voluit ap
pere pctõr. tñ hic plus est q̃ cor̃ turba publice. sed
ibi magis occulte Sed nõne timendũ fuerat cũ ipẽ
amodo vellet intendere ad ꝑdicandũ ne tanq̃ pctõr
spneret Mõ ꝓterea dñs hũilitatis mgr̃ quin ꝓfun
dissime se hũiliaret Ipse g̃ ꝓter nos instruẽdos vo
luit appere qđ nõ erat in sui abiectõz ⁊ despectõem
ac nos ecoñ volumus appere qđ nõ sumus in nrãm
gl̃am ⁊ laudẽ. si q̃d in nobis videt esse ꝓbitatis oñ/
dimus. defcũs vo q̃ in nobis sunt celamus. Ex hoc
etiã poteris eius hũilitatẽ ꝓsiderare q̃ in suscipien
do bapm ⁊ in alijs q̃ fm legẽ debebant dñs legis ⁊ su
pra legẽ exũs faciebat vt ceteri hoĩes ⁊ volebat vllaſ
hẽc nec ꝓrogatiuas spãles Mõ sic multi in cõi ꝓgre
gatiõe positi facit̃. q̃ ꝑceteris ꝓrogatiuas singula/
res hẽc volũt Cũ g̃ iohẽs cognouisz iusticiã sic ⁊
tali ordie debere ꝓpleri. spũs cñ i momẽto eũ docuit
qđ prius nescinit. tẽ ꝓsẽsit ⁊ dimisit eũ a se baptisari
idest ñ volteri? restitit. ñ volterius ꝓdixit q̃m movt bap
tisaret. acq̃uit. ⁊ scõz suã cũ volũtatẽ facere ꝓmisit
Quasi tenebat eũ iohẽs. ⁊ reuerẽtia ꝓhibẽdo. sz di
misit eũ obediẽdo Vera eĩ ẽ hũilitas. quã comes obe
diẽtia ñ deserit. ⁊ iõ officiũ qđ ꝑ ius timẽs ⁊ expauesſ
cẽs. hũiliter recusauit. postea ꝓfectiẽs ⁊ obediẽs de
uote ipleuit Vñ lxr. Acq̃uit iohẽs ⁊ obediuit. bap
tisauit agnũ dei. ⁊ aq̃s lauit Nos abluti sumus ñ il
le q̃ nobis lauãdis. aq̃ ꝓgnoscũt ablute. Dec verũ.
Nũc g̃ bene ipm dñm ꝓspice. Spoliat se dñs maie
stat̃is. fic̃ q̃libet alius homũculus. ⁊ creator elemẽ/
tor ꝑ subiecit se hũili elemẽto aq̃. ⁊ mergit̃ i aq̃s fri
gidis tpe magni frigoris ꝓ nrõ amore. Opat̃ nrãz
salutẽ tactu sacri corpis aq̃s mũdãs ⁊ ꝓsecrãs ac vĩ
regnatõis ⁊ ius baptismatis eis ꝓferẽs. sacimq̃
baptismi sc̃ificãs ⁊ ꝓstituẽs ac cmĩa nrã lauãs ⁊ pur
gans Desponsat sibi vlem eccl̃iam ⁊ oẽs aĩas fide/
les. nã in fide baptismatis desponsam dño nro iesu
xpõ. ꝓlixta in ꝑsona ipi? dicẽte Desponsabo te mi
hi in fide Vñ lxc solẽnitas ⁊ lxc opatõ valde vtil ẽ
⁊ magna. ⁊ iõ letãter cãtat eccl̃ia Hodie celesti spõ/
so iũcta ẽ eccl̃ia. qm̃ i iordane lauit xp̃c e? crimĩa. vñ
anſlxl. Atvo vbi robustioris etatis pleitudo aduenit
missus? manus ad fortia. egrus i salutẽ ꝓpti tui vt gi
gas fortis ad currẽdã viã totius nte miserie Et pri
mũ qđ ẽ vt ꝓ oĩa te fr̃ibus assimilares. fuũ tuũ baptisã
tẽ pctõres in pñiam. tãq̃ pctõr adisti. baptisari te
quoq̃ postulasti. Innocẽs agne dei. quẽ nulla pctĩ
milla l̃ cogitatõ vnq̃ maculauit baptisatus es nõ te
in aq̃s sz aq̃s in te sc̃ificãs vt ꝑ eas sc̃ificares nos.
Vñ ⁊ crisſ. Baptisat? ẽ xps iobãnis baptismate. vt
er ipa natura baptismatis sciasq̃ neq̃ pctĩ cã neq̃
ꝓpter idigẽtiã domi spũs baptisatus ẽ Judaicũ qđ
baptisma abolet̃ ac desinit. nem vo sumit ex ordiũ.
qõq̃ i pasce mutatõe fcm̃ ẽ. idipz efficit̃ etiã inova
tõe baptismatis Vñ ⁊ pasca dñs cũ vtq̃ celebraue
rit illi qđ̃ terminũ posuit huic vo pr̃cipiũ Hic vo
postq̃ iudaicũ ipleuit baptisma primo ⁊ tanua fecẽ
t̃ seruauit Dic g̃ ivna tũc mẽsa. ita ivno nũc flumĩe ⁊
recepit vmbrã ⁊ addidit veritatẽ. Sci em̃ spũs gr̃a i
xpi baptismate ẽ. Johis vo baptisma hac donatõe
priuat̃. Et ite. Nisi g̃ novũ baptisma vacuus erat.
ad humani generis salutẽ ⁊ remissionẽ pctĩ p̃ior ip
se baptisari dignatus ẽ. sivt pctã disponeret. q̃ pctũ
solus ñ fecerat. sz vt aq̃s baptismi soluſ sc̃ificaret ad
diluẽda pctã credẽtiũ Nũq̃ em̃ aq̃ baptismi purga
re pctã credentium potuisset. nisi tactu dñici cor/
pis sc̃ificate fuisset. Ille g̃ baptisatus ẽ vt nos laua
rem̃ a pctis. Ille tactus ẽ aq̃. vt nos a delictoꝝ sor
dib⁹ purgaremur Ille lauacꝝ regeneratõis accepit vt
nos ex aq̃ ⁊ spũ sc̃o renascerem̃ Baptism? g̃ xpi. ablu
tio ẽ pctoꝝ nroꝝ. ⁊ renouatio vite salutaris. ꝓ bap
tismũ ei pctõ morim̃sz xpo ꝓuium? Vite pristine se
pelim̃. sz noue vite resurgim? Detulit hoĩs errore ex
timur. sz noui hoĩs idumenta suscipim? Dec crisſ Cõ
grue aũt voluit dñs i iordane baptisari. vt ibi apiret̃
ianua regni celestis. vbi datus ẽ aditus filꝫ isrl in
trãdi terrã ꝓmissõis. q̃ sic ꝓ illõ flumẽ filꝫ isrl trã/
sierũt ad terrã ꝓmissã eis ꝓ dñz. sic ꝓ baptismũ fide
les trãsiebãt ad terrã viventiũ Et etiã iõ q̃ iordanis ẽ
fluuius medius gẽtiũ ⁊ iudeoꝝ. ⁊ baptismus cõis est
gẽtibꝫ iudeis veniẽtibꝫ ad fidẽ ⁊ xpm. In iordane
quoq̃ baptismus dñi. i lxta ⁊ lxhseo ⁊ iosue ⁊ naa
man ꝑfiguratus fuit q̃ i his figura baptismi ꝑcessit
In aq̃ vo baptisatus ẽ. q̃ a q̃ est ꝑia igni. ⁊ pctm̃ ẽ
ignis. vñ ⁊ igne supplicij punit̃. vt g̃ hic ignis extig
uat̃. i aq̃ baptisatus ẽ. Aq̃ etiã sordes abluit. siti ex
tinguit. ymaginẽ reddit. ita gr̃a spũsc̃i i baptisma
te sordes pctoꝝ abluit sitiz aie verbo dei restrigit. yma
ginẽ dei ꝑ culpã amissã restituit Et ex loco dñs i aq̃
ẽ baptisatus. trahit̃ argumẽtũ. q̃ i alio liquore q̃z
in aq̃ nõ pot̃ fieri baptism? In aq̃ etiã vniformiter
baptismus ꝓsecrat̃. q̃ a vertero latere aq̃ manauit
⁊ q̃ nullus liquor adeo ad abluẽdũ valz. ⁊ apõ oẽs
faciliter acq̃rit̃. ne se aliqs ꝓpter inopiã excuset Et li
cet spũs mũdet iterius. tñ necãria est aq̃ lauatio q̃
sic ex duob⁹ ẽ hõ. s. ex corpe ⁊ aĩa. sic ex duob⁹ renas
cit̃. s. spũsc̃o ⁊ aq̃ Scm̃ ẽ ãt vt cũ baptisaret̃ a iohãne. fere oĩs ꝓpls terre illius. i. multi de oĩ ꝓpło. ⁊ ie
su a iohãne baptisato. ac post baptismũ de aq̃s ascẽ
dẽte. ⁊ ꝓ baptisandis vt spũm sc̃m acciperẽt. orãte
aptũ est celũ. i. iestimabilis splẽdor factus ẽ circa
xp̃m. ⁊ tãtus fulgor circũfulsit eũ. ac si celũ empireũ
aptũ videret̃. celoq̃ aereo ⁊ sidereo reseratis. splen
dor celi empirrei terris ifũderet̃. Nõ ꝙ celũ tũc di
visũ fuerit. nõ ei illa opatio in corpe celesti sz i aere
fuit. sz q̃ apiri videbat̃. sic i chorusc̃atiõe solet fieri
in q̃ celũ apiri videtur. ⁊ ꝓ hoc significabat̃ gl̃iaz ce
lestem apiri credẽtibꝫ in xp̃m. ⁊ ꝙ renatis apitur ⁊
patet ianua regni celestis ⁊ aditus i celũ. q̃ ꝑclusus
fuit hoĩ ꝑ peccatũ. Vñ crisſ. Siquidẽ in eius baptis
mo aperti sunt celi vt dicas etiaz cum tu baptisaris
hoc invisibiliter fieri. iã vo te ad celũ vocãte. nihil
q̃z in terra ꝓnunc habere suadẽti. Et ite. Dicit ãt
apertũ est celũ tanq̃z hactenus reclusũ fuisset. Jam
aũt ovili supno⁹ ifimo in vno redacta. ⁊ vno exũte

ofm paſtore celū patuit. ⁊ hō terricola aggregatus eſt āgelis Ihū ⁊ beda Jeſu aūt baptiſato ⁊ oāte ap/tū eſt celū q; dū co;pis būilitate dīs vndas io;da/mis ſubtr. dimtatis ſue potēria celi nobis ianuas pādit. dūcz caro innoxia frigētibz tingit aḡs oppo/ſita quondā nortis rōphra extiguit ignea Hec beda Jn hoc etiā p ieſu baptiſato ⁊ oante celū aptū eſt. ſignificat p oō mūdi ⁊ ſcī hoīs celū penetrat. Ora/uit aūt xp̄s vt nos informaret ad oandū poſt bapti/mū ⁊ vt oſtenderet nobis oādi ordinē ⁊ nccitatez. or/dinē q; ad hoc p placet oō. oz prius mūdari ⁊ bap/tiſari cz oare. nccitatez q; baptiſmus gr̄a indiget p oōez ꝓſeruari. ⁊ vt daret exemplū p in receptōe ſacroꝝ dz mens hoīs in deū eleuari Ihū beda p ibi/ſus cuius oīa q̄ p̄tis ſunt baptiſatus oaſſe memo/rat. ad nos informādos actū nō dubitat. qbz poſt lauacz baptiſmatis vt aula celi pādat. ido nō ocio/ſe viuēdū. ſz ieiunijs p̄cibz atcz elemoſinis ē inſiſtē/dū. q; ⁊ ſi pctā ſunt oīa in baptiſmo larata. non ad/huc tñ eſt carnis fragilitas ſolidata. Nā q̄ſi trāſito mari rubro gratulant̄ ſubmerſos egyptios. ſz in de/ſerto mūdane ꝓuerſatōis hoſtes occurrūt alij. q̄ du/ce xp̄i gr̄a nro ſudore vincāt. donec puenjamus ad p;iam Hec beda. Et deſcēdit ſpūſſanctus viſibili/ter in colūbe ſp̄e ac reqeuit ſup eū. ſedēs ſup caput ip̄i? Deſcēdit inḡ nō p gr̄az q; a p;io inſtāti ꝓceptōis ſue plenus fuit ſpūſcō ſz deſcendit in ſignoviſibili. ⁊ hoc triplici rōe Primo ad indicādū alijs q̄ in ipo cēt plenitudo gr̄e Scdo ad innuendū alijs q̄ in ba/ptiſmo dat ſpūſſanctus accedētibz nō ficte. Tertio ad oſtendū q̄ ipe eſt q̄ p ſpūſanctū baptiſat mun/dādo a ſorde Apparuit āt in co;pali ſpecie colūbe. q̄ tenus mitē ⁊ ſimplicē ſine felle oīcz amaritudine eū cēt nos p mā ſuetudinē colligere eū vemiſſe. ſecz mā/ſuetos ⁊ būiles inhitare oſtenderet. Jō etiā in colūbe ſpecie appuit. vt in hoīb⁹ hūrib⁹ caritatē dei. q̄ p̄ci/pue in colūba eſt. ſpūſanctū eē deſignaret Ihū criſt. Jō aūt ſpūſſcūs ſp̄em colūbe ſuſcepit. qm̄ p;e oīb⁹ alijs hoc cultrir ē caritatis Oēs aūt ſp̄es iuſticie q̄s hūt ſui dei in vitate. p̄ñt hoc ſerui dyaboli in ſi/mulatōe. ſolā aūt caritatē ſanctiſpūs nō p̄t imūdus ſpūs imitari Jdo g̃ hāc priuatā ſp̄em caritatis ſibi ſuauit ſpūſſanctus. q; p nullius teſtimoniū fic cog/noſcit vbi ē ſpūſſcūs. ſicut p gr̄am caritatis Et ſm eūdez crix. rñdet etiā figure veteris teſtamēti Sicut em̄ in diluuio colūba apparēs ⁊ ramū virētis oliue deferēs. oſtendit ſignū clemētie dī hijs q̄ reſidui fuerūt ex aḡs diluuij. ⁊ oēm orbis terraz trāquillitatē an/nūciauit. ita ⁊ nūc in baptiſmo vemēs ſpūſſcūs in colūbe ſpecie oſtendit ſignū dine clemētie q̄ virtute bap/tiſmatis ⁊ pctā remittit. ⁊ gr̄az ꝓfert ⁊ liberatorē no/bis demōſtrās p ramo oliue. adoptōez generi hūa/no affert Nihilominus tñ oīs baptiſatus ſeptē vir/tutib⁹ in colūba ſignificatis. dz repleri ⁊ pfici Qui cūcz ei ē pfectus. dz eē pfectus q̄tū ad ſeipm. q̄tū ad primū q̄tū ad deū. ⁊ oīa iſta ſignificant p p;ie/tates in colūba reptas. q̄tū ad ſeipm duplici p;ie/tate. q; colūba habet geminū p cātu. ⁊ caret felle ſic homo debet habere in ſe ctritionē p pctis. ⁊ geminū cū lachrymis ⁊ debet carere felle amaritudinis pcti ⁊ ira irrationabili. q̄tū ad primū triplici p;ietate

Capitulum xxi.

q; colūba roſtro nō ledit. ſic nec ſcūs cuicz detrahit. vnguib⁹ nil rapit. ſic ſcūs aliena nō recipit. pullos alienos tamcz ſuos paſcit. ſic ſcūs p ſuā ꝓpaſſiōez in/digentib⁹ ſua tribuit. q̄tum ad deū duplici p;ieta/te. q; colūba ſup aḡs reſidet. vt vmbra accipitris ſi aḡ p;euiſa mergat ſe ⁊ euadat. ſic ſcūs p fluēta dine ſcripture reſidere ⁊ oculū hē dz vt dyaboli furias ⁊ incurſum euadere ḡat. meliora grana eligit ⁊ mū/da reſcit. ſic ſcūs ſanas mias quib⁹ paſcat eligit ⁊ in ſolo deo in quo puritas ſumma eſt recreat Ihū ſicut colūba in cauernis petre midificat. ſic ſcūs in plagis mortis xp̄i q̄ petra firma eſt midū. i. ſuū refugiū ⁊ ſpē ponit. Etvox patris teſtimoniū filio p;ebētis in tonu/it. ⁊ audita eſt de ſublimi. ſ. de nube. d. Hic eſt filius meus dilcūs p;e ceteris. q; nō adoptiuus vt ceteri. ſed naturalis Ihū criſt. Suus vicz nō p adoptōem gr̄e. necz p elcōem creature ſed ſuus p;ietate gene/ris ⁊ veritate nature. Etvox ait hiero. ſedit colūba ſu/p caput eius ne q̄s putaret vocē p;is ad iobēm factā nō ad dīm Jn quo mihi ꝓplacuit. i. in quo voluntas mea ꝓplebit de ſalute generis hūani. Alius vo euā/geliſta ſic dr. Tues filius meus dilcūs in te mihi cō placui. i. in te ⁊ p te ſtitui qd̄ mihi placet facere. et q̄ agenda ſunt agere. i. genus hūanū redimere. Vel mihi ꝓplacuit. i. ꝓplete ⁊ totaliter placuit. mihil eī vo/luntati tuo diſplicuit in eo fic in nobis q̄ prius ſumuſ na/tura filij ire. Ihū ber. Vere em̄ hic eſt in quo nō ē qd̄ p̄ti diſpliceat. qd̄ oculos maieſtatis offendat. vñ et ipe ait. Oīa q̄ placita ſunt ei facio ſp. Donet nobis dīs ieſus q̄ ſp placet p̄ti vt nos p ipm mereamur pla/cere ſibi. Scom beda. tm̄ duranit ſplendor q̄diu p̄/nanor audita ē ⁊ cū ea termīatus eſt. Jpm aūt filiū audire. hunc credere ⁊ obedire p̄ nos ammonet. d. Jpm audite. Cui ei miſi ſapie. iuſticie ⁊ veritati cre/dere demus Ihū ber. Jpm inqt audite. Ecce dñe ieſu vel nūc iā loqre. licentiā loquēdi hēs a p̄e. q̄diu vir/tus ⁊ dei ſapia q̄ſi infirmus aliqs ⁊ inſipiens lates in pplo. q̄diu nobilis rex ⁊ rex celi fabri filiū te pate/ris appellari piter ⁊ reputari. O būilitas virtutis xp̄i o ſublimitas būilitatis quātū ꝓfundis iuſticiā mee vanitatis. pauz aliqd ſcio vel magis ſcire mihi vi de/or ⁊ iā filere nō poſſū ip̄udēter ⁊ ip̄rudēter me inge/rēs ⁊ oītans. ꝓmptus ad loqndū. velox ad docēdū tardus ad audiēdū. ⁊ xp̄s cū tāto tpe filebat cū ſeipz ſic abſcōdebat. nūqd inanē gl̄az metuebat. qd timo/ret ab iam gl̄a q̄ ē vera gl̄a p;is. vticz timebat ſz nō ſibi. nobis timebat ab illa quib⁹ nouerat cē timēdū Nobis tacebat ⁊ nos inſtruebat. tacebat ore ſz ilīru/ebat ope. ⁊ qd̄ poſtea docuit vbo iā clamabat exēplo Diſcite a me q; mitis ſū ⁊ būilis corde. nā de infan/tia dīm pauz aliqd audio. Extunc iā vſqz ad būc. xxx. annū mihil inuemo. Nūc vo iā nō p̄t latere q̄ tā ma/niſeſte demōſtratur a p̄e. hoc ber. Et hoc eſt auctas ouā ſupra allegaui. per quā apparet quō ſiluit dīs ieſus ad nrām inſtructōem. ⁊ tacendo ore inſtruxit opere. Ipſius igr̄ exemplo ſtude ⁊ tu taciturnitati. q; q̄ de oīb⁹ tacet. de oīb⁹ pacē habet. Etude inqz ⁊ nite/re. q; vt ait ambro. Rarior eſt em̄ tacendi virtus q̄ lo/quendi. Vidiſti ergo vbiqz in dño ieſu būilitatē re/lucere q̄ eſt virtus magnifica ⁊ valde nccāria eo q̄ ſu/perioſius q̄renda ⁊ etiā affectuoſius amāda

ē. q; dñs in singulis actib; suis studuit eā signāter obſuare. ⁊ erēplū inde alijs oñdere Sic ḡ in loco ꝓpere excellētissimo tota trinitas mō singulari se manifestādo appuit. large apitōem accipiēdo. ⁊ sic trinitatis pītia baptismus ꝓsecrat ꝑ Pater apparuit in uoce. filius in hoīe seu carne. spūs scūs in colūba. Differēter tñ q; filius appuit ī hoīe in vnitate suppositi. Johan. j. sed in apparitōe aliaꝝ psonaꝝ erat vnio p modū figmi. Caro em̄ vnita erat filio in vnitate suppositi. ux aūt ⁊ colūba nō hēbant vnitatē suppositi cū pte ⁊ spūsancto. sz tm̄ in p̄sentatōe figmi In colūba ḡ fuit spūs. non spūs fuit in colūba. que ei tm̄ nō fuit vnita. nō ei fuit incolūbat? q; pter naturā būanā nūq̄ vnq̄ creatura fuit tō psonaliter vnita nec infuit ei p̄ gēam. sz p apparitōem ⁊ signū. q̄ pacto officio suo post apparitōem in primordialē ⁊ placentē materiā redijt vñ sumpta fuerat. sicut etiā sentiꝫ de alijs figuris in q̄b dñs apparuit Apparuit aūt misteriū trinitatis dño baptisato ⁊ nō cū baptisaret. q; cū nō egeret gīa mūdante. nō est baptisatus baptismate suo sz iobānis. baptismus āt iobānis dabat in noīe vēturi. baptismus vo xpi dat in noīe trinitatis. ⁊ iō nō decuit in actu baptismi. sz postea nomē trinitatis explicari vt distantia pateret īter baptismū Jobānis q̄ nō in noīe trinitatis dabat ⁊ iter baptismū xpi cui ux forma ſuabat Et p̄talē appitōez trinitatis baptisato xpo fcām. figmificatū fuit q̄ baptismus deberet ꝓferri in noīe p̄is ⁊ filij ⁊ spūsancti. In primitia tñ eccīa ad tps collatus fuit baptismus in noīe xpi vt nomē xpi ī reuerētia hēret maiori. ⁊ ad excludēdū illoꝝ errorē. q̄ vtutē baptismi attribuūt ministris dicētes ego sum pauli. ego sū cephe. ⁊c. sz illis causis cessātib; redijt eccīa ad formā p̄dcāz Et post hic triplex effect? baptismi quē baptismus causat. marie p? passiōem xpi. s. celi aptio q; celoꝝ regna patēt renatis ī baptismo. spūsancti missio cui? gīa actonū ꝓfert in eo. ⁊ paterna locutio q̄ baptisatos regenerat ī filios adoptōisq̄ sibi ꝓplacēt. q; p baptismū de filijs ire fiūt filij gīe. ⁊ regenerati in spez vite eterne Considera ux singula diligēter. ⁊ erige aīm vt apto iā trinitatis celo sursū ferāris ī deū. In būilitate quoq̄ mētis pfiste. vt spūsancti dono ⁊ paterno colloq̄o numerari mereris Ūñ anſ In iordane sub manu iobānis se ad baptismū īclinans paternā vocē audiuit. ⁊ spūsancti aduentū in colūba suscepit. vt nos doceret in būilitate mētis. q̄ p iordanē notat. iordanis ei descēsio coꝝ iterptat debere ꝓsistere. ibi q̄ supni p̄is honorari colloquio ō quo dr. q; cū simplicib; sermocinatio eius. ⁊ spūsancti pītia sublimari q̄ supꝝ būiles requiescit. ⁊ hoc sub manu iobis q̄ dei gīa dr. vt eidē gīe quicqd a deo pcipimus ñ nostris meritis asscribamus Hec anſ. Fuit āt baptismus in mari eneo. i. in lauatorio p̄figuratus. q̄d ante templi ītroitū hierosolimo erat collocatū. Sacerdotes ei q̄ templū dñi ingressuri erāt. in lauacro illo se lauare necē hēbant. ita oēs qui volūt ītrare in celeste templū dñi. necesse hūt p̄ri? p baptismū lauari. Duo decim boues enei mare portauerūt. q; xp̄i. apli baptismū xpi p totum mūdū dilatauerunt. Lauatoriuz circūrectū ⁊ ornatū erat speculis mulierū. vt ingressuri templū videret. si aliquā maculā vel indecētiā haberet. sic baptismus requirit ꝓsciētie pfectionē pcati displicētiā ⁊ cordis ꝓtritionē Illud etiā figura tū ē in naaman syro gentili ⁊ leproso. q̄ ad iussum helisei septies in iordane baptisabāt. ⁊ sic ab oī lepra sua mudabat. Per septenā aq̄ iordanis lotionē p̄figurauit helizeus septē mortalium pcōꝝ ī baptismo ablutionē Caro naaman facta est vt caro pueri. ita peccatores efficiunt mūdi sic puuli. Illud etiā p̄figura tū est in trāsitu iordanis. qñ filij isr̄ ītrauerūt terrā p̄missionis. q; prius trāsiuerūt iordanē figurā baptismatis. Sic oz oēs p lauacrū baptismi trāsire. q̄ desiderāt ad verā terrā p̄missionis puenire Circha testamēti q̄ in medio iordanis stabat. xp̄m q̄ in iordane baptisandus erat figurabat Duodecim lapides quos pp̄lus tulit de iordanis alueo p memoriali ppetuo. sunt. xij. apli. q̄ p orbē terrarū testificati sūt baptismū xpi. Circa p̄missa est sciēdum. q̄ dñs baptismū suū īstituēdū īsinuauit. ⁊ īstituit. īstitutum ꝓfitmauit. Institutū īsinuauit verbo facto. verbo cū dixit missi q̄s renatus fuerit er aq̄ ⁊ spūsctō ⁊c. facto q̄ baptisatus ē a iohāne. Instituit facto ⁊ verbo. facto q̄ discipli baptisabāt eius auctoritate. verbo q̄ misit discipulos ad p̄dicādū ⁊ baptisādū. Institutū cōfirmauit ⁊ fco ⁊ verbo Facto q̄ de ei? latere sanguis ⁊ aq̄ exierūt. Verbo q̄ post resurrectōez discipulos misit in mūdū vniuersū p̄dicare ⁊ baptisare Hic gīa huius tanti sacramēti. s. baptismi primo a xpo incitati. de sacramētis aliq̄d videamus Circa que sciēdū. q̄ celestis medicus humani generis reparator tali mō sanauit egrotū fiē optīe ꝓtebat Egrotus hō est. morbus āt originalis culpa est Origo vitius culpe licet principalit fuerit ex ꝓsensu rōmis occasionē tñ sūpsit ex sensib; carnis Ad hoc ḡ q̄ medicina rūdeat morbo. oportuit q̄ nō tm̄ eēt spūalis verūetiā aliq̄d hēre de sensibilib; figmis. vt hīc sensibilia fuerūt aīe occasio labēdi. ita eēnt ei occasio resurgēdi. ꝓterea medicina nēi vulneris. ꝓuenit ī eccīasticis sacramētis. Justituit āt deus sacra diuersimode q̄dā. s. aīi aduērū suum. vt mētimonū ⁊ pīam. sz hec duo ꝓfirmauit ī lege euāgelica. ⁊ ꝓsūmauit. dū nuptijs iterfuit. ⁊ dū pīam p̄dicauit. Alia q̄q̄ sacramēta solus xp̄s īstituit. baptismū quidē ipm̄ suscipiēdo. ⁊ deinde formā dādo. ꝓfirmatōez manuū ꝓuul īponēdo. vnctōnē discipulos ad curādū mittēdo. eukaristiā ꝓficiēdo ⁊ dādo discipulis īminēte passione. sacrm̄ corꝑis ⁊ sanguis sui. Institutaq̄ sūt sacramēta multiplici de cā. Primo igit ꝓter būiliationē. magna ei būilitatis exhibitio est in istis visibilib; ⁊ hoīe multū īferioribus. a do q̄rere salutē quā superbia p̄didit. Secdo ꝓter eruditionē. q̄ rapit ⁊ p̄mouet. Tertio ꝓter ꝓgruētiā. q; homo ꝓpcim̄ se subdit p affectū rebus corꝑalib; iō decens fuit vt deus p quedā signa corꝑalia spūalez adhiberet hominibus medicinā. Quarto ꝓter exercitationē qua homo ociuz ⁊ noriā occupationē deuitet. ⁊ se in bono missam audiēdo. eukaristiā suscipēdo ⁊ filia faciēdo exerceat. Quīto ꝓter ꝓgruitatē medicine. q; cū

medicus sit deus ⁊ hō. ꝑgruēter medicina dꝫ ꝓtine re aliqd dīnū. s. inuisibilē grām. ⁊ aliqd hūanū. s. visibilē gre formaz Sexto est ꝑgritas ex pte infir mi. qꝛ cū infirmus sit hō. ꝓstās ex coꝛpe ⁊ spū. spūs āt in coꝛpe. nō bñ capiet spūalia nisi in coꝛpiw. cō gruū fuit dare medicamēta spūalia in rebꝫ coꝛpali bus. sic pillule dāt in nebula. Septimo ꝓpter argu mentū meriti. multū em̄ valet ad meritū. qñ deo cre dit in his vbi hūana rō nō ꝑbet exꝑimentū. Consi stit aūt sacrm in rebꝫ ac factis ⁊ dictis. Res sacra mētales sunt vt aq̄ oleū ꝛc. Fcā vt baptisandoꝝ sub mersio. inflatio ⁊ hmōi. Dicta. vt ut scē trinitatis inuocatō oꝛō ꝛc Sacrm ē visibile signū inuisibilis gre vt cū qs baptisat. ipsa exterioꝛ coꝛpis ablutio quā videmus. signū ē interioris ablutois aīe. q̄ cō sistit in pcoꝝ remissione quā nō videmus Educti q̄dem sumus de egipto ꝑ baptismū tāꝫ ꝑ mare ru bꝝ qꝛ sanguine xpi ꝓfecratū. mortuis inimicis. i. pctis nīis A morte quippe xpi ⁊ sanguinis effusiōe bꝫ baptismus vtutē ⁊ efficatiā. sicut ⁊ alia facta. si ue añ legez siue in lege. Per hūc em̄ xpus pctā que facta sunt dimittit. adiuuat ne amplius fiāt ꝓducit vbi oīno fieri nō possint. Ratio numeri sacōꝝ est. qꝛ ordinat ꝓtra triplicē culpā ⁊ quadruplicē penaz Cū baptismus ordinat ꝓtra pctm̄ originale. pmā ꝓtra mortale. extrema vnctio ꝓtra venale. confirma tio ꝓtra imꝑtentiā. ordo ꝓtra ignorātiā. eukaristia ꝓtra malicīā. matrimoniū ꝓtra ꝓcupiscētiam quaz tpat ⁊ excusat. Quia ꝛo caracter est signū distincti uū indelibile spūale. ideo nō ꝓfert in sacrmētis q̄ solent iterari sicut est pma. matrimoniū. vnctio. ⁊ eukaristia Baptismus ꝛo ⁊ confirmatio ⁊ ordo cara cteres ip̄rimūt. ꝑquos indelibiliter ip̄ressos semꝑ distinguunt q̄ recipiūt. Per baptismū cū fit distin ctio fideliū ab incredulis ꝑfirmatōnem fortiū ab infirmis. ꝑordinez clericoꝝ a laycis. vnde nullate nus pōt iterari Et q̄uis hec tria facta ꝓpter caracte ris impressionez nō iterent. cū cōe est hoc oīm. non iterari sup eandem psonā ⁊ materiā. ⁊ ex eadem cā ⁊ hoc est ideo. ne fiat ꝓtumelia sacramento. Ex hoc em̄ credi posset q̄ sacramenta pꝛius dispensata fuis sent inefficatia ⁊ inepta.

¶ Oratio.

Clementissime ihesu qui p manus iohannis baptisari voluisti. quia fidem quā in primo lauacro p̄misi. irritā feci peccādo. ad scām recurro lauacꝝ. penitendo. Confiteoꝛ tibi deus ego peccatoꝛ ⁊ reus. me grauiter peccasse. cogitatōe. lo cutōe. opꝫ ⁊ obmissiōe. innumerabilia sunt peccata mea ⁊ circūstantie coꝝ. non tm̄ me in laqs adduri pctoꝝ sꝫ ⁊ multos q̄ mea suasiōe exēplo negligētia vel occasiōe aliq̄ peccauerūt. ꝑ quoꝝ ⁊ meis obmite ꝛeꝛeꝛ pctis. vt oīa nobis indulgeas misericoꝛ diter ⁊ absteꝛgas Amē. ¶ De ieunio ⁊ temptatōib⁹ dñi Coꝛresponder euāgelio Ductus ē iesus in deser tum a spūsancto ꝛc. ¶ Capitulum. XXII.

Postquam dominus

iesus fuit baptisatus regressus est ab ioꝛ dane plenus spiritusancto plenitudine superhabundantie. de cuius plenitudine nos om

¶ Capitulum. xxii.

nes accepimus Et incōtinenti ac fine mora ductus est spōtanee in desertū sup̄ quendā montē mire alti tudis dictū quarātena q̄ est inter hiericō ⁊ hirlm̄ di stās ab hiericō duobꝫ miliarlbꝫ ⁊ a hirlm̄. xij. vel cir ca. In p̄dcō deserto latrones morari solebāt q̄ lo cus vocaf domyn qō sanguinē sonat ꝓpter effusionē sanguis quā ibi latrones faciebāt Spaliter domyn est casale vbi ille q̄ descēdit a hirlm̄ in hierico inci dit ī latrones q̄si circa mediū invia q̄ de hierico du cit in hirlm̄ a pte australi deserti q̄rantene. deinde ē bethania ⁊ bethfage ⁊ hirlm̄ ⁊ tranfit via in latere au strali mōtis oliueti. Quia q̄ homo q̄ ibi incidisse dꝛ in latrones gerebat figurā a de q̄ a demonibꝫ est vict? ꝓueniēs fuit vt ibi hist̄oriali ⁊ ꝓm rē xp̄s suparet di abolū vbi figuraliter ⁊ ꝑ similitudinē dyabolus dꝛ hoīez supasse primū. vñ dꝛ q̄ samaritanus ead̄ via descē dit. q̄ carne indut? filiꝰ dei q̄ est custos hoīm eaīdē temptatōes ibi sustinuit. Pugnaturꝰ quidē dñs cū dyabolo in desertū secessit. vt nobis oñderet q̄ qui ꝑfecte laqos temptationū eius vult supare. nō solū turbas demonū. sed etiā societatē malog hoīm ali q̄s quidē coꝛpe. sp aūt mente dꝫ vitare ⁊ fugere. exē plo illius q̄ in regali aula ⁊ inter turbas ꝓlares po situs dicebat. Ecce elōgaui fugiens ⁊ mansi in soli tudie. Nos ḡ exēplo xp̄i ⁊ iobis agitemur a spūscō nō ꝓꝑpocrisim a maligno in desertū locū solitudi nis. vel saltē in desertū nīi pectoris ⁊ ꝓtemplatōis vt q̄si a strepitu mūdi melius deo vacemus. ⁊ ī mē te sēm̄ deserentes q̄si manna defti sola eterna gau dia esurire discamus Ductus igr̄ iesus a spūscō qꝛ hūanitas xp̄i erat oꝛganū dīnitatis. ⁊ iō ad oīa agen da monebaf instinctu spūsci Hoc ḡ motu iuit in de sertū locū vt ibi spm̄ in oꝛōne ꝓ nobis deo p̄i offer ret. ⁊ ieiunio carnē innocentē ꝓ nobis macerare et exēplū q̄ fidelibꝫ daret vt se deo ꝑ ieiunio ⁊ oꝛōez of ferant. Nō iuit inuitus sed voluntate pugnandi. ⁊ vt temptaref a dyabolo. ꝑqō insinuaf q̄ aggrediēs de sertū pme fortius temptaf ab hoste. iurta illud. Fili accedens ad seruitutē dei sta in iusticia ⁊ timore. ⁊ pre para aīam tuā ad temptatōz. i. ad resistendū tēpta tioni q̄ imminet tibi. Iō aūt ductus est a spūscō qui euz designauerat in bapo. qꝛ quos ille replet mittit ad pugnā ⁊ ꝑbet eis fortitudinē. Iō duci voluit ī de sertū. i. locū certamīs in quo pugnaf aspis. qm̄ adā in paradiso delicijs affluens victus est oblectamētis Iō temptari voluit vt temptatōnes supando nobis ptātem supandi tribueret. sicut ⁊ mori voluit vt mor te sua nram̄ destrueret. ⁊ hoc post bapm̄ ⁊ ieiunīū. ꝑ hoc nobis insinuās q̄ p̄ lauacꝝ regeneratōis ⁊ gre ceptōem. post laborē ieiunij ⁊ scē vite ꝓfectū. statī dyabolus temptatoꝛ accedit ⁊ actius in nos surgit. vt nos a ꝓposito religionis auertat. ⁊ q̄ ꝓficientibꝫ ⁊ ad meliora tendētibꝫ inuidet ⁊ insidiatur. ꝓpter qō tunc magis cauendū est. qōq̄ bonos magis q̄ ma los tēptat. qꝛ ꝑm greg. illos tēptare negligit quos sequieto iure possidere sentit. Et ꝑm ysi. tūc maxīe impugnaris cū te impugnari nescis Hec em̄ q̄tuoꝛ .s. baptismus. desertū. ieunīū. ⁊ temptatio ficordi nata fuerit in xp̄o q̄ p̄ro fuit baptisatus. scōo in de sertū ductus. tercio ieiunauit. quarto tēptatus fuit

in quo figmificaf q̄ p̄us debet esse in nobis ablutio a pctis. scō subtractio a mūdi illecebris. tercō exercitatio in ieiunijs. q̄rto est oppugnatō ab hostiū insidijs. In figura hmōi q̄tuor occurrunt ꝓlo israhelitico. prīo mare rubꝝ. scō desertū. tercio sitis & fames. q̄rto hostiū insultus. Baptisatus igr dñs solitariā ac duram vitā & pñam ꝓstāter assūpsit vt fideliū mentes ad pfectōis aggressionē erigeret. vt ad grauia pferenda firmaret. nō ei ꝓpter se sed ꝓpter nos hremū adijt. vt viz suis pfectis imitatoribꝫ vitā hremiticā ꝓsecaret. instruēs nos nihilominus fm crīm. vt vnusq̄sq baptisatoꝝ relictis mōi illecebris & societate p̄uoꝝ bimis p̄ oīa debeat fuire mādatis. Ex hoc reputant q̄dā fideles devoti tpe ist̄o ieiuniū obseruantes & p hoc se exponere ut in dextro ꝓfigurātes. Voluit āt xp̄s pñaz agere. nō q̄ egebat. sed vt ad pñam nos moueret. et pñam nobis exēplo ostenderet. Vbi docet tria q̄ dēbent esse in pñavera & fructuosa. Primo dz esse pura vt deo placeat. q̄ post baptisinum statim fecit pñam. Scōo debet esse aspa vt carnē domet. q̄ fec̄ pñam in deserto. nō in loco delicioso. Tercio dz cē discreta ne nimis excedat. q̄ xp̄s ductus ē a spūsc̄o. nō q̄ ductore indigeret. sed vt nobis ostenderet. q̄ in pñia agēda. ductore indigemus discreto. Et venies dñs in desertū ieiunauit q̄draginta diebꝫ & q̄dragīta noctibꝫ nihil interim māducās. Vbi signāter noctibꝫ addit. ne in nocte comedisse putaret. Ite in signū q̄ nocē hēmus & diebꝫ ꝓsperitatis & noctibꝫ aduersitatis ꝓtra diabolū nos munire. q̄ nūq̄ cessat tēptando nos ip̄ugnare. Ieiunauit quidē vt aduersus tēptatōes exemplū ieiunādi nobis daret. q̄ fm basiliū volenti pugnas tēptationū superare. sobrietas necc̄aria ē. & spāliter vt ostenderet q̄ innocētia baptismalis piclitat̄ invita voluptuosa. q̄ q̄ xp̄i sunt vt baptisati q̄ sunt mēbra xp̄i. & xp̄m induerunt ꝓsepulti morti eius. dēbent carnē suā crucifigere cū ꝓcupiscentijs suis. & estimare se mortuos sup terrā. spū mortificādo fcā carnis. Ihū crīs. Et āt discas q̄ magnū bonū sit ieiuniū. & q̄ste aduersus diabolū scutū est maximū & q̄m p̄ lauacꝝ ñ dēbitꝫ & ebrietati & mēse abūdāti sz ieiunio īcēdere oz. ꝓpter hoc & dñs ieiunauit. ñ eo idigēs sz nos erudiēs q̄bꝫ pctā q̄ añ lauacꝝ erāt dñatio vētris introduxerat. Quēadmodū ei si aliq̄s egrotāt̄ sanū cū fecisset. iubet nō facere illa ex q̄bus egritudo ꝓtigerat. ita vticz & hoc p̄ lauacꝝ ieiunū cōtraviciū edacitatis ipe īduxit. Ihā & adā de paradiso incōtinētia vētris eiecit. & diluuiū q̄d fuit sub noe illa ꝓmeruit. & fulmina in sodomitas ipa deduxit. Ira & iudei maxima opati sunt ab ebrietate & delicijs mala. ꝓpter hoc & ipe ieiunauit. nobis vticz demōstrās formā salutis. Ihū & ābro. Hoc ei fecit cā salutis nrē. vt rē vtilē nō solū doceret vbis. sz etiā exēplis īstrueret. Qualis āt xp̄ianus es. cū xp̄o esurijēte tu reficieris. Ille ꝓ salute tua famē sustinuit. tu ꝓpcīs tuis ieiunare formidas. Et ite ꝓ. nihil tā ce cū q̄z sc̄aris suauitatis piculū. q̄ dū mlcet aī vitā obruit & sēsū mētis illudit. Merito igr dñs nē ies? xp̄s ieiunio suo atq̄ exēplo. aduersus voluptatū īformat illecebras. & tēptari se a diabolo dñs oīz patit vt īillo ōs voluptates vincere discerem? Decamb. Et sciendū q̄ xp̄s ꝓpter īfirmitates nr̄as vt eas curaret. diuersas ī se medicinas accepit. Curauit nos p dietā q̄ ieiunauit xl. diebꝫ & noctibꝫ. Per electuariū. q̄ & corpus & sanguinē dedit ī cena discipulis suis. Per sudorē. q̄ factus est sudor eius sicut gutte sanguis decurrētis in terrā. Per emplastrū. q̄ facies eius sputo illita fuit. Per potatiōez. q̄ acetū felle mixtū. Per minutiōez. q̄ clauis & lācea vulneratus ē. Cōsidera hic & attēde īspice dñz ieſuz. pluriū ei vtutū tibi mōstrat exēplū. Ihā vadit in solitudinē. ieiunat orat. vigilat. in terra nuda iacit & dormit. & hūiliter ac pacifice cū bestijs quersat. Cōpatere igit̄ sibi q̄ semꝑ & vbiq̄ & maxime hic vita sua penosa est. et corpis afflictiua. ac eius exēplo discere etiā in his exercitari. Quatuor ei hic tāguntr̄ q̄ spūalis exercicij sūt. & mirabiliter seiuicē adiuuāt. s. solitudo. ieiunīū. oō. & corpis afflictio. & p̄ista maxīe possum⁹ ad puritatē cordis pueīre. q̄ vticz minimū ꝓptāda est. eo q̄ in se quodāmō oēs vtutes ꝓphēdit. & remotionē oīm viciorū ꝓtinet. q̄ cū vicijs vel defectu vtutis nō stat puritas cordis. Et ꝓpterea in collatiōibꝫ sc̄ōꝝ patrū traditr̄. q̄ totū exercitiū monachi dz cē ad puritatē cordis habēdā. Per hāc ei hō meret deū videre. dicēte dño in euāgelio. Bti mūdo corde qm̄ ipi deū videbūt. Et fm bern. Qui clarior ē. deo ꝓpinq̄or est. cē aūt clarissimū quemlibet est. Ad hāc hñdā multū valet oō feruēs & assidua. Sz oō cū crapula & corpis mollicie seu ociositate paꝝ valz. & iō req̄rit ieiuniū & corpis afflictō. discreta tñ. q̄ idiscreta oē bonū ip̄edit. ꝓpterea ad oīz p̄dictoꝝ ꝓsūmationē vidētr̄ facere solitudo. Ihā cū tumultu & strepitu ñ pōt decēter fieri oō. Et videre aut audire multa. vix potest fieri sine ip̄uritate offensa q̄ mors intrat p̄ fenestras sēsuū ad aīas nr̄as. Et ꝓpter supuenientes sepe relaxatr̄ abstinētia. & corpis afflictio. Et iō q̄re solitudinē & sepate a tumultu. si vis deo ꝓiūgi. & p̄ puritatē cordis eū videre. Fuge collocutiōes ꝓpter taciturnitatis custodiā. iterdū etiā a bonis cessa eloq̄is. iuxta illud ꝓphē. obmutui & hūilatus sū & silui a bonis. Nō q̄ras novas amicitias. q̄ nova īmicitias pueniunt colloq̄a ip̄edimenta. Nō ipleas oculos vanis fantasmatibꝫ vanis & oīa q̄ quietē aīe & tranquillitatē mētis pturbāt fugias tāq̄ venosa & aīe inimica. Nō ei sine cā pōes sc̄i petebāt loca solitaria. & mādabant bis q̄ī cenobijs remanebāt. q̄ essent ceci. surdi & muti q̄ sic meli⁹ poterāt deo ꝓiūgi. Ihū crīs. Qui spūsc̄us descēdit sup dñm nēm statī expulit eū in desertū. Qui monachi habitāt cū parētibꝫ suis si descēderit spūs sc̄us & māserit sup eos. expellit eos de domo. & ducet eos in solitudinē. Spūsc̄us nō libēter habitat vbi turbe & frequētia & dissensiōes & rixe sunt. sz ꝓprie sedē hz solitudinē. Denicz & dñs noster erat in die cū discipulis. sz q̄n volebat orare intrēbat⁹. solus recedebat. Et nos g̃ si volumus orare plus ꝑ ī publico. hēamus cellulā. habeamus agros. hēamus deserta possumus & vtutes habere de fratribꝫ & solitudinē habē. Ihū & aug. Fratres carissimi q̄ diu possumus ociosis fabulis & detractōibꝫ ac scurrilitatibꝫ cū cēsi finē studeamus sibi ip̄onere. & totis viribꝫ de ip̄edimētis mūdi istius. fugiēdo alios locos q̄rere q̄ibꝫ

p salute aīe nre orōi ⁊ lectōi possumus intendere. Igit̄ a toto affectu ⁊ posse tuo conetis imitari dīm iesū in solitudine ieiunio .orōe ⁊ corpis afflictōibꝫ discretis De quo etiā scribit̄ ꝙ erat cū bestijs .s. vr sis .leonibꝫ .⁊ alijs feris pacifice .⁊ āgeli mīstrabāt ei. In lxcḡ disce inter alios hūiliter ꝙuersari ⁊ eq̄ miniter tolerare eos q̄ aliq̄n tibi videnť irrōnabiliť se hr̄e q: p lxc moraliť insinuaťꝙ illi quoꝝ sensualitas sub rōe pacifice tenet̄ p angeloꝝ mīsteriū ad celestia trāsferenť Angelicū ei ē inter bestiales hoīes ꝙuersari. q̄si in lxremo in solitudine .s. mētis Hoc est in ꝓplatōe. lcōe. orōe. clauso cubiculo .⁊ moribus coꝝ ferinis nō pollui. difficile ē em̄ tāgere picē ⁊ ex ea nō coinq̄nari Ait̄ beda Inter bestias dīs cōmoraťꝙ vt hō. sz mīsterio vtiť angelico vt dō Et nos cū lxremo scē ꝙuersatōis bestiales hoīm mores .im polluta mēte toleramus .mīsteriū āgeloꝝ mereml̄. a q̄bꝫ corpe absoluti ad eterna ī cel̄ gaudia trāsferam Ait̄ ⁊ hiero. Tūc bestie pacate nobiscū sunt .cū caro nō ꝙcupiscit aduersus spūm. post lxc āgeli ministri mittunť nobis vt rōsa ⁊ solatia cordibꝫ vigilātibꝫ dent. Ipm aūt dīm sepe in hac solitudine visita. cōspiciēs eū q̄liter ꝙuersať ibidē. ⁊ maxie q̄liter iacz de nocte in terra. Queliber ei aīa fideľ deberet eū se mel ad minus in die visitare ab epyphania vsq̄ ad dies .xl. q̄bꝫ ibi mānebat .⁊ se hūiliter ei recōmēdare In lxc siq̄dez mōte ⁊ deserto desiderabili quidā erēplo dīn spāliter ducti. vitā lxremeticā in paruis cellulis ducebāt. dño deuotissime militātes ⁊ alueari bus cellulaꝝ modicaꝝ tāq̄ apes dīn. dulcedinē spū alē mellificātes In hmōi mōtis q̄si medio qđa terra plana fere p dimidiū miliare distat. dīs fecit pmitētiā .vbi ē eccia ⁊ cella. ēq̄ ibi altare vbi stabat qñ tēptabať a sathana Quadragīta āt diebꝫ ⁊ noctibus dīs ieiunauit. q: q̄dragenarius nūerus er q̄tuor ꝙsiat ⁊ decē. quater em̄ decē l̄ decies q̄tuor fiūt q̄draginta. p q̄tuor aūt nouū testamentū qđ in q̄tuor euāgelistis ꝙsistit figmicať. p decē ꝓrectus q: in decē mādatis legis ꝙtinet̄ Quadraginta q̄ diebꝫ ieiunare. ē vtriusq̄ testamēti p̄cepta ꝟuare. ⁊ ab ill̄ oībus q̄ vtrq̄ testamentū interdicit. seinuicē ⁊ ieiunijs custodire vt sicut caro exterius ieiunat a cibis ita ⁊ mēs interius ieiunet a vitijs Jeiunauit itaq̄ dīs q̄draginta diebꝫ ⁊ noctibus q̄tinus in cibꝝ ieiunio figmicaret nobis ieiunijū coꝝpis .⁊ in dieꝝ nūero si gmificaret ieiunijū cordis Erēplo sane ipi?. hic nūerus dieꝝ pfialtū in eccla ē Ait̄ ⁊ post epiphaniam nō statī incipit eccia ieiunare. sz circiter post .xl. dies .q̄si ipo tpe ieiunijū suū ieiunq̄ dīci ꝙsecutiuū sigmificās Ait̄ beda. Quadragesima ieiunioꝝ hz auctoritatē. ⁊ in veteribꝫ libris ex ieiunio moysi ⁊ lxlye ⁊ in euāgelio q: totidē diebus dīs ieiunauit. demō strās euāgeliū nō dissentire a lege ⁊ pphetis In persona quippe moysi ler. in pſona lxlye pphete accipiūtur Inter quos in mōte gloriosus apparuit. vt euidentius emineret qđ de illo dr aplūs Testimonium hīs a lege ⁊ pphetis Hec beda. Ait̄ ⁊ alibi. Sicut moyses legem. lxlyas pphetiam. ita dīs noster euāgelicam p̄dicationē quadraginta dieꝝ ieiunio dedicat. Congrue etiā ieiunijū quadragesime statutum

Capitulum.xrii.

est ꝓfine passionī dīce. q: signat nos a mūdi amicitia velle ꝓtinere vt deū seq̄ valeamus Ait̄ aug. Moyses ⁊ lxlias ⁊ ipe dīs .xl. diebꝫ ieiunauerūt vt insinuaret nobis ⁊ in moyse ⁊ in lxlia ⁊ in xpo lxc ē in lege ⁊ pphetis ⁊ in ipo euāgelio id nobiscū agi ne cōformem̄ ⁊ lxreamus huic sclo. sz crucifigamus vtre rē lxiem ⁊ carnis curā ne fecerimus in ꝙcupiscētijs Congruit em̄ nre deuotōi vt qui dīn crucifixi passionē celebraturi sumus reprimēdaꝝ carnaliū voluptatū crucē nobisipis etiā faciamus .fic ōr apls. Qui aūt ieſu xpi sunt carnē suā crucifixerūt cū passionibꝫ ⁊ ꝙcupiscētijs In hac quidē cruce ptotā istā vitā q̄ in medijs rēptatōibꝫ ducit̄ ꝓpetuo dz pendere xpianus .nō ei est in hac vita rps euellēdi clauos de q̄bꝫ in ps dr. Cōfige clauis .s. timore tuo carnes meas. Carnes em̄ sunt carnales ꝙcupie. claui sunt p̄cepta iusticie. his illas timor dei infigit q̄ nos illi accepta bilē hostiā crucifigit. fic sp hic viue xpiane Si terre no limo gressus nōvis imergere noli te ista cruce de scēdere. lxc aug. Dz caue ne ō ista cruce ꝓvoluptatū admixtōem descēdas .q: vt ōr aug. nihil pdeli tota die longū duxisse ieiunijū si postea cibꝝ suauitatevl̄ mimietate aīa obruať Insup lxc nūero soluimus decimas ⁊ primitias dño Sūt em̄ in anno. cccl xvj. dies quoꝝ p̄terq̄ sex dieꝝ decia est. xxxvj. ⁊ ne sex residui remaneāt indecimati addit̄ vnus .q: minus addi nō p̄t. tres āt alij supadditi soluunť p primitijs. p quibꝫ silr̄ sunt ieiunia q̄tuor tpm p tres dies Sic̄ ḡ in lege offerre iubem̄ primitias ⁊ decimas rec̄. ita xl. diebꝫ ieiunātes offerrim? primitias ⁊ decimas dieꝝ .vt q̄ nobismetipsis p acceptū annū virimus auctori nō nos eius in decimis ⁊ p̄mitijs p abstinentiā mortificemus .⁊ q̄a paradisi gaudijs p cibū ceciderimus ad lxc in q̄ntū possumus p abstinentiā resurgamus .Igit̄ tpe q̄dragesime plus solito dēmus abstinētie ⁊ deuotōi intendere. ⁊ alioꝝ tpm negligētias lxc tpe scō diluere ⁊ emēdare Hic nūerus q̄dragenarius multiplīt̄ est ꝓsecratus .nā .xl. annis pauit dīs filios isr̄l̄ pane angeloꝝ in deserto. xl. mensibꝫ predicauit in mundo .xl. septimanas fuit in vtero vginco .xl. diebꝫ ieiunauit in deserto. xl. horis fuit in sepulchro. ab horis mortis ꝙputando .xl. diebꝫ fuit post resurrectōem cū discipulis in mūdo. Item Ait̄ ambro. q: .xl. diebꝫ aque diluuij inūdauerūt p quas pctōres exterminati fuerūt .⁊ exinde celi serenitas illuxit ⁊ refusa fuit. fic sacro isto ieiunij tpe abolenť pctā ⁊ refulget diuina clementia. Cū ergo ieiunasset dīs .xl. diebꝫ ⁊ .xl. noctibꝫ. non vltra ꝓcessit vel transijt ieiunando ne incredibilis videretur carnis assumptio. ⁊ vt virtus diuinitatis celaret̄ dyabolo. q: etiam tot diebꝫ moyses ieiunauit ⁊ lxlias. ⁊ postea dīs esurijt. Non aūt necessitate sed voluntate esurijt .⁊ corpus esurire pmisit. vt in se ⁊ veritatē humane infirmitatis ostenderet. ⁊ occasionez temptandi dyabolo daret. ac infestatus monstraret qualiter superare ⁊ vincere oporteret. Decōm crisť. per quadraginta dies nō esurire non erat hoīs. postea aūt esurire non erat dei. ⁊ ideo dyabolus sicut dubius de xpo accepit occasionē temptandi ipm Moyses ⁊ lxlias xl. diebus ieiunauerunt. sed ieiunantes esuriebant

ꝛ ſitiebāt. xp̄s vero. xl. diebꝫ non eſuriit ſed poſtea. xp̄s aūt noluit ieiunare pluſq̄ illi. ne deus a dyabolo putaret. nec minus. ne purus hō videret. Tūc ḡ dyabolus ſentiēs dn̄m eſurire. acceſſit vt tēptarꝫ ſi poſſet eū in pcm̄ deiicere. ꝙt exploraꝛ an filius dei eſſet. quē ſciebat q̄q̄ ventur⁹. ꝛ ſuā p̄ eū prātez amiſſur⁹. ſm grego. Tēptauit dyabolus dn̄m eiſdē trib⁹ modis. quib⁹ primū hoīem deiecerat. Primū hoīez ſupauit gula inuerito pomo. vana glia. dicēs eritis ſicut dy. auaricia dicēs. ſciētes bonū ꝛ malū auaricia em̄ etiā dr ſcier ſublimitatis ambitio. Sic ꝛ dn̄m tēptauit. ſz victus receſſit. Dauid goliam p ſtrauit trib⁹ lapidib⁹ de torrente. xp̄s dyabolū trib⁹ teſtimonijs de lege. Et ſm greḡ. cū tēptatio tribus modis fiat. ſ. ſuggeſtione. delectatōe. ꝛ conſenſu. dn̄s ſola ſuggeſtione tēptatus eſt. qr delectatio pcī mētē eius nō momordit. nec conſenſus eū ſupauit. Et ideo oēs illa tēptatio foris nō intus fuit. qr mihi ꝺdicti omis in ſemetipo toleravit. Utr aūt oēs iſte tēptationes fcē ſint invna die vel diuerſis nō eſt expōm in ſcripturis. Dño itaq̄ tēptauit eū de gula. d. Si filius dei es. ſ. naturalis. ꝛ p̄ dn̄s in prāte ei eḡlis dicor lapides iſti panes fiāt. Cogitabat em̄ intra ſe dicēs. ſi lapides in panes ꝙuerterit filius dei erit. ſi aūt ꝙuertere nō poterit. hō purus apparebit. Hoc etiā eſurienti ꝙgrue dicebaꝫ. vt paēs videꝫ. īmoderato cibi appetitu accēderet. Nō ſolū expiri voluit an deus eſſet. ſz etiā q̄ſi hoīem allicere voluit. vt eſurientes ideb⁹ delcārent in cibo. ꝛ ſic vicio gule peccarꝫ Cui byla. Intēdebat demonū p̄ceps ex mutatiōe lapidū ī panes. virutē prātis ī deo aḡſcere. ꝛ ī hoīe oblectāmēto cibi. pacīam eſuritōis illudere. Sz nō potuit dyabolus mḡm decipe. Talr em̄ rūdit. ꝛ ſic ſe habuit. ꝙ nec ip̄m ad gulā poterat inducere. nec deitatē eius ꝑpēdere. Nō em̄ in tēptatōe ſuccubuit ſeḡ filiū di eē. nec negauit nec aſſeruit. ſz eū auctoritate ſcripture ꝙuicit. d. Nō in ſolo pāe. ſ. corpali viuit hō ꝛ ſuſtētaꝫ. ſz in oī verbo qđ ꝓcedit de ore di cū. ſ. voluntatē ſuā p̄ ſcripturas reuelat. Cui Aug⁹. Certiſſime ſcitote frēs kīi. qr q̄lis eſt caro que poſt multos dies nō ꝓcipit cibū. talr eſt aīa q̄ nō aſſidue paſcit de verbo. Hec aug. Hoc etiā dcm̄ dn̄m verificatur nō ſolū de vita ſpūali. ſz etiā corpali. ſicut ꝑz de moiſe q̄ ieiunauit xl. diebꝫ ꝛ noctib⁹ verbo ꝛ alloq̄o di ſpūaliter ꝛ corpaliter ſuſtētatus. Quaſi diceret. Nō tm̄ pane corpali ſuſtētaꝫ ꝛ viuit hō ſz etiā ſpūali pane. ſ. verbi dei. pane opatōis ſcē pane glie. tādē victurus ī eternū pane glie. Et ideo nō oꝛ de lapidibus panes facere. qr licet eſurie tū dn̄s pōt ſolo ſermone eſurientē ſuſtētare. Cui p̄ſuaſio tua tēptatio eſt. cū mentionē faciat ꝛ mihi ſuadeat tm̄ de cibo corpis. nō de cibo mētis. Scōz crip̄. De veteri teſtamento teſtimoniū ꝓtulit. atq̄ p̄cepit. vt ſiue famez ſiue aliq̄d aliud patiamur nūq̄ tū dn̄z relinq̄mus. Dñs q̄dem ieſus panes de lapidib⁹ facere potuit. ſz noluit nec decuit. ꝛ ideo nō fecit. Prio vt diabolū ei⁹ dn̄m tas lateret. Scōo vt p hūiliratē ꝛ ſapiētiā magiſq̄ p̄ potētiā vincere nos doceat. Tertio vt oīnatōez fugere ſuaderet. Quarto vt voluntatē tēptatoris ꝓtēneret qr fas nō erat dn̄z voluntari ei⁹ obtēperare. ꝛ aliter tē ptator nō vincit niſi ꝓtēpnaꝫ. Quīto vt doceret nū q̄ eē credēdū dyabolo. ꝛ mihil facīēdū ad eius imp̄iū. etiā ſi bonū ꝛ vtile ē qđ ſuggerit vel iubet. Multoliter ſepe ſuadet dyabolus vt lapis .i. duricies p̄ne. ſub q̄dā ſp̄e diſcretōis ꝙuertaꝫ ī panē .i. in delicias ꝛ mollitiē dicēs Jā filius dei es. decetero tāta auſteritate ꝛ p̄na nō indiges. Sic athalia vineam naboth ꝙuertit in ortū olerū. ſic libanus ꝙuertit in elxrmel qđ īterptaꝫ mollis. qđ fit frequenter honore feſtiuitatis vl cā ſocietatis. ſic iudei petierūt a pylato ne corpus ieſu maneret in cruce in die feſto. Tūc dyabolo iſta ſuadēti eſt rūdendū vt ſup̄ ſm reſpōſiōez dn̄i. Et nota hic exēplo dn̄i reſiſtendū eē gule. nā ab ip̄a īcḷwādū eſt. ſi cetera vicia volum⁹ ſuperare. Videt em̄ qđ q̄ gule ſuccūbit. ībecillis reddaꝫ ad alia vicia deuincēda. Ait beda. Niſi prius gula refrenet. fruſtra ꝺ alia vicia laboraꝫ. Et ideo primo hic ponit tēptatio de gula. qr hec tēptatio primo occurrit hoī ab infātia. ꝛ alie ſequūt poſtea. Qr ḡ dn̄s ieiunās tēptatus fuit. ſi tu ieiunaueris ꝛ tēpteris ñ dicas qr ieiunij mei fructū pdidi. Nām ſi nō tibi p fuit ieiuniū tuū vt nō tēpteris. tū p̄ficiet vt a tēptatiōib⁹ nō vincaris. Et āt aīa a carne nō vincaꝫ. neceſſe ē vt diabolo tēptatori reſiſtat ꝛ deo rectori ſuiat. Ait aug. Dis. ſeruiat caro tua aīe tue. deo ſuiat aīa tua. debes regi vt poſſis regere. Sz qr diabolus ſic vincere eū nō potuit. cogitauit apō ſe. dicēs ſic ait crip̄. Nō iſte ſctūs videt. ſcī āt ꝛ ſi nō vincūt de vicio gule. ſepe tū vincunt de aliquo motu vane glie ꝛ ideo aſſūpſit dn̄m ꝛ portauit eū in ſcāz ciuitatē. i. in hierlm. q reſpectu alia⁹ in qbꝫ ydola colebāt. dicebaꝫ ſcā qr dino cultui deputata. ꝓter tēplū ꝛ ſā ctaſctō⁹ q erāt ibi. nec erat licitū in lege ſacrificare alibi. Tūc aūt dr ſcā. ꝓter ſacramēta nre redēptionis ibi patrata. Scōz crip̄. Ex patiētia nō ī potentia ſe ꝓmiſit aſſumi. ꝛ hoc corpaliter. qr ſm gloſam veriſile eſt diabolū in hūana ſp̄e apparuiſſe. ſz tū xp̄s ſic egit vt a nemie videret. ꝛ ſm aliquos eū in brachijs portauit. ſz alios ad manū duxit. q ſeḡbaꝫ eū q̄ſi athleta ad tēptatōez ſpōte p̄ficiſcēs. Cōſidera hic benignitatē ꝛ patiētiā dn̄i. ꝙmiſit ei ſe portari ꝛ ꝙtrectari ab illa cruēta beſtia. q ſuū ꝛ oīm amicorū ſuo⁹ ſanguinē ſitiebat. Nec mirū. ſm greg. ſi ſe ab illo ꝙmiſit duci. q ſe ꝓtulit a mēbris illius crucifigi. Et ſtatuit ac collocauit eū ſup̄ pinnaculuz tēpli. vt eū de vana glia tēptaret ibi. Sciēdū āt ꝙ in tēplo erāt tres māſiones. Prima pauimētū vſq̄ p̄mū tabulatū ſiue ſolariū. altitudīs q̄draginta cubitor⁹. Scōa a primo ſolario vſq̄ ad ſecūdū triginta etiā cubitis alta. Tercia vſq̄ ad terciū ſolariū qđ erat tectū templi nō cameratū ſz planū. altitudīs q̄draginta cubitor⁹. Qđlibet aūt ſolariū hēbat in circuitu exteri⁹ vnū deābulatoriū. ꝛ iſta ābulatoria ſz mḡz ī hiſtoriis dicūt p̄nacula. ſup̄ quor⁹ vnā xp̄z ſtatuit diabolus. ꝛ forte in eminētiori vel forte īferiori. vbi ſcribe ꝛ ſacerdotes alloq̄bant ꝑm exponēdo legē dn̄i. Et nota ſz glo. ꝙ ī eo loco diabolus xp̄z de vana glia tēptabat. ī quo m⁹ros p̄ vanā glaz ī cathedra doctor⁹ deceperat. Et ſi lewlēs explorare qđ ſup̄ tēptauit eū de vana glia. d. Si fili⁹ dei es mitte te deorſū. Quaſi dice

ret Virtute ppria potes sine piculo te mittere deorsuz
z etiã ppter ministeriũ ãgelo; seruiẽtiũ te custodiẽtiũ
Cogitabat q; si p; aera volãdo sine lesione delcẽderet
filius di eẽt. suasitq; deorsũ se mittere. vt sic cadẽdo z
se nõ lesẽdo ois miratẽ; z ipm tãq; di filiũ reuerẽ
tur. z nõ occasiõz inanis gle assumeret. cũ ois ciuitas
laudaret eũ z magnificaret Clere diabolica vox. q; nõ
ad celi ascensũ sz ad dscensũ puocat. z mentẽ lxis d
altiori gradu meritor; pcipitare ptẽdit Nõ eñi quos
decipit surssũ ascẽdere mouet. sz i yma puocat. z deorsũ
tuere suadet. q; optat oẽs cadere. q; se sensit pre oib;
cecidisse Diaboli q;ppe est stãtes deorsũ mittere. di ãt
iacẽtes surssũ erigere Dicẽs ãt mitte te deorsũ. infirmi
tatẽ suã manifestat. q; nemini p; nocere misi deorsũ se
miserit Hã ipe q; oẽs deorsũ cadere desiderat. pluade
re q;dẽ p;. pcipitare nõ p; Cũ crisi. Nõ dixit mitto. ne
vi facere videat. sz mitte te deorsũ dixit et oñderet q;
vnusq;sq; nẽm libertate arbitrij z volũtatis sue culpa
cadit in mortem. Filius q;dẽ est suadere. sz nẽm elt p
suasiones eius p legis obseruantiã supare Et q; xps
supra vsus est auctoritate. tõ z ipe auctoritatem assu
mit scripture. z hoc nõ vt virtutes pstruat z doceat. sz
vt errores ingerat z fallat Cũ subiũgit Scptũ est ei
de te. s. in psalmo q; angel' suis mãdauit de te. vt plet
uent te a nocumẽto. z in manibz tollent te deducẽdo
ne forte offendas ad lapidẽ pedem tuũ malũ incurrẽ
do. Manus ãgelo; dz hic ptãs eo; duples. s. ptãs cõ
seruandi a malo. z promouendi ad bonũ. ita q; prima
est ministra scda dextra Auctoritat hec nõ est ad ppositũ
q; sm hiero. nõ intelligit de xpo capite sz de mẽbris
. i. quolibet iusto. xps ei nõ portat manibz ãgelo;. sed
ipe vbo virtutis sue portat ãgelos z oẽm creaturã. nec
indiget ãgelo; auxilio q; maior est ãgelis Est g; aucto
ritas illa sm glosã sic exponenda. q; ãgel' suis ãminis
stratorq; spiritibz dr mãdauit de te vt in manibz suis
sustol lãt z ita custodiãt te. ne offendas pdẽ. i. mentem vel
affectũ mentis ad lapidẽ. i. ad aliqd offendiculũ petrã
lapis ei dr q;si ledẽs pdẽ Cũ ois petri z ruine occasio
ad quã p; offendi affectus mentis. noie lapidis intel
ligit Est g; sensus q; ãgelis mãdauit dr vt custodiant
lxiem iustũ a petris Non q; bonus bõ pfidens de cu
stodia angelo;. debeat se pcipitio exponere ad fugge
stiõem demonũ Ex quo loco z illõ cognoscit q; ad cu
stodiendũ sanctor; vitã angeli deputant Male g; in
terpr̃at diabolus scripturã. z intellectũ eius puertit.
z sic impertinenter allegauit Itez allegauit incõple
te q; z si esset de xpo. etiã illõ qd̃ sequ̇ debuerat memi
misse. s. sup aspidẽ z basiliscũ ambulabis. z conculcabis
leonẽ z draconez Ipe enim diabolus est aspis z basilis
cus ipe leo z draco. quẽ in tẽptatõibz xps conculcauit
Ideo prem scripture q; p se facit. tãq; supbz inducit. p
tem vo q; pra se est tãq; asturus dimittit. Illã de an
gelo; auxilio q;si ad infirmũ loquit. de sui conculcatõe
q;si tergiuersator tacet Sz z hic auctoritate scripture
aduersarius deuincit. z sua intentõe frustrat. Deoz
biero. In ommibz his temptatõibz diabolus hoc agit
vt intelligat si filius dei sit. Sed dns responsiõez sic
tempat. vt eum ambiguum relinquat Vnde respon
dens ait illi Scriptum est z dictũ. s. cuilibet homini.

Capitulum xxii.

nõ temptabis dnm deũ tuum. s. q;diu aliter euadere
poteris. ego aũt bõ sum z aliter possum oñdere q; per
iactantiã me pcipitare. z iõ nolo deũ temptare. Mul
tipl' aũt aliqs temptat deuz. s. indebite explorando
dei potentiã vel indebite experiendo eius voluntatẽ. vel
indebite inquirendo eius sapiam vel indebite experiendo
qd̃ possit apud deũ. Sz hec sunt vitanda q;diu bõ bz
ex hũana rõne z facultate aliud qd̃ faciat. Cũ hic est
argumentũ q; q;cunq; bõ bz aliquid qd̃ pt facere sm
viã humane rõnis vel pfili vel auxilij ad euadendũ pi
culũ. nõ dz illud obmittere q;rendo diuinũ experimentũ
q; sm aug. si piculũ quantũ cauere pt nõ caueret. ma
gis temptaret deũ q; in deũ sperat. Cũ q;dã dr ois a
postit. discipulis tñ suis ait. Si vos psecuti fuerint i
ciuitate vna fugite in aliã. z idẽ fugit z latuit. Et pt̃
hoc pbatio ferri candẽtis z monomachie. i. duelli tan
q; illicita pbitẽ in iure. Et vo deficit hũana rõ z p
uidentia. z homo nõ bz aliud qd̃ faciat. tũc recurat ad
dei potentiã se quertat. z sue puidentie pmittat. non
temptando sed deuote pfitendo. q; sic nõ est dicenda
temptatio. Sed q; xps adhuc habebat quid faceret.
q; bonũ erant ibi gradus p quos de pinnaculo descen
dere poterat. iõ diabolo sic rñdebat. Ubi crisi. Nihil
motus. nihil indignatus. sed cũ multa modestia scri
ptura; ei rursus voce rñdit. nos vtiq; docens. q; dya
bolũ p patiam atq; tolerãtiã nõ p signa supari. nihil
q; ad oñtatiõnem nr̃i atq; ad amorem facere gliandi
Et ite;. Aspice aũt quõ nõ turbatus est dns. imo de
scpturis humilime cũ iniquo disceptat. z p formeris
xpo; p posse. nouit diabolus arma xpi quibz succubu
it. Ex mansuetudine eũ cepit. ex bũilitate deiecit. tu
quoq; cũ videris lxiez effectũ diabolũ z tibi obuian
tem eo mõ deuincas Doceas aiam tuam formare os
pdecens ori xpi. Sicut enim cũ romanꝰ forma refidet
iudex. nõ exaudiet rñsum ignorantis eo mõ loq;. sic z
xps nisi suo mõ loq̃ris non exaudiet te. nec vocabit te.
hec crisi. Moralr multos diabolus eleuat in altũ. vt
facilius ad grauiorez trahat casũ. sicut corvus nuces ele
uat vt ab alto deiciendo frãgat. sic z pugil socĩ a ter
ra sublenat vt p;sternat. Multi enim ducunt in altũ pla
tionis z deiciunt ibi q; in valle simplicis status fuerãt
securi. In mõtibz enim gelboe ceciderũt fortes isrl. Cũ
sm aug. q̃to quis in loco supiori tanto in piculo ma
iori stat Et sm crisi. Prelatos subuertit elatio. iõ ad
talem locũ dns se assumi pmisit. nec tñ ibi diabolo cõ
sensit. vt in talibz locis positi diabolo resisterent Su
pra pinnaculũ templi etiam diabolus lxiem statuit
quo se ceteris meliorez estimet. z p falsã bũilitatem
deorsum se mittat. Extũc g; sm bern. q; dns mihil oñt
dimitatis. arbitratus hostis eũ esse lxiem. temptauit
eũ tercio vt hominem. Exinde assumens eũ. teporta
uit enim eũ in mõtem valde excelsum sexo miliario a q;
rentena versus galileã. vt. s. locus ꝓgruat temptatõi.
vt sic in deserto vbi est esuries temptauit de gula. sup
pinnaculũ vbi cathedra est doctor; de vana gl̃ia. sic in
monte vbi vident hec tpalia temptat de auaricia. Et
oñdit ei omnia regna mundi. non ea q; nesciebat indi
cando. sed sm crisi. oñdit ei ac si aliqs in loco excelso
positus manũ extenderet dicens. Ecce ex illa pte est
affrica. ex illa palestina. ex illa grecia. ex illa ytalia z b?

modi. Vel oñdit. i. exposuit ⁊ enarrauit ei in momento ⁊ in breuibꝫ. oĩa regna mũdi. id ẽ oim regnoꝝ pompam ⁊ gl'am ac magnitudinẽ. vel oĩa ꝑcupiscibilia in mũdo. sicut diuitie. delitie. ⁊ honores vt q̃si speciosa ⁊ delectabilia suaderet. vel sic eum sibi subiicere. Momentũ est decima ps ũcie. vel q̃dragesima ps horę. punctus em̃ q̃rta ps horę est. ꝙ hoc g̃ signific̃at breuitas vel transitus bonoꝝ tpaliũ mũdi huius. Vñ ambro. Bene autem in momẽto tpis secularia ⁊ terena monstrant̃. nõ em̃ tam ꝓspectus celeritas indicatur. q̃ caduce fragilitas ptãtis exprimit̃. In momẽto ei cũcta illa ptereũt. ⁊ sepe honor seculi abit anteqũ veniat. Et tempauit eũ de auaritia dñm oĩs ex arrogãtia ⁊ iactantia. ꝑmittens mẽdaciter que dare non poterat. ⁊ dicens Hec oĩa tibi dabo ⁊ te regez faciã. si cadẽs tãq̃ inferior adoraueris me. tãq̃ superiorẽ. qđ ꝓ se esset cadere ⁊ dyabolo se subiicere. Vñ crisᵗ. Nihil em̃ sic diabolo hoiem subiici facit. vt inhiare opibꝫ ac habẽdi amore superari. Et itez. Regna mũdi ꝑmittit illi q̃ regna celoꝝ credentibꝫ ꝓmisit. Gliam seculi pollicetur ei q̃ dñs est gl'ie celestis. Spondet se vniuersa dare. q̃ nihil hz. ei q̃ oĩa possidet. Ab eo se iubet adorari in terra qui angeli ⁊ archangeli adorant in celo. Hec crisᵗ. Vbi ⁊ glo. Ecce antiq̃ diaboli superbia. Sicut em̃ in principio voluit se similẽ deo facere. ita nũc volebat diuinũ cultũ sibi vsurpare. Et est hic notandũ. ꝙ si ꝑsideremus principiũ huius tẽptatõis. tũc est auaritie. si finẽ temptatio est ydolatrie ⁊ bñ iũgit̃ q̃ auaritia ẽ ydoloꝝ seruitus. Cõsiderãdũ etiã ꝙ gl'a mũdi que cũ mũdo pitura est. in monte ⁊ in supcilio demõstrat̃. ⁊ dyabolus hoiem ducere ad mõtẽ nitit̃. vt corruat ⁊ ei subiiciat̃. suadens vt seruiat ei. negligens iusticiã dei. a cuius seruitũ liberet nos xp̃s ꝙ nobis temptat? ⁊ passus. Dñs aũt ad campestria ⁊ bũilia descẽdit vt dyabolus bũilitate superaret. Hec itue bat sibi ostensa oculo ꝑcupiscẽtie siẽ nos. sz sicut medici sine lesiõe vidẽt morbos. Cũ q̃ volueris fieri magnus ⁊ altus. ⁊ añ oculos mentis ista ꝓmis. scito ꝙ dyabolus tibi regna mũdi oñdit q̃ si cõseqũ volueris. necesse ẽ vt ꝑcidẽs dyabolũ adores. qz adoraturus dyabolũ añ corruit ⁊ nũq̃ sine casu dyabolus adorat̃. Vñ ãbro. Hz ei ambitio domesticũ piculũ. ⁊ vt dñet̃ alijs. pri? seruit ⁊ curuat̃ obsequio vt honor donet̃. ⁊ dũ vult eẽ sublimior. fit remissior. Dis q̃dẽ ptãs ⁊ ordinatio ptãtũ a deo ẽ. sz a malo ptãns ambitio. Nec ẽ ptãs mala. sz is q̃ male vtitur ptãte. Docemur ergo ãbitiõz despicere. eo ꝙ dyabolice subiacz ptãti. Hec ambro. Sz ⁊ hic homicida ille succubuit. ⁊ dñs victor auctoritate diuina ꝓminat? eũ abiecit. ⁊ ascẽdere iussit dicẽs. Vade ⁊ recede a me. s. in ignẽ eternũ sathana. q̃ vitari ⁊ hoĩm saluti aduersaris. In quo vt ait Crisᵗ. finẽ tẽptãdi dyabolo põit. ne ꝓgrediat̃ vltrius tẽptãs. Cõtinuo em̃ illũ in fugã vertit. nec̃ alijs iazeũ ꝑ semetipm tẽptatõibꝫ appetijt. Vbi etiã docemur ꝓprias iniurias portare. sz nullo mõ dei iniurias tolerare. Vñ Crisᵗ. xp̃s cũ passus fuisset tẽptatiõis iniuriam. dicẽte sibi dyabolo. si fili? dei es mitte te deor sup nõ ẽ turbatus. nec dyabolũ increpauit. Hũc aũt q̃n dyabol? dei sibi vsurpauit honorẽ dicẽs. Hec oĩa tibi dabo si cadẽs adoraueris me. exaspat? ẽ. ⁊ repulit eũ dicẽs. Vade sathana. vt nos illi? discamus exẽplo. nẽas q̃dẽ iurias magnanimiter sustinere. dei aũt iurias nec̃ vsq̃ ad auditũ sufferre. q̃m ꝓprias iurias ee quẽpiã pacienter. laudabile est. iniurias aũt dei dissimlare nimis impiũ est. Vbi ⁊ hiero. Nõ vt pleriq̃ putant. eadẽ sathanas vt apl'us petrus sentẽtia ꝑdem nam̃. petro em̃ dicit̃. vade retro me sathana. i. seq̃re me qui ꝑtrarius es volũtati mee. hic vo audit vade sathana ⁊ nõ dicit̃ ei retro me. vt subaudiat̃. Vade i ignẽ eternũ q̃ ꝑatus ẽ tibi ⁊ ãgelis tuis. Deinde dñs subiũgit Scriptũ est oĩ hoĩni. Dñz oim. s. ꝓ potẽtiã. deũ. s. ꝓ creationẽ. tuũ. s. qui debet esse tuus ꝑ cultũ specialẽ. adorabis iterius fide spe ⁊ caritate. ⁊ illi soli seruies exteri? seruitute latrie. Et ꝙ hoc ꝫm aug. Nõ excludit̃ seruitus debita dñis tẽpalibꝫ. Et ꝫz beda. iubemur hic soli deo seruire seruitute latrie. q̃ soli diuinitatis cultui debet̃. vñ ⁊ bi q̃ hãc ydolis impendũt. ydolatre nũcupant̃ sz ab apl'o iubemur ꝓ caritatẽ inuicẽ seruire seruitute dulie. que cõis ẽ. siue deo siue hoĩ siue cuilibz rerũ nature. Itaq; vt ait beda. dicẽs diabolus saluatori. si ꝑcidẽs adoraueris me. econtrario audimus. q; ipe magis adorare eũ debeat deũ ⁊ dñm suum. Quasi sibi diceret Nõ ego te. sz tu me debes vt deũ adorare. Sz adoratio diaboli subiectõis est. nõ deuotõis. Et supdicto ordine temptatõis patet. q; diabolus icipit a leuioribꝫ ⁊ ꝓcedit ad grauia. deinde ad grauiora. ⁊ tãdez ad grauissima. Incepit em̃ a tẽptatõe leui. q̃n temptauit eũ de gula. q̃ tẽptatõ leuis est. maxime tpe famis. ⁊ finaliter post alias pueñt ad grauissima. q̃n tẽptauit eũ de ydolatria. Dicit aũt xp̃s ipas temptatões. eis i suis ꝓncipijs obuiãdo. Hã mox cũ diabolus tẽptationes iferebat. xp̃s eas repellebat. Sic ⁊ hõ mox vt diaboli temptatões senserit. eas in suo ĩitio debet repellere. Hã vt dicit hiero. Lubricus est serpẽs ãquus ⁊ nisi capite teneat̃ totus statĩ illabit̃. Habet em̃ serpẽs ifernalis caput. s. malã suggestionez. hz corpus scz ꝙ sensum. hz caudã. s. opis ꝙ sũmatõez. Vbi aũt ꝑmit caput suggestiõis. statĩ ꝑmit corp? ꝙ sensus. ⁊ vbi ꝑmit corpus ꝙ sensus. statĩ ꝑmit caudã opis. ⁊ ideo ĩ suo capite. i. in sua suggestiõe est ꝓterendus. ⁊ tũc nocere nõ ꝓterit. nec q̃ tũ ad corpus. nec q̃ tũ ad caudã q; ãputato capite suggestiõis. tota est ꝙ fracta vipis serpentis ifernalis. Et ꝙ sũmata. i. supara oi temptatione ad quã explendã dñs venerat. lucifer nõ inuenies q̃d ageret. audito dei noie reli q̃t eũ. quẽ em̃ nũq̃ tenuit. q; supatus a temptatõe cessauit. ⁊ recessit ab eo tãq̃ victus ⁊ ꝙ fusus. vsq̃ ad tpus. postea em̃ nõ tm̃ dolose tẽptaturus. sz apte ꝑ iudeos eũ ⁊ i seruis in membris suis ipugnaturus aduenit. q; appropinq̃nte tpe passionis. ꝓsecutiõez ei ꝑ ꝓncipes sacerdotũ suscitauit. nõ ꝑ seipm̃ solũ. sed ꝑ alios ac ꝑ organa ⁊ instrumenta sua ꝓpria cepit eũ ipugnare. putãs eũ mortis timore deiicere. Secũm crisᵗ. diabolus nõ quasi obediẽs precepto. recessit. sed dimittas xp̃i ⁊ spũssanctus qui erat in eo. excussit inde diabolũ. qđ quidẽ nẽam ꝓficit consolationem. q; non tãdiu homines dei diabolus temptat q̃diu vult. sz q̃diu xp̃us ꝑmittit. ⁊ si eũ ꝑmittat pauliſper temptare ad nẽam vtilitatẽ. tamen repellit ꝓpter nẽam infirmitatem. q; nõ patit̃ nos temptari vltra q̃ possumus sustinere. Vnde aug?. Si tantum

posset nocere diabolus quātū vult. aliqs iustoꝝ nō remaneret. Trib ātē pmissis ꝓgressiōib⁹ in qb⁹ adhuc erercet militia xp̄iana. oīs tēptatio dr ꝓsumpta in suis radicib⁹ ꝙ supata q2 in gula. supbia. auaritia. ex q⁹bus tēptatō orīf. oīa vitia sibi ꝓsiderata sūt pempta In his ei trib⁹ est oīm materia delictoꝝ. quoꝝ semīa in ipa origine sūt cauēda q2 iobāne attestāte oē qđ in mūdo ē ꝓcupiscētia carnis est ꝙ ꝓcupiscētia oculoꝝ. ꝙ supbia vite. Cui triplici hostis telo. con dē arma defensiōis. s. scutū triangulū opponere debemus vt ieiunio ꝓcupiam carnis. orōe supbiā. elemosina auaritiā repellam? Sicut ātē ille hostis ātiquus a dño vsq; ad tps recessit. ꝙ tpe passiōis rediens. nō in dolo sz apte cū ipugnauit. sic ꝙ nos aliqñ tēptare itermittit. ꝙ qñ i tēptatōe ñ ꝓualet. a nobis vsq; ad aliū tps recedit vt qñ securos inuenīs repēte rediēs. facilius inopinatus irrūpat Instruīm g̃ hic ad cautelā q2 liz aliquā tēptatōez sup̄emus. sp̄m diabolū ad pugnā patū inuenīamus Lpe vo passiōis oīno victus diabolus relegatus ē in ifernū. in dieb⁹ antixp̄i soluēdus. sz apl̄s. iobāmis Ñ aug. innuit qꝺ iste tēptator fuerit lucifer primus āgelus. ille supior. q primū hoīez supauerat Credēdus est ātē ipe diabolus hois formā ad horā assūpsisse. in q dñm circūducere ꝙ ei colloq posset. Et notādū qꝺ ordo tēptationū xp̄i. sic fm matheū positus fuit sz ordinē tēptationū ade q fuit iste In qcūq; die comederitis. ecce gula. eritis sicut dñ. ecce iamis gla sciētes bonū ꝙ malū. ecce auaritia q ñ ē tm pecuie. sz ꝙ sublimitas ꝙ sciētie. cū sup̄ modū ābit Scdz vo aug. Certū nobis ñ ē q fuerit scda ꝙ q tercia Sz duo euāgeliste varie narrāt. p̄tr̄ assignari. q2 vna tēptatō est d cupiditate p̄cipaliter. alia de elatōe. ꝙ frequēr ꝓtingit. qꝺ vnū viciū ex alio nascit ꝙ ecōuerso. iō matheus p̄ponit vnā. lucas vo aliā Ñ remi. Ob hoc euāgelistaꝝ hāc iste illā vo ille p̄misit q2 iamis gla ꝙ auaritia adūicē se gignūt. xp̄s vo diabolū i tēptatōe gule supauit ꝙ hoc quōdā i idolo bel ꝙ draconis p̄figurauit In babilone ei ydolū bel ꝙ dō colebat qđ mīrū comedere ꝙ bibere dicebat qđ daniel dīstruxit ꝙ sacerdotes e? iteremit Ibidē etiā i spelūca draco lantabat. quē gēs tā q⁹ dm eltum abat. cui sacerdos statutis hois cibū offerebat Daniel ātē massā d pice ꝙ adipe ꝙ pil ꝓfecit ꝙ in os draconis iecit Quā cū comedit. statī ē eruptus. ꝙ ficvterq; duoratoꝝ ꝙ gulosus ꝙ danielē ē dīstructus ꝙ iō daniel xp̄m dsignauit. q tēptatōz gule supauit. xp̄s etiā supauit diabolū i tēptatōe supbie ꝙ hoc p̄figuratū fuit olī in dō ꝙ nece golye Golyas supbissime de fortitudine sua se iactauit quē dō cū fūda ad terrā deiecit ꝙ ꝓpio gladio iterficit Golias gigas figurā supbi tenet luciferi. dō ātē pastoz q hūc ꝓstrauit xp̄s ē. q in tēptatōe supbie būit ꝙ triūphauit Tercio xp̄s diabolū in tēptatōe auaritie supauit. qđ ꝙ dō in nece leonis ꝙ vrsi p̄figurauit. leo ꝙ vrsus auaritiā figurabāt q2 aufertēdo sibi ouē eā ꝓpetrabāt Dauid ātē ouē suā eripiens raptores iterficit. ꝙ xp̄s supata tēptatōne auaritie. sathanā a se reiecit. Abiecto ātē sathana accesserūt āgeli ꝙ trāq; victori ministrabāt ei. sic q viliter pugnādo ꝺ diabolū triūphauerit. mīsterio ꝙ ꝓsortō āgeloꝝ dignus erit De tēptationū vo suggestiombus sic dr crisо. nūc breuiter ꝓstringamus qđ figmificēt xp̄i tēptatōes Ieiunīū est abstinentia rei male Ñ vero quis inflatus

Capitulum.xxii.

fuerit q̄si scūs ductus est q̄si sup̄ tectū. ꝙ ixc tēptatō sequit̄ prima. qm̄ victoria temptatōis gloriatōz operatur ꝙ fit cū tactantie. fuge exaltatōz cordis ꝙ nō patieris ruinā. Ascensio ātē mōtis ea ꝓcessio ab altitudīe dīnaꝝ ꝙ gle b? mūdi q̄ de supbia cordis descendit. Et sūt dr ber. q quartā tēptatōz de dño nō legit. ignorat scptūrā q̄ dr ꝙ tēptatō ē vita hoīs sup̄ terrā Ipls quoq; dr eū fuisse tēptatū p̄ eia p̄ silitudīe absq; pctō

Voluit ātē xp̄s temptari plūb⁹ ex causis. Prima est fm greg. vt p suā temptatōz nos a nīis liberaret. sicut p suā mortē nos a nīa liberauit. Scōm est fm hila. ut cautos nos faceret. ne. s. aliqs quantūcunq; scūs p̄sumat de se q̄si de tēptatiombus sic imunis. ꝙ iō post baptismū ꝙ accepto spūsco temptari voluit. vt oīderet ꝙ sc̄ificatis maior pugna incūbit. Tercia est fm aug. vt nobis exemplū pugnādi daret ꝙ p hoc nos instrueret ꝙ vt esset mediator nō solū p adiutoriū sz etiā p exemplū. Quarta ē fm crīs. vt nos aiaret vt. s. nemo turbetur de temptatiombus p̄ter spē irruentib⁹ dū etiā xp̄m videt subdi temptatōib⁹. Quinta est fm leonē vt d⁹ abolū vinceret ꝙ vincendo eius vtutē ꝙ audaciā recip̄et. Sexta est fm apl̄m vt temptatis melius misereri ꝙ ꝓpati sciret ꝙ nobis de sua mīa sp̄z faceret. q2 nō temptatus facilius miserēt ꝙ ꝓpatī temptatis Ītē temptari voluit vt temptatis ꝓsolatōz daret. fuit em̄ temptatus statī q̄ fuit baptisatus. q̄ a p̄re filius est appellatus. q̄ spūs̄cō⁹ in sp̄ecie colūbe sup̄ eū mānsit. q̄ celū sibi apt̄ fuit. q̄. xl. diebꝫ ꝙ noctib⁹ ieiunauit. vt p hoc dēt intelligi ꝙ si aliqs temptat nō ꝓpter hoc est minus a pctō mūdatus. nō est minus dei filiatōe dignus. nō est minus spūsco plenus. nō est minus celo dignus. nō est minus in p̄nia sua deo acceptꝰ Igit̄ q2 dñs sic fuit ꝓtractatus ꝙ tēptatus non timemur si nos temptam̄. ꝙ q2 in oīb⁹ vicit. imitamur ꝙ nos eius adiutorio vt vincamus. nec in aliq; virtute nra ꝓfidamus. sz totā spem ꝙ fiduciā in adiutorio altissimi ponamus Et sicut vbiq; dñs aduersariū suū nō virtute potentie sed aucte scripture ꝓuicit. d. scriptū est. q2 būilitate nō potentia eū vincere ꝙ sue patie nobis exemplū p̄bere volebat. sic ꝙ nos quotiens a prauis hoīb⁹ aliqd patimur. ad draconis potius q̄ ad vindictā excitemur ꝙ aduersarios nros būilitate ꝙ patia magis q̄ supbia ꝙ potentia vincam? Attende itaq; ex predictis documentū qꝺ dñs in oīb⁹ temptatōib⁹ suis vsus est auctib⁹ sacre scripture ad nos informandū. Attende qđ ille rīdit. ꝙ qñ talis temptatio aduenerit. dic illud ꝙ tu. sp̄ viz rīdendo p̄ scripturā sicut ipe fecit Ñ si temptat te appetitu honoꝝ debemus rīdere. scriptū est. quid supbis terra ꝙ cinis. Dis potentatus breuis est vita. Si temptat de appetitu diuiaꝝ rīdeam?. scriptum est. Nihil intulimus in hunc mundmu. nec auferre quid possumus Et nudus egressus sū de vtero mīs meet ꝙ nudus reuertar illud. Si tēptat de appetitu delicias carnaliū rīdeamus. scriptū est. Caro ꝙ sanguis regnū dei ñ possidebūt Ubi fm glo. p carnē ꝙ sanguinez ventrē ꝙ libidinē. i. opa carnalia designat ꝙ ita de alīs quibuscūq; vitīs impugnam̄ speramus cliꝫo sacre scripture ad defensiōem nrām Ꝺ illud vinū

De pmissis dñi factis sic dr anſ. De bapo in desertū in spū fortitudis ingressus es vt vite solitarie in terī deesſz exēplū Silitudinez ꝙ ieiunīū. xl. diez̄ faīs acer

bitatē. remptamēta illusoris spūs eq̄miniter tolera sti. vt oīa hec nobis tolerabilia efficeres. Et itez. Ex inde dilectissim? iesus solitudīs vbi secreta dicauit ⁊ sc̄tificauit ibi ieiunīū. ibi subeūdū dēs cū callido hoste ꝓflictuz. Hec tibi facta. ꝑ te facta. ⁊ quo nam modo facta sunt diligēter attēdēs. dilige eū a quo facta sūt Hec anſ. Eya nūc xp̄i discipl'e. cū pio mgro solitudis secreta ꝑq̄re vt socius ferat̄ effect?. archana silentij okois deuote. diuturni ieiunij. trine ꝓflictationis cū callido hoste imitator fias ⁊ particeps. ⁊ oī tēptatōis discrimīe ad ip̄m discas habere recursū. ꝑ eo q̄ ñ habem? pōtificē q̄ nō possit ꝓpati infirmitatibus nr̄is. tēptatū p oīa ꝑ similitudine absq̄ pctō. Nec timere debes tēptatōes. aut dubitare in eis. q? quos ds diligit. sepe castigat. ⁊ multe tribulatiōes nō quorūcūq̄ sz iustoz. vt cū ꝓban fuerīt coronā vite accipiant. Ait ambro. Docet igit̄ te scriptura diuia. ñ solū ꝑ carnē ⁊ sanguinē. sed etiā ꝓtra insidias spūales eē certamē. Corona ꝓposita ē subeūda certamīa sūt. Hemo pōt nisi vicerit coronari néo āt vicere nisi añ certauerit. Ꝑq̄ coroe maioz ē frcūs. vbi maioz ē labor Et iō tēptatōez nūq̄ timere debem?. Est ei cā victorie materia triūphoz. Nō timeam? tēptatōes. sz magis ī tēptatōib gl'emur dicētes. Cū infirmamur tunc potētes sumus Cūc em̄ nectit corona iusticie. Tolle martyz certamīa. tulisti coronas. Tolle cruciat?. tulisti btitudines. Nō debem? igit̄ tēptatōes seculi. ꝑ malis timere. q̄b bōa p̄mia ꝓpāt̄. sed magis rogare ꝓtēplatōe ꝓditōis būane. vt eas remptatōes superemus. q̄s ferre possum?. Hec ambro. Unde ⁊ ꝑsp. ad magnā vtilitatē fideliū refuata ē materia certamīuz. vt ñ superbiat sc̄itas. q̄diu hostiū icursū sentit infirmitas. Attēptat āt dyabolus spāl'r sex mōis in bōis ꝑ elatōez. ī mal' ꝑ desperatōez. ī ocio ꝑ luxuriā. ī negotijs ꝑturbatōez. ī iusticia ꝑ crudelitatē. ī mīa ꝑ adulatōz Et q̄uis m'ltis mōis tēpter. q̄tuor tñ mōis spāliter decipit ⁊ fallit. Primo suadēdo bonū ꝓpter malū vt cū hoi instabili suadz religiōis ingressuz ꝓpter hoc vt apostatet postmodū Scdo suadēdo malū sub spē bom. vt ꝓcurare ꝑ rebz alterius ꝓfuādis. Tercio dissuadēdo bonū q̄ nociuū. vt cū dissuadz bonoviro religiōis igressū ne de hoc pēiteat. ⁊ egrediēs. ꝓfūdat. vl' q̄n dissuadz alicui otōez vl' elemosinā ne ꝑ hoc incurrat vanā gl'az Quarto dissuadēdo malū vt ꝑi? adducat. vt q̄n dissuadz itēpātiā vict? ⁊ somn̄i. vt ī ñ discretā abstinētiā q̄ ꝓius ē iducat. Ultra g̃ solicitudie p̄cauēdū ē oīb ne dyabolicis capiāt̄ insidijs ⁊ ei? inuoluant̄ laq̄is. quos vbiq̄ ꝓtendit modis varijs. Ait leo pa. Nō desinit hostis antiquus trāsfigurans se ī āgelū lucis. decptionū laq̄os vbiq̄ p̄tēdere. Nouit cui adhibeat est? cupiditatis. cui illecebras gule īgerat. cui appōat īcitamēta luxurie. cui infūdat vir? iudie Nouit quē merore ꝓturbz. quē gaudio fallat. quē metu oppm̄at. quē admiratōe seducat. Quēm discutit ꝓsuetudiez vētilat curas. scrutat̄ affect?. Et ibi q̄rit causs nocēdi. vbi quēcūq̄ studiosi? viderit occupari. Hec leo. Solicite ergo q̄libet vigilz q? nullus sine temptatione est. Unde bernardus. Hoc p̄emonitos vos esse volo. quia nemo in corpore viuere poterit sine temptatione. ⁊ qui ab vna liberat̄. statim expectet aliam. ⁊ sic petat ab ea liberari. vt noverit aliaz

protinus esseventuram. Sepius em̄ fit. vt vnam dominus patiatur diutius immorari. ne alia possit accedere. aut ab vna citius liberet. vt alia possit exercere. Hec bernardus. Victoria itaq̄ facta ⁊ tempta/ tore victo ꝑ ꝓfusiōe recedēte xp̄e nect̄ ⁊ redierūt āgeli vt seruiētes ⁊ subiecti sibi. ad obsequiū p̄pati. ⁊ accedētes mīstrabāt ei. sic vo dño ꝓpri serui volūtatē eius iplētes. q̄ p̄cipiēte dño ad tps recesserāt. agonē ei? ꝑcul aspiciētes. vt dīnitas eius dyabolū magis lateret. ⁊ vt ꝓuenientius locū tēptādi hēret. ne forte vidēs circa eū āgelos ad eū nō approqinq̄ret. Et vt victoria xp̄i excellētioz apperet ex hoc q̄ solus ipz deuīceret. ⁊ ne eoz p̄sidio eguisse vl vicisse videret. Precedit tēptatio vt victoria sequat̄. post victoriā statim ferunt āgeli. vt victoris dignitas ꝓbet̄. Ex hoc ei dīnitas xp̄i appareat ⁊ fit manifesta. q? nulla natura est sup̄ āgelicā nisi dīna. Et ꝯm grego. ex hac re vnius ꝑsone vtraq̄ natura oñdit̄. q? ⁊ hō est quē diabolus tēptat ⁊ idē ipe deus est cui ab angelis mīstrat Hec aūt mīstratio tripliciter pōt accipi. Primo de corpali subuētōe vt fit sensus mīstrabāt. i. esurienti in cibo subueniebāt Scdo de adoratōe. vt sit sensus. mīstrabāt. i. ip̄m tanq̄ deum suppliciter adorabāt. Tercio de ꝓgratulatōe ⁊ laudatōe. vt sit sensus. mīstrabāt. i. sibi pugnāti et vincēti ꝓgaudebāt. ⁊ eū laudabāt. De hac victoria dñi ⁊ mīsterio āgelor̄. sic ōt anſ. Quadragīta diez cōpleto ieiunio diabolū cū suis tēptamētis superās. āgelico mīsterio ē gl'ificat?. edocēs nos toto vite p̄tis tpe delectatōis rerū tempaliū declinādo. mūdū cum suo p̄cipe prdib nr̄is substernere. ⁊ sic angelicis p̄sidijs ꝓmuniri. Unū ⁊ berñ. Deinde tēptatōib superatis ⁊ tēptatore fugato. accesserūt āgeli ⁊ mīstrabāt ei. Et tu q̄ vis hēre mīsteriū angelor̄. fuge ꝓsolatōes seculi ⁊ tēptatōib resiste dyaboli. Renuat ꝓsolari aīa tua ī alqs si vis in dei memoria delectari. Unū etiā crisſ. q̄ diu ei fuit in ꝓfectu positus. nequaq̄ āgelos apparere ꝑmisit. ne. s. añ victoriā supandū fugaret. Postq̄ vo illū p cūcta deuicit. ⁊ victū fugere cēpit. tūc āgeli ꝓse q̄nter apparēt. vt tu dicas q̄ te quoq̄ post ꝓfectam de diabolo victoriā. angeli repēte suscipiēt plaudētes tibi. teq̄ stipatoz more vbiq̄ comitātes. ⁊ in oīb honorātes. Sic vtiq̄ ⁊ lazarū post fornacē pauperatis ac famis totius ꝑsus āgustie suscipiētes ad requiē ꝑtulerūt Et itez. Angeli agonē xp̄i ꝑcul aspiciebāt. ne videret eoz p̄sidio deuicisse. ⁊ victoria facta accesserēt ⁊ mīstrabāt ei. Sz quid mīstrabāt scriptura nō exprimit. sed satis credibile ē q̄ mīstrabāt ei aliq̄d ꝓmestibile vt seruī ⁊ mīstri quia legit̄ esurisse. ⁊ hoc nō ꝑpter necessitatē īpotentie xp̄i ei mīstrabant. sed ad reuerentiā exhibēdā ⁊ ꝑpter honorificentiā p̄tis. nō em̄ dicit̄ q̄ adiuuant. sed q̄ mīstrant Hec crisſ. Hic diligētius attēde ⁊ ꝓspice dñm comedentē solū circūstātibus āgelis. ⁊ ꝓsidera bene oīa. q? pulcra sunt valde ⁊ deuota. Et quero quid āgeli mīnistrabāt. vt post tam longū ieiunīū comederet. De hoc em̄ scriptura non loquit̄. Possumus aūt victoriosuz p̄dīū sicut volumus ordinare. Et quidē si eius potētiam ꝓsidere mus. poterat res quas vellet creare. ⁊ p suevolūtatis arbitrio creatas hēre. Sed nō inuenimus q̄ hac potentia p se vel discipulis suis vsus fuerit. Pro turbis vo vsus fuit. q̄s duabz vicibus multitudine magna

de panib⁹ paucis pauit. De discipulis aũt legimus q⁹ eo pñte vellebant spicas ꝓpter famẽ ⁊ comedebãt. Sitit cũ fatigat⁹ ex itinere sedebat sup puteũ. loquẽs cũ samaritana. non dr q⁹ creauerit cibos. sed q⁹ misere it discipulos in ciuitatẽ ad querendu3 eos. Nec est verisimile q⁹ p miraculũ sibi ꝓuiderẽ3 qr miracula ad alio⁹ edificatõe3. ⁊ in pñtia pluriũ faciebat. Sz hic nõ erãt aliqui nisi angeli. Quid g̃ circa hoc meditabimur. In mõte nãq illo nõ erat habitatio hoim ⁊ cibi parati. Sz an alibi para cibaria portauerũt ei angeli sicut ꝓrigit⁹ danieli. Cũ enĩ abacuch ꝓphẽta pulmentũ messorib⁹ suis parasset. portauit eũ angelus dñi p capillos de iudea in babilonẽ ad danielẽ vt comederet. ⁊ postea in momento eũ reportauit. Immorem̃ g̃ hic. ⁊ hũc modũ assumamus. ⁊ cũ dño ihesu in suo prãdio iocũdemur sentiarq3 mater sua excellẽtissima de hac eadẽ iocũditate atq3 victoria. Die itaq3 ⁊ deuote sic meditemur. Pergũt duo ex angelis dño annuente. ⁊ in momẽto fuerũt corã matre. ac eã reuerẽter salutãtes de filio sui statu sibi narrãt. ⁊ modicũ pulmentum q̃ sibi ⁊ ioseph parauerat. ac panẽ cũ alijs oportunis reportant. Reuersi g̃ parãt in plana terra. ⁊ mense benedictõem solenniter pagunt. Conspice hic eũ bene in singulis q̃ agit. ⁊ q̃ fiunt. Sedet in terra ꝓposite. ⁊ comedit sobrie. Circũstant ãgeli ministrãtes dño suo ⁊ ym nũ cantãt de canticis syon ac iocũdant. ⁊ diem festum agũt cũ eo. Sed si dici liceat. ꝑmixtũ est hoc festum ꝓpassione ꝑmaxima. ꝓpter quaz ⁊ nos plorare deberemus. Conspiciũt enĩ eũ reuerenter. ⁊ ꝓsiderantes deũ ac dñm suũ ⁊ totius mundi creatorẽ. qui dat escaz omni carni sic bũtiatũ. ⁊ sustentatõe cibi corpalis indigentẽ. ⁊ comedentẽ sicut ceteros de ꝓpio. mouent ꝓpassione sup eo. Et credo. q⁹ si corde affectuoso in hoc statu eũ respiceres. ⁊ eũ aliq̃liter diligeres ex valida ꝓpassione plorares. Tandẽ sustentatõe cibi ꝑcepta. ⁊ gratiarũactiõe reddita. dñs iesus volẽs ad matrẽ redire. cepit de mõte descendere. Conspice etiã nũc bene eũ. quomodo solus vadit nudus ꝑdito⁹ dño omnium. ⁊ ei vehementer ꝓpatere. ⁊ vade semp cũ eo seruiens sibi in omnib⁹ studiose. ¶ Orõ.

O Ne iesu q̃ ductus in desertu a spũ. ieiunãs q̃draginta dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ⁊ postea esuriens temptatorez tuũ supasti. da mihi iesu miseri cors virtutem abstinẽtie ⁊ ꝓtinẽtie. ieiunare a vitijs ⁊ pctis. esurire ⁊ sitire iusticiã ⁊ vt tẽptatorẽ meũ imo temptatores meos. mundũ. carnẽ. dyabolum. deus tua gratia. deus tuo auxilio valeam superare. Et qr temptatio est vita nãa ⁊ miseria super terrã. memẽto dñe nãe miserie ac laboris. ⁊ da nobis in temptatõe non cadere. sz ꝑ tuã tẽptatõem semp vincere. ⁊ tandez ab oĩb⁹ temptatiõib⁹ misericorditer liberari. Amen.

De testimonio Iohannis de christo ¶ Ca. XXIII

ALtera autez die post regressum a deserto. venit ihesus ad iordanem. quem Iohannes videns ad se venientem ostendit eum digito ⁊ clamauit dicens. Ecce agnus dei. ecce qui tollit pctã mundi. Ubi tãgit testimoniũ iohãnis de xpo duplicit. Primo ogrũ ad eius veracẽ bũanitatẽ. in q̃ ꝑ nobis immolatus est cũ dr. ecce agnus dei. i. a deo missus vt hostia acceptissima immolãdus. Ecce quantũ ad eius diuinitatẽ cũ subdit. qui tollit pctã mundi. qr tollere pctã est ꝓpriũ ipsius dei. Hec quippe est cã quare venit vt peccatis mundi pctã suscipiens pcti labem ⁊ oim mortem in se qui vinci nõ posset aboleret. Jam venerat ⁊ nõ agnoscebat. sed nunc demonstrat. Ecce est hic quem desiderauerunt pñarche. quẽ prenũciauerunt ꝓphẽte. quẽ prefignauit lex. Ecce agnus dr qui tollit peccata mundi. ac si diceret. Ecce innocens inter pctores. iustus inter reprobos. pius inter impios. in quo nullũ pctũ potuit inuenri. ⁊ ideo potens est tollere peccata mundi. Sñ sicut agnus oblatus est ꝓ pctis ꝓpr, qr in eo est gra ⁊ virtus purgatiua pctõr. ¶ Specialiter aũt inter cetera aĩalia q̃ in lege offerri ꝓsueuerũt xp̃s agnũ noiauit. qr licet alia aĩalia immolarentur in lege vt bos. vitulus. capra ⁊c. tñ xp̃us magis ⁊ potius vocat agnus q̃ cetera aĩalia immolatica. Primo qr inter omnes figuras vete. testa. agnus paschalis exp̃ssius figurabat xp̃m innocentẽ immolandũ. qr ille paschalis agnus erat sine macula. ⁊ ꝑ eius immolatiõz filij isrl liberati sunt a seruitute egiptiaca. Sic xp̃us erat sine pctõ. ⁊ pr eius passionẽ liberati sumus a seruitute dyabolica. Et non solũ ꝓpter innocentiã. sed ⁊ ꝓpter simplicitatẽ xp̃s dictus est agnus. qr sicut agnus ad victimã ductus est ⁊ nõ aperuit os suũ. Secõ qr licz alia fierent sacrificia in templo certis tpib⁹. vnuz tñ erat quotidianũ. in quo iugiter agnus manet ⁊ alius vespe offerebat. nec hoc mutabat vnq̃. sed tanq̃ principale obseruabat. alia erant ex adiũcto ⁊ tpe determinato. Hoc g̃ iuge sacrificiũ qđ figurabat perpetuitatẽ beatitudinis fiebat de agno. sic ⁊ xp̃s nãa ꝓpetua beatitudo est. Agnus enã dr ab agnitiõe. siue ab agnoscendo. qr agnouit prẽm factus est usq3 ad mortẽ obediens. ⁊ agnouit mrem curã eius discipulo ꝓmittẽs. Agnus etiam dr a pietate qua tollit pctã mundi. non semel tñ sed ⁊ quotidie. Sñ thropb. Nõ dixit qui tollet. sz qui tollit. quasi sp hoc faciente ipso. Non extunc solũ tulit cũ passus est. sed ex illo tpe usq3 ad pñs tollit non sp crucifixus. Una enĩ ꝓ peccatis obtulit oblatõnem sed sp purgans p illã. hec thropb. Tollit enĩ pctã. satisfaciendo ⁊ lauando nos a pctis in sanguine suo. et preter hec dirtendo quotidie q̃ facta sunt. ⁊ adiuuãdo ne fiant ⁊ omnino liberando. i. ꝓducendo ad vitã. vbi omnino fieri non pñt. Non solum aũt lauit nos q̃ sanguinem dedit ꝓ nobis. vel quando baptisamur in misterio passionis illius. vel etiã quotidie lauit nos ⁊ sanguine suo cũ eiusdẽ beate passionis memoria ad altare replicat cũ panis ⁊ vini creatura in sacramẽtũ carnis ⁊ sanguis eius ineffabili spũs sanctificatione transfert cũ sanctissimo eius corpe ⁊ sanguine sacrificatur. Propter duorum aliorũ trium. i. ꝓ dimittẽdo ⁊ adiuuando dicimus in missa bis. agnus dei miserere nobis. ꝓpter terciũ dicimus. da nobis pacẽ. O agne dei agnosce me miseꝝ inter oues a dextris tuis ponẽdas sed prius dimitte mihi pctã ⁊ offensas. vt in melius inter tuas oues agnoscas. Secõm crisi. iesus nunc secundo post baptismũ venit ad iohannẽ duplici de cã. Prima. qr illud erat baptisma pnitentie. ⁊ ipse eũ cũ multis baptizauerat. vt nullus suspicet ⁊ putet qm̃

ipse tali ꝓposito ⁊ ex eadem cā ex qua ⁊ alij ad iobēm ⁊ iordanē venerant. puta vt pcta ꝓfessurus. aut̄ permitēt̄ā in flumie abluēdus. Propterea accedit dās Iobāni occasionē corrigendi hāc suspitionē. quā Iohānes p̄ verba correxit agnū ac redemptorē vocando. ab oī qđ in toto orbe erat peccato. Etenī in dicēdo ecce agnus dei. ecce q̄ tollit pcta mūdi. oēm hāc permit suspitionē. q̄ enī ita purus erat vt alioꝝ pcta ab soluere. cūcta hūani generis peccata delere posset. mꝫ tomagis absq; omni erat ipe delicto. ⁊ ideo mānifestū ē. qm̄ non vt pcta ꝓhiteret. vel in pnīam abluerēt ac cessit. sed vt occasionem daret iobāni loq̄ndi de ipo. Scda causa vt hi q̄ prioza audierāt. certi? recipent q̄ dicta erāt ⁊ alia rursus audirent. Unde subiūgit. Hic ē de quo dixi antecz ad baptismū venīret. Posti me venit vir. virēs in virute gr̄a ⁊ etate pfecta. q̄ ante me factus est dignitate. q̄ prior me erat eternitate. ⁊ ego nesciebā eū q̄tū ad psonā determinatā anī suū ad me aduentū. Sed vt mānifestarēt in isrl. i. ipi israel. ꝓterea venī ego in aq̄ baptisans ⁊ pnīam ꝓdicās. Iōn iuēt deserti ⁊ solitudinē relīq. ⁊ ad plamtiē descendēs. baptisare cepi. vt mānifestarē eū ꝓpo vndiq; ad me ꝓfluēti. Totū ei officiū iobānis i baptisando ⁊ ꝓdicādo erat ordiatū ad mānifestatōez xpi. ad testimoniū d̄ eo phibēdū. Qm̄ fuit sibi ꝓceptū a dño vt baptisaret i noie venturi. ⁊ ꝓdicaret ei? aduētū. ⁊ ꝓpararet ꝓpm ad eū recipiēdū. Et ferebat iohānes de xpō plures testimoniū. vt efficati? essz plies latū. Deinde g̃ rursus testimoniū phibz dicens. Quia vidi spm̄scm descendentē. q̄si ⁊ de colūbā d̄ celo. ⁊ mānsit ac sedit sup eū. Hoc fuit qm̄ iohānes eū baptisauit. In eo mānsit spūsc̄us. etiā ex quo ꝓcept? é. m̄ solū baptisat?. i alīs vo qm̄cūq; venit ⁊ p̄ pctm̄ recedit. Qm̄ crisꝰ. In xpo spūsc̄us descēdit. ⁊ pmānsit certe i loīb descēdit q̄dē sz n̄ pmānet. Qm̄ ei irascimur. qm̄ d̄trahim?. qm̄ tristiciā habem? q̄ ducit ad mortē. qm̄ cogitam? ea q̄ carnis sunt putamus q? spūsc̄us n̄ pmānet i nobis Si qm̄ g̃ boi aliq̄d cogitam?. sciamus q? spūsc̄us hinc in nobis Si vo aliq̄d mali signū ē q̄ spūsc̄us recessit a nobis Nec crisꝰ. q̄diu spūs mānet inclusus i corpe. q̄uis corpus illud sit i aq̄ bn̄ p̄ fluctib; ⁊ vndis agitari. nūq; tn̄ submergit sz ip̄ supnatat ⁊ fluctuat. si aūt p aliquā pte sui aq̄ subintret tūc spūs exit ⁊ corp? submergit ⁊ pit. Sic illi q̄ sūt i aq̄s mūdi. ac diuitiaꝝ ⁊ delitiaꝝ rpaliū. si bn̄t inclusuz spm̄ p amorē d̄i ⁊ ꝓximi. liz agitent a fluctib; tēptationū ⁊ tribulationū nūq; tn̄ submergūt. Ad hoc aūt vt bn̄ custodiāt spm̄ istū. re q̄rit q̄ hēant sensus clausos ad terrēa ⁊ mūi delectabilia q? vase bn̄ clauso nūq; aq̄ intrabit. nec eē p̄ ꝓpās spūs d̄ eo exibit. Deinde itez subiūgit. ⁊ ego nesciebā eū. Scdm crisꝰ. nesciebat eū facialiter anteq; ad baptismū vēiret. q? extra pēnā domū i d̄serto ꝓuersat?. pso naliter eū anī tps quo venit ad iordanē n̄ nouerat. licz nouiss̄ dīm xpm natū de virgie. q̄ i spūsc̄o baptisare debebat. sed cū xps pnīa alr accessit ad baptismū. diuina reuelatiōe nouit eū quē prius facialiter n̄ nouerat. Aug. ait ēfert. nesciebā ad ptātē excellētie i baptismo quā xpc sibi retinuit. ac p̄ seipz exercere ⁊ n̄ alteri ꝓmittere voluit. q? nesciebat q̄ hāc excellētiā baptisando sibi retineret. Qm̄ posica subdit. hic q̄ ē baptisat. s. sol? q̄tū ad istā excellētiā. Ubi notādū q̄ potēcia baptisā

di multiplex ē. Pria ē auctoritatis. quā ds nulli cōicauit nec cōicare potuit. sic nec potētia creādi. Scda ē sub auctoritas quā potuit dare scdz mgēm sz noluit. sz alij dicūt q̄ n̄ potuit. q? implicat potētiā creādi. s. gr̄az Tercia inouatōis quā dare potuit. nā posset deus si vellet q̄ baptism? daret in noie scti Petri aut sci pauli sed hoc noluit. ne spēi hoie ponerem?. ⁊ ne fieret scisma. ⁊ tot eēnt baptismi quot baptiste Quarta ē excellētie puta q̄ vnus baptiser efficatius alio. qđ etiā nemī est ꝓcessū. Quīta ē institutōis quā habuit xps solus q̄ hoc sacramētū instituit. Sexta est ꝓparatōis quā habuit iohānes. cuī? baptism? erat q̄d ā p̄paratio ⁊ figmtū futuri. Septīa est misteri exteriōris. quā dedit eccl̄ie ministris. Nesciebat g̃ eū tā alte tā subtiliter. quē spūi deo descēdēte cognouit. Tūc ei didicit q̄ sicut alioꝝ sacramētoꝝ sic ⁊ baptismi sui ptātem dns eēt sibi retētur? ⁊ nulli ea seruo daturus. Sic g̃ xpō venīte ad baptismū. didicit fm crisꝰ. q̄ ipse i psona illa erat. quē ꝓdicauerat vētuꝝ. Scdz aug. vo didicit. q̄ hēret in baptismo ptātē auctoritatis ⁊ excellētie. quā sibi retineret si ue pns i terra corpe sive absens corpe ⁊ pns maiestate. q̄ g̃ xps ptātez baptismi retineret hoc iohēs nesciuit sz p colūbā didicit. Qm̄ subdit Sz q̄ misit me. s. ds ⁊ tota trinitas. cuī? opa sunt idiuisa baptisare i aq̄ nōi spūs. ille etiā mihi dixit p subiectā creaturā. s. āgelū vl̄ inspiratione. Sup quē iter mlros quos baptisabis videris spūz dei descendētē. ⁊ manētē sup eū in signo visibili colūbe. hic solus ē q̄ baptisat auctoritate ⁊ ptāte i spūsc̄o. s. i remissiōem pctoꝝ q̄ ē p̄ spūmsctm. qđ ē ꝓpriū ipius di. s. lauare aīas p gr̄am spūsc̄i. alis vo nō ptātem ꝓtulit. sz misterioꝝ misit. Minister em̄ ministrat. sz xps baptisat. q̄ppter siue a clericis siue a laicis siue etiā a mulieribus necessitate imminēte baptism? det. nō tn̄ iterat. Et sz hēdā. siue hereticus siue scismaticus siue facinorosus q̄scz i p̄fessiōe sc̄ē trinitatis baptiset valz. ⁊ nō dz ille a catholicis baptisari nec̄fessio vl̄ inuocatio tanti nois videat̄ ānullari. Ptās q̄dē a dño in neminē trāsit. sz misteriū i bonos ⁊ malos Ne q̄s g̃ exhoreat maloꝝ misteriū. respiciat i dn̄i ptātez Veritas ei sacramētoꝝ nō minuit. merito misitꝝ.

Et subiūgit ego vidi. s. spūmsctm̄ ꝓdicto mō descēdēte supiesuz ⁊ testimoniū phibui. q? hic ē filius di vnicus nō adoptatus In quo oñdit q̄d baptista ex hac visione itellexerit. s. q̄ xps eēt filius di verus ⁊ natural. ⁊ p̄ dns eādē virtutē bnōs cū pre Hic testat dei filiū quē ia supdixerat virū. vt ab eo hēat vtriusq; nature testimoniū. Quadruplex aūt fuit dns testimoniū. fuit ei testimoniū a ꝓphetis q? hic eēt xps. fuit testimoniū iohis. ecce agnus dei. habuit testimoniū pris. hic ē filius meus dilectus. fuit ⁊ testimoniū operuꝝ. si nō facio opa q̄ nemo alius ⁊c. Meditari hic potes quo dns iesus a iohāne alacriter suscept? ibi aliq̄tulū substitit ⁊ illa cruda locusta cibaria comedit cū eo. Tu vo astās ibidē ⁊ aspicies. extēde manū sicut mēdicus elemosinā petēs. ista nua q̄si tabefactus famē. si forte vocari merearis ad refectōez Tādē recreatōe hīta gr̄arū actōe pacta. dns iohāni valefecit. ⁊ ad xps ab eo discessit. Tūc aūt sequēs iesuz. ⁊ i aduētu ⁊ i discessu genu flecte iohanni osculans pedes eius. ac benedictionem petens recommenda te cidez. excellens enim ⁊ magnus est vir de. ipso etiam dmino testimonium de hoc phibente

Omine deus agnus dei filius pris dñe. qui tollis pcā mūdi.p merita illius qui hoc testimonio te oñdit mūdo.tolle pcā mūdi q ptraxi in mūdo Et tu sancte iobānes qui oñdisti mūdo tollentē pcā sua p grām tibi datā. fac mibi banc miam vt tollat pcā mea. Tu deus tollis pcā mūdi tu amice eius dicis.bic tollit pcā mūdi. ecce añ vas onustus pcīs mūdi.pbate mibi in me tu actū tuum ⁊ tu dictū tuū.tu eñ magnus dñs ⁊ tu magnus coā dño q̄ est ieternū misericors ⁊ sup oīa bñdictus deus

De testimonio iobānis de xp̄o ac de prima discipulor vocatōe ⁊ occultatōe xp̄i pdicatōe Ca.XXIIII

Adhuc autem iesu in pribus illis manēte.altera.i.q̄dam alia seu vna die.q̄ ad hesternā nō referē. nō eñ sp respective ponit.stet stabat iobānes iuxta iordanem immobilis in culmine pfectōis.nec flectens se a recti tudine virtutis.tanq̄ patus ad exercendū officiū suū testificādo de xp̄o ac baptisando ⁊ docendo.⁊ oēs ad se venientes de ipo instruēdo.Supra q̄dez pbibuit testimoniū de xp̄o ad turbas.hic vo ad discipulos .Et stabāt cū eo ex discipul eius duo firmiter inherentes eius magisterio.quor vnus ādreas memorat hz alter⁹ q̄ in signū nō erat nomē tacet. Ubi ficut sicp banus ē primus martyr p̄ xp̄m ita ādreas ē primus xp̄ianus.⁊ similiter primus xp̄i discipulus.q̄ de duobus primo adherentibus p̄cipal⁹ extitit ⁊ primus Quidā vi dicūt q̄ alter duor fuit iobānes euāgelista q̄ modus ē scribentiū tacere laudē p̄priā. vel saltē loq̄ de se tāq̄ de alio ad vitandā arrogantiā Et vidit iobānes iesum ābulantē tāq̄ in salute nāa.curāda p̄ficiscētem iuxta iordanē.s.ppe locū vbi iobānes stabat q̄ iesus postq̄ a iobanne ē baptisatus ad tps ppe locū morabat⁹ ⁊ factus ē iobanni familiaris.vt sic iobānes frequēter testimoniū in sui pūtia diceret.⁊ sic xp̄s ab alijs cognosceret. In quo cōmēdat iobānis constantia.q̄ nō vna die nec semel tm hz plibus diebus ⁊ mlt⁹ iteriēs xp̄o p̄hibebat testimoniū.vñ subdit e? testimoniū iterato facturū q̄ viderat iesū dixit Ecce agnus dei .Ecce duex q̄ sequād? ē sicut dux gregis Breuiter repetit euāgelista testimoniū q̄d fuerat lupius dictū ⁊ ido obmittit resi duū q̄d sup dictū ē.s.q̄ tollit pcā mūdi Sicut supra ē hītū p iobānē pdicator euāgelij dz eē pstās i pdicatōe verbi dei.⁊ diligēter p̄siderare p̄cessū vite xp̄i.⁊ nō solū p̄siderare hz etiā pdicare Et audiētes dñm devote recipe talē pdicatōez ⁊ dñs iesus ad tales puertit p clementiā.⁊ recipit p grāz ⁊ eos instruit de necārijs ad salutē Vñ subdit frequēs testimonij Et audientes illi duo discipli crediderē magro loquenti ac cōmēdanti iesū ⁊ de eo testimoniū p̄hibēti ⁊ secuti sūt iesū ad vbū iobānis vt potius illū audirēt q̄z iobānē.gaudētes se tanto in venisse illū.de quo toties iobānez audierant loquentez Reliquūtes iobānē secuti sūt ñ tm passibo prdū hz etiā devotōe fidei ⁊ imitatōe oper⁹.cuz quo ipi? testimonio cognouerit.ipi? quoq̄ iobānis erā magrm.desiderātes ei adhērere ⁊ eius doctrinā audire Admirare simplicē ⁊ būlē ⁊ facilē discipl⁹ vocatōez.sine oi obiectōe ⁊ p scrutatōe fcām Benigne ād dñs fideles eos ⁊ oēz salutē puerti? ad eos ex sua benignitate.q̄ sp puertit ad eos q̄ ad se puertūt ⁊ recipit venientes.videlicz oculi mei ⁊ benignitatis eos se sequētes vt daret eis de se fiduciā ⁊ audaciā dixit eis.Quid q̄ritis.q.d.patus sum ad vrāz voluntatē. Nō dt quē q̄ritis.q? de psona illuminati p̄io bannē erāt.hz dt q̄d q̄ritis.q? sciunt q̄ de salute aliq̄d discere q̄rebāt.nec hoc potuit ex ignorātia vt aliq̄d discat.hz vt p interrogatōez magis familiares faciat.⁊ vt ex eor⁹ rōne quietiori? eos dirigat.q̄ dñs ad eos puertit.q̄ eos respicit ⁊ cū eis loquit clemēter ⁊ bōe voluntatis ē indiciū. sciebat eñ quo affectū sequebant eū. In quo dat nobis intelligi q̄ oīno q̄ xp̄m seq̄ incipiūt puro corde dat fiduciā ⁊ spez mie.⁊ ad eos se puertit vt opē mie sue eis impendat. Unde cris. Hinc erudimur. q? cū nos bñ velle incepimus.tūc multas dat nobis salutis occasiones Unde ⁊ theophi. Vide ād q̄ sequentibus se dñs puertit facie ⁊ respexit.q? nisi p bonā operatōem ipm secur? fueris.ad visionē faciei eius nunq̄ pinges.neq̄ ad domū eius poteris quemre Qui dixerit ei.rabbi.i.magr vbi bitas.q.d. magisteriū tuū ⁊ doctrinā tuā q̄rimus Ecce paucis volūtatē suā ⁊ cur eū sequent⁹ insinuāt.sapienti ei multa ex paucis innotescūt Ubi bitas.q.d.Ubi est hospitiū tuū vbi tāq̄ trāsiens quer⁹ris De hospitiolo q̄runt.nō de domo eius quā nō hēbat.q? filij? hois nō habebat vbi caput suū reclinaret. Nibil būit dñs in terra p̄ter vnicū titulū pilati ⁊ nobis plēs tituli nō sufficiūt. Vocat xp̄m interrogāt.vbi bitas.q̄si vellent scire q̄les dñt esse hoies qui digni sunt vt xp̄s in eis bitet.vt exemplo eor⁹ ites ex hibēt in quibo habitare velit. Mistice aūt delcābilis est ista q̄ templantiū lucē in q̄ dns habitat. Unde ps. Dñe dilexi decorē domus tue ⁊ locū bitationis glie. Querebant q̄ habitatōez eius sicut studiosi discipuli vt possent ad eū frequēter venire ⁊ cū eo frequēter loq̄.⁊ ab eo instrui. Unde beda. Nolebāt trāsitorie mansionē q̄rebant vt plenius ab eo possent instrui. Hz nos quotiens incarnationis xp̄i transitū ad mentē reducimus. solicito corde eū rogemus vt mānsionis eterne habitatōz nobis dignet ostendere. Ipe vo liberal⁹ descendens eor⁹ petitōi rndit eis. Venite ⁊ videte. Venite testimonio iobannis abonere legis ad fontem gratie.⁊ videte revelata fide tā dem visuri speciem.q.d.fm alcuinū. Habitaculū meū explicari non pt sermone. sed ope demonstrat. Venite ergo credendo ⁊ bene operando.⁊ videre intelligendo Vel fm origē. p hoc q̄ dr venite ad actōem inuitat.p hoc aūt q̄ dicit videte ad contemplatiōem. Non dixit in illo vel in illo loco habito. q̄d si dixisset potius locum ostendere q̄z eos inuitare videret Et duxit eos ad domū in qua tunc in pribus illis se reducebat. q? p prium habitaculū nō habebat.⁊ manserunt ibi apud eū die illo hoc est diei illius reliquo.⁊ sequētis sue noctis spacio audientes ⁊ videntes eū. quem multi videre ⁊ audire volentes non viderūt nec audierūt. Quis est qui nobis.que audierunt a dño. Edificemus ergo ⁊ nos in corde nostro vbi habitet.⁊ in nobismetipsis faci/

amus domū quo veniat. ⁊ nobis colloquatur ⁊ nos doceat. ¶ Hora autez erat quasi decima. id est prope vesp̄am. Vbi insinuat p̄mendationem xp̄i ⁊ discipulorū. hora em̄ decima est in occasu diei. ex quo ⁊ xp̄s p̄mendat ad diligentiam. q̄ tam studiosus ad docēdum fuit. q̄ nec p̄pter temp̄is tarditatem eos docere distulit. ⁊ discipuli cōmendantur a feruore audiendi xp̄m. q̄ q̄uis tarde esset. ⁊ adhuc forte ieiunarēt. nō em̄ retardabant a sequendo eum. ⁊ cum hora vesp̄tina soleant homines reuerti ad domicilia p̄pria. tamē omnibus dimissis manserūt cum eo vsq; in crastinū. desiderio audiēdi xp̄m. Scōm Crisō. Hinc discimus oē tp̄s ponere ad diuinā auditionez. quia ofie tempus ad eam aptum est. ⁊ nullū intp̄aneū. Vnde ⁊ Theophilus. Non frustra tp̄s notauit euangelista. vt tam doctores q̄ discip̄los erudiret. q̄ doctrina p̄pter tēpus non est p̄termittenda. Hec Theophi. Hor igitur exemplo nullā horā p̄termittam⁹. ad disponendū nos vt xp̄m recipiamus. ⁊ cum eo habitemus. quia nescimus qñ dñs siue in nocte siue in die siue in mane siue i sero siue in gallicātu veniat⁹ sit iuxta mare huius mūdi. iudicare ⁊ dānare amaritudiez p̄cōr̄ q̄ fecim⁹ Queramus g̃ i nocte culpe vbi xp̄s habitet. seq̄mur eū p̄ veram p̄niaz. vt nos clemēter respiciat. rogemus eū solicito corde vt habitatōem mansiōis eterne nobis dignet ostendere. ⁊ vt nos secū habitare faciat. in cui⁹ domo beati qui habitant. Per decimā etiam horam exp̄imuntur illi discipli fuisse obseruatores decalogi. quia venerat hora ipsius implendi. Vnde Aug⁹. Humerus etiam iste legem fignificat. quia in decem p̄ceptis data est. Venerat tp̄s vt impleretur lex p̄r dilectionem. que a iudeis impleri non poterat p̄ timorē. Scōm Crisō. Nō alterius alicuius causa vel gratia xp̄m secuti sunt q̄z p̄pter doctrinam. qua ita copiose voluptati sunt in nocte vna vt cōfestim alteruter ⁊ ad aliorū vocationem veniret. Vnde andreas audita xp̄i doctrina statim iuit ad querendū fratrem suū ad audiendū iesum xp̄m. ⁊ hoc est quod sequit. ¶ Inuenit hic scilicet andreas p̄mū symonem fratrem suum. cui ex cognatione carnis plus tenebat q̄z alijs. Non inuenit eum a casu sed diligenter quesitū desiderans eū bñe frēm in religiōe fidei. sicut ⁊ in p̄pinq̄tate carnali p̄tra illos q̄ p̄pinquos amicos retrahūt ab ingressu religiōis. vl aliquos a via vitatis ⁊ virtutis Et dixit ei Inuenimus lapidē p̄ciosū ⁊ sicut thesaur⁹ absconditū Messyā in legē ⁊ p̄phetis p̄missus ac diu expectatū ⁊ q̄sitū. qd̄ ē interp̄tatū xp̄s. i. vnct⁹. Et bñ dicit inuenimus. q⁹ sufficiēter fuerat a xp̄o instructi q̄ ipse erat vere xp̄s. Et vt dicit Beda. Hoc ē vere dñm inuenire. si illi⁹ dilectōne feruere. fraterne quoq; salutis curā gerere. Messyas hebraice. xp̄us grece. ⁊ vnctus latine dr. xp̄s ei a crismate. i. vnct⁹ ab vnctōe dr. a quo oēs xp̄iani vngūt. Ille ār singulariter vnct⁹ ē oleo inuisibili. s. spūsancti p̄ p̄ticipiū suis. p̄cipes eius sunt oēs scti. q⁹ isto oleo vngūt ⁊ ip̄i. sz ille ē singulariter sctūs. singulariter vnctus Cui cyrill⁹. Fuit ōt vnctus saluator spūsctō būanitus in forma serui. vngēs vt dōs spūsctō credētes i eū. xp̄s ḡ ē rex ⁊ sacerdos vnct⁹. ñ vnctiōe būana sz diuīa. q⁹ i būanita te p̄ nobis assūpta fuit vnct⁹ a dō p̄re. imo a tota trinitate. plenitudīe gr̄e sic ēgos ⁊ sacerdotes i veritate. vngebāt corp̄ali vnctiōe vt dicit albinus. in fide n̄ q̄ri ānoz multitudo nec paucitas. Andreas minor erat symone etate. ⁊ cū iesum primo inuenit. statimq; inuentus nūciat fratri. traditurus ei bona q̄ suscepit. vt sicut sanguine sic germanus esset et fide. Cera pietas statim thesaurus inuentū fratri nūciauit. quia eū primū inuenit. ⁊ si aliū prius inuenisset ei nūciasset ⁊ ad saluatorē eum adduxisset. nullius enim bono inuidit. ¶ Et adduxit eū ad iesum. i. saluatorem. quia nō cōfidebat de se. q̄ posset eū sufficienter instruere. Et hoc accipit eccl̄ia q̄ in sacramento baptismi ⁊ p̄firmatiōis. vtitur adducētibus q̄ p̄sentēt suscipiētes sacramentū. qui patrini solēt vocari. Iesus vero alacriter eū suscepit. sciebat em̄ quid de ipō facturus esset. Vide hic petri hūilitatē ⁊ obedientiā. quia nō dedignatur maior sequi minorē. sed cōfestim occurrit ⁊ nihil tardās obedit. Intuitus autem eū iesus oculo misericordie. nō solū exterius. sed ⁊ interius videns devotionē eius q̄ cor intuetur. dixit ei. Tu es symō. id est vere obediens quasi diceret. nomen tuū est p̄ceptui tue cōsonū. filius iohāna seu bariona. id est eius in quo est gratia seu filius colūbe. quasi diceret. hoc cognomen cōsonat tuo nomini quia ille qui est vere obediēs est filius gratie spūsancti. que p̄ columbā designatur. merito symon filius iohāna seu bariona dicitur siue vocatur. Symon em̄ interp̄tat obediens. iohāna gratia. bar filius. iona columba. Quasi ei diceret. Tu es obediēs filius grē vel filius colūbe id est spūs sancti. quia hūilitatē de gratia spūsancti accepisti vt vocante andrea videre me desiderares. Congrūit ergo hec omnia misterio. vt insinuetur q̄ obediētia necessaria est conuersis ad xp̄m p̄r fidem. ⁊ q̄ homines p̄ gratiā veniūt ad fidem xp̄i. ⁊ p̄r q̄ spūsanctū firmantur in amore dei. Tu vocaberis cephas quod latine interp̄tatur Petrus. ⁊ in greco caput siue capitaneus. ⁊ congruit misterio. vt ille qui debeat alios esse caput ⁊ xp̄i vicarius. firmitatem habeat. quam designat petrus. Symon quippe erat nomen eius ante vocationem ⁊ conuersionem. sed post impositum fuit sibi nomen petrus. sicut etiam quando baptisatur adultus. ⁊ quando aliquis in papam est creatus. mutatur nomen eius. Symon ergo est p̄priū nomen. Petrus vero est cognomē. Bariona est hebreū. ⁊ sonat filius iona. Sed secundū alū euāgelistam dicitur filius iohāna. quia secundū quosdam idem erat nomē patris iona ⁊ iohanna. aliqualiter tamen p̄pter subtractionem vnius sillabe diuersificatū. sicut in latino Nicolaus ⁊ colinus. Vel dicendū q̄ pater Petri erat binominus. ⁊ sic iona ⁊ iohanna sunt duo nomina. ⁊ hoc videtur ex eorum interp̄tatione diuersa quia iohanna interp̄tatur in quo gratia. et iona interp̄tat colūba. Cephas hebreum est ⁊ syrum. Petrus grecū ⁊ latinum. ⁊ in vtraq; lingua nomē petre a petra est derivatū. Vocatur em̄ petrus quod interp̄tatur firmus ob robur mentis ⁊ firmitatem fidei. ⁊ p̄p̄ter fidelē confessionem xp̄i. qua dixit. tu es xp̄us filius dei vivi cui tanq; solidissime petre firmiter adhesit. Vtrū aūt hoc nomē modo ei impositum an p̄misit imponendū est incertum. Tutius tamen dici potest. q̄ nō fuit misit.

q̄ cū dicit. vocaberis. non impositio est sz ꝓdictio q̄si de futura nominis impositione loquendo. ⁊ tunc imposuit cum dixit. tu es Petrus ⁊ super hanc petram edificabo ecclesiam meaz. vel in electione duodecim vbi dicit. ⁊ imposuit simoni nomē petrus sicut ⁊ claues ante resurrectionē ꝓmisit sed post dedit. Si vo nomē modo ipposuit. tūc in seq̄ntib⁹ confirmauit. Et sic bi p̄dicti discipuli primo ad fidem vocati in aliqualē noticiā ⁊ familiaritatē ihesu venerūt. ⁊ deinō ad ꝓpria redierūt ¶ In crastinū aūt post petri ⁊ andree vocatōnem. volens ihesus de iudea large dicta. vbi iobānes baptisabat redire in galileaz. de q̄ patria discipulos vocauit. ⁊ ad matrē quā ibi reliq̄rat. inuenit philippū qui erat de bethzayda ciuitate supra mare galilee. cōciuis petri ⁊ andree. Et hoc ꝓgruit misterio. bethzayda em̄ domus venatoꝝ interp̄tat vt oñdat q̄ de domo venatoꝝ ꝓgrue venatores ad capiēdas aīas advitaz vocaret Nona casu vel quasi ignotum. sed ex sua ꝓordinatione ⁊ ex intensione q̄situm inuenit eū. vt eum illuminaret ⁊ ad fidē vocaret Unde sequit. Et dixit ei. Sequere me hoc est doctrinam ⁊ exemplū imitare Ut dicit Alchuinus. sequit eū qui imitat humilitatem ⁊ passionem eius. vt sit socius resurrectionis ⁊ ascensionis. Qui statim sine vlla ꝓtradictione sicut bonus obediens secutus est eum ¶ Scōm hoc dicta primus omniz apostolorum philippus videtur esse vocatus Di quatuor predicti scilicet andreas ⁊ alter cuius nomen tacetur ac petrus ⁊ philippus. fuerunt discipuli iohannis. qui videntes q̄ iohannes de ihesu testimonium dederat coniuncti sunt ei ¶ Philippus autem a christo instructus. iuit ad querendum Nathanaelem fratrem suum desiderans eum habere fratrem in fide ficut in carne. Et inuenit eum sub ficu non casu. sed diligenter quesitum ⁊ dixit ei. Quem scripsit moyses in lege. ⁊ prophete prenunciauerunt inuenimus diu expectatum. ihesum salutis auctorez filium ioseph scilicet putatiuum a nazareth. quia ibi conceptus ⁊ nutritus erat. ⁊ quia de eo p̄ ꝓphetas audierat. quoniam nazareus vocabitur Philippus ſm communē loquendi modum loquitur. quia filius ioseph cui desponsata mater eius erat. putabat Et miratus Nathanael. q̄ ō galilea nō de iuda surgeret ꝓpheta. ⁊ q̄ scriptura michee dixerat. xp̄m in bethleez nasciturꝝ. ait negatiue ⁊ dubitatiue ſm crisō. A nazareth potest aliquid boni esse Quasi diceret nō Vel q̄ iste legisp̄itus legerat in ꝓpheta alio. nazareus vocabitur. ⁊ signa dominici aduentus forte notauerat. q̄si audiuit a nazareth. statim erectus in spe. dicere volebat ſm aug. affirmatiue ⁊ assertiue. nūc tandē a nazareth potest aliquid boni esse. Et q̄ philippus nō erat ita ꝓfecte instructus ⁊ ideo duxit eū ad ihesuz. vt ab illo plenius audiret. ꝓter q̄ sequitur ¶ Dicit ei philippus Veni ⁊ vide. i. ab eo disce. p̄ experimentū ꝛtutis q̄ est in ipso. Et adduxit eū philippus ad ihesum vt ōt crisosto. trahit quidē eum ad xp̄m. sciens de reliquo eū nō ꝓtradicturum. si ꝛba ⁊ doctrinā illius gustauerit. Nathanael interp̄tat donū dei. ⁊ q̄ aliquis ad xp̄m ꝓuenit ex dono dei est. Et vidit ihesus intuitu dilectionis. Nathanaelē ad se venientē. ⁊ magis intus q̄s extra apropinquantem. q̄ non solū ⁊ vidit corpus exterius sed etiam cor ipsius interius ⁊ dixit de eo circumstantiis. Ecce vere israhelita deū videns in quo dolus ⁊ simulatio non est. nam sine intentōne doli ⁊ falsitatis veniebat vt veritatem agnosceret. Si enim habet peccata ꝓfitetur ea. Non igitur negat eū esse peccatorem. sed laudat in eo confessionem Dolo si quippe sunt qui se predicant bonos ⁊ iustos cū sint mali ⁊ peccatores. Magnus vir iste nathanael. cui ipse dominus tale testimoniū perhibet. Israhel interp̄etat videns deum. Unde dicit vetus israhelita primo ex fide qua iam deum videre ⁊ in eum credere incipiebat. quia instructus in lege per fidem ⁊ intelligētiam scripturaꝝ saltem per speculū ⁊ in ænigmate deū videbat. Secundo ex ꝓfessione quam christo respondendo faciebat. Videns ergo nathanael q̄ conditionem sue mentis expresserat. quesiuit vnde ipsum sciebat dicens. Unde me nosti. id est ex qua virtute. cū hoc sit supra virtutē humanitatis. Et christus respondit ei per reuelationem alterius occulti dicens. Priusq̄ te philippus vocaret. ⁊ tibi de me loqueret cum esses sub ficu. vidi id est cognoui te. ⁊ ꝓpiuz cordis tui. Ad literam sub quadā ficu sederat. forte cogitās de futuro saluatore. vbi Philippus supruemens de christo cum eo singulariter nullo alio presente loquebatur. Et ideo ꝓpter hoc signum ⁊ precedēs nathanael statim ꝓfessus est ipsum esse christum Unde sequitur. Respondit nathanael ⁊ ait. Rabbi tu es filius dei. tu es rex israhel id ē christus expectatus ab israhel in regem ⁊ defensorem. Expectabāt enim omnes iudei messyam temporalem regem futuꝝ. ⁊ hoc modo videtur loqui iste nathanael. quia non habebat adhuc cognitionem perfectam de christo. non enim videtur intellexisse tunc ipsius diuinitatem. q̄ non dixisset. tu es rex israhel. sed totius mundi. ⁊ ꝓpterea cum dixit. tu es filius dei non fuit ꝓfessus eius diuinitatē. sed intellexit hanc filiatōnem per quandam gratie excellentiam. Unde dicit crisō. q̄ adhuc credens esse sapientem qui ex aliqua reuelatione dei secreta nouerit. ꝓfitetur eum esse filium dei non per naturam. sed per adoptionis gratiam. quia adhuc non erat plene illuminatus de fide trinitatis. Alij tamen dicunt q̄ hoc ex corde credidit sicut ore confessus fuit. sed primuz ꝓbabilius est ficut inferi⁹ patebit. Unde dominus docet eum amplius eleuans eum ad maiora. scilicet ad diuinitatis sue cognitionem. per obsequium angeloꝝ sibi tanq̄ superiori exhibendum. nulla enim natura est supra angelicam nisi diuina. ⁊ hoc est quod dicitur. Respondit ihesus ⁊ dixit ei. Quia dixi tibi. vidi te sub ficu. credis me esse christū quantū ad excellentiam gratie. maius his videbis cognoscendo virtutem diuine substantie. Ubi crisō. quasi diceret. Magnū tibi visum est hoc esse quod dixi. ⁊ ꝓpterea me regez israhel ꝓfessus es. Quid igitur dices cuz maius videris. Et quid sit istud maius ostendit subdens. Et dixit eis. scilicet philippo ⁊ nathanaeli. Amen amē dico vobis. Amen idem est quod fideliter. ⁊ ideo vbi duplicatur est signum maxime certitudinis ⁊ firmitatis Videbitis celum aptum ⁊ angelos dei ascendētes ⁊ descendentes super filium hominis. in obsequiū deitatis in humana latentis natura. In passione enim

apparuit angelus de celo p fortās eū. ⁊ in resurrectione vidēt duos angelos circa sepulchrū eius. ⁊ in alcō hōe assiterūt tāq̄ duo viri in vestibꝫ albis. Sed ⁊ añ hoc accesserunt ⁊ ministrabant ei. ⁊ euangelizabāt ei? natiuitatem. Ubi crīs. Unde qualiter paulatim eū a terra subducit. ⁊ facit q̄ non vltra estimet eū hoīem solū. Cui eñ euāgelio ministrant. q̄liter hic homo putꝰ esset. Per hoc igit suadet angelos se esse dñatorem. Hec crīs. Uerūtamē q̄ iste nathanael doctissimus ⁊ ꝑitissimus erat in lege. noluit eū dñs in apostolos cū aliis eligere. nec etiaꝫ nichodemū de quo infra dr. eo q̄ ⁊ ipe peritus ⁊ doctus esset. ne ꝑter suam sciētiā se electos dicerent vel presumerent. Voluit em̄ xp̄us apl̄os pīmos fīdatores ecclesie ydiotas ⁊ simplices hoīes eligere. ne doctrina fidei ⁊ prima questio hoīm hūane sapie adscriberet. sed diuine. Hoc etiā ideo fecit. vt mundū ⁊ sapientes eius confunderet. Fuerūt tamen nathanael ⁊ nichodemus a principio ad fidē vocati. ne doctrina fidei. q̄ a solis simplicibꝫ recepta. haberet ꝓtemptui. ⁊ ne si a principio oēs fuissent simplices. crederentur p oppositum p ignorantiam decepti. Hoc ꝫ so fides catholica radicata fuit. paulus ad apostolatū vocatus ē. q̄uis īratus esset. Deinde andream ⁊ philippū. qui a xp̄o edocti de salute fratrum suoꝝ soliciti fuerīt significarē illi qui ꝓximos suos. q̄tū bono modo possunt. ad seq̄laz xp̄i inducūt. qđ ē ꝓtra multos. qui nō solū nō inducūt. sed ꝑ posse suo auertūt.

Et regressus est iesus cū philippo in galileā. ⁊ veniens nazareth ad matrem suā. cū indicibili gaudio receptus est per eā. Attende q̄ post baptismū post victoriam temptationuz. xp̄us reduxit nazareth qđ interp̄tatur flos. ⁊ significat q̄ homo q̄tūcūq̄ lotꝰ sit a peccatis. quantūcūq̄ temptatōes superauerit vel quecūq̄ bōa fecerit. semp dz se reputare in flore ⁊ in principio esse. Et dein ceps p illū annū iesus in galilea remansit. nec aliquis euangelista ponit qđ interī vsq̄ ad nuptias fecerit. In āno eñ a baptismo vsq̄ ad nuptias nihil aliud legit xp̄m fecisse. nisi qđ legit de ieiunio in deserto ⁊ dē tatōe a dyabolo. ⁊ de testimonio baptiste. ⁊ de discipl'oꝝ querimōe.

O Bone iesu. redemptor perditorum. saluator redemptorum. spes exulū. pauperum spiritu dulce solatium. laborantiū fortitudo. lassoꝝ recreatio. triūphantium corona. supernorū ciuiū vnica merces ⁊ letitia vera. inclita proles summi dei. ⁊ fructus sublimis vteri vginalis. fons gratiarum oīm. de cuius plenitudine nos oēs accepimus. in te vt finem oīm. tendens ⁊ sperans ⁊ amans ferar. deside rare iesu ad te adducar. te sequar. q̄ tu sol? sufficis. tu solus saluas. tu solus bonus ⁊ suauis es te querentibus nomen tuū Amen.

De mutatione aque in vinum.

Capitulum. XXV.

Deinde anno sequenti scilicz tricesimo primo. cepit iesus signis mirificis mūdū illustrare ⁊ primo approbans coniugium nuptias intrauit. ⁊ aquam in vinum conuertit. quod eadem die baptisatus fuit. scilicet āno renoluto fecit. Domin? sua corpali ꝑsentia.

ac nihilominus signoꝝ suoꝝ initio nuptias quas instituit tanq̄ licitas ⁊ honestas honorare ⁊ cōmendare voluit ne eas hereticī despicere ⁊ dānare presumerent. Unde beda. quia bona castitas coniugalis. melior primētia vidualis. optima mundicia virginalis ad probandū omniū electionem gradum discernēdū tamen meritum singulorum ex intemerate marie virginis vtero nasci dignatus est. a propheteo anne vidue ore mox natus benedicit. a nuptiarum celebrationibus iam iuuenis inuitatus. hys presentia sua virtutis honorat. Die itaq̄ tercia. i. tercio ab euangelista notata. post primos duos q̄b iesus post regressum a deserto ad iohannem venit. q̄uis inter eos multi dies fluxerint. nuptie facte sunt in chana galilee. id est quodam vico seu villa p̄uincie galilee sic dicta. q̄uis autem dubiū sit cuius nuptie fuerint. tamen nos meditemur eas fuisse iohannis euangeliste. sicut in p̄logo sup iohānem hiero. videtur affirmare. quem voletem nubere xp̄c de nuptijs vocauit. ⁊ extūc iohannes xp̄o ꝓpter mūdiciam cōtinentie vginalis. magis familiaris fuit. Hoc etiā videtur ex eo. q̄ xp̄us non legitur fuisse in nuptijs alijs. ⁊ per hoc mater iesu erat ibi tanq̄ in nuptijs sui neptis. non eñ est verisile q̄ ipa vemisset. misi multū sibi annuisset sicut fuit ad elyzabeth cognatam suam. nec legitur in tali casu iuisse ad aliam. In ipis ergo nuptijs dña nostra fuit. nō tāq̄ extranea inuitata. sed tanq̄ primogenita ⁊ digni or inter sorores. fuit in domo sororis q̄si in domo sua Cū eñ soror eius maria salome vroz zebedei. vellet facere nuptias filio suo iohanni. vadēs ad dñam nostrā in nazareth. quarto a chana miliario. intimauit hoc ei ⁊ ipa añ alios venit ad preparationē nuptiaꝝ Eñ legitur. q̄ mater iesu erat ibi. sed de iesu discipulis eius dicit. q̄ fuerūt vocati. qui tamē discipuli. ad huc firmiter ñ adhrebāt. sz sequebāt gēa familiaritatis. imbui cupientes eius doctrina. De ioseph āt spōso vginis nō fit mentio. Illā quidā dicunt eū tūc mortuū fuisse. ⁊ virginē in custodiā filij transisse. q̄ nec etiā de inceps de eo legitur in euāgelio. q̄ si nōdū mortuus fuit tamen in passione domini fine dubio mortuus erat. q̄ vroz illius alij ꝓmendata est. Cōspice igit dñm iesum inter alios. sicut vnū quemuis de populo comedentem ⁊ hūiliter in loco infimo nō inter maiores sedentē. Nam doctur us erat in posterū. cū inuitatus fueris ad nuptias. recūbe in nouissimo loco. Ipse xp̄o prius cepit facere q̄ docere. Cōspice etiā dñam obsequiosaz ⁊ ī cūctis recte ⁊ ordinate faciendis solicitam. Cūq̄ prope finem conuiuij cognosceret vinū deficere. uit ad filium ⁊ dixit ad eū. vinū non habent. Non casu nec fortuito accidisse putandū est. vt deficiente ad nuptias vinuz deficeret. sed eo magis vt occasio miracli fieret. vnde intelligēs scā dei genitrix iam tempus perfecte etatis. quo per miracula se ipm deū mūdo innotescere. ⁊ nō filius ioseph. sz dei ⁊ marie vginis crederet. aut vinū nō habent. i. ad sufficientiā. Quasi diceret. fili mi. vinū hic deficit. Solū insinuat defectū nihil petens. sciens q̄ amāti sufficit solū insinuare necessitatem. ablq̄ vlla petitōe. vñ nō dicit. Da eis vinum. vt reuerentiam filio seruet. ⁊ in liberalitate filij ⁊ misericordia spem ponens. tñ

defectum proponit. Ex corde eñi pñissimo voluit pre uenire totalē defectum. ne ꝓfusio appareret ⁊ ideo in uitauit filium quem ad hoc potentem sciebat ¶Plena quippe spūsancto iam tunc illud miraculum preunde bat. qō filius eius facturus erat. Quod ergo facere cogitabat. hoc illa vt faceret. ammonebat ſm hiero. Congruum est ꝙ vbi deus inuitaē tpalis vinū iocun ditatis deficere debeat. hoc eñi vino sancti nō delectā tur qz inebriat ad dei obliuionem. ⁊ incendit ad con cupiscentiam nec dubium est quin xp̄us ad delectan tes in vino iocunditatis nunq̄ introisset ⁊ ideo con gruum est vt in nuptiis sanctorum deficiat ¶ Resꝑ pondit ihesus Quid mihi ⁊ tibi est mulier Quid me molestas scōz augustinū Maria mulier dicta est. nō corrupta virginitate. sed appellatiōe gentis sue. Mu lieres eñi omnes. feminas illi appellauerūt ꝓprietate lingue hebree. Unde ⁊ mulier de cuius vgine cū adhuc in paradiso esset. dz mulier quā dedisti mihi sociā ⁊c. Scōm Origenem ꝙmevocat mariam mulierem ꝓ sexu ⁊ ꝓprietate cordis per misericordiā emolliti. qm̄ misericordia emollita. mollia sensit de nuptiis cele brantibꝰ. qui ex paupertate vini in primo manifestan da verecundati fuissent Et addidit. ¶Nondū venit ho ra mea. i. nondū vini defectuz sentiūt qui assunt Si ne ergo eos primū hoc sentire. qui cū necessitatem cog nouerint. magis reputabunt beneficiū qō recipiunt. ¶Iam ſm crisō. beata virgo ex pietatis motu voluit preoccupare tempus debitum faciendi miraculum. ⁊ quia illud miraculum inter miracula cristi erat pri mum. ⁊ ad confirmationem discipulorum. ideo debu it esse notum ibidem existentibꝰ. ⁊ gratū ipis ꝙuman tibꝰ. hoc aūt magis fuit ex eo qō factuz est posit totalē vini defectum. q̄ si ante fuisset factum Et qz vt dictū est mater ihesu voluit p̄uenire totalem defectum. ⁊ qz statim anteq̄ esset oportunum. xp̄us faceret miracu lum. ideo xp̄us matre. haut dubium. sapientior eam repressit dicens Quid mihi ⁊ tibi est mulier. q̄si di ceret Scire tpus aptū ad faciendum miraculū fien dum. non est mihi ⁊ tibi commune sed mihi soli ꝙue nit. ꝓpter qō subdit ¶Nondum venit hora mea. i. hora ꝙueniens faciendi miraculū a me sola cognita. Sed scōm augu. Facere miracula ꝓtebat xp̄os ſm diui nam naturam. quā a matre non habuit. ⁊ ideo p̄dicto modo respondendo matri. ostendere voluit ꝙ in hoc non tenebatur ei obedire. quia in natura diuina nihil habuit a matre. nec per consequens cū ea aliquid cō mune. ideo dicit. Quid mihi ⁊ tibi est mulier q̄si di ceret Dis fieri miraculum. sed ad hoc agenduz quid commune habeo tecum. Quasi diceret. ex natura cō muni tecum hoc nō ago. sed ex eo ꝙ habeo a patre. qz virtutem faciendi miracula a patre habeo non a te. Sed quia humanitatem in qua passus ē traxit a ma tre. ideo addidit ¶Nondum venit hora mea a me dispo sita. hora. scilicet voluntatis nō necessitatis id est tem pus patiendi ex communi mihi ⁊ tibi. scilicet in na tura quam a te habeo. ⁊ tunc te recognoscam. ⁊ tibi condescendam. vnde cum venisset hora qua vt ho mo moueretur de cruce cognitam matrem recommē dauit discipulo. quem preceteris diligebat. ¶Prime tamē sententie. s. Crisostomi magis ꝙsonat litera se/

quens qz mater ihesu ex eius responsione non offendit pertinacem suam repulsam. sed ꝙmienter dilatā. Un de de domini responsione non diffidens. sed de sua be nignitate p̄sumens redit ad ministros qui seruie/bant in nuptiis illis. ⁊ fiducialiter mittens illos ad filium suum dixit eis. quodcunq̄ dixerit vobis face/te. expectans hora ꝙmienti a filio suo cognita imple tionem petitionis sue. quasi diceret. Licet abnegare videatur. tamen faciet. Intellexit enim in illis xbis domini se non exasperatam. ⁊ ideo fiducialiter impa uit ministris vt precepta implerent filij iubentis Sci ebat enim eum tante misericordie ⁊ pietatis ꝙ ꝓpateretur indigentibꝰ ⁊ faceret qō petebatur. licet aspere loqui ⁊ negare videretur. Sana doctrina virginis matris vt semper debeamus christo obedire. Et per hoc etiam monemur de domino non desperare. si nobis cum ora mus videaē de facto durius respondere. sed cum bea ta virgine fiducialiter eius misericordiam expectare. Sed cum christus maximam reuerentiam matri de tulerit. miꝝ videtur ꝙ sic extranee ei respondit. Du/ra quidem videtur predicta domini respōsio. Sed ſm augustinū instructoria est. qz in diuinis que dei sunt matrem recognoscere non debemus. Et similiter ſm bern. ad instructionē nostram fuit. qui de hoc loco sic dicit. Quid tibi ⁊ illi domine. nonne quod filio ⁊ ma tri. Quid ad illam pertinet queris. cū sis benedictus fructus ventris sui immaculati. ¶Nonne ipsa est q̄ sal uo pudore concepit. ⁊ sine corruptione te peperit. ¶Nō ne ipsa est in cuius vtero nouem mensibꝰ morat⁹ es. cuius virgineis vberibꝰ lactatus es. cū qua duodecī annoꝝ factus eras de hierusalē descēdisti ⁊ subditus illi. dicis. Quid mihi ⁊ tibi. multum per oēm modū. Sed manifeste iam video ꝙ non velut indignās aut ꝓfunderevolens virginis ⁊ matris teneram verecun diam dixeris. quid mihi ⁊ tibi. cum venientibus ad te iuxta preceptum eius ministris. nihil cunctatus facias quod suggessit. Et quid ergo fratres vt quid responderat prius. vtiq̄ ꝓpter nos. vt conuersus ad dominū ⁊ iam non solicitet carnalium cura parentū. ⁊ necessitudines ille non impediant exercitium spū/ale. q̄diu enim de mundo sumus. debitores nos co nstat esse parentibus. at postq̄ relinquimus nosmet/ipsmos. multomagis ab eoꝝ solicitudine liberati su mus. Unde legimus fratrem quendā in heremo con uersantem cum ad eum carnalis frater auxiliq̄ gratia aduentasset respondisse. vt aditet alteꝝ fratrem eoꝝ cum illevtiq̄ obisset. Cum admiratus quiv̄ erat re sponderet quia ille obijt. heremita se quoq̄ filiꝰ obijs/se respondit. Optime ergo nos docuit dominus ne ſſo liciti simus sup̄ ꝓpinquos carnis nostre plus q̄ reli gio postulet quando ipse matri ⁊ tali matri respōdit Quid mihi ⁊ tibi est mulier. Sic ⁊ in alio loco cum suggereret ei quidam quoniam mater eius ⁊ fratres foras starent querentes ei loqui. respondit. Que est mater mea ⁊ fratres mei. Ubi modo sunt qui tā car/naliter ⁊ inaniter sup̄ carnalibus ꝓpinquis suis soli/citi sunt. ac si adhuc viuerent ⁊ ipsi cū eis. Hec bern. Erant autem ibi lapidee ydrie sex posite ſm purifica tōnem. id est ſm morem ⁊ ritum purificatōis iudeo rum hoc est vasa aquatica ⁊ aquaꝝ receptui parata. ab

ydor quod est aqua sic dicta. vt si forte contigisset aliquē de puluis vel ministris lauare se vel vasa. aquaz ad hoc inuenīret ⁊ haberet paratā. Crebro enī manducabant ⁊ vasa epulatoria iudei baptisabant. id est lauabant ⁊ purificabāt ⁊ si casu īmūdū aliqd tetigisset. misi prius loti non comedebant. Capiebant autē singule ydrie metretas. id est mensuras binas vel trinas. a metrō quod est mensura sic dicta fm ysi. Metreta ḡdā mensura est ptinens decem sextarios. ⁊ secūm eundez sextarius continet tm̄ duas libras. qui bis assumptus vocatur bilibris. Et dixit iesus ministris. Implete ydrias aqua. Aliquid emiz de aqua prius posita inde assumpserant. ad purificationem vasoꝝ. ⁊ ideo iussit iesus suppleri quod fuerat amotum. Cunres igit ministri hauserunt aquaz de puteo. qui adhuc ibi eē dicitur extra viculū. ⁊ impleuerūt ydrias vsq; ad summum. Que cum fuissent implete aqua cōuersa est in vnū diuina virtute. Non dicitur hic ꝙ aliqua verba ad hoc dixerit. sicut in trāssubstātiatōe pānis ⁊ vini in corpus suuz ⁊ sanguinem. sed occulta virtute diuinitatis hoc opatus est. Sine ergo omni verbo sola dīni voluntate in optimū vinum aqua conuersa est. cum tamen alia miracula ⁊ verbo ⁊ tactu corpeo ⁊ aliqñ fletu perfecerit. Et dixit eis iesus. Haurite nūc ⁊ ferte architriclino. In hoc duo notātur. Primū discretio dominī. quia primo misit magis honorabili. Nec in hoc fuit personarum acceptor. quia secūdū Augu. non cum hominēs diuerso modo pro suis gradibus honoramus. tunc timenduz est ne personas accipiamus. Secunduz humilitas dominī. quia patet ꝙ sedebat longe ab architriclino. cum diceret ferte illi. ḡi ab eo remoto ⁊ cū ille sederet in magis honorabili loco colligitur ꝙ dīns nolens sedere ibi. nec iuxta eū. elegit ibi humiliorem locum. Triclimū ē locus vbi sunt tres ordines mensarum fm gradus supiores et inferiores ordinatarum. sicut solet esse in refectoriis religiosorum. ⁊ dicitur triclinium a triplici ordine lectorū. super quos sedendo recumbentes comedebāt. Clinem enī grece. lectum latine significat. naz antiqui in lectis sedentes et accumbentes comedere solebant vt ex labore fatigationis interim dum cibus sumitur. membra quiescerēt. ⁊ ideo in scripturis dicunt comedentes accumbere. vl recūbere seu discūbere. qd ē ḡsi iacēdo ꝓmedere. Architriclin? ē princeps ⁊ primas triclinij. i. principalis. ⁊ primus inter cōuiuantes in triclinio. Et ꝓbabile ē. ꝙ fuerit aliquis sacerdos illius tempis. q̄ nuptiis interesset ad benedicendum ⁊ ad ostendendum qualiter deberent ꝓcedere scōz legem ⁊ statuta seniorum. Voluit ergo dominus noster. ꝙ principalior inter conuiuas primo de vino illo gustaret. vt presidētis sententia acceptabilior esset. ⁊ ipsius commendatiōne miraculum notius fieret. Sic etiā nos debem? nostra examinatori prelato offerre. ad probandum ea. Et autem gustauit architriclinus aquam vinum factā. id est mutatam in vinum ⁊ non sciebat vnde esset. s. ꝙ xp̄i virtutē. vocat sponsuz q̄si ad arguendū ipm. ⁊ dicit ei. Omis homo rōnalis ⁊ prudenter agens in principio bonū vinū apponit quiuantibus. quia tūc sensus est viuaz. ⁊ pōt discernere vini bonitatē ⁊ acceptare. ⁊ cū inebriati fuerint. tunc id quod deterius. idest aquiosius ⁊ debilius ad mitigationē ebrietatis. quia tunc nō sic sciūt discernere inter bonum ⁊ deterius. Tu autem cōtra cōsuetudinem faciens seruasti vinum bonū vsq; ad huc. ita ꝙ modo sapore eius discerni nō potest. q. d. arguendo eum inordinate ⁊ imprudenter fecisti cōtrariuum. Iste tamen. vt predictum est. ignoranter loquebatur. Ministri ergo qui dederant vinum illi. ⁊ alqs diuulgauerunt miraculū quia ipsi sciebant quomō fuerat factum. Commendauit architriclinus vini bonitatem. ⁊ postī in commuī cōmendauerunt. miraculi nouitatem. Non dubium. quin melior erat mutati vini natura q̄ nati. Unde crisō. Fecit aquā in vinum nō simpliciter autem vinū sed vinum optimum. Talia enī xp̄i miracula multo bis que per manum perficiuntur speciosiora ⁊ portiora quodāmodo sunt. Ira ⁊ alqs quando membrū direxit corpis claudicans. famis tem ōstrabat hoc melius. Et iterum. Generale est in omnibus xp̄i miraculis. ꝙ semp ad aliquid melius terminatur q̄ posset fieri ꝓ naturam. Hec crisō. Hoc miraculū primo a xp̄o factū est. ad manifestandū veritatem diuinitatis in eo latentem. ⁊ ad confirmandū eoꝝ fidem ⁊ hoc est qđ dicitur. Hoc fecit iesus initium signoꝝ ꝓ se factoꝝ quia ante hoc fuerūt signa per patrē facta circa ipsum. et ideo falsum est qđ dicitur de signis puerilibo in libero de infantia saluatoris. ⁊ in euāgelio nazareoꝝ. Fecit autē hoc in chana villa quadā ꝓuincie galilee. i qua villa oñditur locus vbi steterūt ydrie. ⁊ triclimū vbi steterūt mense. ⁊ descēditur ad eā ꝓ plures gradus sub terra. sicut est in pluribus alijs locis sanctis. quod forte accidit propter frequētes destructiōes ⁊ ruinas factas in illis. Et manifestauit ꝙ hoc signū gloriā suam. i. gloriosaz latentē in carne deitatem. ⁊ ꝓ deitatis potentiā ꝓ quam hec fecit. ⁊ q̄ gl'osus est. oñdens ꝓ effectū diuine virtutis q̄ ipse esset dīns virtutū ⁊ rex glorie. ⁊ q̄ ipe eēt spōsus eccle. ⁊ q̄ ipe esset qui cūcta ex nihilo potuit creare. qui etiā sicut dīns quādo voluit. potuit elemēta immutare. fm crisō. oñdēs quomā ipse est qui in vineis aquam transmutat. pluuiā p terra dicem in vinū vertit. quodq; in planta ꝓ multum tempis fit hoc repē re simul in nuptiis operatus est. Et viso miraculo crediderūt in eum discipuli eius. scilicet magis firmiter ⁊ perfecte q̄ ante miraculum Habebat enim paucos discipulos. sicut et iohannes quos familiariter docebat. non tamen sic inseparabiliter adhrentes ⁊ perfecte credentes sicut post miraculum. sed qui illi fuerūt nescimus. Unde dicuntur discipuli propter noticiam et sequelam et mutuū inter christum ⁊ ipsos amorem. vel quia post futurū discipuli erant. ad verbū enī iohannis plures eū occulte audiebant. qui postmodū omnino eum secuti sunt. Potest etiā dici ꝙ aliqui de nouo in eum crediderunt. ⁊ illi qui prius crediderāt vt andreas ⁊ alq̄. per hoc in fide solidati fuerunt Ubi aug. Scriptura non solum illos duodenos appellat discipulos eius. sed omnes qui in eū credentes magisterio eius ad regnum celorum erudiebāt. Notandum hic ꝙ fm quadruplicez sensum facre scripture. quadruplices sunt nuptie. s. carnalis copulatōis secūdū sensum lr̄alē. diuine incarnatōis. scōz sensum

allegoricū.spūalis ꝓiunctōis scōm sensuꝫ tropologi
cū.ꝫ beate fruitōis scōm sensum anagogicū. De pri
mis nuptiis ad hāc est euāgeliū pñs. Istis nuptis
interesse debent mater ihesu ꝫ ihesus cū discipulis suis
Per tres istos intelligūt tria bona matrimonij Pri
mū bonū est fides castitatis qđ significat casta mater
dñi. Scōm est sacramentū.significat eñ ꝓiunctionez
diuinitatis ꝫ humanitatis in xp̄o.vel xp̄i ꝫ eccīe quā
sacram rem significat ꝫ efficit cristus qui interfuit nu
ptiis.terciuꝫ est ꝓles suscipienda ꝫ educanda in fide
xp̄i qđ significant xp̄i discipuli ¶ Scđe nuptie alle
gorice sunt diuine incarnatiōis In his nuptis spō
sus est filius dei vbum eternuꝫ.sponsa vero humana
natura. In his nuptis fuit toraliter mater ihesu.ꝫ ip
se ihesus ꝫ discipuli eius futuri.quos elegit in ipo an
te mundi constitutionē. Harum nuptiaꝝ ꝓles sunt
omnes qui credunt in eum Aliter iste nuptie allego
rice dicuntur esse inter christum sponsum ꝫ ecclesiaꝫ
sponsam.quaꝝ nuptiaꝝ ꝓles sunt omnes fideles.ꝫ
redit in idem cum iam premissis ¶ Tercie nuptie
sunt tropologice spūalis videlicet coniunctionis dei
ꝫ anime. In his nuptis consistunt tria bona ꝓiugq.
fides.ꝓles.sacramentū ¶ Quarte nuptie sunt ana
gogice ꝫ celestes.in quibꝫ gaudiū nostꝝ erit plenum
Vñ in apocalipsi. Gaudeamus ꝫ exultem? ꝫ demus
gloriā deo.qr venerunt nuptie agni.ꝫ vxor eius pre
parauit se. Ad has nuptias nō intrant nisi beati.qui ad
cenam nuptiaꝝ agni vocati sunt.quales sunt vgines
prudentes que intrauerūt cum sponso ꝫ clausa est ia
nua Sicut ergo sunt nuptie hominis ꝫ hoīs in carna
li copulatione.ita sunt nuptie dei ꝫ hominis in natu
rarum ꝓiunctione.ꝫ spūs creati ꝫ spūs increati socie
tate ꝫ hoc in gratia ꝫ gloria. Prime nuptie dei ꝫ hoīs
facte sunt.cū humanā naturā diuine nature in vnita
tem ꝓsone copulauit.scđe sunt dei ꝫ hoīs in vno spū
in gratia caritatis ꝓiuncti. tercie sunt dei ꝫ hominis
in gloria.qñ fidelis anima ingredit thalamuꝫ sponsi
in secreto celestis luminis. In omnibꝫ aūt his aqua
terrene ꝓsolatōis insipide.transit in vinum iocundi
tatis eterne.in dei saporem ꝫ societate Possumus etiā
dicere qꝫ per nuptias de quibꝫ hic scm sensum hrālem
dicit.ꝓiunctio xp̄i ꝫ ecclesie intelligit.ꝫ qꝫ istud ma
trimonium in vtero vginali initiatū fuit.quando de
us pater filio humanam naturam in vnitatem ꝓso
ne vnit.ꝫ sic thalamus huius coniunctionis fuit
vterus virginalis. Publicatum autem fuit.quādo
ecclesia sibi per fidem coniuncta est. ꝓsummatū vero
erit.quando sponsa id est ecclesia introducet in thala
mum sponsi in celestem.s.gloriam Et sm bedam non
vacat a misterio.qꝫ die tercia nuptie facte referuntur
Primus namqꝫ dies est tēpus legis nature quo pa
triarchārum exemplo Scđus tempus legis scriptu
te.quo ꝓphetarum scriptis. Tercius tempus gratie.
quo euangelistaꝝ p̄conijs.qñ tercie diei luce mundo
refulsit.in quo dñs in carne natus apparuit ꝫ nupti
as celebrauit. Vnde osee. Viuificabit nos post duos
dies.in die tercia suscitabit nos ꝫc. Sed ad hoc qđ
in chana galilee id est zelo transmigrationis ecclē nu
ptie facte prohibent.significat eos gratia dei dignos
eē.qui zelo deuotōis feruere.ac de vitijs ad virtutes
ꝫ de terrenis ad eterna nouit transmigrare. Et sm
augu. misteria que in illo tomini miraculo latent vi
deam? Oportebat implere in christo que de illo scri
pta erant. Illa erāt aqua. Fecit aūt de aqua vinum.
cū aperuit eis sensum ꝫ exposuit. Sic em sapit qđ nō
sapiebat.ꝫ inebriat quod non inebriabat. Et aūt di
cit archytriclinus mīistri sunt doctores noui testa. q̄ scri
pturas spūaliter alīqs interpretant. Archytriclinus
vero est aliquis legispitus.vt nichodemus.gamaliel
saulus Dū ergo alīb euangelīq verbū ꝓmittit qđ in
litera legis occultat.quasi vinū de aqua factū archi
triclino ꝓpinat Et bene in domo nuptiaꝝ tres ordines
discumbentiū altitudine inter se distantes discūbunt
qr ecclesia trib ordinib fideliū ꝓfiat.s.ꝓiugatoꝝ.vi
nentiū.doctoꝝ. Optimū aūt vinum xp̄s vsq adhuc
ꝓseruauit.i.euangelīū suum vsq in sextam etatez di
stulit ¶ Sed alīqs ꝓpter ꝓlixitatem vitandā obmis
sis.de nuptiis tropologicis ꝓpter moralitatē aliquan
tulū latius videamus. Spūaliter ergo in chana gali
lee fiunt nuptie qñ intra sanctam ecclesiā siue ꝓuersa
tionem bonā p feruorem xp̄o fideles aīme sociantur
Chana em interpretat zelus ꝫ significat feruorem di
lectionis.galilea vero interpretat transmigratio fcā
ꝫ designat ecclesiā. Ex qua interpretatōe hoc oñditur
qr illi feliciter ad has spūales nuptias veniunt ꝫ dis
cūbentes digni xp̄o sunt.qui feruore dilectionis ꝫ ze
lo amoris dei tacti.mala opa respuere ꝫ bona amare
didicerunt.ac de vitijs ad virtutes.ꝫ de statu culpe ad
grām.necnō de terreno amore ad celeste desiderīū ꝫa
seipsis in deū transmigrauerunt. In sancta nāq ec
clesia.siue in spūalis vite ꝓuersatōe honesta respuen
tes mala amamus bona.ꝫ posponentes transitoria
trāsmigramus ad eterna. Ad hoc facit qꝫ ille eximie
nuptie in annūciatione qñ beata virgo celi nupsit ar
chitecto.sunt in galilea facte.ad insinuandū qꝫ mens
apta nuptiis spūalib debet esse in transmigratōe In
his nuptis ihesus saluator.i. qui pōpulū suū saluat a
peccatis eoꝝ aquā ꝓuertit in vinū.qñ ꝓuertit impiuꝫ
ꝫ facit piū.qñ aufert culpā ꝫ ꝓfert grām. Sed ad pre
ces beate virginis q̄ semꝫ ꝓpatit miseris implentur
ydrie.ꝫ aqua tristicie ꝓuertit in vinū ꝓsolatōis ꝫ de
uotōis interne. Sex ydrie sunt quinqꝫ sensus corpis
cū vno simplici sensū aīe. Sed ydrie dicunt lapidee.
qr sensus nostri ante grām obdurati sunt per culpā.
Istas ydrias aqua implemus.qñ fletu nre ꝓpunctio
nis oēs sensus nostros a culpa transacta perfecte la
uamus. Tali aq purificant iudei i. veri ꝓfessores xp̄i
qui non tm ꝓfitent eum voce oris sed etiā ope manuū
in veritate cordis. Capiūt aūt ydrie metretas binas
vel trinas.binas qñ flemus q̄ ꝓmisimus delectatiōe
ꝫ ꝓsensu. Trinas vo qñ fletibꝫ purgamus nō solū de
lectatōz prauā ꝫ ꝓsensum.vꝝ etiā opus malū. Aqua
veniqꝫ in vinū ꝓuertit qñ fletū culpe iocunditas gra
tie sequit.vel etiam qñ in mente hoīs opus dei qđ la
boranti prius nō sapit.p spūalem intelligentiā illu
nato dulcescit. Omnis aūt homo primū vinū bonū
ponit. qr hoīes ea que ad vinū ꝓtinent.s. delectabilia
amāt ꝫ q̄runt in pñti. Deinde qđ deterius est.qr ama
ra inueniēt ꝫ recipiēt in futuro. Sic q̄ dyabolus pri
mo suggerit aliq̄ sub specie bom.ꝫ cū q̄s p ꝓplacētiā

inebriatus fuerit. tunc qō deterius ē.s. enormitates diuersas in peccatis suppinducit. Sed xp̄s nō primo vinū bonū ponit. sed in posterū seruat. qz a principio amara p̄ponit quia arta est via q̄ ducit ad vitā. z oēs q̄ pie volūt in xp̄o viuere. amaritudines z tribulationes patiunt. sz in futuro delectationes z gaudia p̄sequunt. z parua sunt bona q̄ nobis tribuit in p̄senti ad p̄p̄atōez futuroꝝ. q̄ nobis daturus ē in eternitate. Bonus medic⁹ nūq̄ dat bonū z purū vinū infirmo vel illi qui euasit de infirmitate. q̄diu ē debilis donec p̄fectaz habeat sanitatē. sed dat sibi vinū aqua mixtū sic hom̄ie exīte in vita ista q̄uis euaserat infirmitatē peccati. tamē debilis est z pōt recidiuare. dat dñs vinū mixtum aqua tribulatōnis. sed in fine q̄ habebit p̄fectam sanitatem tūc dabit vinū pur̄e eterne p̄solationis. ¶ De predictis ydriis z metretis sic dicit Beda. Sex ydrie posite sunt bis. qui post baptismuz in peccata labunt. Prima ydria et prima purgatio in p̄puntione est. de qua legim⁹. quomā quacūq̄ hora ingemuerit peccator omnes iniquitates eius nō recordabunt. Secūda vera confessio est. Omnia siquidez in confessione lauant. Tercia elemosinaꝝ largitio. Hinc enīz habem⁹ in euangelio. Date elemosinam z omnia mūda sunt vobis. Quarta est remissio iniuriarum. scōm quod orantes dicimus. dimitte nobis debita nostra. sicut z nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Quinta ē afflictio corp̄is. vnde exoramus vt mūdi p̄ abstinentiā deo canamus gloriam. Sexta est obedientia preceptoꝝ. sicut audierūt discipuli. q̄ vtinaz mereamur audire z nos. vos mūdi estis p̄ter sermonem quez locutus sum vobis. Septimaꝝ. quia nō erant sicut hi de quibus dicit sermo meus nō capit in vobis sed in auditu verbi obedierāt ei. Hec sunt sex ydrie posite in purificationē nostrā z que vacue sunt z plene vento. si p̄ inanī gloria obseruant. Aqua replentur si timore dei custodiantur. q̄n timor domini fons vite. Aqua inq̄ timor dñi ē. z si min⁹ sapida. sed optime refrigerās animā nostrā desiderijs estuantē. Aqua ē q̄ iacula immici ignita possit extinguere. Sz diuina virtute aq̄ mutat in vinū. q̄n p̄fecta caritas foras mittit timorem. ¶ Dicunt aūt lapidee ydrie nō tam p̄pter duritiā q̄ p̄pter stabilitatē. Capientes singule metretas binas vel trinas. Due metrete timor gehē ne incurrende. timor glorie amittēde. Sed quia hec de p̄tingenti futuro sunt. z blandiri sibi potest aīa. dicens. postq̄ aliquādiu in voluptatibus tuis vixeris. ages p̄nāz. vt nec istā p̄das nec illā incurras. bonū ē adhiberi z terciū. q̄ vtiq̄ spūalibus notus est. eo vtilior quo de p̄senti ē. Timēt q̄ nouerūt spūalem cibū ne q̄n forte fraudent eo. Ipe ē panis āgelor̄. panis viuus. panis quotidian⁹. Hic ē de quo p̄missum ē. qz cētuplū accipiemus in hoc seculo. Sicut em̄ mercenarijs z cibo quotidian⁹ datur in ope. z merces seruat in fine. sic dñs vitā in fine reddet. z interī cētuplū repromittit z exhibet. Quid g̃ miꝝ sit timet ne p̄dat hāc gratiā. q̄ iam secur⁹ ē eā. Hec ē metreta tercia. quā sub distinctōe signāter posuit. eo q̄ nō oīz sit qz nec oīb⁹ cētuplū repromittit. Et itez Beda. Queram⁹ g̃ mēsuras q̄s ydrie capiebāt bīas aut trinas. Hā z saluator triplicē nobis aq̄m apponit. z p̄fect⁹ omis erit q̄ bas tres metretas hāe potuerit. Plorat ipe sup̄ lazaꝝ z super ciuitatē bis. l̄m lxc ē aq̄ prima. Sudat īminēte passiōis hora. z lxc ē secūda. nō ab oculis tm̄ sz a toto corpe manans. rubea q̄dez z sanguinea. Tercia vo vna cū sanguine manauit ex eo. Latere. Et tu ergo primū habes si de peccatis p̄fectus cōscientie stratum rigas. Secūam habes. si in sudore vultus tui pane tuo vescaris. z labore p̄nitētie corpus tuū castiges. Est aūt coloris sanguinei siue p̄pter laborē siue p̄pter ip̄m concupiscentie quē extinguit ignez. Ja vero si p̄ficere potes vsq̄ ad gratiā deuotōis. potaberis aqua gratie saluatoris. z spūssancti qui sup̄ mel dulcis est. in te fiet aque fons in vitā eternā salientis. z memēto hāc esse aquā que de latere dormiētis p̄cedit. z sine omī molestia fluit. Oportet em̄ q̄ iam mūdo mortuus sit qui in hac grā delectari voluerit. prima igit a preteritis delictis abluit p̄scientiā. secūda vt futura capias extinguit p̄cupiscētiā. tercia vero si ad eā puenire merueris sitientē potat aīaz. Hec beda. ¶ Finito aūt puluio. dñs iesus vocat iohēm seorsuz z dicit ad eū. Dimitte hāc prorem z sequere me. Qui viso miraculo in eius nuptiis facto. statim relicta spōsa sua secutus ē dñz. Et hec fuit prima vocatio iohānis. qua ad xp̄i venit familiaritatē z noticiā. Spōsa vero eius anachrita nōie. vel sm̄ alios maria magdalena. voluptarie sicut spōsus ei⁹ cū alijs sanctis mulieribus dñm est secuta. Dei em̄ p̄fecta sunt opa. z ideo ex quo vocauit vnū coniugū cōtinens fuit z alterū. In hoc ergo q̄ dñs nuptijs interfuit. carnale matrimoniū approbatur. sed in eo q̄ iohānem de nuptijs vocauit. intelligi aptē dedit. q̄ lōge dignius est spūale matrimoniū q̄ carnale. Unde i eccl̄ia obseruatur q̄ ante copulā carnalem pōt licite alter p̄iugū intrare religionem. ¶ Oratio.

Omine iesu christe. qui die tercia. s. tempore gratie ad nuptias. scz p̄uocatōis tui z eccl̄ie. p̄ carnem venisti z aquā in vinuz puertisti. dā ea que in scriptura veteri carnalia videbāt spūalia ostendisti. vnde plene sunt ydrie. quia implete sunt prophetie. cōuerte queso animā meam frigidam in charitatis tue feruorē. insipidā in suauitatis tue saporem fluxibilem z instabilem in virtutis z gratie tue p̄stantiā. mutās aquā totius mee indeuotionis. in vinum fructuose p̄punctionis. quo me miserū semp̄ potare z inebriare. ac illud tandem in vinū iocunditatis p̄uertere de tua misericordia digneris Amen.

¶ De prima electione vendentium de templo et de nichodemo. ¶ Capitulum. XXVI.

Refato miraculo in mense ianuarij facto. morā traxit iesus in galilea. vsq̄dum appropinquaret mensis aprilis. in quo tunc erat pascha iudeorum. z tunc descendit scōm loci situz de chana in capharnaū metropolim galilee. ipse z mater eius descenderunt similiter z fratres eius .i. cognati eius scōm carnem scilicet consanguinei matris vel ioseph qui pater putabatur. z discipuli eius qui p̄ eum erudiebātur. Ideo autē capharnaū. que erat metropolis voluit venire. quia iam inceperat gloriam suā manifestare. Et manserūt ibi non multis diebus quia ciues capharnaū valde

corrupti non se exhibuerunt deuotos ad suscipiendū
xpi doctrinā. ⁊ qm imminebat tps eundi in hierusalē
ꝓpter proximū pascha iudeoꝝ. ¶ propinquante aūt
pascha iudeoꝝ. ascēdit ihesus cū discipul' suis hierosolimā metropolim iudee. sm legis p̄ceptū. Et inuenit in templo vendentes boues ⁊ oues ⁊ colūbas. ⁊ nūmulatios sedentes. Nomine templi nō accipit hic ipa domus dñi. in q̄ erat altare thimiamatis. ⁊ cāde labr. nec atriū sacerdotū. in quo erat altare holocaustoꝝ. sz q̄dam atriū vbi hoīes orabāt ⁊ doctores docebāt. ⁊ ibi vendebāt ea q̄ in templo offerebant. Et q̄ de longinquo adduci nō poterāt. ⅋ sacerdotes qui ꝓpter cupiditatem diuersis adinuētiōib⁹ plm de pauꝑabant. statuerūt hoīes q̄ talia ibi vendebant. vt venientes ꝺ longinquo excusationē de oblatōib⁹ dimittendis nō haberent. ¶ liqui etiā aduentiū nō habebant pecuniā. ⁊ ideo statuerūt cāplores. qui sub cautione tradebant eā. ⁊ cū hoc vltra sortem recipiebant aliqua munuscula. nō tñ pecuniā ne arguerent manifeste facere ꝓtra legez dando ad vsurā. Et flagello de funiculis facto eiecit oēs. s. vendentes nūmulatios acoues ⁊ boues de templo. nūmulatioꝝ es. i. pecuniā effudit. ⁊ in diuersa sparsit. ⁊ mensas eoꝝ que erant q̄si vasa denarioꝝ euertit ⁊ deiecit. ⁊ his qui columbas vendebant. dixit ¶ uferte ista hinc de loco isto. ⁊ nolite facere ope vestro illicito. domū patris mei q̄ est domus oratōis domū negotiatōis ⁊ mercatōis. Bis legimus iesum ascendisse hierosolimaz in pascha semel in primo anno p̄dicationis vt hic. ⁊ itez illo anno quo passus fuit. Et hic quidē in principio signoꝝ expulit vendentes de templo. sed scdo ad passionem veniēs expulit vendētes ⁊ ementes durius agendo. multo quippe maior numerus erat ementiū q̄z vendētium Dic quoq; remissa q̄dam de increpatone vtiꝫ dicens. nolite facere domū patris mei domū negotiationis. ibi aūt ouriorib⁹ sermonib⁹ vtebaꝫ dicēs. nolite facere domū meā spelūcam latronū. Fecit aūt flagellum de funiculis. q; sm augu. de pctis nostris sumit materiaz vnde nos puniat Ipa em̄ ꝓlatio peccatoꝝ sm q̄ pctā pctis addunt q̄dam funiculi dicūtur. Vnde in ꝑuer. ꝺr q̄ impius funiculis pctoꝝ suoꝝ ꝺstringit Iuste sm Alchimū quotidie ds spū aliter eccīam suam intrat. ⁊ q̄liter vnusquisq; ꝙuerset. attendit Caueamus ergo ne in eccīa dei fabulis vel risib⁹ vel odys vel cupiditatib⁹ vacemus. ne ipso ꝓfus vemens nos flagellet. ⁊ de eccīa sua nos eiciat Scōz aug. vēdentes in ecclesia sunt qui que sua sunt querunt. non que iesu xpi. Venale totū hñt. quia redimi volūt Et nota q̄ ꝑ oues innocētes q̄ suo velle vestiendis p̄bent opa mundicie ⁊ pietatis signant que vendunt. dū ꝑ laude humana sub ypocrisi ⁊ in vestib⁹ ouium gerunt Ypocrite nāq; mentē lupinā hñt sub ouina pelle. Per boues qui erant predicatores celestis doctrine significant quos vendūt. q̄ nō amore dei. sz q̄stu tpali p̄dicant. Per boues etiā qui laboriosi sunt signari pñt illi. q̄ magnos labores sustinēt pro diuinis vt per hoc in ecclesia valeant ꝓmoueri. Columbas vendunt. qui acceptā spūssancti gratiam que per columbā accipit. non gratis sed ad premiuz dant. ⁊ si nō ad questū pecunie. ad vulgi tñ fauorem

tribuunt non ad vite meritum. sed ad gratiam largiūtur. Numos mutuo in ecclesia dant qui non simulate celestib⁹. sz aperte terrenis rebus in ecclesia defuunt ⁊ sua nō que iesu querunt. Domum etiam dñi domū negociationis faciunt. non solū hi. sed etiam qui gradum vel gratiam spiritalem quā in ecclesia ꝓcurrunt non simplici intentione. sed causa humana retributionis exercēt. Oēs istos eiecit de templo xps. signās q̄ sunt excluſi de templo glie sancte dei. Qui ergo volunt de eccīa ⁊ de domo celesti removēte dño auferri auferant ista de actibus suis. ⁊ ab auaricie ⁊ symonie cessent negocijs. ejciunt enim de ꝑte sortis sanctoꝝ qui inter sanctos positi vel ficta bona vel apte mala faciūt ⁊ funiculis peccatoꝝ modo flagellant ad correctōem quib⁹ incorrecti in fine ligabunt ad damnatōnē. Ideo fuit aūt dñs remedium ⁊ opis ⁊ verbi. vt doceret eos qui curam habent ecclesie subditos facto ⁊ verbo debere corrigere ¶ Si igit in figurali templo etiā in atrio eius quod est domus orationis ꝓhibet negociatōem que honesta putatur. cum sit de his que de templo oferunt. multo magis ꝓhibet comesatōnes. potatōes. risus. lites. vaniloquium. ⁊ huiusmodi fieri in ecclesia dei. Ergo cum omnis christi actio nobis debeat esse lex ⁊ preceptio. non licet candelas vel alias merces etiam dño offerendas in ecclesia vendi. nec aliqd officium nisi merum ecclesiasticū exerceri. ¶ Recordati sunt discipuli eius. q; scriptum est in psalmo de xpo. Zelus domus tue comedit me. i. accendit. Ex xpi em̄ facto recordati sunt scripture illi⁹ implerionis eius in xpo. Bonus zelus est animi feruoz in bonuz. quo mens relicto ⁊ abiecto humano timore ꝑ defensione veritatis accenditur Vnde aug. Fratres vnusquisq; xpianus in membris christi zelo domus dei comedaꝫ Quis comedit zelo domus dei. Qui omnia que forte ibi videt puersa. satagit corrigi. cupit emendari. non quiescit. Si emendare nō potes. tolera. geme. suspira. sustine. plange. verbi gra. Vides fratrem currere ad rixaz. ꝓhibe. mone. ꝓtristare. sic zelus domus domini comedit te. Vides alios currere ⁊ inebriari vel male. ꝓhibe quos potes. tene quos potes. terre quos potes. quib⁹ non potes blandire. noli acquiescere. Si aūt fueris frigidus ⁊ marcidus. ad te solū exp̄ctās. ⁊ quasi tibi sufficiens dixeris in corde tuo. Quid mihi est curare aliena peccata. Sufficit mihi aīa mea vt ipsam integrā seruem deo. Eya non venit tibi in mentem seruus ille qui talentū abscondit ⁊ noluit crogare. Nūquid em̄ accusatus est q; pdidit. ⁊ non q; sine lucro seruauit. Sic ergo audite frēs mei vt non quiescatis. Nolite quiescere lucrari xpo. q; lucrari est sua xpo. Hec aug⁹. Vbi sciendū q̄ zelus dicit quandam intensionē amoris. quo intēse deū diligens nihil sustinet qđ amori suo repugnet. Ille igit ꝓpter zelū dei hz qui nihil patiēter sustinere potest ꝓtra honorē dei quē maxime diligit. Nos aūt debemus diligere domū dei in tantū q̄ zelus eius nos comedat. cū si quid cōtrarij fieri videmus studemus etiā quantūcūq; carnali sunt q̄ hec faciunt removere. nec timem⁹ ꝓpter hoc aliq̄ mala ꝓperi. Attēdendū est aūt q̄nti meriti sit zelus domus dñi. ⁊ generaliter omnis zelus bonus cui⁹ actū inter prima opa xpo oñdit. cui⁹ merito ꝓhinces

pactū sempiterni sacerdotij accipit. cui? feruore Mathathias legem defendit. cuius igne succensus Delyas pphetas balaal interfecit. Et dixerunt ei iudei. quod signū ostendis nobis. quia hec facis. id ē quia cū tanta auctoritate ⁊ potestate nos expellis. Non videtur hoc tui officij eē. nec credimus tibi licere. Ergo ostende nobis signū quo credamus. q̄uis em̄ factuꝫ essꝫ bonū de se tamen non ptinebat ad quemlibet hoc facere. sed solum ad eum qui haberet auctoritatē corrigendi excessus sacerdotū. qđ nō q̄uenichat alicui ō cōi pp'o. cū sacerdotes eēnt sup̄iores i pp'o illo. fꝫ pphete q̄q̄ mittebant ad hoc specialiter a deo Cum g̃ xp̃s nō esset filiꝰ aaron. ⁊ p̄ consequens nec pontifex fm legem. nec esset rex in conspectu populi. nō apparebat eis. quare sic auctoritative exerceret eos. mēsasq̄ subuerteret. nisi diuina auctoritate pphete magnus missus essꝫ. ⁊ ideo petierunt signū missionis sue. Nō ausi manus in eum iniecere. Signum petunt. vt sue potentie fidē capiant. familiare em̄ erat iudeis signa querere. vtpote p̄ea ad legeꝫ ⁊ fidem vocati. Querebant autem nunc signum. non vt crederent ⁊ venerarentur sed quasi desperantes. q̄ signum ostendere non posset. ⁊ sic eum deriderent ⁊ impugnarēt. qđ ex hoc patet. quia statim dictum suū impugnauerūt. Dedit ergo eis signum potestatis diuine in suscitatōe corporis sui propria virtute. ⁊ quia prauе querebāt. non dedit eis signum apertum sed occultum. ⁊ in figura de sua resurrectōe. quia digm non erant vt prediceret eis resurrectionem sui corpis manifeste. Unde respondit ⁊ dixit eis. Soluite templū hoc. ⁊ in tribꝰ diebus excitabo illud. Hoc autem dicebat spūaliter de templo corporis sui scilicet intransitiue. hoc est de templo quod corpus suum. loquendo de corpore suo sub nomine templi. quia humanitas xp̃i erat speciale habitaculum ip̃ius dei. Templū em̄ dicitur in quo deus inhabitat. ⁊ quia in corpore xp̃i diuitas inhabitat. ideo corpus xp̃i templuꝫ dei non solum fm animam sed etiaꝫ fcām corpus dicitur. Nec dicebat hoc imperando vel consulendo vl̄ hortando. sed id qđ facturi erant p̄dicendo ⁊ denunciando. nō enim̄ est verbum inductiuū ad hoc faciendum cum fuit simpliciter malum ex pte iudeorum. xp̃s autem non poterat inducere ad malū. sed est verbum denunciatiuū eius quod erat p̄ ipsos fiendum. quo hoc quod affectabāt demonstrat non esse absconditū. q. d. soluite id est soluetis. quia in passione xp̃i anima fuit soluta a corpore ⁊ sanguis a carne. ⁊ cōiunctas membrorum in fixione clauorum ⁊ lancee. et ego virtute in me latentis diuitatis excitabo q̄i a somno illud templum per vos dissolutum. Dedit ergo eis signum resurrectionis futurum q̄ in hoc maxime potentia ⁊ vtus diuinitatis eius ostenditur. non em̄ puri hominis est vt se ex mortuis excitaret. sed solus christus qui liber fuit. hoc potentia ⁊ virtute diuinitatis sue fecit. hoc etiam fuit signum penitentie ⁊ remissionis. quod solum peccatorib cōp̄etebat. Et qui dedit eis signum in figura. vocās. corpus suū templū. iō illi carnales hoc nō intelligētes. sed de inanimato tēplo eū dicere hoc p̄ utantes deridebant eū ⁊ volebāt arguere dictū suū p̄ materiale tēplū dicentes. Quadragīta ⁊ sex annis edificatum est templum hoc id est reedificatum. et tu in tribus diebus excitabis illud. Hoc dixerūt deridēdo. quasi esset impossibile. Et multo plus derisissent. si resurrectiōem sui corpis manifeste p̄dixisset. quia difficilius est resuscitare mortuū. q̄ edificare tale templū Et non loquuūtur de templo facto p̄ salomonē quia illud fuit edificatū in septem annis ⁊ pfectum ⁊ postea p̄ nabuchodonosor destructū. sed loquunt de tēplo reedificato p̄ zorobabel ⁊ neemiā post captiuitatē babilonicam. quod factum fuit in. xlvi. annis. añq̄ compleretur inimicis prohibentib quia iudei impediebātur in edificatione templi a nationibus in circuitu eoꝝ existentibus. multi aūt tūc crediderunt id est credere ceperunt in nomīe eius. id est in sue diuinitatis notamine. cuius notam fecit p̄ signa. ⁊ ideo sequitur. videntes signa que faciebat. Unde patet q̄ in fide adhuc confirmati nō fuerunt. quia magis signis q̄ ex deuotione crediderunt. Jesus aūt non credebat se eis. eo q̄ ip̃e nosset omnes ⁊ quid esset in homine. scire enim ea que sunt in corde hominum. solius dei est. qui solus corda plasmauit. ⁊ ideo sciuit q̄ instabiles erant. ⁊ in tempore temptatiōis recederēt. Qua propter vt dicit beda. monemur vt nūq̄ de nostra cōscientia securi simus sed semper soliciti formidemus quia quod nos latet. eternū arbitrum latere nō valet

Dubitatur hic que nam signa viderunt facta a iesu cum nullum legamus eū tunc signum fecisse in hierusalez. A quod potest dici vno modo q̄ multa signa facta sunt ibi tunc a iesu que hic nō habent. nam euāgeliste multa scienter p̄termiserunt de miraculis xp̃i. cum tot fecerit. q̄ nō possent scribi de facili. Alio modo quia inter cetera miracula potest maximum reputari signum. q̄ cum flagello vno iesus de templo solus ⁊ parum adhuc reputatus eiecerit multitudinē hominum. Diuina quidem virtus in illo facto operabatur. que apparebat in effectu cum volebat. Corpus enim christi erat instrumentū diuinitati coniunctum ⁊ ideo quidam fulgor radiosus ⁊ mirabilis egrediebatur de vultu ⁊ oculis eius virtute diuina cos deterrens quo territi sacerdotes ⁊ leuite ⁊ alij. non audebant nec poterant ei resistere. sicut ⁊ in passione vox illa diuinitatis quodāmodo instrumentum erat magnam armatorum multitudinem legitur prostrauisse Unde hiero. in mathꝫ de secunda eiectione. Pluribusq̄ arbitramur maxima esse signorū. q̄ lazarus suscitatus est. q̄ cecus ex vtero lumen accepit. q̄ in iordane vox audita sit patris. q̄ transfiguratus in monte gloriam ostidit triūphantis. michi autem inter oīa signa que fecit dñs. hoc videt esse mirabilius. q̄ vn? homo in illo tempe cōtemptibilis ⁊ in tantum vilis vt postea crucifigeret scribis ⁊ phariseis p̄ra se seniē tib ⁊ videntib lucra sua destrui potuerit ad vnius flagelli vbera tantā ejcere multitudinem. mensasq̄ subuertere. ⁊ p̄fingere cathedras. ⁊ talia facere que infinitus nō fecisset exercitus Igneū em̄ quoddā arq̄ siderū radiebat ex oculis eius. ⁊ diuinitatis maiestas lucebat in facie. Hec hiero. De his aūt qui crediderūt in nomīe eius est sciēdum. q̄ fm Aug. illi c̄pedunt in nomīe eius. qui solum p̄pter signa credunt ⁊ adhxrēt noī eius. qui nōdum sacramēntum baptismi p̄cepit

velut catixcumini. hoc est instructi. ⁊ qz plenā fidē vt oz nō hñt in xp̄m ⁊ eius sacramēta. ideo adhuc non credit se eis. qz ecclesia non dat eis corpus xp̄i. quod quidem corpus sicut p̄ficere non potest nisi sacerdos p̄secratus ita nullus sumere debet nisi baptisatus Et sm crisē. Isti qui ꝓpter signa credebāt in noīe eius nō firmiter nec pfecte credebāt in eū. ⁊ idō nō p̄fidebat in eis. sicut in discipulis pfecte ⁊ firmiter credentibꝫ. nec recipiebat eos ad pfectionez ⁊ p̄uictuz. vt cū eo insepabiliter habitarent. nec oīa sua dogmata ⁊ secreta eis p̄mittebat. nec eis altiora misteria fidei reuelabat qz hoz crudelitas nō erat ex fide firma. sz ex suspitione quā de xp̄o recepant ꝓpter signa. nec estimabāt eū deum sed hoīem a deo missum doctorem veritatis Et ideo signanter euāgelista. vt oñdat eos imp̄fecte credere. non dr q̄ crederent in eum. qz nondū credebant in eius diuinitatem. sed dicit in nomine eius. i. illud qđ de eo nominetenus dicebatur. s. q̄ iustus ⁊ bn̄ōi. Unde Nichodemus inter istos princeps ac vnus de phariseis ⁊ principibꝫ seu magistris iudeoꝝ quia in tenebris huius erroris erat. nocte ad iesum ⁊ ad lucem venisse p̄hibetur. Ipse quidē in tenebris erat nō lux. qz non renatus. Et ideo nocte ad lucem venit quia illuminari volebat Nec timore quoq; populi quem offendere metuit cū esset vnus de rectoribus. quia tunc populus per doctores ⁊ sacerdotes gubernabat. in palam venire ⁊ sciri non audebat. ne de sinagoga expelleret. Nec verecundia etiam palam addiscendi. quia magister in ysrael erat. secrete ⁊ extra turbam aliorum docens ad ihesum solus venit. vt ab ipso plenius instrueret. In hoc etiam q̄ nocte venit a studio ⁊ diligentia inquisitōnis ꝓmendat ⁊ secretum significabat. q̄ extra scriptū discere veritatez volebat. Unde beda Hic venit ad ihesum nocte cupiens secreta eius allocutōne discere misteria fidei. cuius apta oñsione iam rudimentum percep̄erat Nec beda Et quia prudenter apta signa notauit plenius fidei ministeria requirit. ⁊ ideo de his que ad fidem pertinent. docteri meruit. Instruxit em̄ eum dominus de secunda ⁊ spirituali generatione seu natiuitate. scilicet de baptismo ⁊ introitu regni dei. ac de sua diuinitate ⁊ vtraq; natiuitate. de passione quoq; sua ac resurrectione ⁊ ascensione necnon de vtroq; aduentu. ⁊ pluribus alijs ad salutem necessarijs Unde cōgruenter hoc euangelium in festo trinitatis legitur. quia in eo de baptismo dicitur. qui in nomine trinitatis confertur. Hoc quippe sacramentum baptisma/tis est necessitatis. ⁊ ideo oport̄et q̄ habeatur in re si est possibile. vel in voto quo ad preoccupatos. nam vbi contemptus in aliquo baptismum aque excludit neq; baptismus flammis neq; sanguinis prodest ei ad vitam eternam quia non potest introire in regnū dei. Homines nāq; non ascendunt illuc nisi inq̄tuz efficiunt membra xp̄i. per generationem aūt spiritualem vniuntur sibi. ⁊ membra eius fiunt. ⁊ sic virtute ipius ascendunt. Nemo em̄ ascendit id est ascendere poterit in celū ꝓpria virtute. nisi qui descendit de celo non p̄ motum localem celum dimittendo. sed carnem de nouo sibi vniendo quia omnis qui ascendit virtute ipsius ascēdit ⁊ ipse solus per suam virtutem ꝓpriam ascendit. Si autem hic obiciat. q̄ plures veteris testamenti saluati sunt sine baptismo. Dicendum q̄ non erat in p̄cepto. consecuti sunt tamē spiritualem vitam per gratiaz in fide christi venturi. ⁊ sic habuerunt rem baptismi. Habuerunt ipsum etiā in figura in aliquo correspondente per qđ tollebat̄ peccatum orginale Ideo etiam hoc euangelium in festo trinitatis legit̄. quia in eo quelibet persona ꝓprie exprimitur. Nam persona filij est que loquitur. persona patris exprimit̄ cum dicitur. Scimus quia a deo venisti. Persona spūssancti cum dicit̄. nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū ⁊c. Exprimunt̄ autem persone diuine cum suis appropriatis. Exprimit̄ autem persona patris cum sua potentia cum dicitur. nemo potest hec signa facere que tu facis nisi fuerit deus cum eo. signa enim facere diuine potentie est. Exprimit̄ persona filij cum sua sapientia cū dicit̄. scimus quia a deo venisti magister. ad magist̄ enim spectat sapientiā docere. Exprimit̄ persona spūssancti cum sua bonitate. cum dr. spūs vbi vult spirat. non em̄ nostris meritis. sed ex sua gratuita bonitate se nobis infundit. q̄uis enim pater ⁊ filius ⁊ spūssanctus habeant eandē potentiam. sapiam ⁊ bonitatem. tamen qz apud nos nomen patris ꝓpter antiquitatem importat impotentiam. ne simplices hoc crederent de patre celesti. attribuit̄ sibi potentia. Similiter nomen filij apud nos ꝓpter iuuentutem importat imperitiam. ideo ne de filio dei hoc credat̄ attribuit̄ sibi sapientia. Similiter nomen spūssancti apud nos importat quendam furorem. iuxta illud ysa. Quiescite ab hoīe. cuius spūs in naribꝫ eius est. ideo ne de spūsancto hoc credat̄ attribuit̄ sibi bonitas. Fides ⁊ confessio sancte trinitatis si eam deuote recepimus. valet inter ceteras ad tribulationum ꝓpulsionem. Nam sicut ait Johānes damascenus. cum apud Constantinopolim pestilentia grauis esset. quidam puer de medio populi in celum raptus canticū sancte trinitatis. s. Sancte deus. scē fortis. sancte ⁊ mifficors saluator miserere nobis. ab angelis est edoctus. qđ cum rediens coram ꝓlo decantasset. mox omnis pestilentia est fugata. Nec michodemum qui venit ad ihesum vt de pertinentibꝫ ad fidem plenius erudiret̄. significat̄ discipulus humilis ⁊ diligens qui venit ad doctorē vt ab ipso instruatur. qui debet eum dulciter recipe exemplo xp̄i qui michodemū dulciter recepit ac mansuete valde ⁊ cū quiete ei loquebat̄. quod est ꝓtra irascentes qui furiosi cū clamore frequenter loquunt̄. Contra quos est remedium vtile molliter ⁊ sine clamore rīdere. sm illū sapientis. Risio mollis frangit irā. sermo durus suscitat furorem. Etenim sm crisē. si famuli cum aduersus eos irascimur portant humiliter ⁊ cū silentio ꝓtumeliam ꝓpter timorez nostr̄. quas venia digni erimus. aut quā excusatōem habebimus nos qui ꝓpter dei timorem aliquid ferre nō possumus. magis aūt nolimus

Oratio.

O domine vniuersorum qui nullam habens indigentiam voluisti templum tuum fieri in nobis. eīce a corde ⁊ corpore meo omnia offendicula ⁊ tibi displicentia. mundans me ab omnibus inquinamentis ⁊ maculis mentis ⁊ corpis. ⁊

fac de me templum tibi gratū ⁊ ydoneum. in quo habitare delecteris tu. cuius delicie sunt esse cum filijs hominuz. O sapientia que er ore altissimi prodisti. ⁊ magister quia a deo venisti. doce me queso a malo declinare ⁊ bonum facere. terrena despicere. ⁊ celestia amare. vt veterem hominem cum suis actibus exuens. quasi de nouo natus regnū tuum introire merear ⁊ videre.

¶ De incarceratione Johannis baptiste.

Capitulum. XXXII.

POst hec scilicet cōpletis diebus festis in hierlm. que est in vna pte iude. venit iesus cum discipulis suis ⁊ credentibus in aliam ptem iudee. scilicz in iordanē. que a sorte iude vel a regno duaꝝ tribuū iudea dicebatur. ¶ tribu iude que erat principalis ⁊ regia terra vbi habitauerūt filꝙ israel nomīata est iudea. ⁊ illic demorabatur. ⁊ per suos discipulos baptisabat. multiꝙ fiebant credentes ⁊ discipuli eius. Judea interpretatur confessio. ad quā venit iesus. quia xp̄us cōfidentes. vel sua peccata vel diuinam laudem visitat. ⁊ illic morat. quia tales nō transitorie visitat. ⁊ illic baptisat id est a peccatis purgat. Unde Alchuinus. p̄ iudeā quippe signant ꝓfidentes quos visitat xp̄s. vbi em̄ est peccatoꝝ ꝓfessio vel diuinaꝝ laudum illuc venit iesus ⁊ discipuli eius. hec ē doctrina ⁊ illumīatio eius. ⁊ ibi morat purgando a delictis ⁊ vicijs per baptismū sanctispūs. Scōm Augu. xp̄s primo baptisauit discipulos aqua ⁊ spūsancto. postea officiuz baptisandi eodē baptismate discipulis reliquit. intētus predicatōi ⁊ doctrine. sicut ⁊ aplus Paul⁹ pauc̄os p̄ se baptisauit vt posset predicatōi fidelius intēdere. Postea ergo soli discipuli iesu baptisabant. eo interim circa alioza occupato. In quo dedit exemplū prelatis eccl̄ie. cōmittendi ea que p̄ inferiores possunt ꝓmode fieri. vt ipi liberius possint in actionibus exerceri. Et cūis iesus tunc nō baptisaret manibꝫ suis. ⁊ ministeriū exhibendo. sz discipli ei⁹. baptisabat tamē pūna maiestatis. ipius em̄ erat baptismi sacramentū. ⁊ ad discipl̄os ptinebat misteriū Hic est em̄ q̄ baptisat. Ergo adhuc iesus baptisat. et quousqꝫ baptisandi sumus iesus baptisat. Ūñ Aug. vtrūqꝫ verū ē q̄ iesus ⁊ baptisabat. ⁊ nō baptisabat Baptisabat em̄ q̄ ipe mūdabat. nō baptisabat. quia ipe nō tingebat. Precebāt discipli misteriū corpis. p̄cebat ille adiutoriū maiestatis. de quo dictū ē. hic ē qui baptisat. Johānes aūt baptisabat ī ennon iorta salim oppidū p̄pe iordanē sitū. q̄ aque multe ibi erant qđ est etiā interp̄tatio eius. qđ dicit in ennō. ennos hebraice oz aqua latine. Et dicunt aliqui. q̄ hoc oppidum alio nomine vocet salē. ⁊ sit locus vbi regnauit melchisedech. sz hoc est falsuz. q̄ salem vbi regnauit melchisedech idē est qđ hierlm. nam ipaz edificauit melchisedech. ⁊ primo dicta ē salem. i. pacifica ex cōditiōne regis q̄ regnauit in pace. Postea dicta ē hierusalē a tpe quo abrahā voluit ibi offerre filiū suū. q̄ locū illū appellauit. dñs videt. ⁊ ita hierlm interp̄tat visio pacis. q̄ cū prima interp̄tatōe addita est visio.

¶ Mittebat aūt iohānes ad iesū baptisari q̄ veniebat ad eum. sed non mittebantur ad iohannem venientes ad iesum. Sicut ante baptismuz christi. iohānes baptizabat in nomine christi venturi. sic post baptismum christi. illos quos baptizabat. ad xp̄z mittebat sic ⁊ suū testimoniū de xp̄o cōfirmabat. Et exinde turbati ⁊ inuidia moti discipuli iohānis ⁊ indiscrete zelantes p̄ magistro suo volentesqꝫ preferre baptismū eius xp̄i baptismo. murmurabāt q̄ magistri sui gloriam zelabat. q̄z videbat eis q̄ magistri sui baptismi eius auctoritatē minueret. Et facta est q̄stio ⁊ ꝓtroversia de purificatōe. i. baptismo a discipulis iohannis defendētibus mḡi sui baptismū. ⁊ putantibus eū maiorē xp̄o. quē viderāt a iohāne q̄si maiore baptisatū. cū iudeis. i. xp̄i discipulis ⁊ alijs ad xp̄i baptismū venientibꝫ. ⁊ magis ad ipm̄ p̄pter miracula currentibꝫ ⁊ dicentibꝫ maiorē esse xp̄m. ⁊ ad eius debere cōcurri baptismū. tanqꝫ ad baptismū meliorē. q̄z iohannes mittebat quos baptisabat ad iesum nō iesus mittebat quos baptizabat ad iohēz Et hec q̄stio ad iohēz p̄ suos discipl̄os ē dlata ⁊ q̄rimoīa ō xp̄o facta. q̄ baptisaret. ⁊ pl̄es ad eū q̄z ad iohēm currerēt vñ zelo īdiscreto moti dixerūt ei ¶ Rabbi cū sis excellēter magister oīm. et magistri debeas habere gloriam. qui erat tecum sicut cū principalioꝝ trans iordanem. vbi eū quasi discipulum baptisasti. ⁊ sic beneficiū ei prestiti sti. cui etiam testimoniū p̄hibuisti. id est quē tu clarū oīdisti. ⁊ sicut magnum honorē impendisti. ecce hic a te sepans nūc baptisat ⁊ eadem tibi audens. tuū officiū vsurpat. vnde valde miramur. ⁊ omnes ad eū et ad ipius baptismū veniunt. ⁊ te qui eū baptisasti. dimittunt. Quasi dicerent. Illos deserimur. hic caritas est. ad illum turbe concurrūt. de te nō curatur. ⁊ sic gloria tibi surripitur. Nōne p̄hiberi debent. vt ad te potius veniant. Ubi crisо. Ipse quidē non baptisabat. sed nuncꝫ volentes erigere eos qui audiebant in sui diam ita annūciauerunt. Omniū malorum causa est vana gloria. hec em̄ eos in zelotipiam duxit. neqꝫ ad maliciam solam impellit captos sed ⁊ virtutibus obstat labores quidem sustinere cogens. fructibus vero priuans. Hec crisostо. Johānes autem emulationē ⁊ inuidiam discipulorum sedare volens. christū commendabat. ⁊ excelsa de eo predicabat. seqꝫ nō christū sed eius nunciū. nec sponsum ecclesie. sed sponsi amicum esse dicebat. ⁊ q̄ illum oporteret crescere ⁊ exaltari. non in se. sed quantū ad alios fama ⁊ auctoritate. inquantū eius virtus per miracula ⁊ opera magis ⁊ magis inciperet eis innotescere. ipsum autem minui ⁊ hūiliari in re vera. ⁊ quo ad ꝓpulū in fama. sicut lucifer minuitur in claritate quo ad apparentiam oriente sole. ⁊ auctoritas preconis aduenientе iudice ⁊ officium legati aduemente principe In estimatiōe quippe ꝓpuli ⁊ xp̄us creuit. q̄z agnitus est quod erat ⁊ inuentus est esse christus qui putabatur nō ꝓphēta. ⁊ iohannes decreuit. quia cessauit dici quod non erat. ⁊ inuentus est eius ꝓphēta qui putabatur xp̄us. Cui attestat. q̄ iohannes natus est decrescentibꝫ diebus. xp̄us crescētibus. ⁊ q̄ iohānes capite minuitur xp̄s in cruce extendit ¶ Moraliter aūt hoc debet esse in vnoquoꝫ nr̄m. q̄z oportet illū sz xp̄z in te crescere vt. s. in eius ꝓficias cognitōe ⁊ amore. q̄z iqꝫtum ma

gis cum ꝑt cognoscendo ꝙ amādo ꝓcipe. tāto magis xp̄us crescit in te. sicut qui magis ꝓficit in videndo vnā ꝙ eandem lucē. reputat lucē illam magis crescere ꝙ hoc oꝫ homines sic ꝓficiētes minui in sui reputatione. qꝫ quāto plus bō cognoscit de altitudine diuina. tāto minorē reputat puitatem ꝙ humanitatem. Discipulis iohannis pro magistro suo indiscrete zelātibꝫ. ꝙ de xp̄o querimomā facientibꝫ similes sunt multi etiā religiosi. qui magis adhærent quibuscūq opinionibꝫ pro eo ꝙ sunt opiniones illoꝝ quos magis diligūt. cū ꝑ ipa veritate quam relinquunt cū dicat phūs ꝙ duobꝫ existentibꝫ amicis sanctum est preferre honorare veritatem. ꝙ plato dixit de socrate magistro suo. amicus quidem socrates. sed magis amica veritas ꝑ hoc aūt ꝙ eosdē discipulos suos reprehendit. informant doctores bonī. vt tales adulationes nō recipiāt. sed magis repellāt. Considerēt etiā hic q̄ detractores libenter audiūt. ꝙ ꝓra eos q̄bꝫ detrahit subito seuiūt. quō iohannes discipulos detrahentes statim ꝓfecuit. xp̄m laudibꝫ extollēdo. ꝙ se būiliando. ꝙ exemplo eius detractores ꝓfecāt de se humiliter sentiendo. ꝙ detractores laudādo. ipsosq̄ detractores fortiter reprehendant. ꝙ eis malū vultuꝫ oñdant. qꝫ vt vōt sapiens ventus aquilo dissipat pluuias. ꝙ facies tristis linguam detrahentē. In illo tpe cū hec ageret. ꝙ cū iohannes vno anno ꝙ tribꝫ mensibꝫ ꝑdicasset. ꝙ arguens herodē plurimos ꝓuertiꝫ. misit herodes tetrarcha ministros ac tenuit ꝙ cepit iohānē ꝑ eos. ꝙ vinxit seu ligauit eū q̄ libere ꝑdicauerat dei v̄bū. ꝙ ad se in galilea adductū posuit seu poni fecit in carcere ꝓpter herodiadē quā fratri suo abstulerat ꝙ sibi copulauerat illicite quā ꝑm legem quā accepat non liceret sibi habere vxorem fratris sui eo viuente. sic dyabolus spū aliter tenet ꝑ delectatiōz. alligat ꝑ ꝓsensuꝫ. incarcerat ꝑ consuetudinē. ꝓpt aīam a vo sponso xp̄o sepatāt aliq copulatā Proselitus quippe fuit herodes. ꝙ circūcisionem receperat vt magis acceptus iudeis esset. vt regnare sup eos posset. ideoq̄ ad legem moysi tenebaē in hoc sicut ceteri. ꝙ ꝓpter legis quoq̄ naturalis honestatez. non licebat fratri reuelare turpitudinē fratris sui. ducendo etiam eo mortuo eius vxorem. nisi ad suscitandum ei semen. vnde iohannes tanq̄ testis ꝙ defensor veritatis dicebat herodi. non licet tibi habere vxorem fratris tui. In quo virtus ꝙ constantia iohānis ostenditur. qui maluit apud herodem periclitari q̄ ꝓpter adulationem immemor esse ꝓceptorum dei. ꝙ em venerat in spū ꝙ virtute arguit herodē herodiadem. sicut helias achab iezabel. Non obmisit dicere vitatem ꝓpter herodis potestatē vel herodiadis insidiationem. dans in hoc exemplum predicatoribus euangelij. vt ꝓpter talia non obmittant constantiam predicandi veritatem. Primo ergo herodes iohannem incarcerauit er eo ꝙ ipm reprehendebat de herodiade quam fratri abstulerat. ꝙ ideo ad suggestionē herodiadis ipsum in vinculis posuit. Secundo ex eo ꝙ iustitiam ꝙ baptismum predicabat. ꝙ ideo multus populus ad iohannem ob baptismum ꝙ predicationem vndiq̄ confluebat. ꝙ timens herodes ne sui populi iohannem sequentis dispendium haberet ꝙ ob verba Johannis populo. cum esset alienigena

Capitulum xxvij.

exosus fieret. eumq̄ a regno obstinestum pelleret. iohannem tenuit ꝙ vinctum posuit in carcere nō ausus eum statim interficere. Quocirco ex eo ꝙ iohannes quēdam magnū regem post serenissimꝫ predicabat. ꝙ cū romani ordinassent ne aliquis sine senatus autoritate rex nominaret. offensam cesaris timuit. ꝙ ideo ipsuꝫ incarcerauit. ꝙ insup ꝓpter hoc est captus ꝙ incarceratus. qꝫ pharisei ꝓpter inuidiam de predicatione iohānis turbati fualerunt herodi vt caperet eum. incitantes herodem ad eius mortem. Herodias aūt adultera insidiabat ei. timebat em̄ ne herodes ad predicationem iohannis de peccato suo peniteret. ꝙ eaꝫ marito suo redderet qui eā forte occideret. ꝙ ideo volens iohannem occidere mortem eius querebat. sed quo nā facto id aggredi posset inuenire non poterat Herodes em̄ metuebat iohannem eū reuerendo timore mūdano vel humano. sciens eum virū iustū quo ad homines. ꝙ sanctum quo ad deū. ꝙ custodiebat eum. ne ab herodiade occideret. ꝙ ex hoc ipse herodes damnuꝫ ꝙ periculum pateret. Solo em̄ metu ab interfectione iohannis tenebat quia ꝓpter sanctitatem eius quę erat nota toti populo timebat si eum interficeret. ne totus populus ꝓra eum insurgeret. qꝫ omnes iohānem ꝓphetam sanctuꝫ reputabant. Et audito eo multa. s. quedam ꝓua non principalia faciebat simulatorie non ex veritate. ꝙ libenter eum audiebat. i. simulatorie. i. audire simulabat. totum em̄ istud erat simulatorium. vt ex tali auditu ꝙ obtemperatōne in aliquibꝫ retineret ꝑm a rebellione ꝓra ipsum. Herodes populū ꝙ seditiōem eius timebat. sed amor mulieris superabat. ꝑ quo etiam deū posponebat. qꝫ deuꝫ in causa non habebat. Nam ꝑm crisi. facile deuitat a iustitia qui in causis non deū sed hoiem formidat. Timor em̄ dei corrigit. timor autem hoīm peccandi differt facultatē ꝙ operatiōem non aufert sed retinet voluntatez. donec habeat oportunitatem vel occasionē. Unde ꝙ quos suspendit a crimine auidiores reddit ad crimē. ꝙ estuat animo quousq̄ perficiat quod malū cogitat. Solus em̄ timor dei est timor. qui nocentes corrigit. fugat crimina. innocentiam tribuit. perpetem ꝓfert facultatē. hec criso. Iste qui iohannē tenuit ꝙ ligauit in carcere. eo ꝙ de malis suis eum arguebat caritatiue. ꝙ qui similia faciunt similes sunt freneticis qui pium medicuꝫ percutere vel occidere querunt. Considera nunc quomodo iohannes magis volebat deo q̄ hominibꝫ placere. magisq̄ timebat deum q̄ homines offendere. ꝙ eius exemplo semper ad deum magis q̄ ad homines aspiciendo. in omnibus dei beneplacitum facias ꝙ ab eius offensa omnimode abstineas. Unde crisi. Cum a perniciosis quid patimur hominibꝫ. ad principem nostrum ꝓsideremus ꝙ ꝓsummatorem fidei. ꝙ quoniam a malis hominibus. ꝙ quoniam ꝓpter veritatem. ꝙ quoniam ꝓpter eum. Si enim hec cogitauerimus omnia facilia erunt ꝙ portabilia. Si em̄ pro amabilibus quis patiens gloriat. ꝙ ꝓpter deuꝫ si patiat quieq̄ suscipiet sensum. Si enim ipse rem reprobabilissimam videlicꝫ crucem gloriam vocabat. multomagis nos ita disponi oportet. Oportet ergo cum debemus quid pati indelectabile. non labores sed coronas excogitare. ꝙ si malū quid delectabile appareat. excogita

quomã dñs nõ vult. ⁊ indelectabile ꝓfestiꝫ apparebit. Si eñ hoim timor auertit ab inconuenientibus rebꝫ. multomagis xpi dilectio. Hec Crisꝰ. ¶ Oro.

OMine ieſu xpe magiſter bone. doce me veritatem vite. iuſticie ⁊ doctrine. cordis. oris ⁊ operis. ꝓpter metum vel fauorem humanuꝫ ſeu mundanũ non obmittere. ne temeritudo carnalis timoris vel amoris. valeat in me ꝓfectionez ſpiritualis dilectionis impedire. Et qñ ꝓpter peccatum primoꝝ pẽtum vis irascibilis nĩa ꝺrit ꝺbilitatẽ. rõnabilis caliginẽ. ⁊ ꝓcupiſcibilẽ promtitudem. da mihi placitum defenſorẽ cõtra ꝓſecutões. illũinatorez ꝺ errorez. inflãmatorẽ ꝺ ꝓcupiſcẽtiã. vt in oĩbꝫ valeã bñplacituꝫ tuũ facere. aboffenſa tua abſtinere. Ãmẽ.

¶ De initio publice ꝓdicatõis dñi ieſu.

¶ Capitulum. XXVIII.

CVm autez ieſus audiſſet. ꝙ iobãnes tradit⁹ eſſet. ſm Crisꝰ. ſine dubio a deo. quia in vnũ ſanctũ nemo põt aliquid niſi tradiderit eũ ꝺs. ⁊ cognouiſſet ꝓ intimationem ſibi factã quia audierũt ꝓhariſei ꝙ plures faceret diſcipulos ⁊ baptiſaret q̃z iobãnes. ⁊ inꝺ contra eũ inuidiã ceperũt maiorez. q̃z̃ ieſus nõ baptiſaret tũc ꝓ ſemetipm extetiõi tinctione corꝑ. ſz diſcipuli eius. quos tamẽ ipe baptiſauerat ꝓpus. reliquit iudeã in qua erant phariſei incredulitatis inuidẽtes augmento baptiſmi. ⁊ doctrine xpi. qui ad capiendũ iobãnem cõſilium dederãt. ⁊ xpm etiã ꝓſequi cogitabãt. ꝓpter baptiſmũ ipi⁹ q̃ crescebat ⁊ ꝓpter doctrinã eius ꝓ quã euacuari legẽ intelligebãt. ⁊ ſic docẽdi gẽtiles hẽbat occaſiõez ⁊ receſſit ſeu abiit iterꝫ ĩ galileã Ceſſit aũt ieſus ꝓmo. vt exẽplũ patiẽtie ⁊ manſuetudinis malis cedẽdi daret. Scõ vt abſentatõe iuꝺiã eoꝝ mitigaret. donec meliorꝭ animi fierẽt. Tercio vt nobis fugiẽdi ꝓſecutorez ⁊ pricli. formã preberet. Quarto vt aliꝭ euãgeliũ ꝓdicaret. Quinto qz xps paſſionis ſue nondũ venerat. Sexto vt verbi ꝺi trãſitũ a iudeis ad gẽtes ꝓfiguraret. ⁊ ex hoc diſcipulos. quid qñq̃z facturi eſſent inſtrueret. Iſte eñ transitus eiuſdem ad gentes ſignificabat ad quas eũ trãſire impellebant. Et regreſſus ieſus in galilea in virtute ſpũs faciendi ſigna ⁊ miracula. qui q̃z̃ eſſet plenus ſpiritu ſancto. tamen extũc plus mãifeſtauit virtutem ſuam in publicatione doctrine ⁊ operatiõe miraculorum. ⁊ fama exijt de eo ꝓ vniuerſam regionem. Et receperunt eum galilei honorifice. ꝓpter illa que eum in ieruſalem in die feſto feciſſe viderãt ⁊ cognouerant. ꝓpter que etiã nichodem⁹ crediderat. Et relicta ciuitate nazareth vbi fuerat conceptus et nutritus. venit ad predicandum in galileam. ⁊ habitauit in ciuitate capharnauꝫ maritimã que iuxta mare eſt ſita ꝓpe nazareth in finibus zabulon ⁊ neptalĩ. Et inde feliciꝫ de finibus illis cepit ieſus aperte predicare et dicere. Quoniam impletuꝫ eſt tẽpus ſcilicet humane redemptõis ⁊ venit plenitudo temporis. ergo dum tempus habetis penitentiam agite. ⁊ credite euangelio. quia ſine penitẽtia ⁊ fidẽ impoſſibile eſt placere deo. Appropinquauit eñ regnũ celorum. quia ianua celi apta eſt ꝓ xpm. Unꝺ Beda. Regni ei celorũ ianuis appropinquare. eſt de bis quẽq̃z quibꝫ ab eo diſceſſerat ꝑmittere. Vñ ⁊ hiero. Ꝑniam agit. qui vult eterno bono ſcz regno dei adhrere. Qui eñ deſiderat nucleũ frangit nucem. amaritudinẽ radicis dulcedo pomi ꝓpenſat. pricula maris ſpes lucri delectat. doloreꝫ medicine ſpes ſaluti mitigat. Miſtice ꝓ hoc ꝙ ieſus aũq̃z publice ꝓdicaret. venit in galileã ĩ ſinuat ꝙ ꝓdicatoꝝ euãgelij. prius debet trãſmigrare de carnalibꝫ ad ſpũalia de terrenis ad meditãdũ celeſtia qz galilea tranſmigratio interpretat. Et ꝓ hoc ꝙ habitauit ſcapharnauũ q̃ maiorꝭ ⁊ ꝓſperior erat. vt ꝓdicando ⁊ miracula faciẽdo plures illuſtraret. reliquit ſm remigiũ ꝓdicatoribꝫ exemplũ. vt eo tpe ⁊ ĩ locis illis ſtudeant ꝓdicare. qñ ⁊ vbi mꝰtris poſſũt ꝓeſſe. Capharnauũ etiã dicit eſſe inter fines iudee ⁊ gentiũ. exinde ergo ieſus ꝓdicare cepit vñ vocare iudeos ⁊ gentes ꝓſignaret. qui vtroſq̃z ſaluare venerat. In galilea enim gentes ſũt ⁊ iudei habitabãt. ⁊ ideo ibi debuit fũdari lapis ãgularis qui fecit vtraq̃z vnũ. duos in ſe cõcludens parietes gentiũ ⁊ iudeoꝝ. vñ ⁊ poſt dixerũt facerdotes ad pilatũ. Cõmouit vniuerſam iudeã incipiẽs a galilea vſq̃z huc. Sũt aũt due galilee. vna iudeoꝝ altera gentiũ. Diuiſa eſt eñ galilea a tpe ſalomonis. qui. xx. ciuitates in galilea dedit hirã regi tyri. q̃ gentes ibi poſuit. q̃ ꝓs poſtea dicta eſt gentiũ. ⁊ reliqua iudeoꝝ. Et merito in ꝓſimo illo cepit dñs predicare vt multi iudei ⁊ gentiles ad ꝓdicatiõem ꝓfluerent. ĩ quo oñdebaꝫ. ꝙ ad redemptiõem gentiũ ⁊ iudeoꝝ venerat Vel eriñ. ſ. poſtq̃z baptizatus. vbi mõſtraꝫ in eo plenitudo gre ꝓ trinitatis teſtimoniũ. poſtq̃z tẽptatus vbi mõſtraꝫ ĩ eo ſanctitudo vite ꝓ victoriã temptationũ poſtq̃z a iobãne teſtificatus vbi mõſtraꝫ certitudo ꝺoneitatis ad ꝓdicãdũ poſtq̃z iobẽs traditus vbi ſignificaꝫ. ꝙ deficiẽte lege ĩcipit euãgeliũ ſicut ſol ſequẽ aurorã cepit ieſus ꝓdicare ⁊ dicere. pniam agite. nõ tm̃ dicite. ꝓtra loq̃ntes q̃ dicũt ⁊ nõ faciũt. nõ tm̃ ĩ aſopponite ꝓtra differẽtes nõobmittite ꝓtra negligẽtes nõ deſtruite ꝓtra recidiuãtes. ſz agite pniam q̃ſi medicinã ad ſanandũ morbũ. q̃ſi armaturã ad inedũ bellũ q̃ſi clauẽ ad reſerandũ celũ. ⁊ iõ ſubdiꝫ. appropinq̃bit eñ regnũ celoꝝ. ſicut elõgaꝫ ꝓ peccatũ ira appropiquat ꝓ pniam. Recto aũt ordine iobãne tradito incipit predicatio dñi. qz deficiente lege oritur grã euãgelij. qꝺ bona ãnũciatio ſolet dici. Ex eĩ ꝑmittebat bona terrena ⁊ tranſitoria. ſed euãgeliũ promittebat celeſtia ⁊ terrena. Unde thꝰphi. Vetus nãq̃z teſtimoniũ bis qui ſeruabant illud dierũ longitudinẽ ꝑmittebat euangeliũ vitam eternã. Unde criſo. Propter hoc neq̃z ꝓdicauit añ iobẽs donec ille incideret ĩ carcerẽ. vt nõ hac ꝓdicatõe multitudo ꝑſũ ſcinderet. id circo neq̃z ſignũ vllũ fecit iobannes. vt ex hoc quoq̃z multitudinẽ traderet xpo que ad eũ ſignoꝝ admiratione ꝓflueret. Unde etiã aug⁹. Promiſſus eſt iobannes velut vox ante verbũ. aurora ãte ſolẽ. preco añ iudicem. ſeruus ante dñm. amicus añ ſpõſum. Et quia vniuerſum mũdũ tenebre ⁊ nox infidelitatis oppreſſerant. ⁊ ſolem iuſticie aſpicere non valebãt. beatus iobãnes quaſi lucerna ꝑmittit. vt oculi qui ſtupiditate iniquitatis oppreſſi magnũ ⁊ verũ lumen videre non poterant admiſſũ lumẽ lucerne primũ q̃ſi tenuẽ ſplẽ

rem videre ꝓfuescerēt vt paulatim pctōꝫ nubilo
cedēte⁊ infidelitatis digesto būore xp̄o aduemēte.
ab illo celesti lumīe letificari ꝓtus q̄ retorq̄ri possēt
Hec aug. Et notādū q̄ ꝓfectō euāgelica vsaꝰ p̄cipue
circa tria. viz circa opa pietatis. circa ꝓfitia būilita/
tis⁊ circa p̄cepta caritatis Hec etiā tria ꝑcipue dñs
docuit in euāgelio Incepit āt dñs sicut iobānes ea dē
p̄dicās q̄ ille añ dixerat. vt p̄dicatio discipli⁊ mgri
ꝓsona eēt⁊ dñs p̄dicatōez ac doctrinā iobānis appro
baret⁊ ꝓfirmaret. ac sūpbiā eoꝝ q̄ dicta aliox dsigna
tur accipe ꝓfutaret. ac vt se cuidē di filiū ⁊ ille ꝓpria
ta sit eē oīderet. vbū g̃ qđ in iobāne organo⁊ in oīb
xp̄ianis clamauerat p̄dicās regnū di. a pñia incboare
volebat. q⁊ nisi remisso pctō p baptismū⁊ pñiaz ꝓdig
nā. nō poterit q̄s intrare in regnū celoꝝ Unū. Nō em
statim iusticiā p̄dicauit sz pñiaz. Quis g̃ ausus ē dice
re. vlo bonus eēt⁊ nō possuz Pñia ei correctō ē volū
tatis Et si vos mala nō terrēt vt. s. pñiam agatis. vl
bona delectēt. appropinq̄bit em regnū celoꝝ. i. brītu/
do regni celestis. ac si dicat Parate vos p pñiaz. q⁊ ap
xp̄inquit tps mercedis eterne Hec crisꝰ. Predicauit
aūt dñs pñiam. appropinquāte regno celoꝝ⁊ fine mū
di. vt formidaret forte iuuenalis etas mūdi Huc vo
appropinquāte regno celoꝝ oñdit regnū mūdi agere in
extremis. ideo merito deber ꝓuerti. Sic itaq̄ domi/
nus a baptismo suo vsq̄ ad iobannis incarceratio/
nem predicauit⁊ docuit occulte⁊ in locis priuatis.
sed post eius incarcerationē publice⁊ in synagogis
Sicut em iobānes erat p̄cursor xp̄i ita p̄dicatō iobā
nis erat ꝓuia xp̄i p̄dicatōi. ⁊ iō xp̄c nō p̄dicauit cōiter
⁊ publice añ iobānis incarceratōez. sz finita eius p̄di
catōe. ex hoc nobis tribuēs exēplū būilitatis stupēde
dū suo suo iobāni lōge se inferiori in p̄dicatōis⁊ do/
ctrine officio būiliter dignatus ē deferre O quot sūt
pcbdolor hodie religiosi q̄ nō dico inferiori sz nec pa
ri. imo nec sūpiori deferūt in quo se di filio p̄ferret eū
pire ꝓtendūt Ad p̄dicatōem quoq̄⁊ doctrinā req̄rit
etas pfecta. pfectō aūt eratis ē annoꝝ trigita. ⁊ iō cō
uenies fuit vt xp̄s nō nisi p⁹ tricesimū annū publice
p̄dicaret⁊ doceret Hoc tps ē aptū p̄dicatōi vt hic pz
aptū platōi vt pz de ioseph q̄ hac etate fcūs ē p̄pos
tus egypti. aptū regimī. vt pz de dauid q̄ trigīta an
noꝝ erat cū regnare cepit Hac etiā etate p̄ficiēdi eēnt
epi. sz lxu hodie p̄ficiunt pueri ac insufficiētes ꝓ hoc
statu⁊ minus ydonei Fuerūt āt a baptismo xp̄i vsq̄
ad morte eius tres āni⁊ tātoplus quantū ab epbia
vsq̄ ad pascha. ⁊ sic modico tpe p̄dicauit Eadez em
die q̄ baptizatus est revoluto āno ꝓuenit aquā in vi
nū. ⁊ i pascha seqñti. s. tricesimiprimi āni icarcerat⁹
ē iobānes⁊ i alio pascha seqñti. s. xxxq̄ āni decollatus
⁊ in tercio pascha. s. tricesimitercq̄ āni passus ē dñs
⁊ ita vixit triginta duobo ānis integris. de tricesimo/
tercio quātū fluxit tpis a natali vsq̄ ad pascha qđ ꝓ
āno dimidio ꝓputari solz Fuit āt āno tricesimo pas/
cha iudoꝝ q̄nto kl̄. apr̄il⁹ ⁊ feria q̄rta. sz āno tricesi/
mopmo fuit decimo sexto kl̄. may⁹ ⁊ feria q̄rta. āno vo
tricesimosecdo fuit nonas apr̄il⁹. ⁊ die dñica sz anno tri
cesimotercio fuit octauo kl̄. apr̄il⁹. ⁊ sexta feria ⁊ p̄t tri/
plex cā assignari. q̄re xp̄us modico tpe voluit p̄dica/
re Prima ad demōstrandā suā vtutē. q. s. in tāmodi
co tpe totū mundū immutaret. Secda ad excitandū
desideria discipuloꝝ vt magis eū desiderarēt. quē tā
modico tpe corpali pñtia bituri erant. Tercia ad au
gmentandū discipuloꝝ spūalem ꝓfectū. cum essi xp̄i
būamtas sit nobis via tendēdi in deū. nam ipe dixit
ego sum via. nō debemus in ea vt in termino q̄escere
sz ꝑ eā in deū tendere. Hec g̃ corda discipuloꝝ ad xp̄m
carnale affcā in eo vt in hoīe q̄escerent. corpalē pñtiā
cito subtraxit. Unū aplis Et si xp̄m scm carnē nouimus
. s. qñ corpale nobiscū erat. sz nūc iā nō nouim⁹. Unū⁊
añ passionē inter cetera dixit. si ego ñ abiero paclit⁹
nō venier ad vos. q⁊ vt capaces spūs fierēt expediebat
q̄ caro⁊ forma sui ab eis auferet. ne adhuc carnal⁹
eū diligerēt Ipē ei dñs q̄ mōm vicit voluit vt discipli
ā̄m totū ad celū trāsferrēt. q⁊ sic⁊ ipsi facilr vincere
mōm possent Nos quoq̄ filr si ad p̄mia nrāz cor trās
ponim⁹. ⁊ ad principē fidei nr̄e inspiciētes viā ei⁹ seq̄
volum⁹. facili⁹ aduersa⁊ pspa p̄tēnere. ⁊ ipm mōm
vincere poterimus. Oratio.

Omine iesu xp̄e q̄ nr̄e miserie ꝓpaties⁊ tēs
trus medic⁹ medicinā aliaꝝ nobis dare vo
lēs. a pñia p̄dicatōez tuā incepisti. ⁊ nobis pctōrib⁹
dū tps hēmus eā facere iussisti. da mihi misero pctō
ri spaciū⁊ effectū pēnitendi. q̄ tādiu. ꝑ quo tibi laus
miscōiter ꝓpcisti delinq̄tiox ꝓ pñiam appropinq̄t⁊
referet mihi regnū celoꝝ. qđ elongat⁊ claudit ꝑ pec
catū. ꝓterā pēnitudinē⁊ lacrimaꝝ ꝓpunctōz talē me eē
ꝓcede in mortis articulo. qualē me eē ꝑ aquā regene
rationis p̄stinxisti in baptismatis lauacro. vt aptus eē
merear celoꝝ regno. Amen. De secunda⁊ ter
cia vocatione discipuloꝝ Capitulum XXIX

Postquā igitur domi
nus iesus reuersus de iudea in galileā mi
ta p̄dicasset⁊ fecisset. ꝓpter q̄ fama clare d
ipso creuerat. ita vt turbe cū p̄ssura⁊ impetu irruerēt
⁊ impingerent in eū p̄ nimia devotōe⁊ desiderio au/
diendi vbū dei. q̄dā die cū eēt secus stagnū genazā/
reth q̄⁊ mare galilee vel etiā tyberiadis dr̄. ⁊ i terra
stare p̄ p̄ssura nō possz. vidit duas naves sec⁹ stagnū
stātes q̄ꝝ vna erat simois⁊ etiā andree frīs sui. altera
vo iacobi⁊ iohīs. Piscatores aūt descēderāt ad ter
rā⁊ lauabāt retia sua amouētes immūdicias vt pli
carēt ea. q⁊ nullos pisces cepant nocte illa. Ascendēs
aūt in vnā nauē q̄ erat simonis vt pl̄m de naui quiēti
doceret. rogauit eū a terra reducere nauē pusillu⁊ a
paululū. ita vt nō nimis a terra distaret. q⁊ ita volebat
a terra elōgari vt posset audiri ñ tñ opprimi. Et sedēs
tanq̄ doctoris auctoritēs docebat de nauicula turbas
i terra stātes Ecce mira xp̄i būilitas⁊ mānsuetudo. p̄ci
pe poterat. p̄ceptor ei erat. ⁊ tñ rogat. In quo p̄latis
formā dedit vt libēnius moneāt q̄ p̄cipiāt. magisq̄ a
mari q̄ timeri appetāt. q⁊ vt di sene. Generosus aīus
facili⁹ ducit q̄ trahit. Sz econtrio faciūt fatui. de q̄bo
in ezech. dr̄. Cū auditate ipabatis eis⁊ cū potētia.
Mistice p stagnū p̄t elligi lex extra quā dñs erat. q⁊
legalia iā cessare icipiebāt. ⁊ due naues q̄s vidit sunt
duo ppli. s. iudaic⁹⁊ gētil. quos vidit q⁊ de vtroq̄ pp̄lo
mitos misēditer visitādo ad fidē vocauit. Piscatores
sūt p̄dicatores⁊ ecce doctores q̄ nos p rete p̄dicatōis

ꝙ fidei ꝓphēdūt. ꝙ q̄si littora sic terre viuentiū aduehūt. q̄ debēt descendere de alto p̄dicatōis ad ꝓsideratiōnē sue fragilitatis ꝙ retia lauare. i. maculas peccatoꝝ q̄ in p̄dicatōe ꝓtrahūt. aqua ꝓtritiōis delere. qz vba p̄dicatōis sepe maculant. a q̄stu tpali. a gl̄a iam. ab adulatōe fallaci. Ille g̃ lauat retia. qui lucꝝ tpale vl̄ curiositatē. vl̄ hūanū fauorē. a doctrīa ꝙ p̄dicatōe sua arcuit. Nauis sym̄ois ē p̄mitiua eccl̄ia iudeorū. quoꝝ p̄dicator Petrus erat. ī quā dñs p fidem ascēdens. de ea turbas docebat. qz de auctoritate ipius ecclesie vsq; ad hodie gētes docet. Alia nauis ē eccl̄ia de gentib. q̄b paulus doctor ē missus. qz de iudea nō sunt credituri tot. quot ad vitam eternā sunt p̄destinati. In naui aut̄ terre vicina docebat turbas. ita ci celestia delectus docere. vt ea terreni valeant saltem p fidē capere vel intelligere. Ad turbas quidē tpale ē vtendū verbo diuino. vt nec terrena eis p̄cipiant. nec a terrenis mimis vt premit? non intelligant. in p̄funda sacꝝ recedat. Aliter p̄ istud stagnū q̄ dr mare. intelligit mūdus. q̄ ad modū maris tumet p superbiā. feruet p auaritiā. spumat p luxuriā. Ad trāseundum istū mūdū vidit xp̄s. i. approbauit duas naues. q̄rum vna q̄ nō nomiat significat viā ꝯmunē mādatoꝝ. eo q̄ oēs indistincte obligent ad eam. ꝙ alia q̄ nomiat scz sym̄onis q̄ interp̄tat obediens. significat ꝓsiliorū ꝙ statum religiosoꝝ. quoꝝ potissimū votū est obedientia. ꝙ ad istam descendit xp̄s ꝙ in ipa sedit ꝙ docuit. ꝙ voluit q̄ reduceret a terra. qz xp̄s ad cor religiosi de nocte ꝓlia obseruantis descendit p gr̃am. sedet p cōtemplationē. ꝙ docet p donoꝝ spūssancti influentiā et ipse vult q̄ a terra reducat pusillū. s. corde ꝙ si nō corpe qz nō p̄t taliter cor nēm retineri. ne aliq̄n terrā ex aliq̄ tāgat pte. ꝙ scī viri nō p̄nt premi? elongari. sed oportet corpi p̄uideri. Sic g̃ nauis sym̄ois. i. religiosi debet a terra elōgari sz hodie milti p ingressum religiōis nō sepant nec elōgant a terrenis. sz potī? magisq; p̄us approximāt eis. Īté due naues q̄s xp̄us vidit. sunt due vie q̄s approbauit q̄ p̄ virtutē q̄ ingressus ē. vna ē via īnocētie. altera ē via p̄nie. Sicut ei duobus mōis hēt hereditas. s. p̄ successionē ꝙ emptōez sic celū hēt p̄ viā īnocētie q̄i p̄ successionē ꝙ hāc nauē ingressus ē xp̄s. q̄ peccātū nō fecit. nec īuent? ē dolus ī ore ei?. hēt etiā p̄ emptōez. i. p̄ p̄nias. ꝙ hāc nauē p nobis xp̄s ascēdit. quā vsq; ad mortē nō dimisit. Per has duas naues trāsit mūdus. ꝙ venit ad celū. Et vo ait Crisō. hēm? p naue eccl̄az. p gubernaculo crucē. p gubernatore xp̄z. p rete p̄ez. p verbo spūscī. p vela gr̃az p nautis ap̄los. p nauigātib; p̄ceptas. p naui vet? testamētū ꝙ nouū Cōmittam? q̄ nos relagibui? p fūdo. ad p̄q̄rēdā ī scripturis diuis margaritā latētez. Et cū finita p̄dicatōe cessauit loq̄. doctrinā suā miraculo ꝓfirmare volēs. Simoī dixit. Duc. s. naues ī altū. i. ad locū aq̄ magis p̄fūdū q̄ ē q̄etior ad piscādū. ꝙ laxate retia vra ī capturā. s. piscū Et cūs sym̄o dixit. ieſu p̄ceptor cui obedire debem?. p totā noctē laborātes nihil cepim? q̄uis diligētiā magnā adhibuerim?. ī verbo aut tuo laxo rete. i. ꝓfidēs i virtute vbi tui Et cū hoc fecissz obediēdo p̄ceptori. ꝯcluserūt piscū multitudiez copiosā. tātā. s. q̄ntā ipe ꝙ terre dñs volebat. Unimiq; qz obediebāt ei cui subiecta sūt oēs volu

ctes celi ꝙ pisces maris iō in eoꝝ p̄tāte date sunt creature. vñ anſ. Jus si q̄dē nullū ī bis q̄ dī sunt. s. creaturis dūt hē. q̄ wlūtati ei? p̄ius acribo ñ vereñ ire. In hoc aut̄ facto discipuloꝝ dat religiosis forma obediēte. vt sez faciliter obediāt simplici verbo. nō p̄ceptū vl ꝯminatōem expectando. Et attēde q̄ ꝙ si altus impat vt relaxarēt retia p̄dicatōis in būilitate symonis. soli tū petro dr. duc in altū retia. s. in p̄fūdū scripture ꝙ doctrine. Quid em̄ tā altū. q̄ scire dī filiū Qua si diceret. Sufficit minoribo sacerdotibo scire predicare minora. epis ro si qua dubia in eccl̄ia emerserint offerri debent. vt ea soluāt ꝙ doceañt. Justice hic tāgunt tria predicatori expedientia. primo sublimis ꝓuersatio cū dr. duc in altū. scdo plana ꝙ nō inuoluta locutio cū subdit. laxate retia vra. tercio recta intētio cū addit in capturā piscū. nō p̄ter adulatōem hūanā. nō p̄ter vanā gloriam. nō p̄ter vtilitatē tpalē. sed p̄ter hoīm edificatōm. Reprebat aut̄ rete eoꝝ et gravitate multitudis piscū. ex quo patet duplex miraculū. qz nō solū ceperāt magnā multitudinē piscū supra modū solitum. ꝙ impossibilem p̄ viam hūanā sed etiam tanta multitudo tenebatur in retbi rupto. Et annuerūt. sym̄on et andreas filiꝝ zebedei qui erāt in alia naui. vt reme mirēt ꝙ iuuarēt eos. Ubi ctxop. Per nutū ipsos vocant. qz ex stupore p̄propter capturā piscū loqui nō poterant. Et venerūt ꝙ impleuerunt ambas nauiculas ita vt pene mergerentur sed eccl̄esia submergi ꝙ deficere nō potest. licet fluctuet ꝙ quassēt

Et cū stupor admiratiōis circūdaret sym̄onē petꝝ ꝙ socios eius. ac totam eorū mētem occuparet. p̄ter facta christi insolita. Petrus intelligens q̄ nō poterat esse virtute humana procidit ex humilitate ad genua ihesu. ꝙ agnō suū recognoscens dominū ꝙ dixit ad eū. exi ꝙ recede a me domine. qz homo pctōr sum ꝙ nō sum dignus habitare in tua societate. Exi a me. quia ego homo purus. tu homo deus. ego peccator. tu sctūs ego seruus. tu dñs. Quasi diceret. separet te locus a me. quem separat te fragilitas nature. vilitas culpe. ꝙ infirmitas potentie. Reputabat em̄ se indignū esse presentia tam sancte psone. Argumentū. qz valde timendū est hoī peccatori sctā tangere. circūdare christi altare ad eukaristiā accedere. Dñs aut petrū ꝓsolando. ꝙ ei exponēdo. q̄ captura piscū significaret capturam hoīm per eū. ait ad illū. Noli timere nec obstupesce sed potius gaude. ꝙ crede qz maiori p̄destinatus es piscationi. alia nauis ꝙ alia retia dabūtur tibi. Usq; modo cepisti per retia pisces. ex hoc. i. posthoc tps et decetero nō tū statim. eris capiens p verba homines p̄sanā doctrinā traxendo eos ad viā salutis. hoc ē ad p̄dicationis officium assumeris. verbū em̄ dei hamo piscatoris ꝓparatur. qz sicut hamus nō capit piscem nisi ab ipso capiatur. sic nec verbū dei capit homines ad vitā eternā. nisi ipm verbū mente eius teneatur. vl ex hoc eris hoīes capiēs. i. ex hoc q̄ factū ē significat q̄ hoīes capies. vl ex hoc q̄ sic te humiliasti. hēbis officiū hoīes capiēdi humilitas em̄ virtus attractiua ē ꝙ dignū ē vt illi alti p̄sint. qui in p̄tāte extolli nescīt. vñ nō in ap̄l̄atum eligitur. sed aliquādo eligendus sit p̄dicitur totusq; facti huius ordo quod in ecclesia cuius ipe typum tenet geratur hic oñdit. Per

petrum etiam qui cum socijs per totam noctem labo/
rans nil ceperat. ⁊ in verbo christi laxās retia cepit
copiosam multitudinē piscium ⁊ tñ non attribuit si/
bi nisi culpā dicens. exi a me dñe. q⁹ hō peccator sum
figurat p̄dicator euāgelij. q⁹ ꝑ quē inimicōs virtus. nil p̄
ficit. sed inimicus virtutē dei magnū ꝓfectū facit. Et in
hoc q⁹ petrus capta multitudine piscium ꝓcidit ad ge/
nua iesu. dat intelligi q⁹ in p̄dicatōe vel exhortatōne
capta multitudine hoīm p̄dicator⁹ se ēo humiliare
⁊ ei totū attribuere. sibi aūt nihil nisi defectū ascribere
⁊ nūc ꝓfortat a dño dicente. noli timere. ⁊ tunc ma/
ior ꝓfectus sibi ꝓmittit cū subdit ex hoc iam plures
hoīes eris capiens ¶ Et subductis ad terrā naui/
bus. i. tractis ⁊ collocatis aīo ⁊ sepe redeundi ad eas reli/
ctis ad tps omnibꝫ. s. nauibꝫ ⁊ manuū instrumētis se
cuti sunt dñm aliquantulū cā reuerētie associādo pe
trus ⁊ andreas ⁊ iacobꝫ ⁊ iohannes. sed iterꝫ ad ꝓpria
redierunt Ideo enim naues ad terrā reduxerūt. q⁹ ad
hoc voluntatem redeundi ad piscationis officiuꝫ ha
buerunt. Ex quo patet q⁹ nondū rebꝫ suis perfecte re
nunciauerunt. nec ꝓfecte in hac vocatione christo ad
hęserunt ¶ Et sciendum q⁹ idem est mare galilee ⁊
tyberiadis. ⁊ stagnū genezareth situm inter hierusalez
⁊ damascum. distans quasi tribus dietis ab vtraq3
ciuitate. ⁊ habet in longitudine duodecim miliaria
in latitudine quinq3 vel circa. arenosa litora ⁊ siluis
circundatum in quo est magna copia piscium diuerso
rum generum. ⁊ est visu amenum ⁊ delectabile ad po
tandum. Et q3uis eius aqua sit dulcis ⁊ non amara
dicitur tñ mare sm̄ ꝓsuetudinem lingue hebraice. q⁹
magnam collectōnem aquarum. siue dulciū siue sal
sarum. vocat hebreus tharsis. i. mare sm̄ illud Gene.
Congregationes q3 aquaꝝ appellauit maria Dicitur
aūt mare galilee. a ꝓuincia adiacente. quia situm est
in confinibꝫ ꝓuincie galilee scilicet iudeoꝝ non gen
tium. Dicit aūt mare tyberiadis a tyberiade ciuitate
cui adiacet. quaꝫ ihesus in sua iuuentute frequenter
visitare solebat Dicit etiā stagnū q⁹ est lacus stans
qui fit ex reflectōe ⁊ fluxu iordanis. ac vndis ebullitē
tibꝫ ⁊ influentibꝫ. nec habet alueuꝫ quo fluat extra lo
cum suum vt fluuius Porro genezar greco vocabulo
quasi generans sibi aurā dicitur a natura ⁊ proprieta
te lacus ipsius. quia ex faucibꝫ montium circūstantiuꝫ
frequenter de seipō sibi auram excitat ⁊ ventum va/
lidū colligit. quo vndis crescētibꝫ se ⁊ mouentibꝫ. ex
ipsius aq̄ resolutiōibꝫ generat. ex quo facta in stagno
p̄turbatōe ⁊ inualescēte tempestate vndis fluctuanti
bus nauicule plūmūq3 submerguntꝫ Dicit tñ ioseph⁹
q⁹ sic dictus sit. a modica regiōe genezara. quā ꝑtransi
it q̄ ꝑpatissima est et ꝓuenientissima oī generi arboꝝ
Ex tñ interp̄tat hortus vel principiū nativitatis Dici
tur etiā interdū lacus salinaꝝ ꝓpter puteos vnde sal
trahebat. Fluuius aūt iordanis ad radices montis
libani surgit cesareā philippi ex duobꝫ fontibꝫ. s. ior. ⁊
dan. ex q̄bꝫ nomē trahit ⁊ originem. in p̄dicto stagno
genezareth descēdit. ⁊ p̄ipm transiens. ⁊ inde totus
egrediens per longū spacium regionem adiacentem
irrigans per vallem illustrem que vallis salinarū ou
citur in mare mortuum. non longe a hiericho se in/
fundit. ⁊ postea nusq3 apparens in abysso absorbetur

Capitulum xxix.

Deinde cum post istam vocationem predicti disci
puli ad sua vt dictum est ⁊ ad piscatōnem redissent.
ambulās ihesus iuxta mare galilee ite⁹ vidit petrum ⁊
andream. non tam corporaliter q3 spūaliter. ⁊ magis
ad corda q3 ad faciem respiciens. mittentes retia in
mare ad piscandum ⁊ victum querendum. Et dō glo
sa decenter per piscatoria vadit loca piscatores pisca
turus. Et ait illis. Venite post me affectu ⁊ imitatōe
⁊ quemadmodū ego ambulo ⁊ vos ambulate. ⁊ faciā
vos fieri piscatores hoīm. nō prebendaꝝ. nō decima
rum. sed animaꝝ. q⁹ ꝑ rhetē sce predicationis pisces
. i. homines de ꝓfundo pelagi. i. infidelitatis ad lucez
fidei traxerunt quasi ad litus salutis. Vnde theophi
lus. Admiranda aūt est ista piscatio. pisces em̄ cū ca
piunt mox moriunt. hoīes cum capti sunt verbo p̄di
cationis potius viuificant. Et aūt dō crisos. in medijs
aūt occupationibꝫ existentes eos vocauit. monstrans q⁹
omnibꝫ occupationibꝫ sequelā suā preponere oportet
Cū ergo quis ꝓficit ecclesie piscator⁹ pastor⁹. valdē
debet timere ne nō sequat dñm ꝓfectione sequele. que
est vt semetipsum abneget ⁊ crucē suam tollat. Et illi
ꝓtinus relictis rebꝫ ⁊ naui secuti sunt eum omnino
non solū pedum incessu. sed magis obedientia ⁊ affe
ctu. non amplius ad ꝓpria reuersuri. ¶ Et ꝓcedens
inde pusillū vltra vidit iacobū ⁊ iohannez in naui cū
zebedeo parte eoꝝ qui tanq3 senex tenebat remū. refi/
cientes. i. ꝓponentes vel reparantes retia sua. q⁹ mag/
ne paupertatis erat indiciū Vnde crisos. Vide aūt q3 eti
am diligenter inopiā eoꝝ euangelista signauerit. Vi
dit inquit eos suentes retia sua. Tanta erat paup/
tatis miseria ⁊ supabundantia vt vetera ⁊ prerupta
contererēt ⁊ emēdarent. q⁹ noua ⁊ meliora emere vel
habere nequibant. ⁊ quod ad maiorē pietatem eorum
pertinet in tanta paupertate sic patri suo succurrebant vt
secum baiularent in naui. non vt ipsos ille adiuuaret
in opere. sed vt isti illum consolarentꝫ sua ꝑsentia. Hec
sane parua hec sunt dogmata virtutis facile omnē to
lerare paupertez. ⁊ de iustis laboribus viuere. mutua
sibi caritate ꝓnecti. secum habere inopem patrē. atq3
in eius obsequio laborare. hec crisos. Ergo quando q3
quiescendum a piscatione ⁊ cessandum a predicatiōe
vt retia reficias. si refecisti retia. ⁊ collegisti autorita/
tes sacre scripture quibus auariciam iugulasti. qui/
escas a predicatione paulisper vt iterꝫ reficias retia ⁊
colligas autoritates quibꝫ aliquē vitiosum hoīnem
capias ⁊ vitium eius iugules ⁊ extinguas. ¶ Ecno/
cauit eos ad se vt etiam de captura piscium transiret
ad piscationē hominum. Secōm crisos. eligunt piscato
res. q⁹ erant future dignitatis grām sui officij ope ꝓ
pixtantes. Qui in melius mutato piscationis officō
de terrena piscatione ad celestē translati sunt. vt būa
num genus a ꝓfundo gurgite erroris velut pisces ca
perent ad salutē Illi autem statim relictis rebꝫ ⁊ pa
tre secuti sunt eum omnino imitatione ⁊ sequele ꝓfe
ctione. Ecce q⁹ mutatur intentio non piscatio. mutā
tur retia in doctrinam. cupiditas in amorē animaꝝ.
fit mare seculū. nauis ecclesia. pisces boni ⁊ mali ho
mines In his aūt datur forma omnibꝫ ꝓlatis sequiva
lentibꝫ. Per hoc enim q⁹ petrus ⁊ andreas. ac iacobꝫ
⁊ iohannes relictis rebꝫ. naui ⁊ patre vocantē dñm

Epilogus vocationū dis cipulorū et de diligētia

statim sunt secuti ostenditur nobis q nō volūtas carnalis nō cupiditas tpalis nec affectio sanguis nos retrahere debēt a sequela xpi. q: pfecti sectatores xpi relictis retib⁹ peccator⁹ t naui possessionū t etiā parentib⁹ quantū ad carnalez affectū animo ꝓmpto sequūtur eum. In retib⁹ eñ t naui et patre tria figmficantur. que relinquere dñt discipuli xpi scilicet actio peccati. que p retia quasi retinētia. possessio mūdi q p nauim. affectio ꝯsanguinitatis que p patrez potest intelligi. Unde Crisо. Tria eñ sunt. que relinquere debet qui venit ad xpm. actus carnales. qui p retia' pi scationis figmficantur. substantia mūdialis p nauē. parentes p pcem. Reliquerunt ergo nauē vt fierent ecclesiastice nauis gubernatores. reliquerunt retia vt nō pisces afferrent ad ciuitatem terrenā. sz hoīes ad celestem. reliquerunt vnū patrem. vt spirituales patres oīm fierent. Hec Crisо. Et notandū q de Petro t Andrea dicitur q mittebant retia in mare sed ꝺ Johanne t fratre eius ꝺ: q mittebāt retia sua q: fm Crisм. ꝓpter Petrum dicti sunt mittentes. ꝓpter Johannem reficientes q: petrus euangeliū predicauit sed non cōposuit. Johannes ꝯposuit t pdicauit. Item sciedū ē hic. q: primo vocat actio. deinde ꝓtēplatio. Que eñ circa petrū actionem figmficant. que vero circa iohannē ꝓtēplationē. Petrus nāq; feruidissimus t magis solicitus alijs. iohānes vo tyrologus excelētissimus fuit. Considera nunc quāta fuerit horū quatuor beator⁹ discipulor⁹ obedientia qui ad vnius iussionis vocē statim relictis omibus etiā voluntate t ꝓposito habēdi xpm dominū sunt secuti. In quo vt ait Crisо. se veri abrahe filios cōprobauerūt. quia simili exemplo audita dei voce secuti sunt saluatorē. Dimiserūt nāq; stari q̄stū corpalē vt eterna lucra ꝙrerent. Reliquerūt patrē terrenū vt pēz celestem haberēt. vñ nō imerito t elegi meruerūt. Et ite rū. Perpendo vero t fidem t obedientiam vocator⁹. nosciti⁹ autem qualiter auidū quid est piscatio. Si quidē in medio ipius opis constituti cum illū vidissent iubentē nihil distulerūt mihilomino cūctari sunt Non diterūt reuertimur domū loquimur ꝓpinq̄s. sz cūcta ilico relinquētes. fecerūt qđ hxliseus quoq; sub hxlia legit ꝓplesse. Talez q̄ppe obedientiā a nobis xps efflagitat. vt neq; punctū tpis differamus. t si nos aliq̄d necessariū vrgere videat. ꝓpter qđ t aliuz quē accedētē ad se. ac rogātē vt ad sepeliendū pcem redire⁹. ne id q̄dē facere ꝓmisit ostēdēs. q: xps cūctis sit. etiā necessitudinib⁹ pferēdus Hec crisм. Ūñ t Greg. Audistis q: ad vmī iussionis vocē secuti sunt redēptorē. t ad vnū dñi ꝓceptū hoc qđ possidere videbā tur obliti sunt. Quid g̃ in iudicio eius dicturi sum?. q̄ vocantē seq ꝓtēnim?. t ob amorē pūris seculi nec ꝓceptis flectimur. nec verbis emendamur. hoc gre. Secuti aūt sunt oīm eius vestigia seq̄ndo. eius opa imitando. eius vtutes tenēdo. Hoc nāq; ē post xpm ire. hoc ē xpm seq̄. Necq; eñ sufficit nobis pdib⁹ tātū ire post iesum nisi t mēte t dilectōe sequamur eū In his ergo fm hilariū. docemur xpm sequi. t sclaris vite solicitudine ac pēne domus ꝯsuetudine nō teneri.

Et si pauca hi discipuli habuerūt. multa tñ reliq̄rūt. q: in hoc seculo nihil retinere vl' amare studuerūt. Ūñ grego. Sed in hac re affectū debemus potius pēsare q̄ censum. Multum reliquit qui qđlibet paruū totum deseruit. Multum reliquit. qui sibi nihil retinuit. Multum dimisit. qui desideria habendi dereliquit. Multum dimisit qui cum re possessa etiā ꝺcupiscētijs renūciauit. Ad sequētibus ergo sez xpm tanta dimissa sunt. quāta a nō sequētibus ꝺcupisci potuerunt Cor nāq; et nō substantiā dñs pensat. nec ꝓpēdit quātum in eius sacrificio. sz ex quanto ꝓferatur. Estimationē quippe precij nō habet sz tamen regnum dei mī valet quantū bēs. Ante dei nāq; oculos nūq; est vacua manus a munere. si archa cordis repleta est bona voluntate. nihil quippe offertur deo diutius. volūtate bona. Hec gregorius.

Oratio.

Omine iesu xpe fac me p auiditatē ad audiēdū verbū dei irruere. retia pdicatiōis ac desiderij t bone opationis ab omni auaritia. ad ulatiōe t tāi glia lauare nauē religiōis a terrenis reducere in ea quiescendo sedere t p exemplū alios docere t in ꝓfundū ꝺtēplatōis t pdicatiōis ducere. in vbo me ispiratiōis retia laxare. t i aḡs tribulationū copiosam multitudinē internarū ꝯsolationū ꝺclude re. voca t trahe me miserū ad tuū sanctū discipulatuz ḡtenus oīa relinq̄ndo. t te seq̄ndo ad tuoꝝ pauperuz merear pertingere consortium Amen.

De epilogo vocationū discipulorum t de diligentia christi ad predicandū. Capitulum. XXX

Quesitaq; vocatōes discipulorū supra habuisti. De prima dicit iohannes. t tunc vocati ad fidem venerunt solum. vt aliquam noticiam et familiaritatem iesu contraherent. De secunda dicit Lucas. t tunc etiam secuti sunt eum animo redeundi ad propria. ceperunt tamen audire eius doctrinaz. De tercia dicit matheus t marcus t tunc venerunt ad pseuerandum cum eo pfectionem eius imitando. Prime due vocationes forma sunt nouiciorū in religionibus. qui primo vocātur ad probandū t instruendū. t q̄nq; ad propria redeunt. tercia tenet formam pfessorū quia tūc volut pfessi religionē xpianā. xpo iseparabiliter adhesērūt. Item de vocatōe matthei publicani hēs infra. de modo aūt vocatiōis alioꝝ nō est determinatū vl scriptū. Ūñ crisм. quid est aūt q de alijs apl'is nobis nō determinat t quō sunt vocati. misi de pet. and. iaco. iohā. t matheo. Hi enī maxime erant in ꝺuersantib⁹ t hūilibus studijs. neq; enī thelonei officio ē aliquid deterius neq; piscatōe vilius. ꝓsidera igit t ꝺspice dñm iesum in pdictis discipulorū vocatōib⁹ t ꝺuersatōe eius cū illi quō affectuose eos vocat. reddēs se eis affabilē. domesticū benignū. t obsequiosum. attrahēs eos itus t extra. ducēdo eos ad domū mris vl' alubi. vbi p tpe manebat t familiariter vadēs ad domos eoꝝ Docebat etiā eos t istruebat. ac curā de ipis pcipuā hēbat. sic mī de vnico filio suo hēe ꝺsuevit. Dē ei q: b. petr' refe rebat. q̄ q̄n i aliquo loco cū eis dormiebat. t surgēs ō nocte eos recoopiebat. q: teneritie eos diligebat sciebat ei q̄d ō ipis factum erat. nā q̄uis eēnt hoīes rudis ꝺditōis t hūilis natōis. tñ principes mūdi t duces in bello. spūali oīm fideliū eos erat ꝺstituturi Cōsidera

etiã vocatoꝝ obiaz que ꝓmẽdat.qz ꝓmpta.eo q ꝓ tinuo ⁊ statim eã oñderũt.qz integra eo q oĩa reliq̃ũt qz recta eo q dñm iesum secuti sunt Primũ pfectũ. sm pfecti?.terciũ pfectissimũ Dz ad q̃d reliq̃ũt oĩa. sm crisõ. In hoc docuerũt nos apli .q nemo põt terre na possidere ⁊ pfecte ad celestia ꝑperare Aer inter ce lũ ⁊ terrã ꝓstitut? oñdit.q inter celestia ⁊ terrena nul la põt eẽ ꝓportio.celestia eñ qz spũalia ⁊ leuia sursum ducũt.terrena.qz ponderosa ⁊ grauia ad deorsũz depo nũt Dz nõne postea resumpserũt.g̃ imꝑfecte reliquerũt Dicendũ q ꝓfecta fuit obĩa.qz ⁊ si postea resumpserũt.non ex ꝑprietate.s.amore vel cupiditate.sed ex necitate vite hoc fecerũt. ¶ Cõsidera etiã ⁊ nota q̃bꝫ ⁊ q̃libꝫ cepit ⁊ orta ẽ eccĩa Uoluit dñs ꝓuos fundato res eccĩe eligere sapiẽtes ꝑ potẽtes .aut nobiles hui? seli ne fides euãgelij vt virtus fidei.⁊ opa q̃ fiẽda erãt asseriberẽt eoꝝ sapiẽ vel potẽtie aut nobilitati.sibi hoc reseruauit.qz sua potentia.sapiã ⁊ bonitate nos rede mit Dieñ doctus vel potẽs aut nobilis eligeret.forz rasse nõ electũ se diceret qz doctrina vel potẽtia ꝑ nobi litas eius eligi meruerit. volẽs frãgere superbiã elegit illẽatos ⁊ mũdo despectos hoc3 doctores faciẽs ⁊ ad ꝑdicãdũ mittẽs ꝑ eos subiecit mũdi rectores.ne fides credẽtium putaret nõ in virtute dei ꝫ in sapiã ⁊ virtute hoim ¶ Ait greg. Relictis sapiẽtibꝫ insipiẽtes.relictis fortibꝫ debiles relictis diuitibꝫ paupes elegit.⁊ ꝑdi catores infirmos.abiectosq̃.quo potẽtes quosq̃ ⁊ fi deles ꝓpios colligerent hẽ studuit.Ad ꝑdicãdũ nãq̃ eũ tales venire debuerãt q̃ de laude ꝓpria nil hẽbãt.vt tãto solius virtutis cognosceret eẽ qđ ageret.quãto ⁊ apte cerneret si ad hoc agẽdũ ydonei ꝑ se nõ fuissent Ait crisõ. O btõs piscatores istos.quos dñs inter tot doctores legis ⁊ scribas iter tot secli sapiẽtes.ad di ne ꝑdicatõis officiũ ⁊ ad gram aplatus ꝓuos elegit. Et digna sane dño nõ atq̃ ꝓuidẽs ꝑdicatõi e? fuit tal electõ vt in ꝑdicatõe nos sui tãto minores laudis admiratõ nasceret.quãto etiã eã mũdi ĩfimi ⁊ hũiles scli ꝑdicassent Qui nõ ꝑ sapiaz vbi mũdũ caperẽt.ꝫ ꝑ simplicẽ fidei ꝑdicatõem de errore mortis hũanuz genus liberarẽt Non g̃ nobiles mũdi aut diuites elegit. ne suspecta fieret ꝑdicatio .nõ sapiẽtes seculi qui ꝑ sapientiã mũdi psuasisse hũano generi crederent. ꝫ elegit piscatores illẽatos.ĩpitos.indoctos vt apta eẽt gra saluatoris Hũiles q̃dez in seculo etiã in ipo artis officio.ꝫ ꝑcelsos fide ac deuotos mẽtis obsequo Ignobiles seculo ꝫ nobiles xpo Non scriptos in al uo senatus terremi.ꝫ scriptos in aluo senatus in celo Despectos terre.sed acceptissimos celo.paupes mũ do.ꝫ diuites dõ Scit eĩ dñs quos elegit q̃ occulta cor dis nouit Eos vtiq̃ q̃ nõ sapiam scli q̃rerẽt.ꝫ dei sa pientiã desiderarẽt.nec diuitias mũdi cupent.ꝫ thz zauros celestes optarẽt Hec crisõ. Attendãt hec nobi les.potẽtes ⁊ sapiẽtes.superbi hui? mũdi.⁊ ꝓgnoscãt ignobiles.ĩpotentes ⁊ ideotas sibi ꝑferri ⁊ ex hoc cõ fundãt ⁊ erubescãt.⁊ a sua superbia resipiscãt Exẽplo itaq̃ hui ꝓncipũ ⁊ ducũ nr̃õꝝ relinq̃mus ⁊ nos oĩa. ⁊ seq̃mr̃ iesuz in quo hẽmus oĩa Ad qđ bñ hortat nos crisõ.dicẽs Monachus apostolicã vitã desiderat imi tari Dis o monache eẽ discipulus xpi imo vis disci pulo ci? eẽ discipulus. Fac qđ fecit petrus qđ fecit

Capitulum xxx.

iacobꝫ ⁊ iohãnes. Habebant oculũ scandalizantẽ pa trem ⁊ nauẽ.⁊ retia. Dicit eis iesus. Uenite sequimi mi me. Abscondit oculus.⁊ hi sequunt iesum. Mona chi apl̃oꝝ imitatores sunt. nõ ergo possumus imita ri eos nisi fecerimus qđ fecerũt ⁊ apli. Nemo g̃ mo nachoꝝ dicat. Habeo pr̃em.habeo mr̃em.⁊ pietatis caroꝝ noĩa. Rñdeo tibi. Habes iesum. quid queris ista q̃ mortua sunt. Qui hz iesum hz pr̃em.hz mr̃em hz filios hz oẽm ꝓpinquitatẽ. quid queris mortuos Seq̃re viuũ.dimitte mortuos sepelire mortuos suos Dicit ad eũ vn? discipl's.dimitte me vt vadã ⁊ sepeli am pr̃em meũ.nõ dixit. dimitte vt sim cũ pr̃e meo.ꝫ dimitte me vnius horę spacio. Quid rñdit dñs Et in vna hora perire potes.vide ne dũ vis sepelire mortuũ ipe moriaris.hec crisõ. ¶ De predictis q̃tuoꝝ discipu lis a piscatõe vocatis sic ait hiero. Juste aũt hac q̃ driga piscatoꝝ ꝛ horum ad exora sicut helias. His q̃ tuoꝝ angulis ꝓstruit ꝓma eccĩa.bis quatuoꝝ literis hebraycis tetragrãmato... nomen dñi agnoscit a no bis. Quibꝫ filĩ exẽplo precipit vt audiamus vocem dñi vocantis ⁊ obliuiscamur ꝓpm virioꝝ ⁊ domũ põe ꝓseruatõis q̃ est stultitia deo.⁊ retia arenaꝝ in quo nos velut culices pene lapsos tenebat aer qui pendet in nihili nauẽ pristine ꝓuersatõis abhoiantes Simõ aũt obediens.andreas virilis.iacobꝫ supplantãs.iohã nes gra in latinũ sonat.quibꝫ quatuoꝝ noibꝫ in ymagine dei ꝓuertimur.obĩa vt audiamus.virilitate vt pugnemus.supplantatõe vt ꝑseueremus.gra vt ꝓseruemur. Que q̃tuoꝝ virtutes cardinales dicunt.ꝑ pru dentiã eñ obedimus.ꝑ iustitiã virilr agimus.ꝑ tem perantiã serpentẽ calcamus.per fortitudinẽ grãm dei meremur.hec hiero. ¶ Et circuibat iesus totã galile am docens in synagogis eoꝝ ⁊ predicans euangeliũ regni ⁊ sanans languorẽ ⁊ omnez infirmitatẽ in pplo Ubi crisõ. Quia ei illi vt debiles ad medicũ venire nõ poterant.ipe sicut studiosus medicus circuibat grauiter egrotantes.hec crisõ. Hic saluator exemplo suo do ctoꝝ suoꝝ vitã instruit.⁊ qualis esse debeat prelatus ⁊ predicator euangelij manifeste oñdit Ut eñ non sint negligentes ⁊ pigri sed diligentes ⁊ feruidi docent ꝑ hoc qđ dr.circuibat iesus.vt nõ sint ꝑsonaꝝ acceptores.sed in doctrina oĩbꝫ cões docent per hoc qđ subiũgit totam. Ut aũt nõ sint carnales nec querant delicatas ꝓcuratões docent per hoc qđ addit galileam.erat eñ galilea vilis ⁊ paup ꝓuincia.vt aũt vacui ⁊ ocio si inuanũ non discurrãt.docent per hoc qđ subdit do cens Et aũt pluribꝫ ꝓdesse studeant ⁊ doctrinã suam non suspectã habeant.monent ꝑ qđ sequit in synago gis vbi pl'es ⁊ doctores conuenibãt.vt aũt nõ errores neq̃ fabulas ⁊ inutilia sed salutaria predicent docen tur ꝑ hoc qđ subdit .⁊ ꝑdicans euangeliũ regni.i.qđ doceat venire ad regnũ .vt aũt doctrinã suã virtutibꝫ cõmendare studeãt.⁊ nõ solũ spũalia sed etiã tpalia sub sidia ⁊ quecũq̃ pñt beneficia subditis exhibeãt.docen tur per hoc qđ additur.⁊ sanans oẽm languorẽ ⁊ oẽz infirmitatẽ in pplo.i.in turba pauperuz ⁊ minoꝝ Sic ergo predicabat iesus diligenter.qz circuibat.generaliter qz totã.non carnal'r qz galileã.euidenter qz in synagogis.vtil'r qz docens quo ad virtutes ⁊ moralia.⁊ ꝑdicans euãgeliũ regni quo ad fidẽ ꝓceptaꝫ misteria

miraf iſiter.q̄ ſanās ōēz lāguorē diuturnū.ꝛ oēm infirmitatē leuiorē vt q̄b ſermo crederet ñ ſuaſerat.opa ꝓſuaderent. Hō ſolū docebat verbo.ſz ꝛ doctrinā ſuā cōfirmabat facto.ſ.ꝑ miracla varia.q̄ ſolū fieri poterāt virtute diuīa. Vel qō dixit languorē.ad paſſiōes voluit ꝓtinere corꝑales.ꝙ āt dixit infirmitatē ad paſſiones aīe ſpūales.vt oſtēdat nature ꝓditor vtriuſq̄. Vñ tāq̄ verus medic? oēs iterius ꝛ exteri? curauit infirmitates. Hoc ei ꝓphet? ꝓdixerat dicēs. Vere languores nr̄os ipe tulit ꝛ infirmitates nr̄as ipe portauit Vñ crīſ. Ad hoc ei doctor vite ꝛ medicus celeſtis xp̄s dñs venerat.vt magiſterio ſuo hoīes eruditet ad vitā.ꝛ egritudies corꝑis aīeq̄ celeſti medicīa ſanaret. vt obſeſſa corꝑa a diabolo liberaret.ꝛ varijs infirmitatib labozās reuocaret ad vitā et integrā ſanitatē. Hā valitudies corꝑis diuīe ꝓtātis verbo curabat.aīaꝝ āt vulnera celeſtis doctrīe medicīa ſanabat.verus q̄ ꝛ ꝑfectus medic? ille ē.q̄ ꝛ corꝑi ſanitatē ꝛ aīe ſalutē reſtituit. Hec crīſ. Et abqt optimo ꝛ fama ei? in totā ſyriā q̄ ē regio ſpaciosa.ꝓuinēs paleſtinā.ī q̄ iudei habitabāt.ꝛ q̄ſdā alias ꝓuincias circa eā. Syrie ei termi⁹ nus ad orientē ē eufrates.ab occidēte mare magnū achon.ꝛ a ſeptētrioe armēia ꝛ capadocia.a meridie egipt? ꝛ ſinus arabicus Et ſic large accipit hic ſyria. q̄ ſtricte accipiēdo.ſ.ꝑ quodā regno.cui? caput eſt damaſcus.ſicū ꝓphēdit iudeā. Hō ſolū g̃ iudea.ſz ꝛ in ꝓximis vicinis abūt ei? fama. ꝓpter crebra ipius miracla. Propter qō rex Abagar? q̄ regnabat vltra eufratē.ſcripſit ſaluatori vnā epl̄az vt hīt eccl̄iaſtica hiſtoria. Et obtulerūt ei oēs male hītes varijs lāguoribꝫ ꝛ tormētis ꝓphēſos ꝛ q̄ demōia hēbāt.ꝛ lunaticos ꝛ paraliticos ꝛ curauit eos. Curat corꝑa vt ꝓpatius adeāt inuiſibilia aliter paꝝ erat mor moriturus curā ipēdere ſamtanis Vbi crīſ. Et intēde moderatōz euāgeliſte q̄liter ñ vnūquēcūq̄ curatoꝝ nobis enarrat.ſz breuib verbis copioſitatez trāſcurrit signorū. Hec crīſ. Per demōiacos ſignificātur ſozuleg⁹.ꝛ diuini ſuperſtitioſi.ꝑ lunaticos inſtabiles in bono ꝑ paraliticos pigri.q̄ impotentes bonū opari. Iſti ei pōſt curari.ꝑ bonaz doctrinā pdicatoris ꝛ ꝓfeſſoris diſcreti.ꝛ ſecute ſūt eū turbe mīte.de galilea q̄ interpꝓtat trāſmigratio.ꝛ ō decapoli q̄ ōz decē ciuitatū regio.ꝛ de hierololimis q̄ interpꝓtat pacifica.ꝛ de iudea q̄ interpꝓtat ꝓfeſſio.ꝛ de tranſiordanē.q̄ interpꝓtat ruuus iudicij. Per hoc ei ſignificat.ꝙ illi xp̄m ſequunt.q̄ de vicijs ad virtutes trāſmigrant. Et q̄ decalogū obſeruāt.qui pacifice cū alijs habitāt ꝛ qui pctā būiliter ꝓfitent. ꝛ qui diuina iudicia formidāt. Vlti diuerſaꝝ regionū ſunt eū ſecuti ſicut diuerſi corꝑe ita diuerſi mente Alij ꝓpter inſtructionez ꝛ celeſte miſteriū.vt diſcipuli. Alij ꝓpter curatōem infirmitatum. vt infirmi Alij ꝓpter reſurrectionem.vt famelici. Alij ꝓpter videnda miracula.vt curioſi. volentes ſi verū eſſet qō dicebatur experiri. Alij ꝓpter inuidiā.vt iudei obſeruantes eū. Et querentes in aliquo verbo vel facto capere et accuſare. Vñ ſunt verſus. Morbi ſigna.cibus blaſphemia. dogma fuere Cauſe. cur dñm turba ſecuta fuit. Et ideo quotiens in euangelio turbe vocabulū inſeritur.ſicut diuerſitas hoīm.ita ꝛ diuerſitas voluntatū intimatur. Non enī omnes eadē voluntate.ſed ex diuerſis cauſis ſequebant.quidam ꝓ bono.quidam ꝓ malo.oībus tamen dñs bñficia ꝓſtabit docendo.alēdo ꝛ ſanādo. iſtis quīq̄z generibꝫ dñm ſequentū rñdēt quīq̄z loca ꝓdicta.q̄z de galilea.i.rorarū mūt curto ſi quib dē. Giri galilei q̄d ſtatis ꝛc. De decapoli vemūt ifirmi vt ꝑ obſeruātiā decē mādatoꝝ curent.q̄b dē.ſi vis ad vitā ingredi ꝛc. De iheroſolimis obſuatores ꝛ iuuidi. q̄b dē.hirl'm q̄ occidis ꝛc. De iudea famelici vt ꝓfitēdo pctā ꝛ laudes agēdo. doctrinis cuā gelq̄ ſatient. De trāſiordanē diſcipuli vtiſtruent ꝛ lauent ꝛ poſtea inſtruāt ꝛ lauēt. In iſtis aūt quīq̄z ſignificant quīq̄z ſtatus hoīm qui ſequunt xp̄z.ꝑ galileam id eſt trāſmutatiōez ſtatus pemtētiū.ꝑ decapolim id eſt decalogi opationē.ſtatus actuoꝝ.ꝑ iheroſolimā id eſt pacis viſionē. ſtatus ꝓphetarū.ꝑ iudeā id eſt ꝓfeſſionē.ſtatus ꝓlatoꝝ.ꝑ trāſiordanē.ſtatus innocentū ꝓpter reſtitutionē ſcitatis ꝑ baptiſmū in iordane ſignatū. Vbi criſoſto. Deq̄mur illū igit etiā noſ varios ſiquidē lāguores habemus aīarū.ꝛ bi ſunt q̄ bo principaliter vult mederi. Accedamus g̃ ad deū et indulgētiā pctoꝝ ꝑcemur. Hā etiā nunc dabit ille.ſi nos nō negligimus poſtulare. Hūc vero ſiquidē habuerimus aliquā copis paſſionem.oīa facimus ꝛ negociamur vt in reliquū egritudine liberemur. aīma vero nrā tāmale ſe habente diſſimulamus.ſemp differimus. Propterea ne corꝑis quidē lāguoribꝫ liberemur.q̄m q̄ maxime neceſſaria ſunt. ſuꝑflua ē dicimus.q̄ vero pene diſſimulādo.hec oīa neceſſaria iudicamus ꝛ fōtē ipm̄ curatū relinq̄ntes.malorum riuulos purgare conamur q̄m malorum que ſunt in corꝑe. malitia aie eſt cā. Extirpemus igit fontē malorum.ꝛ cūcta cōtinuo lāguoꝝ fluēta ſiccabunt. Hec qz nō dolet ipſe cū peccas age te ſecurū.ſz ꝓpter hoc ipm̄ marie ingemiſce.qz nō ſentis de pctis dolorē. hoc em̄ fit nō qz pctā nō mordeāt.ſz qz inſenſibil' eſt aīa q̄ peccat. Eſt g̃ primū bonū nihil oīno peccare.ſm verbo poſt pem̄ ſentire qō miſeris atq̄z lugere Si aūt neq̄z hoc habuerim? q̄liter depcabimur deū.ꝛ remiſſionē pctoꝝ petemus. de quib nihil oīno curamus. Cū em̄ ipe ille q̄ delicta ne hoc q̄dē ipm̄ qō peccauit ſtudeat agnoſcere. Pro q̄b deū dilectis rogabit.q̄ adhuc peccare ſe neſcit Hec verbo ignorās.quo nā mō noſſe poterit dim̄ bñficij largitatē. Solicite igit ꝓpria delicta conſidera vt diſcas quorū accipias venīā. atq̄z ita ipi bñficio gratus eriſtas. Nō dolere em̄.qz peccaueris magis indignari atq̄z ira ſci facē deū q̄ illud ipz qō ante peccaueris. ꝓpter hoc g̃ oīa ſic deū ꝑcemur vt etiā nrā iūgamus.voluntatē videlicz ac ſtudiū ꝛ deſideriū bonū. Ira ei etiā breui tpe poterim?a malis q̄ nos obſidēt liberari.ꝛ tūc ſaltē vbi nā fuer? addiſcere ac digna ꝓfrui libertate. Hec crīſ

O Domine ieſu xp̄e q̄ tanq̄z ſtudioſus medicus circuēdo q̄ſiſti egrotātes ac corꝑoꝝ ꝛ aīarū ſanaſti infirmitates.ſana me q̄ſo interius ꝛ exterius vartis laborātē infirmitatibꝫ Tralx me poſi te vt te ſeq̄mur.de vicijs ad virtutes trāſmigrādo decalogū obſuando. pacifice cū alijs habitādo. pctā būiliter ꝓfitendo ꝛ dīna iudicia formidādo Educ me de lacu miſerie ꝛ de luto fecis.ꝛ dirige greſſus meos in viā ſalutis.vt p̄ceptis tuis ꝓficiāt ꝛ ad brām patriā feſtinēt.ac ſine impedimēto me ꝓducant Amen.

De vocatione Mathei et eius conuiuio Ca. XXXI

Cap. xxxi.

Et cum preteriret dominus iesus venit ad mare galilee. vbi vectigalia maxime de rebus p mare deducris solvebāt Et vidit ibi nō rez corpis q̄ mētis et miserātis fruitu lucrez. s. mathēū q̄t leuiaī vocatōz dēūs ē alphei filiū. sedētē in domo ad theloneū. i. ad curā et dispēsationē vectigaliū. thelos ei grece vectigal interpretat latine Sedebat q̄ppe. i. primaci ātione lucris inhiabat. sellio ei mozā in lucro p̄seqñdo notat Et ait illi iesus Sequre me. q. d. et iā nō sede. sz ammō sequre. nō ad lucra nō secularia negotia. sz me. et affectu cordis et officio corpis et effectu opis Mathēū āt talibus occupatū vocauit vt gīa dei nullus despet. q̄tūcunq; vilibus occupatū fuerit Qui statī surgēs a theloneo in quo sedebat. et de amore terreno ad dīderiū supnoz relictis oīb. i. suis et etiā alienis ex rapina collectis. reliq̄t ei etiā ꝓpria q̄ rapere solebat aliena q̄ssm crisi. theloneū ē rapina p̄missa. secut? ē eū sine alīq dilatōe tā gressu q̄ affectu sicut discipulus magīm. sicut viatoz ducē suū. sicut ouis pastorē suū. funē p̄cidēs nō soluēs. sz hiero. p̄silū Securus ē q̄dem sine dilatōe. diuina potētia īmus oppante. accedēre et docēte Qui ei exterius vocauit vt mox sequer̄ ītus accēdit. tractu et modū docuit Vñ hiero. Fulgor ipe et maiestas diuitatis occulte q̄ etiā in facie relucebat hūana. videtes ad se trahere poterat in prīo aspectu Sicut ei in magnete lapide hec eē vis dīcit ferz trahat. q̄tomagis dīs oīm creaturaz ad se trahere poterat quos volebat Vbi et crisi. Sicut vidisti vocātis virtutē. ita addisce vocati obiaz. Necq ei resistit necq vacillauit. sz ꝓtin? paruit et nec in ꝓpria domū abire rogauit. vt suis hec ītimaret Hec crisi. Letus igit dīm seqīs. et gratus exīs et discipulos ipius in domo sua recepit et ꝓuiuiū magni apparatū eis exhibet. ꝓgnā celestis bīficij vicē xpi rependēs. vt illi redderet terrena q̄ ei semīauerat spūalia. et accōmodaret tpalia a quo exp̄ctabat bona ꝓpetua Cōuiuiū q̄dem exhibet magnū. i. ex magna deuotōe et delectatōe mētis. p aduentu et p̄sentia tāti hospitis et tā magnū vt de reliquis reficiāt āgeli in celis. q̄ gaudiū ē angelis dei sup vno pctōre pīaz agente Et bñ ꝓgruit q̄ magnū eēt. Qui em vt ait Ambro. domicilio xp̄z recipit interno. maxis delectatōibus exuberantiū pascit voluptatū Itaq; dīs libenter ingredit et in eius recūbit affectu. Vbi criso. Statim vt dictū est illi a dño. sequre me. nō morat. nō tardat. sed mox surgēs secutus est eū In quo se fidelem deo et abrahe filiū esse sīli exemplo vocem dīi sequendo p̄bauit Vñ statim exemplo abrahe. et hospitio dīm recepit et ꝓuiuium exhibet. vt ex p̄dictis dignus abrahe filius nosceret. Hec crisost. Mistice sicut mathēus post suā ꝓuersionez fecit xpo cōuiuiū in domo sua. sic quilibet ꝓuersus ad xp̄m debet sibi facere ꝓuiuiū spūale in domo sua spūali. s. in corde et ꝓscientia. vbi seruire ei debet de sctis cogitationibus. meditationibus et affectionibus Vnde in Apocali. Ego sto ad ostiū et pulso. si quis apuerit mihi introibo ad eū et cenabo cū eo et ipe mecuz Discūbentibus aūt eis in domo ecce multi publicani et peccatores ac ceteri eiusdez ordinis hoīes. illuc ad ꝓuiuiū conuenie-

ebant. et cū iesu et discipulis eius discūbebant. Fuerāt em̄ socij mathei et eiusdē artis seu officij. et nō recedēs ab eis et volēs sequi xp̄m fecit eis ꝓuiuiū. sicut fecit hic leuis socijs suis volens seq̄ ihesū in magīm suū. Erāt eti am multi pctōres alij qui iā penitentes seq̄bant dīm sperantes venīā ꝓsequi pctōr̄. Vñ hiero. q̄ viderūt publicanū a pctis ꝓuersum et p̄me inuenisse locū. ob id etiā ipsi nō despabant. sed velut penitētes venīebant et discūbebāt cū iesu et discipul̄ eius forte inuitati a matheo vt haberet socios in p̄nia. quos habuit socios in culpa. Et sm glo. pulc̄e fuit p̄magiū. q̄ qui apls et doctor gentiū erat futurus. in p̄ria sua ꝓuersione peccantiuz gregē post se trahit ad salutē. vt iā efficeret exēplo q̄ō efficere debebat verbo. Vbi crisi. Post ꝓbatā igit fidem mathei q̄nus ex publicanis fuit. merito iā cuz dño in ꝓuiuio pctōres et publicani recūbunt. Cōuenient aūt publicani ad eū sicut ad collegā et hoiem eiusdem officij. decoratus em̄ ingressu xpi et gliāns de p̄nia eius oēs eos ꝓuocauit Xp̄s etiā q̄libet genus remedij exhibebat et nō solū disputando et p̄stando sanitatū remedia vel arguēdo emulos sz etiā comedendo nō nullos errantiū dirigebat. unde nos instruēs q̄ q̄libet opus et tps p̄ nobis vtilitatē afferre. sic nec publicanoz p̄ticipatōz vitauit ꝓpter vtilitatē sequēte more boni medici q̄ nisi famē tāgeret a morbo nō liberaret Vñ et hiero. Ibat āt dīs ad ꝓuiuia pctōr̄ vt occasiōz hēret docendi et spūales imitatoribus suis p̄beret cibos Demiq; cū frequēr p̄gere ad ꝓuiuia describit. nihil refert aliud nisi q̄d ibi fecerit. q̄d docuerit vt et humilitas eius eundo ad pctōres et p̄cepta doctrine ei? in ꝓuersione penitentiū demōstret. hec hiero. Et nos eadē cā possumus mādducare cū pctōribus. vt alterius cā potius q̄ nīa agat. nō tñ cū vsuratis et raptoribus. q̄ ea q̄ opponunt restituere tenent. Pharisei vo tenacitati iusticie legis et traditionū suaz adhrentes. et miam declinātes de hoc indignari murmurabāt. et hoc arguentes ad discipl̄os ihesu dicebāt. Quare cū publicanis et pctōribus manducat et bibit mgr̄ vester. q. d. Cōtrarius est legi hoc p̄hibenti. et estis fatui qui talē magīm sequimini Consuetudo detractoz est loq̄ de alio nō in facie illius. Vnde q̄n discipuli videbant eis peccare allo q̄bant magīm. vt alibi. q̄n vero mgr̄ allo q̄bat discipulos vt hic. vtrobiq; tñ in magīm iniuriā irrogātes. q̄ error discipulorum ignoīa est magīstroz. Sic hodie faciunt detractores bona fcā membroz xp̄i denigrantes. Duplr isti errabant. q̄ putabāt se eē iustos cū sint pbi eēnt. et illos reos cū iā penitērent. filios phariseo q̄ se iustificabat et alios condemnabat. Vera iusticia cōpassionē habz. falsa dedignatōez. Solent etiā iusti peccatoribus indignari. sed aliud est q̄d agit typo superbie aliud q̄d zelo discipline. His phariseis filios sunt q̄ traditōes suas p̄ceptis dīi et opibus mie p̄ponūt. colantes cū appetitu et exequētes cū diligentia culicē suaz traditionū et deglutientes camelū mandatoz dei ac mādata maxima saluti necāria. q̄si amara cito exhauerientes et p̄tereundo postponentes. Sz ipsis phariseis murmurantibus obviat dīs mīa ꝓuocans pctōres ad p̄niam. cuius cibus et potus et ambulatio. et ois actio nīa est lectio et instructio. ac magīster cui? huore sanari sumus. seip̄m

medicū oñdēs. ꝓ discipl'is suis rñdit phariseis ꝓ
ꝓpoem dicēs. Hō ē opus ⁊ oportunus. i. necessarī? va
lētib⁹. i. sanis medic. nec ē ad collatōz sanitatis. sz nī
ad ꝯseruatōz bñ ē necessarī?. sz male bñtib⁹ ⁊ infirmis
et ḡ familiarius se ꝺz bēe ad infirmos q̄ eo indigēt q̄z
ad sanos q̄ nō egēt. Cū igit xp̄s sit verus medic? alia
rū. familiarius se debuit bēe ad pctōres q̄ sunt infirmi
infirmitate spūali. Quasi diceret. Vos sani estis re
putatiōe vr̄a. iō opus nō habetis visitatōe nr̄a. sz isti
se infirmos reputāt ⁊ pctōres. Vñ glo. Ideo vos de
clino. q̄ putatis vos nō indigere. sz illos visito q̄ pr̄
mitēdo dant locū gr̄e. vbi sm Crisō. oñdit eos nō me
reri sanitatē ⁊ celestē ꝯseq̄. q̄ sanos se. i. iustos eē pu
tāt medicinā dñi respuētes. sz eos q̄ infirmitatē suā
hoc ē pctā ꝓpria cognoscentes. ac tota fide credētes
medelaz celestis gratie q̄rūt. Vt ei ait Aug?. nemo a
deo fit firmus. nisi q̄ se a seipō sentit infirmū. Deinde
rñdet eis scdo ꝓ auctoritatē ī Osee inscriptā. expro
brādo eis scripturar̄ ignorātiā. dicēs. Eūtes aūt di
scite a temeritate vr̄a recedēdo. discite ignorātie vr̄e
subuenīēdo q̄d ē q̄d dicit dñs ī Osee. Misericordiaz volo
ꝓ pctī dimissionē. ⁊ nō sacrificiū ꝓ holocaustoꝝ obla
tionē. vñ in ꝓuer. Facere misericordiaz ⁊ iudiciū. magis
placet dño q̄z victime. Quasi diceret. Ite ⁊ diligēter
ꝯsiderate illō q̄d scribit in Osee. pl'xta. q̄ si hanc ꝯsi
deraueritis scripturā. inuenietis me facere fm ipam.
Misericordiaz volo potius sine sacrificio ⁊ cuz cordis bū
litate. q̄z sacrificiū sine misericordia. ⁊ cū cordis elatione.
Vñ plus diligit dns pctōrē būilē q̄ sue ifirmitatis cō
scius. pmtēdo se gr̄e submittit. q̄z iustū superbū q̄ ō sua
iusticia ꝑsumēs alios ꝺdēnat. ⁊ misericordiam circa eos
reꝑbēdit. Secm Crisō. scribe ⁊ pharisei oia pctā sua
putabāt sacrificijs legis posse deleri. ⁊ oēm reliquaz
vtutē ꝓtēnentes. in sacrificijs totā spē ponebāt. ⁊ iō
dns misericordiaz sacrificio ꝓtulit vt mānifeste oñderet nō
ꝓ sacrificia legis. sz ꝓ opa misericordie pctōr̄ delicta posse
purgari. Ubi glo. Nō tñ despicit dns sacrificiū sed fa
crificiū sine misericordia. Faciebāt aūt pharisei sacrificia
vt iusti apparerēt coram ꝑplo. nec exercebāt opa misericor
die. in q̄bus ꝑbāt vana iusticia. Ubi ⁊ Raban?. admōet ita
q̄z eos. vt ꝓ opa sibimetipsis supne misericordie p̄mia cō
q̄rant. ⁊ nō ꝓcēpt⁹ pauper̄ necessitatib⁹. ꝓ oblatōez se
sacrificioꝝ deo placere cōfidāt. Vñ ⁊ suū de misericor
dia exēplū eis ꝓponit dicēs. Nō ei venī vocare iustos. s.
ad pñiam. sed tātū ad ꝓficiēdū. ⁊ vt ꝓficiāt de vtute
ad vtutē. sz pctōres ad pñiaz vt corrigāt ꝓ eā. Vt nō
venī vocare iustos. i. eos qui se iustos reputāt. q̄ igno
rantes dei iusticiā suā ꝓstituere volūt. sed pctōres. iā
nō sibi iusti vident. sz pctōres. i. pctā ⁊ mala attēdē
tes. q̄ se pctōres esse ⁊ medico egere recognoscūt ac
gr̄e dei pmtendo se subdūcūt. Vel nō venī vocare iu
stos q̄z nulli sunt iusti. sz pctōres q̄z oēs peccauerūt et
egēt gl'a dei. Ubi greg. nissen?. q. d. Adeo pctōres nō
abhominor. q̄ eoꝝ tm̄ gr̄a venī. Nō vt maneāt pctō
res sed vt ꝓuertant ⁊ bonī fiāt. Vñ apl's. Christus ve
nit in hūc mūdū pctōres saluos facere. Ecce magna
spes pctōr̄. q̄z ꝓpter eos venit dei filius in hūc mūdū.
Unde et Aug?. Nulla cā veniendi fuit xp̄o dño. nisi
pctōres saluos facere. Tolle morbos. tolle vulnera.
et nulla ē medicine cā. Sic venit de celo magnus me
dicus. magnus q̄z ꝑ totū orbē iacebat egrotans hūa
nū genus. Venit vnus sine pctō qui ꝑles saluos fa
ceret a pctō. nō em̄ de celo traxerunt eū nr̄a merita. sz
nr̄a pctā. Ergo vt ait ambro. vsurpatores iusticie nō
vocant ad grāz. nā si gr̄a ex pmia vtiq̄z q̄ fastidit pmiaz
abdicat grām. Publicam q̄ppe vocant qui vel publice
sceleribus sedant. vel q̄ publica vectigalia seu tributa
exigūt. vel q̄ ꝺuctores sunt vectigaliū seu fisci vel rei
publicar̄. vel q̄ alijs publicis negocijs ⁊ actibus impli
cant ⁊ secli lucra ꝑ negocia sectant vt cōiter sunt cāp
sores ⁊ pecuniar̄ nūeratores ac alij hmōi ⁊ sil'es. Hūi
cipal'r tñ quia vectigalia seu tributa exigūt dicunt pub
licani a publio rege rōano q̄ eos pmo ordinauit hec di
cti. Et q̄z greg. tria negocia vix aut nunq̄z sine pctō
exerceri pñt. iō in hoc magna dei gr̄a ꝓz q̄ ex talibus
matheū ad statū apl'icum reuocauit. Oñdit aūt hic in
ꝓbis ⁊ factis xp̄i q̄ pctōres redeūtes sunt dulciter re
cipiendi. q̄z xp̄s dulcem se exhibuit in receptōne ma
thei publicani. Vñ fm hiero. ceteri euāgeliste ꝓpter ve
recundiā ⁊ honorē mathei noluerūt eū appellare noie
vulgato. sed dixerūt leui. Ipe aūt matheus fm illō sa
lomonis. iustus in principio accusator est sui. matheū
se ⁊ publicanū notat. vt oñdat lugentib⁹ nullū debere
salutē despare si ad meliora ꝓuersus fit. cū ipe de pub
licano in apl'm sit repente mutatus. In hoc etiā instru
imur q̄ pctā ⁊ defectus alioꝝ inquantū possumus ce
lare ⁊ occultare debemus. vt nec verbo nec nutu vr̄o mār
in alios nō tñ cognitōem. sed nec suspitōem. ac nos
metipsos accusare ⁊ q̄ turpius est in pctis nr̄is exē
plo mathei ꝓfiteri. Secm bedā ꝑ mathei electiōem ⁊
publicanoꝝ vocatiōem fides gentiū exprimit qui pri
us lucris mūdi inhiabāt. ⁊ nunc spūaliter a dño re
ficiunt. sed ꝑ superbiā phariseoꝝ inuidia iudeoꝝ in
sinuat qui de salute gentiū torquent. Vel matheus si
gnificat hoiem terrenis lucris inhiantē. quē iesus vi
det dū oculis mie respicit ⁊ vocat eū vel ꝑ predicatōz.
vel ꝑ scripture admonitōz. vel ꝑ internā inspiratōem
vel ꝑ tribulatōem vel per quācunq̄z viam aliā. Sōt
etiā vocatio mathei ad apl'atum significare vocatōem
hoīs sc'laris ad religionis statū. pharisei vo murmu
rantes hoīes maligni religionis statui detrahentes.
quib⁹ bene ꝺr. euntes discite q̄d est. miam volo ⁊ non
sacrificiū. opus em̄ magne mie est pctōres ad pñiam
vocare. Luc accedētes pharisei ⁊ discipuli iohānis
q̄rebant a dño iesu quare ipsi freqñter ⁊ nō sui discipu
li ieiunarent. Pharisei em̄ freqñter ieiunabant cū q̄i
bus iohānis discipuli adhuc in ꝓsuetudinib⁹ iudai
cis ꝑmanebant. Sicut aūt prius pharisei ad discipu
los accesserāt vt apō eos magistr̄ de ꝓsortio pctōr̄ in
quiuādo arguerēt. sic mō ad magistr̄ accedūt vt apud
eū discipulos de ieiunioꝝ obmissiōe arguāt. vt sic in
ter eos materia discidij possit oriri. Isti in duob⁹ defi
ciebāt. Primo q̄z de sua abstinētia se iactabāt. cuz talia
in secreto fieri debeant. Secdo q̄z xp̄m arguebāt ex de
fectu abstinētie in discipulis defectū ⁊ errorē discipu
lor̄ retorq̄ntes in magistr̄. Per istos q̄ de freqñti ieiu
nio se iactabāt ⁊ ꝓpter illud se discipulis xp̄i ꝓferebāt
significant ypocrite ꝓpter apparentiā sue religiositatis
alios ꝓtemnentes. dicentes illud cū pharisco. nō sum
sicut ceteri hoīm. ieiuno bis in sabbato ⁊c. Jesus aūt

ꝓfutauit eos ⁊ nõabiliter excusauit discipulos. tum q2 corꝑaliter cũ eis erat. tũ q2 rudes ⁊ nondũ ꝑfecte innouati eẽnt. nec difficilia ⁊ noua sustinerẽt. ponendo ad idẽ tres similitudines .s. de nuptijs ⁊ sponso. de pãno nouo restimento. de utribꝫ ⁊ uino. Cũ ait. Nunq̃d pñt filij nuptiaꝝ seu sponsi. s. xpi sponsi eccie. hoc est discipuli de me ⁊ eccia per fidẽ geniti. ieiunare seu lugere. q̃diu cũ illis est sponsus. Scõm hiero. qõdam est ieiunũ expectatõis ut ꝑsona melius expectet. ⁊ sic in uete. testa. ieiunabat ⁊ isto discipuli nõ indigebãt. q2 iã pñtem xpm habebant. Aliud est ieiunũ uexatõis. qõ ordinat ad carnis refrenatõem ⁊ disponit ad ꝓtẽplationem quo quis ieiunat retrahendo se a delectationibꝫ carnalibꝫ ut repleat spũalibꝫ. ⁊ isto etiã nõ indigebant. cũ ad tales nõ afficerent delectatões ⁊ xpm pñtem haberent. cuius pñtia ⁊ doctrina plus refrenauit ꝓcupias illicitas in eis q̃ ieunij austeritas in aliis. ⁊ iõ ieiunare ⁊ lugere nõ habebant. q̃diu sponsus ꝑ corꝑalem pñtiam cũ sponsa esse uidebãt. sed potius de sponsi gratulari pñtia q̃ plus ꝓficit q̃ corꝑalis abstinentia. Est ⁊ aliud ieiunũ qõ ex plenitudine ⁊ ꝑfectõe ꝓtẽplationis ꝓcedit. q̃le ieiunũ moysi in monte fuit. q̃nto em̃ aĩa ẽ in ꝓtemplatõe magis eleuata. tãto est cautior nutrim̃to ꝓtenta. ⁊ tale ieiunũ nõ ꝓpetebat discipul'. q2 adhuc erãt rudes ⁊ imꝑfecti. Sed pri? debuerũt ꝑ caritatẽ spũssancti innouari. qõ factũ est in die pentix. q̃n fuerunt ꝑ grãm spũssci innouati ⁊ tunc debebãt incipe nouũ modũ uiuẽdi. Deiñ subiungit. Ueniẽt aũt dies. s. passionis ⁊ ascensionis cũ auferet ab eis sponsus corꝑali pñtia. ⁊ tũc ieiunabũt ieiunio meroris in hũilitate tribulatõis ⁊ illi dies luctus erunt ⁊ doloris. Cũ apls. In fame ⁊ siti ⁊ ieiuniis multis. Cũ ⁊ aug?. q. d. Tunc desolabunt ⁊ in meroꝛe ⁊ luctu erunt donec eis ꝑ spũm scũm gaudia ⁊ cõsolatoria retribuant. Scõm beda. notandũ hũc luctũ absentie sponsi nõ nũc tm̃. i. post mortẽ resurrectõem q̃ eiusdẽ sponsi. sz ⁊ añ incarnatõem illius ꝑ totũ h? seculi xps esse celebratũ. Prima q̃ppe xpa eccie anteqũ xps ꝓtum scõs habuere q̃ desiderarent incarnatõem xpi aduentũ. Ista 2a xpa ex quo ascendit in celũ scõs hũt qui desiderẽt eius manifestatõem ad uiuos ⁊ mortuos iudicãdos. neq; hic desiderabilis eccie luctus requiet aliq̃ntulũ. nisi q̃diu hic cũ discipulis in carne ꝑegrinatus est. hec beda. Et iz hoc de pñtia sua corꝑali xpus dixerit. moraliꝛ tñ dies quibꝫ auferẽ nobis xps sunt dies culpe. qñ a domo ꝓscie excludimus xm̃ sponsum aĩe xpm. ⁊ introducimus adulterãtẽ diabolũ. ⁊ tunc ieiunamus ⁊ carem? cibo spũalis ꝓsolationis ⁊ hẽmus dies luctus ⁊ doloris. igiꝛ tenendus est sponsus ne ꝑdat cibꝫ. Sed cũ auferẽ a nobis sponsus ꝑ mortale pctm̃. tunc ieiunandũ est nobis ꝑ pñtem affectũ ⁊ luctũ. Qñq; etiã sponsus se subtrahit ut auidi? reuocet ⁊ fortius teneat ⁊ tũc ꝓinuis desideriis ⁊ suspiriis est reuocãdus. q2 q̃diu sponsus nobiscũ est. ⁊ in leticia sum?. nec ieunare nec lugere possum?. Cũ ambro. Ieiunãt hi quibꝫ abest xps. q̃ bonoꝝ meritoꝝ iam copijs egent. Alter uero cui xpus sua uolũtate suffi/cit. q2 sua domo recipit xpum. ꝓuisiõ magnũ exhibet. hoc ẽ bonoꝝ oꝛeꝝ spiritale ꝓuisiõ quo dines ꝑsecꝫ pauꝑ epulat. Nemo tibi xpm ꝑ tauferre. misi te illi ipẽ

auferas. nõ te auferat iactãtia tua. nõ te auferat arrogantia. hec ambro. Spũaliter aĩa sponsa est cũ quaxps esse desiderat. Iste sponsus bz oẽs ꝓditões desiderabiles in sponso. q2 ditissimus. alioquin sponsam suam nõ dotaret. Cũ in ꝑuer. Diecũ sunt diuitie. q2 sapientissimus alioquin totũ dissiparet. Cũ apls. In quo sunt oẽs thxauri sapie. Quia pulcerrimus. alioquin sponse displiceret. Cũ in ps. Speciosus forma ꝑ filios hoim. Quia nobilissimus alioquin ꝓtẽneret. Unde sap. Generositatẽ illius gl'ificat. Quia potentissimus alioquin oppimeret. Cũ eccli. Unus est altissimus creatoꝛ. Quia optimus alioq̃n non diligeret. Unde in can. Dilcũs meus ⁊ cẽ. electus ex milibꝫ. De his oĩbus apls ad hebꝛ. locutus est nobis in filio. ecce nobilitatis excellentia quẽ ꝓstituit hꝛedem uniuersoꝝ. ecce diuitiaꝝ affluentia. ꝑ quẽ fecit ⁊ sclã fic mira. ecce mirabilis sapia. qui cũ sit splendoꝛ gl'ie ecce forme elegãtia. portans oĩa uerbo uirtutis. ecce infinita potentia. remissionẽ pctoꝝ faciẽs ecce bonitas immẽsa. Talis sponsi sponsa. talis sponsi filij nõ bñt lugere q̃diu est sponsus cũ illis. Et nota q̃ xps q̃z uocat se dñm. q̃nq; prẽm. q̃nq; sponsum. Unde greg. Cũ uult timeri dñm. cũ honorari patrem. cũ amari sponsum se noĩat dñs. Attẽde ordinẽ. Ex timoꝛe em̃ solet ꝓcedere boꝛ. ex boꝛe amoꝛ. Cũ ⁊ ber. si ego dñs ubi ẽ timoꝛ meus. si ego pr̃ ubi est boꝛ meus. Sz si se sponsum exhibeat. puto q2 murabitur cẽ ⁊ dicet. Si ego sponsus ubi ẽ amoꝛ meus. Exigit g̃ deus timeri ut dñs. boꝛari ut pr̃. ⁊ ut sponsus amari. Quid in his ꝑsiet. q̃d eminet. nẽpe amoꝛ. Absq; hoc ⁊ timoꝛ pena bz. ⁊ honoꝛ nõ bz grãm. Seruil' est timoꝛ q̃diu ab amoꝛe nõ manumittit Et q2 de amoꝛe nõrmt honoꝛ. nõ boꝛ sed adulatio est. Et quidẽ soli deo honoꝛ ⁊ gl'a sed hoc acceptabit neq; deus. si melle amoris ꝓdita nõ fuerint. Is ꝑ se sufficit. is ꝑ se placet ⁊ ꝓpter se. ipẽ meritũ. ipẽ premiũ est sibi. Amoꝛ preter se nõ requirit cãm. nõ fructũ. fr̃cũs eius usus eius. hec ber. Et ut idẽ ber. dr. Alia sponsa dei doꝛ. q2 domus grat̃ subarrata q2 casto amoꝛe ei sociata. q2 plevirtutũ fecundanda.

Deinde ponit secundã silitudinẽ. q2 nemo sapiens ⁊ discrete opans assumit uel immittit ⁊ inserit ueteri uestimẽto assumentũ uel ꝓmissurã. i. priculã seu supplementũ panni rudis. s. nondũ usitati. q2 in nouitate est spissioꝝ ⁊ rudioꝝ. Nõ enim tollit plenitudinẽ. i. uniformitatẽ seu pulcritudinẽ ueꝛstimẽto ⁊ facit diformitatẽ. ⁊ ꝓpter pondus suũ rumpit rectus ⁊ facit in eo scissurã seu rupturã maioꝛẽ. Cõmissura q̃ppe idez est qõ iunctura seu pricula q̃ mittit cũ alia. dicta a cõ qõ est sil'. ⁊ mittere q̃si simul mittere. illa em̃ q̃ ꝓiũgũtur simul mittunt. Deinde ponit terciã silitudinẽ. q2 nemo sapiens ⁊ discrete agens mittit uinũ nouuz in utres ueteres. q2 tunc est in ebullitõe. ⁊ utres ꝓpter uim̃ fortitudinẽ rumpent ⁊ uinũ effunderet. ⁊ nemo bibens ueterꝫ uinũ statim uult nouũ ꝓpter ꝓsuetũ ueteris usum. Sic a silibꝫ doctrinis ueteri ꝓsuetudine imbutis ⁊ de nouo ꝓfectis non expedit statim graue abstinẽtiã imponere. q2 difficile est assueta relinq̃re. Ex oĩbꝫ his similitudinibꝫ ꝓcludere uult magister bonus. q̃ discipuli sui adhuc q̃si nouicij nõ debeant austeꝛ ꝓtinuare ieiunũ. sed postea ieunarent cuz essent magis

solidati ⁊ innouati ꝑ spūm̄ scm̄. ¶ Ex his etiaꝫ vult ꝓcludere. q̄ nouiter ꝓuersi non sunt mimis ꝑ ꝑnām onerādi. ne ꝑpter mimiā austeritatē despent ⁊ totū dimittāt. ⁊ ea q̄ sunt pfectōis magne nō sunt hoibꝫ imponēda. ꝺo nec spoliati fuerint veteri vita. q̄ hominibꝫ de nouo ꝓuersis opa incōsueta sunt difficilia ⁊ dura. sed paulatim assuefaciēdo efficiunt facilia ⁊ suauia. ¶ Qui g̃ vult aliquē ad vtutes ⁊ pfectiōem inducere. ꝓua q̄daꝫ ꝺz ꝑmū suadere emēdare. ⁊ sic gradatiꝫ vltra ꝓcedere. ¶ Ihñ crisᵒ. ¶ Hoc aūt dixit. regulā dās suis discipl̄is. vt discipl̄os ex vniuerso orbe terraꝝ cū mā suetudine suscipiāt. Itaq̄ neq̄ nos oia ab oibus exꝑectamus in ꝑ hmōi. sed q̄cūq̄ possibilia sunt. ⁊ ꝺe locuter ⁊ vltra incēdemus. hec Crisᵒ. ¶ Huius loci memor debet eē q̄libet ꝓdēs decreta vl̄ traditōes. ⁊ etiā ꝓfessor imponēs penitētiā penitēnb. ¶ Melius ē ei exemplo dīn̄ pñiam leuē ⁊ tolerabilē alicui inūgere q̄ impleaꝫ. q̄ grauē ⁊ importabilē q̄ nō impleata. onerat⁹ reus ꝓstituaꝫ. ¶ Melioꝛ ē leuis penitētia hilariter pacta. q̄ grauis in angaria ⁊ reiecta. Ira ē de sentētia ꝺanda. ita ꝺe decreto ꝓmulgādo. vt sp misēdia ⁊ leuitas superaltet iudiciū ⁊ austeritatē. ¶ Oro.

O Domine iesu xp̃e q̄ m̄ltis modis me vocas ⁊ admones vt sequar te. tu diuīa inspiratione cor meū accende. vt te vocantē sequar tua gratia. nec aliq̄d me separet a charitate tua. Da mihi vt de sctis cogitatōib meditatōib. ⁊ affectōmbꝫ bonis q̄ opib⁹ ⁊ vtutib⁹ tibi seruiam. ⁊ ꝑinū ex magna delectatōne ⁊ ꝺeuotōe mētis exibā. Et q̄ m̄iam vis potius q̄ sacrificiū. ⁊ remisti vocare pctōres magis q̄ iustos. ꝓesta mihi misero pctōri. vt in me tuā misēdiam merear clementer experiri Amen.

¶ De electione duodecim apl̄oꝝ. Ca. XXXII.

O Einde postquam dominus plures discipl̄os vocauit. videns turbas sequētes dimisit eas. ⁊ a sr̄e pitu recessit. Ascenditq̄ in montē thabor solus orare. q̄ qui bñ orat mentē sursum leuat a terrenis. cui etiaꝫ necessaria ē tranq̄llitas corꝑalis. ¶ Hic mons ē i cāpo galilee. in cuius descensu ⁊ ꝑde ostendit⁹ locus vbi Melchisedech obuiauit abrahe. a cede regū reuertēti ⁊ ad radicē eius fluit torrēs cyson. In hoc mōte fuit abbacia nigroꝝ monachoꝝ sub metropolitano nazareno. a qua ciuitate ꝓxima oriētē ipe mons distat q̄rto miliario. ¶ Ihm quoꝺā ascēdit in q̄ꝺā montē aliuꝫ sup̄ mare galilee sitū. Et erat pnoctās in orōe ꝺi. ñ seculi nō ꝑ se tāq̄ infirmus ⁊ indigēs. sed ꝑ nobis tāq̄ pius ⁊ clemēs. Quedā em̄ oro ē dei vt spūalib⁹ ⁊ veris bonis ꝓseqūdis. Quedā est seculi vt ꝑ terrēis ꝓferendis q̄ est etiā diaboli si ercupiditate fiat. Quedam est tm̄ diaboli ꝑ carnalib⁹ desideris implendis. ¶ Ubi ambro. Et erat inq̄t pnoctans in orōne. Exempti es tibi ꝺat. forma p̃scribit⁹ quā debes emulari. ¶ Quid em̄ te ꝑsalute tua facere oportet q̄n ꝑ te xp̃s in orōne pnoctat. Quid te facere ꝓuenit cuꝫ vis aliq̄ꝺ officiū pietatis adoriri. q̄n xp̃us missurus apostolos orauit prⁱ⁹. Et solus orauit. nec vsq̄ꝫ alubi si nō fallor oraſse cū apl̄is repitur. Ubiq̄ solus obsecrat. ꝺei em̄ ꝓfilium humana vota non capiūt. nec q̄lq̄ interiorū p̃t

esse ꝑticeps cū xp̃o. ¶ Ihñ ver̄. Tu inquit cū oraueris intra in cubiculū tuū. ⁊ clauso ostio ora. Et q̄ꝺ dixit fecit. Solus in orōe pnoctabat. nō mō absc̄ōdens se a turbis sed nec vllū q̄ꝺē discipulorꝝ. nec vllū ꝺomesticorꝝ admittēs. Demeq̄ tres secū intimos sibi adduxerat. cū vltro ꝑperaret ad mortē auulsus ē ab ip̄is orare volēs. Ergo ⁊ tu fac sil̄. q̄n orare volueris. Ihñ ⁊ criso. Erurge igit⁹ ⁊ tu in tempestate noctis. puriorē sit tūc tpis aīa. ipse tenebre. silentiū nimiū. p̃t sufficienter ad ꝓfectiōz ꝑducere. Tūc nō vrat inanis glia. nō accidia ⁊ ꝓcitatō occupat. non fiet ignis ferri teq̄situs rubiginē. velut nocturna orō eruginē pctōꝝ. Que ꝺe die solis estus ꝑcussit. nocte refrigerat. quēlibet rorē supant nocturne lacrime. ⁊ ꝓtra ꝓcupiscētiā valēt ⁊ quēlibet tumorē. Si vo p̃dicto rore nō foueat homo. aresc⁹ sub die. Quapropter ores noctu. ⁊ oñde q̄ nō solū ad corꝑus nor ꝑtinet sz etiā ad aīam. Hec criso. Qui g̃ ꝺeū orādo q̄rit. exurgentē strepitū vitioꝝ premēs ad supiora ꝑgrediaꝫ. ⁊ ad vticē sublimioris curie ascēdat. vt exteriori cessante tumultu. in quodam mentis secreto. ꝑ interna ꝺesideria sil̄ēter cū dño loquaꝫ. Cupiēti em̄ cū ꝺeo loq̄ ⁊ ꝓsolatōem ꝺiuā ꝑmereri. expedit solitudinē q̄rere. ⁊ ꝓsolatōem hūanaꝝ relinq̄re. Cuius exēplū hēmus in Johāne euāgelista q̄ q̄ꝺ in solitudine ꝑfecerit ⁊ lucratus sit. p̃ne oib⁹ notū est. In pathmos ei insula exilio relegatus. ⁊ cōsortio hoīm destitutus. ꝓsolatōem āgeloꝝ ꝑmeruit ⁊ apocal̄. quā ei dñs ꝑ statu eccie. p̃sentis. i. ⁊ future ꝺeuelare ꝺignat⁹ ē. ꝑpria manu scripsit. vñ beda. Historia nota est. iohānem a Domiciano cesare ꝑpter euāgelium in insula relegatū. cui tūc ꝓgrue secreta ꝺatū est celi penetrare. cū cetera terraꝝ spacia negabat exceꝺere. Et sicut a repiunt ꝺe pluribus alijs. qui modico tpe plus lucrati sunt soli q̄ toto tpe suo lucrati fuerit comitatu. ¶ Ihñ aūt xp̃us orat thoricā. q̄n ꝺocet ꝑacticā vitā informat. ne q̄s ꝑ cura ꝑximi a ꝓtemplatōis studio torꝑescat. vel ꝑ studio ꝺine ꝓtēplatōis q̄uis sup̄ior sit ꝑximi curā negligat. ¶ Ihñ anthol. Regnū ꝺei p̃dicādo ꝺieb⁹ cū pp̃lo ꝺmorab⁹ ⁊ ꝓfuētes turbas miraculis ⁊ vbis edificat. noctib⁹ montē freq̄ntās orōnib⁹ vacat. admonens ꝑ ꝓgruentia tpis. nunc ꝑximis inter quos viuimus vbis ⁊ exemplis ꝑ modulo nostro vite viā ꝺemōstrare. nūc solitudinē mentis ad eūtes. ⁊ vtutū montes ascendentes ꝺulcedim sup̄ne ꝓtēplatōis inbiare. ⁊ intentōem nostrā infatigabili affectu ad sup̄na dirigere. ¶ Hunc illō ver̄. ꝓsonat quo ꝺe se⁊ sibiq̄ ꝑsi ꝺicebat. Venite ascendamus ad montē dñi. ⁊ ad ꝺomū ꝺei iacob. ⁊ docebit nos vias suas. intentiōes. cogitatōes. voluntates ⁊ affectiones ⁊ oia interiora mea. Venite ascendamus in mōtem dñi. in locū vbi dñs videt vel videt. Cure solicitudines āxietates pene expectate hic cū asino corꝑe isto. donec ego cū puero. i. intelligentia vsq̄ illuc ꝑgētes reuertamur ad vos. Reuertemur em̄ ad vos. ⁊ hꝛu reuertemur q̄to. ¶ Et cū factus esset dies. vocauit dñs ad se discipulos suos. forte adhuc dormientes. ⁊ elegit er ip̃is. xij. seu fecit statuendo vt essent. xij. cū illo magis principales quos ⁊ apl̄os. i. missos. s. ad p̃dicandū regnū ꝺei nominauit. ¶ Primus quidem vocauit eos ad discipulatū. sed mō ad apl̄atum. Consideraꝛ

hic q̄ rēs apl̄os electurus orabat plixe. q: erat pnoctans in orōne. ꝛ sic diuina ꝛ nocturna orōne preha bita elegit apl̄os. p hoc oñdēs q̄ pmotiom prelatoꝝ in eccl̄a dei dñt orōnes deuote premitti. ꝛ q̄ ipsi p̄ de uotas orōnes ꝛ nō per inductōes ꝛ pmissiones sunt eligendi. Uñ glo. Dñs in monte ascendens ad se vocat ꝛ eligit quos vult. q: nō illoꝝ electionis ꝛ studij. ſz diuine erat dignationis ꝛ gre vt in apl̄atum vocarē tur. ꝛ ait. Nō vos me elegistis. sed ego elegi vos Ergo humanū studiū. vt p̄cū humanaꝝ p̄cumie queſtū ge neris ꝛ hmōi excludit dñs ab electōe prelati vt in ca cura. sola gr̄a diuina. ꝓpter quam tm̄ ꝛ per quā debet quis eligi. Unde in p̄s. Ascendūt montes ꝛ descendunt cāpi in locū. s. prelationis quē fundasti eis. nō pecunia. nō carnalis affectus. sed sola gr̄a ꝛ lectio canonica. q̄ hodie ad permiciē ecclesie multiplr corrumpit nō sine magna dei offensa. Per hoc aūt q̄ apl̄os instituit in mōte figmficauit q̄ epi apl̄oꝝ successores in superiori gradu sunt eccl̄e. Unde dicunt epi ab epi q̄ est supra ꝛ scopos intentō. q: supra gregē dñi cum dñt intendere. vt eū ad supna valeant dirigere. Sed hxu multi ex eis inferiores in ope sunt. ꝛ nec sibi. nec alijs p̄sunt. ꝛ sic nomē sine re tenent. ¶ Sicut aūt in vocatōe fuit ꝯmendatio gr̄e sic in numero ꝯgruentia figure. nā duodenarius apl̄oꝝ numerus in multis ē figuratus. Isti em̄. xij. apl̄i sub figura loquūtur sunt primo. xij. patriarchx totū pl̄m xp̄ianum spūaliter generando. Secō. xij. viuētes fontes in hxlym doctrinis suis eccl̄iā ꝛ mundū irrigando. Tercio. xij. lapides p̄cioſi in rōne pontificali. exēplis sanctis eccl̄iam adornando Quarto. xij. panes supra mensam ꝓpositionis aīas verbo vite reficiendo. Quinto. xij. p̄cipes tribuū p̄cepta salutaria pmulgando ꝛ eccl̄iam saluberr gubernando. Sexto. xij. exploratores terre promissionis futurā vitā p̄templatōez inq̄rendo ꝛ post ea devotis annūciando. Septio. xij. lapides de iordane sublati mundi fluxū exterminando. Octauo. xij. lapides altaris xp̄i sacrificiū in se portando. Nono. xij. vituli dño immolati p̄ xp̄o martiriū sustinendo. Decio xij. boues sub mari eneo baptismi gr̄ām predicando ꝛ ministrando. Undecimo. xij. leunculi in throno salomonis tyr̄anos mundi vincēdo. ꝛ obstinatos ꝯminatione penaꝝ infernī terrendo Duodecimo. xij. ꝓpter de futuro tpe eccl̄iam admonendo. Tredecimo. xij. hxre dei vite xp̄iane regā ordinādo. Quartodecimo. xij. porte ciuitatis p̄tē clauium regnū celoꝝ aperiendo Quindecimo. xij. fundamenta ciuitatis eccl̄iam meritis ꝛ precibo sustētando. Sedecimo. xij stelle in corona sponse. eccl̄iam doctrinis ꝛ miraculis illustrādo.

Secōm bedā erūt hūc numeꝝ apl̄oꝝ instituit certa cā misericordiē. vt. s. mundi salutē quaz verbo p̄dicarent subquoq̄ nūero ꝯmendarēt. Ter em̄ q̄tuor. xij. faciūt. et totidē apl̄i ad predicandum missi sunt. q: p̄ eos fides sc̄ē trinitatis in q̄tuor mundi p̄tibo predicanda erat. vt quadratū orbē fide sc̄ē trinitatis insignirent. Uñ ꝛ de ciuitate sc̄ā hierl̄m descendēte de celo a deo scriptū est. q: erant ab oriente porte tres. ꝛ ab aquilone porte tres ꝛ ab austro porte tres ꝛ ab occasu porte tres. Ubi figuraliter oñdebat q: predicantibo apl̄is apl̄oꝝumq̄ successoribo cuncte per orbē nationes in fide sc̄ē trinitatis ecclesiam essent ingressuri. Secōm hiero. fecit vt essent duodecī vt sint ipsi sup̄ thronos. xij. iudi. duodecī. vel. Vel cū duodenarius ꝓfecte ex duplici senario q̄ est numerus p̄fectōis. significare voluit q̄ duplex p̄fectio. s. vite ꝛ scie. siue opis ꝛ sermonis dz esse ī his qui hūt apl̄icum officiū ¶ Nota aūt apl̄oꝝ quos elegit sunt hxc q̄ sequunt. Symon q̄ post ꝓfessionem cognoīanerat petꝝ. ꝛ andreas frater eius iacobū zebedei. s. filius ꝛ iohānes frater eius. imposuit his duobꝰ nota bonarges. i. filij tonitrui q: sepe audierūt terrificā vocē ꝛ tonitruū patris per nubē de filio tonātis. philippus ꝛ bartholomeus. thomas ꝛ matheus publicanus. iacobū alphei. s. filius. qui ꝛ iacobꝰ iustus ꝓpter sanctitatē vite. ꝛ minor. q: posterior in vocatōne ꝛ frater dñi. ꝓpter filiationem est vocatus. ꝛ symon chananeus frater eius a chanavico seu villa galilee. qui ꝛ zelotes est dictus ¶ hana em̄ zelus ꝛ chananeus zelotes. i. emulator dr. ꝛ thadeus filꝰ frater eius. qui ꝛ iudas iacobi. i. frater est vocatus. ꝛ iudas scarioth ex a scarioth vico iudee in quo ortus est notatus. Sic inter apl̄os elegit ad oñendam ꝓphetā dauid cē ꝓplendam q̄ dñs iesus tradendus per discipulū predicit. ꝛ ad excusatōem bonoꝝ q̄n in ꝯgregatōne ecc̄ aliquis malus reperit. Uñ aug. Nō audeo mihi arrogare q̄ de mus mea sit melior cetu apl̄oꝝ. Item fm eundem aug. vt ipso malovtēs bene ꝛ sue passionis impleret dispositū ꝛ eccl̄ie sue tolerandoꝝ malorꝝ preberet exemplū. Insup̄ fm ambro. ꝓinde eligit vt oñdat q: magna est virtus quā nec aduersarius miser infirmat voluit deseri. voluit pdi. voluit ab apl̄o suo tradi. vt tu a socio. p̄ditus moderate feras tuū errasse iudiciū. perisse beneficiū. Item fm chrysostomū vt discamus q̄ deus non repellit aliquē ꝓpter futurā malicīā. sed ꝓpter p̄sentem virtutem dignū dz ¶ Nominat aūt apl̄os. p̄ceteris nobis vt pseudo vel falsi apl̄i qui futuri erant excluderentꝰ ꝛ ab oibus vitarentꝰ. nec quisq̄ auderet aliū inscribere catalogo apl̄oꝝ. Itēr vt tam nota apostolorꝝ q̄ꝫ sibi credentiū oñderentꝰ esse scripta in libro vite. Combinat verō eos. ac duos ꝛ duos notatim exprimit. in signū mutue dilectionis ꝛ approbatōis in gallis societatis. Itēq̄ vt mutuo se iuuantes eēnt fortiores. ꝛ insup̄ ꝓtra dolū in fidei ꝓfessione ꝛ ꝓtra conflictum in tormentoꝝ toleratōe. Et aūt ōt august. elegit hos discipulos quos ꝛ apostolos nominauit. humiliter natos. inhonoratos. illitteratos vt quicquid magnū essent ꝛ facerent. ipē in eis esset ꝛ faceret. Unde ꝛ ambro. Similiter aduerte celeste ꝯsilium. non sapientes aliquos. nō diuites. nō nobiles. ſz piscatores ꝛ publicānos quos dirigeret elegit. ne traduxisse prudentia. ne redemisse diuitijs. ne potētie nobilitatisq̄ autoritate traxisse aliquos ad suā grām videret vt veritatis rō non disputationis gr̄a prevaleret. hxc ambro. ¶ Ad montana ergo dñs ꝯscendit vt a turbis recederet ꝛ quiete oraret ꝛ familiariter apostolos eligeret ꝛ instrueret. vt ꝛ turbas ad altiora traheret. ſz turbis ascendere nō valentibo sequunt discipuli ei? Voluit etiā docturus in montē ascēdere. vt altiora precepta daturus de altis ea p̄dicaret Et qui minora legis precepta filijs israhel in monte dederat. maiora discipulis euangelicis in monte dare voluit vt se eundem

dñm offideret. q legē ⁊ euāgelicā vitā dedit. Post ele
ctionē itaq; apl'os voluit eos de opib; pfectiōis in
struere q; ad gradū maiorē p̄moti dñt cognitōez ma
iorem hr̄e. Ait Beda. Mistice mōs ille i quo apl'os
elegit dñs altitudinē designat iusticie. qua instruēdi
erāt ⁊ quā p̄dicaturi erāt. Nā q; missurus erat eos
ad predicandū euāgelū regni celestis. merito p̄ sub li
mitatē loci in quo electi sunt. āmonere voluit eos nō
in infirmis desideriis animi dissoluere. sed ad supna
desideranda ⁊ q̄renda semp̄ erigere debere. Sic etiā le
gem daturus priori pp̄lo suo i monte appuit. de mō
te q̄ agenda essent innotuit. Ait ⁊ glo. Ascendit q̄ppe
mons in montē. vt altiora virtutū culmina doceret. ⁊
eccl'iaz sup̄ quā sedet p̄dicās p̄ceptū dñi sublimi? eri
gendā offideret. quā eadē doctrina vsq; ad finē seculi
pleni? erudiret. Quāuis ḡ ibi docere poterat ubi erat.
in montē tñ ad p̄dicandū ascēdit. in signū q̄ i montē
⁊ altitudinē virtutū oz ascendere. q̄ p̄dicare vult et iu
sticiā dei docere. Ait Crisо. In veritate ꝓsistere debet.
qui iusticiā docet ⁊ audit. nemo ei pōt in valle stare.
⁊ de monte loq̄. Ubi stas inde loq̄re. aut vñ loq̄ris
ibi sta. Si animus est in terra. quō ō celo loq̄ris. Si
de celo loqueris. in celo ꝓsiste. Et si iusticiam facere
nō vis. quō mḡm iusticie audis. Et quid mḡm vo
cas. cuius nō vis esse discipulus. Ait Richar. Qō
aūt docturus discipl'os in montē ascendit. hoc nobis
insinuat. q̄ qui sacre doctrīe vbū dispensat. nō in val
le praui op̄is. non in campo effrenate dissolutōis ꝓsi
stere d̄eat sz̄ i montē spūalis ꝓuersatiōis p̄ exercitia
virtutū ⁊ exhibitōz bonoꝝ op̄ū ascendat. sicut scriptū
ē. Sup̄ mōtē excelsū ascende tu q̄ euāgelizas sion.

O Omine iesu xp̄e qui p̄pter inesti¶ Do-
mabilē miseriā tuā in mūdū venisti. vt petō
res ab erroribus ad pñiaz revocares. ⁊ ex bis
q̄z plures dignatus es eligere in tuos secretarios. ⁊
discipl'os spēales. revoca misericors deus me mise
rum pctōrem. amplectere redeuntē. ꝓfonda volentez.
instrue ignorantē. ac tandē me licet indignū cū disci
pulis tuis admittēs. totaliter a desiderio terrenoz̄
leues. ⁊ mentē om̄ino ad celestia trāsferas vt audiaz
⁊ intelligā vba tua. ⁊ i ope ꝓpleam vniversa. Āmē.

¶ De sermone dñi in monte ⁊ primo de octo beati
tudinibus. ¶ Capitulum. XXXIII.

POst hec dominus ie
sus fecit sermonem pulcherrimū ⁊ copio
sum. quem vt dicit Augusti. si quis pie so
brieq̄ cōsideraverit. inveniet in eo q̄tum ad mores
optimos pertinet. pfectum in vite xp̄iane modum.
⁊ istum sermonem oībus preceptis. quibus xp̄iana
vita informatur esse pfectū. Hunc sermonē. Matb.
⁊ Luc̄. varie narrant. ⁊ ob hoc quidam dicunt. domi
nū prius sermonem fecisse discipulis tm̄ in supcilio
montis sedendo p̄ modum doctoris. ⁊ hunc narrat
Matheus. ⁊ post in latere montis ꝓmiscue turbis ⁊
discipl'is aliū similē stando p̄ modū p̄dicatoris. hūc
narrat Lucas. Alij vo dicūt dñm primo sedisse cū di
scipl'is in supcilio mōtis. ⁊ electis. xij. descendisse ad
aliquā planitiē in latere montis eius. ⁊ ibi vnū sermo
nem simul cū turbis ⁊ discipl'is habuisse. quē vterq;
evangelista narrat diversimode. eadem tñ rei veritate
Sz primū cōmus tenet. ⁊ veritati magis ꝓsentire vide
tur. Et ex hoc inoleuit ꝓsuetudo in eccl'ia. q̄ qñ fit ser
mo turbis ⁊ secularibus stat p̄dicator vt invitās ad pu
gnā ⁊ opatōem. qñ clericis ⁊ religiosis sedet vt invi
tans ad q̄etem ⁊ p̄templatōem Proponit aūt dñs ie
sus in p̄cipio sui sermonis octo bītudines seu virtu
tes. ⁊ subnectit p̄mia singulis bītudinibus Ait ponit
ibi aliq̄d p̄ modū meriti. puta bti ⁊c. ⁊ aliq̄ p̄ modū p̄
mij. puta qñ ⁊c. primū em̄ ptinz ad bītudinē meriti
scdm̄ vo ad bītudinē p̄mij Sz q̄ desiderat ꝓsequi p̄
miū. studeat primo habere meritum Ait aug. Nemo
quippe invenīri p̄t. qui bīus esse nolit Sed o si hoies
q̄ō desiderāt mercedē. sic opus mercedis nō recusa
rent. Quis non alacriter currat. cū ei dr̄ bīus erit. Li
benter audiat ⁊ cū dr̄. si hec feceris. Non recusēt cer
tamē. si diligāt p̄miū. ⁊ accendat̄ animus ad alacrita
tē op̄is. ꝓmendatōe mercedis Hec aug. Beatitudo
q̄ppe dr̄ duplr̄. vno mō in spe sicut habet̄ in via. alio
mō in re sicut habet̄ in patria Beati sunt ḡ excellētes
in virtute bītudine vie p̄ gratiā bīficādi. beatitudine
p̄rie p̄ gl'am. Vel sm̄ aug. nō inde bti sunt q; pauperes
spū. sed qñ ip̄oꝝ ē regnū celoꝝ. ⁊ ita de alijs suo mō
Docebat ḡ eos dicēs. Beati pauperes spū. i. volūtate
⁊ electōe. non necitate vel simulatōe. qm̄ ipsoꝝ est re
gnū celoꝝ. qō est p̄miū correspondens meritо eorum
Ubi sciendū q̄ pauptas spūs sumit̄ hic p̄ abstinētia
ab amore mūdi. i. ab amore eoꝝ q̄ in mundo sunt. ⁊ q̄
amatoꝝ mūdi ꝓtemnit̄. ⁊ sic est plenaria om̄ium delecta
biliū abdicatio. oēs delectatōes que sunt in divitijs
delitijs ⁊ honoribus ꝓtemnens. Et ideo beatitudo ista
pōt intelligi dupliciter. vno mō p̄ ꝓtemptu divitiaꝝ ⁊
carnaliū voluptatū. secdo p̄ ꝓtemptu sui ⁊ p̄rie excel
lentie vt etiam bonus se inutilem ⁊ ceteris reputet
inferiorem. Contemptus aūt divitiaꝝ nascit̄ ex ꝓtemp
tu sui. qui em̄ veraciter ⁊ hūiliter p̄pter deū se ꝓtem
nit. rpalia q̄ p̄pter se sunt. faciliter etiā ꝓtemnit. nec
magno p̄cio exteriora estimat. qui se interius nō cu
rat. Sic ergo pauptas spūs implicat virtutem volūta
rie p̄pter xp̄m egestatis. ⁊ etiam vere humilitatis Et
secdm̄ primū q̄dem intellectū q; pauptas ē prima
pfectio volentū secq̄ xp̄m. ⁊ totius spūal'is edificij fun
damentū Nō ei p̄t expedite secq̄ xp̄m pauptatis specu
lū. qui oneratus est rebus rpalibus. nec ē liber sz̄ servus
qui aīmi affectionem subiicit istis rebus transeuntibus
Eius em̄ rei quā affectuose diligo. me servum sponte
ꝓstituo. Et ideo nihil est amandū. nisi ip̄e deus vel ali
ud p̄pter deū Unde ambro. Prima beatitudinē hāc
vteriq; evangelista posuit. ordine em̄ prima est ⁊ pa
rens quedaz generatioꝝ virtutum Quia qui ꝓtemp
serit secularia ip̄e merebit̄ sempiterna Nec p̄t quisq̄
meritū regni celestis adipisci. qui mundi cupiditate
possessus. emergendi non habet facultatem. Simili
ter quo ad intellectū scdm̄. q; humilitas opponit̄ in
itio om̄ium vitioꝝ. s. superbie que inter oīa vitia tenet p̄
cipatum Unde august. Recte hic intelliguntur pau
peres spū humiles ⁊ timentes deum. i. non hītes in
flantem spūm Nec aliunde oīno incipe oportuit bea
titudinem Sic quidē ꝓcemit̄ ad summā sapientiam.

Initiū aūt sapie timor dñi. qm̄ a ꝓtrario imitiū ois
pcī supbia scribit Ait crisō. Sicut cetera vitia vepo
nūt ad inferos. sz maxie supbia. sic vebūt ⁊trutes ad
celū. maxie aūt būlitas Hec crisō. Cupidi g̃ ⁊ supbi
appetāt ⁊ diligāt regna terraꝝ. bti aūt pauꝑes spū. i.
spūalia volūtate vel sui reputatōe qm̄ ipoꝝ est regnū
celoꝝ. nūc in spē ⁊ in futuro erit in re Et bñ ꝑmiū me/
rito rñdet. vt indigentie ⁊ humiliatōi copiosītas ⁊ ex
altatio succedat. In regno em̄ intelligit oīmode suf
ficientia ⁊ excellētia. q̄ bñ ꝓmittit in celis qui talia cō
tempserūt in terris Deinō sequit scḋa. Bti mites
qm̄ ipi possidebūt terrā. Post pauptatem sequit mi
titas. q̄ em̄ pauꝑ ē multis lacescit iniurijs. ⁊ iō nec ā
rium est q̄ sit mitis vel māsuetus. qō idem est fm rez
sz dñt noīe Mitis em̄ est qui aliū nō offendit. māsu/
etus qui se offendentes tolerat. Ait mansuetus ōr q̄i
manu assuetus. cui facile est sustinere. nō malū ꝑ ma
lo reddere. mitis vo qui nulla aīmi accensio turbat
sed iugiter in aīmi bonitate ꝑseverat. Et scōm hoc mi
tis ōr in affectu. māsuetus in effectu. Mites g̃ scōm
rez sunt hoīes māsueti. modesti. ⁊ būiles. in fide fim/
plices. ⁊ ad oēm iniuriā patientes. qui nullā amari
tudinē aīmi sentiūt. ⁊ cū irritati fuerint. nec cogitāt
facere malū nec faciūt. cedūt ī probitatibo ⁊ non resi
stūt malo sz vincūt malū in bono Et ve bti mites qm̄
ipi possidebūt terrā. s. duplicē. i. corꝑis ꝑꝝ quā gerūt
⁊ padisi quā q̄rūt Terrā inquā corꝑis ꝑꝝ q̄ mites
bñt dñium sui. sz nō iracūdi. q̄ nō subiciūt sensuali
tatē rōi Ite terrā padisi. mites ei pacificet q̄ete pos/
sidet dñs in terra morientiū. ⁊ iō lege vicissitudinis
mites possidebūt dñm in terra viuētiū. Et fm glosa
qm̄ seipos in pñti possidēt. hereditatē ꝑfis in futuro
possidebūt Ait aug. Tūc ve possidebis terrā qñ in/
hereris ei q̄ fecit celū ⁊ terrā Hoc est em̄ cē mitē nō re
sistere ōi tuo Vt in eo qō bñ facias. ipe tibi placeat.
nō tu tibi. In eo aūt qō mala iuste pateris. ipe tibi nō
displiceat. sz tu tibi Neq; em̄ pax ē q̄ placebis ei dis
plicēs tibi Displicebis em̄ ei placēs tibi Hec augu.
Rixent g̃ mites ⁊ dimicēt ꝑ terrenis ⁊ trialibo reb
bti aūt mites. qm̄ ipi hereditate ac immobiliter ⁊ so
lide possidebūt terrā eterne bītudinis. Aid hoc enim
hoīes feroces mouēt guerras ⁊ lites. sequītes motus
irascibil. vt q̄i securi possideāt terrā deuictis inimicis
⁊ ideo illis q̄ sunt totaliter q̄etari a moribo irascibilis
bñ ꝓmittit possessio pacifica terre viuentiū. de q̄ pel
li nō pñt ab aduersarijs Significat enim terra fm au
gusti. quandā soliditatē ⁊ stabilitatē hereditatis ꝑpe
tue. vbi aīa ꝑ bonū affectū tanq̄ in loco suo req̄escit.
sicut corꝑus in terra. ⁊ inde cibo suo alitur sicut cor/
pus a terra Ipsa est req̄es ⁊ vita scōꝝ. Si ergo vt ōr
Beda. celoꝝ regnum pauꝑibo ⁊ terra mitibo ꝓmittit.
q̄d supbis ⁊ ꝓtētiosis misi infernus relinquet ¶ De
inde sequit tercia Beati qui lugēt. qm̄ ipsi ꝓsolabunt
Hec tercia bēatitudo recte primā sequit ⁊ scḋam. p?
ꝓtemptum nāq; mūdi ꝑ pauptatez. ꝓst quietē mē
tis ꝑ mansuetudinē. vacans homo sibi ⁊ ꝓsideriis
starū suum. nihil inuenit nec in se nec in alijs misi mi/
seriam luctus ⁊ flebile. ⁊ ideo incipit lugere. Est aūt
lugendum non ꝑpter trialia damna. sed ꝑpter spiri/
tualia detrimenta Et vere beati qui lugent. quoniam

¶ Capitulum. xxxiij.

deus eos ꝓsolando oēm lacrimā ab oculis eoꝝ abster
get. Ait ber. Felix lacrima q̄ manu pij dñi meret ab/
stergi. Et ōr maximus. lacrime vemā nō postulant ⁊
tñ merent. cām nō dicūt ⁊ tñ mīam ꝓsequunt. q̄ ser
mo interdū nō totū ꝓfert negociū. lacrima vero totuz
ꝑdit affectū. Consolabunt aūt lugētes ⁊ hic ⁊ in futu
ro. In pñti em̄ ꝓsolatōnes spūales ꝓsolante spūsan
cto qui paclitus. i. ꝓsolator ōr recipiunt pmitentes.
Consolabunt ⁊ in futuro cū ad gl̃am ꝑducent vbi
gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt. q̄ fm crisō. hmōi luctum
dñs ꝑpetui gaudij ꝓsolatōe ꝓpensat. Ait aūt ōr idem
crisō. Lugendū est ⁊ vere lugendū pñtis vite trꝑus. in
quo tantā maloꝝ labē tantaq; quotidie videmus fla
gicia cumulari. q̄ si vellis ꝓsiderare ꝑ singula. nunq; te
poteris a lacrimis ꝛpare. Etem̄ si quis extrinsecus ve
nerunq; adesset ⁊ ꝓceptoꝝ xpi ac nře ꝓuersatōem ⁊ ꝑ
turbatōem videret. inimicos nos esse ⁊ ꝓtrarios ꝓce
ptoꝝ xpi iudicaret. ⁊ q̄si qui studiū q̄ōdam habueri/
mus ꝓtraria in oīb gerere q; ille mandauit. hec cri/
sō. Et sciendū q̄ quinq; sunt cāe luctus. quaꝝ due re
spiciunt culpā. s. ꝑpriā ⁊ alienā. due ꝑnā. s. pōtem ⁊
eternā. quinta gl̃am celestē. Lugendū est g̃ in hac vi/
ta. primo ꝑ pctis ⁊ miserijs ꝑprijs. scḋo ꝑ pctis ⁊ mi
serijs alienis. tercio ꝑ incolatu pñtis miserie. q̄rto ꝑ
piculo ⁊ dubio pene eterne. quinto ꝑ dilatōe gl̃ie. Et
iō beati q̄ lugēt. s. in pñti. qm̄ ipsi ꝓsolabunt plenarie
in futuro ꝓta quinq; luctus predcōs. ꝓta primū de
pctōꝝ remissione. ꝓta secundū de ꝑmioꝝ bonoꝝ sa
lute ⁊ maloꝝ ꝑdēm natōe. ꝓta tercīū de bō exilij libe
ratōe. ꝓta quartū de euasione pene future. ꝓta quin
tū in gl̃e adoptōe. ⁊ tunc poterūt dicere cū ps. Scōm
multitudinē doloꝝ meoꝝ in cor. meo. ꝓsolatio. tue. le. aīam
meā. Huic sñie ꝓcor. greg. qui ōr. Quatuor sunt q̄li/
tates quibo iustiviri aīa in ꝓpunctōe vehementer affi
cit. cū aut maloꝝ suoꝝ remimiscit ꝓsideranos vbi fuit.
aut iudicioꝝ dei sniam metuens ⁊ secū q̄rens cogitat
vbi erit. aut cū mala bō vite pñtis solerter attendēs
merēs ꝓsideratvbi est. aut cū bona supne pātie ꝓtēpla
tur. q̄ q̄ nondū adipiscit lugens ꝓspicit vbi nō ē. hec
gre. Gaudeant g̃ vani in hoc mōdo. beati aūt q̄ lugent
qm̄ ꝓsolabunt in celo Congrue aūt lugentibo ꝑmitti
tur ⁊ prepat eterna ꝓsolatio. vt q̄ tristati sunt in pñti
gaudeāt in futuro. ⁊ trialē amittentes leticiā ꝑfruāt
eterna. Deinde sequit quarta. Bti q̄ esuriunt ⁊ siti
unt iusticiā. qm̄ ipsi saturabunt. Hec q̄rta beatitudo
rē sequit tres predcās. qui em̄ mundana ꝓtemptat.
ac moꝝ māsuetudine rexit ⁊ defectus luxit. iam ꝑ
esurire ⁊ sitire iusticiā. q̄ō nō prius potuit. q̄ fm am
broꝝ. eger cū in graui morbo est nō esurit. Primeuo
tres a sclo neq; eripiunt. pauptas em̄ diuitias abiecit.
māsuetudo iniurias nō sentit. luctus ꝓmissa diluit. q̄
vero sequunt ad celū erigunt. quaꝝ prima est non tā
iusticia q; esuries siue desiderū iusticie q̄ in pñti ꝑfe
ctā iusticiā non possumus hre. sed possumus esurire.
Unde ōr. Beati q̄ esu. ⁊ siti. iusticiā. i. cū oī desiderio
⁊ velocitē ad modū esurientis ⁊ sitientis appetunt
eā. Scōm bedā nos instruēs nūq; nos satis iustos
estimare debere. sed quotidiano iusticie ſp ardere ꝑfe
ctu. Ait hiero. Non sufficit nobis velle iusticiam. misi
iusticie patiamur famē. vt nunq; nos satis iustos sz

ſp̄ eſurire opa iuſticie intelligamus. Et accipiſ hic iuſticia ſcōm q̄ eſt virtus generalis ad oēs. q̄ declinaē a malo ⁊ fit bonū. ſcōz q̄ hō ab ea generaliter iuſtus vōr p̄ exercitiū virtutū. qr̄m Crīſ. eſurit iuſticiā. q̄ ſcōm dei iuſticiā deſiderat puerſari. hanc iuſticiā ⁊ vite re ctitudinem nō ſolū in nobis. ſz ⁊ in oīb⁹ alijs appe tere debem⁹. Et hec ē iuſticia q̄ tribuit vnicuiq̄ quod ſuū ē. deo. primo. ⁊ ſibi. deo tria. ſ. honorez creatori. amorē redēptori. timorē iudici. primo tria. obedien tiā ſapiori. cordiā pari. bñficētiā inferiori. Sibi tria. mūdiciā cordi. cuſtodiā ori diſciplinā carni. Et vere bī q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. qm̄ ipi ſaturabūt. vt q̄ p̄ eſuriē ⁊ ſitim iuſticie merent. p̄ ſaturitatē gl̄ie p̄mitē tur. ⁊ conatū quē paſſi ſunt i meredo reficiat p̄miū in pficiēdo. Que ſaturitas reddet i vita brā. de q̄ dicit pſal. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. In p̄ſti quoq̄ reddit qr̄ ſicut auaricia fiet aliena ⁊ eſurit. ſic p̄ iuſtici am ſaturatus ꝯtētus ē ſuis. ⁊ aliena nō cupit. Non ſolū itaq̄ illi q̄ faciūt iuſticiā ſeu iuſticie opus. ſz etiā q̄ eā eſuriūt ⁊ ſitiūt. i. qui eā facere ꝯcupiſcūt. ⁊ ſi nō p̄ñt facere qđ deſiderāt. tñ bī ſunt qr̄ q̄ſtū in ipis ē fa ciūt qđ deſiderāt. ⁊ iſti quidē ſaturabunt. qñ oīa eoꝝ deſideria ꝯplebunt. Ait aug. Qui p̄fecte novit ⁊ p̄fe cte amat iuſticiā iā iuſtus ē. etiā ſi nulla exiſtat ſm̄ eā foris ſecus p̄ mēbra corpis opādi neceſſitas. Deſi derāt q̄ alq̄ vana q̄ eos ſatiare nō poterūt. bī āt q̄ eſu riūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. qr̄ ipi ſaturabunt hic p̄ modulo ſz plenarie in futuro. Deinde ſequit quīta. Beati miſericordes qm̄ ipi miſerōiaz ꝯſeq̄ent. Poſt iuſticiā recte pōit miſerōia. qr̄ vna nō dz eſſe ſine alia ſz alte ra ab altera ſpari. Hā miſerōia ſine iuſticia deſcendit ad diſſolutōem. iuſticia ſine miſerōia deſcēdit ad cru delitatē. vna cū alia incedit ſm̄ equitatē. Eſt āt mia miſeria cordis ſup̄ malo. Unde dicuntur miſericor des q̄i miſeꝝ cor hūtes. qr̄ alterius miſeriā q̄ſi ſuā re putant ⁊ de malo alterius q̄ſi de ſuo dolent. Miſerōia ē dimittere iniurias illatas. ac oēm rancorē ⁊ odiū ⁊ dare qđcūq̄ p̄ōt ſpūale ⁊ corpale ſubſidiū. Miſeri cordie āt exhibēde is ē ordo. vt pri⁹ ſit ſup̄ malo p̄ pio. ſm̄ illō Eccli. Miſerere aie tue placēs dō. deīn de ſup̄ p̄imi malo ei⁹ defectib⁹ ꝯdeſcendēdo. cuius ſimis eſt p̄ alio mori. exēplo tp̄i. q̄ p̄ nobis ex mia de dit ſe morti. Eſt igit miſerōia prima p̄ria ad ſeip̄m p̄ priam. ſcōa fraterna ad p̄imū p̄ bñficentiā. ē ⁊ ter cia filial ad deū p̄ ꝯpaſſionē. ſz hēu qr̄ mihil ꝯpatiūē ſup̄ ꝯtritōe ioſeph. prima ꝯſequit miaz in remiſſio ne oīs culpe. ſcōa ꝯſequit miſerōiam in diminutione pene. ⁊ interceſſoꝝ multiplicatōe. qui ei diminuit al terius pēnā. meret hic diminutōez. tercia ꝯſequitur miſerōiaz i adeptōne gl̄ie qr̄ſm̄ aplm̄. ſi ꝯpatimur et glorificabimur. Ez vt dicit Ambro. Qui ꝯpatiē nō p̄fectorie ꝯpatiē ſed vt tribulatiōes xp̄i in corpe ſuo impleat. ſicut implebat ⁊ Paulus. Igiē ſtudioſe cir ca miſerōiam inſiſtere debemus. qr̄ in oīb⁹ miſerōia dei indigem⁹. Hec virtus tanta ē. q̄ ea p̄ ceteris deo q̄i ſibi p̄ria attribuaē. vnde dicitur. deus cui p̄rium eſt miſereri ſemp̄ ⁊ parcere. Hanc etiam negatā expro brabit reprobis. ⁊ impenſaz ꝯmendabit iuſtis. Ma xime eīm ſuccurrēt opa miſerōie in die iudicij his qui fecerint ea. quoniā vt ait iacobus iudiciū ſine miſeri cordia fiet illi. qui nō fecerit miaz. Unī aug. bōs eſſe dicit qui ſubuemūt miſeris. qm̄ eis ita rependet vt de miſeria liberent. fac ⁊ fiet. fac cū altero vt fiat te cū. Qđ egeris cū p̄ximo tuo. hoc agat deus cum ſuo. Unī ⁊ hilarius. In tantū eīm deus benivolētie noſtre in oēs delectaē affectu. vt miam ſuaz ſit ſolis miſe ricordibus preſtiturus. Unī ⁊ criſo. Dñs miarū miſe ricordes dicit eſſe bōs. oſtidens vnūquēq̄ noſtrū mi ſericordiā p̄mereri nō poſſe. niſi ⁊ ipe miſericors fue rit. Et iterū. videt aūt eſſe eq̄lis retributio. ſed ⁊ mul to maior. nō eſt eīm eq̄lis humana mia ⁊ divina. Se uiāt ergo tyrānī cū ſuis crudelitatib⁹ fine mia peritu ri. bri aūt miſericordes quoniā ipi miam ꝯſequēt̄ i futuro. vbi ab omni miſeria p̄ne ⁊ culpe ſublevabun tur. ⁊ in hoc ſc̄o vbi eis culpa remittit ⁊ gīa largitur ꝯferunt tpalia ⁊ ſublevant a multiplici miſeria. aut ſtatus iſte patit ⁊ ſaluti ſpūali expedire videt. De inde ſequit ſexta. Bti mundo corde qm̄ ipi deū vide būt. Sexta brītudo optime ſexto loco ponit. qr̄ p̄ ipſam hō ad dei imaginē. que ipius dei p̄ cognitōem et amorē capax eſt repatur. quā ſexta die ꝯditus p̄didit ⁊ ſexta etate recup̄auit. Et recte poſt miam ponit cor dis mūdicia. qr̄ſm̄ Ambro. qui miam defert. miam amittit niſi mundo corde miſereatur. nā ſi tractātiam querit. nullus ē fructus. Dicit ergo. Beati mūdo cor de. nō dicit ſuppſicie ⁊ fallaces ꝓcrite. qui mūdāt qđ foris eſt. nō tantū corpe. vt mūdani diuites q̄ corpis ſtudēt mūdicie ſz corde quos nō arguit cōſcia pctōrū qui declināt a malo quolibz ⁊ faciūt oē bonū qđ p̄ñt bono fine ⁊ recta intētiōe. Et vere ſic mūdo corde bea ti ſunt. qm̄ ipſi deū videbūt. qr̄ mūdicia maxime vnit ſumme beatitudini. ⁊ mūdus nō niſi mūdo corde po teſt videri. Illud eſt cor mūdū qđ nō arguit ꝯſcientia vlla pcti. ſz eſt tēplū ſanctū dei. ex quo cogitatōes ma le nō p̄cedūt. Si. n. cor fuerit mundū a prauis cogi tatiōib⁹. totus hō erit mūdus a prauis cogitatiōib⁹. ibi eīm pctā oriunt. ibi radices figunt. que ſi ibi ſuccreſ ſerint. nō eſt vbi creſcāt. Deꝰ q̄ſpe ſpūs eſt. ⁊ ideo nō oculo carnis. ſz oculo cordis ⁊ mētis tm̄ videri pōt. Et ſicut oz oculū carnis eſſe purū ⁊ mūdū vt ſolē poſ ſit videre. ſic lōgeplus oz oculū cordis mūdū eſſe. vt poſſit deū q̄ lucē habitat inacceſſibilē videre. qr̄ in eo oīs ſufficiētia nrā ꝯplet. ⁊ finis deſideriē nrōē ha bet. qui ſolis mūdis corde debet. Unī aug. Dic eſt fi nis amoris nri. Quicqd bñ agimus q̄cquid laudabi liter eſtuamus. quicqd inculpabiliter deſideram⁹. ad dei viſionē cū venerit plus non requiremus. Videre deū volumus. ſz vide quid dictū eſt. Beati mūdo cor de. qm̄ ipi deū videbūt. Hoc para vt videas. Nō em̄ corde nō mūdo videre p̄mitteris. qđ nō videtur niſi corde mūdo. Unī ⁊ ambro. Emūda cor tuū. oīes pol luras cogitationes de corde tuo abiice. nihil ſit quo tuus inquinet affectus. Simplex mens pura ſinceri tas ſit. talib⁹ ſe dñs volutabrō corpis de poſſuerit dem̄ ſtare dignat. Hec ambro. Immundi ergo corde qui in ſordib⁹ ſunt. ſordeſcāt adhuc. beati aūt mundo cor de qm̄ ipſi deū videbūt. in p̄ſti p̄ fidem et in futuro p̄ ſpēm. in p̄ſti familiarius. ⁊ i futuro glorioſius. Dic ſcōm q̄ aliquis eripuerit ſe a malis ⁊ bona fecerit ſe cūdū hoc deū videt aut minus aut āplius. ⁊ ibi quāto

mũdicia maior. tãto visio ꝓtentior ꝛ clarior. Dein de sequit̃ septima. Bti pacifici qm̃ filij dei vocabunt̃ Septimo loco ponit̃ bẽitudo pacis. qz in sabbato septime etatis plenarie dabit̃ pax hũanis ꝙbꝰ beatitudines supdictas Hñ aũt post mũdiciã pax sequit̃ qz ad gradũ pacis q̃ purgatus. ẽ dirigit̃. nec nisi in bona volũtate pax nutrit̃ Hñ ambro. Cuz interiora tua vacua feceris ab oi labe pctõ. a te pacẽ incipis vt sic pacẽ alijs feras. ỏt g̃. Bti pacifici. nec ỏt aĩo pacati qz hoc ꝓtinet ad sedaz bẽitudinẽ q̃ ẽ mititas. sz ỏt pacifici. q̃. s. primo in semetipsis pacẽ faciũt ꝛ quicq̃d puerse cogitatõis. locutõis. opis ve dẽpsendũt. potenter expellũt. nec aliq̃d turbatõis in suo regno vñatõis eẽ ꝑmittũt ꝛ si q̃d eis aduersitatis occurrat. pacẽ suã tñ fuãt ꝛ cũcta cũ cordis sui trãq̃llitate iudicãt Deiñ nõ in se tñ pacẽ custodiũt. verũetiã alios discordãtes sibi ad vnitatẽ pacis reducũt. ac sp̃ paci faciẽde. reformãde ꝛ cõseruãde. siue in se siue in alijs inuigilãt Paci ãt ꝓtriãt quicq̃ s. bella. lites. tumultus. inq̃etudines ꝛ molestie Pacifici g̃ hmõi bellis sopiẽdis. litib⁹ dirimẽdis. tumultib⁹ sedãdis. q̃ietudinib⁹ q̃etãdis. molestiq̃s mitigãdis ifistũt Hec ãt sũt officia filij dei. qui in se pacificus pacẽ reformauit in alijs. ꝛ iõ de pacificis bñ ỏr qm̃ filij dei vocabũt Pacifici etiã dicũt q̃ totaliter etiã ꝑ affectũ mẽtis ỏo sicut summe boitati ꝓiũgunt̃ ꝛ sic nihil aliũd extra ipm q̃rũt sz in ipo q̃etãt ꝛ pacificant̃ Qui ꝛ filij dei vocari merent̃. qz filiatõ dei ꝑportat assimilatõez ad deũ. ꝓriũ aũt ẽ ipius dei seipo frui ꝛ in ipo q̃etari Pacifici g̃ eẽ debemus vt ve ipz deũ pacis in nobis hẽe mereamñ. de quo scriptũ est. fcũs ẽ in pace locus eius Ubi aug. Pacifici in semetipsis sũt q̃ oẽs aĩmi sui motus exponẽtes ꝛ subijcientes rõi. i. mẽti ꝛ spũi. carnales q̃ cupiscẽtias hũtes edomitas fiũt regnũ dei In quo ita ordinata sũt oĩa. vt id qd̃ ẽ in hoie ꝑcipuũ ꝛ excellẽs. hoc ĩpet ceteris nõ reluctãtib⁹ q̃ sunt nobis bestialiq̃ coĩa. atq̃ idipm qd̃ excellit in hoie. i. mẽs ꝛ rõ subijciat pctõri qd̃ ẽ ipa vitas vi gemitus filius dei Hecq̃ enim impare ꝑt inferioribus misi supiori se subijciat Et hec ẽ pax que dat in terra hoĩb⁹ bone volũtatis Hec est vita ꝓsummati ꝑfectiq̃ sapientis. Hec aug. Litigent g̃ discordes. patrez suũ dyabolũ imitãtes. bti ãt pacifici. primo sibi deinde alijs. s. internã pacẽ ꝛ fraternã seruantes qm̃ filij dei ꝛ veri imitatores eius in supna pace vocabunt̃. hñt enim filiationem dei patris qz deus pax ꝛ quies summa ẽ ꝛ omnia cũ tranquillitate disponit Deinde sequit̃ octaua. Beati qui ꝑsecutionem patiũt̃ ꝓpter iusticiã qm̃ ip. est re. ce. fm criso. posita pacificoꝝ beatitudine ne aliquis estimaret q̃ sp̃'pacez sibi querere sit bonũ subdit. beati qui ꝑsecutionem patiũt̃ ꝓpter iust. Hec etiam beatitudo ꝑficit hoiez ad bñ patiendũ. sicut predicte ad bñ agendũ. qz sicut ad vtutẽ ptinet bñ agere ita ꝛ bene pati Et iõ post p̃cedentes beatitudines que ꝓsistũt in ꝑfectõe actõis. sequit̃ hec que ꝓsistit in ꝑfectõe passiõis. nã sicut bẽitudo ꝑtie distinguit̃ penes aureã ꝛ aureolam. sic beatitudo vie que ẽ imago quedam ꝛ filitudo illius. p̃cedentib⁹ em̃ rñdet p̃miuz auree huic vo p̃mium aureole. que hic p regnũ intelligit̃. nam fm Hiero. Hec martirio ꝓpat̃. Dicit ergo Beati. s. non tantum qui bene opantur. sed etiam qui ꝑsecutiõem patiunt̃. s. patienter ꝛ nõ ꝓpter scelera.

Capitulum. xxxiij.

ꝛ pctã sua. sed ꝓpter iusticiã. s. legalẽ q̃ includit oẽm virtutẽ. i. fm crisi. ꝑ veritate atq̃ pietate ꝛ ꝑ alios de fensione. solemnis em̃ iusticiã ꝑ oĩ ꝑtute aĩ ponere Et vere beati in spe beatificandi in re. qm̃ ipsoꝝ est regnũ celoꝝ ꝛ quo ad aureã ꝛ quo ad aureolã. Sed nunq̃d ꝑ libertate ecclie me exponã morti. Ita ꝑ alijs q̃ spũalia sunt. nõ ꝑ agris vel redditib⁹ ecclie ꝛ filib⁹. Sepe em̃ nos opponimus ꝑ his magis inducti auaricia q̃ iusticia. Hmõi q̃nem ambro. determinãs ait. Si a me petierit impator qđ meũ est. i. fundũ meũ. argẽtũ meũ ꝛ hmõi sciat me ñ ẽtragaturꝝ. q̃q̃ oĩa q̃ mea sũt sint pauperꝝ vꝝ ea q̃ dĩna sunt impatorie ptãti nõ eẽ subiecta. Si ꝑtimomũ ꝑnt inuadite. si corpus occurrã. vultis in vincula rapẽ. vultis in mortẽ rapere volũtatis est mihi. nõ ego me vallabo circũfusione ꝓꝛ nec altaria tenebo vitã obsecrans. sz ꝑ altarib⁹ ꝛ spũ alib⁹ ad ipsa ꝑtinentib⁹ imolabor. hec ambro. Hec octaua ꝓplementũ est aliaꝝ beatitudinũ ꝛ sũma oĩm coronaꝝ. tũc vt cũ hõ ꝑfcũs est in ceteris tandẽ aptꝰ ad patiendũ aduersa dignus reptiat̃ Hñ crisi. ꝓterea a priori sp̃ sequẽs viã faciens mãdato seriẽ ꝛ cathẽnã nobis quandã aureã subtexit. Cũ em̃ q̃s hũilis fuerit erit ꝓñter ꝛ mitis. q̃ aũt mitis etiã pctã lugebit Qui vo ob pctã luget clurit fititq̃ iusticiã. Qui iustus est ille etiã misericors. q̃ misericors fuerit ꝛ iustus ide ẽ ꝓfectus ꝛ mõs corde. q̃re tal'est erit etiã ꝑfecto pacificus. porro q̃ista p̃fecerit erit absq̃ dubio etiã ad ꝑicula ꝓpatus. nec ad maledicta ꝓtus vlla terrebit̃ nec si mala quoq̃ mille patiat̃. hec crisi. Qui g̃ pocãs virtutes hz btũs est. multo ãt beatior q̃ has virtutes inter aduersa fuare nõ trepidat. Deptẽ itaq̃ ꝑficiũt. sz octaua clarificat ꝛ demũat qđ ꝑfectũ est. nã patia opꝰ ꝑfectũ hz vt ꝑ hũc gradũ ꝑficiant̃ ꝛ ceteri tanq̃ a capite rutilus exordiẽs. Hñ octaua redit ad caput siue ad principiũ. i. ad primã bẽitudinẽ ꝓbans ꝛ purgãs eã si q̃d fermenti hz admixtũ. bti em̃ pauperes si ꝑsecutõez patiunt̃ ꝓpter iusticiã. Redit etiã ad lẽm ꝓbãs ꝛ purgãs eã. bti em̃ mites si ꝑsecutõez patiunt̃ ꝓpter iusticiã. Ita ꝛ ad oẽs alias referendo redit itez vtpote ꝓbatio. purgatio ꝛ ꝓsũmatio eaꝝ. Hz g̃ replicari ad oẽs alias precedentes ad hoc ꝙ fiant ꝓbate beatitudines Scorpius nõ calcatus quietus iacet. aculeos nõ exerit. sed tactus statim exerit pugionẽ ꝛ pungit Ira ꝛ hõ vacuus virtute ꝑfectus verbo vel iniuria ei illata. statim sicut ꝑpens ira ꝛ odio ac verbo ꝓtumeliosoꝛ impatia armatus crepat ꝛ insilit in illũ qui eũ lesit. in quo ꝓbat ꝛ vas vacuũ esse cognoscit. Econtra scũ pcussi in vna maxilla ꝑbent aliã. diligũt inimicos. ꝛ orant ꝑ ꝑsequẽtib⁹ se. Hinc ỏt ber. ꝙ sicut stelle ỏ nocte lucẽt de die aũt nõ apparent. sic virtus q̃ nõ apparet in ꝑsperis emicat in aduersis. Hñ fm hoc nõ videtur octaua a ꝓprie beatitudo dicenda ꝛ ꝑ se distincta. sed p̃cedentiũ illuĩatio potius ꝛ ꝙfirmatio. Octauo aũt loco ponit̃. qz significat generalẽ resurrectõem octaua etate futurã que etiã ꝑ octauas sec̃ꝝ designat̃. Hec g̃ circũcisioni ꝛ octaue resurrectõis ꝙpatur. qz ꝑ hanc circũcidit̃ in nobis ꝛ auferẽ si quid fermenti in nobis remanserit. ꝛ ꝙsummamur in oĩ ꝑfectõe ꝛ ꝓbatõne virtutũ Sicut em̃ in octaua resurrectõis immurabimur ꝛ ꝑficiemur in gl̃a. ita ꝛ ꝑ hanc hic in merito ꝛ gl̃a. Et rñdet sibi idẽ p̃miũ qđ prime. s. regnũ celoꝝ

Prelati luceant opere et sermone et xpūs legem

qz illi marie psecutionē in mūdo patiunt. q̄ ꝓmptū būtur. ⁊ tales sunt marie pauꝑes spū qui tā a pūbꝫ verident. Maxime etiā ꝙuemūt in merito. volūtaria em̄ pauꝑtas est qdā genus martirij. qz vtrobiqꝫ oꝫ vincere aīm quo ad delcābilia h⁹ mundi. In regno quoqꝫ includunt duo. s. diuitie ⁊ dñatio. ꝑmittit g̃ regnū pauꝑibꝫ ꝓ respectū ad dīnas. qz q̄ ꝑter xp̄m abrenūciat diuitijs tpalibꝫ in futuro gaudebūt eternis Patientibꝫ xro ꝓ respectū ad dñm. qz qui ꝑter xp̄m opprimunt in futuro cū xp̄o oppressoribꝫ dñabuntur. Pōt etiā dici q̄ nō est idē ꝑmiū vtrobiqꝫ. qz ibi ꝓregnū intelligit ꝑmiū auree. hic ꝑmiū aureole. Hoc āt vnū ꝓmiū qđ est regnū celoꝝ etiā in alijs est. ſz varie noīatum. Ē cri⁹. Tu xro ⁊ si nō ꝓ singulas beatitudines audias reꝑomitti ne tristeris. ⁊ si em̄ retributōes ipsas dīnter appellat. eas tñ cūctas ad vnuꝫ celoꝝ regnū reducit. nihil ei⁹ aīo aliud mīi celestie regnū ꝓ hec cūcta designat. hec cri⁹. Videat g̃ vnuſq̄ꝫ hec audiens si in aliq̄ istaꝝ beatitudinū ꝓtinet. ⁊ si in aliq̄ se inuenerit securus sit. būs erit. hec em̄ veritas dixit. Vitas aūt mētiri nō ꝑt. Deinde post genera lē sentētiā subdit spēalē ꝑsuasionē vbū ad apl̄os cōuertēdo. ⁊ triplicem actū psecutōis. s. in corde ore ⁊ ope. eis ꝑnūciādo dicēs. Beati estis cū maledixerint ex odio. ⁊ oderint ex aīo vos hoies. quo ad primū. ⁊ psecuti vos fuerint ⁊ sepauerint vos excludendo a synagogis ⁊ cōione sua tāq̄ imūdos. ⁊ sibi graues ad videndū. quo ad tertiū. ⁊ dixerint oē malū aduersus vos. i. oīa genera vboꝝ malignātiū q̄bꝫ vtam fama ledāt. ⁊ exprobrauerit vos ꝙuitia ⁊ improꝑia vobis dicēdo ⁊ eiecerit nomē vēm. i. nomē xp̄iam tāq̄ malū. illud execrātes ⁊ defamātes et extinguere cupientes. quo ad scdm. Fīō ꝙ debeat aliqs illa ōtere. ſz qz timore hoꝝ ñ dz vitare vite iusticie ⁊ doctrine dimittere Sic āt triplex ē psecutio. s. cordis. oris ⁊ operis ⁊ hec tercia triplex. s. in dāno tpaliū. in plecutōe amicoꝝ. i afflictiōe ⁊ iniuria ꝓpij corpis. ita ⁊ triplex est patia q̄ odiū cordis. vbū ꝙtumeliosuꝫ oris ⁊ manus lē psecutōem operis sustinet patiēter. remittēdo oēm iniuriā. ꝙpatiēdo pctō. primi. orando vt a via mala ꝙuertat. ⁊ ita petīm ei⁹ deleat. Hic triplex hostis ecclīā dei ipugnat. ꝙ quos triplicē patia⁹ oppōit Huc usq̄ꝫ g̃ ad oēs generaliter ⁊ indeterminate sīias posuit. hic vo ad apl̄os spāliter vba dirigit. q̄uis ⁊ hec etiā alios ꝙuemāt ꝑdicēs eis ꝑcipue. quāta ꝓ noīe ei⁹ pas suri eēnt. ⁊ mīans qz eoꝝ hoc marie ꝓmiū ē lup⁹ omnes alios Quia g̃ ꝑter maiorē difficultatē spāli ꝑsuasiōe idigebāt. iō ꝙuertit ad eos vt aīaret quos sic agnos iter lupos missur⁹ erat. Ē bda. Fīō ad hoc nūtiſcos valēt. ſz eoꝝ q̄ibāt gaudētes a ꝙsilio qz digni habiti sūt ꝓ noīe iesu ꝙtūelias pati. ſz qz ñ psecutō brificat sed tm̄ illa q̄ gaudiose suscipit ꝓpter iusticiā. q̄ ē xp̄s filius dei vgis ideo addit mētiētes. ⁊ ꝑter me seu filiū hoīs. qz ad hoc ꝙ plecutiōis tolerantia btūm faciat. tertit ꝙ mendose ⁊ false seu iniuste ac ꝑter xp̄m nobis inferat i quo tristicia psecutōis ꝙuertet in gaudium q̄ reddet ōs fctis mercedē laboꝝ suoꝝ. Alias eī nō ē btūs ſz miser. nec ē ei merces inde ſz accumulatio sue miserie. Ē Aug⁹. Si sustines qz peccasti. ꝓpter te sustines nō ꝑter deū. Si aūt sustines. qz mā data dei seruasti. vere ꝑter deū sustines ⁊ merces tecū manet ī eternū. Que sentit in corde patiētiū. eoꝝ q̄ iā pūt dicere. gliamur in tribulatōibꝫ Fīō. n. ista ꝑperi fructuosum est. ſz ista ꝓ xp̄i noīe nō solū equo aīo ſz etiā cū exultatōe tolerare. Ē cōcludit subiūgēs ꝑmiū ⁊ ꝓ hoc allicies ad patiēdū. Et em̄ dr hiero. q̄libet opus leue fieri solet cū ei⁹ ꝑmiū cogitat. ⁊ spe mercedis leuigatio fit laboris Gaudete inq̄t. s. iteri⁹ i corde. ⁊ exultate. s. exteri⁹ i corpe. i. ꝑter exēplū. gaudiū foris oīdite. tā ꝑter bonū vtutis patie q̄ ꝑter spē ꝑmiq̄ ⁊ glie q̄m merces vēa non tm̄ magna est sicut alioꝝ. sed copiosa ⁊ supra ꝙdignū est in celo Multa ei merces est in celis. multa ꝑter iusticiā patiētibꝫ in terris Merces ista magna est. multa ē. ꝑciosa est. diuturna ē. Tā magna est q̄ nō pōt ꝙprehēdi. Tā multa est q̄ nō pōt numerari. tā ꝑciosa ē q̄ nō pōt estimari. tā diuturna est q̄ ñ pōt finiri. Merces ista tāto est uberior. quāto gaudio ⁊ exultatōe in tribulatōibꝫ fides ē devotior Dei em̄ nō tā quātitate laboꝝ vel multitudinē operū remunerat q̄litatē ⁊ modū radicis ex q̄ oriūt ⁊ tolerant. Fīō. n. attēdit q̄ tū sed ex quito. nā minutū vidue ꝓtulit zacheus dimidio. Ē ētiūt g̃ vt dr aug⁹ istaꝫ mercedē q̄ gaudēt in spūalibꝫ bonis. ſz ex oī pte ꝑficient cū etiā mortale hoc induerit immortalitatē. Sic nos hec in multis decipimur. q̄n nobis arridēt felicia. q̄n vulgis laudibꝫ nos attollit. gaudemus ⁊ exultamus cū magis flere ⁊ dolere deberemus. qz maius piculū sunt ꝓspa q̄ aduersa. laudes q̄ vituperatōes Gaudeamus g̃ ⁊ exultemus cū apl̄is. quibꝫ salubre gaudiū. ⁊ salubris exultatio demōstrat cū eis in ꝙtumelijs ⁊ psecutōibꝫ gaudēdū esse ⁊ exultādū denūciat. Ē ñ hiero. Fiesciq̄s hoc nem̄ possit iplere. vt lacerer obprobrijs fama nra. ⁊ nos exultemus in dño. Hoc q̄ vanā secrat gliam iplere nō pōt. Gaudere igit ⁊ exultare debemus. vt merces nobis i celestibꝫ ꝑparet. Elegāter i quodā volumie scriptū legimus. Fīō q̄ras gloriā. ⁊ nō dolebis cū ignominius fueris Ē ñ cri⁹. Quātū aliq̄s letat de laudibꝫ hoīm. tm̄ de vituperatione tristat. Quivero gloriā ꝙcupiscit i celo. obprobria nō timet in terris. Ē ñ dicit seneca. Fīūq̄ felices. si nōdū te turba dridet. Si būs eē vis cogita hoc primū. ꝓtinere ꝙtemptū. Si vis būs eē si fide bona vir bonus fine te stultū videri. siue ꝓtēnat te aliq̄s. Quisq̄s voluerit tibi ꝙtumeliā faciat ⁊ iniuriā tu tū nihil patieris. si mō tecū eris bonus. hec seneca Fīō solū aūt ꝑmio ſz etiā exēplo eos ad patiētiā ꝓuocat. ⁊ rigore tribulationū tpat. cōfortāsq̄ eos exemplo ꝑ hec ⁊ suadēs ad sustinēdū. cōsolatōez eis de illoꝝ societate ꝑstet qui ā te eos afflictiōes varias ꝓtulerūt. dicēs Sic em̄ crudeliter multipliciter ⁊ iceſſanter psecuti sunt ꝑ hec tras vros. vt hieremiā. esa iā ⁊ alios qui añ vos fuerūt. qz ꝓ vitate psecutiōem sunt passi. ⁊ ira dāt vobis exemplū ⁊ aīm patiēdi Quasi diceret. Fīō miremini si vos pariamī qz nō est nouū nec insolitū. Illoꝝ ergo exemplum vos deceat. si illoꝝ vos beatitudo ⁊ letitia delectat. illoꝝ exēplū vos inuitet ne timore deficiatis ꝓ veritate ꝓ qua ipsi passi sunt sine exemplo eos īuitante. Ē cōſ hunc modū ostendi solet elephantis sanguis vue ⁊ mori. ad acuendū eos in ꝓeliū. Sic ꝑ ter nobis ꝑpone exemplū dñi ñri ⁊ martirū ad cōfor-

non ſoluit ſed adimpleuit

randū nos in tribulatõe pſecutionū. Et idcirco ꝓpoſi te gl'e premiū ꝓfiderãtes ad oẽm tolerãtiã paſſiõis de uota fide pati eẽ debemus. vt ꝓſortes gl'e ꝑpetaꝫ at q̃ apl'oꝫ effici mereamur. Nõ g̃ debz q̃s timore pſe cutiõis veritatẽ deſerere. ſz potius vbi xp̃s in cã ẽ p ſecutionẽ affectare. Et eĩ dicit apl's. Oẽs q̃ volũt pie viuere in xp̃o pſecutõez patiunt. Si g̃ pſecutõez pa teris habeto id ſignũ in bonũ. qz pie in xp̃o vuis. Nã ſi nõ pateris pſecutõez nõ vis pie viuere in xp̃o. Ait ambro. Et fortaſſe cũ pſecutiões nõ patimur tãq̃ cõ demnati habemur. qz nequaq̃ pie viuere volum? in xp̃o. Nã vtiq̃ cũ ſit definita ſcia. q̃ oẽs qui volũt pie viuere in xp̃o ieſu. pſecutões patiũt. videt is q̃ pſe cutiões nõ patit abdicatus. q̃ nõ fit pie intentõis in xp̃o. Deuotionẽ eĩ fidei p̃lia ſequũt hec ambro. Sz diceret aliq̃s. Nemo põt mõ ꝑpter pſecutõem attin gere ad brãtudinẽ. qz nũc in pace ꝓſiſtũt omĩa. et ſcã ec cleſia fere de nulla parte patit aduerſa. ad q̃ dicen dũ q̃ vbiq̃ tẽptatões ſunt. et pſecutões. qz quotidie in penetrabilibꝫ ſcẽ eccie pſequit Cayn abel. yſmael yſaac. eſau iacob. i. ipius iuſtũ. et ſi q̃s pſecutionẽ nõ patit ab extraneis. patit tñ a falſis frib. oẽs eĩ q̃ pie volũt viuere in xp̃o pſecutõem patiũt. Et ſi nõ patit q̃s extrinſecus. patit tñ intrinſecus. et a neq̃cꝫ ſpũa libꝫ. Et qz nõ ceſſant pſecutões. patiẽtia nobis neceſ ſaria eſt. vt reportem? repromiſſiões. Ve aũt bis q̃ pdũt patientiã qz et pdũt patientie coronã. Nõ ergo murmuremus ſi in paucis veremur qz in multis bñ diſponemur. ¶ De bis octo brãtudinibꝫ quas ponit matheus quatuoꝫ tñ ponit lucas. Sz ſm ambroſium in iſtis octo ille quattuoꝫ ſunt. et in illis quattuoꝫ iſte octo. Nã ſuetudo eĩ et par referunt ad patiẽtiã. mũ dicia cordis ad paupertatẽ ſpũs. mia ad eſuriẽ iuſticie Et qz dñs ſupra p̃miſſis adꝫtutes et fidẽ ꝓpl'os ꝓuoca uit. ꝓſequẽter eos etiã a crimiñbꝫ et pcĩis futuroꝫ ſup plicioꝫ denũciatõe deterret dicẽs. Verũtamẽ ve. ſcz doloris eterni vobis diuitibꝫ. nõ tñ oĩbꝫ. ſz qui hẽtis hic ꝓſolatõem vrã vobis optarã. aburẽtes diuitijs ad vitevoluptatẽ Quaſi diceret. Nõ hẽtis meã et nec in p̃ſti nec in futuro Diuites g̃vocat qui in bonis du cũt dies ſuos. qz nõ tã diuitie q̃ amor et abuſio diui tiaꝫ in culpa eſt. Cũ eĩ ſupius regnũ celoꝫ pauperꝫ eſſe dicat. et oppoſito apparet q̃ ab hoc regno ſe alie nat q̃ in tpalibꝫ que nõ ꝓſolatio nõ delicie ſz remedi um refugerũ ꝓtra neceſſarias tpis miſerias eẽ dñt ꝓſolatiõem q̃rit. audituruꝫ a iuſto iudice. fili recorda re qz recepiſti bona in vita tua. Ait ambro. Qui ꝓſo latõez vite p̃ſtis habuerũt. remuneratõez ꝑpetue pdi derũt. Ve vobis q̃ ſaturati eſtis in p̃ſti vacãdo ꝓmeſ ſatiõi et ebrietati et in delicijs viuẽdo. qz eſurietis i fu turo nõ cibi carẽti a ſpecialiter. ſz totius boni penuria gñaliter. Sicut diues qui epulabat quotidie ſplẽdi de in delicijs viuẽs dicũ ve ſuſtinebat eſuriẽs. q̃ de digito lazari quẽ deſpexerat guttã aque ãrebat. Epu lones artiſſimo ieiunio marcerabũt in pena vt culpe eoꝫ. i. gule pena ſit ꝓtraria. Sicut g̃ ꝓtra ꝓtrarijs pu nient in pena. ita ꝓtraria ꝓtrarijs curari dñt in pmtẽ tia Vbi beda. Si beati ſunt illi qui iuſticie ſemp opa eſuriũt. infelices econtrario eſtimãdi ſunt qui ſibi in delicijs placentes nullã veri boni famẽ patiunt

Capitulum xxxiiij.

ſatis ſe rati beatos ſi nõ ad tp̃s ſua voluptate p̃uenit Ve vobis q̃ nunc ridetis riſu inordinato ac gaudetis et laſciuitis gaudio vano qz lugebitis dolore interiori et flebitis dolore exteriori. vel lugebitis ꝑ oĩs boni ca rentia et flebitis ꝑ oĩs mali pſentia in arbitrijs ſempiter nis vbi erit fletus et ſtridoꝫ dentiũ. Si eĩ lugentes be atificent et ꝓſolabunt merito ridẽtes tanq̃ miſeri cru ciabunt. Vñ ſalomon ait. Riſus dolore miſcebit et ex trema gaudij luctus occupat. Vbi baſilius. Cũ dñs ridentes nũc arguat palã eſt q̃ nunq̃ erit fideli xp̃i ri ſus et p̃cipue in tanta multitudine eoꝝ qui in pcõ moriunt ꝑ quibꝫ oꝫ lugere. Et criſ. Dic aũt mihi cur ꝓcuteris et deſluis qui debes aſſiſtere terribili iudicio et ponere rõnem de oĩbꝫ hic opatis Ve vobis cũ bene dixerint vobis hoĩes. ſ. adulando ac laudãdo et extollẽ do vos ꝑ applauſum talẽ nutrientes vos in malis. vt ceci efficiami vos inetipſos nõ cognoſcentes. nec at tendẽtes illud apli. Si hoibꝫ placerẽ ſeruus xp̃i nõ eſſem Ecõim hoc faciebant pſeudo ꝑphete p̃ẽs eoꝫ qz benedicebãt illis ꝑphetis. q̃ ob captandũ vulgi fa uorẽ et ad hñdum ꝑpli applauſum. de corde ſuo non de ſpũ et ore dñi ꝑphetabãt falſum Et hoc eſt q̃ dicit. deplo rat. q̃s laudat peccãtoꝫ in deſideriꝫ aĩe ſue. et q̃ im q̃ ge rit benedicit. Sed de eis qui ſic laudãt. qz plus nocet lingua adulatoris q̃ gladius pſecutoris Qui eĩ ma la agentibꝫ adulat puluinar ſub capite dormiẽtis po nit vt fulcitus laudibꝫ in malis reqeſcat. Si g̃ beati ſunt q̃ ab hoĩbꝫ odioſe maledicunt. merito infelices reputandi ſunt qui ab hoĩbꝫ adulatorie benedicunt. Magna quidẽ dei ira eſt et voltio q̃ pcõri deeſt correc tio et adeſt adulatio q̃ſi de bene geſto. qz ipſa adulati one notat in culpa. et maiorẽ fouet ad penam. Has ſnias lucas ponit vt veritas q̃tuoꝫ beatitudinũ quas ante poſuit clarius ꝑ oppoſitã damnatõem eluceſcat.

Domine ieſu xp̃e q̃ vt altioꝫ virtutũ Qui cõ culmina docere in montẽ cũ diſcipul' aſcen diſti. ibiq̃ brãtudines et ꝑfectes ſublimes do cuiſti et p̃mia ſingulis ꝓgruentia ꝓmiſiſti. da mihi fra gili et tuã vocẽ audiens ſtudeã ꝓ virtutũ exercitiũ hẽ meritũ q̃tenus te miſerãte ꝓſequi et p̃miũ. Fac vt ꝓſi derans mercedẽ op? mercedis nõ recuſem. ſed ſpes eterne ſalutis mitiget in me dolorẽ medicine p̃ſtis et accendat aĩm ad alacritatẽ opis Fac me miſeꝫ nũc be atũ beatitudine vie ꝑ grãm et tandẽ beatũ beatitudine patrie per gloriam. Amen.

Nõ prelati dñt lucere ope et ſermone. Et q̃ rp̃s nõ venit legẽ ſoluere. ſed implere Ca. xxxiiij.

Et qz dominus horta tus eſt ap'los ad ſuſtinendũ tribulatõnes. nunc ꝓſequit ponit quatuoꝫ ſimilitudines .ſ. ꝓpando eos ſali. luci. ciuitati et lucerne quibus ip ſos oĩdit filios vt ꝑ hoc intelligant ſe in tribulatõibꝫ debere magis eſſe fortes. ac ſi eis diceret. Non vos de beris in tribulationibꝫ deficere. qz defectus veſter mul tis eſſet occaſio ruine. vos enĩ eſtis ſal terre. vos eſtis lux mũdi. vos eſtis ciuitas ſupra mõtẽ poſita. et lucer na ſupra candelabꝫ poſita. Vos inq̃ eſtis. i. eſſe debe tis. Due p̃me ſimilitudines dicunt ꝑ affirmatõem. in quibꝫ oñditur ad quid ſunt. qz ad ꝓdiendum affectũ

Prelati luceant opere et sermone. et xp̃us legem

ꝛ illūinandū intellectū. Due seq̃ntes dicunt ꝓ negatōez in q̃bꝫ oñdit ad q̃d nō sunt. qz nec in abscōsione ꝓsone. nec in occultatōe doctrine. Apli igit ꝛ ꝑlati dicūt sal terre ꝓpter vite ꝓfectōz q̃ bries ꝓdiunt ꝛ mētes eoꝝ q̃ adhuc terrēa sapiunt ibuūt. Sal ei terraz sterilē facit. cibos ꝓdit. ꝛ carnes siccat a putrefactōe ꝓseruat. ex aqua et igne ꝓficit. in oi sacrificio offert. Sic exemplū sctitatis terrenū affectū mitigādo sterilē facit sctm̃ desideriū sapidū reddēdo cōdit carnez mortificādo desiccat. a putredie libidinis restingēdo ꝓseruat. ex aqua deuotōis ꝛ igne dilectōis decoquēdo in fornace pmitētie ꝓficit in oñi opꝝ dirigēdo. ꝛ moderando offert. Precipue aut sal in scriptura discretōz significat q̃ i ꝑlatis eē dz. q̃ dñt opa subditoꝝ sic condiri ꝛ dirigi vt corā deo sapida reddant. sicut cibaria sale ꝓdita magis sapida sentiunt. Et mouet apl̃os ꝛ ceteros eccl̃ie ꝑlatos. vt in vtutibꝫ pſistāt. qz si sal. i. ꝑlat? vt doctorꝝ quē alq̃ ꝓdiendi sunt infatuatus fuerit vt euanuerit ꝛ defecerit. s. aut ꝓsecutionis ꝛ aduersitatis timore aut cupiditatis ꝛ ꝓsperitatis amore. aut ſuꝑbie ꝛ vane glie elatiōe. aut carnalis affect? attractōe. aut negligētie ꝛ icurie seductōe. aut ſubuersis errore quo minus ꝓdiat ꝛ doceat subditos exēplo ꝛ vbo in quo saliet ifirmus ꝓ ſubditus qui dz ꝓdiri vita ꝛ doctrina maiorū. vt in quo ꝛ quoalio doctore ꝓdiet ꝛ emendabit. s. ipm sal. i. ipse q̃ bz alios ꝓdire. Fm illd sapiētis. q̃s medebit incantatori a serpēte ꝓcusso. Sñ dicendū ē ei. medice cura teipm. Siliter si discretio q̃ opa nra ꝓdit ab opibꝫ nostris bōis de genere defuerit dō accepta nō erūt. In cui? figura sali oī sacrificio pōebat. Sal igit sic euanescēs ꝓpter inutilitatē sui ad nihil vz vltra neq̃ in terra neq̃ i sterq̃linio. Nō ē vtile terre qz suo imectu ꝓhibz eā germinare ñ sterq̃linio. i. fimo. qz sibi immixtū ñ simit ipm fecūdare. Quasi diceret nihil vz. qz nec i se fructificat aut fructū bōi opis fert vt terra. nec i alqs fecūditatē seu fecūdādi vtutē dat. aut eos excolere vz vt simus. sz mittat foras ab officio ꝛ hūliet inter hoīes qz sibi nocz ꝛ alqs ñ ꝓdest. Sñ talis dz repelli a ꝑlatōe. ne officiū ꝑlatoꝝ i ꝓspectu hoīz reddat vile. Aut q̃ a dignitate ecclastica deponet. aut ab vnitate eccl̃e numero vt merito secernet. aut a sctōrū gl̃a excludet. ꝛ talis culcabit. ab hoīb in mūdo p̃ dei ſsionē ab ag̃elis in iudicio p̃ ſsepationē. a demonibꝫ in iferno p̃ afflictōez. Dicūt etiā apli ꝛ ꝑlati lux mūdi. i. hoīm qui sunt in mūdo ꝓpter verbū doctrine qua dñt ignorātes de credēdis ꝛ faciēdis illuīare. Sicut enī sol ꝛ luna illuminānt oculos corꝑis. sic apli ꝛ doctores illuminānt oculos mētis. Pri? aūt ē bñ viuere q̃z bñ docere. ꝛ ideo posq̃z dixerat apl̃os sal terre sapiēter viuēdo. dicit eos lucē mūdi tenebrosos illūinando. Debz ergo ꝑlatus esse sal bñ viuēdo. lux bñ docēdo. sal i exēplis. lux i doctrinis. Rectus ordo iste. Primo bñ viuere. deinō bñ docere. Fm glo. Deus ē lux nō illūiata sz illūinās. apli ꝛ aplici viri lux illūiata ꝛ illuminās simplices iusti lux nō illuminās sz illūinata. Prima est sicut lux solis. Scōa sicut lune. tercia sicut lux stelle. Deinde post ꝓdimētū salis ꝛ traditū lucis sequit ciuitatis ꝓtectio ꝛ lucerne illūiatio. qz apli ꝛ ꝑlati nō dñt se abscondere. neq̃z lucernā diuini ꝛbi po-

nere sub modio ꝛ occultatōe bōi amicitie. neq̃z sub lecto ꝛ q̃ete mūdane ꝓsperitatis. sed dz eē ciuitas in mōte posita vt sint refugiū in mōte oppressis. ꝛ lucerna supra cādelabꝝ posita. vt p̃ sctē vite exēpla luceāt tenebrosis. vñ ad similitudinē ciuitatis supra montē. ꝛ lucerne sup̃ cādelabꝝ posite sic monet apl̃os ꝛ ꝑlatos sibi lumīe coraz hoīb lucere ꝛ fulgere. vt visis opibꝫ bonis odore ꝛ admiratōe aliōꝝ hoīes attrahunt. ꝛ informent ac inde deus pater gl̃ificet ꝛ nō ipis sz ei a quo oē bonū est laus imputet. Debent g̃ lucere ꝛ opere ꝛ ſmone. nō enī ait. vt audiētes vīm sermonē bonū sz vt videtes vra bona gl̃ificent patrē vīm q̃ in celis est. Magis ei opando q̃s ꝓficit q̃z loq̃ndo. ꝛ plus mouēt exēpla q̃z vba. qz maior ē splēdor opis q̃z ſmois. Iste enī tm̃ore ꝑdicat ꝛ vna hora i septimana. alle totus ꝑdicat ꝛ oī tortuose ꝓpis hora. vñ alubi. Fulgebūt iusti ꝛ tāq̃z scintille in arūdineto discurrēt. q̃ ſm gregorium est vita scl̃ariū q̃ foris q̃si ad alta ꝓficiūt. sz intus a soliditate inanescūt. Ecōtra vbo docere. vce ꝛ nō opere q̃dam vanitas ē. ꝛ pax ꝑdest. qz ſm bern̄. lingua magniloq̃ ꝛ manus ociosa. doctrina lucida ꝛ vita tenebrosa mōstruosa res est. Ad hoc aūt lucere debent vt finē bonī opis in laudibꝫ dei nō hoīm ꝓsequāt. qz nō dñt de hoc suā sz dī q̃rere gl̃iam ꝛ ꝓximi edificatōem vt videntes opa eoꝝ bona deū p̃ q̃ē in eis fiūt nō facientes glorificēt p̃ imitatōem eoꝝ p̃ laudez quoq̃ oīa ei ascribentes vt auctori bonoꝝ. Non est g̃ huic ꝓrarium q̃d infra dr. attendite ne iustitiā vrām faciatis coraz hoīb. qz in ope bono q̃renda ē gl̃a dīna ꝛ sic loq̃t hic. sz fugienda gl̃a ꝓpria ꝛ būana. ꝛ sic loq̃t infra. Deinde incipit eos iā informare q̃d deceāt ꝑuenīēdo ꝓpriam falsam opinīōem quā hē poterāt. Tangit si q̃reret docentes. ecce volumus doctrinā tuam nō abscōdere sz q̃d est hoc ipm q̃d vetas abscondi. Nūquid alia docemus ea. ꝓpria ea q̃ in lege ꝛ ꝓphetis scripta sunt. Nō in q̃t. nolite putare ne. s. in errorē incidatis q̃m̃ vm̃ solvere legē aut ꝓphetas. ꝓhibendo. s. ne spūaliter fiāt. vt em̃ dr aug. oīa q̃ in veteri testamēto ꝓscripta sunt noui testamēti rep̃ ꝛ imaginē ꝑtulerūt. Non vm̃ solvere ꝛ destruere legem sz potius adimplere eā. In hac aūt dm̃ sntia fm aug. duplex est sensus. naz adīplere legem est. aut addēdo alq̃d q̃ minus hz. aut faciēdo q̃d hz. Dñs ergo addit q̃d minus hz. nō vtiq̃ soluit q̃d inuenit. sz magis ꝓficiendo ꝓfirmat. Dia etiā q̃ lex ꝛ ꝓphete de eo ꝓmiserāt. iam ꝑ pte in ipo ꝓpleta sunt. ꝛ anteq̃z celū ꝛ terra trāseat ꝛ elemēta mutent ab hac mutabili forma in īmutabilē. s. anteq̃z ille mūdus quo ad figurā nō quo ad materiā finiat. oīa q̃ de eo scripta sunt spūaliter īplebunt. nec vnuz iota aut vnus apex. i. minimū etiā legis p̃ceptū ꝑt cadere ab effectu īpletionis vt remaneat irritū ꝛ inane. Iota minima lra ē inter alias. vno ductu fit. apex āt ē ꝑticula litere q̃ ponit in summitate ad distinctōnem. ꝛ notat minima p̃cepta. qz minimū p̃ceptū vel minima p̃cepti ꝑticula nō ꝑtribit a lege. i. nō remanebit quin impleat suo tpe vel in capite vel in corꝑe. Deinde posq̃ modū implendi ꝛ docendi ipi xp̃o ꝓprium oñdit modū implendi a ꝑte doctoꝝ. ꝛ qualiter debet ei confirmari doctrina prelatorum. Et ponit quandā diuisionem bimembrē doctoꝝ. Quidaz enī sunt qui male

viuūt ꝫ bñ docent.sicut scribe ꝫ pharisei faciebāt.ꝫ de istis dicit. Qui ergo soluerit male.s. viuēdo ꝫ transgrediēdo vnū de mādatis istis mīimis.i. de mādatis decalogi q̄ dicunt mīima.q̄ inchoāt hoiem ꝫ ad vitā ptinēt incipiētiū.ꝫ docuerit sic hoies malis exēplis corrūpēdo mīimus vocabit in regno celoꝝ.i.in eccīa militāte.q̄ fm gre.cuius vita despicit.restat vt eius p̄dicatio ꝓtemnat. O quot sunt hodie in eccīa tales mīimi qui tñ sibi vidētur valde magni. Vbi Aug⁹. Cōsequēs est.vt q̄ minimus est in regno celoꝝ q̄ istis nūc est in eccīa. nō intret in regnū celoꝝ. qualis tūc erit eccīa.qm docēdo q̄ soluit.ad eorū societatē qui faciūt q̄ docēt non ptinebit. Vñ ꝫ Crisо. Docere ꝫ nō facere.nō solū nihil lucri.sz ad dammi plurimū ꝓfert. Grādis enī damnatio est ꝓponenti quidez sermonē suū. vitam vero suā atq; opa negligēti. Alq; aūt sunt qm bñ viuūt ꝫ bene docēt. ꝫ tales debent esse ꝑlati eccīe. ꝫ de istis subdit. Qui aūt fecerit ꝫ docuerit.hic maior vocabit in regno celoꝝ.q̄ fm Crisо.p̄ba philosophari facile est.que vero p opa demonstratio generosi cuiusdam ꝫ magni est. Magni quoq; erūt ꝫ si nō adeo magni qui faciūt ꝫ nō docent. factores enī legis iustificabunt apud deū. Omia aūt mandata reputant facta q̄n quicq̄d nō fit ignoscit. Ideo q; dicere debemus dimitte nobis debita nostra. Deinde ꝓfirmat q̄ dixit.q̄ intātū nō soluit legē.ſ supabundāter vult eā impleri.q̄ nisi sui eā supabundāter impleuerint. ꝫ iustitia eoꝝ sup̄ scribatū ꝫ phariseorū qui dicūt ꝫ non faciunt supabundauerit. et non solū doceant sed etiā faciant.q̄ ad salutem non sufficit bona doctrina nisi adsit bona vita. vel fm Aug⁹. nisi nō solum illa legis mīima p̄cepta impleuerint.sed etiā ista que ab eo addūtur. negat eis introitū regni celoꝝ p iustitiā eī legis nullus itrare potuit ī regnū celoꝝ licet iustitia ꝑsone sumatur p virtute cardinali. qua redditur vnicuiq; q̄d suū est.large tamē sumit hic.q̄ vt dicit Hiero.oēs virtutū spēs vno iustitie nōie continētur. Et scōm hoc dicit Aug⁹.duas esse partes iustitie.scz declinare a malo ꝫ facere bonū.q̄ sic iustitia distinguit ꝓtra petrm. Vbi sciēdū q̄ sicut sunt varia dona grāe dei.ita sunt varij status ꝫ ditōes hoim.p̄ quas q̄ hos q̄ sunt ī statu maiori respectu minoꝝ.apte dici pōt.nisi abūdauerit iustitia vestra plus q̄ taliū scz minoꝝ.nō intrabitis in regnū celoꝝ. Hic aduertendū est.q̄ saluator p̄cepta decalogi replicat.ꝫ ad obseruatōez eorū hoies inducit.verū intellectū eoꝝ declarādo ꝫ errores iudoꝝ circa hec excludēdo. Nā doctores iudoꝝ dicebāt p̄cepta decalogi negatiua. tm̄ ac tū exteriorē. nō motū aīmi esse ꝓhibitū. ꝫ q̄d volunt̄as mala nō est petm̄ nisi exeat in effectū. Vñ dicebāt de hoc p̄cepto. Nō occides.q̄ p hoc ꝓhibet occidēdi factū.ꝫ nō occidēdi ꝓpositū. ꝫ hoc ē q̄d dicit. Audistis q̄ dictū est antiq̄s. Nō occides.ſ.hoiem.hoc est sic iterp̄tabāt p̄ceptū hoc. Ex hūc errorē excludit saluator ꝓhibens irasci fine cā. Vnde nō occidere hoiez iniuste manu et actu ptinet ad iustitiā legis q̄ aūt fic occiderit.reus erit sēs legē iudicio mortis.seu accusatione et damnatione in mortem.q̄ lex punit scōm talionem. Sed p̄fectus supaddit ꝓhibēs ne quis sine cā iusta irascat fratri ī corde vl signū ꝓmoti ai oñdat

īwce dicens racha.q̄ vox indignantis est absq; certa exp̄ssione vituperij vel blasphemie. aut certā iniuriam sub exp̄ssione verbi irroget dicens.fatue.q̄d ē magis iniuriari q̄ dicere racha. Prohibet q̄primo motus ire in aīo.scdo indignatōis in signo.tercio vituperationis in verbo. Tribꝰ aūt generibꝰ ꝫ gradibꝰ culpe assignat tres gradus pene. Prima culpa est odiū vel ira in corde latēs. scda est ira in generalē ꝓtumeliā ꝓrumpens.tercia est ira in specialē ꝓtumeliā ꝓcedens. Diis tribꝰ culpis debet pena differens eis correndens. Nā qui irascit motu interiori vel odio fratri suo.nō vitio vt sit ira p vitū.nō p zelū q̄ deliberat odium ꝓceptū implere ope. si oportunitas adesset.reus erit iudicio.i.dignus accusatōne apud deū ꝫ in foro summi iudicis.licet nō hois cū deliberatione nō possit accusari corā hoine. Qui aūt dixerit fratri suo racha ex indignatōe ꝫ ꝓtemptu.reus erit ꝓsilio.i.ꝑsensu iudicij de danda in eū sn̄ia ꝫ determinanda pena.q̄ tā venit in noticiā culpa. Qui aūt dixerit fatue.ad ꝓtēptū ꝑsone.nō ad correctōem culpe. reus erit gehēne ignis ꝫ pene determinate.q̄ fm glo. non modicus furor est.quē deus sale sapie ꝓdiuit infatuatū dicere.ꝫ salienti derogare. Moyses q̄ ꝫ lex securim posuit ad ramū arboris ꝓhibens homicidiū.xp̄s vero tanq̄ sapiens agricola.euangeliū securim posuit ad radices. ꝓhibens ira vt oēm radicē peccati de cordibꝰ nostris auferret.q̄ p iracundiā etiā vsq; ad homicidiū pueniri pōt. Et bene incipit ab ira.q̄ fm glo.ianua oīm vitiorū est iracundia.qua clausa virtutibꝰ intrinsecus data bit requies. apta ea ad oē facinus armabit aīmus. Scōm hiero. ira est ois malus motus ad nocendū. aut ergo surgit subito. ꝫ sic est fœmale.aut ex deliberatione ꝫ ꝓsensu. ꝫ sic est mortale. Considerandū tm̄ q̄ licet ira sit petm̄. non tm̄ omnis ira. Ira enī est appetitus vindicte.vindicta aūt si sit iusta non est petm̄ eaz appetere. Est aūt iniusta quadruplex.vel q̄n appetit pena ei⁹ quā nō meruit .vel plus q̄ meruit.si appetat ordīe debito p̄termisso.vel q̄ appetit ꝓpter indebitū finē.vt q̄n appetit solū ꝓpter vindictā non ꝓpter iustitiā. xp̄s itaq; radices inimicicias ipsosq; fontes per quos caritas necari solet intercipiēs studet nos mutuis nobis caritatis nexibꝰ colligare. q̄d tm̄ hortando p̄curamus aduertere. Vnde crisо. Et nos quidē maiores nros ꝫ potentiores etiā si iniurijs ꝫ ꝓtumelijs nos agant ferimus .verētes ne quid ab eis grauius patiamur.erga eqles vero vel inferiores interdū nec leſi irascimur.intantū humanus metus timore dei p̄pellit. noli inquit irasci fratri tuo sine cā. Nā multo hoc leuius est q̄ si tu alū feras irascentē tibi sine causa. Cum ergo q̄d magis est,ꝓpter timorem hominū feras .ꝓpter timorem dei ne minimū quidem patieris. hec crisо. Et si ꝓhibet ira recens multomagis inueterata. Et ōt aug. Si irasci nō est fas fratri. aut dicere racha aut fatue.multomagis in aīmo tenere aliquid vt in odiū indignatio ꝓuertat Ideo ex premissis concludit q̄ volens offerre deo in altari fidei ꝫ cordis sui quodcunq; munus.ſ.cordis.oris.operis. siue hostiā siue elemosinā.siue doctrinā. siue orationem.siue ymnum.siue psalmū.siue aliud spūalium vel corpalium donoꝝ prius debet reconciliari fratri leso seu offenso p

Prelati luceant opere et sermone et rpūs legem

eū verbo vl facto. dāno corpali vl spūali. q; munus nō accipit nisi ante discordia ab aio repellat. Deus quippe nō munus repellit. sz caritatē primi querit. et ideo caritatē primus primo exoluat q munus suū deo placere exoptat. Munus em deo oblatū nō ficit ipi offerenti. nisi sit in charitate. caritatē aūt nō hz nisi p primo p eū leso velit satisfacere. Ubi sciendū q; si cōmode possit haberi ipsius frīs offensi pūtia. tūc pgē dū est ad eum pedibus corporis et revocandus est in gratiā satisfaciendo. vel veniā postulando. Si autē eius pūtia nō possit cōmode haberi. tūc sufficit ad eū ire pedib; mentis. psternēdo et subdendo se illi pnis votis et affectu humili. et habendo ppositū satisfaciē di loco et tempore competenti. Et hoc modo vtit ecclesia romana. q; reum pfitentē absolut. et sibi satisfactionez leso faciendam imponit. Sciendū etiaz q; si offensa nota est fratri postulāda ē reconciliatio. si vo absc̄dita nō teneor sibi mānifestare ne peritet ad irā. sed postulenda ē a deo et manifestanda sacerdoti. Et sm crīs. si cogitatu offēdisti recōciliare cogitatu. si verbis offēdisti recōciliare vbis. si opib; offēdisti recōciliare opib;. ome em pctm quō pmittit eodē modo pūna de ipsa agatur. Et si offendit quis vbo detrahē do debet reconciliare famā restituendo. Attende bene ista. q; relucet hic circa nos magna dei misēdia. q̄nto et dominū vtilitates plus aspicit q̄z suos honores. et plus diligit fidelū pcordiā q̄z munera sibi oblata. Unde Crīs. O admirabilē benignitatē atq; ineffabilē erga hoīes amorē dei. honorē suū despicit. dum in primo caritatē requirit. Nihil em ita studet deus. vt nos mutuis nobis caritatis nexib? colligare. pter hoc em facta sunt oīa. idcirco et dns hō factus est atq; oīa illa gessit vt nos in vnū cōgregaret. hec Crīso. Relucet et hic mīrabilomin? seueritas dī magna. q̄n discordantiū vota recusat et munera. Unde Greg. Ecce a discordantib; accipe non vult sacrificiū holocaustū suscipe recusat. Hinc ḡ ppēdite q̄ztū sit malū discordie. pter qō et illud abiciē. p qō culpa relaxatur. De hoc malo discordie sic dicit Cyprianus. Discordans et discidēs et pacem cū frīb; nō habens. nec si p noīe xpi occisus fuerit. crimē dissensiōis fraterne poterit euadere. Quale delictū est qō nec baptismo sanguis pōt ablui. quale crimē est qō martyrio nō pōt expiari Et iō vt ait Crīs. mūera abel suscepta sunt a dō. Cayn reprobata. q; abel pura ac simplici mēte dō mūera offerebat. Cayn vo ira aduers? frēz tenebat. et iō ille placuit ī mūere. q placebat i cord. Ez heu hodie mlti huic cayn sunt filios cū discordijs et rixis ad altare accedentes. Un Crīs. Cū deus tm̄ cure reconciliatōis nē habeat vt patiat interrūpi ministeria sua. donec tu eas et reconcilies inimicitiā cū frē tuo. nec nos hoc pm erubescimus. sed dies multos patimur manere inimicitias. et trahimus sicut funem longū discordias. ignorātes q; tāto longior erit nobis pena. q̄nto et discordia. Et q; dictū ē de pcordia cū frē offenso hūda iducit generaliter vt psentiam? aduersario nō et pcordem? cū eo cito dū sim? ī via. qi hac pnti vita vbi ē loc? pnitēdi et merēdi. et qō possum? hodie nō differatinus ī crastinū. q; mora trahit ad se piculū. et nēo scit vite sue terminū. Un crīs. Nihil q̄ppe ē q; ita vitā no

stra valeat euertere. vt opet actōez bonoz dissimilare sp semp; differri. Sepe em isto ex oīb; nos bonis facit excidere. Cito in; pcordem? cū aduersario. ne ipe aduersarius tradat nos. idem cā sit vt tradamur iudici in vltimo examīe. et iudex tradat nos ministro et exactori. i. maligno spūi ad vltōez q; mittet in carcere. i. in infernū. et pena exiget p culpa qua suggessit. vn nō exibit hō donec reddat nouissimū q̄drantez et minutū. i. luat etiā mīma et leuiora pcta. q; nihil erit ī purgatorio. donec em pmit hic p nūc; vt sit abnegatiuū oīm rpm sicut q̄c; oīm affirmatiuū. Un sm aug. non significat finē pene. sz pcinuatōnem miserie. Pena ḡ gelxnne tūc hō etiā p pctis minimis rōne mortalis anneri sp reddet patiēdo et nūc; psoluet venia pcequi do q; sp pumiet et luet. neq; vnq; venie locus ibi erit. vn nūc; ad nouissimū q̄drantē venit. qui sp soluit. et ideo nūc; hō exibit. q; in inferno vbi locus venie nō est. nūc; erit redditio possibilis. Hō loquit hic de vsbolo aduersario nro. q; illi nō est psentiendū. sz potius resistendū. sz hoc loco aduersarius noster est p ximus offensus seu lesus. cui debemus p satisfactiōem debitā et ipius placatōem psentire. et cū eo pcordare vel quicūq; alius nobis aduersatus. cui benuoli et benigni ee debemus. Vel aduersarius nr est synderesis et pscientia q; male nostre voluntati et pua malū remurmurat. et nos accusat testimoniū nobis phibente cō scientia cui debemus ad bonū psentire. Justice etiā aduersarius nr est dns qn̄ peccamus. q; nobis resistit cū ab eo peccādo recedimus. cui psentire debemus permitendo et eius voluntatē faciendo. Vel sermo dīnus q; peccare volentib; pdicit. et nos peccātes arguit et accusat. cui debemus obedire a pctis abstinēdo. ac pceptis eius būiliter nos subdendo. Deinde subūgit q̄dam alia ad pfirmandū qō dixit supra. s. q; nōn mt soluere legē. sz adimplere et dat intellectū alterius pcepti in lege. Judei em p istud pceptū nō pcupisces vxorē proximi tui. intelligebāt signa exteriora tm̄ phibita. vt sunt tactus impudici oscula et hmōi. et sic exponebant nō pcupisces. i. signa pcupiscentie nō facies. Similiter p istud pceptū. non mechaberis intelligebant actū mechie exteriorē tm̄ esse phibitum. et sic cupiscentia et voluntas interior latēs oīmode in corde non expressa signo vel facto. nullū esset pctm̄. Sz hoc est irrationabile. q; actus exteriores vel signa nō hnt rationez peccati. nisi in; tum sunt voluntary. et ideo saluator huncerrorem excludens dt. Omnis qui vidit mulierē ad pcupiscendū eam. i. ea intentione animo et hoc fine attendens. vt pcupiscat eam. qō nō est iam titillari sed plene consentire libidini. iaz mechatus est eā in corde suo. Unde crīso. Et si concupiero. nec etiā plus fecero. cū adulteris ero. Per legem ergo luxuria ptrata. p auctorez vo mundicie luxuria cogitata damnat. lex adulteriū damnat. euāgeliū vo etiā pcupiscentiā que radix est euangelij adulterij punit. vnde iohannes in lumbis. sed xps in pectore cinctus fuit. Et sciendū q; quedā est pcupiscentia ex subito motu sine deliberatione boni opis vel mali et sine consensu. et dr propassio. et hec est peccatum veniale. Alia est cū deliberatione animi et cum psensu in delectationez vel in opus. et dr passio. et hoc est peccatum

mortale Dñs vo loq̃t hic de ꝓcupiscẽtia deliberata. q̃ implicat in se ꝓsensum in delectatiõe vel in opue. Cõcupiscentia g̃ cũ ꝓsensu in aimo. est mortale pcti etiã aĩ q̃z exprimit factoꝛ vel signo Et qꝛ visus est ꝓcupiscentie ꝓuocatiuus. iõ ꝑm ꝓsiliũ Ambroſij. auertamus oculos a vanitatib. ne qõ oculus viderit. aĩmus ꝓcupiscat Vñ grego. ꝓuidendũ g̃ nobis est. qꝛ intueri non dꝛ qõ nõ licz ꝓcupiſci Et etiã mũda mẽs in cogitatõe seruet a lasciua voluptatis siue deprimendi sunt oculi. q̃ñ quidã raptores ad culpaz. Hoꝛ. ꝛ crisо. Qui studet elegãtes facies inspicere ipe fornacẽ sibi passiõis accẽdit. ꝛ captiuã faciẽs aĩaz ad opus quoq̃z celeriter adducit Quid iã hic quoq̃z rñdẽt. qui ausi sunt temere cohabitare vgimib Huius etiã sanctõne legis mille sunt adulteriꝯ rei. quotidie illas ad ꝓcupiscendũ videtes Audiãt hec q̃ sepius ad theatra festinãt seq̃z ibi pene quotidie adulteriũ obscemate ꝓmaculãt. ꝛ adulteros seipsos ꝑ vnũquẽq̃z die faciũt. ꝛ decẽ mille ꝓstruũt pditõis occasiões Hec crisо. Sed ꝓtra hec audi efficax ꝓsiliũ gregoꝛij. Caro inqt cũ ꝓcupiscit. pensẽt quid sit examinis ꝛ intelligit qd amat Nihil quippe sic ad edomãdũ desideriꝯ carnaliũ apperitũ valet. q̃z vnusquisq̃z hoc q̃ viuit diligit. q̃le sit mortuũ penset Hec greg. Et qꝛ dñs dixerat ex visiõe mulieris mechari videntẽ iõ ꝓsequit̃ docet abscere occasiõem q̃ facit hoĩem ruere in talez ꝓsensum. vt si oculus tuus dexter vel manus tua dextera scandalizat te. i. faciat te ruere in p̃dictũ ꝓsensum. erue eũ vel abscide eã nõ mẽbꝝ ex mẽbri abusu. cohibendo ipm mẽbꝝ ab exercitõ ꝛ affectu illicito. ꝛ ꝑce abs te. ex toto animbilãdo. Expedit etiã tibi vt peat vnũ mẽbroꝝ vuoꝝ p̃dicto mõ. s. actũ illicitũ q̃z uis delectabilẽ desertẽdo q̃z totũ corpus tuũ cũ aĩa mittat̃ in gehennã Vñ grego. Intueri nõ dꝛ qõ nõ licz ꝓcupiſci Et bene. Qui manũ mulieris tenet sciat se eã invinculũ diaboli Attendant g̃ multi. q̃z malũ sit pulcras facies mlieꝝ seu quozũcunq̃z iuuenũ intueri. aut hoꝝ man? vel facies seu q̃scunq̃z corpis ptes ꝓtrectare vel libẽter cũ eis fabulari. qꝛ ꝑm plures doctores ecclesie ꝛ religiose vite patres. talia designãt interiora hoĩs corruptiõem. ac quandã eius mollitiẽ ꝛ delectationez Hinc ꝑm aug. non ꝓcipit aliqõ mẽbꝝ ad ira̅m erui. sed occasio peccãdi ꝑ. Potest enim esse occasio et aspectu. ꝛ tũc oculus scãdalizat. ꝛ cũ bona sit intentiõe tũc scãdalizat oculus dexter. Vel ꝑt eã occasio ex ꝓtactu ꝛ cũ bona intentione ꝛ tũc scandalizat manus dextera. Nimiꝛ ergo si scandalizant abscienda sunt. qꝛ effugiende sunt occasiones peccãdi Et ꝑt accipi exemplũ de visitatõe bona vel opꝛe bono de genere vbi gra. Si aliquis vadit ad collegiũ mulieꝝ cã p̃dicationis vel ꝓsilq̃ dandi. vel si dat elemosinã alicui mulieri. ꝛ ex hoc ꝓcipiat occasionem ruine sibi imminẽtis. ꝑ ortũ alicuius familiaritatis male. vel tẽptatõis periculose. debet illõ bonũ. de genere dimittere. ne tota ꝓgenies bonoꝝ opeꝝ subiaceat ruine. Et ideo ꝛ alanus. Si vitare velis venerẽ loca tpa vita. Et locus ꝛ tempus. pabula donat ei. Et idem remediũ est in omnib Vnõ seneca. Qui deponere vult desideria reꝝ omniũ quaꝝ cupiditate flagrauit. ꝛ oculos ꝛ aures ab his que reliquit auertat Et hoc patet ex eo quod dicit idem. Auariꝯ redeo

Capitulum xxxiiij.

ambiciosioꝛ. luxuriosioꝛ. imo vero crudelioꝛ. qꝛ inter hoĩes fui. hec seneca. Vel accipe hic oculũ ꝛ manũ interiorẽ. s. cordis qõ membꝝ dextꝝ hic dꝛ ꝓpatõe sinistri ꝛ exterioris. s. corpis fragilioris. Si q̃ dextera scãdalizat. sinistra quid faciet. Vñ hiero. Cauendũ est ne qõ in nobis est optimũ labaꝛ in vitiũ. Si enim dexter oculus ꝛ dextra manus scandalizant. quãtomagis ea q̃ in nobis sinistra sunt. Si enim aĩa labit quantomagis corpus qõ est ad pcã. pclius. Unde ꝛ crisо. Oculũ hic vel manũ non corpis humam significat. sed oculũ vel manũ cordis. i. sensuz male ꝓcupie ꝛ carnalis desiderij cogitatõem. quã ꝑ fidem celestẽ erui ꝛ abici a cordibꝯ precipit vnde oia mala ꝓcedunt. Vñ hic magis membra vitioꝝ male mentis ꝛ praue cogitationis excidere nos dñs precipit ꝓpter regnũ celoꝝ. ne dñant ibꝯ vitia ꝛ corpus ꝛ aĩa. i. totus homo reus efficiat ignis eterni. Deinde posteq̃z docuit alienã vxorem non esse ꝓcupiscendã. ꝓsequit̃ docet suã non esse dimittendã. ꝛ dat intellectũ cuiusdã ꝓmissi in lege. s. de vxoris dimissione. ꝛ libelli repudij datione. Credebant enim iudei q̃ hoc esset simpliciter licitũ. sed est falsum. qꝛ ideo hoc ꝓmittebat̃. non qꝛ licitũ. sed ad euitãdum maius malum. s. vxoricidiũ. Minus enim malũ erat vxores dimittere q̃z eas interficere. ꝛ ideo nõ erat licitũ nisi ꝓpter formicatõem vxorẽ dimittere. In lege ergo moyses iussit dari libellũ repudij ꝓpter duriciaz cordis maritoꝝ odio vxores suas habentiũ. non discidiũ ꝓcedens sed homicidiũ auferens. ꝛ minus malũ ꝓmittens vt maius abscideret. ne mariti ꝓpter odiuz sanguinẽ funderent. Christus aũt iubet vxorẽ non dimitti debere excepta formicationis cã. qꝛ tunc ipsa vxor esse primo noluit. que fidẽ ꝓiugali marito non seruauit. Tunc enim licitũ est eã dimittere quantum ad cohabitatõem ꝛ debiti redditiõem. manet tñ vinculum matrimonij ꝑ totaz eoꝝ vitã. ꝛ ideo si dimissa nubat alteri ꝓmittit adulteriũ. ꝛ siꝛ qui ducit eã. Quisquis tñ causa formicationis vult vxorẽ abscere. prius debꝫ a formicatõe purgatus esse. qꝛ ꝑm hiero. quicquid viris iubet̃. hoc ꝓsequit̃ redundat in feias. neq̃z enim adultera vxor dimittenda est. ꝛ vir mechus tenendus.

Deinde posteq̃z docuit dñs non esse iniuriã primo inferendam ꝓhibendo ira̅m ꝛ ꝓcupiscentiã. ꝓsequit̃ docet ab iniuria dei abstinendũ ꝓhibendo periuriũ ꝛ iuramentũ. ꝛ dat intellectũ cuiusdã precepti quo ꝓhibet periuriũ in lege veteri. Circa qõ errabant iudei credentes q̃ solũ iuramentũ mendax esset ꝓhibitũ. ꝛ q̃ iuramentũ illicitũ esset seruandũ. ꝛ siꝛ q̃ iuramentũ incautum qõ sine necessitate fit esset licitum. ꝓpter qõ saluatoꝛ dicit non esse iurandũ omnino. i. ex quacũq̃z causa. vbi non excludit̃ iuratio necessaria siz incauta Justicia ergo pharisеoꝝ est non periurare. hãc ꝓfirmat dñs vetãs iurare. qõ ꝑtinet ad iusticiã eoꝝ qui intraturi sunt regnum celoꝝ. Sicut enim falsum loqui nõ ꝑt qui non loquit̃. sic periurare non ꝑt qui non iurat Et sicut in multiloquio nõ deerit peccm̃. sic nec in multiurio periuriũ. Sicut aũt dñs precepit sibi victimas legales offerri. nõ qꝛ ei placerent. sed ne eas ꝑ ꝓsuetam̃ voluntatis immolarẽt. sic infirmis ꝓcessit iurare ꝑ deũ. non q̃ deo placet hoc fieri. sed q̃ minus malum est hoc deo q̃z creaturis exhiberi. Unde scõm Hiero.

in lege ꝓceptū est non iurare nisi ꝑ ds̄ū non quod bonū sit. ſz ne iudei pessima ꝓsuetudine iurantes ꝑ creaturas crederent eas ꝟnerandas. Euangeliū aūt nō recipit iuramentū cū oīs sermo fidelis ꝑ iureiurando sit. Unde Crisō. vnde iureiurare nos prorsus nō ꝓuenit. Quid enī vnicuiq; nostrū iurare necesse ē. cū nobis mentiri oīno nō liceat. Quoꝝ ꝟba ita ꝟra. semꝑ ita ꝟlent esse fidelissima. vt ꝑ iuramento habeant. Et ideirco dns̄ nō solū ꝓiurare. sed etiā iurare nos ꝓhibet. ne tunc tantū videamur ꝟrū dicere cuz iuramus. ⁊ ne nos ꝟraces in oīi sermone esse ꝓstituit. putaremus sine iuramento licitum esse mentiri Juramenti enī hꝫ causa est. qz oīis qui iurat. vt qđ ꝟrū est eloquat. Et dns̄ inter iuramentū ⁊ loquelā nostrā. nullā vult esse distantiā. Quia sicut in iuramēto nullā cōuenit esse ꝓfidiaz. ita quoq; in ꝟbis nostris nullū ꝟbet eē mendaciū. Qđ vtrūq; ⁊ ꝑiuriū ⁊ mēdariū diuini iudicij pena damnat. Quisquis ḡ nostrū loquit iurat. qz scriptū est. Testis fidelis non mentiet. vnde nō immerito nō iurare sepe scriptura diuīa ꝓmemorat. qz deo qui ꝟrax ē. ⁊ nosci quicqđ dz ꝑ iuramēto habet. qz ꝟꝝ ē oē qđ loquit. hꝫ Cris. Ad ⁊ Seneca. Nihil interfit an affirmes an iures. de religiōe ⁊ fide scias agi vbicūq; de veritate tractatur. Scđm Augustinū. quoniā ille iurat qui adhibet testem deum. ridiculū est putare vt nō iurauerit qs. qz nō dixit ꝑ deū. ſz dixit testis ē mihi ds̄. vl ecce coram deo qz non mentior. vel deus scit qz non mētior Precepit ḡ dns̄ nō iurare oīo. i. iurare non oīi mō. ⁊ in oīi casu. qz hꝫ ē icauta iuratio. Per hoc tamē non excludit iuratio in necessitate. qz negatio ibi ꝓponit signo vniuersali affirmatiuo qđ equipollet suo ꝓtradictorio. sed positpolita eq̄pollet suo ꝓtrario. Dic enī non dicit oīmino non iurare. qz esset sensus ꝙ in nullo casu esſz iurandū quod est falsum. qz in aliquo casu est iurandū. ⁊ in aliquo nō. ſz ds̄ hic non iurare oīmino. i. iurare nō ommino. i. non oīi modo. ⁊ ideo nō est sensus qđ in nullo casu sit iurandū. sed qñcūq; ꝟo est necessitas. ⁊ non est necessarium. ⁊ sic excludit oīe iuramentū incautum. Unde fm Aug⁹. dns̄ nō ꝓcepit nō iurare. tanq; omnino illicitū. sed ne quisq; iurare appetat tāq; ꝑ se bonū. ⁊ vt nullus iuret ꝺ facili absq; necessitate. ⁊ dilabat in ꝑiuriū ex iurandi cōsuetudine. ¶ Ad hoc aūt ꝙ rectū sit iuramentū tria requirunt. vnū ex parte rei de qua iurat ſz veritas. aliter enī nō esset ꝓfirmandi ydoneitas. alterū ex pte cause ꝑ qua iurat iusticia. aliter enī nō esset ꝟbita iurandi necessitas. terciū ex parte iurātis. s. iudicium siue discretio. aliter enī nō esset ꝟbita ꝑiculi cautela Unī in Hieremia. Jurabis dicit dns̄ in ꝟitate ⁊ iusticia. ⁊ iudicio. ¶ Et non solū incaute iurare ꝑ deuz est illicitū ſz etiaz ꝑ creaturas inq̄tum in eis relucet virtus diuīa ideo sequit. Nec ꝑ celum. qz thronus dei est. id est pr̄cipaliter ibi relucet gloria dei. nec ꝑ terram. quia scabellū ꝓdum eius ē. id ē infima creatura. sicut scabellu est inferior pars sedis. nec ꝑ hierosolimam. quia ciuitas est magni regis. id est dei q̄ est rex regum ⁊ ad eius deputata cultū. qz scilicet est opus diuinū. non tuū. qđ probat dicens. qz non potes facere vnū capillum album aut nigrum. Unī vult dicere. sicut nec ꝑ deum non est iurandū. ita nec per creaturas. quia cuz quelibet creatura sit opus diuinū qui iurat ꝑ creaturā. iurat ꝑ deū. Ꝺco etiā ꝓhibemur iurare ꝑ creaturas. ne creaturā i honore dine ꝟnerationis hēam⁹. vel ne putem⁹ nō eē ꝑiuriū iurare falsuz ꝑ creaturas. ⁊ dū per creaturas iuramus nihil iurare ⁊ iuramentū non obligare credamus. Fiunt tñ interdū ꝑ cruces ⁊ euāgelia. i. ꝑ eū cui hꝫ sunt dedicata. Et similiter fiunt ꝑ sanctoꝝ reliquias. qz in his potius deuz q̄ sanctos ꝟneramur. a quo auctore omne bonū qđ habēt eos habere recognoscimus. Qui aūt iurare ꝓhibuit. quomodo loqui oporet. docuit subdens. Sit autem sermo ꝟster est est. non non. simpliciter affirmando ꝟritatem. ⁊ negando falsitatē. Uñ duplicat vtrūq; vt qđ est intus in corde. hoc dicatur foris in ore. Tunc est enī sermo noster est est. non nō. cum gemina ꝟritate cordis ⁊ oris affirmamus vl negamus. Ygitur sicut est in conscientia ita fit ⁊ ilingua ⁊ sicut est in re ita ⁊ in ore. ⁊ sicut est in ore ita ⁊ in opere. vt quod ore affirmamus operibus probemus. ⁊ qđ ꝟbis negamus factis non cōfirmemus. Quod aūt his habundantius ⁊ amplius est. s. iurare a malo est id est ab infirmitate ⁊ suspitione illi⁹ qui sine iuramēto non credit. Non dixit malum est. tu ei nō facis malum qui bene vteris iuratione. que ⁊ si nō bona. tamē necessaria est. vt alteri ꝑsuadeas. qđ vtiliter ꝑsuades sed a malo ⁊ infirmitate illi⁹ est. cuius infirmitate cogeris iurare. cū videspigruz ad credendum qđei vtile est credere. nisi firmetur iuratione. Semꝑ tamē est malum ibi ex aliqua parte. vel ex parte iurantis. quā do iurat sine necessitate. vel si requisitus iurat. est ibi a parte requirētis. ⁊ hꝫ vl malū culpe. qñ ſz requirit iuramentū sine necessitate. vel malū pene. qz ex infirmitate hūana que est quedam ꝟna generi humano inflicta procedit ꝙ homines non credunt sibi mutuo simplici ꝟbo absq; iuramēto. Uerum igitur loquamur. neq; id iurationibꝫ crebris sed morum probitate cōmēdemus. Et in loquendo ore tantū vtamur. qz quod ore amplius est scilicet etiam ceteris artibꝫ vitia malo est. Ut enim in prouerbijs dicit. homo apostata vir inutilis digito loquitur Stultus ergo est qui talem imitat. ⁊ similiter digito loquitur. ſz magis stultus est si etiam manu in qua plures digiti sunt loquatur. ⁊ per consequens stultissimus est si etiā brachijs ⁊ humeris in loquendo vtatur. Si aūt ad motū membrorum istorum accedit ⁊ motio capitis. tā videt qua si insano similis. Expedit ergo omnia membra ꝓtenere in loquendo continere. ne inde scandalū ad alios possit quomodolibet deriuare. ¶ Oratio.

Omine ieſu christe qui antiquis temporalia nobis vero eterna promisisti. ut nostra superabundet iusticia. da mihi coram te ꝙ primis sermone ⁊ opere lucere. ac legem tuam nō soluere sed superabundanter implere. Custodi me ab ira ⁊ offensione proximi. ut munus cordis. oris vel boni operis quod tibi obtulero. acceptū fit in conspectu tuo. Concede mihi clementissime deus a cōcupiscēcijs. ⁊ aspectibus malis cauere. omne iuramentū declinare. ut sicut a ꝓximi. sic ⁊ a tua iniuria valeā abstinere. ⁊ tibi in omnibus semper placere Amen.

De patientia ⁊ largitate circa ꝓximos exhibenda.

Capitulum XXXV.

QUIQUĀ ergo docuit non cē inferēdaz iniuriam ꝓximo. nec ir reuerētiam deo. ꝓsequit docet q̄liter se xp̄i anus habere dz ad eos q̄ sibi iniuriā inferūt. ponens pauca ūba que oibz hoīb ad ꝓfectiōem sufficiunt. in quibz oīs patiētie ⁊ largitatis ūtus apte ꝓmendat ⁊ suadet. Et primo ponit intellectū cuiusdā p̄cepti iudicialis. vbi errabāt iudei. credētes q̄ dicta eēt ꝓpter se apperēda. sz hoc est falsum q⁹ nolle pnā alicuius absolute nō ꝑt bēe rōem boni. sup̄ solū inquantū apperitur ꝓpter aliud. s. ꝓpter ordinē iusticie seruandum. vel ꝓpter illius qui deliquit correctiōem vel ꝓpter aliozz terrozē vt videntes talē punīri coerceant a malis vel ꝓpter aliq̄d hmōi. Vbi ḡ nullū bonū tale ex pena alicuius estimat euenire. sz magis timet de scandalo vel de maiori malo suscitādo. tūc tenet hō resistere auindicta q̄renda ⁊ hoc est necessarium. si aūt citra talē casuz desistat. est sup̄erogationis Sicut nō resistere malo in aliquo casu ē p̄ceptū. ⁊ in aliquo ꝓsiliū. ⁊ aliq̄n non resistere eēt malū. q̄n. s. ꝑ hoc daret audacia malis hominib simplices oppimēdi. ⁊ vtroz malicie periculo occurri. Malo em̄ culpe ꝑ se est resistendum. sz malo iniurie nunq̄a libidine vindicte. sz ꝑ iudicē amore iusticie. cā. s. vtilitatis ecclesiee correctionis ꝓximi. ne malis discat assuescere. Vñ in lege p̄ceptuz iudiciale de pena talionis erat circa mortē. percussiōem mutilationē vt p̄cutiēs in eo pateret ⁊ punīret in quo leserat ⁊ reddere aiam ꝓ aia. oculū ꝓ oculo. dentē ꝓ dente. Quia em̄ iudex promi ad inferendas iniurias ꝓximo etiā sine cā. ⁊ seui in vindicādo ꝓprias iniurias erāt modūq̄ ⁊ mēsuram pene excedebāt. lex tā ꝓ temerita te ledentiū q̄ lesoz instituit modū ⁊ terminū vltōis quē nullus excederz in iniurijs vindicādis. s. pnam talionis Prouida em̄ quadā cautela modum posuit tam ꝓpter pteritatē ledentiū vt reprimerēt timore q̄ lesoz ne vltionē sumerēt vltra modū ꝓpriū. Christi aūt cuius mia superexaltat iudiciū. ⁊ ipius euāgelij iusticia est nō resistere malo. s. ꝑ malū. sz in bono patientie vincere malū iniurie. Hec etiā rñdendum est iniurijs q̄ maius ē. vt iniurijs lacesciti pari ⁊ ꝓmpti simus ad illas patiēter sustinēdas In lege est retributio. q⁹ iubet iesum cēli iudicio iudicari. in euangelio ḡa. q⁹ docet patiētie ūtutem etiā ꝑ mēbroz dāna seruari. Scōm crisō. Si alterius oculum eruis nō tuū recuperasti. sz cū mēbro etiā patientiā pdidisti. Diabolus vulnera ꝓcurat corpū. ꝓpter vulnera animaz Si tu non ꝑcusseris ab hoīe quidem victus videris. sz diabolū vicisti Vñ si non redderis malū pro malo. ⁊ si mēbz corpis pdidisti vel lucz patientie acquisisti Si aūt reddideris. ⁊ corpis damnum passus es ⁊ salutis Nec tm̄ lederis quando ab iniquis noceris. quantū cū a ꝓstantia bonitatis recesseris. Nec crisō. Sunt aūt quatuor gradus ad pacez. Primus est non plus reddere. Secundus est minus reddere ⁊ hoc additur est ꝑ traditionem pharisecoz. qui dabant quadraginta disciplinas vna minus. Tertius est malū non reddere. Quartus est paratum esse amplius tolerare. Primi duo fuerūt in lege. in tercio incipit euangelū cū dr. nō resistere malo. in q̄rto est euāgelij ꝓsummatio. q⁹ ꝓsequit exponit declando. Vñ q⁹ nō dixit resistendū malo. ne aliqs intelligeret de malo culpe nō iniurie subiungit. d. Sed si quis te percusserit in dextrā maxillā. ꝑbe illi alterā. s. dextrā mētis interiorē. ne exterioris hoīs cedere vel tacitus intra se moueat interior. i. sis paratus in aīo ad aliā percussionem ⁊ maiora ⁊ ampliora sustinendū. anteq̄z ꝑ impatiam malo resistas. ⁊ scandalū vel aliq̄d malū aliud ꝑ caritatē suscites. Vñ aug. Non tm̄ nō repcutias sz si vult alterā ferire patienter sustineas. Vbi crisō. Qui repcutit legis implet mādatū nō xp̄i. Sz dicis. dignus est ille repcuti. etiā. sed tu nō es dignus repcutere. q⁹ discipul⁹ illius es q̄ cū maledicerent ñ maledicebat. Hec crisō. Ad oē ergo nos exemplū patiē ⁊ hūilitatis dñs p euangelica p̄cepta ꝓfirmat. nō solū em̄ ꝓhibet repcutere patientē. sed ⁊ iubet nos paratos esse ut ez p cuti. ⁊ nō resistere malo iniurie quo minus adhuc possit nobis inferri. Vñ beda. Quid tā magnū q̄z percutiē ti ꝑbere maxillā. Nōne indignatōis impetus frangitur. ira sedat ⁊ p patientiam ille mutat vel inuitat ad pnīam Per huius ḡ mandati impletōem hō xp̄o cōformat. dyabolus ab hoie vincitur. plena pax inter hoīes obtinet Vbi crisō. Hmōi meditatio tolerātie ducit ad passionē martiriq̄. Facile em̄ pcutōmis tpe penas corpis poterit sustinere. si in pace aīi exercitatus hmōi iniurias eēmiter ac libēter suscipiat. Dicit sm̄ aug. non phibet ea vindicta q̄ ad correctōem vz Sz huic vindicte inferende nō est ydoneus. misi qui odiuz dilectōe supat. nō em̄ odit p̄ filiū castigando. Vñ nō dz quis odio ⁊ libidine vindictā expetere. sed amore ⁊ ad correctionem. vt iniurians ab eo cui ret ordine prās data est tanq̄z filius a patre corrigat ꝓpatus si opus sit equo aīo plura tolerare ab eo quē vult esse correctū. Talis em̄ vindicta ad correctōem ꝓpter amorē p̄tinet ad mīam. Beatus ḡ qui ipso corde est ad oīa paratus vt in oibus que patit ꝑ deo valeat pcliter possit dicere ⁊ canere illud p̄ hericū. Paratū cor meum deus paratum cor meū Non solū aūt maxillā p̄benda p̄cutienti dñs p̄cepit. sed dāna subiri. q⁹ sm̄ crisost. post corpalis iniurie tolerantiā vult nos etiā dñs secularium habere ꝓtemptū. ⁊ nō tm̄modo in plagis. verūetiā in pcuntis rebusq̄z diuersis nos vult p̄stare patīaz Vñ addit. Et ab eo q̄ aufert nbi vestimentū noli ꝓhibere. s. repugnando vel cū eo ꝓtendēdo exēplo dñi qui vestimenta sua pmisit a se auferri ⁊ a militib diuidi. Pū em̄ vis vindicare vestē corpis. pciosissimū aīe vestimentum pdis. Et q̄ vult tecū in iudicio ꝓtendere. i. ꝓtētiose agere ⁊ tunicā tuā tollere. i. vestē interiorē ⁊ magis necāriam. ꝑ quā ⁊ cetera necāria intellige. hoc est si re ad iudiciū ꝓpter tunicā trahat. ac negociū tibi molesti amq̄z ꝓmoueat. dīte ei palliū. i. exterius vestimentū ⁊ cetera quib nō adeo indiges nunq̄z ꝓtenuose ⁊ cū iracundia agas. q. d. Si quis ꝓtendendo vel ut tibi auferre vnū de necāriis. anteq̄z ꝓtendas in iudicio sustine potius vt auferat tibi ⁊ reliquū de eis. Hoc quoq̄z sm̄ augustinū ad preparatōem cordis nō ad oīsionem opis intelligendū. Ex hoc etiā potes traxre vt si q̄s vult tunicā tuam tollere. i. aīam vel interiora bona di

mittas palliū.i.exteriora negocia. Ubi crisᵹ. Si litez tibi videris imminētē. etiā ea q̄ nō poteris indulge melius ē eīm iurgio liberari q̄ retinere materiā iurgi orū. Difficile ē rem dimittere. sz difficilius de iudicō fine peccato exire. Et itez ñ solū in q̄t iniuriā patiēs. nihil iracūdie moueas aduersus eū q̄ iniuriā facit. ⁊ nō solū p̄ bis q̄ abstulit nō indigneris. sz ⁊ si q̄d tibi forte subrelictū ē. id spōte largire ei q̄ totū abstulit. Cū eīm ille talē te inuenerit. resipiscet p̄inuo ⁊ facti pigebit. Ubi ⁊ beda. Qō de vestimēto ⁊ tunica dictū ē. nō tneis solis. sed in oīb⁹ faciendū ē q̄ aliquo iure tē poraliter nīa esse dicimus. Si eīm de necessarijs hoc impatū ē. q̄ntomagis superflua p̄emnere oportet. Exigit ē vt alterius nō tollas. ⁊ si tuū nō das. gīa autē vt ⁊ alterius nō tollas. ⁊ tuū des. Scōm augustinū. q̄ sponte vl̄ iuictus pecuniā debitā reddere noluerit. in tātū vt velit litigare. dimittēda illi est. seruū ei⁹ dī nō oportet litigare manēte illa regula. vt ī aīo paratus sit amittere quod sibi debet. Nā si modeste ac leuiter oīno egerit vt sibi restituat. nō tā intēdēs fructū pecunie. q̄ vt hoiem corrigat. cui sine dubio p̄nitosuz ē hīe vñ reddat ⁊ nō reddere. nō solū nō peccabit. sz p̄derit etiā plurimū. ne ille dū aliena pecunia lucrū facere vult. damnū fidei patiat. Qō tāto ē grauius vt nulla sit p̄patio. Et nota q̄ repetere sua p̄tingit dupliciter. aut coraz iudice infideli. ⁊ sic xp̄iano nō licet. et maxime vbi eccl̄ia libertatē hz aut coram fideli. ⁊ hoc dupl̄r. aut cōtentiose ⁊ cū fraude. ⁊ sic nulli licet. aut modeste ⁊ cū iusticia ⁊ sic infirmis ⁊ imp̄fectis licz. simpl̄r vo repetere sine p̄tētōe ⁊ fraude ñ coram iudice oīb⁹ lz. De religios⁹ vo sua ñ hñtib⁹ ē sciēdū q̄ repetere aliq̄ p̄tingit dupl̄r. aut vt aliq̄ p̄ter vtilitatē p̄priaz. sic p̄fectis nō lz. aut vt p̄gregatōis p̄ter vtilitatē p̄munē. sic licet etiā p̄fectis. q̄ ⁊ si nō hñt sua ī p̄prio. tñ hñt in p̄mum. ⁊ ita nō e p̄municatis licz repetere. vl̄ñ nō hñt dñiuz. nec in p̄mum. nec in p̄prio. hñt tñ res ad vsum deputatas. Cū magis expediret iudici secreto significare. q̄ in iudicio repetere. Deinde subiungit. Et q̄ te angariauerit mille passus. vade cū eo alia duo milia. i. patiēter feras si ampli⁹ te ire oportet. Angaria dr indebiti seruicij exigentia in p̄pria persona vl̄ q̄cūq̄ coactio iniusta. vnde angariare ē iniq̄ seu iniuste aliquo mō trahere. vl̄ p̄sonalia obsequia et opa impēdere. opp̄imēdo in p̄sona ⁊ grauando. Est g̃ sensus. q̄cūq̄ te in seruicio indebito sine p̄cō tñ coegerit seruire. ad hoc etiā ita debes paratus esse. vt ampli⁹ pari velis q̄ ille optat inferre. Nā mille passus ē iter sabbati. ⁊ ideo hoc nō est p̄ sabbatū legis. sic sustine iniurias ī his q̄ nō sunt cōtra sabbatū p̄ceptis. Vel ī millenario p̄fectio spūalis significat q̄ implet̄ōe huius p̄cepti ostendit. Et cū millenarius sit numerus p̄fectōis in millenarijs notat. qō in tribꝰ cōsistit p̄fectio patientie. s. in corpe. ⁊ rōne. et volūtate. qō fignificat p̄ alia duo milia. Ubi Crisᵹ. Vides sup abundantiā philosophie. ⁊ cumulū sapientie Postq̄ nimi⁹ dederis maxillā ⁊ tunicā ⁊ vestimentū. etiā si nudo inquit corpe tuo vti voluerit inimicus ad iniurias ⁊ labores. nec sic quidez illū oportet p̄hibere. Vult eīm oīa nos possidere cōmuniter ⁊ pecunias videlicet ⁊ corpa nō cū indigentib⁹ solū. verūetiā cū iniuriā facientib⁹. Unū ei mie est. alter⁹ vo patientie. Et iter. Ad oē deuotōis opus impigros nos esse p̄cipit dñs. ac paratos. Bonū eīm nēm vult nō tā necessitatis ē q̄ p̄prie voluntatis. ut dū āplius ex nobis facim⁹ q̄ ab alq̄s postulamur. maioris mercedis gīaz p̄sequamur. Integre ei caritatis ac p̄fecte deuotōis officiū est plus spōte p̄stare q̄ petieris Hec crisō. Ubi sēdz aug. monet nō tam ut pdib⁹ agas q̄ ut animo sis paratus Nō solū ergo tua ut diuites altricationē. sed ⁊ tei p̄m prebe angariant nam tam ope⁊ pdib⁹ q̄ animo ⁊ cō passionis affectu. paratus multo plus seruire q̄ precepit. Totū eīm qō dictū est intelligendū est scōm preparationē animi in casu consimili nō aūt in casu in quo ex tali p̄missiōe nutriret̄ pcuciēs aut rapiēs. vl̄ angariens seu alias offendens in sua malicia ⁊ iniquitate Imo in tali casu sustinere non esset bonum. nisi p̄ter scandalū vel aliquid maius malū euitandū. Nā testā te augustino. cui licentia iniquitatis eripitur. vtiliter vincitur. quoniā nihil est infelicius felicitate peccantiū. qua p̄nalis nutrit impunitas. ⁊ mala volūtas velut hostis interior roborat. Et āt dr idē aug. in his trū exēplor nullū genus iniurie ē p̄termissuz. Naz oīa in q̄b⁹ improbitatē aliquā patimur. ī duo genera dividūtur. quoz alter est qō restitui nō p̄t ī quo vidicte solatiū tumidus aīus q̄rere solz q̄ talia foueta dīderat. sz sanus ⁊ firm⁹ misericorditer p̄ferēdā alteri⁹ infirmitatē iudicat. neq̄ hic vindicta ad correctōz p̄hibet. ut etiā sup dr. Alterū iniuriaz genus ē qō in integrū restitui p̄t. cuius due sunt spēs. vna ad pecuniā. altera ad opam p̄tinet. Exemplū p̄imi de p̄cussa maxilla scōi de tunica ⁊ vestimento. tertij. d angaria passuō. Quia qō in corpe lesum est nō restituit integrū. ⁊ reddi vestimentū potest. ⁊ adiuuari opa potest si opus fuerit In his ergo oīb⁹ generib⁹ iniuriarū dñs docet patientissimū ⁊ misericordissimū. ⁊ ad plura p̄ferenda paratissimū animū xp̄ianos esse oportere. p̄pter spē retributionis eterne Sed quoniā parū est nō nocere. nisi etiā p̄sterit bñficiū quantū poterit. consequenter adiungit dñs ⁊ dicit. Omni petēti te tribue. Quasi dicerz. Ita debes esse patiens in aduersis p̄priis. sz ⁊ cōpatiens alienis. Nō dr q̄d tribuēdū. q̄ nō sp̄ res est danda. sp̄ tñ dandū est saltē bonū responsuz. Qui g̃ in necessitate sua petit a te rē corpalē vel spūalez. da ei donū ul̄ rōbū Si ei rōnabilr petit. tribuēdū est donū qō petit. vel de p̄cepto cū ī extrema necessitate positus oīno indiget da req̄ possis. vel de p̄silio cū p̄tēs aliter trāsire p̄t. ⁊ hec ē elemosina corpal̄. ⁊ si deest tibi facultas. da affectū ⁊ bonā voluntatē. bonū responsum ⁊ orōez. Si aūt irrationabiliter petit. dandū est verbū docendo eū de irrationabilitate sue petitionis. ⁊ d causa iuste negationis. ut nō eū inanem dimittas. ⁊ hec doctrina est p̄s ⁊ opus iusticie ⁊ elemosina spiritualis Et si iste nō accipit id qō petit. melius tñ sz correctōz accipit. Ita omni petenti te dabis. q̄uis nō semp̄ id qō petit dabis. Cū omni petenti inquit nō oīa petēti. ut des qō dare honeste ⁊ iuste potes. Ubi Ambrosius. Nō minus est criminis habenti tollere. q̄ cū possis ⁊ abundans sis indigentib⁹ denegare. Esurientis panis est quē tu dēti nes. vidua aīt indumentū qō tu recludis. miseroz redēptio ⁊ absolutio est pecunia quam tu ī terra fodis Lot

ergo bona scias te inuadere quot bona possis pstare. Quia vt dr crisſ. diuitie nre non sunt. sed dei. oēs em̄ dispensatores diuitiaꝝ suaꝝ nos voluit eē non dños Da g̃ ⁊ tribue non vende Vendit qui multas preces expectat. vendit qui bñficiū ꝓcrastinat. vēdit q̄ pauperi improperat. vendit q̄ tristi vultu donat. vendit q̄ vicissitudinē expectat Pauper tñ ⁊ nihil hās nō tenet ad dnū muneris a manu sz ad dnū ꝓpassiōis a corde. cōsolatōis in ore. subuentōis in ope. tenet ꝑ locor tpe Vñ glosa Si nō est facultas. da obsequiū. vel affectū vbi rbū. Hec sunt illa duo q̄ obtulit magdalena rpō. s. lachrimas ꝓpassiōis. capillos subuentōis. oscula obsecutōis vnguentū ꝓsolatōis Et eodē mō intelligendū ē qđ subdit Et volēti mutuari. i. mutuū accipere a te. ne auertaris ab eo. s. nō mutuādo vel mutuū differendo vel diminuēdo Mutua sibi si petit rōnabiliter vel rōem redde si petat irrōnabiliter Da mutuū hilariter. hilarē em̄ datorez diligit dr. ⁊ ex caritate pura. nihil inde sperās vel recipiēs vltra sortē nec seruitiū nec q̄cunq̄ cōmodū. ita q̄ ꝓpter istā spem nō dz mutuū fieri. licet a deo possit inde merces sperari A mia te nō auertas. nec in hoc spem mercedis figas. sz in deo q̄ cū multo fenore tibi reddet. qđ illo iubente facis. Vñ aug. Hec ꝓpterea volūtatē alienes ab eo qui petit. q̄si nihil recepturus a deo cū rem q̄ dat mutuo. ille q̄ accepit exoluat. q⁹ cū id ex ꝓcepto dr facis. apd illū q̄ hoc iubet infructuosum esse nō pt. Hec aug. Dicens g̃ oī petenti tribue. ⁊ volēti mutuū ne auertaris duo genera bñficij ꝓplectit. vel cuz benuole damus. vel cū reddituro ꝓmodamus ⁊ ad vtraq̄ pati eē debemus In vtroq̄ ei genere elemosine. dato. s. ⁊ mutuo teneñ oī petenti egēti subuenire etiā inimico si ꝑfecti sumus. si ipfecti nō nisi in summa necitate eē videri mus Vñ crisſ. Si miaz postulamur qđ possumus largiamur. vt ipi id qđ a deo petimus ꝓcedere merito facilius ipetrare possimus Nec si eos q̄ nos pūt despiciamus. qua fiducia deū nobis qđ petimus pstare credimus Iubeñ em̄ ꝓ oīa religiōez pietatis ac fidei custodire. vt necitatem tribulatōis alterius q̄si ꝓriā ꝓputemus. nec pluris facultatē q̄ fratrē faciamus expectātes mercedē retributōis eterne Hec crisſ. Et nō solū de elemosinis hoc intelligendū est. sz ⁊ de pecunia q̄ nūq̄ deficit i. de sapientia ⁊ doctrina. que nō est petenti denegāda. q̄m auaꝝ dedignaf possessorez ⁊ in alios translata crescit ⁊ magis ditat auctorē. Et go petenti eā ꝓ deo distribuas. ⁊ volenti eaz mutuari a te vt alios doceat ne auertaris. q⁹ qđ alios pter te docebit tibi reddet a deo cuz fenore multo Utraq̄ g̃ pecunia. s. corpalis ⁊ spūalis est ꝓmodanda sed materialis sine vsura spūalis cū vsura. Deinde sequitur Et qui aufert tibi que tua sunt. sine pecuniam siue rez aliā. ne repetas. s. in iudicio ac cū lite ⁊ ꝓtentione Nō em̄ licet alicui rem in iudicio repetere turbato animo ⁊ ex ira ⁊ ꝓmotiōe. ac ꝓinordinatū affectū vindicte potius q̄ ad emendā delinquētis vel ex auaricia qua magis vult cū iactura ꝓximi bene se habere Et q⁹ docuit dños iniuriā inferentibo non esse resistendū. sz plura pferenda esse patū. ꝓsequēter docet iniuriā inferentibo ipendendum esse caritatis affectum simul ⁊ effectum. Quia em̄ opa iusticie infructuosa sunt sine caritate. iō addit de caritatis pfectōe ⁊ dat intellectū ꝓcepti de dilectōe ꝓximi in quo errabāt iudei. Ex hoc em̄ q̄ ꝓceptū est in lege. diliges ꝓximū tuū sicut teipsum. ⁊ nec ibidē dr. Diliges amicu tuū. arguebāt a ꝓtrario sensu q̄ debebāt odire inimicū. sed hoc est falsum. q⁹ ois hō ex caritate diligēdus est. inq̄tum ad ymaginē dei est ⁊ capar ipius p cognitōem ⁊ amorē Dicit g̃. Audistis q⁹ dictū est in lege. diliges ꝓximuz tuū. ⁊ affectu sic ligat oēs. ⁊ effectu sic ligat ꝑfectos p loco ⁊ tpe. ⁊ oderis inimicū tuū. sed hoc vltimū nō est scriptū in lege. sed est traditō scribaꝝ q̄ hoc addebant ⁊ ex aliis scriptis ibidē vt dictū est colligebant. vel si alicubi scriptū dicaf. tunc sm aug. nō vox iubentis iusto accipienda est. sed ꝓmittentis infirmo. Ego autē dico vobis. diligite. s. affectu inimicos vestros. hoies. s. nō vitia. naturā nō culpā. q⁹ sm aug. sic diligendi sunt hoies vt eoꝝ nō diligant errores. Diligere debemus inimicos. bona gr̃e ⁊ gr̃ie eis optando. quibo hō non ꝓvt male. alia vero bona. s. nature vel fortune si sunt eis optāda nisi q̄dā generalitate inq̄tum valent ad salutē eoꝝ q̄ soli deo est notū. q⁹ talibo bonis pōt hō bene vti vel male. ⁊ iō circa hec nō est aliq̄d predū determinate Et nota q̄ diligere amicū est magis debitū. ⁊ nō excludit dños a dilectōe amicoꝝ mercedē. sz innuit minorē. q⁹ ceteris paribo dilectō inimicoꝝ est magis meritoria q̄ amicoꝝ. q⁹ difficiliorz ⁊ cū maiori conatu benevolūtatis. q⁹ purioz ⁊ ex motu gr̃e nō nature inclinātis. q⁹ liberaliorz nō ex debito meriti pcedētis Et q⁹ nō sufficit diligere corde nisi dilectō ꝓbetur opis exhibitōe ad minus loco ⁊ tpe. subdit. bñ facite. s. effectu bis q̄ oderūtvos. in bis q̄ spectant ad eorū salutē. cum mō debito ⁊ possibili ꝓcurando. q⁹ benefacere est dilectōis effectus ⁊ exhibitio. ⁊ iō sicut tenemur diligere inimicos quantū ad bona gr̃e ⁊ glorie. ita tenemur in effectu salutē eoꝝ ꝓcurare Inimicus g̃ quo ad naturā qua est ꝓximus. de necitate ꝓcepti est generali dilectōe diligendus q̄ dr. diliges ꝓximū tuū sed dilectōe spēialiter spēialr quis moueaf ad diligēdū inimicū nō est ꝓcepti sed ꝑfectōis. nō em̄ est preceptuz ad oēs spēialr affici. q⁹ nec hoc est possibile. ⁊ ideo nec est ꝓceptū spēialr affici ad inimicū. sz generalr inquantū est homo ꝓximus. Et q⁹ exteriora beneficia ꝓportionanf interiori dilectioni. signa generalis dilectōis vt aliq̄d bonū facere toti ꝓximi vel orare ꝓ toto ꝓplo in ꝓmuni. Ista exhibere inimicis cū ab his q̄ sunt generalr exhibenda nō debeant excludi est de necitate precepti. q⁹ si ab his intenderet homo eos excludere iā generalr dilectō nō ferref imo magis odium ostenderetur. Et q⁹ ex tpe extreme necessitatis obligaf homo omni hoī in necessitate existenti. iō etiam inimico nisi ex hoc deterioꝝ fieret ⁊ fidē impugnaret. debet in tali necitate beneficium exhiberi. beneficia vero que sunt signa dilectōis spēialis nō tenef inimico exhibere extra casum necitatis. sed hoc est ꝑfectionis. Dilectio ergo alia interior alia exterior. Dilectōne interiori ⁊ perfectōne sufficiente. quilibet etiaz imꝑfectus tenef quēliber etiā inimicū diligere. dilectione autē exteriori i. beneficij exhibitione ⁊ pfectione supererogatōis. tenef tm̄ perfectus hoc facere. imꝑfectus em̄ tenef inimico rancorē odij dimittere. ⁊ bonū optare. siue petierit vitā siue nō. ⁊ si petierit

venīā tenet ei colloq̄ ⁊ dicere aue. sed nō tenet bñfi/cia tpalia mīstrare. Perfectus aūt tenet etiā pficia tpalia conferre ⁊ necessaria mīstrare. siue ab eo ve mā petierit siue nō. q̄ si inimicū a cōmunione nostra sepamus. eo ipso ei bñ facimus. dū illud hoc fine fa/cimus vt eū ab errore reuocemus. Ūñ glosa. Bñfa/cite mīstrando cibū mentis. i. instructionē vel cor/rectionē vel corpis. oīa eīm in ecclesia. etiā excōmū/catio. eo spectant vt fratres ⁊ amici fiant. Et quia est quoddā beneficiū ad salutē pīnēs qō a quolibet q̄n/tūcūq̄ paupe potest exhiberi. scz orare pro ammap̄ sa lutē. ideo subiūgit. Bñdicite scz bona gratie ⁊ glorie impcando. maledicentibꝫ vobis retro detrahendo. vl̄ apte blasphemādo. ⁊ orate dicta bona optādo ⁊ deuz deprecando. p̄ psequētibꝫ ⁊ calūmiantibus vos. fal sum crimen vobis imponēdo. Huius exemplū dedit dñs in cruce suspēsus. ⁊ stephanus lapidatus ⁊ da/uid a semei maledict⁹. Ubi nota q̄ triplex est iniuria scz cordis q̄ rancor vel odiū dicit. oris q̄ detractio vel maledictō opis. s. lesio manualis. His igit̄ generibꝫ tria dñs appōit remedia. Ctra primū. diligite inimi/cos vr̄os. Ctra scām bñdicite maledicentibꝫ vobis. ⁊ orate p̄ psequētibus ⁊ calūmiantibꝫ vos. Ctra ter cīū benefacite his q̄ oderūt vos Unde glosa. Cōtra ecclesiā tribꝫ modis pugnat. odio. ꝛbis. ⁊ cruciatu corpis. econtra ecclesia diligit. orat ⁊ benefacit. Si g̃ volumus esse pfecti debemus iniuriantibꝫ nobis be neficiū dare cordis ipos diligendo. beneficiū oris p eis orando. ⁊ beneficiū opis ipsis bñfaciendo. Et q̄r magnū dedit p̄ceptū. p̄clap̄ subdit premiū. Ctra inq̄t diligite. bñfacite. orate p̄ inimicis vestris. vt sitis fi lij patris vestri altissimi qui in celis ē. filij inq̄q̄ p̄ bo mitatis imitationē p̄ gratie adoptionē p̄ educationē. p̄ hereditatis adeptionē. Et sicut estis filij dei p̄ natu rā ⁊ creationē. sic etiā sitis filij eius p̄ gratiaz ⁊ imita tionē. in eo q̄ ē ei p̄priū. nā p̄priū est ei misereri ⁊ eē bñficū. Unde beda. Nulla maior potest esse merces. q̄ filios hoim terrigenas effici filios altissimi qui in celis est. Nos eīm potestate accepta efficimur filij dei inquātū ea q̄ ab eo p̄cipiunt implemus. Et subiūgit Qui solez suū facit oriri sup̄ bonos ⁊ malos. ⁊ pluit sup̄ iustos ⁊ iniustos ac gratos ⁊ ingratos. Et ñ soluz amicis sz etiā inimicis bñfacit. Sic ei inimicos nu trit vt amicos. ac hos ⁊ illos sui solis splēdore illūi nat. ⁊ suap̄ pluuiap̄ iundatōe fecūdat. ⁊ bñficia cmu nia ñ subtrahit. etiā malis hoīb⁹ q̄ tñ ei inq̄ntū i eis ē inimicāt. sz p̄ sua misericordia idiscrete oīb⁹ vite p̄ntis bñficia largit. Ubi hiero. Nolī negare q̄ dōs nll̄i ne gat q̄uis sit blasphem⁹? ⁊ impi⁹? Sine distictōe oīb⁹ tribuam? ñ q̄rētes cui sz q̄re dem⁹? Et ād deū ē sup̄. orare generaliter p̄ inimicis ⁊ eis bñdicere. p̄ q̄nto in generalitate ppli includunt ē p̄ceptū fiē q̄ō i genera/li dilectōe diligant. sz i spāli ista facere ñ ē p̄ceptū sz pfectiōis. Et sciēdū q̄ Crisp. ponit nouē gradus scōz accessum ad pfectōez mandati hui⁹? Ubi ait. Uidisti nempe q̄ntus ad pfectionē gradib⁹ ascēdit. ⁊ quēad modū nos in ipsam virtutis cacumen statuit. ⁊ pau/latim in ipsam celuz reducit. Primus gradus ē. ne q̄ aq̄ ad ledendum priorē venire. Secundus vt nō ampli⁹ referat. q̄ō a ledēte sustinuit. Tercius ne le/sus facit illa q̄ passus ē. sz q̄escat. Quartus ut eciaz p̄beat seip̄z ad iniuriā sustinēdā. Quintus ut etiā ad maiora se p̄beat. q̄ vult esse q̄ fecit Sextus nō odisse eū a quo ista pp̄etī. Septimus etiā diligere ledētez Octauus bñfitys eū libēter afficere. Nonus etiā deū p̄ aduersario depcari. Perspexisti celsitudinē philo sophie. ⁊ idcirco tā claro digna ē p̄mio. q̄r tā magno est subiecta p̄cepto Hā ⁊ p̄miū illi tale p̄mit. q̄le po rū oīno nulli ut. s. fiēt filij dei. p̄ ut hoīb⁹ id eē possi bile est. Igit̄ bñfaciendum est oīb⁹. quia ut dicit Se/neca. Nemo non cū alteri p̄desse. sibi q̄ fuit Quia ꝛo pfectio dilectionis vltra dilectionē inimicoq̄ non p̄ cedere. ideo posteq̄ p̄cepit inimicos diligere. cōse quenter subiungit. Estote ergo vos pfecti. sicut ⁊ pa/ter celestis pfectus est. que est lex amoris conseruādo ut queratis etiam inimicis p̄desse. q̄ō deū facere ma nifestum est. qui beneficia largitur etiam malis homi nibus. sic q̄ propter eoq̄ malitiam nō deserit bñfaci/entiam circa ipos. ita nec vos circa inimicos. Hā sz Crisp. sicut filij carnales similant patres i aliquo cor/poris signo. ita filij spūales deuz in sanctitate. ⁊ mbil nos dō ita assimilat sicut iniusta facientibꝫ ignoscere. ⁊ p̄ eis orare Et arguit hoc exēplo publicanoq̄ ⁊ ifideli uz q̄ suos amicos diligūt ⁊ eis bñfaciūt. Si ergo sup̄ ipos mercedē beatitudis volumus hē. debemus pl⁹ p̄pter deū facere. dilectōez etiā ad inimicos extendē/do. Si ei diligitis inq̄t tm̄ eos q̄ vos diligūt. quā mer cedē habebitis hac. s. dō cā a dō in eterna vita. Quasi diceret nullam. de his eīm dici potest. recepistis merce dem vrām. Talis nāq̄ dilectio ē naturalis. ⁊ nō pro cedit de caritate que extēdit ad omnes hoies. ⁊ ideo nō est meritoria. Sed tm̄ hec oportet facere. ⁊ illa non obmittere. Diligere ei diligentes est nature. diligere non diligentes est gratie. non diligere diligentes est puersitatis maxime. non diligere nō diligētes ē imp fectionis humane Et si salutaueritis fratres vr̄os tan tum. qui aliqua affinitate iuncti sunt vobis. i. salutez eis optaueritis. ac caritatis ⁊ dilectōis affectum eis ostenderitis. quid amplius scz quantū ad pfectionē facietis. Et si bñfeceritis tantū his q̄ vobis benefa/ciūt. q̄d ē debiti naturalē accepto bñfitō. q̄ vobis est gra. i. q̄d meritū gre apud deū. Quasi diceret nullum Hā publicani ⁊ ethnici. i. pctōres ⁊ gentiles hoc faciūt Publicani q̄ publica vectigalia exigūt. a publio rege romanoq̄ nom̄ traxisse dicunt. ethnici ꝛo ab ethnos grece q̄ gens latine ē vocat. q̄ tales sunt ut fuerūt ge/niti. s. sub pctō Et si mutuū dederitis his a q̄bꝫ speratis recipe. q̄ gra vobis. s. apud deū. Quasi diceret nulla Hā ut dr̄ glosa. ex hoc solo q̄ sperare recipe ñ p̄ dō da tis. Unde de talibꝫ dici potest receperunt mercedem suam. q̄r spe retributionis humane mutuant. Nam ⁊ peccatores qui gratiā dei non hūt peccatoribꝫ fene rantur. i. mutuū dant ut eq̄lia nō vltra sortē recipiāt Ex quo patet q̄ plus q̄z peccatores sunt qui mutuāt. ut cum vsura recipiant. Quasi diceret fm̄ bedam. Si tales inter se natura duce nouerunt esse bñfici. quāto vo bis gradus p̄fessionis eximior necesse est. ut cura vir tutis sit vberior. quatenus etiaz nō amātes caritatis sinu amplectamini. Unde ⁊ crisp. Quoniam igitur di gni supplicio sumus. qui cum ad similitudinē dei vitā

ñtam informare iubemur. forsitã ne gentilibꝫ quidez inueniamꝰ eglēs Et itez Ez si nos in his nec publicanis. nec gētilibꝫ meliores efficimꝰ. nõne lugendi ⁊ plangendi sumus Quinimo intimꝰ longe sumus a diligẽdis inimicis. vt nec amicis quidẽ caritatis vicẽ reddamus. sz ecõtrario odio bẽamus etiã diligẽtes in quo nõ solũ a gẽtilibꝫ publicanis nequaqz differimus. sz multo etiã inferiores existimus. xps etiã nõ solũ vult nos ignoscere delinqñtibꝫ sz vt etiam amemus eos ⁊ oremus ꝓ ipis Hã si ꝰmodo nõ ledas cũ q̃ te lesit. auertis te tũ ab eo. nec libenter eũ vides. manet sine dubio vulnus in pectore. ⁊ dolor augescit in corde. Hunqd tu ita vis tibi ꝓficiũ fieri deũ vt nõ te q̃dẽ ledat auertat se tũ abs te. ⁊ pcõꝫ tuoꝫ memoriã teneat ⁊ videre te velit Ygit ãlem vis erga te esse deũ. cũ delictoꝫ remiã poscis. talem te exhibere debes his q̃ deliq̃unt in te Hec crisõ. Intelligeqꝫ qñ ista fiũt ex naturali affectõe. q̃ pcedere ex cã vtili aut delectabili ⁊ ex cã honesti. ⁊ p hmõi moralis amicitie. sic nõ sunt meritoria vite eterne. Sed qñ ista ꝓcedũt ex hmõi caritatis. tũc sunt meritoria. ac pcipiũ ⁊ nõ merẽdi ad deũ. q̃ sola diuidit inter filios regni ⁊ pditõis Diligere em ꝓter amorẽ reciprocũ. nature ẽ debitũ Diligere ꝓter bñficiũ acceptũ vel speratũ est mercẽnariũ Diligere ꝓter mutue familiaritatis oblectamentũ est malũ Diligere ꝓter peti ꝓsensum est malignũ Diligere ꝓter opus bonũ ẽ gratuitũ Qui em diligit primũ aut q2 bonus ẽ. aut vt bon? sit. aut q2 eiusdẽ corpis mẽbra ⁊ eiusdẽ pris filij sumus diligere dz. talis em amor spũalis est ⁊ ideo indeficiens Carnalis em amor cito dilabit sicut ipa caro. ãli vz amore publicani ⁊ ethnici se inuicẽ diligũt. in q̃bo est natura sine gẽa. ⁊ mi diligẽtes se diligũt. statim ei vt se ab aliqs nõ diligi intelligũt. ipi quoqz alios nõ diligũt Hos g̃ oẽs diligere. oim salutẽ q̃rere. oibꝫ bñfacere ⁊ caritatis affectũ ostendere debemus. nõ q̃rentes cui sz q̃re ista faciamus Sic em augef amor. ⁊ pcordia crescit. Ista itaqz debẽt fieri. nõ in spe retributõis bũane. sed ome Sicut em dns est oĩs boni principiũ sic vult eẽ ⁊ finis Ego sum inquit alpha ⁊ o. pncipiũ ⁊ finis Hñ augu. Qui amicũ ꝓter ꝓmodum q̃libet amat nõ amicũ ꝓuincit amare. sed ꝓmodũ. Et ideo deus quo nihil est melius aut melius ꝓter q̃d diligatur. ꝓter seipsum pfecte diligit Si vo saltem ꝓter illa que pstat amat. non vtiqz grato amat q̃ illud ꝓter q̃d diligit ei q̃d dictũ quoqz nephas antefert. Et itez Gratis deus amet. vt opis quo illi ministratur pcium sit esse cũ illo Nihil em debemus ꝓ amore ihesu querere. misi eius suauem pnciam. Hec augustin. Unde ⁊ bernar. Non sine premio diligitur deus. ⁊ si absqz premiũ intuitu sit diligendus. Uerus amatoꝛ pmiũ non querit. sz meret Hec bernardus Amemus ergo aduersarios nostros ⁊ nihilominus eis beneficia pstemus. vt simus pfecti pro modulo nostro. perfectione gratie sicut ⁊ pater noster celestis perfectus ẽ pfectione nature quoniam pfectus dñs bonos ⁊ pfectos vult habere fideles. Simus interim pfecti saltem pfectionem sufficiẽte. que est in dei ⁊ ꝓximi caritate. ⁊ mitamur ad cumulum pfectionis superogationis. q̃ ẽ diligere inimicos. ⁊ orare ꝓ eis. sicut fecit xps. Unde crisõ. Nõ tantũ ledimur ab iniquis qñ nocemur ab ipsis quantũ cũ ꝑ malicia eoꝝ ꝓstantia tolerantie a suo ꝓposito victa recesserit. Ne igit odio habeas facientẽ tibi mala. ⁊ ne maledicas ꝛ xanti. sed magis ama q̃si multoꝝ tibi ꝓfuturo bonoꝝ. teqz ad amplissimũ hõrem ledendo ducentẽ. Illicq̃n ⁊ lato rem sustinuisti. fructu aũt priuatus es. ⁊ iacturã quidem feres mercedẽ aũt pdes Nõ certe extreme oĩno demente est. vt aliqui cũ maiora ꝑpessi sunt. nequaqz minora sustineãt. Et quemadmodũ inquies fieri ista possibile est. Uidisti deũ hoiem factuz. ⁊ eo vsqz ꝓ tua descendentẽ salute. tantaqz ꝑter te esse ꝑpessum. ⁊ ad huc mãris aut dubitas. quẽadmodũ impossibile sit iniurias donare ꝓximis. Sed tu plurimũ oĩo lesus es. ꝛ quid tale ꝑpessus es q̃le tuus imo oĩm dñs Et naũt oĩno nimis lesus es. idcirco maxie beneficiũ refer nocenti. vt ⁊ tibꝫ pfici clariorẽ facias coronam ⁊ frẽm a periculo grauissimi lãguoris absoluas. hec crisõ.

Omine ihesu xpe mitissime totius bonitatis ⁊ patie mgẽ. da mihi seruoꝝ tuoꝝ vltimo ⁊ simplici vt me humilẽ ⁊ alios inferiorẽ ꝓstituens ab oĩbus ꝓtemni cupiã ⁊ pculcari. in iniriaqz in corpe vel rebꝰ patienter sustinens aĩm patiũ ad pfia sustinenda habeã. ac oĩ pretenti in corpalibꝫ et spũalibꝫ ꝓ posse subuenia. Concede etiã vt non solũz amicos. sz ⁊ inimicos me corde ore vel ope plequãtur econtra valeã diligere. eisqz benefacere ⁊ benedicere. ac ꝓ eis orare. vt inter filios ⁊ electos tuos mereat tua gẽa numerari Amen. De laude bũana in bonis operibꝫ non querenda. Ca. XXXVI

Dest hec magne perfectionis verba dicet ne de bonis opibꝫ inaniter glorient. q2 valde difficile est vt in eis vana gloria totaliter euitet. Unde ait. Attendite. i. diligenter ꝓsiderate. ⁊ attenti ac cauti estote. s. ꝓtra insidias superbie. q2 etiã bonis operibꝫ insidiat vt faciat ea perire. ne iustitiã ⁊ strã. i. opa iustitie. s. opa bõa de genere quecũqz fuerint illa. q2 oĩa ꝓtinent subiustitia generaliter dicta. faciatis coram hoĩbꝫ. eo. s. fine vt videamini ab eis. idem ꝓter laudem humanã vel fauorẽ mundi. nõ ꝓter gloriã dei. nec ꝓter edificatõez ꝓximi. alioquin mercedẽ non habebitis apud deũ cuius amore nõ fecistis. Ille em dz mercedem dare cuius mandato mouet oparius vel amore. misi ergo dẽ singulariter fit in cã. nõ opis mercedem. sed fallacie supplicii apud deuz habebunt. q2 hic ab humano ore mercedem. s. leuem auram fauoris receperunt. Ab his ergo dominator acceperunt a quibꝰ eam ꝓcupierunt. Exquo em intentio fertur ad homines tm. non est aliquid a deo iuste exꝑandum. q2 non virtus sed causa virtutis mercedem hz apud deum. Hoc igitur deputat eis ꝓ mercede cuius amore fecerunt. s. laudem humana quã quesierunt. Et nõ solũ vera mercede ob prauam intentõem euacuant. sz nihilominus ꝓ ina gloria. q̃ sive precedat opus sive sequat semp mortale peccatũ est. ꝑnam eternam merent. Minuit etiam ꝓbitas ꝓficientie ex fame mercede. Ũ boetius. Minuit se ꝓbitatis conscie secretũ quoties cũ dẽ quis fructũ recipit fame ꝓcium. Et nõ vt idẽ boetius

dicit. Sapiēs bonū suū ñ popularī rumore.sz pscīe veritate metit. Et psidera. q̄ vrant Crisō. nō solū nō oñdi iubet sed ꝛ studere latere. Neq; em̄ est eccle non studere apparere.ꝛ studere latere. Per hoc tm̄ nō ꝙ hi bibent opa bona fieri corā hoīb ad dei gl̄iaz ꝛ pximi edificatōem.qz hoc est bonū ꝛ meritoriū apud deū Sed vt dicit Grego. Valde pfectorū est sic ostensio ope.gl̄iā actoris querere.vt de illata laude nesciat priuata exultatōe gaudere.quā infirmi qz pfecte ptēnendo nō supant.restat necesse est. vt bonū qđ opant̄ur.abscōdant. Deinde postq; generaliter iusticiā nosauit.nunc consequent ppartes exequit.ꝛ specialiter phibet in elemosina. ꝛ oratiōe ac ieiunio vanaz gl̄iā ḡri.qz hec tria pcipue psueuit inanis gloria comitari. Hec sūt tria satisfactōis opa. scz.elemosina ptra petm̄ in pximū.oratio ptra petm̄ in deū. ieiunium cōtra petm̄ in semetipm. Hec etiā tria valent ꝯtra radices pctōꝝ.s. ptra tria mala q̄ in mūdo sunt Elemosina em̄ est iusticia ptra pcupiscentiā oculoꝝ. oratō ptra superbiaz vite.ieiumū ptra pcupiscentiam carnis. Ait g̃ cū facis elemosinā corpalez.s.vel spūalem.noli ante te tuba canere.sicut faciūt ypocrite id ē noli eam facere in mā̄festatiōe. ꝛ velle innotescere. vt glorieris in laude tua.sicut ille aptum dat signum qui camit tuba. Nō ē ingrata deo elemosina q̄ videt̄ sed q̄ ideo fit vt videaf. Et qz tales principaliter intendūt hono rē vanū ꝛ transitoriū.ideo amittūt a rū ꝛ eternū. Ūñ sequit. Amē dico vobis receperunt mercedem suā scz gl̄iā humanā.quā q̄rebāt.p dono elemosine. sed pena expectaf p mala intentione. Ita g̃ faciūt ypocrite. Le aūt faciente elemosinā qđ ē opus de genere bonoꝝ.nesciat sinistra tua ꝛ intentio puerſa.qđ faciat dextera tua ꝛ intētio sancta. Sinistra est appetitō ꝛ delectatio laudis humane vel ꝓmodi terreni.dextera aūt intētio implendi p̄cepta diuina.seu amor dei ꝛ celestis p̄mij. Est g̃ sensus. Non se immisceat intentio alicuius prauitatis.dū p̄cepto dei implere satagis.Et expōit qđ dixit.nesciat. illud ei nescitur qđ in abscondito est.ꝛ ideo dicit. vt sit elemosina tua in abscondito id ē scōm rationē intentionū.ꝛ si nō scōm rōem operatōis. Sit in abscondito ꝛ secreto mētis.i. in ipsa bona pscīa.q̄ būanis dem̄ostrari nō pōt oculis Sufficit tibi ad pmerendū p̄miū.qui solus pscīe inspector ē. ꝛ hoc ē qđ subdit. Et pr̄ tuus scz deus q̄ est pr̄ oim̄ p creationē. ꝛ iustoꝝ p gr̄e adoptionē q videt in abscōdito.qz ipse solus videt intētionē cordiū.reddet tibi qz retribuet bonis fm intētionē cordis hoīb abscōditā ꝛ occultā. ꝛ si nō in pūti. tm̄ in futuro. Non g̃ si hec sciant hoīes formidandū ē.sz si hoc animo fiant . vt fructus placendi hominibus in eis expectet.ꝛ laus humana admisceatur. In omni em̄ ope nostro.nesciat sinistra quid facit dextera.si nō amore laudis humane.sed amore dei ꝛ iusticie id agamus. Et ideo siue in sinagogis.siue i vicis ꝛ plateis elemosinam vel aliud opus bonum quis faciat in abscondito tamē facit. quicūq; hoc faciens nō ab hoīb.sed a deo videri desiderat. Econtra vero qui in abscondito facit. ꝛ videri cupiens laudem ex hoc ꝛ gl̄iā querit nō in abscondito quidem facit. quoniam absconditū non vult esse qđ facit. tantūq; ei valeret acſi in publico fieret. Unde Crisostomus. Do/

test em̄ aliquis coram hoīb elemosinam facere. nec tm̄ ad hoc facere ut eā oculis hoīm ostēdat ꝛ aliqs nō corā hoīb faciēs eo tm̄ aio facere.ut se id facientē optet videri. Propter qđ ñ factū ipz .sz volūtatē aut coronat. aut punit. nec finē opis .sz volūtati operantis mercedē damnūne dicenti Nō igit tm̄ modo dedisse elemosinā. sz quēadmodū oz dedisse ꝛ vtilis ē. Hec crisō. Sic in orōe docet fugere vanā gl̄iā.ut nō ores in publico ad manifestationē.ut videaris ab hoīb sicut faciunt ypocrite.qui ut dicit crisō .nō intēdūt exaudiri.sed videri. Et quia intentionē habent puersaz ideo damnosam subdit sequelā . quia receperunt mercedem suaz scz laudē transitoriā.sed randē recipiēt penam eternam .Argumentuz habes ex hoc q̄ cū vana gl̄ia fit mortale pccatū . tō omne opus ex vana gloria factū est mortale reputanduz.quia ꝙ ea infligitur pena eterna. Ita ergo faciunt ypocrite . Tu aūt cum oraueris intra in cubiculum tuū.id est in locum secretum. ꝛ clauso ostio.ne veniat multitudo impediēs elevationem mētis.ꝛ auertens te a propōsito.ora patrē tuū celestem in abscondito. Et est sensus fm remigiū Sufficiat tibi ut ille sol? nouerit tuā orōem.q̄ omniū corda nouit occulta.qz ipse q̄ est inspector erit exaudito?. Et pr̄ tuus cuius honorē debes itendere.q̄ videt in abscōdito reddet tibi fructū orōis in apto. Scōm crisō. Qui sic orat secreto.ut ab hoīb abscōse orare videaf .nō deū aspicit sz hoīes. ꝛ iō q̄ntū ad ꝓposituz suū i sinagoga orat.ac etiā sic dupliciter laudatur.ꝛ qz orat.ꝛ qz abscōse orat. Cuius āt orātis meritū solū aspicit deum q̄uis in sinagoga oret.tamē apud se i secreto videf orare. Orans ergo nihil nouū faciat qđ aspiciant hoīes.vel clamando.vel pectus pcutiēdo.vel manus expandendo. Hec crisō. Ubi sciendum ꝙ duplex est oratio.quedā publica que fit a ministris ecclesie.ꝛ ista nō debet fieri in occulto.sed magis in publico ꝛ in ecclesia coram populo.quia ꝙ tota offert ꝯmunitate .ꝛ populus in hoc conformare se debet ministris ecclesie .ipsum deū deprecando fm modum cōgruū ꝛ sibi possibilem. Alia est oratio priuata. ꝛ talis magis debz fieri in secreto duplici de causa. vna est. qz oratio est eleuatio mentis in deum. mēs aūt citius ꝛ melius eleuaf i deū. q̄n hō est in secreto loco .ꝛ a tumultu sepatus .alia est ad euitandoz vane gl̄ie q̄ de facili insurgit i publico. Orare itaq; volēti hoīb salubre dat xp̄s ꝓsiliuz ut intrēt in cubiculū.s. cordis secretū.ꝛ claudāt ostiuz .s. carnales sensus.ꝙ quos exteriora improbe se īgerūt ꝛ turbe fantasmatū orāntib obstrepūt . ut sic etiā clauso ostio mētis ꝛ collectis aīe viribus oro spiritus fiat in intimis cordis.ꝛ ide dirigaf ad dm̄ feruēti?.vbi oraf pater in adscondito.qz absconditū ꝛ cubiculum est secreta cordis intentio . Quantum em̄ homo pr̄ēnit qđ est extra se tantum potest se recolligere intra se.ꝛ quātum se recolligit intra se.tātum potest supra se ad orationē ꝛ dei cōtemplationē ascendere. Deinde circa orationē excludit gentiliū errorē.dicens. Orātes āt nolite multū loqui sicut faciunt ethnici . q̄ putant in multiloquio ꝛ in multiloquio ac suauiloquio suo exaudiri ꝛ q̄ ipi ita verbis flectere queant deum sicut oratorum dicem. Scit em̄ pater vester celestis quid opus sit vobis anteq; petatis eū.quia audit p̄parationē cordis singuloꝝ.hoc addit ad excludendum istoꝝ gentilium

falsum intellectū.scōm quez aliquid deo notificat de nouo qz oīa scit aboterno. Non ꝓhibet dñs in orōne multiplicatōem vboꝝ simplr & absolute.qz ipse ꝓ noctaut in orōe.& factus in agonia ꝓlixius orabat. sz ꝓhibet ne multiloqo vtamr in orōe eo fine & ea intē none qbꝫ vtebant gentiles idolatre. q̄ triplici de cā vtebant vocali orōe in mltiloqo facta Prima qz orabant demones q̄ nescirēt qd illi peterēt nisi vbis & signo exteriori instructi eēnt.secreta em cordis būam penetrare nō valeāt. Scōa qz putabāt demonibꝫ q̄si hoibꝫ vbis psuasibilibꝫ & multis psuadendū eē.& hic eos ad miserēdū ꝓuocari Tercia qz demones quos orabāt.qñqz absentes eē putabāt & ꝙ talē orōem reuocari possent Ista sunt mala.& ideo ab orōe fideliū remouēda Sitr aūt triplex est cā.quare nos vtamur vocali orōne Prima vt obsequiū oris sicut & cordis & opis deo iuendamus.triplex em sacrificiū deo debemus.s.sacrificiū cordis.oris & opis Scōa vt ad memoriā reuocemus qd̄ petere debemus & vt ipa vocal orō pigritiā nram excitet.qz si hō sp in silentio oraret facili obdormiret.oblitus qd peteret Tercia vt vocali orōne ꝓmptus instruat.& ad ꝙsile opus inuitet. Vult aūt deus vt oremus ne qd̄ ab eo nobis dat vile hēamus sz eoipso āpliusen adoremus.desideremus & ita amplius mereamur. Nec ad deū orātes frustra sciēti loquim̄.qz scm hiero.nō narratores sz rogatores sumus.aliud est em narrare ignoranti.aliud petere scienti. Vñ criso. ōt ꝙ oz orare vt.s.deū non doceas sz inflectas.vt familiaris efficiaris interpellatōis frequētia.vt humilieris orādo.vtqꝫ petōꝫ tuoꝝ recorderis. Et notandū ꝙ pñt multiplicari vba in orōne vt ꝓ significatōem vboꝝ denotoꝝ aīmus melius eleuet in deū.& nō solū mente sz etiā corꝑali voce homo eleuet in eū.scm illud Cor meū & caro mea exultauerūt in deū viuū.nō tm̄ ꝑt ibi dari regula certa.sz dz hō talibꝫ vti in orōne.quantū ꝑcipit ꝙ faciūt ad deuotōnis exercitatōez. Si aūt ecōtrario ꝑciat ꝙ mltiplicatō vboꝝ distrahat mentē eius q̄ aliqñ mltiloquiū oris impedit deuotōem mētis.tūc dz cessare a vbis & orare deū mentis affectibꝫ. Unde scm aug.qñ rogamus deū pietate opus est nō vbositate.aliud est sermo multus aliud diuturnus affectus Plaz plurimū qꝫ hoc negociū plus gemitibꝫ agit q̄z scm ombꝫ.plus fletibus q̄z affatu. Hec tamen intelligenda sunt de orōnibꝫ priuatis & voluntarijs.qz orationes debite & publice debent esse in vbis vt possint ꝑcipi ab alijs. Deinde vocet fugere ypocrisim in ieiunio dicens.cū ieiunatis.qd̄ exponit pro tpe.nolite fieri tristes sicut ypocrite. Non solū ꝓhibet fieri sed velle.cū ōt nolite in voluntate est em prima radix merendi vel demereri. Item fieri ꝓhibet nō esse.qz scm criso. sciens dns ꝙ non ꝑt esse hilaris qui ieiunat.non dixit nolite eē tristes.sed nolite fieri.aliud est esse.aliud fieri. Assiduum quidem ieiunium naturaliter facit esse tristem. qui aūt dē ypocrisim pallentes apparent tristes.non sunt sz fiunt sicut ypocrite tristes in apparētia.vt ipa vultus tristitia sit ostentatō ieiunij falsa & vana. Exterminat em & ꝙsi extra ꝓnos terminos ponūt & adducūt facies suas.ac deformant.corꝑaqꝫ sua habitu sordido & squalido deturpant.vt appareāt hominibꝫ

Capitulum.xxxvi.

ieiunantes.ac sp videant tristes & quasi de peccatis & alioꝝ lugentes Onūdit em̄ quandā faciei tristitiā & extra solitū alioꝝ modū.in vultu & toste squaloꝛē demō strant vt pñe rigoꝛē simulent.& religiosi ꝑ ceteris appareant & inde laudes ab hoibꝫ recipiant. O infama vanitatis.nolunt esse qd̄ tm̄ volunt apparere Et ꝓpter hoc cū assertōe ꝓmittat eis pnā non modicā dicens Amen.i. vere dico vobis.qz receperunt mercedē suaz. .s.laudē hoim̄ quā querebant.& in futuro recipient ꝓ simulatōe dam natōem quā non timebāt Et signāter dr receperunt nō recipiunt.qz talis laus adeo breuis est q̄ q̄si nihil de pñti hz. Vñ in Job. Laus impiorū breuis & gaudiū ypocrite instar puncti. Non ergo ꝓhibet dns tristitiā pñe ꝓ peccatis.sed tristitiā ficta ꝓ laudibꝫ ꝙsequendis.nec ꝓhibet videri ieiunantes sed hoc nō appetere ꝓpter hoim̄ fauores.qz nō virtus vt tal sed mens ficta reprobat. Vñ crisz. Si g̃ qui ieiunat & tristē se facit ypocrita est. q̄nto magis iniquior est qui nō ieiunat. sed argumentis quibusdā in facie sua pingit vt nalē pallorē quasi ieiunij signum.

Deinde subdit modū ieiunandi debitū. Tu aūt cum ieiunas nō.s.in teris ypocritas.sed vnge caput tuū & faciē tuā laua. Quia ridiculū esset caput oleo ad literā vngere.ideo scm hiero.accipit metaphorice a pa lestinis qui in festis solebāt hoc facere.vt q̄si ieiunamus letos nos & festiuos esse monstremus. vnge ergo caput tuū.i. hilarē te exhibe.& faciem tuā laua.ad īrām. ne sordidus appareas. Duo dicit ꝓtra duo.vnge oleo leticie ꝓtra tristitiā ypocritaꝝ. Laua aq̄ mundicie ꝓtra exterminatōem faciez. Vel scm duas ptes iusticie.laua faciem internā.i. ꝙscīam a malo ꝑ confessionē tergendo vt munda sit ante deū Sicut em in conspectu hoim̄ gratiosa est facies pulcra.sic in oculis dei preciosa est conscīa munda.& vnge caput.i.mentem seu rōnem que in aīa preeminet.ac cogitatōes & cetera hoīs regit in bono ꝑ deuotōem gaudendo.vt in ieiunio hilarē aīm exhibeas deo. spūalis em̄ hilaritas in ieiunio sicut in elemosina est necāria.qz sicut ds diligit hilarē datorē.sic & hilarē ieiunantē. Ubi aug⁹. Intelligendū est hoc ꝓceptū ad interiorē hoiem pertinere. Ungere g̃ caput ad leticiā ꝑtinet.lauare aūt faciē ad mundiciā. Et rō caput vngunt q̄ letant̄ interi⁹ mente atꝫ rōne. Et hoc faciat q̄ nō foris q̄rit leticiā. vt de laudibꝫ hoim̄ gaudeat. Ita ei & faciē lauabit.i. cor mundabit quo visurus est deū.nō ꝓ interpositū velamine ꝓpter infirmitatē ꝓtractā de sordibꝫ. Vel scm crisz. Unge caput.i.xpm oleo misericordie.s.pauperes reficiendo.laua faciem.i.intentōem ꝓpter deū hoc faciendo Et subdit removens intentōem prauaz.ne videaris hominibꝫ.i.ad laudem & gloriam hominū querendā ieiunare.sed patri tuo celesti cuius gloriam tm̄ debes in operibꝫ tuis querere. qui est in abscondito cordiū q̄ scrutat renes & corda hominum.vel in abscondito remunerationū quas abscondit timentibꝫ eum.vel q̄ deus invita pñti non potest a nobis videri.licet p̄sens sit vbiqꝫ. Et pater tuus qui non obliuiscit ꝓlixā suam.qui videt in abscondito id est approbat rectam & secretam intentōem.reddet tibi talis ieiunij mercedē quia reddet deus mercedem laborum sanctoꝝ suoꝝ Ubi remigius. Sufficit enim tibi vt qui est inspector

ꝓscie.fit etiã remunerator. De vtilitate aũt ⁊ fructu ieiunij sic dicit Aug⁹. Ieiunio purgat mentem. subleuat sensũ. carnẽ spũi subijcit. cor facit ꝓtritũ ⁊ hũilitatẽ ꝓcupiscẽte nebulas dispargit. libidinẽ extinguit. castitatis lumẽ accẽdit. Hinc scõm aug. animaduertẽdũ est nõ solũ eẽ iactantiã in corpore ⁊ rerũ corpeaꝝ mitore atq; pompa. sed etiã ipsis sordibꝫ ⁊ squalore ⁊ hoc eo periculosius ẽ quo sub noĩe seruitutis dei decipit. que tñ ceteris opibꝫ cognosci põt. Et ideo mediũ ẽ tenẽdũ. qz nec mitor nec squalor nimius decet xpianũ. Ex pmissis etiam perpẽde q; virtutes ꝓpter se ⁊ deũ nõ ꝓpter hoies sunt appetẽde. Vñ crisᵒ. Hõ pauus aũt fructus ẽ hũanã gl'iaz ꝓtẽnere. p hoc em aliquis a graui seruitute liberat. ⁊ ꝓrius virtutis operatorem efficitur. eã amans nõ ꝓpter alios sed ꝓpter seipsaz. Hoc tanter vo orõi elemosinã ⁊ ieiunio adiũgit. qz ora ẽ quedã auicula q̃ penetrat celũ. ⁊ habet duas alas scz elemosinã ⁊ ieiunio. ⁊ ideo primo agit de elemosina. et vltimo de ieiunio. ⁊ medio loco de orõne. qz ipsa oratio his ãsi duabꝫ pennis a terrenis ⁊ a simistris sublevata penetrat celum. ⁊ ipsa quasi volando puenit ad deum. Vnde in tobia. Bona est oratio cũ ieiunio ⁊ elemosina. In oibus ergo nris opibꝫ humanã laudẽ fugere debem⁹. qz vt dicit boetius. Sapiens bonuz suũ nõ popularj rumore. sz ꝓscie veritate metit. Nõ solũ aũt in opibꝫ. sed etiã in ocio laus humana est fugienda. Vñ Seneca. Absconde te in ocio. sed ⁊ ipm ociũ absconde. Nõ inscribas tibi philosophiã. aliud ꝓposito tuo nomẽ impone valitudinẽ ⁊ imbellicitatẽ vocato ⁊ de sidiam. Gloriari in ocio ambicio ẽ. Ami malia quedã inuenirj põt. que vestigia circa ipm confundũt cubile. idem tibi faciendũ est. alioquin nõ derũt q̃ psequebanꝫ. Optimũ est nõ iactare ociũ suũ. Ille se abscõdit. ille clausus est. ille multis annis nõ transit domus sue limen. Conuocat turbaz quisquis ocio suo aliquã fabulã imposuit. Cũ secesseris nõ est hoc agendũ vt de te hoies loquant. sz vt ipe tecũ loq̃ris. Quid in ocio facis. Illeus meũ curo. Si oñderem tibi pedẽ turgidũ liuẽdã manũ. ac ꝓtracti curis aridos neruos ꝓmitteres me vno loco iacere ⁊ fouere morbũ mai⁹ malũ est hoc qõ nõ possuz sibi oñdere. Nolo me laudes. nolo dicas. O magnũ vir cõtẽpsit oĩa. ⁊ dãnatis hũana vite furorib⁹ fugit. Nihil dãnauj msi me. nõ ẽ q̃ pficiẽdi cã venire ad me velis Erras q̃ hĩc auxiliꝫ aliq̃d spas. Hõ medicus sz eger hic hĩtat. Malo illa cũ discesseris dicas. Ego istum btm hoiez putabã ⁊ eruditũ. Erexerã aures desitur⁹ suz. Nil vidi. nil audiui qõ ꝓcupiscerẽ ad qõ reuerterer. Si hec sentis. si hec loq̃ris aliq̃d ꝓfectũ ẽ. Malo ignoscas ocio meo q̃ iuideas. Hec. Seneca.

O Omine ieſu xpe q̃ nobis in oĩbus opibus tuis humilitatis exemplũ ostẽdisti. ac vanã ⁊ inanẽ gloriã fugere docuisti. custodi me queso itus ⁊ foris ꝓtra insidias supbie. vt nullus pateat locus inimicis aĩe mee. ⁊ da mihi vr̃i elemosina. oratione. ieiunio. ⁊ in cũctis bonis opibus laudẽ humanã ⁊ mũdi fauorẽ nõ querã. sed pure ꝓpter dei gl'iaz ⁊ ꝓximi edificatiõnẽ ea faciã. nec de eis vnq̃ inaniter gl'iari pſumam. ne mercedez hic recipiẽs in futuro va mercede merear euacuari. ⁊ mihi dominꝰ ꝓmis eternis deputari. Amen.

De orõne dominica. Capitulum XXXVII

Pter cetera autem que de orõne dicunt orõ dñica interserit que multis ex causis orõmbus ceteris antecellit. s. autoritate doctoris qz ipsius saluatoris ore ꝓlata fuit brevitate sermois qz facile dr̃ et cito ꝓfertur. sufficientia petitionũ. qz vtriusq; vite ꝓtinet necessaria. ⁊ fecũditate misterioꝝ. qz immensa ꝓtinet sacramenta. Unde crisᵒ. Dñs sub ꝓpendio verboꝝ formã orandi tradens discipulis. ⁊ summam ⁊ sufficientiã oĩm petendoꝝ. tum beatitudinum. tum de noꝝ oĩm. videlicz ad vitam pñtem ⁊ futuram ꝓtinentiũ ꝓplectit. In hac orõnis formula brevi paucitate verboꝝ. sed sufficiens ꝓtinentia oĩm petendoꝝ. omni orõne spũalioris ⁊ sanctioris. qz ex ore altissimi ꝓcessit. qz petunt ⁊ includunt que in oibus aliis orõmbus ꝓtinentur. O q̃ fidelis hec ⁊ beata nobis orõ est. cuius ordinẽ nobis doctor vite ac magister celestis instituit. Quã beati etiã nos esse possumus. si huius orõnis dñice verba non tñ officio oris. sed etiã fidelissime ꝓfessionis actu seruemus. Hanc ita q̃ formã dñs discipulis suis ad spem salutis hũane orandi ꝓstituit. vniuersa igit̃ que fidei ac saluti nostre sunt necãria in hac brevitate orõnis dñice ꝓtinentur Hec crisᵒ. De sufficientia quoq; istius orõnis benedicte sic dr̃ aug. Quecũq; alia verba dicamus q̃ affectus orantis format. nil aliud dicimus q̃ qõ in ista orõne dñica posit̃ est si recte ⁊ ꝓgruenter oramus Et si ꝓter oĩa precationũ sanctaꝝ verba discurras nihil inuenies qõ in ista orõne dñica non ꝓtineret Quisq; aũt id dicit qõ ad istã euangelicã precẽ ꝓtinere nõ possit carnaliter orat. qõ nescio quõ nõ dicat illicite. q̃ renatos dñs nõ msi spũaliter docet orare. hec aug. Ciprianus etiã de orõne dñica dicit q; xps in ista orõne magisterio suo oẽm precẽ nostrã salutari sermone breuiauit. Quare aũt hec oratio tã brevis est ⁊ tam pauca verba ꝓplectit. pñt assignari septẽ rõnes Prima vt citius addiscat. secũda vt melius retineat. tercia vt nullus de eius ignorãtia excusẽt. q̃rta vt frequẽtius dicatur. quinta vt tediũ in dicendo removeat. sexta vt fiducia cito impetrãdi tribuat. septima vt in devotiõne mẽtis nõ in multiplicatiõne verboꝝ vtus orõnis esse oñdat. Oẽs vo petitiões sub septenario numero ꝓplexandunt. qz septenarius est numerus vniuersitatis. vniuersitas oĩm recte desiderabilium in his ꝓplexant̃ petitoib⁹. ideo rõnabiliter oẽs petitiões sub septenario est ꝓplexus. Habet ergo hec orõ dominica octo partes. prima est captatio benivolentie quã sequũt septẽ petitiões Captat aũt benivolẽtia tripl̃r ex pte rogati qz pater. cuius filij sumus p fidẽ. ex pte rogantiũ qz noster. nobis datus p caritatẽ. ex pte assessoꝝ rogati qz est in celis. i. in sanctis quoꝝ auxilio erigimur ꝓr spem Dicamus g̃ Pater in quẽ credimus. nr̃ quem diligimus. qui es in celis de quibꝫ speramus. hec em tria faciũt orõem dignam. s. motus fidei. caritatis ⁊ spei Ipe quidẽ dñs dr̃ pater noster tripliciter. scõm triplex esse qõ ab eo accepimus. s. nature. gr̃e ⁊ glorie Esse nature dedit nobis in creatiõe. esse gr̃e in recreatiõe seu redemptiõe. ⁊ esse glorie in regni comitatione

Dicit ḡ pater oīm generaliter rōne creatōis .ſz fideliū ſpāliter rōe adoptōis .noīe aūt pris intelligit hic tota trinitas.ſ pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctus. O quanta fiducia fidutialis audacia. q factura factorē. creatura creatorē. hō deū prēm audeat nūcupare .Quis vnq̄ ausus est in veteri lege talia p̄sumere Remoti q̄ q2 ſm gloſam. deus antiq̄s vt ſeruis dicebat dñs nūc 02 pater cui nō timore ſz amore ſeruimus. Unō augu. Nūq̄ inuenit p̄ceptū pp̄o iſrael. vt diceret pater nr̄. ſz est eis inſinuatus tāq̄ dñs ſeruis .Nos vo p̄ ſanguinē dñi ieſu. filij adoptōis effecti. p̄fidenter clamamus Abba pater Et ite Quo noīe ⁊ caritas excitat Quid em̄ carius filijs esſe 02 q̄ pr̄. ⁊ ſupplex affectus cū hoies dicūt pater nr̄. Et quedā p̄ſumptō im petrādi q̄ petituri ſumus Quid em̄ nō det iā filijs petentib⁹. cū hoc ipe aī dederit vt filij eſſent Poſtremo quāta cura aīm tāgit. vt qui 02 pater noſter. tāto patre nō ſit indignus Admonet hic etiā diuites vel genere nobiles ſm ſeculū. cū xp̄iani facti fuerint. non ſuꝑbire aduerſus pauꝑes ⁊ ignobiles .q̄m ſit dicunt pater noſter. q̄d non p̄ſit vere ac pie dicere miſi ſe fratres eſſe cognoſcāt Hec aug. Unū ⁊ criſo. Quāta dñi circa nos dilectio quanta mia eius ⁊ pietas .qui nobis tante gratie munus indulſit. vt licenter dīm ac deū noſtr̄ ſeruī. patrē dicere audeamus. quo vocabulo nō iam tm̄ ſeruos ſz etiā filios nos dei eſſe demōſtrat. q2 ergo tanti muneris gratiā p̄ſecuti ſumus q̄ſi filij dei agere ⁊ p̄uerſari debemus vt id nos eē q̄d dicimur. ſpiritali actu p̄bemus. ne aliter agētes q̄ dei filios p̄uenit rei ſub vſurpatione tanti nois teneam̄ Docet aūt ⁊ generalē p̄ fratrib⁹ facere orōnem. non em̄ 02 pater meus ſz pater noſter vt p̄ cōi. ſ. corpe p̄cem fundas. ⁊ vbiq̄ nō tā ꝓpria ꝓmoda q̄ p̄rimo⁹ requiras Ab hoc aūt ⁊ inimicitias interemit ⁊ ſuꝑbiā repꝛimit. ⁊ inuidiā repellit. ⁊ matrē bonoꝝ oīm caritatē introducit ⁊ būanaꝝ reꝝ ineq̄litatez p̄orſus excludit ⁊ mutuā regis cū pauꝑe eq̄litatē hōris oīndit ſi tū in maxīs ⁊ ad eternā gl̄am necārijs cōione ſociemur. Cunctis em̄ vnā atq̄ eandem nobilitatem donauit deus cum dignatus est oīm pater vocari. Hec criſo. Admonemur hic ad fraternā vnionē ⁊ dilectionē. ſicut gemti ab vno patre celeſti p̄ grām .ab vno etiā terreno p̄ naturā plaſmato ⁊ creato. a ſummo p̄ celeſti oēs etiā de eodem luto formati. ne ſimus elati quaſi alq̄ alijs clarioribꝰ ſint orti natalib⁹ Per celos aūt intelligūt ſancti ⁊ iuſti qui templū dei ſunt. q2 in eis tanq̄ in templo ſuo deus habitat Nā licet deus ſit in oīb⁹ p̄ dīmitatis p̄ſentiam .eſt tm̄ ſpeciali modo in iuſtis p̄ inhabitantē grām. ⁊ ſpecialiſſime excellētia eius relucet in beatis p̄ gl̄iam Unō aug. Recte intelligit q̄d dictū est. pater noſter qui es in celis .in cordibus iuſtoꝝ esſe dictū tanq̄ in templo ſancto ſuo Simul etiā vt q̄ orat. in ſe quoq̄ ipo velit habitare quē inuocat Et cū hoc affecrat teneat iuſticiā quo munere inuitat ad inhabitandū aīm deus . Hec aug. Vel q̄ es in celis .i. in ſecreto tue maieſtatis .que adhuc celat nobis. ſcōm illud eſaie. Vere tu es deus abſconditus in quo admonemur ⁊ ſanctos imitari in p̄uerſatione ac ſecreta ⁊ abſcondita petere . Vel in celis .i. in illa celeſti regione eterne beatitudinis .vt cōmoratōem vite p̄ſtis velut pegrinam. ⁊ a patre noſtro nos ſeꝑantem. horrentes ad regionē in q̄ patrem noſtrum ꝓmorari fatemur ſummo deſiderio, pperemus ⁊ ad illam tanq̄ ad patriā totā nr̄am intentōem figamus. Admonemur etiā vt nihil admittamus eiuſm odi q̄ hereditate paterna nos priuet. Et p̄ hoc q̄ dr̄ esſe in celis .nō excludit quin ſit vbiq̄ ⁊ in oīb⁹ locis .q̄ enim em̄ vbiq̄ ſit totus eſſentialr. p̄ſnaliter ⁊ potentialr. tm̄ dr̄ de eo. qui es in celis vt innuat q̄ celeſtis p̄cellēs vult habere filios .Et ideo vt ait criſ. erubeſcāt ſe terrenis rebꝰ ſubſternere qui patrem hīt in celis. Item vt orantes celeſtia petamus ⁊ vt in celis hereditatem filioꝝ dei cogitemus. Item q2 in celis magis relucet ſue diue operationis ptās ⁊ virtus p̄cipue ⁊ potius dr̄ esſe ibi q̄ alibi. ſicut aīa vbiq̄ eſt in corpe .integrius tm̄ dr̄ esſe in corde . vel ſm alios etiā dr̄ esſe in capite. q2 ibi nobiles ſue operationes magis vident apparere

Jā nunc q̄ ſint appetenda videamus. Primū aūt oīm que petunt hoc est. Sanctificet nomen tuū .i. nomen tuū q̄d in ſe ⁊ ſp̄ venerabile eſt ⁊ ſcūm. glorificet ac ſcūm ⁊ celebre ſit. ⁊ oīdatur in nobis ⁊ in corde credendo ⁊ amādo ⁊ in ore laudādo ⁊ p̄dicando. ⁊ in ope beneviuendo. vt. ſ. in nr̄a vita ⁊ p̄uerſatōe ſp̄uali ſcūs appareas. Ita q̄ 02 ſanctificari ſicut clarificari ⁊ magnificari. nō in ſe ſed in nobis. nō em̄ petimus q̄ aliq̄ ſcītas ei de nouo accreſcat. q2 hoc eſt impoſſibile. ſed q̄ ſanctitas q̄ ei eternalr ineſt reluceat amplius i creaturis. ac primo ⁊ principalr queraī in op⁹ humanis. vt ſm ap̄lm oīa in gl̄am dei faciamus. Unū criſo. Digna p̄ſus eius qui deū p̄rem appellauit 02ō. mhil oīno prius q̄ p̄ illius gl̄ia ſupplicare. Dignare inq̄t in tā munda nos p̄uerſatōe ſeruare vt p̄ nos cuncti te oīno glorificent. Sicut em̄ cū quis celi pulcritudinē aſpicit dicit. gl̄a tibi dñe .ſic etiā cū aſpicit alicui⁹ virtutē q2 hoīs virtus multomagis q̄ celū glorificat deū. hec criſ. Vel nomē tuū. ſ. paternitatis quo dixeris pater ſanctificet .i. ꝓficiet in nobis p̄ pſeuerantiā ⁊ ſtabilitatē. ne a ſanctificatōe nois in aliquo diſcrepemus ſed patris nomen in nobis tanq̄ in filijs vita ⁊ moribꝰ oſtendamus vt nunq̄ p̄ petm̄ a filiationis gr̄a ſeparet filiationis. ſz filij tui p̄r grām ſp̄ maneamus. vt vere ſimus filij tui. quorū tu p̄ esſe dignaris. Vel nomen tuū. i. noticia tua ſanctificet .i. ꝓficiet in nobis p̄r veram fidē. vt tu dñs qui in te ſcūs es ſanctus habearis ab hoīb⁹. ⁊ ita oīb⁹ innoteſcaris vt nō exiſtiment aliq̄d ſanctius q̄ magis timeant offendere. ⁊ q̄ diligentius ſtudeāt honorare Deinde ſequit ſecunda petitio. Adueniat regnū tuū. ſ. eccleſie. i. manifeſtet hominib⁹. vt tu qui nūc regnas ſemp̄q̄ regnaſti in terris. ab hoīb⁹ ignorātibꝰ regnare incipiaris ⁊ cognoſcaris. quib⁹ regnum dei q̄uis nunq̄ diſcedat de terris. tm̄ abſens eſt. ſicut lux p̄ſs abest cecis ⁊ oculos claudentib⁹ Vel adueniat regnum tuum. ſ. gratie quo quotidie regnas in fidelib⁹ q̄ fit cum diabolo impio p̄tinctōem vitioꝝ de cordib⁹ noſtris pulſo. tu in nobis p̄ virtutū flagrantiā incipias dominari. vt nō regnet diabolus aut mōs vel carnalis affectus ſeuvllum petm̄ in nobis ſed tu ſolus ſine illis. Vel adueniat regnum tuum. ſ. glorie q̄ p̄ſtituto tpe oīb⁹ eſt p̄fectis ac dei filijs genera

liter repromissum. Ubi desideriū nām ad futurū regnū excitam? vt nobis ꝙ ad nos veniat. ꝙ in eo regnare mereamur. Hā velimus nolimus vtiq; aduenier. ꝙ vtinā ꝓpatos inueniat. Usq; Crisſ. Hoc quoq; gratissimi oīno serui est. neq; imperare pſentib⁹. neq; magnū aliq̄d ea q̄ videnſ putare. ſz ad patrē semp vrgeri semp̄q; in futura gestire. Quod certe ō optima oritur ꝓscia. ꝙ mente terremis oībus exuta. Qui em̄ isto amore succēdit. ꝙ hoc habz desideriū. neq; huius opibus ꝙ vemgnis inflari poterit. neq; aduersis ꝙ tristib⁹ būiliari. ſz tanq̄ in ipō celo habitās ꝙ ꝓuersans. abstractq; erutus ē in eq̄litate. Et iere. Oz magne fiducie ꝙ sincere ꝓscīētie est. hoc dñi regnū vt aduemat cō fidēter optare. Et idcirco q; vt regnū dei veniat semper oramus. tales nō in fide dñi ꝙ mādatis ei⁹ exhibere debem⁹. vt futuro regno digni eē possimus. Hec crisſ. Et sic regnū dei ē triplex. ſ. in eccl'ia ꝙ in aia atq; ī vita eterna. nec possumus ad deū venire p gl'iaz. nisi ipse ꝑmo veniat ad nos p gr̄am. Post hec sequitur petitio tercia. fiat volūtas tua sicut in celo ꝙ ī terra. i. sicut angelis ꝙ electis q̄ sunt in celo. pfecta est volūtas tua. vt volūtati tue ꝓformati pceptis tuis obediant. ꝙ tibi oīno adhereāt. ꝙ inculpate seruāt teq; prefruanſ. ita fiat in hoīb⁹ q̄ de terra sūt ꝙ ī terra cōuersanſ. Vel fiat volūtas tua sicut in celo ꝙ ī terra. i. sicut in iustis ita in pctōrib⁹. vt ad te. ſ. vnū deū ꝙ vnū cōuertanſ. ꝙ vniuersi nō suā sed tuā faciāt volūtatez. ac te credant oīa q̄ vident vel aspera vl' pspera p nostris vtilitatib⁹ dispensare. Tantū em̄ spualiter interesse videt inter iustos ꝙ pctōres. quantū corpaliter iter celū ꝙ terrā. ꝙ hoc accidit ex diuersitate affectuū. nam affectus iusti ē circa celestia. pctōr aūt affectus versaſ circa terrena. Vel fiat volūtas tua sicut in celo ꝙ in terra. i. sicut in spū ꝙ in carne. vt caro nō ꝓcupiscat aduersus spiritū. ſz quemadmodū bonus spūs nō resistit tibi. ita ꝙ corpus nō resistat spūi. ꝙ p consequens nec tibi. ꝙ vtroq; oīa q̄ odis. odiam⁹. ꝙ q̄ diligis diligamus. ꝙ q̄ pcipis impleamus. De volūtate dei sic dicit ciprianus sup oronē dñicaz. Volūtas dei est. quā xps fecit ꝙ docuit. būlitas in cōuersatōe. stabilitas in fide modestia ī verbis. in factis iusticia. in opib⁹ miscōia. in moribus disciplina iniuriā facere nō nosse. ꝙ factā posse tolerare. cū frib⁹ pacē tenere. dūm toto corde diligere. amare in illo q̄ pē ē timere q̄ ds ē. xpo nil preponere. q; nec nobis quicq̄ ppo sunt. caritati eius insepabiliter adherere. cruci ei⁹ fortiter ac fidēter assistere. qñ de eius nōie ꝙ honore certamē est exhibere in sermone ꝓstantiā qua ꝓfitemur. in questione fiduciā qua ꝓgredimur. in morte patientiā qua coronamur. Hoc est coherede xpi velle eē hoc ꝑceptuz xpi facere. hoc est voluntatē patris implere. Hec ciprīa. Deinde sequit quarta petitio. panē nostrum quotidianū da nobis hodie. i. victū quotidianum corpi necessariū nomine panis designatū. Et in hoc intelligunt pueri omnia vite necessaria. Usq; aug⁹ Sic ergo hic sufficientiā petimus apte que excellit. i. nomine panis totā significantes. Panem ergo dicit nō carnes. nō pisces. i. nō aliq̄d superfluū. sed tātū q̄ ē nature necessariū. q̄ bene figniſicat p panē. q; secm ecclesiasticū. initiū vite hominis aqua ꝙ panis. Et adhuc dicit nostrū. ut nemo sibi ꝓpria appropriet. q; sc̄z crisſ. oīa q̄ nobis dat deus. siue orāt⁹ siue militātib⁹. nō solū nobis dat. ſz etiā alīs p nos. ut de eo q̄ō accepimus a deo. ꝑ impetrātib⁹ faciam⁹. Qui ḡ ō laborib⁹ suis īdigētib⁹ nō pstat. nō tm̄ panē suū. ſz etiā alienū māducat. Et q̄ ō iusticia panē acq̄situ māducat. suū panē māducat. qui āt cū pctō. alienū. Hā illi de⁹ dat panem. qui cū iustitia pparat. diabolus āt ei qui pparat cum peccato. sm Grego. nostrū būc panem dicimus ꝙ tū ut detur oramus dei eī est ex munere. q; ab illo datur. ꝙ noster sit ex pceptione cuz accipiſ. Dicit aūt quotidianū nō annuū. vel ad plures annos ꝓpositum. ꝙ in horreis reseruatū. quē mathe⁹ dicit supersubstantialem. i. supadditum substātie ad sustētatōz Et sm cyrillū. ex eo etiā q̄ quotidianū alimentū insit querere videtur q̄ nihil cōcedat eos habere. ſz magis honestam colere paupratē. Non em̄ est habentiū panem petere. sed oppressoꝝ penuria. Et subiūgit. da nobis hodie. quia nec minimuz habere possumus nisi det ille qui dat escaz omni carni. vnde homo devotus tali mēte dz sumere cibū. ac si sibi de manu dñi pseuti alr mistreē. Et addit hodie. i. ī pseuti. vl' hodie. i. illū q̄ nobis hodie tātūmodo sufficit ut ō crastīo nō cogitemus. q; nescimus si ī crastinū ꝓueniamus. O sapientia vra ꝙ diuina ꝓuidētia. q̄ docuit ꝙ panē solū p tere ꝙ hodie noiare. hoc ei dicto ꝙ auiditas ꝙ auaritia tollitur. ꝙ būane vite incertū īfinuaſ. vel panē nām quotidianū da nobis hodie. i. panē spīralē. ſ. pcepta diuina q̄ quotidie oz meditari ꝙ operari. Hā ō ipis dñs ōt opamini cibum qui nō perit. Quotidianus dicit ſie panis. q̄diu durat hec vita ꝓpalis. Dictum est āt. da nobis hodie. qō intelligitur p toto tpe huius vite humane. in futura em̄ eis qui hic meruerunt nō auferet quia cibo spiritali in eternum saturabunſ. vel panē nām quotidianū da nobis hodie i. panem sacramentalem. ꝙ vinū qui de celo descendit. qui est sup substātialis. i. sup omnes substātias. ꝙ vniuersaz supat creaturam. qui panis noster est in altari ꝙ quotidie offertur p salute fideliū. qui reficit animā. naturaz corpis transcendentē. quo quotidie ad roborādū nos indigemus. q; quotidie labimur. ꝙ ad lapsum ꝓni sumus. Qui etiā vocaſ quotidianus q; quotidie ipm sumim⁹ p ministros ecclesie. q̄ hoc sacmentū pcipiūt p set p tota ꝓmunitate. Usq; crisſ. Nō immerito ip orare debemus. ut hūc panē celestē quotidie mereamur accipe. ne aliquo iteruenīēte pctō a corpe dñi separemur Potest etiā adhuc ō alio triplici pane exponi. ſ. doctrinali seu intelligētie. luctuali seu mestitie. ꝙ celesti seu gl'ie. De primo dicit cibauit illū pane vite ꝙ ītellect⁹. de secūdo cibabis nos pane lacrimaꝝ. de tercio q̄ māducat panez in regno dei. Et bñ illa beata fruitio ōr panis. q; sic̄ panis corpalis satiat appetitū edētis. sic fruitio illa saciat desiderium contemplantis. ſz illud Saciabor cū apparuerit gloria tua. Post hec sequit petitio quinta Et dimitte nobis debita nostra. i. peccata que nos debitores pene constituūt. ꝙ quib⁹ obligamur ad penā aut satisfactoriā aut purgatoriā aut eternam. Debita inq̄ ꝙ peccata quecūq; contra te cōmittimus vel cōtra ꝓximos vel cōtra nosmetipsos. Uel cōtra te patrem ꝙ cōtra te filiū vel cōtra spiritū sanctū

Item corde vel ore vel ope Ubi cipr̃ianus. Et ne q̃s sibi q̃ñ innocẽs placeat. ꝛ se extollẽdo plus ꝓdeat instruit se precare cotidie dñm ꝑ ꝑcẽs quotidie iubẽs orare. Sicut ꝛ nos dimittimus debitoribꝫ nr̃is Ecce regula nobis ꝓposita. ꝙ si volumus nobis dimitti ꝑcẽm nr̃m. debem⁹ dimittere ꝓximo ꝑcẽm in nos ꝓmissuꝫ vt fm̃ grego. bonũ q̃d a deo ꝙpũcti petimus loc̃ipiñ primo ꝓximo ꝙuersi faciamus Ubi cipr̃ia. Qui ḡ pro ꝑcẽs orare nos docuit. paternã mĩam ꝓmisit. iꝫ plane addidit legẽ certa ꝙditõe nos ꝙstringẽs. vt sic nobis dimitti debitũ postulemus fm̃ ꝙ ꝛ nosipsi debitoribꝫ nr̃is dimittimus Ubi ꝛ crisо. Nõ aũt dixit vt prius nobis deus dimittat ꝛ postea nos debitoribꝫ nr̃is Scit eñ deus loies esse mendaces. q̃m ꝛ si acceperint remissiõem ꝑcti sui ipi suis debitoribꝫ nõ dimittunt. ideo sic dt vt prius dimittamus ꝛ postea petamus dimissiõez Et itez Hec igit̃ aĩaduertentes grates agẽde sunt debitoribꝫ nr̃is. fiunt eñ nobis si sapimus cã indulgẽtie maxime. ꝛ pauca exhibẽtes plurima reperiemus Haz ꝛ nos mlta debemus ꝛ magna debita dño quoꝝ si minimã ptẽ a nobis vellet exigere. iã pissem⁹ Hec crisо Sed q̃d de illo qui nõ satisfacere vult cũ ꝑt nec venĩã postulare cũ nõ ꝑt. sane distinguendũ est Is eñ q̃ viã ꝓfectõis arripuit. dz etiã nõ petenti veniaz oĩmodis indulgere. nõ solũ rancorẽ aĩmi dimittẽdo sed sine satisfactõe iniuriaꝝ. sine restitutione rez. sine interuentu p̃cũ oĩa dimittere ꝛ ex puro corde diligere ꝛ ad hoc tenent̃ ꝓfecti. q⁹ sic ꝙfiliũ est Qui vo nondũ ꝓfectõis votũ assumpsit. tenet̃ quidẽ rancorem aĩmi dimittere vt nec malũ inimici velit augeri. nec bonuz minui. iꝫ q̃d in eũ deliquit aliq̃liter satisfieri. ꝛ ad hoc tenent̃ oẽs q⁹ sic p̃ceptũ est Remissio ḡ offense est de necĩtate. q⁹ homo tenet̃ etiã in caritate ꝛ oẽs diligere sed remissio iniurie nõ est necĩtatis. iꝫ superogatõis Sicut eñ pecuniã ablatã nõ tenet̃ quis auferenti dimittere. sed potest eaz reperere. sic ꝙ iniuria sibi illata ꝑt recõpensatõez ꝑ emendã petere fm̃ ordinẽ iusticie Nam fm̃ augu. nõ loquit̃ de debito pecunie siue iustitie exigẽde. iꝫ rancoris ꝛ inimicicie non reinferende Quid vo sunt culpe in q̃bꝫ culpa est vindictã relarare. ꝛ si ꝑcẽm in nos teneamur dimittere. ꝑcẽm tamen in deũ ꝛ ꝑcẽm in ꝓximũ debemus punire. Eñ biero. Si peccauerit in nos frater noster ꝛ in q̃libet cã nos leserit. dimittendi habemus ptãtem imo necĩtatem. Si naut̃ in deũ quis peccauerit. nõ est nostri arbitrij Nos ecõtrario in dei iniuria benigni sumus. in nr̃is ꝓtumelijs exercemus odia. Hec biero. Qui ergo laborat odio vel inuidia. grauat̃ magis hac orõne q̃z iuuet̃ ea. Tale eñ est. ac si dicat. noli mihi dimittere peccata mea. q⁹ nec ego volo alꝫs dimittere sua Ecce quantũ detestat̃ dñs fraternum odium. cũ ita ꝙditionaliter. ꝛ nõ aliter dimittat ꝑcẽm. si. s. fratri dimiserimus Nam vt aut anselmus. indulgentiã non habebis nisi dederis. Eñ dt seneca Alteri semp ignosce tibi ipsi nunq̃.

Deinde sequit̃ sexta petitio. Et ne nos inducas in temptationem. s. carnis vt non nos absorbeat ꝓvoluptatẽ. vel mũdi vt non nos ꝙburat ꝑ cupiditatem vel diaboli vt non nos ꝑdat ꝑ impatiẽtiã Est aũt temptatio duplex. vna. s. ꝓbationis. ꝛ hac deus sanctos bene temptat. non vt ipse ꝑ hoc de eis

Capitulum xxxvij.

noticiã capiat. cui ante oẽs temptatões quisq̃ notissimus est. sed vt ipsi seipsos ꝓbent ꝛ sibi ꝓfis innotescant q̃ se nesciebãt. Alia est temptatio deceptõis. ꝛ hac dr̃ neminẽ temptat. sed fit a carne q̃ suggerit mollia. ꝛ a mundo q̃ offert vana. ꝛ ab hoste qui ingerit amara. sed dr̃ bene ꝓmittit in hãc induci ex cã. vñ est sensus. ne nos inducas. i. ne ꝓmittas nos induci in temptatõem ꝛ temptare supra id q̃d possum⁹ ferre sed facẽ temptatõe etiã exitũ vt possimus sustinere. ne irretiti teneamur ꝛ supemur eius fortitudie. q. d. Et si nos ꝓmittas duci ꝑ sensum vt excitemur. nõ tñ ꝓmittas induci ꝑ ꝙsensum vt succũbamus. Causalit quidẽ ꝛ efficiendo dr̃ ꝑ seipm nõ inducit. sed ꝓmissive. ꝛ deserendo potẽt induci eũ quẽ suo auxilio deserit sicut cor ꝓharaonis indurauit. i. indurari ꝓmisit. ꝛ sicut dr̃ ꝙ nõ est malũ in ciuitate q̃d dñs nõ facit. i. q̃d fieri nõ ꝓmittat. Ubi cypria. Qua in pte oñdit ꝙtra nos nihil aduersariũ posse nisi dr̃ aĩ ꝓmiserit. vt ois timor noster ꝛ deuotio ꝙuertat̃ in deũ. Aliud est in temptatõem duci. ꝛ aliud induci. In temptatõem eñ ducit̃ qui a temptatõe pulsat̃ sed nõ deijcit̃ In temptatõem inducit̃ qui temptationi succũbit ꝛ ab ea supat̃. Induci eñ est intus duci ꝛ succũbere. Oñdit ḡ nõ id a nobis orandũ esse vt nõ temptemur. q⁹ temptari nõ est malũ. sed magis vtile. ꝛ ad ꝛrutis exercitiũ q̃ñ viriliter resistit̃. nã sine temptatõe nemo ꝑt ꝙbatus esse siue ipsi siue alq̃. sed ne deserti eius adiutorio ꝑ blãda vel aspa in temptatõez ꝑ ꝙsensum inducamur ne alicui temptationi vel ꝙsentiam⁹ decepti vel cedam⁹ afflicti. ꝛ sic ab ea deuincamur a deo deserti. Sed qui blandis nõ decipit̃ etiã asperis nõ deijcit̃. q⁹ vt dr̃ augst. nemo frangit̃ rez aduersaꝝ molestia qui ꝓsperaꝝ delectatõe nõ capitur. Et itez. Primo itaq̃ vitande sunt delectatiões. postea dolores. Quõ eñ superare ꝑt mundũ seuientẽ qui nõ ꝑt blandientẽ. Sic ergo dñs voluit nos ad se in temptationibꝫ recurrere ꝛ non de nobis ꝑsumere. Eñ aug⁹. Voluit ḡ deus a se posci ne inferamur in temptatõem q̃d poterat nobis etiã non orantibꝫ dare. q⁹ voluit nos admoneri a quo hec bñficia accipiamus. In quo vt dr̃ cypr̃ianus admonemur infirmitatis ꝛ imbecillitatis nr̃e. ne quis se insolenter extollat. vt dũ precedit humilis ꝛ submissa ꝓfessio ꝛ dat totũ deo. quicquid suppliciter petit ipsius pierate prestet̃

Post hoc sequit̃ petitio septima ꝛ vltima. Sed libera nos a malo. s. oĩ vel innato. q̃d ꝓtabimus. s. originali. vel adiecto q̃d ꝓmittimus. s. actuali. vel inflicto q̃d sustinemus. s. penali. i. pena ꝙsequti. Uel a malo oĩ. s. visibili ꝛ invisibili. i. culpe ꝛ pene. Uel a malo oĩ. s. ꝑterito p̃nti ꝛ futuro Et notandũ ꝙ hec petitio nõ intelligit̃ de malo culpe iam perpetrate q⁹ tunc coincideret cũ quinta petitõe. sed culpe instantis perpetrari possibilis. a quo malo liberari nos petimus. ne videliz peccemus. Item nõ intelligit̃ de malo pene future. q⁹ tunc coincideret hec petitio cũ secũda. sed pene p̃ntis inquantũ est nobis causa ꝛ occasio ruine. Potest etiã accipi de malo pene future. ita ꝙ petamus sic nos liberari a malo p̃nti. vt non incurramus pene future. Et ab oĩbus predcõ petimus liberari orantes ꝛ loquẽtes in ꝑsona eccl̃ie. Sed qui vult a malis liberari studeat malis ꝓximi cõpati. q⁹ q̃ vult

impetrare miserōiaz a deo. necesse vt exhibeat eā ꝓxi mo. Deinde sequit ꝯclusio totius oōis ꝑmisse cū dr Amen.i.fiāt oia ꝑdicta. Quo vbo desideriū oran tis exprimit.qz est vbū optatiuū respectu bonoꝝ ꝑce dentiū ꝛ optatio implerōis oīm pretoꝝ. Hoc verbū amen auditū a tobāne qz angelicū est sicut ꝛ alleluia. nulla lingua ꝑsumsit transferre. Hoc vbū ē hebreū ꝛ nec grecus interpres ausus ē interp̄tari. nec latinus ꝓpter reuerētiā saluatoris. q̄ ad cōfirmandā veritatem sepe eo ē vsus. Sic mansit ꝛ nō ē interp̄tatum. vt ho norē haberet velamēto secreti. nō vt esset negatū. iz ne vilesceret nudatuz. Nomiī aūt q̄ñq; noīaliter. vt in apocalipsi. vbi dr. Hec dicit amē. i. veritas. q̄ñq; vbaliter. vt vbicūq; in psal. dr. fiat fiat. idē ē q̄ amē amen. ꝛ sic ponit in fine oīonū vt hic. q̄ñq; aūt aduer bialiter. vt in euāgelio vbicūq; dicit amē dico vobis id ē vere ꝛ fideliter. Habet aūt hec dictio amen posita in fine triplicē efficaciā ꝛ veritē. Nam ꝯcludit oōez. qz sm hiero. ē oīomo signaculū. vt sicut ꝑ sigillū clau dit scriptura. sic ꝑ amen claudit oratio. Recolligit etiā intentionē. nam q̄n dr amen intentio summarium fertur sup oīa ꝑcedentia. ꝛ si aliq̄d ex fragilitate hūa na ꝓdistractionē mentis in oōne absq; actuali intē tōe ꝓtransitū fuerit. ad id intentio redit. dicēdo amē Imœrrat mbilominus exauditionē. est em̄ amen ex auditōis nota ꝛ signū. Ēm rabanus. Per hoc q̄ dñs dixerat amen. signat indubitanter illis a dño cōferri oia. que rite postulāt. qui ꝯditionis addite seruare pactū nō negligūt. q̄ quidē ꝯditio est dimittere debi toribus nostris de qua dictū. hec rabanus. O dñe pa tū est q̄ dixerim amen vel fiat oprando. nisi tu dicas amen impādo. i. fiat. O magnificū ꝛ efficacissimum verbū fiat hoc em̄ verbo tu pater fumme in principio id ē i vbo tuo coeterno oīa creasti. dixisti ꝛ facta sūt. hoc etiā verbo nos ꝑditos repasti. dicēte illa sanctissi ma repartice nīa ad angelū fiat mihi sm vbū tuū. O salutiferum verbū fiat. o amen. o fiat. o verbū oīpo tentie. verbū mite efficacie. Exa mi dñe ihesu bone ver bū patris. comple tu oōem meā. ꝑfice tu verba mea per te dictata. ꝛ in os meū ꝯmendata. ꝑfice ea. ꝛ dic amen. dic mihi sicut dixisti illi mulieri syropheniisse. fiat tibi sicut vis. O dulcis amor ihesu. o dulcis veri tas. o dulce amē. o dulce verbuz fiat fiat mihi sm ver bum tuum. fiat amen. Et sciendum q̄ lucas obmittit duas petitōes orationis dñice. s. terciam ꝛ septimā. q̄ tercia ꝯtinet in duabꝫ ꝑcedētibꝫ. ꝛ septima i sexta. In sctificatōe ei aīe q̄ petit in ꝑma. ꝛ in resurrectiōe car nis q̄ petit i secūda. iplet diuia volūtas q̄ petit in tercia Vel si gloriam dei principaliter q̄ram?. ꝛ principiōez regni ei?. q̄ ꝯtinent in duabꝫ ꝑmis petitōibꝫ. bñ vo lūtatē eius facim?. ꝛ eius volūtas implet in nobis q̄ ꝯtinet in tercia. qz ad hoc ꝑcipue volūtas dei ten dit vt eius sctitatē cognoscam?. ꝛ cū ipo regnemus. Similiter septima ꝯtinet in sexta. vt sciat vnusquis q; se liberari a malo cū nō inducit in tēptationē. Si ei in tēpatōem nō inducimur ei succūbendo. iz ma gis ꝓualem? resistēdo. bñ liberamur a malo. Et sic q̄ matheus dicit explicite lucas ꝯplectit implicite. Ut aūr dicit aug?. nō negligēter ꝑtereundū ē. q̄ ex oīb bis sctis. q̄bus nos dñs orare ꝑcepit eā potissimuz ꝑmendādū esse indicauit. q̄ ꝑtinet ad remissiōz peccā toꝝ. in q̄ nos misericordes eē voluit. qđ vnū est ꝑ iū misertas euadēdi. In nulla ei sentētia sic oramus. ut q̄ pacisc amur cū eo. Dicimus ei. dimitte nobis sicut ꝛ nos dimittimus. In q̄ pactōe si mētimur. tot? ora tōis nullus ē fruct?. Hec aug. Ēm post orōez subiūgit. Et cū stabitis ad orādū dimitte si q̄d habetis adversꝰ aliquē. ut ꝛ pr̄ noster q̄ celis ē dimittat vobis pcā ve stra. Unde ait criso. Ideo celoꝝ ꝛ patris memimit. ut ex hoc ꝑuocet auditorē. Nihil ei ita deo assimilat. sic iniuriam facientibꝫ ignoscere. Inc̄uenies est aūt si ta lis patris filius existēs feralis efficit. ꝛ ad celum voca tus terrenū quēdā ꝛ vite huius ꝓpriū habet sensum hec criso. Si em̄ dimiseritis nō retinēdo rancorē. nō appetendo vindictā hominibꝫ peccata eoꝝ. s. in vos cō missa. dimittet vobis pater vester celestis delicta vra Si aūt non dimiseritis hominibꝫ. nec pater vester di mittet vobis peccata vestra. Bene dicit vestra. quia hec est sola oparto hominis ꝛ possessio. s. peccatū. in malū em̄ potest ꝑ se nō in bonum Ecce lex o homo tibi a do mino posita ē. Si ei dimiseris. dimittet tibi. si nō di miseris. nō dimittet tibi. Ēm cipr̄ianus. Excusatō ei tibi nulla est in die iudicij. cū ex tua sentētia iudiceris ꝛ qđ feceris hoc ipe patieris Ubi ꝛ criso. Post imple tā oōis formulā nullius ꝓrsus mādati memimit. nisi istius certe quo ad dandū nos vrā ꝯscitauit. Ait q̄ppe Si dimiseritis hoīb⁹ pcā eoꝝ. dimittet ꝛ vobis pr̄ ce lestis pcā vra. Itaq; a nobis tota hec res sumit exordi um. futurūq; d nobis in nra est ptāte iudiciū. Nec em̄ vl irratōnabil q̄ spiā. aut i magno aliquo aut i exiguo delicto. d iudicio dei cōqri posset ipm reū dñm illi? fe cit esse sententie. Quemadmodū inquit tuipe iudica veris. ita tibi etiam iudicabo. Si em̄ dimiseris cōser uo tuo. a me quoq; eandem gratiā ꝯsequeris. Et cer te nequaq; isiud equale est. Tu em̄ remittis. cum ipe quoq; remissione indigeas. deus vo cū nullius vnq; indigeat. ignoscit. Tu cōseruo remittis. deus suo Et tu quidē mille peccatoꝝ reus. deus vo ab omni pecca to extraneus. Et tm̄ sic quoq; abundantiā ꝓprie mise rationis ostendit. Quo nō igit digni supplicio sumus cū tali ei a deo ptāte donata ipi saluris nre efficimus ꝑditores. Quēadmoduz vo in altis cautio. ut audia mur rogamus. q̄ nobis ea ipa. quoꝝ dñi sum⁹ em̄ imp̄ dimus. Nihil ē qđ sic dī similes faciat. ut malignis atq; ledentibꝫ ē placabilē Propterea ꝛ ꝑ singula q̄ q; vba nos ꝯmonēs fieri oōes deq; dicēdo. pr̄ noster q̄. p̄ali vbiq; nūero nos vti docēs. ut ꝓmissis p cūc ta placati. ne vestigiū qđē i nobis iracūdie relinq̄m? Qđ si vm? dici saltē vellemus nostra pcā dimittere tūc optime discer emus. quantoꝝ rei essemus maloꝝ Quis igit vestrū i oōe ñ hz defidiā. Quis ñ supbie ē flatus tumore. Quis nō i amis glorie aurula ventila tus. Quis nō de frare detraxit. Quis nō ꝯpiscen tiam admisit malignaz. vel impudicis oculis aspexit Quis non inimici cum passione animi recordatus est Quis nō emuli sui aut cruciatus est ꝑspexit aut dele tatus aduersis. Verūtamen tot actualiū peccatoꝝ cō pendiosaz nobis ac facilem deus viā liberationis de dit. totiusq; laboris alienā Quis em̄ labor est fratri in dulgere merenti. Labor quidem in remittēdo nullus

in retinẽdo vo inimicitias maximus Si q̃dez iracũ dia liberari magnã menti reddit q̃etem. ⁊ valde hoc ẽ facile volẽti. Sufficit velle tm̃modo ⁊ oĩa ꝓtinuo pc̃ cata deleta sunt Hec crisᵉ. Igit̃ vt ait aug. amplectenda ẽ hoĩ tã lẽgna ꝓdicto vt dimittẽdo delicta aliena diluat sua. Hã fm eũdem multa sunt elemosinaꝝ genera q̃s cũ facimus. adiuuam̃ vt dimittãt nobis pc̃ cata sed ea nihil maius est q̃ cũ ex corde dimittimus q̃d in nobis quisq̃ peccauit Pe simus pigri ad dimittendũ alt̃s. qui em̃. vt ait crisᵒ. remisit ꝓximo. se prius q̃ illũ de reatib̃ liberauit Ain̄ ⁊ greg. Si cogitauerimus. q̃m non ei q̃ ꝓtristauit nos ſz nobis̃pis largimur. cito dimitteremus venenũ ire. Ad dimittendũ aũt alt̃s necẽ est frenare iram. q̃ freq̃ter nos stimulat ad vindictã Ain̄ augu. Fratres mei exercete vos quantũ potestis ad exhibendã mansuetudinẽ. etiã erga inimicos vr̃os Frenate irã q̃ vos stimulat ad vindictã Si vindicare te vis de inimico tuo. ad ipaz irã te ꝓuerte. q̃ ipa ẽ inimica tua que occidit aĩam tuam Oraturus es deũ. ventura est hora vt dicas pater noster qui es in celis. venturus es ad illũ vltum. dimitte nobis debita nostra Quid sequit̃ Sicut ⁊ nos dimittimus debitoribꝫ nostris Ibi illa inimica stat cõtra te. Cepit viam oĩmis tue Nunq̃ erigit. ⁊ non est qua transeas. nõ seuias ꝓtra inimicũ tuũ. in istã seuias Melior est qui vincit iram q̃ qui capit ciuitatẽ Non pores illã interimere. potes istã reprimere. Si fortis es. irã vince ciuitati ꝓce Hec aug. Oratio

OPater nr̃ excelsus in creatõe. suauis in amore diues in hereditate. Qui es in celis speculũ eternitatis. corona iocũditatis. thezaurus felicitatis Sanctificet̃ nomen tuũ. vt nobis sit mel in ore cithara in aure. devotõ in corde Aduemat regnũ tuũ iocũdũ sine ꝓmissõe. trãquillũ sine ꝓturbatõe. securũ sine amissiõe. Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra. vt oĩa q̃ odis odiamus. q̃ diligis diligamus. q̃ tibi placẽt ipleamus Panẽ nr̃m quotidianũ da nobis hodie. s. doctrinalẽ. ꝓmitẽtialez. virtualẽ Et dimitte nobis debita nr̃a. q̃cunq̃ ꝓtrate ꝓmisimus. aut cõtra ꝓximos vel ꝓtra nosmetip̃os Sicut ⁊ nos dimittimus debitoribꝫ nr̃is q̃ nos offenderũt vbis. vel in ꝓlomis aut in rebꝫ Et ne nos inducas in temptatõez mũdi. carnis. demonis. Sz libera nos a malo. p̃siti. p̃terito. ⁊ futuro Amen.

De nõ thezaurizando in terra sed in celo. Capitulum XXXVIII.

OEinde docens perfectum ꝓtemptuz terrenoꝝ ꝓpter deũ. ponit ꝓhibitõem de collocãdo thezauꝝ in ꝓculo. ne. s. thezaurizemus in terra. vbi erugo. i. eris rubigo ꝓsumit. ⁊ in hoc tangit̃ corruptio diuitiaꝝ artificialiũ vt auri ⁊ argenti ac ceteroꝝ metallorꝝ. ⁊ tinea. i. vimis demolit̃ ⁊ in hoc tãgit̃ corruptio diuitiaꝝ naturaliũ vt bladi vini vestimẽtoꝝ ⁊ ꝓsimiliũ. vbi fures effodiũt ⁊ furant̃ hoc dr̃ ꝓpter lapides p̃ciosos. q̃ licet non possint rubiginari nec a vimib̃ corrodi tñ p̃nt a latronib̃ tolli Sz ve nobis qr̃ totũ ꝓtrariũ facimus Unde crisᵒ. Quid dicam de illo mandato. quo iubemur nõ thezaurizare sup̃ terras Nõ forte quidez faciunt pauci. Ceteri vo q̃si econtrario audierũt ꝓce

Capitulum.xxxviij.

ceptũ. ⁊ quasi dictũ sit ad eos. thezauriſate oĩmodis sup̃ terras. ita relinq̃tes celũ adhęrent terre. ⁊ insaniunt erga pecuniã ꝓgregandã. hec crisᵉ. Deinde subdit admonitõem de thezauro reponendo in tuto. vt. s. thezauriſemus in celo. vbi nec erugo demolit̃. qr̃ ibi nulla vetustas. nec tinea. qr̃ ibi nulla passibilitas. ⁊ vbi fures nõ effodiũt nec furant̃. qr̃ ibi nulla violẽtia vel fraus Excellentiſſim? modus thezauriſandi ẽ. q̃ñ bona tpalia ⁊ trãsitoria in pios vsus ꝓsumunt̃ ⁊ sic in bona spũalia ⁊ eterna. ⁊ p̃ p̃ñs incorruptibilia ꝓmutant̃. Non g̃ thezauriſemus in terra emolimenta terrenoꝝ vbi recondita deficiunt ⁊ pdunt̃. ⁊ vnde sum? exituri. sz in celo p̃mia meritoꝝ vbi recondita p̃ficiũt ⁊ seruant̃. ⁊ vbi sp̃ sumus mansuri. Ain̄ hiero. Stulticia est illic thezauꝝ reponere vñ exiturus es. ⁊ illic ñ ꝓmittere vbi sp̃ victurus es. Illic ergo sb̃am tuã collocavbi patriã habes. Ain̄ ⁊ greg. Justi hic edificare ⁊ thezauriſare negligũt vbi pegrinos ⁊ hospites se eẽ cognoſcunt. nã qr̃ in ꝓpr̃is gaudere desiderant. in alieno felices esse recuſant. Ain̄ crisᵒ. Qui em̃ collocat thezauros in terra non hz qd̃ speret in celo. vt quid g̃ aspiciet in celũ vbi nihil repoſitũ hz. hec crisᵉ. Quia nemo nullusq̃ illuc ꝓuenire desiderat vbi suas diuitias reconditas esse cognoſcit. beatus est qui diuitias suas in celo repoſuit vt sp̃ ibi mẽtẽ habeat. sp̃q illic oĩbus viribꝫ ⁊ desiderio tendat. qr̃ vt subdit Ubi est thezaurus tuus. i. res a te amata ⁊ desiderata. ibi est ⁊ cor tuum ⁊ affectus tuus. necẽ est em̃ vt quo p̃cessit dilectõmis thezaurus. illuc ⁊ cogitatõis sequat̃ affectus. Hã fm aug. amor est aĩe pondus portans eã quocũq̃ ipẽ ferat̃. ⁊ aĩa verius est vbi amat q̃ vbi animat. Ain̄ fulgẽtius. Ut g̃ in celis thezauriſemus celeſtia diligamus Elis noſſe vbi thezauriſas. attende q̃d amas. vis noſſe qd̃ amas. attẽde qd̃ cogitas Ita fiat vt thezauꝝ tuũ ex tuo amore cognoſcas. ⁊ amorẽ tuũ iudicio tue cogitationis intelligas. Et ideo vt dr̃ greg. in tot p̃tes cor diuidit quot sunt ea q̃ diligunt̃. Ain̄ ⁊ crisᵉ. Ne thezauriſaueris thezauros in terra. tinee em̃ ⁊ vermib̃ ⁊ furib̃ ea ꝓgregas. Si aũt ⁊ hec effugeris nocumẽta ⁊ nihil hoꝝ erit. in seruitutẽ esse redactũ cor tuũ ⁊ affectũ esse inferioribꝫ oĩno nõ effugies In seruitutẽ redactũ esse intellectũ. egritudine hac multo difficiliꝰ ẽ q̃ dubitare carerẽ. nõ pua sustinebis iacturã inferioribꝫ affixus. ⁊ fluus p̃ libero factus. ⁊ a celeſtib̃ bonis cadens ⁊ mil excelsoꝝ cogitare potens. ꝓpter hoc ⁊ gentiles nõ credũt his q̃ a nobis dicunt̃. de actib̃ em̃ non de sermonib̃ nostris futuroꝝ volunt hẽ documentũ. nunc vero cũ videant edificari a nobis splẽdidias domos. agros emi. balnea atq̃ oroꝝ amenitates parari nolũt credere q̃ ad alterius nos vsibus ꝓfectõez paremus. Si em̃ inq̃unt vt̃ esset istud vendentes p̃sus cuncta q̃ possident illic ꝓfecto p̃mitterẽt. Hec igit̃ si derantes vincula tanti abrũpamus erroris. Qui em̃ pecunie seruit ⁊ p̃sitib̃ ꝓdib̃ stringit̃ ⁊ futuris pat̃ Qui vo istius cupiditatis imunis est. vtraq̃ libertate potiet̃ Quã vt ꝓseqũmur grauiſſimũ auaricie torrentes iugũ ad celi faſtigia subleuemur. hec crisᵉ. Ain̄ ⁊ anſel. Nilesçat tibi mõs. oĩs amor carnalis sordeat Nescias te eẽ in hoc mundo. q̃m ad illos qui in celo sunt ⁊ deo viuũt tuum transtuliſti ꝓpositũ. vbi est thez

saurus tuus. ibi ē ⁊ cor tuū. noli cū argēteis simula
cris vili marsupio tuo. tuū inducere aīm. q̄ nūq̄ cū
nūmor pondere poterit transuolare ad celū. hoc autē
fm hiero. nō tātū intelligendū ē de thesauro pecunie.
sz vniuersaliter de cūctis voluptatibz ac passiōibz ⁊c̄
Gulosi ōs venter est. luxuriosi thesaurus epule sunt.
lasciui ludicra. amatoris libido. auari pecūia. ⁊ sic in
telligendū ē in alīs. huic eñi seruit vicio vnusquisq̄
quo vincit ⁊ ibi hz cor vbi thesau⁹ ⁊ ad hanc puersio
nē cordis ad amorē passionū ⁊ rerū hmōi seq̄t auer
sio a deo. Si g̃ in celo ē. mūdū ē. quia mūda sunt cele
stia. Si aūt in terra volutatur. i. si q̄d agat vt terrena
p̄sequat. quō mūdū ē. Vñ aug⁹. Sordescit aliq̄d cū
inferiori nature miscet. q̄uis in suo genere nō sordi
det. q⁹ etiā de puro argēto sordidat aurū si misceat.
ita ⁊ aīmus nī terreno⁹ cupiditate sordescit. q̄uis
terrena in suo genera mūda sint. Itaq̄ vt aut ricbar. q̄
cūq̄ in mūdo p̄cupiscis. q̄cūq̄ in mūdo metuis. im
pende libenter p libertate cordis. q⁹ vt dicit aug⁹. to
tum mūdū hz p̄tenere. qui sibi thesaurizat in celo. Et
ne timor surrepat diffidentie hūdi vite necessaria. cō
sequēter excludit diffidentiā. q̄ nasci posset ex p̄dictōe
p̄pria dicēs. Nolite timere pusillus grex. i. p̄gregatō
hūiliū. q⁹ complacuit patri vr̄o celesti dare vobis re
gnū. nō quidē ob merita vr̄a. sz ex mera liberalitate ⁊
bonitate sua diuina. Quasi diceret. Ex quo regnū ce
lor paratū est vobis. pax habetis curare de terrenis.
Nō enī de vite necessariis dz diffidere. cui regnū vi
te p̄mittit in quo oīs sufficientia habet. Dicit autē
grex p̄pter fidei obedientiā. pusillus p̄pter voluntarie
paupertatis ⁊ humilitatis deuotionē. q̄ puenit ad cele
stis regni possessionē. Vel pusillus dicit grex electo⁹
respectu maioris numeri reprobo⁹. q⁹ pauci erāt fi
deles respectu infidelium. ⁊ pauci sunt electi respectu
reprobo⁹. Etiā ⁊ ego merear de illis paucis vl mi
nimus esse. ⁊ cū eis regnū p̄cipere. Peruenit etiā ad
regni opulētiā. p̄ consilior⁹ supererogationez. q̄bo itur ad
p̄fectionē. ⁊ ideo subiūgit. dicēs. Vēdite q̄ possideris
etiā necessaria. ⁊ date elemosinā. q̄ ad idez regnū est
via. facite vobis sacculos. i. repositoria bonor⁹ ⁊ loca
ad ponēdū mercedē elemosinar⁹ vr̄ar⁹. q̄ nō vetescūt
⁊ deficiūt. s. reponēdo elemosinā in manus paupū. q̄
vobis p hostes ⁊ fures transeūtibz p̄cuniā vr̄ā vs
q̄ ad locū tutū portent. ne eā amittatis. thesaur⁹ non
deficientē in celis ⁊ eternis. q⁹ merces elemosine in
eternū manet in celis. Hz fructus elemosine auget
merita. que sunt thesaurus indeficiēs in patria. Et si
p elimosinā habemus in celo thesaur⁹ meritor⁹. ibi cor
nēm suspiret ⁊ expectet thesaur⁹ premior⁹. Deinde
docet eos de oculo simplici habēdo. q̄d attendere de
bemus in oñi ope nr̄o. vñ ait. Lucerna corpis tui est
oc̄lus tuus. Hic est locutio methaphorica. q⁹ corp⁹
morale hic accipit p̄ p̄gerie opatōnū. sic̄ corp⁹ mate
riale ē q̄dā aggregatio mēbror⁹ diuersor⁹. ⁊ ideo sicut
oc̄lus materialis regit totū corp⁹ materiale. ⁊ dirigit
mēbra ad opādū. sic oc̄lus moralis. s. intētio regit to
tū corp⁹ morale. ⁊ dirigit varias opatōes i finē. Pōo
subdit. Si oculus tuus fuerit simplex. i. intētio tua
recta. sine plica simulatiōis ⁊ erroris totū corpus tu
um lucidū erit. i. congeries opationū tuarum erit bo

nar⁹ meritoria. etiā si nō ita hoīb⁹ videat dū tñ opatio
nes sint bone d̄ genere vel saltē idifferētes ⁊ licite. ali
ter nō caderēt sub recta intentōe Vñ seneca. Habil in
terē quo aīo facis q̄d vitiosuz ē fecisse q⁹ facta cernūt
aīus nō videt. Si aūt oculus tuus neq̄ fuerit. i. inten
tō p̄uersa. totū corpus tenebrosuz erit. i. p̄geries opatō
num obscura p̄ p̄catū ⁊ mala etiam si opationes sint
bone de genere ⁊ hominib⁹ videant recte. q⁹ opus bo
num de genere. efficit malum ex p̄uersa intentōe. Vi
de ergo ne intentio tua sit p̄uersa. quia p̄ hoc cor tū p̄
rentur omnia bona Si enī lumen q̄d in te est tenebre
sunt. i. si actio bona de genere que est quasi quoddā lu
men. efficit mala p̄pter defectum intentionis bone
ipse tenebre quante erūt. quasi diceret multo magis
quia actio mala de genere que est q̄si quedaz tenebre
si cum hoc supueniat intentio mala. est multo deterior
q̄ prima. Quando ei que p se mala sunt etiā cū ma
la intentōe fiunt. tunc duplex obtenebratio est ⁊ p̄ra
ue intentionis ⁊ p̄rave operationis Nō ergo q̄d quisq̄
sz quo animo faciat cōsiderandū. ⁊ p̄cio circa purita
tē intentōis laborādū ē. q⁹ fine ipa opus sequēs nihil
valz. Itaq̄ si bonū. bona intentōe feceris. nō hīs in
tua p̄scia aliquā p̄tē tenebrose cogitatōis. illuiatur
etiā factū tuū q̄lemcūq̄ exitū habuerit ⁊ illuiabit te. i.
splēdidū ⁊ fulgidū reddet. ⁊ hic p̄ splēdorez gr̄ie. ⁊ i
futuro splēdore glie. Et si hī alicui p̄ueniat q⁹ tu nō
recta ⁊ mūda intentōe facis. quō tu feceris tibi impu
tat. nō quō illi p̄uenerit. Itaq̄ cave ne ipa cordis in
tentō q̄ lumē est aīe. vitio⁹ caligie fuscet. ut oculus tm
plex totum corpus faciat lucidū. quatenus quicquid
feceris. facias p̄pter deum. ⁊ ad locū vnde exeunt gra
tie. redeant ut iterū fluant Et quia aliquis cupiens
assequi terrena ⁊ celestia posset dicere. q⁹ rectat⁹ sim
plex potest esse intentio. ut quis agat ⁊ p̄propter tempo
ralia. ⁊ p̄propter deū bona que agit. hoc remouet exem
plo duor⁹ contrarior⁹ dominor⁹. quia nemo potest flui
re duob⁹ dñis. s. contrariis ⁊ disparatis. ⁊ ñ subalter
natim positis. Nam ut ait beda. non valet simul trāsi
toria ⁊ eterna diligere. Et ut dicit aug. Unus oculus
nō potest videre in celo ⁊ in terra. Unde ⁊ cipr̄ianus
Qui dū amor⁹ dei. pariter ī vno habitare nō possunt
quēadmodū oculi celū ⁊ terrā nequaq̄ despiciūt. Si
cut aūt dr philosophus in li. de aīalib⁹. Aues claudūt
oculos cū palpebra inferiori. aialia vo grossa cū superiori
Per aues intelliguntur viri spūales q̄ ad inferiora ⁊ ter
rena oculos claudūt. p̄ aīalia vo grossa intelligūt vi
ri mundani. q̄ hūt oculos clausos ad celestia ⁊ aptos
ad terrena ⁊ secl'aria. fm crisō. duos dños dr q̄ contraria
iniungūt. plures aūt idē iniungentes nō sunt plures
sed vnū. nam cōcordia multos facit vnū. Illi domini
quib⁹ nō potest simul seruiri sunt vitia ⁊ virtutes. cele
stia ⁊ terrestria. deus ⁊ diabolus. caro ⁊ spūs. nam ad
contraria trahūt. ⁊ contraria iniungūt. ⁊ ido cōsequēs
est. ut vnū deserat. ⁊ alteri obtemperet. Unde quasi de
clarādo subiungit. nō potestis deo seruire ⁊ māmone.
Mammona māmone syriace dicitur diuitie latine. ⁊
mammon māmonis nomen est demonis q̄ui p̄est di
vitijs ⁊ temptat de vicio cupiditatis. nō q⁹ in eius di
tione sint diuitie. ut dare eas possit vel auferre. nisi q̄ñ
deus p̄mittit sed q⁹ bis vratur ad decipiendum ⁊ irre

endū ihēs laqueis quos in diuitijs pretendit. Et licet homo nō possit ſuire deo ⁊ diuitijs ꝑt tñ ſeruire cū diuitijs Diuitijs em̄ q̄ seruit illi⁹ q̄ seruit. qui de cupiditate diuitiaꝝ tēptat⁊ decipit Ille aūt diuitijs seruit. q̄ eas ꝓpter se ⁊ vt finez vltionū diligit. aut qui eas cupide acquirit. vel auare retinet ⁊ vt seruus custodit Ille aūt q̄ in opib⁹ ꝑis diuitias expendit. non seruit diuitijs ſz magis diuitie seruiūt ei. q⁹ eas distribuit vt dñs . ⁊ eis vtit ad opa virtutū sicut instrumentis Nam ſm ambro. sicut diuitie sunt impedimenta im ꝑbis. ita ꝑbis sunt adiumēta virtutis Ihēs crisо. Duo ḡ sunt nobis dñi ꝓpositi. ds ⁊ mām̄ona. i. diabolus qui mām̄one est auctor Ille nos ad mīam prouocat. hic ad auariciā Ille ad vitā. hic ad mortē Ille ad salutē. hic ad pdītōez Cui te duob⁹ obtpare debemus Et vtiq̄ q̄ nos ad vitā inuitat. nō ei q̄ nos trahit ad mortez. Qui em̄ terribilius est. q̄ si ꝓpter pecunias a xp̄i seruitio dicamur excidere vel desiderabilius. q̄ si despectu pecuniaꝝ tota illi possumus mēte ⁊ dilectōe ꝑiūgi Hec crisо. Et cū nullo mō possit q̄s duob⁹ dñis ſuire. multi tñ fatui conant ꝓtra banc impossibilitatez facies illis de quib⁹ in libro regū dr. q⁹ fuerūt gentes deū timētes. ⁊ nihilominus idolis seruientes Et scien dū q⁹ diligere diuitias ꝓpter se ⁊ deū ꝓpter se. ⁊ vtrūq̄ vt finē vltimū. vt in hoc seruus vtriusq̄ dicat⁊ est impossibile. licet possit vnū in ordine ad aliud appetere puta diuitias ꝓpter deū. Actio ḡ corpalis pōt referri ad finez tpalem. dūmodo postea illud tpale referatur ad deū Si aūt in actōib⁹ finis ꝓximus ponat⁊ deus. ⁊ finis vltimus tpale puerilissimū ē Quecūq̄ em̄ res ꝓpter aliꝰ aliquid q̄rit⁊ inferior est q̄ id ꝓpter q̄ d̄ quirit Ihēs bñ licet ꝓstituere duos fines. s. tpalem ⁊ eternū. ⁊ finē sub fine ponere. vt illud q̄ est eternū finis vltimus sit. q⁹ vna intētio multos actus informat Diuersi⁹ fines quo⁹ vn⁹ sit ad aliū referibilis. non sunt faciendi. Post hoc ꝯcludēdo inducit vt de victu ⁊ vestitu q̄ necc̄aria sunt nō solliciteñ. loq̄ñs ad discipulos suos quos spāliter ad mūdi ꝓtemptū inuitat. hoc em̄ specialit⁊ dicunt⁊ aplis. eorūq̄ successorib⁹. ⁊ ceteris oib⁹ qui ad summū pfectōnis culmē attingere cupiūt. nā talib⁹ nulla terrenoꝝ bonoꝝ sollicitudo est q⁹ hñtes victū ⁊ vestitū his ꝓtenti sunt Hec oīa dicūtur hic ad rollendū a pdicatorib⁹ euāgelq̄ sollicitudinē superfluā de necc̄ariis quantū ad pñtem vitā. Ihēs ne diſceret̄ q̄liter poterim⁹ viuere si oīa abiecerimus . id circo inferēdo intentū suū ex p̄missis subiūgit Ideo dico vobis ne solliciti sitis sollicitudie superflua ⁊ inordinata aie vestre. i. vite aīali . que cibo sustentat⁊ q̄d manducetis vel bibatis neq̄ corpi vestro quid induamini. Quasi diceret . Si vultis deo seruire oportet renūciare mām̄one in mimia tpalium sollicitudine . Non ait. ne laboretis . ne curetis . ne q̄ratis de cibo. aut potu aut vestimēto. ſz ne solliciti sitis vt vitiosam sollicitudinē ꝓhibeat. q̄ mentē ꝑturbat. ⁊ ab eternis retrahit seu reuocat ⁊ vt necc̄arium ꝓcedat . Ihēs beda Precipit⁊ nobis ne solliciti simus q̄d comedam⁹ ⁊ q⁹ in sudore vultus ꝑparamus nobis panē. laborexercendus est. sollicitudo p̄cauenda. Ihēs crisо. Non em̄ sollicitudinibus spiritualibus ſz laboribus corpalib⁹ acquirendus ē panis qui laborantibus pro premio diligentie deo prestante abundat ⁊ negligentib⁹ ꝑ pena deo faciente subducit Ihēs non ait. vt manducetis vel bibetis aut induamini. sed q̄d manducetis vel bibatis aut induamini. manducare nāq̄ ⁊ bibere ⁊ indui necessariū est ad sustentatōz nature. solliciture⁊ro circa sum pruisitatē vel delicatōem advitiū priner gule aut vane glie. vel etiā auaricie. Ubi ſm bedā videt⁊ argui qui spreto victu ⁊ vestitu cōi lautiora sibi vel austeriora p̄ bis cū quib⁹ vitā ducunt alimenta vel indumēta requirunt. Spūaliter ḡ in manducatōe possumus intelligere gulosos. in induitōe vane gliosos. in vtroq̄ auaros. Ihēs alibi. Erat quidā diues. in quo cupiditas q⁹ inducbat purpura ⁊ bisso in quo vanitas ⁊ epulabat quotidie splendide. in quo gulositas. Holi ergo quicūq̄ es qui mūdi gloriā spreuisti. ac deo seruire elegisti. noli inq̄ sollicitus eē vite tue de victu ⁊ vestitu. q⁹ vanū est ꝓ his esse sollicitū. Unde confirmat spem nrām dñs primo de maiori ad minus dūdens. ⁊ ꝓbat a maiori neminē esse sollicitū circa hmōi. Si em̄ maius donabile dat⁊ examore. ⁊ min⁹ dabit⁊ saltem in necc̄itate. sed ds dedit nobis maiora beneficia. s. aiam ⁊ corpus. q̄ dabit ⁊ minora. s. victū ⁊ vestitū. nō em̄ aīa ꝓpter escā creata est. nec corpus ꝓpter vestimentuz sed magis econtra est factū. iō non sit sollicitus aīus ne ꝓcipiat q̄d ꝓpter se creatū est. Ihēs crisо. Nisi ds vellet ꝓseruare q̄d est ipm̄ nō creasset. q⁹ vero ipē ꝓstituit vt aīa cibo ⁊ corpus indumento ꝓseruet⁊ iō ipē vtrūq̄ tribuit. hec crisо. Qui ḡ dedit sine sollicitudine nīa vitā. dabit sine sollicitudine nīa superflua etiā illud vn de regat⁊ vita. fatuus est ḡ qui ꝓpter minus. s. escā aut vestimentū pdit maius. s. aīam vel corpus Dein de ꝓbat singulariter de vtroq̄. s. cibo ⁊ vestimento. Et primo de cibo. de quo ꝓfirmat spem nostrā a minori ad maius ascēdens. ⁊ ex minori maius psuadens. ⁊ ponit exemplū de irrōnabilib⁹ creaturis. s. volatilib⁹ celi. i. aeris in quo volitant. q⁹ nō seruntneq̄ metunt. s. ad cibū acquirendū. neq̄ ꝓgregant in horrea. s. ad ꝓseruandū. ⁊ pē celestis pascit illa ꝓpter hoīes sine solicitudie coꝝ magna. ergo multo magis pascet hoīes qui sunt cariores sine sollicitudine eoꝝ superflua. Rō nale em̄ aīal sicut homo maioris est ponderis ⁊ precij corā deo q̄s irrōnabilia sicut sunt aues. q⁹ aīalia facta sunt ꝓpter hoīem. finis aūt est nobilior his q̄ sunt ad finē. Sicut ḡ deus pascit aues cū sollicitudie quietis sue nature. sic pascit hoīes cum sollicitudine ꝓuenienti eoꝝ nature. que est ſm regulā rōnis recte. si tñ ea que p̄cipit studeāt implere. Quia sicut natura auiū ē predicto mō viuere. sic natura hoīs est viuere ſm dictamen rationis recte. ad quod sequit⁊ ipsum debere sollicitari sollicitudie moderata ad querendū ea que nō dedit sibi natura. vt cibum ⁊ vestimentū necessarium. Unde non dicit de auib⁹. non volant ad grana ⁊ ad pascua. q⁹ non ꝓhibet laborem ⁊ ꝓuidentiā. sed sollicitudinem ⁊ auariciā. Ubi crisо. Omnia volatilia fecit deus ꝓpter hominem. hoīem autem ꝓpter seipsum Si ergo animalibus ministrat ꝓpter hoīem. quō non homini ministrat⁊ propter seipsum? Deinde ꝓbat de vestimento. ⁊ ponit duplex exemplū. Primū est de eo q̄d est intra hoīem magnitudine corpis quā dat deus sine sollicitudīe ipsius. q̄d ex hoc p̄z. q⁹ quantūcunq̄

De nõ thesaurisando in terra

aliqs solicitet de augmẽtatiõe sua. nõ pt addere ad staturã suã cubitũ vnũ. Cũ igit de stimẽtũ cõperat maius vl minus fm ãntitatẽ corpalẽ. & quãtitas dat ei fine sollicitudie sua. p̃ sequẽs de stimẽtũ quietẽs dabit ei fine sollicitudie sua superflua. Secõm exẽplũ sumit ex eo q̃ est ꝓ hoiem. s. ex terrena scentib⁹. vt lilia & herbis. q̃ sine sua sollicitudine crescũt. & fm suam quãtitatẽ a deo destiunt ꝓpter qõ dicit. nõ laborãt ad ornandũ se coloribꝫ. neq; nent. i. filant ad faciendũ. sibi destimẽtũ & tñ optime destiunt dei puidẽtia. tam pciosis coloribꝫ induta. Ipe em̃ color optimẽtũ ẽ florũ. q̃ omes excellit colores destium. & regale excedit ornamẽtũ. Qõ ꝓbat. q̃ salomon licet fuerit rex potẽtissimus. tñ nõ fuit ita bñ destitus. q̃ licet ars imitet naturã. tñ opa artis nõ assequũt pfectõem opũ nature. Ihñ hiero. Et reuera q̃ sericũ q̃ regũ purpura. q̃ pictura textricũ põt floribꝫ cõparari. Quid ita rubet vt rosa. Quid ita candet vt liliũ. Viole vo purpurã nullo modo supari murice. oc'o; magis q̃ sermonũ iudiciũ est. Ihñ & crisẽ. Cur vo tãto etiã herbas decore destiuit vt suã. s. sapiam demonstret. supabundantiã virtutis. vt vndiq; eius gloriã dicam? Non em̃ soli celi enarrant gl'iam dei. fz & terra. Hec Crisẽ. Et ex hoc ꝯcludit q̃ vs sufficiẽter destit hoiem absq; solicitudine superflua dicẽs Si aũt fenũ. i. herbã agri. q̃ hodie ẽ. i. in p̃senti. & cras in clibanũ mittit. i. in furno mittit seu ponit. q̃ i q̃busdã terris loco ligno; vtũt stipulis & talibꝫ ad calefaciendũ furnũ. vs sic pulcre & varijs coloribꝫ et formis destit. et de nustare adornat. quãtomagis vos mimme fidei. s. sine sollicitudie superflua destiet. Quasi diceret Si de floribꝫ q̃ nati sũt tñmodo vt videant & preant. tantã vs curã gerit. quãtomagis de hominibꝫ q̃ ad imaginẽ dei sunt facti & ad eterna vocati. Vocat aũt eos qui mimis sollicitãt modice fidei. q̃ ex defectu fidei ꝓcedit talis sollicitudo superflua. nõ aũt sollicitudo rationalis & moderata. fm glosam sctm non immerito auibꝫ ꝓpant. qui nihil in mũdo habẽtes nec laborãtes. sola ꝓtẽplatiõe. terrena despiciũt celestia petũt. iã angelis similes. Ecce q̃ cõmẽdant in sctis tria. s. paupras volũtaria q̃ nihil habẽtes. ꝓtemplatõis quies. siue ociositas sancta. q̃ nõ laborantes. mẽtis eleuatio ad supna. quia eterna petũt. Per volatilia q̃ celi intelligi põt viri cõtemplatiui. q̃ nõ serunt neq; metũt neq; ꝯgregant in horrea se negocijs secularibꝫ implicãdo. & vs̃ ꝓ eis sollicitãt necessaria ministrando. Per lilia vo agri intelligi põt vere casti. q̃ ꝓpter candorẽ mũditie & ꝓpter odorez virtutis in quibꝫ crescũt nõ tã suo labore q̃ dei dono. q̃ ꝯsiderãdi sunt ad laudãdũ & imitãdũ. & incremẽto bone actiõis. & i quiete sancte ꝓtẽplatiõis & in decore honeste ꝙuersatiõis. Ex his q̃ instructi nõ diffidam? de necẽarijs. q̃ tpe oportũo vs ꝓuidebit nobis vt illis. si tñ ea q̃ ꝑcepit faciam? Si ei de tpalibꝫ diffidimus. quõ eterna sꝑabimus. Fides ſ fame nõ timet Modica fides. q̃ nec de mimmo certa ẽ nedũ eterna sperat. Qui intelligit q̃d ẽ hõ. nõ desperat de deo. q̃ aũt desperat de vo nescit q̃d ẽ hõ. q̃ vs in hoie & hõi vo. De creatore desperat. q̃ in creaturis spem põit. Vnde vt ait anshel. nõ te futuri tpis sterilitas terreat ñ futura fames timor mentẽ tuã deũciat. fz ex ipo tota fidu/cia tua pẽdeat q̃ aues pascit & lilia destit. Ipe sit horreũ tuũ. ipe apotheca. ipe marsupiũ tuũ. ipe diuicie tue ipe delitie tue. solus sit tibi oia in oib⁹. Et potit hic dominus tria bona. q̃ deus homi dedit. s. aiaz. corpus & res. Alia vz subijci supiori. s. vo sibi obedictdo. & corpi suo supiori. i. aie sibi obtempãdo. & res suis supioribꝫ. s. deo ut pauprib⁹ distribuãt & aie ut discrete diligant & corpi ut sibi necãria ministrent. Ez istũ ordinẽ puerũt diuites. q̃ nõ subijciũt deo. q̃ pauprib⁹ nihil tribuũt nec aie q̃ res ini q̃ diligũt. nec corpi. q̃ illo fame efficiũt. Deinde ad inculcãdũ artius q̃ supra dictũ est repetens subiũgit Nolite ergo solliciti esse dicentes. q̃d manducabimus. s. aut quid bibemus. aut quo opiemur Secõm criso. q̃ dicit nolite solliciti esse. nõ idez est q̃ nolite opari. fz nolite rebus mundanis mente affigi. contigit em̃ aliquez opãtez mihil solicitũ esse Et fz eũ dem. si p̃ necessarijs non oportet esse sollicitos. q̃ prona digni erũt. qui p̃ superfluis nõ dormiũt & aliena rapiunt. Nolite inq; de his solliciti esse. Hec ei omnia. s. ad victũ & destitũ ptinentia. gentes. i. gentiles inquirũt. cũ sollicitudie nimia & vitiosa q̃ diuinã puidẽtiã circa actus hũanos negãtes. circa talia immoderate sollicitãt. quo; vidlicz erga p̃sentẽ vitã. studiũ oẽ ꝓsumit. q̃bꝫ nulla ꝓrsus cura est futuro;. nec ꝓfidẽtia ꝑ ꝓmissiõe eterno;. Vel hec oia gẽtes. i. hoies mũdani cũ sollicitudie immoderata & nimia inqrũt. q̃ magis bona p̃sentia q̃ futura q̃rũt. & iõ tal' sollicitudo facit eos infidelibꝫ filles. Quid ei amplius hz fidel' a gẽtili cuius ifidelitas aĩmũ sollicitat & curis huius vite fatigat. Ez hec vt miti ex nobis ea que mũdi sunt magis q̃ gentes inquirunt Vos ergo hec querere nõ est necesse querere inq; cũ sollicitudine. Scit em̃ pater destter q̃ viscera nõ claudit bonis filijs. quia his oib⁹ idigetis fz in via necessarijs. sine his em̃ neq; viuere neq; vo seruire potestis que vtiq; ipe dat. nisi infidelitas destra auertat. Quia nõ est pater piꝰ. qui nõ tribuit necessaria filijs indigentiã sibi notam patientib⁹ Et quia pater est. vult. & quia celestis. potest. si aũt potest & vult. sine dubio donabit q̃ nobis expediat ad salutez. Ihñ raba. Quis rex militib⁹ deuotis. debitã nõ ꝓcurat alimoniã. Quis dñs famul' suis ñ ministrat cibaria. quis pt nõ dat filijs alimẽtũ. Ihñ & criso. Hõ dixit nouit deus. fz nouit pt vt. ut eos in maiorẽ spẽ ducat. Si em̃ pt est. & pater tal' nõ poterit dispicere filios in vltimis malis. cũ vtiq; neq; hoies patres exñtes hec sustineãt Est ei omnino clarũ q̃ deus naturã ipaz nouit. & eius creator existit. q̃q; illã talẽ formãdo creãdo creauit. i digẽtiã quoq; eius magis pspiciat q̃ tuipe. q̃ eiusmodi necessitatibꝫ coartaris. Hã ipsi vtiq; sic placuit ut hanc indigentiã natura pateret. Nequaq; erit ergo ꝓtrarius in his quibꝫ ei opus esse decreuit. necessariarum eã rerũ ꝓceptione fraudabit. hec crisa. Ihñ eriã aug. Scit celestis medicus quid nobis daturus est ad cõsolatõez. quid de subtracturus sit ad exercitationẽ. nõ em̃ homo iumento suo cibaria subtrahit sine causa Si ergo scit ut dictũ est. & vult quia pater. & potest q̃ omnipotens. s. ergo nec ẽ timendũ quin ꝓuideat nobis hec aug Notandũ aũt q̃ ex pluribꝫ causis aliquando patimur ꝑnuriã in vite necessarijs Pria est ex meritis peccatoꝝ nostroꝝ. Secũda est causa exercẽde vir

tutis. Tercia est ex importunitate nře auaritie. nimia nãq; sollicitudo ne deficiãt nccãria facit vt aliqñ de/ficiãt Quarta est hũana superfluitas. dignũ est em̃ qui superflua q̃rimus vt aliqñ nccãrijs careamus Quinta est abusus tpaliũ. q̃ em̃ creatura dei aburit. dignũ est vt aliqñ ad nccitatem ei tollat Sexta ẽ ingratitudo dignũ em̃ est q̃ bñficijs dei priuet. qui ingratus exi/stit Septima cã est vt credamus deũ nobis p̃bere tpa lia. ꝛ nõ eẽ a nobis vel ex debito nobis tribui a dõ. ea em̃ subtrahendo oñdit q̃ ipe sit dñs. Prohibet g̃ dñs sollicitudinẽ diffidẽtie ꝛ timorẽ sz p̃mittit sollicitudi nẽ p̃uidẽtie ꝛ laborẽ Prohibet sollicitudinẽ deordi natã ꝛ superfluã p̃ quã ip̃ediũt ꝛ post ponũt bona spũa lia. sz p̃mittit sollicitudinẽ moderatã ꝛ nccãriam sm̃ regulã rõis recte. cũ sit ps prudentie. aliter seq̃ret q̃ hõ tẽptaret deũ si expectaret ab eo oia nccãria. obmit tendo qõ dz fieri circa hec via hũana Igit cũ duplex possit esse amor rep tpaliũ. s. respectu superflui vel respe ctu nccãrij. Ostra primũ p̃hibet dñs thesaurizare hominem Ostra secũm p̃hibet p̃focantẽ sollicitudinem. Ubi no tandũ q̃ triplex ẽ sollicitudo Prima est nature q̃ ve rus labor ꝛ cura de p̃uidẽtie. q̃ homi ne deũ tempter p̃cedit vt cũ deus oibus p̃ferat Unde ꝛ ade dictũ est. in labore ꝛ sudore vultus tui vesceris pane tuo. ꝛ dñm loculos habuisse pz ex euãgelio. Secũda est culpe. q̃ p̃si stit in quãtitate rep. cũ supra nccitatez acq̃runt ꝛ hãc sollicitudinẽ parit ꝛ comitat auaritia. in q̃litate etiã ꝛ lauticia rep quã comitat luxuria. in nimis quoq; an/xia nccãrioꝝ p̃uisiõe. ex q̃ sequit spũalitũ negligẽtia ꝛ hec sollicitudo oino p̃hibet q; vitiosa iudicat. Ter cia est q̃ p̃sistit in opibus iustitie ꝛ primi p̃passiõe. Unde aplus. Instantia mea quotidiana ꝛ solicitudo oĩum ecclesiaꝝ Hec solicitudo p̃cipit q; ad caritatez ptine re dinoscit. Prima est tolerabilis. secũda vitupabilis tercia p̃mẽdabilis. Tandẽ p̃cludit de quo debz hõ esse sollicitus q; de eternis nõ de terrenis Et iplicat hic triplex bonũ. s. celeste. spũale. ꝛ tpale. Primũ est bonũ glie. secm̃ gte. terciũ fortune. Primũ est maxi mũ. secm̃ minus. terciũ minimuz. Ideo primũ debet esse in intentõe sicut p̃mium. secm̃ in operatõne tanq̃ meritũ. terciuz in adiectõe tanq̃ sustentamentũ. Ita inquit nolite esse solliciti circa tpalia querenda. sed primũ intentõe ꝛ affectõne ac p̃cipue pre oibus aliis ꝛ principaliter tanq̃ btitudinem ommũ actionũ ꝛ vlti mũ finem qui est p se appetibile. querite regnuz dei. i. vitã eternã ꝛ celestia bona. ꝛ ne fit error in querendo secõ tanq̃ rectam viam. ꝛ id p qõ meret obtineri re gnũ dei. q̃rite iustitiam dei secũdo eius p̃cepta etiaz iustitie opa. ꝛ tercio ad vite necessaria vobis hec om ma. s. tpalia quoꝝ vniuersitatẽ in tribus posuit. s. in ci/bo. potu. ꝛ vestimento. adicient. s. vobis coopantibus ꝛ collaborantibus ac sollicitudinem modo hũtibus. qz sicut p̃ter mala opa fructus terre subducit. sic p̃ter bona opa addicit Ceruntamen si p̃itia subtrahunt ad exercitationem est ꝛ p̃bationem. ac etiaz penitus subtracta. martirij p̃merent coronã. si vo dantur ad p̃solatõem est ꝛ gratiaꝝ actionẽ. qz diligentibus deuz omnia cooperant in bonum. scit em̃ medicus celestis quid magis expediat nobis Igit quia primum rela tiue dicitur ad secundũ. patet q̃ non excludit sollici/

Capitulum .xxxviij.

tudinem oĩno circa nccãria vite. sed oñdit q̃ princi/pale debemus solicitari de spũalibus ꝛ secõario de tpali bus. que tpalia adicient nobis. i. p̃sequent sine vllo nõ impedimento. ne cũ ista q̃rimus illic auertamur. aut ne duos fines p̃stituamus. Nam sm̃ aug. cũ dixit Primũ querite regnũ dei. significauit tpale posterius q̃rendũ. non tpe sed dignitate. Illud tanq̃ bonũ. hoc tanq̃ nccãriũ. p̃ter illud bonũ. Hoc est primũ q̃rere regnũ dei ꝛ posterius tpale. i. hoc prioze loco ponere. ꝛ illud posteriore. s. vt ideo queramus tpale vt habea mus regnũ dei ꝛ nõ ecõuerso. Apte em̃ oñdit nõ tpa lia sic esse appetenda vt propter ipsa benefacere debea mus. licet sint nccãria. sed quecũq; facimus p̃ter re gnũ dei facere instituimur. Ergo cũ aliquid boni opa mur. nõ tpalia sed eterna cogitemus. ꝛ primũ inten/tione ꝛ affectõe regnũ dei queramus. Sancti primi/tiui quefierunt primũ regnũ dei. ꝛ iõ deus adiecit eis regnũ mundi. s. tpe p̃stãtim. Sed hodie a multis pri mo ꝛ precipue queritur regnũ mũdi magis q̃ dei ꝛ ma gis soliciti sunt p̃ terris ꝛ diuitijs. q̃ p̃ animabus ꝛ ec/clesijs. ꝛ iõ timendũ est eis ne cũ regno mundi amit tant regnũ dei Deinde erat cogitare de crastino ꝛ futuro. d. Nolite g̃ soliciti esse in crastinũ. i. in futuꝝ solicitudinẽ. s. futuro tpi debitã inordinate preoccu/pando. ꝛ curã que incũbit diei crastino in diẽ hodier/nũ anticipando. De p̃ritis ergo vt ait hiero. p̃cessit debere esse solicitos qui futura p̃hibet cogitare. Suffi cit em̃ nobis p̃ntis tpis cogitatio. futura que incerta sunt relinq̃mus deo. Ubi petrus cantor. supra p̃hibu it solicitudinẽ vitiosam de p̃ritis. q̃. s. sumus an/ni. semel em̃ in anno serimus. metimus ꝛ colligimus Unde ꝛ p̃ritia quasi dicunt. hic aũt p̃hibet solicitudi/nem de futuris vt de his q̃ post annũ veniunt De his em̃ q̃ curat diuina ordinatio nõ p̃uenit solicitari. Si g̃ p̃uidentia tua vltra annũ extendit. iã in vitiosam solicitudinẽ vertit. vt abbatis quivsq; in terciũ annũ reseruauit annonã. Cuiusmodi hoies modo reputa mus sapientes. cũ tñ veniant contra dñi p̃hibitũ qui cõ cedit tñ curam p̃ritium. Tales etiã de deo diffidunt ꝛ ob hoc miserrimi sunt. hec petrus. Sm̃ ꝛ crisi. Hoc aũt dictũ est. nolite cogitare de crastino. scio ego nec audi re aliquẽ. nec oĩno seruare. Cuz em̃ nec orare p̃ his iubeamur. nos oẽ studium erga hec expendimus ꝛ de his singulis cogitando p̃sumimur. Sed quantaz in his que ad corpus sunt curã oñdimus. tantã in spũ/alibus habemus incuriã. imo longe etiã maiorẽ. hec cri so. Non vult aũt dñs de futuro nos esse solicitos tan q̃ certi de futura vita simus. qz nec de p̃ritis certi ꝛ se curi sumus. Sm̃ anselm. Puta te quotidie moriturꝝ ꝛ hoc crastino nõ cogitabis Sm̃ ꝛ seneca. Dies dies ficut vl tima est ordinanda. Sufficit g̃ nobis p̃ntis cogitatõ tpis. futuroꝝ curã que incerta est relinq̃mus. Crasti nus em̃ dies solicitus erit sibiipsi. i. ipe affert solicitu dinem suam secũ. qz tempus futurꝝ habebit sollicitu/dinẽ suam sibi p̃gruam ꝛ debitã. sicut pz q̃ ex variatõ ne tpis occurrunt varia fienda. de quibus sufficit tunc solicitari. cũ venerit eoꝝ hora. ac si dicat. Cũ futurus di es aduenerit de ipso curabitis ꝛ nõ ante. sicut em̃ ho/diernã solicitudiez nõ interdico. ita nec crastinã post q̃ crastinũ dies aduenerit. Et sz hoc ĩ predictis hoc no

men solicitus dicit anxietatē auaricie. que semp̄ fugienda. hic discretionē p̄uidētie. q̄ de p̄sentib⁹ nō de futuris est habēda. Sit ḡ hodiernus dies de se sollicitus tm̄modo. ⁊ nō de alio. Sufficit eī diei malicia sua. i. cuilibet tp̄i labor ⁊ fatigatio. calamitas ⁊ cōtritio. dolor ⁊ tristitia. afflictio ⁊ angustia. sollicitudo ⁊ cura. Unde malicia hic dr. nō malus culp̄e q̄ agimus. sed malū p̄ne q̄ patimur. in statu eī innocētie nō indiguisset hō tali sollicitudine. ac si dicat. Nō oportet q̄ labor ⁊ cogitatus ad habendū vite necessaria diē p̄uenīat. q⁹ ad hoc sufficit dies quo necessaria sumere oporteat. Cū eī p̄ se suā habeat sollicitudinē nō oportet addere aliā. Cur ḡ maliciā malicie. laborē labori. curā cure supaddere velis. Non itaq̄ p̄ malignitate ponit hic malicia. sz p̄ labore ⁊ miseria. Sic eī dicere solem⁹. multa mala hodie passi sum⁹ q̄ī ali quo magno labore vel miseria fatigamur. Un Cris. Maliciā vocat hic nō malignitatē vocat. sed miseriā et laborē. Sicut eī cū alibi dicit. si est malicia in ciuitate. quā dñs nō fecit. nō auariciā significat ac rapīas. nec talia quicq̄ aliud oīm̄no. sed eas p̄fecto plagas. q̄ diuinitus inferūt. de quib⁹ rursus loquit p̄ p̄phetā qui facio pacē ⁊ creo malū. Necq̄ hic eī maliciā voluit intelligi. sz pestilētias p̄fecto ⁊ fames. ceteraq̄ hmōi q̄ mala esse putant a plurimis. ita hic quoq̄ malitiā p̄ afflictiōe posuit. dicēs sufficit diei malitia sua. Nihil eī ira dolorē infert aīe vt sollicitudo ⁊ cura. Ixc crisо. Itaq̄ nō labor ⁊ p̄uidētia damnat sed mētē p̄focans cura. Et ideo sm aug. hoc loco vel xmē ter cauendū ē. ne cū viderim⁹ aliquē seruū dei p̄uidere. ne ista necessaria sibi desint. vel sibi cōmissis. iudicem⁹ eū p̄tra p̄cepta dñi facere. ⁊ de crastino sollicitū eē. Hā ⁊ ipe dñs cui ministrabant angeli. p̄ter exēplū ⁊ ad informādā eccliam loculos hē dignat⁹ ē. ne ḡs in hoc scādalū pateret. Et ite p̄ satis apparet dñm nostrū nō hoc improbare si ḡs hūano more ista p̄curet. sed si ḡs p̄ter ista deo militet. vt in opib⁹ suis nō regnū dei sz istoz acq̄sitōes ītueat. Ad hāc ḡ regulā hoc totū p̄ceptū redigit. vt etiā in istoz p̄uisiōe regnū dei cogitemus. in milicia vero regni dei ista non cogitemus. ⁊ simplici corde tantūmodo propter regnū dei deum⁹ opari bonū ad oēs. nō aūt in hac opatōe vel solū vl cū regno dei mercedē tp̄alē cogitare. Ira eī etiā si aliq̄n̄ defuerint. q̄ plurimūq̄ p̄ter exercitationē nr̄am deus simit. nō solū non debilitant p̄positū nr̄m sed etiā examinatū p̄positū p̄firmāt. Ixc aug⁹.

Domine iesu xp̄e fac me nō thesaurizare in terra emolimenta terrenoz. sed in celo p̄mia meritorū. ⁊ q⁹ nemo potest duob⁹ dñis seruire p̄ contrarietatē obsequioz. libera me a dominio ⁊ seruitute mūdi. carnis ⁊ diaboli. vt respiciam contēplatōnes celestes nō terrenas. adiice ad staturā nature mee cubitum gratie in p̄senti ⁊ glorie in futuro. vt ꝺsiderem lilia agri denotos ecclesie. cooptos virtutum candore. potius q̄ fenū diuites seculi. mittendos in clibanū gehēne. Querā p̄cipue regnū dei ⁊ iusticiā eius. vt cū viatico tp̄alū. per viam virtutū p̄ueniam ad regnū celoz. Amen.

De misc̄ōia faciēda ⁊ nō iudicādo ac fiducia oīos.

Capitulum. XXXIX.

Dst hec nos domin⁹ hortatur ad misericordiam circa proximū faciendam. dicens. Estote misericordes sicut ⁊ pater vr̄ester misericors est. Deus eī releuat miserias nr̄as non exp̄ectando aliquid a nob⁹ sz p̄ pter suā bonitatē. sic nos debemus moueri ad releuāndam miseriā p̄simi. non p̄pter nr̄um p̄modum et emolimentum sed propter illi⁹ salutem ⁊ diuine bonitatis amorē. qui eī p̄ter suū p̄modū vel emolimētū primo p̄sulit vel bñ facit. nō vriq̄ caritate hoc facit. q⁹ nō illius quē dr̄ ꝛāḡ seip̄m diligere. sed suā vtilitatē q̄rit. vult nos dñs patrē imitari in mia. q⁹ nos miseri mīcū indigemus. nō in porcia quā supbe appetēs dyabol⁹ i ifernū ē detract⁹. ñ in sapia quā bō appetens paradisū p̄didit. im mortalitatis spoliatus gloria. Magnum ergo p̄comiū pietatis animabus nr̄is imp̄rmit. que nos deo p̄formes reddit. Naturale est oīb⁹ animalib⁹ eiusdē spēi adinuicem misericordiaz seruare. multomagis homo ad imaginem dei ꝺditus debz alter alteri ranḡ comagini sue p̄parā vnusaltertius miseriā cordis assumere velut suā. ⁊ in hoc cōsistit ratio mie. De pietatis operib⁹ sic dicit hiero. Nō memini me legisse mala morte mortuū. q̄ libēter opa pietatis exercuit. bz eī mīcos itercessor est. ⁊ impossibile ē mīcoz p̄cesū eraudiri. Deiī potit tres spēs mie. q̄p̄ma cōsistit in nō iudicādo. De multis eī incertum est quo animo fiant. cū possint simplici corde fieri aut duplici. ⁊ ideo bene subiungitur. Nolite iudicare. s. iniuste ⁊ temerarie de p̄ximo. ⁊ nō iudicabimini. i. ñ incurretis peccatum p̄ q̄ dñs digni a deo iudicari. et si forte ex humana fragilitate ꝺtingat suspiciose iudicare. nolite eī cōdemnare. i. aliquē dignum ꝺdemnatione dicere. ⁊ nō cōdemnabimini. s. a deo p̄ hoc peccato. quia aliquis est hodie pessimus. q̄ forte cras erit bonus. Circa istud sciendū. q⁹ iudiciū vno modo est actus iusticie p̄tinens ad iudicem secularem vel ecclesiasticū. ⁊ de hoc nō loquit hic. Alio mō accipit iudicium p̄out aliquib⁹ signis aliquis iudicat de p̄simo male. ⁊ hoc p̄hibet hic. dicēs. nolite iudicare. Potest aūt aliquis malus iudicare de p̄simo multiplicit̄er. Uno mō ex euidentia facti. ut cū aliquis iudicat aliquē homicidam. q⁹ vidit eū interficere hominē. ⁊ hoc nullū est p̄cm̄. Alio mō ex signis euidētib⁹. ut si aliq⁹ iudicet aliquē fornicatorē. q⁹ vidit eū nudū cū nuda solū cū sola. ⁊ hoc fiēt nullum est p̄cm̄. Tercio modo ex signis leuib⁹. Et in hoc iudicio est triplex gradus. Primus est q̄n ex leuib⁹ signis incipit aliq⁹ dubitare de ꝺfis bonitate. ⁊ hoc p̄cm̄ venīale est. q⁹ p̄cedit ex humana infirmitate. ⁊ hoc nō vocat p̄prie iudiciū. sed suspicio. Secūdus gradus est q̄n ex talib⁹ signis firmiter tenet in animo q⁹ frater sit malus. ⁊ hoc p̄prie dicitur iudiciuz. quia iudicium importat firmam sentētiam. ⁊ hoc est p̄catum mortale. si maluz q̄ iudicat de fratre ex leuib⁹ signis sīt de genere p̄catī mortalis quia est contra caritatē. Tercius gradus est q̄n ex leuibus signis. non solum p̄dicto modo iudicat sz etiaz procedit ad punitōz fratris sicut de facto. ⁊ hoc ē grauius. quia nō solū est cōtra caritatē. sed etiam contra iusticie equitatem. ⁊ de talib⁹ intelligit verbū p̄dictuz

nolite iudicare ꝛc. Prohibet dñs. ne temere iudicemus vel ꝺdēnemus Malt em̄ vies lepe in malā ptē iudicāt q̄ vident vel audiunt. Boni aūt in bonā ptez interptant. ⁊ nō dubitāt quin recte oīa fiāt. deo cūcta vel rectē opante vel iuste ꝓmittente. ⁊ ideo de oibꝫ lucrū faciūt Ut em̄ ait aug. In tribꝰ ꝓsistit ordinatō bonoꝝ in estimādo bonū de quolibet. in exhibēdo bonū cuilibet. sustinēdo malū. p quolibet Ām̄ ⁊ berñ. Caue aliene ꝓuersatōis cē aut curiosus expoliatoꝛ. aut temerarius iudex. etiā si ꝓpriā actū q̄d deplxendas. nec sic iudices ꝓximū. magis aūt excusa Excusa intentōem si opus nō potes. puta ignorātiaz puta subreptōez. puta casum. ꝙ si oēm oīno dissimulatōem rei certitudo recusat. suade mihi lominus ipe tibi. ⁊ dicito apud te meriꝑm Celxmēs fuit minus tēptatio Quid de me illa fecisset si accepisset in me silr prātem. Hec berñ. De dubijs g̃ iudicare. ⁊ suspectos q̄si reos ꝓdemnare. penitus repellit a nobis dñs Et ideo sp dubia sunt in melius interpretanda. ⁊ in dubijs bemgnora sunt ꝓferēda. Ām̄ aug. Hoc loco mihi aliud nobis ꝑcipi existimo mihi vt ea fcā q̄ dubiū est quo aīo fiant. in melioꝛē ptem interptem̄ Sunt em̄ q̄dam facta media q̄ ignoramus quo aīo fiant. qz ⁊ bono ⁊ malo fieri pōt de q̄bꝰ temerariū est iudicare. maxīe vt ꝺdemnemus Duo aūt sunt. in q̄bꝰ temerariū iudiciū cauere debemus Cū incertū est quo aīo q̄d factū sit. vel incertuz est q̄lis futurus sit. qui nūc malus vel bonus appareat Nō g̃ reꝑhendamus ea q̄ nescimus quo aīo fiant. neq; ita reꝑhendamus q̄ manifesta sunt vt de spremus famitatē. ⁊ vitabimus iudiciū de quo nunc dr. nolite iudicare ne iudicet de vobis Hec aug. Ām̄ crisi. Nō oz exprobrare delictū necq; illū qui pcō aliquo sit ꝓfectus insolenter obruere. sz clemēter monere. necq; pse qui turgio. sz iuuare ꝓximo. Nō em̄ illū sz temeritāz ꝓfecto ꝺdēnas. ⁊ facis tibi terribilius esse iudiciū. cogitaq; aduersus te diligētissimā fieri etiā de minimis vltionē Ut em̄ diligētius petā emendet tua. legem primus ipe posuisti. seuerius de his q̄ primus peccauerit iudicando Sūt aūt hꝝ diabolice tēptatōis insidie. Nam qui seuere discutit aliena. nūq; ꝓprioꝝ reatuū merebit veniā Et ideo Si nullū nobis aliō petm̄ fuisset admissum. ꝓ hoc solo gehenne nos tradi satis abūdeq; sufficeret Quippe q̄ in alioꝝ delictis seueri et amarissimi iudices residemus. nostras aūt trabes oculis infixas ꝓpijs nō videmus. q̄ aliena etiā minima tā sollicite pscrutam̄. ⁊ ad ꝺdēnandos ceteros. oē vite nr̄e tpus absumimus. a quo vitio necq; seculi lxiez necq; monachoꝝ vllū facile inuenias liberꝝ Hec crisi. In quo em̄ iudicio. i. ꝓ quali. s. iusto vel iniusto misericordi vel duro iudicaueritis alios. iudicabimi a deo. ⁊ in qua mensura mensi fueritis alijs. modo remetiet vobis. s. in iudicio. i. iurta q̄litatem temeritatis in iudicādo. erit q̄litas pene. ⁊ fm mensuraz praue volūtatis. erit mēsura retributōis in futuro Comminat g̃ duo. s. iudiciū ⁊ mensurā. iudiciū refert ad culpe ⁊ pene q̄litatem. mensura ad eaꝝ q̄titatē. Et fm aug. non est intelligendū si temere nos iudicauerimus. ꝙ temere de nobis deus iudicabit. aut si mensura iniqua mensi fuerimus. ꝙ apud deū iniqua mēsura nobis remetiet. sz quoniā temeritas qua pumis

Capitulum. xxxix.

alium. eadē ipsa te puniet. Unde nō accipit hic equalitas iniquitatis ad iniquitatē. sed culpe ad penaz. vt qui p culpā male iudicat. p pnā iusti dīi iudicij mala sustineat. ⁊ iuxta mensurā culpe sit mēsura pene Ad hunc etiā sensum retorq̄tur illud. Qui gladio. s. iniq̄ snie iudex quēcq; pcusserit. gladio dine snie iuste feriet ur ⁊ eterna morte morietꝰ Deinde ponit sedam spēm ie que ꝓsistit in dimittendo cū subiungit. Dimittite. s. iurias vobis illatas a ꝓximo ⁊ debita vobis a pauperibꝰ. ⁊ dimittet vobis. s. petm̄ vestꝝ a deo. cui frequēr iniuriati estis ⁊ debitū q̄ deo debetis. Et ponit terciā spēm q̄ ꝓsistit in dando cū addit. Date. s. indigētibꝰ beneficia tpalia. ⁊ dabit vobis. s. vita eterna. Indiuisibiles em̄ sociꝰ sunt dimittere ⁊ dimitti. ac silr date ⁊ dari. Ām̄ aug. Duo sunt opera mie q̄ nos liberant. dimittite ⁊ dimittet vobis. date ⁊ dabit vobis Dimittite ⁊ dimittet vobis ad ignoscendū pertinet. date ⁊ dabit vobis. ad beneficiū prestandū. Ignoscit vobis vultis. ignoscite. remittite ⁊ remittet vobis. Accipe vultis. date ⁊ dabit vobis Et fm eūdē hꝝ sunt due ale orōnis quibꝰ volat ad deū. si illud q̄ ꝓmittit ignoscit delinq̄ti. ⁊ donat egenti. Ām̄ ⁊ beda. Dimittere, nos iurias dare bñficia iubet. vt ⁊ nobis petā dimittant. ⁊ vita det eterna. Qua mia breui sed eximia. cuncta q̄ latissime de ꝓuersando cū inimicis mandauerat ꝓpe hendendo ꝓcludit. Et q̄ vt ait iaco. iudiciū sine mia fiet ei qui non fecerit miam. multū nobis insistendū est circa miam in ꝓximoꝝ necessitatibus. vt ⁊ nos eā in nostris necessitatibꝰ reꝑiamus. Ut em̄ ait aug⁹. Ām̄ nullusq; talem indulgentiā acceꝑturus est a deo qualē ⁊ ipse dedit ꝓximo suo. Et itez. Hoc vnū remediū est de malis euadendi. vt infirmitatē alioꝝ ferat. ⁊ eis quantū pt opitulet. qui sue dimitus desiderat subueniri. ⁊ dimittat sicut sibi vult dimitti. Beati em̄ misericordes q̄m ipsoꝝ miserebit deus Ubi nota exvirtspatez q̄ cū frēs cuiusdā monasterij multū abūdarent. et ad paupes multū liberales essent. randē elemosinas dimiserunt ⁊ ipsi egere ceꝑerunt. Nō cū viro sctō referrent. ait. Duo socij in isto monasterio ꝓsueuerunt habitare. s. Date ⁊ dabit vobis. vos expulistis primū. ⁊ noluit scōs remanere. Deinde exhortatione premij liberales nos facit dñs ad benefaciendū ⁊ miam impendendū. qz illi quibꝰ fit dabunt. i. erunt cā quare dōs dabit nobis premiū. nā ꝑ ipsoꝝ intercessionē ⁊ merita. quibꝰ vel calicē aque frigide dederimus. dabit nobis in eterna beatitudine mercedē ⁊ mensurā bonaz. i. iustā qz fm meritoꝝ exigentiā. ⁊ ꝓfertā. i. plenam qz supra ꝺdignū. ⁊ cogitatā. qz supra desideratum ⁊ superefluentē qz supra cogitatū. Vel premium quo remunerat misericordes describendo dicit mensurā. qz vnicuiq; distribuit premiū iurta mensuram meritorum. ⁊ bonam. qz bonū est illud beatitudinis premiū imo bonū omnis boni ꝓplectens in se quecunq; sunt bona. ⁊ ꝓfertam. i. plenā. Plena namq; erit aīa celesti beatitudie. ita vt nihil eius sit vacuū a gloria. ⁊ cogitatā. i. firmā. que em̄ firma esse volumus cogitam⁹. i. quassamus. sic premiuz beatoꝝ erit stabilitum ⁊ secuꝝ. ⁊ superefluentem id est abundantem. qz excedit merita nostra. dedimus tpalia ꝓ eternis. mūdana ꝓ diuinis. Et dicit in sinum. quia fm grecos. Nihil secus

rius ⁊ amabilius eo qđ in sinu collocamus. Deinde pmit eq̃tas retributiõis cũ subdit. Eadẽ quippe mẽ sura q̃ mensi fueritis in merito. remetiet vobis in p̃mio. Hõ dixit in tãta sed in eadẽ. i. ꝑsimili. q̃ cũ bñ facit. bñ fiet ei. qđ ẽ remetiri eadẽ mẽsura ſz supefluẽ tẽ dicit. qz millies bñ faciet ei ⁊ vltra. deus em̃ abũdãtius p̃miat q̃ mereamur. sicut minus punit q̃ meream̃ur. Generaliter aũt de oĩbꝫ qui mẽte. lingua. manu gerimus accipi põt. qz reddet õs singulis fm opa eoꝝ ⁊ fm qđ opa pietatis sunt maiora. similiter erit retributio diuina. Ista tñ maioritas nõ ẽ attẽdẽda semp̃ fm magnitudinẽ opis exteriorꝭ. ſz fm magnitudinez affectus interiorꝭ. Vñ ⁊ vidua q̃ misit duo minuta in gazophilatiũ fm testimoniũ saluatoris õr plus misisse. q̃ multi diuites q̃ magna dona miserũt in ip̃m. Dicebat aũt illis similitudiez. Numquid p̃t cecus cecũ ducere. i. stultus stultũ docere ⁊ dirigere in regulã iusticie. Nõne in foueã ⁊ pditõez ambo cadũt ſz primo culpe ⁊ deinde gehenne. Nã vt ait grego. cũ pastor p̃ abrupta gradit. ꝑseq̃ns est vt grex ad p̃cipitiũ sequat. Quasi diceret dñs. Predicta facere debetis. vt illũinantes verbo ⁊ exemplo alios gubernare possitis. ne sitis de cecis speculatoribꝫ synagoge ñ ecclesie. ridiculosa res est imo magis piculosa. speculator cecus. doctor insciꝰ. ꝑcursor claudus. pigrus negligẽs p̃co mutus. Ergo tõe vitãdi piculi ñ dz ignorans p̃sidere. Si g̃ tu aliũ iudicas ⁊ ipe in eisdẽ peccas. tã ceco cecũ ducenti assimilaris. Quõ ei ille a te ducet ad bonũ. cũ ⁊ tu pecces qui te ductorem putas ⁊ magm. Deinde inducit ⁊ aliã similitudinẽ de eodem dicẽs. Quid aũt. i. ãre ⁊ quõ vides ⁊ ꝑsideras festucã. i. puũ vel leue petñ. qđ tñ oc̃lm nõ excecat et de facili sicut festuca ꝑsumit ardore caritatis. in oc̃lo id ẽ intentõe ⁊ cõscia fris tui. trabem aũt. i. magnũ ⁊ graue petñ in oculo tuo. i. in intentõe ⁊ ꝑscia tua non ꝑsideras. Quasi diceret. Cur habes oc̃lm aptũ ad iudicandũ minima ⁊ aliena. clausum vero ad iudicãduz tua magna ⁊ ꝑsideratõe tui relicta. ꝑsideras alioꝝ errata. Cõuenit aũt hoc oĩbꝫ ⁊ maxime doctoribꝫ. q̃ cũ subditoꝝ minima petã punĩãt. ꝓpria impunita relinquũt. Aut quõ. i. q̃ ꝑscientia aut q̃ frõte dicis fratri tuo minus peccanti vt̃ innocenti. frater loquendo simulatorie. fine. i. patienter sustine ⁊ p̃mitte eyciã festucã id ẽ culpam licet modicam de oculo tuo id est de conscientia ⁊ intentione tua. te corripiendo. ⁊ ipe trabez in oculo tuo non vides. Quasi diceret. nõ potes dicere ordiate. Ut ei dicit crisꝰ. videre festucã ⁊ eyicere. nõ ẽ oĩm sed doctoꝝ ⁊ sctõꝝ. Et q̃fm eundẽ crisꝰ. Dic sacerdos q̃ si vult docere pp̃m. dz pri? docere seip̃m. ꝛõ bñ sequit. Ypocrita. i. simulator ⁊ repsentator p̃sone aliene. qz sepe mal? bonũ arguit vt ust? videat. ⁊ aliũ accusat vt se extollat. eyce p̃mũ p̃ collirũ p̃ne trabem maioris petĩ de oculo tuo ⁊ ꝑscientia. qz magis tui q̃ alterius es cognitor. qz magis vides maiora q̃ miora. qz magis te diligis q̃ aliũ. qz in maiori petõ maius ẽ piculũ. ⁊ tũc. s. cũ mũdatus fuerit oculus tuus videbis ⁊ ꝑspicies. vt eycias festucã minoris petĩ de oclo ⁊ ꝑscia fris tui. ip̃m arguẽdo. qz oculus ꝑscie purgatus videre põt ſz nubs ⁊ caligie petĩ cecatus nõ põt. Sic facias. vt exemplo potius q̃ di

ctis fratrẽ emendes. ne tibi dicat. medice cura teip̃m ⁊ illud apostoli. Qui aliũ doces teip̃m nõ doces. Sic ẽ ordo caritatis. q̃ a seip̃o incipiat ⁊ p̃mus se ac postea alios corrigat ⁊ emẽdet. Circa correctõz ei q̃ primi attẽdi dz ordo correctõis. s. ut hõ primus se corrigat. deinde p̃ximũ. mõ? mãsuetudis. cũ monẽs. s. zelus caritatis. circũstãtia locꝰ tpis. estimatõ euẽtus sequentis. Prope modũ ⁊ fere naturale est ut q̃libꝫ petã sua leuiget. ⁊ aliena aggrauet. Cũ õt hilarius. q̃ vir iuenẽ aliquis ab hoc vitio alienus. qz vnusq̃sq̃ vitijs suis fauẽs. aliena facile rep̃hẽdit. Et ideo ut ait aug. pietãte q̃ vigilandũ est. ut cũ aliquẽ rep̃hendere vel obiurgare necitas cogerit. p̃mũ cogitem? vtrũ tale sit vitiũ qđ nũq̃ habuim? ⁊ si nũq̃ habuimus cogitem? ⁊ nos hoies eẽ. ⁊ hẽ potuisse. si no habuim? ⁊ ñ habemus. tãgat memoriã p̃mums infirmitatis. ut illam reprehensionem aut obiurgationem. non odiuz. sed miã p̃cedat. Si aũt cogitantes nosmet ipsos inuenerimus in eo vitio in quo est ille quẽ rep̃hendere parabamus. nõ reprehendamus neq; obiurgemus. sed tñ congemiscamus. ⁊ ñ illũ ad obtp̃andũ nobis. ſz ad piter conandũ iuuemus. Raro g̃ ⁊ magna necitate obiurgatões adhibẽde sunt. ita tñ ut etiã in his nõ nobis ſz deo ut fuiaꝰ istemus. hec aug. In oĩbꝫ istis ut dt basilius. ꝑsiderãdũ est q̃nte sit difficultatis alios iudicare. quia oportz ut p̃ius seipsos iudicẽt ⁊ ꝑspiciãt. qđ videt grauissimũ oĩm. qz cũ oculus cuncta videat exteriora. tñ sup se visu ñ vtit. ita intellectus cũ alienũ corrigit peccatũ. difficile est p̃prios dfectus p̃cipe. Aduertendũ tñ q̃ crimĩa arguẽtis aut sũt publica aut occulta. si publica. peccat dupliciter arguendo. s. peccato p̃sumptionis ⁊ peccato scandali. si aũt sunt occulta. tunc peccat primo modo tantũ. si tamen iste qui arguit primo peccat. ⁊ postea humiliter arguat. non peccat. Sed quia aliqui dei preceptis obtempare cupientes. quando q̃ apiendo ea q̃ bi quibꝫ aperiunt̃ capere ⁊ sustinere non possunt. amplius nocent q̃ si occultarẽt recte subiungit. Nolite sanctũ. i. sacre scripture misteria ⁊ fidei secreta. vel etiam ecclesiastica sacramenta. dare vel. i. publicare ⁊ reuelare. p̃dicãdo misteria dispẽsando sacramenta. canibꝰ. i. oblatrantibꝫ detractoribꝫ ⁊ veritatis oppugnatoribꝫ. neq; miserimus margaritas. i. qđ sãctũ. añ porcos. i. ꝓcẽptores ⁊ derisores. ne forte ꝑculcẽt eas. s. porci ꝑcẽnendo ⁊ fastidiẽdo pdictis suis. s. intellectu ⁊ affectu ⁊ conuersi. s. canes ab eo qđ audierũt a vobis. dirũpãt vos reprehendẽdo ⁊ blasphemãdo. ac si dicat simplicitatẽ ⁊ veritatẽ ipugnãdo. Ut ei aut aug. due res faciũt magna nõ recipi. s. ꝓcẽptus ⁊ odiũ. primus ad porcos secũz ad canes refert. Cauendũ est g̃ ne q̃d apiatur ei qui nõ capit. melius em̃ querit qđ clausuz est. q̃ id qđ aptum est. aut ifestet podiũ ut canis. aut negligat p̃ contemptũ ut porcus. Et possit aliquis ignorãtie sue conscius dicere. q̃ sanctũ me dare canibus ꝓhibes. ⁊ quas margaritas mittere ante porcos cum adhuc me habere non videam. opportune subiecit dicens. petite. s. in fide ⁊ orando. ⁊ dabit vobis. querite. s. in spe ⁊ recte viuendo. ⁊ inuenietis. pulsate. s. in caritate ⁊ perseuerando ⁊ aperietur vobis. Ubi crisꝰ. Quoniã maiora erant mandata supius posita. q̃ vt? bũana transmittit eos ad deũ. cuius gratie nihil est

impossibile.dicēs pete⁊ dabit vobis vt qđ ex hoīb⁹ pūmari non pt.p grām dei adimpleat Cuz em alia aīalia deus mumerit veloci pdū cursu aut velocibus pennis aut vnguibꝫ aut dentibꝫ aut cornibꝫ.hoīem solum sic disposuit vt virtus illius sit ipe.vt infirmitatis sue necītate coactus.sp necārium bēat dūm suuz Vbi⁊ biero.Si petēti dat⁊ qrens inuenit.⁊ pulsanti aperiet.g cui nō dat⁊ q nō inuenit⁊ cui non apit. apparet qp nō bñ petierit.qsierit.pulsauerit.Et crso. Petentis negligentia replendit vbi de dantis mīa non dubitat Ūñ etiā aug.Dñs ihesus xps inter nos petitor cū pte dator.nō vtiqꝫ nos tm hortaret vt peteremus nisi dare vellet Erubescat humana pigricia. plus vult ille dare qꝫ nos accipe Plus vult ille misereri qꝫ nos a miseria liberari.Hā ille qđ hortat ppter nos hortat Euigilemus⁊ hortati credamus.pmittē ti obsecremus vt⁊ dantē gaudeamus Hec aug.Sciendū vo qp orō est exaudibilis tribꝫ pcurrētibꝫ.Primū est qp sit pia⁊ iusta.i. de prinētibꝫ ad salutē.qz exaudiri in alijs qñqꝫ nō expedit.Secundū est qp sit pseuerās.i. nō interrupta p aliqđ orōm ptrariuz.qz non cessat orare.q nō cessat bñ facere Tertiū ē qp oret p se qz licz aliqs pie⁊ pseuerāter p alio oret.orō tñ possz impediri ppter demeritū illius p quo orat.Iz tribꝫ pdictis pcurrētibꝫ sp exaudit.⁊ hoc ē qđ notat in tribꝫ verbis hic positis.i.pete pie.qrite pseuerāter.pulsate⁊ aperiet vobis.ex quo pz qp loquit de orōe facta p se cū dr.⁊ aperiet vobis Et qrisitis pcurrētibꝫ sp exaudit⁹ orō.ideo ne hoīes desperent in sua orōne exaudiri subdit oīb⁹ spem pferens impetrādi.Dis em inquit qui credēdo petit sicut dz.accipit⁊ qui sperādo qrit sicut dz inuenit.⁊ opando pulsanti apiet.Ergo pseuerātia opus ē vt accipiamus qđ petimus.inueiamus qđ qrimus.⁊ qđ pulsamus apiat Hac em tāta pculcatione verbꝫ manifeste dns oñdit.qꝫ solicitos molestos⁊ importunos.violentos⁊ iprobos ad petendū nos eē vult Ūñ⁊ quidā ait.labor improbꝫ oīa vincit Illud em qđ ad salutē petit.nō sp statim dat.sz differt.vt ꝑgruo tpe det.⁊ vt ex dilatione carnis bēat qz diu desiderata.dulcius obtineat.cito aūt data.vilescūt.Expedit etiā vt ab ociosa locutōne abstineat.q in orōne exaudiri desiderat.Quia sm greg.os nostꝫ ab oi potēte dño tāto minus exaudit in pce quāto amplius inquinat stulta locutōe Conet etiā orans vt se ipsum intelligat.si vult qp deus eū exaudiat.Hā sm ambrosiū Illam orōem deus nō audit.ad quam ipse qui orat nō intendit.Vult deus fideliter peti a se.qđ disponit petentibꝫ erogare Ūñ bern.Vult aūt a se req̄ri deus.etiā qđ pollicet.Et ideo forte multa que dare disposuit.prius pollicet vt ex promissione deuotio excitetur.ficꝫ qđ gratis daturus erat.deuota oratio pmereat Non aūt dicit dominus quid accipit petēs vel querens aut pulsans.qz quandoqꝫ exauditur ad votum.vt cū dat id quod petitur.qñqꝫ ad meritū.vt cū aliquid equipalens vel melius dat.Aliquādo em sanctis non recipiendo quod petunt.magis exaudiūtur qꝫ si illud reciperent Unde augu.Nolite pro magno habere ad voluntatem a deo exaudiri.aliqñ deus ōsi iratus dat quod petis.⁊ ppicius negat qđ petis. Quid prosit⁊ quid non medicus novit.quia deus si

Capitulum.xxxix.

voluntati nostre non dat saluti dat.Quid em si hoc pete⁊is qđ tibi obest.⁊ medicus novit qz obest tibi.frēs discite rogare deū vt medico pmittatis Qđ ipe novit faciat.tu morbū pfitearis.ille medicamentū adhibeat.nō te exaudit ad voluntatē.sed exaudit ad salutez. nō fit qđ vis sed fit qđ tibi expedit.hec aug.Ūñ⁊ ber. Nemo ex sit ꝙ ꝙpendat orōem suā.qm ipe ad quē oramus nō ꝙpendit eā. sed aut dabit qđ petimus.aut qđ novit vtile.Ꝙ reqñt dns discipulos ad orandum monuit.sepe ope ꝓbauit.⁊ exempla plura ad hoc eis ꝓposuit.vt nobis virtutē orōis pmendaret.Est ḡppe vtus eius inestimabil⁊ efficax ad oia bona⁊ p ficua impetranda ac mala⁊ nociua repellenda.Si ḡ vis patienter aduersa tolerare ora.si vis prauas affectōes pculcare ora.si vis asiutias satbane cognoscere ⁊ fallacias eius euitare ora.si vis leūter in ope dei viuere ac laboris⁊ afflictōis nō cedere ora.si vis in spū alivia te exercere⁊ carnis curā in desideꝛijs nō agere ora.si vis vanaꝫ cogitationū muscas effugere ora.si vis aīam tuā scīs⁊ bonis cogitationibꝫ ac desideꝛijs feruoribꝫ⁊ deuotōibꝫ impinguare ora.si vis cor tuuz virili spū⁊ pstanti ꝓposito in dei beneplacito stabilire ora.si vis vitia extirpare⁊ virtutibꝫ imbui ora.si vis ad ꝓtemplatōz ascēdere⁊ sponsi āplexibꝫ frui ora.si vis celestiū dulcedinē⁊ alia dei magnalia degustare ora Et breuiter in q̄cūqꝫ necītate orō vz.q spūs malos a nobis fugat.⁊ bonos ad nos vocat Ūñ beda.Sicut fur audito clamore fugit.⁊ vicini excitant⁊ venīt ad succurrendū.ita clamor orōis demones diabolū fugat⁊ angelos ac scōs oēs ad succurrendū excitat.Ūñ⁊ ber.Inter babilonē⁊ birlim est nūcius fidelissimus regi bñ notus⁊ curie.orō.i.q in secreto noctis silentio per ignotas semitas archana celi penetrare⁊ cubiculuz regis adire⁊ opportuna importunitate impij regis aīm ad auxiliū mittendū inflectere novit.hec ber.Videsqꝫ magne potētie⁊ virtutis sit orō.Ad quoꝫ oīm ꝓbatōem obmissis scripturaꝫ ꝓbatōibꝫ hoc tibi sit ꝓbificaci ꝓbatōe qđ audim⁹⁊ videmus quotidie ꝙ experiētiā illītatas⁊ simplices psonas pdicā⁊ pla alia etiā maiora p orōem impetrare.Magnū quippe signū est gre devocare freqñt orōmi.Ūñ aug.Cū videris nō a te amorā depcatōz tuā.secur⁹ esto qz nō ē amota a te misa ipsius. Et vt breuiter vtilitatē orōis dicā.mltū est necāria ad salutē ꝓmerendā.Ūñ aug.Nullum credimus ad salutē nisi deo inuitāte inuenire.nullum inuitatū nisi deo adiuvāte bona opari.nullū nisi orātem dei auxiliū ꝓmereri.Vacat igit orōmi.mibilqꝫ alijs necārijs curis tm exceptis te delectet nisi orō.qz mibil tantū te delectare dz quantū morari cū deo.qđ fit per orōem.Unde crisō.Considera quanta est tibi pcessa felicitas.quanta gla attributa.orōnibꝫ fabulari cum deo.cū xpo miscere colloquia.optare qđ velis.qđ desideras postulare Deinde auget orantibꝫ obtinendi fiduciam.a minoribus consurgens ad maiora.confirmans sꝙpius ꝓmissum p exempla.Et ponit primo similitudinem de amico qui ppter importunitatē⁊ constantiā amici media nocte venientis⁊ petentis surgit.⁊ panes necessarios ꝓmodat Si em homo pseueranter petenti dat ex tedio.multomagis deus pseuerāter petenti dat ex amicicia.Unde beda.Comparatio est

a minore. Si em̄ amicus homo surgit de lecto ꝙ dat nō amicitia sed tedio cōpulsus. q̄ntomagis dat de?. q̄ sine tedio largissime donat qō petiť. sz ad hoc se petivult. vt capaces donoꝝ eius fiant q̄ petūt. Em̄ ꝙ aug. Hō ꝓpter amicitiā q̄ius amicus sit. sed ꝓpter improbitatē. qz pulsare nō desistit. qz ꝙ cū esset negatū non se auertit. ille qui nolebat dare qō petebať fecit. qz importendo non deficit Quātomagis dabit bonus pr̄ q̄ nos hortať vt petam?. cui displicet si nō petam?. Ubi etiā ambrosius. Media aūt nocte surgit. vt oibz mo mētis nō solū diebz. sed etiā noctibz oō deferať. Et ideo scriptoꝝ memores. noctibz ac diebz oōm iniq̄tates. petis nostris veniā postulemus. Hā si ille rā sanctus ꝙ qui regni erat necessitatibz occupatus septies in die laudē dño dicebat. matutinis ꝙ vesp̄tinis sacrificijs intētus. quid nos facere oportet. q̄ eo amplius rogare debemus. quo frēq̄ntius carnis ac mētis fragilitate delinquim?. vt ō via lassis. ꝙ istius seculi curis ac vite hui? anfractu grauiter fatigatis. panis refectiōis deesse nō possit q̄ hōis cor ꝓfirmet. Nec solū media nocte dño. sz oīnibz ꝓpe docet vigilādū eē mo mētis Vigilādū ē semp. milte em̄ insidie sunt nobis. ꝙ grauis corpis somn?. Qui si dormire mens cepit. vigorē sue virtutis amittet. Excita igiť somnū tuū. vt pulses ostiū xp̄i. hec ambro. Secōo ponit similitudinē de patre carnali. qui dat filijs suis bona data. et necessaria q̄ petūt. Et ponit exēplū de tribz. p q̄ intelligiť q̄ a deo postulare debemus. Primū est panis. ꝙ significat caritatez. qz sicut sine pane oīs mēsa inopsdz. sic sine caritate oīs vt? vana ꝙ inanis ē. ꝙ oē op? bonū pdiť. Huic opponiť duritia cordis. q̄ p lapidē intelligiť Et ꝓ vtroq̄ istoꝝ dz orari vt. s. caritas deť ꝙ duritia cordis auferať Secōo ponit exemplū de pisce. p quē intelligiť fides. qz sicut pisces in aqua nasciť ꝙ in fluctibz aque nō moriť. sz potius purgať ꝙ meliorať. sic in baptismo fides nasciť ꝙ inter tribulatiōes ꝙ fluctus angustiaꝝ huius mūdi nō extinguiť sz potius purgať. Huic ꝓtrarius est serpens ꝓpter venenū infidelitatis Istam fidē debem? petere a deo. ꝙ nō dabit nobis serpentē. i infidelitatē aut doctrinā vl'p uersitatē hereticoꝝ q̄ ꝓserpētē intelligiť. Tercō ponit exēplū de ouo ꝙ significat spē. qz sicut in ouo nōdū est fetus ꝓfectus sz sola spes fetus. sic spes nō est de habitis sz de habēdis. Em̄ sicut ab ouo expectať pullꝰ. si oīnō a matre fuerit calefactū. sic eterna beatitudo a spe expectať. si spes a mēte ꝓcie i calore caritatis ꝓseruať Huic ꝓtrariať scorpio. cuius venenata ē cauda. Hāc spem debemus petere a xp̄o ꝙ nō dabit nobis scorpionē. q̄ pūgit cauda. ꝙ occidit ꝙ mortē inferni inducit. Tres virtutes p̄dictas petere debem? qz sine eis nō est salus. Si ḡ homo q̄ malus est ad ꝓpatiōem diuine bonitatis ꝙ clemētie. respectu cuius nemo est bonus. q̄ etiā ideo malus dz. qz ad malū ē ꝓnus dat bona sibi data a deo. s. tpalia filio petenti. multomagis pater nē celestis q̄ ex natura sua bonus ꝙ pius ē p essentiā dabit spūm bonū. i. bona spūalia. s. gr̄az ꝙ gl'iā petētibz se nō denegabitz. Vocat aūt oīne donū spūale sp̄m bonū. qz fm aug. Espūssanctus ē p̄mū donū in quo oīa donant. Ubi aug?. Nō denegabit se petentibz. q̄ spō te obtulit se nō petentibz. Et ꝓter hec oīa que ꝓpio filio suo nō ꝓpcit. sz ꝓ oibz tradidit illū. ꝙ dedit ad occidendū. quō nobis nō cūcta q̄ petimus donabit. Tabitāt ea q̄ petimus. si tm̄ ea q̄ p̄cipit fecerimus Et nec Qui vult audiri a deo pius audiat deū. Qua fr̄ote postulas qō ꝓmisit deus. si nō facis qō iussit deus. Pr̄eus audi monitōes. ꝙ sic exige ꝓmissiones. Qui a p̄ceptis di auertit qō i oratōe postulat nō meret. hec aug. Deinō oñdit ꝙ q̄d orō a pte oratis exaudibilis fit. ꝙ ad meritū exaudit ois excludēdo subiūgit. Oīa ḡ q̄cūq̄ vultis. s. rationabiliter ꝙ dictāte caritate ut faciāt vobis homines. s. vtiliter ꝙ ordiate. eadēm vos facite eis. s. loco ꝙ tpe. Qua em̄ fr̄ote petis dōm tuū. qui nō agnoscis patrē tuū. Quasi dicat. Si vultis p̄tia accipe quefita inuenire. pulsantes itrare. ergo vos facite alijs q̄ vobis fieri vultis ab illis. Sed nec ab alijs expectetis. qō illis non feceritis. Ubi crisо. Ac si diceret. Si ergo cupitis audiri p̄ter illa que dixi. etiā ista p̄ficite. Audistі certe. quia cuz oratōe opus sit etiā disciplina virtutū. Que vis tibi fieri. a ꝓximo. ea tu erga ꝓximum inquit ostende. Quid vnq̄ hec p̄cepto aut leuius inueniať aut iustius. hec crisо. Et qz iusti faciūt hec oīa. ideo multū valet orō iusti assidua. Justus q̄ppe fortis turris ꝙ murus ē in aduersis. ꝙ se ꝙ alios defendit ab eis vñ figura in nūeris est vbi dr̄ q̄ aaron stans iter mortuos ꝙ vivos ōp̄catus est. ꝙ plaga cessauit ꝙ ab incendio eos liberauit. Em̄ ꝙ sup illo vbo Gen̄. Nō delebo ꝓpter dē dr̄ ambro. hīc discam? q̄ntus murus sit p̄ie hō iustus. Illoꝝ fides nos seurat. iusticia ab odio diuino nos defendit. vñ Greg. Quid? pugnat vir iustus orādo. q̄ innūeri p̄liatores pugnādo. Oratō em̄ viri iusti celos penetrat. quō ergo i tercio hostes nō vincat Et nota q̄ cū dictū fit oīa. hoc mandatū nō implet q̄ aliquid caluz obmittit. p̄cipue quādo illud facere potest nisi maius bonū illud accuset Quid ergo dicetur de illis. qui ū tātū obmittēdo sed alios multipliciter affligendo qō sibi nolūt fieri. alios faciēteť. huius mādati transgressores efficiunť. Dici p̄t. q̄ pfecti tenentur ad vtrūq̄. s. nihil taliū obmittere. ꝙ nihil molestū qō sibi nollent alijs inferre. Imp̄fecti aūt tenētur ad vltimū. sz nō ad p̄imū. nisi in casu necessitatis. qz primū in tali casu est p̄cepti. sz in alijs est superogatōis. Cū ergo sit duplex p̄ceptū legis naturalis. vnū negatiuū d̄ quo in tobia dr̄. qō ab alio tibi oderis fieri vidē aliq̄n alij facias. aliud affirmatm̄ de quo hic habetur. i hoc affirmatio negatm̄ illō intelligiť. Em̄ crisо. Cū ei due sunt vie q̄ ducūt ad vitā. s. abstinētia mali ꝙ operatō boni. hāc p̄it ꝓsā ꝙ illā significās Hec crisо. Et istud affirmatm̄ ad maiorez pfectōz obligat q̄ negatm̄. ꝙ tō rationabile fuit. vt affirmatiuū ponereť in noua lege q̄ maioris ē pfectōis. Ubi malū facere iter dicimur hic autem etiam malis bona facere iubemur Quia em̄ caritas patiens ꝙ benigna est. nō tantū iniurias proximi fortiter sustinet. sed eius quoq̄ grām benignē p̄mittit. ut beneficijs ad amorē trahat Pertēde quante pfectionis sit hoc mandatū. cuius est affectus nō amātem bñficijs cogi ad amorē. Unde nō aīt. prout faciunt. facite. sed p̄out vultis ut faciant vobis. facite illis. Qui hanc regulā obseruaret. nulluz offenderet sicut a nullo vellet offendi. ꝙ alijs bona impēderez sicut ab alijs vellet sibi impendi. Qui ei cogitat ut ea

alteri faciat. que sibi ab altero fieri expetat. pensat mi
mis. vt malis bona & bonis meliora respondeat & ex/
hibeat. Et declarans istius p̄cepti p̄comiū p̄sequēter
adiūgit Hoc est em̄ lex & ꝓphe. i. impletio legis na/
turalis. q̄ hec lex naturalis scripta est in corde hoīs
& insita nobis. p̄ quā q̄d sit bonus & virtus dinoscimus
ac impletio legis mosayce & ꝓphetice p̄dicatōis. q̄ ni
hil dictū videt q̄ diliges p̄ximū tuū tanq̄ teipm. q̄d
m̄ ex dei dilectōe est faciendū. Quasi diceret. In hoc
uno implet & ad hoc tendūt & ꝓpter hoc sunt. & hec do
cent lex & ꝓphe & oēs sacre scripture. oia em̄ p̄cepta
ordinantia hoīem ad p̄ximū. nō sunt nisi q̄dam p̄clu
siones ex isto principio derivate Ait em̄ ap̄lus. Qui di/
ligit p̄ximū legē implevit Ubi & crisi. Breui sermōe
oīa q̄ saluti ac fidei nostre erāt necēaria dns ꝓhibuit
vt ea q̄ nobis ab alijs fieri volumus. ipsi quoq; alijs
fiāt faciamus In quo mandato vniuersa precepta le
gis ac ꝓphetaꝝ ꝓsistere dns apte monstrauit. dicēdo
Hoc est em̄ lex & ꝓphe Nam quecunq; lex & ꝓphe
sparsim in oīb⁹ p̄ceperūt scripturis. in hoc ꝓpendioso
ꝓtinent mandato. q̄si innumerabiles arboꝝ rami in
una radice Qui g̃ ab alijs nobis nō nisi bona & utilia
fieri volumus. ipi quoq; vicē gre amoris q; rependere
debemus vt p̄cepta legis ac ꝓphetaꝝ implentes. retri
butōem fidei a dño ꝓseqūmur Hec crisi. Jugū em̄ dñi
suaue est & onus eius leve. vt in tā breui regula eius
lex & p̄cepta ad p̄ximū ꝓpleant Naz alio loco de ou
obꝫ p̄ceptis s. de dilectione dei & p̄simi loquens. nō
tm̄ ait. lex pendet in his & ꝓphe. sed addidit tota lex
& oēs ꝓphe. Quod cū hic nō addidit. seruavit locū
alteri p̄cepto. q̄d ad dilectōem dei ptinet Quidam tm̄
volūt q̄ ꝓpterea etiam dilectio dei. sine qua nō im
plet caritas p̄simi. q̄ nec p̄simus sine deo. nec deus
sine p̄simo diligit ¶ Considera nūc p̄missa dñi pre
cepta. & vide q̄ rarus sit qui observet ea. Precepti q̄
dem affirmativi hic in euāgelio positi. s. oīa quecūq;
vultis vt faciāt vobis hoīes. & vos facite eis. nescio
si observator aliquis possit hodie repiri Precepti vo
negativi in thobia positi. s. q̄d ab alio tibi oderis fieri
ne facias alij. & si sint oparij. sunt tm̄ valde pauci. q̄
vt dr̄ crisō. nos ecōtrario oīa facimus hominibus que
ipsi pati nolumus Hoc quippe nō solum in secularī/
bus. sed & in quibusdam patet religiosis. qui sepe in
psonis & rebus sive utiles alijs subtrahendo. sive de
inutilibus se expediendo fratrib⁹ suis iniuriā faciūt sic
q; in his & ceteris modis variis ꝓtra predictum dñi
mādatum id faciunt. q̄d ipsi pati nollent. nec mir̄ si
in futuro patientur q̄d nolent. ¶ Oratio

O Omine ihesu christe qui docuisti nos facere
oīb⁹ miam. & non iudicare quemq̄. da mihi
quod voces perficere. vt tibi p̄ te valeam com
placere. hortaris nos vt oremus. & vtiq; ꝓferre vis
qui semp̄ ꝓmones vt rogeris Peto g̃ q̄ iubes. que/
ro q̄ precipis. pulso q̄ inuīgis Qui me fecisti pere/
re. fac accipe. qui dedisti querere. da inuenire. qui do
cuisti pulsare. ap̄i pulsanti vt possit intrare. A te héo
confidere a te habeā impetrare Dona q̄d offeram. cu
stodi q̄d exigas. vt celis coronare quod p̄stas Amē.

¶ De arta via & conclusione sermonis.

¶ Capitulum XL.

Et q̄ multa et admi
randa dns precepat. cūctisq; passionib⁹
suos esse liberos iusserat. ne aliquis dice
ret. q̄ importabilia sūt ista p̄sus ac dura. arta via est
ista. valde difficilis observatōnis sunt ista mandata
subdit monitōem dicens. Contendite g̃ & sollicite sa
tagite intrare per angustā portā non per latā. q. d. q̄/
uis predicta sunt difficilia & angusta. tamē meritoria
sunt & introitus ad celestia. Et notanter dr̄ p̄rendite
q̄ regnū celoꝝ vim patit & violenti rapiunt illd̄. Nō
em̄ pōt fieri sine conatu magno q̄ hō terrenus fiat ci
vis in celo. Et hec ꝓtentio est bona & fertā qualis fuit i
legione thebeoꝝ. inter quos erat de g'riose mortis ac
celeratōe ꝓtentio. Sed hodie est ꝓtentio de alijs q̄ d̄
maioritate & excellentia. de acq̄renda pecunia. de imu
nia remordenda & hm̄oi filia Deinde reddit moni
tionis dicte rōnem dicens. Ita g̃ intrate per angustā
portā nō per latā. q̄ lata est porta & spaciosa via q̄ du/
cit ad perditōem. & multi sunt qui intrant p̄ eā. Angu
sta vo est porta & arta via q̄ ducit ad vitā. & pauci sunt
q̄ inueniunt eā. Porta ingressus est quo ad incipien
tes. via pgressus est quo ad p̄ficientes vel deficientes
Et bene dixit viā angustā & artā. aliam vero latā & spa
ciosam. nā ieiunate. vigilare. a carnis desideriis & vo/
luptatib⁹ abstinere. & p̄priā voluntatē non facere. cui
non videt angustū & artū. Arcto vo deliciose manduca
re & bibere. ceterisq; carnis desideriis & voluptatib⁹ obe
dire. ac voluntati sue in nullo ꝓtradicere cui nō videt
latū & spaciosuz. Sz hzu p̄ latā viā q̄si oēs incedim⁹
& de angusta pauci curamus. Unde crisi. Qui iusti sum⁹
per angustā portā incedere p̄ latā sp̄ incedimus. Et q̄
dem hoīes seculi latā viā spaciosamq; gradiant non
valde mir̄ est Eos aūt qui vident sustulisse crucē suā
& sequi xp̄m per hanc latā & spaciosam velle incedere
nō tibi p̄digū videat. Demiq; monachi cū de mona
steriis req̄runt. & de locis hītationū p̄cunctanter añ
oīa inquirunt. si requies sit in loco. si abundēt oīa. si
aquaꝝ copia ꝓfluant. Sed & si de extremo requirant.
etiā ibi ante oīa de requie tractant. & de opportunitate
misterij corpalis. Jā vero si ad aliquā dispensatiōem
vocaveris. aut aliq̄d misterij dīni iniungere volueris.
prima statim solicitudo eius & prima verba eius ista sunt
Si est ibi requies quo eundū est. si inueniant ea q̄ ne
cessaria sunt abūdanter. si nihil desit eoꝝ q̄ lata via et
spaciosa deposcit. Quid agis o hō. quid loq̄ris. Ar/
tam viā & angustā iussus es ambulare. vt quid de re
quie. vt q̄d de abūdantia p̄cunctaris Per angustā ia
nuā transire iussus es vt quid amplos requiris in/
gressus. Est aliq̄d ista p̄mutatōe nequius. ē aliquid
ista puersitate deteri? Et quidē qui principib⁹ scīi mi
strāt hoꝝ nihil requirit. sed tm̄ si lucr̄ hēat aliquid tpa
lis mutue eius loc?. Quid si solū eē cognoverint. iā
nullus refugit labor. nullū piculū vitat. nulla indigni
tas excusat. servilia etiā si ab ingenuo deposcant of
ficia nō negabit. Peregrinatōes quoq; longissimas
piculosasq; nō respuet. ꝓtumelias. cruciatus. p̄mura
tōes tm̄ feret oīa spe lucri. nec timet ne forte ab ip̄a
miserabili spe decipiatur ac decidat. nec immaturam
peregrinis locis mortem & subitam p̄timescit. sepa

De arta via que ducit ad vitam

tionem suoꝝ coniugis etiã ac liberoꝝ absentiaꝫ tole rabiliter patiꝫ. nõ patrie nõ caroꝝ mollit affectu. sꝫ desiderio ꝛ cupiditate pecunie velut amens agitur. ꝛ amore eius incẽsus nihil laboris sentit. nihil doloris intelligit. Nos e ꝯtrario q̃ nõ pecuniã q̃rim? ꝫ sapiẽ tiã. nec terrã sꝫ celũ petimus. ꝛ ad celi diuitias festi namus. q̃s neq; oculus vidit neq; auris audiuit. nec in cor hois ascẽderũt. Hec inq̃ q̃rẽtes. ꝛ p his celo ipi vim parãtes inferre. de requie corpis pcũctamur Quid illis q̃nto miseriores sum? ꝛ molliores. Quid dicis. o hõ q̃d agis. Celũ paras ascẽdere. ꝛ regnũ ce li inuadere. ꝛ interrogas neq; tibi difficultas occurrat in itinere. neq; i via tibi asperũ accidat aut laborio suꝫ. ꝛ nõ erubescis nõ pudore oppressus. sub terrã te mere pm defodis. Si ei oia tibi mala occurrerẽt. Si vmuersa tibi picula imminerẽt Si cõtinua. Si iniurie Si ignominie. Si calumnie. Si gladi?. Si ignis. si ferrũ. si bestie. si ꝑcipitia. si fames. si egritudo. si cun cta q̃ dici vl excogitari pñt mala sup te irruẽt. dignuꝫ aliq̃d erat vt nõ tibi hec oia p tantis ꝛ talibꝰ causis. redẽda prsus ꝛ remit? sponẽda viderent Amisis aie me tus hic. ꝛ effemiate. Erit g̃ aliq̃s ita abiect? et ita infe lix ꝛ ita degeneris ai. vt celũ cupiẽs ascẽdere. ꝺ terre ne reqe cogitet. quãꝰ solũ requrere sꝫ etiã paratã reci pere iudeoꝝ ẽ Nõ video carissime q̃ aliq̃s nim vera ꝛ pfecta cupidine celestiũ teneat. Alioquĩ oia q̃ vi dent esse grauia. vmbras putaret ꝛ risum. hec de via lata crit. De via ꝺo arta sic dicit grego. Arta q̃ppe bñ viuẽdi cẽsura nõ ẽ ampla via. sꝫ semita in q̃ q̃sq; studiose ꝯstringit. q̃ sub ꝑceptoꝝ custodie sollicite co angustat. An nõ q̃i q̃dã angustia itineris ẽ. in hoc q̃ dem mũdo viuere. sꝫ de mũdi huius ꝯcupiscẽtia mi bẽe. aliena nõ appetere ꝓpria nõ tenere. laudes mũdi despicere. ꝛ p deo opprobria amare. gloriaꝫ fugere. ꝛ desperũ sequi. adulatores despicere. despiciẽtes ho norare mala nocẽtiũ ex corde dimittere. ꝛ erga eos di lectõis grãm immobilẽ in corde retinere. Que q̃deꝫ oia semite sũt sꝫ magne. q̃ q̃nta in hac vita p ipa vi uẽdi custodia anguste sunt. tãto ampli? in eterna re tributione dilatanꝫ. Perfecta q̃ppe scia ẽ ꝛ cũcta hec agere. ꝛ de suis viribꝰ scire se nihil posse. Ñ ꝛ ioban nes abbas montis sinai. Attẽdamus nobisipsis. ne q̃n artã ꝛ angustã viã ambulare dicimur. amplã ꝛ spa tiosaꝫ tenentes curram?. artã viã iudicabit tibi ꝛ lu cidabit tribulatio vẽtris. statio ad vigilandũ in oĩ/ nibꝰ p totã noctẽ. mẽsura aq̃ ꝛ panis penuria. subsan nationes. derisiones. illusiones. decisio ꝓpriaꝝ volũta tũ ignominiaꝝ poculũ. passionũ ꝛ impulsionũ patiẽ tia. sub despectione esse fine murmuratõe. violẽtia in iuriarũ. lesus sustinere fortiter. detractõe nõ indigna ri. ꝓcẽptus ꝛ vilipẽsus nõ irasci. iudicatus bũigari. Beati posit dictã viã ingrediẽtes. quoniã ipoꝝ est re gnũ celoꝝ. hec iohãnes. Nõ aũt te moueat. q̃ hic ꝺr angusta ẽ porta ꝛ arta via q̃ ducit ad vitã. ꝛ ꝺr. Jugũ ei meũ suaue ꝛ onus meũ leue. quia sicut onus dicit leue in ꝓpatõe ad mercedẽ. licet in se sit graue. sicꝯ/ sentia incõmoda respectu glie future. Itaq; lata dici potest hec via q̃ in amore celestiũ cor dilatat cogitan tũ. quoniã nõ sũt ꝓdigne passiones hui? tpis ad fu turã gloriã que reuelabit in nobis. ꝛ angustia q̃ amo

ducit ad vitam

tẽ terrenoꝝ angustat. ꝛ a terrenis hoĩez alienat. Ñ ꝫ crisõ. Arta est via ꝛ angusta ꝛ nihil omin? leuis ac fa cilis. q̃ cũcta aspa vite huius ptãseũt ꝛ q̃ ad bonũ finẽ. s. ad vitã pueniũt. Tẽpale ſudoꝝ ꝛ ꝑpetuũ corꝺ/ natoꝝ. Et q̃ ꝑus sunt laboriosa q̃ transeunt. ꝛ postea gl'iosa q̃ ꝑmanẽt. maximũ ꝑt laboꝝ esse solatiũ. Igit ꝛ si in se difficile sit qõ iubemur. Ñ facilẽdũ ẽ ut ad glo riã puenire mereamur. Qui ei nõ ꝓpatiꝫ. nõ ꝓregna bit. nec coronabit nisi q̃ legitime certauerit Et iteꝝ. si q̃s viã laboriosaꝫ existimat. suã desidiã accusat. Si ei nautis pelagi fluctus. si tempestates atq; hyems agri colis. si vulnera cedesq; militibꝰ. si grauissimi iter? pla geq; pugilibꝰ. leues vident ꝛ tollerabiles sunt ꝑter spem tpalium. ac pterũtium ꝓmodoꝝ. tantomagis cũ celũ preparat in premio. nihil er psentibꝰ asperitati/ bus debet sentiri. Nec aspicias q̃ via ẽ aspera. sꝫ quo ducit. nec alia quia lata est sed vbi desinit. Hec crisõ. Quõ aũt dñi ꝑcepta nobis nõ difficilia ꝛ onerosa sed magis facilia ꝛ leuia esse videant. docꝫ adhuc idẽ Crisõ. dicens. His ergo que dicta sunt ne vltra iobe dictã ꝓtentõe foueam?. marie cũ ꝑmia ꝛ voluptatẽ in se ꝛ vtilitatem habeãt ipa ꝑcepta. Que si molestia ꝛ onerosa pleriq; ꝛ ignaris cuiusdã vident laboris. in telligẽ ꝑter rpm te illa suscepisse faciẽda. ꝛ q̃ videt esse triste. tocũdissimũ iudicabis Si ei cogitatõe hãc q̃ habuerim? nihil experimur onerosuꝫ. ꝫ ex diuerso pl'imã vndiq; capiemus voluptatẽ. Si q̃dẽ labor ꝑ se nõ aplius labor apparebit. ꝫ q̃ntomagis itẽdit tan to dulcior ꝛ voluptuosior fiet. Q̃n igit cupiditas pcu mia aliocꝝ obsederit ꝓsuetudo vitioꝝ. ipe ad aiaꝫ tu am loq̃re. Tristaris q̃ te corpis voluptate defraudo. ꝫ letare pti?. q̃ celoꝝ tibi regna ꝓuideo Nõ ei ꝑter voĩez. ꝫ ꝑter deũ istud oparis. Paululũ igit expecta ꝛ videbis q̃ sit ꝓmodũ grãde patũ. Discе pũis vite pondera magnanimiter sustinere. ꝛ ineffabili apud ꝺ um fiducia ac liberalitate gaudebis. Si ergo ista semp nostre inculcemus aie. celeriter ab oĩbꝰ illam vitijs subtraxemus Unũ illud a te. ac solũ requirit deus. ut aduersus vosmet ipsos imicitias pro honore regis ꝛ tua salute suscipias. Itaq; si ei istud obtuleris. õne iã bellũ ipe ꝺficiet. Ita etiã illa q̃ importabilia nũc pu tamus. facilia prorsus ac leuia. amabiliaq; ducemus Quãdiu ei i vitijs ꝑmanemus. asperã atq; difficilẽ ꝛ oĩno arduã opinamur eẽ vtutẽ. ipa ꝺo vitia detes/ tabilia prsus ac dulcia. Sin aũt vel breui illa tpe dese ram?. tũc ꝛ hec horribilia ꝛ turpia. ꝛ virtus delectabilis apparebit ac facil'. Hec ãt ex illis abũde valemus ad discere. q̃ vitã suã facta in meli? ꝙuersiõe mutauerũt. Hec crisõ. Ñ ꝺr ꝛ Seneca. Quedã non q̃ difficilia sunt ñ audemus ꝫ nõ audem? difficilia sunt. Et q̃ dixit paucos eẽ qui inueniũt angustã portaꝫ. ꝛ artã vi am. ne hereticis ꝛ puersi homines falsitatem apparẽtia virtutũ palliantes ꝛ se plurimũ q̃ paucitate ꝓmẽdã tes. se nomine paucitatis supponãt. ꝛ simplices i via dei ambulãtes decipiant statim subiecit. dicẽs Atten dite. i. attẽte ꝛ diligẽter cauete a falsis prophetis. Ñ Hilarius. Quia paucoꝝ ẽ inuenire artã viã. fraudu lentiam eoꝝ qui se eam inuenire mentiunt exponit. ne ab illa nos impediant Attendite inq̃ a falsis prophe tis. i. a deceptoribꝰ hereticis. simulatis ypocritis. falsis

fratribꝫ.religionis speciē ꝓtendentibꝫ ꝙ hmōi. Mo/ raliter tres falsi ꝓphete sunt.caro mūdus.diabolus. Ille em̄ ōr falsus ꝓphēta.q̄ vnū ꝑdicit ꝙ ꝑmittit.ꝙ ali ud eueniēs soluit.sicq̄ hoīes decipit ꝙ fallit. Primus q̄ est ꝓcupiscentia carnalis.ꝑmittēs delectatiōem.ꝙ soluēs eternā afflictiōem. Secūdus ē cupiditas mū/ dialis ꝑmittens sufficientiā.ꝙ soluēs finalē inopiaz Tercius est diabolus siue superbia secularis ꝑmittēs exaltatiōem.ꝙ soluens futurā abiectiōem.q̄ qui se ex altat. hūiliabit. Pōt etiā hoc exponi de oīb⁹ de oīb⁹ se in āgelos lucis.vt iustos decipiāt.trāsferētes Ioh̄ ōr iohan. Nolite credere oī spū. sed ꝓbate spūs an ex deo sint Qui venīt ad vos.s.decipiendos in vesti mētis ouiū.i.sub spē religiōis.in ꝓspectu hoīm filios iustitie ministris.in hītu humili ꝙ orōe ꝓphēta.in ieiu nio arro.in elemosine largitione.in ꝑbis blādis.cete risq̄ religiōis signis.q̄ ꝓtendūt simplicitatem.simu lant mansuetudinē. oītant hūilitatem.fingūt suā ad ꝓpm̄ humilitatem.hītes fm̄ apostolū speciem pieta/ tis.virtutem aūt eius abnegantes Ih̄ū subiūgit .In trinsecus aūt.s.in corde ꝙ volūtate decipiendi sunt lu pi rapaces q̄ cū specie vtutis sint induti.vite tñ pra uitate sunt corrupti.ꝙ ideo magis cauendū.ne rapiē do dilamient vos blanditijs ꝙ simulatōib⁹ Ih̄ū em̄ ait crisō. Nulla res sic exterminat bonū sicut simulatō nā malū sub specie boni celatū dū nō ꝓgnoscit .nō cauet Ubi hiero. Et de oīb⁹ quidē intelligi ꝑt.q̄ aliud ha/ bitu ac sermone ꝑmittūt.aliud ope demōstrant. Ex specialiter de hereticis intelligendū est. qui videntur ꝓmptentia.castitate.ieiunio.q̄si quadā pietatis vtie se circumdare.intrinsecus vo hītes animum vene natū.simplicium fratꝝ corda decipiunt Hec hiero. Et q̄ isti falsi ꝓphēte non possunt ꝓgnosci ex apparen tia exteriori.ideo oītit vnde debeant cognosci.scz a fructib⁹ ꝙ opib⁹ Cum em̄ alteri sint exterius in ꝓuer satione.alteri interius in affectione.ꝙ ita difficile co gnoscant.tñ a fructib⁹ eoꝝ.i.opib⁹ cognoscetis eos .s.finaliter. non tñ omnib⁹.licet bona ꝙ laudabilia o/ pera videant alijs.sed quibusdā ꝙ maxime ꝓ impa/ tientiā eoꝝ tpe ꝓsecutōis ꝙ aduersitatis.q̄ de facili in tpe temptatōis recedūt.ꝙ ꝑ simulata iustitia pīsu ras non sustinent Sed vt ōr augusti. Testimenta re ligiosa sine bonis opib⁹ nō solum remedium habere non potuerūt.sed etiā iustum dei iudicium sustinebūt Ut enim ōr . seneca . Malus vbi bonum se simulat tunc pessimus est Igitur vt idē Seneca dicit Quis sis interest non quid habearis Deinde ꝓbat q̄ ꝓposuit exemplo ꝓpriculari quia spine ꝙ tribuli .ac vitis ꝙ ficulnea ꝓgnoscunt distincte ex fructib⁹ diuer sis ergo ꝙ homines Non em̄ colligūt de spinis vuas aut de tribulis ficus Ubi crisō. Quod vo ōr hmōi est Nihil habent mansuetū.nihil mite.nihil dulce.ꝙ sez ad pellem sunt oues .ideoq̄ facilis est cogmtō.vt ne q̄ de contingenti dubites Hec crisō. Nomine spine potest intelligi carnalis concupiscentia . que semper ardet.ꝙ nunq̄ consumit .nomine tribuli spiritualis malitia.que plena ē pūctiōib⁹ peccatoꝝ.nomine vue feruor vite actiue.noie ficus dulcedo vite cōtempla tiue Ex ꝓcupiscentia ergo carnis non colligit bona actio.q̄ requirit corpus spiritui obediens ꝙ subiectū nec de malicia cordis ꝓtemplatio que requirit cor de uotū ꝙ pacificū.q̄ in maluolā aīam nō introibit sa pīa quo ad ꝓtemplativā.nec hītabit in corpe subdito peccatis quo ad actiuā q̄ ministerio corpis exercet. Deinde ꝓfirmat hoc idē exēplo generali. q̄ sicut vnaq̄q̄ arbor ex fructu suo cognoscit.ita vnusquisq̄ homo ex fructib⁹ ꝙ operib⁹ suis cognosci pt. Ideoq̄ ñ dixit.a folijs eoꝝ.i.ꝑbis.sed a fructib⁹.i.opib⁹ ꝓgno scetis eos. Si em̄ verba attēdimus.nō facile boni di scernunt a malis.sed qui in verbis nō discernunt in opib⁹ ꝓprehendunt si fideles sunt.si mites.si patien tes.si humiles.si casti.si auaricia oderint ꝙ filia.que enumerare longū est. Cognoscent ergo falsi ꝓphēte a fructib⁹ suis.q̄m̄ ꝙ si aliq̄n bonū aliq̄d facere videan tur.s.elemosinā.orōem.ꝙ ieiunū ꝙ hmōi.tñ q̄ vel ꝑ lucrū vel ꝑ laude faciunt.eoꝝ simulatio diu non pt ce lari.cuius em̄ inscrutabile sit coꝝ hoīb⁹.pt tñ humano iudicio maxīe longo tpe cognosci ex actib⁹ ꝙ opibus que vocat fructus.q̄ ēt si vnusquisq̄ est talia ōr ꝙ ope rat. Unde licet mali ꝙ vitiosi malicia suā optant ali/ quo tpe ꝙ operent bonū ex genere.tñ nō est bene possi bile quin operent q̄q̄ fm̄ inclinatōez sue malicie. Ih̄ū seneca. Nemo ꝑt diu ferre ꝑsonā fictā.cito in naturā suā recidunt quibꝫ veritas nō subest.q̄ aūt ex solido na scunt tpe ipso in melius ꝓficiunt. Detegit etiā errorq̄q̄ talis ꝓmodi temptatōe persecutionis tpe.et si fingant humilitatē ꝙ bona opa tpe ꝓsperitatis cū ho norant. detegēt tñ eoꝝ superbia cū aduersis rangunt ꝙ honor subtrahit. Pōt etiam cognosci q̄ ꝓsecuti sunt ea ꝓpter que operando laborauerunt .vt dignitates ꝙ hmōi.q̄ sepe postmodū cessant operari. Ih̄ū aug. Que cunq̄ in factis vel dictis apparere nō potuerūt. temp tationib⁹ aperiunt .Temptatio aūt dupler est. aut in spe adipiscendi aliq̄d ꝓmodū tempale.aut in timore amittendi. Cuz em̄ aliquib⁹ temptationib⁹ ceperint eaipsa illis subtrahi vel negari q̄ isto vel amine vel ꝓse cuti sunt vel ꝓsequi cupiunt.tunc necē est vt appareat vt⁹ lupus in ouina pelle sit an agnus in sua.hec aug. Insuper ꝙ in hoc cognoscunt q̄ simplices opprimunt. maioribꝫ detrahunt.mīma redarguunt. correctiōem impugnāt.nō faciunt q̄d dicunt.in dignitatibꝫ se ia/ ctāt.in bonis inceptis fastidiūt.in aduersitatibꝫ mur murant.ꝙ marīe per impatiam in aduersitatibꝫ vt su pra dictū est cognoscunt. Ubi nota q̄ hō non loquit ira exīsse nec ira ꝓprie sicut in lingua ꝓpria. Sunt aūt alīq̄ qui faciunt sicut auis in capola que mutat ling/ uam ꝓpriā ꝙ fingit vocem hoīm vel alia⁹ auiū.ꝙ liz q̄ñ bene sit sibi hoc faciat.tñ si alīq̄s eā in pede leserit .vel alibi dolorē senserit.vel quicq̄ ꝓtra voluntatē receperit statim ad vocē ꝓpriam reuertit. Sic multi q̄ñ sunt in ꝓsperitate.vel q̄ñ bene sit eis mutant vocem ꝓpriā.deū laudant.adulationibus seruiunt.sed si sint in aliqua aduersitate vel aliquo modo ledant statim ad linguā ꝓpriam.s.ingratitudinē.impatiam ꝙ hmōi reuertun tur. Et bene dixit q̄ ex fructib⁹ cognoscunt. nā oīs arbor bona.i.hō bonus hīs voluntatē bonā fructus bonos.i.opa bona ꝙ vite eterne meritoria facit mala aūt arbor.i.homo hīs voluntatem prauā fructus ma los.i.opera mala ꝙ demeritoria facit.nā actus interi or voluntatis causa est immediata actꝰ exterioris. Et

Attendite a falsis prophe tis et de cõclusione ser

ideo vt ambro. dicit. affectus tuus opi tuo nomẽ im ponit. Ihñ fm crisᵐ. Bolũtas est aut q̃ remunerat ꝑ bono aut ꝺdemnat ꝑ malo. opa aũt testimõia sunt volũtatis. Et vere ita est. qz nõ põt arbor bona inquãtũ hmõi fructꝰ malos facere. neq; arbor mala inquãtũ hmõi fructus bonos facere. Istud eñ ꝓpositre intelligendũ ẽ. qz arbor bona manẽs bona. nõ põt fructus malos ⁊ demeritorios facere. ⁊ arbor mala manẽs mala. nõ põt fructus bonos facere. i. meritorios vite eterne. Et ideo si hõ bonus facit fructꝰ malos. iam bonus nõ ẽ. ⁊ si malus vult bona opari. bonꝰ primo fiat. Et vere bona arbor bonus fructus facit. ⁊ mala malos. qz bonus hõ de bono thesauro cordis sui. i. ꝺ bona intẽtiõe ⁊ volũtate. q̃ sicut thesaurꝰ absc̃ditus latet interius in mẽte ꝓfert bona ꝟba. s. ⁊ facta. ⁊ malus hõ de malo thesauro. i. mala volũtate ⁊ intẽtiõe ꝓfert mala. s. ꝟba ⁊ facta. qz ꝓtrarie cause hñt ꝓtrarios effectꝰ. Hiã fm bedã. idẽ ẽ. thesaurꝰ cordis. qꝺ radix ẽ arboris. ⁊ qꝺ de corde ꝓfert. idem ẽ qꝺ arboris fructus Ihñ ⁊ Remigi. Thesaurus cordis intẽtio ẽ ex q̃ ꝺs iudicat opa. vt aliqñ mĩora maiora. aliqñ maiora mĩora merces sequat. Magnũ ꝺnũ dei ẽ bona volũtas. ⁊ pstãtiꝰ sup oẽs res terrenas. Ihñ aug. Bona volũtas ẽ q̃ appetim⁹ recte honeste q; viuere. ⁊ ad summã sapiam puenire. Bolũtatẽ q̃sq; cũ hz bonã idcirco hz. qꝺ terremis oĩbꝰ regnis. voluptatibusq; oĩm corpis lõge anteponendũ fit. Quisquis aũt nõ hz. caret ꝓfecto illa re. quã pstantiorẽ oĩbꝰ bonis in pãte nõ pstituris. sola illi volũtas ꝑ seipaz daret. Et utq;. Si desit facultas. nõ q̃rit misi volũtas. Hec aug. Arboris g̃ bone radix ẽ volũtas. gr̃a diuina informata. foliũ cogitatio. flos sermo. fructꝰ opus. Arboris ꝟo male radix ẽ volũtas gr̃a dei destituta. cuius cadũt folia. marcent flores. putrescũt fructus q̃ ex bona arbore nõ pñt ꝓcedere. Et merito qꝺ ꝺ bono vl malo corde ꝓcedit. bonus vl malus ꝺz iudicari fructꝰ. ex abũdantia eñ bonitatis vel malicie cordis que intus latet. os exterius loq̃t ꝟbũ dictiõis ⁊ opis. Ex interiori eñ hoie ꝓcedit exterior effectus tã in ꝟbis q̃; in factis. ac ꝟbũ ⁊ fem exteri⁹ testimoniũ cordis ẽ. ⁊ significatiuũ ꝓcepti⁹ interioris. Per oris g̃ locutiõez oĩa q̃ dicto vl fco vl cogitatu de corde ꝓferũt dñs voluit significare. nã moris scripturaꝫ ẽ. ꝟba ꝑ factis ⁊ rebus ponere. Ihñ in ezech. Non fuit ꝟbũ qꝺ nõ oñderim eis q̃ vtiq; rerũ ⁊ nõ verboꝝ chaldeis reuelauerat archana. De ore aũt hic specialiter exẽplificat. qz ꝑ os cor maxime mãifestat. eo q ꝟba insignis primatũ tenẽt fm aug. Deus aũt fm os oĩa cordis ꝺiudicat qui ex q̃ intẽtiõe ꝟba ꝓcedũt nõ ignorat. Et notãter dicit. ex abũdãtia cordis os loquit. qz plus intus ẽ q̃; effũdit. Sic fumus ab igne surgit. si olla ebulliens tedũdat. Ihñ crisᵐ. Naturalis ei ꝺsequẽtia ẽ. vt cũ intus abũdat neq̃tia. effluãt oretenus ꝟba neq;. Quare cũ audieris hoiez ꝓmitiosa ⁊ inhoneста loquẽtẽ nõ tãtã putas in eo latere neq̃tiã. q̃nta ꝟbis eius exprimit. ꝟz multo ampliorẽ comcere esse fontẽ. Qꝺ eñ exterius ꝺz. superfluũ est eius qꝺ intus est. Lingua q̃dez ꝓfusa multociẽs nõ repẽte effũdit neq̃tiã. cor aũt nullũ hoim hñs restẽ sine timore q̃cũq; vult parit mala. dei eñ nõ multa cura ẽ ei. Hec sentẽtia ⁊ similitudo ꝺ

arbore hic pomꝰ ꝓtra ypocrisim. spãliter scribarum ⁊ phariseoꝝ. ꝟz infra etiã pomꝰ ꝓtra eoꝝ malitiã ⁊ blasphemiã q̃ dicebãt xp̃z i beelzebub eẽcere demoia. Et ne tepidi putẽt se eẽ immunes a pena qz a malo abstinẽt. aliena nõ rapiũt. sine q̃rela viuũt. tñ bona ñ egũt ꝓximis nõ ꝓpatiunt. sua egẽtibꝫ nõ tribuũt. nõ additur. Quis arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ excidet. i. sentẽtia iudicis a ꝓsortõ oĩm bonoꝝ ⁊ nũero fideliũ sepabitur. ⁊ sentẽtie executõe ab ãgelis messoribꝫ in ignẽ eternũ gehẽne mittet. Ubi mĩaꝫ dñs infructuosis pnã dãni. qz excidẽt a terra viuẽtiũ ⁊ pnã sensꝰ qz mittẽt in ignẽ eternũ. Nec exprobabit dñs qꝺ mala fecerit. sed qꝺ bona nõ egerũt. dicẽs. Esuriui ⁊ nõ dedistis mihi mãducare ⁊c̃. Et sciẽdũ qꝺ fructꝰ cordis sũt. ꝺ trino. diuine legis meditatõ. bñficioꝝ dei recordatõ. mortis memoratõ. ꝓmi ꝓpassio. Fructꝰ oris. orõ ꝑdicatio gr̃aꝝ actõ. ꝓsiliũ. frãs erãtis correctõ. ignorãtis instructio. Fructꝰ operis sunt. pnĩa. elemosina. obediẽtia. obsequiꝝ diligẽtia. difficiliũ tolerãtia. Ꝟz ne putem⁹ ad fructus iã pinere. si quis dicat. dñe dñe. ⁊ ex eo nobis arbor bona videaꝫ esse. subiũgit. Quid ãt vocatis me dñe ⁊ nõ facitis que dico. q̃si vellet dicere ypocritis ⁊ spãliter scribis ⁊ phariseis. Vos estis arbores hñtes folia sine fructu. ⁊ ꝟba sine ope. ⁊ iõ maledicti. Tales sunt fic̃ salices folia similia oliuis. sed fructu carẽtes. Tñ ei est iter dicere ⁊ facere. q̃ntũ iter foliaꝫ fructus. Deinꝺ oñdit qꝺ ad salutẽ nõ sufficiũt ꝟba ꝓfessionis ꝟz qꝺ exigit executõ diuine volũtatis. dicẽs. Nõ oĩs q̃ ꝟboten⁹ noie tñ ꝺt mihi dñe dñe. ꝓfitẽꝺo fidẽ catholicã intrabit i regnũ celoꝝ. ꝓfessio ei fidei sine opibꝫ nõ sufficit ad salutẽ. qz talis fides mortua ẽ sic illoꝝ q̃ deũ ore ꝓfitẽtur. factis ãt negãt. Sic mõ plerumq; in ore ꝓfitentes ꝟbotenus ⁊ noie tñ dicũt. dñe dñe. cor ãt eoꝝ longe est a ꝺo. Hypocrite etiã dicũt hoc facto sanctitatẽ exteri⁹ simulãtes coram pplo. Ꝟz q̃ facit volũtatẽ pris mei qui in celis est. ipe intrabit i regnũ celoꝝ. Hi ei sũt fructus bonꝰ bone arboris. s. facere volũtatẽ patris. cuius facitẽde seipm ꝑhere exẽplũ dignat⁹ est. Quid eñ meriti est dño dicere. dñe dñe. Numquid dñs ñ erit. misi fuerit dictus a nobis. Vere dicere dñe dñe. vel dñs ihesus. ẽ corde credere. ore ꝓfiteri. opibꝫ attestari. Hãc vnũ sine alio negare est. Et ei ait aug. Credere i deũ ẽ credẽdo amare ⁊ diligere. credendo in eũ ire ⁊ eius mẽbris incorpari. Et notãdũ qꝺ hec videt immediate facere volũtatẽ ꝺi. s. sup oĩbꝫ agẽdis sustinẽdis ⁊ habẽdis. ei se ꝓformare. ⁊ iñ qesmẽtis. faciẽ dñi oĩa intuentẽ. sp ut ꝑsentẽ itueri. ⁊ iñ reuerẽtia. pudore ⁊ discipliã ire? ⁊ extra boitatẽ gratuite liberalitatis ꝺi libẽter ꝓsidere sepius actualr aduertẽdo iñ amore gratuit? ⁊ ꝓfidẽtia ꝺ futuro. sp attẽdere ad edificatõm ꝓximi oẽ ꝟbũ ⁊ op? ꝑmeditari sepi? sup se reflecti. Et ne ꝺcipiamur nõ solũ noie xp̃i ꝑ eos q̃ nom̃ ⁊ nõ facta hñt. ꝟz etiã qbusdã factis ⁊ miraclis adiũgit ⁊ dicit. Multi dicẽt mihi in illa die norabili ⁊ famosa. terribili ipis ⁊ blãda pis. s. die extremi iudicij. qñ fm crisᵐ. loq̃t corda ⁊ tacebũt ora. qñ non ꝑsona interrogat. sed ꝓscia discutit. vbi non erũt testes adultores. sed angeli voces. dñe dñe. nõne in noie tuo. i. virtute ⁊ iuocatione noĩs tui ꝓphetrauimus. i. ꝓpheticũ fmonẽ ꝓtulimus ⁊ occulta ꝺnũciauim⁹. ⁊ i noie tuo ꝺmonia eieci

mus ab obsessis .⁊ in noīe tuo ⁊rutes multas .i. mira cula fecimus Dis filēs sunt bñ docētes ⁊ male viuen tes Ubi crīs. Ille q̄ppe q: ꝓtrariū expectatōis sue fi nē vidēbūt q: hic fuerūt mirabilia faciēdo ꝓspicui .ubi aūt se intelligēt pumēdos .q̄si stupētes dicēt atq; mi rātes Dñe dñe nōne ī noīe tuo ꝓphetauimus quēad modū nos aduersaris mō Quid sibi vult nouus iste finis .nec a nobis aliq̄n ꝓuisus Deinō subiecīt sīa iu dicis tales reprobāris ⁊ abiciēris Et tūc inq̄t ꝓfitebor ⁊ dicā illī .nūq̄ī ꝑdestinatōe nouiuos .f. noticia appro batōis .ſz reprobatōis Illos eī dō vī scire quos ap ꝓbat .illos vo nescire quos ī sua dilcōne nō approbat Dñs aug. Scī reprobos quos ꝓgnoscēdo iudicat .nō āt approbat volūtatē q̄ ab ipo discordat Dñs beda Hō scīa scripturaꝝ dō notū facit .quē opuz iniq̄tas obtur? eius oīdit īdignū. Et tādez eos ꝓpter opa iniq̄tatis abiciēdo subiūgit Discedite a me bonof glificātes .q̄ opam īiq̄tatē Discedite .i. diuisi p iniq̄tatē cedite in eternā dānatōem Hō g̃ ꝓgnoscit nisi eū q̄ opaf eq̄ta tē A dō q̄ vbiq̄ ē inbēt recedere .q: liz sit vbiq̄ p pñ tiā dītatis .nō tñ vt obiectū bītudis Dicit ār in pñti q̄ opami q: affectus malus adhuc remanet ī eis Dñs biero. Hō dixit q̄ opari estis ītq̄tē .ne videret tolle re pñaz .ſz q̄ opamī hoc ē q̄ vsq; ī pñtē horā cū iudicij rps aduenerit .liz nō hēatis facultatez peccādi .tñ ad huc hētis affectū Dñs crīs. Hō ōt q̄ opati estis .ſz qui opamī .q: iniq̄ post morte nō dīmūt eē iniqui .q: ⁊ si peccare nō pūt .peccādi tñ volūtatem nō amittūt. Hā mors aīam q̄ dē a carne sepat .aīe āt ꝓpositū nō imu tat Jgit vt aut crīs. Voluit dñs hoc loco asserere .q: ſi tes absq; opū scitate mīa valeat .⁊ nō mō fidēs ſz ne ipa q̄dē cupiā mirabilia ꝓfutura sint si ea opatus fuerit absq; possessione ⁊rutū .q: neq; fides neq; mirabilia quicq; valēt si nō assistat vita Et utq; nusq̄ī ope sig noꝝ ⁊ mirabiliū bītudo ponit .ſz ī expletōe mādatoꝝ ⁊ pfectōe Qui signoꝝ ⁊ mirabiliū iudicio ꝓbari vult nō pt ꝓbo videri Cuta eī ⁊ actus ꝓbi etiā sine signis ⁊ mirabilibo merēt coronā .īq̄ āt ꝓuersatō .etiā si signa ⁊ ꝓdigia fecerit .supplicia nō euadet. Nec crīs. Notā dū q: hic miraculoꝝ opatō q̄q; ꝓuenit ex merito ī uocātis nomē dñi .q̄q; ex merito illius sup quē inuo cat .q̄q; nec ex merito h? nec ex merito illius sed ob vtilitatē assistētiū vt videātes hoc deū bonere ī rpō cre dāt .q̄q; ad dānatōm inuocātis ⁊ pñtiū vt videtes nō videāt .⁊ videtes ceci fiāt .q̄q; etiā in elatōem ⁊ va nā gl'iam extollit .⁊ aliquo alio mō faciēti nocet Non miteris g̃ si q̄q; īiqui ꝓphetēt aut miracula faciāt .q: iste fūt gte di gratis date .q̄ dāf ꝓcipuis ad cōiez uti litatē eccīe ⁊ raro adoritatē sing'aris pſone ⁊ nō ali q̄n ꝑ malos vīes a dō nobis dāf ad inuocatōm noīs xpi .nō ꝓpter merita inuocantiū ſz ad declaratōem ⁊ru tis rpi .⁊ ꝓfirmatōem fidei .licet ipi inuocātes sint ma li .sicut bona elemosina aliq̄n daf a bono dño mediān te malo suo .bonū g̃ sectem .malū oē vitemus .totoq; affectu ꝓceptis celestibo obtpemus ac talibo officijs cogniti dei simus agentesq; potius qđ vult .q; qđ ꝓt gloriem. Et q: dñs repellit ipm ꝓfitentes ore ⁊ ope legem suā nō implentes .ꝓcludit inutilitatē auditus vbi nō sequit opus ⁊ āmon: nos vt rpi doctrinā ope impleamus .ne cū opantes iniquitatis ab eo discedā mus .q: inutilis ē legis auditio nisi sequat opis imple tio. Hīc ꝓcludit totū sermonē cui ꝓclusio q; terribilis in ferat valde attendendū est. Dis g̃ inquit nullo exclu so .q̄ audit aure interiori intelligendo ⁊ba mea hec q̄ locut? sum in apto .⁊ facit ea affectū caritatis ope adim plendo .assimilabit̄ viro sapienti sibi in futuꝝ ꝓuidē ti .q̄ edificauit domū suā .i. bonoꝝ opuꝝ ꝓstructōem su pra petrā .i. xpm oia opa sua faciens ꝓpter ipm Talis em facit opa bona de genere ⁊ rcā intentōe .q̄ duo re quirunt ad impletōz legis euangelice Hō em quisq; firmat q̄ audit vel ꝓcipit .nisi faciendo ⁊ ope implendo Et q: petra est rps .ille in xpo edificat qui qđ ab alio audit facit. Descendit pluuia .i. tēptatio carnal'is lasci uie ⁊ ꝓcupie .venerunt fluīa mūdane cupiditatis ⁊ a uaricie .flauerūt venti dyabolice vanitatis ⁊ supbie ⁊ irruerūt ꝓ impetuositatē ⁊ ꝓportunitatē tēptationū in domū illā .i. edificiū ⁊rutū in rpo ꝓstructū .ſz ñ diruerit eā .nec cecidit a stabilitate ⁊rutis succūbendo tempta tionibo istis .fundata em erat final'r .radical'r ⁊ pseue ranter p fidē .spē caritatē .supra firmā petrā ⁊ solidā .i. xpm nō in terremus Tangit g̃ hic tripler tēptationū dā .in q̄ significant ⁊ sistūt oīa temptationū genera Potest̄ā dici q̄ q̄dā sunt temptatōes voluptatis ⁊ cō cupie carnalis q̄ designant in pluuia q̄ guttatī cadit .⁊ emollit .alie sunt aduersitatis ⁊ tribulatōis q̄ signi ficant ꝑ fluīa q̄ cū impetu venīūt .alie sunt ꝑsuasionis siue ꝑ minas siue ꝑ blādicias būanas .siue ꝑ sugge sti ones dyabolicas que designant ꝑ vētos. Dor āt oīm q̄ ꝑ spiritalibo inducit aduersitatibo frangit Quoꝝ ni hil metuit q̄ fundata bz domū supra petrā .i. xpm cui innitit in obſuatōe ꝓceptoꝝ .i. q̄ non solū audit ꝓcep ta dñi sed etiā facit. Et hīs oīb piculose subiacet q̄ au dit ⁊ nō facit .nō ei quisq; stabile fundamentū bz nec firmat in se que dñs ꝓcipit vl ipē audit .nisi ea fecerit Ch̄s ꝓfitet aut. Et ꝓpositū oīs qui audit ⁊ba mea hec supradcā ⁊ nō facit ea .sed ꝓtēnit .filis erit in culpa vi ro stulto ⁊ malo qui edificauit domū suā .i. edificiū ope rū suoꝝ supra arenā .i. amorē terrenoꝝ mobile ⁊ insta bile fundamentū .qđ facit oīs qui ꝓtēptis celestibo nō cessat inhiare terrenis .⁊ qui intentōz suā sup alīd q̄z sup ipm deū ponit .q: oīs creatura mutabil est Arena cupiditati terrenoꝝ ꝓpar .q: sterilis .sic qui amat dītias frui nō pt .q: fluida sic trāseunt oīa delectabilia .q: fluctibo ꝓcussa sic in mōo est pīfura. Ut ꝑ arenā ꝓgre gatōem maloꝝ ft .q: innūerabilis ꝑ multiplicitatem q: discolorens ꝑ dissensionē .q: sterilis ad bonoꝝ mul tiplicatōem. Et nō sequit casus in pcm .q: venerūt su pradcā mala tēptationū ⁊ irruerūt subito impetu ⁊ si mul in domū illā male fundatā .⁊ cecidit ꝑ culpā ⁊ fa cta est ruīa eius magna .q: ruit vsq; in gehennā. Pri mo ruit in foueā culpe ⁊ postea in foueā gehenne que ē ruina magna .q: oīno irrepabilis. Dis ꝓscia que spe fixa in deo nō ꝑmanet .in tēptatōibo subsistere nō ꝑ ⁊ tanto āplius agitat̄ q̄to plus in his q̄ mūdi sunt a suppositis disiungit̄ Ubi beda. Manifestū ē q: ingruē te q̄libet temptatōe mor ⁊ vere malis ⁊ ficti boni priores fiūt .do nec ad extremū ꝑpetuā labant in ruīnā. Ubi crīs. Et fcā est inquit ruina eius magna. Hec q̄ ei exi guaꝝ leuiūq; rez piculū est. sed de aie discrimine .de immortalibo supplicijs .deq; celestis regni amissione res agit̄ .hec crīs. Hec tñ sp audiens ⁊bū dei ⁊ nō fa ciēs cadit in illā piculosā ruinā .ſz duplici distinctōe

opus ē Una ex pte audiētis.qz is q audit ꝟbū dī aut obmittit facere ex ꝓcēptu.7 tūc locū hz similitudo ꝓpositā.aut ex fragilitate 7 tūc nō. Alia ē ex pte ꝟbi dī. qz ea ꝟba q̄ q̄s audit. aut sunt ꝟba necessitatis ad salutē.sicut p̄cepta euāgelica.7 tūc similitudo hz locū.aut sunt ꝟba ꝓfectꝰ 7 supererogatiōis 7 tūc nō nisi q̄ntū ad ꝓfectos. Moraliter dom⁹ in domo iusti. cui⁹ edificatio ꝓtīet ad bonoꝝ opū ꝓfectōez. fossio ad ꝓcēptū terre noꝝ siue paupertatē.fundatō ad meditatōez celestiū 7 amorē.impulsio ad tēptationū ipugnatōnē. īmobilitas ad finalē ꝑseuerātiā Dom⁹ impij ē mala ꝓscia. de q̄ i michea.adhuc ignis i domo impij. cui⁹ terrena edificatio ꝓtīet ad terrenoꝝ amorē.fundamēti prima tio ad mētis īstabilitatē.flumīs inūdatō ad carnaliū delitiaꝝ fluxibilitatē. ca⁹ celeritas ad peccādi ꝓpositē truīe magnitudo ad eternā dānatōz. Dom⁹ etiā cōcutit in tēptatōe.īclinat i delectatiōe cadit i ꝓsensu. Et ē casus magn⁹ i ꝓsensu.qz sic cadit a gra.maior i ope.qz sic cadit a vita.maxim⁹ i obstinatiōe qz sic cadit a misericordia. Sapiēs g̃ q̄ audita ope ꝓplet 7 ꝓficit. structurā firmā erigit.qz p cumulū bonoꝝ operꝝ deus gr̃az dat. q̄ nāa merita absq; ruīa casus ꝓsolidat 7 firmat. Per gr̃az ei bñ opād o meremur ꝑseuerātiā i bono.vt spūale nēm edificiū i petra fidei fūdatū.p spem erectū.p caritatē solidatū.nec pluuia.nec flumibus. nec vētis poterit euert.xp̄o suā gr̃az donāte. Stult⁹ ꝟo q̄ audit 7 nō opat.sz audita dissimulās. obliuiosus auditor fact⁹.tāq; sup arenā op⁹ edificatiōis impēdit.7 qz aure ꝓceptū op⁹ nō firmat stati tēptatiōibꝫ supueniētibꝫ ruit 7 euanescit. Hō ei auditores legis iusti sunt apd dēū sz factores. Sūt āt tria genera hoīm edificātiū. Sūt ei q̄ amāt solū dēū. 7 hi edificāt aur.argētū 7 lapides p̄ciosos.i amore ꝟtutis aur.i ꝓgnitōe ꝟitatis argētū.i cooꝑatōe bōꝝ opis lapides p̄ciosos. Sūt alīq q̄ amāt quedā ꝑter dēū. tñ nil ꝑ dēū nec aliq̄d pl⁹ q̄q; dēū. 7 i his fundamētū q̄dē māet.qz amor di nō destruit. tñ qz ex affectu eoꝝ q̄ ꝑter amāt. q̄dā corruptō ꝑbit lignū 7 fenū 7 stipula superedificatur.i ligno pcm̄ illiciti opis.i feno sine ope pcm̄ p̄ue delectatōis.i stipula pcm̄ illicite cogitatōis. Sūt alīq q̄ amāt q̄dā ꝑ dēū. 7 i his oīno destruit fundamētū.qz amor di eē nō pt.vbi vl̄ sol⁹ vl̄ sūm⁹ nō ē. Igit ad p̄nos ptīet laudari 7 saluari.ad sēdos corripi 7 liberari.ad tercios argui 7 dānari. Ītē sup fundamētū fidei q̄dā edificāt aur ꝓcēplatōis.argētū p̄dicatiōis. q̄dā lapides p̄ciosos bonoꝝ operꝝ. Isti q̄dē saluāt 7 merito fundamēti 7 bonoꝝ operꝝ. Alīq ꝟo edificāt ligna.s.amorē ardētōrē rpaliū.alīq fenū.s.fimū delectationū carnaliū.alīq stipulā.s.ociosoꝝ ꝟboꝝ 7 operꝝ ifirmoꝝ. Isti etiā saluāt merito fundamēti.7 tñ q̄si p ignē quo erurit edificiū.tāto fundamēto nō idoneū. Deinde ad ꝯclusionē oīm p̄cedēnū subiūgit Et factū ē cū ꝯsūmasz ihesus ꝟba hec.s.sermōes istos i mōte habitos q̄ bñ dicūt ꝯsūmati.qz nihil ipfectiōis hñt.7 oīa salutī necessaria ꝓtinēt.admirabāt turbe sup doctrīa ei⁹ 7 ō excellētia sapīe ei⁹.qz nūq̄d sic bō ē locut⁹. Et bñ admirabāt.qz.vt ait crisō. Quicq̄d digne laudare nō possum⁹ admiramur Vbi oñdit eminētia doctrīe rp̄i.qz admirabāt turbe eo q̄ eminētissimas ꝟtutes docebat 7 ipfectōz legis supplebat.7 nō solū terrēa bona.sz celestia ꝓmitebat.ac doctrīaz suā mirabilr ꝯfirmabat Hñ

cāz admiratōis subdit.d. Erat ei docēs eos sic ptātez bñs.s.p seipz i fmone pferēdo ꝯfilia p̄ceptis.7 q̄ minus videbāt in lege addēdo obscuritates legis explanādo i iure ꝯdēdo 7 ad libitū suū sicut auctoz 7 ꝯditoz iuris sui mutādo.vl̄ illō sicut nemini subiectus cuz vellet reuocādo.vl̄ sicut ptātez bñs infirmos sanādi.7 miracla faciēdi.vl̄ sicut ptātez bñs ipmēdi.7 corda audiētū ad se conuertēdi.nō sicut scribet 7 pharisei eoꝝ.q̄ ea q̄ p legē dicerāt p̄cepta pl̄is dabāt.nec eis aliq̄d ꝟbis mutare licebat. Sicut nec etiā moyses aliō ḡ dñs iusserat potuit loq̄.7 nihil de p̄ceptis eius mutare vel subticere. Vbi crisō. admirabāt ꝟo eius inter multa alia p̄cipue potestatē Hō ei q̄i ex alteri⁹ psona p̄cepta ponebat sic moyses fecerat 7 pl̄xte.sz fere vbiq; se indicabat eē q̄ ipetrādi auctoritatē teneret. Demiq; cū p̄cepta ipa sanxit.sz. sepe dicebat. ego āt dico vobis. Et terribil⁹ illi⁹ iudicij faciēs mētionē.se mōstrabat eē iudicē ō pmiꝝ atq; supplicij.s.ihc crisō. Cōspice nūc 7 cōfidera dñz iesū i fmōe isto quō affectuose benigne 7 efficaciter loquit auditoribꝫ.7 eos ad actus ꝟtutū iducit ꝯspice etiā discipl⁹ quō reuerēter būiliter 7 cū tota mētis intētōe eū aspiciūt.7 ꝟba illa mirifica auscultāt. 7 ea memorie ꝯmendāt. 7 cū iocūditate magna tā in ꝟbis q̄ in aspectu fruūt. erat ei spēosus forma p̄ filiꝰ hoīm. 7 diffusa ē gr̃a i labijs suis.in hac āt ꝯfideratōe iocūderis 7 tu aspiciēdo 7 auscultādo ac si cū videres 7 loquēt audires. 7 a ꝯprimādo eos si forte vocatus fueris. 7 īmorādo ibidē ut dñs tibi dabit. Deide ꝯspice eū vna cū discipul⁹ ō monte descendentē. 7 cū eis familiariter etiā p viā eūdo loquēt. 7 quō ille simpliciū cet⁹ gregatim seq̄t eū nō curiose ordinati.sed sicut pulli post gallinā 7 q̄libz ut melius audiat magis eid ē mitt appropinq̄re. Seq̄re 7 tu p̄ciosuz illū ihc sauī l'alōge si forte micas vl̄ reliq̄as aliq̄s ide cadētes post tergū tā pt̄m mgri valeas colligere. Oratio.

O Domine ihesu xp̄e clementissime.fac me p artā viā iusticie 7 angustā portā p nie intrare ad aulā saluris .7 vitā glorie.doce me vitare doceptoꝝ fallaciā. 7 da mihi imitari spūalis ouis simplicitatē 7 innocētiā. fac me radicē cordis celo nō terre affigere. ne i foliꝭ ꝟboꝝ tm̄ sed potiꝰ i fructibꝫ bonoꝝ operū fidel' merear inuenīri.fac ut voluntatē patris celestis faciā. 7 ꝟba tua audiēs ope adimpleā ut i te firmat⁹ nullis a te seperer temptatōibꝫ. Amen

De curatione lepr̄osi.

Capitulum.XLI.

Cum ergo euangelica in monte data.ꝯsequenter ponit eius ꝯfirmatio p miracula.qz boni magistri est doctrinā suā Ꝛbare p facta Cū itaq; ꝯpleto fmōe dñs ascendisset de mōte. secute sunt eū turbe multe. ꝑter quarū edificationē 7 rogātis populi devotionē.mouebat ad faciendū miraculum. Cui⁹ hiero. post p̄dicationē atq; doctrinā signoꝝ offert occasio. ut p virtutū miracla p̄teritus apud audientes fmo firmet. Et crisō. Post fmonē immediate ꝓcedit ad miracula.ut verbis p̄cedētibꝫ auctoritatē pstaret. ut mirabilis i ꝟbis mirabilis appareat in ope Et theophilus Doctrine āt operationē immiscuit. nisi em̄ oñderet miracula . eius fmoni nō crederet Sic 7 tu post doctrinā opare vt ñ

sit in te vacuus tuus fmo Misitice Cū descēdisset ie/ sus de mōte. s. dīne excellētie in vallē būamitatis ma nēdo qđ erat assumēdo qđ nō erat. tūc ei de mōte des/ cēdit. qñ se exinaniuit formā fui accipiēs tūc post des/ cēsus secute fūt eū turbe mīte q; misi ds descēdisset hō ad seqlaz suā nō ascēdisset. q; magna glia ꝛ dignitas ē hoī seq būc dñz Et fm aug. primo leprosū mūdauit vt ex hoc appareret nouū testamentū in mōte datū. ꝛ grām ev ãgelij sup legē eē. q̄ leprosū excludebat nō la nabat Videf ãt hic ꝓrietas in eo qđ math. dr Cū des/ cēdisset de mōte Lucas vo dr Cū eēt in vna ciuitatū Ad hoc dōm fm glo. q̄ post descēsū d mōte fuit aliq̄d interualli añq̄ intraret ciuitatē ꝛ in illo interuallo fuit sanatus leprosus. qđ math. suo loco ponit. Lucas vo dr cū eēt i vna ciuitatū. s. cap barnaū q; erat ibi ꝑpe ad leucā ꝛ dimidiā ꝓtra orientē. leprosus g̃ vemēs nō tā passibꝰ corpis q̄z fide cordis genu flexo ꝑcidēs in fa ciez suā adorabat cū cū būilitate corpis ꝛ rogauit eū cū orōne oris. Ubi tria ista ꝓcurrūt. i. fides. būilitas orō. nihil negaf a dō. ꝑcidit i facē sicut būi maculaf suas nō tegēs sz būilit ꝓfitēs ꝛ publicādo. nō exaudiri meruit ꝛ mūdari Sic ꝛ tu būilieris vt exaudiri ꝛ mū dari merearis Uñ ābro. q̄ in facē ꝑcidit būilitatis ē ꝛ pudoris vt vnusq̄sq; de vite sue macul' erubescat. sz ꝓfessiōez vecūdia nō repssit. vulnus oñdit. remedi um postulauit Adorabat g̃ eū. d. Dñe ꝑ quē oīa facta sunt. si vis potes me mūdare Uolūtas tua opus ē. ꝛ opa tue volūtati obediūt Ihō dixit mūda me sz in volū tate ei sic do ptātē ꝛ auctoritatē curādi tribuit ꝛ ei to tū ꝓcedit. q. d. Quicūd vis potes. sic oipotēs. Ubi ty tus Addiscamus ex vbis leprosi corpaliū infirmitatū medelā nō q̄rere. sz dīno bñplacito totū ꝓmittere. q̄ nouit opportuna ꝛ oīa iudicio dispōit Leprosus g̃ ꝓfi tēdo in xp̃o dinā potentiā ꝛ prātis auctoritatē ac suā oñendo fidē ꝛ deuotōez. meruit curatōem Jesus ei misertus eius ꝑ ꝓpassionez ꝛ affectū. ꝛ extēdēs manū suā qđ fuit liberalitatis ꝓ auaros. tetigit eū qđ fuit hu militatis ꝓ superbos. dicēs. Uolo qđ fuit pietatis ꝓtra fluidos. mūdare qđ fuit prātis ꝓtra incredulos. Ubi notādū q̄ lepra corpalē q̄nq; mōis curatā legi?. Pri mo ꝑ ablutōez sicut pz ī naamā ꝛ significat lacrimaꝝ effusiōez Secdo ꝑ oñsiōem sicut pz ī dcē leprosis q̄ cū to ad oñendū se sacerdotibꝰ mūdari sunt ꝛ figuificat ꝓfessiōem Tertio ꝑ sepatōem sicut pz in maria sorore moysi ꝛ significat excōicatōem q̄ instar cauterij dz eē medicinalis Quarto ꝑ inclusiōem sicut pz in manu moysi. q̄ de sinu extracta leprosa apparuit. sed in sinū re posita curata fuit. sic mīsteri q̄ in seculo spūaliter erāt le/ psi. mūdanf clausꝰ ingressi Quinto ꝑ tactū sicut pz hic. vbi manus xp̃i carnem leprosi tetigit ꝛ mūdauit Ubi notādū q̄ triplex ē di tactus valde ꝓfuosus. s. ta ctus pure corpal'. ꝛ tactus pure spūalis. ꝛ tactus pt̃i corpal' ꝛ pt̃i spūalis Tactus pure corpalis ē. in quo ꝛ qđ tāgit ꝛ qđ tāgit ē pure corpale. ꝛ iste fuit in xp̃o valđ ꝓfuosus. q; oēm infirmitatē sanabat vniuersal' sicut de mīsteriis pz in euāgelio Tactus pt̃i spūalis ꝛ p/ tim corpal' est in quo qđ tāgit est spūs. sz qđ tāgif est corpale vel spūale Hic est tactus tribulatōis. ꝛ iste ta ctus est fili' valde ꝓfuosus. valet nāq; ad ꝓstringen dū pctōꝝ duritiā ꝛ ad reprimendū carnis ꝓcupisce/ tiā. ꝛ ad ꝓbādū iustoꝝ patientiā Tactus pure spūal' est. in quo ꝛ qđ tāgit ꝛ qđ tangif ē spūs. ꝛ hic ē tactus interne inspiratois ꝛ iste fuit ē valde ꝓfuosus. Uirtꝰ ãt eius ad leptē effcūs ē fm septē dona spūsci. Hic effcūs ē boni ꝓpositi inspiratio siue ꝓceptio. ꝛ hic pri net ad dnū tumoris a quo ꝓcipit spūs salutis Secūs ē ꝑ grām pctoꝝ remissio ꝛ hic ꝑt referri ad dnū pie/ tatis. fm illd dañ. Secta tua eḷis redime. Tercius ē vti lis siue necārioꝝ ad salutē instructio. ꝛ hoc referī ad dnū scie q̄ docet rē ꝓuerlari. Quartus ē ad bñ opan dū ꝛ ardua aggrediendū roboratio. ꝛ hoc q̄ntū ad do nū ꝓfq̄ qđ respicit maxie opa supererogatōis Quīmus effcūs ē in tribulatōe ꝓsolatio ꝑ quā aīa fortificaf ad tolerādū aduersa. ꝛ hoc q̄tū ad dnū fortitudis q̄ ꝑ pue attendit i tolerātia aduersoꝝ Sextus ē caritatis ꝛ dilcōis dei inflāmatio. ꝛ hoc q̄tū ad dnū intellcūs q̄ docet intelligere. i. intus legere dei būficia. ꝑ q̄ aīa in eius amorē accendit ꝛ inflāmaf. Septimꝰ ē a ter remis eleuatio ꝛ celestiū ꝓtēplatio. ꝛ hoc q̄tū ad dnū sapie q̄ est de eternis. i. domos q̄ sursuz sunt sape nō q̄ sup terrā. Et ꝓfecti mūdata ē lepra eius ad dīm impe riū ꝛ volūtatē statī opus est secutū. fm cyrl. ista dictio ꝓfecti tardius ꝑfert opus sanatōis fuerit factū Cū ãt hic magna appeat dīm prās. ñ minor eius declaī būi litas. leprosū em quē lex extra castra ejciebat. quem scribe ꝛ pharisei vix respicere dignabāt. apē tāgere nō recusauit. nō solū ꝓpter occultū dei misteriū. sed vt no bis formā būilitatis ꝓberet ꝛ ꝓpassionis exemplū ne qs horrem ꝑ q̄cunq; corpis maculatōe vl infirmitate spneret l' abhorret. Itē tetigit eū vt se ñ esse sub lege sz sup legez q̄ leprosum tāgere ꝓhibuerat. nec fuū sed dīm legis oñderet. q̄ cū fm legez ābulasset. etiā sup/a legē sanaret eos quos remedia legis ñ sanauerāt Itē vt lepra q̄ ꝓtaminare tāgentē solebat. ecōtra tactu dīm fugaret ꝛ recederet. neq; ei manus a lepra fcā est im mūda. sed corpus leprum a manu tactū est mūdatū. Lex nāq; q̄ facere ñ potuit vt lep̃ tāgentes nō sordida ret. nō lepra tāgi ꝓhibuit nōr leprosi nō sanarent sz vt tāgentes nō inq̄narent. nō ãt inq̄nari a lepra potuit q̄ ea mūdauit. ꝛ nō q̄tus ira̅m legis soluerit. ñ ꝓhi bitōi legis nō obuiauit. nec ꝓpositū eius soluit. q; nō erat ꝓhibitū tangere leprosum ei q̄ ex tactu suo poterat curare eū. sicut helias ꝛ heliseus nō fecerūt ꝓtra legē tā gendo mortuū ad resuscitādū Luz etiā dīus posset solo verbo curare leprosū. ñ manū apposuit. q; būamitas ꝑpi erat q̄si insitēm ipsius dimitatis. ꝛ vō sicut artifex mediāte instō opaf sic vnus dīna in xp̃o per applica tōem būamitatis aliq̄ faciebat. vt eā ꝓuincta dīmitati declaret Et ꝓcepit ei dīus q̄ miraculū factū nemī di ceret. ne iactanf se sanatū eē p̃dicaret vt daret nobis exēplū ꝛ nos doceret non diligere oñatōez ꝛ hōrem. ꝛ bona q̄ facimus nō eē diuulgāda sz subtrahenda. vt ñ solū abstineamus a mercede ꝓmiſe. sz etiā gle ac lau dis būane ꝛ vane gle. ꝛ ista nō q̄ramus in opibꝰ nr̄is ne vnq̄ alīō sinistra manus se admisceat dextre in eis Uñ ait crys. Et nulli hoc eū iussit fateri docens q̄ esset alienus ab aura gle ꝛ pōpa tacrārie. Et certe noverat ille q; nō esset taciturus. sed passim rā grande benefi/ ciū ꝓdicaturus. ꝛ ñ quantū in ipso est fugit oñta/ re qđ fecerat. Et alibi publicari talia ipē ꝓcepit. nō ꝫ severiens. sz curatos a se gratos eē ꝓcipiens Hō em semetipm predicari iussit. sz dari glorīā deo vt ꝛ ple

ꝓfum nos ñ eē inane gl'osos. ⁊ gr̄ie ac iactāt̄ie renūci andū doceret. ⁊ illū quē a legiōe mūdauerat ñ eē ingratos. ſz gr̄as nos deo referre cōmouerat. et uſq; bñficia ꝓfiteri. atq; ut oñderet semp ex mirabilib⁹ suis. laudē ñ miſi deo referēdā. Quia ei bones q̄diu egritudine detinēt. dei semp memineñt a morbo aūt liberati grauiꝰ obſidenſ lē̄ iuore desidie. idcirco p̄cipiēs. ut ⁊ egroti ⁊ sani deū iugiter recordemur ei quē curauerat. ait. da gl'am deo. Hec crſ. Vbi notādū ꝙ triplex ē p̄ceptū. ſ. cautele. ꝓbatōis ⁊ obedient̄ie. In primo ñ interdicit̄ actus q̄ optimꝰ ē. ſz gl'a q̄ immiſcet le bonis actib⁹ ⁊ honeſtis. tale p̄ceptū fuit hic. In ſcdo ñ vult dꝰ actū. ſz oñsionē ſtutis q̄ latz in eo cui dat̄ p̄ceptū. ⁊ ē utilis sibi ⁊ alijs oñsio ſtutis ei⁹. sicut in p̄cepto fetō abrae d̄ immolatiōe filij. cui d̄r. nūc cognoui. i. te ⁊ alios cognoſcere feci. ꝙ timeas dñm. In tercio autez vult dꝰ actū vt patet. Exodi. xx. p totū. Vel iuſſit vt nemi imi diceret. ꝓpter credēt̄iū ſp̄e maiorē utilitatē q̄ meliores sunt q̄ sp̄ontanee q̄ q̄ ſxtraris bñficijs crediūt. Vl̄ vt nemi diceret. ſ. anteq; ea q̄ i lege sunt ꝓplerent. q̄ p̄i? expectādū erat iudiciū ſacerdotū. ad quos fm legē p̄tinebat iudicare de lepra. Vñ crſ. Vl̄ nō fm pliciter ꝓhibet. vt ñ aliq̄ dicat. ſz vt anteq; oñderet se ſacerdoti nemi diceret. ne forte ſi añ alicui nūciaz audirēt ſacerdotes ⁊ occaſiōez hñtes lepre ꝓpter odiū ⁊ immicitias x̄p̄i. expellerēt eū de pl'o q̄ſi leproſum. ſi recipiētes mādatū. Hec crſ. Et būliter miſit eū ad ſac̄dotes quoꝝ erat leprazꝰ diſcernere. p̄ceptiq; fm legē mun⁹ eis offerre. Hoc aūt. Prio ihū fec̄ q⁹ ſz eēt mūdat⁹. ñ tū reputabat mūd⁹ nec debebat fm legē reſtitui ad ꝓmunē hitatōem hoim. miſi p̄i⁹ p̄ ſacerdotū iudiciū mūdat⁹ eē demōſtraret. ⁊ mun⁹ dño p ei⁹ mūdatōe offerret. Vñ ſic ad eoꝝ arbitriū ſeparabat. ita ñ ſine eoꝝ arbitrio ad ꝓſortiū alioꝝ admittebat. Scdo ꝓpter būlitatē. vt ſacerdotib⁹ dēs ñ videret eoꝝ gl'az rapt̄e vl̄ honorē. ⁊ vt oñderet exhibēdā ſacerdotibus reuerētiā. Tercio vt qđ i eo sep̄ crimiabāt oñderet se ñ legis trā ſgreſſorē nec legē ſoluere ſz ip̄lere fm legē gradib⁹ ⁊ ſup legē curās. Quarto vt itelligerēt eū ñ legis ordie ⁊ ꝓſuetudie. ſz dei gr̄a ⁊ operatōe ſup legē curatū eē. ⁊ se maioris ſtutis eē q̄ legē vl̄ ſacerdotes. q⁹ lepra cogſcebāt. quā mūdare ñ poterāt. Ite vt ſacerdotū aīos ad credulitatē ꝓuocaret. nō credēt⁹ oēz excuſatōz auferret. offerri mun⁹ voluit i teſtimōium illis. i. ꝑ illos. ſi viſo miracl'o ñ crederēt. ſz ꝑ illis i teſtimōiuz ſalutis ſi credēt. vt. ſ. videntes leproſuz mūdatū. ſi crederēt mūdatori ſalui fierēt. ⁊ ſic credē tib⁹ eēt teſtimoniū ⁊ cā ſalutis eoꝝ. ſi ñ crederēt inexcuſabiles eēnt. eo ꝙ viderīt ⁊ ñ crediderīt. ⁊ ſic ñ credēt⁹ fieret accuſatō ⁊ teſtimōiū dānatōis eoꝝ. Per hoc etiā ꝙ eū ad ſacerdotes miſit figurare ⁊ docere voluit. ꝙ petōr d̄ ꝑ leproſum ſignaſ. ſz ſit mūdat⁹ a lepra peri ꝑ ꝓtritōz. ñ adhuc tenet̄ ſe ſacerdoti oñdere ꝑ ꝓfeſſiōez. ⁊ ad ei⁹ ꝓſiliū ſubire ſatiſfactōz. Vñ dñs iſtū leproſuz tāḡdo mūdauit. ⁊ poſtea vt ſacerdoti se repſentaret ⁊ ſacrificiū offerret p̄cepit. Tūc ei lepros⁹ a deo tāḡit. qñ petōr ꝓpungit. tūc ſacerdoti se repſentat. qñ petīm ꝓfitēdo mānifeſtat. tūc ſacrificiū offert. qñ ſatiſfactōz ꝓplet. Diger ąppe exercitat. nec ſacerdos eū q̄rat. ſz tu p̄uem ſacerdotē. ⁊ lepr̄ā aīe oñde ꝑ oris ꝓfeſſionem. Que ꝓfeſſio q̄tuor ꝓditōes debet habere. Pria eſt q⁹ debz eſſe voluntaria. vñ dr. vade. nō ducꝰ nec tractus nec coactus ſicut qui tormētis afflictus vl timore mortis in vltimis ꝓfitet̄ petā. Secūda eſt q⁹ confeſſio debz eſſe nuda ⁊ apta. Vñ dr. oñde q̄d. ſ. egiſti. quid cogitaſti. q̄d locutus es. nō dr. abſcōde. excuſationib⁹. aut verboꝝ palliatōib⁹. vel mētiēdo aut eā mutilādo vel nō plene oīa petā cū debitis circūſtātijs recitādo. Tercia ē q⁹ ꝓfeſſio dz eē pura. Vñ dr. te. ſ. oñde ⁊ nō alios. Cōtra qđ aliq̄ vupliciter faciūt. vel alioꝝ facta recitādo. vel eos cū q̄b⁹ peccauerūt reuelando. Quarta ē q⁹ ꝓfeſſio dz eſſe ordiaria. Vñ dr sacerdoti q⁹ nō cuicūq; facti ēda ē. ſz sacerdotib⁹ q̄ habēt clauem ſcientie ⁊ auctoritatis. Typice leprosus ſignificat genꝰ hūanū. lepra originali ifectū. ⁊ p̄ hoc ad varia peccata p̄nā. Per lepr̄ā ei q̄ morbo ꝓtagioſ⁹ ē. originalis culpa ſignificat. q̄ p carnalez generatōz ad poſteros diffundit. q̄ manu x̄p̄i tactus ſanat. q⁹ ſtute ei⁹ p baptiſmū emūdat. Per oblatōz ār muneris ⁊ diuulgationē opis ſignificat ꝙ baptizatus tenet dō fideliter ſuire ⁊ eū iugiter collaudare. Vñ Beda. Typice ār leprosus hūanū genus lāguidū peccatis ſignificat plenū lepra. quoniā oēs peccauerūt ⁊ egēt gr̄a dei. illa. ſ. ut extenta manu. i. incarnato dei verbo. hūanāq; p̄rigēte naturaz. a p̄ſci erroris varietate mūdent. ⁊ offerāt p̄ſua emūdatōe corpa ſua hoſtiā dō viuā. Hec Beda. Hoc idē tūſ miraculū p gr̄az ſuā facere quotidie ñ dignat. Quotiēſcūq; ei aliquē impiū iuſtificat recte leprosū mūdat. Moraliter ąppe p leproſū ſignificat petōr plurib⁹ d̄ cauſis. Prio q⁹ lepra ē morbo ꝓtagioſ⁹. ⁊ piculoſuz ē cō morari leproſis. ſic petōres ꝓtagioſi ſunt ⁊ inficiūt alios ad peccādū. ⁊ iō piculoſuz ē conuersari cū eis. Secūdo q⁹ lepra ē morbo piculoſus. inficit ei totū corpus. ñ tm̄ p̄ſē ei⁹. ſz p accīs ē piculoſ⁹. q⁹ corpus ⁊ aīaz infecit ⁊ corrūpit. ⁊ iō valdē timēdū ⁊ fugiēdū eſt. Tercio q⁹ lepra ē morbo fetidus ⁊ abhoīabil'. ſic petōres fetentes ſunt ⁊ abhoīabiles deo ⁊ āḡelis. Quarto q⁹ leproſi ſepant̄ ab alijs hoib⁹ ⁊ locant̄ extra alios. ſic petōres poſiti ſūt extra gr̄az dei ⁊ extra ꝓmiſſionē fideliū ⁊ eccie ⁊ ſepār̄a a boīb⁹. hic ąntū ad meritū. ſz i futuro ąntū ad ꝓſortiū ⁊ ąntū ad locū ⁊ ąntū ad p̄miū. Quinto q⁹ ſic lep̄ varijs erp̄mit colorē i cute. ſic petīm variat dꝰ ſp̄ēs i mēte. Illa ei aia leprosa ē. q̄ ſuperbia. ira auaritia. accidia. gula. inuidia. luxuria ſordeſcit. Per ſā ſignificat̄ carnis tumore ſuperbia. i eruſtōe iracūdia. i ſiti auaritia. in pōderoſitate accidia i p̄rigie gula. i putredie inuidia i fetore ālxlit⁹ luxuria. Talis leproſus ꝓfidēter curzat ad ieiū. feſtiet ad medicū ñ dſpret. ve p̄mittat. ⁊ mūdari dſideret. Cū fideli leproſo ex būlitate ⁊ pudore i facie p̄cidat. ut d̄ ſue vite macul'e erubeſcat. Sz ꝓfeſſionē ſecūdia ñ repmat. vuln⁹ oñdat. ac cū lacrimis ⁊ gemitib⁹ ſe petōrē recognoſcat. detecto vulnere remediū q̄rat. ⁊ dñi miaz ꝓpūcto aīo ⁊ corde imploret ⁊ remediū poſtulet. Deo ſe būliet. ⁊ dēprecet eū ut ſua gr̄a ſe tāḡat ⁊ ſanet. Cōfiteat ſe le immūdū. ⁊ xp̄m potentem ad ſe mundādum. ⁊ apud ip̄m cū leproſo clamet ⁊ dicat. Domine ſi vis potes me mundare. Si enim hoc certus ſit de miſericordia. non deſperet dei mia. q⁹ benignus eſt dominus. qui neminem ad ſe venientez repellit. ſed omnib⁹ ſinū ſue miſericordie aperit ⁊ ex

pandit ℟ñ eget ſpacio annoꝝ vel lõgitudine tꝑis in
ꝑñia.ſz corꝝritũ ⁊ hũiliatũ reꝙrit.⁊ digne pemitenti
bus pcã ꝓmiam relaxat ℒali eñ manus ðine mie
ptendit.cuius tactu ⁊ impio cũcta eius crimina rela
xant ℰxtẽdit eñ dño manũ qñ ðine miseratõis im
pendit auxiliũ.⁊ ſtatĩ ꝓſequit remiſſionem delictoꝝ
℘lec ꝺz eccle reconciliari talis miſi iudicio ſacerdotis.
℟ pcis aũt mũdatus ꝺz deo offerre munus.i.ſacrifi
ciũ laudis.⁊ eũ vbiq; laudare.qz ꝺz deo valde gra
tus eẽ.ei ſp gratias referẽdo.⁊ ꝓximis bona q̃ pt fa
ciẽdo.ſeruãs erga deũ ⁊ erga ꝓximos caritatẽ ℘libil
eñ nobis ꝓpriã gl̃iaz debemus attribuere.ſz oĩa deo
offerre ℳe oĩb eñ oꝑib nostris deus vult vt habea
mus totũ meritũ.⁊ ꝓximus bẽat bonũ exemplũ.ſz
deus vult hẽ laudẽ ⁊ gl̃iam ℒria eñ deus ſibi ſpeci
aliter reſeruauit.⁊ nulli creature vnq̃z cõicare voluit
.ſ.gl̃iam vindictã ⁊ iudicij ptãtem ℊlorĩã aũt aufe
runt vane glorioſi.vindictã ſuꝑbi ⁊ iracũdi.q̃ de iniu
riis ſibi illatis vindicare ſe cupiũt.iudiciũ temerarij
⁊ ꝑſumptuoſi.q̃ de occultis alioꝝ iudicare volũt.℮t
qz.vt ꝺt hic ℣rſus.oꝝ bñficiarũ gratũ eẽ.gratias red
dere.etiã ſi bñficians nõ indigeat ℑõ licet ꝑcepiſſz
dñs leproſo mũdato.vt de ſua curatione taceret.tũ
egreſſus ⁊ recedens.ſimonẽ.i.oꝓbriõsa dñi diffama
bat.⁊ ſermo ſanitatis ⁊ doctrine de illo magis ꝑabula
bat qz hoc ipo q̃ homo fugit famã ⁊ gl̃iam.acq̃rat eaz
℘lã vt aut℘ñ.℘oc ſolũ hz mũdi gl̃ia gloriosum q̃
inſequẽtes ſe fugit.⁊ fugiẽtes inſequit ℰt ꝺo ꝓpat
vmbre.quã ſi ſecutus fueris.nõ apprehẽdes.⁊ ſi ꝑcur
reris nõ effugies ℑlle itaq; fũctus officio euãgeliſte
cepit ꝑdicare ⁊ ſe interi? exteriuſq; ſanatũ docere.ita
q̃ vnius ſaluatõ mlti os ad deũ cogerentur venire ⁊ ieſus
iã nõ poſſz manifeſte ꝓpter turbã ꝑſurã ℘ñm ad q̃rẽ
dum ſanitates ⁊ videndũ miracula ꝓcurrentiũ in ci
uitatẽ ad orandũ introire ℳñ ſecedebat in deſertũ vt
ſecretius oraret ℰanat vt deus.ſz orat vt hõ ℰt con
uertebant ad eũ vndiq; turbe.vt eius doctrinã audi
rẽt.⁊ ſanitates ꝓcipent ℰ trepitũ igit ⁊ tumultũ dñs
fugit.⁊ ſecretũ locũ q̃rit vt oñdat ſe magis quietaz ⁊
ſeculi curis remotã diligere vitã.qz tumultũ ⁊ carna
les mẽtes declinat.ſecretas ℘o a mũdanis curis vi
ſitat ℑn quo etiã oñdit.q̃ ꝑdicatores ℘bi dimi debẽt
fugere applauſum ꝑli.⁊ aliq̃n ſe retrahere a multitu
dine vt vacent orõi.ℳbi hiero.q̃ aũt nõ poterat ie
ſus manifeſte in ciuitatẽ introire ſed foris in deſertis
locis eſt.ſignat q̃ nõ oĩb manifeſtat ieſus.qui latis
atq; platanis ſeruiũt laudib⁊ ꝓꝑtis voluntatib⁊.ſz
his qui cũ ℘etro foris exeunt ⁊ in deſertis locis ſunt.
que elegit dñs ad orandũ ⁊ reficiendũ ꝓpulum.qui
deſerũt delectatões mũdi.⁊ oĩa que poſſident.vt di
cant.℘ortio mea dñs.℮loria ℘o dñi manifeſtat bis
qui vndiq; ꝓuemunt.i.qui ꝑ plana ⁊ ardua ad eũ
veniunt.quos nihil poteſt ſeꝑare a caritate xꝑi ℳbi ⁊
beda.q̃ in vrbe miracula facit.in deſerto ℣ro vel mõ
te orando pernoctat.vtriuſq; nobis vite ⁊ actiue.ſ.⁊
ꝓtemplatiue documenta ꝓmonſtrat.vt nec ꝓtempla
tõis ſtudio quis ꝓximoꝝ curã negligat.nec cura ꝓxi
moꝝ immoderatius obligatus ꝓtemplatõis ſtudia
deſerelinquat.quatenus nec amorẽ dei ꝑꝑdiat amor
ꝓximi.nec amori proximi obuiet amor dei.ℑn mon

¶ Capitulum xliij.

te quippe orare eſt relictis infirmaꝝ cogitatõnũ curis
tota mente quemlibet ad eterna ſupne ꝓtemplatõis
gaudia feſtinare.ℑn deſertũ ſecedere ⁊ orare eſt exur
gentẽ intrinſecus ſtrepitum terrenoꝝ deſideriorꝝ pre
mere.⁊ q̃ ꝺuaz ſibi cũ dño intra ſe ſecretũ querere.v
bi cũ illo exteriore ceſſante tumultu.ꝑ interna deſide
ria ſilenter loquaſ.ℳñ etiã greg.℟edemptor nẽ per
diẽ miracula in vrbib⁊ exhibet.⁊ ad orõis ſtudiuz in
monte ꝓnoctat.vt ꝑfectus viz predicatoribꝫ innuat q̃
tenus nec actiuã amore ſpeculatõis funditus deſerãt
nec ꝓtemplatõis gaudia oꝑationis mimietate ꝓtem
nant.ſed quem ꝓtemplãtes ſorbeant.q̃ occupati er
ga ꝓximos loq̃ntes ꝑfundant.℔xc grego.℘o aũt hic
℔m marcũ ⁊ lucã ꝺr.qz ieſus nõ poſſet manifeſte in ci
uitatẽ introire.ſz ſecedebat in deſertũ.nõ intelligitur
de illa die q̃ curauerat leproſum.qz illo curato intra
uit ipa die capharnaũ ciuitatẽ ibi ſcõo miliario ibi ꝑ
ximã.anteq̃z ſermo ſeu fama ad multos ꝓueniret.
Unde ⁊ matℏeus hoc miraculũ de leproſo cũ ſequẽti
de centurionis ſeruo ſimul ꝓtinuat. ¶ Oratio

℧ Omine ieſu x℔e qui de monte paterni ſolij ⁊
℟ginalis vteri deſcẽdiſti vt ſanares leprã
generis hũani.ecce ego leproſus varijs pec
catoꝝ maculis aſperſus.adoro te dñe ſi vis potes me
mundare.℮xtende manũ gratie ⁊ pietatis.tange in
teriora ⁊ exteriora leproſi te inuocantis.miſerere mi
hi penitenti.⁊ impꝛa morbo pctõ.℧eus meus ⁊ mia
mea qui nõvis mortem pctõris.ſed vt ꝙuertar ⁊ vi
uat ꝓfice hoc in me pctõre vt in anima non moriar.
ſed ꝙuertar ⁊ viuam tecum in eternũ.℔men.

¶ De ſeruo centurionis paliticо. ℭa.XLII.

℧ Einde cepit ieſus ap
ꝓpinq̃re ciuitati capharnaũ.que vt dictũ
eſt ibi ꝓpe erat.⁊ tunc centurio ſeu tribun?
.i.princeps centũ militũ poſitus ibi a romanis ꝑ col
lectõe tributi ⁊ cuſtodia galilee.ne forte vellẽt ꝓtra ro
manos quib⁊ tota illa terra ſubiecta erat rebellare ꝓ
ter qõ manebat in capharnaũ q̃ erat metropolis illi?
terre.tunc ciuitas gl̃iosa.ſed nũc valde abiecta.℔cceſ
ſit ad eũ fide deſiderio ⁊ deuotõne potius q̃z greſſu cor
ꝑalis pñtie.ℳñ orige.℔cceſſit alienigena generatõe
ſed domeſticus corde.alienus natõe.ſz ꝓximus fide
⁊ princeps militũ.⁊ ſocius angelorꝝ ℑſte nõ erat iu
deus ſed gentilis.⁊ iõ ꝑ ſeipm nõ ẽ auſus ad ieſum
corꝑaliter accedere reputans ſe indignũ pñtia xꝑi eẽ.
ſed primo ꝑ ſemores iudeorꝝ q̃ſi ꝑ familiares ⁊ dile
ctos ieſu acceſſit quos miſit ad eũ rogans ꝑ eos ⁊ di
cens.℘ñe in cuius ptãte eſt morbi ⁊ ſanitas.mors ⁊
vita.puer meus.i.ſeruus ⁊ ſubditus.quẽ curialiter lo
quens vocat puerꝝ ab etate vel familiaritate potius q̃z
ꝑditõe ꝓtra ſuꝑbos qui dedignant famulos.iacet pa
liticus in domo.ꝓtra inhumanos dños qui de domo
ſua expellũt infirmos ⁊ ad hoſpitale mittũt eos.⁊ ma
le torquet ꝓpter multa incommoda que patit.℔t
verba hec.ſ.iacet.paliticus ⁊ torquet dicit.vt aĩe ſue
anguſtias indicet.⁊ dominũ ad miſericordiã flectat.
Unde criſo.ℑnfirmitatem tñ modo expoſuit.ſed re
mediuz ſanitatis in poteſtate miſericordie eius dimi
ſit.℧ivina aũt ꝓuidentia iudei ſunt miſſi.vt inercu

sabiles fierẽt.si viso miraculo ⁊ credẽte gẽili nõ crederent. Iste q̃dẽ cẽturio auditus xpi miraculis.firmiter credit q̃ poterat sanare seruũ ei? q̃ erat sibi carus ⁊ moriturus.misi p xpm fuisset sanatus. ⁊ iõ de eius sanatõe erat sollicitus. In hoc g̃ facto cẽturiõis tãtã curam ⁊ solicitudinẽ p seruo habẽtis.discere debemus cõmiserẽri seruis nr̃is ⁊ subditis. ac solicitudinẽ ⁊ curã habere de eis. Nõ erat ipse sicut multi sunt hodie q̃ vidẽtes subditos suos infirmari eos negligũt. ⁊ plus ꝺ seipis sanis q̃ de subditis infirmis solliciti sunt pluſq̃ sibiipsis in voluptatibus q̃ subditis in necessitatibꝫ ꝺscendũt. Rogauit inq̃ affectans vt veniret ad domũ suã min? plene p̃ angustia serui ⁊ desiderio cure cogitans xpi maiestatem ⁊ reuerẽtiã. Jesus aũt sciens deuotõem eius.rñdit p ipsos internũcios. Ego veniã.ecce humilitas. ⁊ curabo eũ.ecce pietas. Venit aũt potẽtia sanandi nõ psentia corpali Et ibat cuꝫ illis. Alteriusmodi erat iste medicus. q̃ sunt illi.qui nõ pauꝑes sed diuites visitare sunt pati Et cũ iaꝫ esset ꝓpe domũ.centurio plenius cogitãs ⁊ p actũ fidei se ꝺuertẽs ad xpi eminentiã ⁊ maiestatẽ. accessit añ reditũ aliorũ p amicos sibi magis domesticos. quos misit ad eũ rogãs vt nõ veniret ⁊ dicẽs. Dñe noli vexari.nõ eĩ fuꝫ dign?. vt intres sub tectũ meũ. Nõ dicit palatiũ nõ domũ.licet p̃ceps esset.sꝫ tectũ p̃ bũilitate sui ⁊ ꝺsideratiõe magnitudinis xpi. ꝓpter gentilis vite ꝺscientiã timebat offendere xpm quẽ credebat deũ.si corpali psentia intraret ad eum. Sed scõm augustinũ dicẽdo se indignũ prestitit se dignũ. nõ intra cuius parietes sed in cuius corꝛp̃s intraret. Vñ ⁊ Crisꝰ. Quia dignũ se fec̃ suscipiẽdi xpm in domo.dignus factus est regno. Et ad maiorez sui bũliatõem adiecit dicẽs. ꝓpter qõ ⁊ meipsum arbitratus nõ sum dignus vt veniẽ ad te. ⁊ internũcios submisi p me. Ez tñ sine psentia corpali dic verbo.p quod oñia creanꝰ. reguntur ⁊ sanãtur. ⁊ sanabitur puer ⁊ seruus meus.ipe eñ dixit ⁊ facta sunt. vt dicit hic beda. Magna est fides.que dicere credit esse facere. Ubi petrus cantor parisiẽsis. Hinc argue melius esse abstinere ab ordine a confectione vel sumptione eucharistie misi plurimũ ad hoc vel illud accedentem ꝺcet bona conscientia q̃ ordinari vel conficere vl̃ sumere cũ conscientia non dico lesa. qz hoc esset mortale.sed dubia. de qua dubito an sana sit. cum fic accedens potius grauer q̃ iuuer. Et quia irregularitas excludit aliquẽ a mĩsterio huius sacramẽti. ideo nõ debet ignorare ex quo incurrit irregularitas. ex quo ponit se ad talem actũ.sed scire debet suũ statũ. In ope huius centurionis tres mirabiles nobis ostenduntur virtutes.s.humilitas.fides ⁊ prudentia. Magnam eñ humilitatem habuit.qui cũ dñs ad eũ venire paratus esset.indignũ se vt sub tectum suũ intraret.iudicauit. Perfectam quoq; habuit fidez qz cum esset gentilis. solo verbo deum credidit posse puero reddere sanitatem. Non paruam etiam prudentiam habuit.qz vltra carnẽ diuinitatẽ latentem cognouit. ⁊ eũ quẽ corpaliter ambulantẽ vidit vbiq; p diuinitatez esse p̃sentẽ intellexit. Hec caritas in eo defuit. qz cum multi p sua suorumq; filiorũ ac carorꝫ salute ad dñm rogaturi accederent.ille pro serui tantum sanitati rogauit. Vñ adhuc in fidei ꝓfectũ psecutoꝝ ondit.q verbo p̃t sanare dicens. Nã ⁊ ego homo suꝫ sub prãte altiori.s.p̃side ⁊ imperatore ꝓstitutus .hñs sub me milites ⁊ seruos. ⁊ dico huic militi vade ⁊ vadit. q̃ntũ ad negociũ implendũ in absentia. ⁊ alio qõ antiqua est grãmatica.i. alĩ dico veni ⁊ venit q̃ntũ ad officiũ implendũ in p̃sentia. ⁊ suo meo dico.fac hoc ⁊ facit sine resistẽtia Ex his ꝓcludit q fi dicto eius vn? vadit ⁊ alius venit. ⁊ alius facit qõ iubet. mlto plus si xp̃s deus ⁊ dñs dicat infirmitati vade ⁊ vadet. ⁊ sanitati veni ⁊ veniet. ⁊ paralitico fac hoc ⁊ faciet. vel seruientibus sibi angelis.ut hec miracula faciant ⁊ facient Et est ratio a minori talis .potius debet fieri verbum dei q̃ hominis subiecti.sed verbum meum sit qui sum homo ⁊ non deus.subiectus ⁊ nõ dominus summus.ergo ⁊ tuũ qui es de? ⁊ summus dominus. Si ergo ego qui sum homo modice potẽtie ⁊ maiori subiectus .solo verbo operor per ministros meos. ⁊ possum imperare inferioribus qui ad verbum meum mihi obediunt multomagis tu qui deus es vbiq; presens ⁊ potens sup omnes potestates.s. ⁊ omniũ dñs .cui oẽs potestates seruiũt.cui angeli ⁊ oĩa obediũt.poteris solo verbo ⁊ sine p̃sentia corpali seruũ meũ curare .⁊ iõ nõ est necẽ corpaliter eũdo te fatigare. Audiẽs aũt ihesus xpus cẽturiõis exp̃ssiua tãte fidei.s. q sub velamẽto carnis agnouit excellentiã maiestatis.miratus est.i. admodũ mirãtis se habuit. ⁊ vultũ mirãtis ondit. Admirabatur dñs fidem centurionis quam cordi eius mirabiliter ministrabat. ⁊ magnalia dei in eo laudauit.ñ q ei aliquid mirandũ esset.qui cuncta mirabiliter operatur.sed ut nos in beneficijs dei mirari ⁊ laudare doceret. Unde Augustinus.qõ miratur dominus nobis mirandum esse significat. quibꝰ adhuc op? est sic moneri.omnes enim tales motus cũ de deo dicunt nõ p turbati animi signa sunt. sꝫ docẽtis magistri Cẽturionis ergo dñs fidem admirans ꝓiter ⁊ collandans sequentibꝰ se dixit.fidẽ ei? approbãdo ⁊ ĩ exẽplũ ꝓponẽ do Nõ inueni tantã fidẽ.i.tãte fidei signũ vl̃ fidei facilitatẽ.s.in credendo in israel.i.in ꝓlo israelitico.s.h? xpis p̃sentis. Inuenit eñ in antiquis maiorẽ ut ĩ abrãm ysaac ⁊ iacob .⁊ alios pluribꝰ patriarchis ⁊ ꝓphetis.q̃ fuerũt fidei nostre principiũ. Excipit aũt sp beata ugo cũ de meritis vel petis fit mẽtio. Nec tñ hoc vbũ xpi de oibꝰ p̃sentibꝰ ẽ intelligendũ.qz excludunt illiq̃bꝰ loq̃bat.s.apostoli seq̃tes eũ Hoc aũt apparet sm communẽ vsuꝫ loq̃ndi.ut si quis ĩtrat domũ aliquã cũ locietate.si nullũ ibi inuenerit. dr nõ inueni aliquez in domo ista.i tali ei mõ loq̃ndi nõ ꝓ nũerat secũ venientes. ⁊ reddit locutõ vera p pluribꝰ absentibꝰ. Vel sm Crisꝰ. Si vlum? fidẽ huius p̃ferre fidei apostolorꝝ. sic ĩtelligendũ ẽ ꝫ q vnũqõq; bonũ hois sm q̃litatẽ illius laudat Rusticũ ei dicere aliq̃d sapiẽter magnũ est.qõ philosophꝰ ñ est mirũ. Sic ⁊ hic. Nõ ei erat eq̃le iudeũ credere ⁊ gẽtilem . Vel scdz eũdem Crisꝰ. Intelligendum est quantũ ad originẽ credendi.quia alĩ pluribꝰ signis visis crediderunt. iste xp̃o nullo miraculo viso.sed tantuꝫ audito credidit. Ubi Hieronymus. De presentibꝰ dicit non inuenĩ tantam fidẽ in israel. non de patriarchis ⁊ ꝓphetis .nisi forte in centurione fides gentium preponatur israeli. Et Beda.

Presentib ideo fides cẽturiõis añferẽ.qz illi legis ꝓphẽtar ꝙz monitis edocti erãt.hic aũt nemine docẽte sponte credidit.hꝛc Beda Mirabaẽ gẽtilis xpũs ẽ eã laudauit vt ex isti⁹ laudẽ erubescãt ẽ ꝓfundaẽ israhelite.ẽ ido tũc fidẽ gentiũ mirabaẽ.quã vltra fidẽ iudeoꝝ crescere videbat Hec solũ fides gentiũ ẽ in centuriõe collaudata.sz etiã ꝓfigurata Añ occasiõe accepta ex fide hꝰ gentilis ꝓclu dit ẽ ꝓdicit dñs Quẽrsiõez ẽ vocatõem gẽtiliũ ẽ ex opposito.s.infidelitate reprobatõez iudeoꝝ dicẽs Amẽ .i.fideliter dico ẽ ꝓdico vobis qz ad exẽplũ isti⁹.in quo fides gentiũ ꝓfigurat.multi sz nõ oẽs qz nõ oẽs obedierũt euãgelio ab oriente ẽ occidente.ac etiã ab austro ẽ aq̃lõe.i.ex oĩ ꝑte mũdi.ẽ ex oĩ genere gentiũ veniẽt ad fidẽ ẽ vnitatez eccĩe.Ẽñ fm aug.Istis duabꝰ pribꝰ.s.oriente ẽ occidẽte totus orbis designat Unõ sub typo eccĩe dictũ fuit iacob.dilataberis ad orientez ẽ occidentez ad septẽtriõem ẽ meridiẽ. Mozalr ab oriẽte venit q̃ ex ꝓsideratõe ꝓprie nature vel natiuitatis bũlianẽ.vel q̃ ꝓmiam agẽt in sua iuuẽtute.ab occidente q̃ etiã ex memoria mortis ꝙuerrunẽ Uel qui ꝓmiam agẽt in sua senectute.ab austro qui fauẽte prosperitate vacãt opib pietatis.ẽ inter ꝓspera seruãt ꝙantiã.ab aq̃lone qui necĩtate vrgẽte ꝙpugnaẽ ẽ inter aduersa seruãt patiẽtiaz.de his ẽñ oĩb aliqui salvabunẽ.Et recũbent.i.feliciter requiescẽt nõ carnalr iacẽtes.sz spũaliter paulantes cũ Abraaz.ysaac.ẽ iacob quoꝝ fidem imitati sunt ẽ cũ alijs fidelib ẽ amicis meis.in regno celoꝝ ẽ tustoꝝ.vbi lux ẽ gliaẽ longeuitas vite eterne ẽ oẽ bonũ Abraam ysaac ẽ iacob spãliter noiaẽ.qz istis ꝓcipaliter facta est ꝓmissio de terra ꝓmissiõis.ꝑ quã ꝓria brõꝝ significaẽ.Filij aũt regni.i.iudei in quib regnabat dñs.vel filij regni vocatione nõ electõe.ꝓmissiõe nõ ꝓsecutõe.sua reputatõe nõ re.qui ꝓ regno hũdo facti fuerant.sz se indignos reddiderũt.ejci enim a facie ẽ visiõe dei in tenebras exteriores qz in se hñt interiores.Tenebre ꝓie sunt culpe alie aũt sunt gehẽne.Fiã fm grego.interiores tenebre sunt cecitas mentis.exteriores eterna nox dãnatiõis Ideo aũt dicũẽ ibi eẽ tenebre exteriores qz licet ibi sit ignis.tñ nõ lucet ad ostendẽdũ dãnatis aliq̃d ad eoꝝ ꝙsolatõez.sz ad eoꝝ desolationẽ Unde ysido.ignis gehẽne lucebit miseris ad miserie augmẽtũ.vt videãt vñ doleãt.nõ ad ꝙsolatõez vt videãt vñ gaudeãt Ibi erit fletus oculoꝝ ex fumo ẽ calore ignis eo ꝙ mos intrauit ꝑ fenestras qz nõ licet intueri qõ nõ licet ꝙcupisci.ẽ stridor dentium ex frigore.qz hic gaudebãt de edacitate vel fletus er angustia aĩ.stridor ex indignãtis affectu eo ꝙ sero ꝓmiserũt de pctõ.ẽ in hoc ostendit tormẽtoꝝ magnitudo.Et dixit iesus centurioni.s.ꝑ internũcios supdictos .Uade.i.securus reuertaris.ẽ sicut ꝓcẽ credidisti.sic fiat tibi in sanatõne fui tui vt sicut ꝑ nũcios accessisse sic ẽ ꝑ nũcios reuersus fuisse intelligaẽ Ubi Raban? fidi merito ostendit ipetrasse salutẽ suo vt fidei robur magis in eo accresceret.quo ꝓspicerz q̃cũq̃ vellet pullã ipetrasse se posse Et sanatus ẽ puer ex ꝟbo xpi absentis ex illa hora.qz xps ꝓtulit hoc ꝟbũ fiat. quo etiã ꝟbo oĩa creata sunt vt fides centurionis vificaret.ẽ potẽtia xpi.quã centurio ꝙfessus fuerat.ex opre subsecuto pateret.dixerat eñ centurio ẽ ꝓfessus est.dicto verbũ ẽ sanabit puer meus.ẽ ipse dixit ẽ ope ꝓpleuit Añ crisẽ.Ubi ex locutate admirare.neq̃ eñ solũ curate sed inopinate ẽ in momento ipis hoc facere virtutẽ xpi ostendebat.In utinere aũt verbo sanauit eũ.ne putaret ire corporaliter ob impotentiã ẽ nõ ob humilitatẽ Hic ꝓsiderandũ est quãtũ vnicuiq̃ fides valeat ꝓria qñ tantũ valuit aliena.nã ꝑter fidẽ centurionis sanitas puero est reddita.Considera etiã hic humilitatẽ dñi.qz ad seruũ centurionis etiã nõ rogatus ire ꝑatus fuit.ad filiũ aũt reguli.de quo infra dr.q̃si pompã refugiens etiã rogatus ire noluit.Excelsus eñ dñs humilia de ꝑpe respicit.ẽ alta.i.supba a longe ꝓtẽnit.In quo fm gre. Supbia nãa retundit ẽ increpat qui psonas accipiẽdo in hoib.nõ naturã q̃ ad ymaginẽ dei facti sunt sed hõres ẽ divitias venerant Ecce de celo venit qui sero occurrere in terrã nõ despicit.ẽ tñ humiliari in terra ꝓtemnimus qui de terra sumus Quid vo apd deũ vilius.quid esse despectius ꝑt q̃z seruare honorẽ apd hoĩes ẽ interni testis oculos nõ timere Et fm ambro. ad reguli filiũ noluit ꝑgere.ne in reguli filio videret magis dirus detulisse.hic ipe ꝑexit.ne videret in centurionis famulo ꝙditõem desperisse seruilẽ.Dis eñ seruus ẽ liber in xpo vnũ sumus.hꝛc ambro.In cẽturione fides gentiũ ꝓfigurat.ẽ ꝑ eũ primitie ẽ electi ex gentib designaẽ qui q̃si centenario milite stipati virtutũ ꝓfectõe sunt sublimes.credentes in xpm ẽ laborantes ad ꝙuersionẽ alioꝝ.Añ remi.ꝑ centurionem designaẽ q̃ primi ex gẽtib crediderũt.ẽ ꝓfecti in vtutib fuerũt.Centurio ei dr qui.c.militib ꝓest.Centenarius aũt nũerus ꝓfectus est.Recte ĝ centurio ꝓ puero suo rogat.qz primitie gentiũ ꝑ salute totiꝰ gentilitatis deo supplicauerũt.Et si opponit de magis qui prio dño crediderũt.rndendũ q̃ centurio dr primitie gentiũ qz primus credidit a nullo edoctus nisi a spũsctõ.magis ergo ẽ si primi crediderũ tedoctis nõ ꝑ libros balã ẽ ꝑ notelle indiciũ.Ipse aũt gentib corpaliter xpi ptia nõ ẽ exhibita.sz ꝟbũ fidei ꝑ apl̃os eis misit.ẽ ab infidelitate sanauit Mozalr ꝑ istũ puerꝝ centurionis figuraẽ pctõrꝝ ꝓpter ẽtuor mala q̃ pctõr incurrit.q̃ designatur in ẽtuor ꝙditõib q̃ dr isto puero hic scribunẽ Primũ malũ pctõris est fuisse pcti.i.ꝓpitas peccãdi.vñ dr de puero isto q̃ erat fuus.Añ iobẽ.Dis q̃ facis pctm̃ fuus est pcti Et petrus A quo quis superatus est hꝰ ẽ fuus est.Et aug.Pctõr est fuus tot dñoꝝ quot victioꝝ.Pctm̃ aũt cũ hoĩ dñaẽ facit eũ ꝓnũ ad peccandũ vt ex vno pctõ ad aliud rendat.Pctm̃ etiã vlterius deducit ad aliã seruitutẽ.s.diaboli.qz superbo est fuus luciferi.auarus est seruꝰ mãmonis.luxuriosus est seruus asmodei.Secundũ malũ est impotẽtia ad bene opandũ.qđ significaẽ ꝑ iacentẽ.Añ dr esse puer iacere in domo.iacentes enim nihil opaẽ vel opari ꝓsit Jacet aũt pctõr aliq̃s in igne iracundie.aliq̃s in luto luxurie.aliq̃s in spinis auaricie.Et bene dr iacere.qz nullũ bonũ meritoriũ põt opari.Terciũ malũ est tremor ẽ timor.qz spes est pctõr in timore.qđ ꝑr palasim designaẽ.er qua fit dissolutio ẽ tremor membrorum. Si enim dicaẽ pctõri q̃ det elemosinã.aut male acquisita vel ablata restituat.timet ne sibi deficiat.Si dicitur q̃ ieiunet.timet ne esuriat.Si dicit q̃ confiteaẽ

pctā sua. timet de vrecūdia. Si dr̄ q̄ faciat pñiaz ⁊ satisfactōez de pctis. timet de afflictōe ⁊ incōmodo corpis. Ecce quō iste paliticus tremit. ⁊ ad somitum fol̄ pauescit. Quartū malū ē afflictio spūs. quod signat p hoc q̄ de puero isto dicit. qr male torquet. Et reuera oīs pctōr male torquet in seipō ꝓpter ymem pscientie. q̄ semp̄ pūgit ⁊ rodit. Vñ angu. Iussisti dñe ⁊ ita ē. vt pena sibi q̄ sit oīs inordiat? aīm?. Vnd ⁊ Sapie. Semp̄ pturbata pscientia. Et alio etiā torq̄t pctōr. dū anxi? ē quō acq̄rat honores. diuitias mūdi. oblectamēta corpis. Torq̄tur iter p ſpa p curā supfluaz. ⁊ inter aduersa p impatiam. Itē male torquet qñ psiderat turpitudiez vitiop̄ in q̄bus iacet. ⁊ penas infernales q̄s eternaliter subiacebit. nec miser p pñiam resilit. Sz tñ talē q̄q̄ curat dñs. vt medo ad eū suffragātibo meritis sctōp̄. Tu q̄ si habes aīaz paliticā. ⁊ talia mala in te sentis. roga ⁊ mitte sanctos vt ad dñm intercedant p te. sicut semores p cēturiōe. ⁊ clama ad dñm dicēs deuote cū eodez. Dñe puer meus iacet paliticus in domo. ⁊ male torquet. ⁊ nō sum dign? ꝓpter fragilitatē nature. ꝓpter fedritatē culpe. ⁊ multiplicitatez miserie. vt intres sub tectū meū tā angustū tā immūdū. tā ruinosum. sz tñi dic vbo. et sanabit ad tuū imp̄iū Et q̄ istud vbū cēturionis tante efficacie fuit q̄ vt supradictū ē. dignū p̄stitit. vt in corde ei? xp̄s habitaret. ⁊ ad recipiēdū corpus xp̄i in sacramēto eucharistie nullī ē dignus. ido q̄ mēlaz xp̄i accedimus. ⁊ fragilitatē nr̄az pfidera mus. vbis cēturiōis edocti dicam? singuli. Dñe nō sum dignus vt intres sub tectū meū. nō suz dignus vt corpus ⁊ sanguinē tuū suscipiā in os meū. vt videlz vtute vbop̄ illop̄ digni effici mereamur. Vñ origen. Hūc etiā q̄n scti ⁊ acceptabiles eccīap̄ antistites sub tectū tuū intrāt ibidē dñs p eos ingredit. ⁊ tu sic estimes q̄n dñs suscipiens. Et q̄n corp? ⁊ sanguez dñi māducas ⁊ bibis. tūc dñs sub tectū tuū intrat. ⁊ tu g̃ būlias teipm dicas. Dñe nō suz dign? vt intres sub tectū meū Vbi ei idigne ingredit ibi ad iudiciū ingredit accipiēti. Hec origen. Per istū etiā cēturiōez signifi cat rō vel intellect?. ē? seru? ē appetit? sensitiu?. q̄ dr obedire rōi. sz ex corruptōe nature ē ifirm? ad obediē dū ei. ꝓpter q̄d bō p rōem cognoscēs hāc infirmitatē in suo appetitu sensitiuo. p se ⁊ p alios dr rogare deū. vt sanet seruū suū. ⁊ sic puer eius sanat p dñm Item sicut ille centurio dicebat. nā ⁊ ego hō sum sub ptāte constitutus. hñs sub me milites. ⁊ dico huic vade ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ venit. ⁊ seruo meo fac hoc ⁊ facit. sic vt dicit Cassian?. pfecta mens q̄ p cēturionē intelligit. sub ptāte pstituta oīb viribus suis dñat. hz ptātem cogitatōes noxias depellendi. ⁊ in bonis cogitatōibo immorādi. Tūc malis cogitatōibo dicere possumus. abite ⁊ abscedēt. bonis vero dicemus venite et veniēt. seruo quoq̄ nō i. corpi q̄d dr seruire spūi ea q̄ castitatis ⁊ ptinētie sunt filiter inūgemus. ⁊ sine vlla ptradictōe obtēpabit oēmq̄ subiectōis spūi exhibens famulatū.

Oratio.

Omine ieſu xp̄e nō suz dignus vt intres sub tectū carnis mee. qr puer sensualitatis iacet paraliticus. dissolutus morbo pctī in domo corpis mei. ⁊ male torquet ꝓcupīaz monbo. sed vmi

p gratie infusionē. ⁊ dic verbo veritatis ut sanet p uer meus ⁊ resurgat a peccatis. Presta misericors deus mihi misero sub ptāte tue gratie cōstituto. ⁊ habenti de tua gratia sub me vires ⁊ virtutes naturales ut habeam ptātem cogitatōes ⁊ motus noxios repellēdi. ⁊ in bonis imorādi. ac corpi vt spūz seruiat impetrādi. Amen.

De curatione demoniaci ⁊ socru petri Capitulum. xliij.

Et ingrediebatur dominus ieſus in ciuitatez capharnaū q̄ dr interpretat̄ ager seu villa pulchritudis. et pinguedinis ⁊ consolationis. ⁊ figurat animā religiosi deuoti que debet eē impīguata pīguedine triplici. s. caritatis deuotōis. ⁊ ptēplatōis. Ad istā villaz descēdit libēter xp̄s ⁊ ob hoc efficit villa pulchritudinis ⁊ pſolatōis huius ville dicit Petrus rauēnas. Juxta sniaz cordis mei si paradisus in hac vita pñti est. vl̄ claustro vel in scolis est. q̄cquid ei est extra hec duo plenū ē anxietate. iuq̄etudīe. amaritudine. formidine. solicitudīe dolore. hoc tñ q̄d dr d̄ scol̄ intelligē d̄ diuinis scripturis ñ d̄ alīs vanis scientiis. Vñ Hugo Nihil i hac vita dulcius sentit. nihil audit? fumit. nihil ita mentē ab amore mūdi separat. nihil sic aīm ꝓtēplatōes roborat. nihil ita hoiem excitat ⁊ adiuuat ad oē opus bonū ⁊ ad oēm laborē. sic studiū sacre scripture Et statim sabbato qñ plures ꝓcurrebāt ⁊ ab operib? suis libēter q̄escēdo spūalib̄ vacabant ingressus synagogam vbi legisperiti ad docendū ⁊ cōuocatos ad audiendū legis doctrinā ꝓuenerāt. docebat eos. Quasi me tali tpe ⁊ loco docebat xp̄s. qr erāt ꝓgruētia doctrine eius. tūc ei pluriū ad synagogā fiebat ꝓuentus. Sic mō q̄libz xp̄ianus tenet diebus dñicis venire ad ecclesiam. ⁊ audire ibi missam totam ⁊ integram. Et nota q̄ missa ē aliquo mō de lege nature diuina ⁊ angelica. lex nature vult q̄ q̄libz aliquo tpis spacio vacet ad orādū deū. lex nature p̄cipit sabbato vacādū ad orōez. sz canones ordinauerūt ad istā orōz tempus misse. vbi dus ⁊ hō realit ꝓficit. Ido ut dr glo. peccāt mortaliter q̄ missaz ñ audiūt. qr p̄ceptuz est nisi cogat necitas. de alīs vbo diebus ñ est p̄ceptū sz ꝓfiliū. Et stupebāt. i. admirabant sup doctrina eius. tū qr legez ⁊ ꝓphetas ñ didicerat. ⁊ tñ clarissime docebat. tū quia doctrinā suā diuinis opib̄ ꝓformabat Vñ subdit. erat ei docēs eos q̄si ptātez hns qr ī ofessiōe signop̄ ⁊ virtutis docebat. ⁊ qr pro timore veritatem nō celabat. ⁊ nō sicut scribe qui solū verbis docebant. ⁊ veritatē dicere timebāt vel qr ñ custodiebāt iō dicere erubescebāt. Vñ Beda. Sermo doctoris tūc ptāte fit cū ea q̄ docet operat. Hā q̄ factis ipe sua dicta destruit ꝓhēdit. vel iō in ptāte erat docēs eos ⁊ nō sicut scribe. quoniā scribe q̄ p legē didicerāt p̄cepta ꝓphis dabāt. ipe vo q̄si auctor impletorq̄ legis. vl̄ mutādo vel agēdo q̄ minus videbant libere substituit. Hec Beda Quia g̃ xp̄s doctrinā suā ꝓfirmabat p opa miraculosa. ceteri p̄dicatores ⁊ doctores q̄ hoc nō p̄sit. dñt doctrinā suā ꝓfirmare p opa virtuosa. ⁊ nō sicut scribe qui dicūt ⁊ nō faciūt ad doctrinā suaz verboz iactantia affirmant ⁊ ostentāt Vñ statim potestas dñi ostenditur p factum cum subditur

¶ Et erat in synagoga eoꝝ forte adductus ad locum ſcrīm vt ibi liberaret̄.bō quidā hñs ſpūm īmundū.i. obſeſſus a demone exclamauit voce magna dicens Quid nobis & tibi nazarene. Veniſti añ tpus pdere nos.i.diminuere & auferre nr̄az prātem nocēdi bonis & corpre nos. Quia em̄ diabolus inuidia mortis de ſalute hoīm torq̄t.ideo de xpi doctrina q̄ erat aīaꝝ ſalus & medicina.volebat̄ ſic clamabat Ē̄ throphil⁹. Exite em̄ ab hoie pdicatōem ſuā dicebat demonū Im miſericordes ei existūt in hoīes malū aliq̄d pati ſe eſtimātes.cū hoīes nō moleſtāt Scio te q̄ſis.i.de hac mē ter opinor.ſ.ſcūs dei.i.xps ad ſalutem hoīm miſſus Per pphetias em̄ de xpo dictas q̄ determinauerāt tē pus & modū & locū vemēdi ipius xpi.& p alias circūſtantias ſciebat ipm eē xpm in lege promiſſum. verum nō neſciebāt ipm eē deū. nec p tēptatōem xpi in deſerto diabolus potuit ſcire de xpo vez dei filius p naturam eēt.licet ad hūc fin̄ tripli cū tēptauerit Si em̄ demones cognouiſſent ipz eē deū. nūq̄ induxiſſent iudeos ad ipm crucifigendū. Ñ apls .Si em̄ cognouiſſent nūq̄ dñm glie crucifixiſſent . Ecce quāte puerſitatis ſunt miſti hoīes q̄ in aduerſitate ſua deū blaſphemant cū dī demones ipm p̄dicēt.vbi beda Nō volūtas iſta ꝓfeſſio ē quā pmū nō ſequit̄ ꝓfitendi ſz necēſitatis extorſio q̄ cogit iuitos Et re lut ſi fui fugitiui poſt multū tpis dñm videant.nihil aliud miſi de ſceleribus ſuſpicātur.ſic & demōes cernētes dñm in terris repēte vſari ad iudicandos ſe venſſe credebant.pūcta ſaluatoris tormēta ſunt demonū. Hec beda Dicit̄ añ demō ſpūs īmūdus ab effectu q⁹ facit īmundū quē poſſidz.ſicut dr ſpūs ſurdus & mutus.q⁹ hoīem ſurdū & mutū facit Vel ſm Criſo.īmundus dr̄ ppter ipietatē ac elōgatōnem a deo & q⁹ hoīb⁹ īmūdis & pravis opatōib⁹ ſe immiſcet. Ipſum quoq⁹ īmundū ſpūm dñs licet va de eo teſtificantē.iuſſit obmuteſcere.ne vꝛis falſa miſceret & ne videret̄ ab ipſo teſtimoniū q̄rere.maxime q⁹ phariſei dicebāt ipm in beelzebub demonia ejicere.& ne videret̄ vtilitas crucis & paſſiōis ſue In quo dat̄ nobis dogma ſalutiferū vt demonib⁹ q̄ mēdaces ſunt & in vitate nō ſteterūt nō credam⁹? q̄ſi tūc cunq⁹ denūciēt vitatē.q⁹ ſi aliquos ſibi credētes inuenerint vitati mendaciū miſcent & veritatem in mendaciū puertūt.ac va dicendo mittunt̄ credentes in errorē & dolatrie & petā inducere Per hoc añ q⁹ xps increpauit demonē.q̄ ſuā ꝓfitebat̄ prātem & ſcitatem ipo nens ei ſilentiū.docuit nos laudes turpiū fugere Nō ſz ſenecam.tā triſte & tā turpe nobis eſſe dr laudari a turpib⁹ q̄ſi laudem̄ ob turpia Et ſpūs īmundus iuſſus exire ab hoie.fecit illū in medio & diſcerpēs eū q̄tum ad afflictionem . exuit inde & nihil ei nocuit q̄tum ad mutilatōem. vbi hiero. Spūs diſcerpens hoīem exūt ab eo Appropiquāte ſalute. appropiquat tēptatō Pharao dimiſſus ab iſrl̄.pſequit̄ iſrl̄ Diabolus ꝓtē ptus ſurgit in ſcādala Hec hiero. Sic etiam accidit ſpūali.q⁹ diabolus ſepe in medio p̄cit petrū alicuius ad eius īfamatōez & cū petrō videt ſe ꝓfuſum .dimittit petrū.cogituꝛq⁹ diabolus ab eo exire .Ñ & in pſal. Imple facies eoꝝ ignoīa.& q̄rēt nomē mū dñe Verecūdia em̄ quaz habet peccator de peto eſt valde vtilis ad dimittendū peccatū. Propter q⁹ dicit Se

¶ Capitulum .xliij.

neca q⁹ nutriendus eſt pudor.q⁹ q̄diu in aīo durauerit.aliquis erit bone ſpei locus. Per hoc añ q⁹ diſcerpens eū exit ab ipſo.intelligit̄ q⁹ nullus liberat̄ a diabolo miſi diſcerpat p̄ ꝓpunctōem & p̄trītōem ſalutarē Et ſpecialit hoc de carnis vitio intelligit̄.q⁹ vitiū carnale nō miſi carnis afflictōe curat̄ vt p quę quis peccat p hec & torq̄atur. ¶ Et factus eſt ſicut mortuus.ita vt multi dicerent q⁹ mortuus eſt.Ñ greg.Velut mortuus quippe oſtenditur qui a maligno ſpū prāte liberat̄ q⁹ quiſq⁹ iā terrena deſideria ſubjcit vitā in ſe carnalis ꝓuerſatōis extinguit & mundo mortuus appet.q⁹ poſſeſſore pravo q̄ p immūda deſideria ſe agitabat caret. Quē multi mortuū dicūt. q⁹ ſpūaliter viuere neſciūt. eū q̄ carnalia bona nō ſequit extinctū funditus arbitrant̄ .hec greg. Si ḡ a maligno liberatus eſt mortuus. ſequit̄ q⁹ qui nō eſt modo mortuus nō eſt a maligno liberat⁹?.q⁹ eſt verbū terribile mundū diligentib⁹

¶ Jeſus aūt tenens manū eius leuauit eū & ſurrexit. ipſe em̄ ꝓſtratis manū auxiliū porrigit.ipſe elisos erigit Vbi ambro. Quātice ait q⁹ in ſynagoga hēbat ſpūm immundū pplis eſt iudeoꝝ q⁹ innodatus diaboli laqueis ſibi aram corpis mundiciā interioris mētis ſordib⁹ inquinabat.Et dū ſpūm immundū hēbat.q⁹ ipſi ſcūm amiſerat. Introierat em̄ diabolus vnde xps exierat Vbi & throphi. Sciendū eſt etiā q⁹ multi nūc demonia hñt.oēs.i.q⁹ demoniox deſideria implent.vt furioſi hūt demonū ire.& ſic de ceteris Sed dñs in ſynagogā venit cū mens hoīs fuerit ꝓgregata.& tunc dicet demoni inhabitanti.obmutesce .& ſtrati egredi ab eo

Et ptinus egrediens dñs de ſynagoga.i.poſt predicatōem & eius ꝓfirmatōz p demonis expulſionē.introiuit in domū petri.vt ibi refectōz acciper poſt laborem Saluator em̄ nr̄ cum corpus paſſibile ad nr̄am accepiſſet ſalutē alioꝝ declinabat ad loca familiariū ſibi devotoꝝ ad quietē hūdam poſt laborē & fatigatōz.& iſto mō ire ad petri domū ſeu hoſpitiū. Ñ cirillus. Aſpice aūt quō maner pnces vitę nr̄e xps.qui ſponte paupertatē p nobis paſſus eſt.vt diſcamus cum pauperib⁹ ꝓuerſari.nec ſpnere depreſſos & pauperes. Ñ & criſ. Et mirū excogita q̄les erāt domus piſcatoꝝ hoꝝ.ſed tñ nō dedignatus eſt ſubvilia tuguria piſcatoꝝ intrare.erudiens p̄ oīa humanū ꝓculcare tumorē. Et iteꝝ ppter hoc nunq̄ intrauit ī domū preclaram xps.ſed in domū publicam & principis publicanoꝝ & piſcatoris.palacia dimittēs & eos q̄ mollia in duūtes ſtimentra. Et intraq⁹ cū vis & tu vocare.orna domū tuā eius.oribus.ſupplicationib⁹.vigilijs. Nullus intraq⁹ verecundet̄ domū vilē hūs.ſi hec hūerit oratoria Nullus divꝛes magnū ſapiat domū hūs preciosam. ſed verecundet̄ magis.& hanc zelet̄ illam dimittens. vt & hic xpm ſuſcipiat.& illic eternis potiat̄ tabernaculis.hec criſo. ¶ Dic quidā dicunt q⁹ licet petrus fuerit de bethzaida.ſm rōnem vroris habebat domum in capharnaum. Sed ꝓtra hoc videtur q⁹ marcus dicit. venit in domum ſymonis & andree. Ideo dicendum ſm ſtephanum q⁹ domus petri non dicitur poſſeſſiue ſed ad quam declinare ꝓſueuit cauſa vendēdi piſces & hac etiā familiaritate vroꝛē duxit de domo illa.que etiam dr̄ domus andree ꝓpter inſeparabilitatem illorum in piſcū negociatione. ¶ Et mox diſcipulus pe

tentibꝫ ꝓ socru petri.i. mẽ vxoris eius febricitãte. stãs dñs sup illã. imperauit frebri vt cessaret vl recederet. ⁊ apprehensa manu leuauit eã q̃ stat. ⁊ subito liberata ẽ ita vt ꝓtinuo surgẽs ministrauerit ei. et discipulis suis. vires quas accepit. ꝙ̃ sĩ grãs agẽdo in obsequiũ sui exercẽs saluatoris. nõ remanente vt solet molestia egritudis. Qđ non nisi diuina virtute potuit fieri. natura eĩ ñ opaꝫ in instãti Et iõ hoc ꝓpriũ ẽ medici celestis. ſz sec⁹ ẽ in alqs. licet ei virtute nature possit bõ a febribꝫ curari. ñ tñ i instãti acuta subito ⁊ ꝑfecte. ꝙ possit statim opa cõsueta facere sicut hic dicit factũ eẽ. exquo ostẽdit ista curatio miraculosa ad discipl'oꝝ ꝓfirmatõez in fide. vnde beda. Naturale ẽ febricitãtibꝫ incipiẽte sanitate lacescere. ⁊ egrotationis sentire molestiã. Verũ sanitas q̃ dñi ꝓfert impio. simul tota redit. Nõ solũ ipa redit. sed ⁊ tãto robore comitante. vt eis ꝓtinuo q̃ se adiuuerãt ministrare sufficiat Et iuxta leges tropologie. mẽbra q̃ seruierãt immũdicie ad iniq̃tatem. vt fructificarẽt morti. seruãt iustitie in vitã eternã. Vnde ⁊ Cirillus. Et nos suscipiamus iesuz. Cũ em̃ visitauerit nos ⁊ portamus eũ in mẽte ⁊ corde. tũc enormũ voluptatũ estum extinguet ⁊ incolumes faciet vt ministremus ei. hoc ẽ eius bene placita ꝑagamus. Moraliter aũt ꝑ hoc daꝫ intelligi ꝙ ante curatõez a pctõ. nõ ẽ gratũ seruitiũ impẽsum deo sed penitẽs q̃cito curatus ẽ a febri peti. tãcito ꝺz se occupare. ⁊ totaliter mãcipari seruitio dei sm illõ apli. Sic exhibuistis mẽbra vra seruire immũdicie ⁊ iniq̃tati ad iniquitatez. ita nũc exhibete mẽbra vra seruire iustitie in sctificatõem. Si q̃ aĩa tua febre vitioꝝ ẽ capta. sctõs in adiutoriũ tuũ inuoca. vt eoꝝ rogatu gra dei curet te. ꝙ possis ei ⁊ fctis suis grata seruitutẽ exhibere. In hoc etiã ꝙ discipuli rogauerũt ꝑ illa. daꝫ nobis exemplũ orãdi ꝑ infirmis ⁊ necessitate aliena sm Bedã. Mistice domus petri ẽ eccl'ia. de circũcisiõe eius apl'atui cõmissa. socrus ẽ synagoga q̃ quodãmodo ẽ mater eccl'ie petro cõmissa in cura ⁊ custodia. Hec synagoga febricitat. qz inuidie estibꝫ laborat. ꝓsequẽs eccl'iã cuius manũ dñs tãgit qñ carnalia eius opa in spũalẽ intellectũ ⁊ vsum ꝙuertit. et sic erecta ministrat i spũ Moral'r ãt socrus petri febrici tãs ẽ caro ꝙcupiscẽs. cũ em̃ hõ calore ꝙcupiscẽtie laborat. q̃si febribꝫ estuat. qđ ꝑt eẽ tripliciter iuxta illõ iobãis Omne qđ ẽ in mõdo aut ẽ ꝙcupiscẽtia carnis. aut ꝙcupiscentia oc'oꝝ. aut sup̃bia vite. ⁊ sic triplicẽ hẽmus febrem. Quedã eĩ est ex corruptõe in spiritibus. Alia ex corruptõe in humoribꝫ. Tercia ex corruptõe in mẽbris. ⁊ in oĩbꝫ est calor inordinatus supgrediẽs nature curs⁹. Prima daꝫ sup̃bia. Secũda luxuria. Tercia auaricia. Ad hãc vemẽs ies⁹ vidz ꝑ gratz illuminatẽ impat ꝑ gratã iustificatẽ. tãgit manũ ꝑ gratz adiuuatẽ. ⁊ sic dimittit febris i ꝓtitõe. surgit sana in ꝓfessiõe. ministrat in satisfactõe. Moraliter etiã ꝺz stãs sup illã. qz nullus spũaliter sanat. nisi eũ q̃ sub eo est scitez ꝓtimorẽ salubriter bũliãtem. Vbi Beda. Si vizũ a dẽmonio liberatũ moraliter animũ ab immunda cogitatõe purgatũ dixerimus. ꝓsequenter fetia febribus tenta. sed ad imperiũ domi curata. carnem ostendit a ꝙcupiscentie sue feruore ꝓtinentie ꝓcepta frenatã. Omnis em̃ amaritudo ⁊ ira ⁊ indignatio ⁊ clamor blasphemia spũs furor est immũdi. fornicatõez vero immũdiciã. libidinẽ. ꝙcupiscẽtiã malã ⁊ auaricia qz que est simulachroꝝ seruitus. febrẽ illecebrose carnis intellige. hec Beda. Põt etiã ꝑ socrũ petri q̃ mulier erat. sensualitas q̃ ab Auguſt. mulier vocat significari ꝓ rõm aũt qui ẽ imago patris ratiõ fm quã hõ factus est ad imaginẽ dĩ. Igit moraliter socrus petri sanat. cũ sensualitas q̃ calore ꝙcupiscẽtie febricitãs iacet. ꝓ rõez ad debitũ ordinẽ moralis virtutis reuocat. Ideo subdit. ⁊ ministrabat eis. qz sensualitas reformata virtute morali ministrat ⁊ seruit rõni. Et tũc hõ petiñ qđ añ cũ ieo eẽt nõ nouerat. incipit agnoscere postq̃ abeo extiterit. Vñ Crisſ. Si vis discere petri feruorẽ excogita id postq̃ factũ ẽ. cũ a desiderio ereptus fueris. cũ nõ adhuc molestat ignis. ⁊ tũc videbis q̃d est petrũ. Nota etiã de q̃tuor firmitatibꝫ ꝑmissis ꝙ spũaliter ꝓ lepram põt intelligi culpa originalis. ꝑ palpim culpa actualis in obmittẽdo. ꝑ febrem actualẽ in ꝙmittẽdo ꝑ vexationẽ demoniacã culpa erroris. Deinde ꝓnũtur ad ꝓfirmationẽ legis euãgelice multa miracula in generali. qz audito hoc miraculo ⁊ vespere facto. cũ sol occidisset ⁊ ad occasuz venisset. oẽs qui illa ciuitate habebãt infirmos varijs languoribꝫ dẽtos ⁊ a demonijs vexatos. ducebãt illos ad iesuz. ⁊ obtulerũt ei ut curaret eos. qz tũc ad hoc poterãt vacare. Vnde dĩ Ihoſphil? ꝙ ita tarde adduxerũt eos ad xp̃m. qz illa dies erat dies sabbati ⁊ credebãt curatões nõ eẽ licitas durãte die sabbati. q̃ fiebaꝫ i vespere illius diei. ⁊ iõ expectabãt occasuz ut curãdos ad iesuz adduceret At ipe singul'manus imponẽs curabat oẽs. nullius eĩ morbũ horrebat. qđ ẽ ꝺ medicos supbos ⁊ idignãtis nature. q̃ pauperes ⁊ miseros dedignanꝫ visitare. ⁊ tã gere. Et ejiciebat spũs ĩmũdos vbo. in signũ ꝙ vbuz xp̃i deuote auditũ fugat demonẽ ꝺ corde pctõꝝ. Licet aũt posset etiaz oẽs curare solo vbo. tñ qñq̃ apposuit man⁹ qz hũanitas xp̃i erat q̃si organũ seu instrumẽtuz diuinitatis ipsius i miraculis faciendis Et ideo sicut artifex mediante instrumẽto opaꝫ. sic virtus diuina i xp̃o ꝑ appellatõez humanitatis aliqua faciebat. ut eaz ꝓiũctã ditati declararet. Miracula quidẽ xp̃i ad duo ordinabanꝫ. s. ad manifestatõez diuinitatis sue. ⁊ ad ꝓfirmatõez sue doctrine. ꝑ quã hoĩes ad fidẽ inducebãtur. Vñ ⁊ ad tactũ manus eius sanabanꝫ infirmi. curabanꝫ lepr̃osi. illũinabanꝫ ceci. ⁊ ad vocẽ eius suscitabanꝫ mortui. ⁊ ejiciebanꝫ spũs ĩmũdi. Per hoc aũt ꝙ vespere facto obtulerũt sibi infirmos ⁊ demoniacos. significat ꝙ hora mũdi vespertina xp̃s venit demones ejicere ⁊ infirmitates hominũ curare. ⁊ ꝑ occasuz sol'significat ꝙ passio sua i q̃ sol iusticie occidit. futura erat medicina oĩs spũalis infirmitatis. Vñ sm Bedã. mistice solis occubitus. passionẽ. mortẽq̃ illius significat q̃ dĩ. q̃ diu in suz i mũdo lux sum mũdi. ⁊ sole occidente plures q̃ añ demoniaci ⁊ egroti sananꝫ. qz q̃ spaliter in carne viuẽs paucos iudeoꝝ vocat. oĩbꝫ ꝓ orbẽ gẽtibus fidei salutisq̃ dona trãsmittit. Moraliter ꝺo occasus solis ꝑt dici casus mũdane ꝓsperitatis. post quẽ multi sananꝫ. qui lucente sole ꝓsperitatis grauiter infirmanꝫ. Considera ꝙ paucis verbis multa hic miracula comp̃hẽdunꝫ q̃ exp̃sse forte alijs incredibilia viderent. Vnde Crisſ. Tu aũt intende q̃ta multi-

tudinē curatā transcurrūt euāgelifte. non vnūquūq; curatū dicētes nobis ⁊ enarrātes. ſz vno vbo pelag? ineffabile miraculoꝝ ſuppemētes. vt nō rurſus magnitudo miraculi incredulitatē īmittat. ſi tantā plebē ⁊ varias egritudines in vno tp̄is momento ſoluit ⁊ emēdauit. Hec crīſ. Exibāt aūt demonia a multis clamātia ⁊ dicentia. q; tu es filius dei Et increpās nō ſinebat ea loqui q; ſciebāt p̄ vehemētē p̄iectura ipm eē xp̄m. nō tū p̄ ſcīe certitudinē Vñ beda Demonia filiū di p̄fitebāt ⁊ ſciebāt ipm eē xp̄m Quia cū ieiunio fatigatū eū diabolus videret. vt̄ hoīem intellexit. ſz q; tēptando nō p̄ualuit. vt̄ filius di eēt dubitabat. Hūc aūt p̄ſignoꝝ potentiā vel intellexit vel potius ſuſpicatus eē eē filiū di ſz ſe morte illius nō p̄uidit eē dānandū Clere eīm de hoc miſterio a ſeculis abſcondito dr apls. q̄ nemo p̄ncipū h? ſeculi cognouit. ſi enim cognouiſſent. nūq; dñm glie crucifixiſſent Hec beda Jō aūt nō ſinebat ea loq. ne hoīes audiētes demonē p̄dicare mūdo vitatē. deinceps q̄eſcerēt ſibi p̄dicanti falſitatē Vñ glo. Jō; bibet loq. ne dū alīqs audit demonē ꝓdicantē. poſtea ſeq̄t errantē Improbo eīm magiſter ꝓa fallis p̄miſcet vt ſub ſpē veritatis fallitatis teſtimoniū obtegat De hoc hēs ⁊ alias cās p̄ximo ſupra de ſpū imundo dictas Facta aūt dies valde diluculo. egreſſus ieſus de caphar naū. ibat in deſertū locū vt applauſuꝝ p̄pli fugeret ⁊ ibi ſecretius oraret Jn hoc dās exēplū q̄ p̄dicatores mirabiliū dīnoꝝ operatoꝝ. dz vanā gl̄iam ⁊ oīatōem fugere ⁊ ad ſolitu dinē p̄ēplatōis ac ſecretū orōis poſt laborē p̄dicationis redire vt deo gr̄as agat de profectu p̄terito. ⁊ ſe diſponat p̄ futuro vt ſibi hauriat q̄ poſtea p̄pl̄is effundat Et fm theophilu. ondit nobis q̄ deo dz attribui. ſi aliq̄d bom facimus. ⁊ ei debem? dicere. q̄m oē p̄mū deſup̄ è deſcēdens a te Jn deſerto g̈ xp̄s orat nō q̄ ipe orōe indigeat. ſz vt nobis bone exēplificatōnis operatōis exemplū ⁊ forma fieret ⁊ vt nos tumultū fugere ⁊ curā mūdi vitare. ac ſecretū mētis q̄rere doceret. cū eum orare vel ei ſilenter loqui affectamus Et tarde requirebāt eū. ſ. p̄ fidē ⁊ venerūt vſq; ad ipz p̄ ſpem. ⁊ detinebāt illū p̄ caritatem. ne diſcederet ab eis. vt p̄fectū p̄ſeq̄rēt maiorē. Vbi crīſ. Gaudens aūt eos ſuſcipiebat. ſed ⁊ voluit eos dimittere vt ⁊ reliqui doctrine eius p̄cipes eēnt Et rō ſeq̄t quibuſ dr. q; ⁊ in alijs ciuitatib oz me euāgelizare regnuꝝ dei. i. q̄liter p̄uenīt ad regnū dei. q; p̄ paſſionē q̄ eſt via ad hoc p̄uenīēdi Vbi theophilus Trāſite eīm ad alios magis indigētes doctrina q; nō p̄uenit in vno loco doctrinā p̄cludere ſz vbiq; radios eius extēdere Vbi ⁊ crīſ. Sic etiā p̄ſidera. q̄ poterat in eodē loco manēdo oēs attrahere ad ſe Hōrū illud fecit p̄bens nobis exemplū vt p̄ambulemus ⁊ reḡramus p̄euntes. ſicut paſtor p̄dicā ⁊ medicus accedit ad infirmū Una eī aīa recuperata poterit alīqs mille delicta abolere Hec crīſ.

O Omine ieſu xp̄e remoue ⁊ eijce ſpūm Oro imundū a me. ne aliquo mō me valeat maculare. vel in maculis detinere. vt ſim ⁊ appaream mūdo mortuus. cū a poſſeſſore prauo. q̄ p̄ imunda deſideria nos agitat fuero liberatus Deo etiā dñe te medicū aīaꝝ. vt me curare digneris a febre vitiorū. quatenus ſurgens ab eis valeā tibi miniſtrare. ⁊

Capitulum. xliiij.

gratā ſeruitutē exhibere. Tu etiā dñe cura me. ⁊ oēs varijs aie detētos lāguoribꝫ. vt a pctis ſani ⁊ incolumes facti tibi miſtrem? ⁊ placita tua pagam?. Amē.

De ſuſcitatōe filij vidue. Ca. XLIIII.

Et deiceps ibat ieſus cū diſcipulis ſuis ⁊ turba copioſa q̄ eū ſequebat nouitate op̄ꝝ. ſuauitate doctrine. ⁊ ex ſcitatis eius deuotōne. in ciuitatē galilee. q̄ vocat nayn. Scōo mutatio a mōte thabor eſt ciuitas nayn ⁊ ſupra nayn mons endor. ad cui radices fluit torrēs eyſon. Ad hui? huius ciuitatis portā vbi erat maior p̄curſus p̄pli obuiauit dñs multitudini hoīm efferentium .i. extra portā tui defunctū filiū vnicū vidue ad ſepeliendū. q; antiquitus loca ſepulture erant extra ciuitates ⁊ hoīm habitatōes. ne cadaueribꝫ inficerent loca ⁊ hoies. Hoc aūt ſic factū eſt vt euidentius eſſet miraculū coram multis factuꝝ. ⁊ multi eſſent teſtes tanti miraculi. Et q; vacabant ad pietatis opus p̄ſequēdo funus ⁊ conſolando viduā ⁊ orbatā matrem. meruerūt ipſum videre miraculū. Vbi greg. nicenus. Erūne molem breuibꝫ vbis explicuit. Mē vidua erat q̄ nō ſperabat vltra ius filios p̄creare. nō habebat in quē dirigeret aſpectū vice defuncti. q; vnicus erat. hunc ſolū lacrimauerat. hic ſolus aderat alacritatis cā in domo. q̄ quid mē dulce ac p̄ciosum hic ſolus exiterat. Vñ ⁊ cirillus. Miſerāda paſſio ⁊ ad fletū ⁊ lacrimas potens p̄uocare. Quā cū vidiſſet dñs ſic triſtē ⁊ afflictā mīa ⁊ pietate motus fm q̄ hō ſuper ea. tum q; vidua erat. tū q; nō habebat aliū filiū a quo in ſenectute ſuſtentari poſſet q̄ ab ipſo. dixit illi verbo conſolatorio ⁊ dulci. Noli flere. q. d. cito conſolata eris. deiſte q̄ mortuū flere quē mortuū reſurgere videbis. Mirentiū conſolator deus iſtoꝝ maxie lacrimas intuet. qui aliorū miſerias ⁊ pctā deflent. Scōm bedā dñs mīa motus eſt. vt nobis exemplū imitande pietatis oſtideret Vñ ⁊ criſoſtomus. Jubens ergo ceſſare a lacrimis qui conſolat meſtos. monet nos de p̄ntib defunctis conſolationē recipe. reſurrectōem ſpantes. Pagani ⁊ gentiles cām hñt plangendi defunctos. q; reſurrectionem neſciunt. ſed x̄piani eā credunt. ⁊ ideo cām plangēdi nō hñt. Et accedit ⁊ tetigit loculū. i. feretꝝ vt eſſet cūctis ſalutis tactu corpis ſui deuenīret. ⁊ oſideret q̄ corp? ſuū deitatī vnitū erat inſtrumentū deitatis in miraculis faciendis. A loculus diminutiue eſt mortui locus ſi quo iacet. Cū eīm viuenti magna palacia ⁊ ample domus nō ſufficiebāt. p̄ loco ei morienti p̄uū ſpaciū ſufficit. p̄ loculo Vñ mortuo alexādro dixit quidā philoſ Quē totus mūdus non capiebat. hodie pua p̄tinet arcula. Hi aūt qui portabant ſteterūt. nec vltra. p̄gredi auſi ſunt. Et ait. Adoleſcens ſurge. ⁊ ſic eum fm q̄ dō ſuſcitauit. Et reſedit qui erat mortuus. q; ſurgēs ſedit in loculo in quo iacuerat prius. ⁊ cepit loqui vt manifeſte appareret q̄ erat reſtitutꝰ ⁊ nō apparenter reſuſcitatus. ⁊ forte verba ipſius fuerunt grārum actōes. ⁊ dedit illum matri ſue. q; nō ſuo merito ſed matris reſurrexerat. vt que de ipſo triſtis fuerat in ipſo conſolaretur Oēs aūt innaſit timor ex ſtupore tanti miraculi. qui timor nō fuit alicuius mali. ſed reuerentie. de potentia ⁊ bonitate. ⁊ magnificabant. i. laudabāt deum

ꝛ magnū ꝓdicabāt.q; quāto grauior ē casus tāto pietas erigēris ē gratior.ꝛ spes salutis penitēnbꝫ ē certior.Et dicebāt. quia ꝓlixta magnus.s.in lege ꝛ ꝓplixtus ꝓmissus surrexit in nobis. imo plus q̄ ꝓphetа.ꝛ q; dñs visitauit plebem suā.mittēdo eis saluatorem.vt eos redimeret.sicut medicus visitat infirmū vt eū sanet. ¶ Mystice iste defunctus ē hō p̄ peccatū mortale mortuus.Eius mr̄ eccl̄ia que ē vniuersitas credētiū.ꝛ cui? filij sunt credētes singuli. ¶ Peccator aūt dr filius vnicus mr̄is sue.s.eccl̄ie.q; quēlibet ꝛa deflet.qui in peccm̄ cadit.sicut mater vnicū filiū qui decedit.Eccl̄ia quoq; dr vidua.q; spōsi sui morte redē pta. vt q; nūc q̄diu ꝑegrinat a dño ē ab amplexibꝫ spōsi sui ꝓriuata. de qua vidua dr in psalmo.viduā eius bñdicēs benedicā. Efferr̄ defunct?.cū cōsensus interior exigit in opus. Quatuor portitores huius defuncti sunt q̄tuor affectiones cordis nr̄i.s. gaudiuꝫ ꝛ tristicia.spes ꝛ timor. Ista em̄ q̄tuor portāt mortuū ꝑ abusum.de qbꝫ dicit Bern. Amāt qđ nō decet.timēt qđ nō oportet. dolent vane.ꝛ gaudēt vanit?. Vel isti q̄tuor portitores sunt amor pcti.timor pn̄ie.spes remē de.ꝛ ꝓsumptio de dei misericordia. Vel q̄tuor portitores sunt q̄tuor q̄ aīam in pcto ꝑseuerare faciunt.s.fiducia longioris vite. q̄ tñ hoiem sepe decipit. ꝓsideratō culpe aliene.qua hō correctōnē ꝓximā deuitat.stulta spes penitendi in futuro.ꝛ fiducia de venia quā homo ꝓcipit ex magna dei misericordia.impunitas peccōris.q̄ reddit ad pcta magis ꝓcliuus. ¶ Pñt etiam intelligi isti portitores carnalia desideria. vel adulatorꝫ bñdictiū blandimēta..vel ꝓlatorꝫ mercennariorꝫ verba vngenta nō pungētia.ꝛ quicūq; ꝛbo vel facto fouētes hoiem in pcto. ¶ Porta ꝑ quā efferr̄ seu egredit̄ mortuus.est aliqs de quicq; corꝑis sensibus pcti manifestatiuus. Haz qui videt vel audit vel loquit̄ qđ nō licet.mortuus extrahit̄ ꝑ portā visus vel auditus vel oris.ꝛ sic suo mō de alijs.ꝛ ideo custodie ad istas portas sunt adhibēde. Vnde Beda. Portā ciuitatis q̄ defunct? efferebat̄. puto aliquē de sensibꝫ eē corꝑis. Qui em̄ seminat inter frēs discordias.qui iniq̄tatem in excelsum loquit̄.ꝑ oris portaꝫ extrahit̄ mortuus. Qui videt mlierē ad ꝓcupiscēdū eā.ꝑ oculꝫ portaꝫ sue mortis iudicia ꝓfert. Qui fabulis otiosis obscenisue carminibꝫ vl̄ detractōibꝫ aurē libēter aptt.hāc aie sue portam mortis effecit. Ceteroſq; q̄ nō seruat sensus.mortis fibꝫ ꝑse reddit aditus. hec Beda. Locul? ē ꝓsciētia pcōris.in quo tanq̄ in lecto male ꝓsciētie requiescit. Talis aūt mortuus ꝑ pctū mortale suscitatur a deo.ꝑ p̄ces ecclie. Ex quo resuscitat̄ in figura hic dicit̄. Sic em̄ tria sunt signa mortis spūalis.sic tria sunt signa resuscitatōis spūalis. Signū mortis spūalis.accipit̄ ꝺm signū mortis corꝑalis. Signū aūt mortis corꝑalis triplex ē. Primū ē carētia operatōis. sic carētia ad bñ operandū ē signū mortis spūalis. Vñ in Exodo.fiāt immobiles q̄si lapis. Secūm ē carētia sensūs q̄ peccat̄ ꝛ nō sentit.sic q̄ hō ñ sentit ꝓcussiones ꝛ ammōitōes spūales.signū ē q̄ ipe spūaliter ē mortu?. Vñ ī puer. Verbera uerūt me.sz ñ dolui.trare rūt me et nō sensi. Tertiū ē rigor. sic homo q̄ hz cor ita rigidū q̄ flecti nō pōt ꝑ compassionē ad primoz. nec ꝑ obedientiaz ad deū.signum est mortis spūalis.

Unde in li. Regū dr.q̄ manus hieroboā quā extēdit de altari eraruit. Sic ergo tria sunt signa mortis spūalis. Hō quippe opari tollit superbia.sensuꝫ aufert luxuria.ꝛ rigorē facit auaricia. Et eō sunt tria signa resuscitatōis spūalis.q̄ tāguntr̄ in hoc q̄ resedit. cepit loq; ꝛ dedit illū matri sue. Per hoc q̄ dr resedit.intelligit̄ ꝓtritō.in ꝓtritōe ei hō residet ꝛ resilit a pctō.ꝑ hoc q̄ dicit cepit loqui.intelligit̄ ꝓfessio.in q̄ homo loquit̄ se accusando.ꝑ hoc qđ dr. dedit eū matri sue.intelligitur satisfactō.ꝑ hoc em̄ hō absoluit̄ ꝛ inūgit̄ ei satisfactio.restituit̄ matri sue.i. ecclesie ꝛ ꝓmum̄ōi fidelū per spūalē incorꝑatōz.que quidē satisfactio fit ꝑ tria.s.ꝑ orationem.ieiuniū ꝛ elemosinā. Sed modus iste resuscitationis tangit̄ cū dicit̄.accessit ꝛ tetigit loculū. Ad mortuū spūaliter accedit saluator ꝛ approꝑinq̄t cū aliq̄ gr̄az ꝓuenientē vel desideriū ꝓprie salutis ei donat. Loculum tangit.q̄ ꝓsciētiā ꝛ cor durū pctōris ad penitentiā emollit.ꝛ pctōrem ad sui cognitionē reducit ꝛ tūc mortuus a pctō resurgit. ¶ Et sciendū q̄ spūs sanctus pcm̄ ꝑ mortem voluit designari.ad oñendū q̄tū pcm̄ sit fugiendū ꝛ q̄tū de eo sit dolendū q̄m ē ꝓmissum. Peccatū fugiendū est ut mors.ꝛ de eo dolēdū est tanq̄ de morte. Sic dolere debet qui amicū suū in pcto mortali videt.ac si eum mortuū videret.imo etiā eū plus dolere debet. Et q; sicut mortuus iste figurat pctōrez.sic eius suscitatio figurat pctōris ꝙuersiōz ideo sicut multū timendū est pcm̄. ꝛ multū dolendū de eo ꝓmisso.sic multū desideranda est pctōris ꝙuersio ꝛ multū gaudendū de ipa iam facta. Obsecro ergo o pctōr dñm ut resuscitet te a morte peccati.ꝛ restituat te sancte ecclesie in laudem ꝛ gloriā nois sui. Et ut ait Ambr. si graue pcm̄ est qđ pn̄ie tue lacrimis ipe lauare nō possis.flet ꝑ te mr̄ eccl̄ia.q̄ ꝑ singulā q̄q; ꝑ vnicis filijs vidua mater ī teruenit Comparit̄ quodāmodo spiritali dolore nature.cū suos liberos leталibꝫ victis ad mortem cernit vrgeri Viscera em̄ sumus de visceribus eius. Unde ꝛ Augu. De iuuene illo resuscitato gauisa est mater vidua. ō hominibꝫ in spū quotidie suscitatis gaudet mater ecclesia. Ille quidem mortuus erat corꝑe.illi aūt mente. ¶ Mortaliter tres mortuos xp̄s suscitauit.puellam in domo clausaz.i.mortuū ꝑ cōsensuꝫ delectatōis prauе. in cogitatōe seu voluntate adhuc tectū. Juuenē in porta.i.mortuū ꝑ actū peccati in ꝛbo nutu vel ope Lazarū in sepulchro.i.mortuū lapide mole ꝓsuetudis peccādi ꝑ fluxꝫ male olentē ꝛ alios fama corrūpentē. Obēs istos suscitat ꝛ sanat dñs. cū ad ipm redeūt veraciter penitēdo. Et tāto leuit? resuscitat̄ q̄nq; ꝑ gr̄az. Quē dominus mortificat? ē ꝑ culpā Cui dñs puellā coram paucis dr facili suscitat.puelle dicēs.surge. Juuenē coram pluribꝫ ꝛ q̄i difficiliuſ.tāges feretr̄ ꝛ dicēs. Adolescēs tibi dico surge Lazarū difficilime.q; cum lacrimis.cū fremitu .cū sui ꝑturbatōe cū magna voce dicens.lazare veni foras.ꝛ quasi cum auxilio ꝛ testimonio pn̄tiū dicens.soluite ꝛ sinite abire.nō q̄ dño tam facilis non fuerit resuscitatio lazari sicut puelle .cum ut ait aug?.nemo tam facile excitat in lecto. q̄ xp̄s ī sepulchro.sz dñi facta aliaꝫ rer̄ sunt exempla.lōga em̄ consuetudine p̄ssus. vir ꝛ quasi cū labore suscitat̄ .Qui ut suscitetur dominū cogit lacrimari et ululare. Et ideo licet oē peccatum.maxime ꝛa

men ꝓccādi ꝯsuetudinē fugere debemus. q; hic sanatur difficilius. Ūñ ambro. Omne pctm̄ ꝯsuetudine vilescit. ⁊ fit hoī q̄si nullū sit. Sic ⁊ ecōuerso. oīs virtus bona ꝯsuetudine fit grata ⁊ facilis q; mhil differt assuescere sic vel sic. Triplex est ḡ mors culpe designata in p̄dictoꝝ trium morte. s. pctm̄ cordis. pctm̄ oris. ⁊ pctm̄ ꝯsuetudis In suscitatiōe vo hoꝝ trū mortuoꝝ ostensum ē q; saluator p̄tem hz sup triplicem mortem. s. nature. culpe. ⁊ gehenne. super triplicem vitaz scilicet nature. gratie. ⁊ glorie. Quartū mortuū inf̄māte discipulo audivit. hz ad eū ire noluit. i. ad mortuū in obstinatōe vel desperatione seu prava peti excusatōe. de quo dixit dimitte mortuos sepelire mortuos suos Hec igit audientes. qui stant nō p̄sumant. sed cauti sint ne cadāt. ⁊ qui ceciderūt nō desperent. hz solliciti sint ve resurgāt Ūñ aug. Hec ergo carissimi audivimus vt q̄ viuūt vivant. qui mortui sunt reuiuiscāt Sive adhuc pctm̄ in corde ꝯceptū non ꝓcessit in factum poeniteat. corrigat cogitatio. resurgat mortuus intra domū ꝯscientie. sive iam qđ excogitavit. admittat. nec sic desperet. Non surrexit mortuus intus. surgat elatus. poeniteat facti de primo reuiuiscat. non est in ꝓfunda sepulture. nō accipiat desup ꝯsuetudis molem. Sed forte iam illi loquor. qui iam duro sui moris lapide p̄mit. qui iam vrget ꝯsuetudinis pondere qui iā q̄triduanus putet Nec ibe desperet. ꝓfundus mortuus est. hz altius est xp̄s. Agūtiā tales p̄mam Nec q̄ enī lazaro resuscitato post quatriduū vllus putor in viuente tem̄ aferat Ergo qui vivūt. vivant. qui aūt mortui sunt in quacūq; barū triū morte se inuenerint. p̄mam agant. accelerent. iam resurgāt. Unde ⁊ crisō. Ne audiamus q̄ stamus. sed dicamus nobisipsis. Qui estimat se stare. videat ne cadat Ne desperemus si cecidimus. sed dicamus nobis Nūquid qui cadit nō resurgat Etenim multi in ipsum celi verticē ascendentes. ⁊ omnem patientiam demonstrantes paꝝ lapsi sunt ⁊ ad ipsum venerunt malicie baratrū Alij aūt rursus ad celum inde ascenderunt ⁊ a scena ⁊ scurrilitate ad angelicam sunt translati vrbanitatē ⁊ tantam ostenderunt virtutem. vt demones abegerint. ⁊ multa signa alia operati fuerint Et horum quidem plene sunt scripture ⁊ plena vita exēplis nobis Quemadmodū enī medici difficiliores egritudinuz eligentes libris inscribunt. ⁊ huius emendationis methodū. i. doctrinam docent. vt in maioribꝫ exercitati facile minora saperent. ita vtiq; ⁊ deus magna peccatorum in medium adduxit. vt qui parua deliquerunt. per illam facilem hoꝝ emendationem inuenīāt Si enim maiora habuerunt sanationem. multomagis minora. Igit armemus nosmetipsos bonis operationibꝫ. ⁊ si aduenerit aliquod delictum abluamur vt digni efficiamur in gloriam dei. viuentes presentem vitā futura frui vita Hec crisō. Considera hic viduaz de morte filij flentē. ita ⁊ tu oīb̄ postpositis de morte anime tue luge ⁊ lacrimare. vt mereatis ab ip̄a morte anime p̄ lacrimas dine miserationis resuscitari. Ab stine a risu ⁊ cachinno. cogitans q; de cunctis actibꝫ tuis reddituros es rationem in iudicio. Unde crisostomus Nihil quippe ita ꝯglutinat deo. vt lacrime ille quas ⁊ peccati dolor ⁊ amor virtutis effudit. siue

Capitulum .xlv.

ꝓpria pctā quis siue etiā lamentet aliena. Cuius etei rei gratia in cachinnū laxaris ac diffluis. qui tanto ꝓ sponte factus es cā meroꝝ. ante terribile illud xp̄i tribunal. ⁊ summa cū examinatōe rōnem ꝓ cūctis actibus reddituros. Hec crisō. Valde autem periculosum est q; pctōr in sordibꝫ peccatoꝝ ⁊ in morte sue iacet. nō curans sē ꝓ p̄nam purgare ⁊ resurgere. Si etiā linguis hoīm loquaris ⁊ angelorꝝ. ⁊ si tot per tuam doctrinā ꝯverteres hoīnes. quot fuerunt hoīes ab initio mundi. vel quot sunt stelle celi. ⁊ teip̄m ꝓ pe mitentiā non mundaveris. factus es velut es sonās aut cimbalū tinniēs. Campana etiā ad vtilitatē hoīm seruiens pulsando seipsam consumit. Et si habueris oēm sciam. ⁊ si ꝓ tuam sciam ⁊ tuis discretis ꝯsiliis omnes reges mundi vel p̄ncipes. imo totus mundus pacifice dirigeres. ⁊ teip̄m per p̄nam non coerueris. mhil ꝓficies. Et si habueris oēm fidem. ita q; trabas ad fidem oēs iudeos hereticos ⁊ paganos ⁊ si in pctō mortali es mhil tibi ꝓderit ad vite eterne salutē. Item si mille claustra faceres ⁊ mille hospitalia manu ꝓpria edificares. ⁊ in illis oēs mundi pauperes bonis tuis pasceres. q̄diu in pctō mortali persistis in statu saluandoꝝ non es. Item si corpus tuum ad cremandū dares vt laurentius. ad excoriandū vt bartholomeus. si crucifigereris vt xp̄s. ⁊ sic cū vnico pctō mortali moreris nunq̄ saluaberis. Item si mille milia missaꝝ ꝓ te dicerent. si omnes sancti in celo cum omnibꝫ angelis ꝓstrati ante deū sanguineas funderent lacrimas vsq; in diem nouissimū orantes ꝓ te nō flecterent misericordiam dei ad miserendū tui si discederes in pctō mortali. ⁊ ideo pctōr in morte aīme iacenti. plus valeret vna ꝯfessio bona q̄ omnia beneficia predicta per eum facta vel sibi impensa

Oratio.

Domine iesu christe veni in nauim animā fluctuantem temptationibꝫ. appropinqua portecohibendo ne per sensus veniant ad effectus. accede per grām. tange p̄ correctionem. sterne portiores occasiones peccandi ⁊ oportunitates. dic aie iacēti in peccatis vt resideat per bonā voluntatē. incipiat loqui per ꝯfessionem. surgat p̄ bonā operationem. sed de matri sue gratie nutricivt stet p̄ stabilitatē. ⁊ sic plebem tuam vires anie. affectoes ⁊ cogitationes visitet tua veritas per cognitionem. virtus per operatōnem. ⁊ bonitas per ꝯservationem. Amen.

De scriba doloso ⁊ duobꝫ alijs rp̄m sequi volentibꝫ.

Capitulum.XLV.

Videns aūt iesus turbas multas circū se ⁊ se sequentes. iussit discipulos ire trans fretum. i. vltra mare galilee in locum secretū. ⁊ unit vt cū eis transfretaret. ⁊ eos a turbis sequestraret. docens eriam peccatorem euangelij ⁊ omnes applausum populi declinare. ⁊ mhil ad ostentationem facere Per hoc etiam innuit q̄ cure mundi sunt fugiende. q; rubi multe sunt multe cure que turbāt animam ex omm̄ pte. ⁊ ideo dicit cum se. Nam impedīūt a posteriori ne posteriora recolat ab anteriori ne se ad meliora extēdat. a dextris ne desideret eterna. a sinistris ne timeat supplicia. Vel

De scriba dolosa et duobus aliis

posteriori ne desideret defect⁹ vite preterite. ab anteriori ne prosideret status vite future. a dextris ne prosiderent pricula in statu prosperitatis. a sinistris ne prosiderent pricula in statu aduersitatis. Sicut enim faber qui vult mouere equo. coopit sibi oculos. et tunc pcurit vbi vult. sic diabolus vult hoiem pcutere. opit sibi oculos p curas et solicitudines. et tunc vulnerat p peccm et extrahit sanguinē prutū. et ideo ab hac turba essz declinandū. hec ē turba q impediebat zachēū in videndo ihesuz. Et in via ascendens coepaliter nō spūaliter vnus scriba. i. legisperitus seu latus ait illi. Magr. ñ dicit dñe. q2 causa discēdi nō seruiēdi venit. nec querens mgrīm sed et mgrio lucruz. sequar te quocūq3 ieris. Iste duplici de causa volebat sequi xpm. s. causa cupiditatis et lucri tpalis. ac iactantie et vane glie. institudine enim et magnitudine signoz visoz motus. volebat sequi dñm vt disceret signa facere ppter lucrū acqrendū. vel ppter vanā gliaz prosequēdā. hoc idē desiderās prosequa dño. qđ sym ō mag⁹ volebat emere a petro. Ihesus aūt videns eius aīm nō rūdit ad eius vbuz tm. sz ad ei⁹ aīm dicēs. Vulpes foueas hūt ad qescendū et latitanduz. et volucres celi nidos hūt ad quos ascēdūt et prosugiūt filius aūt hoīs. i. xp̄s. ecce a pte inferiori denoiat genus suū ptra gloriantes de genere suo. et allegātes qđ est in eo pcipuū. nō hz domicilū ppriū vbi caput suū reclinet ad pausandum. Quasi diceret. Bruta habent sua latibula et loca vbi possunt latere et qescere. ego aūt sum ita paup q non habeo hospicioluz ppriū vbi percipiēdo quieté caput reclinē et ideo frustra venis ad me ppter lucrū tpale. Unde Crisō. Aspice qliter pauptatez quā dñs docuerat p opa demonstrat. non erat ei mensa. nō candelabrū nec dom⁹. nec quicqđ taliū. Hec Crisō. Dolpicolum quidem habuit xp̄s vterū. reclinatoriū habuit sepulcrū nō ppriū et crucis patibulū. sepulchrū habuit sed alienū. Hic g̃ removet cupiditas terrenoz a volentibus sequi xpm. Audita aūt xpi pauptate nō institit amplius vt sequeret. Unde Crisō. nō aūt respōdet sequar te paupē. hoc ei dñs fortan pcessisset. Vel p vulpes dolositas et simulatio. per volucres inanis iactantia et elatio signat. Quasi diceret dñs. Dolositas et elatio latent in corde tuo. q2 scz causa cupiditatis et vane glorie vis me sequi. et ideo te in societatē meā nō recipio. q2 filius hoīs simplex cōtra dolositatem. būilis cōtra superbiā. nō habet in te vbi caput reclinet. caput enim xpi deus ē. deus aūt habitat in būili et simplici et tremente sermones ei⁹. Et ipa reclinatō capitis. nō erectio būilitatis magistra est. que in illo locum non habent. In tribus ergo iste reprehenditur a dño. s. in dolositate. q2 ficto aīo et nō simplici seq volebat in cupiditate. q2 eū p questu sequi intendebat. et in elatiōe. q2 ppter inanem gloriā ei adhērere cupiebat. Sicut vulpis est animal fallax. insidijs intentū et rapinis plenū. auis vero alta petēs et ascendēs sursum. Hic g̃ sequi volebat magistrū. et nō virtutes disceret. nō vt pauptatē et būilitatem mgrī imitaretur sed vt fictus discipulus reciperet. et sub magistro humilitatis et pauptatis honoz dignitates ambiret. et diuitias congregaret. Et būc ambitiosi et simoniaci in ecclesia imitātur. qui cupiūt ad alta subuehi. q̃rentes q̃ sua sunt. nō que ihesu xpi. nō ut ministrent. sz ministrentur. et ideo vulpi dolose et volāti aui merito comparātur. Per hūc etiā significant q̃rentes intrare religiōz vel monasteriū diuitias hūtū non ex deuotōe. sz ut ex pauperib⁹ diuites et ex ꝓteptibilib⁹ honorati fiant. Vō talib⁹ dr vulpes foueas hūt et volucres celi nidos. i. demones dolosi et superbi habēt in vobis habitaculū. sz nō xp̄s. Potest insup dici q vulpes foueas hūt. i. dolosi hūt cautelas ad quas refugiūt. ne in suis capiant⁹ malicijs. et volucres celi nidos. i. superbi querūt elevari in altis. filius aūt hominis non habet vbi caput suū reclinet. in talib⁹ id est ille qui sm dictamen rōis vivit. talia nō querit. Et ergo dicit Crisō. scriba hic nō credēdi sed simulata mēte accessit ad dñm. vnde inspector cordiū et secretoz cognitor deus. temptantē se potius q̃ vere ac fideliter sequi volentem. nō immerito refutauit. Nam ut ait Augu. videbat eum dolosa simulatione tenebrosum. et ventosa elatione iactatū. non habere locuz humilitatis. vbi doctorem se inclinantē exciperet. q2 in discipulatu christi nō illius gratiā sed suā gloriā requirebat. Dixit aūt dñs alteri cuius patrē iā mortuū sciebat. Sequere me. Qui rūdit. Domine qđ est reverētie ppmitte me qđ est obedientie. q2 de discipulis suis. s. futurus dr et si nōdū erat. primū ire et sepelire patrē meū qđ est opus mie. Ubi Rabanus. nō discipulatū respuit. sz expleta primū paterni funeris pietate. liberior hunc sequi desiderat sic helizeus vocāte se helia. osculer. inq̃t. oro te patrē meū et matrē meam et sic sequar te. Ihesus ār ait illi aīo corripiēdi. Sequere me. nō obstāte patris tui funere q̃ dicat. nō est de caritatis ordīe min⁹ bonū maiori ꝓponere. et dimitte mortuos. s. more culpe sepelire mortuos more nature. suos. s. sibi astrictos vinculo ꝓpinquitatis vl̃ nature. Dicēs ār suos mōstrabat quomā hic nō ei⁹ mortuus sz aliq̃s infidelitū erat cuius et sepultores p infidelitatem impietatis. s. in anima mortuos intelligi volebat Infideles dicunt mortui. q2 fide carent que vita anime est. sm illud. iustus ex fide vivit. Hic ergo removetur carnalitas ꝓpinquoz. p hoc enim q dixit ei. sequere me. et dimitte mortuos sepelire mortuos suos ostēdit q carnalis effectus a sequētib⁹ xpm est totaliter dimittēdus Et est hoc argumentū ptra excusantes se de ingressu religiōis ppter curā parentū. Iret ptra ꝓcrastinātes. si enim noluit retardari p sepultura. multomin⁹ p expeditōe viaturna. Ait Crisō. Alius intentōe ficta dixit sequar te. hic ecia sanctā rem petēs nō simit recedere. q2 aliq erāt q̃ sepelirēt et hūc magis necessarijs recedere ñ oportebat. hec Crisō. Et vide quō primū dolosuz et supbū q̃ ficte et simulata mēte accesserat. respuit. sedz simplicē et devotū qui vere et simplici mēte et puro corde q̃rebat ad sui seqlaz traxit. et absq3 dilatōe sequi iubēs nec patrē sepelire ppmisit quē forte a sepultura ñ phibuisset. si aliq q̃ sepelirent nō fuisset. ac si ei dicerz Demisti ad vitā. vis redire ad mortē. ego suz vita. ego sum pater et creator tuus. me sequere et dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Tu aūt vade et annūcia regnū dei. nō fabulas nō curiositates. vel aliquid hmōi. Non nego sepulturaz esse deputandā. nec dico opa eius proximo non esse impendēda. sz ꝓ maioribz esse ꝓponenda. Annuncia regnū dei. susci

ta mortuos in aīa. Instruimur ḡ hic. vt ꝓ maiori bono minus bonū deseramus. Nā sit meritū sic ꝓmittēs sepelire dignius ē tūm̄ vba vite docere. Dñs quippe erat qđ volebat facere. sed docuit mgr̄ qđ deberet ꝓponere. Maius em̄ est aīas mortuoꝝ ꝑdicando ad vitā resuscitare. ḡ corpus mortui in terra absc̄ondere. Maius est ꝑdicādo vnū saltē viuificare ḡ oēs mortuos sepelire. Ait ambro. Cū religiosum humani corpis sepeliendi accepimus officiū. quo hic paterni quoq; funeris sepultura ꝓhibēt̄ mīsi vt intelligas hūana post habenda dimis. Bonū studiū. sz maius impedimentum. Nam q̄ ꝓtīt̄ studiū. diuiuat affectū. qui diuidit curaz differt ꝓfectū. Ergo prius sunt hūda q̄ maria. Quo ḡ mortui sepelire mortuos ꝑmīt. mīsi geminā hic intelligas mortē. vnaz nature. alterā culpe. Esterā mors tercia. in q̄ pctō morimur. deo viuimus. Hō ḡ paterni funeris sepultura ꝓhibēt̄. sed necessitudīm generis sine religiōis pietas añferēt̄. Illud ꝓfectō reliquīt hoc mādat̄ electis. Ait em̄ crīs. Incōuenīēs em̄ erat. vt qui semel filio dei credēs. viuū. celestīē deū p̄em habere iā cepat. de patre mortuo cogitaret. Et ideo dñs oñdit p̄ferendā cē fidē. cognitōem xp̄i. hmōi pietatis officijs ꝓpter quē viuētes pentes iubemur relinq̄re. Jesus ḡ ꝓhibuit cū nō iubens ꝓtēnere honorez q̄ est ad eos qui ꝓgenuerūt. sz monstrās qm̄ nihil celestibꝰ negocijs magis nobis nocārium cē oz. q̄ qm̄ cū fastidio vniuersoꝝ his iūgi oz. q̄ nec paꝝ tardare. q̄ si valde meritabilia q̄ incitantia fuerint q̄ attrahunt. Et em̄ multo melius est regnū diuulgare. q̄ alios euellere a morte ḡ mortuū q̄ in nullo inde vtilitatē hz sepelire. q̄ marime cū fuerint q̄ hec vniuersa ꝓplent. Nihil igīt̄ aliud hic dicimus ḡ qm̄ neq; ꝓtingens tps ꝑdere oz. q̄ si decē milia q̄ ꝓuocat fuerint oīb⁹ q̄ maxime necārijs ipis spūalia ꝓponere. Hec crīs. Mozaliter mortui sepelīūt mortuos qm̄ pctōres in pctis suis mutuo fouēdo celant̄ opiunt semetipsos. Unde sm̄ greg. ꝑ mortuos intelligi p̄t adulatores. q̄ pctōres fouēt in pctis. eosq; amplius sepelīūt p̄mēdo terraz q̄ terrenā adulatōem sup̄ caput ipoꝝ. vt exercenī in vitijs instituis. ligantes pedes eoꝝ. ne in vijs dei ambulēt̄. Et ait alter ad iesum. Sequar te dñe. sz primū ꝑmitte me renūciare his q̄ domi sūt. volebat nūciare eis. ne forte. quo fieri solet. q̄rerēt̄ eū licēciando se abeis q̄ dicturus valete. ac dispositurus familie. Sic helizeus reḡsitus helyaz sequi dixit. oro te vt deosculer patrē meū q̄ matrē meā q̄ sic sequar te. Sic hodie multi faciūt. q̄ inutiliter ingressum religionis vel executōem melioris vite differūt q̄ dicūt. disponā prius de amicis vel de rebus meis q̄ postea religiōem intrabo seu vitā emēdabo. Qđ hiero. dissuasit cuidam eūq; ab hac ꝑiculosa dilatōe reuocauit dicēs. Nauicule hrentis in salo. funē potius p̄cinde ḡ solue. Ait em̄ q̄ crīs. Ne dicā dissolua negocia mea. primū p̄ncipium desidie. hec tardatio est. Quomā velxmēter instat diabolus ingressum quē deus volēs accipere. q̄ si paruam vocationem q̄ tardationem apprehendit magnam opaī pigritationem. ꝓpter hoc ām̄oner quidaz ne tradaueris de die in diē. Et hoc etiā removeī ꝓuenienti exemplo cū subdit. Ait em̄ illi ihesus. Nemo mittens manum suam ad aratr̄. s. p̄ne qua coz euerrit vt virtutib⁹ seiētur. mittens inq̄ pnitendo q̄ xp̄m sequi ꝓponendo. q̄ respiciēs retro facto vel ꝓposito ad statū pristinū redeundo. aptus est regno dei ꝓseqndo vel predicando. Ait em̄ paulus regnū dei hitaturus q̄ ipsum alīs p̄dicaturus ait. q̄ retro sunt obliuiscēs. q̄si dñs dicat ei. Locat te oriens q̄ tu attendis ad occidētem. Hic ḡ remouet̄ inutilis dilatio. q̄ cū ꝓpositum mutādi vitā pentib⁹ reuelat̄ qñq; ab eis reuocat̄. Ira coz quippe retro respiciens facit sulcū tortuosum q̄ ineptū. sic accipiens meliorē vite statū q̄ hūs affectū redeundi ad statū pristinū. ineptus est ad regnū dei adipiscendū. Talis est religiosus q̄ mundū reliq̄t. sz ad mundū mente recurrit. nūc hos nūc illos. seu prius hita vel facta in corde reuoluendo q̄ amorē seu delectationē ad hmōi flectendo. Ait em̄ maximus epūs. Dis em̄ arans si retrospicit. aut tortuosum q̄ inutilē facit sulcū. aut aratro boū suoꝝ vestigia vulnerabit. Ita q̄ qui directo tramite ac spiritali vomere vitia mūdana per sulcās incedit ad dei regnū. si aspectū suū ad impia q̄ vana ꝓuerterit. q̄ iuges suos hoc est corpus q̄ animā vulnerabit. q̄ optimi itineris ꝑiculosuz mimis incurrit errorē. Ait em̄ q̄ aug. Apponit manū aratro q̄ affectuosus est ad seqndū. retro tñ respicit qui dilatōez petit occasione redeūdi ad domū cū amicis ꝓferēdi. Ait em̄ q̄ ber. Si āt̄ secuturus dñm discipl's. q̄ vel domui renūciare velit arguit̄. qđ fiet illis q̄ nulla vtilitatis. nulla fidei edificāde gr̄a. sepius suoꝝ quos in mōdo relīq̄re dom⁹ reuisere nō timent. hoc facit ꝑ monachos in domib⁹ pentū q̄ seculariū ꝓuinantes. Ait em̄ q̄ crīso. ofit q̄ qui seq̄ dñm ꝏsiderat. qui manū in aratro ꝓmit. i. q̄ in spe crucis xp̄i euāgelica fide fundat⁹ scl'o renūciat. respicere retro nō debeat. i. rursus ad ea q̄ scl'o sunt redire. ne ꝑ hmōi inanē seculi curā q̄ vanā cupiditatē regno dei efficiat̄ indignus. Ait em̄ nō immerito q̄ apl'us ammonet ne ad infirma q̄ egena mōdi reuertam̄. Ait em̄ q̄ ber. Et hoc oīno timendū ē. ne quis aut corde solo. aut etiā corpe fiat apostata. Legimus em̄ de filijs isrl̄ q̄ corde redierūt in egiptū. nā corpe reuerti. clausuz post eoꝝ tales rubꝝ mare vrebat. hoc ē qđ ego vereor frēs. ne forte sint aliq̄ quib⁹ si pudor negat apostasiaz corpis. tepor faciat apostasiā cordis. vt viz in hītu religionis coz scl'are gerant. q̄ quicqđ scl'aris ꝓsolatōis inuenire potuerint leti suscipiāt. hec bern. Qui ḡ scl'o renūciauit nullatenus retro respiciat. q̄ vt ait greg. nihil angel' carius. nihil deo acceptū. nihil hoī fructuosius q̄ in suscepta religione ꝑsistere. iuraq; obīe obseruare q̄ ꝓplere. Et vt ait ysid̄. atrociter in discussiōe dīm iudicij arguēdi sunt. qui qđ ꝓfessione spoponderūt. ope implere ꝓtēpserunt. q̄ iō cauti esse debemus. ne mōdo itaq; retrahente. q̄ post dorsum vt retro respiciam⁹ strepente seducamur. q̄ retro cū vxore loth q̄ in statuā salis ꝏsa est respiciamus. Ait em̄ nota q̄ statua hz figurā humanā. sed nō sentit nec mouet. sic persone q̄ erierūt mundū hūtes coz adhuc ad negocia mūdi nō hūt sensum vel motū alic⁹ boni opis. Item terra rubi salsa efficit sterilis. sic tales reddunt societatē in q̄ sunt sterilē. Item sal prebet sapōrē alīs. nō ꝑ ꝓsumptōem sui. sic tales ꝓsumunt in religione fine ꝓpria vtilitate. q̄ dant alīs exemplū ꝓseruationis. Secūm legam etiam manū ad aratr̄ mittit. qui quasi quodam

strumēto ꝓpunctōis. s. ligno ⁊ ferro dīfice passiōis duriciam cordis sui emollit ⁊ euertit ad pniam sicq; ad bonos fructꝰ ferendos terrā cordis vomere pīe aptt recolens dñicā passionē. Qui si ad relicta vitia desiderio rapīt a regno dei cuz vxore loth excludīt. Scīt em̄ posteriorꝫ obliti semꝫ in anteriora se extendūt. iuges suos. i. corpus ⁊ aīaz q̄si boues iugo dei ꝓiūctos. a iugo eius nō relaxātes. ſz semꝫ colla subdētes vt fructū plus afferāt. Et sciēdū. ꝙ q̄uis sepe lite patrē ⁊ renūciare bonis vl̄ amicis. ꝓ se nō impediāt hoīez a pfectōe ⁊ regno dei. ꝓ accidēs tñ ⁊ ꝓter aliq̄ supueniēna immīet piculū retrocedēdi a via dī. q; dū differt implere ꝓpositū põt faciliter imutari ab eo qd̄ ꝓposuit ꝓter intuitū eoꝫ q̄ dimisit. vl̄ revocari a ꝓposito ꝓter suasum pentū. seu alioꝫ quos reliq̄t Et aūt dicit Aug⁹. in hoc capitulo. ⁊ hoc discim⁹. q; quos voluit dñs hos elegit. Obtulit se vn⁹ vt eū seq̄ret ⁊ reprobat⁹ ē. alius nō audebat citat⁹ ē. tercius differebat cui pat⁹ ē. Nō sis g̃ dolosus ⁊ supbus. ne cū primo reproberis. sed magis sis simplex ⁊ devotus. vt cū duobꝫ aliꝭ eligi merearis.

Oratio.

Omine iesu xp̃e magister bone inspector cordiū ⁊ cognitor secretoꝝ. exclude ⁊ remoue a me oēm dolositatē ⁊ simulatōez. ⁊ fac me vt tu ⁊ fidelē tuū discipulū. ⁊ sine fictōe sequi te veracē mgīm. Da etiā mihi vt ꝓter carnalē quozūcūq; affectū te sequi nō differā. ⁊ minus bonū maiori nō p̄ferāz. presta mihi dñe deus meus. ne ad aratrū p̄ie manū mittēs. ⁊ te seq̄ p̄ melioris vite statū ꝓponēs. respiciā retro. facto vl̄ ꝓposito. ad statū pristinū redeundo. vt nō efficiar inept⁹ regno dī ꝓsequēdo Amē.

De eo ꝙ dñs excitatus imp̄auit ventis ⁊ mari.

Capitulum. XLVI.

Olst hec dominus iesus dimittēs turbas ascēdit sero in naviculā ad transeundē lacū genezareth vt in locū remotū ꝓter causas supra in p̄cipio p̄cedentis capitali dictas cū discipulis iret. Ut em̄ dicit. Remigi⁹. Tria legīt habuisse dñs refugia. s. nauis. montis. ⁊ desertū. ⁊ quotiēs a turbis cōp̄imebat ad aliquod istoꝝ refugiebat. Ubi Origen. Cum multa magna ⁊ mirāda dñs ostendisset in terra. transiit ad mare vt ibi excellentia opa demōstraret. q̄tenus terre marisq; dñm se ostēderet. Et secuti sunt eū discipuli ei⁹. transfretantes. s. cū eo nō tm̄ gressus sequētes ſz magis sanctitatē ꝓcomitantes. Secuti quidē sunt euz. q; trahebant suauitate sermonis eius ⁊ admiratiōe op̄is ⁊ benigna p̄uersatione ipsius. ita vt essz eis difficile ipm̄ relinquere. Ecce mot⁹ magnus. vt maius appareret miraculuz. fact⁹ est in mari. nō naturaliter ex se sed xp̃i imperio ⁊ virtute. ita vt nauicula operiret. s. fere fluctibus inundantibꝫ. Et bene dicit operiret nō submergeret. q; nauicula petri concuti põt. sed submergi non potest. cuius figura in archa noe fuit. Ipse vero dormiebat in puppi. i. in posteriori p̄te nauis iuxta tabernaculū. supꝫ cervical nauis ligneum. ostendens ſm crīm. suam humilitatez. Nec mirum si dormiebat. ipe em̄ multū de nocte in orationibus vigilabat. m̄ltūq; de die in p̄dicatōibus laborabat. Dormiebat quidē corpe. sed vigilabat veritate. Unde ipe in cāticis dicit ego dormio ⁊ cor meū vigilat. Ubi Crīs. Ascēdit parua nauicula ut navigaz. ille qui totū mūduz divina virtute gubernat. Dormit in somnū. qui ꝓpm̄ suū vigilia eterna custodit. Voluit aūt dñs dormire multiplici de cā. Ꝑma ut veritatē hūane nature in se dīnō straret. i. miraculis ei xp̃i sp aliq̄d ponīt. ad oñendā veritatē humanitatis. ⁊ aliq̄d ad oñendū veritatē divinitatis. Secūa ut discipulorꝫ fidē ꝓbaret. nō q; ipe cor da eorū ignoraret. sed ut ipi seipos agnoscerent. Tertia ut discipuli magis timerent ⁊ sic eos ad orōez provocaret. si em̄ ut ait Crīso. eo vigilante tempestas facta esset. vel non timuissent. vel nō rogassent. Quarta ut veritatem divine nature ⁊ suā potentiā demonstraret. que magis claruit in eo q; mox excitat⁹ imperauit ventis qui ei parebant. Timentes ergo discipuli. ⁊ in periculo positi. accesserunt recurrētes ad ipm̄. ⁊ suscitaverunt eum dicētes. Dñe salua nos. tu ei potes ⁊ nos indigemus. q; primus. ⁊ in piculo ꝓstituti sumus. Ubi Orige. O vraces discipuli. salvatorē vobiscū habetis. ⁊ piculū timetis. vita vobiscū est ⁊ de morte soliciti estis. Et idō qd̄ dixerūt salua nos. fuit fiducie. qd̄ primus fuit pusillanimitatis. qd̄ suscitaverūt infidelitatis. ꝓter qd̄ increpādo dixit eis. Quid timidi estis modice fidei. Quasi diceret. si haberetis fidē nō timeretis. ſz faceretis q̄d velletis. ⁊ ventos ⁊ mare placaretis. Ubi Cirillus. In quo oñdit q; timorez nō facit tēptatōnū inductio. ſz imbecillitas mentis. Sicut ei aur̄ ꝓbat̄ in igne. sic in temptatōibꝫ fides. Redarguit g̃ in eis duo. s. mēris pusillanimitatē. q; si debēbāt timere eo p̄sente. quē videbāt tot miracla facere. ⁊ cui q̄ adīxeret pire nō p̄t. ac fidei modicitatē. q; nō credebāt eū tm̄ posse in dormiēdo q̃tū in vigilādo vel tm̄ in mari q̃tū i terra. Argumentū hic habemus q; modice fidei est. qui in aduersitate famis p̄sture ⁊ hmōi constitutus. murmurat timet ⁊ impatiēter fert Unde fides maxime necessaria est in piculis. hec ē em̄ victoria que vincit mundū. i. mundi picula. fides nr̄a Ut aūt dicit Ambro. iconia seruat in apostolis. ut adversitas fine tēptatione neminē posse ex hoc vite curriculo demigrare. q; exercitiū fidei tēptatio est. Subiecti ergo sumus neḡcie spiritalis ꝓcellis. ſz q̄i puigiles naute gubernatorē excitemus.

Tūc surgēs iesꝰ imp̄auit vētis ⁊ mari seuientibꝫ. sicut dñs creature dicēs. tace ⁊ obmutesce. ⁊ cessavit tempestas. ⁊ facta est trāquillitas magna ita qd̄ nec semita nec vestigiū alicuius turbatōis remaneret. Sic itaq; vtriusq; sue nature. s. divine ⁊ humane veritatē dñs iesus xp̃s dignatus est hic ꝓmēdare. Quasi ei hō nauē ascēdit. ſz q̄si deus mare ꝓturbat Quasi hō in naui dormit. ſz q̄i dns vētis ⁊ mari imp̄at. ⁊ eoꝝ furorē ꝛbo cohercet. nam sentiūt dñz mādantē. quoꝝ tñ insensibilis natura videt Uñ dicunt̄ dō obedire inanīata q; solo ꝛbo de bis facit q̄d vult. ſm quem modū loquēdi solet dici materia obediens. vel inobediens medicine. Porro hoīnes ſm Hiero. non discipuli. ſz naute ⁊ ceteri qui erant i naui. mirati sunt ex effectu virtutē diratis ei⁹ cognoscentes. ac etiā confidentes. ⁊ admirādo dicētes. Qualis est hic ⁊ quāms. i. q̃ magnus. q̃ potens quante dignitatis ⁊ potestatis. quasi dicerent. nō est

Capitulum.xlvi.

homo purus. ſz verus ds Ubi criſ. Somnus hoiem. trāquillitas deū oſtendebat. ideo dicūt ālis eſt hic. qz ſicut hō dormit. ſicut deus mirabilia facit Tria ḡ admirant. ⁊ hoiem dormientē. ⁊ deū ſperantē. ⁊ creaturam obedientē. Unō addūt. qz ventꝰ ⁊ mare q̄ inſenſibilia ſunt obediūt ei ad nutū obſequēdo. ſicut creatura creatorꝛ ſuo. In quo redarguūt creature rōnales. q̄ non obediūt creatorꝛ. cū creature inſenſibiles obediant ei. Qui ḡ pauus miracula in terra fecit. etiā in mare facere voluit. vt dñs terre ⁊ mare appareat. ⁊ in ſignum q̄ tota ei ſeruit orbis machina ⁊ cūcta ad nutū ſuuꝫ ſunt creata Per hoc aūt q̄ a diſcipulis excitatus ⁊ rogatus eos liberauit. oñdit q̄ ſp vult rogari a nobis ſepe eñ exponit nos p̄ſuris qz vult vt eū oremus. ⁊ ſic liberet ab illis Unō pz q̄ multo melioꝛ eſt orō q̄ lectio. ſm criſo. xp̄s fecit in mari magnā turbatiōem vt magna turbatio magnū diſcipul incuteret timorē ⁊ magnus timor induceret eos ad clamoroſaꝫ orōz. ⁊ clamoroſa orō īduceret xp̄m ad magnū miraculi opationez. ⁊ magnū miraculū induceret hoīes ad fidē ⁊ admiratiōem. Uñ aug. Ideo p̄munt iuſtivt p̄ſſi clamēt. clamātes exaudiant. exauditi glificent deū Iſte aūt clamor non tm̄ debet fieri voce ⁊ corde ſed etiam opeꝛ vt inſiſtant ieiunijs et elis ⁊ macerationi corpis Quiſtice iſtō p̄t exponi diuerſimode Primo allegorice ꝓut ptinet ad totū corpus eccīe. vt nauicula intelligat eccīa fideliū. q̄ ad modū nauis in p̄ncipio fuit arta qz paucos habuit credētes. in fine aūt. ſ. tpe antichriſti erit anguſta. qz tunc pauci erūt fideles. in medio aūt eſt lata qz mō fides eſt multū dilatata In hac naui ꝓtinent fideles q̄ cū xp̄o p̄ mare ſeculi ad regnū celoꝝ puenīūt Hanc itaq̄ nauē aſcendit xp̄us p regimen ⁊ gubernatiōem. qz ipſe eſt rector eccīe ⁊ gubernator in qua diſcipuli ꝓtinentur Hanc aūt aſcendit in baptiſmo. qz baptiſmus eſt ianua ſacramentoꝝ. In eccīa ergo tanq̄ in naue ſumus ⁊ dñs nobiſcū ꝓpter ſua ſacramenta Sed contra eccleſiam flant venti varij ⁊ validi maloꝝ. ⁊ eleuant fluctus contra eam. vt ſic nauicula q̄ſi opiat fluctibꝫ. ſubmergi tm̄ nō poteſt Et inter hec omnia chriſtus dormire videt ⁊ nō attendere. qz ſm Origeñ patientiam bonorum ⁊ pmitentiam impioꝝ expectat. Criſti eñ dormitio. eſt diuina in tribulationibꝫ pmiſſio. qui excitat quādo bonoꝝ precibꝫ pulſatur Accedamus ergo ad eum dicentes Exurge quare obdormis domine. exurge ⁊ ne repellas in finem. Ipſe autez exurget ⁊ imperabit ventis .i. demonibus qui concitant fluctus. i. malos huius mundi ad immittendū p̄ſecutiones ſanctis facietq̄ tranquillitatem magnā pacem eccleſie ⁊ ſerenitatem mūdo per ceſſationem tribulationis conferendo. vel patientiā tribulatis dando. De iſta naui ſic dt criſo. Non dubium eſt nauem iſtam eccleſiaꝫ figuraſſe. que nauigantibꝫ apoſtolis gubernante domino flante ſpiritu ſancto predicationis verbo vbiq̄ diſcurrit. portans ſecum magnum ineſtimabile precium quo totū mundum ſanguine chriſti mercata eſt Mare vero ſeculum intelligitur quod a diuerſis peccatis ⁊ variis temptationibꝫ velut quibuſdam fluctibus eſtuat Uenti autem nequicie ſpirituales ⁊ immundi ſpiritus intelliguntur. qui ad naufragium eccleſie per diuerſas ſeculi temptatiōnes velut per fluctus maris deſeuiunt Dormire vero dñs in hac naui intelligit. cum ad probatiōem fidei eccīam ſuam preſſuris ⁊ p̄ſecutionibus mundi iſtius temptari p̄mittit Excitatiō vero diſcipulorꝫ excitantiū dñm ⁊ auxiliū implorantiū vt liberentur preces ſanctorꝫ oīm oſtendunt. Et q̄uis infeſtatiōne inimici eccīa vel ſeculi tempeſtate laboret. q̄uis temptationū fluctibꝫ pulſet. naufragiū tm̄ facere nō p̄t. qz filiū dei hz gubernatorē. Inter ipſos eñ turbines mundi. inter ipſas ſeculi p̄ſecutiōes. plus glorie ac victurie acquirit. dū in fide firma ⁊ indiſſolubili p̄manet. Nauigat eñ inſtructa fidei gubernaculo felici curſu per hz ſeculi mare. dñs deū gubernatorē. angelos remiges. portans chorꝰ oīm ſanctorꝫ. erecta i medio ipſa ſaluatri arboꝛe crucis. in q̄ euangelice fidei vela ſuſpendēs. flante ſp̄ſancto ad portū pacis ⁊ ſecuritatē quietis eterne deducit. hec criſ. Alio mō hoc idē p̄t exponi allegorice ꝓut ptinet ad caput eccleſie qđ eſt xp̄s. vt nauicula quā xp̄s aſcendit. intelligat arboꝛ crucis. cū qua mare huius mundi pertranſit ſine piculo. cuiuſq̄ beneficio ⁊ auxilio fideles aduti. tranſfretatis ⁊ emerſis mundi fluctibꝫ. puenīunt ad litus ⁊ portū patrie celeſtis. Hanc nauiculaꝫ xp̄s in die paſcheues cū diſcipul ſuis aſcendit. p̄ quaꝫ mare p̄ſentis ſeculi tranſiuit. nō quidē q̄ ipſi tūc paſſi fuerint. ſed qz tunc eis exemplū patiendi relīq̄t. Uñ aſcendēte eo in hanc nauiculā ſunt eū ſecuti. qz oēs ad tormenta ⁊ vſq̄ ad mortē fuerunt eū imitati. Cū ergo xp̄us in cruce poſitus fuiſſet. magnus motus in mari factus eſt. qz mentes diſcipuloꝝ mote ſunt. qz a ſtabilitate fidei corruerūt. terremotus aūt magnus factus eſt. petre ſciſſe ſunt. ⁊ cetera ſigna q̄ tunc fcā ſunt ita q̄ nauicula opta eſt fluctibꝫ. qz tota vis p̄ſecutionis circa crucē xp̄i fuit. ⁊ mentes oīm ꝓtra ipſaꝫ fluctuabant. ⁊ facta eſt crux xp̄i iudeis ſcandalū. gentibꝫ aūt ſtultitia. Sed inter has ꝓmotiōes ipē dormiebat in cruce morīēdo. qz ſuū dormire hoc loco mori ē. Excitant aūt diſcipuli dñm. dū turbati mente maximis deſideriorꝫ clamoribꝫ reſurrectiōem efflagitant dicentes. Salua nos reſurgendo a mortuis. qz perimus p turbatiōe rue mortis. Ipē vero reſurgens ⁊ p reſurrectiōem excitatus. primo increpat diſcipuloꝝ modicā fidem. qz exprobrauit incredulitatē eoꝝ ⁊ duriciā cordis. Imperauit aūt ventis. qz dyaboli ſuperbiā ſtrauit. imperauit ⁊ mari. qz ſeſamam iudeoꝝ ꝓſcuit. Et facta eſt tranquillitas magna ⁊ conſolatiō. qz viſa reſurrectiōne ſedate ſunt mentes diſcipulorum ⁊ gauiſe. Nos vero homines videntes hec omnia ⁊ cognoſcentes. dicimus. qualis eſt hic ⁊ quantus. Diſcipuli ergo. i. omnes fideles debent eum ſequi. iuxta illud. Si quis vult venire poſt me. abneget ſemetip̄m. ⁊ tollat crucem ſuam ⁊ ſequat me. Et qz per penitentiam maxime crux tollit. ideo etiam tropologice ſeu moraliter per naiculam penitentia deſignat. qz p̄ ipſam homo ad portum ſalutis deducit. ⁊ quicunq̄ extra iſtā nauiculam inuentus fuerit ad portum ſalutis non peruenīet. ſed ip̄m vnda infernalis inuoluet. Ideo ſignificata eſt per archam noe. q̄ illi qui in eā nō aſcenderunt fuerūt ſubmerſi. Tunc aūt teſtis nauiculā hanc aſcēdit. q̄n quis ſalutis ſue auidus penitentiam aſſumit

Et sepe cõtingit. ꝙ quãdo ꝯs pnitentiã inchoat. gra uis temptatio eũ pulsat. nec deus eũ liberat. sed auxi lia subtrahit. Ideo recurrere debet ad deũ p feruen tem oꝛonẽ. ⁊ taꝯ pseueranter instare. donec impetret dei miseratiõem. Tanta aũt gratia sepe eũ pcequitur. ꝙ ipse etiam in admiratiõnẽ excitat. Unde scõm Be daꝯ. Cum signo dominice crucis imbuti seculum re linquere dispomimus nauẽ cũ iesu pcẽdimus. mare transire conamur. Qui enĩ abnegans impietatem et secularia desideria. crucifigit mẽbra sua cum vitijs ⁊ pcupiscẽtijs. ⁊ cui crucifixus est mũdus ⁊ ipe mõo. quasi cũ dño nauẽ ascendens. mare huius seculi trã sire desiderat. Sed nobis nauigãtibꝫ ꝯsi inter equo ris fremitus obdoꝛmit dñs. quãdo crebrescente vel mundoꝝ spirituũ. vel hoĩm prauoꝝ. vel nostraꝝ co gitationũ impetu. fidei splẽdoꝛ obtenebrescit. spei cel situdo pturbescit. amoꝛes flamma refrigescit. Sz tũc ad dñm recurramus. ꝯtenus tempestatem cõpescat. tranquillitatez refundat. ⁊ poꝛtũ salutis indulgeat.

¶ Potest etiã aliter tropologice seu moraliter expõi. vt p naviculã intelligaẽ quelibet fidelis anima. Hec navicula mari expoñ. quia coꝛpoꝛi sociaẽ. Mare enĩ coꝛpus nostrũ mare est. quia oĩa opꝛa eius amaritu dinem habent annexaꝫ. In hanc naviculã xps ascen dit cũ eã p gratiã inhabitat. Sequũẽ aũt eũ discipli id est virtutes tres tꝛxologice. ⁊ quatuoꝛ cardinales. ⁊ septem dona spũssancti. Ecce ꝯ pulcra xpi comiti ua q̃ eũ semp comitabaẽ. ⁊ quotidie cũ in animam fi delem ascenderit. Sed ⁊ banc naviculaz cõmouent vẽti temptationũ. i. exteꝛiores demonũ impulsiões. ⁊ vnõ seu pcelle passionũ. i. interiores vꝛatões car nales que freq̃nter insurgũt pie in xpo viuentibus. ⁊ nõnunq̃ est tantus temptationũ impetus. ꝙ quasi aĩa opꝛitur fluctibꝫ. ex quibus timendũ est virtutes ⁊ dona pclitari in ea. Sz xps i nobis doꝛmit. cũ talia pmittit. eo ꝙ somno nostro cõsopiatur in nobis. ita qõ videaẽ nos dereliq̃sse. Sz nõ est ita. imo ipe pmisit dicens cũ ipo sum in tribulatione. ⁊c. Et ideo. rede unte anima ad se. virtutes ⁊ dona excitãt dñm excla mãtes voce grãdi ⁊ dicentes. Dñe salua nos perim? Tunc xps oĉm turbulentiaz sedat. exteꝛiores vẽtos demonum compescit. fluctus carnis contra animam se erigentis mitigat. ⁊ sic fit magna tranquillitas ex terius. cuꝫ tribulatio ⁊ temptatio cessat. vel inter ius cum patientiam bonam pstat. et hec tranquillitas virtutis melioꝛ est q̃ etiã tranquillitas coꝛpoꝛalis. sicut dictum fuit paulo. sufficit tibi gratia mea pꝛo pter qõd subiunxit. libenter igitur gloriaboꝛ in infirmi tatibus meis. vt inhabitet in me virtus christi. Taꝫ magna autem fit tranquillitas. ita vt ipe totus bo mo miretur ⁊ dicat. Qualis est hic misericordissim? potentissimus et sapientissimus dominus. quia ma re et venti temptationum et passionũ obediunt ei ad nutũ. Quid igitur tã benigmissimũ. q̃ ꝙ deus in hãc naviculã de celo venẽs p delitijs habet esse cũ filijs hominum. Quid igitur tam ammirantissime vtilita tis esse poterit. q̃ ꝙ deus cõiunctus aĩe ipsam pmo net ad salutem. Qui descendens in animaꝫ doꝛmite tũc dicit eam subtracta gratia spirituali. motus tem ptatõis insurgunt. vigilate oꝛo ⁊ excitari tũc dicit

cũ spũalis gratia iam psens sentiẽ. ad cuius psentiam omnia temptationũ genera pquiescũt. Circa illõ Au gustinus. q̃i de vno exẽplo inducens sic ait. Intrant venti in coꝛ tuũ. vtiq̃ vbi navigas. vbi hãc vitã tãq̃ pcellosũ ⁊ piculsoũ pelag? trãsis. Intrãt venti mouẽt fluct? turbãt nauẽ. q̃ sũt vẽti Audisti quiciũ iraceris Commitiũ ventus est. iracundia fluctus est. Periclita ris dispõis exñdere. dispõis maledictũ maledicto red dere. Jã navis ppinquat naufragio. excita xpm doꝛ mientẽ Ideo enĩ fluctus ⁊ mala p malis reddere ppa ras. quia christus doꝛmit in navi. In coꝛde enim tuo somnus christi oblivio fidei. Nam si excites christum id est recolas fidez. quid tibi dicit tanquam vigilans christus in coꝛde tuo Ego audivi demonium habes ⁊ pro eis oꝛavi. Audit dominus ⁊ patitur. audit seruus et indignatur. Sed vindictam vis. Quid enim. Ego iam sum vindicatus. Cum tibi hec loquit fides tua quasi impar ventis ⁊ fluctibus. ⁊ fit tranq̃llitas Hec Aug?. Et similiter ꝺ alijs que nos temptant vl tribulant intelligas suo modo. ut ex omni parte exclu daẽ mala pditõ. q? sicut modicũ foramẽ exñs in navi ponit eaꝫ in piculo nisi obstruaẽ. sic aĩa est in priculo dãnatõis pter vnã malã pditõꝫ nisi excludaẽ. ⁊ ideo doꝛ in puerbijs. omni custodia serua coꝛ tuũ. ⁊ in ec clesiastico. sepi aures tuas spinis ⁊ oꝛi facito ostia ⁊ se ras auribꝫ. Igit q̃n tribulamur ⁊ tẽptamur debemus esse pstãtes in fide. ⁊ nihil hesitare. q? licꝫ circa nos ⁊ facta nostra dñs videaẽ doꝛmire. ipe tamen diligen tissimus est super custodia nostra quotidie. Qui et si iam sui coꝛporis somno non doꝛmiat caveamus tamẽ ne nostri coꝛporis somno nobis ⁊ doꝛmiat et quiescat Doꝛmit enim quando ab oꝛationibus ⁊ bonis opꝛi bus cessamus. ⁊ suscitandus tunc est in nobis crebris ⁊ devotis pꝛecibus ⁊ ipse tunc facit tranquillitatem quia facit in temptatione pꝛoventum. Sed fatui ipꝫ magis obdoꝛmire faciũt. in hoc sez ꝙ magis ad huma num consilium q̃ ad diuinũ confugiunt. Unde Aug Nihil maxime suggeritur humano coꝛdi ab invisibili ter expugnantibus inimicis. nisi ꝙ deus non est adiu toꝛ. ut requirẽtes alia adiutoria inveniamur invalidi ⁊ ab inimicis ipis capiamur. Hec Aug. Volẽs ergo ad seruitutẽ dei accedere scõꝫ psiliũ sapiẽtis pparet se ad tẽptatões imminẽtes. Cũ enĩ quis a vitijs ⁊ pctis se subtrahere voluerit. ut soli deo vacare. i. intendere possit ⁊ motio magna fit in mari seu mũdo. i. psecutõ multiplex. cuius cã est triplex. s. impulsus ventoꝝ hoc est tẽptatio a diabolo. turbatõ maris. hoc est tẽptatio a mũdo. pmotõ tẽpestatis. hoc est tẽptatõ a carne. q̃s temptationes contra se sentit insurgere. Procella enĩ temptationis ex invidia diaboli. conat? viri iusti a bo no pposito commouere optat aliquando pravorũ pꝛsecutiombus exterius. aliquando impulsuꝫ mala rum cogitationum interius. nonnunq̃ etiã ex ꝓpria fragilitate carnis stimulus. quia quãtomagis quis deo appꝛopinquare voluerit ⁊ in deũ pꝛofecerit. tanto am plius invenit quod durius poꝛtet In exemplo videlꝫ israhelitarum. qui tũc durius a pharaone sunt afflicti quando p moysen ⁊ aaron ad terrã pmissionis sunt vocati. Quod dominus etiam suo exemplo ostendit quando post baptismũ ⁊ ieiunĩ temptationis diabo

li ꝓtulit. Sepe em̃ post ꝙuersionē nos diabolus acri⁹ us tēptat quos a sua seruitute recedere ꝓsiderat. Ez ille q̄ nō dormitat neq; dormiet custodiens israhel. q̄si dormit in naui. cū mentē viri iusti inter ꝓcellas tem ptationū durius ꝓmittit fatigari. Cūq; sentit tempta tōes sua virtute supare nō posse. accedit ad oīpotentiā dei recurrēs. ⁊ sulcitat dñm. cū ꝙ mentis deuotōnem illi appropīquans. ⁊ suā fragilitatē humiliter recog noscit. ac dīnam potentiam. ⁊ dei miam deuotissime totis viribꝫ mentis implorare non cessat quousq; in sui adiutoriū dīnū excitat auxiliū. Tunc em̃ surgens imperat ventis. ⁊ mari. qz tempramēta diaboli insur gentia ꝓtra mentē viri iusti ꝙquiescere facit. ⁊ eū sibi libere seruire ꝓmittit. fit aūt tūc magna trāquillitas qz expulsis malaꝝ temptationū radicibꝫ. virtutes aie ⁊ ea q̄ ꝓius non sine formidine obseruabat. postmo dum velut naturaliter ꝙ bonam ꝙsuetudinem custo dire incipit. gaudens cum ꝓphēta. ⁊ cantans. declī nate a me malignī. ⁊ seruabo mandata dei mei. sicq; transnauigato mari. ⁊ huius seculi fluctibꝫ calcatis ad portum feliciter puenit paradisi.

¶ Oratio

O Omine iesu christe imꝑa suggestionum ⁊ temptationū flambꝫ ⁊ motibꝫ. ac mi⁊ gradere sup cordis fluctus vt serena ⁊ tranquilla fi ant omma mea. Requiescat in te deus meus cor meum. cor mare magnū tumēs fluctibꝫ. dormiat ab om nibꝫ q̄ sub celo sunt. vigilās in te. q̄tenus āplectar te vnū bonū meū. ⁊ ꝓtēpler tē lumē oculoꝝ meoꝝ ⁊ le tabūdus cantē ⁊ dicā ego dormio ⁊ cor meū vigilat. ⁊ illud in pace in idipm̃ dormiam ⁊ requiescam. Amen

De duobꝫ demoniacis a legione obsessis Capitulum. xlvij.

Cum autem iesus et discipuli eius transfretassent. ⁊ mare galilee transiuissent. venerunt in regione gera senorum contra galileam. Gerasa quippe est insignis ciuitas arabie transiordanem. iuxta montē galaad. in quo laban comprehendit iacob in tribu manasse. non longe a stagno tyberiadis ex opposito galilee. sta gno interiacente. a qua ciuitate denominatur regio gerasenorum. Et cum de naui essent ad terram egres si. occurrerūt ei duo homines demoniaci. seui mimis quia in se ⁊ in alios seuiebant. non quia demoniaci aliquid possint mi quantum deus eis permittit. ita vt nemo posset per viam illam transire. Hoc enim in tendunt seuientes in nos demones. scilicet obstrue re nobis viam vite. euntes de monumentis in qui bus habitabant ⁊ domicilium habebant. Ideo in mo numentis gentilium vbi corpora eoꝝ sepulta erant demones habitabāt. ranq̄ habituri sup corpora eoꝝ ꝓtestatem post iudicium. super quorum animas po testatem iam habebant. In monumentis etiam ali quando demoniaci habitabant. vt per hoc demones terrorem hominibus de animabus defunctorum in gerant. ⁊ etiam quia in mortuis operibus id est in pec catis delectantur ⁊ gaudent. Qui etiam vinciebant catenis ⁊ compedibus. ⁊ ruptis vinculis agebant in deserto a demonibꝫ. His similes sunt mali religi osi. quos vincula obedientie ⁊ ꝓstitutōnū nō possunt

¶ Capitulum xlvii.

tenere quin exeant de monumentis. i. de claustris in quibꝫ mundo mortui oñt esse. ⁊ ad hoc ad negocia se culariaꝫ vel inutilia seu etiā mala exercēda. Et virtutē dei sentientes. atq; ex magno timore nō ex humilitate ante iesum pcidentes eū adorauerunt. ⁊ clamātes ꝯ coacti voce magna. vt em̃ ōt hilarius. nō est voluntā tis ꝓfessio. sed necessitatis extorsio. qz timent eius pōti am dixerūt. Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei. q. d. nihil est cōe tibi ⁊ nobis. tu deus. nos dyaboli. tu humilis nos superbi. tu venisti saluare. nos pdere. Unde aplus Que conuentio xpi ad belial. i. dyabolū. certe nulla. qz xpus oia facit bene. dyabolus oia male. Supra dubi tans dixit. si filius dei es. hic eruditus tormētis asse rit. iesu fili dei. pena em̃ oculos apit quos culpa clau dit. Non cognouerūt ex certa scia iesum esse filiū dei. sed ex cōiecturis quibusdā opinabant. non tñ de hoc certi. Ait aug. Ō demones clamant. quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei. magis ex suspitōe q̄ ex cognitōe dix isse credendi sunt. Si em̃ cognouissent. nunq; dñm glorie crucifigi ꝓmisissent. Vtris demoniacis ex timo re dñi adorantibꝫ ⁊ cōfitentibꝫ fides sunt qui timore ge henne potius q̄ amore iusticie deo seruiūt qui magis būt oculum simplicē ad gehennā vel ꝓmodū transitorū q̄ oculum directū ad celū ⁊ incōmurabile bonū nō gra tis colentes deū. Demisti ante tps debitum torquere nos. Sciebant em̃ in die iudicij sibi futurā damnatō nem. ⁊ se mittendos in abissum ⁊ torquendos. sed iā torqueri se dicebāt. qz ꝑm hiero. pēna saluatoris tor mentū est demonū. Unde crisō. Etenim flagellabant inuisibiliter puncti ⁊ infixi. ⁊ intolerabilia patientes ex pēna sola. Vel ideo torquebant. qz suspicabātur q̄ exire ⁊ a lesione cessare cogerent. nam ꝑm hieron. magnū tormentū est demonibꝫ a lesione hoīm cessare ꝓpter odium q̄ erga nos habent. ⁊ tanto grauius di mittunt quāto diutius possiderūt. Caueat ergo iesus a dyabolo vt cito eius iugum dirumpat qz tanto faci lius quanto citius eius dominiū euitatur. ¶ Et inter rogabat iesus de nomine. nō qz ignoraret. sed vt mul titudo demonum ex cōfessione eoꝝ appareret. ⁊ magis credibile esset q̄ tot demones in duobus hominibus fuissent. ⁊ vt confessa pestē. virtus curantis gratior emicaret. Unde dixerunt. Legio mihi nomen est. qz multi sumus. Legio autem ꝓprie dicit̄ numerus de terminatus armatoꝝ in exercitu. ⁊ continet sex milia sexcentos sexaginta sex. Et inde dicit̄ legio in demo nibꝫ. qz militant ꝓtra nos. Et qz ⁊ si nō possint homi nibꝫ nocere in persona. saltem appetunt eis nocere in substantia. ideo rogabant ihesum si eos ejiceret. ne se expelleret extra regionem. id est habitationem homi num vel in abissum ⁊ infernum. Locus enim inferni debet̄ demonibus. permittunt̄ tamen inter homines habitare vsq; ad iudiciū. vt gloriosior sit victoria ele ctoꝝ in superatōe demonū temptantiū. sed mitteret eos in porcos. vt saltē sic in aliquo affligerent hoīes qz vbiq; hoīes in mestitiā mittere studeant. ⁊ de pditi one eoꝝ gaudent. Ecce demonū infirmitas. qz nihil pōt misi ꝓmissi. Si ergo porcis nocere nō poterāt nisi ꝓmissi. multo minus hominibꝫ factis ad ymaginem dei. Oportet igit deum solum timere. illos aut̄ con temnere. In quo etiaꝫ apparet eoꝝ vilitas. qz ingredi

volũt in porcos. Et ꝓmisit dñs ꝓcedendo eis petitionẽ ipoꝛ qđ patet ꝑ sequentẽ effectũ. Nam porcoꝛ gregem qui iuxta pascebanꝫ inuascerũt et duo milia in stagno genezareth seu tyberiadis submersa sũt. ⁊ sic demoniaci liberati sunt ⁊ curati. Permisit aũt hoc dominus. nõ ꝓpter eoꝛ pſuasionẽ vel vt impiã eoꝛ impleret voluntatẽ. sed ꝓpter multiplicẽ caulam ⁊ vtilitatem. Quarũ prima ẽ. quia forte hoĩes illius terre pcĩs suis illud dãnũ sibi fieri demeruerãt. Scõa vt ex euentu ⁊ iacture magnitudine appareat hoĩbꝫ qꝫ sint crudeles ⁊ nocentes sibi subditis ⁊ obtemperãtibus. ⁊ qꝫ hoĩes quos magis odiunt plus affligerẽt. si deus ꝓmitteret ⁊ eis liceret. Vnde Crys. Et ꝓcessit eis volens furiã quã cõtra hoĩes hũt demones oĩbꝫ demonstrare. ⁊ qđ multa priora vellẽt hoĩbꝫ infligere. si posset virtute nõ impedita diuina. Et qꝛ in hoĩbꝫ hanc demonstratiõem fieri eius pietas non ferebat. ipsos in porcos intrare permisit. vt in illis virtus ⁊ furoꝛ demonũ videaꝫ. Tercia ſm Crys. vt dicãt oẽs. quomã neqꝫ aduersus porcos audiẽt vl̃ possunt. misi deus ꝓcesserit vl̃ ꝓmiserit. Quarto ꝓpter salutẽ hoĩs. vt inde hoĩbꝫ salutis occasio ꝓberet. ⁊ vt hoĩes regionis illius discerent dei virtutẽ. ⁊ in eius venirent cognitionẽ. Huius eñ occasione pastores fugerunt. ⁊ hec oĩa hoĩbꝫ in ciuitate gerasa nũciauerũt. Quinta ꝓpter dignitatẽ hoĩ offendã. s. qꝫ dignioꝛ sit homo bestijs cũ ꝓpter salutem duoꝝ hoĩm pire ꝓmisit deus duo milia porcoꝝ. Multũ ꝫ peccant. q̃ hoiem perdere vel mutilare nõ formidant. Sexta ad ꝓtumeliam demonũ. qꝛ porcus aial est immũdũ. elegerũt eñ intrare in porcos qꝛ hoc magis sibi ꝓmitti putabãt et hoc magis ꝓgrediebat. porci eñ ꝓpter immũditiã ⁊ serpentes ꝓpter astuciã magis eis cõgruũt. Ꝯ Remigi⁹. Ideo aũt nõ petierũt mitti in hoĩes. qꝛ illũ cuius virtute tozq̃banꝫ. humanã spẽm gestare videbant. nec petierũt vt in pecora mitterentꝫ. qꝛ velut mũda aialia in templo dei offerebanꝫ. Petierũt aũt vt in porcos mitterentꝫ. qꝛ nullũ aial immũdius ẽ porco. ⁊ demones lempꝝ in spurcitijs delectanꝫ. Septima ꝓpter misteriũ. nã porci q̃ nõ hñt ad celũ faciẽ ſz ad terrã. ⁊ in luto iacere delectanꝫ. significãt illos q̃ deũ ꝑ oculis ñ habẽt. ſz vitijs sordidãꝫ. ⁊ hi in ꝓtẽ demonũ tradũꝫ. ⁊ in infernũ cũ eis finaliter demergũꝫ ⁊ nõ suffocati in aqs ⁊ voluptatibꝫ hui⁹ mõdi. tũc suffocabũꝫ in abissis ⁊ puteo iferni. Ꝯ glosa. Misi qs more porci vixerit. diabol⁹ ptãtẽ in eo nõ hẽbit. misi forte ad ꝓbãdũ nõ ad perdendũ. Ꝯ ⁊ aug⁹. Certi misterij gra ⁊ certa dispẽsatiõe dimisit demones in porcos. vt oñderet diabolũ in eis dñari q̃ vitã porcoꝝ gerũt. Vbi ſm Ambrosiũ. clemẽtiã dñi debem⁹ aduertere. q̃ nullũ pri⁹ ipe ꝓdemnat. ſz vnusquisqꝫ ipe sibi auctoꝛ ẽ pene. Timeãt ꝫ libidi nosi castrimargi ⁊ immũdi. q̃ i sordibꝫ luxurie ⁊ voluptatũ viuũt. ne in ptãtẽ diaboli etiã viuẽtes dño iubẽte vl̃ ꝓmittẽte tradãt ⁊ postea cũ eo in infernũ demergãt. Dicit etiã q̃ demões nobiliozes. pctã detestãt vilia. qꝫtomagis hoꝛ detestari ea ꝯ ãt ex hoc qꝫ detestabil⁹ sit libido castrimargia sic ⁊ superbia. ñ ei legit diabolũ i aliq̃ aialis organũ ĩtrasse ꝓter qꝫ porci serpẽtis ⁊ hoĩs. Vbi crys. Cũ porcimi hoĩes sũt. facile capi pñt actiõibꝫ. Porcimi sunt hoĩes auide cõ-

medẽtes ꝑ gulã pignes ad luxuriã. i lutoiacentes ꝑ actiuã. i terra fodiẽtes ꝑ auaritiã spumãtes ꝑ iracundiã Per porcos etiã significanꝫ detractoꝛes ⁊ referẽdaꝛq̃ pascuũt de fetibꝫ ⁊ immũdicijs aliozꝫ tanq̃ porci. referẽtes que vidẽt vel audiũt rodũt vitã eoꝝ. quos etiã demones intrãt ⁊ demergũt in infernũ. Erubesce miser de hoc restabili officiõ pacis turbamẽto ⁊ discordie seminatio ⁊ insup time de aĩme ꝑiculo. qꝛ dyabolus in te ptãtez accepit q̃ te ad hoc officiũ ꝓduxit. ⁊ qui te nũc suffocauit in hoc vitio. postea te suffocabit in inferno. Timeat etiã ⁊ caueat auditoꝛ. ne talibꝫ ꝓsentiẽ do ⁊ aures ꝓbẽdo. eis si⁹ fiat. qꝛ sicut sup linguã detractoris sic sup aures auditoris diabolus sedz. si ñ eẽt auditoꝛ nõ eẽt detractoꝛ. Ꝯ glo. sup illud. ve nt? aq̃lo dissipat pluuias. ⁊ facies tristis linguã detrahentẽ sicut. Si hilari vultu detractoꝛẽ audieris tu illi das fomitẽ detrahẽdi. si vo tristi. discit ñ libẽter dicere qđ vidicerit ñ libẽter audiri Auferte dñe opprobriũ talũ hoĩz pestiferoꝝ a religiõe tuoꝝ tuoꝝ. Quisquis ꝑ dẽmoniacũ figmificat diabol⁹ q̃ i monumẽtis ⁊ in mõtibꝫ. i. in fedis ⁊ superbis habitat hoĩbꝫ. Nomẽ ei⁹ legio dr. qꝛ multus i malũ associat. Ei⁹ ãt eiectiõ ꝑ xp̃z significauit dẽmonũ multitudinẽ duinceda ꝓ ipz Legio quoq̃ ab hoĩbꝫ pulsa porcos ingredit. qꝛ dẽmones ab illi q̃ ad vitã eternã ꝑ destinati sũt. ꝑ gratz eiecti male viuẽtibꝫ ⁊ terrenis intẽdẽtibꝫ dñant. Qđ tñ ñ faciũt nisi ihesu ꝓcedat. qꝛ nec malos tẽptare pñt nisi potẽtia diuina ꝓmittat. Grex vo porcoꝝ a legiõe i mare ꝓiicit. dũ ꝑ dẽmões malorũ vniuersitatis ad infernalẽ amaritudinẽ ꝓducit Nõ repugnat ãt q̃ marcus vo⁹ lucas d̃ vno loquũt. sz sz Aug. intelligas vnũ eorũ fuisse ꝑsone alicuius clarioris l̃ famosioris. vl̃ scõz Crys. leuioris ⁊ infame maioris. ꝑ quo illa regio marime dolebat. qđ volẽtes significare duo euãgeliste. solũ vnũ ꝓmemoratiõ indicauerũt. d̃ quo facti h⁹ fama lati? ꝑclariusq̃ fragrauerat Illi ãt hoĩes d̃ ciuitate exeũtes venerũt ad ihesum. Vbi tyr?. Illos ãt ad saluatorẽ duxit dãi necessitas. frequẽter eñ deus homies dãnat in rebꝫ possessis. ⁊ ꝓfert bñficiũ aiabꝫ Et hoĩes ihesum ac facta videntes. ꝓsq̃ fragilitatis sue. velut adhuc infirmi ⁊ pũctia dñi indigni. rogabãt eũ ex hũilitate ut a finibꝫ eoꝝ discederet. qꝛ timore magno admiratiõis ⁊ reuerẽtie tenebãt. Reputabãt ei se indignos tãto doctoꝛi eius ꝓuersatiõe. sic cẽturio reputabat se indignũ tãto hospite. ⁊ sic pre? fragilitatis sue memoraꝛit. exi a me dñe. qꝛ hõ pctoꝛ sum ꝙ Vel forte isti geraseni ex pctis suis terruit. timebãt offendere ꝑsentiã xp̃i ⁊ ꝑ cõsequs incurrere penaz maioꝛẽ precedenti ⁊ ꝑ eum amplius q̃z i amissiõe porcoꝝ damnificari. si ut oza tãgeret arcbã dñi. Ipe ãt ascẽdit nauẽ ut infirmos desereret. qđ honeri suã pñtiã eẽ videbat Vbi crys. Attẽde ãt xp̃i hũilitatẽ. postq̃z ei collatis a se ꝛalibꝫ bñficijs emittebant eũ. nõ obstat. sz discedit. ⁊ eos q̃ seipsos indignos sua doctrina ꝓmisgauerãt derelinq̃t. dãs eis doctoꝛes. liberatos a demoĩbꝫ ⁊ porcoꝝ pastoꝛes Cũq̃z ihesus nauẽ ascẽderet. rogabat illum ex deuocione sanatus. ut cuz eo esset. quia gratus de beneficio sibi collato eũ sequi volebat Jesus aũt nõ admisit. i. nõ recepit eũ ad discipulatũ. ꝓter ꝓcedentis passionis horroꝛẽ. ⁊ ne assceberetur demoni quod iste faceret. si discipulus xp̃i esset.

a legione obsessis

Ex hoc loco accipitur ꝙ solitum est in eccīa. ꝙ demoniaci ꝙ furiosi post curatiōem nō ꝓmouent ad ecclesiastica officia. Ex dñs eū quē curauerat. secū ducere noluit. vt iactantie cām vitare doceret. ꝙ ꝓter hui⁹ p̄dicatōis ipm ad suos remisit. vt p eū alios ꝓcuraret salus. ꝙ infidelib⁹ eēt exēplo ipe sanatus. Unde eū a sua seḡla simplr nō repulit sz ipm p̄dicatorē magnaliū dim ꝓstituit. dicens. Vade in domū tuā ad tuos. q̄d ex officio caritatis plus teneris. ꝙ nūcia illis quāta tibi dñs fecit. ꝙ tui miserus sit. sanās te in aīa ꝙ in corpe. Ubi tixophi. Unde saluatoris hūilitatem Non dixit nūcia oīa que feci tibi. sed oīa que fecit tibi dñs. Sic tu cū bonū aliq̄d operis. nō tibi sz deo attribuas. Ubi ꝙ crisō. Licet aūt alios sanatis p̄cepit nemiñ dicere. Quemienter tñ hunc p̄cepit q̄ annunciet. quoniam omnis illa regio demonib⁹ detenta sine deo manebat. Uñ etiam augu. q̄ aūt ille sanatus cupit iam esse cū xp̄o. ꝙ dr ei redi in domū tuam ꝙ narra quanta tibi fecit deus. sic intelligitur. vt sic quisq̄ intelligat post remissionem peccatorum redeundū sibi esse in conscientiam bonam sicut in domū. ꝙ seruiendum euangelio ꝓter alioꝝ salutem. vt deinde cū xp̄o requiescat. Ne dum parumꝑ vult iam esse cū cristo negligat p̄dicationis misterium. fraterne redēptionis accomōdatum. Et grego. Cum enim quantūlibet parum de diuina cogitatione ꝓcepimus. redire iam ad humana nolimus. q̄etem ꝓtēplatōis q̄rentes. Sed dñs p̄cepit vt mens prius exsudet in ope. ꝙ postmodū refici debeat p ꝓtēplatōem. Et abyt nō mente sz corpe sepatus a dño. ꝙ p̄dicauit in decapoli. i. in regione decē ciuitatū. quāta sibi fecisset iesus magnalia. ꝙ oēs mirabant ꝙ p eū ad fidem edificabantur. Ecce mutatio dextre excelsi. q̄ ex infideli ꝙ demoniaco. fact⁹ est p̄dicator fidelis ꝙ deuotus operante domino. ꝙ vere fidelis. q̄ ad gloriam dei ꝙ ad vtilitatem proximi effectus est talis. Quod ꝛo hic dicit de vno. intelligendū est etiam de alio qm erat cuz eo. quia ambo volentes xp̄m sequi. ad suos missi sunt ꝙ ambo salutem sibi factam ꝙ magnalia dei predicauerunt. Hoc quoq̄ exemplo docet quēq̄ suo ꝓximo salutem sibi factam p̄dicare. ꝙ a diabolo se liberatū esse. verbis ꝙ operib⁹ bonis demonstrare. ꝙ alios ad eandē salutē pcupiēdam vocare. Studeamus ergo ꝙ nos si nondū liberati sumus a diabolo liberari. ꝙ si iam nos liberatos esse cognoscimus. salutem aliis p̄dicemus quāz nos obtinuisse gaudemus memores q̄d scriptū est. qui audit. dicat veni. Ex multi hoc exemplū minime sequunt. ꝙ de his q̄ ad corpa pinēt circa amicos suos solliciti sunt ꝙ inquirunt. sed de his q̄ ad salutem aīaꝝ ꝓtinent. sollicitudinem nullam gerunt. Oro.

Omine iesu criste amator hoīm benigmissime supplico lacrimabiliter bonitatī tue. libera me ab omnibus peccatoꝝ sordib⁹. ꝙ demonum infestationibus. meq̄ ab eis liberatū vsq̄ in finē misericorditer custodi illesum. vt ad tuā gloriam ꝙ proximorum vtilitatē valeam vbis narrare. ꝙ opibus demonstrare. quāta magnalia feceris aīe mee. p tuam gratiam liberare. q̄tenus cognoscentes ceteri. q̄ hec mutatio dextre excelsi. oēs meo exemplo ꝓuocent ꝙ te miserante ad meliora conuertant. Amen.

Capitulum. xlviij.

De curatione paralitici per tectum dimissi.
Capitulum. XLVIII.

Et cum dominus hie
lus ascendisset in nauiculā vt de terra gerasenoꝝ rediret in galileā vnde illuc uerat. Secōm crisō. nauigio transierat q̄ poterat de ptransire. non sp enī voluit potentiā in mirabilib⁹ oīdere. ne incarnationis noceret misterio. Alt ꝓta hoīes huius mundi si vllam hūt potentiā. sp volunt ea vti magis q̄ veritate iusticie. Ideo etiā sine vehiculo nauis trānsire noluit. vt nos doceret nauī ꝙ suffragio p̄ñe vti in mari seculi hui⁹ vt in ciuitatē celestē ꝓficiamus. Ecce enī nauis p̄ñe in ciuitatē celestē deducit. ido sequit Et cum it in ciuitatē suā. s. capharnaū in q̄ frequētius uersari solebat ꝙ miracula operari. Secōm crisō. ciuitatem suā hic vt capharnaū. quā nō nascēdo. sed miraculis illustrando suā ipē fecerat. Alia quidē eū exiulit. i. extra in lucē duxit. vt bethleē. Alia aūt nutriuit. vt nazareth. Alia aūt diu inhabitantē habuit. vt capharnaū. hanc enī ciuitatē magis freqñtauit querlatōe ꝙ in miraculoꝝ operatōe. q̄ sm aug. erat q̄si metropolis ꝙ insignior ciuitas galilee. vbi plurimoꝝ ꝓcursu fides ꝙ doctrina eius clarius pateret ꝙ miraculis ꝓfirmata ad multos salubriter ꝓueniret. Uel q̄ vt supra dictū est capharnaū interpretat villa pulcritudinis ꝙ pingue diuitis ꝙ ꝓsolatōis q̄ sunt occasio peccandi multis. ido ad sui querionē pluribus indigebat miraculis. Uel si cur metropolim regionis alicuius ciuitatē nrāz dicimus exūtes tū de ciuitate subiecta illi. ita ꝙ capharnaū metropolis nazareth ꝙ galilee sita inter nazareth ꝙ stagnū dr ciuitas dñi in nazareth ꝓcepti ꝙ nutriti. Et cū in domo doceret turbas viri q̄tuor portantes in lecto paliticū. inuenientesq̄ multitudine ianuā obturatam ꝙ nō valentes introire per eā ꝙ illū inferre. p tura ascenderunt supra tectū. ꝙ nudantes illud p tegulas submiserūt illū cū lecto in medīū añ iesum. ꝙ hoc fuit signū magnū fidei ipsoꝝ. Uñ post fidē eoꝝ odit dñs diuine prāris actū. ꝙ sup aīam ꝙ sup corpus ipm ꝙ hoc triplr. Primo in remissione crimis. Secōo in cogitatōe cogitatōis. ꝙ hec duo pinent ad aīam. Tercio in subita curatōe egritudis corpalis. Hā videns iesus fidē illoꝝ. s. offerentiū ꝙ etiā paliticī oblati. nō enī se portari ꝙ p tectū submitti sustinuisset. misi curatōnis fidē habuisset. dimisit ei pcā dicēs. Confide fili. remittunt tibi pcā tua. Et nō dr remitto. sed remittū tur cū humilitatis ꝙ pietatis insinuande. Ex hoc ptz q̄ fides paliticī aderat. q̄ liz famulus corpalis vel aliq̄d hmōi def alicui ꝓter fidē alienā. remissio ñ pcōꝝ ñ dat alicui adulto sine fide ꝓpria. ꝙ iō bene filiū vocat. q̄ tā credebat. Ubi hiero. O mira humilitas. despectū ꝙ debilē totiusq̄ mēbroꝝ compagib⁹ dissolutū filiū vocat. quē sacerdotes nō dignabant attingere. Aut certe ideo filiū. q̄ dimittunt ei pcā sua. Et quidā de scribis. i. legisperitis dixerunt intra se. i. cogitabant. q̄ extra dicere ꝓter ꝓfm non audebāt. verbū enī interius secū est cogitatio mentis. Hic blasphemat. i. q̄d dei ē sibi usurpat. Est enī blasphemare deo iniuriā irrogare. Qđ fit triplr. vel cū deo attribuit q̄d ei nō competit. vel ab eo removetur q̄d ei competit. vel cum homo sibi q̄d

ꝑriū est dei tribuit. ⁊ hoc mō tercio indicabāt eū bla
sphemare. q̄ ipm putabāt hoiem tantū ⁊ nō deū eē.
dimittere aūt pcā soli deo quemt. ¶ Sed ihs quem
ad modū boni medici. qui ꝓio remouet causaz mor
bi. ⁊ tūc postmodū intēdit curatōi. Infirmitas āt hec
fuerat influcta paralitico ꝓpter pcā sua ut purgarent
⁊ ideo dñs primo remouit causaz. q̄ cessante cā cessat ⁊ effectus introductus ob illā causaz. Nulla ei no
cebit aduersitas. si nulla dñet iniq̄tas. Unde scōm
glosam. quinq̄ modis infirmitates ꝓingūt. vel ut iu
stis merita ꝑ patiētiaz augeant. ut Job. vel ad custo
diā virtutū ne supbia tēpter ut Paulo. vl ad corrigē
dū ꝓccata ut marie lepra. ⁊ sicut huic paralitico. vel
ad gloriam dei ut ceco nato ⁊ lazaro. vel ad initium pe
ne ut Herodi. quatenus hic videat quid i inferno se
quat. Hic ergo ꝑm. Hieronymū datur intelligi. ple
raſq̄ corpum debilitates euenire ꝓpter ꝓccata. Et
ideo prius ꝓccata dimittunt. ut causis debilitatis ab
latis sanitas restituat. ⁊ fit visibile signū ut inuisibile
probetur. Unde ⁊ Beda Curaturus autem hominem
a paralisi dñs. primo ꝓccatoꝝ vincula disolut. ut
ostēderet eū ob nexus culpaꝝ artuū dissolutōe fuisse
dam natū. nec nisi his relaxatis mēbroꝝ posse recupe
ratōe sanari. Sed hec nos ecōuerso magis satagim⁹
de curatōe corpis q̄ aīe. ideo sepe destituimur virobi
q̄. Unde Crisp. Nos aūt si corpaliter patimur. satagi
mus nociuū abicere. Cū vo male sit aīe differimus
atq̄ ido nec a corpis nociuis curamur. Abscindam⁹
ergo fontē maloꝝ. ⁊ cessabūt egritudinū fluxus. Nec
Crisp. Ergo q̄re ꝓstat. q̄ ꝓpter pcā q̄q̄ hō egrotat.
medicus egrū visitās prio eū ad penitentiā ⁊ confessio
nē monere debet. ne ꝓccato tanq̄ ferro manente in
vulnere. frustra fit emplastꝝ apponere. Cui ꝓccāt me
dici. q curā materialē adhibēt corpi. priusq̄ cura spi
ritualis sit adhibita aīe. ignorantes causam morbi. si
videlicet ꝓo ꝓccato aīe inflictus sit corpi. Ubi crisp.
Sed quia hec ipsa dominī gesta spiritualiū in se rerū
continent rationem. cuius typū paralyticus iste gerat
debemus aduertere. Figuram nāq̄ in eo populi gēti
lium ꝓcostensaz esse cognoscimus. qui ꝓccatis gra
uib⁹ animo dissolutus. quasi quadā insanabili infir
mitate plagatus. in quatuoꝝ āgulis mūdi istius velut
in lecto iacebat. Unde ⁊ in eo paralytico cui remissa
sunt pcā. id ostēsum est. q̄ populus gentiū qui grauī
valitudie pcōꝝ laborabat data sibi remissiōe ꝑ me
dicinā celestē. integrā ⁊ ꝑfectā sanitatē fm corp⁹ ⁊ ani
mā eterne salutis accepit. Cui non immerito post re
missionē ꝓccatoꝝ reddita salute iā dr redi in domū
tuā. i. in domū ꝑadisi. de q̄ adā iā dudū expulsus fue
rat. q̄ huius infirmitatis auctor extiterat. Et merito se
quitur. Hoc viso turbe timuerūt. ⁊ magnificauerūt
deū q̄ tāta potestatem dedit hominib⁹. Magnificarut
eū deus. qui vel apostolis suis potestatem remittendi
ꝓccata donauit. vel hominibus tantā gratiaz concel
sit ut post remissionem ꝓccatoꝝ ꝑ meritum fidei atq̄
iusticie. potestatē accipiāt ad paradisuz redeūdi. Ubi
⁊ Hilarius. Uidentes autē turbe timuerunt. Magni
eū timoris res est. ū dimissis ꝓccatis a christo ī mor
tem resolui. quia nullus est in domuz eternā reditꝰ si
cui indulta non fuerit venia delictoꝝ. Cessante autem

¶ Considera hic. q̄ dñs curādo paralyticū. incepit
a morbo spūali. qui erat causa ⁊ radix morbi corpal.
q̄ primo remisit ꝓccata eius que fuerūt causa morbi.
ad modū boni medici. qui prio remouet causaz mor
bi. ⁊ tūc postmodū intēdit curatōi. Infirmitas āt hec
fuerat influcta paralitico ꝓpter pcā sua ut purgarent
⁊ ideo dñs primo remouit causaz. q̄ cessante cā cessat ⁊ effectus introductus ob illā causaz. Nulla ei no
cebit aduersitas. si nulla dñet iniq̄tas. Unde scōm
glosam. quinq̄ modis infirmitates ꝓingūt. vel ut iu
stis merita ꝑ patiētiaz augeant. ut Job. vel ad custo
diā virtutū ne supbia tēpter ut Paulo. vl ad corrigē
dū ꝓccata ut marie lepra. ⁊ sicut huic paralitico. vel
ad gloriam dei ut ceco nato ⁊ lazaro. vel ad initium pe
ne ut Herodi. quatenus hic videat quid i inferno se
quat. Hic ergo ꝑm. Hieronymū datur intelligi. ple
raſq̄ corpum debilitates euenire ꝓpter ꝓccata. Et
ideo prius ꝓccata dimittunt. ut causis debilitatis ab
latis sanitas restituat. ⁊ fit visibile signū ut inuisibile
probetur. Unde ⁊ Beda Curaturus autem hominem
a paralisi dñs. primo ꝓccatoꝝ vincula disolut. ut
ostēderet eū ob nexus culpaꝝ artuū dissolutōe fuisse
dam natū. nec nisi his relaxatis mēbroꝝ posse recupe
ratōe sanari. Sed hec nos ecōuerso magis satagim⁹
de curatōe corpis q̄ aīe. ideo sepe destituimur virobi
q̄. Unde Crisp. Nos aūt si corpaliter patimur. satagi
mus nociuū abicere. Cū vo male sit aīe differimus
atq̄ ido nec a corpis nociuis curamur. Abscindam⁹
ergo fontē maloꝝ. ⁊ cessabūt egritudinū fluxus. Nec
Crisp. Ergo q̄re ꝓstat. q̄ ꝓpter pcā q̄q̄ hō egrotat.
medicus egrū visitās prio eū ad penitentiā ⁊ confessio
nē monere debet. ne ꝓccato tanq̄ ferro manente in
vulnere. frustra fit emplastꝝ apponere. Cui ꝓccāt me
dici. q curā materialē adhibēt corpi. priusq̄ cura spi
ritualis sit adhibita aīe. ignorantes causam morbi. si
videlicet ꝓo ꝓccato aīe inflictus sit corpi. Ubi crisp.
Sed quia hec ipsa dominī gesta spiritualiū in se rerū
continent rationem. cuius typū paralyticus iste gerat
debemus aduertere. Figuram nāq̄ in eo populi gēti
lium ꝓcostensaz esse cognoscimus. qui ꝓccatis gra
uib⁹ animo dissolutus. quasi quadā insanabili infir
mitate plagatus. in quatuoꝝ āgulis mūdi istius velut
in lecto iacebat. Unde ⁊ in eo paralytico cui remissa
sunt pcā. id ostēsum est. q̄ populus gentiū qui grauī
valitudie pcōꝝ laborabat data sibi remissiōe ꝑ me
dicinā celestē. integrā ⁊ ꝑfectā sanitatē fm corp⁹ ⁊ ani
mā eterne salutis accepit. Cui non immerito post re
missionē ꝓccatoꝝ reddita salute iā dr redi in domū
tuā. i. in domū ꝑadisi. de q̄ adā iā dudū expulsus fue
rat. q̄ huius infirmitatis auctor extiterat. Et merito se
quitur. Hoc viso turbe timuerūt. ⁊ magnificauerūt
deū q̄ tāta potestatem dedit hominib⁹. Magnificarut
eū deus. qui vel apostolis suis potestatem remittendi
ꝓccata donauit. vel hominibus tantā gratiaz concel
sit ut post remissionem ꝓccatoꝝ ꝑ meritum fidei atq̄
iusticie. potestatē accipiāt ad paradisuz redeūdi. Ubi
⁊ Hilarius. Uidentes autē turbe timuerunt. Magni
eū timoris res est. ū dimissis ꝓccatis a christo ī mor
tem resolui. quia nullus est in domuz eternā reditꝰ si
cui indulta non fuerit venia delictoꝝ. Cessante autem

timore honor deo reddit. q; ptās hoīb hac vita data fit p verbū eius. ⁊ remissiōis pctōr⁊ corpor⁊ resurrectōnis ⁊ reversionis in celū ¶ Hec hilarius. ¶ Moraliter p̄ paliticū qui priuatus est vsu mēbror⁊ corpalitū. significat hō pctōr operib⁹ meritorijs priuatus ⁊ turpi marcens ocio. Talis em̄ priuat gressu meritorie affectionis ⁊ tactu bone operatōis. ⁊ gustu suauitatis celestis ⁊ visu dine ꝓtēplatōis. ⁊ auditu dīi sermōis. ⁊ odoratu dine ꝓsolatōis Et tūc iacet in lecto. q̄n̄ supueniens tenet eū p̄ua ꝓsuetudo. hec em̄ lectus dicit̄ hoc loco. ¶ Ipsuz quoq; pctm̄ more palustris facit tremulū p malū dilectōem. reddit insensibilē p obstinatōnem impedit loq̄lam p desperatōem ¶ Ubi sciendū q̄ sicut dñs legit̄ resuscitasse tres mortuos. ꝛ multo plures sunt. sic legit̄ curasse tres paliticos licet etiā plures sint. s. paliticū in domo. paliticū iuxta p̄baticam piscinā. paliticū in lecto vt in ꝓposito. Et q; paliticus vt dictū est pctōrem signat. ideo notandū q̄ tria sunt genera pctōr. s. peccator occultus. publicus. ⁊ ꝓsuetudinarius. ¶ Paraliticus in domo est peccator occultus. paliticus iuxta piscinā est pctōr manifestus. paliticus in lecto est pctōr ꝓsuetudinarius ⁊ hoc peccatuz in ꝓsuetudinē ductū difficulter reliquit̄. ⁊ paliticus hic in lecto iacere dr. i. pctm̄ ꝓtinuare dr ¶ Predictos peccatores quatuor exportant extra domū p̄prie ꝓscientie. ⁊ etiā extra eccīam tam militantē q̄z triūphantem. ¶ Primū est tepiditas boni. q̄n̄ essi homo incipit ex desidia tepescere in bono ꝛceptato. talis dimittit deū ⁊ p̄ ꝓsequens dimittit̄ a deo Secundū est delectatio mali. qđ ꝓiungit̄ quasi socius eius. cum enim deus derelinquit̄. statim anima in malo delectatur. Et hi duo socij precedunt. Tercium est mali operatio. cum delectatio ad opus ducit̄. Quartum est mali operis ꝓsuetudo. cū ipsum malum frequētat̄. Et hi duo sequūtur portātes peccatorē extra suffragia eccīe quib⁹ ipse priuat̄ ¶ Sunt aūt quatuor que ipsum reportāt ⁊ reconciliant. ¶ Primum est vite breuitas. vt homo ꝓsideret q̄z breuis sit vita presens ⁊ incerta Secundum ē timor pene gehennalis. vt homo ꝓsideret eius acerbitatem. diuersitatem. eternitatē Terciū est consideratio culpe vt homo consideret quid grauedinis. quid immunditie. quid malitie sit in peccatis Quartum est spes venie vt q̄uis in multis offenderimus. nihilominus tamen veniam speremus. Qui hec quatuor habuerit. ante deū portabit̄ ⁊ misericordiam cōsequet̄. Vel portitores eius vt sanetur a christo. sunt quatuor sue salutis procuratores. s. monens secrete p̄dicans publice. orans p̄ eo. ⁊ inuitans exēplo. ⁊ sic isti offerunt eū christo. sollicitantes p̄ ipso. ⁊ ipse offert̄ quando eis conformat̄ consentiēdo ⁊ meritis eorum obicem non ponendo Christus aūt fidem illorum inspicit. cum preces eor⁊ exaudit. ⁊ paralitic⁹ curat̄ quando peccatū sibi dimittit̄. ⁊ donat̄ sibi gratia p̄ quaz ad actus meritorios restituit̄ ⁊ tunc suum male ꝓsuetudinis lectū tollit. quando ab ea p̄ exercitium boni operis recedit. ⁊ sic p̄cedens de virtute in virtutem. vadit in domū suaz. quando bonis actib⁹ ad celestem festinat patriam. ⁊ ꝓpulus eū glorificat de mutatōe tali. quoniā hec est dextera excelsi. ¶ Illi vo qui inde murmurant signant demones. q̄ inde valde dolent. Christus vo curans quatuor impat̄ p̄mitenti. ¶ Primo aī oīa vt ꝓficat. ⁊ spem de venia ꝓsequenda habeat. quē etiā tā filiū per adoptōem vocat. Deinde volens eū sanare iubet eū surgere ac lectū tollere ⁊ in domū suā abire Surgere inq̄z a pctō⁊ mentis dejecti one. in pctō em̄ male delectando pctōr q̄si in lecto quiescit. ⁊ ex pctō ira mens dejcit̄ vt nunq̄z possit esse leta. q; sp̄ p̄sumit seua p̄turbata ꝓscia. tunc aūt surgit q̄n̄ ista deserit. Tollere vo lectū ⁊ portare est vt pctm̄ qđ erat sibi quieti ⁊ delectationi. incipiat sibi esse oneri ⁊ dolori. Abire quoq; in domū suā vt in celū meditatōe pergat. vel ꝓsciam suam q̄ domus aīe est discutiat. ⁊ quid ibi immundū inuenerit. p̄ eos q̄s p̄ ostiū ꝓfitendo ꝓiciat. a qua homo p̄ multitudinē pctōr⁊ ira alienat̄ q̄ q̄si ipsam p̄dat. ⁊ seipsum non cognoscat. ¶ Dō ergo paliticus hoc ē mollicie ⁊ illecebris carnis vel voluptate seculi resolutus ⁊ torp̄ne. ac p̄ turba cogitationū ⁊ causar⁊ seculi videre deū nō valēs. posq̄z supra tectū carnis ascenderit vr spūs dominet carni videt deū ⁊ ad cognitōem dei⁊ redit. ⁊ tunc deus eū sanat p̄ gram̄ ab oī qđ deliquit. ⁊ vocat filiū p̄ adoptōem. ⁊ iubet surgere de torp̄ne negligentie. ⁊ se erige re a carnalib⁹ desideriis per p̄niam. ⁊ corpus in cuius desideriis iacuit ad voluptatē spūs attollere. ac carni dñari per ꝓtinentiā. ⁊ ire ac tendere p̄ bonā operatōem ⁊ honestā ꝓuersatōem. in domū suā. s. paradisum. que prima fuit hoīs domus. hoc est in habitatōem eternā vel in bonam ꝓsciam segregatus a terrenis ⁊ custodiens illā. vel ne iter⁊ p̄cedat ad internā sui custodiam. Ubi beda. ¶ Spiritalr de lecto surgere est aīam se a carnalib⁹ desideriis vbi egra quiescebat abstraxre. ¶ Lectū vro tollere est ipsam quoq; carnē p̄ ꝓtinentie frena coerctā. spe celestiū p̄miorū delicijs priuare terrenis ¶ Ipē em̄ est lectus qui p̄ singulas noctes lauat̄ a dauid. a. p̄ vniuscuiusq; noctē maculis. digno p̄nie fluie castigat̄ Sublato aūt lecto domū ire ad paradisū redire est. ¶ Ipsa est em̄ vera domus q̄ hoīem prima suscepit. nō iure amissa sed fraude. tandēq; restituta per eum qui fraudulento hosti nihil debuit. Ubi ⁊ anselm. Sed ⁊ domū illā nō preteribis. vbi p̄ regulas paliticus aūt pedes eius submittit̄. vbi pietas ⁊ ptās obuiauerūt sibi. ¶ Fili inquit. remittunt̄ tibi peccata tua. O mira clemētia. o indicibilis misericordia. Accepit felix remissionē peccator⁊ suor⁊ quā non p̄ebat. quam nō p̄cesserat ꝓfessio. nō meruerat satisfactio. nō exigebat ꝓtritio. Corpis salutē p̄stabat. non aīe ⁊ salutē corpis ⁊ anime recepit. Clere domine vita in voluntate tua Si decreueris saluare nos nemo poterit p̄ hibere Si aliud decreueris non est qui audeat dicere. cur ita facis ¶ Pharisee quid murmuras. an oculus tuus neqū est quia ipse bonus est. Certe miserer cui ipse voluerit. ¶ Oremus ⁊ oremus vt velit. Bonis etiam operibus pinguescat oro. augeat̄ deuotio. excitet̄ dilectō Leuent̄ pure manus in oratione quas non sanguis immunditie maculauit. tactus illicitus fedauit. auaricia non exaspauit. leuet̄ ⁊ cor sine ira ⁊ dissensiōe quod tranquillitas sedauit. par ꝓfuit. puritas conscie lauit. Sed nihil hoc paliticus ille legit̄ p̄meruisse. qui tamen legit̄ remissionem omnium peccator⁊ meruisse. ¶ Hec est autem ineffabilis mie eius virtus

cui sicut blasphemū est derogare. ita et hoc sibi p̄sume re stultissimū. Potest cuicūq; vult et hoc ipm efficaci ter dicere qđ dixit paralitico. dimittunt tibi pcā tua. Sed quicūq; fine suo labore vel ꝓtritione vel ꝓfessi one vel etiaz oratōe sibi hoc dicendo expectat. nūq; ei remittunt peccata. Hec Anshel. ¶ Oratio.

O Domine iesu xp̄e qui in passiōe tua nauiculā crucis ascēdisti. in resurrectōe trāstretasti. et in ascēsione in ciuitatē tuā venisti ecce timor de pcīs. de ira dei. ō piculo supuemēns infirmitatis. et de incertitudine mortis. offerūt tibi animā peccati morbo dissolutam. Dic iacenti in pcīs. vt confidat de gratia remissionis. resurgat p̄ contritionē et ꝓfes sionē. tollat lectū suū p̄ satisfactionē. ambulet p̄ p̄fe ctuz virtutū in domū suā eternā beatitudinē. vt turbe fideliū videant. timeāt et glorificent deū. qui talez po testatē dedit ad hoīm vtilitatem. Amē ¶ De emor roissa et archisynagogi filia. ¶ Capitulum. xlix.

POst hec quidaz prin ceps synagoge nomie yairus accessit ad ie sum raz fidei q̄ corpis gressibus. et adora bat eū faciendo sibi reuerentiā debitā. et p̄cidēdo ad pedes eius q̄b circūportauit oīb salutē. rogās. pro mica filia annoꝝ duodecī dicēs. Dñe filia mea mō de functa est et mortua. Hoc dixit fm reputatōz. q̄ ei de siderabat filiam posse inueniri viuaz. de ea loq̄bat vt iam defuncta. desiderans a domino vel morientem sanari. vl̄ mortuam suscitari. Sed Marcus dicit. q̄ erat in extremis. tamen erat mortua ꝓpinqua. q̄ re putabat mortua. Unde fm ꝓmūem modus loquēdi de illo qui sic est morti ꝓpinquus dicit. q̄ est mortu us. quia qō modicum distare videtur. quasi nihil re putatur Sed venit p̄ misericordiam appropinqua. et impone manū tuā adiutricē sup̄ eaz. et viuet sanita te sibi restituta. Duo petit ꝓpter tercīū. s. vt veniat et manū imponat et sic filia reuiuiscat. ignorans. s. q̄ et ablens liberare poterat. Sic moraliter cū quilibet nō habeat nisi vnicam aiam magna debet curare de eius sanatione. quia si eā amittit totū amittit. Spūaliter aūt venit deus p̄ gratiā p̄uenientē. manū impo nit p̄ gratiam concomitantem. et tūc anima viuit per gra tiam cooperātem. ¶ Et surgens iesus sequebatur eū et discipuli eius et turba multa cum eo. In hoc datur subditis forma obediēdi. ac paribus mutuo obsequē di. et prelatis animas mortuas suscitandi. Unde Re migius. Mira aūt pariter atq; imitanda dominī hu militas et mansuetudo. Nam mox vt rogatus est. ro gantem cepit sequi. Hinc subditos et prelatos pari ter instruit. subditis exemplū obedientie reliquit. p̄ latis vo instantiā et solicitudinē docendi demonstra uit vt quoties audierint aliquē mortuū in anima. statim adesse studeant. Unde et Crisᵹ. Cum rogatus esset dūs a yairo. vt ad suscitandam filiam ipsius ve niret. nō morat. sed statim surgens secutus est eum. Quo exemplo docuit nos impigros in omni re dei esse debere. ¶ Et dū iesus pgeret. ecce mulier emorro yssa. a morbo qnē patiebat sic dicta. ab annis duode cim sanguinis fluxū passa. q̄ in medicos erogauerat oēm substantiā suā. accessit retro et a tergo. tum q̄ re

cundabatur de infirmitate fetida. tuz quia fm legē reputabat immūda. tū q̄ aīi facie nō potuisset accede re p̄ turba. tum ꝓpter misteriū ꝓfusiōis quā debet hō habere p̄ culpa sua. et tetigit fimbriā vestimenti eius nō solū tactu corpali. Iz et deuotōe fidei. in quo laudā da est humilitas eius q̄ indignā se reputabat tāgere pedes domini. vel plenitudinē vestimēti. Habebat em̄ xp̄s fimbrias iuxta ꝓsuetudinē iudeoꝝ scōm legis pre ceptum. Ecce q̄ non habebat dominus iamitores vel stipatores seu masserios. nec aliquē qui comprimen tes eū verberaret. et ideo libere mulier accedit. et turbe comprimūt. Ubi Remigius. In quo fides eius ad mirāda est. q̄ desperās ō salute medicoꝝ in quos sua erogauerat. intellexit celestē adesse medicū. et in eo to taz suā intentōz collocauit. et ideo saluari promeruit Unde rabanus. Docet mulier quantū sit corpus xp̄i quod in fimbria tantam demonstrauit esse virtutem. Quid ergo nos sperare debemus. qui nō solū corpus dominicū contingimus sed ꝓficimus et sumimus. Il la quidem medicinā accepit ex vulnere. ne illis quib ipa medicina in vulnus ꝓuertatur. Dicebat em̄ intra se firmiter. s. credēdo. si tetigero tm̄ vestimentuz eius. salua ab infirmitate mea ero. nō q̄ vestimēta aliquā virtutē sanādi habeāt. Iz q̄ p̄ hoc declaratur virtus illoꝝ quoꝝ vestimēta sunt. Tangēs aūt ꝓfestim est sa nata a plaga sua. Et est notabile. q̄ accessit. accedēs dixit dicēs tetigit. tāgens curatōz accepit q̄ his trib scz verbo fide et opē oīs salus acquirit ¶ Et cognoscēs iesus ex se exisse virtutē dixit. Quis me tetigit. Non querit ex ignorantia ut doceat. sed ut mulier sanata cōfiteat. et p̄ ꝓfessionē appareat fides eius. et a xp̄o cō mendet. tū ꝓpter mulieris meritū p̄ humilē ꝓfessio nē. tū ꝓpter astantiū edificatōz. tum ꝓpter dei laudem et glorificationem. tum ꝓpter spem archisynagogi au gendā et eius de sanatione filie sue assecurationez. Et dicentibo discipulis q̄ turbe eū cōprimerēt. dixit. Te tigit me aliquis. nā et ego noui virtutē d̄ me exisse. i. effectū virtutis in curatione infirmitatis. Nā licet tur be que in ipsum p̄ deuotione audiendi irruebant eū cōprimerent. et in tali pressura corporaliter tangerēt non tm̄ tangebant eū cū tali deuotōe et fide. sicut ista mulier tetigerat. et de tali tactu singulariter dñs que rebat. ¶ Videns aūt mulier q̄ nō latuit. timens cor de et tremēs corpore ad maiestatē diuinitatis q̄ vir tutē in se experta fuit. venit et ante pedes illi⁹ procidit ac causam tactus et sanationē coram hominibus indica uit. confitēdo veritatē de quātitate et plenitate infirmi tatis et de perceptione integre sanitatis. Hoc em̄ domi n⁹ scire voluit ad laudē d̄i. et aliorꝝ vtilitatē. ¶ Iz q̄ rit Crisᵹ. qre ipā manifestat de⁹. cū ipa latēter accesse rit. et respondēs ponit ad hoc ser ratōes. Pria ē ut mu lier sanguinaria rp̄m tangēs. nō haberz fide ꝓscientie remorsuz. Secūda ut mulierē emēder. quoniaz estima bat hoc latere rp̄m. Tercia ut fidē eius oīdat omīb ad exemplar celeriter credendi Quarta ut mōstraret se cognitorem omniū. Quinta ut ostendat q̄ ut deus fluxit sanguinis fluxū Sexta ut in fidem dirigat archi synagogū. Ad iesus conuersus et videns eam. i. appro bans ipsius fidē. dixit illi Confide filia. fides tua te sal uam fecit. i banc tibi salutē meruit. Cum em̄ operatō

miraculosa fit supra naturā. fidei attribuit eā eo ꝙ fides est de bis q̄ sunt supra naturā Ubi hiero. Nō aūt dixit ꝙ fides tua te saluā factura est. ſz saluā fecit q̄si diceret in eo ꝙ credidisti iā salua facta es Ubi ↄ crys. Quia formidolosa erat hec mulier ꝓpter hoc aīt. ꝓfide ↄ filiā eā fecerat Filiā vocat sanatā fidei rōe. fidei em̄ xpi dei filiationē ꝓstat Notandū etiā ꝙ dns nō dt ego sanaui te sed fides tua vt vitandā ostentatōem doceat. ↄ meritū fidei extollat Ūñ sm crys. dns ait ꝙ fides sua ipsam sanauerat. nolens sue virtuti sed fidei eius sanctatis beneficiū arrogare. docens ꝙ hoc in vicinosis actibꝫ nostris. nō nostrā ſz dei laudē q̄rere debere ↄ ꝑdicare. ↄ addidit dns Vade in pace q̄. s. prius eras in ꝓturbatiōe. ꝓpter longā infirmitatem tuā corpalem. Ubi crys. Dicit aūt ei. Vade in pace. mitteris in finē bonoꝝ In pace em̄ deus habitat vt cognoscat ꝙ nō solū corpe curata est. ſz etiā a causis corporalis passiōis. i. pctis mutata Et salua facta ē mulier ex illa hora. Ubi glosa Intelligendū est. ex illa hora ex qua tetigit fimbriā. nō ex illa hora ex qua iesus ꝓuersus est ad eam. iam em̄ salua facta erat vt ex verbis dn̄i ꝑpendi ꝑt Ex ꝓbis ambro. quibusdam videt. ꝙ hec mulier martha fuerit. qui in quodā sermone inter beneficia xpi que enumerat sic dicit Duz lat gum sanguis fluxum siccauit in martha. dum demones expulit de maria. dū corpus redit uum spiritus caloꝛe ꝓstrinxit in lazaro Sz ex istis ꝓbis ābroſq. bñ habetur ꝙ martha fuerit a xpo curata a fluxu sanguinis ꝙ aūt martha fuerit hec mulier de qua hic agit. non habet ex illis ꝓbis. Et ꝙ hec mlier nō fuerit martha ex hoc videt. q̄ de hac muliere dr ꝙ oēm substantiā suā in medicos erogauerat. martha aūt diues erat. Hoc etiam patet ꝙ eusebiū qui dt hanc mulierē fuisse quandaz cesaree philippi ciuem Nam scōm eum mulier emorroissa postꝙ sanata est. fecit in cesarea philippi vū oriūda ē statuā eneā in curia sua fieri ad ymaginē xpi cū fimbriis vestimēti ipsamq̄ ymaginē in magna reuerentia habebat. ↄ deuote adorabat Fecit ex opposito ymaginem suā flexis genibꝫ ↄ manibꝫ tūctis ac cācellatis. q̄si (illegible)aret ↄ supplicaret versus quā ymaginez xpi manū extendebat Contigit aūt ꝙ subitus ymaginē xpi creuit herba q̄dam nullius efficacie ↄ ꝓtis. q̄ cū fimbriam attingebat. tāte ꝓtis erat ꝙ omnes infirmitates sanabat Item dt hieronimus. ꝙ iulianus apostata cum cognouisset ꝙ in cesarea philippi esset simulacꝝ. quod. s. sanguinis hemorroissa mulier fecerat. eo depposito suā ymaginē ibi collocauit que fulminis ictu fracta est Nic bas q̄dam valde notabile ad humilitatis custodiaz sicut Bernardus hoc mō introducit dicens Quilibet dño perfecte seruiens. potest appellari fimbria quasi vltima pars vestimenti domini. ꝓpter suam humilē reputationem Qui ergo ad tantū statum peruenerit ꝙ sciat se a dño erudiri. in liberandis infirmis vel aliis miraculis. non extollat propterea. quia non ipse sed dominus facit Quis em̄ hec mulier tangeret fimbriam. ad cuius tactū se liberari confidebat. ↄ sic ꝓcipit. non tū a fimbria. sed a domino virtus liberationis exiit Et propterea ipse dixit. sensi de me virtutem exisse Nota igit hoc bene. ↄ nihil boni tibi in proprium attribuas. q̄ totum est a domino. Allegorice mulier sanguine fluens sed a domino curata est ecclesia de gentibus cōgregata. que fedata fuit sanguinis martiꝝ effusione. ↄ ydolatrie pollutione. ↄ bis q̄ carnis ↄ sanguinis gentiū delectatione. Que ↄ fimbriaz vestimenti christi tetigit. quando fidem incarnatōis credidit. humanitas em̄ vestimentū diuinitatis est in christo. De quo dicit ꝙ in similitudine hominum factus est. ↄ habitu inuentus vt homo. Et tunc a fluxu sanguinis sanata fuit. q̄ fundere sanguinē catholicum desiit. ↄ ab ydolatrie ac carnis delectatōe ↄ sanguinis effusione sanata fuit. ac ab eius pollutiōe cessauit. Pergente aūt dno ad filiā archisynagogi mulier inorbosa sanata est. q̄ sic dispensata est salus humani generis vt primo aliqui ex israhel. deinde plenitudo gentiū intraret. ↄ sic oēs israhel saluus fieret. Emoroissa aūt sanata archisynagogi filia nunciat mortua q̄ dum gentilitas ad deum conuertitur. synagoga perfidie ↄ inuidie recte mortua nunciat. Hoc etiam significatū fuit in parabola de duobꝫ filiis. quoꝝ senior deuersione criticabatur rumore Unde ambro. Quem aūt putamus synagoge principē esse. nisi legē. cuius ꝓtemplatione dominus synagogam non penitus deseruit. Ad hanc aūt principis filiā dum ꝓperat dei verbum vt saluos faceret filios israhel sancta ecclesia ex gentibus congregata que inferioꝝ lapsu criminū deplorabat. patam alios fide preripuit sanitatem. Quid aūt sibi vult ꝙ hec principis filia annoꝝ duodecim moriebat. ↄ mulier ista fluxu sanguinis ab annis duodecim laborabat. nisi vt intelligat q̄ q̄diu synagoga viguit laborauit eccia. Unde ↄ hiero. Nota ergo ꝙ eo tpe hec mulier. i. gentium populus ceperat egrotare. quo genus credidit indeoꝝ. nisi em̄ ex ꝓparatione criminū vitium non ostendit. Moraliter etiā ꝙ mulierem sanguinis fluxū patiente ꝑsona peccatrix a longo tpe. ↄ de peccato in peccatum cadens potest intelligi. que tamen remediū querit a domino dicens et. liberame de sanguinibꝫ deus deus salutis mee. Dns ergo quotidie mulierē sanguine fluentē sanat. dū animam diuersis vitiis corruptā per grām curat. Deinde cū nunciꝫ ad archisynagogū missent. dicentes eius filiā iam esse mortuā. dixit iesus archisynagogo cum ad fidē ꝓfortando. noli timere. in fide dubitādo. tñ modo crede ↄ salua erit a morte Et cum iens dns iesus ad domū principis. inuenit filiā eius iā defunctam. ↄ tibicines ꝓducticios carmen lugubre canentes. diuerse em̄ melodie diuersas passiones excitant in hoie. alique em̄ excitant audaciam. vt ꝑz in tubis bellicis. ↄ alique deuotōem. vt ꝑz in cantibꝫ ecclesiasticis. alique letitiā. vt ꝑz in diuersis instrumentis musicis. alique excitant fletū ↄ deuotā lamentatōem ↄ talibꝫ vtebantur antiquitus in exequijs magnarū ꝑsonaꝝ vt ꝓuocaret̄ multitudo ad fletum ↄ luctum. Christianis tamen non ꝓuenit tales habere. q̄ non debent inconsolabiliter flere. ↄ inuenit etiā turbam tumultuantē in fletu. planctu ↄ vlulatu multo quod vocatur tumultus. quia inde causatur sonus ꝓfusus. ac etiā in preparatione funeralium. Et dicebat. Nolite flere. nō est mortua puella. i. in morte mā sura sed dormit. Cmihi. q̄ ita de facili possum eaz suscitare. vt de

somno excitare. Unō Beda. Hominibꝫ mortua erat quia suscitare nequiuerāt. deo dormiebat. in cuius dispositione & anima recepta viuebat & caro resuscitāda ꝙescebat. Unō mos apud xp̄ianos obtinuit. ꝙ mortui ꝙ resurrecturi esse nō dubitant. dormientes vocētur. ¶ Et deridebāt eū putantes ꝙ de dormitōe somni diceret. & eaꝫ esse mortuā nescirent. Ecce deridet in curtis principū. nec irascit nec arguit eos. qꝫ quanto maior fuit derisio. tanto postea maior virtutis ostēsio. Ubi Hiero. Nō aūt erāt digni vt viderēt misteriuꝫ resurgētis. ꝙ resuscitantē indignis ꝛtumelijs irridebant. Quia aūt dñs deridebat ab eis. nō tamē destitit ab incepto. in quo instruēbat bonos. ꝙ cū derident a malis. non iō debent desistere a bono inchoato. Et cū eiecisset turbā. s. lamentātiū. tumultuantiū & deridentiū. qui ꝓpter incredulitatē & derisionē nō erant digni videre miraculū. intrauit cū pē & mē puelle. quos in fide ꝛfortare tāto miracło disponebat. ac petro. iacobo & iohāne. quos spāliter instrui volebat. hos em̄ quos voluit hē testes miracli. vt in ore duoꝝ p̄riū. vel triū apl̄oꝝ staret oīe vbū. in hoc etiā facto ostendit nobis dñs. quia blasphemis & irrisoribus nō sunt reuelanda misteria. sed fidelibus qui honorēt ea. Et secundū crisostomū in hoc ꝙ turba ejcitur. & discipuli solum in domū intrant & necꝫ hi omnes. erudit nos gloriam que est a multis euitare. Unde & Theophilus. Mortuā suscitans eiecit oīes. quasi nos docēs absq; inani gloria esse. & nihil ad demonstratōem facere. non em̄ humiles xp̄us ad ostentationē volebat aliquid operari. ¶ Predictos aūt tres discipulos tātū p̄misit dominus interesse sue transfiguratiōi. itē agonis sui orationi. item huic suscitationi. primo ꝓpter eorū dignitatem. secundo propter signandam trinitatis fidem. tercio ꝓpter testiū numeꝝ sufficientē. quarto ꝓpter oīm statuū ecclesie significationem & cōmendationē. ¶ Per petrū em̄ qui virem habuit. figuratur coniugati. p iohannem qui virgo fuit virgines. p iacobū qui nescitur virgo fuisse vel virē habuisse vidualis status. Patrem aūt & matrem p̄misit intrare propter eoꝝ credulitatez. & propter eoꝝ testificatōnē. ¶ Et tenens manū puelle ait illi. tibi dico surge. ¶ Per tactū & vocē eam curabat. vt ostenderet ꝙ hūanitas esset instrumētū diuinitatis miracula facientis. Unde em̄ Crisо. man? iesu viuificatiua existēs. mortuū corpus viuificat. vox aūt iacentem excitat. Et cōfestim surrexit puella & ambulabat. quia nulla mora inter verbum eius & factum erat. Ubi Cris. In amb̄ulatione eius nō solum suscitata. sed & pfecte sanata ostēdit. Et iussit illi dari manducare ad demonstrandū ꝙ eā vere suscitauit. & nō vt videat fantasma esse quod factū est. ¶ Mistice puella in domo mortua est aīa mortua p̄ peccatū in cogitatione. Dicit autez dominus ꝙ puella dormit. quia qui peccant in presenti adhuc p̄ penitētiā resuscitari possunt. Tibicines sunt demones suggerentes vel homines adulatores qui fouent mortuam. & tenent hic corpus in carnis lasciuia & solacijs. q̄ faciliter terminant ad luctū infernū & desolatōis. Sed nos ad p̄iam tendētes mortiferos syrenaꝝ cātus surda aure p̄tereamus. Nā Hercules fecit se ligari in malo nauis. & aures suas ob

turauit ne decipi? syrenaꝝ cantibꝫ in mare saltaret. Turbe tumultuātes sunt affectōes vl̄ amici carnales. derisores sunt seculares vl̄ detractores. Turbā ꝙ foris ejcit. ut puella suscitet. qꝫ aīa intus iacens mortua nō resurgit nisi p̄ius affectōes carnales & cure seculares de corde expellant. Hec em̄ impediūt ne q̄s ad cōsideratōz sue salutis se colligat. Tibicines ei ejci debēt qui tanq̄ ingrī in errorē aīaz demulcent. Derisores quoq; ejciēdi sunt. qꝫ ꝓtem nēdi & minime curandi. Et tūc puella suscitat. qñ xp̄s domū cordis ingredit ducēs secū iohānem gratz petruz cognitōz. & iacobum supplantatōz viciorū. Qui vo a spiritali morte. s. a vitijs resuscitatus fuerit. nō soluz a sordibꝫ scelerū exurgere. sz etiā in bonis ambulare & ꝓficere debz. & mortcelesti pane. s. vbi dicit sacramēto altaris satiari necē hz ¶ Possunt aūt hic notari tria. s. peccatoris periculū in filia. id est in anima moriente. penitentis remedium in principe. id est in ecclesia deū rogante. creatoris beneficium in christo propiciante. ¶ Periculū sic procedit nam morti appropinquat cum delectabile illicitum cōcipit. in extremis laborat cum ad ꝙsensum accedit. sz moritur cum consentit. & tunc opera sunt mortificata ¶ Remediū queritur. cum princeps ad christum accedit credendo. adorat diligendo. dominū appellat metuēndo. ¶ Beneficiū dat cū xp̄s surgit p̄ces exaudiendo. turbā ejcit peccata expellēdo. vl̄ impedimēta removendo. domū intrat gratiā infundēdo. prius em̄ ejcitur culpa & sic ingredit gra. Et ad insinuandū būilitatē docēs dñs iesus fugere ostentatōz & inanē gl̄iā. p̄cepit parētibꝫ ne alicui dicerēt qđ factuz erat. oīdens ut dicit grecus ꝙ largitor bonoruz est non aūt cupidus glorie. datq; totum nil recipiens. Et tamē exiuit fama hec in vniuersam terram illaz scilicet prouincie galilee ad manifestandam miraculi magnitudinem & veritatem vbiq;. ¶ Prohibuit quidez dominus iactantiam nō miraculi manifestationem. quia res ipsa se ꝛdicabat & manifestā faciebat. Ac si diceret ¶ Nolite gloriari in bonis operibꝫ vestris. sicut nec ego i eis. Ubi sciendū ꝙ christus publicari precepit opera miraculorum propter mundi honorez. & laudes hominū. seu vanam gloriam publicari. sed nō ad glorificandū deum & ad fidem probandam. propter que dominus miracula faciebat nō ꝓhibuit enarrare. Cū & parentes puelle p̄ceptū dñi seruauerūt. ꝓpter hūmanū applausuz ipm miraculū ñ publicādo. nec ꝛ ꝓhibitōz dixerūt hoc ad di gl̄iā p̄dicādo. Et simil̄r fecerūt duo acecitate curati de q̄bꝫ mox subiūgit. & plures alq; de quibꝫ alibi simile reperitur.

¶ Oratio.

O Domine iesu christe adoro p̄des misericordie & veritatis tue. & deprecor te pissime. sana tactu gratie tue animam meam sanguinolentam. & peccatis vanis maculatam. ac resuscita eam a morte voluntatis. propositiq; pessimi & occulti. ac restitue me dō patri tuo. cui filium inter coheredes tuos adoptasti. ¶ Ne memineris bone domine iusticie tue aduersus peccatorem tuum. neq; ire aduersus reuz tuū sz memor esto benignitatis tue erga creaturā tuam. & miserationis tue erga miserum tuum. domine deus meus. Amen.

De duobus cecis ⁊ vno muto. Capi. L.

Et trãseunte inde ie
su. s. de domo principis. secuti sunt eũ duo
ceci. miãm cũ clamore in via petẽtes ⁊ de
uota oratõne dicentes Miserere nostri fili dauid. Vul
gata eñ erat fama apud iudeos q̃ xp̃us nasciturus
erat de sẽie dauid ſm carnem. Et ideo q̃ credebãt ip
sum esse xp̃m ipsi dauid ꝓmissum. vocant sic eũ Da
uid filium. Clamabant aũt q̃ ad literam nõ videbãt
qm̃ ꝓpe est dñs. Ubi criso. Unde autem eoꝝ desideriũ
⁊ a clamore, ⁊ ab ipsa interpellatõe. Nec eñ simpli
citer accesserunt. sed magne clamantes ⁊ nihil aliud
q̃ miãm postulantes. Filium aũt dauid vocabant. q̃
nomen honoris esse videbat Cũ autem venisset do
mum. i. ad hospitiũ suũ in illa regione. interrogauit
eos si crederent eũ hoc posse facere. quasi diceret. Cõ
fessi estis humanitatẽ me dicendo filiũ dauid. si cre
ditis q̃ possum hoc facere vt deus. opus est eñ diui
nitatis. Non interrogat quasi ignorans eoꝝ fidez. q̃
oĩa sciebat per certitudinẽ. sed vt ꝓfessio exterior ad
deret fidei interiori. ⁊ sic essent digniores illuminari
et mercede ampliori. q̃ſm apostolũ. corde creditꝝ ad
iusticiã ore aũt confessio fit ad salutem. Ũñ rabanus
Non quasi nescius interrogabat. sed vt fidẽ ꝓfessio
ꝓmat. confessionez virtus saluſq̃ comitet virtutem.
Dicunt ei. fide m ꝓfitendo. vtiq̃ domĩe Ubi. Criſ.
Non vltra filiũ dauid vocant. sed altius extendunt ⁊
dñm confitentur. quod est nomen potestatis. Tunc
post ꝓfessionem fidei tetigit oculos eoꝝ Ubi rab. Cõ
fessio oris tactũ meruit diuine pietatis Felix tactus
ad quez tanta sequit virtus. ⁊ dixit. ſm fidem vestrã
fiat vobis. i. sicut fides mentẽ illuminat. ita oculus lu
cem restituat. Et statim illuãti sunt ⁊ apti oculi eoꝝ
Ecce quanta est fides simpliciter credentiũ que me
ret tot donoꝝ collatõem ⁊ augmentũ a deo. vt omnia
possibilia sint credenti. Non eos in via curat. vt lau
des hoĩm ⁊ iactantie gloriaz vitare doceat. Unde cri
so. Rursus autẽ hoc erudit nos gloriã multitudinis
expellere. q̃ enim ꝓpe erat domus duxit eos illic sin
gulariter curaturus. Unde ⁊ ꝓpter humilitatem etiã
ꝓhibet eis ne cui dicant. vt ad fugiendã iactantiã ⁊
inanẽ gloriã nos instruat. Ut eñ dicit criso. Justus
cum laudat in facie flagellat in mente. Sed illi ceci
illuãti exeuntes. s. de domo. diffamauerunt eũ. i. fa
mam eius per miraculũ factum diuulgauerunt in to
ta terra illa ⁊ publice nunciauerunt. ⁊ ꝓpter memo
riam gratie non potuerunt beneficiũ tacere. sed non in
grati gẽe dei facti sunt eius precones ⁊ euangeliste.
Unde hiero. Dñs quidem ꝓpter humilitatẽ fugiẽs
iactantie gloriã hoc precepat. illi ꝓpter memoriam
gratie non pũt tacere beneficiũ. Unde ⁊ criso. Si au
tem alteri videt dicens. Glade ⁊ enarra gloriã dei. nõ
est ꝓtrarium illi hoc. sed vt valde ꝓuidens. Erudit
eñ nosipsos quidem de nobisipsis nihil dicere. sed ⁊
eos qui volunt ꝓpter nos laudare ꝓhibere. Si aũt ad
dei gloriam refert non solum non ꝓhibere sed ⁊ imiũ
gere hoc facere. Et eñ supra dictum est solum ꝓhibet
dñs publicari beneficia ad laudem humanã. sed non
ꝓhibet hec enarrari ad dei gloriã Ubi sciendum q̃

preceptũ datur vel ad exequendũ vel ad ꝓbandũ. vel
ad instruendũ. Primũ obligat ad faciendũ rem pre
cepti. Secundũ ad sequendũ voluntatem seu inten
tionem precipientis. Terciũ ad discendũ aliquid ex p̃
cepto. ⁊ hoc tercio mõ ꝓminatus est eis ne alicui di
cerent. Unde nõ fuit simplr inhibitio dicendi. sed po
tius moralis instructio. vt exẽplo sui bona que fa ci
unt hoies velint latere. sed tñ vt ꝓfit alijs ꝓdant inui
ti. ⁊ ideo isti nõ sunt transgressi. q̃ non fecerunt ꝓtra
intentõem precipientis. vnde deus iussit taceri non
simpliciter. sed ꝓpter gloriã. sed taceri nõ potuit. verũ
est vtiliter ꝓpter alioꝝ salutẽ. nam non posse vtiliter fi
eri. dꝛſm ius non posse fieri. De hoc etiam habes su
pra de curatõe leprosi. Allegorice vteꝛq̃ ꝓlus cecus
⁊ sine lumine veritatis erat. dñs ꝓr hoc seculũ transe
unte. ⁊ misit vteꝛq̃ in domũ. i. in scãm ecclesiam veniat
⁊ verbo dei credat lumen non meret recipe. In ipsa
eñ ecclesia in quã venit xp̃s per carnẽ illuãntur ceci
per fidem xp̃i incarnati. Unde remi. Allegorice aũt p̃
hos duos cecos duo ꝓpli designant. i. iudaicus ⁊ gẽ
tilis. De vtroq̃ aũt ꝓpho in se credentes xp̃s illumia
uit in domo. p̃ quam intelligit ecclesia. q̃ absq̃ vnita
te ecclesie nullus saluari meret. Illi aũt qui credide
runt aduentum dñi p̃ vniuersum orbem diffamauerũt
Hec remigius Eꝑualiter etiã duo ceci sunt intel
lectus ⁊ affectus Duo aũt sunt oculi intellectus. dex
ter fides diuinitatis. sinister fides hũanitatis. Duo
silr sunt oculi affectus. dexter amoꝛ bonitatis siue glo
rie diuine. sinister timoꝛ iusticie vel gehenne. Et sic ẽ
quadruplex cecitas in quatuoꝛ oculis. Prima est er
roꝛ circa diuinitatẽ. scda est erroꝛ circa humanitatem
tercia est malignitas ꝓtemnens bonitatẽ siue gloriaz
diuinã. quarta est pre sumptuositas non videẽs gehen
nam ⁊ non timens iusticiã. Egressis aũt de domo
illis. s. duobꝰ cecis iam illuãtis. obtulerunt ei hoies
illius terre hoĩem mutũ. ⁊ qđ ꝓius est hõrem demo
nium. Dicit̃ criso. non erat mutus a natura. sꝫ a de
mone insidiante ⁊ linguã tenente. ⁊ ideo eiecto ⁊ ex
pulso per dñm demonio locutus est. q̃ amoto impedi
mento habuit loquendi officiuz sicut prius. In quo
ſm hilarium ꝛeꝝ oꝛdo seruatus est. nam demoniũ pri
us ejicit ⁊ tunc reliqua coꝛporis officia succedunt. Et
mirate sunt turbe. s. ex signoꝝ nouitate dicentes. nun
q̃ apparuit sic in isr̃l. i. talia miracula non sunt visa in
ter iudeos. Ubi criſ. Ꝓponebant quidẽ ceteris eũ
non q̃ curabat solum. sed qm̃ facile ⁊ velociter ⁊ infi
nitas egritudines ⁊ insanabiles sanabat. Pharisei aũt dicebant. in principe demonioꝝ ejicit demoia
Quasi dicerent. non est hec ptãs a se vel a deo. sꝫ a dy
abolo. Ubi hiero. Quia virtutẽ negare non possunt
opus calumniant. Et remigi. Scribe namq̃ ⁊ pha
risei facta dñi negabant que poterant. ⁊ que nõ pote
rant negare in sinistram ptem interpretabant Turbe
namq̃ devoti ⁊ simplices opꝛa dei ꝓfitebant. ⁊ cum
dei reuerentia ⁊ laude admirabant. sed pharisei inui
di ⁊ insidiantes. expulsionẽ demonis principi demo
nioꝝ ascribebant. ⁊ opꝛa dei calumniabant. Odium
enim ⁊ inuidia faciunt interpretari facta in deteriorẽ
partem. ⁊ puerri iudicia. Pharisei aũt odiebãt chri
stum. quia acriter arguebat vitia eoꝝ. ⁊ ideo miracu

la a xpo facta virtute diuina dicebāt esse facta arte magica. et eodē modo electiones demonū factā p xpm. dicebant fieri virtute cuiusdā demonis superioris sibi familiaris et priuati. quē vocabāt beelzebub. cui inferiores demones obediebant ad nutū de corporibo exeūdo. Sed istud inferius de alio demoniaco. rationabiliter reprobat a xpo. Illicite aūt in turbis confessio nationū. in pharisei infidelitas signat iudeoꝝ. Et sicut in duobus cecis signatus ē vterq populus. iudeoꝝ et gentiū. ita in hoc muto et demoniaco generaliter signatū est omne genus hūanū. Unde predicatores obtulerūt dño hoiem mutū. i. genus hūanuz mutū a confessione fidei. demoniū habentem et ydolatrie vitiū. Sed electo demonio et ydolatria relicta. locutus ē mutus. et xpm confessus. Per istū etiā mutū signat q̄libet homo possessus a demone p peccatuz mortale. et dr mutus q̄ loqui nō pōt meritorie. sz dō curandus offert. qñ iusti p eo deprecantur. Et tūc demon eicit quādo peccatū ipius a deo p infusionez gratie relaxat. tūcq soluitur eius lingua ad dei p̄conia psoluēda. Qñ em a demone p peccm possidet q̄s. si ducat ad penitentiā redeat. mor videbis mutum loquentē deū laudantem. seipm accusantē. et vitatez predicantē. Pharisei aūt hoc demonio principi attribuentes. sunt homines maligni bona alioꝝ depravare et peruertere studentes. dñs aūt nō desistebat a p̄dicatione p̄pter illoꝝ depravationē docens nos accusatoribo nr̄is retribuere. nō accusationes sed bñficia. Un̄ crisi. Voluit dñs ipso facto accusatōez et redarguere phariseoꝝ dicentiuz in principe demoniorum eicit demonia. demon em conuiciū passus nō bñ facit. sed nocet eis q̄ eum inhonorant. dñs aūt pretiū facit q̄ post cōuicia et cōtumelias. non solum non punit nec etiā increpauit quin imo beneficia prestitit. Un̄ sequitur. Et circuibat iesus. hoc est cōtra negligētes oēs ciuitates et castella. i. oīa loca maiora et minora. hoc ē p̄tra locoꝝ vel psonaꝝ acceptores. Un̄ Theophil?. Non solū in ciuitatibo dñs predicabat. sed etiā in castellis. vt dicamus parua loca non spernere. neq magnas semp querere ciuitates. sed verbuz dei in vicis abiectis et vilibus seminare. Circuibat inq docens in synagogis eoꝝ. i. in locis p̄mūibus et debitis vbi erat puerus hoīm. nō in latibulis sicut mos est hereticis et predicās euangeliū regni. i. legē nouaz. q̄ immediate ducit ad regnum. quod non faciebat lex vetus. non fabulosa inutilia vel curiosa. et curans oēm languorem. plixum. qui licet non sit multū vehemēs grauat tamē ex diuturnitate. et omnē infirmitatē. s. vehementem. que grauat ex passionis acerbitate. vt non sermone tantū sed opere persuaderet. Ex quo patent multa miracula hic in quodam generali cōclusa ad confirmatōez legis euāgelice a xpo facta. Hic ei ponunt miracula in generali. quia euangeliste nō potuerant omnia facta xpi scribere in particulari. Hinc vt dicit Johannes. multa alia signa fecit iesus. que nō sunt scripta in libro hoc. Sicut etiā in ecclesia legitur et dicitur in martirilogio et alioꝝ plurimoꝝ sanctorū martyruz et confessorum atq virginum. hac sez de causa. quia karolus magnus fecit inquiri diligenter obitus et actus martyrū et aliorum sanctoꝝ. et inuētū est q̄ diebus singulis occurrebant plus q̄ trecenta festa p̄pter q̄ statutū ē ut in fine martirilogij addat clausula p̄dicta. ut saltē in generali fiat memoria sanctoꝝ in die trāsitus eoꝝ ita similiter euāgeliste q̄ nō poterant oīa miracula xpi in particulari scribere. ideo frequēter multa p̄cludūt q̄daz generalitate. sicut p̄z hic. et alibi i diuersis locis euāgelij Circuibat ḡ iesus nō ad docendū et p̄dicandū sz ad maxima bñficia eis afferendū vnum quidē regni euangeliū. aliud aūt omniū egritudinū curationem. in quoꝝ primo salus animarum in secundo salus corporuz exprimit. et illos quos corpore sanabat extrinsecus. etiā mēte sanabat intrinsecus. Omniū quidem salutem affectabat et bonū commune magis q̄ priuatum procurabat. Sed prochdolor hodie bonum priuatum magis q̄ commune queritur. et per hoc in magna parte mundus destruit. Hoc autem p̄cedit ex defectu caritatis. que nō querit que sua sunt sed que aliorū. Unde Crisi. Hec est perfecta gratia caritatis. quādo quis alios festinat ampli? vtilis et lucrosius esse q̄ sibi. Igit ad tam pium samaritanū. ad tam salutarē pastorē. et medicū i omni necessitate spes est recurrendū. et nō solū a tuoꝝ sz corporū salus ab ipo solo ē querēda. et in eo tota spes nr̄a est ponenda. ipe ei melius nouit et p̄sideratq̄d cuilibz expediat. Un̄ Aug. Bonū est ut de salute corpis nō satagas. nisi vt a deo illa petas. Si scit tibi prodesse. dabit illa. Si nō tibi dederit nō tibi prodeat habere illa. Novit deus q̄d nobis expediat. Id agamus vt sanum sit cor nr̄m a peccatis. Et q̄nādo forte flagellamur in corpe ipm depcemur. Hec fratres ideo dixi ne q̄s querat aliquid preter auxilium dei. Hec Aug?. Permittit quidem deus tribulationes et temptationes aduenire. et scit q̄diu debeant durare. Ipse em qui eaꝝ novit principiuz et introitū. novit etiā finem et exitum. Et ideo omnia pacienter feramus et ad ipm solum recurrentes omnia sibi p̄mittamus. Unde Crisi. Orationibus cum diligentia intendamus. et si nō acceperim?. imo temur vt accipiamus. Ideo em aliq̄diu annuere p̄cantibo differt. et tribulationes irruere p̄mittit vt continue ad ipm refugiamus. nec ab eo aliq̄s discedam? q̄ si q̄les in tribulatōe sumus. tales essemus etiā in re quie nequaq̄ egeremus afflictōibo erudiri. Et q̄d dico de vobis. Et em oēs quicūq vnq̄ clariores induti sunt coronas. a tribulatōibo et tēptatōibo coronati sunt et famosi effecti. Que oīa p̄gnoscentes ne festinemus i tpe inductōis mali. sz vnū solū eruditi ur vt viriliter cūcta tollerem?. nec de his q̄ nobis accedūt questiōz curiositatis moueam? Scire ei quādo oportet solui tribulatōes p̄mittēs ē eas adueire. illatas aūt cuz omni fere gratiaꝝ actōe. nūe esi bone mentis opus. q̄ si fiet omnia bona sequentur. Et igitur hec p̄sequamur. et p̄habiliores hic et clariores illic fiam? omne q̄cunq̄ supuenerit equo animo suscipiamus gratias agentes ei. qui sup omnes scit magis id quod nobis expediat. et his qui genuerūt vehemēt? nos diligenti. et ad singula queq̄ discrimina bas v trasq̄ excogitationes in nobisipis cantantes tristiciam cōp̄imamus. glorificemus autem in omnibus deum pro nobis cuncta facientem. nobisq̄ omnia prouidētem. Sic em facile et eas qui virtuti opponuntur

expellemus insidias. ⁊ immarcessibiles ꝓsequemur coronas. Hec Crisostomus. ¶ Oratio.

OMine ihesu xpe. lumen claritatis eterne il lumina oculos meos interiores. ne vnq̄ ob dormitā in morte aīe vr ꝑ tuā gratiam illumi natus. oīa que agenda sunt videam. ⁊ ꝑ eādem adiu tus adimplendū que videro ꝓualescam. ac inde tua beneficia enarrē ad tui gloriā ⁊ alioꝝ vtilitatem Aperi etiā dñe os meū mutum pcā mea ꝓfusionē gra tie relaxando ⁊ linguā meā ad tua ꝓconia soluēdo. vt loq̄ndi gratia ꝓcepta. meipm accusem te deū laudez ꝓmū edificem. ⁊ predicem veritatem Amen

¶ De missione apostoloꝝ ad ꝓdicandū cū potestate curationum. ¶ Capitulum .Lj.

POsita evangelice le: gislatōe ꝑ xpi ꝓdicatōem. ⁊ descripta eiusdem legis ꝓfirmatōe ꝑ miraculoꝝ opationem. nūc ꝓsequit̄ ꝑ ordē ꝓmittit ꝓdicte legis ꝑmulgatio. per discipuloꝝ missionem Ubi crisostomus. Attende aūt oportunitatem missionis. Postq̄ eum viderunt mortuos suscitantem. mare increpātem. ⁊ cetera hmōi. ⁊ sufficienter virtutis eius demōstratione suscepērāt ꝑ verba ⁊ opa. tūc eos emittit Unde ⁊ glosa Non ab initio mittit illos. ꝛ postq̄ viderūt paliticos curatos. ⁊ mortuos suscitatos Quia ergo multi ihesum sequebant. tū ꝑpter ꝓdicatōem audiendā. tū ꝑpter infirmitatū curationez habendā. ihesus aūt ita pauꝑ erat q̄ nec domicilium vbi caput reclinaret habebat. ⁊ ideo turbe seqntes eū fessi ⁊ vexati sub diuo sup terrā iacebāt. ꝑpter qđ videns intuitu clemētie turbas ad se ꝓgregatas. viscera misericordie expandēs circa ipas. misertus ⁊ ꝓpassus est eis. q̄ erāt vexati labore corpali ⁊ etiaz spūali. s. corpū ⁊ petōꝝ. ⁊ abiecte iacentes sicut oues pastorē qui eos dirigeret non hītes In quo ꝓnitices iudeoꝝ redarguit qui magis lupi q̄z pastores erāt Unde hiero. Uexatio gregis ⁊ ouiū atq̄ turbaꝝ pastoꝝ culpa ⁊ vicium maḡstroꝝ est Sacerdotes em̄ ⁊ doctores illius tempis intenti auaritie. nō vacabant debito modo eoꝝ doctrine. sed erāt sicut lupi rapaces spoliantes ꝑlm bonis tpalibꝫ ꝑ malū exemplū revocantes a spiritalibꝫ. Ihesus vo tanq̄ pastor bonus pascebat eos ꝓtinue vbo doctrine sue spūaliter ⁊ aliq̄ etiā tpali subsidio corpaliter Sicut aūt tūc sic ⁊ hodie proch dolor multi. qui pastores dicunt attamen ea que lupoꝝ sunt facere non verent. Non solum em̄ non emendant subditos sed ꝑ negligentiā ⁊ mala exempla nocent eoꝝ ꝓfectibꝫ. Sittunt collectores decimaꝝ ⁊ ꝓfilcatores rerū tpalium. non inquisitores hereseos ⁊ emendatores viciorum. ⁊ ideo tot ⁊ tante hereses ⁊ sentes viciorū in orto ecclesie iam pullulant ⁊ crescūt. q̄ vix eradicari ⁊ exterminari possunt Cessatio ergo ouium ⁊ negligentia pastorum fuit occasio mittendi apostolos ad ꝓdicandū populo. ⁊ sanādum infirmos. vt nō esset necē q̄ turbe currerēt post iesum tanto labore Et q̄uis primo a populis ⁊ postmodum septuaginta duobꝫ discipulis cū eos mitteret precepta quedaz dñs dederit. tñ quia fere oīa ⁊ his ⁊ illis ⁊ non solum ipsis. sed ⁊ eorum successoribꝫ ⁊ imitatoribus conuenire videntur. ideo in sequentibus simul ordine ꝓgruenti ponunt. Cōsiderans itaq̄ hie sus vexatōem ouiū ⁊ negligentiā pastoꝝ poterat dicere discipulis suis. Messis quidē multa. i. multitudo ꝓparata ad hoc q̄ ꝑ fidē colligat ⁊ in horreū reponat Unde ⁊ alibi dr. Leuate oculos vestros ⁊ videte regiones q̄ albe sunt ad messem. oparij aūt pauci. i. doctores ⁊ predicatores veri respectu tāte multitudis convertende. q̄z nondū predicauerāt xpi discipuli. Messis est turba credentiū in qua nunc sunt grana cū paleis. i. bonī cū malis. sed in futura messione sepabuntur. dr em̄ vno mō messis collectio hoīm ad fidē. alio mō collectio fideliū ad retributiōem. Oparij sunt in ecclesia qui q̄runt opus non ociū. onus non honorē. aīas non decimas. ꝓdesse nō preesse Pauci aūt sunt oparij. sed multi ꝓductij. pauci oparij ꝛ multi mercennarij. pauci operarij salutem aīaꝝ querentes. sed multi questuarij lucꝝ tpalium sectantes Et iō rogandus est dñs vt oparios multiplicet ⁊ mittat eos. q̄z ⁊ si sunt qui bona audiant. desunt tñ qui dicant. Rogate ergo dñm messis. s. me qui scōm q̄ deus sum dñs messis. vt mittat oparios in messem suā. i. predicatores ad eruditendū pplm. q̄z nullus fit aptus ad predicatōem verbi diuini nisi per grām dei. ⁊ ab eo missus immediate vel mediate. Ecce optima ⁊ necāria oīō. quā quotidie deo debemus offerre. vt mittat inq̄t nō vt ipsi se ingerāt sicut fures ⁊ latrones faciunt. in messem suā. i. in salutē animaꝝ. ad hoc em̄ mittuntur. sed multi ꝓuertunt falcē suā in messem alienā. s. in tpalia ad que nō dirigunt. Dñs mittere ꝓmit. ⁊ tñ rogari vult. ⁊ hoc ꝑpter rogantiū excitandā caritatez. ⁊ augendū meritū quatenus fideles sui non solum de oppratōe. vexerētā de affectu ⁊ voluntate remunerent Ex quo patz q̄ licet deus velit aliquid facere. vult tñ q̄nq̄z ꝑ hoc a iustis exorari. Et ꝓuocatis. xij. aplis dedit eis ptātem eiciendi spūs immūdos ab obsessis. ⁊ curandi oēm languorē corpoꝝ ⁊ infirmitatem aīaꝝ que quidem dñs facit potestative. sed discipuli fecerē in eius noīe. i. in vocatione ⁊ virtute. Unde beda. Benignus ⁊ clemens dñs non inuidet seruis atq̄ discipulis virtutes suas. ⁊ sicut ipse curauerat oēm langorem ⁊ oēm infirmitatem aplis quoq̄ suis dedit potestatem vt curent oēm languorem ⁊ oēm infirmitatem. Sed multa est distantia inter habere ⁊ tribuere donare ⁊ accipere. Iste qđcunq̄ agit ptāte agit. illi si quid faciunt imbecillitatē suam ⁊ virtutem dñi ꝓfitētur. dicentes. In noīe iesu surge ⁊ ambula. Hec beda Per istum numeꝝ apostoloꝝ duodenariū. qui ꝓmittur ex denario ⁊ binario. figificat q̄ aplī ⁊ eoꝝ successores dñi preceteris iplere decalogū legis ⁊ duo precepta caritatis. ¶ Et misit illos binos in signuz caritatis que requirit̄ in predicatoribꝫ. ⁊ vt haberent mutuo solaciū societatis. q̄z adhuc erant infirmi. qñ aūt erant ꝑfecti. s. post perceptōnem spūssancti. misit eos simpliciter siue binos siue solos. q̄z tunc erāt spiritu sancto solidati. Misit inquā illos predicare regnum dei. i. euangelium quod ꝓmittit regnuz dei ⁊ doceret qualiter ad hoc itur ⁊ quemitur. q̄z per pēnitentiam vel predicare id est in sua predicatione pēnitentibꝫ ꝓmittere regnū dei ⁊ sanare infirmos corpaliter ⁊ spiritualiter. Hoc etiam quotidie facit predicatoribus

De missiõe apostolorũ ad predicandum

euangelij.si faciant qđ in se est.qz dat ptãtẽ efficiendi demones spũaliter de cordibus iorũ.z sanandi languores viciorũ.Instruxit etiam dñs apostolos.quo pgerent.z qđ facerent.quo uterent z a quo abstinerent.z a quibus cauerent z a quibus nõ numerẽt Si cui tacq ex precedentibꝫ z sequentibꝫ potest intelligi nõ missi uirtuosi sunt missi.pauperes z expediti.stabiles impigri z benigni.non malis pmunicãtes nec cupidi debent predicare regnũ dei Visit ergo.xij.pcipiens eis z dicẽs.In uiã gentiũ scz q̃ ad gentes ducit ne abieritis.vbi pbibuit eis ne irent ad predicãdũ gentibꝫ extra terraz pmissionis z in ciuitates samaritanorũ ne intraueritis.qui samaritani licet essẽt in terra pmissionis.tñ erant partim iudei.quia recepũt libros Moysi et cũ hoc seruierunt ydolis.Ideo aũt apostoli fuerũt pbibiti predicare predictis gẽtibus.qz usq ad passionẽ xpi nõ erat magnum rps.z pueniens erat ut eius aduẽtus primo denũciaretur iudeis q̃bus pcipaliter erat missus.z ideo rps qđ erat usq ad passionez xpi futuꝝ.erat necessariũ ad mãifestãdũ iudeis p apostolos xpi aduẽtũ.Et hoc est qđ subditur.sed potius ue ad oues domus isrl q̃ pierũt ꝓpter ydolatrie peccatũ z legis preuaricatõez. Non g̃ negat q̃n aliquãdo ituri sint ad gẽtes.sed potius z primo ad iudeos.ne iudei haberẽt excusatõez z causaz nõ recipiendi dñm z euãgeliũ.qz ad gẽtes misit apl̃os dicẽtes se qui ꝓpꝫ erãt esse reiectos Vñ post resurrectõem ascensurus in celũ dixit eis.eũtes in mũdũ uniuersum.pdicate euãgeliũ oĩi creature. Ubi Hiero. Nõ est ociosus locus iste ei precepto quo postea dicit.eũtes docete oĩes.qz hoc ante resurrectõem illud post resurrectionẽ preceptũ est.z oportebat prius aduentũ xpi nũciare iudeis.ne iustã haberent excusatõez dicẽtes ideo se dñm reiecisse qz ad gentes z samaritanos apostolos miserit Vñ z Grego. Redemptor nr prius soli iudee uoluit z postmodũ cunctis gentibꝫ predicari.ut dum illa uocata.cõuerti rẽnuerent.predicatores sci ad uocatõez gentiuz p ordinẽ uenirent.q̃tenus redemptoris nr predicatõe.a ꝓpꝫ repulsa gentiles pl̃os q̃si extraneos q̃rerent Hec Grego. Mistice in uiaz gentiũ nõ est adeundũ.id ẽ modus uiuendi eoꝝ nõ est tenendus z in ciuitates samaritanoꝝ.p q̃s significant cõuenticula hereticoꝝ non est intrãdũ p ꝓsenſuz.sicut enim samaritani.i.gentiles.partim tenebãt uetus testamẽtũ. z partĩ negabãt.sic heretici partĩ ꝓfitent fidẽ xpi z ptim negant Deinde oĩdit forma docendi cuz dr.Eũtes aũt pdicate.dicentes.Quia appopinq̃bit regnũ celoꝝ.q̃si diceret.Predicate qz prope est ut apriatur ianua regni celestis scz mea passione.qđ regnũ ante xpi adnentũ erat lõge qz nullus poterat illuc puenire Hoc regnũ diuersimode noĩat.Aliq̃n regnũ dei a regnante Aliquãdo aũt regnũ celoꝝ a subditis angelis z sanctis.q̃ celi dicunt Itẽ etiã q̃ ꝓpẽ ut rex celorũ regnet in hoĩbus sibi subditis in fide z hoĩb obedientibꝫ Vel appropinquabit regnum celoruz.i.xp̃us q̃ est dator regni celoꝝ.Et predicatõe igit̃ regni celoꝝ incepit iohãnes z xp̃us z discipuli eius. Et quia doctrina nõ est efficax nisi assit probatio.seq̃tur modus ꝓuenies ad ꝓbandã ueritatez huius doctrine.scz opera facta uirtute diuina.cũ dr.Infirmos corpe uel mente curate.mortuos in corpe uel aĩa mũdate.demones ab obsessis z crimĩa a peccatoribꝫ eicite.Hic ponunt q̃tuor genera miraculoꝝ ad pdicatõis ꝓfirmatõz.Procedit aũt ordo fm misteriuz qz infirmi sunt q̃ temptatoribꝫ ꝓsentiũt.mortui sunt qui operant z digna mortis opera faciũt.leprosi sunt. qui ꝓsuetudĩe se z alios inficiũt.demoniaci sunt q̃ cõtemnũt.Hec aũt ideo dñs ꝓcessit.ut ipa miraculoꝝ operatõ fidẽ sermoni eoꝝ faceret.Vñ Hiero.Hec humilibꝫ rusticanis.z absq eloquij ornatu indoctis z illẽtatis.pollicentibꝫ regna celorum nemo crederet dat potestatem miracula faciendi ut magnitudinẽ p missorum ꝓbet magnitudo signorum.Unde z Greg. Adiuncta sunt autem pdicatoribꝫ sanctis miracula. ut fidem uerbis daret uirtus ostensa.z noua facerent qui noua predicarent Et iterum.Hec autez signa in exordio ecclesie necessaria fuerunt.ut esset fides crescẽti credentiũ.miraculis erat nutrienda Et Crisp. Posthea aũt steterũt reuerẽtia fidei ubiq plantata.Et hãt z postea facta sunt.pauca z rara fuerũt Deinde excludẽs ab eis cupidita tẽ subiũgit.Gratis z sine pcio accepistis potestatem miracula faciẽdi.gratiã pdicãdi.z misteriũ sacramẽta dispensandi.z dona alia a deo uobis collata.gratis z sine pcio date alijs.eodem mõ quo accepistis.ne desinat esse grã scz mercez uideat ne uilescat inestimabile.dũ pciabile reputat.Quasi dicat fm Hiero.Ego magister z dñs absq precio hec tribui ergo z uos sine pcio date.Unde z Crisp. Ne uideat eoꝝ bñficiũ.superbiã eoꝝ comꝑmit.dicẽs.gratis accepistis.z ab amore pecuniaꝝ eos mundos ꝓparat dicens.gratis date. Et iterꝝ.Quasi dicat.Nihil uos de uestro largimini suscipientibus.neq enim mercede hec accepistis.neq laborantes.mea est grãgratis ei accepistis.ita igit alijs date.neq enim est ꝺignuz precium eoꝝ inuenire Hec Crisp.Hec audiãt symoniaci hec audiãt illi qui spiritalia uendere uel emere nõ formidant Pro spũalibꝫ enim actibus ut pro administratõe sacramentoꝝ z pdicatõe uel miraculoꝝ operatione z consimilibꝫ.non debet aliquid quasi precium accipi.quia non est precium eorum dignũ inuenire. Deinde ab omi eos liberat solicitudie.ut uacatõz tribuat uerbo dei.z tota solicitudo eoꝝ ꝓgregata ꝓuertat ad pdicationez euangelij.dicens.Nihil tuleritis in uia eũtes ad pdicandũ.scz neq auruz neq argentũ neq pecuniã aliquã i zonis z bursis uris.ad ꝓuidendũ scz uobis in uia de necessarijs neq sacculũ neq peraz id est repositoriũ ciboꝝ ad portandũ in uia.neq panẽ qui magis uidet necessari? iter alia z multominus cibaria delicata.Neq duas tunicas.i.uestes superfluas habeatis.quotquot ei sunt necãrie.ꝑ una reputãtur.neq calciamẽta.i.integra.qz apostoli sandalijs utebant.neq uirgã q̃.i.itinearijs ꝓbet auxiliũ.Quid enim dñi hz auxiliũ.cur baculi ul alteri? rei querat presidium. Sed si prohibet uirgam z quedaz alia que uidẽtur necessaria.q̃d de equis z equoꝝ falleris.i.ceteris superfluis.Ubi omnis cupiditas z auaricie occasio.z solicitudo temꝑalium tollit.omne superfluum amputatur z sola necessaria cõcedunt.Denicq expedit uia

ꝛ fugit timor crescit securitas. Ñ nō immerito poeta iuuenalis ait Cātabat vacuus coram latrone viator Hoc ḡ totū ōr ad excludendū a p̄dicatōe vbi ōim solicitudinē tpaliū. tpalia em̄ in sui acquisitōe molestiant aīm. ꝛ adhuc plus in sui possessione turbāt eū. q; iaz sunt q̄si mēbra ipsi bñti incorpata. ꝛ ideo magis trahunt aīm hoīs ad inordinatā dilectiōem sui. ꝛ q; hoc suffocat vbū dei. ideo nō debet eē in p̄dicatoribꝫ euāgelij Igit vt ōr greg. tanta p̄dicatori dr in deo esse fiducia vt p̄ntis vite lūptis q̄uis nō p̄uidat sibi hos nō defecturos certissime sciat. ne dū mens eius occupat ad tpalia. minus alijs p̄uideat eterna Et sm gregoriū nazanzenū. hoc summa est vt adeo vtuosi existāt. q̄ nō minus p̄pter vite modū q̄ p̄pter eop vbuz euāgeliū p̄ficiat Ñ ꝛ sm crisē. hoc etiā dñs eis p̄cepit vt p habitū oñderent quantū a diuicijs desiderio distabant Et sm tlxophilū vt vidētes eos p̄dicare patrate acquiescant. cū apli nihil bñt Ita aūt expresse p̄hibuit possessionē tpaliū. q; sic oportebat in primitiua eccīa vt oñderent oīa gubernari dispensatōne diuina ꝛ oñderet vtus fidei ꝓtra errores hoīm qui curiosi fidē vel fortuna credebāt agi oīa. ꝛ hoc adhuc ꝓtrit apostolicis viris aplop successoribꝫ. Quidaz m̄ sunt qui potestati nō pauperi succedere volūt. cū m̄ nō potestati sz pauperi regnū celop sit p̄missum. Tres ḡ sūt rōes. ōre hoc p̄cepit. prima ne sint quasi cupidi ꝛ ambitiosi. secūda ne sint solicīi q̄si pusillanimes. tercia vt mittēs vtutes oñderet q̄ nihil eis deest. Et si queriť an alq ad hoc obligant. dicendū q̄ ꝓsilium est non p̄ceptū. Sed certe nō auderet aliquis vtile ꝛ sanū ꝓsilium repellere in facie eius. quātomagis illō q̄ dedit magni ꝓsilij angelus Et quicūq; huic ꝓsilio fiducialiter adhęreret. non dubiū quin deus sufficienter sibi p̄uideret. Quādo em̄ missi fuerūt aplī ad p̄dicandū. sine sacculo ꝛ pera sine aliqua necessariop fuit diuinitus eis laute p̄uisum. q; nihil eis defuit. q̄ vo relatū fuit illis, pudere sibi de necessarijs in via passi sint penurias m̄tas postea. hoc aūt fecit dñs ad dandū fiduciā pauperibꝫ predicatoribꝫ. ad exequendū ꝓficienter p̄dicandi officium Vbi nota pulcrum de duobꝫ religiosis vltra mare ad terram sanctā p̄fectis exemplum. Cū em̄ vltra mare ꝛ redeūdo circa mare adhuc inter ignotos essent semp in deo solo spem habebāt. ꝛ nihil de necessarijs eis deficiebat. Cū aūt peruenissent ad dulce natale solū. dixit vnus inter eos ad alterū. Modo pericula euasimus q; iam in terra nostra ꝛ inter notos sumus Et cum sic ponerent spem in homine. incep̄rūt in necessarijs deficere. ꝛ maiorē passi sunt penuriā q̄ ante. Et quia quodā mō nudos ꝛ expeditos ad predicandū discipulos dñs miserat. seueritatem p̄cepti in seq̄nti sententia tp̄auit dicens Dignus est em̄ operarius. i. predicator qui operatur opus dei ad vtilitatem p̄rimi. cibo suo. i. necessarijs ad vitam. q; in cibo intelligiť etiam vestimentū ꝛ domicilium sine quibꝫ decenter non viuit genus humanum Quasi diceret Tantū accipite quantū in victu ꝛ vestitu vobis necessariū est Ñ ꝛ aplūs replicat Ordinauit deus his qui euāgeliū annūciant de euangelio viuere. Et iterꝫ Habentes victū ꝛ vestitū his contenti simus Hinc est q̄ diaconus procedit a presbitero quasi missus a dño ad predicandū euangeliuz. cui subdyaconus fert puluinar quo liber sustentať q; alq dñt predicatorē sustentare. Dignus est em̄ operarius mercede sua. non solū eterna q̄ debet in patria ad remuneratōem. sed etiā tpali que debet in via ad sustentatōem. s. quemēti victu ac vestitu ꝛ domicilio. Hic ē duplex honor quo digni sunt qui bñ p̄sunt. Haz sm greg Merces predicationis hic inchoat ꝛ in celo p̄ficiť. q; mi nō operi due mercedes debent. vna in via que nos in labore sustētat. alia in patria q̄ nos in resurrectōe remunerat. Ergo qui non opať nec laborat nō mādducet. nec mercedē exigat. Ecce ōre p̄cepit eis nihil ferre. q; oīa debent eis p̄ laboze. Debite em̄ naturali est ꝛ diuino ac etiā humano vt illis qui seruiūt cōtati in spūalibꝫ. s. in diuino cultu ꝛ doctrina. p̄uidean̄tur a cōtate in tpalibꝫ necāria. Nō ḡ p̄hibuit eis ferre necāria ad sustentatōem hūi vite. sz vt demōstaret hec eis deberi ab illis quibꝫ predicarēt. nec oīno ꝛ simpl'r p̄cepit eis illa. sz magis ad reuocandū eop affectū ab inordinato amore tpalium. vt non quererent supflua. sed eis sufficerent necāria. q̄ in eis nō defectura dño ordinauit dando eis p̄rem sumendi ea ab his quibꝫ euangelizabāt. ꝛ sic carnalia meterent qui spūalia seiabant. nec tū inobedientes sunt q̄ de suo iure cedunt. Ñ aug. Apparet hec nō ita p̄cepisse dñm. tā q̄ euangeliste viuere aliunde nō debeant. q̄ eis p̄debūit quibꝫ annūciant euangeliū. alioquin ꝓtra hoc p̄ceptū fecisset aplūs qui victū de manuū suop laboribꝫ tranligebat ne cuiq; grauis esset. sed p̄rem dedisse aplīs in q̄ scirent sibi ista deberi. Cū em̄ a dño aliquid imperať. misi fiat inobie culpa est. Cū aūt p̄rās datur licz cuiq; nō vtiq; ꝛ tanq; de suo iure cedere. hec aug.

Et nota sm crisē. q; matheus ꝛ lucas nō calciamenta neq; baculū portare p̄mittit. q̄ oñdit p̄fectissimū esse. Marcus vero iubet baculū assumere ꝛ sandalijs calceari. q̄ dictū est permissiue. Ñ ꝛ illud de duobꝫ tunicis nō portandis expomit hiero. nō ad hām. sed q̄ vna tunica dicať vestimentū necārium. secūda supflua. ne alio vestiti alīq nobis futurop timore seruiem?. Sz si nō p̄pter timorē. multo minus p̄pter oīatōem. In quo ꝓhibendi sunt qui p̄ticas vestiūt ꝛ archas implēt ꝛ qui equos mutatorijs vestimentop onerant. Unde aug. Hoc de duobꝫ tunicis intelligendū est. ne quisq; eop p̄ter eā quā esset indutus aliā portandā putaz solicitus. ne opus esset cū er illa p̄tāre posset accipere In math. etiā ꝛ in marco virga accipiť equiuoce In matheo em̄ accipiť metaphorice. vt sit sensus. neq; p gā. i. minimas res Vel nō inimicitiam subsidio tpali. sicut corpus inmitiť baculo sustentanti ꝛ similibꝫ. In marco aūt vbi dr. misi virgā rm̄ accipiť ad hām. p quā tm̄ intelligiť p̄tās accipiendi sumptus q̄ voti potuerūt vel non vtiť q; voluerint. Ñ doctores hebreop in signū doctrine virgā in manu portabant. q; apud iudeos ꝓsuetū erat, p̄uideri eis de victu a p̄p'lo quē docebant. ideo xp̄s voluit q; hoc eis p̄ alia, p̄uisione sufficeret. p hoc em̄ ostendebať q; p̄p'lus cui predicabant, p̄uidere eis debebat Igiť non p̄hibet dñs necessitatē. sed superfluitatē. ꝛ p̄hibet euangeliū annūciantibꝫ nimiam curam ꝛ solicitudinem de tempalibus. ne velint portare vltra necessaria aliud timentes q; sibi deficiat

De missione apostolorū ad predicandum

Item vt sub quāta festinatione ad p̄dicandū pgere debeāt oñdat adiūxit. Et neminē p viam salutaueritis. Nō simpliciter salutatōz p̄hibuit. sed cū mora & p̄fabulatōe bāc fieri noluit ne occasione salutatōis impedirent a cursu p̄dicatōis. quo minus cito salutē p̄dicarēt auditoribꝫ. Vel p̄hibuit ne salutarēt scz ex curiositate sicut quidā faciunt. q̄ nō ex studio salutē optandi salutare p̄sueuerūt. sed nō p̄hibuit hoc fieri ex caritate & ad p̄olandū ac studio optandi salutē. Vbi ostēdit q̄nta diligentia & festinatōe predicator vbi diuini debet officiū sibi iniūctū exercere. q2 nō dz ab officio huiusmodi p̄pter familiaritatē cum aliquo retardari. Et nō predicator mltū debet plangere tps quo p̄termittit fructū predicationis. & similiter altꝫ debēt plangere tpus quo p̄termittunt spūalia exercitia ad eoz statū p̄tinentia. Item oīm eis aptrīcōs domos. de necessario cibo fecit eos p̄fidere. dicens.

In q̄ācūq; aūt ciuitatez aut castellū id ē quecūq; loca maiora vel minora intraueritis. interrogate q̄s in ea dign? sit. id est fidelis & bone fame. & nō suspectus ipe vel locus ei? ne infamia suscipientis fama & dignitas p̄dicatoz maculet. & eoz p̄dicatio & doctrina deturpet. ac tāq; suspecta impediat Vbi Iero. Testimonio vicinoz & p̄ famam eligendus ē hospes. ne eius infamia p̄dicatio ledatur. q̄ multo magis locius eligendus est dign?. Item hoc dicit. vt sciat hospes se magis gr̄am accipere q̄ dare Et in quācūq; domū intraueritis causa hospitandi. in eadem manete. nō sine honesta causa inde exeundo. nec curioseet inutiliter discurrendo. do nec exeatis trāsituri scz alibi ad predicandū. Nō est tñ intelligēdū. q̄ p̄ hoc velit excludere causas honestas exeundi. vt ad docēdū vel aliquid huiusmodi faciendū. cū p̄pter hoc intrauerint ciuitatē vel castellū. sed p̄ hoc vult discursus vagos excludere. qui nō debent esse in predicatore. sed magis cessante necessitate exeundi debet vacare p̄ce/platōi vt ibi hauriat qđ populo postea effūdat Item hortat eos ad tēp̄ātia dicēs. edētes & bibētes q̄ apd̄ illos sunt. i. nō q̄rētes nec q̄ri facientes extra domuz delicatas & supflua q̄ apd̄ illos nō sūt. sz māducate q̄ vobis sponte apponūt & offerūt ab illis. q̄uis modica sint & vilia. nō q̄rētes lauciora l̄ p̄a etiam si apd̄ illos sūt talia. & certe q̄nto pauciorib⁹ & vilioribꝫ vtūt. tāto ap̄li? implēt qđ hic dr. Dignū ē vt vbi mādant & ab eis p̄leq̄nt terrena q̄b⁹ offerūt celestia. dign? ē ei operarius mercede sua. nō solū eterna l̄ p̄tia ad remūeratōz sz ec tpali l̄ via ad sustētatōz. Item iubz ne d̄ domo ad domū quadā vaga facilitate demigrēt. & hospitē p̄pter lauriora hūda nō mutēt. quē etiā ex hoc infamare posset. Vñ iubet hoc iō fecā dū Crisp. ne leues & vagabūdi discursores videāt & gulosi. q̄b⁹ nō sufficit vnius hospitis victus necessarij. & ne d̄tēnere & iniuriari seu d̄tristari viderent suscipiētē vt ingrati. Duoq; hic mādāt vnū d̄ electōe hospicij. alid̄ d̄ impmutatōe electi. nec dz hic quin liceat p̄dicatori aliqñ mutare hospicij. vel cū alijs comedere. maxīe vt nō grauet hospitem suū. dū tñ ad dignos diuertat & honestos. sed p̄hibuit dñs mutatōz hospicij tōe triplici Una ē vitatio leuitatis que nullomodo dz apparere at que solent ex talibus accidere etiam in hominib⁹ in p̄dicatore. alia suspicio gulositatis. q2 hoies p̄sueuerūt notis hospitibꝫ lauctus p̄curare. tercia declinatō infamie hospitis. q2 si dimitteret. videret indign?

Item iubz ut cū būdictōe īrēt domū dicrēs. Intrātes aūt in domū salutate eā scz familiā. s. hoies habitātes in ea. ut sit lata relatō. s. añcedens p̄ nūcte & relatū p̄ p̄tentis. dicētes pax huic domui. i. familie. ut qui cibū & necessaria recipiūt. salutē & pacis būficiuz largiant Quia p̄dicator dz bītantibꝫ in domo quaz intrat pacē offerre & optare. & nō solū optare. sz etiam euāgelū xp̄i qđ est euangelū vere pacis p̄dicare & eos ad pacē internam & fraternā inducere. ac salutē habitantiū bonis verbis & exemplis p̄curare. ut appareat eos legatione fungi p̄ xp̄o iesu qui est vera pax & sal? omnium. Ob hoc solis vicarijs apostoloz scz epis p̄cipuis ecclesie sponsis licz in principio misse salutare populū & dicere pax vobis. Pax peccatoris pax tpis tandem pax eternitatis. Si ergo ītroitus cū optatōe salutis salus cum optatione pacis. & hec duo sunt optanda. hospitibꝫ. salus in amotione malo; pax in adiptione bono; salus p̄ta piculum dānatōis. pax q̄tū ad bonū reconciliatōis. Duc aūt modū intrādi & salutādi dñs dedit. vt ex hoc oñderet ad qđ veniret. pacē sz facere. bella sedare p̄dicatores nō denugis sz de salute aīaꝝ loqui debere. Et si fuerit domus illa digna recipiēdi pacē oblatā. i. si fuerit eius familia ad vitā eternā p̄destinata. & ibi fuerit filius pacis. i. amator vel obseruator vel hres pacis. ad pacē eternā ordinatus veniat requiescat sup illā pax vra a vobis nūciata & eis optata. q2 oratō vra & p̄dicatō habebit ibi effectū. recipiētq; pacifice vestrā doctrinā & sequētur eā q̄ p̄uocat ad pacez eternā. Si aūt nō fuerit digna. i. ad vitam eternam nō ordinata & nullus doctrinā vrāz recepit & secutus fuerit. vos tñ nō eritis sine fructu. nec p̄mium meritō vestro. q2 pax vra. i. meritus & merces optate pacis ad vos reuertet. nam vobis a deo recompensabit & cuius non habeat q̄tum ad ipōs effectū. vos tñ habebitis mercedez inde apud deum. a quo pro labore vestri oppris reddet vobis p̄miū Et quicunq; non receperint vos hospicio. necessaria vobis ministrando neq; audierīt sermones vros. vōis monitis obtēperando. exeūtes de domo vel ciuitate illa excutite puluerē pedū vestroz in testimoniū illis siue signū. s. triplex. q2 iudei signa q̄runt & mos fuit iudeoz typicis & figuratiuis vti opib⁹. Primū ut dr Iero. in testimoniū laboris sui. s. q̄ ingressi sunt ciuitatē & p̄dicatō ad illos p̄ueīt. Excutite ergo puluerē. i. minima iniuria & laboris q̄ p illis sustinuistis expōite. & erit eis occasio maiozis dānatōis. Secūm signū est q2 puluis in pedib⁹ signū est laboris. excussio pulueris inutilitatē fignificat laboris. inutilia ei excuti solēt & abīci. Excutiendoq; puluerē oñdūt. q2 inaīter laborauerūt. & iō inexcusabiles erunt nec inuste damnabunt. ō faultem sibi oblatam recipere noluerunt. Tercium signū est ut oñderent se ab eis nihil terrenū querere nec etiā minimuz de terrenis opib⁹ accipere. ut nec etiā puluerē de terra sua sibi paterent adhērere. cū incorrecti fuerint & euāgelium spreuerint. Ergo nihil vnq̄ nec etiā necāria accipiant ab incorrectis & a cōemptoribꝫ euangelij & indignis. Vel excutite puluerem pedū. i. leuia pecca

perfectis ¶ Moraliter pdes iubent executi. insignū ex cussionis terremi appetitus vel hūane laudis ¶ Robi bent ḡ in pdicatoribꝫ plaris sarcinariū mltplicitas victus curiositas. xpaliū cupiditas. xtiū supfluitas instabilitas. ꝫ maloꝝ cōmunicabilitas. Et ne culpa videat aplos non recipe. subdit ¶ Amen dico vobis tolerabilius erit terre sodomoꝝ ꝫ gomorreoꝝ in die iudicij ḡ illi ciuitati. i. hīratoribꝫ illi⁹ ciuitatis q̄ spreuerūt vos ꝫ sermones vrōs ¶ Huius rō ē ꝑm hiero. q⁹ illis nō fuit pdicatū. huic aūt cū pdicatū sit. nō recipit enāgelū. ꝫ ꝑm raba. q⁹ illi solū legē nature transgressi sunt. sed isti etiā legē scriptā. ꝫ dicta ꝓphꝫ ꝫ aplōꝝ. ¶ Non fit ꝓpatio horū ḡtum ad pcm̄ carnale. quo sodomite grauius peccabant. ꝫ ḡtū ad pcm̄ in hospitalitatis. quo isti magis peccabant q⁹ de illis dr q̄ egeno manū nō porrigebāt. sed isti tantos post auditā ꝑitatem repellebāt. ꝫ nō ē dubiū q̄ grauius peccatū est negare victū seminātibꝫ spūalia quibꝫ tenent̄ hoies de ure naturali dīno ꝫ hūano. ḡ manū nō porrigere egeno simplici. spūalia nō seminati. Cui enim multū datū est multū quer̄ ab eo. vñ beda ¶ Sodomite si in hospitales fuerint inter cetera carnis aīmeq̄ flagicia. nulli rñ apud eos tales hospites quales apli repti sunt. ꝫ loth quidē aspectu ꝫ auditu iustus erat. nō rñ ibi aliquid dicisse aut signa fecisse phibet ¶ Rñ ꝫ remi. Spāliter rñ sodomoꝝ ꝫ gomorreoꝝ mentōeq̄ facit vt ꝓ hoc pcm̄ demonstret. q⁹ illa petā sunt deo magis odibilia. que fiunt ꝓtra naturā. ꝓ quibꝫ deletus est mūdus aquis diluuij. ꝫ quatuor ciuitates submerse mūdus quotidie diuersis malis affligit. Unde ꝑm ¶ Hiero. videns dñs hoc pcm̄ in carne. pene desqt incarnari. q⁹ naturā quā assumpturus erat corrupērāt. ¶ Sūme em̄ mūdicia. talē summā imundiciā maxime abhominat̄ ꝫ sustinere nō ꝑt ¶ Rñ etiā dr aug ¶ Qui aūt faciēdo qđ malū est. etiā mala ꝓsuetudine se ipliciāt vt ipa ꝓsuetudo mali eos nō finat videre q⁹ malū est fiunt defensores maloꝝ factoꝝ suoꝝ. trascunt̄ cū rephendunt̄. inem̄ vt sodomite quondā dicerēt loth rephendēti nequissimā voluntatē bītare vemisti nō leges dare. ¶ Tanta em̄ ibi nephāde turpitudinis ꝓsuetudo erat. vt iam nequicia eēt iustitia ꝫ ꝑhibitor potius rephenderet̄ q̄ factor ¶ Hec aug. Quā grauiter āt hoc pcm̄ deus punierit. test̄ mare mortuū. siue diaboli ꝫ vē mortuū. q⁹ nihil viuū recipit. ꝫ dyaboli q⁹ instinctu eius q̄nor ciuitates igne sulphureo ꝓcremate in illud submerse sunt ¶ Unō mare maledictū etiā appellat̄ semp fumans ꝫ tenebrosum de vaporibꝫ. q̄ si sit infermi caminus ¶ Est vltra iericho non longe positū diuiditq̄ iudeam ꝫ arabiā. ꝫ habet in latitudine septem leucas ¶ Et licet quīq̄ ciuitates fuerint destructe ꝑ hoc pcm̄. ramen due nominant̄ rñ q⁹ maiores ꝫ famosiores erant in multitudine populi ꝫ turpitudine peccati.

¶ Oratio

O Domine iesu xp̄e qui discipulos tuos ad predicandū mittens. dedisti eis ptātem curādi ac precepta viuendi ꝫ conuersandi. dirige pedes meos in viam pacis. ꝫ da mihi salutem mentis ꝫ corporis. ꝫ vt habeā in operibꝫ iusticiam. in moribꝫ disciplinam. et in omnibus tuum timorem et amorem ¶ Mortifica in me omnia vicia meq̄ tuis domis interius et exterius restaura. vt ea que discipulis tuis precepisti. ꝓ modulo meo merear imitari. ꝫ cū ipsis eterna gloria de tua miscdia munerari. ¶ Amen

¶ De patientia in aduersis habenda. Ca. Lij.

Et q⁹ oēm solicitudinem discipuloꝝ abiecit. ꝫ eos signoꝝ oīsione armauit. ac ferreos quoddā oparus ē ꝫ fecit. ab oīb⁹ h⁹ vite negocijs eos eruens ꝫ ab omni ꝛpanea solicitudine liberans. nunc posti⁹ ꝑ ꝓra dr etiā illa que debent eis ꝓtingere mala ad preliandū ꝓtra mundū ꝫ dyabolū eos prepans. ꝫ ad patientiā ꝓtra aduersa tolleranda instruens. q⁹ vt dr seneca. ¶ Cuius doloꝝ est remediū patientia ¶ Et hoc precipue discipulis erat necāria. ¶ Qui em̄ vt dr grego. locū predicationis suscipit. mala inferre non dz sed tolerare vt ex ipsa sua mansuetudine irā seuientiū mitiget. ꝫ peccatoꝝ vulnera in alqs ipse afflictionibꝫ vulneratus sanet ¶ Dicit ḡ. Ite s. ad predicatōis officiū. ¶ Ecce ego q̄ ñs ꝫ mḡē vester qui vos elegi. vos docui. ego dñs op̄s q̄ vos armaui. ego cui nemo resistere valet. ego inquaz qui dñs sum messis mitto vos hoies electos doctores instructos. milites armatos. medicos ꝑitos. sicut oues. i. simplices ꝫ innocentes ꝓ armatos nō defendentes. vt lacte doctrine alios nutriatis exēplo mansuete ꝓuersationis attrahatis. ꝓ eis etiā corpa exponatis. in medio lupoꝝ. i. scribaꝝ ꝫ phariseoꝝ ꝫ alioꝝ crudeliū psecutoꝝ ꝫ detractoꝝ. qui dicunt̄ lupi ꝓter rapacitatē. crudelitatē. ꝫ dissimilitudinē. q. d. ¶ Sicut mansueti inter crudeles ad patiendū inis. patientiā ꝫ innocentiā custodite. ¶ Non vos defendatis. q̄ oues estis. seuiant illi qui lupi sunt. ¶ Mirabilis vr nator est dñs qui ꝓ agnos siue oues capit ꝫ deuincit lupos. ꝓ patientiā vincit potentiā. ¶ Et bñdicit in medio lupoꝝ vt patientia sit q̄si cent̄ ad oēm iniuriā circūdantem ¶ Ité in medio per cōem oīm ꝓuersionē. ac ꝓter quiū vnitatē in fide. ꝫ lupoꝝ pluralitatē in erroribꝫ. ¶ Et hec vnitas maxīe facit vincere. q⁹ vt dr ambro. ¶ Dis pugnauit aggressa patit victoriā ¶ Dicit aūt. ecce ego mitto vos. vt dū mittentis p̄sideraī periculi magnitudo nō timeaī. ¶ Unde crisō. ¶ Que igit hoc erat ꝓlatio. mittentis virtus. ¶ Ideoq̄ hoc ante oīa posuit. dicens. ecce ego mitto vos ¶ Sufficit hoc ad ꝓfectū. et nullū formidandū supuenientium. vides auctem. videbis ptātem. vides virtutē inexpugnabilē. hec crisō. ¶ Mittit dñs discipulos sicut oues inter lupos. ꝫ hoc hodie multi plati sunt inter suos sicut lupi inter oues ¶ Estote ḡ prudentes sicut serpētes ꝫ scribaꝝ astutiā ꝫ fallaciā. ꝫ ad intelligēdas ꝫ cauēdas fraudes ꝫ insidias ꝫ simplices sicut colūbe ꝫ tyrannoꝝ crudelitatē ꝫ maliciā. ꝫ ad sustinēdas ꝫ ignoscēdas lesiones ꝫ iniurias ¶ Prudētia est necāria in precauēdis malis. simplicitas in faciendis bonis. q. d. ¶ Sicut serpentes de fidunz corpis ꝓ capite periculo exponunt. ꝫ caput in quo vita est toto corpe occultando custodiūt. ꝫ letale valn⁹ excludūt. ita ꝫ vos totius corpis periculo caput vestꝝ. i. me ac fidem ꝫ aīmā integre ꝫ incorrupte seruate ꝫ custodite. ꝫ sicut colūbe fine felle ꝫ amaritudie malicie sunt ꝫ nulli malū faciūt. ita ꝫ vos innocentiā custodiendo malum inferre vel referre alijs nolite. vt

ꝑ prudentiam malū deuitetis. ⁊ ꝑ simplicitatē nulli malū faciatis Potest etiā prudentia serpētis ꝓsiderari in tribꝰ. vterē em̄ pellē ad artū foramē deponit. ⁊ cū sit frigide nature solē diligit. Pellis depositio ꝓtinet ad incipientes. q̄ debent deponere sc̄m pristinā ꝓuersationē vterē uiem cū actibꝰ suis. Corpis expositio ꝑ capite ad pficiētes ꝓtinet. q̄ ꝑ mēte defendenda q̄ est caput hoīs. totū hoiez morti tradūt Solis dilectio ꝓtinet ad pfectos. q̄ insistūt diuīe ꝓtēplatōi. q̄ ⁊ illūinant ⁊ inflant. sic em̄ serpēs ꝓpter duo diligit solem. ꝓpter calorē quo natura vigorat. ⁊ ꝓpter lucē q̄ illumīat. q̄ cū senescit amittit visuꝫ sed ad radios solis directe oculos opponēs recipit eū. In his tribus nos dñs voluit assimiliari prudentie serpētis. ſꝫ nō in venenata ꝓlerione. nō in lingue petulāe nō in anfractuosa deambulatiōe. Simplicitas similiter colūbina dꝫ esse in tribꝰ sc̄z cognitōis in iudicādo. bꝫ em̄ blādos oc̄los ⁊ dulcem aspectū. affectiōis in diligendo. figit em̄ in amore ad gen⁹ suū. vñ ⁊ frequentat osculū. intentiōis in opando refidꝫ em̄ sup fluēta aq̄ꝰ vt accipitris insidias caueat ꝑ vmbram. Et ſm Remigiū bene adiungit prudentie simplicitatem. q̄ simplicitas absq̄ꝫ prudentia facile decipi pōt. ⁊ pterita piculosa est ad decipiēdū. nisi simplicitate tempꝑet. Vñ patet q̄ astutia vulpina virtꝰ rabilis est ⁊ similiter ruditas bouina sed mediū ē tenēdū. ⁊ medio modo ē incedendū Vñ ⁊ Grego. Utraq̄ necessario in ammonitōe cōiūxit vt simplicitatez columbe astutia serpentis instrueret ⁊ rursus serpentis astutiam columbe simplicitas obtemparet. Vñ etiā Crisſ. Estote q̄ prudentes sicut serpentes ad intelligēdas fraudes. estote simplices sicut colūbe ad ignoscēdas iniurias Nolo vos esse semꝑ quasi colūbas. ne ꝓpter simplicitatem mimiā ꝑ seductionē in laqueū incurratis. Nolo vos esse semꝑ sicut serpētes. ne ex corde ꝓra aliquē venena fundatis ſꝫ ſm rpm ⁊ pſonas mutetis ⁊ mores. Et vt breuiter dicā. estote prudentes sicut serpētes. vt oñe malū intelligatis ⁊ caueatis. estote simplices vt colūbe. vt nō faciatis vllum malū. q̄ intelligere malū. laudabile ē. facere aūt vituꝑabile. Nec q̄ intelligit malū ille facit malū. ſꝫ qui facit malū. Nec Crisſ. Et subiūgit. aperiēdo quos lupos dixerit. Cauete aūt ab hoīb⁹ sc̄z lupis deterioribꝰ. i. ab hoīz pſuasionibꝰ. q̄ q̄rūt fraudulēter vos decipere ⁊ violēter puertere. Ubi se exponēdo dñs docebat. q̄ lupos non bruta ſꝫ hoīes dixerit. Vñ Crisſ. Ita dixit. Attēdite vobis ab hoīb⁹ q̄ſi a q̄busdā pessimis malis. ⁊ supꝶa mala malis. oñdere volēs q̄ ꝑ oibꝰ malis hō ē pessimū malū. Nā si bestie eū ꝓpare volueris priorē inuenies eū. Bestia em̄ q̄ꝫ sit crudelis. tñ q̄ irratōnalis ē. declinabit ab hoīe crudelitas ei⁹. Hō aūt crudelis cū sit ⁊ rōnalis. nō facile euaderet crudelitas eius. Si compatueris hoīez serpēti. priorē inuenies eū. q̄m serpēs ⁊ si maliciā bꝫ. tñ ⁊ homis bꝫ timorē Jō siq̄dez potuerit mordet. si aūt nō potuerit. fugit Homo aūt maliciā habet serpentis. ⁊ timorem nō habet sicut serpens Jdeo q̄diu nō habet rps latet sicut serpens. si autē tēpus inuenerit. irruit sicut bestia. Adhuc aūt omnis bestia si q̄dez irritata fuerit. leuit. si autez irritata non fuerit in silentio trāsit Homo aūt nō irritatus infamit. a quibꝰ nō fuerit irritat? Et ut breuiter dicā vnaquaq̄ꝫ bestia vnū ⁊ ꝓprū malū bꝫ. homo aūt omnia mala habꝫ in se. Demq̄. homo malus pior est q̄ꝫ ipe dyabolus. Dyabolus em̄ si viderit hominē iustū. nō est aus⁹ ad eū accedere. homo ūt malus. q̄uis hominē sanctū viderit. nō solū illū non timet. ſꝫ adhuc magis ꝓtemnit. nō ei dyabolus pōſſit homini nocere ſꝫ hō dyabolo Arma ergo dyaboli. hō ē malus Sicut em̄ homo sine armis nō ꝑt aliq̄d facere ꝓtra hostē sic⁹ dyabolus sine homīe nō valet ꝓtra sanctos Et ut⁹ Virtus dyaboli homīes mali sunt. nec ei ꝑt aliquid malū semīare in mundo. nisi ꝑ suos ministros. quia in sanctis non inuenit locū Hec Crisſ. Cñ ⁊ Aug. Diripianus es. ipe mundus inimic⁹ est absq̄ꝫ priuatis inimicis. Non em̄ est nobis colluctatio aduersus carnem ⁊ sanguinē. sed aduersus principes ⁊ potestates ⁊ spūa'ia nequicie. id est aduersus dyabolū ⁊ angelos eius. quia ⁊ quando patimur homines importunos. ille instigat. ille iflamat ille tanq̄ꝫ vasa sua mouet. Attendamus ergo duos hostes quem videm⁹ ⁊ quē nō videm⁹. hominē videmus dyabolū nō videmus. hominē diligamus. dyabolū caueam⁹. ꝑ homie oremus. ꝓtra dyabolū oremus. Hec Aug. Cñ etiā legit i vita sancti colūbani q̄ cū ipe ꝓpaca salt⁹ inter deuia ābularet. ⁊ libꝰ humeris ferēs. de scripturis sacris secū disputaret. subito cogitatō in mentez ruit q̄ō eligerꝫ melius. i hominū iniurias incidere. an ferarū feuiciā sustinere. Cunq̄ꝫ vrgeret cogitatione illata feueritas. crebro frontez signo crucis armans atq̄ oratiōis intra se ait melius eē ferocitatē bestiaꝝ absq̄ꝫ alieno peccato. q̄ hoīm rabiē sustinere cū dāno animaꝝ. Unde interrogatus quidaz a philosophis q̄re horribilis homo grauior ei esset q̄ꝫ quodlibꝫ pondus. taliter ei rndisse ferē. homo inquit horribilis pondus est solius animi alia vo pōdera aie ⁊ corpis sunt. Cñ ⁊ Seneca. Quid ē homī inimicissimū Alter hō Cauete igit⁹ ab hoīb⁹ vos malicioſe ⁊ insidioſe ad peccatum traxere nitentibꝰ. ne vos decipiāt. ne vos seducāt. ne vos blādicijs ⁊ pſuasionibꝰ. ne vos minis ⁊ flagellis a vitate deuiare faciāt. Tradent em̄ vos primū in ꝓsilijs. i. in locis ꝓuatis. vbi ꝓuēctes ꝓsiliant. q̄ſi rōnabiliter operent. vos ibidē ꝓuēiendo vl ꝓhibēdo ne ꝑdicetis in noie meo. ⁊ dein̄ in correctos flagellabunt vos i synagogis suis. i. publicis ꝓuētibꝰ ⁊ ꝓgregationibꝰ vbi ꝓueiunt sub spē cuiuſdā iusticie ⁊ sanctitatis ⁊ tandē ad magistratus. i. prīcipes synagoge. s. pontifices ⁊ ad reges. i. ad maiores prīceps. ⁊ pſides id est prīcipes maiores sc̄z romanoꝝ ducem̄. s. violēter nō mansuere. ut. s. ꝓdem nemī ad mortē. q̄ nō licebat uideis. q̄z erant subditi romanis ꝓpter me. i. ꝓfessiōez nomīs mei. ecce optimus titulus. ⁊ honestissima causa paciēdi quia ut dicit Beda. Felix iniuria. cui deus est causa. Unde ⁊ Crisſ. Non em̄ pua consolatio ꝓpter xpm pati. q̄m nō ut pniciosi ⁊ nocui hoc pacieban̄ Et hoc in testimoniū illis sc̄z iudeis. de eoꝝ puersitate ⁊ gentibꝰ de eaꝝ correctione. illis ad accusationem. ⁊ gentibus ad ꝓfectionem ⁊ correctionem in testimonium quippe saluatoris electoꝝ. ⁊ in testimonium dānationis reproboꝝ. quia ꝓtra illos ⁊ ꝓ istis ferētis testimoniū. Unde Crisſ. Ante reges ⁊ pſides stabitis

in testimoniū illis & gētib. & dū apli accusant dū mi/
dent. in quibus & pretorū xpi vitas p̄dicet. iudeoꝝ
p̄fidia demōstret & gētib ad salutē credētib misericō
reuelet Et utq̄ Mors quippe iustoꝝ bonis in aditu
riū est. malis in testimoniū vt inde puerti sine excusa
tiōe pereāt. vñ electi exēplū capiāt vt viuāt Hec crisō.
¶ Futuris ḡ aduersis ne previsa minus ledāt a tño
p̄dictis q̄ tot terroribus auditis. discipuli turbari pote
rant subiūgit ꝓtra terrores ꝓsolatiōem dicēs Cū aūt
inducēt tradēt vos ad iudices adducendo. oppositio
nes ꝓtra vos machinādo vt me negetis. nolite cogi/
tare & solliciti eē vos p̄ solicitudine animando. q̄liter
aut qūo. i. de modo p̄ferēdi quo ad formaz. aut quid
. i. de mō inuemendi quo ad materiā. rñdeatis inter
rogantib vel loquamini discere volentib. dabit enī
vobis. s. a patre luminū. i illa hora s ad rñdendū opor
tuna. q̄d loquami. i. sapientiā in mente & eloquentiā
sed diuina puidentia q̄ spūssanctus docebit vos tūc si
ne p̄meditatiōe vra quid loqui oporteat Nō enī vos
estis qui loquimi. i. non ex solo ingenio vro p̄cedūt
verba vestra. sz ex spūssancti gratia. spūs enī p̄sis vestri
est. qui loquit in vobis vt in organis. q̄ sicut organa
emittunt modulatiōem. ad modū tpantis. sic bonum
q̄d p̄dicat loquit ad voluntatē patris inspiratis Per
hoc aūt vt dr crisō. ad ꝑfectū eos dignitatez reduxit.
qui. s. dei spū sunt locuti Unde grego. Ac si membris
suis infirmātib dicat Nolite timescere. vos ad cer
tamē accedetis. sz ego p̄liabor. vos verba edetis. sz ego
sum qui loquor Hinc paulus ait. An experimentū q̄ri
tis eius qui in me loquit xp̄s Securi ergo ibant. quo
cūq̄ ducebant Securus enī ad p̄liū vadit. qui talib
armis & sub tali p̄cipe pugnat. securus ad p̄silū per
git qui tali p̄curatore cām suā defendit Unde crisō. Cū
aūt tradent vos. nolite soliciti eē quō aut quid loqua
mini. mea est enī cā Idcirco ea mihi tūmodo p̄sonas
p̄stare. & ego vobis sensum Haz solicitū eē ante iudi
ciū. non est ꝑparatō dei. sed desperatio de deo Simile ḡ
vt in cā sua deus loquat ꝑ vobis qui ꝓscientiā inter
rogantis agnoscit Non enī est impossibile vt rex qui
milites suos mittit ad bellū. p̄ster illis arma aduersus
hostem Quid ḡ solicitus est quid loquat. in sua sapi
entia sperat. que est prima cā ruine. nam in p̄secutio
nib virtus dei nō requirit. nisi p̄cesserit fides. Unde
& hiero. Cū ergo ꝑ xp̄m ducimur ad iudices. vo/
luntatem tūm nrām pro xp̄o debemus offerre. Cete
ꝝ ipse iesus qui in nobis habitat. loquit pro se & spiritus
sancti in rñdendo gra ministrabit. Hec hiero. Per
hoc tū non intendit excludere meditatiōem rñdendi &
viam prouidendi de respōnsione. si tempus & scientie
facultas affit. sed ꝑmittitur securitas. si ista deficiant
Quod frequēter ꝓringebat in primitiua ecclesia quia
tunc sepe fideles illitterati & simplices subito trahebant
ad iudices. & dñs ꝓdixit illis Unde non debent ꝑter
hoc ꝓturbari si ista deficiant. quia hominib de deo cō/
fidentib spūssanctus non deficit in necessitate cū nō
possunt aliter occurrere. & item quia in tali casu suffi
cit ad salutem ꝓfiteri ꝓstanter in generali fidē q̄d po/
test facere quilibet xp̄ianus. quantumcunq̄ simplex
Et patet ex p̄dictis. quod non loquit hic de vobis
p̄dicatoribus. debet enī p̄dicator vbi diuini p̄cogi/
tare qualiter debeat vbū dei p̄ponere. aliter tempta
ret deū. si negligeret de hoc cogitare. dū tñ de hoc tps
opportunū posset habere. nec p̄hibet dñs premeditatiōnē in di
cendis. sed ornatū & nimiā solicitudinē p̄mulcū tpis
Facile enī est virtute dicere q̄ sine ornatu p̄suadet vt re
cipiat vbiq̄ Et ne in auxilio aiceꝝ p̄fidāt. subiungit
grauiorē p̄secutiōem q̄ est ab amicis. q̄ tm greg. plus
in nobis ea tormenta seuiūt que ab illis patimur de
quib p̄sumebam⁹. q̄ cū damno corp̄is mala nos
cruciant amisse caritatis. Cū aūt. trader autē frater
frem. pater filiū. & filius p̄entes in mortē. i. infidelis
fidelē. q̄ vt au hiero. Nō est inter eos vllus fidus af
fectus. quoꝝ diuersa fides est. Cū crisō. Nemo speret
in patronis. nemo in amicis aut p̄entib. cum etiam
frater frem tradat in mortē. pater filiū. & filius p̄rem
Vide quale tunc incendiū p̄secutionis ardebit vt nec
sibimet p̄cat natura. Quō aūt tunc patroneꝝ aut ami/
coꝝ fidem integrā queras. cū videris amiciciā frater
nitatis & paternitatis esse extinctā. Si enī amicicia in
ipsa natura deficiet. quō inuenies extra naturā. Hec
crisō. Eritis odio oibus hominib būana sapientib
. i. amatoribus mundi qui inimici sunt dei. Nō enī hic
magis ōr vitiū q̄ natura. q̄ multuz repugnat amor
dei & mundi. distant enī plus q̄ celū & terra. q. d. Eri/
tis odio non solū inimicis. sed etiā amicis. non solū
extraneis. sed etiā p̄inquis. s. p̄entib & fratrib. Se
quentes enī xp̄m frequēter sunt odiosi alīs etiā carnali
bus fratrib Et subdit. p̄ter nomen meū. q̄ addi
tur ꝑter ꝓsolatiōem eoꝝ. q̄ delectabile est ꝑter amo
rem nos enī esse odiosum. q̄ enī habeant odio ꝑter
nomen xp̄i. cā est sufficiens patienter p̄secutiōes susti
nendi. & ad hoc magnū sequit p̄miū. q̄ nō martirē
facit pena. sed cā. Et ne in tribulationib deficiāt. ꝓso
lat eos subiungens. Qui aūt p̄seuerauerit usq̄ in fi/
nem. s. in gratia p̄manendo. nō finaliter succumbendo
Uel s̄m remi. qui p̄cepta fidei nō deseruerit & in p̄se
cutionib non defecerit. hic saluus erit. q̄ finis nō pu
gna coronat. non enī cepisse sed p̄fecisse virtutis est.
In quo non modicā dat ꝓsolatiōem inter p̄secutiōes.
& in tolerantia tribulationū. q̄ nō in ch̄oantib sed p
seuerantib ꝓfert p̄miū. non enī coronabit nisi qui
legitime certauerit. Hoc significat in signo thau q̄ est
vltima litera quo olim saluandi signant Dicit aūt hic
in signū discretiōnis. singularitatis & paucitatis Unde
crisō. Quia incipe multoꝝ est. finire paucoꝝ. sp in p̄/
cipio delectatio est. in fine ꝑbatio. Cura bone fidei &
erimo bonus. q̄ non incipe aliq̄d bonū glorioſuz est
sed finire. Hō ꝑter deū fit eternū est. sicut dēs eternus
est. Cū ergo ꝓuersus fueris ad deū & certis deo serui
re & opa iustitie facere. nec aliq̄n acta tua p̄terita re
corderis. sed finem tuum cogita q̄ p̄teritoꝝ oblitū
bonoꝝ ꝓsideratio negligentiā vel iactantiam operum
ꝓsideratio aūt finis timorē. Unde & bern Perseueran
tia est virtutū virium. ꝓsummatiō virtutū. nutrix ad me
ritū. mediatrix ad p̄miū. soror patientie. ꝓstantie fi
lia. amica pacis. amicicie nodus. vnanimitatis vin
culū. sanctitatis ꝑpugnaculū. Tolle p̄seuerantiā. nec
obsequiū habebit mercedē. nec beneficiū gratiā. nec
fortitudo laudem. Denic̄ non qui incepit. sed qui
p̄seuerauerit saluus erit. Hec bern. ¶ Et nota q̄ dr

plet ẽ pseuerãtia. vna ẽ ꝯtinuatio in bonis opib⁹ ixc nõ est in precepto. alia pseuerantia volũtatis in ꝓposito bñ agendi. ꝙ ixc ẽ in ꝑcepto. Et quia apl̃i adhuc erãt infirmi. nõdũ virtuti ex alto induti. ꝺcet eos tã q̃z teneros fugere vt plib⁹ posset ꝓdesse. dicẽs ¶ Cũ aũt psequent vos in ciuitate vna. fugite in aliam vt amplius diuulget nomẽ vr̃m ꝙ vr̃a ꝑdicatio audiatur. ꝙt vt̃e infirmitati ꝓuideat. ꝙ lꝰtib⁹ ꝓcat. Ihñ Crist. Scienꝫ in tẽptatõib⁹ infirmitatẽ humãe nature. si q̃s vos inquit psecutus fuerit in ciuitate ista. fugite in alterã. Non em̃ ꝓtemno timidos. nec eligo tm̃ fortes. qz nõ virtutẽ lꝰm ꝺs ꝓfiderat. sed volũtatẽ. Nam ille q̃ fugit ꝙ si virtute q̃dez dissimilis ẽ. volũtate tamẽ eq̃lis ẽ. Nam sicut iste ideo passus est ne se magis videat amare q̃z deũ. ita ꝙ ille iõ fugit. ne victus in doloribꝰ tlx laurũ xp̃iane fidei amittat. Hoc aũt mandat. nõ vt q̃s steterit ꝑcet sed vt qui fugerit nõ ꝑcedat. Infirmitati hũane cõsulit. nõ fidei ꝓmptoris virtutẽ excludit. Dicimus aũt ad ꝓsolationez fugientiũ xp̃ianoꝝ. qm̃ stare q̃dem fortis fidei ẽ. magne aũt hũilitatis fugere. ixc Crist. Ihñ ꝙ Remi. Sicut ꝑceptũ psecutõibꝰ. specialiter ad apostolos ptinet ꝙ ad eoꝝ successores viros fortes. sic licentia fugiendi satis ꝓuenit infirmis in fide. cuilibet ꝓdescendit pius mgr̃. ne si se vltro ad martyriũ obtulissent. fortassis positi in tormẽtis negarent. leuius em̃ erat fugere q̃z negare Sed q̃uis fugiẽdo ꝑfecte fidei ꝓstãtiã in se nõ ostẽderẽt. tm̃ magis meriti erant. qm̃ omnia ꝓ xp̃o pati erant deserere fugiẽdo Nisi aũt illis licentiã fugiendi dedisset. dicerent eos aliq̃ alienos esse a glia regni celestis. ixc Remigi⁹. Ubi sciẽ duz q⁹ psecuto aliq̃n est ꝓsonalis. vt quãdo q̃s q̃rit ad mortẽ. nõ qz fidelis ꝓcipaliter. sz ꝑter odiũ ꝓsone determinate. ꝙ tũc est semꝑ fugiẽdũ. sicut paulus q̃rebat ad mortem in damasco. qõ patz ex ixc qz aliq̃ fideles ꝓmittebant ibi pacifice hitare. sed q̃rebãt solũ paulũ interficere. ideo dimissus a fratrib⁹ ꝓ muꝝ. fugit psecutõem ꝓsonalẽ. nõ timendo psecutionẽ. sz ꝓnus declinando vt mltis ꝓdesset. Itaq̃ nõ ẽ imꝑfectiõis fugere fm dictamẽ recte rõis. ad rps salubrius. vt saluet fugiens ad maiores fructus. Aliq̃n aũt nõ solũ est psecutio psone sz etiã fidei ꝙ iustitie ꝙ tũc si hõ ꝓcipiat ꝓbabiliter q⁹ ex fuga sua sequat̃ detrisio fidei ꝙ deꝑssio iustitie. fuga est mala ꝙ petiñ mortale. Si aũt ñ apparz ixc ꝓbabiliter. sz magis ꝓtrarium. vtpote qz ex fuga tali ꝑ alibi fieri vtilitas eccie. ex mãsione aũt ñ hꝫret nisi occisio mĩstroꝝ eccl̃ie ꝙ cõculcatio articuloꝝ fidei ab ostinatis infidelib⁹. tũc ẽ fugiẽdũ. ꝙ alibi ꝓficiẽdũ. q enim ñ ꝑt in vno loco ꝓficere. ꝺz ad aliũ tranfire Ihñ aug⁹. Faciãt ergo serui xp̃i qõ ꝓcepit vl̃ ꝑmittit. sicut ipe fugit in egiptũ. Fugiant omino de ciuitate in ciuitatẽ. q̃ndo eoꝝ q̃sq̃ spẽaliter a psecutoribꝰ q̃rit. vt ab alijs q̃ nõ ita querunt. non deseratur ecclesia sed ꝓbeant cibaria conseruis. quos aliter viuere non posse nouerint. Cuz aũt omn. id est epoꝝ. clericoꝝ. ꝙ laycoꝝ. est ꝯmune ꝑiculuz. hi q̃ alijs indigent nõ deserant̃ ab alijs quib⁹ indigẽt. Aut igit̃ ad loca munita omnes trãseant. aut qui hñt necessitatẽ remanendi nõ relinquant̃ ab eis. ꝑ quos illoꝝ ecclesiastica supplenda est necessitas. vt vl̃ ꝑter viuãt. vel ꝑter sufferant. qñ eos paterfamilias volet pati. Hec aug. Sed ne diceret. iussisti ne ad gẽtes iremus. quid g̃ faciemus si oẽs ciuitates in dee circuitemus ꝙ nos abiecerint. Hoc preuenit hunc timorez remouendo. d. Amẽ dico vobis. nõ ꝓsummabitis ciuitates isr̃l. ꝓdicãdo. i. ibi aduentũ vel fidẽ xp̃i. donec veniat filius hoĩs resurgẽdo. i. a mortuis. qz denũcia to aduentu xp̃i ab aplis ꝑ ciuitates iudee. immediate passus est xp̃s ꝙ a mortuis resurgens apparuit discipulis. Ihñ raba. Predicit qz nõ ante predicatõibꝰ suis ad fidẽ ꝓducent ciuitates isr̃l. q̃z resurrecto dñi fuerit ꝓpetrata ꝙ toto orbe terraꝝ predicandi euangelũ ptãs ꝓcessa. Vel si intelligat̃ de aduentu xp̃i ad iudiciũ. tunc intelligenda est ꝓsummatõ predicatõnis aplorꝝ ꝑ totũ orbẽ quantũ ad ꝓuersionis effectũ. qz vbiq̃z dispsi sunt filq isr̃l fm predestinatõem. Licet em̃ predicatio aplorꝝ discurrerit ꝑ totũ orbẽ tpe ipsorũ. qz in oẽm terrã exiuit sonus eoꝝ. tm̃ effectus ꝓuersionis fidelũ quantũ ad eos qui generaliter ꝓuertẽdi sunt ad fidẽ. habebit plenarie effectũ circa mundi finẽ Ihñ dt. Amen dico vobis. nõ ꝓsummabitis. i. ꝓplebitis ciuitates isr̃l fugiendo vel fidẽ predicando. ꝙ ad fidem ꝓuertendo. donec veniat filius hoĩs. i. ad resurrectionem generalẽ in gl̃a patris. non em̃ ꝓuertent̃ ecĩter filq isr̃l donec ꝑpe finẽ mundi. Ihñ crist. Et q̃si dicentibus eis. q̃diu possumus fugere. grauior est em̃ fuga longa q̃z lex mores ꝓsolãs eos. ꝓterea dñs ait. Nõ ꝓsummabitis ciuitates isr̃l donec veniat filius hoĩs. Si de aplis hoc tm̃ intelligit dictũ. nõ ꝓcedit intellectus. cũ multo ante defuncti sunt apli q̃z xp̃s aduenirat. Sed ois a que ad aplos loquit. etiã ad illos loqui videt qui postmodũ ꝑ illos fuerãt credituri vsq̃ ad exitũ mundi. Ipsi em̃. rñ. erant capita totius xp̃ianitatis future. Et quem admodũ qõ in os miseris. ꝑ tota corpis membra dispgit. sic ꝙ aplis qõ dicebat ad totã plenitudinez xp̃iam corpis pertinebat. Sciebat em̃ dñs qz noticia ei⁹ tot occupatura fuerat ciuitates itaꝙ pene oẽs totius orbis terre ciuitates isr̃alĩtice dicerent. Hec crist ¶ Deinde post oĩam magnitudinẽ tribulatõis imminentis hortat̃ discipulos ad eius tolerantiã ꝙ ꝓsolat̃ eos suo exemplo. ꝙ ꝓcedit a minore sic. Si in mgro. in dño patrefamilias blasphemias iniecerunt. ꝙ iniurias multas fine cã fecerũt. ꝙ ipe patienter ꝙ intrepide sustinuit. multo plus fient in ipsis q̃ sunt vt discipuli. serui ꝙ familie. ꝙ ipsi silr̃ dñt patienter sustinere. Ihñ dicit. Nõ est discipulus sup mgrm. neq; seruus sup dñm suũ. intelligendũ est donec ꝙ q̃diu fuerit discipulus ꝙ seruus. nõ est inq; sup magrm ꝙ dñm fm honoris naturã. vel nõ est discipulus. i. non ꝺz esse supra magrm. nec seruus ꝺz velle supra dñm suũ. ꝯtraria ꝙ q̃si potentiora mgro ꝙ dño suo opando. quasi diceret Non dedignemini tolerare vos serui ꝙ discipuli. qõ ego tolero vel tolerabo dñs ꝙ magrm. qz dñs sum faciens quod volo. ꝙ magrm docẽs qõ vtile scio. Hec exempla vos doceant. ad me respicite. quod in me fieri videtis. hoc in vobis ne formidetis. Qui me offendere ꝙ ꝑsequi non timent. vos quoq; offendere ꝙ ꝑsequi non timebunt. Unde Crisost. Nunc incipit eos cõsolari in passionib⁹ eoꝝ futuris suo exemplo. naturalis est res si ꝓ deo iniuriam pati

mur ab aliquib indigmis. irascimur dolem?. Si no audierimus aliquā pclarā plonā que simil' passa est refrigeramus ꝙ inflatōi dignatōis nre laraf Dicim? em̄ si vir ille q̄ clarior est q̄z ego passus est talia. plane ego inurie mee nō debeo sentire dolorem. Quātoma gis pſolabunt discipuli ī passiombz suis cū discipuli eēnt ꝙ sui. recordātes xp̄m dn̄m ꝙ mgēm talia aut ma iora pertulisse. Hec Crisf. Et ideo dn̄t dn̄m nō solū pa cieēter. sz etiā gaudēter sequi q̄rit ūt Seneca. malus miles est qui imperatorē gemens sequit. Et subiungit Sufficit discipulo. i. sufficere debz. ut sit sicut mgr eius ꝙ seruo ut sit sicut dn̄s eius. iniurias suscipiēs ꝙ vin dictā nō q̄rens. mala recipiēs ꝙ bñficia pferens. vel sufficere dr ei si nō plus pculcef ꝙ item naf. Perfect? aūt erit si fit sicut mgr ꝙ dn̄s eius. ipm in suis imitādo oīcrib. q̄z ē pfectō ꝙ assimulatio mgri. Unde Beda. Si magister nō suas vult vindicare iurias q̄ de? est. sed ipos mauult insecutores patiēdo reddere mitio res. eādem necesse est discipuli qui puri homies sunt vt regulam pfectionis sequant. Hec Beda. Hoc aūt dictum dn̄i in ꝓposito est ꝑtū. vbi d̄ se loquit. qui est mgr ꝙ dn̄s ymo pater o'm. se ei dr mgrm ꝙ dn̄z aplos aūt ꝙ eop imitatores vsq̄ ad finē secli dr discipulū ꝙ ser uū. Hui? mgri ꝙ dn̄i imitatō est humana pfectio. Ait Aug. Sūma xp̄iane religiois pfectō ē imitari quem colis Nō aūt dr hoc dn̄s de alio. si ei mgr idoct? fuerit nō sufficit discipulo ignorātia magistri. ꝙ si dn̄s miser fuerit. nō sufficit suo miseria dn̄i. Vel sz Crisf. nō in ea q̄ raro pringūt sz ab āpliozibz ꝙ ab eis q̄ sunt in plu ribz suscipit hūc sermonē. ¶ Et addit. Si pfamili as. i. me q̄ paternā gero solicitudinē. patrie hōs au ctoritatē beelzebub vocauerūt. i. me optrari in beelze bub dixerūt. q̄nto magis domesticos eius. s. vos in hoc eciam diffamabūt. ꝙ em̄ apli facerēt miracula virtute demonis sepe dixerūt iudei ꝙ gentiles. vt patet mul tipliciter ex aplorū legendis Non ergo boni pturbari debent si forte ab aliquib prauis hominibz sine culpa detrahāt eis. quia ad pfectionē nram sua dn̄s oppro bria adducere dignatus ē. dicens. Si patremfamilias beelzebub vocauerūt quāto magis domesticos eius? Sūt em̄ plurimi. q̄ virā bonoꝝ forasse āplius laudant q̄z debent. ꝙ nō ne eis elatio d laude surrepat pmittit om mpotēs deus malos in obtrectatōe ꝓximi ꝓrūpere. ut si qua culpa ab ore laudantiū ī corde bonoꝝ nascit p obtrec tatōz maloꝝ ad pnitentiā reuocēt Sed inter ꝓba lau dantiū ꝙ vituperantiū ad mentē sp recurrere debem? ꝙ si ī ea nō inuenīt bonū qđ d nobis dr. magna tristi cia in nobis generari dz. ꝙ si ī ea nō inuenī malū qđ d nobis dr. in magnā letitiā resilire debemus Ait Gre. In omne qđ de nobis dr sp taciti ad mentez recurre re debemus. interiorem testē. ꝙ iudicē querere. Quid em̄ ꝓdest si omnes laudent cum pscientia accusat Aut quid poterit obesse si oīs nobis derogent. ꝙ sola nos pscientia defendat. Unde Cathō. Cuius re quis laudat iudex tuus esse memēto. Plus alīs de te q̄ tu ubi cre dere noli. Sed vt dicit Grego. qui non amat gl'iam non sentit contumeliā. Et de virtutibus alīs ꝙ vicijs si militer iudicabis. Valde aūt piculosū est hominē in pnīa sua laudari. quia oporteret eum valde fortez in deo esse q̄ ñ eleuaref intra cordis. vt etiā pfuluit Oza

cius. q̄les pmendes aspice. ne mor incutiēt ubi alie na pctā pudorem Ingit loco glie id amplectim̄. si dño nō in passionū pditōibz adeq̄mur Quia em̄ in igne tribulatōis pctā purgant. nō sicut tūc caput eccie cri stum fluctibz passionū deus expolit. sic ꝙ corpus eius. s. eccīam suā. vsq̄ in finē seculi ad pbationē ꝙ purgatōez tribulari pmittit Aspa em̄ ꝙ dumis ac sentibz plena ꝙ horrida ē virtutis via Sic patriarchx. sic ꝓphete. sic apli sic martires. sic confessores. sic virgines. ꝙ quot quot placuerūt deo. p multas tribulatōes trāsiere fide les. sic etiā oia xp̄i membra vsq̄ ad diē iudicij pertransibūt Ait aug. Nullus seruus xp̄i sine tribulatōe est Et putas nō bte pſecutōes. nondū cepisti ee xp̄ianus Et subiūgit dn̄s pcludendo. ne q̄ domestici ꝙ imitatores mei timueritis eos. s. pſecutores homies fragiles ꝙ petōres nec eop blasphemias vel seuicias. obmitten do virtutem fidei ꝓpter securōis timorē. sz forte pacī ter iurias ꝓpter dei amorē Ad tollerandū igit paci enter aduersa. multū iuuat. si q̄s xp̄m ꝓ se passū co gitat Ait aug. Holi ee pusillanimes si em̄ pleno corō intuit? fueris. q̄d ꝓ te xp̄s passus fuerit. nec tu pusilla nimitate deficies sz magnanimiter ꝙ tūc quicq̄d aduer si acciderit tolerabis isupq̄ gaudebis. q̄ invēt⁹ es in aliq̄ similitudine passionū regis tui Et nec Et ille q̄ verissime direrat Ecce venit princeps mūdi hui? ꝙ in me mbil inuenīet. dictus est peccator. immundus. beelzebub insanus. tu dignaris seruе audire ꝓ meritis tuis qđ dn̄s audiuit nullis meritis suis Ille venit vt prebeꝛ tibi exēplū q̄si gratis hoc fecerit si tu nō ꝑficis Quā re ei ille audiuit. si cū audires tu nō deficeres Ecce tu audis ꝙ deficis Frustra q̄ ille audiuit. nō em̄ ꝓpter se sed ꝓpter te audiuit Ideo em̄ pacior ille sustinuit. vt nos sustinere discerem⁹ ꝙ si ille qui nō debebat qđ si bi obiciebaf q̄rto magis nos qui ꝙ si nō debem⁹ petīm qđ nobis obiecit inimicus. debem⁹ ñ alteꝛ qđ digne in nobis flagellat Nescio q̄s fuerē te dr. ꝙ non es fur audis opprobriū. nō tū sic nō es fur vt nō sis aliq̄d qđ deo displiceat Et iterꝛ Unusquisq̄ ꝓsideraō ꝓficiētiā suā. si mūdi amator ē. mutef. fiat amator xp̄i. ne sit an tixp̄s. Si q̄s ei dixerit q̄ antixp̄s sit. trascit. amoriaz sibi facā putat Dicit ei xp̄s Pacīēs esto Si falsum audisti. gaude mecū q̄ ꝙ ego ab antixp̄is falsa audio Si aūt vꝛ audisti. quem ꝓscientiā tuā. ꝙ si audire ti mes. esse plus time. Hec aug. Ait ꝙ greg. Tūc illata ꝓuicia bñ toleram⁹? cū in secreto mētis ad mala ꝓpe trata recurrimus Leue quippe videbit q̄ iniuria pcu timur. dū in actōe nra ꝓspicimus q̄ prius est qđ me remur Hec grego. ¶ Deinde dn̄s hortaf discipulos ad tolerantiā et ꝓsideratōe dīni iudicij. in quo omnia manifestabunt. quia bona ꝙ mala omnium erunt om nibus manifesta. tale em̄ erit iudiciū quod omnibus videbit iustū. qđ nō posset ee. nisi merita ꝙ demerita viderent ad omnib manifeste Unde dicit Nihil em̄ est opertum in pnīi tempe. q̄rtum ad opera que occul tant ex industria. qđ non revelef in iudicio futuro ꝙ nihil est occultū nūc. q̄rtum ad cogitata. que occultā tur ex ꝓpria natura. quod tunc non sciaf. q̄z non solū opera. sed etiam cordis secreta que soli deo sunt nota tunc erunt nobis manifesta Quasi diceret fm Hiero. Nolite timere pſequentiū seuicias. ꝙ blasphemantium

rabilē.neq; emulemī simulatores.qrremiet dies iu/
dicij.in quo ꝙ vīa vtus.ꝙ eoꝝ nequicia oīb; demon
strabit.ꝙ cuilibet scōm opa sua tam interiora q̄; exte
riora reddet.quia tūc paciētia martyrū premiabit.ꝙ
nequicia psecutoꝝ puniet. Nolite g̃ euāgeliū erube/
scere. sed tota intentiōe verbo opam date fixa mente
retinētes illū extreme retributōis diem quo illumīa
bit deus abscōdita tenebraꝝ. ꝙ mānifestabit cogitatio
nes cordiū.tunc eīm erit;bis a deo laus.ꝙ aduersa/
rijs veritatis pena manet eterna Consideratio hui?
manifestatōis debet dare magnā audaciā in veritatis
predicatōe.ꝙ predicatores monere ad predicādū ve
ritatē secure. Propter qō subdit. Quod dico vobis.
scz modo existētibꝫ in tenebris scz timoris.i. duz ad
huc in timore carnali estis. dicite id ē predicate.in lu
mine.i.in fiducia securitatis.quod ꝙ fecerūt accepto
spūsctō. et qō in aure auditis.i.solo auditu percipitis
ꝓdicate ope ꝓplendo. erūtes super tecta.i.corpa vīa.
q̄ sunt aīaꝝ domicilia. Q̄d qō dico vobis in tenebris.
dicite in lumine.i.qō auditis in misterio enigmate.
ꝓdicate aptius ꝙ mānifeste.ꝙ qō in aure auditis.pre/
dicate sup tecta.id est qō vos erudiui in pulo iudee
loco.audacter dicite in toto mūdo.vel qō dico vobis
in tenebris. id ē in locis priuatis dicite in lumine.i.
in locis publicis ꝙ mūdo. qz apli postea in palam
ppło ꝓdicauerūt ea que seorsuz a xpo didicerūt.ꝙ qō
in aure auditis.i.in secreto soli.predicate sup tecta.
id est publice coram oīb; nulli abscondētes vbū. quasi
quos stet sup tectū.ꝙ clamet in publicū. Et loquit se
cūdū modū in palestina. vbi domus nō bnt tecta ca/
cumīata.sed plana.ꝙ ibi solebāt sermōes fieri ad po/
pulū inferius in terra positū. Cōsidera hic qz discipu
li dñi exponunt psecutōibus.nos aūt in pace pigrita
mus.ppter quod venia digni nō sum? Dñe crist. Quo
vtiq; erim? digni.in pace molliti ꝙ pigritātes. Nul
lo vtiq; bellante occidimur.nullo psequēte dissolui/
mur. In pace saluari iussi.neq; hoc possum? Que igi
tur nobis venia. Nō flagella.nō carceres.nō princi/
pes.nō synagoge nō aliud aliq̄d talū immiet.sz ꝙ cō
trariū vniuersuz. Hos regnam?.etēi reges pn fūt.
ꝙ honores mīti sunt xp̄ianis.ꝙ neq; ita supam?. Si
igit fieret plūs eccia ꝙ psecutō. excogita q̄nta eēt de
mino. q̄nta obprobria. Et valō decēter. Cū eī i pale
stra null? exercitat. q̄liter i agōe erit clar?. Vtra igit
aduersi passiōes. fortiliter dolores q̄ sunt mētis.vt
ꝙ eos q̄ sunt corpis fugiēas. Exei btūs Job. nisi bñ
essz exercitat? añ agones.nō vtiq; ita clarus in ago/
nibꝫ effulsissz.nisi meditatus fuissz.extra oēz tristici/
am eē.dirissz vtiq; aliq̄d ptinax. nūc aūt ad oīa sient
certamia Hāc igit fortitudiez. hāc māsuetudinez ꝙ
nos zelemus illius q̄ añ legē et gr̃az fuit. vt etermis
cū eo possim? Quiuere.tabernaclis. Hec Crist.

O mie iesu xp̄e clemētissime.q̄ ¶ Dō.
discipulos tuos ad p̄liandū ꝓtra mundū et
dyabolū ficut oues inter lupos misisti.ꝙ eis
ꝓsolationem in tolerantia tribulationū prestitisti.cō
firma fragilitatez meam.ꝙ mihi ꝓtra mūdi pericula
ꝙ insidias dyaboli p̄be firmitatē. custodi me ab hosti
bus meis visibilibꝫ ꝙ invisibilibꝫ.ꝙ da mihi paciētiā
in aduersis ꝙ tribulatōibꝫ.vt te meum creatorē semp

sentiam meū defensorē. et in p̄sti vita sp̄ate defen/
sus.post hāc ad te quemā a pecis oīb; absolut? Amē
De nō timēdo mortē ꝙ p̄fitendo xp̄m. ¶ Cap. Liij.

Postquam dominus
percussit discipulos timorem psecutionum
et infamie seu maledictionis .psequenter
aufert eis timorem mortis corporalis que est vltimū
omniū terribiliū in hoc mūdo. ꝙ finis. Et ut ait Crist.
Non p̄mittit eis ereptōz a morte. sz p̄mittit mori ma
iora largiēs.q̄; si nō feciſſet hoc pati.suadere eīm p̄tē
nere mortē.maius ē q̄; eruere a morte. Euacuat aūt
dñs timorē mortis ex rationib;. q̄ in serie lēe ponunt.
¶ Ratia ē ex p̄sideratōe humane impotētie.qz homi
nes nō possunt ledere nisi in mīmis.i.in corpe.ꝙ sic lesus
p̄ficit i magnis .i.an aīa Unde ait. Dico aūt sp̄aliter
vobis amicis meis.q̄ nihil terrenū cupitis.q̄ debetis
alios exemplū fortitudis. Nolite timere eos q̄ occi
dunt corpus.i.hominē in corpe tm̄ ꝙ ad tempus.ani
mam aūt non possunt occidere.quin deus eaz corpori
reddat ꝙ ipm corpus resuscitet. Unde Crist. Nolite time
re eos q̄ occidunt corp?.ne forte ppter timorē mortis
nō libere dicatis in lumīe. qō auditis in tenebris.
nec fiducialiter p̄dicetis oīb;.qō in aure soli auditis
Sicut ergo ex his vbis oñdit.nō solū ille est p̄ditor
veritatis.q̄ tm̄sgrediēs veritatē palā p veritate menda
ciū loquit.sz etiā ille q̄ nō libere p̄nunciat veritatem
quā libere nūciare oportz.aut nō libere veritatez defen/
dit. quā libere defendere ꝓuēit.p̄ditorē veritatis. Nō
solū ille trāsgressor est veritatis.q̄ palam denegat veri
tatē.sed etiā ille qui ppter timorē eoꝝ qui possunt oc/
cidere corpus.tacet veritatez. Et quid dico.qz ppter
timorem mortis tacent homines veritatem.ppter mi
serum ventrē.ꝙ ppter spem vani honoris tacēt homi
nes veritatē ¶ Sed forte dicis .Si taceo veritatem
ante aduersarios. nūquid ꝓsentio mendacio eorum.
Dic mihi.Si princeps alicuius romani imperatoris.
videns civitatem romanā ab hostib; expugnari.cum
posset liberare.defendere neglexerit. nuz ipe videbit
tradidisse.quā potuisset liberare si voluisset.Sic ꝙ tu
vidēs veritatē dei ab impijs expugnari.cū possis eā de/
fendere si loq̄ voluisses.tacēs expugnasti p hoc ipm.
q̄ eā passus es expugnari. Et si ppter timorē eoꝝ qui
occidūt corpus.tacere veritatem impietas est.quō nō
fit impietas maior.tacere veritatē ppter miserū ventrē
ꝙ spem vani honoris.meliorēq; facere gr̃az patris ꝙ
honoris q̄; gr̃az veritatis dei. Et nolite timere eos q̄ oc/
cidūt corpus.qm̄ corpus ꝙ si ab impijs occisuz nō fu/
erit ppter deū.a se ipo post modicū morietur ppter natu
rā Ergo occisi sz corpus ab impijs nihil pdūt nisi mo
tis dilatōz.magis aūt nec ipaz dilatōz. Si ei vtū ē q̄
nec foliū cadit de arbore sine p̄cepto dei ꝙ qz nūerati
sunt nobis dies ad vitā.credere debemus q̄ nec mori
mur añ diē.nec trāsire possumus diē. Tñ ponamus.
qm̄ ꝙ añ diem morit.qui morit ppter deum. Si ergo
ꝙ gratis post modicū morituri sumus. nulla dei causa
ppōsita. quare non ante modicū in causa dei cuz gl̃ia
morimur.vt fiat sacrificiuz voluntariū.ppōsita causa
dei.vt offeramus deo p munere.quod aliquādo red/
dituri sumus dō p debito. Ecce si mutuo acceperis vt

puta.bouē.aut equū.aut azinū nōne assidue opus tuū operaris in eū Dicis enī apud te.hodie aut cras tollē dus ē a me.q; nō ē meus Et in corpe corruptibili natus.q̄re non ad veritatē aīe tue veteris corpali corpe tuo.sciens q; post modicū tollendū ē a te.q; nō ē tuū Que est ista insipiētia nīa odire qđ nēm est ⁊ amare qđ nēm nō est. Studere qđ seruare non possumus.⁊ negligere qđ ineternū habebimus Nolite timere eos qui occidūt corpus Quid ē timor mortis. Nō dolor exēūdi de corpe ſz despatio vite p̄ morte.i.timꝫ mortem q̄ nō putat se viuere post mortem Vis scire Ecce freqñter hoīes grauem dolorē patiunt in infirmitate ⁊ nō moriunt ⁊ mī magis sunt p̄senti graue dolorem pati ⁊ nō mori. Vides g̈ q; nō dolor mortis ſz mors ipsa timetur. Et iterꝫ Qui male p̄scientie est.semp pusillanimis ac timidus est Hec crisō. Vnō ⁊ seneca. Timidū nō facit aīm.nisi reprehensibilis vite p̄sciēcia mala Hec seneca. Sit g̈ tibi singularis ⁊ superessentialis fiducia in xp̄o ⁊ eius promissis ⁊ verbis in omni periculo ⁊ dubio.⁊ in oī inopia.cor ineffabiliter affectuans.ita q̄ si oīa castra demonū ⁊ tota synagoga peccātū.ac tota caterua mūdanoꝝ sapientū ⁊ principū te obsideāt.habeas oēs ꝑ fumo volatili.⁊ꝑ stuppa ⁊ ꝑ spuma gracili ⁊ inani.⁊ si in p̄cipio temptatiōis fortis fueris postea minus vinci poteris. Vñ crisost. Dīs oppatio inimici talis est.In primis grauis ⁊ fere intolerabilis ē impetus eius.q̄ si q̄s forti aīo sustinuerit eū.sed o inuenīet eū infirmiorē Et quāto plus repcussus fuerit.tāto magis frigescit Vñ puto in pse cutoribꝫ xp̄ianis.si in primis q̄s p̄sideranūt nō denegauerint territi.nullis poterūt postea vinci doloribꝫ. q; dyabolus nō tātū hꝫ in se veteris.quantū terroris Hec crisō. Scda rō est ex p̄sideratōe dīne potentie. q; deus potest ptāte ordinaria nō ab alio delegata vel pmissa.⁊ aīam ⁊ corpus pdere.qđ plus est q̄ corpus occidere Vnō dt Sz potius eū timete qui potest corpus ⁊ aīam pdere in gehēnā.que est mors aīme eterna. Via nū em oīpotentis nullus potest effugere.neq; viuus neq; defunctus Vñ in ecclesiastico. Deū time ⁊ mādata eius obserua.hoc.i.ad hoc.est oīs hō Hullū ſiquidē summe pius pdit.ſz pdere dr.q̄ nō saluat sicut induravit cor pharaonis.i.nō emollivit.sed indurari p̄mīsit. Et aūt dr grego.magna securitas est nihil timere p̄ter deū.⁊ stultus timor est quo plus timet humana indignatō q̄ dīna. Flam vt dr sapiens Qui timet hominē.cito corruet.q̄ sperat in dño.sublevabit Sed prochdolor hodie a multis plus timetur offensa hominis q̄ dei.⁊ magis damnū corpis q̄ aīe Justū est em. vt timeamus non timenda.qui timere nolumus timenda Vnō crisosto. Quia em̄ que oportet non timemus.ꝑter hoc que non oportet formidamus Timore igit mundi expulso.seruite dño timore gehēnne.donec illū caritas foras mittat.permanente casto timore.id est reuerentia sine fine deo exhibenda Vt em̄ dicit idem crisō.in natura creauit deus timere carnalia mala.vt p timorē carnaliū magis timeam? spūalia Et sciendū q̄ multipler est timor.s.hūanus mundanus.naturalis.seruilis.initialis.filialis siue castus Duo primi sunt vicia.duo vltimi sunt virtutes duo medij nec vitia nec virtutes Humanus timor est ille quo quis a bono declinat ad malū.vt viret corpale periculū. Sicut petrus qui ne morte incurreret vitā negauit.immemor eius q̄d audierat a mgro. nolite timere eos qui corpus occidunt.aīam aūt non p̄nt occidere. Mūdanus timor ē ille quo quis a bono declinat ad malū vt viret tpale incōmodū siue damnū. Sicut herodes q̄ ne regnū p̄deret innocentes occidit illic trepidans timore vbi nō erat timor. Naturalis timor est ille quo quilibet hō naturalr horret pnā ⁊ timet nocumentū nature.sicut ⁊ ip̄e xp̄s. de quo legitur q̄ cepit tesus pauere ⁊ tedere.ꝑtristari ⁊ mestus esse Seruilis timor est ille quo quis timet peccare ꝑter gehēnā ⁊ nō amore iusticie.sed formidine pene cohibet manū ſz nō aīm a pctō. Et de tali timore legitur.timor nō est in caritate.sed pfecta caritas foras mittit timorē. Initialis timor est ille quo quis timet gehēnā.⁊ cū hoc dei offensam.ac declinat a malo.ptim amore iusticie.⁊ ptim formidine pene. De hoc timore legit. Imtiū sapie timor dñi.intellectus bonus oībꝫ facientibꝫ eū. Hēs isti timores sunt impfecti.q; pfecta caritas foras mittit timorē Sed filialis siue castꝰ timor est ille quo q̄s amore boni ⁊ virtutū succēsus pure timet offendere deū ⁊ ab eo separari.ac declinat a malo tm̄ amore iusticie. Iste timor est pfectus ⁊ nō expellit̄ p caritatē.imo augetꝫ m augmentū caritatis Et dr isto timore legit Timor dñi scūs pmanēs in seculū seculi. Prohibet g̈ vos ne timore hūano vel mūdano ⁊ ꝑter corpale periculū vel tpale qmodū de virtute ad vitiū declinem? De timore seruili ⁊ filiali seu casto spāliter sic dr aug. Est timor seruilis.⁊ est timor castus. Est timor ne patiaris pnā.ē alius timor ne amittas iusticiā. Timor ille ne patiaris pnā serui est.non est magnū timere pnā.ſz magnū est amare iusticiā. Ea dr innocentia,ꝓbat q̄ hō nō metu pene fit innocēs ſz amore iusticie.nā q̄ timore nō peccat q̄ quis nō noceat cui vult nocere.sibi tū plurimū nocet.⁊ abstinens ab iniquo ope.sola tū re? est voluntate. Et iterꝫ. Inaniter putat se victorē esse pcti q̄ timore pene nō peccat.q;⁊ si nō impleat fortis negociū male cupiditatis. ipsa tū mala cupiditas int? est hostis.nā q̄uis in ipso ē malet nō esse iusticiā punientē pctā. Inimicus iusticie ē q̄ pene timore nō peccat.aīcus aūt erit si ex amore iusticie nō peccauerit. Mandatū dei si timore potius fit pene q̄ amore iusticie seruile fit ⁊ nō liberale.⁊ iō nec fit Non em̄ bonus frūs est q̄ nō de caritate p̄cedit. Premo inuitus facit bonū.etiā si bonū est qđ facit.q; nihil p̄dest spūs timoris vbi nō est spūs caritatis Hec aug. Vñ ⁊ crisō. Qui in timore seruit deo.pnā quidē euadit.mercedē aūt iusticie nō hꝫ.q; inuitus fecit bonū ꝑter timorē. Vnde etiam dr poeta oratius. Oderunt peccare boni virtutis amore. Oderunt peccare mali formidine pene. Unde dr ⁊ seneca. Non potes virtutem hoc effectura q̄ efficit nimia formido Tercia rō est ex p̄sideratione divine p̄videntie.q; p̄videntia dei ordinat̄ vita ⁊ mors scōꝝ.q; ⁊ irrationabiliū animaliū.ergo non est eis timenduꝫ sive viuant sive moriant̄. Unde dicit. Nonne duo passeres asseruntur.i.vendunt̄.q; vr neotrmis hꝫ sensum passiui sub voce activa.⁊ tū vnus ex illis quantumcunq; sint pretiosi ⁊ valoris.non cadet super terraꝫ ⁊ in laqueum

.i. non moriet fine pē vō. i. fine dei pūis puidentia. in qua sunt oīa. Quasi diceret Nolite timere mortē. q2 mori nō potestis sine nutu ⁊ voluntate dei patris. qđ liquet in minoribꝫ. Si eñ passetes q̄ parui ⁊ viles sunt in aubus. ⁊ minimi precij. sine dei volūtate vel pmissione non pūt mori. quantomagis vos qui pluris estis. hoc est apud deū maioris dignitatis et precij. quia rōnales. acempti pretio magno. ⁊ redēpti sanguine xpi. nō moriemini sine ordinatōne dei. Nō ē eñ ꝓportio valoris infinitoꝝ passꝰ ad vnum spūm. Et ita pz ratio fm appreciabilitatē. Itez pt pbari fm eternitatē. ⁊ ē sensus fm Piero. Si peritura sine dei puidentia nō pereūt. vos q̄ eterni estis timere nō debetis. q̄ absq; dei puidētia viuatis Ubi crisō. Si g̃ passeres in volūtate dei positi sunt. nō in potestate hoīs. quos ds ad vsuz hoīm fecit. quantomagis vos nō estis ī ptāte hoīm. sz in volūtate dei quos ds ad suā gloriā fecit. Si passer euētu nec moritᵉ nec cadit ꝓpter hoc ipm q2 op? dei ē. quātomagis iustus homo non est in euentu posit? quia ymago dei est. sed aut a deo traditus. aut a deo liberatus euadit Si in passeribus nihil sine ratione agitur. quorum duorū precium vnius est assis. quātomagis in vobis sine deo nihil agit. quoꝝ p̄ciū ē sanguis me? Si sic habent passeres. qūo babēdi sūt filij Ideoq; nō debetis timere hoīes. q2 nō ēt vobis illoꝝ ptās. sz dei. Nō eñ qñ volūt impij tūc pūt nocere sctīs. sz qñ illis nocēdi tps ꝓcesserit. vt puideat sctīs suis coronā Que ē g̃ sapia. nō timere eū q̄ dat ptātē sz illū timere q̄ accipit Si g̃ nō es traditus sine causa times. et si traditus es. pter sine causa times. Deo eñ liberante. hō tibi nocere nō pōt. deo aūt tradēte hō tibi pcere ū pt ⁊ si vult Nescitis qūo pylat? volebat dimittere ihm sed nō potuit q2 ds euz tradebat Dec Crisō. Uñ dicit ⁊ Seneca Uir bonus q̄cq̄d illi accidit. equo aīo sustinebit scit eñ id accidisse lege diuīa q̄ vniuersa pcedūt Justice fm Hyla. duo passeres. sc̄z corp? ⁊ aīa minimo pcio vēdunt. cū p minima delectatōe dyabolo tradunt. Quarta rō ē ex ꝓsideratiōe resurrectionis future. q̄ solū pertinet ad hoīes. q2 ds hz puidētiā de mioribꝫ. sc̄z de capillis q̄ sūt extrema ps. ⁊ d supfluo hoīs. vt corpe ī debito numero redeāt. g̃ nō ē timēdū d alijs maioribꝫ. si ꝓpter deū morti tradant. Uñ dicit Etiaūt ⁊ capilli capitis oēs numerati sūt apud deum ⁊ in dei pūtia ⁊ redibunt quantum sufficit ad ornatum corporis. in resurrectone futura. ⁊ lōge magis corpus ⁊ ptes corpis. etiā si a bestijs comesta fuerit. q̄ntū sufficit ad debitā substantiā in resurrectiōe redibūt Quasi diceret. Mori ne timueritis. q2 in plenitudīe resurgetis Uñ glo. Ut de tota taceam massa corpis. etiaz mimme pticule future resurrectōi seruantur. Meditatio hui? resurrectionis multum facit ad tolerantiaz martyrij. quia p resurrectionem redibunt in electis. non solū illa que sunt de necessitate humāe nature. sz etiā ea q̄ faciūt ad ōcorē cuiuscumodi sunt capilli. Nō ergo nōꝝ corpm casuz pertimescam? sz oēz curā in eū apd quē nec capill? perit. ꝓciamus. Sedz Piero. nō dixit saluator q̄ capilli oīes saluandi sunt. sed numerati. vbi sciētia numeri demonstrat. nō eiusdem numeri ꝓseruatio. qđ immensaz dei erga hoīes oñdit puidētiā. ⁊ ineffabilē affectū signific at q2 nihil nōꝝ deum lateat Non ergo actu ꝓputatōis sz facilitate ꝓgnitōis sunt a deo oīa nūerata q2 cū ꝓgnita sunt oīa. nūerata sunt oīa. Bñ etiā nūerata dicunt q̄ seruat. q2 illa q̄ volum? fuare. nūeramus. Uno capilli nūerati sunt. vt seruent ad resurrectōez gl'iosaz. sicut numerat pecuīa ut seruet Mistice fz Remigi. xp̄us caput est inō. pdeūt capilli sc̄z omnes iusti. q̄ pulcre nūerati dicunt. q2 nomīa sanctoꝝ scripta sunt ī celis Et fz Cirillū. caput hominis ē intellect?. capilli vo minutissime cogitatōes q̄ patēt deo ⁊ discucient i iuditō. Et bñ p capillos ītelligunt cogitatōes. sicut eī capilli capiti. sic cogitatōes cordi adhrēt. ⁊ oēs iste nūerate sunt vt bone remunerent. ⁊ male puīant. Omīa etiā opa nāa sine bona siue mala. do nūerabilia sunt ⁊ nota ut ista remunerentur. illa puīant. Deīde ꝓcludēdo subiūgit. Nolite g̃ timere. sc̄z mortē. q2 multis passeribꝫ meliores vos estis. sc̄z quo ad statū nature. quia rōnales ⁊ ꝑpetui quo ad statū gr̃e. q2 p adoptōz filij quo ad statū futurū q2 in gl'ia beatificādi. ⁊ pluris ac maioris reputati omis ē apud deū q2 ad ymaginē ei? facti qđ nō ꝓperit creature irrōnali. Quinta ratō ē ex ꝓsideratōe beate retributōis. q2 omis q̄ ꝓfitebit me. ⁊ fidē meā corā hoīb sc̄z malis nō timēdo eos apud quos ꝓfessio xp̄i ē odibilis. sz nō est magnū ꝓfiteri corā bonis. ꝓfitebor et ego eū gl'ia ⁊ vita eterna dignū corā p̄e meo rege summo. q̄ est ī celis eterne beatitudīs. vt approbz ut recipiat. ut remunerer. Qui ergo xp̄m hic ꝓfitebit id est fim' corde ⁊ ope fatebit. ñ recusans mori p eo ⁊ ꝓfessione nomīs xp̄i. ac mādata eius vsq; ad mortem fideliter. firmiterq; ꝑsistens. confitebit ⁊ xp̄s euz de diuino iuditō coraz patre suo p eo attestās. ac ipo affectu remuneratōez testimonij adiecit. dicens. Uenite benedicti patris mei pcipite regnū. Non soluz eñ martyres. sz ⁊ confessores xp̄m ꝓfitent. Unde. Ant Quem olim venerandi cōfessores ⁊ doctores doctrinis sacris ⁊ opib iustis ꝓfessi sunt corā hoīb. nunc ꝓfitet eos corā patre suo ⁊ sanctis āgelis eius. Quanto aūt melior ē deus homīe. tāto melior est ꝓfessio ei? ꝓfessiōe hoīs Sexta ratio est ex ꝓsideratōe future damnatōis. q2 qui corā hoīb vbi debet p̄ desse ꝓfessio nomīs mei negauerit me. nō audens me ꝓfiteri. ⁊ veritatē euāgelij. negabo ⁊ ego eū corā patre meo tanq̄ indignū ꝓsequi gl'iā in celo. Qui ergo hic xp̄m negauerit corde nō credēdo in eū. vel ore. quia non solum corde credere est necessariū ad salutē sed etiā ꝓfiteri ore pro loco. ⁊ tempore. casu recurrēte. vel op̄e q2 qui preceptis non obedit. ⁊ si ore confiteat. factis tñ negat hunc xp̄s negabit in tempe sc̄z extreme necessitatis. quādo dicet. Nescio vos. ⁊ ite maledicti ī ignē eternum. Ubi Crisō. Omnē rem possibilē q̄ntuz ad naturā carnalem mandauerat. nunc ⁊ penam ꝓponit ⁊ premiū. vt modo timore pene. modo desiderio premij. virtus amine adiuuet. Sed prius dicit premium. postea penam. quia misericors deus paratior ē ad remunerandū q̄ ad puīendū Jgit. vt ait. Augu. Ama que pollicetur omnipotēs deus. time q̄ minat omnipotens. ⁊ sic vilescit omnis mundus. siue ꝓmittens siue terrens qui mundus fm Aug. piculosior est blan

dictis q̄ molestijs. ⁊ magis cauēdus ē cum allicit se diligi. q̄ cū admonet. cogitq̄ contemni ¶ Oratio

O Domine ihesu xp̄e da mihi vt sic oēs cupiditates terrenas ⁊ dilectões vitiosas despiciā q̄ mihil p̄ tuo noīe in terris patiri meaz. sed tuū nomē ⁊ tua passio fic cordi meo sp̄ inscribaf vt palmā victricē p̄tra oīa aduersa ⁊ pspa aīa mea habere mereaf ⁊ fic te p̄fitear cord. ore. ⁊ ope. corā hoīb in terris. q̄ tu fm̄ p̄missum tuū p̄fitearis me corā patre tuo in celis. vbi d̄ tua pietate ⁊ misericordia cū sctis ⁊ electis tuis p̄cipere merear gaudia p̄te bone ihesu fic p̄fitentib repromissa Amē. ¶ De quibusdā impedimentis pfectōis ⁊ sequele xp̄i Capitulū. liiij.

Et q̄ dominus iesus valde nos dilexit. ⁊ ita etiā diligi vult a nobis. ideo ihesum etiā amoris quē experit oīdens p̄ sequēter subiungit dicēs Ignem. s. diuinū .i. feruorem spūssancti. ac caritatem dei ⁊ p̄simi. venī p incarnationem mittere in terrā. i. in hoīes ad cōsumptionē pctōz. ⁊ inuocationē aīaz. ⁊ q̄d volo ni fiat mediante sufflatorio diuine inspiratōis vel hūane p̄dicatōis. vel secrete meditatōis accendaf. i. ardeat ⁊ augmentef. q̄ caritas meref augeri. vt aucta mereaf pfici. Unde grego. Ignis quippe in terrā mittit cū p̄ardorē spūssancti afflata terrena mēs a carnalibus desideriis sois p̄cremaf. Succensa aūt a spūali amore malū q̄d fecit. plangit. ⁊ sic ardet terra. q̄n accusante se scientia. corpctōris in dolore penitentie p̄cremaf Unde beda Ignem quippe dī spūssancti feruorē qui secreta cordis illuminās. p̄tinuis motib ad supna p̄uocat. vicia p̄cupiscētie carnalis q̄si spinas tribulosq̄ p̄burit. aurea dīfice domus vasa probando meliorat. ⁊ lignū. fenū. stipulāq̄ p̄sumit Et q̄ ob hoc solū de sinu patris exiui. ⁊ venī in mundū vt hoīes a terrenis cupiditatib ad celestia desideria succendaz q̄d volo alīq̄ vt h? incendi iubar cūctas mūdi plagas illustret h? flamma deuotionis vsq̄ in finē seculi fidelīū sp̄ augescat in corde. neq̄ vllo infidelīū vel fluctuū extinguaf incursū vel flatu Hec beda. Ūñ etiam hugo de sancto victore. Hoīes gre sunt hi qui p̄ aspiratōem spūssancti sunt illuminati vt bonū q̄d faciendū est agnoscant. ⁊ inflāmati vt diligant Hec hugo. Et q̄ re a vicijs purgaueris. accendes in te ignē diuini amoris. si dulcedinē diuini amoris in te p̄fecte gustaueris. de dulcedine tpali nō curabis Et subdit tempus missionis istius ignis. q̄ nō p̄ficiet eius missio donec ipe passus fuerit Unde dī Baptismo aūt hēo p̄ius baptisari. i. fm̄ bedā. Sanguis p̄ q̄ tinctione p̄ius habeo p̄fundi ⁊ sic corda credētiū spūs igne inflāmare Dō ē dicere anteq̄ mitto spiritū. dabo me crucifigendū Unde dī non erat spūs datus. q̄ ihesus nondū fuerat p̄ resurrectionē ⁊ passionis victoriā glificatus Quia enī passio xp̄i quā ex magna caritate p̄ nobis sustinuit. est maximū caritatis incentiuū. ideo dī se p̄ri? baptismo baptizandū. baptismū hic appellās effusionē ⁊ tinctura sui sanguinis. in sua passione benedicta. ex quo baptism? ⁊ alia sacramenta ecclie hñt efficaciā. Quasi diceret. vt ignis iste accendaf. quo a meis omnia terrena despiciaf. respectione p̄ q̄ sanguinis p̄fudi habeo. vt baptizatus in sanguine meo alios baptizē in eo vt eos magis in meū accendam amorē. nihil enī est q̄d ita excitet ⁊ accēdat nos ad diligendū deū. sicut q̄ passus est p̄ nobis. ⁊ in sanguine suo lauit nos a pctis nostris. Et aūt dī ambro. Tanta est dīn̄ dignatio ⁊ infundēde nobis deuotōis ⁊ cōsummande p̄fectionis in nobis. ⁊ maturande p̄ nobis passionis studiū sibi inesse testef. Ūñ sequit Et quō coarctor vel angor ⁊ p̄tristor vsq̄dū p̄ficiaf p̄ passionē meus baptismus ⁊ hoīm salus. i. q̄nto desiderio affecto orōem meā ⁊ passionē p̄ salute generis hūani p̄summari. q. d. multū Per hoc q̄ intelligit magnū desideriū eius p̄ficiendi nrām salutē per suā passionē Ūñ alibi. Desiderio desideraui hoc pasca manducare vobiscū vt mihi vinrem̄i p̄ dilcōez. Ūñ ambro. Cū enī in se mihil habuit quo doleret. nīs tñ angebaf erūnis. ⁊ p̄ mortis mestitiā p̄tendebat quā nō erat metu mortis sue. sed ex mora nōe redemptōis assumpserat. Ūñ aūt dicit beda. quō post baptisma sue passionis. post ignis spūalis aduentū terra sit arsura declarat subdens. Nolite arbitrari. i. falso iudicio rōnis opinari. q̄ venī mittere. i. p̄curare ⁊ p̄firmare pacē in terra. i. p̄cordiā p̄aue colligatōis siue carnalis affectōnis. Nō venī pacē. s. talē mittere. q̄ guerrā p̄stituit. ⁊ hoīem inimicū dei facit. sed gladiū. i. separatōem ⁊ precisionē eius. q̄ pacē inducit ⁊ hoīem deo p̄iūgit Veni separare filiū aduersus p̄rem suū. ⁊ filiā aduersus matrē suā. ⁊ nurū aduersus socrū suū. i. fm̄ glosam. Veni p̄ uatos carnis affectus extinguere. quib ita inuicē diligunt vt deo minus seruiant. vel penitus a dei seruitō se auertant. Ūñ loquit hic de separatione spūali. s. ab aīe inordinato amore. nō de corpali q̄n est sine p̄tēptu creatoris ⁊ offensa. ⁊ inimici hoīs. qui. s. fic opat? est ab alīq̄. vel fide vel religione. ⁊ moribus sunt domestici eius. q̄ etiā ante separatōem etsi carnaliter diligunt. tñ spūaliter odiunt dū cursum vite spūalis impedīūt ¶ Deinde ostit modū quo venit separare hoīem ab amicis Et ponit primū impedimentū p̄fectōis ⁊ seq̄le xp̄i q̄d est inordinat? amor p̄inquoz dicens. Qui amat p̄rem aut matrem. vel filiū aut filiam plus q̄ me. q̄d fit multiplr. cū p̄pter eos ad fidē nō venit. vel acceptā dimittit. vel mortale p̄mittit. vel status sui piculo se exponit. nō est me dignus. me. s. in mundo hac hospitē. in iudicio testē. in regno remuneratorē. Scōm enim aug. pctōr etiā nō est dign? pane quo vescif. q. d. dīns Sic venī separare hoīem a patre vel amicis. non quin p̄rem diligat ⁊ in pentes pietatē seruet. sed ne paternam pietatē sue saluti. diuīe religioni. ac pietatis cultui anteponat. ⁊ vbi patri vel matri non p̄t seruari honor aut pietas sine offensa dei ⁊ iactura p̄prie salutis tunc odiū in suos pietas est in deū. ⁊ salubriter relinquit parer ⁊ mr̄. q? p̄ferendus est creature creator. caritas enī est sic ordinata q̄ homo dz deū diligere sup oīa. etiā sup̄ seipm. ⁊ hō p̄ nullius quantūcunq̄ amicicia dz retardari quin p̄sequaf ea que p̄tinent ad honorē dei Sub deo ⁊ p̄pter deū quicquid amaf est amandum. Unde hiero. Sic ordo in oī affectu necārius ē. Ama post deū patrem. ama matrem. ama filios. si autē necessitas venit vt amor parentum ⁊ filioz amore dei p̄pareat. ⁊ non possit vterq̄ seruari. etiā odiū in suos

pietas in deū est. Circa hoc primū impedimentum ieqñ dixp̃m. nota bicoñle exẽplum. Cū em̃ q̃dã amore ꝓpinquoꝝ detẽtus p hoc a sequela dñi eēt impeditus. q̃dam vice volens apponere remediū ꝙuocauit eos ad conuiuiū. Et inter epulas rogauit vnū ex illis quē magis sibi fidelē eē credebat p̃ ceteris vt si eū diligeret. digitū suū mimimū p eo in ignē mitteret. Ex ille penā timēs hoc facere rēnuit. nec fidē quā sibi fauebat ei exhibuit. Et deinde ceteris oīb̃ p ordinē sibi requisitis. idē qđ in primo etiā repperit in eis. Cūc ꝓpositū suū aperiēs oīb̃ dixit. qđ solū ob amorez eoꝝ hactenus a sequela dñi retardatus eēt. sed qz fidē in eis nō inuenit āplius retardari nollet. et qz ipi minimū mēbrū corpis noluerūt p eo ad horā exponere igni transitorio. nec ipe totū corpus et aiaz p eis exponere vellet igni perpetuo. et valedicens oīb̃ illis. recessit ab eis.

Demō subiūgit de nō diligēdo corpe ꝓpio plusq̃ xp̃m. Et ponit scōm impedimentū. qđ est amor carnalis voluptatis. dicēs Et qui nō recipit crucē suā quotidie et sequit̃ me. nō est me dignus qz nec meo ꝙsortō p grām. nec meo solatio p familiarē p̃nciaz nec meo ꝙmunio ꝓ gloriā. Ut em̃ dr Bern̄. Delicata est diuina ꝙsolatio et nō dat admittēnti alienā. Crucē aūt accipimus. cū ꝓpter fidē xp̃i martiriū sustinemus. passionem dñi p sanguis effusionē imitādo. aut cū p̃nie onꝰ assumimus. ꝙcupiscentias carnis p eius afflictiōem reprimēdo. aut cū ꝓximis ꝙpatimur. necitatē illius nām ꝙpassiōem putādo In cruce em̃ oīa tormēta ꝓ genera designant̃. vñ crux a cruciatu dr. et cruciari dr qui quolibet mō affligit̃. Et quotidie ac sp crucē portare debemus vt amorē xp̃i oñdamus. et sp nos xp̃m amare doceamus Nō sunt aduersa timēda. nō ꝓsperat carnalia desideria sectādat crux xp̃i ferat̃. q̃ necessario in hac vita est ferēda Ūn Aug. Crux dñi nō tm illa dr que tpe passionis ligni affixione ꝙstruit̃. sz et illa q̃ totius vite curriculo cūctaꝝ disciplinaꝝ structuras coaptat̃ Tota em̃ vita xp̃iam hoīs si fm euāgeliū viuat. crux atq̃ martiriū est. Ubi Crisꝰ. Crucē suā tollit. q̃ paratus est ad oīe piculū ꝓpter deū. si necē fuerit vsq̃ ad mortē. magisq̃ relinq̃re xp̃m. Ille talis. et si mia dei euadat. tū q̃tū ad ꝓpositū suum quotidie cruciat̃ ideoꝝ si nihil tale passus fuerit. tm̃ mercedē accipiet. voluntas em̃ apd deū remunerat̃ nō opus. qz voluntas ex arbitrio nō ꝓcedit. opus aut̃ ꝓ dei grām ꝙsumat̃ Hec Crisꝰ. Et qz crucis acceptio posset fieri simistra intentione. ideo additū est. et sequit̃ me. non mundū p viam cupiditatis. non carnē p viam voluptatis. non hoīes ꝓpter fauorem et glām vanitatis Dominū em̃ sequit̃ licet crucem ferre videat̃ qui nō ꝓpter dei laudē et eternā intentiōem sed ꝓpter inanem gloriam et tpale lucꝝ aut ꝙmodū imitat̃ dñi passiones seu affligit carnem. seu ꝓximo carnaliter ꝙpatit̃. vt cui pe eius faueat. vel etiam qui in angaria vt rota feruz crucē portat̃ Quia vo vt dr Crisꝰ. ꝑcepta hec que iniungit. onerosa videbant̃. ꝓmit et vilitatē eoꝝ maximam dicens. Qui inuenit animam suam. s. hanc ꝓsentem vitā que causat̃ ab anima existente in corpe et querit eam saluā facere. s. ꝓtius xp̃m et nomē eius negando vel ab amore eius cadendo. vel qōcunq̃ opus iusticie deserendo. vel etiaz carnis desideria sectando vel alias verbo aut ope ꝓponēdo q̃ vitā p̃nciem tpaliter amittendo. ꝓdet eam eternaliter. qz ꝓdet vitam eternā Ūn Remi. Qui hāc p̃nciez vitā et lucē. aceruos delectatiōes et voluptates ad hoc desiderat. vt sp inuenire possit istā quā seruare cupit ꝓdet. et aiaz suā eternē dānatiōi ꝓparat. Et q̃ ꝓdiderit tpaliter aiam suaz. i. vitā hanc aialem. et paratus est ꝓdere eaz ad mortē tpalē eam p xp̃o exponendo. et oia xp̃i amore ꝓponendo ꝓ xp̃o sequit̃ ꝓpter me. s. diligendū in corde ꝓfitendū in ore imitandū in ope. nō ꝓpter se vt latrones vel ꝓpter fauorē hūanum vt superbi vane gloriātes nō ꝓpter tpalem mercedē vt cupidi terrena sectantes. inueniet eam in futuro saluā. qz inueniet et accipiet ꝓ transitoria eternā Ūn Aug. Quisquis ꝓpter deū hāc vitam que nūc corporis viuificatione et aia tpaliter mortalis ꝙstat libenter deseruerit. in futuro eandem corpis nō solū aīe vitā eternā et immortalem recipiet Hec Aug. Animā g̃ in hoc loco ꝓ vita p̃nti posuit. qz ois vita nāa in aia est Anima quippe dr inc̃tum corpus animat siue viuificat. Spūs dei dr inc̃tum recordat̃ seu meminit. aīmus dei vult. ratio diz rectū iudicat. sensus dei sentit. memoria dei recordat̃ voluntas dei ꝙsentit Hec nomīa sunt diuersa aīe. nec ꝓpter anime ꝓfectatē. sz ꝓpter effectuū multitudinez Ūnde Augu. Anima ex eo dicta est ꝙ animet corpus ad viuendū. hoc est viuificet. Spūs est ipa anima p spūali natura. vel ꝓ eo ꝙ spiret in corpore. Spūs ad substantiā dr. anima ad viuificatiōem. Eadem est substantia. sz ꝓprietas diuersa Hanc nus et idem spūs. ad seipm dr spūs ad corpus anima Hec aug. Spūs ergo qui est substantia nīe aīe. si desiderat ea que sunt corpis in his ꝓdit totū bonū eius. qz totū bonū spūs nostre aīe est. in auertēdo se a carne. et abstrahendo se a desideriis ꝙcupiscētie. sic enim vincit passiones. et virtute ꝓficit. et ꝓtēplationi ꝙiungit̃ ꝛupior. et deputat et mūdat̃ vt sit honestati subiectus et diue sapiēne speculum Qui g̃ animā. i. vitam p̃nciem in aīa designatam inuenit et amat inordinate in ea carnaliter viuere cupiendo. vñ et dr aialis homo. ꝓdet eā in futuro. Res em̃ ꝓdit̃ q̃ finē debitū nō ꝙsequit̃ sicut medicina ꝓditur. cū p eam sanitas non acquirit̃. et eodem mō vita p̃nciens. que finaliter ad ꝙsecutiōem vite eterne ordinat̃ recte ꝓdit̃ qui ꝓpter ipam ad eternā vitam nō ꝓmittur quod illi ꝙtingit. qui inordinate ipam diligit. Et ecō trario qui ꝓdident vitā p̃nciem ꝓpter christum negligendo. talis em̃ dr ꝓdere non fm veritatem. sed tm̃ secundū hominū opinionē. inuenit eam accipiendo ꝓ transitoria eternam. Non debet g̃ homo trahi a bono ꝓpter dulcedinē p̃nciis vite. que ē breuis et transitoria et ad merendū eternā vitā ordinata. finis em̃ melior est his que sunt ad finem. imo ea que sunt ad finem nō sunt nisi ꝓpter finis assecutionē. ideo de ipis non curat̃. nisi ꝙ finis habeat̃. ꝓpter qđ non est curanduz de vita p̃nti. sed de assecutōe vite eterne. Unde Crisꝰ. Melius est ꝓ tpe mori. et in perpetuuz viuere. q̃ ꝓ tempore viuere et in ꝑpetuum mori. Si ille ꝓ nobis mortuus est qui mori non poterat nisi voluisset. quātomagis nos p eo mori debemus. q̃ etsi nolum? mortales sumus. Si dñs ꝓ seruo mortuus est et hoc sine premio. iustius ē vt seruus ꝓ dño moriat

ꝛ hoc cuꝫ ꝑmio. Vñ ꝛ aug. Non hẽbat ille ꝙre more
ret̃. ꝛ mortuꝰ est. tu hẽs ꝛ ꝙre mori dedignaris Dig
nat⁹ equo aĩo pati ꝓ meritũ tuũ. qđ ille pati dignat⁹
est vt te a fem puterna morte liberaret ¶ Circa ꝑdictũ
scõm impedimentũ nota hic ꝓdificatõe exẽplũ Hã
cũ qđaꝫ monachus devotõe motus. vitã austerã du
ceret. ꝛ pentes sui hoc cognito ad eũ remẽtes. ipm sup
hoc arguerẽt. tale eis dedit rñsuꝫ. corde ꝛ memorie cõ
mẽdandũ Tanta ꝛ talia audiui ꝛ legi de vita eterna
ꝙ nõ curo quantũ mihi constet. ꝛ qđ expendã ꝓ ea
Qđ ãt dt Mathẽus de nõ amare prẽz ꝛ hinõi. plus
ꝗ rpm. hoc refert lucas de odire dicẽs Si qs venit ad
me. i. vult venire ꝓ fidẽ credẽdo vel statũ ꝑfectõis ali
ssimẽdo ꝛ nõ prẽm suũ matrẽ ꝛ vxorẽ. ꝛ filias. ꝛ frẽs
ꝛ sorores. adhuc aũt ꝛ aĩam suã. i. aĩa alitatẽ ꝛ vitam
animalem seu corpalem. eã ꝙtemnẽdo ꝓpter deũ. patus
si opus fuerit. ꝓ fide exponere ꝛ eligẽs occidi potius
ꝗ in deũ peccare. eiusꝙ accẽscendo desideriꝫ carna
liũ. nõ ꝑt esse meus discipulus qđ valde vãnolum ẽ
qꝛ ipe est vitas ꝛ vera docet Nõ ꝙ ꝓpinquoꝫ naturã
odiamus. sꝫ ea ꝙ nobis in intuere dei obsistunt ꝛ nos
impediũt ne ad rpm fide ꝛ caritate accedamus Nul
lus em̃ odio ẽ hũdus etiã si sit malus Vñ boeti. Apõ
sapientes nullius ꝓsus odio locus relinquit. nam bo
nos ꝙs mihi stultissimus oderit. malos vo odisse rõe
caret. nã si vti corpoꝫ lãguor ita vitiositas quidẽ est.
ꝙ si morbi aĩoꝫ. cũ egros corpe minime dignos odio
sꝫ potius miseratõe iudicemus. multomagis nõ inse
quidi. sꝫ miserẽdi sunt. quoꝫ mẽtes oĩm languore. a
trocior vrget ĩprobitas Hec boeti. Vñ excludit hic
affectõ carnalis. s. amor inordinatus pentũ ꝓiũctoꝫ
ꝛ hoc ẽ vnũ ĩpedimentũ supra fm mathẽũ etiã dictuꝫ
qđ obest seqle rpi. ꝛ volẽtibꝫ venire ad ipm Ubi am
bro. Etem̃ si ꝓpter te dñs sue renũciauit mtri dicẽs. q̃
est mater mea aut qui frẽs mei. cur tu dño tuo cupias
aũ ferri Sz necꝫ ignorare naturã. necꝫ seruire nature
dñs iubet. sꝫ ita indulgere nature. vt venereris auctо
rez. nec a dõ ꝓpter amore deficias Vñ ꝛ grego. Quis
ꝙs tam eterna ꝓcupiscit. in ea quã aggredit cã dei ex
tra pẽm. extra mtem. extra vxorẽ. extra filios. extra
ꝓgnatos. extra semetipꝫ fieri dꝫ. vt eo verius ꝓgnos
cat deũ quo in eius cã neminẽ recognoscat Amandi
ꝙ sunt ꝓximi. ipendenda caritas oĩbꝫ ꝓpinquis ꝛ ex
trancis. nec tñ ꝓ eadẽ caritate a dei amore flectendũ
Fideles ꝙnꝫ ꝓpatiant̃ ꝓximis ꝓ caritatẽ ꝛ tñ de via
dei nõ exorbitent ꝓ ꝓpassionẽ ¶ Scõm ipedimentũ
etiã fm mathẽũ supꝰ positũ est amor carnalis voluptа
tis. ꝛ hoc tangit fm Lucã cũ subdit Et qui nõ baiulat
crucez suã ꝛ venit post me nõ ꝑt esse meus discipulus
Nam vt ait crisо. Perfectus xpi discipulus est. qui
oĩa mala patit̃. aut pati patus est ꝓpter rpm De his
duobꝫ impedimentis iã supra dictũ est latius. Sile
etiã habes infra aũ dñi transfiguratiõem. sed non est
idez ¶ Tertiũ impedimentũ est incõsiderata leuitas
mentis. ꝙ quis impedit a pseuerantia vite assumpte
dũ incõsiderate aggredit viam quã nõ ꝑt pficere Sñ
hunc qui aggredit viam ꝑfectõis. necessaria est dis
cretio. vt consideret si habeat illud qđ ad hoc requiri
tur. quod est fortitudo animi ad relinquendum om
nia. ad sustinendũ aduersa ꝓ deo. ne ꝓpter indiscreto
nẽ resiliat ab incepto. Et hoc oñt per silitudinẽ de vo
lente edificare turrim. i. aggredi ꝑfectõem euangelicã
ꝛ vite sublimitatẽ ꝓ quã xpi sumus discipuli. Qui ꝙ
xpi discipulus eẽ ꝛ dici desiderat. sedeat prius ꝛ ꝓpu
tet. i. deliberans ꝓsideret si hẽat sumptus rec̃sitos ad
pficiendũ. si discipulꝰ viã tenere. patiam habere. la
borẽ sustinere. ꝛ fil̃cũ eis turrim virtutũ edificare. con
tra hostes pugnare. ꝛ cetera ꝙ sequuntur agere valeat.
Magnã etem̃ turrim edificare incipit. ꝙ mundi hono
res. divitias ꝛ dignitates ꝓtemnens oĩa relinquit ꝛ
apl̃oꝫ vitã ac monachoꝝ ꝓuersatõem ꝓmittit Ez ille
prius ꝓputare dz ꝗ artã ꝛ laboriosam viã aggrediaẽ
ꝛ ꝗ magnũ ꝛ difficile opus agere incipiat. qꝛm gre
go. oẽ qđ agimus ꝓuenire ꝓ studiũ ꝓsideratõis debe
mus. Sedens igit̃. i. vita vetеri ꝛ a tumultibꝫ mundi
ꝛ passionũ quietatus ꝛ quiescẽs. ꝓputet ꝛ diligenter
discernat erogandã esse sbãm tpalem. ꝛ cor a cupidi
tatibꝫ auertendũ ꝛ aĩam ꝑ seculi aduersa preparandam
Dz etiã cogitare si hẽat sumptus spũales virtutũ. ꝛ
bonoꝝ opꝝ. sumptus em̃ tpales potius spgendi sũt
anteꝗ ꝓgregandi. si hẽat inꝗ ad pficiendũ opus in
tentũ. i. humilitatẽ. patientiã obiam ꝛ pseuerantiã q̃
ꝓsumat. tenere ꝛ custodire valeat. sine quibꝫ hoc edi
ficiũ pfici nõ ꝑt. Sũptus quidẽ sunt ea ꝙ debes deo.
tibi ꝛ prximo. Edificans ꝙ spũaliter ꝓsidera si pie. so
brie ꝛ iuste vixeris. ne postꝙ posueris fundamentum
qđ ꝓsistit in obtuantia mandatoꝝ ꝛ nõ potueris pfice
re a bono ꝓposito declinãdo. ꝛ in edificatõe bone ope
rationis deficiendo irrisionẽ patiaꝫ ab inimicis. s. ma
lignis spiritibꝫ nris bonis opibꝫ sp insidiantibꝫ. ꝛ ex
nris defectibꝫ gratulantibꝫ. ꝛ oẽs ꝙ viderint eũ dis
cere. incipiãt illudere ei. aut hoĩes in vita. aut demões
in morte. aut dñs in iudicio. ꝛ etiã scti qui sup eũ ri
debunt dicẽtes. qꝛ hic hõ cepit edificare. iter pfectõis
assumendo ꝛ nõ potuit ꝓsummare in inceptо pseveran
do. Sz quid ei cepisse ꝓdest si saluus nõ erit. non em̃
qui cepit. sed qui pseuerauerit hic salꝰ erit ¶ Quan
tum impedimentũ est ꝓfidentia stulte securitatis. dũ
quis ꝓfidit in securitate suaꝝ viriũ vel meritoꝝ. quibꝫ
violẽter credit celeste regnũ obtinere ꝛ ex meritis sal
uari iuste. Sz qꝛ non ꝑt cũ nullis meritis suis ad glo
riã pertingere possit. nisi seueri iudicis snĩa tpetur per
miam. necẽ est vt ꝓmittẽs legatõem lacrimaꝝ ꝛ bo
noꝝ opꝝ roget ea ꝙ pacis sunt ꝛ ad pacẽ aĩe ptinent.
in ꝓspectu em̃ eius oĩs hõ imꝑfectus est. ꝛ nullus iu
stus Et hoc oñt per silitudinẽ de rege volente ꝓmittere
bellũ aduersus aliũ regẽ. qui cũ nõ possit cũ decẽ mili
bus occurrere venienti. cũ. xx. milibꝫ q̃rit pacem Sic
rex a rege pacem q̃rit. multomagis nos infirmos cũ
deo pacẽ habere ꝓgruit. Hic quippe accipit rex quicũ
ꝗ vult aggredi statũ ꝑfectionis. qꝛ dz bene regere ope
rationes ꝛ cogitationes suas. oẽsꝙ sensus suos interio
res ꝛ exteriores. ꝛ hz ꝓmittere bellũ ad rapiendũ sibi
celeste regnũ. qꝛ regnũ celoꝝ vim patit̃ ꝛ violenti ra
piunt illud. Ecclesiã quasi ꝓmittere bellũ cum deo est
aliquem ꝓfidere se ex meritis iuste abeo saluari. Ez
quasi cũ decem milibꝫ deo occurrit qui offert opa ꝛ ob
seruantiã decem mandatoꝝ q̃ exterius gessit. Deus
vero celestis duplicez obseruantiã exigit abeo. s. mã
datoꝝ ꝓfilioꝝ. qꝛ prima non sufficit ad perfectõis

statū acq̃rendū. Vel ſm Grego. deus rer q̃ſi cuz duplo exercitu ꝓtra ſimplū venit. q2 nos vir in ſolo ope ꝓpatos. ſimul de ope ⁊ cogitatõe diſcutit vel q2 multo plura ſe ꝓ nobis ſuſtinuiſſe allegabit. Quitamus g̃ ad eū nobis placandū legatõez aſſentiẽdo ei in obſeruantia ꝓfiliop. vel offerendo munera lachrymap. oꝛonū ⁊ bonop opep. Sicut ergo ꝑmeditatio ẽ neceſſaria ad cauendū imimicop irriſiõez. ita ẽ neceſſaria ad impetrãdū iudicis miſeriaz. Unō hec ſimilitudo eadẽ eſt q̃ ⁊ ſuprior. nihil eñ aliud his ⁊ bis ãmonemur. niſi vt vltra vires noſtras nos nõ extendamus.

¶ Quintū impedimẽtū ẽ amor ſubſtãtie tpalis. quim ſtū impedit pfectõez ⁊ ſeq̃lã xp̃i. Uñ ſubiũgit inferẽs ex ſilitudinib9 p̃miſſis. Sic g̃ oĩs ex vobis q̃ nõ renũciat oĩbus q̃ poſſidet. nõ põt meus eſſe diſcipul9 Quia nõ põt q̃ſq3 deo ſeruire ſil'et mũdo. ꝓpterea vt ait pſper. voluit deus cultores ſuos oĩno renũciare. vt excluſa mũdi cupiditate. diuina in eis caritas poſſit augeri ⁊ pfici Unde Augu. Diſce nõ diligere mũdũ. vt diſcas diligere deũ. funde vt implearis. auerte vt ꝙuertaris. Dilectio g̃ tpaliũ nõ poſſeſſio hic trebẽdit. q2 vt dicit Augu. Non damnat ds diuitias. vnde meremur celũ ſz cor appoſitũ. qđ eas nõ extendit. ſed recõdit. Unde abrahã legit mltas poſſeſſiones habuiſſe. ⁊ tñ fuit pfectus. Non dixit ei dñs. relinque oĩa ſed ambula coram me. ſ. pfecte me amando. ⁊ ſic eſto pfectus. Sed q2 difficile ẽ diuitias hẽre in archa ꝓpoſſeſſionẽ. ⁊ nõ in aio ꝓ amorẽ. iõ ꝙſuluit dñs iuueni diuiti. dicens. Si vis pfectus eẽ. vade et vende oĩa q̃ habes ⁊ da pauꝑib. ⁊ ſeq̃re me. Hac igitur ꝙcluſiõe ſm glo. oñdit. q̃ edificare turrim. facere cũ fortiori pacem. nihil aliud eſt q̃ eſſe diſcipulũ xp̃i. ꝓparare ſuo ſumptꝰ. mittere legatõem. nihil aliud ẽ q̃ renũciare oĩbus. ⁊ iõ infert ex predictis ſilitudinibus. q̃ ſicut nõ põt edificare. q̃ nõ cõputat ſumptꝰ. nec ſecure occurrere. q̃ nõ p̃mittit legatiõez. ſic oĩs ex vobis q̃ nõ renũciat oĩbus q̃ poſſidet. nõ põt meꝰ eẽ diſcipl'us. Hec oĩa ſunt nõ ſolũ tpalia. ſed ⁊ amor ꝓximop. ⁊ ipa aĩa q̃b9 oĩbus deũ preponere debem9. vt renũciemus tpalibus. ⁊ carnalibus ꝓpinquop affectibus. aĩalitati nẽve etiã ipam aĩaz. vitã. ſ. pñtẽ. ꝓ dño ⁊ ꝓximo. ſi opus fuerit. ponam9. Unde dicit oĩbus. vt innuat q̃ integra dz eſſe renũciatio. ſ. quo ad ſua. quo ad ſuos. ⁊ quo ad ſe. ſm q̃ dictũ eſt abrahe Egrede de terra tua. ꝛc. Uñ quidã ait xp̃e tuos. tua. te. gratis accepim9 a te. Ergo meos. mea. me. merito nũc exigis a me. Iſtũ qđ dictũ ẽ abrahe p̃t exp̃i de religioſo. cui loq̃t̃ ds. d. Egredere de terra p votũ pauperis. q2 ſic̃ lutũ ⁊ puluis adhrẽs fatigat ⁊ ipedit ãbulãtes. ſic terrẽa cupiditas poſt dñm ire volẽtes. Et de ꝙgnatiõe tua. q̃tũ ad votũ caſtitatis. in ꝙgnatõe eñ tãgit carnalitas. q̃ mltũ ipedit caſtitatez. Et de domo ꝑris tui q̃tũ ad votũ obediẽne. q2 mõach9 dz eẽ in religiõe ſine pñe. ſine mẽe. ſine genealogia. Iſta tria ſignificata fuerũt ꝓ mũera magoꝛ. ꝓ auꝛ. votũ pauperis. ꝓ mirrã. caſtitatis. ꝓ thus. devote obediẽtie hũilitatis. Et veni in terrã q̃m mõſtravero tibi. ſp̃aliter nõ vedero. q2 adhuc q̃diu ſumus in hac vita. ſi dat terra paciſi ſed oñdit. Et nota q̃ ſm Bedã. diſtat interrenunciare oĩbus. ⁊ relinquere oĩa. paucop eñ. ſcz

perfectop eſt relinquere oĩa. hoc ẽ oĩa tempalia ⁊ curas mũdi poſtponere ⁊ ſolis eternis inhiare. cũctop ãt fideliũ eſt renunciare oĩbus. hoc eſt ſic gerere terrena. ⁊ tenere q̃ mũdi ſunt. ut tñ ꝓ ea nõ teneant̃ a mũdo. ſz tota mẽte tendãt ad celeſtia. Uñ renũciare ꝙuenit omnibus eisq̃ licite mũdanis vtunt̃. relinq̃re vo oĩa ꝓfectop eſt ut apl'op ⁊ ſuop ſeq̃ciũ. Omibus g̃ renũciat. qui q̃uis aliqua poſſideat. omia tñ ſi neceſſe ſit ꝓ xp̃o nomĩe amittere nõ timeat. Nam ipi quoq3 apl'i. ⁊ vſq; mẽta ⁊ calciamẽta q̃liacũq3 habebãt. quibus tñ iam renunciauerãt. qñ ſi neceſſe eẽt ea ſimul cũ ipa vita petere nõ timebant. Patres igit victũ ⁊ quibus tegamur bis contenti ſimus. Hoc eñ ut ait Beꝛnũ. eſt perfectio euangelica Et ſm hoc conſidera q̃ duplex eſt diſcipulatus xp̃i. Unus eſt neceſſitatis. ⁊ ſic in primitiua eccleſia omnes dicebantur diſcipuli. qui nunc dicuntur xp̃iani. Alius eſt ſupererogatõis. quo quis xp̃m ſequit in conſiliis euangelicis. Sed̃ discipulatui neceſſarium ẽ renunciare omibus q̃tum ad affectũ ne quis ita afficiatur ad bona tpalia. ut poſtponat eterna ⁊ amore tpaliuz ſuop? ordine ꝙuerſo diligat creaturã ſup creatorẽ Secũdo diſcipulatui neceſſariũ eſt oĩa reliq̃ere. nõ ſolũ q̃ntũ ad effectũ. ſz etiã q̃tũ ad rem in effectu. ſic̃ apl'i omnia reliq̃erunt ꝓ voluntariã paupertatez. Nõ ergo oñes tenent̃ omia relinq̃re q̃ntũ ad effectũ niſi preceperit. q̃ voto paupertatis ſunt aſtricti. oĩbus vo tenent̃ renunciare omibus q̃ntũ ad affectũ. ne plus afficiant̃ ad iſta q̃ ad deũ. Similr reliquẽdi ſunt parẽtes ⁊ ꝓpinqui ſm carnẽ ⁊ amici ſm ſeculũ. q2 aliter nõ põt q̃s eſſe xp̃i diſcipul9. Quod q̃ntũ ad primũ diſcipulatũ ſ. intelligendũz eſt. ſic ꝙ homo huiuſmodi ꝓpinquos ⁊ amicos non amet niſi in ordine ad honorẽ dei. ⁊ ideo ſi inſtigent ad aliquid quod ſit ꝓtra diuinũ honorem tunc ſunt odiendi⁊ relinquendi. Sed q̃ntũ ad ſcõm diſcipulatum relinquendi ſunt realiter q̃ntũ ad oñez ꝙuentum mundanũ. etiã in licitis. niſi q̃ntũ cedit ad honorem dei. Tercio relinquendũ eſt corpus ꝓpriũ ⁊ vita corporalis. quod ſignificat dñs ꝑ animã. ſm vnum ſenſum. cum ait adhuc aũt ⁊ animã ſuam. vbi ut ſup dictũ ẽ. anima accipit̃ ꝓ vita aĩali. ꝙut aĩa viuificat corpus ⁊ delectat̃ in eo. Et ſic ſm Aug. aĩa dupliciter eſt odiẽda. vno mõ ut homo morẽ ꝓ xp̃o nõ timeat. vt cũ xp̃o inꝑpetuũ viuat. Alio mõ ut huius vite delectatõz reſpuat. ut voluptatẽ feliciter in regno dei inueniat Et vtrũq3 horꝛ eſt neceſſariũ ſi velim9 eſſe diſcipuli xp̃i q̃ntũ ad diſcipulatũ vtrũq3. Haz prio diſcipulatui neceſſariũ eſt. ut q̃ in cã fidei interrogatus ⁊ examinatus. moꝛi ꝓ xp̃o nõ timeat ſm ꝑparatõz animi q̃ntũ ad primũ. ⁊ in delectatõibus corpalibus ad peccandũ nullatenus acquieſcat q̃ntũ ad ſcõz Secũdo aũt diſcipulatui neceſſariũ eſt. ut quis etiã non exactus cum de fide agit̃. ad moꝛtem ſe offerat. ⁊ hoc q̃ntũ ad primũ. Rurſus q̃ntũ ad ſecundũ horꝛe diſcipulatui ꝓpinquit. ut quis non ſolũ nõ frangat̃ delectatione carnali. ſed etiã ut corpus non nutriat̃ ꝓpter voluptatem ſed ꝓpter ſolam nature neceſſitatẽ nec hoc ꝓpter ſe. ſz propter honorem diuinũ. ut ex hoc deo expeditius ſeruiatur. Ita ꝙ homo ymaginet̃ quaſi deus ſedeat in mẽte exercẽdo corporis neceſſaria tanq̃ ſui mancipij ⁊ ſic quicquid homo ꝺ cibo vel potu ſumit. ꝓ hoc intendat

nō solū sue necitati subuenire. ꝫ etiā deo pricipaliter
mīstrare ⁊ ꝓximare ꝑ sui mācipij sustentatōe Silet
est intelligendū de quolibet ꝛmodo corpali. Quarto
relinquēda est aia ꝓpria accipiēdo ꝑ nobiliori vt aie.
ꝙlis est wlūtas. ⁊ fm hoc in ꝓposito relinq̄re aiaꝫ ni-
hil est aliud q̄ wlūtatē ꝓpriam relinq̄re. ⁊ eā dīne wo
lūtati ꝛformare Qđ ꝛtingit dupliciter scōz duplicē
discipulatū Uno mō q̄tū ad dīna ꝑcepta. q̄dw homo
nō vult aliq̄liter ꝛtrare ⁊ hoc est necārū primo disci
pulatui Alio mō q̄tū ad queuis dīna bñplacita. q̄dw
hō wluntatē suā inquantū scit ⁊ p̄t ꝑ oīa conformat
Ita ꝙ aīmus q̄si sui ⁊ oīm exteriorū oblitus. se totuꝫ
in dīnā wlūtatez transformet. iuxta illud ꝛbū oīm. q̄
vult venire p̄ me. abneget semetipm Ubi dr Basilius.
ꝙ abnegatio sui ꝑtinus ē totalis sui oblitio. ⁊ recessus
a ꝓpijs wlūtatibꝫ Et isto mō relinq̄re aīam ꝓpriā cō
uenit scdo discipulatui. Et nota hec oīa p̄dicta ꝓpter
xp̄m relinquēda. ꝛplxndunt in ꝓfessiōe religiosoꝝ.
etiā hoc mō ⁊ aliter q̄ sup. Hā relictio rez exteriorꝝ
ac etiā ꝓpinquorū ⁊ amicorū ꝛplxndunt in voto wlū
tarie paupertatis. relictio vite carnalis ⁊ delectatōis
corpalis. intelligit in voto castitatis. relictō ꝓprie wo
luntatis intelligit in voto obedientie. ¶ Oratio.

O Mine ihesu xp̄e splendor paterne glorie.
mitte in me ignem ⁊ feruorem spūssancti. vt
accēdat ⁊ augeat ac ꝑficiat in me caritas dī
⁊ ꝓximi. Da mihi affectiōem carnalis ꝓpinq̄tatis.
⁊ amorem corpalis delectatōis oīno relinquere. teq̄
sup oīa diligere. ac p̄consideratōem ⁊ discretōem in
oīb agendis hē. ⁊ nūq̄ in securitate vicij vl meri
tor meoꝝ ꝛsidere. ꝫ legatōem lacrymarꝝ ⁊ bonorum
orꝝ sp ad te mittere. pacemq̄ a te petere ⁊ reportare
Da etiā mihi vt oīb renūciez ex affectu. ⁊ oīa relin
quā in effectu vt sic tuus verus sim discipulus Āmē

¶ De consolatione discipulorū inter onera pre-
ceptorum ¶ Capitulum. Lv.

Quia vero dominus
separat discipulos ab amicis ⁊ ꝓpinquis
bonis. dat eis pro ꝛsolatōe alios qui eos
caritative suscipiant. ⁊ ipis domos suas
aperiant. ac necessaria mīstrabunt vite ꝓpter ipm
retributionis eterne dicens Qui recipit vos corpali
ter me recipit spūaliter. ⁊ qui me recipit. recipit eum
qui me misit. Simile alibi habetur. vbi dr Qui acci-
pit si quem misero. me accipit. qui aūt me accipit. ac
cipit eum qui me misit Quia inquit vos mēbra mea
estis. ⁊ ego in vobis sum qui recipit vos. me recipit
Silr aūt quia ego ⁊ pater vnū sumus. ⁊ ego sum in
patre. ⁊ pater in me est. qui me recipit in membris
meis. recipit eū qui me misit. s. p̄cem. Et p ꝛmiō etiam
recipit spūmsanctū. qui cū p̄re ⁊ filio p gratiaꝫ inhabitat
recipiētis mentē Ūñ manifestū est. q; ⁊ patrē ⁊ filiū
toramq̄ trinitatē recipit. qui dei nunciū ꝛ neratur ⁊
recipit. qui vero dei mīstro iniuriaꝫ facit deo omni
potenti ⁊ trinitati inseparabili iniuriā facit Et certe hoc
magnū est ꝓmiū. ꝙ tu recipiendo hominē. efficiaris
totius trinitatis hīraculū Et p hoc hortat eos qui di
scipulos ⁊ nūcios suos recipiūt oñdens magnitudi
nem ꝓmij quā habebunt. Unde crisᵏ. Se ipsum posu
it in eis. vt ad susceptōem eoꝝ oēm xp̄ianū ꝓpius ꝙ
uocaret. sibi imputans acceptū q̄d eis foret datū. hec
crisᵏ. Sed studeant predicatores ⁊ discipuli dñi vt se
tales exhibeant ꝙ ceteri bonoꝝ operū eoꝝ exēplo ꝓuo
cati beneficia caritatis libērius eius impendāt Unde
dū quidā in predicando exclamatōem nō modicā fa-
cerz de hoc ꝙ caritas ⁊ affectus hoīm multoꝝ ad deū
⁊ ad scōs eius defecisset. ⁊ ꝙ xp̄s suā marthā in nū
do iā non inueniret q̄ retro olim obsequia sibi faceret
Post ꝙplētū sermonē quedā matrona devota ipsum
adijt. eiq̄ q̄si subsannando dixit. O frater. si mar
tha nūc vt olim inueniret suū xp̄m. vnq̄ xp̄s nūc quo
q̄ sicut olim inueniret suā marthā. intendēs ꝙ si qui
dā de predicatoribꝫ eēnt sicut deberent. adhuc essent
qui eis cū oī devotōe subuenirent. Cert in suscipien
dis discipulis vnusquisq̄ credentiū xp̄m se suscipe ar
bitratur adiūgit. Qui recipit ꝓpriā nō simplr. sed in
noīe ꝓprie. ⁊ iustū. non simplr. sed in noie iusti. i. nō
er affectu carnis seu ꝓpter ꝛsanguinitatē vl affinitatē
aut q̄ amicus est seu ꝛpatriota vl hmōi. nec ꝓpter lu
cr vl ꝛmodū tpale q̄ sic nō recipit cū pure in deo vl
ꝓprie seu iusti noie. sed q̄ dei minister est. ac xp̄i fidē ꝓ
prie ⁊ nunciat. vl iustitie opa facit mercedē ꝓprie
vl iusti deo cui ꝓpria ille est. ⁊ q̄ hunc iustificat reci-
pit. Recipit enī quis dupliciter. vl intuitu doctrine sue.
sic dicit ꝓpriā. vl intuitu bonevite sic dr iustū Meri
to ꝓprie ⁊ iustitie mercedē accipiet. qui intantū ꝓprie
tatē ⁊ iustitiā diligit. vt oīb hoīb ex affectu seruiat. in
quibꝫ ꝓpriā vl iustitiā esse cognoscit. nam q̄si opa-
rios in ꝓpria ⁊ in opibꝫ iustitie sibi ꝛstituit. duꝫ sua
largitate eos sustentat. ne ꝓpter inopiā deficiāt. Qui
ei spūalia dona bñtibꝫ tpalia subsidia tribuit. in ipsis
spūalibus domis eis collaborat ⁊ cooperator ꝛsistit. ⁊
idcirco cū illis apud deū ꝑmia habebit. ⁊ p̄ceps me
riti eoꝝ erit. Silr qui sacerdotes ꝓ xp̄i noīe ⁊ q̄ sacer
dotes sunt ꝛ nerat ⁊ recipit. mercedē sacerdotij habe
bit. Eandē itaq̄ mercedē habebit recipiens de recep
tōe quā ꝓ hoc ꝓpria de ꝓpria. ⁊ iustus de iustitia. ⁊ sacer-
dos de sacerdotio. ⁊ p̄t esse eq̄litas quantū ad merce-
dem substantialē si eq̄li operē caritate. Ubi crisᵏ. Pro
prie doctores intelligunt. iusti aūt oēs xp̄iani. ꝓpte
rea ergo noie voluit oñdere oēs predicatores xp̄i. iusti
aūt noie oēm bonem christianū. In noie ꝓprie. i q̄si
ꝓpriā christi. in noīne iusti. i. q̄si iustū christi seruum
Qualem aūt mercedē hz ille qui ꝓpter deū ꝑegrinat
talem mercedē hz ⁊ iste qui suscipit ꝓpter deū ꝑegri
nantem. ⁊ fiunt ambo equales. ⁊ ille qui ꝓpter deum
laborat. ⁊ iste qui ꝓpter deum laborantem refrigerat
vtpote suscepisti sacerdotem sacerdotis habes merce
dem. suscepisti laycū iustū. iusti layci habes mercedē.
Hec crisᵏ. Si ergo omnibꝫ sufficis. omni petenti ⁊ in
digenti sine ꝓsonarū electōe tribue. deo nature vl gra-
tie nūq̄ culpe Si nō omnibꝫ sufficis. deo tñ gratie. iu
xta illud. defunde elemosinā in manu tua do nec iustū
inuenias. tñ si opus fuerit pasce fame morientē. alio-
quin si nō paueris occidisti Et fm hiero. ne ḡo posset
se ꝓ paupertatem excusare ac causari ⁊ dicere. paupras
me retinet ꝙ hospitalē esse nō possum. hanc excusatio
nē leuissimo ꝓcepto delent dicens. Et quicūq̄ to
tum dederit. nō dico aliud. vni nō pluribꝫ et mīmis

meis. nō solū maioribꝫ. calicē. nō lagenā aq̄ nōvim. frigide nō calide. in noīe discipli. id ē intuitu isto qz ē discipul? me? ⁊ fidelis denūciās fidē xp̄iani. amē dico vobis. i. fideliter ⁊ certumdi aliter ꝓmitto. nō ꝑdet mercedē quā ex bono affectu potius meruit q̄ ex actu. qz ⁊ actu meruit. ⁊ affectu. Nō em̄ inq̄t de maiori obsequio. sz de mīimo quoq; mercedē suscipiet. q̄cūq; in noīe discipli vobis seruierit. Hoc aūt ō aq̄ frigida dicit. vt nemo excusek excusando se ꝑ inopiam. Nō ei ait aq̄ calide. ne in calida ⁊ pauperis penuria. de lignoꝝ occasio q̄reret Et nō q̄ nō habet vū aquā calefaciat. saltē frigidā det ꝑ deo parenti. Qui liber ḡ quātūcūq; pauꝑ potest aliq̄ pietatis opa facere. quia potest aque frigide potū dare. In his em̄ que dant ꝓpter xp̄m. non tantū pensat quātitas doni qđ dat. q̄tū pensat quātitas bone voluntatis ex qua dat Nō quātū des. sed ex quāto attendit deus Utrumq; q̄dez attēdit. sz potius hoc q̄ illud. Vñ Crys. Vere iustus iudex. q ei ⁊ ꝑ verbo octoso cōstituit pnā. iustuz erat vt ꝑ aqua frigida daret mercedē. Frigidā aquā ideo dixit. vt nec calefaciendi impendat laborez. Nō qz aliquid ē qđ dat ideo habet mercedē. sz qz magn? ē ꝓpter quē dat. Quid em̄ si aliquid amplius voluit dare ⁊ nō potuit. nūquid iustū ē vt m̄ modicū opus angustet larga voluntas Melius est ḡ vt opus extēdatur m̄ voluntatē. q̄ larga voluntas angustet m̄ op?. Quō ḡ oēs pauꝑes volentes bñ facere ꝓfortat. ita nolentes bñ facere inexcusabiles reddit. Qui em̄ aq̄ frigide mercedē ꝓstituit puto q̄ sine opere nude voluntati redder mercedē Hec Crys. ¶ Et nota q̄ triplicē recipiendoꝝ dām ponit. s. ꝓpxtaz. ⁊ iustū ⁊ mīimū discipulū. In ꝓpxta p̄rogatiua doctrine. in iusta p̄rogatiua vite. in mīimo discipulo p̄rogatiua superogatiōis. Sedm glo. em̄ mīimi sunt. qui nil penitus ex hoc mūdo hnt. ⁊ iō iudices cū xp̄o erunt. Ultiō aūt loquit de receptōne discipuloꝝ. qz hoc principaliter intēdebant quasi ex p̄missis cōcludere sic. Maior est imitatio discipuli ad mgr̄m q̄ ꝓpxte vel iusti. sed illo tū receptio remunerabit a xp̄o. ḡ multoplus discipuloꝝ xp̄i receptio. Magno ḡ affectu recipiēdi sunt discipli ꝓpter xp̄m. q̄ tā mīma bñficia nō euacuat a mercede. Ea ei q̄ fiunt xp̄i fidelibꝫ. reputat sibi fieri xp̄s. ⁊ hoc tā in factis malis sicut ibi. Saule saule q̄d me psequris. i. fideles meos. q̄ etiā in bonis. sicut pz hic ex p̄missis. qz dicit se eē receptū in discipulis suis. Vñ Bñdictus in regla. Oēs supuenientes hospites tāq̄ xp̄s suscipiant. qz ipse dicturus ē. hospes fui et suscepistis me. Sibus veniēnbꝫ siue discedēnbꝫ hospitibꝫ inclinato capite xp̄s in eis adorek. q̄ et suscipit. Pauꝑ. ⁊ pegrinoꝝ maxime suscepto. oīi cura solicite exhibeak. qz in ipis magis xp̄us suscipit. Infirmoꝝ cura añ oīa sup oīa adhibēda est. vt sic recuera xp̄o. ita eis seruiak qz ipse dixit. Infirm? fui. et visitastis me. Et qđ fecistis vni de his mīmis meis. mihi fecistis. hec Bñdict?. Igit vt dicit Crys. cauea mus ne si nos duri in hospitū receptōe fuerim?. post hāc vitā nobis hospitia sctōꝝ denegēt Deinde ad ꝓmēdādū obedientiā subiūgit. Qui vos audit. me audit. ⁊ q̄ vos spernit. me. spernit. q̄ aūt me spernit in vobis. spernit eū q̄ me misit. s. ꝑrem. qz ego ⁊ ꝑ vnū su

mus. hoc addit saluator ad oñdēdū. q̄ doctrina discipuloꝝ eius est deuote ⁊ reuerēter audiēda. saltē ꝓter reuerentiā ipius dei. cuius ꝓcipaliter ē hec doctrina Quia ei xp̄s in discipulis. p̄ verbo in filio ⁊ filī? i patre est nō ꝑt vnus honorari sine alio. vel ꝓtemni. Igit in audiēdo euāgelq̄ p̄dicatores. sciat se q̄lq̄ nō viles ꝑsonas quaslibz audire vel spernere. sz ipm dnz saluatorē ⁊ suū p̄rem. In discipulo em̄ nigr̄ audit. ⁊ in filio pater honorat. Quicūq; ḡ es. q̄ sacerdotes audire cōtēnis. ⁊ eoꝝ verbis ⁊ exhortatiōibꝫ acquiescere despicis saltē deū ipm nō puꝑpēdas. ⁊ eū audire nō fastidias Si despicis audire sacerdotē. audi vel dnz i eo loquētē. ꝑ eū te āmonentē ⁊ ad vitā reducentē. In sacerdotibꝫ ei ⁊ discipli xp̄s loquit. ⁊ in eis honorat. vel ꝓtēnit. Vñ Apls. An experimentū q̄ritis eius qui in me loquit xp̄s Noli itaq; spernere discipulos ⁊ nūcios xp̄i. ne ad illū ꝓueniat qđ illis feceris. immo noli deū spernere in discipulis ⁊ nuncijs suis. Dic ergo xp̄us nos instruit. ut ꝑceptis eccesie. ⁊ prelatorum obediamus. ne ad deū ꝓueniat iniuria quā illis fecerimus. Et iō quilibet sic missū ⁊ prepositū accipiat. ut in eo mittentē ⁊ ꝓponentē attendat. ut in petro xp̄z. s. in seruo dñm. in xp̄o patrē. sz in vnigenito genitorē. ⁊ deo acceptoñ in his q̄ exp̄esse decet vel dicūt. sz in his q̄ nouerit eorū ꝑcepe esse voluntatis vel ꝓfitī obediat. Unde Aug. Magna ē vtilitas hoīs iubēti do etiā incognita iussis omis rōne seruire. Jubēdo em̄ deus vtile facit. quicqd iubere voluerit. de quo metuendū nō est ne nō ꝓficua recipiat Nec fieri pōt ut voluntas ꝓpria nō grādi ruine pōdere sup hominē cadat. si eā voluntati supioris extollēdo ꝓponat Et iterꝝ Suā voluntatē hoies faciūt nō dei. q̄ faciūt qđ volūt. nō qđ iubet deus ut diuine seruiāt voluntati. quādo aūt ita faciunt quod volunt q̄uis volentes agant quod agūt. illius rī voluntas est a quo prepak ⁊ iubek quod volunt. Volens fac quod iuberis. atq̄ ita hoc facies quod vis. ⁊ non voluntatem tuā facies. sed iubentis. Unde Gen. Spiritum discretionis nihil ita extinguit sicut ꝓpria voluntas. Voluntatem dico ꝓpriā. que non est ꝓmiuis cū deo ⁊ hominibꝫ. sed nostra tm̄. i. q̄ quod volumus. non ad honorem dei. non ad vtilitatem ꝓximi. sz ꝓpter nosipos facimus. nō intendētes placere deo ⁊ ꝓdesse ꝓximis. sz satisfacere nobisipsis. Hanc ꝑfam caritas est q̄ est deus. Quid ei odit aut quid punit de? preter voluntatē ꝓpriā. Cesset voluntas ꝓpria. ⁊ iferus nō erit. Et aūt aut Hiero. Am̄ struti adijcies q̄ntū voluntati subtraxeris. Et ergo nō ꝓfidas in oꝛōibꝫ ⁊ opibꝫ ꝑuis ꝓcepto mādato supioris qz ut dr Aug. Citius exaudit vna oꝛō obedientis. q̄ decē milia ꝓceptoris. ⁊ iō ut dr Bern̄. grāde malū est ꝓpria voluntas q̄ fit ut bona tribi bona ñ sint ¶ Quādo vo magis. ⁊ q̄ñ min? meritoria sit obedientia. oñdit Grego. Obedientia alieñ si de suo aliquid habeat nulla est. aliquando autem si de suo aliquid nō habeat mīima Nam cū huius mū di successus p̄cipit. cuz locus supior impatur is qui ad ꝑcipienda hec obedit. obedientie fibi struē enumerat. si ad hec etiam ex ꝓprio desiderio anhelat. Hec q̄ em̄ se sub obedientia dirigit. ad ꝑcipienda ea huius mū di ꝓspera hibidim̄ ꝓprie ambitōis fuit. Rursuz cū mū di despectus ꝑcipit. cū ꝓbra adipisci ⁊ ꝓtumelie inte

tur mīſi hec ex ſemetipo animus appetat. obīe ſibi meritū minuit. qui ad ea q̄ in hac vita deſpecta ſunt. inuitus nolenſq; deſcendit. Debet g̃ obia ⁊ in aduerſis ex ſuo aliquid habere. ⁊ rurſum in proſperis ex ſuo aliquid omnino non hē. ītenus ⁊ in aduerſis tāto ſit glioſior quāto dīno ordini etiā ex deſiderio iungit̄ ⁊ in pſperis tāto ſit vior. quāto a pūri tpa quaz dimitus peripit glia. funditus ex mente ſepat̄. Hec greg. Et aūt dr Bern̄. tria vicula dz hē va obia. viz celeritatē in iuſſione. iocūditatē in labore. pſeuerantiā in opis executiōe. Quantū vo bonū ſit obia ⁊ p oppoſitū quātum malū in obia. oñdit Aug. dicēs. Perfecte deus euidēterq; mōſtrauit. quantū ſit bona obia. cū hoiez in paradiſo poſitū ab ea re phibuit q̄ nō erat mala. Sola ibi obia potuit tenere palmā. ſola inobia incidit pena. Eſt ⁊ bern̄. Inobedientia deū offendit. angelos alienat. ejcit a pmunione ſcōz. vitaz eternā amittit gaudiū facit demonib. eternū meret̄ ſupplicīū. Et ne rum nō dabit inobedienti copiam fui. tātus amatoz obīe q̄ maluit mori q̄z nō obedire. ⁊ ne pderet obīam pdidit vitam. Hec bern̄. Cū g̃ pſūmaſſet ieſus ſermones pdictos p̄cipiēs duodecī diſcipulis ſuis modū. ſ. pdicandi ⁊ viuendi pdicrū. tranſit inde vt doceret ⁊ pdicaret in ciuitatib eoz. ſ. diſcipuloz q̄ruz dīi non erāt. ſz in quib nati vel enutriti ſeu morati fuerant. hoc eſt vt pdicaret iudeis. q̄b miſſus erat. Docendicans itaq; ibidē iudeis. nō ſamaritanis. nō gētib fecit qđ docuerat ⁊ mādauerat diſcipulis vt ſz pmiſſa prius offerretur iudeis occaſio ſalutis. Dic dat g̃ maioribz plānis exemplū. vt ipi pdicare nō deſinant q̄uis alios deſtinēt ad pdicandū. ne alīs laborātibz otioſi fiāt. ⁊ bonoz glioſuz fructū pdant. Sz heu hodie multi plāti vicarios nō adiutores q̄rūt ⁊ quieſcere nō collaborare volūt. opinātes q̄ ſic ſue ⁊ ſubditoz aīe reqeſcant in pace. Imo qđ prius ēt pdicatōib obmiſſis. q̄dam vacant guerris ⁊ pugnis. ⁊ q̄ pdicādo deberent aīas vinificare. guerras faciendo nō timēt corpa ⁊ aīas pimere. ⁊ loris extrinſecus mamb. ſz polluris intrinſecus cordib ad altare accedere. Ubi cri. Cū pſūmaſſet ieſus p̄cipiens diſcipul ſuis. exijt ad pdicandū. ne laborātibz diſcipulis otioſus eſſet mgr̄. Non em̄ vicarios opis ſui illos ordinauerat. ſz adiutores. Et iō feſtinātibz mercēnarijs. necē erat vt āplius ipe pfamilias feſtinaret. Nā in ſeculatibz q̄ fuerit maior aut clarior. ⁊ habuerit ſec? ſe minores aut ſubditos. adeo oīa quecūq; neccāria fuerit ipſi ad implēt ille aūt in ſuo hōre pſtitutus. tm̄ modo iuſſionibz pēſt. ab oī labore ſecurus eſt. In ſpūalibz aūt viris nō eſt ita. ſz qui maior eſt. maiorē hz laborem. Nō predicantibz aplis amplius laborabat criſtus. Miſerat em̄ illos q̄ſi ſol radios ſuos. q̄ſi roſa ſuauitatis odores. q̄ſi ignis ſcintillas ſuas diſpſit. Et ſicut ſol in radijs ſuis apparet. ſicut roſa in odoribz ſuis ſentitur ſicut ignis in ſcintillis ſuis aſpicit̄. ſic in illoz ſermonibus criſti rēn cognoſcat̄. Quis em̄ videt diſcipulos ſuos bñ inſtructos. non ſciam mgri collaudet. Aut opa eoz magna conſiderās. nō potentiā admiret̄ auctoris. Faciebat em̄ criſtus miracula. faciebant ⁊ diſcipuli eius ⁊ inter mirabiliū operatiōes maiorū tum fama creſcebat. Hec crī. Exeuntes aūt duo-

Capitulum. Lvj.

decim diſcipuli. circuibant p caſtella euangelizantes nō ſolū. pcuratōem recipiētes ⁊ curantes in aīa ⁊ coꝛpe. nō malo exēplo occidētes ⁊ hoc verbiq; ſine pſonaꝝ acceptōe. Exierunt ab arce templatōis ad actōem predicatōis ⁊ curationis. inducendo hoies verboꝝ exemplo vt piam agerent de peris. Sed heu multi hodie exeunt a latebris querle cogitatōis ad actōez iniquitatis corrūpendo hoies verbis ⁊ exemplis malis

O Domine ieſu xp̄e mgr̄ bone. da mihi. Oz̄ō ꝓ hoc. ſ. qui doctrina te predicant. ⁊ iuſtos qui bona vita te demonſtrāt. ac diſcipulos ⁊ nuncios tuos qui te quoquo mō denūciant ſic ꝓ noīe tuo venerari ⁊ recipe. ac eis caritatis obſequia ⁊ beneficia impendere. vt mercedē cū eis merear te donante meritis eoꝝ obtinere. Da mihi etiā dñe deus meos prelatos. predicatores ⁊ ſacerdotes reuerēter audire. ⁊ eoꝝ ammonitionib obedientiā acq̄eſcere. vt cū veris obedientibz valeā apud te grām inuenire. Amē

De qōne Jobis bap. ⁊ eius pmēdatōe. Ca. lvj.

Johannes aūt baptiſta in

vinculis ⁊ in carcere ꝓſtitutus cū p diſcipulos ſuos magis inuidia q̄z ſimplici corde ſtimulatos audiſſet opa ⁊ miracula q̄ faciebat xp̄s. plus de diſcipuloꝝ ſalute q̄z de ſuo piculo ſolicitus mittēs duos de diſcipulis ſuis dubitantib. vt ipſis reuerſis crederet̄ ab aliis. q̄ in ore duoꝝ vel triū teſtiū ſtabit oē verbū. aut illi. ſ. xp̄o p diſcipulos ſuos miſſos. q. d. ſi mihi nō creditis qui teſtimoniū de xp̄o pbibui. vosipſi dicite ei. Tu es qui venturus es. xp̄s ⁊ meſſias in lege ⁊ miſſ? qui debes ſaluare iſrl̄. an aliū expectamus ad ſaluandum. Johannes interpretat̄ gēa. Johannes g̃ in vinculis eſt cū gēa in aliquo vinculis mūdi vel carnis vel peccati ligata tenet̄. ne ꝓficiat. Heu in multis hodie iohēs tenet̄ in vinculis. corpus em̄ carcer eſt impediens hoīem a templatōe veritatis. Non aūt ipſe iohannes dubitauit. nec dubitādo q̄ſiuit. qui de xp̄i pſona in vtero matris exultauit. q̄ et etiā ad baptiſmū venienti dixerat. ego a te debeo baptizari. ⁊ tu venis ad me. ⁊ in baptiſmo eū p columbā deſcendentē ac ꝓpatris vocē ⁊ teſtimoniū agnouit. ⁊ poſtea digito demonſtrauit. qui etiā p xp̄o ac fide eius ⁊ iuſticia poſitus eſt in carcere. ⁊ pauo morte ſuſtinere. ſed morē dubitātis gerens queſiuit. vt diſcipuloꝝ dubitatōi conſulendo eos p criſtū confirmaret. ⁊ criſti diſcipulos faceret. quos de criſto adhuc dubitantes nouerat. vt videntes ſigna ⁊ correcti dictis crederent. ſcandalū em̄ patiebant q̄z ieſum preponi ⁊ preferri ſuo mgro audierāt. Ait aug. Ite dicite illi. nō q̄ ego dubito. ſed vt vos inſtruaz. Nō ego ſoleo dicere. ab ipſo audite. Audiſtis preconē confirmantem a iudice. Ait ⁊ hila. Johannes igit̄ non fue. ſed diſcipuloꝝ ignorātie conſuluit. Et em̄ ſcirent non aliū a ſe predicatū. ad opa eius intuenda diſcipulos ſuos miſit vt auctorem dictis illius opa cōferrent. nec rpūs alius expectaret̄ ꝑ eum teſtimonium opa preſtiſſent. Unde etiā crī. Johānes in carcere ſciens ſe eſſe iam in ꝑfirmū volebat diſcipulos ſuos ch̄riſto adiūgere. ranc̄ ſi, pudus pater moriēs filios ſuos ꝓſignet fideli nutrit. deſiderabat̄ vinēa plenam fidem videre diſcipuloꝝ ſuoꝝ ⁊ ſine dubi

ratiõe aliq̃ credẽtes xp̃o. Sicut pr̃ moriẽs si viderit filios suos bonis moribꝫ ornatos. ꝛ omni sapia pfectos. q̃si securus morit. nihil decetero timẽs ꝺ illis. sic ꝛ iohãnes volebat discipulos suos pfectos videre in xp̃o. vt iocũdius moreret. Magis aũt nõ sicut pr̃ filios suos ꝓmẽdauit xp̃o q̃si tutor. sed q̃si pedagogus alienos filios. quos ad tps accepit vt eruditet eruditos volebat xp̃o reddere. q̃si ꝓprio pr̃i iporũ. Jõ interrogabat p discipl̃os suos. nõ vt ipse accipiẽs rñsiꝫ a xp̃o audiret ꝛ disceret. sꝫ vt missi discipli oculis suis viderent opa eꝰ ꝛ crederẽt. Misit iohãnes discipulos ad xp̃m. vt miracla eiꝰ viderẽt q̃ tot fecit vt paucorũ aias lucrareť. q̃ melior ẽ apꝺ deũ vnꝰ iustꝰ q̃ totus mꝺs pcõnibꝫ plen?. Dec Crisꝰ. Sꝫ ſm Greg. q̃rit iohãnes p discipl̃os. tu q̃ venisti in mũꝺũ nascẽꝺo. es tu vẽturus ad inferos moriẽꝺo. ꝛ põt dici q̃ nõ simpliciter dubitauit de descensu ad inferos. sꝫ de descẽsu i aĩa ꝛ corpe ad eos. Jesus aũt amouit dubitatõꝫ discipl̃oꝝ. ꝛ oñdit eis primo factis. ꝛ post modũ ꝟbis q̃ ipe essꝫ xp̃s. ſm illꝺ cepit iesus facere ꝛ docere. In quo p̃dicatores ꝛ doctores istruxit. vt nõ solũ ꝟbis sꝫ etiã factis doceãt. In eoꝝ ei pũctia ꝛ mltoꝝ q̃ ibi aderãt cecos. surdos. claudos ꝛ leprosos curauit. ꝛ alia miracla fecit. pl̃o p̃dicauit. cuius euãgeliũ primo pauꝑes receperũt. q̃ pauꝑes ꝛ hũiles magis credũt euãgelio q̃ diuites. Et p hoc rñdit q̃stioni iohãnis vl magis discipl̃oꝝ eius oñdẽs p miracla soli diuini virtuti possibilia. q̃ ipse essꝫ vere xp̃s. Nec plenũ p̃hibebãt ei testimoniũ q̃ essꝫ dei filiꝰ. Nam etsi añ euãgeliũ aliq̃ sĩlia egerunt. rari tñ fuerũt. nec sua auctoritate ꝛ iussiõe. sed misterio ꝛ ꝺoe hec fecerũt. Jñ ꝺr. Et rñdẽs iesus. s. verbis ꝛ factis. ait illis. Ite ꝛ nũciate iohanni q̃ audistis ab alijs anteq̃ venire tis. ꝛ vidistis pũctualiter ad p̃ceptũ meuꝫ fieri posteq̃ vẽistis. ꝛ vos ꝺ me certificemi p eũ potiusq̃ ipe. vl q̃ audistis in p̃dicatõe ꝛ vidistis in miracloꝝ operatiõe. Quasi diceret. Videtis me. agnoscite me. videtis facta. agnoscite factõre. Cecos illũino. mortuos suscito. pauꝑes ad fidẽ ꝙuerto. ꝛ cetera facio. q̃ me factuꝝ p prĩe nũciauerũt. Ipsa opa q̃ ego facio. testimoniuꝫ p̃hibẽt de me. Jñ si mihi nõ creditis. vl oꝝib? credite. Cõferte opa q̃ in me vidistis. cũ p̃ria oracl̃is q̃ legistis. vt ꝛ me illũ ꝺ quo dixerũt eẽ ꝙgnoscatis. Cecus videt. vt impleat illꝺ p̃ricũ. tũc apiẽť oculi cecoꝝ. Claudi ãbulãt. vt ipleat illꝺ. tũc saliet sicut ceruꝰ claudus. Leprosi mũdãt vt impleat illꝺ. lãguores nr̃os ipe tulit. cuius liuore sanati sum?. Surdi audiũt. vt ipleat illꝺ. ꝛ aures surdoꝝ patebũt. Mortui resurgũt. vt impleat illꝺ. viuẽt mortui. interfecti mei resurgẽt. Pauꝑes euãgelizant. i. euãgeliũ instruunt ꝛ illũi nant ꝛ ad fidẽ ꝙuertũt vt impleat illud. euãgelizare vl annũciãꝺũ paupibꝫ misit me. fit aũt potius mẽtio de paupibꝫ q̃ de diuitibꝫ. q̃ pauꝑes ꝙuertũt facilius. Ubi Hiero. Pauꝑes aũt euãgelizãtes intellige. vel pauꝑes spũ. vel certe opibus pauꝑes. vt nullã inter nobiles. ꝛ ignobiles. inter diuites ꝛ egenos in p̃dicatiõe distãtia fit. Narrate ꝙ iohãni q̃ quidem audistis in p̃rĩs p messiam fiẽda vidistis modo p me impleta. Ea em̃ tũc agebat xp̃s. q̃ p̃rĩe loquentes de ipe messye. ꝓdixerãt cũ factuꝝ. Subtiliter ergo rñdit in

mensurale rõnem. Qui opaꝝ opa. omnẽ nature facultatẽ excedẽcia. ꝛ que p̃rĩe p̃dixerãt de xp̃o. ille p̃fecto est xp̃s. sꝫ ego talia operor. ergo ego sum. Uniuer ergo ad iohãnis discipl̃os rñdit dñs potius p opa q̃ si dixisset ego sum. ut ipa opera eius manifestarent eis q̃ ipe esset messyas. potuisq̃ ꝟba q̃ testimoniũ qꝺ ẽ a rebꝰ opib. credibilius ꝛ validius est testimoniũ qꝺ est a ꝟbis. ꝛ validior est vox opis q̃ sermonis. Uoluit etiã aptis ꝟbis dicere. ego sum p̃ter arrogãtie vitã de exemplũ. sꝫ nõ euidẽtissime oñdit se esse illũ. ꝺ quo q̃rebãt eũ. Moraliter p sex opa xp̃i mirabilia hic posita q̃ liberauit hoĩes a corpalibꝫ defectibꝫ. p̃ut accipi ser mala. a quibꝫ quotidie spũaliter liberat aias. Cecitas est ignorãtia ꝛ error rõis eligẽtis. Claudicatio est infirmitas ꝛ curuitas affectõis mouẽtis. Lepra ẽ ꝓcupiscentia ꝛ imũditia ꝓcupie carnalis. Surditas est malicia ꝛ duricia obstinata mentis. Mors ẽ separatio anime a deo p mortale peccatũ. Pauertas est defectus gr̃e ꝛ virtutũ. Dec ser mala p magna p̃te nobis ex peccato primi hoĩs inflicta. tollit fides ꝛ predicatio xp̃i deuote accepta. Qaꝫ rõ illuminat. affectꝰ certificat. ꝓcupiscentie ardor extinguit. obstinatio frãgitur. pctm̃ fugat. ꝛ gr̃a ꝓfert. Quiꝺ ei sunt ceci p ignorantiã. quos liberat xp̃s illustrãꝺo mentẽ ad diuinorũ ꝙgnitiõꝫ. Quiꝺ sunt claudi in affectu p̃ue volũtatis. qui bñ vidẽt q̃ꝺ agenꝺũ sit ꝛ quõ derelicto mũꝺo xp̃s seq̃ndus esset. sꝫ nolũt. vel prim volũt sequi mundũ. p̃rim rp̃m claudicãtes in duas p̃tes. s. ꝟbum deuꝫ ꝛ mũꝺũ quos liberat xp̃s disponẽꝺo mentem ad diuine volũtatis expletiõꝫ. Quiꝺ sunt leprosi luxurie q̃ corpus ꝛ aiam̃ maculat vel alterius pcti ꝓpagione. quos liberat xp̃s depurãꝺo mentẽ oĩm̃ode a culpabilibꝫ defectibꝫ q̃buscũq̃. Quiꝺ sunt surdi p cordis duritiã ꝛ immitiaꝫ. siue ad p̃dicationis vocem. siue ad pauperũ clamorem. quos liberat xp̃s inclinando mentem ad ꝟbi dei ꝛ pauperũ obauditionẽ. Quiꝺ sunt mortui per peccati mortalis obstinationẽ quos liberat xp̃s viuificando ꝛ renouando mentem ꝛ hominem interiorem. Quidaꝫ sunt pauperes a celesti bogratijs ꝛ ꝛtutibus nudi ꝛ miseri. quos xp̃s liberat ditando mentem gratijs ꝛ virtutẽꝺo virtutibꝰ. Jsta aũt miracula spũalia sunt maiora q̃ꝺ corpalia. magis ei est ꝙ Aug. iustificare impiũ q̃ꝺ creare celũ ꝛ terrã. plus est iustificare aiaꝫ in eternũ victurã. q̃ꝺ suscitare carnẽ iterꝫ morituram. pl? est i aĩa reformare ymaginẽ dei. q̃ꝺ in corpe reformare materiã nũ limi. Deinde dñs subiungit. Et beatus est q̃ nõ fuerit scãdalizatus in me. s. in infirmitate ꝛ hũanitate mea. dubitãꝺo ꝺ deitate ꝛ diuina potẽtia credẽs me purũ hominez esse. q̃ me videt i passibili carne. Beatus q̃ me pati viderit. ꝙ nõ me negabit. cui? fidei nihil tẽptamenti affert crux. mors ꝛ sepultura. Qñ ꝛ latro fuit beatus. q̃ nõ fuit ꝛ scãdalizatus. Quasi diceret. Licz operer ut ꝺus mirabilia. q̃ tñ ut hõ suꝫ crucifigẽꝺus cauẽꝺũ ẽ valꝺ hoĩbꝰ ne i me morte ꝺ despiciãt. q̃ signa venerank̃. Et bñ dixit i me. nõ a me. q̃ xp̃s nũq̃ fuit causa scandali actiue sed potuit esse quo dãmodo materia scandali ꝛ occasio. Unde ꝛ dicit̃ petra scandali. petra em̃ nullũ scandalizat q̃ nature sue debitũ facit. sꝫ ꝺ petra cecus vel incautus scãdalizat̃ qui ledit̃. In hoc ergo dñs inter nuncios iohannis

et eius commendatione

qui eū crīstū non credebāt. ꝓcurier a pfidie scandalo castigat. Hoc em̄ induxit vt iohānis discipulos ad se traxeret. q̄ de eo offendebāt. q2 iohānes in opib⁹ maior clarebat. Quasi eis diceret. Videte ne scāndalizemī in me. ⁊ ne in aliquo de me min⁹ sentiatis. Sicut āt ꝓcursor intēdebat amouere a discipulis dubitatōnē de xp̄o. sic saluator viceuersa a turbis de ꝓcursore. cōmendans eū multiplr turbis. q̄ nesciebāt misteriū secretū. seu cām interrogatōis. ne turbe suspicarent iohannē male motū fuisse ⁊ ideo discipulos misisse. ac ꝓ hoc min⁹ crederēt ꝓteritis testimōijs iohānis. Audientes em̄ q̄stiōez a discipulis iohānis xp̄o ꝓpositā putare poterāt iohannē leuē in fide ⁊ mollē in vita. q2 videbāt prius dū erat liber de xp̄o affirmasse. quem ō in carcere q̄si aduersitate fractus videt q̄rere. Leuitas ad hesitatōem trāis. mollicies ad ꝓcupiscētiaz voluptatis ptinet. ⁊ vtraq; dās a iohanne ꝓcludit. ⁊ cū de ꝑsonis ⁊ q̄busdā aliis ꝓmēdat. Magis aūt voluit ꝓmēdare iohannē in absentia discipulo⁹ eius q̄ in pñtia vt ei⁹ ꝓmēdatio nō ex fauore būano l'ex adulatiōe. sz amore vitatis ꝓcedere videret. Et p̄ hoc docuit nos fugere notā adulatōis in ꝓmēdatione alio⁹. ⁊ marie magno⁹ in pñtia eo⁹. Cūm crīs. q̄ bñ receden tibꝰ discipul' cepit laudare iohannē. non sicut q̄dam hoīes blanditores. qui libenter hoīes in facie laudāt aut q̄m̄ videt amicos ei⁹ fideles aut domesticos eius quos credūt nūciaturos illi quicqd audierint. Nā q̄ insipiens ē. gaudet laudatus in facie. vir aūt sapiēs q̄m̄ laudat in facie. flagellat in corde. Propter duas q̄dās hō in facie laudari nō debet. Primū si sapientē illū putas graviter susceptur⁹ est. Et q̄re illi laudibꝰ tuis molestiā facis. Si insipientē illū existimas extollendus est. q̄re insipientiā eius laudibꝰ tuis nutris. Hec crīs. Deinō ꝓsequit̄ ꝓmēdat iohannē a multis. ⁊ primo a ꝓstantia fidei ⁊ mentis. Dicit g̃. Illis aūt. s. discipulis iohānis abeuntibꝰ. s. a crīsto ⁊ reuerentibꝰ ad iohannē. dixit iesus ad turbas. Quid. i. q̄lem existis in desertū videre nō mō sz olim cū adhuc iohānes eēt in deserto nūc em̄ erat in carcere. Quasi diceret. Qualis credinis q̄ sit ille. quē iā dudū añ vīcula freq̄nter existis videre. Ūn crīs. Ac si diceret. inter q̄d ciuitates dimittēres ꝓuemistis in desertum. Non plebs tāta cū tāto desiderio in hēremū ꝓmisset. nisi magnū quendā ⁊ mirabilē ⁊ prīa solicitōe se videre estimans. Existis in q̄z videre arundinē vento agitā tam. Quasi diceret. Non fuit mobilis sicut arūdo. vt leuitate mentis ⁊ fidei. de dño ambigeret quē antea ꝑdicauerat. sz ita ꝓstans q̄ nec timore nec fauore a vīrate declinabat. Nō fuit arūdo iohānes. sz colūna. nō mouebat̄ vento. nec ꝑsonis erigi. nec aduersis inclinari nouerat. sed inter aduersa ⁊ prospera immobilis permanebat. sermōis in ꝓsperis būilitatem ⁊ in aduersis patiam. Nō q̄uebat timore. nec flectebat̄ adulatōe nec cū blandū gēa. nec aspum ira cuiuslibet faciebat. vno eodēq; vultu respiciebat illos q̄ eū laudabāt. ⁊ illos qui eū vituperabāt. Sic inimicos ⁊ amicos diligebat. sic potētes ⁊ īpotētes arguebat. Arūdo igit̄ vēto agitata iohānes nō erat. quē a statu sue rectitudinis nulla rep̄ varietas inflectebat. Unō crīs. Calamus ē vacuus ⁊ nullā bōs frutē. ⁊ ideo q̄lis vis ventus leuis flauerit sup̄ eū. huc ⁊ illuc flectit eū. Sic ⁊ hō carnalis ⁊ sēlaris in quo fidei nulla est medulla ⁊ virtus veritatis nō inuenit in eo q̄liscunq; tēptatione venerit sup̄ eū curuat eū. Ūn ⁊ greg. Discamus q̄ fēs kāi arundo vento agitata nō esse. Solidemus aīm interauras linguaꝝ positū. Et ter inflexibilis statu⁹ mētis. Nulla nos detractio ad trā puocet. aūt ad remissionē inutilis gēs nullus fauor inclinet. nō nos ꝓspera eleuent. nō aduersa ꝑturbent vt q̄ soliditate fidei figimur. neq; q̄q; rep̄ transeuntiū mutabilitate moueamur. Hec greg. Quātice hic iohēm laudat vt si ipē nec mortis timore nec carnalis vite amore formā iusticie deseruit. sic nec nos vlla relinq̄mus ꝓ vanis. vel eterna ꝓ transitorijs. ⁊ crucem ꝓ nus q̄ faleras mundi eligamus. Secdo ꝓmendat eū ab austeritate vite ⁊ pñie. q2 nō fuit mollibus vestitus nec delicijs vsus. Unde dr. sed q̄d existis videre hoīem mollibus vestitū. s. ꝑ carnis curā delicioſam. q. d. nō. q2 vt dictū est iuꝑa. iohēs habebat vestimentū de pilis camelo⁹ ⁊ esca eius erat locusta ⁊ mel silueſtre. vt ipso ꝓuersatōis sue testimonio ꝓtēneret mundū cū bonis ⁊ delicijs suis. Ad hoc etiā manebat in deserto vt austerā vitā duceret nō solū victu ⁊ vestitu. sed etiā loco. ꝓpter q̄d subditur. Ecce qui mollibus vestiunt̄ ⁊ delicijs vtunt. nō in deserto. sed in domibꝰ regū sunt. q2 ibi vita delicioſa agitur. Ad hoc ei multi magnatibꝰ adulant̄ vt cū ipsis ꝓmorantes delicijs vtant. sed hoīes veritatis talia aspnantur. Ūn narrat valerius maximus q̄ quidā dixit oratori olera lauāti. Si tu dyonisio adulari velles ista nō ederes. Cui rūdit. Si tu ista ederes velles. dyonisio adulari nolles. Et sequit̄. hic vt ridicule vitatis annūciatoz mallēs oleribꝰ sustētari q̄ magnatibꝰ adulari. Ex hac tñ die multi etiā religioſi ꝓnū faciūt. ⁊ ꝓ modico maioribꝰ ⁊ etiā alijs adulari nō erubescūt. Et bene dr. in domibꝰ regū. nō pontificū. dñt em̄ pontifices ⁊ oēs ꝓlati eccie ⁊ etiā eoꝝ filia induere ste simplici ⁊ religioſa. nō molli ⁊ p̄ciosa. Ūn legit̄ de btō aug. q̄ vestimēta eius erāt nec mirida ꝓsimū. nec abiecta nimiū. Ūn ⁊ hiero. Ornatus ⁊ sordes pari mō fugiendi sunt. q2 alter̄ delicias. alter̄ glam redoler. Quō g̃ clerici ⁊ religioſi eq; mollibꝰ ⁊ delicijs vtunt sicut ⁊ hi qui in domibꝰ regū sunt. Ex timeant ⁊ caueāt sibi. q2 nō celesti sed terreno regi militāt. qui ꝓ deo ꝓperi aspa fugiunt sed foliis exterioribꝰ dediti pñtis vite molliciē ⁊ delcā tōem q̄runt. Si g̃ vilibꝰ vestimētis indui virtus nō eēt nequaq; dās iohēm de vestimenti sui aspritate laudasset. Et si p̄ciosis induere vestimentis pern̄ nō esset. nec q̄q; de pena diuitis locuturus ꝓmisisset. q2 induebat purpura ⁊ bisso. q̄ vero piculosum sit vti mollibus vestibus. ꝑz per crīs. qui dr. Mollis vestis dissoluit rigidam aiam. ⁊ si rigidū corpus assumat ⁊ aspe. facile per hmōi molliciem delicatum reddit ⁊ fragile. Facto aūt corpe molliori. necē est ⁊ aiam ꝓcipare lesionem. nam vt plurimū opationes ipsius ꝓsonant dispositiombꝰ corpis. Hec crīs. Iustice p̄stitos mollibus pñt intelligi adulatores. q̄ bñ significat̄ ꝑ indumentū. sicut em̄ indumentū adaptat se illi cuius est. sic adulatores adaptēt se malis. vt qui timore ꝑsecutōis vel amore laudis peccantiū vitia nō redarguunt ⁊ vt temporalia lucra vel ꝓmoda ꝓsequi possint. illis se

Capitulum .Lvj.

ꝓformare nō metuūt. Sed ſm Grego. Johānes ſic mollibꝰ veſtitus nō erat. qz peccantiū vita nō blādiē do fouere. ſed increpādo caſtigare nouerat. Moraliter ſm Hiero. ⁊ Raba. docemur hic. q̄ predicatores vitaris decliare dēt molliū palacia. q̄ mollibꝰ iduti adulatores frequētant. q̄ vitā peccantiū palpant. vngūt. ⁊ nō pungūt. Itez notaᷓ hic. q̄ pdicatio vitans ꝙuenit cū duricia cibi ⁊ veſtis. Qui aūt falſo pdicāt. adulatores ſunt. lucra ſectāᷓ. diuitias q̄rūt. delicijs affluūt. Et tales ſic mollibꝰ veſtiti in domibus regū ſunt. i. ſm Grego. exteres regni celeſtis. ſub iure dyaboli ſunt. q̄ ſunt reges tenebraꝝ. Per deſertū quoq; pōt intelligi religio. qz ſicut deſertū fuit mediū ⁊ q̄dā via inter egyptū ⁊ terrā ſanctā ꝓmiſſiōis. ſic religio eſt quoddā mediū inter celū ⁊ mūdū. ⁊ q̄ſi quedā via directa q̄ itur ad celū. Per Iohānē exiſtētē in deſerto intelligiᷓ religioſus. q̄ nō debet eſſe arundo. i. ypocrita. exterius ſicut arūdo virens ⁊ interius vacuus. ſed exteri⁹ dꝫ virere p honeſtā ꝙuerſatiōz. ⁊ interius eſſe plenus p fidē ⁊ feruentē deuotiōem. Ité nō dꝫ eē fragilis ſic arūdo. ⁊ oīni vento cedere. ſz dꝫ eē firm⁹ ⁊ oīni tēptatōi reſiſtere. ⁊ nec bñdictiōe nec maledictiōe dꝫ moueri. Ité nō debet eſſe mollibꝰ veſtitus. i. adulator. ſed ſeriosus ad vitia. ⁊ nullius in hoc pſone acceptor.

Tercio ꝓmendat ſaluator Iohānem ab excellentia pſone ⁊ claritate noticie. qz pluſq; ꝓphēta fuit. Prophēta q̄dē fuit. qz xp̄m p̄uidit ⁊ predixit. quod ⁊ alij ꝓphēte fecerūt. vñ ſupra dictū ē. tu puer ꝓphēta altiſſimi vocaberis. Itez pluſq; ꝓphēta fuit. Primo qz a deo p angelū ꝓphētatus fuit. Scōo qz in vtero matris ꝓphētare cepit. Tercio quia finis ꝓphētaruꝫ fuit. Quarto qz xp̄m a ſe ⁊ ab alijs p̄euiſuꝫ ⁊ predictum digito demōſtrauit. qđ alij nō fecerūt. Qꝫ ſm Grego. ꝓphēte officiū eſt vētura predicere. ſed nō etiā demōſtrare. Quinto ſm augu. ⁊ ambro. eſt maior ꝓphētis. quia ꝓphēte dñm venturꝫ prenūciauerunt quē videre deſiderauerūt ⁊ nō viderūt. Huic aūt preſtituꝫ eſt qđ illi q̄ſierūt. Sexto ſm Hiero. qz ad priuilegiū ꝓphētale etiā baptiſte acceſſit p̄mū. vt ſuū ⁊ ꝓphētaꝝ baptizaret dñm. Septio qz angelus ⁊ ſi nō natura. tñ officio dictus ē. Octauo qz primior xp̄o fuit ⁊ prius cū ipſo venit. Ut Criſ. Oēs q̄dem ꝓphēte ante faciez xp̄i trāſmiſſi ſunt. ſolus aūt Iohannes ſic miſſus eſt aī faciem xp̄i. vt pene cū xp̄o veniret. Quantum pre ceteris ꝓphētis Iohānes in tpe iuſtitia p̄ illis proximior erat xp̄o. Alto q̄dez ſtelle aī lucē precedūt. nūciātes lucis aduētū. nulla. carū luciferi nomē hēre meruit niſi vna qz cū ipſa luce ꝓcedit. Sic oēs ꝓphēte ante faciē xp̄i ꝓcedūt. nūciātes aduentū eius. ſol⁹ tñ Iohānes p̄curſor ē appellat⁹. qz nō ſolū aduētū eius annūciat. ſed etiā illū digito oſtendit. dicēs. Ecce agn⁹ dei. Hec Criſ.

Quarto ꝓmēdat eū ab auctoritate doctrie ⁊ officij dignitate. cuꝫ dꝫ Dic ē em̄ de quo ſcriptū ē in malachia. ⁊ ſunt verba patris ad filiū Iohānez ꝓmendātis ⁊ dicētis. Ecce ego mitto angelum meū. i. nūciū. ſ. Iohannē baptiſtā. qui etiā vitā duxit angelicā. ante faciē tuā. id ē ante p̄ſtiam tuā tꝫalem. ⁊ ante eiuſdē p̄ſtie manifeſtatiōem ⁊ ꝙgnitiōez. q̄ preꝫabit viā tuā p̄dicādo p̄ſtiam. baptizādo ad aſſuefactionem. te annūciādo ac mānifeſtādo ac corda auditoꝝ ad recipiendū ter tuā p̄dicationem puta reddēdo. aī te. id eſt aī oſtēſionē tuā ad mūduꝫ Sic officiū p̄dicatoꝝ. eſt prepare corda auditorū aī aduentū dñi ad iudiciū vel in mentē.

Dictus eſt aūt Iohānes angel⁹ ꝓpter duo. Primo ꝓpter officij dignitatē. qz nūcius. officiū em̄ angeloꝝ eſt archana revelare. ſic officiū Iohānis archana p̄dicere. Nā ſicut angelus gabriel nativitatē ſaluatoris paucis anūciauit p̄ſonis. ſ. Virgini. Ioſeph. paſtoribꝰ ⁊ magis. ita Iohānes palā illū toti mūdo nūciauit. Ut̄ Beda. Angel⁹ vocaᷓ Iohānes. ū nature ſocietate. ſz officij dignitate. Quo noīe recte appellari potuit hō ille. q̄ fuit miſſus a deo ut teſtimoniū p̄hiberet de lumīe. ⁊ venientē in carne dñm mūdo nūciaret. Et ſacerdotes āgeli nūcupantᷓ. Ut̄ apls ꝓhibet ne mulieres detecto capite oret ꝓpter āgelos dī. i. ſacerdotes. Et ſz Grego. v nuſq; ſz fidel⁹ ſi a p̄uitate primū revocat. ⁊ ad bonū exhortaᷓ. ſi eternū regnū vel ſupplicij erranti denūciat. p̄fecto angelus. i. nuncius dñi eſt. Secūdo dictus eſt angelus ꝓpter vite angelice puritatem. quā duxit in ſolitudie. in virginitate. in ꝓemplatiōe Unde Criſ. Beatus Iohānes qui talē meruit habere laudatorem. audiūc ⁊ intellige dignitatē. Puto ſi nō eſſet audacie dicere. q̄ gloſior eſt Iohānes qz homo fuit. ⁊ ꝓpter meritū veritis angelus eſt vocatus. q̄z ſi noīe angelus ⁊ natura fuiſſet. Angelus eī hoc ipm̄ q̄ angelus eſt nō tm̄ ē veritis p̄miū. q̄ntū nature ꝓprietas. Iſte aūt mirabiᷓ eſt. q̄ in natura hūana eu āgelicā trāſgreſſus eſt ſanctitatē. Et hoc obtinuit p gr̄az dī. qđ nō habuit natura. Hec Criſ. Et ut ſummā veritū ꝓm ēdatōis eius dñs breuiter ꝓpleꝛndat. ſubdit. Amen dico vobis. inter natos mulieꝝ nō ſurrexit maior Iohāne baptiſta. Et ign̄anter dꝫ natos. nō natas. ne virgini matri xp̄i p̄ferri vl eq̄ri quo ad ſanctitatē intelligaᷓ. q̄ plata ē oibꝰ ſanctis ⁊ poſt xp̄m ſanctior fuit vniuerſis. Dicit aūt mulieruꝫ nō virginis. ne xp̄o compari videaᷓ. qz mulieribꝰ nō ſolū ſexū ſz etiā corruptiōz ſignificat. ſm quez modum beata virgo mulier non fuit. Et ſi mulier aliqñ in euangelio nuncupaᷓ. ibi mulier ꝓ femīa ⁊ ſexu ponit. Hec ceteris ꝓphētis ⁊ patriarchis cūctiſq; hom̄ibꝰ preferᷓ hic Iohānes. ſed eq̄rur. vel nullus ei ante ponit. Non em̄ ſtatim ſequit⁹ ut ſi alij eo meliores nō ſunt ille maior alioꝝ ſit. Und nō negat q̄n eccl̄ie ſibi aliqñ ſurrexerit vtꝫ vero poſtea ſanctior eo aliqs fuerit. vel adhuc futurus ſit. indiſcuſſum relinquit Ut̄ Criſ. Scriptura quidē nō dꝫ. Iohānez maiorē eſſe ceteris ſanctis. ſz ceteros ſctōs nō eē maiores Iohāne Coeq̄uat ei ceteris nō preꝑoſuit Et vere Quod aūt dꝫ. tale ē. Nō ꝓpter mulieris iſto maiorē. Et ſufficit q̄dē hoc enunciatō xp̄i Si aūt vis a rebꝰ ipſis diſcere hoc. excogita ei⁹ immēſam cōuerſationem. ⁊ mētis altitudinē velut em̄ qui celitus deſcendiſſet degebat i terra. fere nullā gerēs curā de corpe. intellectualr erectus in celū. Et ſoli deo coniunctus dꝫ nullo mundano ꝓ ſolicitus Sicut em̄ i celo ita ꝙuerſabaᷓ. ⁊ nature neceſſitatibꝰ ſuperior effectus extraneam quandā ambulabat viā. in ymnis ⁊ oratiōnibus omne ꝓtranſiens tempus. hoīm quidem nulli deo aūt ꝓtinue ſoli colloquens. Neq; em̄ vidit aliquē ꝙſeruoꝝ. neq; viſus eſt alicui horum Nō lacre vſus eſt. nō lectulo. non tecto. non foro non aliquo quoq;

et eius commendatione

potitus est huma nor Sermo seuerus ↄ lenis Haz cū
ꝓplo iudeor viriliter ↄ feruenter. cū rege audacter cuz
discipul' lenter ꝓferebat Nil frustra vel leuiter sz oīa
ꝓuenienter agebat Propter hoc dixit. non surrexit in
natis mlier maior iohanne baptista Hec crisō. Et qz
nulla ē iohānis cū filio dei collatio. iō scōm crisō. vt co
pia laudū iohānis iudeis occasionē nō daret ꝓferen
di iohānē xpō. subdit distinguēdo excellentiā xpi ab
excellētia iohānis. dicēs Qui aūt minor est. s. etate ↄ
mlto opinione. in regno celor. i. in eccīa scōr militā
te. maior ē illo. s. dignitate ↄ maiestate Qđ de xpo rectē
accipiť q tūc in eccīa militāte. q a primo iusto incipi
ens vsq ad vltimū electū pdurat. miora mlis repu
tať. Sz sm crisō. nō putes ꝙ ꝓpatie se dixerit maiorē
iohāne Ut enī etiā dr Ambro. alia ē ista natura nec cū
hūanis generatōibz ꝓpanda. nō enī pt lxīni cū deo vl
la eē collatio. Vel nouissimus āgelor q in regno ce
lor. i. in eccīa triūphante mistrat seu mīmus scōr. q
iā ibi cū deo regnat. maior ē eo ꝓpter statū fruitōis.
qz qlibz xp̄ianor quātuncūq mīmus. maior
est actu ḡ qlibet viator purus. licet aliquis viator sit
maior in potētia aliquo iā btō. Vñ biero. Nos ātem sim
pliciter intelligamus ꝙ ois sctūs qui iā cū deo ē. ma
ior sit illo qui adhuc ꝓsistit in prelio. alitō est enī coro
naz victorie possidere. aliud adhuc in acie dimicare
Intellige tñ ḡtū ad premij securitatē. nō ḡtū ad me
riti magnitudinē. Deinō ḡsi declarādo ꝙ erat plusq
ꝓlixta. ꝓmēdat eū a tpis ꝓmoditate in quo vīt qz in
tpe gē ꝓmodo. ↄ utili hūano generi Ad diebz eī iohā
nis. i. postq cepit iohānes predicare ꝓsecutōem reg
ni celestis ꝓpīaz. vsq nūc ī cluſiue. qz tps gē a tpe
predicatōis iohannis inchoatū sperit. ḡdiu nūc di
ci pōt. ↄ vsq ad finē mūdi durabit. regnū celor vim
patiť a pīte ntibz ↄ violenti. illi. s. qui nō videnť bē
ius sicut publicani ↄ pctōres rapiūt illud exclusis. s.
filiis regni Ad sili dictū est. sicut si aliqđ regnū darū eēt
extraneis ḡsi violētia videreť inferri ipso regno Vñ
bila. Regnū celor vim patiť qz glia dei israhel prib
debita a ꝓphetis prenūciata. a cristo oblata fide gētiū
occupať dū ꝓpīam quā iohānes predicauit fideles
ad celestem pīam ḡsi in locū alienū penetrantes Vñ
crisō. Vides ḡ qz magnus est iohānes in cuius tpe tā
ta gīa effusa est sup terram. ↄ qđ in diebz oīm ꝓphe
tarum factū non est. in illius tpe factū est. ↄ ipse factus
est gratie huius ministeř Hec crisō. Ad diebz ergo iohā
nis regnū celorū patuit penitentibz a quibz vim pa
tiť. ↄ violēter rapiť. qz primus penitentiā predicauit
ḡ vel ut ḡdaz violētia nos affligēdo r ꝓpcīs sanctifici
ēmo. regnū celorū quasi violenti non pigri rapimus
ↄ intramus. A quo enī ꝓ peccatū alienī facti sumus
vi ↄ virtute pīe acquirimus ↄ id qđ nobis de iure nō
debeť. labore ↄ violentia rapimus. Quasi rapere qui
dem est. vbi nullū ius habemus. ↄ qđ āgelor est pos
sessio acquirere Non pōtem̄ homo natus in terra ra
pere celū nisi sibi faciat violētiam. coherendo a dele
ctatōibz ꝓpriū appetitū. ↄ subiugando spiritui carnez
suā. Vñ biero. Grandis est violentia nos in terra
gemitos esse. ↄ celor sedem querere. possidere ꝓ vir
tutem. qđ non tenemus per naturam Unde ↄ ambro.
Et ideo faciamus vim regno celorum. Omnis enī

Capitulum .Lvi.

qui vim facit. vehementi studio ꝓperat. non torpendi
lentescit affectu. Et iōvim facimus nature vt nō ad
terrena diergat. sz ad supna se subrigat. Vñ ↄ gre. Cū
pctōres ad pīam redeūt. q̄si in locū alienū intrant ↄ
violenter regnū celor rapiūt. Et itez Recogitemus
ḡ fratres kīm mala q̄ fecimus ↄ nosmetipos assiduis
lamētis arceamus. Ixcreditatē iustor quam nō tenui
mus ꝓvitā rapiamus ꝓ pīam. vult a nobis ops de
talē violentiā ꝓperi. nā regnū celor rapi vult nīis fle
tibz. qđ nostris meritis nō debeť. Vñ ↄ eusebius. Nō
sine violentia fieri pōt vt vnusquisq tracundiā patia
superbiā humilitate ꝓmutet. amore pauperis ↄ indi
gentie affluētiā superet. violentiā sobrietate. luxuriaz
castitate ꝓmutet. ↄ hō subito invior alter transmutet
ↄ sic a talibz ꝙ violentiā regnū celor diripiť Vñ etiā
in collationibz abbatis abrahā sic dr. Regnū etei ce
lor nō videtes. nō remissi. nō delicati. nō teneri. sz vi
olenti diripiunt. qz nō alīs. sed aīe sue preclarā infe
runt violentiā. oi eā pīnum rer voluptate fraudātes
Isti ꝓfecto sunt laudabiles violenti q̄ vim faciunt p
ditiōi sue. Nō enī vt scriptū est in doloibz laborat si
bi. ↄ vim facit pditiōi sue. Perditio nīa est oblecta
tio pīnis vite ↄ executio desideriorum voluptatūq nrārum
ḡs si quis ab aīa sua subtraxerit ac mortificauerit. gl'i
osam ꝓfecto ↄ utilem pditōi sue vim facit abnegās
dūtaxat ei iocū dissimas voluntates. Hec abrahām.
Scōm ber. quidā regnū dei mercanť vt qui exercent
opa mie elemosinā ↄ hmōi. quidā furanť. vt qui fa
ciunt occultas pīnas. quidā ꝓpellunť intrare vt pau
pes neccārij. nō voluntarij. quidā rapiunt vt paupes
volūtarij qui pauperes spū sunt. Si ātem adhuc dubitas
regnū ꝓsequi. forte ꝓpter defectū meritor vel auxilij. au
di augn. dicentē tibi. Si q̄ris quō istud pōt fieri. quib
meritis. quibusue auxilijs. audi. Res ista ē posita in
ptāte facientis. qm̄ regnū celor vim patit Regnū ce
lor o bō aliud nō querit nisi teipm. tantūmodo quantuz
es. te da ↄ habebis illud. Quid turbaris de pcio. xps
semetipsum tradidit vt te acquireret regnū deo pri. ita
temetipsuz da vt sis regnū eius. vt nō regnet pctm̄
in tuo mortali corpe. sz xpūs in acquisitōem vite Et
itez venale habeo. quid dñe. regnū. quo emiť. paup
tate regnū. dolore gaudiū. labore requies. ignominia gla
morte vita. Vñ ↄ crisō. Qui seipsum do nauit hoībus.
quō regni sui societatē nō dabit. Hec crisō. Ygit non cu
res qđ vel quantū mō ꝓficet. ↄ quid vel q̄ntuz de primo
dis seu lucris tpalibz pdas aut quid vel q̄ntum de in
cōmodis seu dāmis tpalibz sustineas vt regnū illō de
quo tam gl'iosa dicta sunt rapias ↄ possideas. De
inde subdit Oēs enī ꝓphete ↄ lex q̄ erant de xpo ven
turo duraverūt vsq ad iohēm. i. vsq ad tps iohan
nis ↄ etiā xpi. qz cristus ↄ iohannes fuerunt q̄si ꝓpa
nei. extunc enī cessauerūt legalia ↄ ꝓphetica. Ubi chri
sti tps ostenditur. vt quē illi venturū esse dixerūt. iohēs
venisse ostenderet. nō ꝙ tunc lex ↄ ꝓphetia fuerit annihi
lata. imo impleta. ↄ impfectio eius amota. qz extunc
predicari cepit pfectio euāgelica. Ita iohēs minimū est
euangelij ↄ terminus legis ↄ ꝓphetaz. Lex enī ↄ ꝓphe
tia ibi finit. vbi id qđ prefigurauerat ↄ ꝓphetauerat ad
impleť. Nam vsq ad iohēm lex ↄ ꝓphete figurant ↄ
ꝓmittunt. sed extunc in antea figurata ↄ ꝓmissa suc

cedūt.q; in lege ⁊ in ꝓphetis vitas de xp̄o erat sub figuris ⁊ emigmatibꝫ.sed a iohāne ē mānifeste oīa.quē em̄ lex ⁊ ꝓphete venturꝫ ꝑdixerant.iohannes venisse oīdit.dicēs.ecce agnus dei. Et q̄uis post iohānem fuerūt ꝓphete vt agabꝫ ⁊ q̄tuor filie philippi.non tm̄ de xp̄o in carne venturo sunt vaticinati vt p̄cedētes. de q̄bꝫ tm̄ est hic sermo.Un̄ Beda.Lex ⁊ ꝓphete vsq; ad iohānez.q; nō potuit vltra vēturꝫ ꝓphetari.qđ iohānis p̄comio iaz venisse clarebat.Un̄ ⁊ Augu.Inter oīes diuias auctoritates euāgeliuz merito excellit. Quod em̄ lex ⁊ ꝓphete futurꝫ pronūciauerūt.hoc reddidit̄ atq; ꝓpletū in euāgelio demonstrat.Non observam? sacramenta q̄ in lege ⁊ ꝓphetis precepta sunt. q; mutata sunt. q; intelligamus q̄ ibi predicta sunt. ⁊ tenemus q̄ ibi ꝓmissa sunt. Unde etiā Crisᵒ. Ergo finis ꝓmissionis iohānes ē.Sic aūt finis ꝓmissionis iohānes ē.⁊ initiū būtudinis ipse ē. Quecūq; em̄ ꝓmissa sunt seculo isti.vsq; ad iohannez ꝓmissa sunt. Ex illo aūt tā nō ꝓmittūt futura.sed ea q̄ ꝓmissa fuerant adimplent Usq; ad eū fuit spes.ex illo aūt cepit ee res. De ꝓmendatōe etiā iohānis sic dt Bern. Johānes vbiq; maior.in oīb singularis.mirabilis sup oēs.Quis sic gl̄iose annūciatus ē. Quis sic specialiter in mātis vtero spūsancto legit fuisse repletus Quē legisti intra mātis vter exultasse. Cui? natiuitatē vidisti ecclīa celebrare.Quis sic puer hxremū ꝓcupiuit.Quis ita sublimiter legit̄ puersat?.Quis pmittētiā ⁊ regnū celoꝝ primus oīdit.Quis regē gl̄ie baptizauit.Cui se primū trinitas sic aptē reuelauit Cui tale testimoniū ꝓhibuit dns iesus xp̄s. Quē sic honorauit eccl̄ia Johānes p̄archa.imo p̄archarū finis ⁊ caput. Johānes ꝓphēta. imo plusq; ꝓphēta.q; quē venientē nūciat.digito demōstrat Johānes āgel?.sz ⁊ inter angelos electus.saluatore.attestante cū dicit. Ecce mitto angelū meū ⁊c̄. Johannes apl̄us.sed ⁊ aplorꝫ primus ⁊ p̄ceps.q; fuit hō missus a dō. Johānes euāgelista.sz ⁊ euāgelq primꝰ inceptor predicās euāgeliū regni. Johānes virgo uno virginitatis nomine.pudicitie titul? castitatis exēplū.Johānes martyr.sz ⁊ martyrq lumē. iter natiuitatē siqdē mortēq; xp̄i ꝓstātissima forma martyrij. Ipe vox in deserto clamātis.p̄cursor iudicis p̄co verbi. Ipe ē lxlyas vsq; ad quē lex ⁊ ꝓphete. lucerna ardēs ⁊ lucēs. amic? spōsi. sponse ꝑpatoꝝ Silētio trāseo cetera. sic nouē ordinū āgelorꝫ inserit? ē. vt etiā ad seraphin apicē trāsferat Hec Bern̄. Deinō dns subdit.⁊ si vultis recipere ⁊ itelligere. ipe ē lxlyas. nō in psona sed in spū. q; fuit similis lxlye. ⁊ hoc in tribus. Primo in austeritate pnie.quia ō lxlya scribitur ꝙ erat vir pilosus.q; bēbat vestē birsutā ⁊ aspērā.⁊ zona pellicea accict? renibꝫ.Silr ō iohāne dr ꝙ habebat vestimētū ō pilis camelorū.⁊ zonā pellicēā circa lūbos. Secdo in solicitate ꝓstantie.de lxlya em̄ scribit̄ ꝙ ipse ꝓstanter arguebat regē achab ⁊ regē ochoziā.silr iohannes ꝓstāter arguebat herodem. Tercio aucte doctrine. quia sicut lxlias venturus est p̄dicatōem suā denūciās xp̄i aduentū scōm.ita iohānes vt supradictū ē.puenit primū Et fin. Hiero.hoc dictū. ipse est lxlyas. misticū esse et egere intelligenti.sequens dominī sermo demonstrat.dicēs.Qui habet aures audiendi.i.intelligēdi.audiat.i.intelligat.s.q; nō dixit iohannē esse lxlyā in psona.sz in spū Uel q̄ hz aures ad officiū exterius.audiat terius adhibēdo diligentiā circa ea q̄ dico ⁊ dixi supius Utit aūt xp̄s talibꝫ verbis ꝓponendo aliqđ arduū vel misticū.⁊ hoc ut moueat intellectū ad intelligendū.vel affectū ad acq̄escendū ⁊ exequendū

Oratio.

O Domine iesu xp̄e q̄m̄ tu es qui venturus es ad saluandum nos.⁊ aliū nō expectamus.da nobis ut vincti tuo amore.⁊ timore exeam? de arundinete vanitatis.⁊ ō molli vestitu voluptatis in desertum pēnitentie. Renūcia nobis pr effectum misericordie tue.quia tu es vitas.qua mediante ceci vident.caritas qua effecti claudi ambulāt.hūilitas qua supbi leprosi mundant.verbū quo surdi audiūt.⁊ vita qua mortui resurgūt.⁊ verus qua pauper euāgelizant.ut omnes ad te quertant Amen.

De increpatione ⁊ ꝺēnatōe infidelitū iudeoꝝ. Capitulum.Lvij.

Remissa igitur commendatōe iohannis increpat ⁊ condemnat dns supbiam iudeoꝝ. qui p̄dicatione iohannis moti nō sunt.sz ⁊ ipius xp̄i predicationem despexerūt.⁊ ꝓpter eorum generationē puersam ⁊ obstinatā.p quā tam p̄dicātes q̄ audiētes ꝓplxndit.pueris in foro clamātibꝫ.⁊ eoꝝ coeq̄libꝫ.i.in ptes eq̄les diuisis ac fibīnuicē impropātibꝫ ⁊ dicētibꝫ.Cecinimus vobis ⁊ nō saltastis.lamētauimus ⁊ nō plāxistis Ubi sciendū q̄ pueri hxbreoꝝ ad exercendum se in ludis honestis inducētibꝫ ad virtutes ⁊ retrahēnbꝫ vicijs talē ludū hre ꝓsueuerūt. Diuidebant̄ i medio ciuitatis in duas ptes eq̄les.⁊ illi q̄ erāt ex vna pte cantābāt carmē leticie.⁊ alq ex opposita pte carmē lugubre. deridētes transmutatōz repētinā pūtis vite.⁊ postea sibi mutuo erpobrabāt.⁊ exultātes dicebāt alqs.q̄re sibi nō ꝓgaudebant.⁊ econtrario alq q̄re sibi ꝓpacienbo non ꝓdolebant.⁊ hoc fiebat ad exprimendā vanā leticiaz hoīm.⁊ defectū ꝓpassionis ⁊ amicicie adinuicem in hoc mūdo sicut videmus freq̄ter fieri in eadē ciuitate.immo ⁊ in eodez vico. vel etiā eadē domo q̄ aliqui letant̄ ⁊ aliqui ex opposito tristant̄.⁊ q̄q; modicū fibīnuicē ꝓpaciant Huic negocio filie est negocium circa iudeos.⁊ postea xp̄i tpe factū Vultrei ꝓpter sedētes ꝓpter docēdi.⁊ iudicādi auctoritatē in foro id est in eccl̄ia.vbi lex ⁊ iura ꝓmunt̄.canētes p gaudi oꝝ eterno ꝓmissiōz.monuerūt iudeos exultare ꝑ ipe futuroꝝ ⁊ exultare noluerūt.mlti etiā lamentātes ꝑ tormentoꝝ ꝓminatōz monuerūt eos dolere ꝑ peccīs ⁊ noluerūt.Propter hoc igit̄ poterāt eos arguere ꝓphete dicētes.Cecinim? vobis ⁊ nō saltastis ad laudes dī assurgēdo.lamētauimus ⁊ nō plāxistis ꝓnīaz agendo Id est lamentauimus vobis ad exultādū ꝑ spūalibꝫ bonis ⁊ nō exultastis.misi in terremīs.monuimus ad ꝓniaz ⁊ nō pēnituistis nec doluistis.Eo mō etiā factū ē ipe xp̄i Johānes ei iejunās ⁊ abstinens invitabat eos ad dolēdū ꝑ peccīs.⁊ dolere noluerunt. dns aūt ꝓmedens ⁊ bibens cum eis invitabat eos ad exultandū ꝓ gractis quia mos comedentium est exultare.⁊ noluerūt hoc facere. Sub filitudine ergo eos increpat.q; nec babu

rũt planctũ ꝓpũctõis ex pnĩa ꝑdicata a iohãne nec saltũ exultatõis ex mĩa exhibita a saluatore. Johannes eñ ꝑdicabat lamẽta pñie. xp̃s exultatõem mĩe. ꝛ generatõ iudaica nõ plorat cũ iohãne plorãte. nec gaudet cũ xp̃o gaudente. ¶Per clamãtes ḡ intelligũt ꝑdicãtes. s. iohãnes ꝛ xp̃s. ꝛ ꝑ coeq̃les ipi q̃bꝫ ꝑdicãt. s. auditores. Hã ꝙ ait Lamẽtauimꝰ? ꝛ nõ planxistis ad iohannẽ ptinet. cuius abstinẽtia a cibo ꝛ potu. luctũ pñie figmificabat. ꝙ ãt ait cecinimꝰ? ꝛ nõ saltastis ad ipm dñm ptinet. q̃ vtendo cũ ceteris cibo ꝛ potu. leticiã futuri seculi ꝛ regni figurabat Johãnes eñ ꝑcessit in typo pñtis vite. q̃ dꝫ eẽ in lamento. ſz xp̃s secutus est in typo future q̃ erit in gaudio Vnd in psal. Qui seminãt in lacrymis. in exultatõe metent Sed pueri iudei videtes auferitatẽ iohãnis. ꝑ hoc moti nõ sunt ad pñiam. ꝛ postea dulcedinẽ xp̃i. ꝛ tñ ꝑ hoc moti nõ sunt ad pietatem Vñ hiero. Dicũt ḡ Cecinimus vobis ꝛ ꝓuocauimus vos. vt ad nrm canticũ bona opa faceretis. ꝛ noluistis Lamẽtauimus ꝛ vos ad pñiaꝫ ꝓuocauimus nec hoc q̃dẽ facere voluistis. spernẽtes vtrãq; ꝑdicatõez. tã exhortatõis ad virtutes q̃ pñie post petã Hec hiero. Doctor vl̃ ꝑdicator cantat q̃ncunq;. s. de virtutibꝫ ꝛ eternis gaudiꝭ docet vel ꝑdicat ꝛ tũc auditores extra vitia vt mũdꝰ saltare dñt. q̃ncunq; lamẽtat. q̃ncunq;. s. vitia ꝛ infernĩ dolores detestat. ꝛ tũc auditores plãgere dñt ꝛ penitere Spũ aliter pueri sunt ꝑdicatores ꝛ doctores. pueri ꝑ puersatõis hũilitatẽ. ꝑ colũbinã simplicitatẽ ꝛ ꝓvite puritatem. sedentes in foro. q; vẽdutores celestiũ. iudices aiaꝝ ꝛ ꝑcones regaliũ ꝑceptoꝝ. clamãtes ꝑdicando coeq̃libꝫ sm capacitatẽ auditoꝝ doctrinã compando canentes miam pctõꝝ. grãm iustoꝝ. gloriã btõꝝ exprimendo. Triplex ḡ canũt carmẽ. s. nuptiale ꝑ vnione dei ꝛ aie. familiare ꝑ inhabitatõe dine pñie. triũphale ꝑ ꝙsummatõe victorie. ꝛ nõ saltãt mali. saltu puersionis. quo ad primũ. saltu deuotõis quo ad scõm saltu ꝓtẽplatõis quo ad tertiũ Lamentãt oñdentes culpã multiplicẽ. miseriã pñiez pnã eternã. ſz mali ñ plangũt planctu ꝙpũctionis ꝑ culpa. planctu ꝙpassionis ꝑ miseria. plãctu orõis ꝑ pnam Deinde applicãdo siluarũdinez ad ꝓpositũ. subdit increpatõis duplicẽ rõem. q; nõ crediderũt iohanni ad pñiam exhortanti nec saluatori ad miam aduocanti Nam nec ꝑdicatõ ꝛ pñia iohãnis eos ad luctũ ꝛ pñiam inflexit nec predicatio ꝛ victus xp̃i eis placuit. ſz remanserũt obstinati in pctis. vtriusq; predicatõem ꝓtẽnendo. ꝛ vtriusq; vitã in malũ interpretando. Venit eñ iohãnes nõ manducans neq; bibẽs. i. in abstinentia maxima viuẽs. ille eñ q̃ paꝰ comedit. dr nõ comedere sm cõmunem modũ loq̃ndi. vel nõ manducãs neq; bibꝫ delicata. s. vel nõ manducans. s. panem. neq; bibens. s. vinũ ꝛ siceram. Scõm aug. Johannes dictus est nõ manducãs neq; bibens. q; illo victu quo iudei vtebant. non vtebat. hoc ergo dñs nisi vteret nõ in eius ꝙpatione manducans ꝛ bibens diceret. Ecce vnus puerorꝝ lamentantiũ. i. ꝓpter aꝝ ad penitentiam ꝛ bono ꝛ exemplo ꝓuocantium. ꝛ tñ non credunt ei iudei. sed dicunt. demoniũ habꝫ. quasi dicerent. more demonum nõ comedit neq; bibit. vel demoniacus ꝛ insanus est. auferitatez eius demoni attribuendo. demoniaci eñ pñt multa agere ꝛ pari. que non pñt aliꝫ. vel nõ ẽ hic hõ a deo. ita rigidus sibi ꝛ aliis. cũ dñs sit suauis ꝛ mitis. Gemit filius hoĩs. s. virginis nõ hoĩm. s. viri ꝛ mulieris. manducãs ꝛ bibens. s. in mundo ꝛ in publico cũ aliis hoĩbus. i. cõem vitam inter hoĩes ducens. hoc emm facere debebat. q; mediator dei ꝛ hoĩm erat. ꝛ iõ talem vitã debuit cõiter ducere vt cõuersantes petõres accessum familiarẽ ad ipm possent hꝫ. Ecce vnus puerorꝝ gaudentiũ ꝛ ꝓpter aꝝ lenciã ꝓmittentiũ. ꝛ tũ dicunt pueri generatõis ꝛ pharisei male interptando. Ecce homo mll hñs duumũ. vorax ꝑ auiditatẽ. ꝓtatorum ꝑ ꝙsuetudinẽ. publicanoꝝ. i. ꝓcacãtiũ publice. ꝛ petõꝝ. i. ꝓcantiũ occulte amicus. s. ꝑ malã societatẽ. cũ illis manducãs ꝛ bibens. q̃ tñ nõ faciebat vt eoꝝ vita amaret. sed magis vt sanaret. ꝛ eos alliciendo attraheret. ꝛ ad pñiam ꝙverteret. Ipẽ eñ hoĩes attrahebat ꝛ victus ꝓformitate. ꝛ familiaritatis oñsione. Vbi hiero. Si ergo ieiumũ placet vobis. cur iohannes displicuit. Si saturitas vobis placet. cur nõ placet filius hoĩs Quoꝝ alter ꝓ demonium hñtem. alter ꝓ oratorẽ nũcupastis ꝛ ebriũ. hec hiero. Ecce pessima lingua q̃ ꝛ mãducãtes iudicat ꝛ nõ mãducantes. ꝛ extractꝫ pte scindit. q; maledicit deum ꝛ hoĩes. nec est eñ qui se abscondat a furore eius. Abstinentia quidẽ iobis fuit aliꝭ exemplũ auferitatis et pñia. manducatio vro xp̃i fuit aliꝭ exemplũ ꝓ defecõis omis ꝛ mie. ¶Per illos igit̃ qui vtrũq; in malũ interp̃tant signant detractores bonos actus alioꝝ neq; ter deprauãtes. Sunt namq; quidã pueri isti filꝫ de oĩbus male iudicantes Dicunt eñ si quis studet ꝛ vacat humilitati q; ypocrita est. si pacie ꝛ mãsuetudini timidus est. si iustitie impatiẽs est. si simplicitati fatuus est. si prudẽtie malitiosus est. si maturitati flegmaticus est. si tocũditati dissolutus est. si religioni singularis est. si societati sc̃laris est. si silentio ꝛ paci melancolicus vel dissilator est. si alioꝝ correctioni turbator pacis ꝛ ꝑ sumptuosus est. si dissimulat negligẽs est si instat vigilis ꝛ orõibꝫ indiscretus est. si cõi dormitioni somnolẽtus est. si predicationi ꝛ alioꝝ saluti apertitor laudis est. si desistit remissus est. si habet grãm hoĩm adulator est. si adulari rẽnuit superbus est. ꝛ sic̃ in multis aliꝭ temere iudicãt. ꝛ q̃ bene fieri pñt in malũ interpretant. Qui cum talibꝫ habitat ꝑ dicere illud iob. Fr̃ fui draconũ ꝛ socius struthionũ. Dñs ḡ ꝛ ꝑ sectꝫ ꝑ iohannẽ conatus est iudeos in regnũ introducere. ac si cũ ꝓpheta diceret. quid debui facere vinee mee ꝛ nõ feci. Et sm crisi. fecit sicut faciũt ꝛe natores qui ꝑ duas vias ctrarias alicui insidiant aiali. vt in alteram incidat ꝛ capiat̃ Misit eñ iohannẽ cũ vita austera. vñ ipse cum ꝙmuni vita. sed ipsi renuerunt. ꝛ vtramq; viam salutis respuerunt. q; nec cum iohanne lugere nec cũ xp̃o gaudere voluerunt. Istis iudeis filꝫ sunt multi. q̃ nec flagellis nec bñficijs a malo revocari vel ad bonũ ꝓuocari pñt. ꝛ iõ cũ superbis ꝛ puersis iudeis in fasciculis simul colligati pnas merito sustinebũt. Et licet xp̃s qui est sapia dei patris sit predicto modo reprobatus a pharisei ꝛ legispiris qui dei ꝙsiliũ ꝛ vite documentũ sprouerũt. tñ iustificatus est. i. cognitus ꝛ comprobatus iustus. a filꝭ suis. i. discipulis ꝛ abeis qui regnũ celoꝝ fidei iustificatõe diripiunt. qui

sunt filij xpi p adoptionē. pfitētes iustū sapie opus. ac dei dispositiōez q̄ dō certinā. ¶ Deinde post pmunē iudeop increpatōez. q̄si nō satim increpat tres ciuitates galilee. siras in tiroze laci genezaret. q̄bo speciali ter pdicauerat q̄ miracla fecerat. nec tñ puerti volebant. Lūc eñ. s. posteq̄ increpauit iudeos in pmūt et vidit eos obstīatos. cepit in speciali exprobrare. id ē ad modū exprobrātis mala futura pdicere. ciuitatibo in q̄bo facte sunt plurime virtutes eop. vt saltē oper magnitudini q̄ multitudini crederēt. q̄ pniam non egissent. q̄si diceret. q̄ doctrinaz audierūt q̄ miracla viderūt. q̄ tñ credere noluerūt. sed peiozes gētibo remāserūt. Exprobrat eis dñs ad correctionē q̄ pminat eis vi. i. eternā damnatōez. pdicendo ventura. nō optando mala sicut q̄ cū dz. maledicā illis qui maledicent tibi. i. q̄ malefacient. infligā eis penā. maledictio eñ in scriptura nūq̄ ē imp̄cativa. sz pphetica. Vbi Crisō. Deplorat aūt dñs ad nēm exemplū. eo p effusio lachrymap q̄ gemitū amarus sup patiētes insensibilitatē dolozis. nō modicū anxietorū ē. q̄ ad correctōem pacientiū. q̄ ad remediū ingemiscentiū sup eos. ¶ Dec Crisō. Dicit g̃ vz. s. damnatōnis eterne imminet tibi corozaim. ppe quā ciuitatez iordanis ingredif mare galilee. q̄ in qua nutrief antixps. vz tibi bethzayda. vz q̄ ciuitate fuerūt Petr̄ q̄ Andreas. Jacobi q̄ Johānes. q̄ distat a bethzayda q̄rto miliario. q̄si in tyro q̄ sydone q̄ fuerūt vrbes gētiliū ydolatrie q̄ vicijs vedite. q̄ tñ legem naturalē habebāt. facte essent virtutes. i. diuina pdigia q̄ miracla. q̄ facte sunt in vobis frequēter. q̄ predicatum eis fuisset sicut vobis. olim pniam quaz vos nō fecistis. ipsi egissent volentes de pctis. in cinere et p̄sideratiōe mortis. q̄ cilicio et p̄sideratōe pctī pungentis. sedētes. i. in p̄scientijs se būiliātes. vt in cinere būiliatio interior. in cilicio exterior designat ¶ Dec addit. q̄ ārīq̄tus erat mos sic agere pniaz. Verūtū dico vobis iudeis. q̄ tyro q̄ sydoni. licet ñ sunt p̄uersi. remissius erit i die iudicij q̄ vobis q̄ min? pūient q̄ vos iudei obstīati. naz min? peccauerit illi Gētiles ei neq̄ legē scriptā receperit. neq̄ pdicatores habuerit. neq̄ miracla viderit sz tm̄ legē nature trāsgressi sunt Judei vo doctrinaz audierūt. q̄ miracula viderūt. q̄ p? trāsgressiōz legis naturalis q̄ scripte. etiā legē gre q̄ signa quipēderūt. q̄ iō ppter ingratitudiez pūient istī seueri?. q̄ illi remissi?. q̄ grauiq̄ fidē auditā repellere. q̄ mori i gētilitate. q̄ ē argumētū q̄ ceteris pbo maior erit pena xpianop q̄ infidelitū. clericop q̄ layco. sapiētū q̄ simpliciū. q̄ platop q̄ subditop. nā cui m̄lt̄ dō natū ē m̄lt̄ ab eo q̄ref. q̄ potētes poterēter tormēta pacienter. q̄ seruus sciēs volūtatē dñi q̄ ñ faciēs. plagis vapulabit m̄lt̄. ¶ Deinde sepatim exprobrat ciuitati capharnaū. q̄ districti? alijs iudicāda. eo q̄ bōa a dño acceperat crebriora. Jtē q̄ duas alias arguerat ō obmissiōe pēitētie q̄ negligētia. hāc vo de ꝓtēptu q̄ superbia. Vñ q̄ alijs pminat? ē pena in genere cū aut vz. huic aūt i specie q̄ oppet p̄? eē. Dicit g̃ Et tu capharnaū ponēdo vt sup̄ pminēs p ptēpto. nū q̄d scom opmonē tuā vsq̄ in celū exaltaberis. Quasi diceret. nō. imo ppter pctm̄ superbie q̄ ingratitudis vsq̄ in infernū descēdes. nā q̄ se exaltat hūiliabit. Quia si in zodomis. qui tñ fuerūt homies pes

simi. facte fuissent virtutes. que frequēter facte sunt i te forte p̄māsissent vlq̄ in hāc die. q̄ fecissent pniaz. ut mimiute fecerunt ad ione predicationē. Dicit autem forte. non ad tenorandum dubitationē ex pte sua sed ad tenorandū mirabilitatē liberi arbitrij ex pte hois Verumtū dico vobis. q̄ terre zodomop remissius erit in die iudicij q̄ tibi id est minozē penā sustinebūt rōne incredulitatis. sed maiorē rōne enormitatis peccati q̄ crimis. ¶ Per istas ciuitates q̄bo xps frequēr pdicauerat miracula fecerat. significant illi qui frequēter audiūt vbū dei q̄ vident exēpla virtutū q̄ tñ in peccatis suis obdurant. ppter q̄d ceteris paribo grauius alijs punient. Specialiter aūt p has tres ciuitates assignātur tria in hominib. q̄ maxīe aggrauāt ingratitudinez in eis. Primū est literatura q̄ sapientia. q̄d p corozaim. q̄ interp̄tat secretū mihi. vel misericū meū Secūz ē ordo vel plato. q̄d p bethzaidā. q̄ interp̄tat domus pcudum q̄ domus venatop seu domus frugū. sunt enim domus dñi peculiares. q̄ refugium pcudū. id est subditop q̄ ceterop. Tercū est religio. q̄d p capharnauz que interp̄tat villa pulchritudinis seu cōsolatōis. vel ager pinguedinis. q̄ vtinā iterius sicut exteri?. Et isti si inuēti fuerint negligētes seu peccatores q̄ xpo inobedientes. durius q̄ ceteri redarguent q̄ acrius punient. vel p corozaim significant h? seculi sapiētes. p bethzaidam diuites. p capharnaū carnales. qui spēaliter xpm repellūt sicut ille ciuitates fecerūt. vbi Crisō. Cōsideratē xpiani q̄ q̄daz miracla facta sunt i corozaim quedā ārt in bethzayda. alia in capharnauz. apud nos aūt xpianos oia facta sunt Que eñ facta sunt in corozaim. forsitā bethzayda nō cognouerat. q̄ q̄ facta sunt in bethzayda. forsitā capharnaū nesciebat Nos autē xpiani quicq̄d vbiq̄ oparus est xps oia enāgelio refertē didicimus. Si ergo sic xps luget sup illas ciuitates. q̄ pniaz nō egerūt q̄ nō oia mirabilia viderūt quas quō quotidie luget sup nos xpianos. q̄ quotidie virtutes? i eccia legum? q̄ auditum? q̄ tñ pniaz pctōp nostrop nō agimus. Si ipse zodomitaq̄ xpus remissz talia demōstrasset forsitā p̄uersi fuissent. Illi q̄ lothi homīem iustū nō audierūt. sulphure q̄ igni p̄busti sūt Nos que q̄ualia expectant tormenta qui ipm̄ ptemnimus xpm. Et vide. q̄ nō dixit. tūc improperauit ciuitatibo. sed tūc cepit improperare. Si ergo tunc cepit q̄ vsq̄ nūc quotidie improperat talibo. Et quotiēs legitur in eccia improperās improperat bis q̄ tales sunt in eccia. vz ergo vobis xpiani. q̄d quotidie oēs scripture vociferant. q̄ vos tanq̄ aspides surde obturātes aures vras nō auditis voces eap. Quidā ei dicūt. peccata nra erubescimus p̄fiteri. Dic hō quid ē prius. facere malū an dicere. Si g̃ añ dei p̄spectū facere malū nō erubuisti. quō añ p̄spectū homis erubescis dicere Addit racūdiam deū excitare ñ timuisti q̄ ad miaz eū flectere dubitas ¶ Dec Crisō. Oportz igit lectōi scripture vacare q̄ i tēdere. ita ei peccator ad melius poterit p̄fici ere Unō idē Crisō. Debemus scripturas scrutari cuz diligentia q̄ nō simpliciter. poterimus salute nra potiri. si semp eis imorabimur Et ñ vehementer quis durus fuerit q̄ si mhil lucratus fuerit in alijs temporibus. tempus saltē lucrabit hoc. q̄ suscipiet aliquā virilitatem. Quid igit̄ ais. q̄m audiens nō facio. nō par

unm luc. miſe vocare ſeipm .nõ inutilis hic timor Si ingemueris ſolũ qm audiẽs nõ facis.oĩno ad faciendũ vemẽs qñq; Non em̃ eſt vo loqñtem audiẽtem deũ loqñtem nõ luctari Et itc. Quicqd q̃rit ad salutẽ.totũ iã adĩpletũ eſt in ſcripturis Qui ignarus eſt.inuenit ibi qd̃ diſcat Qui ꝓtumax ẽ pctõr.inuenit ibi futuri iudicij flagella q timeat Qui laborat inuenit ibi glias ꝓmiſſiõis ꝑpetue vite.q̃s mãducando ũplius excitet ad opus Qui puſillanimis ẽ infirm? inuenit ibi mediocres iuſticie cibos .q̃ſi pinguem aiaz nõ facit̃ nõ mori nõ ꝓmittit̃ Qui magnanimus eſt fidel.inuenit ibi ſpiritaliores eſcas ꝓnẽtioris vite.q̃ pducãt eũ ꝑpe ad angelo; naturã Qui pcuſſus a diabolo vulneratus ẽ in pctis.inuenit ibi medicinales cibos.qui eũ ꝑ pñiam repant ad salutẽ Nec ceſſ. Scõm bedã q̃re nõ olim bis qui credere potuerũt. vt iudeis q̃ credere noluerũt ſit euãgelizatũ.ipi? eſt ſcire.cuius vniuerſe ſunt vie mĩa fm Anſlxl.alio mõ iuſte dãnat malos.alio mõ iuſte pcit malis Aliz cũ dãnat malos iuſtũ eſt.q illo; meritis ꝓuenit.cũ vo pcit malis iuſtũ eſt nõ q illo; meritis.ſz q bonitati ſue ꝓdecẽs eſt Parcẽdo g malis iuſtus eſt fm ſe.t miſericors ſcõm nos.non ſcõm ſe. Nõ em̃ idẽ eſt miſericors.q miſe; cor bẽat.ſz q circa miſeros cor pietatis ĩpendit Qui etiã fm aug. cuius vult miſereſ nõ iniuſticia ſz gĩa.quẽ vult obdurat.nõ iniquitate ſz bitate vindicte Si tũ mĩa t veritas obuiant ſibi vt nec mĩa impediat bitatem.q̃ plectiſ dignus .nec bitas mĩam.qua liberaſ indignus Deus quidẽ ab eterno ſciens ꝓuerſatõem hoĩm malam futurã.t q nec ſola ſeueritate poſſet ſaluari.nec ſola mĩa ꝓuenire ad ꝑfectũ meritorum.decreuit q in vnoquoq; tpe ꝓdicandũ eẽt.vnũquẽq; ꝓmittẽs ſuo iudicio.i.naturali legi.q̃ dt in corde.qd̃ tibi fieri non vis.alq ne feceris. Ex q naturalis lex obturpuit cõ ſuetudim̃ peccãdi.ꝓdicata eſt q̃ refrenaret peccantes Et q iterum hõ non ſe p legis ſeueritatem cohiberet. imo p interdictũ reus tenebaſ .predicata eſt mĩa que ſaluaret ꝓfugientes ad eam. vt excecaret refutantes mittẽs gentes ad ꝓmiſſionẽ iudeorum. vt ipi iudei ſa'tem emulatione gentiũ ꝓuerterenſ. Et hec eſt altitudo ꝓſilq dei.quo mira ꝓuidẽtia iudeos t gẽtes redurit ad vitã quã ꝓdiderant in adam. ¶ Oratio.

O Omine ieſu xp̃e qui nos vbo t exemplo ꝓuocaſti ad volenduz p peccatis t ad exultandum pro ſpualib; bonis. da mihi gratiam lachrymarũ.t terram cordis mei atidã irriguo celeſti fecunda.vt plangã me quotidie in omni vita mea ita vt efficiant mihi lachryme mee panes die ac nocte.t mens mea oblita vanitatis t miſerie.ardeat in tuo amore.ita vt ſaltando ad bona opa t laudes dei aſſurgẽdo.nũc exultẽ in ſpe.t tandem ſemp te laudãdo tecũ gaudeam ſine fine Amen. ¶ De reuerſiõe ap'lo;.ac miſſione t reuerſione ſeptuagintaduorum diſcipulo;. Capitulum. .Lviij.

Reuertentes autem

apoſtoli de predicatione ad ihesum nunciauerunt ei que docuerant predicando t fecerant miracula opando. oſtendentes

q̃ mandatũ eius fideliter executi fuerunt.t gratias referentes ſup bis q̃ acceperũt. Demũt ap'li ad ieiunii ad fontẽ.ad locũ vnde exeunt fluia reuertunt vt itc fluant. Ibant aĩalia de quiete ꝓtemplatõis ad laborẽ actõis t reuertebanſ itc ad quietẽ ꝓtemplationis Et ꝓpatiendo eis de laboribus ſuis duxit eos ſeorſum in deſertũ locũ.ut poſt laborẽ quieſcerent puſillũ ſegregati a tumultu ꝑſo;.t vt ſe colligerent in oõne ſicut diſpſi fuerãt in predicatõe. nec em̃ ſpaciũ edẽdi hẽbant pre turbis q̃ veniebant t redibant. Unde beda Ubi magna tpis illius felicitas. de labore docentiũ ſil't diſcentiũ ſtudio demiratur.que vtinã in nõ euo rediret.ut tanta miſtris verbi freqñtiũ fidelitũ inſiſtat auditoꝝ.q̃ nec libeꝝ eis curandi corpis ſpaciũ ꝓcedat nã quibꝫ necãria curandi corpis hora negat̃.quanto minus illecebris aĩe ſue carnis ſtudẽdi facultas adeſt.quin potius a quibꝫ verbũ fidei t ſalutare miſeriũ oportune exigit̃.hoꝝ animus ꝓfit ad agenda ſp'a cogitanda celeſtia ſuccendit̃.ne ea q̃ verbis docẽt factis ĩpugnẽt.hec beda. Miſtice ãt fm hiero ſeorſum ducit dñs quos elegit.vt inter malos viuentes mala nõ intendãt. Et bene dr vt quieſcerent puſillũ.q puſilla requies eſt hic ſcis t labor magnus.ſed poſtea dicetur eis vt requieſcant a laboribus ſuis.opa em̃ illoꝝ ſequũtur illos. Unde dr greg.q tanto tunc maior requies erit.quanto mõ ob amorẽ ꝓximis ſui requies nulla fuerit. Et econtra intellige oppiger q tanto tũc minor requies erit.q̃nto nunc ob amorẽ carnis requies maior fuerit. Et nõ vt tunc gauderi poſſis dulcedine quietis nõ abhorreas nũc guſtare amaritudinẽ laboris attendẽs verba boetij dicentis. Dulcior eſt apũ melle labor.ſi malus ora prius ſapor edat. Quieſcere g̃ facit xp̃s diſcipulos ſuos vt diſcant oẽs t maxie qui p̃ſunt q̃ qui laborãt in ope t ſermone requié ꝓmereantur. Licet hec etiã oñdit̃ q predicatores poſt predicatõis diſcurſum redire dñt ad ꝓtemplatõis ſecretũ .t opa ſua corã deo diſcutere t diligenter examinare.vt de bonis grãs agant.t de defectibꝫ veniã petãt. Admonemur itaq; hic in dñi facti vt aliq̃n ab actõe quieſcamus t ad ſecretũ ꝓtẽplationis tranſeamus.q̃ in actõe exteriori.ſpaciũ ꝓtemplandi nõ habemus Que ꝓtẽplatio deſertũ recte dr.q a multis deſerit.t a paucis inhabitatur.in q̃ requieſcimus puſillũ.q ꝑ nãa fragilitate nõ diu dine viſioni valemus ĩhrere.nec ꝑ ne ceſſitate primi illius curã diu ꝑtermittere. Laceas g̃ ad tps a primoꝝ edificatõe .vt tacendo diſcas qualr ſuo tpe vtiliter eloqui valeas Rogando tũ deũ q̃ perſeipm ſuppleat cordibꝫ primoꝝ interius ea inſpirãdo a quibꝫ interim te abſtineas linguã p ſilentiũ edomãdo. Uñ grego. Nemo dz ꝓpter ꝓtemplatõem dei oĩno poſtponere necitatem ꝓximi.nec ꝓpter necitatem ꝓximoꝝ ꝓtemnere ꝓtemplatõem dei. Quid em̃ ꝓdeſt ſi amantes noſmetipſos relinq̃mus ꝓximos .vel quid rurſus ꝓdeſt.ſi amantes vel zelantes ꝓximos relinq̃mus noſmetipſos ¶ Et poſt hec dñs ieſus deſignauit .i.ſignanter elegit.t ab alijs diſtinxit.ac inſtituit ſeptuagintaduos diſcipulos alios ꝓter duodecim predilectos. in ſignũ q̃ poſt xp̃i reſurrectõem t aſcenſionem in celũ.fides xp̃i predicanda erat gentibꝫ ſeptuagĩta duaꝝ linguarũ. ſicut ante duodecim tribubus ſcõm

numerū duodecim apl'oꝝ Prima g̃ lingua inter oēs erat hebraẏca. q̃ postea in septuagīta duas fuit diuisa. Et sicut apl'i formā demōstrabāt eꝑ. i. primi ordinis ⁊ maiꝝ sacerdotū. sic ⁊ isti figurā gerebāt presbiteroꝝ. id est scōi ordinis ⁊ minoꝝ sacerdotū. s. curatoꝝ. In pmis tñ eccl'ie ꝓpib' vtriq; p̃sbiteri vtriq; vocabant eꝑi. Quia ergo eꝑi sunt successores apl'orū. iō si gaudēt de apl'ico honore. dñt eis esse similes in labore. Septuagīta quoq; p̃surgūt ex ductu denarij p̃ septenariū. iō figmificāt implerionē decalogi. cū septē comis spūssancti. p̃binariū vo superadditū. figmificat maxime gemina caritas. s. dei ⁊ primi. que oīa dñt esse in p̃dicatoribꝫ euāgelij. Et misit illos binos Sic etiā fm Origenē. ⁊ duodecī bini ⁊ bini numerati fuerūt. vt in eoꝝ catbalogo marcus oñdit. Fuit aūt binos. primo ꝓpter duos pl'os ꝓuertendos iudeoꝝ sez ⁊ gentiū. scōo ꝓpter salutē duplicē opandā. corpis. s. ⁊ aie. tercio ꝓpter duplex mādatū caritatis. sez dei ⁊ primi. q̃ dz esse in p̃dicatore euangelij q̃rto ꝓpter geminā pfectiōez. s. vite ⁊ sciētie p̃dicatori necessariā. quīto ꝓpter mutuā ꝓseruationē ⁊ securitatez custodie. vt vnus essz custos castitatis alteri⁹. ⁊ bonoꝝ ceteroꝝ. sexto ꝓpter mutuā ꝓsolatiōez ⁊ societatis emolimentū. septimo ꝓpter ꝓfirmationē vitatis p̃dicande ab ipīs. ⁊ eius testimoniū. vt in ore duoꝝ testiū stetur vbū. ante faciē suā. s. añ pñtiā vt aduēt⁹ xp̃i nō lateret. ⁊ vt ei viā ⁊ hospiciū in cordibꝫ hoīm p̃parēt. in oēm ciuitatē ⁊ locū. q̃ indifferēter xp̃s ⁊ discipli eius p̃dicabāt in ciuitatibꝫ ⁊ locis parvis ⁊ magnis. quo erat ipe venturus. s. in iudeaz. Post resurrectionē tñ ⁊ ascensionē dñi ad p̃dicandū etiā gētibus missi sunt. Scōm Grego. p̃dicatio p̃uenit. ⁊ sic ad habitaculū mentis dñs venit. q̃ verba exhortationis precurrūt. p quā veritas in mente suscipit. Et dicebat illis Messis q̃dem multa. operarij pauci. Ista ⁊ plura alia q̃ sequunt. modū p̃dicādi ⁊ viuendi discipulis ꝓmittentia. dicta sunt supra d̃ missione apl'orū. ⁊ iō hic repetere nō est necessariū. Expleto aūt misterio legatōis sue. reuersi sunt septuagīta duo discipuli cū gaudio. tū de fructu p̃dicatōis sue p quam pl'm edificauerāt. tū de miraculoꝝ operatōe. q̃ demones eiecerāt. gl'iantes ⁊ dicētes sibi in noīe ⁊ inuocatōe noīs xp̃i nō solū lāguores. ⁊ infirmitates. nō solū hoīes iniquos. sz etiā dēmōia subiici. q̃ tñ sunt tāte pīās vt nō sit pīās sup terrā q̃ ꝓpet eis. Vbi Beda. Bñ q̃dē pfessi sunt. deferētes honorē nomi xp̃i. sed infirma adhuc fide gadebant in virtutibꝫ. Et q̃ discipulos de signoꝝ operatōe dñs vidit elatos. q̃ex hoc mimis gl'iabant̄ tanq̃ infirmi ⁊ impfecti. ideo hec gl'ia eoꝝ reprimit̄. cū subdit̄. Et ait illis. Vidi sathanam sicut fulgur de celo cadentē. quia pñs erat q̃n corruit imo cū p̃cipitauit. Fulgur em̃ cadit celeriter. ⁊ manifestie ⁊ cū feroze ⁊ inflāmatōe. sic demones de celo empireo ceciderūt. in instanti. ⁊ vidēntibꝫ sctis angelis. ⁊ cū feroze ꝓpꝫ peri ad inflāmādū hoīes p̃ēptatiōnē pari. ⁊ cā hui⁹ ruine fuit elatio siue superbia de sua excellētia. Quasi diceret saluator suis discipl'is Cauete diligēter deberis. ne ex elatōe ⁊ ptāte ꝓcessa sup demōes mimis elenemī. ⁊ sic corruatis. Sathane g̃ exemplo deterrent̄. ⁊ ad hūlitatez reuocātur. vt qui hūc ob superbiā d̃ celo recordarent̄ eiectū. mītomagis se de terra editos. si superbierīt humiliandos. ut casuz ꝓpriū hoc exemplo caueant. ⁊ q̃ stat videat ne cadat Et si ille ꝓpter superbiā d̃ celo cecidit. mītomīus superbꝫ illuc ascēdet. q̃ ut alibi dr. turpius ejcit̄ q̃ñ admittitur hospes. Vñ Grego. Qui re aūt dñs sut in discipulorū cordibꝫ elatōz p̃meret. iudiciū ruine tetulit. q̃ ip̃e migē elationis accepit ut in auctore superbie discerent q̃d d̃ elatōis vicio formidarēt Vñ. Isido. Quisquis iā ex deteriori melior eē cepit. caueat de acceptis extolli virtutibꝫ ne grauꝫ p vanā gl'iam corruat. q̃ prius p lapsum vicioꝝ iacebat. Itaq; nō ꝓfidas in nature dignitate. nō superbias de sapiētia. nō d̃ honore. nō de statu. nō de potestate. q̃ in oīb' natura angelite excedit ⁊ cū ex superbia cecidit ⁊ ex celo est eiectus. ⁊ tuis pdib' subiectus. Et em̃ dicit Aug melior ē in malis factis humilis confessio. q̃ in bonis superba gl'iatio. Et plus placet deo hūilitas in factis malis. q̃ superbia in bonis Humilitas tñ nō illa tñ laudat̄ que de ꝓscientia precatoꝝ venit. sz illa q̃ ex virtute descēdit deo cara est. Igitur nō dz homo gl'iari in gra gratis data. que malis ⁊ iustis q̃nq; ꝓfert̄. sz in gra gratū facīēte. p quā in libro vite ascribit̄. ⁊ cū hūilitate in oīb' gratias agere. Vnd̄ aū. Ecce dedi vobis ptātez calcādi. s. pde spūali sup serpētes ⁊ scorpiones. ⁊ sup̃ omnē virtutē. ⁊ multiplicia spūalia nocumēta inimici. ⁊ oē genus immūdoꝝ spūum de obsessis corpib' ejicīēdi. ⁊ nihil vobis nocebit. Scōm Beda. q̃ serpentes dentes ⁊ scorpiōes cauda nocent. serpentes cū morsu oris. ⁊ scorpiones pūctōe cauda venenū fundūt. iō serpētes apte sevientes. scorpiōes clanculo insidiātes vel hoīes vel demones significāt. Vel serpentes sunt. q̃ ī relevandis virtutibꝫ venena pue pluasionis obiciunt. scorpiōes q̃ ꝓsūmatas virtutes ad finez vitiare intendūt. Scōm Exophilū. serpētes sunt qui visibiliter nocēt. vel ut fornicationis ⁊ homicidij demon. q̃ vero inuisibiliter nocent scorpiones vocant̄. sicut in vicijs spūalibꝫ Insuper etiaz calcare serpentē. ē subiicere rōni sensualitatē. q̃ fm Aug. significat̄ p serpentem. ⁊ calcare scorpionem. est detestari detractorē. ⁊ calcare omnē virtutē inimici. est abiicere omnē occasionez mortal'is peccati Verumtamē in hoc nolite gaudere. q̃ spūs vobis infirmis subiiciunt̄. nā malos spūs arcere. ⁊ alia signa facere. aliq̃n ꝓcessuz est etiā malis hoīb'. nō ꝓpter seipos. sed ad ꝓfirmatōz fidei xp̃i p̃dicare p eos. ⁊ aliq̃n nō ē meriti eoꝝ qui opant̄ sz potius p̃ inuocatōz nominis xp̃i cōcedit̄. vl ad maiorē ꝓdemnationē eoꝝ q̃ inuocāt. vel ad vtilitatē eoꝝ qui vident ⁊ audiūt. ī quo sp̃ honorat de⁹ p̃ cuius nom̃ miracula fiūt licz despiciant̄ qui faciūt Vñ Crisꝰ. Ejcere demones ꝓmune opus est inter misitros dei ⁊ misitros diaboli. Veritatem ꝓfiteri ⁊ iusticiā facere. p̃uatū est tñ opus sanctoꝝ. Jō quē videris demonia ejcientem. si non est ꝓfessio vitatis in ore eius. nec iusticia in manibꝫ ei⁹. nō est homo dei Si aūt videris veritatem confitentem. ⁊ iusticiam facientem. ⁊ si demonia non ejcit homo dei est Et iterū Non signa prte. sz anime sanitatem. Si āt signa vis facere. cauaris a delictis. ⁊ omia expleſti. Etem̃ magnus demon est peccatum. et si aufers maiora. decem mille demones abigentibꝫ optatus es signa etiā mul

toticns alīs ꝓfuerūt. facienti aūt obfuerūt. in elatōe extollēria ⁊ vanā gl̄iaz. vel in alio aliquo mō ℣n opi bus vo mibile tale fuspicari eſt. ſz ⁊ ꝓticipantibꝫ eis. ⁊ alīs mīris ꝓſunt ¶Dec itaqꝫ cū magna diligēna ope mur Si em̄ ab būanitate ad elemoſinā tranſmutaſt fueris. ſiccā manū exiſtentē extendiſti Si a ſpectacl̄ teſiſtens ad eccl̄am ieris. claudicantē pedē correxiſti Si aūt teſtiteris oculos tuos a meretrice ⁊ pulchri tudine aliena. cecos exiſtētes aꝙuiſti Si ꝓ lachami/ eis vīs vidiceris pſalmos ſpūales. mutus exīs lo/ cutus es ¶Dec itaqꝫ miracula ſunt maxia. ¶Dec ſigna ſunt inopinabilia Si hec ſigna fecerim⁹ ⁊ ipi magni ādez ⁊ mirabiles ꝓ hec erimus. ⁊ ꝓmcioſos vniuer/ ſos ad vtutē attrahe⁹. ⁊ futura fruem̄ vita ¶Dec crīſ. De hoc etiā hēs ſup circa finē ℔moſoni in mōte Si ḡ nō eſt gaudēdū in ſubiectōe ſpiritū m̄i⁹ dominus ē gaudendū in ſubiectōe hoīm. ⁊ adhuc minus in ſub/ iectōe rez tpaliū de qbꝫ m̄ gaudēt m̄i. etiā qvidem ſpūales deuoti Et ſubūgit Gaudete aūt qꝛ noīa vīa ſcripta ⁊ fine obliuiōe memorie tradita ſunt in celis .i. in libro vite. licet deleant⁹ ⁊ tāqꝫ malū ejciāt⁹ in ter ris. ⁊ hoīm reputatōe. ecōtra noīa maloꝝ ſcribunt⁹ ⁊ magnificāt⁹ in terris ⁊ nō nō in celis ℣n libro vite ali quoꝝ noīa dicūt⁹ ſcripta dupl̄r. ℣no mō ſcom ꝓfitez iuſticiā q̄ ſcriptura ē delibilis Alio mō ſcom eternā ꝓdeſtinatōez q̄ ſcriptura ē indelibil. ⁊ vtroqꝫ mō noīa eoꝝ erāt ſcripta in cel̄o⁹ erāt ꝓdeſtinati. ⁊ cū hoc ba/ bebāt gl̄iaz dei q⁹ iſta gl̄iatio quā habuerūt de ejectiōe demonū nō fuit mortale pcm̄ Si āt tuū nomē vis ſcribi in celis. ſtude vt bonū ⁊ nō malū operis q⁹ q̄lia opa facis. talibꝫ nomē tuū inſcribit̄ lēis Et ex his li teris eliciet iudiciū. q⁹ in apocalipſi dr ℣udicati ſunt mortui ex his q̄ ſcripta erāt in libris ſcom opa ipſoꝝ Vñ beda. Salubriter aūt intelligendū eſt. ꝙ ſiue cele ſtia ſiue terreſtria q̄s opa gefſerit. ꝓ hec q̄ſi lēis anno tatus apud dei memoriā ſit eternaliter affixus Que dam aūt ſunt q̄ ſcribunt⁹ quidē nō in vita Sz ſm ¶Die re. in terra vt ſm hoc intelligat⁹ duplex q̄dam ꝓſcri/ ptio. hoꝝ quidē ad vitā. illoꝝ ad ꝓditionem. ¶Dō aūt dr de libro viuentiū. intelligit̄ de his qui digni puta bant⁹ in libro dei ꝓſcribi Et ſcom hoc fieri dr ſcriptu/ re mutatio. q̄n a virtute dilabimur in peccatū vel ecō tra ¶Dec beda. Gaudeant ergo diſcipuli xp̄i nō de hu/ miliatōne demonum. q̄ ꝓ ſuꝑbiā celi ſedem amiſerūt ſed de ſua ſublimatōne. q⁹ in locum illoꝝ electi ſunt. vt vnde illi ceciderunt ſublimati. illuc iſti aſcendant humiliati. ℣llud em̄ gaudiū vanū ⁊ tpale eſt hoc aūt vtile ⁊ eternū. ℣llud ad vanā reſpicit gl̄iam. hoc ad gl̄iam ſpectat eternaz. Et illō q̄dē ſit habere poſſunt ⁊ mali ⁊ boni hoc aūt non niſi boni. Et q⁹ regreſſi di/ ſcipuli. de duob⁹ gaudebant. primo quia p̄dicationē eoꝝ receperant illi ad quos miſſi fuerant. ſecūdo q⁹ demonia ſubiciebant⁹ eis. ideo repreſſa ſuperbia in diſcipulis. ⁊ audita fide eorum ⁊ illoꝝ quibꝫ pre/ dicauerāt verbum ſalutis. exultauit dñs ieſus in dom⁹ ſpūſſancti. ⁊ grās egit ꝓ ſalute hoīm deo patri. Vnd⁹ tīxophilus. Sicut benignus pater videns filios ſu/ os dirigi gaudet. ſic xp̄s exultat q⁹ diſcipuli rātis bo mis facti ſunt digni Vnde ⁊ cyrillus. ℣nſpexit quidē per ſpūs opatōem quam apoſtolis tradidit plurium

acquiſitōem Vnde ⁊ in ſpūſancto letatus dr. i. in eſſe etib⁹ qui per ſpūm ſcūm ꝓueniunt. Quaſi em̄ amator hoīm. gaudq reputabat materiā ꝙuerſionē errantiuꝫ de quo grās egit. hec cyrillus. Grās ergo egit dicēs ꝓfiteor tibi. i. grās ago ⁊ laudo te pater ꝓ eternā gene ratōem. dñe celi ⁊ terre inuiſibiliū ⁊ viſibiliū. ꝓ tpalē creatōem q⁹ abſcondiſti ꝓ iuſticiā. hoc. ſ. miſeria fidei ⁊ archana ſapīe tue que in aduentu filij ſunt impleta a ſapientib⁹ ⁊ prudentibꝫ ſm ſuam reputatōem ⁊ in oculis ſuis. ſ. ſcribis ⁊ ꝓbariſeis ⁊ aliꝫ ſuꝑbis. ſapi entib⁹ quidē in diuinis vt in lege ⁊ ꝓphetis ⁊ prouden tib⁹ in mundanis ſeu būanis. vel ſapientib⁹ ſm phi/ loſophiā humanā. de qua apl̄s Stultā fecit deus ſa/ pīam h⁹ mundi. ¶Dec autē eſt triplex. ſ. terrena ꝓter affectū terrene cupiditatis. aialis ꝓter affectum car nalis voluptatis. dyabolica ꝓter affectū mūdialis ſublimitatis Terrena eſt in cupidis ⁊ auaris. aialis in voluptuoſis ⁊ luxuriioſis dyabolica in ſuꝑbis ⁊ am bitioſis. ⁊ reuelaſti ea ꝓuulis. i. humilib⁹ ⁊ intellectū in obſequiū fidei captiuantib⁹. ſ. piſcatoribus ⁊ alīs ſimplicib⁹ ſe exaltare neſcientib⁹ vt humiles ad terra/ ant. ⁊ ſuꝑbia a te recedant. xp̄s in eo ꝙ dr eccl̄ie patri in eo ꝙ hō eſt ꝓfitet. i. grās agit deo patri. imo indi/ uidue trinitati ¶Pulcre aūt ſapientib⁹ ⁊ prudentib⁹. nō inſipientes ⁊ rectos. ſ. puuloſ. i. humiles oppoſuit vt ſm greg. ꝓbaret ſe dānare ſuꝑbiā ⁊ tumorē nō acumē ingenij ⁊ ſapiam. Et ſm crīſ. vt erudiret per opa nos ab elatōe cruci ⁊ humilitatē zelare Magnus hoīnor ex hoc eſt humilibꝫ veris. q⁹ ſunt de ſecreto ꝓſilio ſummi regis. vocati ⁊ admiſſi ad noticiā veritatis. Ut em̄ dr beda. ¶Dūltas eſt clauis ꝓſcie q̄ ad noticiā veritatis xp̄i poterit ꝓuenire. Vbi crīſ. Grās agit q⁹ illumīati ſunt ruſtici ⁊ ſimplices hoīes qui totū quicqd fecerit boni imputāt autori. nō ſapientes indeoꝝ q̄ prius ſa pientes videbant⁹ in eloquijs dei cū nō eēnt ſapiētes Sapīa em̄ eſt nō eloquia dei ſcire. ſed ſm eloq̄a dei viuere. Tu aūt ad quaſcūqꝫ volueris ꝓſonas pote dilatare tractatū. q̄m ⁊ oīb⁹ ſapientibus q̄ſm ſen/ ſum carnis ſunt ſapiētes ⁊ nō ſm ſpm̄ cordis. abſcō dit deus ſp̄ miſteriū vitatis ⁊ reuelat illud ꝓuul. Sic ḡ ꝙ indei quotidie meditantes legē dei inuenire non potuerūt. piſcatores ⁊ ruſtici inuenerūt quotidie tractā/ tes retia manib⁹ ſuis. hoc crīſ. Nō leraſ oēs q⁹ ē ſapi entib⁹ occultatū. ſed q⁹ būilib⁹ eſt reuelatū. q⁹ hoc dig nū eſt leticia. illud aūt meſticia. Vñ crīſ. Quid igit̄ in perditōe leraſ. ⁊ q⁹ nō didicerūt hoc illi. nequaqꝫ Re uelatū em̄ eſſe dignū ē leticia. occultari āt ab illis nō leticia. ſed lachrymis eſt dignū. ¶Doc demqꝫ ⁊ fe/ cit lugens cīuitatem. Non ergo ꝓter hoc leraſ ⁊ grās a git ꝙ vel miſteria latebant ſcribas ⁊ phariſeos. non em̄ erat materia alacritatis. ſed gemitus. ſed q⁹ qđ ſapientes nō nouerant būiles nouerunt. ¶Dec crīſo. Accipit̄ ergo hic ꝓfeſſio ꝓ grārum actōne ⁊ laude. q⁹ vt dr hiero. ꝓfeſſio non ſp ꝓpīam. ſed ⁊ grārum actō nem ſignificat. Vnde ⁊ aug. Non ſolius eſt confeſſio peccatoris. ſed aliqñ etiam laudatoris. Confitemur ergo ſive laudantes deū. ſive accuſantes noſmetipſos ¶Dec auguſt. Et ſic pz ꝙ cauſa ex pte credentium fuit eoꝝ humilitas que ad ſapiam diſpoſuit. quia vt dr in Prouerbijs. vbi humilitas ibi ſapientia. Et vt dicit

ptolo. philosopus q̃ inter sapiẽtes ẽ bũlior. inter sapiẽtes est sapiẽtior. Ex pte aũt nõ credẽtiũ fuit eorũ superbia. q̃ est intellectus excecanua. Sed ex pte di cã fuit simplex wolũtas diuina. ꝛ hoc est qđ subdit. Ita pater fact̃ũ est. quomã sic placitũ ẽ añ te. i. tibi in ꝓspectu tuo. ante quẽ. s. mihil iniustũ põt placere. Nullaz vo aliaz rõem reddere wluit filius. q̃ pater illos te probauerit ꝛ hos elegerit. mĩ solũ beneplacitũ ipius patris. in exemplũ. ne secreta dei discutiamus. ꝛ in ꝓfusionẽ illoꝝ q̃ de secretis dei wolũt q̃rere rõez. Vñ Greg. Dis dñi ꝛbis exẽpla bũilitatis accipimus ne temere discutere supna ꝓsilia đ alioꝝ wcatõe alio rũ vl̃ repulsione plumam⁹. Cũ em̃ pmisisset vtrũq̃. nõ mor tẽz reddidit. sed sic deo placitũ dixit hoc vi delicet intẽdens. qđ iniustũ esse nõ põt qđ placuit iu sto. In cũctis g̃ q̃ exterius a deo disponunt. apta cau sa rõnis est occulta iudicia wolũtatis. Vñ ꝛ Crisẽ. Nõ dicit q̃ rõe sic ei placuit. sed tm̃ gr̃as agit pr̃i q̃ sic ei placuit. Sic ꝛ tu nũq̃ discutias ꝓsilia dei in opibus eius q̃d fecit. aut q̃ rõne fecit. sed quocũq̃ mõ rez suã voluit ordinare. gr̃as ei agas. sufficit tibi ad testimo niũ ipa dei natura. q̃ deus sine rõe ꝛ sine iusticia m/ hil facit. Nõ em̃ ad discussionẽ suã. ſz ad honorẽ snũ creamit te. Nec iudicem te voluit esse actuũ suoꝝ. sed fernũ preceptorũ. Boni em̃ dñi est. oĩa ꝓuidere q̃ ad vtilitatẽ pertinent serui. boni aũt serui ẽ fideliter opa/ ri. ꝛ nõ discutere dñi sui actus. Hec Crisẽ. Vñ ꝛ Au/ gu. Quare illũ trahit ꝛ illũ nõ trahit. noli velle dijudicare. si non vis errare. Vt aũt dicit Prosper. deus resistentẽ nõ trahit. inuitũq̃ nõ ꝓtellit. sed et inuito volentẽ facit. ꝛ infidelitatem resistentis inclinat. vt cor audientis obediendi in se delectatione genita. ibi surgat vbi pmebaꝝ. unde velit vbi nolebat. Hec Pro sper. Et licet in speciali non possit assignari rõ q̃re illũ eligat ꝛ illũ dimittat. misi ei⁹ simpler voluntas. q̃ tñ alĩq̃ sint electi ꝛ alĩq̃ reprobati. bñ põt assignari cau/ sa in generali. etiã ex pte dei. vt in electis appareat di mlcdia. ĩ aliꝝ aũt ei⁹ iusticia. q̃ sicut ad gl̃iam regis ꝛ decorẽ sui regni nõ solũ pertinet aula in q̃ sirenni mi lites honorant. sed etiã patibulũ in quo malefacto/ res puniũt. sic ad gl̃iã di nõ solũ pertinet pmiatio bonoꝝ ſz etiã punitio reproboꝝ. ¶ Et q̃ dictũ ẽ de vocatõe hũiliũ. ꝓsequẽter ponit hui⁹ vocatõis mediũ. xps ei mediator ẽ dei ꝛ hoĩm. debitus aũt ꝓcessus est. vt ab extremo in extremũ ꝓcedatur p̃ mediũ ió oĩs ꝓcess⁹ gr̃e diriuat̃ ad nos p̃ xpm. ꝛ hoc ẽ qđ dicit. Oĩa mi/ hi tradita sunt a patre. q̃ scõz naturã diuinã xps hz esse a patre. ꝛ p̃ ꝓsequẽs posse. licet habeat idẽ eẽ nu mero ꝛ posse cũ ipo. ꝛ sic oĩa tradita sunt sibi a patre ab eterno. Scõm aũt naturã hũanã oĩa tradita sunt in pr̃te xpi ꝛ dño a deo patre. Uno mõ q̃ritũ ad auctoritatẽ. ꝛ sic sibi sunt tradita ab instanti ꝓceptõis. q̃ eo ipso q̃ natura humana xbo est vnita. oĩa creata sibi sunt tradita. Alio mõ q̃ritũ ad effectũ. ꝛ sic in iudi cio oĩa erũt subdita pedibꝫ eius. q̃ rũc eius volũtas pfecte implebit̃ in oĩbꝫ. Et q̃ scõm diuinã naturam est idem cum patre. ideo subdit. Et nemo nouit filiũ mĩ pater. neq̃ pẽm q̃s nouit mĩ filius. nec tñ p hoc excludit̃ spũsanctus. q̃ sit exceptõ essentialis. ñ p/ sonalis sed spũsanctus nõ est alteri⁹ essentie q̃ pr̃.

Et q̃ xps est mediator dei ꝛ hoĩm. ideo noticia diuino rũ ad nos deriuat̃ p̃ xpm. ꝓpter qđ subdit. Et cui filius voluerit reuelare. nõ q̃ ipsi quibꝫ reuelatõ fit mediãte filio habeãt noticiã ꝓpxnsiõis. sicut filius. q̃ hoc est impossibile creature. illõ em̃ qđ ꝓpxndit. totaliter ꝛ pfecte cognoscit̃. Et q̃ ut dictũ est. xpus est mediator dei ꝛ hoĩm. ideo ꝓsequẽter ondit q̃ familiariter ꝛ secu re ad ipm̃ est accedendũ. Vñ nos ad hoc inuitans ait. Uenite credẽdo ꝛ obediẽdo. nõ prdibꝫ. ſz moribꝫ. non corpe. ſz fide. Iste nãq̃ ẽ spũalis accessus quo quisq̃ đo appropĩquat ꝛ tius ad me orandũ p̃ fidẽ. ad me co mitandũ p̃ imitatõz. ad me fruendũz p̃ gl̃ificatõz. Er go ꝛnite wes clausi. ad me ostiũ ꝛitatis. ꝛnite wes e/ gri. ad me medicũ salutis. ꝛnite wes naufragi. ad me portũ q̃etis. Felix terminus ad quẽ. ſz infelix terminus a quo. ideo ait. omnes qui laboratis. siue fm naturam in qua nascimur. siue scõm culpã qua transgredimur siue fm penã in qua morimur. spẽaliter tñ loquit̃ hic de dolore infidelitũ in cultura ydoloꝝ. O tñ q̃tũ labo rat luxuriosus in voluptatibꝫ. auarus in cupiditatibꝫ ambitiosus in dignitatibꝫ. Et onerati estis triplicio/ nere. s. ꝛteris legis. pharizayce traditõis. diabolice futuris. O di nĩi dignatõ admirabilis. o caritas in/ effabilis. o ꝛba dulcia. ꝛba ꝛrifica. Ecce suitat inimi cos. hortat̃ reos allicit ingratos. Ubi Crisẽ. Nõ ãt dixit Uenite ille ꝛ ille. ſz wos oẽs q̃ in solicitudinibꝫ. q̃ in tristi ciis. q̃ in peccatis estis. ñ ut expriã noras ſz ut soluaz peccata. ꝛnite nõ q̃m̃ idgeo vẽa gl̃ia. ſz q̃ volo vẽaz sa lutẽ. Unde dicit Et ego ñ solũ exonerabo ſz etiã reficiam wos triplici cibo. s. doctrine. eucharistie. ꝛ gl̃ie. vel refi ciã wos. i. ĩterna refectõe ꝛ iocũditate saturabo ꝛ recre abo. ꝛ in pñti p̃ gr̃az. ꝛ in futuro p̃ gl̃iam. Ubi Crisẽ. Nõ dixit saluabo solũ. ſz qđ multo amplius ẽ reficiã wos. id est in omni quiete ꝓstituaz. Ad ipm̃ quippe est ꝛteniendũ. qui est quies laborãtibus. est subleuatio one ratis. ẽ refectio famelicis ꝛ deficiẽtibꝫ ꝛ ñ ꝛnit voca re iustos. sed peccatores ad pnĩam. Unde Bernũ Qũ/ dus clamat. ego deficiã. caro clamat. ego interficiam xpus clamat. ego reficiam. ad quẽ ibis Jugus ergo le gis ac peccati. ꝛ solicitudinis temporaliũ. q̃ vobis labo riosa sunt ꝛ onerosa abijcite ꝛ ita tollite. i. volũtarie ac cipite iugũ a iũgẽdo dictũ iugũ inquã euãgelice legis ꝛ eruditõis. eo q̃ gẽtes ꝛ iudeos ĩ vnã fidẽ iũgat. iu/ gũ amoris ꝛ dilectõis. eo q̃ hoĩes do iungat. iugũ cru cis siue mortificatõis. eo q̃ carnẽ spũi subijciat. meũ đr. q̃ prius ꝓ nobis illõ tulit pmũ ꝛcẽdo. fm diligẽ do. terciũ sustinẽdo sup̃ vos. ut impleatis ꝛ in honore habeatis. ne forte subtus ponẽtes ꝛ ꝓtẽnentes prdibꝫ vicioꝝ ꝓculcetis Ubi Crisẽ. O gratissimuz pondꝰ. qđ magis ꝓfortat portãtes. Nam pondus terrestrium do minoꝝ atterit paulatim militãtiũ vires. põdus aũt xpi magis adiuuat bajulantẽ. quia nõ nos portamus gr̃am. sed gr̃a nos. nec nos ad auxiliũ gr̃e dari sumus sed gr̃a magis ad nos. Hec Crisẽ. Et discite a me ma gistro. ꝛcẽte ꝛbo ꝛ exemplo. q̃ mitis sum exterius in moribꝫ. interius in affectibꝫ. corde ꝛ nõ fictus pro humanis laudibꝫ. mitis sum. quia nullum ledo. hu milis. q̃ nulluz despicio. sed corde. quia nullum reci pio Ecce tria imitanda. mititas in ꝓuersatõe humi/ litas in cogitatione. ꝛitas in intentione. quibꝫ maxie

generat ac nutrit ꝙ uersatur dilectio Quasi diceret Discite a me. q̃ sitis mites moribꝫ vt neminẽ ledatis hũilis mentibꝫ. vt neminẽ ꝓnatis. corde vt qđ extra est in ope. sit ꝙ intus in corde. ne lateat serpens in spẽ colũbe Verũ g̃ iugũ est tollendũ q̃ mitis ẽ ꝙ humilis. libentius ẽ etiã q̃s sub iugo dñi mansueti ꝙ humilis. q̃ rigidi ꝙ superbi Considera hic q̃ dñs inter ceteras suas virtutes. specialit ad humilitatẽ nos remittit. vt hãc ab eo discamus q̃ oĩm virtutũ radix ꝙ fundamentũ est Ait ambro. Nõ dixit. discite a me q̃ potẽs fum. non dixit discite q̃ gl̃iosus sum. sz discite q̃ humilis sum. qđ potestis imitari Ait aug. Fratres mei tota medicina nr̃a est ista. discite a me q̃ mitis sum ꝙ humilis corde Discite inquit a me nõ mũdum fabricare. nõ cũcta visibilia creare. nõ in ipo mũdo miracula facere ꝙ mortuos suscitare. sz q̃ mitis sum ꝙ hũilis corde. Ait etiã berñ. Quid deinde auctor ꝙ dator virtutũ xps. in quo oẽs thesauri sapientie ꝙ scie sunt abscõditi. in quo oĩs plenitudo diuitatis bitat corpaliter nõne tũ ipe de humilitate tanq̃ summa sue doctrine suaꝫ q̃ virtutũ gl̃iatus est Discite ait a me. nõ q̃ sobrius aut castus aut prudẽs aut aliquid hmõi. sz q̃ mitis sum ꝙ humilis corde. a me inquit discite non ad doctrinas piarchaꝫ nõ ad pplexaꝫ libros vos mitto sz meipm vobis exẽplũ. me formã humilitatis exhibeo Nescio quo pacto familiarius sp hũilitati ꝑpinq̃re solz dimitas Denicq̃ illa se induit vt appareret hominibꝫ. substantiã. formã. habitũ gustauit humilẽ. ipsius nobis ꝓmẽdans virtutis excellẽtiã. quã spãli sui voluit honorare pñtia Ait ꝙ greg. Ad hoc nãq̃ vnigenitus dei filius formã infirmitatis nr̃e suscepit ad hoc invisibilis nõ solũ visibilis sz etiã despectus apparuit ad hoc ꝓtumeliaꝫ ludibria ꝙ irrisionũ ꝑbra passionũ tormẽta tolerauit vt superbũ nõ eẽ hoĩem doceret deus Quãta g̃ hũilitatis virtus est ꝑter quã solaz ꝙ racuter edocẽdam. isq̃ fine estimatõe magnus ẽ vsq̃ ad passionẽ factus ẽ ꝑuus Ecce quippe nouimus eũ de sue celsitudinis culmine vt hũano generi gl̃iam daret. ad ꝑma descẽdisse Quia em̃ originẽ ꝑditõis nr̃e se ꝑbuit superbia diaboli. instrumentũ redemptionis nr̃e inuenta est hũilitas dei. q̃ rigit redemptor nr̃ corda regit humiliũ ꝙ leuiarbã rex dr superboꝫ apte cognoscimus. q̃ euidentissimũ reprobꝫ signũ superbia est. ac ꝓcta electoꝫ humilitas. Cũ ergo quã quisq̃ habeat cognoscit. sub quo rege militet inuenit. vnusquisq̃ em̃ q̃si quendã titulũ portat opis. quo facile ostendat sub cuius seruiat ptãte rectoris. Hec grego. Et breuiter dr Cassiodorus. tanta fuit in sancta incarnatione humilitas. quãta est in diuinitate incõprehensibilis maiestas Elige g̃ magis sub rege celi q̃ ꝓncipe mũdi militare ꝙ magis sub dei q̃ hois potestate seruire Et ad hoc faciendũ. nota hic vtile exẽplũ Cũ em̃ quidam miles dño suo. i. cuidam marchioni militando diu ad voluntatem deseruisset. tandẽ ad infirmitatez de qua ꝙ mortuus est puenit Quẽ ipe marchio in infirmitate eadem visitans. exhibuit se patuz ad oĩa q̃ ꝑ eo facere posset dicẽs. q̃ nec auro nec argento ꝓ ipsius necessitate ꝑceret. cui miles gr̃as agens dixit q̃ eum iuuare non posset q̃ ipse scõm medicoꝫ iudicium moriturus esset. Deinde idez miles aduocans

simul in vnum nobiles ꝙ alios qui circa marchionẽ erant. admonuit eos dicens. Carissimi q̃ videtis q̃ dñs meus marchio cui diu ad nutũ seruiui iam me in necitate positũ iuuare nõ ꝑt q̃uis etiã vellet. ꝙ sic corpus ꝙ tps ac seruitũ meũ perdidi vane. qđ me pemiz Rogo vos ꝙ ammoneo vt tali dño studeatis seruire q̃ vobis in necitatibꝫ oibus poterit subuenire. Deinde subiũgit ꝓmiũ. d. Et si iugũ acceꝑitis ꝙ didiceritis obediendo. inuenietis requiẽ aĩabꝫ vr̃is. s. in pñti ꝙ futuro. q̃ requies hic inchoat. sed in patria ꝑficitur. Ait crisꝰ. Nõ dixit. ꝙ inuenietis requiẽ ꝙ tacuit. sed addidit aĩabꝫ. q̃m mandata xpi in hoc seclo aĩaꝫ requies sunt. nõ corpoꝫ. Ait etiã laborant ꝙ tristant in corpe. requiescũt ꝙ gaudent in spũ ꝙ in spe. Ideo alibi dr Hec aũt locutus sum vobis vt in me pacez habeatis. in hoc mundo aũt tribulatões Et ne ex iugo legis euãgelice tanq̃ graui ꝙ oneroso aliqui terreant̃ ꝙ timeãt. ꝙ quare sub iugo dñi requiẽ aĩabꝫ suis inuenãt. subiungit. d. Jugũ em̃ meũ suaue est. sed graue erat iugũ legis ꝓpter multiplicitatẽ cerimonialiũ. ꝓpter austeritatẽ iudicialiũ. ꝓpter defectũ factoꝝ iustificantiũ. sed nõ sic erat euangelij iugũ. Unde ꝙ sequit. ꝙ onus meum leue. q̃ sufficit caritas ꝓ hꝰ oneris releuatõne Unde hiero. Phil amantibꝫ duꝫ. nullus labor difficilis. Amemus xpm ꝙ facile nobis videbit oĩ difficile Unde etiã quintilianus dr q̃ nulla pena est nisi inuito. nullũ habemus nisi de impatia dolorẽ. ꝙ vt crudele aliquid sit metus facit. Queritur aũt quare iugum euãgelij suauius sit q̃ legis. cũ in lege adulterium. in euangelio ꝯcupia. in lege homicidiũ. in euãgelio ira puniat Et rñdetur ꝑm hiero. q̃ in lege opa requirebãtur. in euangelio sola bona volũtas ꝓmiũ nõ amittit. Itẽ. cur dicit onus leue. cũ supius dixerit angustam portã ꝙ artam viã que ducit ad vitã. Et rñdetur ꝑm aug. ꝙ hilariũ. q̃ artae vel angustavia dr. q̃ angustat in initio. graue est em̃ ꝯsuetudinẽ dimittere. sz in ꝓcessu cpis ineffabili dilectionis dulcedine dilatat. sicut stupentibꝫ dentibꝫ grauat in principio comedere. sed postea delectat. Suauis ergo ꝙ leuis est impletio euangelij amanti atq̃ caritatẽ hñti. vel in ꝓgressu ꝯsuescenti. vel in respectu opꝫ legis. vel respectu expectate mercedis.

Oratio.

O Omine ihesu christe da mihi per sanctaz discipulorꝫ tuorꝫ predicatõem fic gratia tua edoceri. q̃ non in vanitatibꝫ vel quibuscũq̃ eleuatõnem ꝙ extollentiam mihi ingerentibꝫ. sz in tua cruce. ꝙ singulis humiliatem in me excitãtibus mihi libeat gloriari. Ipsa sancta doctrina euangelica in ꝓfunda humilitate ꝙ in omnibus virtutibꝫ cor meũ confirmet semper ꝙ corroboret. vt a vitijs purgatus. ꝙ virtutibus ornatus merear in ꝓsenti vita ꝙ in futura requiem anime inuenire. q̃ inquietũ est cor meum donec requiescat in te ihesu bone. Amen.

De homine sauciato ꝙ vulnerato a latronibus

Capitulum. lix.

Et quia direrat dominus ihesus misteria fidei. ꝙ archana sapientie. absconsa superbis ꝙ reuelata humilibus. ꝓsequenter obmissa iudeoꝝ excecatõe. oñdit

discipulo⁹ illūinatōez vt oñdat eos esse ꝑuulos .qbꝫ pater aduentus sui misteria reuelauit .Vñ dicit eos beatos qz in eis fuit complerū .qđ antiq̄s patribꝫ fuerat ꝓmissum .Beati inquit oc̄li q̄ vident q̄ vos videtis .Et ꝑ hoc eos beatos dicit .qz dñm ihesum ⁊ corpaliter oculis exterioribꝫ ⁊ mentaliter oc̄lis interioribꝫ videre meruerūt .videtes em̄ xp̄m ꝑ fidē caritate formatā bn̄ sunt in spe .⁊ si ꝑseuerent bti erūt in re .Dico em̄ vobis .q⁹ multi ꝓphete pollentes in cognitōe .reges seu iusti pollētes in sc̄itate .quos em̄ lucas reges dicit . matx⁹ iustos appellat .qz magni reges sūt qui temptationū suaꝝ moribꝫ nō ꝓsentiēdo succūbere .ſz regēdo ꝑesse nouerūt .voluerūt videre q̄ vos videtis .⁊ nō viderūt .⁊ audire que auditis ⁊ nō audierunt .desiderauerūt em̄ videre ⁊ audire eo modo quo discipli viderūt et audierunt .sed non viderunt neqꝫ audierūt eo modo .qz nō corpaliter licet spūaliter .ſz discipuli vtroqꝫ mō Nā exterius viderūt pn̄az corpalem .⁊ miracula cōspiciendo .interius viderūt diuinitatē latentē intelligendo .⁊ exterius audierūt vocem doctrinā pcipiendo .⁊ interius audierūt ꝑ fidez assentiendo .Propter quod eciam ⁊ reges a lōge aspicientes .ꝑ figuras vl̄ visionū sp̄ecies q̄si ꝑ sp̄eculū ⁊ in emigmate xp̄m viderūt ⁊ audierūt ꝑ fidē .sed discipuli pn̄tem dñm bn̄tes .⁊ ab ipo q̄volebāt interrogantes .docebanť ꝑ ipm apte .nō ꝑ angelos .aut varias visionū spēs in emigmate .Nō em̄ bn̄ificat eos q̄ corporaliter ⁊ nō mentaliter ꝑ fidē eū viderūt .vt iudei .qui increduli remanserūt .⁊ quē corpaliter viderūt .mentis oc̄lis nō viderūt .⁊ iō eoz oculi nō bti .ſz maledicti .sed eos beatificat qui eū ꝑ fidem videbant .nō solū exterioza ꝓspiciendo sed etiā virtutē diuinitatis latentē intelligēdo quoꝫ interiores oculi beati ꝑ quos etiā pn̄tez cernere meruerūt .Viderūt ei apli .gloriaz pn̄tiā in assumpta hūanitate .viderūt sc̄itatē vite in ei⁹ ꝓuersatōe .viderūt ei⁹ ptātez .in miraculoꝫ operatiōe .viderūt ei⁹ glāz .in trāsfiguratōe .Beati ⁊ illi qui licet corpaliter nō viderūt .ꝑ fidē tn̄ ⁊ mētis oc̄lis viderūt ⁊ crediderūt .qđ ꝑ speciez ⁊ facie ad faciē q̄ficqꝫ videbūt .Utriqꝫ bti ꝑ fidē .⁊ hoc in spe .sed illi q̄ nō viderūt .ꝓpter difficiliorez assensum .in quo maior strenuitas .isti q̄ viderūt ꝓpter ꝑfectionem aspectū .in quo maior delectabilitas .Ubi ꝑm Cris. vtriusqꝫ testamēti liquet virtus .vt qđ ꝑfectius veteris testamēti futuꝫ ꝑuiderūt ⁊ videre cupierūt .hoc in nouo est ꝓplerū .⁊ ab eodē spū ⁊ eadem fide antiq̄ viderūt futurum xp̄m .quē apli pn̄tez viderūt ⁊ nos credim⁹ aduenisse vt eadez fides ꝓfect⁹ in nobis ⁊ in ꝑibꝫ ⁊ idez auctor nō auctores ꝓtrarꝫ fuerūt vtriusqꝫ testamenti Et notandū q⁹ q̄druplic̄iter videt xp̄s .scz oculo corpali .quo mō visus ē in carne .Ista aūt visio nō bti̇ficat quia sic etiā euz viderūt iudei ⁊ infideles Secundo ex visione corpali oriť in mente admirabilis visio q̄ ipe credit filius dei .Vñ est illud .Quia vidisti me thoma .scz oculo corpis .credidisti videndo me oculo fidei .Hec visio beata non est .sed huius beatitudinis mercatio qua meremur beatitudinē .Tercio ex visiōe fidei oriť visio .qua xp̄s ipe videt oculo intellectue ꝓtemplatōis .⁊ hec visio iam est aliqua beatitudinis participatō .inde em̄ videt ⁊ gustat q̄m suauis ē dñs .

Quarta visio qua ipe videt ficuti est in lumine glōrie .Hec visio beatificat intellectū .quēadmodum perfecta caritas beatificat voluntatē nāz Et ecce tūc q̄dā le giſpitus .pcia literali .nō intelligētia spūali ꝛba legis tenēs .vim legis ignorās .surrexit .ut melius audiretur .vel ut bonus videret .temptās eū nō ut addiscerez .ſz ut cōfūderet ⁊ dicēs .Magister qđ faciēdo vitā eternā possidebo .Magīm vocat nō dñm .qz vult scire nō seruire .audire non obedire .Magīm vocat cuius ſ vult eē discipulus ⁊ significat laudatores sanctoꝫ nō imitatores .Et bn̄ dt .qđ faciēdo .qz non auditores legis ſz factores iustificabunť .⁊ ſ in fmone est regnuz dei ſz in ꝛbute .Et dns dixit ad eū .In lege scz diuina qđ scriptū est .Quō legis .s. de habendo vitā eternā .Hec lex diuina est lex legum .ō qua fiet interrogatio in examine districti iudicij .scōm illud apli .Qui in lege peccauerunt .per legez iudicabunť In hac ergo statu tere debemus ut de ea rūdere possumus .sicut vir iust⁹ de quo in psalmo dicit .⁊ in lege eius meditabit die ac nocte .Sz ut ait Hiero .tanqꝫ maiora sint imperatorū scita q̄m leges xp̄i amamus .euāgelia ꝓtemnimus Scōm Bedā .ista tēptatio q̄siuit de vita eterna si forte diceret aliqđ ꝓtra moysen .⁊ iō xp̄s ꝑ ꝛba moysi respondendo ꝓfudit eū .p hoc oñdens q⁹ verisores fidei catholice sunt ꝓfitādi ꝑ illō qđ tenēt discussse .s. iudei ꝑ scripturas ebreoꝫ .⁊ sarracen ꝑ legem machometi Ille vo rūdens dixit .qđ legerat .ſz nōdū impleuerat .Diliges dñm .qz ꝑ suā potentiā te creauit .deū .qz per suā sapientiā te docuit .tuū .qz ꝑ suā bonitatē se tuū fecit ⁊ sic te redemit .ex toto corde tuo .i. ex tota voluntate qz sicut ex corde oriť mot⁹ ad alias ptes corpis ita voluntas mouet animę potentias .⁊ ex tota anima tua id ē ex appetitu sensitiuo qui mouet ꝑ voluntatē .Et nō ꝑs sensitiua pōt hic intelligi per animā .scōm qđ scribit in Genes .factus est homo in animā viuentē .id ē vivificat glosa .vitā animalē .id ē sensibilitatē corpi dantem .⁊ ex tota mente tua .id est ex toto intellectu .q̄etiam mouet ꝑ voluntatē ad assentiendū his q̄ sunt fidei ⁊ ad meditandū de ꝺo dilecto .⁊ ex oibꝫ viribꝫ tuis .i. ex tota fortitudie seu ꝛbute tua qđ idē est ꝑ qđ notantur potētie motiue ⁊ executiue .q̄ etiā mouent ꝑ voluntatē ad opandū ex dilectōe virtuter ⁊ nō remisse .Ubi Maximus .Cū hac igit intentōe trinā ad deū dilectōez ler ꝓtractat .ut eleuat nos a trina mūdi bitudine q̄ respicit ad possessiones .ad glāz .⁊ ad voluptates in q̄ etiā tēptatus est xp̄s .Sequit ⁊ ꝓximū tuū id est omnē hominem .sic teipm .i. eo affectu quo teipm .vel ad quod teipm .scz ad graciā ī pn̄ti .⁊ glām in futuro vbi Basilius .Est igit primū ⁊ ꝑcipuum mandatū divine dilectionis . scōm aūt primi ꝓpletiuum .⁊ ab eo cōpletum .quo ꝓmonemur diligere ꝓximum .Ubi ⁊ Cris .Tu āt attende qualiter fere cum eodem excessu postulat vtrumqꝫ preceptū .De deo ei ait .toto corde tuo .de ꝓximo sicut teipm .Quod si diligēter obseruaretur .nec seruus esset nec liber .nec victor nec victus nec diues nec pauper .nec notus vnq̄ esset dyabolus Potius em̄ palee ignis sustineret immissionē .q̄ fervorem caritatis dyabol⁹ .adeo cūcta superat dilectionis ꝓstancia .Unde etiā Grego .Cum aūt dicatur .diliges ꝓximum sicut teipm .quō alteri miserādo pius

est. qui adhuc iniuste viuēdo fit impius sibimetipsi. De hac materia hēs latius ifra. s. feria tercia post palmas. ¶ Dixitq; illi dñs Recte rñdisti hoc fac. s. deū & primū diligēdo. & dt fac q; nō sufficit diligere. nisi dilectio demōstret in ope q; pbatio dilectōis. exhibitio ē opis. & viues. s. vita ppetua. hoc ē em excellētior via eūdi ad vitā eternā Quasi diceret Hec dicis sed nō facis & ideo ad vitā nō vadis Ille aūt volēs iusti ficare seip̄m. i. iustū oñdere scōm apparentiā. putās se esse añ hoiem. qui tm videt exterius & non añ deū q̄ videt interius. dixit ad ihesuz. Et quis est meus p̄ximus In quo a dilectōe p̄simi vacuū se oñdit. q; p̄simū nō nouit Forsitā putabat q; xp̄s diceret. iudeus est p̄simus tuus. & tūc tñderet. deū & iudeū diligo. & sic appareret iustus Suspiciens aūt iesus. i. sursum aspiciens iesus. ꝓposuit ei pabolā de hoie. qui descēdens ab hierlm in hierichō incidit in latrones. Ideo sursum asperit q; ō reby magnis locutur? erat. vnō. s. hūanuz genus descenderat. dū p̄ peccm cecidit Scōm aliquos est hic pabola. scōz alios ē resgesta. q; inter hirlm & hierico erat q̄daz solitudo vbi freqnter hoies trāseūtes spoliabant & occidebant a latronib⁹ de certū illō inhitantib⁹ ¶ Allegorice hō iste designat genus hūanuz q̄ in primis parentib⁹ descēdebat ab hirlm q̄ visio pacis dr. i. a paradiso supne ac celestis bītudinis pace & visione in hierico q̄ luna interp̄tat & mutabilitatē significat. i. in defectū & miseriā h? vite mutabilis & erronee. q; a p̄te platōe supna & vita pacifica. quā in paradiso habuisz ad mutabilitatē h? exilq; & terrene miserie p culpā corruit & incidit in latrones. i. in ptātem demonū seu in diabolicas vel etiā hūanas tēptatōes in quas nō incidisset. nisi prius intus tumuisset. Vera est em sn̄ia. dicens añ ruinam exaltat cor. Qui em despoliauerūt westē innocentie & imutabilitatis seu imortalitatis p fraudulentiā auferēdo Veste innocentie seu stola prima amissa. cognouit se eē nudū. gl'aq; imortalitatis pdita pelliceū hoc est mortale sumpsit indumentū Vñ in signū mortalitatis induit deus primos pntes tunicas pelliceas. q̄ de mortuis fiunt aīalib⁹. & plagis petōp̄ impositis & illatis. i. naturalib⁹ p̄ peccm vulneratis & debilitatis abierūt. nō ab insidijs cessando sed eas occultādo. primo em sensibiliter in specie serpentis diabolus decepit sed post occulte & inuisibiliter temptauit. semiuuo relicto. q; & si immortalitas p̄t auferri. oculus tñ rōis remanet hoīi. quo deus p̄t cognosci. Unde beda. Semiuiuū reliquerunt. q; beatitudinem vite immortalis eruere sed nō sensum rōis abolere valuerūt. Ex qua em p̄te sapere & cognoscere deum potest. viuus ē homo. ex q̄ vero peccatis p̄tabescit & miseria deficit. mortuus idē letiferoq; est vulnere sedatus. Unde & Ezechiel. Ac semiuiuus dicitur homo post peccatum q; anima immortalis est. corpus vo mortale. ita vt medietas hominis succumbat. Unō aug. Semiuiuus enim hz vitalem modū. i. liberum arbitriū vulneratum. quod ad eternā quā p̄diderat redire non sufficiebat. Et ideo iacebat quia vires ei p̄prie ad surgendum non sufficiebant. vt ad se sanandū medicū. i. deū requireret. Vel semiuiuū reliquerūt. remanente vita nature nō vita gr̄e. scōm illud ap̄li. Viuo aūt. s. vita nature iam non ego. s. vita culpe. viuit vero in me xp̄us. s. vita gratie

Capitulum. Lix.

Fecerat em deus hoiem ad ymaginē suam. sm rōem ad similitudinē sm dilectōem. vt p̄ virtutemq; deo adhereret. & inhrendo beatus esset. Sed dyabolus hūane beatitudini inuidens p̄tra duo bona p̄dicta duo hoī in originali intulit principalia mala In eo nanq; q̄ factus erat ad ymaginē seu sm rōem vulnerauit eum p̄ ignorantiā bom. In eo vo q̄ factus est ad similitudinē dei sm dilectōez vulnerauit eū p̄r̄ cupiam mali. Nō ergo vulneratus semiuiuus relictus est. q? & si in hūana natura possit dīna filiatuo q̄ in dilectōe est penitus corrūpi. dīna tñ ymago que in rōne est nō p̄t penitus deleri. q̄uis em tanta malicia possit affici vt mil diligat boni. nō tñ ignorantia tanta excecari p̄t vt mil cognoscat veri. Sacerdos aūt & leuita descendētes cadē via viso spoliato & vulnerato preterierunt & vite p̄ntis statū tunc scē viuendo p̄ transierunt. sz humanū genus p̄ culpā vulneratū sanauerūt minime q? sacerdotū legis & eius misierū petā non curauerūt sed solū oñderunt. impossibile em erat sanguine vitulop̄ & agnop̄ & hircop̄ auferri petā hominū Vel sacerdos & leuita intelligunt lex & p̄phetia q̄ hoiem non sanauerūt. sed petā oñderunt & rep̄henderunt. Samaritanus vo iter faciens. i. xp̄s qui aīas custodit p̄r humanitatē momenta h? vite currens. p̄ nobis em factus est hō in mundo. venit secus eū. i. vulneratuz. q? in filiatudine hoīm factus & hīu inuentus est vt hō. & videns eū oculo clementie mīa motus est ex p̄passione. Et appropinq̄ns hoi vulnerato miserationis exhibitōe. alligauit vulnera eius. q? redarguēs petā cohibuit. & vinculis gr̄e ligauit infundens oleū mitigatiuum. spem venie penitentib⁹ p̄mittendo. & vinū pungitiuū terroz̄ pene peccantib⁹ incutiendo. Alligat ergo vulnera dū p̄cipit. pñiam agite. infundit oleū dum addit. appropinq̄uit em regnū celop̄. Infundit vinū cū dr. omis arbor q̄ non facit fructū bonū excidet & in ignē mittet Qua in re docuit nos dñs qualiter infirmis & ad pñiam venientib⁹ mederi debemus. Vulnera em ligamus qñ petōrem a petō cessare iubemus. Oleū aūt infundimus qñ misericorditer & blande p̄solā do indulgētiā petōri p̄mittimus Insup̄ & vinū infundimus qñ aspē & austere increpādo ieunare & carnez macerare iubem?. Non sit igr̄ oleū sine vino. neq; vinū sine oleo. Cūm greg. Miscenda est q̄ lenitas cū seueritate. faciendū est q̄dam ex vtroq; p̄amentū. vt ne q̄ multa aspitate exulcerent subditi. neq; mimia benignitate soluant. Vñ & hern. Sp̄ punire ferocitatis est sp̄ parcere pusillanimitatis. nec hoc illud equitatis hē plus amaritudīs q̄ suauitatis. nec dānabile ē. ecōuerso p̄mēdabile. vtrūq; tolerabile. ¶ Et leuans illū in iumentū suū imposuit. ac ducens in stabulū curā ei? egit. Jumentū dr hic caro xp̄i. in q̄ ad nos venire dignatus ē. Huic iumento sauciatū imposuit. fidē incarnatōis inspirando. & petā nostra in corp̄e suo sup̄ lignū portando. & iuxta aliā p̄abolā inuentā q̄ errauerat ouē humeris suis impositā ad gregez reportando. Et duxit in stabulum. i. intra scām p̄fitem ecclam collocauit. vbi deposito onere peccator̄ viator lassus reficit. & refectus salubri pascua reparat. Non domū sed stabulū vocat. quo noīe ferores & miserias h? p̄tis vite ft. ne hō in hoc exilio tanq; in p̄tria gaudeat. Et vt bonus medicus & necessarius curam

eius egit. ꝙdiu in hac vita cū eo fuit. qz circa egrotū solicit⁹ fuit. ¶ Et altera die posꝫ pactū mimsteriū redemptōis. scz post dñi resurrectōz. q̄ magis splendet ꝙ tps p̄cedens. prima em̄ dies fuit dies mortalitatis ⁊ passibilitatis. altera dies fuit immortalitatis ⁊ impassibilitatis qñ sp'lēdoꝛ lucis eterne magis effulsit. protulit duos denarios. scz duo testamēta. in q̄bus ⁊ nomē ⁊ ymago regis eterni p̄tinet. ⁊ quoꝫ p̄cio vulnera nr̄a curant. ⁊ dedit stabulario. qz discipuit vtriusꝙ testamēti sciēciā ⁊ p̄dicandi gr̄az aplis q̄bꝫ sensuz aperuit vt scripturas intelligerēt. ac platis ⁊ oñ ibꝫ q̄ ecclīaz gubernare dñt. vt curam egroti agerent ⁊ haberēt. ¶ Qui etiā dz in hac cura aliq̄d superogare. vt non solū ea q̄ in duobꝫ testamentis p̄tinent studeant p̄dicare. sed ⁊ alia mīsta scōm ea q̄ scripta sunt. laborēt alqs p̄dicatōe mānifestare. Superogat etiā q̄ sine sumptibꝫ exēplo aplī p̄dicat. ⁊ ab eis q̄bus p̄dicat. sumptus nō accipit. Itē superogat. q̄ nō solū p̄cepta. sed etiā p̄filia implet vl p̄dicat. in die aūt iudicij cū dñs redierit. totū qđ p̄miserat tāqꝫ debitoꝛ reddet cū fideli seruo dicet. qz sup̄ pauca fuisti fidelis sup̄a mīsta te p̄stituā. intra in gaudium dñi tui. ¶ Quilibet q̄ peccatoꝛ. q̄ peccādo mortaliter. a deo qui ē pax nr̄a tanqꝫ ab hierl'm se auertit. ⁊ ad hiericho id ē ad culpabilē defectū se p̄uertit. ⁊ fit a bono incōmutabili ad bonū p̄mutabile descendit. hoīe aūt sic lapso in latrones. ⁊ spoliato ac vulnerato ⁊ relicto. q̄d aliꝺ restat nisi flagitare. vt samaritan⁹ ille id ē custos aiaruz ieſus xp̄s. iter miseratōis suę p̄ nos faciat. latrones fugiter. spoliatos gr̄a restituat. vulnera nr̄a lgz. semiuuos in integrū abiliter. ⁊ sic demū in celestem hierl'm nos p̄ducat. ¶ Moraliter p̄ hierl'm stat⁹ vir turis designat. ⁊ iō p̄ hoīem descendēte ab hierl'm in hiericho. designat peccatoꝛ descēdens a statu iusticie in peccatū mortale. q̄ incidēs in latrones. i. demōes spoliatur per eos gratuitis. ⁊ vulnerat in naturalibus. ac relinquit semiuiu⁹? qz tollitur ab eo vita gr̄e. remanente vita nature. Sacerdos ⁊ leuita trāseuntes sunt mali mīnistri eccl'ie. samaritan⁹ est p̄fessoꝛ ⁊ p̄dicatoꝛ mot⁹ ex caritate. alligans vulnera sauciati p̄ sanū p̄filiū. infūdēs oleuz miscōie. ⁊ vinū iusticie ⁊ impōit illū in iumētū. qz nō solū mēte p̄bz auxiliū. sz etiā pur p̄ōt corpe. qđ ē aīe iumētū ⁊ ducit in stabulū ⁊ domū eccl'ie vbi dat pabulū vbi dei ⁊ sacrameti eucharistie. ⁊ altera die posꝫq̄ duxit in stabulū protulit duos denarios. p̄ quos designatur gr̄a in p̄nti. ⁊ gl'a in futuro ⁊ dedit stabulario. i. dandos denunciauit bono curato faciēti debitū suū erga p̄cōz ē sibi subditū. ⁊ ei curā p̄cōris cōmēdauit. dicēs curā illi⁹ habe debitū tuū exercēdo. ⁊ qcūqꝫ superogaueris. faciēdo circa debitū aliq̄d bonū ad qđ ñ teneris. reddā tibi. i. reddendum denuncio. p̄mittens ei vitam eternam p̄ salario. ¶ Et interrogatus legisp̄itus a dño q̄s p̄dictoꝛū p̄xim⁹ fuisset ei q̄ incidit in latrones. respondit. Qui fecit miseric⁹diaz in illū. Ubi Cyrill⁹ Necꝫ em̄ sacerdos necꝫ leuita factus fuit p̄xim⁹ patientis. sz ille qui est ei⁹ misertus. inutilis ē em̄ sacerdocij dignitas ⁊ legis sciēcia. nisi p̄ bona op̄a p̄firmetur. Unde ⁊ Beda. iuxta lēam mānifesta est dñi sentēcia. nullū nobis amplius q̄ qui miserat esse p̄xim̄ Sic cīui hierosolimite. nō sacerdos nō leuita ex eadem gente. ymo in eadē vbe nati ⁊ nutriti. sz extere ne gēris accola. qz magis mīstus eīt. factus est p̄xim⁹? ¶ Deinde dñs ex legisp̄iti rñsione. ⁊ p̄fessōe oñdens omnē hominē misericordiā facientē esse p̄ximum ⁊ specialiter ip̄m dī filiū p̄clusit dicēs. Vade. s. de virtute in virtutē ⁊ tu fac similr̄ primo sicut samaritanus fecit iudeo. q̄. s. omnē hominē etiā inimicū. p̄mū reputes ⁊ ei misericordiam affectu. affatu ⁊ effectu impendēdo necēitates eius subleues. ut te p̄mū diligere sentiat teip̄m manifestes. Ubi Crisꝰ. Quasi dicat. Si quē vides oppressuz. nō dicas. vtiꝫ nequā est. sz siue sit gēntilis siue iudeus. ⁊ ope indiget ñ cauilleris. ius hz auxiliū q̄cunqꝫ mala fuerit passus. Hec Crisꝰ. Ex rñsione quoqꝫ legisp̄ti dñs p̄cludit. q̄ p̄ximitas generis nō facit p̄ximum. sed opus misericordie impensum. Ac si dicat ei. Tu ergo me dilige. ⁊ in me vtrumqꝫ mandatū legis implere stude. quia sum deus. ⁊ sum ille tuus p̄xim⁹. ⁊ quicquid vales in p̄ximi necessitate subleuāda. vel corpali vel spūali. devotus oppone. ut manifesteris p̄xim⁹ esse deo Unde Bern̄. Utramqꝫ teneo dilectionem dei ⁊ p̄ximi. cum te amo dñe ieſu. qui meus p̄ximus es qñ homo es. ⁊ fecisti mecū misericordiam. Hec Bern̄. Ex vtraqꝫ g̃ dñi p̄clusiōe legisp̄itus p̄uincit. qz xp̄m deū ⁊ hominē p̄mū ñ dilexit. q̄ suscipiēs carnē nr̄az p̄ hūanitatē factus ē nobis p̄ximus. ⁊ tot misericordie op̄a impēdit vñ merito diligi dz Ad dī ei dilectōz i nobis excitādā nutriēdā ⁊ agēdā nihil ita valz sic bñficioꝝ eius frequēs ⁊ diligēs p̄sideratio Magna est igit̄ misericordia. que ignotis ⁊ extraneis nos p̄ximos facit. magna ē misericordia p̄ quā vita possidet eterna Ille quippe p̄ximus est tibi. cui miserēdo appropinquas. qui vo nulli miseret. nullū p̄ximū habet. In illo ergo mandato. diliges p̄ximū tuū sicut teip̄m. dñs p̄ximum intelligit omnē hominē. hic aūt eū qui implet legē naturalez. vt qui facit alq̄ que sibi fieri vult Ubi Ambrosi⁹. Ergo qñ nemo magis p̄ximus ꝙ q̄ vulnera nr̄a curauit. diligamus eū q̄i dñm diligam⁹? ⁊ eū q̄i p̄ximū. Nihil est tā p̄ximū. ꝙ caput membris. Diligamus etiā eū q̄ imitator est xp̄i. diligamus eū qui inopie alterius corpis vmitate p̄pati Nec ꝙ em̄ cognatō facit p̄ximū. sz mīa que mīa sz naturā est. Nihil em̄ tam fm naturā. ꝙ iuuare p̄sortem natura Hec ambro. Ad hoc quoqꝫ faciendū hortatur nos Augu. dicens Hunc cum in hac vita. id est in hac via sumus. inuicē onera nostra portem⁹? ut ad eaz vitam que caret omni onere puenire possimus. Dilectionis officium est. inuicē onera nostra portare. Nihil ei sic p̄bat amicum. quēadmodū oneris amici portatō Nec ꝙ vlla res officiosum ist̄ labores ad portanda onera aliorū facit libenter inpendi. nisi cogitemus quāta p nobis protulit dñs. Hinc admonens ait aplꝰ Hoc sentite in vobis. quod ⁊ in xp̄o ieſu. Huic cogitationi accedit etiā illa. quia homines sumus. ⁊ p egritudines siue anime siue corpis quā in homine alio videmus etiā nos habere potuimus aut possumus Hoc ergo cogitemus ei. cuius ifirmitatem portare volumus. qđ ab illo vellemus nobis exhiberi si forte nos in eo eēm⁹ ⁊ ipe non esset. Ad hoc p̄tinet quod aplꝰ ait Omnibus omnia factus suz. ut omnes lucrifacerē. cogitādo

ſcz in eo vicio ſe eē potuiſſe. vñ cupiebat aliū liberare Deinde etiā illud cogitandū nullū eē bōiem qui non poſſit bēe aliqđ bonū. qđ tu non bēs etiā ſi lateat. in quo ſine dubio poſſit te eē ſuprior. Vñ apl'us. Nihil p̄ ꝓtentōem neq; p̄ inanē gl'am ſz in humilitate mētis alter alterꝫ exiſtimātes ſuprioꝛē ſibi Iſte cogitatōnes dēmentes mentis ſuppbiam. ⁊ acuentes caritatem. faciūt onera fraterna inuicē nō ſolū equo aīo. ſz etiā libentiſſime ſuſtineri. Hec aug. Vñ ⁊ greg. Si ſua in comoda q̄ ab altis portanf ꝓſiderat. ea q̄ ab altis ſuſtinet leuius portat Et iterꝫ Quia illa interna pacis viſio ⁊ ſcōꝝ ciuiū ꝯgregatiōe ꝓſtruif. birl'm celeſtis vt ciuitas edificaf Que tñ in hac pegrinatōis terra. dū flagellis p̄curif tribulatōibꝫ tūdif. eius lapides quotidie q̄dranf Que viz ciuitas. hz hic in ſcōꝝ moribꝫ magnū iā edificiū ſuū. In edificio quippe lapis lapidem portat ⁊ q̄ portat alterꝫ portaf ab altero Sic nūc in ſcā eccīa vnuſquiſq; portat alterꝫ ⁊ portaf ab altero Hā vicißim ſe p̄mi tolerant vt p̄ eos edificium caritatis ſurgat. Oē āt pondus fabrice fundamētuz portat. q; redēptor nr̄ de quo Paulus apl's ait. Fundamentū aliud nemo ponere p̄t p̄ter id qđ eſt poſitus qđ eſt rp̄s ieſus. oīa nr̄a tolerat. ſz in ip̄o malū nō fuit qđ tolerari debuiſſet Hec grego. Ex his vbis gregoꝛij colligif. q̄ quanto plura quis p̄ deo portauerit tāto erit ip̄i fundamēto. ſ. ieſu p̄ piquior ⁊ quāto pauciora portauerit tāto erit ip̄o fundamēto remotior. Hec igif oīa bñ ꝓſidera ⁊ p̄mor infirmitates ac defectus ⁊ onera nō ſolū patienter ſz etiā libenter p̄ deo porta ⁊ tolera Vñ anſlxl. Quis bonis alteri? arridet ſcīs ꝓſentir. qui vo inuider dyabolis. Siquidez magis puto ſalutatōem eius ſperandā q̄ pacē boni facit ⁊ factis alioꝝ fauet q̄ qui multa. ⁊ inuidet Et iterū Caritas q̄ colligit ⁊ vnificat oīa mēbra eccīe. cū nos viderit de alterius ruina gaudere. ſtatī nos p̄cidit de corpe Forte igif nō dolemus de ruina p̄mor nr̄oꝝ qz p̄ciſi ſumus a corpe Si em̄ ibi eſſemus ſine dubio dolerem? qz tā diu dolet mēbꝫ q̄diu in corpe ꝓmanet Si aūt abſciſum fuerit. nō dolere poterit nec ſentire. Ex his q̄ p̄t homo p̄pendere ſi eſt mēbꝫ xp̄i Et ſicut dictū eſt de ꝓpaſſione ⁊ ꝓgratulatōne. ita intellige de ꝓmunicatione. qz in corpe humano vnū membꝫ cōmunicat alteri indigenti ſuū officiū. ⁊ cibū quez recipit. ita in corpe xp̄i qđ eſt eccleſia quilibet debet alteri ꝓmunicare gratiā dīmiſſi ſibi datā ac cibum ⁊ etiam temporalia omnia a deo recepta Similiter intellige de ꝓſideratōe vt ſicut mēbra inter ſe adunanf tāta amoris ꝯcordia vt nulla rōne inter ſe valeant diſſentire occaſione aliqua. ita etiā fit inter nos Similiter intellige de ſupportatōe vt ſicut vnū mēbꝫ ſupportat alterum ⁊ ſuſtinet leſionē p̄ curatōne ſine p̄ecriōe alterius. ⁊ ſi ledif ab alio. ſine vltione ſuſtinet leſionem ſic debet eſſe in nobis Hec anſlxlmus

¶ Oratio.

O Omine ihū xp̄e cuſtodi nos deſcendentes de ꝓemptatione ad actionez. ne incidamus in latrones ſenſuū appetitus. nec ſpoliemur grauitis. nec vulneremur in naturalibus. facerdos ⁊ lenita ſuperior ⁊ inferior portio rōnis non deſcendant eadez via ꝓſentiendo in peccatū. ſed potius aſcendant ſurſum. Samaritanus vo gēa p̄deſtinaōis ſecus nos approꝑet. nobis vulnera peccatoꝝ liget. infundens oleū. ſpem venie ⁊ vinū timorē iuſticie. imponat in iumentū. ordinando rōem ſupra ſenſualitatē. ducat in ſtabulū in ꝓſideratōe p̄ſōꝝ. altera die reſurrectionis det duos denarios. ſtolā aīe ⁊ corpis Amen

¶ De p̄ña Marie magdalene Ca. Lx.

POſt hec aſcendit hieſus de galilea in iudeā. vbi quidā de phariſeis. ſ. ſymon leproſus volens ſe iuſtificare. ⁊ de iuſticia iactare. rogauit dñm ieſum. vt cū illo manducaret. Cū tñ ſimulatā iuſticiā benignus medicus nōrit. ſed magis curare voluit. ⁊ ingreſſus domū phariſei diſcubuit Legif aūt xp̄m manducaſſe cū publicanis ⁊ p̄ctōribꝫ vt eos ad p̄ñiam ꝓuocaret. fiē q̄n in domo mathei cū publicanis comedit. Item cuz iuſtis cū diligentibꝫ. vt eoꝝ amorē ⁊ deuotōem nutriret ⁊ augeret. ſicut de marthā ⁊ maria. Item cū cognatis ⁊ pauperibꝫ vt eoꝝ inopiā ſuppleret. ſicut habetur de nuptiis vbi aquā in vinū ꝓuertit. Item cū phariſeis ſuppbientibꝫ vt eoꝝ ſuppbiā repriməret. ⁊ eoꝝ vitia argueret, ſicut in hoc loco facit. Aliqñ etiā humiliter ⁊ cū grāerum actōe cum inuitabaf recipiebat p̄ loco rpe ex pauptatis amore. qz pauper erat ⁊ de huius mundi ſubſtantia paꝝ habebat. Non immerito talis ⁊ tantus hoſpes eſt inuitādus. ⁊ cū ſe inuitat libēter ſuſcipiendus. remunt em̄ oīa bona pariter cum illo. Audiens aūt hoc magdalena q̄ iam forte ip̄m predicantē audierat. tacta dolore cordis intrinſecus p̄ peccatis ſuis ⁊ de eis plene ⁊ p̄fecte ꝓtrita. amoriſq; ei? igne accenſa. cū alabaſtro. i. tali vaſe vnguenti prexit ad locū? quinq;. Ut em̄ dr beda. alabaſtꝫ eſt genus marmoris candidi variis coloribꝫ intertincti. qđ ad vaſa vnguentaria cauare ſolent. eo q̄ optime ſeruare incorrupta dicaf Iſte phariſeus qñq; in euangelio ſymon leproſus dr. cuius lepra non ſine cā memoraf. Unde crif. Non ſimp'r aūt lepre ſymonis memit euangeliſta. ſed vt oñdat vnde ꝓfidens acceſſit hec mulier. Quia em̄ lepra videbaf valde immunda eē paſſio ⁊ abhoꝛrabilis. vidit aūt q̄ hieſus curauerat illuz hoīem. ꝓfidit q̄m ⁊ aīe eius immundiciā facile expurgabit. Hec crif. Et cū mulier ad locū p̄uenisſet. facie inclinata ⁊ oculis in terrā demiſſis. ante ꝓuias trā ſiens nō quenit donec ad ieſum p̄ueniret. Et tunc illa retro ad p̄des eius p̄ſtrata. qz ſe anteponere non audebat p̄ p̄ctōꝝ ſuoꝝ verecundia ⁊ p̄cumbens vultu ſup̄ p̄des ipſos cum quadā ꝓfidentia. qz iam intē ſe ⁊ ſup̄ omnia eus diligebat ⁊ in eius amore ardebat cepit fortiter fletibꝫ ⁊ ſingultibꝫ abundare. ac lachrimis largiter decurrentibꝫ p̄des dñi balneare ⁊ lauare. vnde pz magnitudo ꝓtritionis. ex qua lachrimas p̄ñe ſanguinē cordis fundens. tñ fleuit q̄ p̄des mius hoīs lauari poterunt. tandem a fletu ceſſans capillis ſuis p̄des ieſu lotos exterſit ⁊ amore creſcente oſculabaf eos ſepe dulciter ⁊ amanter. nec de hoc ſatiari poruit. Et quia p̄ter itinera ſqualidi ⁊ laſſi erant eos etiā vnguento p̄cioſo vngebat ad refrigerium caloris. ⁊ mingatōnem doloris ex laboꝛe itineris Et hec quidē q̄ dicta ſunt agebanf exterius. q̄ vero revolvebat eius intērio. multo feruentioꝛa erāt. que ſolus

deus inspiciebat. Ün Grego. nicentius. Indignita tē aūt suā ostēdēs. stabat post tergū deiectis lumib. ⁊ effusa coma. pedes amplectēs. lachrimisq; eos p fundēs reb⁹ tristiē aīm oñdebat. veniam implorans. Hec Grego. In eo ḡ q̄ mīer retro stat devotio ⁊ būi litas agnoscit. in eo vero q̄ lachrymis pedes rigat. vra pnīa ⁊ cordis ꝓpuncto demonstrat. Et q̄ñ eas dē lachrymas capillis tergēdo abscondit ⁊ delet. se se de illis nō eē oñdit. qui opa sua facūt vt hoīb⁹ vi deant. In osculo pacē. amorē ⁊ dilectōez mōstrabat. in vnguento vo cordis intima blandimēta. ⁊ devo ti obsequij affectōem sigmificabat. Per alabastrū pectus ⁊ cordis secretarium plenū fide ⁊ caritate possu mus intelligere. tale eñ alabastrū huiusmodi vnguē tū ꝓsueuit seruare. Ubi Gregro. Cogitanti mihi de pnīa marie. flere magis libet q̄ aliq̄d dicere. Cuius eñ vl' laxeum pectus ille but? peccatricis mīeris la chrymē ad exemplū pmitēdi nō emolliant. ꝓsidera mus nāq; q̄d fecit. ⁊ noluit moderari q̄d faceret. Sup ꝓuiuātes ingressa est. nō iussa venit. inter epulas la chrymas obtulit. Discite quo dolore ardet. q̄ flere et iter epulas nō erubescit. Ex q⁹ turpitudis sue lachry mas asperit. lauāda ad fontē miseōie cucurrit. ꝓuiuā tes non embuit. Hā q⁹ semetipsam grauiter erubesce bat int?. nihil eē credidit q̄d verecūdaret foris Hec Grego Justice pedes dñici corpis sunt pauperes. q⁹ sunt inferiores ps corpis mistici p deiectōez. ⁊ cruci affixi p afflictōz. Dives ḡ ⁊ pcōr volens obtinere ve mā in pītri. ⁊ regni quod pauper ē gl'az in futuro. dz secus pedes istos stare p familiaritatis exhibitōez. ⁊ amicitie acq̄sitiōez. lachrymis rigare p ꝓpassionē. capillis extergere squalorē pauperatis. ⁊ refouere per rpalū q̄ p capillos designant ꝓmūicatōez ⁊ miserie releuatōem. oscula dare p affabilitatē ⁊ blandā allo cutionē fraternitatisq; amorē. vnguēto vngere p mi serendi hilaritatē. ⁊ cordis benigni ducedinē. ac ꝓso latōis suauitatez. Aliter eñ sedm Augu. nō pūt diui tes dicere ꝓpterea pē nē mīi se fedēs pauper ꝓgnoscāt Ex hac mīti factūt bis ꝓtraria. ⁊ ḡ cū pharisseo nec gl'az meret nec glaz. Ün Greg. Nos ḡ nos illa mu lier exp̄ssit. si toto cord ad dñm post pcā redeam?. si ei? pmtētie lucē imitemur. Quid aūt vnguēto mi sibon? odor opiniōis exprimit. Si igit recta opra agim?. q̄d opiniōis bone odore ecclia resp̄gim?. q̄d aliud in dñi corpe misi vnguētū fundimus Cōtra pedes dñi stetim?. cū in pcīis positi. ei? itineribz reni tebamur. Ex si ad vrā pniam post pctm̄ ꝓuertimur. iā retro secus pedes stam?. q⁹ ei? vestigia seq̄mur quē impugnabamus. Lachrymis mīer pedes rigat. q̄d nos quoq; agimus. si q̄buslibz vltimis mēbris dñi. p ꝓassiōis affectū inclinamur. Capillis pedes dñi tergim?. q̄ñ sctis eius q̄d⁹ ex caritate ꝓpatimur. etiā ex hīs q̄ nobis suppluūt. miseremur Osculat mīer pedes quos tergit q̄d nos quoq; agimus si studiose diligim? quos ex caritate ꝓximos?. Hec Greg. Per hāc ḡ mulierem peccatricē ad dñi pedes accedētē. sig mificat q̄libet ps vre de pcīis pmitens ⁊ ꝓtrita. ad q̄d requrit. q̄ sicut deū offendit p culpaz. ita ei ser uiat p pniaz. scōz illd apli. Sicut exhibuistis mēbra vra seruire immūdicie ⁊ iniquitati ad iniq̄tatē. ita ex hibete nūc fuire iustitie i sanctificatōz ⁊ fic fecit mulier hec pmitēs. Und Grego. Liquet fratres q̄ illicitis ac tib⁹ prius intēta. vnguentū sibi p odore sue carnis ad hibuit. Quod ergo sibi turpiter exhibuerat hoc iā dō laudabiliter offerebat Oculis terrena ꝓcupierat. sed hoc iā p pnīaz ꝓterēs flebat. Capillos ad ꝓpositionē vult? exhibuerat. sz iā capillis lachrymas tergebat. Ore superba dixerat. sz pedes dñi osculās hoc i redem ptoris sui vestigia figebat. Quot ḡ in se habuit oble ctamēta. tot i se inuenit holocausta. Cōuertit ad nūerū vtutū nūerū criminū. ut totū fuiret dō i pnīa. q̄dquid ex se deū ꝓtēpserat i culpa. Hec Greg. Cōsimile in ducit Hiero. d̄ beata Paula dicēs. Cūq; a nobis cre brius monere fur ꝓceret oculis. ut eos euangelice ser uaret lectioni. aiebat. Lurpanda est facies. quā ꝓtra dei preceptū purpurisso ⁊ cerusa ⁊ stibio depinxi. Af fligendū est corpus. quod multis vacauit delicijs. lō gus risus ppetuo ꝓpensand? est fletu. Mollia lintea mina ⁊ serica pciosissima. aspitate cilicij sunt ꝓmutā da. Que viro ⁊ seculo placui. nūc xpo placere deside ro. Hec Hiero. Hinc ergo habem? q̄nō facienda sit pnīa. In quo ei q̄s peccat. in eodez p ꝓtrariū pniam agat. Verbi gīa. Peccasti nimis potādo pnīaz age. a potu abstinēdo Qui nimis ꝓmedisti vel pciosiora. le guna ⁊ comede viliora. Et sic de alijs suo mō Cōspice igit bñ hāc mulierē ⁊ eius devotōz. ⁊ sup hīs morose meditare. q⁹ factū hoc solenne fuit valde. Conspice e tiā dñm iesus q̄benigne eā suscipit. ⁊ q̄ pacienter susti net quicq̄d facit. Cessat ⁊ q̄escit a comedendo. donec negociū ꝓpleat. cessant ⁊ ꝓuine. ⁊ oēs sup hac nouita te miranť. Ex pharisseus q̄ eū vocauerat nō invocave rat q̄d melius fuisset. fallaciter iusti? ac d̄ falsa ⁊ puta tiua iustitia vraciter supbit. nullaq; ꝓpassione natu re mot? ⁊ sue fragilitatis oblitus. de hoc murmurans ait intra se. ꝓximum hospitē murmurando. dicens. Hic si esset ꝓphēta verus sciens occulta. sciz vtiq;. q̄ in psona. ⁊ q̄lis. in vita est mulier. q̄ tangit eū. ⁊ p cō seq̄ns nō pmitteret se tangi ab ea. q⁹ peccatrix est. ⁊ iō vnguentū eius vitare debuit. Egram reputādit d̄ egri tudie. que potius erat ꝓmendāda. q⁹ languoris sui re mediū q̄rebat apud tm̄ medicū. quē etiā reputādit de subuentōe de q̄ gratūactōes erāt referende. q̄ipe quo q; d̄ elatōis vulnere egrotabat ⁊ iō nec medicū p subuentōe req̄rebat Nescis pharisee stulte nescis nup te mūdauit a lepra quē mō nō credis eē ꝓphētā. Et ꝓphe ta q̄dez est ⁊ optime scit. q⁹ peccatrix ē mīer que eū tā git. Ad hoc eñ ipe venit. ad hoc ipe de celis descendit Non eñ venit vocare iustos. sz peccatores ad peniten tiam. hoc ipe testatur. eius verba sunt hec. Non hōnet ergo peccatores. qui p peccatorib⁹ factus est homo. Igit scōm Grego. necesse semper est ut cum peccato res quoq; ꝓspicimus nosmetipos prius in illoz cala mitate defleamus. q⁹ fuisse in similib⁹ aut lapsi sum? aut labi possumus si lapsi nō sumus. Per istū pharī seū qui rp̄m notauit de ignorātia ⁊ mulierē de immū dicia. significat ypocrita. de falsa iustitia p̄sumens ⁊ alios ꝓtemnēs. q⁹ scōm Grego. vra iustitia ꝓpassi onem habet. falsa vero indignationem. ꝓpter quod isse pharisseus arguit de pietatis obmissione in modi cis respectiue. ⁊ mulier ꝓmendat de maioribz valde

Ūñ dñs ihūs nō ꝓba pharisei audiens. sed cogitatiões inspiciēs. rñdit cogitatōi eius ad ꝓfutatōem illius. ꝑ hoc em̄ q̄ eius rñdit cogitatōi q̄ soli deo ē nota. oñdit se plus q̄ ꝓphetā. ⁊ dñm ꝓphetā ⁊ ꝓposuit ei ꝑabolā de duob debitoribꝰ ut quemēnus ꝓcludat ꝑta eū ex rñsione ipius. Cū em̄ de sua sentētia pharisеus ꝓuincīt. q̄si frenēticus funē portat. cū quo ligef Isti duo debitores erāt maria. deo debitrix quingētoꝝ denariorꝝ ⁊ phariseus q̄ quinq̄gīta debebat q̄ min⁹ se peccasse credebat ⁊ iō maria pl⁹ diligere debebat q̄ maiorē remissionē accepat ⁊ plus diligebat. iō maiora obsequia xp̄o ꝓbebat. Exēplo igit debitoꝝ ⁊ feneratoris ꝓuincit phariseū. ꝙ hec mulier esset grā dīi amoris iustificanda. ⁊ dignior amari ⁊ pctā sibi remitti. q̄ plura grata deo obtulit in hoc facto. q̄ super bus phariseus in ꝓuiuādo q̄ amor in hūanis pleriq̄ causat ex domꝰ p̄cedentibꝰ ⁊ ꝑ dñs maior amor ex donis maioribꝰ. Unde dñs enumerans bona pcca tricis ⁊ mala falsi iusti. redarguit phariseū ex defectu triplici. s. pietatis q̄ nō dedit aquā pedibꝰ suis qui tñ erāt fessi ⁊ dolētes ex labore itineris ac lutosi seu pulueriz̄ati. eo q̄ incedebat sine calciamētis. Unō ritus Quasi dicerꝫ facilis ē vsus aq̄. nō est facilis lachrimaꝝ effusio. tu ꝓmptis nō es vsus. hec effudit non ꝓmpta. lauans lachrimis pedes meos. lauit lachrymas ꝓprias Scō redarguit ex defectu caritatis q̄ nō dedit ei osculū qđ est signū amicitie ⁊ dilectionis. Tercio ex defectu hilaritatis q̄ designat in noie olei. quo nō vnxit caput eius Tria em̄ p̄dicta faciebāt oli suis hospitibꝰ. q̄ primo dabāt osculū in signū securitatis. deinde lauabāt pedes ꝓpter laborē itineris. posteaꝙ ungebāt caput ꝙ unguētis refrigeratiuis ꝓtra estū caloris Et p̄dicta tria. s. caritas. pietas. ⁊ hilaritas. requirunt in hospitalitate ꝛa ⁊ grōsa. ex q̄ ad obsequiū magis tenebat phariseus q̄ mulier supuenēs ab extra Ūñ ꝓsidera q̄ ꝓfert hic deuotū obsequiū largitōi cibi ⁊ potus. quos credibile est phariseū in domo sua dño ꝑbuisse Hinc ꝑ elici argumentū. q̄ cū suscipit q̄s hospitio. magis meritorū est ei benigne ministrare q̄ ipm cibū ⁊ potū exhibere Et econuerso laudat dñs mulierē. de triplici pfectōe. defectibꝰ phariseі oppositа. ꝓut clare patet in lēa Ex factis ḡ mulieris apparꝫ q̄ dñm multū dilexit. ⁊ iō remiā reportās. iustificata fuit. ꝓpter qđ ⁊ ex petis multis sibi dimissis magis in amore eius exarsit Ūñ volēs dñs mōstrare q̄ oia in dilectōe ꝓsumant. dixit symoni. Propter qđ dico tibi. remittūt ei pctā multa q̄m dilexit multū. caritas em̄ operit multitudinē pctoꝝ Et tu plurimū dilige. ut tibi plurimū remittat. Ūñ crisō. Hā qui vxorē ꝙter se ingesserūt malis. rursus ⁊ bonis vxorē ꝙter insistēt cōscij quot debita se obligauerūt. Cui aūt minus dimittit. minus diligit vt. s. tu pharisee. Sed non superbias si in pauciorib⁹ teneris quia tu quoq̄ remia eges nullus enim potest per semetipm a debito peccati liberari. nisi dīna gratia veniam ꝓsequat. Ideo. ⁊ ait crisō. Opus est nobis feruenti aīa quia nihil impedit hominem fieri magnū Nullus ergo ꝓfitentoꝝ in petis desperet. neq̄ ꝓteruus dormitet. Nec hic ꝓfidat. sepe em̄ meretrix p̄cedet eum. nec ille diffidat. possibile nāq̄ est eum etiam primos superare. Hec crisostō. Unde ⁊ greg. Quid fratres mei esse dilectōem credimus nisi ignē. ⁊ quid culpā nisi rubiginē. Unde nunc dr Remittunt ei pctā multa. q̄r dilexit multū. Incēdit plane pctī rubiginē. q̄r ardet valde ꝑ amoris ignē. Et si durū est valde qđ coquit. abundat tm̄ amoris ignis quo etiā dura ꝓsumant. Tanto nāq̄ amplius pecca ti rubigo ꝓsumit quanto pctōris cor magno caritatis igne ꝓcremat Ubi aug. Dic multa ꝓmisit. ⁊ multoꝝ debitoꝝ factus est ille gubernante deo pauca ꝓmisit. Cui deputat ille qđ dimisit. huic ⁊ iste deputet qđ nō ꝓmisit. Nullū est pctm̄ qđ facit hō qđ non posset facere ⁊ alter hō. si detur rector a quo factus est homo. Ūñ ⁊ bern. Quia nō videat ꝙ sicut in multa pctā cecidi. sic ⁊ in multa alia cecidissem. nisi ops pietas seruasset. Fateor. ⁊ fatebor. nisi q̄r dñs adiuuit me. paulominus bitasset in inferno aīa mea. viz cecidissz in oē pctm̄ anima mea Iustice feneratoris iste deū signi ficat qui ꝑ culpa penam ⁊ ꝑ donis gratiaꝝ meritū bonoꝝ exigit. Debitores dicit p̄ maria ⁊ phariseus q̄tum ad ꝓpositū. vel ppl's gentiū ⁊ iudaicus. vel petōr notorius ⁊ occultus vel clericus ⁊ laycus. ⁊ sic duo debitores sunt duo ppli. vel duo status petōrū Primi dñt quingentos denarios q̄r plus peccant. scdi quinquaginta. q̄r minus. Sed non bñt unde reddat. ⁊ q̄r nullus predictoꝝ p̄t absolui ꝓpriis viribꝰ absq̄ gra. ⁊ ideo donat vtriq̄. i. dono gratuito dat ꝑ qđ eis debitum dimittit. non em̄ fine dono dei gratuito fit culpe remissio. Dixit aūt dñs ad mulierem. remittunt tibi pctā. s. non solū quantū ad reatū ⁊ culpā. sed etiā quātum ad reatus penā. ⁊ hoc fit ex vehementi amore dei ⁊ horrore pcti pretercti. O felix maria cui tot dantur munera. nam primo dat ei pctoꝝ remissio. vt hic dr Scō fit spūaliter familiaris dño. vt in seqnti caplo subdit Tercio fit ei dñice resurrectionis prima apparitio. ꝓut infra de resurrectōe dñi narrat Et accumbentes simul cum dño dicebant intra se in corde suo. Quis est hic qui etiā pctā dimittit. Hoc dicebāt. q̄r humanitatē exterius apparentem que non ꝑt pctā dimittere tm̄ videbant. Sed dñs cogitatōes eoꝝ ꝓuidens dixit ad mulierē. Fides tua. s. a deo tibi infusa te saluā fecit. q̄r ista fides caritate formata fuit. ⁊ ideo hūrem dignū vita eterna fecit. Scōm grego. Fides eā saluam fecit. q̄r hoc qđ petijt posse accipere non dubitauit. Spem em̄ iam ab illo accepat. a quo salutē querebat. Vade in pace. i. in quiete ⁊ cessatōe a vitijs. non discordando a gra tui amoris In pace ite precipit vt in veritatis intere pseueret. ⁊ ab eo invia scandali vlterius non declinet. Unde Theophilus. Postq̄ aūt ei peccata dimisit non sistit in remissione peccati. sed dicit operationem boni. Unde subdit. Vade in pace id est in iustitia. Nam iustitia est pax hois ad deum. sicut peccatuz est inimicicia inter deum ⁊ hominē. quasi diceret. Opare omnia que ad pacem dei te ducunt. Hec Theophi. In hoc ergo qđ dicitur. vade in pace. notat ꝙ ipsa iuit solicite ꝑ bona opera ⁊ ꝙ ipsa habuit pacē in ꝓscientia. Uerbū delectabile ⁊ suaue. q̄ libenter id magdalena audiuit ⁊ q̄ iocū de recessit. ⁊ pfecte ad deū ꝓuersa deinceps honeste et sce vixit. ac dño ihesu. ⁊ mīi eius pseueranter adhesit. Et bene ait in pace posi remissionē peccatoꝝ. q̄r iusti

ficatis est pax cū ꝓscientia nō remordet. sed nō ē pax impijs ⁊ existentib⁹ in pctis. Hic habes apte q̄ caritas reformat pacē inter deū ⁊ pctōres. Und̄ ⁊ bt̄us Petrus dicit. q̄ caritas opit multitudinē pctō. Sine q̄ ꝓfecto impossibile ē placere do cū q̄ sine dubio placz ⁊ cūct. ⁊ ideo hāc ꝑcipue debemus deo referre. Unde Ambro. Quomā nihil ē qđ digne referre deo possimus. qđ em̄ referamus ꝑ suscepte carnis iniuria. Quid ꝑ verbis. Quid ꝑ cruce. obitu. sepultura. Ue mihi si nō dilexero. Audeo dicere. non reddidit petrus. ⁊ iō plus dilexit. Nō reddidit paulus. Reddidit qđez mortē ꝑ morte. sed alia nō reddidit. quia multū debebat. reddam? licz crucē ꝑ cruce. fun? ꝑ funere. nunquid reddimus. q̄ ex ipo ⁊ ꝑ ipm ⁊ in ipo habemus oīa. reddamus gām amorē ꝑ debito. caritatē ꝑ munere. grām ꝑ sanguinis pcio. Plus em̄ diligit cui donat amplius Hec Ambro. Nēo g̃ desperet. neq̄ de dei misc̄ia diffidat. Clemens ē dns. q̄ ex corde uersis tam facile miserē. Nā si quid cōfessio et lachryme pnt. vbi qđ fides ⁊ dilectio operet. Paruo tpis spacio iustificata est mlier. ⁊ ab oīi pctō munda ta. q̄ vniuersis victis plena. ⁊ tanta peccatrix fuerat. vt eā phariseus videre dedignarē. Hanc igit̄ immitans pctōr pctā nūc defleat. vt eius lachrymas q̄q̄ deus abstergat. Haz vt ait Bern. Felices lachryme q̄s benigna manus ꝓditoris absterget. et bt̄i occ̄i. qui in talib⁹ liquefieri fletib⁹ elegerūt. q̄ eleuari in superbia. q̄ oīe sublime videre q̄ auaricie petulantie famulari. Gū ⁊ Crisо. Sicut aūt vbi vehemēs ymber prumpit. fit serenitas. sic lachrymis effusis. apparet trāquillitas. ⁊ pcrit caligo reatuū. Et sicut ꝑ aquaz ⁊ spūm purgamur. sic ꝑ lachrymas. ⁊ ꝓfessionez denuo mūdamur. Ubi ⁊ anſixl. Jam nūc ingredere domū phariſei. recūbētē ibi dnm tuū attēde. accede cū benignissima peccatrice ad pedes ei?. laua lachrymis. terge capillis. demulce oc̄lis. foue vngētis. Nōne haz sacro liquoris illius odore pfunderis Si tibi adhuc suos negat pedes insta. ora. et grauidos lachrymis oculos attolle. tuisq̄ suspirijs inenarrabilibusq̄ gemitibus horto q̄ qđ pctis luctare cū eo. sic̄ Jacob. vt ipse se gaudeat superari. Ut debēt tibi aliq̄ q̄ auertat oc̄los q̄ aures claudat. q̄ desideratos pedes abscōdat Tumbilomin? insta oportune. importūneq̄ clama. vsq̄quo clamabo ⁊ nō exaudies Redde mihi hōe ielu letic̄iā salutaris tui. q̄ tibi dixit cor meū. q̄siui faciē tuā. faciē tuā requirā. hec ans. Nullus g̃ pctōr dz de clementia dei desperare. q̄ ꝑsto ē cūctis debita relaxare ⁊ permittentes ad regnū celoꝝ revocare Istud dns ꝑ manasse regē isr̄l̄ olim ꝑfigurauit quē ꝓpter pnaz ad grām revocauit. Manasses infinitis deū offenderat. ysaiā qui eū d̄ pctis suis redarguit cū serra lignea ꝑ medium dissecari fec̄. ⁊ tot ꝓphetas ipm arguētes trucidauit. q̄ plateas ihr̄m sanguine ꝓphetaꝝ purpurauit. Tandē ab hostibus ē captus ⁊ in exiliū deductus. carceri deputatus Ubi cepit penitere ⁊ ex corde scelera sua deflere. ⁊ cū lachrimis orauit dnm. di. Peccaui dne sup numerū arene maris. ⁊ iam nō sum dignus videre celi altitudinē ꝓpter iniquitatū meaꝝ multitudinē. Miserrimus dns pniam eius acceptauit. nā de captiuitate eū liberauit. ⁊ in regnū suū in hir̄m revocauit Per hūc pec

cator designat. q̄ ꝓphetas dñi ipz argueres cruciat q̄m ꝓdicatores ⁊ doctores audire reculat. Et q̄diu talis pseuerat i peccato mortali. tādiu est in captiuitate dyaboli. Si āt ex corde egerit pniaz. deus parat? ē suscipere eū ad grāz. Hoc idē ꝑfiguratū fuit in rege dauid q̄ adulteriū ⁊ homicidū ꝑpetrauit. Cūq̄ redargutus a nathan. peccaui dicerz statim nathan rndit. dns trā stulit peccatū tuū. i. dimisit. O q̄ magna ē pietas dñi ⁊ q̄ ineffabilis. q̄ nullū pnitentē despicit. cuiuscunq̄ ꝓditōis. Non g̃ ꝓpter immanitatē peccatoꝝ nrōr desperemus q̄ diuersos testes diuine mie habem? Neq̄ vltra peccatis fruamur. q̄ magnā dignitatē amittūt miseri hoīes seruiēdo peccatis. q̄d ā mō carnis voluptates ⁊ ꝓcupiscēcias. q̄daz aspirādo ad honores ⁊ excellēcias. quidā ꝑtinaci studio q̄rentes mūdi facultates ⁊ diuic̄as Et q̄ pauci sunt hodie qui isiū trinariū nephandū ñ sequant. certe miseri merito dicunt. q̄ illis rebq̄ eis debērēt fuire ⁊ obsequi. seruiunt ⁊ obsequunt. Tales ꝓculdubio se viles oīdūt nō nobiles ñ dños. sz pocius garcōes ⁊ seruos Exemplū de Diogene. de quo legit̄ q̄ cū q̄daz vice rōne sue eminētis sciencie ⁊ sapiēcie imperator eū visitarz. philosoph? etas surgere noluit. qđ videns imperator iracūdia motus retrocessit. ꝙ nerūtq̄ serui eius ⁊ dixerūt ad eū. Dñe q̄ re sic agere voluisti. Nō modicū te imperator honorabat. q̄ te pauperz talis ac tātus visitat. tu vo ecōuerso ipz inhonorasti. q̄ ei assurgere noluisti. Quibꝫ respōdit Nō decz dignitatē meā ut tuo serui mei reuerentiā faciā. Seruit iste seruo meo. s. mūdo. qui mihi seruit eo factus est ut mihi seruiat. Igit̄ nō decuit me signū alicui? reuerēcie sibi exhibere Bene dñabat iste mundo ⁊ imperabat. bt̄i iste nature sue dignitatē ⁊ pcedenciam obseruabat.

Oratio.

Iesu bone spes pēitentiū. qui marie peccatrici ad tuos pedes flenti. ⁊ eos lachrymis riganti capillis tergenti. labijs osculanti. pietatis fig nū apricis peccatoꝝ dedisti. ne despicias ielu misericors me peccatorē ad clemētie tue vestigia prouolutū. riganteē lachrymis ītime ꝓpc̄tōis osculantē labia deuote orōis. ⁊ fac me audire vocē tuā pietatem clemētia suauitatem plenā quā audire meruit ipsa. ut dimittant̄ mihi peccata mea multa. ꝓ tuā gratiā ⁊ ipsius merita Amen.

De ministerio marthe ⁊ ocio marie.

Capitulum. lxj.

Et post hec quadam vice intrauit iesus in quoddam castellum scilicet bethaniaz. que interpretat domus obedientie. ꝙ qđ signatum est q̄ libenter intrat dominus domū ꝓscientie. vbi ei obedit̄ deuote. Et venit ad domū marthe ⁊ marie. ad illā ei dnā frequēter diuertebat ⁊ secure. ꝓpter spēalez ibi habitāciū amiciciā ⁊ deuotionez. Sed marthe domus hic appellat̄ eo dicit̄ ⁊ mulier q̄dam martha nomine excepit illum in domum suaz. quia maior natu erat. ⁊ curā domus habebat. Ut ille sorores toto affectu iesum diligentes. reuerenter ⁊ alacriter eum suscepērūt. de tanta hospitis aduentu gaudentes Et martha quidē se incōtinenti ad refectionē dño ⁊ discipulis suis ꝓcurandam parauit

ꝙ in ministerio laborauit vt eis ꝙuenięter ꝓuideret. maria vo ad pedes dñi se posuit vt diligentiã. assiduitatẽ. solerciã erga auditõem oñderet ꝙ multã reuerentiam quã ad dñm hẽbat Illa stabat. ꝙ satagebat vt pasceret dñm cibo vtiq; corpali. hec sedebat ꝙ audiebat vt pasceret̃ a dño suo cibo spũali. Sane quãto melior est aĩa corpe. tanto dulcior est cibꝰ spũalis in mẽte q̃ carnalis in ventre Ut aũt vt aug quãto bũlius se debat. tãto ãplius capiebat. ꝓfluit enĩ aq̃ ad bũlitatẽ ꝓuallis. denatat de tumoribꝰ collis. Et cũ dñs more suo nolẽs stare ociosus. verba vite loqueret̃ eterne. ꝓ hoc dans exẽplũ discipulis vt cũ recipiunt̃ in domibꝰ suscipiẽtes repleãt sacris doctrinis. maria oculis ꝙ auribꝰ in eũ intẽta. speciosissimã faciẽ eius ꝓtẽplabat̃ ꝙ in eius suauissimone reficiebat̃ ꝙ vltra q̃ dici possit in aspectu ꝙ verbis eiꝰ iocũdabat̃. nec quicq̃ aliud cogitabat. sꝫ mĩ dulcedini verbi dĩi ꝙ opibꝰ vite ꝓtẽplatiue intenta erat. ꝙ de illa mẽsa dñi opulẽta micas de verbo dñi colligebat. Martha vo in opibꝰ vite actiue occupata. steterit ꝙ substitit q̃i fatigata ꝙ fessa labore ministerij cessans aliquãtulũ ꝙ molestę ferẽs q ipa sola in necitatibꝰ domus laboraret sororẽ vo eiꝰ ociosꝰ q̃eti vacaret. ꝙ dño hoc ꝓmittẽti ꝓquerẽs postulauit abeo vt ad laborãduꝫ secũ in misterio ꝙ iuuandũ illã ꝓuocaret sꝫ ꝑuã sniam reportauit Maria ãt martham adiuuat ꝓsilijs. opa eiꝰ? dirigẽdo ꝙ suffragijs ꝑ ipa orãdo Ecce q sorores iste nec seruũ nec ancillaꝫ habebant. qui eis seruirẽt. nec dñs coquũ vel hostiariũ q̃ eius cõmodo ꝓuiderent. ex quo bẽ argumentũ ꝓtra superbiã ꝓferũ ꝑlatoꝝ Martha ꝺ sorore ꝓquerẽs ex illoꝝ ꝑsona loquit. q̃ adhuc dine ꝓtemplatõis ignari. soluꝫ qꝺ didicerũt fraterne dilectõis opus deo placitũ ducũt. iõq; cũctos q̃ rpo ꝑ ꝓtẽplatõem devoti esse volunt. hunc mãcipandos autumãt Hãc ignaroꝝ obiectõem soluit Hiero. in epla. in qua inuitat nobilem ꝙ diuitem matronã ad hremũ dicens Cũ finem habebit ista seruitus ẽpfecta Nunquid nõ hz dñs vnde alat pauperes nisi ꝑ te Inuenit aũt maria accusata tripliciter. s. a pharisęo de ꝓsumptiõe. de temeritate. eo q̃ peccatrix xpm recũbentem tetigit. a iuda de ꝑdigalitate. eo q̃ pciosum vnguentũ effudit. ac caput ꝙ pedes dñi vnxit. a sorore de ociositate. sicut ꝑz hic ꝙ vbiq; maria tãq̃ pacięs tacuit. ꝙ xpus sp ꝑ ipa respondit ꝙ eã excusauit. oñdens phariseo. q̃ factũ marie nõ erat ꝓsumptõis sꝫ deuotõis. oñdens etiã sorori. q̃ sessio marie nõ erat ociosa sꝫ melioribꝰ actibꝰ occupata Maria ãt q̃ in verbis dñi q̃escebat ꝙ mira suauitate tenebat ad clamorẽ sororis q̃si a somno evigilãs. de quiete suã timuit. ꝙ facie inclinata in terra fluit. ac cãm suã tanq̃ ociosa iudici ꝓmisit. non parans rẽdendi sermonem. ne remitteret vel interrũperet audiendi intentionẽ Et dñs excusando mariã. dixit ad martham Martha martha. repetitio notis signuꝫ ẽ dilectõis. vel monende intentionis vt. s. audiret intentius. solicita es ꝙ turbaris erga plurima. ac circa multa es occupata opa eĩ vite actiue. solicitudinẽ ꝙ distractionem mentis inducũt ꝙ freqñter ꝑturbationem ingerũt. Si ergo vis cũ letitia viuere. noli multa agere. qꝛ in multis actionibꝰ minoreris. Porro vnũ est necãrium. s. deo iugiter inhrere. sm illud. vnã petij a dño hãc requirã scĩ. Melvnũ. s. ipse deus qui vnus est ꝓ oibus querendus. Melvnũ. i. vnitas mentis ad deũ. qꝛ ꝓpter vitã ꝓtemplatiuã mens adhęret deo qui est simplex vnus sicut econtra ꝓpter vitã actiuã intendẽdo creaturis q̃ multe sunt aĩa diuidit ꝙ ꝑ multa distrahitur. Et cũ multa sunt necãria tendentibꝰ ad vnũ qꝺ oibus est ꝓferẽdũ. Maria optimã ꝑtem elegit securã ꝙ dignorẽ. q. d non tu malã. sed illa meliorẽ. Ne ergo ꝓqueraris de otio sororis. qꝛ maioꝝ est qui recũbit q̃ qui ministrat Sed quõ ꝺꝛ optima. cũ eũ tm̃ sit ꝓsecutura in patria Sed ꝙ illã optimitatẽ dulcedinis ꝙ iocũditatis patrie hic ꝓgustauit. nõ sicut in futuro apprehendit. Nõ tm̃ reprehendit ꝑs martĥe. qꝛ ipsa est bona. sed laudatur ꝑs marie. qꝛ optima. cuius cãm subiungit. qꝛ nõ auferet̃ ab ea. hoc eĩ elegit qꝺ sp manebit. In hac vita incipit ꝙ augeꝛ in alia vita plenius ꝑficietur. qꝛ qꝺ nunc videt ꝑ speculũ ꝙ in enigmate. tũc videbit facie ad faciẽ. ꝙ amoris ignis qui hic ardere incepit. cũ ipsum quẽ amat viderit in amorẽ amplius inardescet. Caritas nunq̃ excidit. qꝛ vna ꝙ eadẽ caritas hic ꝙ in patria remanet. Ignis est in seon. ꝙ caminus in bethsalẽ. ita ꝙ ꝓtemplatiua eadẽ est hic ꝙ in patria. sed hic iocunditas mẽtis est semiplena. ꝙ ibi erit ꝑfecta. Non q̃ ꝓtemplatiua auferet̃ q̃ subtracta pũitis seculi luctą ꝑficiet̃. activa vo sicut ꝙ fides euacuabit̃ q̃q; ꝙ auferet̃. qꝛ in eterna patria nõ erunt opa pietatis necessaria in quibꝰ ipsa exercet̃ Maria q̃ ꝑ dñi excusatõem excusata. deinde securius sedit ꝙ iocũdius quiescit. Cũ aug. Dñs ꝑ maria rñdit marthe ꝙ ipẽ eius facti ẽ aduocatus qui iuder fuerat interpellatus Que sua interpellãti rñdit ꝙ suscepta defendit. Intẽta erat martha quõ pasceret dñm. intenta maria quõ pasceret a dño. Et martha quidẽ dño pabat̃. in cuius ꝓuisione iã maria iocundabat̃ Mira eĩ suauitate tenebat̃ q̃ ꝑfecto est maior mentis q̃ ventris Excusata ẽ. sedit securior. Non q̃ dñs opus reprehendit. sed mundi distinxit. vna est theorica. i. ꝓtemplatio dei. cui merito vniuersa virtutũ studia ꝓponunt̃ Cũ ꝙ ambro. Algat te ficut mariã desideriũ sapię. hoc eĩ manus. hoc ꝑfectius opus. Hec misterij cura a cognitõe vbi celestis reuertat. Hec arguas eos ꝙ obtusos iudices. quos videas studere sapię. Hec martha mĩ in bono misterio replendit sꝫ maria q̃ meliorẽ ptẽ sibi elegerit anteferatur Jesus eĩ multis abundat ꝙ multa largit. ꝙ iõ sapientioꝝ qꝺ ꝑcipale adverit elegit. Demq; apli optimũ nõ putauerũt relinq̃re verbũ dei ꝙ ministrare mensis. Hec ambro. Itaq; marie ꝑs. i. ꝓtẽplationis ociũ marthe misterio prelata est. qꝛ dignior. s. angelorũ conuersationi vicinior. ꝙ qꝛ securior ꝙ qꝛ quetior. ꝙ qꝛ iocundior. ꝙ qꝛ diuturnior. qꝛ nõ auferet̃. Illa vo pciosior ꝓpter lutũ ꝙ pulueręm pedibꝰ actiuoꝝ adhrentẽ. ꝙ laborioſior ꝓpter solicitudinẽ ꝙ occupatõem. ꝓ pristinũ vtilior ꝓpter subuentõem ꝙ edificatõem. Actiua aũt quedã est prelatõis ꝙ predicatõis. quedã misterij ꝙ vite coĩs. Ubicunq; ergo legit actiuã preferri ꝓtemplatiue. intelligendũ est de actiua prelatõis ꝙ predicationis. in aliquo ei excedit actiã ꝓtẽplatiuã ꝙ ĩ aliquo excedit ꝑ illã. Ubi sciendũ q̃ distinguit duplex actio a

doctoribꝫ. vna q̄ ꝓsistit in exercicio ✠tutū moraliū et ista dispōit ad ꝓtemplatōem. Ūñ grego. Qui ꝓtemplatōis arcem tenere ꝛ̄sideratāt. necesse ē vt ꝓius in campo actōis se ꝓbeāt. Sedatis eñ passionū tumultibꝫ p exercitiū ✠tutuꝫ moraliū dispōnt aīa vt libere possit eleuari in ꝓtemplatōeꝫ ✠tutis. ex quo ꝑz q̄ talis actio ordinat ad ꝓtemplatōeꝫ sicut ad finē. finis aūt melior ē bis q̄ sunt ad finē. Et iō ꝛ̄ tali actiōe ꝓcedūt oñes q̄ ꝓtemplatio ē melior Alia aūt actio ē q̄ sequit ꝓtemplatōem. ꝓcedēs ex plenitudine ꝓtēplatōis sicut ē docere ꝛ in regimine aiaꝝ laborare. ꝛ huiusmodi opa facere. ꝛ ꝛ̄ tali actōe dicūt aliq̄ q̄ est melior ipsa ꝓtemplatio. ꝛ ꝛ̄ ista actōe nō loquit hic xp̄s vt patet intuētibꝫ Aliꝫ vo dicūt. q̄ etiā in ista actiōe cōtemplatio melior ē. qz id qō simpliciter ꝑeligit vi ꝛ̄tur esse melius absolute. q̄ꝫ id quod ꝓeeligitur in casu ſz ꝓtemplatio ē p se eligēda. cura aūt aiaꝝ ī casu necessitatis fraterne ē suscipiēda. Ūñ Augu. Nciuꝫ sanctū q̄rit caritas. negociuꝫ iustū suscipit necessitas caritatis quā sarcinā si nullus imponit. intuēde ✠vitati vacandū ē. si aūt imponit. suscipiēda ē ꝓpter caritatis necessitatē. Hec augu. ¶ De due sorores dño dilecte. s. martha ꝛ maria duas vitas ꝛ̄monstrāt spirituales. q̄bꝫ ꝑfens exercet eccl̄ia. Martha activaꝫ. q̄ ꝓmo in caritate sociamur. maria ꝓtemplativā qua in dei amore suspiramus. Ūñ nō maria sed martha xp̄m suscepisse dicit in domo sua. Maria eñ nō hēt domū. qz vita ꝓtemplativa omnē huius seculi spm̄t habere possessionēꝫ. Sufficit ei ad ꝓdes dñi sedere. ꝛ ✠bū dei semp audire. ac mentē potius q̄ ventrē nutrire. Sufficit ei remotis oñibꝫ curis ꝛ solicitudinibus lectōi ꝛ oīom assidue insistere. ꝛ in dei ꝓtemplatōe vacare. crebra quoq̄ lachrymaꝝ ꝓpunctiōe propc̄tōꝝ remissione. ꝛ eterne vite susceptōe dulcissime suspirare. Tales eñ ꝑplxe fuerūt. tales ꝛ apl̄i. tales ꝛ mirabiq̄. oīa relinquētes. mūdū fugientes dño adhxrentes. tāq̄ nihil hñtes ꝛ oīa possidētes. Activa ✠vita dicit q̄ semp in actu. semp in fatigatōe ꝛ labore est. ꝛ vix aliquādo in q̄ete potest esse. Unde hic de martha dicit. quia satagebat circa frequēs mīsteriū. Eidem? eñ mīstros ecclesiaꝝ p̄ficientes ꝛ mīstros ac multos alios solicite discurrere. laborare. estuare. ꝛ mīltis modis fratꝝ ꝛ ꝓximoꝝ necessitatibꝫ ꝛ misericordie operibꝫ insudare. vt eos quoq̄ non merito circa frequēs mīsteriū satagare dicamus. Et iō maria sedet. quia ꝓtemplativa ꝓcatis victoꝝ tumultibus. optata iā in xp̄o quiete mentis ꝑfruit Martha ✠vo stat. qz activa laboriosa ꝛ̄sudat in certamine Ūñ Augu. Remanserunt ergo in illa domo que suscepērat dñm in duabꝫ feminis due vite. ambe innocētes. ambe laudabiles. Una laboriosa. altera ociosa. nulla facinorosa. quā cauere ꝛ̄bet laboriosa. Nulla ꝛ̄fidiosa. quaꝫ cauere ꝛ̄z ociosa. Erant q̄ in domo illa due vite. ꝛ ipe fons vite. Hec Augu. ¶ De aūt mulieres prudentissime. tot? eccl̄iastici exercitus duces ꝛ ꝑuie sunt. has certa turba sequit. aliq̄ post martham̄ aliq̄ post mariā vadūt. Nulli eñ celestem illā p̄tiaꝫ ingrediūt. misi q̄ hanc vl illā sequunt. ſz in his necesse ē. vt vnuſquiſq̄ vires suas ꝓsideret. ꝛ ad qō op? aptior sit Si eñ ad ꝓtemplatōem sit abilior ꝛ ad oīa dū ꝛ̄uotior. tute se transferat ad ixremū. p se ꝛ aliꝫ

oraturus nec sic abscondit talentū in terra. ſz in dño licet nō p̄dicet. qz talentū orōnis ꝛ ꝛ̄uotionis in quo amplius valz ꝛ meliorem se sentit. omibꝫ erogat. nec piget dici ꝛ̄bet. q̄ totus in sancta ꝛ̄uotōe ꝛ oratione ꝛeumꝫ ꝛ vigilꝫ ꝛ lacrymis est Et ꝺ acriꝫ similit suo mō accipe ꝛ itelligе. Non tñ fit diuisio inter has spēs vite q̄ ꝓpposita. ſz p officia. Quemūt eī etiā eisdē sed officia hūt distincta. Actiuus ei sepe est ꝓtēplativus ꝛ econuerso. q̄ tñ ꝺnoīat ab altera. cuius. s. plura ꝛ frequētius gerit officia. Sūt aūt officia actiue legere in publico p̄dicare. corripe. errātes reuocare. nescientes docere. pauperes sustētare ꝛ alere. ꝓtēnibꝫ ꝑsonis ꝛ auxiliū dare. inopē de manu fortis eripere. ifirmāris curā gerere. ꝓmissis nobis qualiter subsistere valeant ꝓuidere que singulis quibusq̄ expediāt dispensare. opa pietatis omia exercere. Officia ꝓtemplatiue sunt sibi ꝛ in secreto legere. in lege dei meditari. secreto orare. suauitatē ꝛ dulcedinē p̄tie cū angelis p̄gustare ꝛ p̄sentire soli ꝛ̄sideratio ꝓditoris inhxrere. exutā mentez a cūctis habere terrenis. camq̄ q̄ꝫ tumbū ana inbecillitas similit vnire cū xp̄o. ut mil iam agere libeat. ſz calcatis curis oībꝫ ad vidēdā faciez sui creatoris animꝰ inardescat ad̄o. ut ꝓfectō ꝓtemplativi iā q̄ in celis sit. ꝛ nihil de terrenis sapiat Cōtemplativus ei ꝛ vere spiritalis homo iā fidelis ꝺz esse in tota vita sua. ꝛ in oñi opere suo. ac si singulis horis iudicari ꝛ̄bear cotā deo. ꝛ tam ardēti ꝛ̄sideratio viuere ꝛ ardere. q̄ si singulis horis ꝛ̄bear iūgi angelorū cetibꝫ ad fruendū ꝺo eternaliter q̄ habz cor in supnis eleuatū. q̄ñ sedz. q̄ñ ambulat. quādo requiescit. q̄ñ aliq̄d facit. cor a deo non recedit. omnes ad dei amorem exhortat. ꝛ̄ridet huius mūdi gloriam ꝛ felicitatem. mirat hoīm cecitatē. ꝛ q̄ꝫ stultū sit in tā fitoꝛis fiduciaꝫ habere ostendit. ¶ Contemplatiuus tñ p opportunitate tpis ꝛ necessitate instante. alter alterius sumat officia. fitq̄ de ꝓtemplativo activus ꝛ econuerso. cū expedire visum fuerit eccl̄ie. Unꝺ Cenomanensis scribens cuidā assumpto in p̄latū. Quereris ademptā tibi esse contemplatōis requiez. ꝛ actiē solicitudinis sarcinā se invitū sustinere. ait. Ad ꝓdes dñi cum maria sedebas. nūc cum martha dño ministras Species ac hxliste allexit. ſz nec fastidias leuā lyppaꝝ qz gignit tibi sobolē. Maria a dño fercula sumit. martha dño p̄parat ꝛ apponit. hxc deū reficit. illa a deo refic̄it. hxc ministrat panē hoīm. illi ministrat panis angelorū. In mēsa eius ml fastidit. in mēsa marthe ml̄ta ibi audiebas canticū angelorū. videbas lilia virginū. rosas martyrū. violas ꝓfessoꝝ. hic filiū dei de celis descendentē ꝛ ducentē. gaudiū maius est ā̄gelis dei sup vno peccatore p̄nitentiā agēte ꝛ̄. Videt tibi ꝓtemplativa actiē ꝺe ꝑponi. ñ si solicite ꝓsideres. actiua materia ē ad glīaz. sic ꝓtēplativa ñ descēsus ad ruinā. q̄rū vitā q̄ in eodē ꝛ in diuersis inimicos. xp̄s ei docēs in campestribꝫ in mōte orauit. Moyses ī mōte ꝛ in tabernaculo loq̄bat cū dño. descendens de monte ꝛ egressus de tabernaculo loquebat cum populo. Petrus cui dictum est in cenaculo macta ꝛ mā̄duca. p̄dicavit ꝑplo Apl̄s raptus in paradisuꝫ. factꝰ est doctor gentiū Maria legitur nūq̄ sedisse ꝛ audisse. nec aliq̄ soroꝛi discurrēti subuenisse. licet eius auxiliū quadam mētis amaritudine antia soror postularet Martha nequaq̄ legit partem marie suo miscuisse obsequio. ꝛ ideo sicut dñs testat

Maria optimā elegit q̄ nō auferet ab ea. Per mariā ergo signant. quoꝝ cōuersatō in celis ē vt qui dicūt. Ecce elōgaui fugiēs rē. Per martham negocioſi facer totes replendunt in qbꝫ turba negociorꝝ. ꝓtemplatio nis excludit sacrariū ꝛ ꝓteriti cordis extinguit sacrifi ciū. Necq̄ em̄ fieri p̄t vt aliq̄n loquat cū dño. qui etiā filēs cū toto fabulat mūdo. Talibꝫ occurrant inimica negocia. quoꝝ recordatio illos sequitur. sq̄ ad sacra altaria. q̄ illis furāt oronū suffragia ꝛ ōfraudāt. suis ꝓpibꝫ ecclesiastica officia martha mīstrauit. sz rpo dis currit. sz ꝑ rpm. Si nobis discurrimus. q̄rentes que nīa sunt aucupantes ꝛpalia nec martha sumus sz ne gociatores. Q̄n̄ si sic discurris. iusta ē tibi flendi ꝛ p̄q rendi rō. Ceteꝝ si martha simpliciter agis. bene agis. Si iter lyā discurris ꝛ rachelē melius agis. Si cū ma ria sederis ꝛ audieris. optime. Bonū est seminare qō illa fecit melius ē metere qō ista. Nec id circo dicerī vt magnū reputes bonū sic alternare studia istaꝝ vt nūc q̄ti vaces. nūc primoꝝ vtilitati. Una q̄ppe ꝛ ea dem ē scala q̄ iacob ascendētes ꝛ descēdentes vidit ēgelos. Rachelē diligas ꝑ spē. lyām ꝑ prole. Neutra g̃ ꝓpto est ponēda sz vtraq̄ āplectēda. Ultrā vo al teri p̄ponas. ignoro. Nec hoc scio ꝙ duo sunt in lecto vnus assumet ꝛ alter relinquet rē. Nec economonet. Hec aūt historia q̄ hic tangit. licet ad btām mariaz nō ptineat. cū hoc euāgeliū in die assumptōis eius le gat q̄ ipa est castellū in qō dñs intrauit. l q̄ritas ꝛ officia istaꝝ sororꝝ habuit. Castellū quippe fuit corp⁹ intemerate v̄ginis marie. qō intrauit dñs ihesus in ꝓce ptōe. Qō bñ ōr castellū ꝑter septē q̄ ꝓstituūt nobile castrū. Primū est situs altus vt viz castrū sit in alto si tuatū. ꝑ qō spūaliter altitudo vite spūalis accipit vt hō spūalis sit eleuatus ab inquietudine ꝛ affectōne coꝝ q̄ in mūdo sunt ꝛ in altitudine celestiū ōsideriorꝝ ꝛ ptēplatōe ōinorꝝ. Talis fuit beata v̄go maria. q̄ al titudinē vite spūalis excellētissime in se habuit. quo ad oīa p̄dicta. Secōm est murus clausus ꝛ firmus. ꝑ quē intelligit firma clausura ꝛ vigil custodia v̄ginal integritatis. q̄ excellētissime fuit in btā v̄gine. quaz ita murus v̄ginalis integritatis vndiq̄ vallauit. vt nullus vnq̄ libidinis accessus ad eā ecē. nec sensus eius sola etiā cogitatōe ab aliq̄ tangeret libidine. vñ in ea v̄ificatuz est illud cantico. Hortus ꝓclusus es fons signatus. Terciū est turris ꝑ quā intelligit hu militas q̄ hoiem ꝓbuit in altū vsq̄ ad celū. iuxta il lud. qui se humiliat exaltabit. ꝛ sicut turris ē ad ꝓte ctōem oīm q̄ sunt in castro. sic būlitas ꝓtegit ꝛ ꝓser uat oēs vtutes in hoīe. Et hoc mumimentū turris hu militatis valde ꝓuenit est ad mun̄ v̄ginitatis. que duo inuicē se defendūt ꝛ excellentissime in btā v̄gine fuerūt. Quartū est fossatū. per qō intelligitur paup tas. que oēm terremitatem euacuat ab anima ꝛ hec fu it in v̄gine maria. de qua dr ꝙ nō erat ei locus in di uersorio quo suū pareret filiū. Quintū est armatura ad ꝓtectōem castri ꝛ ꝓfugientibꝫ ad id necessaria. ꝑ quā intelligit habundantia pieratis que ē in v̄gine btā. q̄ ꝓtegit peccatores. ꝛ ab hoste ꝓpressos fugientes ad eaz. Sextū est alimēta sine qbꝫ castrū ꝓseruari nō potest ꝑ que intelligit copia alimēti spūalis quā suffi cientissime in se beata virgo habuit. ipa em̄ intra se cō tinebat panē viuū ꝛ vꝝ qui de celo descendit. Septi mū est fluuius ꝓfluens. ꝑ quem intelligit plenitudo gē que ꝓfluxit in btā v̄gine. Ihn̄ biero. Ceteris ꝑ par tes. marie aūt se totā infudit plenitudo gē. Intrauit ergo ihesus in q̄dam castellū. s. in beatā v̄gine in quā vꝝ mit ipse deus ad expugnandū dyabolū. ꝛ mīt que dā martha hoie. i. beata virgo excepit illū in domu su am. i. in vtez suū. ꝛ huic erat soror noie maria. Beata v̄go martha fuit ꝛ maria. martha ꝓpter studiuz bo ne actionis. maria ꝑter ociū ꝓtemplatōis. Martha em̄ ꝛ actiua in rpo filio suo fuit q̄n oia opa mie ꝛ pie tatis circa illū exercuit. ꝛ curā eius obmīe sicut mī egit. In mēbris eius etiā q̄n elizabeth cognate sue p̄ curiozē dñi plenti mīstrauit. ꝛ ipm precurzez in cu nabulo fouit. ꝛ in balneo lauit. aliaq̄ obsequia vtiq̄ būliter exhibuit. Fuit etiā maria ꝛ ꝓtemplatiua au diendo angelū ꝛ dñm ꝛ cū eis loq̄ndo. ac seruās ꝛ ꝓfe rens ea q̄ videbat ꝛ audiebat in corde suo. q̄ non mīs tpe suo aperuit. cū. s. euangeliū scribi cepit. ꝛ tunc do cuit aplos ea que didicerat. in quo actiua erat. Hō dr hic. ꝛ huic erat soror noie maria. que stetit ꝓstans in fide. ꝛ aīe. Dñe nō est tibi cure ꝛc. Ista martha q̄ con queritur de sorore sua est rō inferior attendens ꝛ videns filiū suū ad mortē ꝓpelendi inter hec solicita natura li ꝓpassione. q̄si satagebat eū liberare. sed maria ē rō superior. ꝓtemplans diuinā voluntatē ꝛ attendēs totū factū esse ex dei ordinatōe. q̄si sedens secus pedes ei⁹ audiebat ea q̄ filius suus predixerat de sua passione ꝛ ꝓformans se dine voluntati ꝓsentiebat ꝙ sic fieret. ira ꝙ q̄ rō inferior btē virginis ꝓquerebat de superiori. Sed quid rīdet dñs audiamus. Martha martha'so licita es ꝛ turbaris erga plurima. q̄ beata v̄go solici ta fuit q̄n herode ꝑsequente in egiptū fugit. q̄n iudeos filiū suum ꝑsequentes cognouit. sed vnū est necāriuz vt s. vnus moriat ꝑ pplo⁹ non tota gens pear. ꝛ ma ria. s. rō superior optimā ptem elegit. s. in omnib⁹ con sentire diuine voluntati. ꝛ ideo nō auferet ab ea. q̄ sic oportuit xp̄m pati. ꝛ ita intrare in gloriā suā. Unde ansel. Hoc est castellū qō intrauit ihesus singulariter intemeratā virginē eiusdē iesu genitricem mariā per similitudinē accipimus. Castellū enim dr quelibet tur ris ꝛ murus in circuitu eius. que duo se inuicē defen dunt. itavt hostes ꝑ murū ab arce ꝛ a muro ꝑ arcē arce anī. Dum̄ōi castello nō incōgrue virgo maria assimi lat. quā virginitas mentis corpis ita q̄si murus vn diq̄ vallauit. vt nullius vnq̄ libidinis esset ad eā accessꝰ nec sensus eius aliq̄ corrupet illecebra. Et q̄ v̄ginita tem cū libido nō possit solet impugnare superbia. est in eadē virginitate turris humilitatis oēm repellens su perbiā. Utraq̄ hec duo. murus vir v̄ginitatis ꝛ turris humilitatis ab alterutro munit. vt nunq̄ in humili v̄gine fuerit nec superba virginitas. nec inōnata humili tas. sed sp̄ in eadem pmanserit ꝛ humilis v̄ginitas ꝛ v̄ginalis humilitas. Due iste sorores sicut sancti ꝓpes plenissime exposuerūt. duas in scā ecclia vitas designant. Martha. s. actiuā. maria vero ꝓtemplati uā. Ista laborat ad exhibēda indigētibꝫ oīa hūanitatis officia. illa vacat ꝛ videt q̄m suauis est dñs. ista circa exteriora occupat. illa interiora ꝓtemplatur. Sicut aūt maria singularis est mater dñi. ita ꝛ effectus istaꝝ

vitaꝝ quaꝝ iste due sorores typū tenent. in ea extitit singlaris. Nūqꝫ in aliqua psona imo in oībus martha fic est opata nūqꝫ sic alis maria cōtemplatiōi vacauit. nūqꝫ sic alis lxcel illa qō suū ē exhibuit altera. martha3 ꝛ mariā dico eoꝝ sigificatiā intelligo. Ez ias videam? actōz huius marthe. deinde conſiciam? ꝓtemplatōez huius marie. ꝛ vt plenius id faciamus qd alīq p martha3 opanf. ꝛ qd ista opata ē ꝓferam?. Alīq hospitez quēlibet in domo sua sucipiūt. ista non quēlibet sz ꝓpriū filiū dei q nō hz vbi caput suū reclinet. nō in domo sed in vtero suscepit. Alīq nudū quēlibet veste mutabili atqꝫ corruptibili vndelibet ꝓposita opiūt. ista vbū dei qō in eadē virgine carnē in vnitate psone assumpsit. q̄ fine fine incorruptibilis atqꝫ incōmutabilis pmanebit. Alīq quēlibet esurientez vel sitientē cibo vel potu exteriori reficiūt. ista hoiem deū hūamitus indigentē nō solū exterioribus cibis vel potib pauit. verumetiaz interiori suo lacte aluit. Et vt breuiter fer illa opa miscōie pcurram?. q̄ si vni ex his mīimis fiūt deus sibi facta ꝓfitef. ista nō quēlibet er mīimis. sed summū dei filium hospitē suscepit nudū carne vel etiā pannis opuit. esurientē pauit. sitientez lacte potauit. infirmū p infantiā ꝛ iacentē nō solū visitauit. sed ꝛ balneādo. liniendo. fouendo. gestando frequētauit. vt merito de illa dicaf. Martha aūt satagebat circa frequēs mīisteriū. Comphenso ꝛ crucifixo q̄si in carcere posito affuit. sicut scriptū ē. Stabat aūt iuxta crucē iesu mater eius. Inter lxc solicita erat ꝛ turbabatur. cū fugeret in egyptum a facie lxrodis. turbabaf cum iudeos insidiātes ꝛ mortem ei inferre volētes cognosceret. Ad vltimū turbata est valde. cū vidit filiū suū talem ꝓpriēdi. ligari. flagellari. conspui. spīis coronari. verberi. colaphizari. crucifigi. mori. sepeliri. Unde ei cōgruit qō ór. Martha martha solicita es. ꝛ turbaris erga plīma. Nēo vo dubitat qui hūā maria filiū velle ꝑ oīi tribulatōe eripi. ꝛ seq̄z in pturbatōe adiuuari a diuīitate quaz eidē filio sciebat inesse p theoricā q̄ ē ps marie. Hoc ē qō martha ꝓq̄rif. ꝙ eā soror reliq̄t solā mīistrare. ꝛ eius auxiliū in mīisterio flagitat. lxc de pte marthe.

Porro de pte marie. q̄ optia ꝑdicaf. q̄ntaꝝ q̄lis fuerit in hūā maria. q̄s digne loq̄f. Si talis ē vt dirimus. imo melior ē q̄ dirimus in hūā maria ps marthe. q̄ tamē a dño nō laudaf sed tū nonvituparf. q̄lis ē ps quā optiaz maria elegit. q̄ sic laudaf. vt ab ea nō auferri dicaf. O q̄ magna mītitudo dulcedis dei fuit in hūā virgie maria. qñ spūs sctūs in ea supuēit. ꝛ virtus altissimi ei obumbrauit. ꝛ de eodē spūsancto ꝓcepit. Quid ó eo nō sapiebat. in qua sapia dei latebat. ꝛ in cuius vtero corpus sibi aptabat. Hec aūt nō solum ad pedes sz ad caput dñi sedēs. audiebat vbū ex ore eius. Hec ꝓseruabat ora vba angeloꝝ. pastoruz magoꝝ. necnon ipius filq sui. ꝓferens in corde suo. Hemo vnq̄ sicut ista gustauit q̄ suauis ē dñs. inebriatur ab vbertate domus dei. ꝛ torrente voluptatis eiꝰ potabaf. Hec mīiꝝ. qñ apud eam imo intra eā erat fons vite. de quo manabat tanta pfectio vtriusqꝫ vite. Circa plīma vt martha occupaf. circa vnū vt maria delectabaf. Porro vnū ē necessariū. q: plurima auferunf. vnū manet. Singulariter igif ptē marthe

pegit. singulariter optimā marie ptē elegit. Sed ps marthe ei auferf. iā em̄ non erit solicita ut mīistret ei sicut puero. cui oēs angeloꝝ ordines mīistrāt sicut dño Jā nō tristabit fugiēs i egyptū a facie lxrodis. q: ipe ascēdit in celū. ꝛ lxrodes descēdit ad infernuz a facie eius. Jā nō turbabit ferga plurima q̄ fecerūt filio suo iudei q: oīa subdita sunt ei. Jam filius marie a iude iz vel militib nō flagellabit nec occidef. q: ipe resurgēs a mortuis. iā nō morif. mors illi vltra nō dñabit. Pars ergo marthe auferf sz bono suo. q: ps marie ei ꝓficit q̄ nō auferef ab ea Exaltata est em̄ sup choros angeloꝝ repletū est in bonis desideriū suum. Gaudet deum facie ad faciem sicuti est. gaudet cuz filio suo in eternum. Hec est pars optima. que nō auferef ab ea Cuius ꝛ nos pticipes fim̄us meritis ꝛ pcib eius. pr iesum xp̄m dñm nostrū Amen. Hec Anstxt. Ipsa etiā vxor maria elegit optimā partem ꝛ in grā ꝛ glia. In gracia quidem in vita ista per oīm modā virtutū supabūdantiā. Quia ut dicit Hiero. sicut in ꝓparatione dei nullus homo bonus. sic in compatōe mītis dñi nulla inuenif pfecta. quātūcūq̄ virtutibus eximia ꝓbet. Ideo bñ de ea canit eccia. Hec primā similē visa est nec habere sequētem. In glia etiā elegit optimā ptē. illā videlicz ptē q: nulla in celo citra thronū dei maiestatis sublimior. q: exaltata ē sup oēs choros angeloꝝ. ꝛ hec ps optima nūqꝫ auferef ab ea ineternū. De hac pte optima Aug. loqñs ad eā dicit Ad hāc vsqꝫ glīaz tu vgo glosa quecca es. vt etiā supno regi nil supius habeas in supīis q̄ angelicā transcendēs dignitatē ad supni regis est sublimata ꝓsessuz Ubi est rex filius tu? posuit qō ex te sumptum est. ubi posuit ꝛ te matrem ex qua sumptū est. Necq̄ em̄ fas est credere te esse alibi. q̄ vbi idem qō ex te sumptuz est. Hec Augu. Moraliter exponif istud de religiosis. vt castellum sit ipa religio. muri istius castelli ē abbas ꝛ plati ceteri. fossata sunt paupes. que fossata dyabolus vt castellum possit capere conaf habundantia diuiciarum implere. aqua circundans hoc castellum ē fons lacrymaꝝ. alimenta sunt viligie. ieiuniuz. discipline quib caro attenuaf. sz aīa impiguaf. cursus est ꝓtemplatō. In hoc castello est martha. s. officiales. q̄ sunt solicitiꝛ turbanf erga plurima. ꝛ maria. s. claustrales in claustro circa pedes dñi residētes Ad istud castellū vēit iesus qñ aliqs cā hospitalitatis ad ipaz religionē declinat. ies? eī recipif. qñ aliqs nomīe eius recipit Ingif iesus i mēbris suis intrat i qōdam castellū. i. religiōis locū. ꝛ mulier q̄daz martha. s. ꝓpassio. ꝛ significat ꝙ officiales dñi ē mites. benigni ꝛ seduli circa hospitū receptōz. ꝛ huic erat soror nole maria ñ dña. non ancilla. quia officiales in claustris nō debent esse dñi claustraliū nec ecōuerso. sed omnes fratres q: magister vnus est christus. ꝛ vnus ē pater christus. vna mater regula. Que sedens secus pedes domini vbi describif officiuz claustraliū sez sedere. tacere. meditari. audire dñm loquentē in scripturaꝝ in cordib eoꝝ. Sed martha ꝓquerif. dicens. Dñe non est tibi cure ꝛc. q: officiales qui sunt circa tempalia occupari debēt de claustralib qui vacāt ꝓtemplationi ꝓqueri pacem contemplationis apetēdo. ꝛ tumultū negotiū mundanoꝝ fugiēdo. Unde Bern. Felix domus

ad fontem sicbar

ꝯ btã ꝓgregatõ. vbi martha ꝓquerit õ maria nã maria martbã emulari ĩdignũ ẽ ꝓfus. Hã maria optimã ptẽ elegit. ſ. clauſtrales q̃ vacãt ptẽplatõi q̃ nõ auferẽ ab ea q̃ nullus hodie appellat ꝑtra clauſtralẽ. q̃ vult in clauſtro reſidere. ſed bñ appellãt ꝑtra eũ q̃ vult abbas fieri. ſ. q̃ nõ auferẽ ab ea q̃ vita actiã cũ vita ꝑſenti deficit. vita vo ptemplatiua poſt hãc vitã ꝑficit.

O mine ieſu xpe q̃ ꝓ nobis vemiſti in õo carnẽ. ꝓ õine nature ꝯ bũane vmonẽ moue anẽ viſcera mie tue ſup me indignũ ſeruũ tuũ petõrem ꝯ reũ. ꝯ illius matris q̃ te in ꝛginalis vtero ſuſcepit hoſpicio. ꝯ illius marie q̃ ꝛba tua ꝓſeruauit ꝓferẽs in cord̃ ſuo. ſ. illius clemẽtiſſime genitricis tue fide meritis ꝯ pcibꝫ vemi ꝯ in mentẽ meã p gẽe infuſionez. vt mil ꝑter te diligã. mil querã. ml etiã cogitare cõcupiſcã. ſz tu ſolus mihi ſis ſpes ꝯ oẽ opus. ord̃ vt ꝯ hic ꝓlibare aliq̃tenus valeã ꝓſolationis tue dulcedinem Amen. De muliere ſamaritana Ca. Lxij.

Tabiit iterũ ihesus in galileã. de qua venerat in iudeam Ante q̃z veniret aũt in galileam. oportebat eum tranſire p̃ ſamariaz regionẽ. non ex intentõe declinãdi ad ſamaritanos. ne doctrine ſue videret ꝓtractus qui dixit diſcipulis ſuis. in viam gentiũ ne abieritis q̃z ſamaritanam ꝓtim erant gentiles. ſed ex vie diſpoſitione ꝯ neceſſitate. q̃z ſamaria media eſt inter iudeam ꝯ galileam. Venit ergo iuxta ſychem. ciuitatem regionis ſamarie. que corrupte ſychar dicebat nũc vo neapolis ꝺz. quarto miliario a ciuitate que ſamaria dicebat nunc vo ſebaſte ꝺz. a qua ĩ adhuc regio ſamaria denoiat. Diſtat vero ſychem de hiericho xiij. leucis ad aq̃lonem Ut aũt in geneſi ꝺz Jacob veniens de meſopotamia emit agꝝ ab emor principe ciuitatis ſychem ꝯ ibi ad tempus habitauit iuxta vrbem. ſed ꝓter rapinam dine filie ſue occiſi ſunt habitatores illius a filijs Jacob. ꝯ ſic ceſſit in poſſeſſiõem eius. quẽ locum dedit iacob moriens filio ſuo ioſeph. ſed tpe ꝓcedente venit ad ſamaritanos ꝯ gentiles. Erat aũt ibi fons iacob. i. puteus nõ longe a porta ſychem auſtrali quẽ ipſe foderat quando ibi habitabat qui hactenus ſic vocatus fuerat. ſz ex euentu qui ſequit poſtea puteus ſamaritane ẽ denoiatus. ſup quẽ eccl̃ia fuit ꝓſtructa in modũ crucis. in cuius medio ipe puteus eſt ſitus ad cuius ſiniſtrã oñdit̃ manſio iacob. ꝯ prediũ q̃ dedit filio ſuo. Iſte puteus eſt fons dictus. q̃z omnis puteus fons eſt. ſz non oẽs fons puteus. Fons eſt ꝺz vbicũq̃z manat aqua de terra. ſz ſi in ſuperficie ſcaturit fons tm̃ ꝯ ꝓprie ꝺz. ſi in profundo ſcaturit ita puteus appellat̃. vt nomẽ fontis nõ amittat. hic aũt fons ꝓ puteo ponit̃ Jeſus ergo fatigatus ex itinere in quo apparebat vitas humane nature. ex infirmitate ſedebat hic ſupra. i. iuxta fontem ſeu puteũ ꝓter loci aptitudinẽ ad quieſcendũ ꝯ docendũ. vt. ſ. requieſcere faceret corpus. q̃z seſſio ꝓter laborem facta eſt. vt ꝺt cris. Et iuxta fontez erat locus aptus xp̃i doctrine apud quem eſt fons aque ſapientie. gratie ꝯ vite. vnõ etiã ꝓter auctoritatẽ docendi ſedebat. quia ſummus doctor erat. Hora aũt erat quaſi ſexta. Hoc ꝺz ad oñendum cauſam fatigationis. quia p̃ magnum tpus

etiã predicando laborauerat. nõ em̃ iumentũ habebat Ista fatigatio xp̃i hora ſexta fuit ſignũ paſſionis eius future tali hora. Fatigat̃ vño ſm carnẽ cuius fortitudine ꝓditi ſumus. fatigat̃ ꝓ quẽ fatigati recreamur. fatigat̃ quo deſerente fatigamur. quo ꝑte firmamur. Suſcepit em̃ oĩa que nãe infirmitatis ſunt ſine petõ. vt nos a petõ liberaret. ꝯ nos q̃ſi infirmus infirmos nutriret. ꝓ fortitudo namq̃z eius nos creauit. infirmitas nos recreauit. Aſſumpſit nõ ſolũ naturã bũanã. ſed etiã defectus circa naturã. quos vicz decuit ipſum aſſumere. Q̃ñ cũ pene ſint exercitatiue ꝯ ſtutis ꝓfecte. teſtificatiue bũane nature. nõ ſimulatẽ aſſumpſit penalitates tã corꝑales q̃z ſpũales q̃ reſpiciunt noſtrã naturã in cõi. ſicut famẽ ꝯ ſitim in abſentia alimenti. triſticiã ꝯ timorẽ in ꝑicia nocumenti. ꝯ cetera hmõi vt ẽ calor ꝯ feruus. laſſitudo ꝯ ſitia. nec tm̃ oẽs defectus aſſumpſit corꝑales. ſicut ſunt defectus egritudinum multiformiũ. nec oẽs ſpũales ſicut ſunt perm̃. ignorãtia. rebellio carnis ad ſpũm. xp̃s quippe volens oñdere exactitatẽ bũane nature. ꝓmittebat eã agere ꝯ pati q̃ ſunt ꝓpria hoĩs. volens etiã in ſe oñdere voluntatẽ diuine nature faciebat ꝯ opabat̃ opa dei. Cũ q̃ retrahebat influxũ dine nature ꝑ cruris a corꝑe eſuriebat ꝯ fatigabat̃. q̃ñ vo ipſam virtutẽ diuinã corꝑi exhibebat ſine cibo nõ eſuriebat. ꝯ in laboribꝫ nõ fatigabat̃

Fuerunt aũt diſcipuli in ciuitatẽ ſychẽ vt cibos emerent. Dinc ſm criſ. euãgeliſta oñit xp̃i humilitatẽ in eo q̃ ſolus relinq̃batur. etei ita diſcipulos aſſuefecit oẽz ſuperbiã ꝓculcare. Ubi etiã nota xp̃i ꝑſimoniaz. nã ita p̃z de cibis curabat q̃ nihil cõſtibile ſecũ ferebat. Et venit mr̃ de ſamaria regione. ſ. de ipſa ciuitate ſychẽ tunc ſamaritanoꝝ metropoli. haurire aq̃ã ſ̃aliter ꝓter defectũ corꝑalẽ. ſz ĩ miſterio. ꝓter defectũ ſpũalis doctrie ꝯ gẽe predecõ priorẽ. inter quã ꝯ xp̃m dyalogꝫ fuit. q̃z ꝑles locutões mutuo habuerunt. Dño q̃ potũ petente. q̃ eius fidẽ ſitientẽ. q̃z ꝯ ſitiebat aq̃ã ꝓter itineris fatigatõem. ꝯ ſalutẽ hoĩs ꝓter eius amorẽ. mulier notãs eũ ꝯ cognoſcẽs ex fimbrijs pallij ipm̃ eſſe iudeũ dixit iudeos nõ couti ſamaritanis. q̃z iudei abſtinẽt a rebꝰ eoꝝ. Ex hitu ergo quẽ portabat cognouit mr̃ q̃ iudeus eſſet. q̃z ſicut erant diſtincti ab alijs in cultu dei ꝯ in corꝑali circũciſione. ita etiã in veſte. Jn dei em̃ hẽbant fimbrias in veſtibꝰ p q̃s diſcernebant̃ a gentibꝰ. Ergo ꝯ tu ex hitu cognoſcaris eſſe xp̃ianus er hitu ꝯ ſobrietate ciboꝝ ꝯ edificioꝝ ꝯ hmõi clericus vl religioſus. Sz hodie vix cognoſcunt̃ ꝯ ab invicẽ diſcernunt̃ clerici a laycis. xp̃iani ab infidelibꝰ Et ſciẽdũ hic q̃ ſublatis decẽ tribubꝰ in captiuitatẽ per aſſiriorꝝ miſit ꝓphetas ſuos in odiũ iudeoꝝ ad incolendũ regnũ decẽ tribuũ. ſ. terrã ſamarie. ꝯ miſit dominus leones eos deuorãtes. ꝯ ideo rex aſſiriorꝝ hĩrogauit hoc ꝓfilio miſtronũ de ſacerdotibꝰ captiuis vt doceret eos colere deũ. qui ꝓfilio ꝑſuaſi receꝑũt ob metũ feraꝝ a deo immiſſaꝝ libros moyſi ꝯ ioſue diſcipuli ei? ꝯ legitiã terre. nõ aũt ꝓphetas. ꝯ inde illis circũciſio inerat. nõ tm̃ ab ydolatria ceſſabãt. qui cũ legerẽt ydola colebãt. ꝯ ſic ꝓtim erant gentiles ꝯ ꝓtim iudei. q̃ ꝓ rõ cynei a fluuio vocati tũc dicebãt ſamaritani q̃ inter gẽtiles ꝯ iudeos medij Hoc igit̃ iudei execrãtur abſtinẽdo ſe a cibis ꝯ vaſis eoꝝ ſupplãtatoreſq̃z

cant. q; hereditatez pr̃iarchę iacob sibi vẽdicãt a quo etiã samaritãi iacobite sunt dicti. Licet em̃ eẽt iudeis p̃ceptũ ne iũgerẽt sed; ꝛ amicitias cũ natõibꝫ tñ specialiter abhoꝛrent samaritanos. ꝛ eos bẽbant tãq̃ excõmũicatos. tũ q; terrã eoꝝ p̃ ꝓte occupauerant. tuz q; eis mꝛtas molestias in reedificatõe templi ciuitatis fecerant. tũ q; ydola colebãt. tũ q; in mõte ꝛ nõ in templo dei oꝛabãt. ¶ Cũq̃ colloq̃ndo cũ iesu mulier accepisset ab eo q̃ quĩq̃ viros. scz legitimos habuerat. ꝛ sexti cõcubĩa erat. q; nõ erat suus legitim? vir. licet hoc ab hoĩbꝫ loci illius crederet. ait. Video scz p̃ effectũ. hoc ẽ p̃ secreti tuel atõz. q; ꝓpheta es tu. Quasi diceret ꝑm cri. In hoc q̃ mihi occulta dicis. oñderis ꝓpheta eẽ Et iõ quertit se ad interrogãduz eũ de quod az dubio. q̃ inter iudeos ꝛ samaritanos vertebat. scz de loco debito oꝛõis. q̃ apũd eos alius ꝛ alius hẽbat. Dicebãt em̃ iudei ꝓpriũ locũ adoꝛandi esse ihrlm. ꝛ templũ a salomone in mõte moria edificatũ. ꝓ quo templo iudei se samaritanis p̃ferebant ecõtra hoc samaritani mõtẽ garizim iuxta sychez sitũ. iurta fontẽ p̃dictũ ad dexterã. in quo p̃es eoꝝ adoꝛauerũt. q; añ tẽpli edificatõez iudei in mõtibꝫ adoꝛare ꝛ sacrificare ꝓsueuerũt. ꝛ iõ ꝓbabile ẽ q̃ Jacob ꝛ filij eius q̃ ꝓpe locũ illũ mãserũt. in mõte garizim oꝛones ꝛ sacrificia fecerũt. Ubi ẽ adhuc ꝓbanum iouis hospitale. de quo dz scdo libꝛo machabeoꝝ. vt pz inꝛuenti. Pro hoc g̃ mõte samaritani aduersus iudeos se iactabãt q; adhuc celebris loc? erat. Et vocabãt samaritani p̃es veteris testamẽti p̃es suos. q; receperãt libꝛos Moysi. ꝛ in pte erãt iudei Sciendũ tñ. q̃ locus ꝓuemẽtioꝛ erat in Hierusalẽ. q; erat a deo electus. vt essz oõis ꝛ sacrificij locus. ¶ Jesus aũt tñ dẽs dixit ꝑ se venisse scz publicatõis euãgelij. q̃ neq; in hierlm adoꝛabũt hoĩes. q; ceremonie cessauerẽt iudeoꝝ. neq; in mõte illo. q; silr cultus cessauit gẽtilũ. sz veri adoꝛatoꝛes adoꝛabũt p̃rem. in spũ ꝛ vitate. Dicit aũt p̃rem. q; adoꝛatio legis nõ erat p̃ris sz dñi. nos em̃ adoꝛamus vt filij ꝑ amoꝛẽ. illi vo adoꝛabãt vt serui ꝑ timoꝛẽ. Dicit etiã in spũ. ꝑ q̃d excludũtur figurales ꝛ carnales ceremonie legis ꝛ iudeoꝝ. ꝛ subdit. ꝛ vitate. ꝑ q̃d excluditur falsitas ꝛ erroꝛ ydolatrie q̃ erat ĩ cultu gẽtiliũ. q; vtrũq̃ ẽ amotũ ꝑ xp̃m. Atpe em̃ p̃dicatõis xp̃i incepit p̃dicatio euangelij. ꝑ quã introductus ẽ verus cultus diuinus. ꝛ ex iudeis ꝛ gentibꝫ factus ẽ vnus pl̃s xp̃ianus. Cũ ergo vmbra ablata lux vitatis fidei radiauit. apparebat nõ esse deũ in locis materialibꝫ. sz potius in puris mẽtibus. Quasi diceret. Nõ ꝑ ferro locũ loco in adoꝛãdo. vbiq̃ adoꝛet dns tñ in spũ ꝛ vitate. i. in feruoꝛe spũs ꝛ ex dilectõe seu caritate q̃ est a spũ. ꝛ ꝑ his q̃ veraz sunt. id ẽ ꝓ eternis. vl in spũ ꝛ vitate. id est in intimo coꝛdis ꝛ spũali adoꝛatiõe. ac vitate. fidei ꝛ eiꝰ cogmitõe. nec putetis oõnez esse meliozẽ rõne coꝛpalis loci. sz magis rõne feruoꝛis ꝛ desiderij. Cũ em̃ deus sit spũs ꝛ nõ coꝛpus. spũalẽ locũ scz coꝛ mũdũ ꝛ deuotũ ac purã mentẽ ꝛ nõ fictã q̃rit. nõ coꝛpalẽ locũ ꝛ mõtem vel templũ in quo oꝛandũ sit. q; locus non est de substãtia oꝛatiõis. sed eius tẽplũ est spiritus purus. in quo oꝛet de veris bonis scz eternis. nõ de vanis ꝛ tranſitoꝛijs. Qui sicut vbiq̃ ẽ. ita vbiq̃ adoꝛari vult ꝛ potest Unde dauid ait. in omm̃ loco dñatõnis eius bñdic aĩa mea dño. Ubi Ihro. Samaritanoꝝ erat opinio q̃ deus loco ꝓcluderet. ꝛ q̃ in hoc loco deum odoꝛare oꝑteat. Ꝓtra quos dt. q̃ veri adoꝛatoꝛes ñ localiter sz spũaliter adoꝛãt. Judeis vo oĩa sub figura erãt ꝛ iõ dt q̃ veri adoꝛatoꝛes nõ in figura adoꝛabũt sz in vitate. Quia em̃ deus spũs est. spũales adoꝛatoꝛes q̃rit. q; vitas. veros. Ubi ꝛ Aug. Querebas montem forte ad oꝛandũ. ut deo eẽs ꝓpinq̃oꝛ. sz ipe qui in altis habitat humilibꝫ appꝛopinquat. ergo descẽdeut ascẽdas. ascẽsiões inquit in coꝛde eius in ꝓualle ploraciois que humilitatẽ habet. In templo vis oꝛare. in te oꝛa. sed ꝓius esto templũ dei. Et sic patet q̃ ip̃? instruxit mulierẽ d̃ vo cultu diuino i ꝓximo futuro quia ydolatrie gentũ ꝛ ceremonie iudeoꝛũ ꝓuertende erant in spũalem noue legis cultum diuinũ. ¶ Et venientes discipuli d̃ ciuitate cũ cibis emptis mirabãtur quia cum muliere loquebat. nõ ꝓpter aliquam suspitionem. sed q̃ talis ꝛ tãtus doctoꝛ ac dñs oꝛbis terre dignatus est alloqui vnam solã mulierẽ pauꝑculã ꝛ gentilẽ. Non mirabant q̃ cũ muliere loquebat. q; mulieribꝫ q̃libꝫ loqui ꝓsueuerat ꝛ quãdoq; in comitatu eas habebat. sz mirabant clementiã q̃ gentilẽ ꝛ alienigenã erroneã docebat. ignoꝛãtes misteriũ quo mulier ista typũ gereret ecclesie de gentibꝫ future. q̃m̃ querebat qui venit q̃rere ꝛ saluũ facere q̃d ꝑierat. Unde Cris. Mirabant q̃dem supꝛabũdantẽ xp̃i mãsuetudinẽ ꝛ humilitatẽ. q̃m̃ ita ꝑspicuus existens sustinuit loqui cũ tãta bũlitate inopi ꝛ samaritane. Nemo tñ illoꝝ dixit ei. q̃d queris. aut quid loq̃ris cũ ea. sciẽtes q̃ ei? locutõ cũ muliere ñ erat iutilis ꝛ vana q̃uis hoc nõ viderẽt q̃d bñ ex seq̃ti effectu patz. Nam mulier edocta a xp̃o ex feruoꝛe denũciandi q̃d audierat. reliquit ydriã suam ꝛ abijt ĩ ciuitatem annũciare de xp̃o magnalia. monẽs ciues egredi ad videndũ hominez q̃ dixit ei q̃cũq̃ fecerat etiã occulta. Ex quo pz eiꝰ deuotio quã ꝓcesserat de xp̃o. quia oblita aq̃ necessarie ad vitaz coꝛporalem. cucurrit ad denunciandũ aquã sapiencie necessariam ad vitam spiritualem. non curãs de coꝛpali ꝓmodo ꝓpter saluẽ. In quo etiã seq̃t ex emplũ apl̃oꝝ. qui relictis omnibꝫ sequuti sunt dñm. Ex hoc discãt euãgelizaturi. ꝓius d̃ponere curã ꝛ onꝰ seculi. Unde Cris. Sicut apl̃i vocati dimiserũt recia ita hec dimittit ydriã. ꝛ euãgelistaꝝ opus facturꝰ nõ vnũ tm̃ vocat. sz ciuitatẽ integrã. Und; ꝛ Aug. Oportebat aũt ut xp̃o credẽs seculo renũciarz. ꝛ relicta ydria cupiditatẽ secl̃arẽ se reliq̃sse demõstraret. Proiecit g̃ cupiditatẽ. ꝛ ꝓperauit anũciare vitatẽ. Discant qui volũt euãgelizare ut ꝓius ydriam ad puteũ ꝓiciãt. Hec Aug. Itẽ ex eo pz mulieris deuotio. q; nõ erubuit fateri suã turpitudinẽ. ut eos adducat ad xp̃i p̃dicatõnẽ Unde Cris. Nõ verecũdata aũt est hoc dicere. anima em̃ cuz igmita fuerit igne diuino. ad nihil eoꝝ que sunt in terra de reliquo inspicit. neq; ad gl̃iaz neq; ad verecundiã. sed ad illam solam que detinet eam flammam. Et dicebat. Nunquid ipe ẽ xp̃s. Quasi dicerz Sic videtur per effectum Videtur em̃ magis deus q̃ homo. quia solus deus nouit cogitatões ꝛ secreta hoĩnũ. ¶ Nota hic q̃ xp̃s hanc mulierem ꝛ nos in ea ad tria induxit. Primo ad ꝓtemnendũz amoꝛem

mūdi.cū dixit Oīs qui biberit ex aqua hac.s.materiali.sitiet itez.licet ad tps sitim auferat.amor enī mūdanoz.s.diuitiaz.delitiaz.t honoz sitim nō extīguit sz auget de qbo dr in puerbijs Sāguisuga est mater supbie.q̄ est cā.t imitiū oīm maloz.hz aūt duas filias .s.cupiditatē.t uolūtatē qz supbo nō rm hōres ambit sed etiā bona alioz rapit. uoluptuose uiuit. Ista aūt q̄ sint uacua.t uana in morte oñdit alexandri.qui cū eēt totius mūdi dñs diuitijs plenus.t libidinosus.t eius ossa in uase aureo reposita fuissent.phī ibidem puenerūt Unus g̃ uolēs suū dīm oñdere uanū fuisse ait.Heri isti non sufficiebat totus mundus.hodie pua sepultura ē ptentus. Alius uolens oñdere uanū esse aur.t argentum pgregare.ait Heri iste faciebat thesaur de auro.hodie aur thesaur facit de ipso Ali? uolens oñdere uanū eē corpus delitijs nutrire.dixit Heri iste nutriebat corp? suū diuersis delitijs. hodie no comedit a vmbis.Scō orīs inducebat istā multitudinem.t nos in ista.ad desiderandum amorem dei cū ait Qui āt biberit ex aq̄ quā ego dabo ei.s.de gra spūssancti.non sitiet in eternū qz amor spūssancti.extinguit amorē diuitiaz.delitiaz.t honoz Ūñ aug.Qui bibit de fluuio paradisi cuius una gutta maior est occeano restat ut in eo oīs sitis mūdi huius penitus extincta sit.Hec aug.Huius fluuij paradisi unā guttā preceperat paulus.t statim extinxit in eo oēm supbiā.ita q̄ fero cē lupū mutauit in agnū māsuetū Hercepat matitudines.t mox extixit in eo oēm auariciā.ita q̄ rapacē cōuertit in pcemplatorē.nā prius rapiebat aliena.post modū pcemplit.pria Hercepterat maria magdalena .t mox extīxit in ipa oēs luxuriā ita q̄ cornicūlā migrā puertit in colūbaz candidā Tercio inducebat eam.t nos in sui cognitōem Gradatim aūt mulier surrexit ad pgnitōem xp̄i.nā primo dixit eū eē ymnus dei cultorem in hoc q̄ dixit eū esse iudeū.t hoc fuit magnū.deinde dixit eū eē pphētā.t hoc fuit maius.tādez dixit.t credidit eū eē xp̄m.t hoc fuit maximū Per hoc datur intelligi q̄ debemus a mīmis.t paulati ascēdere ad maiora Iste gradus significat in marco ubi dr. uitro terra fructificat.primo herbā deinde spicā deīn plenū fructū in spica.hoc est fm glosaz.timorē pīam.t caritatē Primū pertinet ad icipiētes.secūz ad pficientes.tertiū ad pfectos. De hoc bēs latius infra post seqñs caplm in scōa parabola q̄ est de zizania. Et exierunt homines de ciuitate uenientes ad iesum ut pūrialr audirent eū In quo dat intelligi.q̄ si ad xp̄z uolumus ire oz nos ciuitatez exire.i.amorē carnalis cupiditatis deponere Interea.s.dū mulier abesset acciuit pdicatorē.t añ̄ samaritani ad eum uenissent.rogabāt eum quem fatigatū uidebāt discipuli.qui cibos attulerāt ut manducaret.qz hora comedendi.t locus ad hoc aptus erat.t sitiebat ps aptū ad prandiū in absentia alioz Habita aūt occasiōe ex cibo corpali.incipit loqui de cibo spūali.s.de puersiōe samaritanoz qui p eius predicatōez sunt ei incorpati Ūñ subdit Ego cibū habeo ex pris ordinatōe māducare.i.mihi incorporare quē uos nescitis.q. d. alius cibus .s.conuersio gentium plus me delectat q̄ cibus per uos apportatus . Ubi Theophilus Hominum salutem hic cibum uocauit

Capitulum.Lrij.

oñdens quantū desideriū hz nostre salutis Sicut em̄ nobis pcupiscibile est comedere.ita ei saluare nos. Hec theophi. Dicāt g̃ hoc prelati ecclie exemplo dñi cū eis offerunt̄ exēmia ciboz.t hmōi.Ego cibū habeo manducare quē uos nescitis.t ptēnant oblata eis.qz excecant oculos cordis.Et adiūgit.Meus cibus est.i. in hoc est mea refectio.t delectatio.ac firmitas.t sustētatio.ut nō curans de corpali pmodo,pter salutem.in quo etiā sequit exemplū aplorum qui relictis oībus secuti sunt oīm.ut faciā uoluntatē eius q̄ misit me.ut pficiā.t pleā opus eius qđ scio eū uelle in hoīm puersione.t redemptōe.qui uult oēs hoīes saluos fieri.t ad agnitōem eius uenire.Uoluntas quippe patris est ut ī filiū eius credamus.opus uo patris est,puisio nē redemptōis.Cibus g̃.t potus.i.delectabilis refectio xp̄i nīa est fides.t nra est salus.quā ipse cū magno querebat desiderio.cuius delicie sunt esse cum filijs hoīm. Tunc g̃ deo cibū spūalem offerimus qñ p preuenientem grām ab eo salutē nrām poscimus cū.s. dicimus Fiat uoluntas tua sicut in celo.t in terra. Ecōm orige.oīs homo qui bene opat. ad duo dr dirigere suaz intentōem.s.ad honorē dei.t utilitatē pximi.qz finis precepti est caritas q̄ ptinet amorē dei.t pximi.t sic qñ aliquid facimus pter deū finis precepti est deus. qñ uero pter utilitatē pximi.finis precepti est pximus Fiat g̃ uoluntas patris docēdo credere in se.facit opus eius manifestando misteriū incarnatōis quous q̄ passionē.t cetera pficiat illud.t pleat. Et q̄ instet tps hoc faciendi oñdit.d. Nonne uos dicitis.qz adhuc q̄tuor menses sunt.t messis uenit. Ūñ prendit̄ sicut in scola.histo.dr q̄ hyemis tpe hoc factū est.t uidet q̄ factū sit in mense ianuarij.qz in illa calida regione sunt messes tempestiue. Ūñ in festo pentheco stes offerebant frugū primitie.q.d.xp̄s.Liz tps messis corpalis adhuc distet.tps tñ messis spūalis iā instat. Dicit em̄ messis materialis.t corpalis collectio frugū .t ad huius similitudinē messis intelligibilis .t spūalis dr uocatio.t collectio hoīm ad fidē p quā cōgregamur in dñi horreū. Ūñ sequit Ecce dico uobis Leuate oculos uros.s.spūales.t uidete regiones ad fructū fidei dispositas.qz iā albe sunt.s.candore ueritatis uestre.t mature ad messem.t metendū. Hoc dicebat,pter samaritanos ad ipm uenientes.quos uocauit segetes albas.t paratas ad messem.i.paratos.t dispositos ad credendū. Ex ciuitate aūt illa que dicebatur sichem multi samaritanoz crediderunt in eum,pter uerbū mulieris testimoniū phibentis.qz dixit ei q̄cunq̄ fecerat.que etiā occulta erant. Cū ergo samaritani audita fama xp̄i ad eū uenissent.rogauerūt eū ut ibi maneret.ut ab eo instruerent melius.t firmiri in fide fierent. Ecce deuotio auditoz.qz accepta fide desiderabant p eius doctrinā amplius informari ad suaz pfirmatōem. In quibus oībus ecōtrario arguit duricia iudeoz qui in omnibus fecerunt ptrariū Ūñ crisō. Sic ergo solo mulieris testimonio credētes.t nullū signū uidētes erierūt deprecantes xp̄m ut apd eos maneret Judei uo miracula uidentes oīa egerūt ut a regione eoz eū abiicerent. Et iudei quidē etiā uisis signis incorrecti manserunt.hi aūt sine signis multū circa eum fidē demonstrauerunt. Et acquiescens dñs petitioni

eoꝝ q̄ erat honesta ⁊ deuota mānsit ibi. qz semp satisfa cit deuotis in oꝛone sua p duos dies . ꝓpter duo p̄ce/pta caritatis q̄b instruit credentes. Tercio aūt dies ē dies glie ⁊ in hoc nō mānsit ibidez. qz samaritam nō dū erāt capaces glie. Sic ⁊ hodie quotidie mulier id est eccl̄ia bis qui foris sunt xp̄m annūciat venit ad xp̄m p famaz ⁊ credūt. ⁊ xp̄s manet p caritatē biduo apud illos. hoc ē dat eis duo p̄cepta caritatis. s. dile ctiōis dei ⁊ p̄rimi. in q̄b pendet lex ⁊ ꝓphete. Roge mus eū nos. vt ⁊ nobiscū duos dies maneat. q̄ten? duo p̄cepta caritatis duoꝝ̄q testamēꝝ fidē. ⁊ ama re ⁊ tenere nos doceat. Et multoplres q̄z in p̄ncipio crediderūt ꝓpter sermonē eius qm̄ sicut ꝝba vite p̄fe rebant ꝝbis mlieris. qz nūq̄z sic bō est locut?. Et mu lieri dicebant. qz iā ꝓpter loq̄lā tuā nō credim?. q̄ mi/hil ē in cōp̄atōe eius qō videm?. Licet em̄ ex doctrīa alicui? inducaf q̄s ad credēdū. fides tm̄ fm se inmitiē diuīe vitati seu ꝝbi. ad id qō credit firmādū. ꝑpi ei exterius ⁊ interius audiuimus sapie ꝝba. ab ipō q̄ ē ōs ⁊ hō. ⁊ scimus firmiter credēdo. qz in fide ē ma/ioz certitudo adhrentie q̄z in scientia. ⁊ qz nō sufficit corde credere. sed oꝛtet fidem ꝓfiteri oze. iō fidē suā ꝓfitenf dicendo. qz hic p eminētiā singularez. est sal uator p efficatiā salutarez. mūdi p influentiā genera lem. Cōspice nūc dm̄ ihesuz qz itinerando nō vtitur subiugalibꝫ aut vecturis. sed pdibꝫ incedebat. ne gra uis esset bis ad quos declinabat ⁊ qūo fatigar? pla/ne ⁊ moꝛose incedit. ac tādem ad q̄escēdū sup puteū se ponit. In hoc q̄ fatigatus ē ex itinere. daf nobis exemplū nō refugiendi laboꝛē p alioꝝ salute. fim̄q̄z daf ⁊ pauptatis exempluz. qz p̄dicabat ⁊ sedebat sic put ꝓtigit iuxta puteū sup nudū locū. Quasi diceret fm Crif. nō in throno aut puluinari. sed simpliciter iuxta puteū. ⁊ vt ꝓtingebat sup terrā. Sepe fatigaf? ē dñs ihesus ⁊ tota vita sua in pauptate ⁊ laboze fuit. vñ p̄s in p̄sona ipius. Paup sum ego ⁊ in laboribus a iuuentute mea. Vñ Crif. xp̄us igif in samariā ac/cedens facilē ⁊ delicioſaz vitā abn̄ciens laboriosam vo ⁊ strictā sequens. nō subiugalibꝫ vtif. sz ita validꝫ ⁊ difficulter incedit vt ex itinere fatigef. Ex hoc vbi/q̄z erudit se oꝛatoꝛē esse ⁊ nō superflua patere. ⁊ multis indigere. Ita em̄ vult a superfluis alienos nos eē. vt ipoꝝ necessariop̄ inita abscindam? a nobis Propte rea dicebat Vlpes foueas hñt ⁊ volucres celi hītatō nes. fili? aūt hoīs nō hz vbi caput reclinet. Propte/rea ⁊ in mōtibꝫ q̄plimū ꝙuersaf. nō solū i die. sz ⁊ in nocte ⁊ i deſertis. Hec Crif. Cōsidera etiā. qz disci pli ei deferebāt victualia. sz hora comedēdi istāte ibāt ad ꝓpandū ea. Unde crif. Discim? aūt dñi nō soluz circa itinera validū robur. sz etiā circa cibaria negli/gētiā. Nō em̄ discipli ei? deferebāt victualia sz via/ticula. ⁊ oñdit hoc ali? euāgelista. dicēs. Cū ō ferm̄ē to pharisеoꝝ eis loq̄ret . qm̄ illi estimauerūt qz pa/nes nō portaret. ⁊ cū esurientes inducit ⁊ incidētes spicas ⁊ comedētes. ⁊ cū dicit eū ad ficū ꝓpter esurie venisse nihil aliud p̄ oia nos erudit. q̄z hoc sz ꝓtem/nere ventrem et non studiosam eius estimare esse mi nistrationē. Intuere equidez eos ⁊ hic. neq̄z deferen tes vtiq̄z q̄d. neq̄z qz nō portabant. statī ab initio diei huius solicitos . sed fm tempus fmq̄ oīes pulmē/tum accipiūt escas ꝓpantes. sz non ut nos qui moze lectulo surgētes p̄ alīqs hore intēdimus. coquos ⁊ mēse positores vocātes. ⁊ cū mlto hoc scrutantes studio. ⁊ post illa ita alia tāgentes. secularia añ spūalia facien tes ⁊ q̄ supuacanea hīe oportebat. ut necessaria hono rantes. ꝓpter hoc oīa sursum ⁊ inferius sunt. Contra riū esset oporteret omniū spūaliū multā facientes rōem. Postq̄z ꝓpleuerim? illa tūc tāgere hore Hec Crif. Am bulauit ergo xp̄us sine eq̄s vsq̄z ad lassitudinez sine ex pensis vsq̄z ad esurie. ac sine fultoriby ⁊ pompis vsq̄z ad ministratōz. Cōspice etiā quō nō declinant cū neg/lecta ⁊ alienigena muliere loq̄. mōstrās q̄z mutis q̄z humilis sit. Nō ōspicit psonas viles ⁊ hūiles talesq̄ interdū capiūt archana salutis. plusq̄z diuites ⁊ nobi les. Ite p̄spice quō itent? erat studio spūali. qz cū eēt xp̄s comedēdi volunt̄ tm̄ differre. ut itenderet p̄dicatōi ⁊ distulit refectionē corpis accipe. Volens comedere anteq̄z illis de ciuitate p̄dicaret q̄uis iaz esset hora sexta ⁊ ipe etiam ex itinere fatigatus esset. wlens pius intendere ꝙuersōi samaritanoꝝ ⁊ optari ea que erant spūs q̄z ea q̄ erāt corpis q̄z tūc cūq̄z tūc idigeret In quo dans exemplū alīqs simil̄ faciēdi . oñdit ꝝbo ⁊ facto q̄ntū p̄dicatoꝛ euāgelij oz esse solicit? de salute hoīm ⁊ postponere oīe aliud negociū. ⁊ q̄ hō oz esse magis so licitus de sui p̄rimi salute spūali . q̄z o ꝓpria necessitate corpali . Ite p̄spice quō fatigatus ⁊ famelicus sedz in terra nuda ñ supposito puluīari . ⁊ reficit cū discipul' ficut aliq̄s pauꝑ o ꝓp'lo ꝙū. nec ad magna hospicia in ciuitate declinat sicut nos miseri. Nō eligit q̄ ciui/tatē tūc intrauerit. ne sibi ꝓtrarius esset q̄ discipulis di xit. ⁊ i ciuitates samaritanoꝝ ne intraueritis Nec cre das q̄ sola hac vice i terra comedit. dñs humilis ⁊ a mator pauptatis. sz sepe cū ibat p mundum . comede bat extra ciuitatē ⁊ villā ad aliq̄z riuū l' fontem q̄tum cūq̄z fatigatus foret ⁊ afflictus. Nō habebat carā ⁊ ex q̄sita cibaria. ñ vasa diuersa l' curiosa. nō p̄ciosa ⁊ de/licata vina. sz habebat aq̄m puram ō ipo fōte vl' riuo q̄ vineas fecundat ⁊ panē tāq̄z paup sedēs i terra humi liter ꝓmedebat. q̄ escā oīi carne mīstrat Compatere sibi qz vides eū fatigatū ⁊ sic būiliatū. ac sustētatōe ci bi? pot? corpalis idigentē . ⁊ sic ceteros ō ꝓp'lo bis v tentē. Vñ Aug. Esuriuit q̄ oēs pascit. sitiuit q̄ ē fōs si tientium . fatigatus est ex itinere. qui viam nobis fe cit in celū.

Oratio.

O Omine ihesu xp̄e diues oīm̄ bonoꝝ ⁊ lar gitor opulentissime. da mihi fatigato in hac vite itinere cibum. ⁊ potum ut reficiar a te. Fons vite ⁊ oīm̄ uu gratiarum vberrime cor meum ab vbertate voluptatis tue inebria. ut obliniscar om/nia ista tranſitoria. pāis viuus qui nunquam deficis da mihi hunc cibum spūalem ut tuam in omnibus fa ciam voluntatem. mane apud me duos dies . quate/nus duo p̄cepta caritatis duoꝝ̄q testamētoꝝ fidē me amare facias ⁊ obſuare. ac tercia die .s. glie apō te semp manere Amen.

De filio reguli sanato.

Capitulum. Lxiij.

O Einde post duos di:es quibus dominus ihesus manfit apud samaritanos exijt inde scilicet ō samaria

ꝯfirmatis samaritanis in fide. ⁊ abiit in galileā vbi fuerat nutritus. ꝓ qđ figificaꝫ. ꝙ in fine seculi ꝯfirmatis gētibꝫ in fide ⁊ vitate. reuertet ad iudeos cōuertēdos. venitq; iterꝝ in chana galileę vbi in nuptiis fecit aquā vinū coꝝ discipulis suis Et cū q̄dam regulus. cui filius infirmabaꝫ capharnaū audissꝫ ie suꝫ ad ptes sibi vicinas aduenisse. abiit ad eū in chana vbi eū nouerat eē. ⁊ rogabat eū vt descenderet. s. in capharnaū q̄ erat in ballo respectu loci in quo ie sus erat. ⁊ sanaret pūtialr filiū eius quē diligebat q̄i nō posset sanare misi ꝓs eēt Scōm tlxophilū. iste regulus interfuit miraculo facto in nuptijs qñ xp̄s aquā in vinū mutauit qꝝ tūc credidit. sꝫ tm̄ xp̄i dīitatē ꝓfectē nō ꝯgnouit Dicit aūt regulus multiplici ter. vno mō puus rex q̄ puo ꝑsi regno. ⁊ hoc modo non accipit hic qꝝ tunc tp̄is non erat rex in iudea. Romani em̄ volentes frangere iudeoꝝ superbiaꝫ. abstulerūt ab eis regiā dignitatem. regnū iudee in. iij tetrarchias diuidētes. ad p̄cauendū eoꝝ rebelliōeꝫ Alio mō scōm crisꝯ. ꝺꝝ regulus aliqs de stirpe regia. seu generis exp̄ss regalis nec hoc modo accipit hic. Tercio mō ꝺꝝ aliqs regulus regū officialis. ⁊ isto mō accipit hic. qꝝ erat officialis impatoris deputatus ad custodiā galilee ꝓpter qđ manebat in capharnaū q̄ erat metropolis illius terre vel forte aliqs de familia herodis tetrarchę. pollens alitq; principatus dignitate Regulus iste auditis miraculis xp̄i. sperauit ab eo impetrare sanitatez filij sui ⁊ credidit ip̄m posse sanare filiū suū a quo salutē q̄siuit. sed in fide dubitauit. in hoc q̄ p̄nti eius req̄rens nō misi p̄nti coꝛpali ⁊ tactu eū posse sanare putauit. nō em̄ vbiq; p̄sentem eū esse credidit. sicut cēturio q̄ait Dñe non sum dignus vt intres sub tectū meū. sꝫ tm̄ dic verbo ⁊ sanabit puer meus Agnoscēs itaq; dñs coꝛ diffidētis. arguit hoīem in fide tepidū. dicēs. Nisi signa. s. cōita. ⁊ ꝓdigia. s. signa maiora q̄ sunt sine exēplo eo q̄ filia eis nō sunt visa vel audita. ⁊ ideo ꝓcul a digito. i. a similiū demōstratōne dicta. videritis sicut increduli non creditis. nam signa dant infidelibus ad ꝯfirmatōeꝫ doctrine. nō fidelibꝫ q̄ assentiūt scripture Nō replxndit eū ꝺ peritōe salutis filij sui sꝫ de defectu fidei Ceruntamē qꝝ ex deuotōe repetit petitionē dicens. dñe descēde priusq; moriat filius meus. ideo exaudit a dño Jesus tm̄ ibidē remanēs ⁊ ꝓpter semiplenā fidem eius se nō deesse. sꝫ vbiq; sicut deū p̄nialiter eē indicās. solo iussu verbo filiū absens sanat vt pater amplius credat dicens vade nō em̄ voluit iesus ire coꝛpaliter vt amoueret ab eo falsam estimatōeꝫ. qua putabat ip̄ꝫ posse sanare tm̄ ꝓ p̄nti am corpalē. filius tuus viuit. i. restitutus est ꝓfecte sanitati de ianua mortis cui apꝝpinquit qꝝ mori incipiebat. Credidit hō ꝓmoni iesu. qꝝ fides req̄rit ad obtinendū dei beneficiū. ⁊ ibat fine coꝛpali p̄nti a xp̄i. credēs qꝝ vbiq; eēt virtus eius ad curā duꝫ Jam incipit credere qꝝ sermone sanat. ⁊ ita eū deū esse ⁊ p̄sentem vbiq; existere quod nō supra credebat Ad informationē ergo nām cessit dñs superbo regulo ne iret cū eo ad filiū suū. concessit humili cēturioni vt iret ad eius seruum Unde grego. Quid est qđ regulus rogat vt ad eius filiū veniat. ⁊ tamē coꝛpaliter ire recusat. ad seruū vero centurionis nō inuitaꝫ ⁊ tm̄ se coꝛpaliter ire pollicet Reguli filio p coꝛpalem p̄nti am nō dignat adesse. centurionis seruo nō dedignat occurrere. Quid est hoc misi q̄ superbia nāa retundit. qui in hoīb non naturam quo ad ymaginē dei facti sunt. sed honores ⁊ diuitias veneramur. Cūq; pensamus q̄ circa eos sunt. ꝓfecto interiora mīme. uidemus Dū ea ꝯsideramus q̄ in coꝛporibꝫ despecta sunt neglimus pensare qđ sunt. Redē ptoꝛ vero noster vt oīderet qꝝ que alta sunt hoī. sanctis despicienda sunt. ⁊ que despecta sunt hoī despicienda nō sunt. ad filiū reguli ire noluit. ad seruum centurionis ire paratus fuit. Increpata est ḡ superbia nāa que nescit pensare hoīes ꝓpter hoīes. hec grego. Non ergo ꝯsideremus aut pensemus q̄ circa hoīes sunt. sed quid sunt. Vulnera em̄ negligentes qđ sunt solicite glām aliunde sibi q̄runt. Unde crisо. Nabuchodonosoꝝ itaq; plurimi nūc inueniunt imitari. vt em̄ ille tunc de ymagine. sic mō alq; de veste p̄ciosa de equis vel curribꝫ. de amplitudine domoꝝ. de pulcritudine colūnaꝝ ⁊ picturis parietū opināt ee melioꝛes. Quia em̄ qđ erant hoīes ꝓdiderunt. solicite huc illucq; circueūt aliunde sibi glām colligētes oī sane irrisione plenissimā. hec crisо Credidit ergo regulus sermoni iesu nō tm̄ integre neq; sane. qđ oīs dic ex hoc qđ sequit. Nam eo descendente de chana galilee in capharnaū q̄ magis est in valle cū serui sibi occurrerent ⁊ ꝯgaudendo filiū suum sanatū nūciarent interrogauit horā ab eis in qua melius habuerat. Qđ fecit ad certificatōem miraculi respectu sui Volebat em̄ scire vtꝝ casu hoc factū esset vel ex p̄cepto xp̄i. Et dixerunt ei. qꝝ hesri hora septima reliquit eū febris. Ubi crisо. Vide qualiter miraculū manifestū est. non em̄ simplr neq; vt ꝺrigit a periculo erutus est. sed repente ⁊ simul. vt appareat nō esse ex natura ꝯsequentia qđ fiebat. sed actione xp̄i. vñ sequitur. Cognouit ergo pater qꝝ illa hora erat in q̄ dixit ei iesus auctoꝝ salutis. filius tuus viuit. ⁊ ꝙ in hora vbi dīci sanatus esset ⁊ credidit ipē ⁊ domus. i. familia eius tota. ⁊ hec est ꝯclusio intēta. Ad hoc ei factū est istud miraculū vt regulus cū familia sua creder et in xp̄m. ⁊ ertūc p̄fectus in fide fuit. qꝝ p̄fecte credidit. Unde ſm aug. ⁊ bedam dat intelligi ⁊ in fide gradus esse sicut ⁊ in aliqs virtutibꝫ. s. initiū. incremētum ⁊ p̄fectōem. Huius ergo reguli fides initiū habuit qñ dīm rogauit vt descenderet ⁊ filiū suum sanaret. tunc em̄ ⁊ credidit ⁊ dubitauit. Credidit quidem ꝙ filiū suum sanare posset. sed non credidit ꝙ eum sanare posset nisi ⁊ coꝛpe p̄ns esset. Deū fides eius accepit incrementū qñ. s. credidit sermoni dīm dicentis. vade filius tuus viuit. sed perfectōem obtinuit qñ. s. serui sanitatem filij nunciauerunt. quia tunc perfecte credidit. ⁊ domus eius tota. ſm illud Luce. Hodie huic domui salus a deo p̄fecta est. Jā ergo hic regulus euangelista efficit dum ad fidē suscepta alios inducebat. Et ideo signāter qui prius regulus in euāgelio est vocatus. postea crescēte fide homo est dictus. ⁊ ꝯsequit ꝓpter p̄fectā fidē pater est appellatus. Item notandū ꝙ tribus vicibus in hoc euangelio de vita filij istius reguli habetur ostensio.

Primo p̄ dñm q̄ dixit filius tuus vivit. secdo p̄ suos qui nūciauerūt dicētes. q̄ filius eius viueret. tercō pater hoc cognouit. q̄ illa hora. s. septima sanatus esset. Et hoc ad notandū q̄ tripler ē vita triplici morti opposita. Prima nature q̄ hz oppositā mortez nature. secda gre cui oppon̄t mors culpe. tercia glie. cui oppon̄t mors gehenne. Unistice iste filius reguli figmificat hūanū genus. filiū reguli ꝓpagatū d adā qui de re factus est regulus. q̄n pdita caritate factus est malus. Hic filius reguli febre laborabat. q̄n per diuersa vicia genus humanū estuabat. cuius salus inter chana t capharnaū ꝓplet ad dandū intellige re q̄ de zelo mie diuine. q̄ chana zelus interp̄tat̄ p cessit salus in hoīe. qui erat in capharnaū. hoc ē co mestatiōibus t ebrietatib⁹ vacuus q̄ capharnaum interp̄tata pinguedo dr. Hore autem septē sunt sep tem illustratōes solis iustitie. qui est xp̄s. s. sanctifi catōis nature in incarnatione. visitatōis hoīm in natiuitatis hūilitate t ꝺdemnatōis ꝺcupiscentie in circūcisione. regeneratōis nre in baptismo. san ctificationis p nobis in ieiunio. eruditionis nostre in pdicatōe t miraculis. t redēptionis nre in passi one q̄n hora septima sol declinauit t infirmitas sana ta fuit. t hoc figmificabat̄ in libro regū vbi dicit̄. va de lauare septies in iordane ē. iordanis cū hūilis decursus interp̄retat̄. t figmificat p septē horas descē dentē ad nos dñm. in cuius gra lauam̄ ad sanitatē. Vel hore septē sunt septē recordatōes solis iustitie q̄ in nocte in matutinis recolimus dñi captiuitatē in prima illusionē. in tercia ꝓductōem ad iudicū. in sexta sn̄iam. in nona mortē. in vespa sepulturā. i ꝺpletorio positionē custodū circa sepulcrū. his cū horis ꝓducimur ad vitā t salutē. Hñ i psalmo. Sep ties in die laudē dixi tibi sup iudicia iustitie tue.

Unistice etiā iste cuius filius infirmabat̄ nō rex sz re gulus appellat̄. nā sic in ꝓuerbijs dr. rex qui sedet in solio iudicij dissipat oē malū intuitu suo. Cui g̃ scip sum bene disponit regere. sedeat i solio iudicij discu tiens oīa opa sua. vt si quid itermisceat. discretōis intuitu illud dissipet. q̄n qui regnū suū bene ammini strat. merito rex dr. Unde seneca. Eis habere mag num honorē. dabo tibi imperiū. impa tibi. Qui vo male regnū amministrat nō rex sed regulus dici dz. Qui liber ita pctōr potest dici regulus diminutiue. q̄ deficit in sūpsius regimine. t tunc eius filius in firmat̄ q̄n rationi sensibilis appetitus ꝓrariat̄. qui dz obedire rōni sicut filius suo patri. sed cū homo p rōem xp̄m fideliter deprecat̄. tunc iste filius p virtu tem xp̄i sanat̄. p quē sensibilis appetitus sub ordine rōnis collocat̄. Ipsa ergo ratio rex est in regno. q̄ be ne rer dr. q̄ totum corpus hoīs per eam regit̄ t affe ctus hoīs ab ea dirigit̄ t informat̄. necnon t filie. s. vires anime eam sequunt̄. Sed q̄nq̄ dr regulus q̄n sz diminuit̄ in cognitione. t obscura sequit̄ inordi natas passiones t non resistit eis. t ideo filius eius. i. affectus infirmat̄. i. deuiat a bono. t declinat ad malū. Si cū ratio fuisset rex. i. fortis filius eius nō infirmaret̄. sed q̄ regulus est ideo filius eius infir mat̄. Sermi rationis sunt opa hoīs. q̄ homo est do minus actuū suoꝝ t affectus partis sensitiue. q̄ obe

diunt rōni imperanti t dirigēti. Isti aūt serui ānūciāt q̄ filius reguli. s. rationis vivit. q̄n relucet in ope q̄ vires inferiores obediūt rationi. Per horā aūt sep timā in qua puer a febre dimittit̄ signant̄. vq. dona spūsci. in quo omne peccatū dimittit̄. t vita spiri tualis in aīa creatur ac tota t pfecta salus mentis t corpis ꝓsistit. Hore etiā septē quibus aīa de pctō p pīam resurgit pñt dici iste. Una est in ꝓtritōe tres in ꝓfessione q̄ est vera simplex t integra. t tres in sa tisfactione. s. ieiumiū. oīo t elemosina. Iste septē ho re figmificant̄ in libro regū vbi dr. q̄ puer ab exli reo resuscitatus oscitauit septies t redit ad vitā. q̄ istis septē resurgit̄ a portis mortis ad vitā. Ubi Ysophi lus. Regulus est oīs homo non solū q̄ regit multer sor̄ ꝓpinquus sm aīam existit. sed q̄ ipse sup omīa principatū sumpsit cuius filius. i. mēs febricitat̄ vo luptatib⁹ pauis t desideris. Accedit aūt ad iesum t deprecatur vt descēdat. i. vt ꝺdescensu mie vertatur t peccatis parcat priusq̄ a voluptatū infirmitate mor tificetur. Dz dñs dicit. vade. i. pfectū ꝓtinū cir ca bonū oīdas t tunc filius tuus vivit. Si aūt ābu lare cessaueris mortificabit̄ tibi intellectus circa bo nī opationē. Dicit Ysophi. Quotidie etiā regulus ꝓ filio infirmo sanādo intercedit dū prelatus quisq̄ ꝓ suo subdito varijs septatōib⁹ deputato vt a dño sa net̄ pces effudit. Infirmus vo sanat̄. dū p cupā de putatus p gram ad iustitiā revocat̄. Debemus g̃ ro gare deū. vt a pctis sanem̄. q̄ nullus p se pōt ad sa tum redire iustitie nisi a deo sanet̄. In hoc aūt q̄ in firmabat̄ capharnaū. notāt̄ tria. que sunt cā spūalis infirmitatis. Capharnaū em̄ interp̄tat̄ ager pingue dinis vel villa ꝺsolatōis. erat etiā ciuitas magni no minis. Ex q̄bus habet̄ q̄ sepe cā spūalis infirmitatis est abūdantia rei temporalis t nimia ꝺsolatio mūda na t nimia exultatio terrena. q̄ ꝓspera plus nocet hoī q̄ aduersa. Unde boetius. Plus hoībus vero ad uersam q̄ ꝓsperā prodesse fortunā. Unde t seneca. Tuc ꝺfilia salutaria aduoca. cū tibi alludit vite ꝓsperitas. Tunc te velut inlubrico sustinebis ac fisicere. nec dabis tibi impetus libros sed circūspicies quo eūdū sit vel quousq̄. Dicit seneca. In hoc etiā q̄ erat filius reguli datur intelligi q̄ nobilitas generis sepe est cā infirmitatis spūalis. q̄ nobiles sepe efferunt̄ in superbiā. sepe exercent rapinā. sepe etiā immergūt se in luxū luxurie t lasciuiā. Cauendū ergo in ꝓspe ritate huius mūdi ne spūaliter infirmemur. q̄ tūc fa cilius t frequētius p pctm̄ arripimur. Hñ Crisost. Qñ ꝓspitate ꝓfruimur. cū in malignitate viuamus tunc magis nobis est ac magis dolendū. Nam sem per quidē nos oportet metuere peccātes maxīe autē cū nihil triste ꝓpetimur. Qñ em̄ p ꝓtes abnequo q̄ nēm penas exigit. leuiorē nobis ipaz animaduer sionē facit. Qñ vero patiētius nra videt̄ diuitiare de licta ad maximā nos in talibus ꝓmanētes penā reser uat. Sanat̄ aūt filius hora septima in virtute xp̄i vbi dei hora em̄ septima declīat sol a meridie t vergit ad oc casum. Cū ergo vite nre videmus trāsisse meridiez t nos in declinatōe positos. tempus est vt in virtute diuine p̄dicationis relinquat nos febris t ad dominum ꝓuertamur. Et notandū q̄ bene p febrem si

gnificat pctō. ⁊ febricitās ꝑt intelligi pctō. Sicut em̄ febricitans nunc hz calorem nūc frigus ⁊ tremorem. sic pctōr hz mō cupiditatē ⁊ inordinatū amorem boni trāsitorq. ⁊ hic est calor aīe mō hz timorē qui est frigus eiusdē aīe. Unde ōr aug. ꝙ oīa pctā due res faciūt in hoīe. s. timor ⁊ cupiditas. Timor facit fugere oīa que sunt carni molesta. cupiditas facit appetere oīa q̄ sunt carni suauia Et ſm hec duo duplicē penam habebit peccator in inferno. ſm illō Job. Ad nimium calorem transibit ab aquis niuiū Inter cetera etiā incōmoda que patit febricitans ē iſtud. ꝙ habet palatum inordinatum ꝓter qō dulcia videnť sibi amara ⁊ insipida ⁊ econuerso. eodez mō peccator sic hz inordinatū palatū ꝙ oīa spūalia sibi videnť insipida Dicit autez febris a feruore ⁊ ideo oīs inordinata passio feruens igne maligno febris est aīe. Sicut aūt sunt diuerse spēs febriū. sic etiā sunt diuersa genera pctō. Prima est effimera que dr ab effimero pisce marino qui eodez die quo nascit. moritť. ⁊ significat motū inordinate passionis. ⁊ spāliter subitaz ire motū. qui debet finiri ante solis occasum. ſm illud apli. Sol nō occidat super iracundiā vrām Scōa febris est terciana. q̄ uno die interrūpitť qua laborant illi. qui cū peccauerint dolent de pctō. ⁊ sic habent unū diem pñe q̄ est ꝓtritō sed ad scām diem ꝓfessionis nō puenīūt. ⁊ ideo siatim in idem redeunt Tercia febris est quartana vbi duo dies absq; accessiōe sunt Quidā em̄ post accessionem pcī duos dies pñe. s. ꝓtritionē ⁊ ꝓfessionem assumūt. ſz qr iuxta sacerdotis arbitriū ad diez tertiū satisfactōis non puenīūt. ideo rursus in pctī passionem incidūt. Quarta febris est quotidiana. eoꝝ viz qui absq; ꝓtritione aliq̄ frequētant mala. qui ad lēam oī die gule seruunt aut mendacijs ⁊ litibus seu iurgijs vacant. Sed hanc sequitť febris quinta .s. ꝓtinua qr frequētatōem sequitť ꝓtinuitas ⁊ hac febre marie laborant luxuriosi inmdi ⁊ auari. q̄ ꝓter ꝓsuetudinem difficulter pñt curari Sexta febris ē iam generate ꝓsuetudinis que ꝓthicam intelligitur. ethica em̄ dr que in morez est reducta. ethis nā q̄ mos appellatť Hec aūt febris radicatť in mēbris ⁊ naturalē humiditatē assumit ⁊ ꝓsumit. ⁊ spāliter significat seculi tristiciā. que ossa exiccat. ⁊ mortem optat. Unde in puerbijs. Spiritus tristis exiccat ossa. i. roborem eius Septima febris est acuta que est defensio ꝓsuete iam nequicie cū quis iā nō erubescit nec timet nec pauescit facere que ꝓsueuit De salute talis valde timendū est. qr in tali febre solent medici desperare. Hoc itez scōm signū fecit ihesus in chana galilee. vbi primo mutauit aquā in vinuz ⁊ nūc scōo sanauit reguli filiū. cuius em̄ filius reguli cū sanarett capharnaū fuerit. ihesus tū in chana hoc signū fecit. qr ibi corpaliter erūs. vbo eū absens sanauit Iuste aūt p duplicē dm̄ aduentū in chana. significatť dupler effectus vbi dei in mente Primo eī letificat ⁊ significatť in miraculo vini. qđ letificat cor hoīs. Scōo sanat. ⁊ hoc significatť in cura infirmi Vtez p hoc significatť dupler aduentus filij dei. s. primus qui fuit mā ꝓsuetudinis ad letificandū. qr in natiuitate eius angelus nūciauit pastoribus ⁊ oī populo magnū gaudiū. ⁊ hoc figmificatť per vinū. scōs aduētus eius in mundū erit maiestatis. qñ venit tollere infirmitates ⁊ ꝑualitates nras ⁊ ꝓfigurare nos corpi claritatis sue. ⁊ hoc figmificatť in cura infirmi.

¶ Oratio.

Omine ihesu xp̄e qui de iudea angelice confessionis ⁊ laudis in galileaz totam huius mundi aduenisti. qñ infirmus sum ꝑaliticz pulcritudine temptatus. ⁊ ido incipio mori tē ptatōe fatigatus. miserere mei p̄iusq̄ moriar morte culpe vel corpis aut gehenne. vt virtute verbi huilitate ꝓfessionis. iciunio. oratione. pietate ⁊ exēplo ꝑr grām tuam liberer a febre fomitis ⁊ egritudine peccati. ⁊ nulli succumbā inordinate passioni. Amen

¶ De quatuor parabolis domini ad turbas ⁊ tribus ad discipulos habitis.

Capitulum LXIIII

Ost hec dominus ihesus iuit ad mare piscaturus hoīes in terra existentes. Et ꝓ turba ad eum ꝓgregata ascendens cū discipulis in naviculam ⁊ sedēs in ea docebat turbas. simplices ⁊ devotas in litore stantes. Unde crisosto. Ascendit in navem. vt post se neminem dimitteret. sed omnes auditores añ faciem haberet. ⁊ vt audiret eum populus ⁊ videret. ⁊ visus delectaret auditum. ⁊ auditus visum. Ubi et beda. Prefigurabat hec navis ecclesiaz in medio nationum edificandā. in qua dns dilectam sibi consecrat mansionē. Et ꝓposuit dns turbis quatuor parabolas diuersas diuersis ꝓditionibz hominū ꝓgruētes vt p̄ varietate morboz varia esset medicina. alij em̄ amaris. alij dulcibus. alij austerionibz. alij leuibus delectanť cibis. Et em̄ ait hiero. Turba non vnius sententie est. sed diuersaz in singulis voluntatuz. ⁊ ideo loquitť ad eā in multis parabolis vt iuxta varias voluntates diuersas recipent disciplinas. ⁊ q̄si diues pr̄familias inuitatos diuersis reficiens cibis ut vnusq̄sq; ſm naturā stomachi sui alimenta varia susciper Et sciendū ſm eundē hiero. ꝙ nō oīa locutus fit eis parabolis. sed multa. Si em̄ dixisset cuncta parabolis absq; emolimēto ꝑfecti recessissent. ꝑspicua miscet obscuris vt p̄ ea q̄ intelligunt ꝓuocent ad eoꝝ noticiā que nō intelligūt In his aūt. iiij. parabolis ⁊ alijs tribz ꝓsequitur ibi succedentibz ꝓmittitť decursus ecclesie a predicatōne xp̄i vsq; ad finem mundi. In prima parabola que est de semine piscis in terram cuius quarta ꝑtem fecit fructū denotat predicatio xp̄i ⁊ ap̄lorū qui predicauerūt iudeis indifferentez boīs ⁊ malis. ⁊ pauci ꝓpatiue crediderūt. p maiori aūt ꝑte in infidelitate remanserūt. ¶ Prima ḡ est de semine verbo dei. qđ ipse exiens a patre qñ de inuisibilitate patris mūdo visibilis apparuit. seminauit in mundo ⁊ in ḡtuor locis cecidit. s. in terrā triplr male nec ferentem fructū. ⁊ in terram bonā facientē fructū triplicem. Seminauit aūt plura genera seminū Primo seminauit legē naturalē in mente cuiuslibet hoīs. sicut est. qđ tibi non vis fieri alij ne feceris. et qđ tibi fieri vis alijs feceris Item seminauit per angelos reuelatōes. p moysen legem scriptā. scz pre-

cepta ⁊ phibitões. ꝑplxtas ꝓmissioēs ⁊ ꝯminatões. ſz nūc exqt seminare ꝑ seipm legē euangelicā oīb fidelib. Nō cessat etiā sp in nostris aīab seīare. non solū cū tacet. sed etiā cū creat in eis semina bona virtutū. ſ. bonor. Exqt ergo dei filius de sinu patris nō ſm diuinitatē q: sic est vbiq. ſz ſm humanitatē ⁊ carnis assumptionē. Ūñ Crisſ. Exqt autem quibiq est. nō localiter sed incarnatōne. ⁊ ꝑ amicrum carnis ꝓpinquio: nobis factus. Exqt inq qui seminat. i. qui habet officiū. scientiam ⁊ grām seminandi seminare semē suū. i. doctrine verbū. Seminator ergo ꝓprie xps est. ꝑdicator: eñ potius ē cophinus seminatoris q seminator. Et dū seminat. i. doctrinā indiſcrēter spargit. aliud cecidit secus viā. i. super eor: deuiū ꝑ errores. vagū ꝑ lasciuias attritū per carnales affectōes. ac suggestionib demonū ⁊ vanas tē ptationib vicior: admodū vie exꝓsitū ꝑ carnis cōcupiscētias. ⁊ hor: oīm ledulo trāsitu ⁊ freq̄nti meatu. semen vbi ꝯculcatur. ne germinare possit. ⁊ volucres celi. ſ. aerei. i. demones qui volucres celi dicūt sine ꝓpter aeris inhabitatōem. q: ꝑ aera discurrunt sine ꝓpter naturā celestem. q: celestis sine spūalis nature sunt. sine ꝓpter velocitatē ad malū. q: ad hec sp intendūt. comederūt illud. id sua suggestione rapuerunt ⁊ fructū impediuerūt. ⁊ sic tollūt verbū ⁊ memoriam vbi de corde. vt nec mēoria nec mēs teneat qđ ope exerceret neglexit vt impdito verbo impediat fides ne credētes salui fiāt q: fides ex auditu est. Hi sunt qui audiūt sed in verbi virtute non afficiunt. Ūñ nec nascit. q: dyabolus de corde eor: tollit. Verba ergo dei mēte retinēda sunt. ⁊ sicut semē sub terra. ita verbū dei in memoria debet occultari vt fructificet q: ſm gregō. sicut eius vita despat qui languēte stomacho alimēta non retinet. sic eterne mortis pricm formidare debet. qui vbas vite. i. alimenta iusticie in memoria non tenet. Aliud cecidit supra petrā. i. sup cor: petrosum ⁊ dur ac rebelle ⁊ pteruū ꝑ superbiā ⁊ natū statim sole ⁊ feruore temptationis orto aruit ⁊ viroꝛ fidei pdidit. q: non habebat ꝓfunditatem terre. i. stabilitatē patientie ⁊ humoꝛ deuotionis ⁊ gratie. Hi sunt qui audiunt ⁊ aliquo mō afficiūtur sed non ꝓponunt facere quod dicit. Unde non radicatur in eis verbū ꝑ bonum ꝓpositū. In cordib eñ duris q̄nq̄ cito ad horā nascit germen ꝯpunctōnis cum vbū ꝯminationis audiunt. ⁊ statim feruore persecutionis vel cuiuslibet tribulationis ⁊ tēptationis aresc it. cū ꝑ impatientiā desolant ⁊ deficūt. q: verbum ꝑdicationis sine humoꝛe grē ⁊ amoꝛe virtutis non ꝓficit. Et hi radices non hūt. ſ. ꝓfunde firmitatis ⁊ firmi desiderij. ⁊ iō ad tps credūt. ⁊ in tēpe tēptationis recedūt. q: verbū prius receptū renuūt ⁊ sicut arboꝛ q̄ sepe trāsplantat radices firas nō hz sic hi frequēter de bono in malū mutant. ⁊ ideo in bono non radicant. Temptatione nēpe ꝓbat si verbum dei radices fixerit. sicut impetu ventor: apparet si arboꝛ bene radicata sit. Tales instabiles sunt de familia regis saul qui inter ꝓphetas erat ꝓphēta ⁊ inter stultos stultus. Aliud cecidit inter spinas. i. i cor: da diuitiar ambitione solicit ⁊ solicitudinib earꝫ lacerata. ac curis temꝑalib nimis dedita ꝑ auarici am. ⁊ simul exorte spine. i. multiplicate diuitie suffocauerūt illud. i. impedierūt fructū predicatiōis occupando mentē. vt in ea ꝓficere nō posset fructus spūalis. Hi sunt q̄ audiūt ⁊ afficiunt. ⁊ ꝓponūt bonū facere. ſz nō ꝓficiunt. q: suffocatur i eis bonū ꝓpositū ꝑ ualentib in eis curis ⁊ diuitijs ⁊ voluptatib. Cūtes eñ a loco ꝑdicatiōis ad mūdana. suffocant a solicitudinib que ꝑportāt auarā acquisitionē ⁊ diuicys que notāt auarā ꝯseruationē. ⁊ voluptatibus vite que importunt lasciuā fruitionē. ⁊ fructū nō referūt q: hec tria semen spūale fructificare non sinunt. sicut spine ex ꝯdensatione semen ꝑmissuꝫ suffocant ⁊ oriri nō ꝑmittūt. Diuitie quippe ⁊ honores spine sunt. q: sicut spine finis pūctoribus corpus laniant ⁊ cruentāt. ac turpe ⁊ fedū in oculis hoīm reddunt. sic amor: ⁊ ambitio diuitiarꝫ ⁊ honor: cogitationū suarꝫ punctiōibus ac curis ⁊ solicitudinib que sunt spes acquirēdi. ac timor: pdēdi ⁊ solicitudo cōscruādi aīam lacerāt ⁊ cū vsq ad pctm̄ ꝑtrahūt. q̄si inflicto vulnere cruētant. ac miserā ⁊ infelicē coram oculis dei faciūt. Et tamen sub his sentibus esse delicias multi reputāt. ⁊ quando de spūalibus cogitare incipiūt. statim se tēꝑalib imiscēt ac suffocati ⁊ emolliti rigorem virtutū amittunt. Sic ouis quer sans iter spinas semꝑ ibi de lana dimittit. sic vacās curis tēꝑalib ⁊ mūdo multa bona spūalia amittit. Ūñ crisſ. Quēadmodū spina vndecūq detineat pungit eū qui detinet. ita ⁊ secularia vndecūq detineant ꝯristāt eū qui ꝯstringit ea ⁊ fouet. Sed non que spūalia talia. sed margarite alicui assimulant vndecunq circumuolueris delectant oculos. Hec crisſ. Vel diuitie dicunt spine. q: pungūt aīaz i mūdo iudicio ⁊ iferno. In mūdo triplex est pūctura. ſ. laboris in acquisitōe. timoris in possessione. ⁊ doloris in amissione. In iudicio etiā pungūt mentem. qñ dīs dicet auaris. Esurui ⁊ nō dedistis mihi māducare. sitiui ⁊ non dedistis mihi bibere ⁊c. Iste pūcture erūt ita penose q̄ ipsi auari quasi cupiant nō esse. q: dicēt mōtibus cadite sup nos ⁊ collibus coopurite nos. In inferno etiā iste spine pūngēt aīam ꝑpetuo cruciatu. q: ex eis parat ignis quo peccatrix aīa ꝯburit. Et nota ordinē istor: ꝓdictor: triū seminū non fructificantiū. Primum non germinat sed ꝯculcat ⁊ ab auibus comedit. Secūd germinat ſz nō multū erigit. q: humoꝛē nō habet. Tertiū vero tam in stipitem eleuat sed nō fructificat. q: a spinis suffocatur. Aliud. ſ. quartū cecidit in terrā bonā que est nigra ꝑ despectū. pinguis ꝑ affectū. culta ꝑ virtuosum exercitiū. ⁊ sic fecunda ꝑ fructū. i. inter fidele ⁊ deuotum. ⁊ ortum fecit fructum bonor: opt. Ebi beda. Terra aūt bona est elector: ꝯscientia. que omnibus predictis tribus terris ꝯtraria facit. q: ⁊ ꝯmēdatum sibi semen vbi libenter excipit. ⁊ exceptū inter aduersa ⁊ ꝑspera ꝯstanter ad fructus vsq conseruat. Nec beda. Aliud aūt fecit fructū centesimuz. aliud sexagesimū. ⁊ aliud tricesimū. Ista vero tripler differētia fructuū. prīo pōt ꝯsiderari q̄ tū ad tres status fidelium. qui sunt incipientes. ꝓficientes ⁊ ꝑfecti. Incipiētes sunt tanq̄ terra q̄ ꝑfert fructū tricesimum q: sufficit vt habeāt fidem trinitatis cum īplctione

decalogi Proficiētes sunt tāq̄ terra q̄ pfert fructū
sexagesimū q: nō tm̄ hūt fidē trinitatis ⁊ seruāt decē
p̄cepta. sz etiā exhibent sex opa mie. Perfecti sunt
tanq̄ terra optima q̄ pfert fructū centesimū. q: hūt
duplicē pfectōem. seruantes veteris legis p̄cepta ⁊
euāgelq̄ ꝯsilia. Iste tripler gradus. s. incipientium
pficientiū ⁊ pfectō⁹ tangit infra in scōa pabola vbi
dr. Ultro em̄ terra fructificat. primo herbā. deinde
spicam. ⁊ deinde plenū fructū in spica Scōo pt cō
siderari q̄tum ad tres status saluando⁹. s. vgines.
viduas ⁊ ꝯiugatos Aliud q̄ fecit fructū centesimū
. s. in vgmiꝫ. vgines eī nolūt multiplicari p opus
carnale in alīs sed p opus spūale in seipsis. ⁊ ideo
fignificant p centenariū qui fit ex ductu denarij in se
ipm Aliud aūt fecit sexagesimū. s. in viduis ⁊ ꝯtinē
tiꝫ. sexagesimus em̄ ꝯsiat ex denario ducto p sena
riū in quo signific denarius cū senario opz mie
Aliud vo facit tricesimū. s. ꝯiugatis. ppter fidē tri
nitatis cū obseruātia decalogi. Ubi tāgunt tres gra
dus castitatis Primus est castitas ꝯiugalis p quez
gradū vitat illicitus ꝯcubitus. licito tm̄ ꝯcubitu re
tento in matrimoniali actu Scōs gradus est casti
tas vidualis. p quē euitat decetero oīs ꝯcubitus vt
animus possit decetero liberius deo seruire licet possit
licite mīmoniū ītre Tercius grad⁹ ē castitas vi
ginal q̄ est supior istis. p quē oīs ꝯcubitus simplici
ter euitat. vt mens ipa tanq̄ sponso suo soli deo pa
moꝛē copuletur Ūñ hro. Qui ī centū fructificāt sunt
qui pfectā hūt vitam vt vgines ⁊ hremite Qui aūt
in sexaginta. qui mediocriter se hūt. vt ꝯtinentes
⁊ qui in cenobijs sunt. Qui aūt in triginta. qui pui
quidē sunt fm̄ ꝓriam virtutez fructū ferentes vt lai
ci ⁊ qui in ꝯiugio sunt. Ūñ ⁊ aug. Centesimus fru
ctus est martirū ꝓpter sanctitatez vite vel ꝯēptum
mortis. sexagenarius vginū ꝓpter ociū interius q:
non pugnat ctra ꝯsuetudinē carnis. tricesimus vi
ꝯiugato⁹ q: hec est etas p̄liantiū. ipi em̄ acriorē hūt
cōflictū ne libidinib⁹ supent. Hec augu. Vel trice
simū fructū affert. q̄ detrimentū in exterioribus bonis
ꝯsianter sustinet. sexagesimū q̄ sustinz detrimentū
etiā ꝓpriq̄ corpis p flagellationē ⁊ incarceratōm ⁊ ce
tera hmōi. centesimum q̄ ꝓtemnit etiā totam vitā
per martyriū. Unde crisō. Terra bona sunt qui ab
stinent se a malis. ⁊ fm̄ vires suas faciunt bona. ⁊ ē
iste fructus eoꝛ tricesimus Qui aūt ⁊ oīa bona sua cō
temnant ⁊ accedant ad seruiendū deo hūt sexagesi
mū Qui aūt ⁊ p̄ceptum impialis sententie de morte
eoꝛ p̄cessit. hūt cētesimū. Aut si bona eoꝛ p̄cussa
fuerint ⁊ filq̄ hūt sexagesimum. si aūt infirmitas ali
qua corpis eis ꝓtigerit ⁊ fideliter sustinuerint. hūt
centesimū Naz iob ante temptatōem tricesimū ha
buit in facultatib⁹ suis iuste viuēdo. post damna sub
stantie ⁊ filioꝛ sexagesimū. post plagā aūt corpis cē
tesimū fecit Qui centesimū hz in se ⁊ sexagesimum
⁊ tricesimū. econtra qui tricesimū habet sexagesimū
nō habet ⁊ qui sexagesimū habet non etiā centesimū
habet Semp̄ em̄ maius qđ minus est in se habet in
clusum. illud aūt qđ minus est maius in se non ha
bet. Hec crisō. Item vt dr Remigius. semen verbi
dei tricesimū fructum facit. q̄ bonaz cogitationem
gignit. sexagesimū q̄ bonam locutōem. centesimū
q̄ ad fructū bone operis ꝓducit. Ui ergo p terram
bonā designati in corde bono qđ intendit verbū dei
audire. ⁊ optimo q̄ intendit fm hec opari. audien
tes verbum dei deuote retinent fideliter in memoria. ⁊
fructū afferunt in patientia. s. vsq̄ ad finē expectan
do p̄mia. q: fm greg. Ūū equanimiter primoꝛuz
mala tolerant ⁊ humiliter flagella suscipiunt. post
modū ad requiē sublimiter suscipiunt. Et aduerte
q̄ bona terra hz ꝯditōes p̄mitus oppositas alīs in
quib⁹ semen cecidit. q̄ em̄ hi audientes verbū reti
nent est ꝯ illos qui sunt secus viā. vnde mit diabolus ⁊
tollit verbū de corde coꝛ. q̄ aūt fructū affert sētiꝫ
. s. operationū est ꝯtra eos qui sunt spine suffocantes
dei verbū. q̄ vero hec faciunt in patia est ctra eos q̄
supra petrā. qui ad tps credunt. ⁊ in tpe temptatio
nis recedunt. Terra ergo mala in loca secus viā pe
trosa ⁊ spinosa diuiditur. sed terra bona nō subdi
uidit. q: vna est eccl̄ia. vna est colūba mea. licet fru
ctus ⁊ virtutes eius subdiuidant in centesimū. sexa
gesimū. ⁊ tricesimū. ita etiā ⁊ p̄mia diuersa sunt. q:
differt stella a stella in p̄mio sicut in merito. de semi
ntaq̄ tres ptes p̄ch̄dolo: peunt. ac vna tm̄ saluat ⁊ p
ficit ⁊ neq̄ hoc equaliter. sed cū multa dīsitia. q̄ uis
em̄ semen dīni verbi de se sit fecundū. fit tm̄ vt visum
est triplr infructuosum. Unde throphil. Uide quō
mali sunt plurimi ⁊ pauci saluant. quarta em̄ ps se
minis saluata inuenit. Ex quo pz q̄ exemplo xp̄i p̄
dicatoꝛ verbi dīni non dz cessare a predicatōe. li: vi
deat inde paucos p̄ficere. q: faciens qđ in se est me
ritum suū non pdit. Unde nota fm throphi. q̄ non
dixit q̄ seminans aliud p̄iecit secus viam ⁊c. sed q̄
semen cecidit. qui enim sciat decet rectum sermonē
sed sermo diuersimode cadit in audientes. q: qđli
bet semen recipit fm modum ⁊ dispositiōem terre in
qua serit. que si sit fertilis ⁊ culta p̄fert bonū fructū
si aūt sit sterilis ⁊ inculta germinat spinas ⁊ tribulos
vel etiā nullū fructū. ita q̄ fm̄ variā dispositiōez ter
re semen diuersimode p̄ficit ad fructū. sic in nobis
fm̄ variam dispositiōem cordis nostri diuersimode
recipit semen. qđ xp̄s verus agricola de celo nobis
adducit. Primū ergo debemus verbū dei cū deuotō
ne audire. ac cū gaudio ⁊ desiderio suscipe Deinde
intelligere. ac inter p̄spera ⁊ aduersa vtiliter ꝯseruare. ⁊
demq̄ fructus facere. vel centesimū vel sexagesimum
vel tricesimū ¶ In scōa pabola q̄ est de zizania de
scribit status eccl̄ie seq̄ns immediate post mortē xp̄i
⁊ ap̄lo⁹. q: dyabolus fidei in cordib⁹ fidelū semi
nauit. ⁊ ideo post xp̄i ⁊ apostoloꝛ dormitōnem per
mortē aliquos inter fideles ad p̄fidiā hereses ꝯmo
uit quasi seminans zizaniā in medio tritici ad ipsius de
structōem. Potest aūt oīs immundicia in segete zi
zania dici. vt loliū sterilesq̄ auene ⁊ hmōi. Sicut q̄
zizania bono simi. sic hereses bonis scripturis suppsi
tur ⁊ eis se admiscet. Unde aug. Neq̄ em̄ nate sunt
hereses ⁊ quedā dogmata puersitatis illaqueantis
aīas ⁊ in p̄fundum precipitantis. nisi dū scripture
intelliguntur non bene. ⁊ qđ in eis nō bene intelligitur
etiā temere ⁊ audacter asserit. Et notandū q̄ xp̄us
habet triplicez agrum suum p̄priū in quo seminat

triplex semen bonū. Primus ager est mūdus in quo xps seminauit semen vbi dei siue doctrinā veritatis Secūs ager est eccīa catholica. in qua xps seminauit fideles hoīes qui sunt filq regni. i. sancti electi viri. qui inter filios regni ꝓputant. Tertius ager est aīa in qua xps seminat duplex semen bonū. Primus semen est bona uolūtas. q hoc semē debet ꝓferre fructū bone operatōis. Secūm semen est cognitio sui. mūdi q dei. Ex cognitione sui. quasi ex quodā semine oritur dolor. sm illud ecclī. Qui addit scientiā addit dolorem. Ex cognitōe mūdi oritur timor. qr in medio laqueorum hō ingreditur Ex cognitōe dei oritur amor. qr ipse est creator redēptor q glorificator. Primum ergo semen seminat ds in agro affectus. secūm in agro intellectus. Ex inimicus drabolus supseminat zizaniam scz errores in intellectu. q cogitatōes malas in affectu Hoc semē triplr extinguit. Primo igne contritōis Secūo ꝓfessionē ꝓfessionis. Tertiō peradicatōem satisfactōis. Studeat ergo aīa fidelis. vt semē dei in ea germinet sanctis desideriis q operib virtuosis. Hic aūt ager. s. anima septr fide. arat predicatione. ꝓpluit pluuia grē q rore mīe Secūa ita ꝓbola est de zizaniis q lolijs bono semini supsemiatis que describit cētū hereticoꝝ. Simile est cōm regnū celoꝝ id est eccīa militans seu status eius hoīm. s. christo qui dat regnare in celestibus q cui seruire regnare est qui per se q apostolos seminauit in agro suo. id ē in mundo seu in eccīa labore q sanguine christi exculta. bonum semē. i. sanctā doctrinā q fidē catholicā ac eos quos filios regni vocat. Et nota hic q in istis ꝓbolis non fit ꝓparatio psone ad psonam. sz negocij ad negocium. seu facti ad factum. ac si dicerē. factum quod agit circa regnū celoꝝ q circa eccīam simile est tali facto vel negocio. Cum aūt dormirēt homines. i. custodes ītermus. qui ad tutelā q custodiā sunt deputati ꝓ quos figmificant ꝓlati. quoꝝ somno. i. negligētia interuenīte. dyabolus supseminat zizaniā seu lolū. Dormiūt cōm ꝓlati tripr. vel cū torpent inertia. vel cū resoluunt lasciuia. vel cū ꝓmuntur ignorātia siue culpa. Hec aūt dormitio nō solū figmificat supbioꝝ negligentiā circa custodiā gregis sz etiā negligentiā cuiuslibet circa custodiā sue ꝓprie psone q saluris. Vtrāq cōm negligētiā exp'orat drabolus. q sic ꝓ suggestiones malas seminat zizaniā in cordib hūanis. Cū ergo dormirēt. venit inimicus id est dyabolus. q supseminauit zizaniā. i. errores q sequentes iniquitates. ac eos quos filios malignis dōs interꝑtatur. in medio tritici. i. electorū. hoc est hereticos ꝓmiscuit electis. zizania alio noīe dicitur lolū. q est femīnini generis in singulari. sed neutri vel femīnini in plali. vñ est vsus. Est zizania sunt zizania plia mieq. Et dicūt aliqui. q zizania in singlari penultimā ꝓducit. sed in plali corripit. Vigilēi g ꝓpositi eccīe subditi. ne ꝓ eoꝝ negligentiā diabol? valeat zizaniā seminare. Cū aūt creuisset herba ꝓfectū fidei. q fructū fecisset ꝓ effectū operis boni. qr fides sine opib mortua est. tunc apparuerūt zizania ꝓ manifestatōem erroꝝ q sordium peccati q psecutionem fideliū xpi. Et cum serui hoc dño dicerent. ait illis. Inimicus hoīo fecit hoc Drabolus dr inimicus hoīo. qr sub similitudine rōis humane hoīem decipit. vel ex eo q hoī a ꝓncipio inimicatus sit. vl ab euētu. qr hoīem vicit. sicut ab affrica dr scipio africanus qa affricam devicit. Serui isti sunt ꝓphetes antiqui qui fuerūt in primitiua eccīa. qui admirantes phidiā hereſis insurgētē in ea. accesserūt ad dñm pōrem. inquirētes vnde oriret talis phidia. q̄bus fuit diuinitus reuelatū. q hoc erat ex diaboli operatione ꝓmittente factū. q hoc vt stabilitas ꝓbaret fidelium. Drabolus quidē in mūdo seminauerat tria semina pestifera. s. ignorātiā obtenebrātē. culpā infrigidātē. q miseriā ignominiosam. iō de celo emit celestis agricola portās tria semīa illis ꝓtraria. s. sapiaz illuminātem. gratiā inflamātē. q gloriā exaltātē Seminat quoq xps sctām doctrinā. q fidem catholicam. q supseminauit diabolus errores q iniquitates multiplices. Seminauit deus in mūdo pacē q fraternā caritatē. supseminauit diabolus iurgiā. q malā voluntatē. Seminat etiā deus quotidie in agro interiori. i. in mente bona ꝓposita. diabolus supseminat desideria carnalia. Seminat deus in agro exteriori. i. in corpe munditiā q puritatē. supseminat diabol? immūditiā q carnalitatē Serui aūt dixerūt. i. sci patres ꝓphetarum diuinū ꝓfectum q filium q̄ fecerunt. Quos imus q colligimus ea separādo malos a ꝓmunitate eccīe ꝓ excōmunicatōz. q tandē dimittendo iustitie seculari exterminādos ꝓ morte. Et ait nō. ne forte colligētes zizania eradicetis simul cū eis q triticū. i. illud qđ est triticū. quo ad se sicut si aliquis fidelis dānaretur sola suspitiōe. vel qđ est triticū quo ad alios. sicut si eradicat nō ꝓmouetur. tunc alq fideles scādalisant. qr nō seruat ordo iuris. q sic eradicatur triticū. i. alq fideles ꝓ scandalum. vel qđ est futurū triticū. qr modo est aliquis malus qui cras erit bonus. Vbi ꝓbetur eradicatio festinata. dānosa q suspitiosa. Festinata ē quā nō ꝓcedit āmonitio Dānosa est qñ multitudo est in causa vel princeps nisi fuerit causa manifesta redūdans in iniuriā eccīe Vñ aug. dicit. q aliqñ sunt tolerandi mali ꝓ pace eccīe qñ timetur de scismate. Suspitiosa est qñ non habetur certitudo de alicuius hereſi vel vicio. Tales ergo nō sunt excludēdi qr in his triū modis phibet hic eradicatio fieri. Simile vtraq. s. zizaniā q triticū. malos q bonos crescere vsq ad messem. i. vsq ad cōsūmationē seculi q diem iudicij q hoc est intelligendū de illis qui nō sunt notorij neq ꝓnaces neq ꝓ eos imminet vniuersale damnū eccīe. Hic datur pīne locus q discretionis exemplū. In hoc cōm monemur ne occultoꝝ iudiciū nobis vsurpemus sz deo illud reseruemus. qui tribuit vnicuiq iusta opa sua Nec istud ꝓtrariū apło. qui ait. Auferte malum ex vobismetipsis. qr hoc dictū dñi intelligit de ābigius illud aūt apli de manifestis. Hic etiā innuit dina benignitas q patiētia dilationis sustinet cōm patienter dina clemētia zizanias cū tritico hoc ē malos cū bonis. Et ustinet aūt eos tribus de causis. Primo vt si velint ꝙuertant q ꝓ bonos adiuuent. secūda vt iusti ꝓ imū deo regratientur q electi sunt ꝓ gratiam de numero peōrum. q eoꝝ ꝓpatiōe plus nitant ad bonū tertia vt boms ꝓficiāt q eoꝝ merita sua augeāt Pro

sunt em̃ mali bonis purgãdo .vt si qua ẽ in eis pcti rubigo eluminet̃ .7 exercitãdo vt virtus in bonis latens manifestet̃ ac stimulãdo vt electi in via huius exilij segnes nõ efficiant̃ .ſz ad pr̃iam suã festinẽt 7 coronãdo q: dũ tribulatões iustis ingerũt. lapides p̃ciosos in corona celestis glie apponunt Seruiunt g̃ mali bonis p̃dictis modis .7 ideo p̃mittunt̃ viuere cũ eis .deinde dñs subiungit Et in tpe messis .i. in dieq 7 finalis ꝓsummatõis .dicã messoribꝫ .ſ. angelis .Colligite p̃mũ zizania .i. malos a ꝓsortio bonoꝝ eos excludendo .7 hoc quo ad pen̄ã damni .7 se quit̃ pena sensus .7 alligate ea in fasciculos ad ꝓburendũ .q: mĩsterio angelorꝝ supabunt̃ tunc mali de medio iustorꝝ 7 mittent̃ in infernũ q̃ credit̃ cẽ in cẽtro terre .7 terra vallatus vndiq3 .Et bn̄ dr in fasciculos nõ in vno fasce q: vnusquisq3 punit̃ p mõ p uersitatis sue .7 fil'erũt immũdi cũ immũdis .gulosi cũ gulosis .auari cũ auaris .superbi cũ superbis .7 sic alij impij cũ suis similibꝫ vt qui socij fuerũt in culpa .sil' torqueant̃ in pena Quo ad pen̄ã sensus erũt plures fasciculi .ſz vnus erit quo ad pen̄ã damni Et subdit̃ Ibi erit fletus .i. dolor vel xm̃es ex damno .ſ. p carẽtia visionis diuine .7 expomit̃ p tristicia 7 dolore .q: forte nõ erũt ibi corpales lachrime 7 stridor dentiũ .i. passio vrgens ex pena sensus 7 tormento .ſ. p penaꝝ acerbitate .In quo signatur duplex pena inferni .vna ex pte mentis .ſ. tristicia vel xm̃eus que significat̃ p fletum 7 alia ex pte corpis que figmificat̃ p stridorẽ dentium .Vel fletus ex calore dissoluente .7 stridor dentium ex frigore ꝓstringente .Vnde Job. Ab aquis niuiũ transibit ad calorem nimiũ Deinde sequit̃ Triticũ aũt .i. fideles 7 electos qui in area huius mũdi sunt triturati .flagellis .afflictõibꝫ 7 tẽptationibꝫ varijs .ita vt in eis nulla sit palea vel macula .ꝓgregate in horreũ meũ .ſ. celestiũ mansionũ Et tunc iusti fulgebũt sicut sol .7 hoc per totem clari tatis et glie anime ad corpus redundante Vbi crit̃ .Non q: ita solũ sicut sol .sed q: hoc fidere alibi magis luculentũ non nouimus cognitis nobis vtit̃ exemplis Hec crit̃ .Compat̃ aũt glia iustoꝝ soli .maxime quo ad corpus q: aĩa glorificata multo pulcrior erit sole .In sole aũt quatuor dotes corpis glorificati notant̃ .ſ. claritas q: in creaturis inferioribꝫ nihil sole est clarius .agilitas q: exiens ab oriente statim apparet in occidente .subtilitas quia transit p uitrũ illesum .impassibilitas q: radius eius nõ ledit̃ nec maculat̃ Et subdit̃ .in regno patris eoꝝ g̃ tanq3 filij regis accipiẽt regnũ decoris O q3 gloriosum ẽ regnũ in quo sancta societas q: iusti .in quo p̃fecta claritas q: fulgebũt .in quo p̃fecta delectabilitas q: sicut sol .dulce em̃ lumẽ est 7 delectabile .in quo sublimis dignitas q: in regno .in quo paterna caritas q: patris eoꝝ Hanc p̃abolã scõam tangit marcus faciens tm̃ mentionẽ de bono semine .qõ ad solos electos p̃tinet .qui tanq3 triticũ 7 frumentũ in horreum eterne btitudinis colligent̃ qm̃ zizania 7 lolium in caminũ ignis mittent̃ .Vnde cõparat regnũ celoꝝ id est ecclesiam que a deo regit̃ 7 homines regit .homini iacenti semen in terrã 7c. Per semen intelligitur ꝟbum vite .quod homo .ſ. christus seminauit in

corda humana 7 dormiunt p̃ mortem Exurgit aũt semen nocte 7 die .ac germinat 7 crescit .q: post somnũ xp̃i numerus credentiũ p̃ aduersa 7 p̃sp̃a germinauit in fide 7 creuit in ope .dũ nescit ille .hoc est nescire nos facit quẽ .ſ. fructũ vsq3 in finẽ afferat .7 terra vltro fructificat .q: voluntate adducit̃ vt fructuz faciat .p̃mo herbã .deinde spicã .7 tandẽ plenũ frumentum .Ex scie enim isto recepto in aliquo hoĩe p̃io ꝓcipit̃ timor diuinoꝝ iudicioꝝ .7 significat̃ per herbam que est quid imp̃fectũ .7 q: ex timore cessat homo a malis 7 incipit se exercere in bonis .ido ſcdo ꝓcipit̃ spes dinoꝝ beneficioꝝ que figmificat̃ per spicã in qua est iam spes grami futuri .tercio ex hoc dat̃ caritatiuus amor qui habet opus p̃fectum .7 ideo figmificat̃ per plenũ granũ .q: vt dicit apls .plenitudo legis est dilectio .Vel terra fructificat p̃mo herbam deinde spicã .deinde plenũ fructum .hoc est timorẽ .p̃mam .7 caritatẽ .Illi qui generant herbã .i. timorem sunt incipientes qui debent incipere a timore Sicut em̃ herba est p̃incipiũ spice .sic timor dñi ẽ p̃incipiũ vite .7 imitũ sapie .Illi qui generant spicã .i. p̃mam duram sunt p̃ficiẽtes .qui sicut delectati sunt in peccatis .sic dñt se affligere in p̃mia 7 lamẽtis .Illi qui p̃ducunt plenũ fructum .i. caritatem 7 bonoꝝ operꝝ plenitudinẽ sunt p̃fecti .qui hñt caritatem dei 7 p̃rimi .q: plenitudo legis est caritas .7 tunc est homo dispositus vt de statu gratie transeat ad gloriaz 7 ideo dñs tunc mittit falcem .i. mortẽ abscindẽdo iustos de p̃senti vita vt transferat ad gl̃iam .qm̃ adest messis .i. collectio iustoꝝ in patria .Scõm greg. semen homo iacit in terram cũ cordi suo bonã intentionem inserit .7 positq3 semen iactauerit dormit .q: tã in spe bom operis quiescit .Nocte vo exurgit ac die q: inter aduersa 7 p̃spera p̃ficit .Et semen germinat 7 crescit dum ille nescit .q: 7 cum adhuc metiri incrementa sua nõ valet .semel ꝓcepta virtus ad p̃fectũ ducit̃ Et vltro terra fructificat .q: p̃euemente sedã mens hoĩs spontanea ad fructũ boni opis assurgit .Cũ ergo desideria bona ꝓcipimus semẽ in terra mittimus .cũ vero opari recta incipimus herba sumus .cũ aũt ad p̃fectũ opus trahimus ad spicã p̃uenimus .cũq3 in eiusdẽ operis perfectõe solidamur .tam plenũ frumentũ in spica p̃ferimus .Oĩpotens aũt deus p̃ducto fructu falcẽ mittit 7 messem suã desecat .q: cũ vnumquẽq3 ad opa p̃fecta p̃duxerit .et? tpalem vitam per immissam sniam incidit vt granũ suum ad celestia horrea p̃ducat Vide ergo ne sis tm̃ in herba vel spica .7 maturitatẽ expectes in purgatorij pena .non em̃ fructũ immaturꝝ ꝓgregat deus ĩ horreũ suum .Nullus tm̃ qui ad bonũ p̃positũ adhuc infirmitatis teneritudine esse ꝓspicit̃ despiciat̃ .q: frum tũ dei ab herba incipit vt granũ fiat. ¶ In tercia parabola q̃ est de grano sinapis describit̃ eccie status sequens immediate post surrectõem herestarum .q: ꝓtra hereses insurgentes suscitauit dñs in eccia doctores scos literatos vt per rõnem 7 scripturã ꝓfutarent hereticos .7 liz p̃imo fuerint hũiles 7 abiecti tũ diuina dispositõe fuerunt postea exaltati ¶ Tercia ergo parabola est de exaltatõe eccie ac p̃dicatõis fidei 7 euangelij in q̃ ꝓpat̃ regnũ celoꝝ grano sinapis . Sise est

enim regnū celoꝝ. i. ꝓdicatio euāgelij que dr regnū q; docet regere manuꝫ cuius ciues ſunt opa. regere os cuius ciues ſunt ꝛba. regere cor. cuius ciues ſunt cogitationes ꝛ deſideria. grano ſynapis. q; calefacit in amore. venenū expellit. i. errorē. caput purgat id eſt mentē. qđ accipiēs hō. ſ. ihs a patre ſeminauit ꝛ ꝑ ſe ꝛ ꝑ diſcipulos ſuos in agro ſuo. i. in mundo qđ minimū eſt omnib⁹ ſeminib⁹ id eſt omnib⁹ diſciplinis. vel q; vir ei in principio credit. vel q; docet que in mundo minima ꝛ vilia reputant. q; ampullositativerboꝝ non inmittit. cum aūt creuerit per diuulgatōem. maius eſt omnib⁹ oleribꝫ. i. ſcientijs phiſicis naturalibꝫ ꝛ poeticis que dicuntur olera. q; cito decidunt. nec fructū eternū. ſed tempalem hūt ꝛ fit arbor alta ꝑ eius ſublimatōnem. fructifera ꝑ eius vtilitatem. ita vt volucres celi. i. anime credentium celum affectantiū. veniant ꝑ fidem. ꝛ habitēt ꝑ amorem in ramis eius. i. in dogmatib⁹. vel voluceres id eſt ꝓdicatores qui vt nubes volant. veniāt ſtudendo ꝛ habitent in meditādo. ꝛ opando in ramis eius. i. diuerſis expoſitōnib⁹ ꝛ ſentētijs. quatuor em̄ rami ſunt hyſtoria. tropologia. allegoria. anagogia Unde regnū celoꝝ poteſt hic intelligi primitiua ecclefia. que rone humilitatis. pauꝑtatis. ꝛ pue multitudinis que videbat etiam abiecta. ſed vtute eſt magna vel ꝑ feruore fidei. que modica videbatur ꝓpter ſcandalū crucis. ſz feruida eſt ꝓpter calorē dilectionis. quo grano ſynapis ꝯparat qđ cum ſit minimū in quātitate tn̄ eſt magnū in vtute ꝛ calore q̄ creuit in arborem magnā q; vbiq; orbis eſt expāſa. habēs ſtipitem ꝑ ſpem. ꝛ ramos exaltatos ꝑ dilectōnem dei dilatatos ꝑ caritatē ꝓximi. Alta ē. q; ad celeſtia ſuſtulit. ampla. q; totū mundū occupauit. Quā arbores aſcendit zacheus vt xp̄m videret. q; niſi in eccīe ꝛ fidei arbore xp̄s non videt. ꝛ volucres celi. id eſt principes huius mundi alta petentes. vel alti intellectus huius mūdi ſapientes. habitant in ramis eius ꝛ ei ſubiecti regunt eius ꝓfilio. Vel volucres. id eſt ſancti qui pennis virtutū in alta aſcendūt. ꝛ ad premia celeſtiū bonoꝝ volare ꝓtendunt. habitāt in ramis eius. id eſt in diuerſis eius ſentētijs ſpūalibus Rami euangelice arboris ſunt dogmatū diuerſitates. vt ꝑ varietate morboꝝ varia ſit medicina. i quibus vnaquegꝫ volucrum. id eſt animarum iuſtaꝝ requieſcit. Volucres em̄ celi ſunt anime fideles. q̄ cor a terrenis leuātes ad celeſtia ꝑ deſideriū volāt. ꝛ neglectis tempalū rerū cupiditatib⁹. ſurſum cor hūt in celeſtib⁹. arcꝫ in ſcoꝝ dictis ꝛ ꝓſolatōibus reſpirant ꝛ requieſcūt ab huius vite fatigatiōb⁹. Ihn̄ ꝑs Quis dabit mihi pēnas ſic colūbe. ꝛ volabo ꝛ requeſcam. Aſſumamus ergo ꝛ nos pēnas colūbe vt altius volātes poſſim⁹ in ramis huius arboris habitare ꝛ nidulos doctrinaꝝ nobis facere. terrenaq; fugētes ad celeſtia feſtinare. Magnū quoq; ꝛ feruēs ſit nobis deſideriū eraltādi fidē nr̄am. vt dn̄s ieſus xp̄us ab oīb⁹ timeat. cognoſcat ꝛ amet. In q̄rta ꝑabola q̄ eſt de fermēto. deſcribit ſtatus eccīe. ſeq̄ns exaltationem ꝓdictoꝝ ſcoꝝ. quia ꝑ diligentiā eoꝝ ad ꝓdicandum iam fides vbiq; eſt diuulgata. In hac ergo ꝑabola cōparat regnū celorum fermento qđ mulier abſcōdit in tribus farine ſatis. eſt aūt ſatū mēſura in paleſtina capiēs vnū modiū ꝛ dimidiū. Regnū celoꝝ eſt eccīa militās. in qua deus ꝑ fidem regnat vel doctrina fidei. que regnū celoꝝ ꝓdicat. mulier aūt dei ſapīa vel diligentia ſcoꝝ. ad predicādū vlq; quaq; fidem catholicā. tria vero ſata farine ſūt tres ptes mūdi. ſ. aſya affrica ꝛ europa. vl tres lingue. ſ. hebraica greca ꝛ latina Fermētum aūt licet ī ſcriptura frequētius accipiat in malo. eo q̄ eſt corruptiuū. tn̄ quia aliud eſt fermētum zizanie ꝛ aliud fermētū tritici. hic accipit in bono tn̄. ꝛ ꝓpter vtutez alterādi ſignificatiuū euāgelicū. qđ ad fidē trāſmutauit magnā ptem mūdi. ꝛ adhuc āplius transmutabit ipm̄. Ihn̄ in figura in pāſchate q̄ celebrat a iudeis ꝓpter bn̄ficiū legis date. q̄nquageſima die ab exitu de egipto. que fuit euāgelij figura. offerebātur duo panes de ſimili fermētata. Mulier ergo. i. dei ſapīa vel ſcoꝝ diligentia. accepit fermētū quod ꝓpter calorem intrinſecū ꝛ incluſum. legē euangelicā que eſt lex amoris ꝛ feruorē fidei ſignificat. ꝛ abſcōdit ſeu poſuit in tribus farine ſatis donec fermētaret totū. Hoc em̄ fermētū poſitū fuit in trib⁹ mundi pribꝫ a tpe aplorum. ꝛ āplius ponet donec fermētetur totū ꝛ multiplicet fides trinitatis ꝑ totuz mūdū quia inde totum pene mundū iam fermētatum ꝛ vnificatum in eccīe corpus creuiſſe videmus ſic modicum fermēti magnam farine maſſam trāſmutat ī ſuꝑius vtutē. ac vnificat ꝛ crescere facit Scōm hēdā. Mulier. i. anima ſancta abſcōdit ꝓrectā intentionē a mundi laudibus occultando. fermentuz. i. dilectionem, in tribus ſatis farine. i. in tribus modis diligendi. ſ. ex toto corde. ex tota anima. ex tota mente. vel in tribus aīe viribus. ſ. rationali ꝯcupiſcibili. irascibili. in q̄bus caritas ſiue doctrina abſcōdit donec tota mētē in ſui ꝑfectiōez ꝯmutet. qđ quidē hic inchoat. ſed in futuro ꝑficit. Scōm hilariū farina ē plebs ex diuerſis collecta. tria ſata triplex ſtar? fidelū. ſ. noe. daniel. iob l' q; de trib⁹ filijs noe ꝓceſſit totū genus humanū. cui dei ſapīa fidē ꝛ caritatem ꝛ ſanā doctrinā ꝯmendat in ꝑfti. donec totū fermētet. i. donec in fine mundi ꝯpleto numero electoꝝ fideles ad reſurrectiōis gl'am ꝑueniāt. ꝛ tūc ꝑfecta calefient caritate. mō em̄ eſt ignis paruus ſed tūc erit caminus. Hec oīa. ſ. ꝓdicta ꝛ talia ml'ta locutus eſt ieſus ad turbas ī ꝑabolis ꝛ licet alia ml'ta ſine ꝑabol' dixit turbis. tūc tn̄ nihil ſine ꝑabolis dixit eis. vt. ſ. mouerent ad interrogāduz de auditis Quia em̄ hoīb⁹ rudib⁹ loquebat de regno dei. op? erat induci eos talib⁹ ꝑabolis. ꝛ rerū ſenſibiliū eis cognitarū ſimilitudinib⁹ ad diuinoꝝ archana vt ex his q̄ animus nouit ſurgat ad ī cognita. ꝛ exemplo viſibiliū rapiat ad inuiſibilia. ac ꝑ ea que viſu didicit diſcat amare que nō nouit. vt qui celeſtia capere nō poterāt. ꝑ ſimilitudinē terrenā audita perciperēt. Parabola em̄ grece ſilitudo dicit latine. ꝑ quā veritas demōſtrat ꝛ in q̄ aliud dr. ꝛ aliud rōnabiliter intelligitur Hn̄ ſubdit āmonitionē. hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Hanc āmonitionē addit dn̄s in locis pluribus Vtā fm ihe ro. Ubicūq; ponit hoc verbū. deſignat miſticus in-

tellectus. qz sub ẏbis pabolicis alius sensus est per intellectū requirēdus Et ſm bedā. aures audiendi sunt aures cordis ⁊ sensus interiores. s. aures intelligēdi. obediēdi. ⁊ faciēdi q̄ iusta sunt Innuit g̃ triplicē auditū. s. sentiendi. intelligēdi. obediēdi Primus ē exterior ī corpe de quo dr qui hz aures. scōs interior in mente de quo subdit audiendi. tercius vt⁊ꝫ pplectēs de quo addit audiat Primus auditus ē sensitiue. scōs intellectiue. tercius affectiue. De his dr in ps. p ordinem. Audi filia. quo ad primū. ⁊ vide quo ad ſm. ⁊ inclina aurem tuā quo ad tercium. Et in iob. Auditu auris audiui te. In hoc aūt q̄ ihūs hec dicēs clamabat. tāgit magnitudo affectus eius in p̄dicando. clamor em̄ iste signū erat magni affectus in ipo. De hoc clamore xp̄i dr. aug. Intonuit dñs ieſus xp̄s. clamās dictis. factis voce vita. descensu. ascensu. vt redeamus ad eū Clamat surdis vt audiant. clamat dormiētib⁹ vt euigilēt clamat transeūtib⁹ vt attēdant. clamat ignorantib⁹ vt intelligant. clamat errantib⁹ vt redeāt. clamat pctōribus vt peniteāt Clamauit q̄pe p̄dicando. clamauit orādo. clamauit lazar⁊ resuscitādo. clamauit tandē moriendo. Quotidie in celis exūs clamat ad nos. dicēs Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos Et nos miseri adhuc tātos clamores p̄tēmimus Hec aug. Tunc dimissis turbis que eū nō interrogauerūt. ⁊ secedēs a tumultib⁹ venit in domū vt discipuli tanq̄ dignior⁹ haberēt opportunitatem querendi ⁊ interrogandi eū Et accesserūt ad eū discipuli eius tanq̄ familiares. non tā corpe q̄ discendi voluntate Querētes q̄re in pabolis loq̄retur turbis cū ipſi nō capient. ⁊ petentes vt eis pabolas exponeret Quia em̄ p̄cipiebant xp̄m mistice loqui. quesierūt intellectū ⁊ sibi exponi. Qui rūdens ait. Vobis credentib⁹. vobis humilib⁹. vobis obedientib⁹. vobis mihi adhrētib⁹ ⁊ dilectis. vobis mūdo abiectis ⁊ odiosis Vobis volentib⁹ ⁊ simplr dignis. ac vris seq̄cib⁹ ad me accedentib⁹. datū est dimittus ⁊ ex gra dei. nō ex merito vro nosse apte fine parabol⁊ inuolutōe misteria regni dei. i. secreta ⁊ intelligentiā sacre scripture. q̄ ptinet statuta atq̄ decreta illius regni seu abdita. ⁊ p̄funditatē vitatis euāgelice q̄ ducit ad regnū celeste. vel misteriū regni celor⁊. i. eccīe militantis siue triumphantis. Apli em̄ erant q̄si fundatores eccīe posit xp̄m. ⁊ ideo ad ipos ptinebat scire secreta eccīe de quib⁹ erat p̄cessus ecclesie vsq̄ ad finē mūdi. qz ista erant futura in dina dispensatōe p̄ordinata. ⁊ istud p̄t hic vocari misterium regni celor⁊. i. secretū eccīe. Ceteris aūt qui foris sunt. qui clausis sensib⁹ nō curant intrare ⁊ cognoscere vitatē. s. vulgarib⁹ turbis seu etiā scribis ⁊ phariseis īcredul nō ē datū neq̄ p̄cessū ista intelligere. ⁊ p̄pter hoc loq̄bar eis talia pabolice vt videntes. i. videre se reputantes non videant ſm vitatē ⁊ audientes. i. intelligere se putantes nō intelligāt sententiam interiorem Nam hec est vna causa⁊ q̄re dominus loquebar in pabolis vt scilicet veritas occultaret malis. ⁊ bonī ad inquirendum exercerent in eis. Unde sequitur. Qui habet scilicet amorem vbi. dabit ei scilicet intelligētia vbi amati. ⁊ habūdabit. s. sensu intelligendi. qz habentib⁹ devotiōem ⁊ fidem datus est verus sacre scripture intellectus. dr em̄ in Luca q̄ aperuit eis sensum vt intelligerent scripturas ⁊ ex abūdanti revelatus est eis ecclesie p̄cessus Itē qui hz opus dabit⁊ et intellectus ⁊ abūdabit augmento p̄fectus. Item qui habet grām dabit⁊ ei p̄severantia. ⁊ abundabit gla. qz grām ⁊ gloriam dabit dñs. Qui aūt non habet. s. amorē verbi. id q̄d videt⁊ habere. s. naturali ingenio. vel literar⁊ studio. auferet⁊ ab eo. qz nulla vere sapīe gaudebit dulcedīe Unde non habentibus fidem ⁊ devotiōem ad xp̄i doctrinā. intellectus scripture veteris testamenti ablatus est p̄pter eor⁊ incredulitatē. ⁊ datus est gentibus p̄pter eor⁊ fidem. Item qui non habet opus id q̄d videt⁊ habere. s. intelligentie. auferet⁊ ab eo qz fides sine operib⁹ mortua est. Item sicut avarus multas hz opes ⁊ nullas. sic qui non divinā sapīam habet nullam habet. qz ſm hiero. līas nescit qui sacras ignorat. Scōm ambr. intelligit⁊ q̄d habet. i. q̄d se putat habere. Deorsum aūt. s. in domo discipulis suis discrebat omnia. unde pz q̄ non solum pabolas de q̄bus cū interrogabant. sed etiā alia ibidē eis exposuit. licet de alia⁊ expositōe mentio hic non fiat Et tunc etiā in pabolis locutus est discipulis. p̄posuit q̄ eis tres pabolas alias a predictis. In qua⁊ p̄la que est de thesauro abscondito in agro designat⁊ status eccīe seq̄ns posit predictū. qz divulgata fide in orbe terra⁊ per predicatōem sanctor⁊. multi valētes ⁊ literati viri. vt augustinus ⁊ alq̄ ad fidē catholicam p̄uersi inceperūt se exercere ⁊ sciam suā ad vtilitatē anima⁊ p̄uertere. Assimilat ergo regnū celor⁊. i. celestē patriā thesauro abscondito in agro qui ager oībus venditis emit⁊ vt thesaurus ibidē inventus habeat⁊ Ager iste labor est in exercitio vite active. ⁊ operib⁹ oīm miscōie. in regimine ecclesie. thesaurus aūt absconditus est p̄miū celeste. cuius divitie nondū omnib⁹ apparent manifeste. ſm illud ps. Quā magna multitudo dulcedīs tue quā abscondisti timētib⁹ te. Inuenit⁊ tū ipse thesaurus ⁊ si nō ad plenum. qm̄ sctor⁊ doctrina ⁊ predicatio qualis quantusue sit et magna p̄te declaratur. Hunc aūt thesau⁊ inventū ille abscondit. q̄ cognito qualis sit corde retinet ⁊ mēte diligit. eiusq̄ nullo mō obliuiscit⁊ Et pre gaudio illius vadit p̄dib⁹ mentis ipm affectando ⁊ vendit⁊ vniuersa que hz tpalia ac voluptates carnis ⁊ defideria terrena p̄tēnendo. Et emit aq̄ illū oīb⁹ alijs dimissis. in agro dñico p̄pter celeste p̄miū laborādo ⁊ totalr celestib⁹ inhiando. Contēnere ergo sclaria debet ⁊ totū possideat ⁊ vt sit⁊ ei prās vtendi thesauro cū agro. qz celestes divitie nō nisi damno scī possident⁊ ab aliquo Ad laudē virginū exprimit⁊ ista pabola. ⁊ sic thesaurus in agro est virginitas in carne. Circa istum thesau⁊ p̄sideranda sunt tria. Primū ē q̄ inuenit⁊. scōm q̄ inuentus abscondat⁊. tercīū q̄ absconditus ceteris preponat⁊ Non aūt inuenit⁊ in luxuriosis. nō absconditur⁊ in vane gl̃iosis. non p̄ponit⁊ in auaris. Sic g̃ habemus triplicē virtutē. s. vginitatis. humilitatis. paupt⁊tis Virginitas nouit thesau⁊ inuenire vt habeat⁊. humilitas nouit thesau⁊ abscondere ne amittat⁊. paupt⁊as nouit thesau⁊ oībus

¶ In nazareth legens ieſus

ꝓponere nevilipendat ¶ In ſcḋa ꝑabola que eſt de margarita declarat ſtatus eccīe immediate ſequēs precedentē. q̄ poſt ſtatū predictū inceperunt aliqui ꝓfectis mūdi diuitijs ⁊ honorib intēdere vite ꝓfectiue. ſicut. b. bñdictus ⁊ alij ſequētes eū in diuerſis ſtatib ⁊ gradib religionū. Et iſte ſtatus figurat ꝑ margaritā que inuenit in cōchilijs maris. q̄ religio fundat ⁊ nutrit in humore deuotōis. Iſta autē margarita dr vna ⁊ ꝑciosa. Una. q̄ vnīem vnit. actiua aūt vita magis diuidit. ⁊ ꝓter hoc dr q̄ martha erat circa multa occupata. maria vo circa vnū intēta. Dicit etiam ꝑciosa. q̄ vita ꝓfectiua filr ⁊ absolute melior est q̄ actiua. Iz in casu actiua sit magis fructifera. ꝓter quod dr. maria optimā ꝑtē elegit. Assimilat ergo regnū celoꝝ id est presentē ecclesiaz homini negociatori. q̄ sicut hō ille vnius margarite desiderio oīa vendit ⁊ eam emit. sic ista inuenta vna ꝑciosa margarita. s. dulcedine vite ꝓfectiue. vadit ad foꝝ spūalium mercationū ⁊ vendit omnia que hz ꝓptemptū terrenoꝝ. ⁊ emit eā ꝑ conatū ⁊ desiderium eternoꝝ. ¶ Moraliter in hac ꝑabola ꝑponuntur nobis tria imitāda. s. officium sanctoꝝ. studium moꝝ. desideriū eternoꝝ. Officiū notat in negociando. studiū in querēdo. desideriū in optando. Felix qui nouit negociari spūaliter. siue quantū ad statū actōis optib mīe intendēdo. siue q̄tum ad statum ꝓfectionis ꝑ xp̄o omnia relinquēdo. siue quantum ad statū superogatōis ꝑ ꝑdicationē aīas deo lucrificando. Itē felix negociator qui nouit querere nō nociua sicut ambitiosi. nō iutilia sicut curiosi. Iz salubria sicut sancti Itē felix qui inuētis bonis mercibus bñ nouit lucrari. qui. s. abnt a se ꝑ carnis mortificatōem. vendidit terrā ꝑ celo ꝑ omniū abrenunciatōem. ꝓparauit eā ꝑ ꝓpria voluntatis subiectōem. ¶ Et q̄ iſte ſtatus duraturus est vsq̄ ad finē mundi ideo nō ponit alia ꝑabola post istaz nisi illa que finē mūdi signficat que est de sagena in mari missa. Igitur q̄ sub parabola thesauri ⁊ margarite iduxit nos ad eterne beatitudinis amorē ꝓsequēter sub parabola sagene inducit nos in timorē vt mala caueamus ⁊ bona sectemur. Assimilat ergo regnū celoꝝ quod hic notat p̄sentem ecclīam sagene. q̄ piscatoribꝫ est ꝓmissa. ⁊ ꝑ eā quisq̄ ad eternū regnū de p̄ntis secli fluctib trahit. ne eterne mortis ꝓfundo mergatur misse in mare. i. in mundum. qui dr mare ꝓter magnitudinē ⁊ ꝓter amaritudinē. ⁊ ex oī genere piscium. i. hoīm ꝓgregāti. s. bonoꝝ ⁊ maloꝝ. q̄ missa in huius seculi fluctib nullū respuit. sed malos cū bonis capit. ⁊ omnis generis homines ad vmā vocat. Que cum impleta esset qñ erit in fine seculi. qñ humani generis summa ꝓcludit. ⁊ numerus electorū implet. educentes. s. de mari ⁊ de fluctib vite huiꝰ ⁊ trahētes ad litus vite alterius. q̄ ſm glo. Sicut mare seculū ita litus maris est finis seculi. ⁊ secus litus sedētes ꝑ immortalitatē. elegerūt bonos i vasa sua. malos aūt foras miserūt Nūc em̄ malos bonos q̄ cōiter quasi ymixtos pisces sagena fidei ꝓtrahit. Iz litus indicat quos sagena eccīe traxerat. Naz sicut non distinguunt boni pisces a malis q̄diu sagēa est intra aq̄s. sic in eccīa militāte ymixti sunt mali cū

evanuit e medio eorum

bonis. Sed in fine mūdi tralxt ad litus ꝑ aptuz iudiciū. q̄ tunc erūt manifesta abscondita cordiū. Oñ subdit. Sic erit in ꝓsūmatione seculi. i. in fine mūdi. Et dr cōsummatio triplr. vel q̄ tūc ꝓpletus erit numerus electoꝝ. vel quia terminabit status meritoꝝ. vel quia cessabit successio rerū mutabilū. Exibunt āgeli de celo empirreo ad ꝓuocandū ꝑ iudicandū. ⁊ segregabunt malos de medio iustoꝝ. O q̄dura sepatio quippe malis. q̄ irremediabilis q̄ irrevocabilis. Et mittēt eos. s. malos in caminū ignis inferni torrendos ⁊ exiccandos ⁊ sic eccīa purgata offeret dō patri sine macula ⁊ ruga. tūc em̄ boni mittent invasa celestiū māsionū. malis segregatis ⁊ demissis in īfernū. Sic introductis prudētibꝰ virginib ⁊ exclusis fatuis. claudet ianua regni celestis. Et subdit de pmis maloꝝ. cū dr. Ibi erit fletus p̄ ardore. ⁊ stridor dentiū p̄ frigore. Tūc sero mali pmitebūt ⁊ ingemiscent sero sibꝰ p̄is irascent ⁊ indignabunt. q̄ tā pertinaci ip̄robitate deliquerint. Aliter in multis locis sacre scripture dicit de tormētis maloꝝ ne q̄s se excuset ꝑ ignorātiā. ⁊ totiens ꝓmemorat supplicia gehēnalia. vt fugiamus ⁊ anxiemur ad gaudia celestia ¶ Deinde ponit ꝓclusio principalis. ad hoc em̄ in p̄dictis ꝑabolis p̄scriptus est ꝓcessus eccīe militātis vt apli qui erāt ip̄ius fundatores posit p̄m. intelligerent huiusmōi ꝓcessuz. Cui subiūgitur. Intelleristis hec oīa. s. ꝑabolas p̄dictas. q. d. ad vos pertinet intelligere eas. Cui glo. Ad aplos fit sermo quos ih̄c vult audire vt ꝑ los sed etiam intelligere. Et est argumentū q̄ nō sufficit maioribꝰ tm̄ audire ad faciendū. sed oz etiam intelligere ad docendū. Dicūt ei. etiam. s. intelligimus. Deinde vitur exhortatōne ad alios docendū cū subdit. Ait illis. iō omnis scriba. i. doctor. vt em̄ dicit aug. aplī sunt scribe ⁊ notarij xp̄i. v̄bum eius signantes i tabulis cordis doctus ⁊ inspiratus in his que necessaria sunt sibi ⁊ alijs in regno celoꝝ. i. in eccīa militante vbi tria dicit. q̄ fit doctus ꝑ habitū scientie. scriba p officium doctrine. in regno celorū ꝑ meritū vite. filius est hoī patrifamilias. i. mihi. ⁊ intelligitur de similitudie imitationis nō equiparationis. qui ꝓfert de thesauro suo. i. de scīa sua in corde abscondita. noua ⁊ vetera. id est auctoritates noui ⁊ veteris testamēti. ex q̄bus testamentis ꝓtexta est eccīe sagena. vel ſm greg. noua de suauitate regni. ⁊ vetera de terrore supplicij vt saltem pene terreant quos p̄mia nō inuitāt. vel noua ꝑ admonitionē virtutū. ⁊ vetera ꝑ detestationē viciorum Ex quo patet q̄ epi qui sunt successores aplorum. debent habere noticiam vtriusq̄ testamenti. in cuius signū portant mitraz in capite cū cornu duplici. Et de ne compat eū patrifamilias. q̄ sicut paterfamilias habet pascere filios pane corpali. sic iste parvulos fideles pane spūali. Hortat ergo dñs discipulos. q̄ ꝑabolas intelligant. vt alios docere sciant. q̄ideo filij dei erūt si alios docebūt. ¶ Oratio.

O Omine ieſu xp̄e fac me de veteri vita exire ne semen verbi tui quod in meo intellectu. boni ꝓfitij quod in meo affectu. boni opis quod in meo actu seminasti. comedatur. a volucribus inanis glorie. ne cōculcetur in via assiduitatis

ne areat in petra dure obstinatõis. ꝛ ne suffocet in spinis solicitudinis. sed potius in terra bona ꝛ optima cordis hũilis. ꝑatiẽs ꝛ hilaris. cẽtesimũ fructũ afferat in patiẽtia. fac etiã me hec oĩa in ꝓbolis dicta intelligere ꝛ facere. ac vbo vel saltẽ exẽplo alios docere amẽ. ¶ De aduentu dñi in nazareth qñ legit in synagoga eor ꝛ vlpi volebãt ꝓcipitare eum.

Capitulum. LXV.

Et factum est cum cõsummasset iesus parabolas istas. trãsijt inde cũ discipulis suis ꝛ abijt ꝑ ptiam illam. s. galileaz ꝛ docebat in synagogis eor. tũ ꝓpter plurium ibi ꝙuenientium vtilitatẽ. tũ ꝓpter maiorẽ auctoritatem. ꝛ magnificabat ꝓpter doctrine ꝛ miraculor excellentiam. ab oĩbꝫ. i. pluribꝫ ꝛ de omni tribu. non tñ ab oĩbꝫ vniuersaliter. cũ multi cũ ꝙemne rent ꝛ sibi ꝙradicerẽt Et venit in nazareth vbi erat nutritus licet in bethleez fuisset natus Et die sabbati qñ plures ꝙuenerant intrauit ꝛm ꝙsuetudinem suam in synagogam. que erat locus orõis ꝛ doctrine legis. quibꝫ iudei ꝛm ꝓceptuz legis vacare debebãt in sabbatis Et surrexit legere vt nõ ꝑdicaret scipm vbo suo tñ. sed etiam testimonio sacre scripture Ergo non erit legendum in eccĩa nisi stando. psallere tñ possumus sedendo Et traditus ẽ ei a miĩris. quor officium hoc erat. liber ꝙ sate prophete clausus. qui de xpo loquit aptius. ꝛ ꝛm hiero. nõ tam ꝓphta qꝫ euangelista est dicendus. Quisice aũt ꝛm glo. ideo traditus ẽ ei liber ꝓphticus vt oñderet esse qui locutus est in ꝓphtis. ꝛ q oẽs ꝓphte ad ipm ptinent ꝛ in ipo implent ꝛ ꝑ ipm apiunt Ites vt in hoc oñderet. q oẽs ꝓphte libros suos et tradiderũt. i. illi ascripserũt quicquid dixerũt. Et vt revoluit. i. apiut librũ. in quo intelligere dedit se illũ eẽ qui aperiret scripturas. inuenit nõ a casu sed ex ꝓposito. q: sciebat passus scripture loquentes de eo. locũ vbi scõm translatõem septuaginta interpretum erat scriptum. Spũs dñi sup me ꝛc. put patebit infra ¶ Circa qđ sciendũ ꝙ iudei expectant illa que eis ꝓmittunt in hac ꝓphtia impleri ꝑ messyã. quẽ expectãt futurũ ꝛ toti mũdo tpaliter dñaturꝫ. ꝛ eductorem iudeos de captiuitate. ꝛ ponturꝫ eos in maĩa gẽa ꝛ honore super oẽs gentes. Sed q: tempus aduentus christi transijt. ideo xpus hunc locũ conuenienter de seipo exposuit dicẽs. Spũs dñi. s. patris sup me. s. requiescit tanqꝫ ductor ꝛ ꝓceptor cuius exhortatõibꝫ semper obedio. ꝓpter qđ vnxit me ideo spũs ab instanti ꝙceptõis plenitudine gratie in regẽ. in pontificem. in ꝓphtam. ꝛ in veritatis tabernaculũ euangelizare. i. bona nunciare pauprib. i. humilibꝫ ꝙbo doctrina ꝓficit. non superbis misit me. quod ꝛ ipe perfecit. dicens Beati pauꝑes spiritu qm ipsor est regnum celorum. ꝛ ꝑ hoc sanare non tm corpaliter. sed ꝛ spũaliter. ꝙtritos corde. vulneratos a peccatis ꝛ ꝑdicare captiuis a diabolo. pcor cũ carcere ꝛ vinculis remissionẽ. s. ad penitentiã eos vocando ꝛ visum. i. veram dei ꝙgnitionem cecis. i. gentilibꝫ excecatis per errorem. dimittere ꝙfractos ꝛ deꝓssos impossibili pondere legis in remissionem. s. ꝑ gratiã no-

Capitulum. Lxv.

ue legis alleuando. predicare annũ dñi acceptum. annũ. s. benignitatis. q: nunc ipse acceptabile. nunc dies salutis. ¶ Iste annus est totum tps ecclesie vt specialiter annus passionis xpi in quo dñs placatus est humano generi. soluta emenda primi pcti ꝛ die retributionis extremi iudicij finiam ꝙmunando ꝛm merita. vbi retribuet vnicuiqꝫ ꝛm opa sua. ¶ Tanguntur aũt hic ser ꝙditiões quas debet habere ꝑdicator vel prelatus. Summa est miseror ꝙsolatio. ibi. euangelizare pauperib. 2ª ea est penitẽtium ꝙfortatio. ibi sanare ꝙtritos. tercia est captiuor visitatio. ibi. predicare captiuis remissionẽ. quarta est imperitor instructio. ibi. cecis visum. quinta ẽ oppressor reiectio. ibi. dimittere ꝙfractos. sexta ẽ pigror excitatio ibi. predicare annũ dñi acceptũ ꝛ die retributõis. Revolutũ ꝙ libꝫ legit. q: palã locutus est ꝛ oẽm vitate docuit. Et inde plicuit librũ in quo legerat. in quo intelligere dedit ꝙ nõ oĩa oĩbus sunt predicanda. Hoc etiã fecit ad oñendũ ꝙ libri sacre scripture reuerẽter tractãdi sunt. Cũ ꝛ iudei hanc reuerentiã faciunt libris vete. testa. ꝙ nullo modo iurta eos sederent tam alte qꝫ libri sunt positi. Quanto magis debemus nos reuerentiã libris euangelij exhibere qõ tante est reuerentie. vt ꝛm crisf. si euangelũ suscipere oporteret nõ lotis manib. non vtiqꝫ eligeres hoc facere. Ex quo ꝑz ꝙ xpiani sunt multũ reprehendẽdi. qui non solũ libros vete. testa. sed etiã nouꝫ ꝛ sacra euangelia ita irreuerenter tractant ꝛ qñqꝫ irreuerentius qꝫ libros gentilũ damnatorꝫ seruetes ꝛ multa alia rerꝫ transeuntiũ. Et bene dicit revoluit ꝛ plicuit nec dicit aperuit ꝛ clausit. q: libri iudeorꝫ in rotulis sunt. Dedit qꝫ ministro libꝫ plicatũ. q: aliqs tradidit euangelizandi officiũ. ꝑ captu audientiũ ꝙmisit dispensandũ verbũ. ꝛ sedebat vt sedendo exponer: matura qđ stando legerat reuerẽter ꝛ deuote. Stans ergo legit. q: dũ nobis scripturas aperit. in carne operatus est. sed postea sedit. q: se supne quieti restituit. Et instruimur hic q: primo est nobis sedendũ ꝛ flẽdum ꝑ humilitatẽ ꝓpie. deinde surgendũ a vitijs ꝑ seremitatẽ ꝙscie. tercio legendũ. i. bene operandũ ꝛ predicandũ ꝛ postea residẽdum. ꝓmia quietis expectando. vt ea demũ accipiamus in quibꝫ in eternũ quiescamus ¶ Et oĩm in synagoga oculi erãt intendẽtes in eũ. ꝓpter efficaciã verbor ꝛ aspectũ humilẽ ꝛ decor. q: in facie eius quidã fulgor diuine gẽ relucebat qui animos intuentiũ attrahebat. Fuit em pulcerrimus vtpote virgo de virgine. nõ ex voluntate viri sed ex deo natus Fuit ꝛ eloquentissimus ꝛ de vtro qꝫ sic ei dictũ fuerat per ꝓphtam. Speciosus forma ꝓ filijs hoĩm. dif. est gra in la. tu. Et ꝓphtã quam legerat in seipso impletã oñdens dixit ad illos. Et tendite ꝛ intelligite q: hodie impleta est scriptura hec in auribꝫ vestris. s. in meipso. Impletã vt esse scripturã. q: sicut illa predixerat sic ipe faciebat. q. d. In me impletam. ꝛ videre potestis oculis. quia ceci vidẽt. claudi ambulãt. pauperes euãgelizant ꝛ audire etiã ꝛ intelligere auribꝫ mẽtis cũ vobis eã exposuerim ad me eẽ referẽdã Cõspice bene dñm quõ humiliter suscipiẽs lectoris officiũ benigno ꝛ placido vultu legit iter cos Et eã ait ambro. ita ad oĩa se curuauit

obſequia. vt nec lectoris quidẽ ſperneret officiũ Cõ
ſpice etiã quõ humiliter ſe manifeſtãs dicit hodie im
pleta eſt ſcriptura hec in auribꝰ vr̃is .q.d. ego ſuꝫ il
le de quo loquit̃. Igit̃ exẽplo ſuo approbat officiuꝫ
lectoris ĩ hoc loco. officiũ oſtiarij qñ eiecit vendẽtes
& emẽtes de tẽplo. officiũ exorciſte demones de ob
ſeſſis corpib⁹ expellẽdo. officiũ acoliti ſiue ceroferа
rij ſe lumẽ mũdi oñendendo & dicẽdo. Sic q̃ ꝓꝫ dñm
quatuor officia minoꝝ ordinũ. in q̃tuor ſuis opib⁹
exercuiſſe & approbaſſe. ꝓpter qđ nullus quantũcun
q̃ magnus dꝫ dedignari minores ordines ſuſcipe vl
eoꝝ officia exeq̃ & exercere. Subdyaconatũ ꝙo exer
cuit. qñ lintheo ſe cinxit & pedes diſcipulorꝝ lauit.
Diaconatũ exercuit. qñ in cena corpus & ſanguinẽ
ſuũ diſcipulis miſtrauit. Preſbiteratũ exercuit qñ in
cena panẽ & vinũ in corpus & ſanguinẽ ſuũ mutauit
Deinde vt pontifex in ara crucis ſe obtulit Et oẽs
id eſt multi de oĩ ꝓpꝫo teſtimoniũ illi dabãt. ſ. q̃ illa
ſcriptura eſſet impleta. & q̃ ipẽ eſſet ille de quo ysa.
& alij ꝓphete ſcripſerunt. Et hoc erat ſignũ veritatis
q̃vt dicit Seneca. Vitatis argumentũ eſt oĩb⁹ ali
quid videri. Et mirabant in verbis grẽ. i. gratioſis q̃
de ore eius procedebãt. Bonus enĩ homo de bono the
ſauro cordis ſui pfert bona. ergo de the ſauro gre
ba gratioſa. In ipſo aũt erat the ſaurus grẽ. q̃ plen⁹
gratie & vitatis. de cuius plenitudine nos oĩes acce
pimus Deinde poſt atteſtatiõem ſimplicitatis de xpo
ſubdit̃ ſcribaꝝ & phariſeoꝝ detractio & emulatio cuꝫ
dꝫ. Et dicebant. ſ. ſcribe & phariſei ei inuidẽtes. di
cebant in q̃ deſpectum eũ deridẽtes. Vñ huic ſapi
entia hec in doctrina & in verbis. & virtutes in opib⁹ mi
raculoſis Hoc dicebãt q̃ nõ viderãt eũ literas diſcen
tem. nec in lege ſtudentẽ. quaſi dicerẽt. non habeꝫ
deo vel exercitij ſtudio. ſed magis hꝫ a dyabolo. qđ
arguunt ex infirmitate & paupꝫtate parentũ dicẽtes
Nonne hic eſt fabri filius. i. ioſeph qui erat fabri li
gnarius. cuius ipẽ putabat̃ filius. q̃ eũ Maria io
ſeph deſponſata genuerat. Putabat̃ quidẽ ſed non
erat. Nonne mater eius dꝫ Maria. & fratres eius.
.i. ꝙſanguinei & ſorores eius. i. cognate. nõne oĩes
apud nos ſunt. Secõm ꝙſuetudinẽ enĩ ſcripturarũ
ꝙſanguinei & ꝓpinqui dñi more hebraico. frẽs & ſo
rores eius ſolent appellari. Vñ ergo hunc oĩa ilia. q̃ſi
dicerẽt. Si nõ hꝫ exercitio vel ex genere. ergo hꝫ ex
demone. Et ideo ſequit̃. Et ſcandalizabantur in eo
id eſt ꝓturbabant̃ & indignabant̃. ꝙſiderãtes gene
ris paupertatẽ & humilitatẽ. ac ſi ſapiẽs & virtuoſus nõ
poſſet de pauꝑib⁹ & humilibus ꝓcreari. cũ potius o
porteret ꝓpter hoc maxime obſtupeſcere & ipm hono
rare. q̃ maius miraculũ & amplior ſtupor erat q̃ de
talibus exñs talia loquebat̃ & faciebat. q̃ manifeſte
apparebat q̃ nõ ex humana diligẽtia ſꝫ a diuĩa grã
erat. Humilia enĩ dñs reſpicit. & alta a lõge ꝙgnoſcit
Irrationabiliter ergo mouebant̃ deſpicientes eum
ꝓpter paupertatẽ & humilitatẽ generis. & attribuen
tes virtuti demonis qđ debebat attribui virtuti diuĩta
tis. Quia david qui fuit rudis regũ & eximius ꝓphe
tarꝫ. fuit paſtor ouiũ & cuiuſdã agricole. ſ. yeſſe filij
Sed & moyſes legiſlator valde a ſe deficientẽ habu
it patrem. & in pluribus alijs ſimile poteris reperire

A q̃bus ergo oportebat ãmirari dñm. ab his ꝓtem
nũt eum. Vnde & hoc qđ vitatis eſt & honoris. ꝓ
vituperio inducunt. dicentes eũ eſſe fabri filiũ ſen
fabrũ. Sicut enĩ pater ꝓ filiũ in principio oĩa fabri
cauit. ſic ipſe filius ꝓ quem oĩa facta ſunt oĩm fa
bricatorem vitat. vt vere & fabri filius & faber dici poſ
ſit. In illoꝝ ergo errore vitas latet. nam vterq̃ fabri
filius erat. ſ. ñ illius cuius ipi putabãt. ſ. fabricato
ris oĩm. qui fabricatus eſt auroꝛã & ſolem. i. eccl̃iam
primitiuã & ſequẽtẽ. Magna cecitas coꝝ erat. q̃ eũ
in verbis & factis illius rp̃m cognoſcere poterãt. & ñ
ꝓpter generis noticiã eũ ꝓtemnebãt. & ex prauitate
generis & infirmitate carnis volebãt ab eo excludẽ
re potentiã maieſtatis. Et q̃ audiris famoſis mira
culis ab eo freq̃nter in capharnaũ factis. illi de na
zareth ĩdignari ſunt ꝓtra eũ. nec credebãt miracu
la eius cẽ vera. ipe intuens coꝝ corda obiectionẽ eo
rũ tacitã fibꝝpi obiecit. vt ad eã ꝙgruenter rñderet
Vñ ſubdit̃ Erait illis ieſus. ſ. ſcribis & phariſeis
Vtiq̃ dicetis mihi qui miſtos in capharnaũ curaui
hãc ſimilitudinẽ. i. obiectionẽ a ſimilitudine medi
ci corpalis ad ſpũalem ſiptã. medice cura teipꝫ. i.
tuos ꝙpatriotas. ꝙbus magis teneris ĩpendere bñ
ficiũ caritatis. Sicut enĩ medicus verus citius & li
bẽtius curat ſeipm. & alios ad ſe prinẽtes. q̃ extra
neos ita dicebãt & ei. ſi tu feceris ea miracula. citi⁹
faceres ea in ciuitate tua. & potius ĩter ꝓpinquos tu
os q̃ ĩter extraneos. Vñ ſubiũgit̃ Quãta miracla
audiuimus facta a te ĩ capharnaũ. fac & hic ĩ patria
tua. i. in tua ciuitate vbi ꝓceptus es & nutritus. tor
tanta vt credamus q̃ q̃ facis apud alienigenas ma
gis debes facere apud tuos ꝙpatriotas. magis enĩ
teneris bñficia impẽdere tuis ꝙpatriotis q̃ alienis
q̃ſi dicãt Multa audiuimus a te facta miracula. ſed
nõ credimus qđ ĩcerta vulgauit fama. cũ apd̃ nos
nihil tale feceris. ꝙbus ꝙuenientius talia ĩpendenda
erãt bñficia q̃ ceteris. Sed dñs ꝙfitẽs & rñdens ſoñdit
q̃ nõ dimittebat ĩter eos facere miracula ꝓpter odi
um patrie vel defectũ potẽtie. ſed ꝓpter coꝝ ĩcreduli
tatem & maliciã. Ob enĩ ibi miracula nõ faciebat. ñ
erat ꝓpter hoc q̃ patriã ſuam deſpiceret. quã ſua cõ
ceptione & educatione honorauerat. vel ꝓpter hoc q̃
ipe impotẽs eſſet. ſed q̃ ipſi indigni erãt Et ad hoc
inducit ſacre ſcripture exempla. Vnde ſequit̃. Dixit
aũt ieſus. Amen. i. vere dico vobis. quia nemo ꝓ
phꝫta acceptus eſt in patria ſua in qua natus eſt. & ĩ
domo ſua ex qua ſm carnẽ ꝓceſſit. & hoc in pluribꝰ
ac cũ debito honore & reverẽtia. Minus enĩ helyas
& ceteri ꝓphete in ſuis ciuitatibꝰ fuerũt honorati q̃ ĩ
alijs. yſaias ſectus. Hieremias carceratus. & cete
ri vituperati. Nos enĩ & pene naturale eſt cives ciuiꝫ
ſuos videre. & nõ ꝓtia viri opa nec virtutes ꝙſiderare ſꝫ
infantie fragilitatẽ recordari. q̃ſi nõ & ipi ꝓcoſdez
etatis gradus ad maturã etatem ꝓuenerit. Dũ ei ci
uis & ꝙtribulis ad alicuius virtutis vel ꝓbitatis emi
nentiã aſcẽdit. eiuſq̃ fama creſcit. ꝙciues & ꝙtribu
li q̃ nõ ſic laudant̃ ĩ grauius ſanciant̃. & eſtimãt ſe
ꝓtemni. ſi eis in laude & fama ꝓbitatis. ꝑſertim mi
noꝝ genere ꝑferat̃. Hinc hẽmus in ioſeph exẽplũ
reſpectu ſm ſuoꝝ Vñ ꝓtingit q̃ facilius ꝓmouẽt

hoīes in terra aliena q̄ in p̄ria ꝑpria. Idcirco igit̄ nō curo p̄riam meā q̄ ei acceptus nō sum. ⁊ q̄ fidē in ea nō inuenio. ⁊ mihi ficut ceteri nō credit. tanto q̄ minus me cognoscit. q̄to plus p̄ ceteris me no/tū habuit Et q̄ non erat acceptus eis. nec ei crede/bant ideo ūtutes multas. i. signa ⁊ miracula ibi fa cere nō poterat. nō de īpotentia sz de incōuenientia nō eī ꝯuenīēs fuit. q̄ digni nō erāt. ⁊ cā statim sub dit̄. s. ꝓpter incredulitatē eoꝝ. ꝓpter quā dīs mira bat̄ q̄ ipm etiā p̄fitez hītes xp̄m. agnitōez sui ūbis ⁊ figmis eis ingerentē. nihilominus incredulī pdu rabant In hoc pz q̄ fides maxime coopat̄ in mira culis faciēdis q̄ ꝓpter incredulitatē subtracta sunt illis Aliq̄s tñ ūtutes ibi fecit. s. paucos infirmos fideles ⁊ deuotos manīb⁹ deificis impositis curādo qđ pz ex hoc q̄ supra dixerūt Unde huic sapīa hec ⁊ ūtutes. Hec tāto g̃ nō posse dz q̄ noluit. nec decuit ꝓpter incredulitatē eoꝝ vt negaret potētia nō absolu/ta sz ordinata. ac ꝯgruitatis ⁊ decētie qua se dispo/suerat nō factuꝝ. q̄ nō erat decēs ⁊ ꝯgruū. q̄ ibi mi racula faceret ⁊ multa. fides em̄ credentiū est meri/toria. de ꝯgruo q̄ eis fiant miracula Jō aūt alīq̄s ūtutes ibi fecit vt fideles ꝯfirmaret. ⁊ infideles ex cusatōez de pctō suo nō haberent. dū opa dimitatis in eo viderent. nec fecit multas. ne infideles ampli us damnarent̄. i. plus punirēt̄. dū. s. ꝯtemnerent. Un crisz. Pauca fecit signa ne dicerent holīis est no bis ⁊ ꝑuos despicit. si facta essent signa ⁊ nos vtiq̄ credidissemus. ꝓpter hoc g̃ fecit vt qđ suum est imple at. sed ꝯtinuit vt non illos amplius ꝯdemnet.

Ad sui aūt excusatōem quare ipe dñs in patria sua vbi acceptus nō erat multas ūtutes nō fecit. oñdit exemplo hēlie ⁊ hēliseī. q̄ similiter ꝑplūre veteres in maiori honore habebant̄ apud extraneos q̄ apō do mesticos ⁊ q̄ plura miracula faciebant apud alie/nos q̄ apud suos Helyas cū a iudeis expellebat̄ ⁊ ꝯtemnebat̄. a gentib⁹ aūt ⁊ alienis recipiebat̄ ⁊ ho norabat̄ ⁊ ibi miracula opabat̄ Missus em̄ ad vidu am in sarepta vrbe sidonie ꝑuincie. receptus est ho norifice. ibiq̄ duo miracula fecit q̄ farina ⁊ oleum nō defecit. ⁊ filiū vidue mortuū. s. ionam ꝑplūrā sus citauit. Hon g̃ in isrl̄ vbi multe vidue erāt. sz in sy/donia opabat̄ miracula q̄ vidue isrl̄ nō erant ita de uote sicut illa mulier sareptana. ⁊ q̄ hēlyas ꝑsecuti onē patiebat̄ in terra isrl̄. q̄ debuisset eē sibi grata ⁊ gīosa Sarepta vrbs sydonie est in litore maris. aī cuius portā oñdit̄ locus vbi hēlyas venit ad viduā eiusdē vrbis. deinde est quedā capella vbi erat cena culū in quo quieuit. ⁊ vbi filium vidue suscitauit.

Quare aūt orōe hēlye clausum ē celū ⁊ facta fames oñdit Basilius dicēs. vt em̄ asperit er saturitate nō modicū generari deī obprobriū. ꝑ famē illis ieiuni um attulit. quo culpā illoꝝ que in immensum̄ excre/scebat cohibuit. Non g̃ mirent̄ nunc hoīes si ꝓpter eoꝝ lasciuiam fiat fames Helyseus etiā a iudeis derisus ⁊ ꝯtemptus a naaman siro deuote est quesi/tus. quē a lepra sua curauit q̄ deuotōem eius agno uit. Qui aī curatōem bonus fuit. q̄ p illū deus sa/lutem syrie dedit. ⁊ post curationez adhuc melior ac valde gratus deo ⁊ hēlyseo fuit. Curauit ergo alie/

Capitulum. Lxv.

num ⁊ gentilem. sed non ꝯciues ⁊ ꝯsortes ꝓpter coꝝ erga deū ingratitudinē. q̄ regnū israhēl declinauer/rat ad ydolatriam colendo vitulos aureos quos fece rat iheroboā. Si ergo isti famosissimi ꝑplūre nō fue runt accepti ꝯpatriotis suis. nō ꝓpter suā. sed ꝓpter ꝯpatriotaꝝ maliciam ⁊ inuidiā. multo fortius nec minores ꝑplūre fuerūt accepti in patria sua. ex quo pz̄ꝝ esse q̄ dixerat. q̄ nemo ꝑplūra acceptus ē in patria sua. Moraliter aūt vidua de qua dictū est sig nificat animā peccatricē que priuata ē amplexibus sponsi sui xp̄i. Qō multe vidue tales sunt in mundo tñ ad nullam mittit̄ hēlias nisi ad illam que est in sa repta sydonie. Sarepta interpret̄ incendiū vel an gustia pauis. sydonia venatio inutilis ⁊ figmificat ani mā peccatricē que ꝓpter hoc q̄ ꝯsiderat q̄ quicquid querit̄ in mundo est venatio inutilis. siue diuitie. si/ue delicie angustiant̄. q̄ pdit illum panē vꝝ quo re ficiebat̄ xp̄m. s. qui dicit. ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. ⁊ incendit̄ p̄ temptū terrenoꝝ ⁊ de/siderīū supnoꝝ. Ad talem aīam venit verus hēlias xp̄s vt eā pascat ⁊ reficiat. cū filiis suis. i. cogitationib⁹ ⁊ affectib⁹ suis. Sūr naaman syrus figmificat pctō rem eo q̄ peccatū sicut lepra inficiat hoīem. Sic oēs multi tales sunt in mundo. tñ ad nullū venit hēliseus nisi ad naaman syr. Naaman interpret̄ decorus. vel ꝯmouens me. syrus sublimis. ⁊ figmificat pecca/torē qui ꝯmouet seip̄m p̄ contritōem. currit ad iorda/nē qui interpret̄ riuus iudicij. i. ad ꝯfessionē. ⁊ ibi induit gr̃e decorē. ⁊ p hoc efficit sublimis. q̄ p hoc elenat̄ ad deū ad talē venit verus hēliseus. i. christus Et omnes in synagoga hec audientes. s. q̄ eos i dignos reputaret inter quos miracula faceret. indi gnati sunt ⁊ repleti ira q̄ ex xp̄i doctrina quiescere de bebant a malicia. Per istos figmificant̄ illi qui perse quunt̄ ꝺdicatores ⁊ defensores veritatis eo q̄ dicūt displicētia illis. Hoc aūt facto ꝑbat̄ ūbū xp̄i qđ di ctū est supra. q̄ nō est acceptus ꝑplūra in patria sua Ma cū audirent nazareni q̄ ꝑplūres ꝑplūra separa bat. ⁊ q̄ eos de incredulitate notabat. ⁊ deuotiōem gentiū quas vt canes abhoīabant̄ deuotioni eoꝝ p̄/ferebat creuit zelus. creuit ira. creuit inuidia. ⁊ qđ dīs de eis dixerat ⁊ testabat̄ verbo. hoc ipsi oñdunt ⁊ testant̄ facto. mala ꝓ bonis retribuendo. Un surre xerunt. ⁊ eum tanq̄ dignū morte extra ciuitatē suā nazareth eiecerunt vt illū interficerent. Unde dicit ambro Non mir̄ si pdiderunt salutē qui de finibus eiecerunt saluatorē. Dīs aūt qui docuerat exemplo sui omnib⁹ oīa fieri. nec volentes repudiat. nec inui tos alligat. nec eiicientib⁹ reluctat̄. nec cogitantib⁹ deest. Et duxerunt illū vsq̄ ad supcilium montis super quē edificata erat ciuitas eoꝝ vt p̄cipitarent eū Na zareth quidē edificata erat sup montē sed nō in ca/cumine. vñ extra ciuitatē ad cacumen duxerunt eū ad p̄cipitandū. In quo fm bedā. iudei discipuli pe iores dyabolo mgīo suo oñdūt̄. q̄ ille ūbo tēptatis ait. mitte te deorsum. isti facto de supcilio mōtis eū mittere ⁊ p̄cipitare conabant̄ Jesus aūt ūrute dimita tis q̄ poterat se ꝑuare ille sū qui volebat trāsiens p̄ me diū illoꝝ ibat. ⁊ dñdit de mōte nō visus ab eis quos deserebat mēte furētiū subito p̄ deū mutata vel obsti

pfacta. Etem̃ quãdo vult. capit. qñ vult labit. qñ vult. suspendit. qñ vult. non tenet. q capit ⁊ tenet a paucis. volũtatis est. q a pl̃o non tenet sed transit maiestatis est. Nõ ergo resistit nec se vindicat vocens nos in hoc. vt nõ queramus vindictã de iniurijs nobis factis. sz mediũ inimicoꝝ transiẽs. cãcs hincinde latrãtes ꝓtẽnit. mallẽs eos sanare q̃z pdere. vt cassatã videres suã nequiciã deinde desistierẽt ab eius morte. Tũc em̃ euadere voluit. qz pmitẽtie locum adhuc illis reseruabat. ⁊ qz nondũ hora passionis eius venerat. nec tũc in loco passionis erat. ⁊ qz hoc genus mortis. qui crucifigẽdus p̃comizabat nõ elegerat. Adhuc ostendit ibi locus qui dr p̃cipitium ⁊ saltus dm̃. s. p miliare a nazareth ꝓtra meridiem ⁊ sus ihr̃m. Vbi fm bedã. Cũ dñs de manibus illoꝝ elapsus. p mediũ illoꝝ de rupe descẽderet atz in ipsa rupe latere vellet. subito ad tactũ dominice vestis. farum illud subterfugit. ⁊ insiar cere resolutũ. quendã sinũ quo dominicũ corpus recipet effecit tãte vtiq capacitatis. quãte ipm dominicũ corpus extitit quãtitatis. in quo vestigia pedũ ⁊ vniuersa lineamenta ⁊ rugę vestis q a tergo dñi fuerãt. veluti de manu sculptoris impssa seruant. Petra duricies sub descendẽte recedit. ⁊ ei nolẽs ledere ei cedit. ⁊ sub pede ipsa emollescit. Mira res. Lapis emollescit. ⁊ ipse hõ emollire nescit. sz lapidescit. Agnoscit dominũ lapis emollitus. ⁊ ipse hõ a quo erat cognoscendus erat fortius. Et notandũ q ẽtuor modis ẽ dñi mors intẽtata Quidã em̃ tẽptauerunt eũ pmere gladio sicut herodes. quidã p̃cipitõ sicut hi nazareni. quidã lapidatõe sicut in tẽplo iudei. quidã crucifixione sicut in passione etiã iudei. Adhuc etiam xp̃s spũaliter crucifigit in nra recidiuatõe. lapidat in nra obduratõe. p̃cipitat in nostra desperatõe. gladio punitur in blasphematione

Oratio

Omine ihesu xp̃e. qui fac ad oĩa te humiliasti obsequia. vt nec officiũ lectoris suscipe dedigneris. ac tandẽ post doctrine beneficium nazaremis hũiliter impensum. mala p bonis patienter recepisti. cũ te ab ipsis p̃cipitare te volẽtibus duci fine resistẽtia pmisisti. da mihi bone ihesu hãc grãm vt te imitãdo ad omnia humilitatis obsequia me curuare appetã. ⁊ paratum gaudenter exhibeaz da etiã mihi iniurias patiẽter tolerare. ⁊ de ipsis dictam non querere. omnesq̃z meos aduersarios ex corde diligere. ⁊ eis beneficia exhibere Amen

De decollatõe Johãnis baptiste Ca. LXVI

Post hec autez immi

nẽte pascali festiuitate. passio ⁊ mors Johannis baptiste est subsecuta. ⁊ pmit motiuum ꝓtinens multiplicẽ culpam. Herodias emz timens ne predicatione Johannis herodes pmiterz ⁊ ipsam fratri redderet. cum quo non sine periculo remaneret. ideo cogitauit modum quo interficeret Johãnes absq̃z seditione populi. ⁊ herodes ꝓscius fuit eiusdem doli. Cũ igitur herodes tetrarcha. qui aliquando rex dicit non a regia dignitate sed a regendi officõ. diem natalis sui celebraret coram pr̃incipibus ⁊ primis galilee. saltauit filia herodiade. id est repudiauit in medio vt videret ab oĩbus. ⁊ hoc fuit ex dispositõe matris ⁊ herodis. ⁊ placuit herodi q̃ tamen deberet erubescere. qz signũ fuit impudice filie ⁊ dissolute. ⁊ cũ iuramẽto pmisit ei dare q̃cquid ab eo peteret. Secõm hiero. Ad hoc forte iurauit. vt occasionẽ apparentẽ ad occidendũ iohãnem ⁊ reprimẽdũ populi seditionẽ hẽret. vt videret facere inuitus qõ faciebat spõtaneus. Et p̃monita a matre petit p munera dari i disco. i. scutella caput iohãnis baptiste. Est em̃ in hoc loco discus vas rotundũ desup extensum Q̃q etiã mensa inferior discus dicitur. ⁊ aliq̃ mappa seu mensale discus appellatur. Under aĩ alia dicunt petro apparuisse i disco. qui in actibus apl̃oꝝ lintheũ vocatur. Vñ crisi. Hec est mulier antiqua malitia. que adam eiecit de paradisi deliciis. hec celestes homines facit terrenos hec humanũ genus mersit in infernũ. hec vitã absulit mũdo p̃pter vnius arboris pomũ. hec malus fecit qõ homines inducit ad mortem. hic inuenit verũ laborem ⁊ ipressuram. que nunc occidit baptistã. deiecit puericiã. pdidit iuuẽtutẽ. allicit. inquietat mortuã senectutẽ. Et ꝓtristatus est rex filiatorie nouere. vt postea videt iplere coact? qõ disposuerat facere voluntarius. Dicitur q̃ ꝓtristatus. i. tristari visus quia fm bedã dissimulator mẽtis sue tristiciã pferebat i facie. cũ tñ letriciã haberet in mẽte. scelus excusabat iuramento. vt sub occasione pietatis. magis ipius fieret. Et ideo p ipm herodẽ fignificant illi. qui sub specie religiositatis. machinãtur opus facere malignitatis. Per herodiadẽ vo significat luxuria p saltatricẽ dissolutio libidinosa. p quas iohãnes. i. homines gratiosi freq̃nter pcurat mors spũalis. ⁊ aliq̃ corpalis. Rex vo noluit eã ꝓtristare ꝓpter iusiurandũ. qõ tamẽ nõ erat obseruãdũ quia fm ysidorũ non est iuramentum obseruandus vbi malũ ĩcaute pmittit. ⁊ i malis pmissis rescindẽda est fides. q. .d. rex. Nõ est ex malicia qõ ego facio sz ꝓpter iusiurandũ qõ transgredi non licet. fuit em̃ dolosus in pmittendo. ⁊ sacrilegus in soluẽdo. ⁊ ꝓpter sil recũbentes corã q̃bus publice iurauerat vt oĩes fierẽt sceleris sui ꝓsortes. nõ correptores nõ resistẽtes. Ecce q̃z de facili pem̃ trãsit de vno in oĩes. similiter etiam q̃ ludũ ⁊ spectaculũ illud inspiciebant. ꝓsortes sceleris cũ faciẽtibus fiebãt Nã fm crisi. Sic si nõ essent inspectores nõ vtiq essent qui talia exercerẽt ita qz sunt. ⁊ ipi eorũ que fiũt. ignem vel scandalum sentiunt. Q̃z multi subditi hodie piclitãtur in cõscia ⁊ anima. ꝓpter p̃sidẽtiũ facta minus iusta Vñ fitq̃z speculatorẽ qui ex officio portabat spiculũ quo ãputabant capita damnatoꝝ. ⁊ decollauit iohãnẽ in carcere. occulte p̃o virãda populi seditiõe. ⁊ attulit caput ei in disco. cruẽtas epulas i luxuriosum conuiuiũ. ⁊ tã digno ferculo indignũ ⁊ dedit illud puelle. in p̃miũ saltatõis sue. ⁊ puella dedit in ludibriũ matri sue. vt illi mortuo illuderet. qui suã iccitũ reprehenderat. ⁊ vt in sua ptãte linguã hẽret. que illicitas nuptias arguebat. Ecce quatuor crudelia. magna eĩ crudelitas q̃ fem̃ caput est decollatũ. maioꝝ. q̃ allatũ ⁊ homicidiũ ostentatũ. ⁊ adhuc maioꝝ q̃ saltatrici datũ. sz maxima. q̃ in ptãtem adultere

aſſignatū. Conuiuāte itaq; herode paulo añ horam diei nonā ſcūs iohānes baptiſta ē decollatus in cuſtodia. clamādo voce magna. Non deus meus tibi p̄mēdo ſpūm meū ⁊ nudū ſub aere admodū deſpectiue iacuit. expoſitus ſpectaculis. donec tolleret a diſcipulis. Per hoc p̄ in p̄uio iuſtus ē iohannes decollari ad ſaltatricis ⁊ ſue matris adultere petiti onē. oñdit̄ p̄ multa mala fiūt. p̄pter crapulā ⁊ mulierū malitiā. Vñ in eccleſiaſti. Vinū ⁊ mulieres apoſtatare faciūt ſapientes. Scōz remigi. In herode minus petiſ. factū eſt cā maioris peti. Nā q; libidinoſam voluntatē nō extinxit. ideo vſq; ad luxuriā puenit. ⁊ q; luxuriā nō coercuit. ad reatū homicidij deſcendit. Sed p̄tra herodis impietatē. q; iohānem p̄pter ſibi ratem decollauerat. ⁊ inſepultū reliq̄rat. p̄mēdatur diſcipulo; religioſa ⁊ officioſa pietas q; hoc audito venerūt ⁊ tulerūt corpus eius de carcere. quod rer ipſis reddi iuſſit. ⁊ ſepelierūt illud reuerēter vt decuit. ⁊ veniētes nūciauerūt ieſu. ſ. paſſionē iohānis ac etiā opa ⁊ doctrinā. In oīb; vo oñdunt diſcipuli deuotōem ſuā ad mgīm. ⁊ q; venerūt velociter ⁊ tulerunt reuerēter ⁊ ſepelierūt hūaniter. ⁊ q; nūciauerūt p̄patienter. Iſti erant diſcipuli iohannis q; ad xp̄i diſcipulatū trāſierūt. huius em̄ pietatis officio trāſire in xp̄i ſocietatē meruerūt. Vñ criſo. Tu aūt mihi intende. q̄liter diſcipuli iohānis iam magis familiares facti ſunt ieſu. Ipſi em̄ ſunt. q; annūciauerūt q̄ factū eſt de iohāne. ⁊ vniuerſos dimittentes ad ip̄m p̄fugiūt. Scōm hiero. ⁊ ioſephū. Johannes occiſus eſt in ſebaſte vrbe paleſtine que olim dicta eſt ſamaria. vbi herodes fecerat domū regiā. ſed ſepultus eſt in matheronta oppido arabie trāſiordanem. in ſorte duaꝝ tribuū ⁊ dimidie. Sed hoc videtur p̄trariū eccleaſtice hiſtorie. in q̄ dr̄ p̄ in matheronta ſit occiſus. ſz in ſebaſte ſepultus. Caput vo fecit herodias in hirlm deferri. ⁊ ibidē iuxta herodis habitaculū caute ſepeliri. timens ne p̄phēta reſurgerz ſi cū corpe caput ſepultū eēt. q̄ poſtea reuelatōe herati iohannis duo monachi inuenerūt. ſaccis cilicijs inuolutū veſtibus vt eſtimat̄. q̄bus in deſerto fuerat indutus. ⁊ in hirlm inter helyā ⁊ abdiā p̄phētas fuit ſepultus. Decollatus ē aūt iohānes nō eo die quo azimoꝝ. paſche iudeoꝝ. in anno paſſionē xp̄i p̄cedēte. cū iā vno āno ſtetiſſet in carcere. Oportuit āt vt p̄pter dñica facta paſſionis ⁊ reſurrectōis xp̄i minor. ſ. iohannes cederet maiori. ſ. xp̄o. ⁊ ob hoc decollationis feſtiuitas fuit alio tpe fieri inſtituta. ſ. eo die quo caput eius inuentū eſt ſiue eleuatū. Vñ ait aug. factū eſt iohanni q̄ ip̄e p̄dixerat. De dño em̄ ihſu xp̄o dixerat. illū oz creſcere. me aūt minui. Iſte minutus eſt in capite. ille creuit in cruce. Scōz greg. decollatio iohannis minoratōem fame illius q̄ xp̄s a populo credebat̄ inſinuat. ſicut exaltatio ſaluatoris in cruce p̄fectū deſignabat fidei q̄ ⁊ ipſe qui p̄rius a turbis p̄phēta eſſe credebat̄. dñs p̄phetaꝝ ⁊ dei filius a cunctis fidelibus eſt agnitus. Unde iohānes quem oportebat minui. cū diurnum lumen decreſcere incepit natus eſt. dominus aūt eo tempore quo dies creſcere incepit. Ubi hiero. Hoc iuxta literam factum ſit. nos autē vſq; hodie cernimus in capite iohannis p̄phete. iudeos xp̄m qui caput eſt p̄phetarū p̄didiſſe. Et ite. Caput legis q̄ eſt xp̄us de corpe abſcindit̄ p̄pio. i. iudaico p̄plo. ⁊ dat̄ gentili puelle. i. romane eccleſie. ⁊ puella dat matri ſue adultere. i. ſynagoge credituꝝ in fine. Corpus iohannis ſepelit̄. caput in diſco collocat̄. litera humata tegit̄ ſpūs in altari honorat̄ ac ſumit̄. hec hiero. Johannem etiaz incarcerat q̄ quis dona gratie que habet ad terrena deflectit. aufert ei caput q̄ bona que habet de ſe non a deo habere p̄ſumit. Conſpice nūc iohannē reuerenter. qualiter ad iuſſum vilis ſpiculatoris collū parat. humiliter genua flectit. ⁊ grās deo agens ceruicē extendit. ⁊ patienter ictus ſuſtinet quouſq; caput totaliter abſcindat̄. Sanctus g̃ dñi p̄curſor qui ante faciē eius baptiſmū in aqua p̄dicauerat baptiſando. ⁊ baptiſmū in lacrimis p̄unctionis p̄dicando. mō p̄parat baptiſmū in ſanguine paſſionis moriendo. Ecce quō vadit iohēs amicus intimus dñi ieſu ⁊ p̄ſanguineus. ac dei maxim⁹ ſecretarius. ⁊ qualit talis ⁊ tantus vir impune nequitia ac ſi eſſet viliſſimus malefactor occubuit. O pietas. o crudelitas. iuſſus decollat̄. fit caput eius p̄ciū ſaltatōis. in diſco affert̄ p̄uiantibus apponit̄ magnū quidē herculū. ſed horribile adviden dū. vñ crit̄. Hodie nobis iohānis virtus. hherodis feritas cum refert̄. p̄cuſſa ſunt viſcera. corda tremuerūt. caligauit viſus. hebuit intellectus. aufugit auditus. Aut quid p̄ſtat in ſenſibus hūanis q̄ virtutū magnitudiuē operit criminū magnitudo. Johēs ſola virtutum. magiſterij vite. ſcītatis forma. norma iuſticie. ſyginitatis ſpeculū. pudicicie titulus. caſtitatis exēplū. p̄ſe via. p̄cōp̄ vmia. fidei diſciplina. Johēs maior hoīe. par angelis. legis ſumma. euāgelij ſanctio. ap̄lor vox. ſilentiū p̄phetaꝝ. lucerna mūdi p̄curſor iudicis. xp̄i mediator. teſtis dñi. totius medius trinitatis. Et hic tantus dat̄ inceſtui. tradit̄ adultere adq; ſaltatrici. Merito ergo p̄cuſſa ſunt viſcera. corda tremuerūt. Et ite. Deus aūt ſuſtinuit ⁊ iuſtū amplius coronās ⁊ his q̄ poſtea iniuſte parunt̄ multam dereliquens mitigatōem. Audiamus igit̄ quid cunq; in vrute viuentes. mala patimur a p̄nciosis hoīb. etem̄ deus tunc ſuſtinuit eū qui in hxremo. eū qui in zona pellicea. eū qui in cilicino veſtimēto. eū qui p̄phēta p̄phetaꝝ maior erat. eū qui nullū maiorez hēbat occidi a puella incontinenti ⁊ corrupta meretrice ⁊ hoc leges defendentē diuinas. Nec itaq; cogitantes feramus vniuerſa viriliter quecūq; patimur. Quis em̄ nō vtiq; horreſceret factū illud caput ſanguine ſtillās videns in cena p̄poſitū. Si em̄ nos audientes hec horreſcimus. quid dignū erat viſum illuz tunc opari. quid pati eos q̄ ſimul recūbebant. nouiter occiſi capitis ſanguinē ſtillantē videtes i medio p̄uiuq. Sz nō iniquus herodes. neq; abiectabilior eo mulier. neq; ſanguis vterinus illa paſſa eſt aliq̄d eb ſpectaculū iſtud. hec crit̄. Unde ⁊ grego. Non fine ammiratōe grauiſſima p̄pendo q̄ ille p̄phetia ſpūs intra matris vtez repletus. quo inter natos mulieruz nemo maior ſurrexit ab iniquis in carcere mittit̄ p̄ puelle ſaltu capite truncat̄. ⁊ vir tāte ſanctitatis p

risu turpiū moriē. Nunquid nā credimus aliquid fuisse in eius vita q̄ illa sic despecta mors tergeret. Ez qñ ille vel in cibo p̄caut̄ q̄ locustas solummō ⁊ mel siluestre edit. qñ p̄uersatōe sua offendere potuit qui de xremo nō recessit. Quid est deus q̄ ops sic velxmenter in xc sc̄o despicit. quos sic sublimiter ante secula elegit. nisi qō pierati fideliū pz. qñ idcirco sic eos p̄remit in infimis. q̄ videt quō remunerz in summis. ⁊ foras vsq̄ ad despectū deiecit. q̄ intus ad incōp̄rehensibilia p̄ducit. Hinc ergo vnusquisq̄ colligat quid illi passuri sint quos reprobat si sic cruciat hic quos amat. xc greg. Mortuus est igit̄ Johannes ꝓ xp̄o. q̄ ꝓ veritate. Unde grego. Nec ēñ baptista iohannes de confessione xp̄i. sed de iusticie veritate req̄situs occubuit. sed q̄ xp̄s veritas est. idcirco vsq̄ ad mortem ꝓ xp̄o q̄. s. ꝓ veritate p̄uenit. Ex quo p̄z q̄ non solū ꝓ fide. sed etiā ꝓ veritate iusticie martir quis efficit̄. Unde ōt aug. q̄ cū mors ꝓ veritate iusticie suscipit̄ martires facit. Unde ⁊ in eccl̄i astico d̄r. Certa vsq̄ ad mortem ꝓ iusticia. Martirē ē̄ non facit pena. sed causa. i. mors ꝓter xp̄m susceptа. Ubi nota q̄ multis de causis p̄t quis martir fieri. s. ꝓ iusticia vt abel. ꝓ lege vt machabei. ꝓ assertione veritatis vt ysaias ⁊ hieremias. ꝓ arguitōne p̄ccati. vel etiā assertōe veritatis vt iohannes baptista. ꝓ salute ꝓp̄li vt xp̄s. ꝓ fide xp̄i vt stephanus. ꝓ xp̄o vt innocentes. ꝓ libertate ecclie vt thomas canthuarien̄. Et non solū mors ꝓ veritate ⁊ alijs ꝓdictis causis suscepta. sed etiā vera in aduersis patientia martirē facit. Ait greg. Duo q̄ppe sunt martirq genera. Unū in mente. aliud in mente simul et actōe. Ita q̄z sine ferro martires esse possumus si patientiā veraciter in aīo custodimus. Patia aūt vera ſm eundē greg. est iniurias fortiter sustinere ⁊ post ea vindictā nō q̄rere. sed ex corde et qui mala irrogat ignoscere. ⁊ ꝓtra eū nil'o dolore morderi. Ille ei veraciter patiens est qui ⁊ ip̄m amat quē portat. naz tolerare ⁊ odisse nō est virtus mā suetudinis sed velamentū furoris Ut etiam ōt bern. Vera patientia est pati vel agere ꝓtra qō libeat. sed non preter qō liceat. Insup ſm crisſ. martiriū nō sola sanguis effusione. sed abstinentia p̄ceator ⁊ exercitatiōe p̄ceptor dei p̄ficitur Unde bern̄. Semp xp̄iam p̄secutionem patiunt̄ Omīa que in mūdo sunt p̄sequunt̄ xp̄ianū Si comedero paululū. ⁊ corpusculū meū fuerit robustum. sanitas corpis mei p̄sequitur aīmā meā. Quocūq̄ me vtero p̄secutio mihi ē̄. Si videro mulierē. oculus meus p̄sequitur me. cupit ē̄ iterficere aīam meā. Si videro diuicias. si aurū. si possessiones si delitias corpales. si pulchra vestimēta. qōcunq̄ videro. p̄sequitur aīam meā. Adolescentulū libido p̄sequit̄. Nō putemus tm̄ in effusiōe sanguis ee martiriū xp̄ianis ac religiosis Si ergo sūt martiria in pacis tp̄e. sunt ⁊ negationes Ego hodie qui vide or monachus. si rupo ꝓpositū meū. xp̄m negaui. Et si in pace xp̄m nego. in p̄secutōne q̄d facerem Hoc ergo dico. q̄ omni tp̄e sunt martiria. sunt ⁊ p̄secutiones. Hec bern̄. Sicut ergo patienter sufferre debemus iniurias ab alijs in nos delatas. ita ⁊ tribulatōnes infirmitatū ⁊ penas. que nobis euenīūt patiēter sufferre necesse est. Multis ei calamitatū tēptatōibus mētes bonor pulsant̄. ⁊ multis modis a diabolo temptat̄. Sed non āplius temptat eos. q̄z deus tās p̄mittit. ⁊ si nolēs. cū vtilitati eor seruiat qñ eos temptatōibus suis nō decipit sed potius erudit Temptat aūt eos aliqñ p̄ stimulos pauptatis. ⁊ cū p̄ stimulos pauptatis nō pōt eos mouere. diuitias adhibet ad seducēdū ⁊ dū p̄ tumelias ⁊ obprobria nō p̄ualet. laudes ⁊ gloriā adhibet. Si p̄ salutē corporis nō pōt. egritudines mittit. Et dū p̄ delectationes seducere eos nō pōt. p̄ molestias q̄ cōtrarios euenīūt eos conat̄ subuertere Infirmitates vo etiā quasdā. aduersus eos q̄ temptādi sunt adhibet. vt p eas pusillanimes faciens. p̄turbet caritatē eor quā habēt ad deū. Sed q̄uis p̄citatur corpus ⁊ febribo validissimis inflāmet̄. insup etiā si intolerabili cōtritōe affligit̄. quisq̄s es qui hec sustines. recordare futuri scī penas. ⁊ eternū ignē ⁊ p̄petua tormēta. ⁊ hec cogitās nō deficies. ad ea q̄ in p̄nti cōtingunt. Insup etiā gaude quia visitauit te deus Quē ē̄ diligit deus corripit. ⁊ flagellat omnē filiū quem recipit. Exulta vidēs cui similis factus es. Nā paulo ap̄lo simile donū accipe meruisti. q̄ dixit. libēter gloriabor in infirmitatib meis vt inhabitet in me virtus xp̄i. Et rursum. Q̄n ē̄ infirmor tūc fortior sum et potēs. Si frigore. si febribo castigaris. memor esto q̄ō scriptura dicit. trāsiuimus p̄ ignē ⁊ aquā. q̄ refi duū est vt inducaris in refrigeriū. Clama etiā cū ꝓphēta. in tribulatōe dilatasti me. Perfectus ei eris per huiusmōi tribulatiōes. Si forte amittis oculos nō feras grauiter. extollētie ē̄ instrumēntū amisisti. sz interioribo oculis gl'iam dei speculari stude Surdus factus es nō contristeris. q̄ audit̄ vanum amisisti Manus tue ex aliqua passione debilitate sunt. sz interiores patas habeas aduersus inimici tēptationes Infirmitas totū corpus tuū tenet. sz interiori hoi sanitas crescit. Nihil ē̄ aliud est egritudo corpis q̄z sanitas mētis. Si infirmitas talis tibi fuerit. vt nō possis stare ad orādū ⁊ psalledū nō contristeris inde. q̄ ipa infirmitas orat ꝓ te. Si ieiunas. nō tibi inueniās occasionē. dicēdo. q̄ grauatus in egritudinē incurristi. ⁊ qñ qui nō ieiunāt sil'es egritudines incurrūt. Inchoasti aliq̄d boni. nō reuoceris p̄ impeditā inimici. qñ ieiunia ⁊ labores nobis constituti sunt ꝓter turpes delectatōes Hec omīa nobis p̄ficiūt ad destruenda corpis desideria. Quapropter discat non murmurare q̄ patit̄. si ignorat cur patit̄. ⁊ p̄ hoc iuste se pati arbitret̄. q̄ ab illo iudicatur. cuius nūq̄z iudicia iniusta sunt. Qui q̄ flagellis murmurat. iusticiā iudicātis accusat Quivo iuste cognoscit a iusto iudice pati qō sustinet. etiā si causaz ꝓ q̄ patit̄ ignoret p̄ hoc iā iustificabit̄. p̄ quod seip̄m accusat. ⁊ di iusticiā laudat. Agit̄ ꝓ xp̄o. ꝓ fide. ꝓ vitate ꝓ iusticia viriliter vsq̄ ad mortē certemus. ⁊ ad sufferēdū pro deo patiēter aduersa. nos quotidie p̄parem̄. Et ideo martires maxime cōmēdant̄. quia plura sustinuerūt ꝓter amorē dei tēptatiōes ꝓtra humanā volūtatē Unde eleazar dū plagis p̄meret̄. igemuit dixit. Odie q̄ habes sciam sanctā. manifeste scistu. quia cū a morte possem liberari duros corporis

ſuſtineo dolores. ſm aiam vo ꝓpter amorē tuū liben ter hoc patior In martirio ei nō debeb ꝑmiū ſcōz hoc q ab exteriori infligit ſz ſcōm hoc q p xp̄o voluntarie ſuſtinet qz nō meremur niſi ꝓ ea que ſunt in nobis. z nō ꝓ ea que ſunt extra nos. ſicut nec demeremur niſi ꝓ ea que ſunt intra nos. Quanto aūt illud qō quis ſuſtinet voluntarie. difficilius eſt voluntari ſuſtinere. tanto volūtas ꝙ ꝓpter xp̄m illō ſuſtinet. oñ dic firmus in xp̄o fira eſſe. z ideo excellētius ei pre miū debet. Ad efficatiā quippe merēdi tria valent Primū eſt difficultas opis qō patet in martirio. qz vt ait Grego. maioris meriti eſt aduerſa patiēter tolerari. q̄ bonis opib⁹ inſudare Scōm ē ꝑmptitudo volūtatis. qz ſm aplm. hilarē datorez diligit ds Et ſm aug. nemo inuitus bñ facit. etiam ſi bonū ſit qō facit. Terciū eſt magnitudo caritatis. qz ipa caritas pondus ē ſanctuarij. ſm q oīa q̄ in tēplo erāt ponderabant. Et ideo opus tm̄ in ꝟſpectu iudicis ponderat quantū amor vnde ꝓcedit. opa aūt bona meritoria ſunt triū. ſ. vite eterne. augmenti gr̄e. remiſſionis pene Primū. ſ. ſubſtāriale ꝑmiū vite eterne rñdet radici opis. ſ. caritati. Secundū vo accidē tale. ſ. augmentū gr̄e. rñdet generi opis qz opib⁹ excellentib⁹ z opib⁹ ſuperogationis meremur maius augmentū gr̄e q̄ opib⁹ alijs. Remiſſio aūt pene rñdet penalitati opis. nā opa que magis ſunt penalia magis ſunt meritoria remiſſionis pene Eſt em̄ regula in thologia. q pena pene ē reſolutoria Sanctoz igit pugnā z patiētiā añ oculos ponamus vt ſingula nobis aduerſa z ꝓtraria faciamus ꝑ deo libēter aut patiam Vñ grego. Laborez p̄cedētiū ſcōz recolamus. z nō erūt grauia q̄ toleramus Vñ z criſoſt. Scōz luctamina in corde nr̄o ſicut in tabula deſcribamus. z aſſidue meditemur cōtra oēm ſpūalium inimicoz armaturā. z eoz patientiaz nobis ꝓponamus ad exēplū inuicte virtutis. vt iſtic emulātes fortitudinē illoz. ſiet illic eoz coronā poſſimus adipiſci. Quantā illi patientiā in periculis corpalib⁹ oñderūt. tantā nos in paſſionib⁹ irrōnabilib⁹ ꝓtinētiā demōſtremus. i. ꝓtra irā vel auariciā vel inanis glorie ꝓcupiſcētiā. z hmōi vino timore munitis ſenſib⁹ repugnātes. z ꝓfana figmenta diaboli deſtruentes in nobis Si em̄ cupiditatus z vicioz hmōi ignes vicerimus. ſicut illi tirāmidis ignē vicerūt poteri mus iuxta eos pari gl̄a ꝓſtitui ſimiles bti Et iterū Speculū eſt ſpūale bonoz virōz memoria. z beate vite ipoz hiſtoria z ſcripturaz lectō. z q̄ a deo date ſunt leges Et ſi volueris ſemel ſolum inſpicere ad ſcōz illoz ymagines. z turpitudinē videbis mētis tue. z videſ nullo indigebis alio in liberatōem fordis huius Etem̄ in hoc vtile ē nobis ſpeculū z facilem facit trāſpoſitōez Nec em̄ mōſtrat deformitatē ſolū. ſed trāſponit eā ad pulchritudinē ineffabilē ſi voluerimus Hec criſ. Vñ etiā aug. xp̄m añ o attēde attēde aplos. attende añ o tot martirū milia. Ibi videbis nō ſolum viros ſz etiā feminas. poſtremo pueros z puellas nec imprudentia decipi. nec iniqtate puerti. nec piculi timore frangi. nec ſeculi amore corrumpi. Ita te nō inuenientem quid excuſes. nō ſolū ꝓceptoz ineuitabilis rectitudo. ſed etiā exemplo innumerabilis multitudo circūdabit. hec aug. Sed re nobis miſeris qui nec flectimur ꝓceptis nec mouemur exēplis. Ut em̄ ait greg. nos plerumq; a bono op̄e verba reuocāt ſanctos viros a ſcā intentōne. nec tormenta potuerūt frangere nos ad precepta dñica. largiri nra ſaltē ſuperflua nolumus. ſancti nō ſolū deo ſuā ſbām ꝓtulerunt. ſed ꝑ illo etiā ꝓpriā carnem dederunt. hec greg. Et magna quidē alacritate hoc multi fecerūt. z illam horā tanq; ad nuptias inuitati expectauerūt Dñi yſaac abbas ſyrie. dr de multis martiribus q̄ in die qua poſtulabant coronā percipere martirij. ſi preſciebāt hoc eſſi ex reuelatōe vel ab aliquo amico ſuo. in illa nocte aliq̄d non guſtabāt. ſed a ſero vſq; ad mane ſtabant vigilantes in orōe. glificantes deū in pſalmis z ymnis z canticis ſpūalib⁹ z in leticia z exultatōe ſperabant horā illā. ſicut illi qui ſunt ad nuptias p̄parati p̄eſtolātes occurrere gladio in ieiunio ſuo. Nos quoq; q̄ ad inuiſibile martirīū vocati ſumus ad recipiendas ſcificationis coronas vigilemus. nec in aliq̄ pte negatōis ſignū nr̄is inimicis exhibeamus. hec yſaac. Videsq; quia ſm doctoz ꝟſilium debemus labores z agones ſcōz nobis ante oculos ponere in exemplū. Ue ergo illis q̄ geſta ſcōz tanq; apocrifa exſufflantes nō ſolū legere nolunt. ſed q̄tum in ipſis eſt nec inter alios legi ꝓmittunt. z iō tanq; illegitimi a ſcis patrib⁹ in religione xp̄iana degenerantes ſortē hereditatis inter filios dei nō merent. nec merita ſcōz qui ꝑ deo paſſi ſunt eis ſuffragant Contra quos pulcre z ꝟgrue in quodā ꝓlogo paſſionis btē anaſtatie fic dr Dia q̄ a ſanctis geſta ſunt vel gerunt ſi quis voluerit ſtudioſe ꝙquirere. z ſibi z plimis edificatōis exhibet fructū z quaſi arbor fructifera nō ſine cauſa ꝓbatur terrā occupare dū viuit. cū ipſe ſuis pomis ornat. z oīs qui ex eo fructus percipit ſaginat. Scribim? vt in geſtis inuenimus q̄d egerint. q̄d locuti. q̄d paſſi ſint ſācti Oñditis vos eſſe catholicos qui xp̄i victorias libenter legitis. libēter auditis Interrogo vos q̄ iſta inter apocrifas literas exſufflandas cenſetis. ꝑ quos ſtat canon ſcripturaz oīm diuinaz nunquid nō per eos qui ꝑ ipſo canone occidi magis optauere q̄ vinci. Quid em̄ tenuerūt martires. fidē certam que ſacris voluminib⁹ certo librōz numero ꝓtinet. Aligūt illis grās apices ſacratiſſimi. qz ꝑ eoz pſeuerantiā pſeuerant. z iō volunt eoz geſta ꝟſcribi vt in ꝟſpectu dei z hoīm ſc̄i ſanctī laudent qui in ꝟſpectu incredulorōz ꝑ eoz defenſione tormēta immania ꝓtulerūt. Sibil q̄ preter ſcripturas canonicas recipientes eoz geſta ſtudioſe ꝟſcribimus. oñdentes dogma catholicū per catholicos martires cuſtoditū. exemplū poſteris damus. edificatōez credentiū tradimus. arte belli xp̄i militib⁹ demōſtramus. Conſtat eos quidē nolle pugnare ſi necē fit q̄ nolūt legere pugnatores. Impent ſilentiū infideles. ſpectēt pugiles dyabolicos q̄ arbletas dñi ſpectare ꝓtemnūt. Nos dinas virtutes loq̄mur. ſcribimus. p̄dicamus. ꝓhibeant emuli. impetrent ſilentiū timidi. verberent ꝓtēnentes. legētes increpēt. libenter hec audiētes accuſent. Gloriosos faciūt milites vulnera ꝑ imperatoris laude ſuſcepta. ꝑ cuius amore etiam aīas ponere libenter optamus.

Triumphū xpi ac victoriā laborioſi exercitus. de occultis foꝛas ꝓferimus Scimus em̄ que illi viſibiliꝫ paſſi ſunt. inuiſibiliter nobis excitari quotidie ⁊ negligēter pugnātes acrius vulnerari. Ergo vt arma ptractes attēde bellantes. Da mentē ſtudijs. vt hoſtis incipiat te timere. hꝛc vbi ſup̄. Vides ergo impudēs ſanctoꝝ ptractoꝛ. ⁊ xpiane religionis impugnatoꝛ. qꝛ ſm hꝛc dicta tanq3 arboꝛ infructuoſa terram occupas dum viuis. ⁊ non te catholicū ſed infidelem eſſe oſtendis. idcoq3 timere habes ne merito ercidaris. ⁊ in ignem mittaris. ac ptem cum infidelibus ꝓſequaris. Da ergo miſer gloriā ſanctis. vt cum eis ptem habere mereaꝛis.

Oꝛatio.

O Beate p̄curſoꝛ ⁊ alme baptiſta. ⁊ magne amice xpi iohānes. lucerna lucēs ⁊ ardens oꝛa ꝓ me miſero ad deum patrem mīaꝝ. vt coꝛ meū tenebꝛoſum ⁊ frigidū illuminet ⁊ accēdat. ⁊ ita vt te imitando ꝓ rp̄o. ꝓ fide. ꝓueritate. ꝓ iuſtitia patienter aduerſa ſuſtineam. ⁊ viriliter etiā vſq3 ad moꝛtem certare non timeam. vt poſt hanc fragilem vitā tuis meritis ⁊ precib⁹ intercedētib⁹ feliciter ꝓuemire valeā ad regales nuptias immaculata agmi. quē tu almo tuo digito ꝓ'lo oſtendiſti. Amen.

De refectōe quinq3 miliū hoīm Ca. LXVII.

Cum autem audiſſz ihꝛſus necem iohannis ꝓpter doctrinā veritatis. aſſumptis diſcipulis aſcendit in naviculā ⁊ abijt trās mare galilee in montez ⁊ deſertum locum ſeoꝛſum. deuotioni ⁊ doctrine aptum iuxta tyberiadē ciuitatē galilee. ⁊ ibi ſedebat cū diſcipulis ſuis ⁊ docebat eos. Vt dicit Criſ. Aſcēdit in montē eruditus nos a tumultib⁹. ⁊ ab ea que eſt in mundo turbatōne quieſcere. Deceſſit aūt dñs ⁊ declinauit hꝛodis tyrannidē. non timens moꝛtē. ſed qꝛ nondū venerat hoꝛa ſue paſſionis. ⁊ vt parceꝛet inimicis. ne homicidiū dñi iungerēt homicidio Johānis ⁊ vt oſtenderet ꝙ aliqn̄ ad tempus eſt cedendum humane malicie. quodq3 licitū eſt xpi fidelib⁹ fugere in ꝓſecutione. vt ſe ſeruēt ꝓ multoꝝ ſalute. ⁊ vt ꝓberet nobis exemplū vitāde temeritatis vltro tradentium ſeipſos. qꝛ nō omnes eadē ꝓſtātia ꝓſeuerāt in tormentis. qua ſe offerūt toꝛquētes. Deceſſit etiam vt ꝓbaret fidem credentiū. ſi. ſ. ſequerent eum. Unde ſequit. Cum aūt cognouiſſent hoc turbe. ſimplices. ſ. ⁊ humiles ac pauperes. nō ſapientes huius mūdi. nō potentes. nō diuites. ſecuti ſunt eum non in iumentis ⁊ vehiculis. ſed ꝓpꝛio laboꝛe pedū ⁊ pedeſtres. vt ardoꝛē mentis ⁊ deſideriū ſue ſalutis oſtenderēt. Erubeſcebāt etiā pedeſtrē dñm in eqs ſequi ⁊ q̄drigis. Minores ſequebant. ſz maioꝛes ꝓſequebant. Adhuc tempꝛib⁹ iſtis paupes ⁊ populares magis curēt ad ſermones. q̄ diuites ⁊ potētes

Circa eos aūt benignitas xpi multipliciter apparuit. qui viſcera miē in eis expandit. Cū em̄ ſublevaſſet oculos. ⁊ vidiſſet eos venientes ad ſe. deſcēdēs de monte ⁊ obuiā eis exiens curialiter illos excepit ⁊ miſertus in coꝛpoꝛe ⁊ aīma. curauit vt plena fides ſtatim p̄remiū haberet. Nā quoſcūq3 in coꝛpe ſalvabat. eos ꝓpter ⁊ in aīa reformabat. Scōm hoc dam ꝓpter hoc ꝙ dicitur ſubleuaſſe oculos ihēſus. datur itelligi. ꝙ oculus non erigebat huc atq3 illuc. ſz pudice ſedebat attentus cū diſcipulis ſuis. Et ſz criſ. Nō ſimpliciter ⁊ ociose ſedebat ſz diligenter loq̄ns eis aliq̄d. ⁊ eos ad ſeipm̄ ꝙuertēs. Quatuoꝛ autem beneficia fecit dñs ſe ſequētib⁹. ꝛcepit em̄ fatigatos vocuit inſcios. ſanauit infirmos refecit famelicos ꝓ hoc quātū deuotiōe credentiū letet inſinuās. Hec ſunt q̄tuoꝛ beneficia que dñs ſpūaliter exhibet ſequētibus eū. Primo ſuſcipit ad pñiam opibus pctōꝝ fatigatos. ſcōo illuſtrat ꝓ gr̄am. tenebꝛis pctōꝝ excecatos. tercio ſanat ꝓ iuſtificationē. iaculis pctōꝝ vulneratos. quarto reficit ꝓ internā conſolationē ponderе pctōꝝ debilitatos ⁊ deſolatos. Sic etiā debet bonus p̄latus facere ſubditis. ſ. ſuſcipere dulciter docere ſapiēter ſanare efficaciter. reficere ſpūaliter Qui ergo inter deſerta xp̄m q̄runt ⁊ nō faſtidiunt a xp̄o ſuſcipiunt. ac coꝛpaliter ⁊ ſpūaliter ſi indigent curant. Ez nemo cibū xpi accipit niſi ātea ſanatus fuerit. qꝛ poſt remiſſionē pctōꝝ tribunt alimonia celeſtis Erat aūt ꝓmū paſcha dies feſtus iudeoꝝ Iſtud erat ſm feſtū paſchale. ⁊ in eo nō fuit dñs in hieꝛl'm. Sicut em̄ obſeruādo legem oñdebat ſe eſſe verū hoīem de filijs iſrael. ſm carnē. ſic aliqn̄ p̄eter mittēdo obſeruationē eius oñdebat ſe eē deū ſup̄ legē Ubi nota ꝙ iſtud euangeliū bis in anno in ecclеſia recitat. ſ. i quarta dñica quadrageſime. ⁊ hoc ꝓpter p̄incipiū euāgelij. vbi dꝛ. erat ꝓximū paſcha dies feſtus iudeoꝝ ⁊ in vltima dñica ante aduētū. ⁊ hoc ꝓpter finem euāgelij. vbi dicit. hic ē ꝓphꝛta. qui venturus eſt in mūdū. Deſpe aūt facto iam hoꝛa redeundi ad ꝓpria ⁊ comedendi ꝓtenꝛt. ⁊ iō refectio neceſſaria fuit. In quo oñdit deſideriū ſalutoris. qđ de ſalute aīaꝝ hēbat. qꝛ vſq3 ad veſpaꝛ ſermonē ꝓtrahebat. ⁊ turbaꝝ deuotio. q̄ dulcedine ſermonis dñici tenebat. nec ꝓpter noctem imminētem ab eo recedebāt q̄uis alimēta nō haberent. Tantū em̄ deſiderabāt audire xp̄m. ꝙ obmiſerāt apportare ſecū alimētū ꝓpter qđ neceſſariū erat fieri miraculū Ubi criſ. Turbaꝝ fidē oñdit. ꝙ dñm etiā famē paтiētes. expectabāt vſq3 ad veſpam Cū ergo ſublevaſſet ieſus oculos miē ſue. ⁊ vidiſſet miſeratōnis intuitu. qꝛ multitudo maxima venit ad eū totius mūdi ſignificabat multitudinem ꝙcurrentem ad ieſu incepit ꝙferre cū philippo de tante multitudinis refectione. qui ſm criſ. Magis rudis fuit. ⁊ magis indigens inſtructione. ⁊ cognouit. referente audiеa. ꝙ vnus puer iter eos quinq3 panes oꝛdeaceos ⁊ duos piſces tm̄ haberet. quos eo tulēte in medū attulerūt ꝓpter ſpūalem refectōnē. quā ꝙtinuo a dño hēbāt nō multū de coꝛpali refectōe ſibi curabāt ꝓuidere In quo arguunt ſucceſſoꝛes eoꝝ. q̄ de delicijs ſibi ꝓuidere nō ceſſant Ubi criſ. Addiſcimus aūt in hoc diſcipuloꝝ ꝓphꝛtiā. q̄liter ꝙtēpſerūt eſcā. Duodecim em̄ eriſtētes quinq3 panes habebant ⁊ duos piſces. ꝙtemptibilia em̄ eis erant coꝛpalia. ⁊ a ſpūalibus poſſidebant. Oportebat aūt erudiri diſcipuloꝝ exēplo. qm̄ ⁊ ſi pauca habuerimus oꝛ tribuere indigentib⁹ Juſſi nāq3 diſcipuli afferre quinq3 panes. ū dicūt vñ mitigabimus famē nr̄am. ſz obediūt ꝓce-

stim. Et fecit turbas discūbere. i. ordinate ad comedendū sedere sup fenū. i. sup herbā agri viridem. in quo oñdit. ꝙ locus erat aptus ad sedendū Ubi innuit ꝓpatio fidei turbaꝝ qꝫ aliter non sedissent ad comedendū. misi credidissent miraculū. Discubuerunt ḡ quinq; milia virorꝫ pfectoꝝ absq; parvulis ⁊ mulieribꝫ. scōz modū em̄ herbarū. soli viri a viginti ānis ⁊ supra numerant. ſz pvuli ⁊ mulieres tacēt Hoc aūt dr euāgelista vt appareat maius miraculū ¶ Accepit ḡ ihesus panes ⁊ pisces in manibꝫ gliosis ⁊ venerabilibꝫ. q̄ vim multiplicādi hēbant vt sacratissimaꝝ manuū tactu multiplicarēt ac magna munera daturus prius in celū asperit. vt oē datū optimū ⁊ donū pfectū desursum eē insinuaret. vt patrē suū honoraret. ⁊ nō virtute elemētari sed celesti hoc factū esse oñderet Deinde oravit pr̄i grās agens vt oñderꝫ quantū d nr̄is pfectibꝫ gratulet Et ſm crisſ. Ut informaret nos ad agendas sp deo grās cū vel in carne reficim̄ vel in aīa. ⁊ non prius tangere mēsam donec grās egerimus ei. qui cibū hunc nobis pbuit. ⁊ dat nobis escā in tpe opportuno Hēr etiam bñdixit vt sua bñdictōe multiplicarent. sic ei in principio creatōis rer̄. oīb creaturis bñdicens ptulit illis naturales virtutē. vt per seminicē naturaliter multiplicarent cuius bñdictione semel accepta vsq; hodie fructificare nō cessant. in quo dat exemplū ꝙ in principio mēse debemus panē deo offerre ⁊ bñdicri onē supnā sup ipm elicere. ⁊ ꝙ nō debemus ad mēsaz accedere vel cibū sumere. nisi p̄missa benedictōe Et istā benedictōem vt credit. rps aliqbꝫ vbis expressis quibꝫ naturā ⁊ sanctificauit ⁊ multiplicauit sed q̄ illa vba fuerint euāgeliste non ponunt qꝫ forte secrete ea ptulit Et fregit in grossas ptes nō scidit ꝑminutias vt nos doceret panē nostꝝ frangere debere ⁊ dare ꝓpinquis. ⁊ sic multiplicata est illa materia inter manus r̄pi frangētis qꝫ hoc fiebat virtute deitatis. cuius organū ⁊ instrumentū est hūanitas eius. Scōm crisſ. Multiplicat panes ⁊ pisces ad figmificandū ꝙ tam mari q̄ aride dñatur ꝙ regit ḡ ⁊ frangendo multiplicauit dedit q̄ discipulis suis. s. panes ⁊ pisces multiplicatos vt ponerēt añ turbas in signū ꝙ data sunt tpalia p̄latis ꝓpter pauperes pascēdos ⁊ sic p discipulos distribuit. i. distribui facit discūbentibꝫ. officiū ei p̄lati ē ministrare ⁊ nō ministrari. Ipsos aūt panes ⁊ pisces dñs ita multiplicauit vt oēs ꝓ libitu suo comederent. ⁊ multa fragmēta supar̄et Hñ sequit Ut aūt impleti sunt. qꝫ oēs māducauer̄t ⁊ saturati sunt. qđ significat celestem refectionem. in qua sancti plene satiant dixit ihesus discipulis suis vt fragmenta residua colligerent. vnde postea cibū egentibꝫ p̄berent. non sic diues epulo fecit cuius reliq̄as canes nō pauper comedebāt. cui hodie multi sunt similes. idem vel peius facientes In hoc quipe ꝙ turbā pauit. dedit nobis exemplū vt opibꝫ mīe insistamus. ⁊ licet hoc fit laboriosum tñ ē multū fructuosum Collegerunt ergo ⁊ impleuerunt de reliquijs duodecim cophinos. hoc est magnas sportas. que circulis p quos brachia inserunt in dorso portantur. vnusquisq; em̄ apl̄orum implet cophinū suum. vt quilibet vnū sup humer̄ apportā

te ineffabile videret miraculū. Hic dñi miraculum augmentatū est Magnū em̄ miraculū esset si de quinq; pambꝫ ⁊ duobꝫ piscibꝫ quinq; milibꝫ hoīm satiatis nil superesset. Sed creuit signū iuxta admiratōez qꝫ non solū quinq; milia hoīm satiati sunt. sed etiā tot fragmenta remanserūt vnde. xij. cophini replerent. Hoc ergo etiā ad euidentiā miraculi facit ꝙ plus remanſit q̄ a principio fuit. Et ſm cirillū. hoc factū est vt hinc esset manifesta certificatio ꝙ opus caritatis in ꝓximos vberem vendicat retributōez a deo. Et ſm hxo. Et addiscēremus quantū hospitalitas p̄t. ⁊ quantū augent nr̄a cū indigentibꝫ subuenimus ¶ Illi ergo hoīes aliquid de rōne hñtes cū vidissent potentiā diuinā per effectū ꝓbatam q̄ faceret signū alias non auditū. in quo ꝓbauit se eē deum. qꝫ illa multiplicatio p hristū facta multū deficiebat ab ista. dicebant magnificantes deū. qꝫ hic ē vere ꝓpheta. imo ſm aug. ipe dñs ꝓphetaꝝ. de quo dixit moyses. ꝓphetam suscitabit vobis dñs de fratribꝫ vestris. tanq; me audietis eū. ſm legis dictū venturus est in mundū ad ipsum salvandū. sic aūt nō verunt alq; ꝓphete. sed solū ad denunciandū istius adē tum ¶ Ubi sciendū ꝙ xps ꝓmittus erat in lege tā q̄; ꝓphetis ceteris excellentior. ⁊ iō viso miraculo predicto ꝓphēs confessus est illū esse de quo loquit predicta scriptura. ⁊ sic ꝓfitebat esse xp̄m. Conspice igit dñm ihesum qualr indigentibꝫ miscēter descendit ⁊ subuenit. ac oīa ordinate facit. ⁊ qualiter illos comedentes aspicit ⁊ in eoꝝ iocunditate letat. ⁊ quō illi supino miraculo admirant. ⁊ vnus ad alterꝫ in de loquit. dicentes. qꝫ hic est vere ꝓpheta. ⁊ pla alia ad laudē eius ptinentia. Letant ⁊ cū grārumactiōe manducāt. nō solū coꝝpaliter cibū sumentes ſz etiā mentaliter saltē aliq; ex eis refectōem p̄cipientes. Sta ⁊ tu a longe. famē desideriū ⁊ miseriā lacrimis ꝓde. manū tanq; mendicus extende. si forte de deitonis ⁊ beneficijs saltē modicū quid merearis accipe. Ubi cōsideranda est pſimonia victus discipulorꝫ r̄pi in duobꝫ. primo in q̄litate qꝫ pane ordeaceo vtebāt qui est cibus iumentoꝝ. scōo in quantitate. qꝫ. xij viri ⁊ r̄ps cū eis ⁊ forte nonnulli de alijs discipulis eos comitati non nisi quinq; panes ordeaceos habebant. In quo notat mira inopia r̄pi ⁊ discipulorꝫ ꝙ paucos panes habebant ⁊ viles. vnde ⁊ frequēr cum dño passi sunt famem. In quo etiā apparet quantū escam carnalē ꝓtempserunt solis spūalibꝫ intendentes. Unde crisſo. Discamus aūt hinc qui voluptati attendimus q̄ comedebant mirabiles viri illi ⁊ magni. ⁊ quantitatē eoꝝ que inferebant. ⁊ vilitatē mēse eoꝝ. Et iuxt Johannes aūt panes ordeaceos esse dicit nō inaniter hoc enarrās. sed timorē p̄ciosita tis erudiens nos ꝓculcare. talis etem̄ ꝓphetaꝝ mēsa erat. Et iussit eos sup fenū iacere philosophari turbas erudiens. nō em̄ nutrire coꝝpa solū volebat. sed ⁊ aīam erudire. Et a loco igē ⁊ a mibil āplus pambꝫ dando ⁊ piscibꝫ ⁊ apponendo oībus eadē ⁊ faciendo cōia. ⁊ a mibil alteri plus p̄bendo ⁊ humilitatem ⁊ parsimoniā ⁊ caritatē que omnia estimarēt omnia eos erudiuit. Et qđ videbatur in extremo indecens esse mirabile. dicebant quipe. nūquid ⁊ panē pōt dare

vel parare mẽsam in deserto hoc p̃ opa oĩdit. ꝑter hoc in desertũ eos ducit vt sine oĩ suspitione fit hoc miraculũ. ⁊ nullus estimet ex castello aliquo ꝑe exi stenti inferri aliquid ad mẽsam. Hec Crisꝰ. Voluit etiã in deserto hoc miraculũ facere. vt figmficaret se esse illum. qui xl. annis pauit ꝑlm in deserto qui pr̃i bus erat ꝓmissus. Itẽ in signũ futuri. q̃ in regiõe ⁊ statu multoꝝ. vbi nec seminaf nec metitur. pascit deus suos suos Vñ ꝑm Ihro. Addiscamus ex mira culo ꝑpetrato nõ fieri pusillanimes in coartatõibꝫ pauꝑtatis. Et bñ panibꝫ pauit ordeaceis. q̃ panis delicatus nõ hic sed in futuro est gustãdus. Quoti/ens aũt dñm legimus ex paucis panibꝫ multas hoĩz turbas pauisse nõ tm̃ est mirandũ quantũ venerãdũ Nõ est mir̃ q̃ pauit. sed potius venerandũ. q̃ face rewluit. Qui em̃ ex mhilo cũcta creauit. nõ est mir̃ si ex paucis panibꝫ multas turbas pauit. Mistice ꝑ quinq̃ panes quinq̃ libri moysi. ꝑ duos pisces ꝑ ꝓhetas psalmi intelligunf. in his em̃ trib. s. lege. ꝑ phetis. ⁊ psalmis. totũ vetus testamentũ ꝛphendif Per quinq̃ aũt milia virorꝝ dñm sequentiũ designã tur actiui. oĩbꝫ quinq̃ sensibꝫ ⁊ exterioribꝫ que pos/ident bene vtẽtes. ꝑ mulieres ⁊ ꝑuulos figmficã tur infirmi nondũ pugne ydonei. qui nũero sunt in digni. Hi ergo p̃dicti recte quinq̃ panibꝫ alunf. q̃ rales necesse est legalibꝫ adhuc p̃ceptis instrui. naꝫ qui mũdo ad integꝝ renunciãt. quatuor sunt milia ⁊ septẽ panibꝫ refecti. hoc est euãgelica pfectõe sub limes ⁊ spiritali sunt grã docti. Cũ ergo in hoc ꝓui uio dñm tm̃modo viri fuisse dicunf. mistice moneñ. vt si q̃ suauis sit dñs gustare desideramus. viri id ẽ fortes ꝓtra tẽptationes simus. vir em̃ a viribꝫ dr. ⁊ viroꝝ noñe illos scriptura sancta designare ꝓsueuit qui viriliter temptamẽta vicerũt. Qui ergo cenam dñi manducãt. virtute mẽtis ⁊ sensu viri esse debent. nõ in ꝓcupiscẽtijs emolliri sicut femĩe. nec puerilẽ sensum hñtes sicut pueri Per discubitũ aũt ⁊ sessio nem corꝑis intelligif quies mẽtis. qui em̃ a deo spi ritualiter pasci desiderat. oꝛ q̃ sedeat. i. a curis sup fluis ⁊ turbatõibꝫ ꝓquiescat. Scõz Bedã quoq̃. su per fenũ discũbentes dñicis pascunf alimẽtif. qui p ꝓtinẽtiã calcaris ꝓcupiscẽtijs audiẽdis. implẽdif q̃ verbis opam impendũt. Fenũ enim carnẽ figni ficat. ꝑm illud. oĩs caro fenũ. nec ad mensam dei di gne sedere poterit. qui carnẽ p̃ fruitutẽ spũi nõ subꝫ cit. Qui q̃ vult refici pane grẽ spũalis. ꝓgruũ est vt sedeat sup fenũ. i. vt dominef corꝑi suo. ⁊ mortificꝫ carnẽ suã. Saluator aũt nõ nova creauit cibaria. sꝫ pñtibꝫ benedixit q̃rẽẽs in carne nõ alia q̃ que lex ⁊ ꝓhete p̃dixerant p̃dicauit. ⁊ ea misterijs grã gra/uida demõstrauit. Respexit in celũ. vt illuc dirigẽ/dam mentis aciẽ. ibi lucẽ scientie doceat esse querẽ dam. Sꝫ tripl̃ impedif quis ne oculos subleuet ad deum. primo q̃n mimis occupaf circa sensibilia. id ẽ terꝛenas diuitias. q̃ tunc oculus fedaf puluere aua ricie. secundo q̃n occupaf circa delectabilia. i. circa carnales delitias. q̃ tũc oculus excecaf igne ꝓcupi scentie. tercio quãdo occupaf circa sublimia. i. cir/ca ambitiones mũdanas. quia tũc oculus ob scura/tur fumo superbie. Fregit quoq̃ ante turbas pon-

da discipulis distribuit. quia clausa sacramenta le gis ⁊ ꝓhetie. scĩs doctoribꝫ qui hec toto orbẽ p̃dicẽt patefecit. Quod aũt turbis supat a discipulis colli gi voluit. q̃ secretoria intelligentie ⁊ sacratiora mi steria. q̃ a rudibus capi nequeũt. nõ sunt negligẽter obmittẽda. sꝫ a discipulis dñi. ⁊ eoꝝ successoribus diligẽter inq̃renda. ⁊ illis qui idonei sunt alios do cere ꝓmittẽda Mã p̃ cophinos duodecim apli. ⁊ seq̃n tes viri aplici. ⁊ doctores figuranf. fortis quidẽ hoĩ bus despecti. sꝫ ihus saluatoris cibi reliquijs cumu lati. Cophinis em̃ seruilia ⁊ rusticana agunf opa ⁊ officia. ⁊ deus ifirma mũdi elegit vt ꝓfundat fortia Est ãt cophinus ꝑm. ysidõ. vas ex vgulis factũ. ⁊ vt de iuncis vel vimĩbus aut foliꝭ palmaꝝ ꝓtertum aptũ ad portandũ purgamẽta ⁊ ad seruilia opa. Vñ i psal. de ioseph dr. manus eius i cophino seruiẽt Sic aũt pauci panes ⁊ pisces facti i mlt̃as reliq̃as excreuerũt. sic cibus verbi dei. q̃to magis distribuit tãto magis multiplicabif. Nec a casu sꝫ ex dina di spositõe ipleti sunt. rij. cophini. ꝑm numeꝝ rij. aplo rũ nec data sunt turbe fragmenta portãda sꝫ discipu lis vt p̃ hoc designaref. q̃ fragmẽta ⁊ reliquie verbo rũ rp̃i. p̃ aplos erãt p̃ mundũ portanda. ⁊ p̃ eos co/da ieiuna pascenda. qui bñ. xij. esse dicunf. q̃ fidef scẽ trinitatis in q̃tuor mundi partibus p̃ eos erat p̃di canda. Vñ ambro. Hic vo panis quẽ frãgit ihesus mistice quidẽ dei verbũ est. ⁊ sermo de xp̃o. qui dũ di uiditur augef. de paucis em̃ sermonibꝫ oĩbus ꝑtis redũdantẽ alimoniã mistrauit. Dedit sermones no bis velut panes. qui nõ dũ libanf ore geminantur Hec ambro. Moraliter p̃ aplos intelligunf p̃lati p̃ quinq̃ panes ordeaceos quinq̃ bona spũalia. q̃bus alia a deo reficif in p̃ti. Sicut em̃ in domo patrisfa milias solet eẽ mltipler panis. s. pauꝝ famuloꝝ. filioꝝ dñoꝝ. ⁊ amicoꝝ. sic i domo dei q̃ est eccla sũt diuersa genera panũ spũaliũ. Primus est panis na ture ⁊ abstinentie corꝑalis. hic est panis pauꝝ. i. pctõꝝ. hũc em̃ panem largif dñs etiaz pctõribꝫ qui vere pauꝑes sunt. de quo i gen. dicif. In sudore vul tus tui vesceris pane tuo. Et ihe ysaia. Dabit tibi dñs panem artũ ⁊ aquã breuẽ. Isti panẽ debemus pau/peribꝫ cõicare. si volumus q̃ facta nr̃a deo sint grata alias em̃ bona nr̃a opa deo nõ placẽt. nisi elimosinis ornata sint. Secõs est panis pñe luctualis hic est pa nis famuloꝝ. De quo in psal. dr. Fuerũt mihi lachri me mee panes die ac nocte. Et iteꝝ. Cibabis nos pane lacrimaꝝ ⁊ potũ dabis nobis i lachrijs i mẽsu ra. s. ꝑportionis. i. p̃ modo culpaꝝ q̃ quantũ hõ de lectatus est in pctis. tm̃ debet se affligere in pñe la/mentis. Hunc panẽ dat dñs ꝑlatos penitẽtibꝫ. inducendo eos ad ꝓtritionẽ ⁊ iniungẽdo penitẽtiã Tercius est panis intellectualis ⁊ doctrinalis hic ẽ panis filioꝝ. de quo in euãgelio dr. Non est bonum sumere panem filioꝝ. Et in ecclĩastico Cibauit illũ pane vite ⁊ intellectus. Hunc panẽ mimstrat dñs fidelibus p̃ ꝑlatos ⁊ curatores. quibꝫ dei semiñ/do. vnũquẽq̃ p̃ modulo suo pascendo. Quartus ẽ panis eukaristie sacramentalis. hic est panis dñoꝝ de quo in euãgelio dr. Ego sum panis viuus qui de celo descendi. Et aplus. Probet aũt seipsum homo

¶ sic de pane illo edat ¶ Hūc panē dat dñs ꝑ ꝑlatos mūdis ¶ pctō dñantibꝫ. qz immundis ¶ malis non est dandus. ¶ Quintus ē panis deuotōis internalis hic est panis amicoꝝ. licet em̄ pr̄familias habeat in domo sua panē bonū. tm̄ amicis supuenientibꝫ qrit meliorē. de quo in ysaia dr. ¶ Erit panis terre nr̄e habundantissimus ¶ pinguis. ¶ Duo aūt pisces dulcorātes hos panes. sunt spes vite ¶ amor dei vel intellectus ¶ oratio. qz sine eis nullus istoꝝ panū ē sapidus ꝙ sūs ¶ o quinq; paūbꝫ ¶ duobꝫ piscibꝫ reficit dñs aīam in pūti effectue ¶ ꝑlatus mīsterio ¶ O q; felix aīa ē illa apud quā inuenti fuerint isti panes ¶ pisces. vt de ea dicaf. est puer unus hic qui hz quīq; panes ¶ duos pisces ¶ Per puer em̄ intelligif fidelis aīa a puritate innocētie puer dicta. q̄ in quolibet fideli etiam obnoxio pctīs. dr ꝙ pmam reparari. ad qđ assequendū requirunf quīq; panes. ¶ qui hz illos esurere puer euāgelicus. ¶ Est ¶ panis celestis quē sancti mādducabūt in mēsa rp̄i. de quo in Luca dr. ¶ Beatus q mādducat panē in regno dei ¶ Et de ista mādducatōe dr in eodē. ¶ Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū vt edatis ¶ bibatis sup mēsam meā in regno meo. ¶ Moraliter etiā simul ¶ allegorice ¶ anagogice faciamus quinq; panes pmē. doctrine ¶ refectōis eterne ¶ Moraliter pmē quinq; sunt panes. s. panis ꝓpunctōis ex ꝓfideratōe pctī. panis afflictōis ex ꝓfideratiōe passiōis xp̄i. quē ille comedit. q ꝓfiderādo xp̄i passiōem corde ¶ corpe se mortificando subiecit. panis ꝓpassionis ex ꝓfideratōne defectuū ¶ miseriaꝝ ꝓprii. panis timoris ¶ tremoris. ex ꝓfideratōe futuri supplicij. ¶ panis suspirij ¶ deuotionis. ex ꝓfideratōe dilationis celestis gaudij ¶ pmij ¶ Oēs isti panes sunt ordeacei. ideoq; sunt cū amaritudine sumendi. ¶ Pisces aūt duo sunt spes vite. ¶ dulcedo vite eterne. ¶ Allegorice aūt panes doctrine sunt quīq; libri mosi. ordeacei ꝓter lr̄e duritiā. reficientes tm̄ ꝓter spūalem intellectum reficientem ¶ Duo aūt pisces sunt dulcedo ꝓphetie ¶ dulcedo psalmoꝝ ¶ Anagogice vo refectōis eterne sunt panes quīq;. ad quos suspiramus ¶ ex quibꝫ reficimur in eternis. quoꝝ unus est pūtia dei. scōs ē pulchritudo visiōis faciei dei. tercius est societas angeloꝝ. iter quoꝝ sortes est sors nr̄e beatitudinis. quartus est cōsortiū scōꝝ qui cū xp̄o regnant in celis. quītus est dulcedo interne beatitudinis quā hic parūꝫ expiri ¶ In oīb⁹ his ordeū est dilatio suspirantis ad ista ¶ Dulcedo aūt duoꝝ piscium ꝓsolantiū certitudo ꝓscientie. ¶ certitudo fidelitatis dine ¶ Item primus panis ordeaceus ḡtis ꝓuenit pctōri vere pnitenti. est ꝓtritio in corde. scōs est pudor in ꝓfessione. tercius est ieiunū in carne. quartus oīō in mēte. quītus pietas in opr̄e. ¶ Duo vo pisces ꝓdientes ordeaceos panes sunt timor qui capif in salsissimo mari. i. pmis infermi. ¶ spes q̄ capif in dulcissimo fluuio paradisi. si cogitas qz non sunt ꝓdigne passiones huius tp̄is ad futurā gl̄am q̄ revelabif in nobis ¶ Insup̄ moraliter quīq; panes. figificāt quinq; que dominus dat nobis ad spūales quinq; sensuū refectōem ¶ Primo dat pūtia. quo pane reficif visus. dū videt omnia transitoria esse ¶ caduca. ¶ Scōs panis quez dat sunt preterita. quo pane reficif auditus quando audit ꝙ oīa transierunt velut umbra ¶ ideo spernit ea. ¶ Tercio dat futura quo pane reficief odoratus qñ cogitat mortem futuram ¶ infernī picula. ¶ ideo se cōprimit opibus vanis. ¶ Quarto dat spūalia eterna. s. bōa celestia quo pane satiaf gustus qñ ꝓter amorem eoꝝ omnia ꝓtemnunt. ¶ Quinto dat flagella quo pane satiaf tactus quando ꝓflagella mouef ad dilectionem dei ¶ ꝓtemptum mundi. ¶ Et pisces sm̄ istū modū figificant cogitōem que illuīat intellectum ¶ dilectōem que inflammat affectū. ¶ Cogitio enim tribꝫ primis dat saporem. qz cogitio pūtia intelligit. futura preuidet ¶ preterita recordaf. ¶ Dilectio sit duabꝫ vltimis dat saporē. qz diligens deum pre amore ¶ degustatōe celestium in flagellis dñi delectaf. ¶ Hoc aūt facto miraculo statim ꝓpulit dñs discipulos ascendere in naviculā. ¶ precedere trans fretum ad bethsaidā ciuitatē andree ¶ petri ¶ philippi apl̄oꝝ vt ab illo loco recederent donec turbas dimitteret sub forma alicuius benedictionis ¶ valedictionis. volebat em̄ separe se a turbis. qz sciuit q̄ venturi erant vt facerent eū regē. ¶ ideo se a discipulis inter quos a turbis querebaf separat. ¶ Coegit eos qz ñ libenter recedebāt absq; magro suo. eius societate ¶ doctrina delectati. ¶ Unde crisf. ¶ Cū aūt dicat coegit. multā discipuloꝝ instantiā oñdit. qz nō de facili ab eo poterant separi. ¶ hoc quidē tm̄ ꝓter nimiū affectū quē ad eū habebant. tum qz solicitabanf qualiter ad eos veniret. ¶ Et hiero. ¶ Quo sermone oñdit inuitos eos a dño ḡcessisse dū amore preceptoris nec pūcto quidē tp̄is ab eo volunt separi. ¶ Recte aūt quasi inuiti ¶ retractantes apli a dño recesserāt ne illo abeunte naufragia sustinerent. ¶ Et qz xp̄s erat ꝓmissus rex futurus. ideo postq̄ ꝓfessi sunt eum rp̄m voluerit ꝓfiqñr ipsum facere regē. ꝓsiderabant em̄ q ipse q̄ eos fariaut posset eoꝝ necessitatibꝫ subuenire. ¶ sub tali rege videbaf eis non posse egere. ¶ Putauerūt forsan illū ficv̄nisse vt iā regnaret. ¶ volebāt preuenire tp̄s eius qđ ipse apud se vsq; in finem seculi occultabat. ¶ Ibi beda. ¶ Turbe viso tanto miraculo intellexerunt pium atq; potentē. ¶ idcirco voluerunt eū facere regē. ¶ hoīes namq; volunt habere regē piū ad regendū. ¶ potentē ad tuendū. ¶ Unde crisf. ¶ Novit em̄ eos qz tam faciliter multis ꝑcurauit. ¶ ideo sub ipo ociosam ¶ resolutam ¶ castrimarginosam putabāt ducere vitā qui omnibus abūdarent. ¶ nihil laboꝝ vel impensaꝝ impenderent. ¶ iō corruptā eoꝝ nouit esse intentōnem ¶ nō ꝓsentiens resolute ociositati ¶ gulositati fugit eos. qz q̄uis bonū vellēt. tm̄ nō bene voluerunt. ¶ Unde etiā aug. ¶ Fugit xp̄s cū eum voluerunt facere regē. ¶ Omnia em̄ bona terrena ꝓtemptit homo xp̄s vt ꝓtemnenda demonstraret. oīa mala sustinuit. vt nec in illis quereref felicitas. nec in isti timeref aduersitas ¶ Jesus ergo scrutator cordium ꝓgnoscens voluntatē eoꝝ postq̄ p̄cepit discipul̄ suis transfretare. fugit ipē solus a turbis in montē orare ¶ gratias p̄i ꝑ beneficqs agere. ¶ nobis in hoc forma dare ita ꝙ illi nō ꝑpenderūt nec eū invenire tūc potuerunt. ¶ Sequere aūt tu eū a longe si forte digna bif te vocare. vel saltē aliquid de reliquijs refectōis

ꝙ gratia tibi impartiri. Fugit ergo dñs ī montē. i. celeriter ascēdit. noluit em̄ ꝓpaliter honorari. exemplo suo nos docēs. vt vanā gloriā fugiamus. ꝙ ī bonis q̄ agimus hūani fauoris retributōem vitemus. Vñ Crisꝰ. Considerandū aūt ꝙ dñs magna opaꝝ dimittit turbas docēs nos nunq̄ gloriā que a multis est ꝓsequi. neq̄ attrahere mltitudinē. Et vt dr aug. noluit rex ab hoīb fieri. qua humilitatis viā ostēdit miseris. dedit itaq̄ nobis exemplū humilitatis ꝙ fugiēdi honores ꝙ acceptādi labores qꝛ quesitus ad regnū ꝙ honores fugit. quesitus ad passionē ꝙ mortē vltro se obtulit. vt sc̄z erēplo eius parati simus aduersa tolerāda. cauti ad blandimenta declināda. ꝙ ne nos aduersa fatigādo deiciāt. vel ꝓspera emollīē do decipiant. crebrīs p̄cib⁹ a dño imploremus ꝙ eiꝰ auxiliū inuocemus. Omnē ergo laudē humanam fugias cū honore q̄nq̄ venenū mortifeꝛ. ꝙ oēm cogitatū fuggerentē tibi appetitū cuiuscūq̄ altitudīs sub quocūq̄ ꝓtextu caritatis in ipso ꝓncipio ꝙ ortu suo. velut caput draconis infernalis tācito mortifices cū baculo crucis. Prepara quoq̄ teipsum ad quecūq̄ obꝓbria. quecūq̄ aspa. quecūq̄ aduersa ꝓ xpi noīe sufferenda. ꝙ in despectu tuo gaudeas te ipm talē vere ex corde reputās qui merito ab oīb⁹ despici debeas. sp̄r tibi xpi humilitatē ꝙ durissimam passionē reuocādo ad memoriā qui regnū fugiens crucē voluntarie est amplexus omni ꝓfusione ꝓtēpta Ascēdit itaq̄ dñs in montē velut in locū celo ꝓximorem. innuēs vt ad sublimia vite virtutū cliuo ascēdamus. ꝙ celo ꝓximi eē cupiamus. ꝙ orare. vt si bene orare volumus. mentē sursum a terrenis leuemus ꝙ solus vt nō in strepitu. sed in loco quieto oremus ꝙ nostros ꝙ vires nr̄as ad deū colligamus. Et bñ ꝓiungit ista duo. s. solus ꝙ orare. qꝛ solitudo amica ꝙ utilis est oīōi. ſm illud. tu aūt cū oraueris ītra cubiculū ꝙ clauso ostio ora p̄z tuū in abscōdito. Habemus hic exemplū triplex. s. a terrenis recedēdi ꝛorandi. ꝙ nobisipis vacādi. Et est notandus ordo. qꝛ orōnem p̄cedit dimissio turbaꝝ. dimissa em̄ turba. sc̄z tumultu hoīm. affectionū. cogitationū. ascēdit in montē ad orandū ꝙ comitat̄ solitudo. qꝛ solus ascendit cū intētione orandi. ꝙ sequit̄ nobisipsis vacatio. qꝛ ꝓpe scō solus erat ibi. In quo dat exēplū ꝙ hō post sermonē vel aliud opus bonū debet a turbis recedere ꝙ tumultib⁹ ꝙ redire ad locū solitariū. vt ꝓpios defectus qui ꝓtrahunt̄ ex quersatōe cū hoīb⁹ recolligat ꝙ abstergat. ꝓfectos vo si quos inuenit dei glorie asscribat. ꝙ dz ascēdere in montem ad orandū. vt deū orādo querat. non em̄ debet orās interrenis desideriis iacere. Nam ſm Bedā. Qui diuiciis ꝙ honore seculi obsecrat ꝙ in infimis iacet. vilesad deū p̄ces mittit. dz etiā sibi vacare vt hauriat qd̄ postea docēdo effūdat. vel opando exerceat. Hic datur intelligi. qꝛ cum dñs sederet in mōte cū discipulis suis ꝙ videret turbas ad se venientes descendit de monte ꝙ circa inferiora loca turbas pauit. ꝙ dei de fugiēdo honorē regiū itaq̄ in montē solus ascendit Unde Crisꝰ. Faciebat aūt hoc. rursus erudiēs nos neq̄ turbis ꝛmiscerī ꝛtinue. neq̄ fugere multitudinem sp̄. sed alterutraꝝ vtiliter facere. Conspice nunc dñm iesum quō fugit honorē ꝙ ascendit in montem orare. videlicet docens mūdi ꝓspera fugere. ꝙ ꝛtra ea deū inuocare. ꝙ quō querit loca solitaria. ꝙ vadit ad ea. affligit se ꝙ vigilias longas ī pendit. ꝓnoctāſ in oīonib⁹ ꝙ se humiliās coram p̄e. ītercedit pastor fidelis ꝓ ouibus suis. Orat em̄ nō ꝓ se ſz ꝓ nobis tanq̄ aduocatus nr̄. ꝙ mediator apud p̄em. Orat etiā. vt det nobis orādi exemplū. Frequenter inde discipulos monuit. ꝙ hic ope ꝓbauit. Vnō orat ī quātū deus qꝛ sic ei orare nō ꝓpetit. ſz inquātū hō. ꝙ sic ei ꝓpetit. qꝛ aduocatus nr̄ factus est. ꝙ ideo ꝓ peccatis nostris interpellat.

Oratio.

Omine ihesu xp̄e. fac me oculos mentis a carnalibus delictis. a terrenis diuitiis. ꝙ a mundanis ābitionibus ad te sublenare. et sup̄ fenū carnalis voluptatis. tēpalis possessionis ꝙ mundialis glorie discūbere. vt merear sariari q̄ spūalium panū refectione. s. timore diuini iudicij. horore pcī. dolore cōtritionis. pudore cōfessionis. ꝙ labore satisfactiōis ac duob⁹ piscib⁹ sabilitate scilicet ꝓfiti ꝙ desiderio in melius ꝓmutandi ꝙ ꝓficiendi. quos puer vnus sc̄z humilitas habet que gratiam ꝙ gloriam mereri solet Amen.

De ambitione ꝙ quibusdam alīs clericorum ꝙ religiosorum defectibus Capitulum LXVIII

Circa premissa meditare ꝙ considera. quomodo dominus vere ꝙ non ficte honorem regium fugit ꝙ declinauit. nō sicut illi qui ne apud homines vilescāt recusant orare quod corde desiderāt. Sunt em̄ multi ꝙ potissime religiosi. qui dignitates se non appetere simulant. sed cum offeruntur manibus ꝙ pedibus ꝓmptissimi occurrunt ꝙ leti suscipiunt. imo ꝙndoq̄ voluntarie se offerunt. Sunt etiam ex his aliqui qui in dignitatib⁹ positi fingunt se velle eas nō habere. sed nihilominus p̄ se ꝛ mediatores ꝓcurant ꝙ occasiones querūt solicite. qd̄ possint in ipsis officijs remanere. Non fuit hmōi simulatio ꝙ ficto in dño put patz ex eius facto. Misit em̄ discipulos p̄ mare nec cum eis nauē intrauit ne turbe cū inter discipulos quererent. ꝙ deinde ipsis nō aduertentib⁹ solus in montē ascendit. ꝙ sic manus eoꝝ euasit. Unde cū quanto studio ꝙ cautela fugit ꝙ declinauit honorem Exemplū dedit nobis vt ꝙ nos ita faciamus. nō em̄ ꝓ se. sed ꝓ nobis fugit. Cognoscebat nāq̄ quāte sit temeritatis si ad honores aspiceremus. honorē ī maioribus est laqueus ꝙ grauioribus ponderib⁹ ad subuersionē aīaꝝ. siue sit honor ꝓlatōis siue potentie. siue sc̄ie ꝙ similiū Vix em̄ fieri p̄t ꝙ qui in honore delectat̄ in piculo vel p̄cipitio nō sit. vel qd̄ est prius iā p̄cipitio collisus Ambitio em̄ est vitiū pessimū ac cā ꝙ tradit multoꝝ alioꝝ vitioꝝ. Multos q̄pe hec passio sic excecat vt etiā ea q̄ multis alīs manifesta sunt ipsi nō videant. ficq̄ in foueā prime culpe ꝙ deide gehenne cadant. Et quid ꝓdest eis si mundū lucrent̄ vniuersum. seip̄os aūt ꝓdant ꝙ detrimentū sui faciāt. Si forte blādiunt̄ sibi aliqui ambicōsi sub sp̄e lucri aīaꝝ quasi sic melius possent intendere saluti alioꝝ Quib⁹ bern. rñdet dicens Utinā quisquis sic intrat

si fieri posset .tã fideliter mīstraret.q̃ fiducialiter ingesserit Hc difficile fortassis ꝛ impossibile ē. vt ex a mara radice ābitōmis .suauis fructus ꝓdeat caritatis .Ez hꝛu cōiter hodie hono: ꝛ nō onus .gla ꝛ nō pena attēdit .ꝛ hōris nomē nō vtutis tenet .Unde beꝛn. Curcit a clero passim ab oī etate ꝛ ordine .a vocatis pariter ꝛ indoctis ad ecclesiasticas curas tanq̃ sine curis tā q̃sq̃ victurus sit .cū ad curas puenerit Vlti nō tāta fiducia ꝛ alacritate curreꝛēt ad hōres si cē sentirent ꝛ onera. Grauari ꝓfecto metuerent. nec cū tāto labore ꝛ piculo q̃rumlibet affectarent insulas dignitatū Nūc vo q: sola attendit gla ꝛ nō pena .puꝛ cē clericū erubescit in eccīa .seq̃ viles eligunt ꝛ inglorios . qui quocūq̃ eminēriori loco nō fuerint sublimati . Item etiā Hern .q̃si subsannādo alloquit ambitiosum .sic dicēs Age ergo q̃m durissimū iudiciū his qui psunt fiet .ꝛ potentes potenter tormēta patiēter .ascendit superbia tua semp .sequere regē tuū .oē sublime videant oculi tui .festina multiplicare pbendas .in archidiaconatuꝝ vola deinde spira ad episcopatū .nec ibi quidē requiē hīturus . q̃m sic itur ad astra .Quo progredieris miser An vt ab altiori gradu fit casus grauio: Hecq̃ em̄ sic paulatim decides q̃ tāq̃ fulgur impetu vehemēter q̃si alter sathanas subito deiecieris Hec ber. Ad̄ ꝛ hiero. Letanī ad ascensum .timeamus lapsum .nō est tāti gaudiq̃ excelsa tenuisse .quāti terroris de excelsis ceciditsse Hec hiero. Timeat q̃ ambitiosus ꝛ se corrigat .ne apud hoīes exaltatus ꝛ ad tps falsis florens bonis . apud deū hūiliet ꝛ in eternū veris pereat tormentis Quanto em̄ maiori hōre sublimatus q̃s fuerit .tāto maioris virtutis debito: erit .aut maiori supplicio subiacebit Honores em̄ sunt q̃si quedā ligna ad augmētandū ignē in futura pena Unde crisꝰ. Hōris siquidē magnitudo .his qui nō digne viuūt in honore .cumulus incipit esse penaꝝ Hec crisꝰ. Et tūc ambitiosus nullā requiē hēbit .sicut nec in pūri hēevoluit Cor em̄ ambitiosi nūq̃ quiescit .sed vel honorē quē nō hꝫ apperit .vel eū quē hꝫ amittere metuit .ꝛ sic diabolus cor eius sp mouet ꝛ rotat tanq̃ molendinū qō nunq̃ pausat. Et nota circa hanc materiā .q̃ pter symoniam ꝛ alia mala que freq̃ter nō fine graui scandalo ꝓmittūt sunt adhuc quedā mala .quo hodie multi q̃si nō mala sꝫ licita eēnt implicant Primū malū ē .q: plerisq̃ añq̃ vocent ꝓmoueri ad dignitates ꝛ curas ecclesiasticas p se ꝛ palios solicite querūt .nec vocatōem hūiliter expectant sed ambitōe pueniūt Hi male accedūt testāte aplo qui sic ait Nec quisq̃ sumat sibi honorē sꝫ qui vocatur a dño tanq̃ aaron .quātumcūq̃ em̄ sufficiēs q̃s fuerit ꝛ virtuosus .ꝓfecto nō erit dignus .si non assumat inuitus .Nam cū quis honoris primatū ambit ex hoc solo efficit indignus q: indebite psumit. Ad̄ aug. Status supio: sine quo respublica non regit ꝛ si bñ administret .indecēter tñ apperit Ad̄ ꝛ greg. Virtutib⁹ pollens coactus ad regimē veniat .virtutibus vo vacuus .nec coactus accedat De his qui se se in patrimoniū xp̄i ingerūt .sic dt hrū . Audiq̃ querelas dñi quid sup hac temeritate loquat . Ipsi inquit .regnauerūt ꝛ nō ex me .principes extiterunt ꝛ

Capitulum .lxviii.

egonon vocaui eos Quid istud temeritatis imo q̃d insanie Ubi timo: dei .vbi mortis memoria .vbi gehenne metus ꝛ terribilis expectatio iudicij .hec bern. Unde si aliquis ad primū locū in eccīa eligit .tolerabile est licet piculosum .q: sm̄ bern. Non oēs qui vocant ad mīsteriū eligunt ad regnū .sicut pꝫ de saule in regno .ꝛ de iuda in sacerdotio electis a deo. sed si se ingerit ꝓcurando se eligi .damnabile est ꝛ pniciosum omnino .nemo em̄ debet eligi seu ꝓmoueri seu prefici .nisi de quo spūssanctus inspirauerit .aliqui nisi ipsi spūisci iniuria fit. Ubi nota q̃ cuꝫ scūs Ludouicus rex francie a quodā deuoto quereret cur epi modo sicut olim sancti nō eēnt .illeꝛ credit nutu dīno rndit .q: tunc epi p inuocatōem ꝛ inspirationem spūssancti ab electorib⁹ canonice eligebantur. nunc vero p supplicatōes ꝛ procuratōes al's de eis ꝓuidet .ꝛ ob hoc mō sancti nō sunt sicut olim ꝓmuīter fuerunt .Quo audito rex dixit q̃ de cetero nullaten? p aliquo supplicaret. Non solū aūt qui ad curas et dignitates se ingerūt in piculo sunt .sed etiā qui ad eas cū delectatōe accedunt .vel in eis cū delectatiōe pseuerant .Unde grego. Unusquisq̃ superbo rector totiens ad culpā apostasie dilabit .quotiens preesse hoīb⁹ delectat ac honoris sui singulariter letat Sin de aūt hec vitiō: radix pullulat in corde regentiū nisi ex imitatōe illius .qui despectis angelo: societatib⁹ dixit .Ascendā in altitudinē nubiū ꝛ similis ero altissimo .Unde magnope curandū est vt qui regendis hoīb⁹ preferꝛ apud se penset q: ad satisfaciendū districto iudici de sua tm̄modo aīa vix sufficit .et quot regendis subditis prestio est reddēde apud cuꝫ rōmis tpe vt ita dicā tot solus aīas hꝫ. Maꝫ cui esse nunc iudicē libet .huic videre tunc iudicē non libet. Numerari em̄ culpe nequeūt que hūde ptātis amore perpetrant .hec greg. Non dicit qui iudex est .sed cui iudicē esse libet .aīm videlicet non gradū redarguens .ꝛ ad voluntatē nō ad factū vsurpatōem referens .Cui aūt videre tunc iudicē non libet .de numero reproboꝝ se esse nō dubitet .Sicut em̄ electi tunc de visione iudicis gaudebūt .q: appropinquat corꝰ redēptio .sic ꝛ reprobi de visione iudicis dolebūt .q: appropinquat eoꝝ ꝓditio .Unde ꝛ alio loco euangly dīs dt .Ue .i. eterna damnatio vobis .s. imminet qui diligitis primas cathedras .non dt qui habetis sed qui diligitis .non arguens eos qui his vtunt ex officij ordine .sed eos qui hec dū hūt amant .vel duꝫ non habent affectant .q̃ ꝓcedit ex ambitione. Ue quippe in scriptura sacra notat eternā damnatiōem ꝛ gehenne supplicū .sed hꝛu h? seculi pegrinatiōem ꝛ pīs exiliū .Unde crisꝰ. Hec dictio ve .sp in scripturis ō: de his qui nō pūt euadere a futuro supplicō

Solent aūt ambitiosi se excusando q̃q̃ allegare illud apli ꝛ dicere Qui epatum desiderat bonū op? desiderat Quib⁹ rūderi potest .q̃ opus est bonū .sed desiderare est malū. Sic ꝛ dici pt .qui aūꝫ furaꝰ bonam rem furaꝰ .q: aūꝫ bona res est .sed furari malū est. Unde apls Ipsum opus tanq̃ bonū ꝛ fructuosum ꝓmendat .xp̄s vero iōm desiderare tanq̃ malū ꝛ vana ꝓdemnat. Sic ergo pꝫ ex xp̄i ⁊ bis ꝛ ceteris scripturis .q: ambitiosus nō est i statu gre ꝛ saluris

Patet hoc etiam ex quibusdã rõmibus & causis. qz in tot humanis defectibꝫ nullus relinquit ambitioso locus excusationis & ꝓ hoc graue ei imminet periculũ ꝑditionis. Multi eñ ꝓ infirmitatẽ vel ignorantiã aut in toto aut in ꝑte de ꝑtis excusant. sed ambitiosius cui ꝑesse libet ꝙ nullũ hoꝝ defendit. Non quidẽ ꝓ infirmitatẽ. qz ducatũ gregis libẽs suscepit & tenuit. & ideo tanq̃ aries in grege fortis ꝑ ceteris eẽ debuit. nec ꝓ ignorantiã. qz magisteriũ alioꝝ assumere & tenere sibi placuit. & iõ ignorare non debuit qui magister esse voluit. Talem ergo. s. ambitiosum & cecitatem eius valde plangere debemus. qz hominem ad dei ymaginem factũ. ipsum lucifer vt supra per grego. dz imitari videmus. Et qz ambitiosus ĩ tanto versat̃ periculo. ideo qui scienter talẽ eligunt vel ꝓmouent. aut in statu suo fouent & defendũt. graviter deũ offendunt. & se ꝓcipes cuz eo in culpa faciunt. Unde timendũ est ꝑsentientibꝫ ambitiõso ne cadant cũ eo. sicut ꝑsentientes lucifero ceciderũt cũ illo. Ista maledicta pestis ambitiõis totã infecit religionẽ xp̃iamitatis. & scãdalũ toti mũdo ꝓturit. non solũ ĩ clericis. sz in religiosis. Ue g̃ miseris ad quos pharisseoꝝ. qbꝫ dns de impcabat̃. vicia transierũt q̃ ꝓ breue & incertũ huius vite fue curriculũ. quo pctã plangere debuerũt. ad dignitatẽ & honorẽ aspirare. vel ꝓ his laborare seu etiã certare. dei timore ꝑ posito nõ metuũt. Dcõm malũ est. qz sepe carnales amici in beneficioꝝ collatõe aliꝫ meliorib & digniorib ꝑferũt. quoꝝ ꝓmotoribus de dãnatõis ꝓlixta cominat̃ dicẽs. Ue q̃ edificat ciuitatem in sanguinibus. Multi eñ q̃ ꝓ amicoꝝ carnaliũ ꝓmotiõe & corpus & aiam eternis exponũt incẽdijs. q̃ ecõuerso ꝓ eoꝝ liberatõe extremũ digiti vix ad horã ponerẽt in tormẽtis. Multis quidẽ ꝑlatis ꝓcurat diabolus amicoꝝ & carnaliũ multitudinẽ. vt eoꝝ in carnali affectione & ꝓmotiõe obscuret dignitatẽ & sanctitatẽ Sepe nãq̃ nepotes ꝑlatoꝝ & alꝫ carnales amici. qui añ ipoꝝ ꝑlatoꝝ ꝓmotionẽ nõ apparebãt. ꝑsti ꝓmotionem eoꝝ apparere incipiũt. quasi vna die. s. ꝓmortionis nati videãt̃. Sed sup hoc ꝑt ecclia dicere illud ysaie. Quis genuit mihi istos Ego sterilis & nõ pariẽs trãsmigrata & captiua. & istos qs enutriuit. Ego destituta & sola. & ubi vbi erãt. s. añ ꝑlati ꝓmotõez suã aut quidã. Cũ factor rerũ ꝓriuaret semine clez Ild sathanevotũ successit turba nepotũ. Hi tales q̃ in ꝓmotionibus amicos carnales ꝑferũt. fctis & opibus suis illud psalmiste dicũt. Ixcreditate possidea? sctuariũ dei. Et iõ timere hñt maledictõez. q̃ ibidẽ seq̃t̃. quã nõ solũ eccia & alꝫ. sz etiã ipimet sibꝫ ꝑis impcant̃ sepius cũ orant dicẽtes Deus meus pone illos vt rotam. & sicut stipulã ante faciem venti. Sicut ignis q̃ ꝛburit siluã. & sicut flãma cõburens mõtes. Ita ꝑsequeris illos in tẽpestate tua. & in ira tua turbabis eos. Imple facies eoꝝ ignominia. & q̃rẽt nomen tuũ dñe. Erubescãt & ꝛturbẽtur in seculũ scli. & ꝛfundãtur & ꝑeant. Ubi nota visionẽ de quodã põtifice nimis ad carnales amicos affecto. que statim ꝑsti mortez eius ostensa est cuidã legato ecclie ĩ via tam ꝑsito. Quodam eñ mane cũ idem legatus excitatus a somno. vellet orare vt ꝛsueuerat submiss? ẽ quidã lectus in supficie aureis tapetis circũseptus in camera vbi quiescebat. ĩ quo residere videbat̃ ipe defũctus ad modũ põtificis ornatus. & in giro eius multi de genere suo ꝓ eũ ꝓmori & ditati coreã ducebãt & cantilenas lugubres cantãtes in hũc mũdũ ꝓclamabãt Maledicta ꝓmotio & exaltatio tua. tu eñ es ꝑditiõis nre causa Ille vo circũquaq̃ respiciẽs maledictionẽ similiter eis ĩpcabat̃. d. Maledicti vos a deo. qz ꝓter vos traditus sum igni ꝑpetuo. Et hec dicẽs cooptoriũ aureũ eleuauit & flãma de lecto cuz fumo fetidissimo ascẽdit. & ficvisio disparuit Hec ãt visio ꝑdicto legato. angelo sibi referẽte iõ ostẽsa fuit. vt ipe a similibꝫ abstineret. qz defũcti successor futurus esset. Dosti hec quodã tpe quidẽ pontifex alicui ꝓmorõi carnaliũ amicoꝝ nimis intentus. cũ ex infirmitate ĩ qua ꝓ medicos neglect? fuerat morti eẽt ꝓpinquus. ẽsi de salute corꝑis & aie desperatus. dixit pluribꝫ circũstantibꝫ & audientibꝫ. Medici abstulerũt mihi corpus. & amici aiaz. Ecce qualẽ retributionẽ de amicis habuit quos sic carnaliter dilexit et ꝓmouit. Sic & hodie multi religiosi carnalitatẽ nimis seq̃ntes. nõ ea que ꝑsus & dei sunt. sed q̃ carnis & diaboli sunt. in electionibꝫ suis sapiunt. & magis corꝑi q̃ aie ꝓuidere soliciti sunt. Multi eñ potius eligũt bonũ coquũ. qui carnalibꝫ voluptatibus coꝝ satisfaciat. q̃ virũ deuotũ qui vtilitatibus aiaꝝ ꝓficiat. vt sic simul cũ illo ducãt in bonis dies suos. et q̃si de alia vita desperati. recipiãt bona in vita sua. ac si sic iretur ad astra. Hi tales similes illis sunt de qbus seneca sic dicit Quidã voluptatibus se ĩmergerũt qbus in cõsuetudinẽ adductis carere nõ ꝑũt. et ob hoc miserrimi sunt. ꝙ eo ꝓuenerẽt. vt illis q̃ fuerẽt supuacua facta sint necessaria. His etiã talibus applicari põt. qõ de quodã ꝑe factũ est. Qui cũ q̃daz vice melius solito se refecisset. nocte sequẽti diabolus sibi assistẽs. ventrẽ eius suauiter quasi manibus ꝛtractãdo delinuit. & q̃si eũ subsannãdo dixit. Nõ bene. nõ bene. Ille aũt diaboli illusionẽ intelligẽs pñiam de hoc excessu egit. & ad abstinẽtiã cõsuetam redijt. Istud etiã vbũ. s. modo bene. modo bene. põt dici cuilibet in hac vita ꝓsperate vel delicate viuenti. Et similiter istud euãgelij & quidẽ in hac die tua que ad pacẽ tibi. nũc aũt abscondita sunt ab oculis tuis. s. mala futuri ꝑpis Tercium malũ est. quia plerũq̃ cã mala mouente & alliciente. indigni & quã doꝝ mali & hostes xp̃i ad ecclastica bñficia promouẽtur. & magis ꝑsonis q̃ ecclesijs magisq̃ vtilitati priuate q̃ cõi ꝓuidetur nec fiunt clerici vel ꝓlati deo sed mũdo. Unde magna cura est multis. vt ĩ domo sua officiales vtiles ꝓficiãt. sed parua cura ẽ eis vt in domo dei mĩstros ydoneos instituãt. qz hoc q̃si nulla ministroꝝ xp̃i est electio. cũ tũ mĩstri hoiz sepe cũ magno eligant̃ cõsilio. Prochdoloz sepe magis ĩsufficiẽtes assumũt̃ ad statũ clericoꝝ & ad ecclastica bñficia etiã curata. q̃ ad statũ mechanicoꝝ vel ad aliqua hmõi officia. Qui eñ mechanicus esse voluerit. necesse est vt ad suũ officia ꝓspectantia sciat vel addiscat. sed plerũq̃ in clericis hoc fallit. Quomodo ergo tales ꝓter ignorantiam poterũt excusari. martime si ad dignitates & beneficia curata fuerĩt ꝓmori

Unde bern. Que ignorãtia excusare ꝑt hoiem qui se mgẽ in infantiũ. doctorẽ insipientiũ ꝓfitet Talium quippe dñ quis ꝓmouet. recte a diabolo supra templi pinnaculũ eleuat. cui diabolus q̃si subsannãdo tũc loquit Si filius dei es. mittete deorsum Jam inter filios dei ꝙputatus es. tam ab his qui te non cognoscũt videris eẽ qđ nõ es Fac igit aliqđ vnde lauderis. vñ gloriosus habearis. & vñ magnus ab hoibus videaris Mitte te deorsum Quid eñ tã pro prio diabolo. q̃ suadere vt vnusquisq; indignus ecclesie se sibi submittat Et reuera hi tales sp deorsuz se mittũt. q; solas dñicas dignitates & gl̃iam q̃rẽtes quotidie deteriores fiũt. Promotores etiã taliũ in quacũq; dignitate. q̃si supra templi pinnaculũ ꝙstituti. se ad psuasionẽ & ꝙsiliũ diaboli deorsuz mittũt qñ ꝑ carnalẽ affectionẽ. vel aliam cãm malã eos excecantẽ. talibus ꝙdescendẽdo. eos ꝓmouẽt vel eoꝝ ꝓmotoibus acquiescũt. Symea quippe ꝓmit in tecto & latro in scalis coã ꝓplo. non ad sui honorẽ. sed ad derisionem. sic etiã est de indigno in eccia exaltato. Unde seneca. Loco ignominie est apõ indignũ dignitas. Et aũt dr grego. Necesse est vt is qui ꝑest que exempla subditis ꝓbeat solerter attendat. & tantis se sciat viuere quãtis ꝑesse Et idcovt idẽ dr. non dz hoiũ ducatũ suscipe. qui nescit hoies bñ viuendo preire. neq; ad hoc eligat vt aliop culpas corrigat. qui qđ resecare debuit ipe ꝓmittit. Et itep Durum quippe est vt qui nescit tenere moderamina vite sue iudet fiat vite aliene Hec grego. Sic & hodie apud multos etiã religiosos in electionibz & ꝓfessionibz tiꝑ more dei ꝓstponit. iesus. i. vir bonus & dignus ac dei amicus. qui se & alios saluare studet reꝓbatur & barrabas latro ifigis. i. malus & idignus ac xp̃i hostis. q̃ se & alios in aĩa ꝓmit eligit. Unde qui in talibz ꝓmotionibus faciendo vel ꝙsentiẽdo culpabiles sunt. ipo suo facto vel ꝙsensu cũ iudeis dicunt. Non hũc sz barrabã Et ideo timeãt tales ne aliena ri a iesu saluatore ꝓtez sortiant cũ barraba latrone Tales q̃ppe sic electi sunt subditis magis in ruinaz & scandalũ. q̃ in resurrectionẽ & boni exemplum. & hoc fermentũ ꝓlatoꝝ corrũpit totam massam subditoꝝ. q; dñ caput egrotat cetra mẽbra dolent. Egrotant quidem sed nõ sanant q; morbum nolimetangere habere vident & intacti remanẽtes ꝑ eos quoꝝ interest debite nõ corrigunt Et ideo hen iã apõ plures de capite facta est cauda. de prioze posteriozi. de mgro discipulus. & vtinã xp̃i non diaboli Sed timere hũt hoies in his culpabiles. ne iusticia ꝑ eos neglecta. ad supnum iudicẽ querelã suam dirigat. & ille voces querimonie eius suscipiens. iusto iudicio suo vindictã suã sup̃ uaricatozes rectitudinis inducat Et istud in multis talibus factũ nouimus & adhuc freq̃nr fieri videmus. sed quidã miseri sic sunt excecati. q̃ nec ꝙgnoscere defectus suos volũt. vnde talia flagella ꝓcedũt. & ideo sepe grauiora eis supueniũt

Quartũ malũ est q; vnus beneficiovno non est ꝓtentus. in aliorum clericoꝝ preiudiciuz & damnum. plura occupat. & alios esurientibus ipe se pompis & vanitatibus inebriat. Pauperum enim necessitatibz subtrahit. quicqd diuitũ vanitatibz accedit. & multitudo seruoꝝ multitudinẽ paupeꝝ facit. vnde est qđ coiter dr. Quicquid delirant reges plectunt achiui. Et qđ peius est interdũ vnus ad vnuz etiã beneficiũ minus ydoneus plura occupat. & qui vnicũ q̃uis modicũ vir officiuz implere sufficeret. plurimoꝝ stipendia sibi vendicat. Plura quidem beneficia hñtibz patet vagandi & delinq̃ndi materia. Diuinus cultus & hospitalitas in ipsis beneficijs minuitur. ecclesiaꝝ ꝓmodis & honori detrahit. q̃ ꝑ hoc in spũalibus & tp̃alibus multiplr collabunt Sed esto ꝙ tales habeant dispensatõem sup̃ pluralitate beneficioꝝ. nunq̃d dispensatõem hñe poterunt sup̃ perpetratõe predictoꝝ maloꝝ. Que quidem mala tanta sunt ꝙ sola ad damnatõem sufficiunt & reũ in infernũ detrudere pñt. vbi vnus vt plꝰ in beneficijs erit vnus vt plꝰ in tormentis. Istos fm bern. sup̃ montem excelsum valde diabolus ducit. quibz etiã oĩa regna mundi & eoꝝ gl̃iam oñdit. & oñsa si ꝓcidẽtes eũ adorant dare ꝓmittit. Et reuera postq̃ auaricie sueꝙsulendo multa beneficia adepti sunt eũ adorant eũ colunt & veneranť. eum quasi deũ sequunť. & postea in tenebris demergunť

Ubi nota quedã exempla de hac materia Guillelmus parisiẽ. eps in thxologia regens ꝙuocatõem fecerat mgroꝝ. & ꝓposita questione de plꝰalitate beneficioꝝ. sollerti & lõga disputatõe ꝓbatũ est duo beneficia summõvnũ quinde cim libras parisienses valeret ab vno teneri cũ salute nõ posse Hoc determinauit predictus eps. hoc oẽsalq; mgri thxologie determinauerũt exceptis duobz. s. mgro philippo parisi. cancellario. & mgro arnoldo postmodũ ambianẽ. epo. quid aũt predcõ philippo ꝙtigerit audiamus. Egomizante in morte dñs guillelmus eps tanq̃ bonus pastor visitauit. rogãs eũ vt singulari opinioni de plꝰalitate beneficioꝝ cederet. & oĩa beneficia sua vno accepto in manus eccie resignaret. sed renuit dicens se velle expiri vtrum esset dãnabile plura beneficia ab vno teneri. Porro tuus est g̃ fic. & post paucos dies dicto parisi. epo in tetra & miserabili forma apparuit. dicẽs inter cetera ꝓpter pluralitatẽ beneficioꝝ se esse damnatũ. Si militer alius quidã clericus magne lr̃ature apparẽs cuidã post mortẽ suã. se dixit damnatũ ob hanc solã causam q; duas tenuit prebendas. Sup̃ hac eadez questione robertus romane eccie cardinalis & mgr̃ in thxologia interrogatus mortivicinus rñdit. Dico tã migraturus a vita q̃ mortale & dãnabile ẽ plura tenere beneficia. Hoc idem scẽ memorie petrus cantor parisi. & dixit & scripsit. Hoc idẽ mgr̃ guibardus cameracẽsi. eps verbo hmõi ꝙfirmauit Nollez inquit ꝑ totum aurum arabie vna nocte duo bñficia detinere. & hoc ꝓpter discrimen incertevite. Sup̃ hoc etiã narrante bern. quondã dñi pape ꝑnitentiario. cũ beate memorie grego. papa nonus interrogaret si posset de plenitudine ptãtis cum pluriũ beneficioꝝ detentoribz dispensare. rñdit. Non possum inq̃t misi rm̃ superuenerit raõe detinentiũ dispensare. Quod forte ideo dixit. q; vt visum est plura mala ac peccata grauia & ineuitabilia inde subsequunť. sup̃ quibz faciẽdis dispensatio cadere nõ videt q; petm̃ in nullo casu ꝓcedit Quis ergo erit sapiens qui se fallat. & tan

Capitulum. Lxviii.

to discrimini ꝯmittat. Esto quod multi dicũt hoc. ⁊ multi alq in ꝓtrariũ opinent. hoc solum tñ mortale ab Augus. doctoꝝ maximo iudicat. cũ quis incerti/ tudinis ꝑiculo aut mortalis peccati discrimi se ꝯmit tit. Sic ⁊ hodie multi religiosi. nõ solũ grãgias sẓ ⁊ eccĩas. non fine aĩaꝝ ꝑiculo sibi incorꝑando multi plicare solliciti sunt. exponẽtes se ꝑiculo reddende rationis de aĩabꝫ eccĩaꝝ. quaꝝ decimas ⁊ fructus ꝓ/ cipiunt ¶ Quintũ malum est. qz plerigz in bñficijs non residẽt. ⁊ fructus eoꝝ ꝓcipiẽtes debitum ꝑ his laborẽ vel seruitiũ eccleſijs non impẽdunt. Gaudẽt ⁊ se iactant qz habent tot florenos sibi apportatos sẓ timeant ne sint florẽi eos ad infernũ portãtes ¶ Fru stra eñ se iactant habere beneficiũ vel mercedẽ. cuj non exhibent oꝓatõem. Sed esto ꝙ tales habeãt di ſpẽsatõem ſuꝑ absentia seu nõ residentia nunquid dispensatõem habere poterunt ſuꝑ peccatis ⁊ malis ꝯmittẽdis que ineuitabiliter sequunt ex eoꝝ absen tiaꝝ negligẽtia. Et ideo bñ eis esset si haberẽt vica/ rium in tormẽtis. sicut excusando se dicunt habere in bñficijs. Qui eñ residere nolunt in bñficijs. tĩe/ re habent ne residentiã ꝑpetuã faciãt in tormentis Et in hoc magis delinquũt ꝓlati ⁊ curã hñtes aĩaꝝ. qz ex illoꝝ absentia maius sequit ꝑiculum. ¶ Pauci quidẽ ex eis pastores. sed multi mercẽnarij sunt. qz non lucꝝ animaꝝ. sed mercedẽ temꝑalis commodi aut lucri. vel honoris querunt. Istis bene ꝯgruit illõ Bern. vbi ait. Ve tibi clerice. mors in olla. mors i hmõi delictis. ¶ Peccata eñ ꝑpuli comedis. acsi ꝑ ꝓria minus sufficere viderent. Sumptus ecclesia/ sticos gratis habere te reputas. sẓ bonũ erat magis foderet mẽdicare. Et iterũ. Indignus lacte ⁊ lana ꝯuincit. si nõ pascit oues si non vigilat in custodia gregis. iudiciũ sibi mãducat ⁊ vescit. Quid tibi in/ sipiẽs delicie sapiũt. quid diuitie ille cecos delectãt oculos. quibꝫ mereris tam graue iudiciũ tam dure temetipm obligas rõmi. Vniuersa siquidẽ vsqz ad q drantem nouissimũ exigeris. ¶ Hec bern. Et iterum ſuꝑ illo vbo ꝓphete. ¶ Pctã ꝓpli mei ꝯmedẽt. Quasi dicat. ¶ Peccatoꝝ ꝑna exigũt. ⁊ peccãtibꝫ debitã so/ licitudinẽ non impendũt. Quẽ dabis mihi de nũe/ ro ꝓpositoꝝ qui nõ plus inuigilet subditoꝝ euacuã/ dis marsupijs qꝫ vicijs extirpãdis. Ubi qui orando flectat irã qui ꝑdicet annuz placabilẽ dño. Leuiora loquimur. grauiora grauius manet iudiciũ. Ministri xꝑi sunt ⁊ seruiunt antixpo. ¶ Honorati incedũt ꝺ bo mis dñi. qui dño honorẽ non fecerũt ¶ Hec bern. Sũt aũt quidã qui ecclesijs ⁊ ouibꝫ suis ꝓprijs derelictis aliqs deseruiũt ecĩjs vel ꝑdicant populis. sed ꝑ hoc de negligẽtia ecclesiaꝝ ⁊ ouiũ suaꝝ non excusantur apud deum. qz reddent rõnem ⁊ ꝺ ommibus vsqz ad quadrantẽ nouissimũ. Allegant etiam qñqz non re sidentes ꝙ in ecclesijs eoꝝ sunt rebelles ⁊ tyrãni vel infideles ⁊ hmõi. In quo seipsos magis redarguũt qz vident lupum ⁊ fugiunt. cũ tamen ꝑ illoꝝ ⁊ eccĩe vtilitate deberent tunc potius residere. Sic ⁊ hodie multi in religione curam aĩaꝝ habentes. claustrum quasi carcerẽ fugiunt. ⁊ cũ sathan circũeundo terrã ⁊ pambulãdo eã quasi vagi discurrũt. paꝝ timẽtes ꝙ ligatis vagis coꝝ ꝓdibꝫ ꝓsciant in tñbras exte/

riores. Primi quidem religionis patres. vrbes ⁊ palatia relinquẽtes solitudinem petebãt. dicentes cũ hieronimo. Oppidũ mihi carcer ẽ ⁊ solitudo pa disus sẓ vsi vagi solitudinẽ deserentes. vrbes ⁊ pa latia q̃runt. quasi intra se dicẽtes solitudo mihi car cer est. ⁊ oppidũ paradisus. Eñ ralibꝫ bene ꝯperta de eis scribi posset. qꝺ de quodã huiuscemõi posi mo/ rẽ eius quasi ꝑ epitaphio q̃dãmodo verificato/ sic scripsit Dũ fuit in mũdo. ꝑ mũdũ vexit eundo. Hec pestife/ ma dies. hec sibi prima quies ¶ Sextũ malũ est q̃a multi fructibꝫ bñficioꝝ ⁊ bonis ecclĩasticis abuti nõ metuũt. ac pr̃imoniũ xꝑi ⁊ res pauꝝm in suis super fluos. ⁊ illicitos ꝯuertũt. Quãtũcũqz eñ viriliter i beneficio quis laboret. vltra tñ victũ ⁊ vestitũ sibi/ dicare nõ debet Quicqd amplius est. pauꝝm. ẽ Eñ verñ. Sed esto studiose quis ⁊ fructuose laboret. vi uat de altario. vt alimẽta ⁊ q̃bus tegat hñs his cõ tentus sit. Non superbiat. non luxurijet. demigz nõ di tetur. nec ex clericatu ditior fiat. non sibi de bonis ec clesie ãpla palacia fabricet. nec loculos in ꝯgreget nec invanitate aut superfluitate dispergat nõ extollat de facultatibꝫ eccĩe ꝯsãguineos suos aut nepotes ne filias dixerim nuptui tradat. Res pauꝝm nõ pau/ ꝑibꝫ dare. par sacrilegij crimẽ eẽ dinoscit Nec eñ ordinauit de⁹ his qui euãgelio seruiũt. de euãgelio q̃rere aut hẽre delicias aut ornatũ. sẓ vivere aut ap stolus de eo. vt videlicet sint ꝓtenti alimẽta corꝑis nõ gule irritamẽta aut incentiua libidinis. ⁊ q̃bus tegantur. non q̃bus ornent accipe. Et iterũ. Pau ci ad modũ sunt. qui nõ que sua sunt q̃rãt. Diligũt munera nõ possunt pariter diligere xꝑm qz manus dederũt mãmone. Intuere quõ incedunt mitidi ⁊ or nati. circũamicti varietatibꝫ tangz sponsa ꝓcedens de thalamo suo. Nõne si quẽpiã talẽ repẽte emin⁹ ꝓcedentẽ aspexeris. spõsam potius putabis q̃ spõ se custodẽ. Unde vo hãc illis eruberare existimas rerũ affluẽtiaꝝ vestiũ splẽdorẽ. mensarũ luxurijẽ. cõ geriem vasoꝝ argẽteoꝝ ⁊ aureoꝝ. misi de bonis spõ/ se. Jñ est ꝙ illa pauꝝ ⁊ inops ⁊ nuda relinquit. fa/ cie miserãda ĩculta hispida exanguis Propter hoc nõ est hoc tpe ornare spõsam. sed spoliare. nõ est cu/ stodire sed ꝓdere. nõ est defendere sed exponere. nõ est instruere. sed ꝓstituere. nõ est pascere gregẽ sed mactare ⁊ devorare. dicẽte de illis dño q̃ devorãt ple bem meã vt cibũ panis. ⁊ quia comederũt iacob et locũ eius desolauerũt. ¶ Hec bern. Sic ⁊ hodie multi religiosi bonis monasterij abuti nõverent. ⁊ diuitẽ purpura ⁊ bisso ĩdutũ imitando. q̃runt ad inducẽdũ non qꝺ vilius sẓ qꝺ subtilius inuenitur. non qꝺ fri gus expellat sed qꝺ superbie ꝯpellat. ⁊ cũ eodẽ diuite epulari quotidie splendide volunt. ⁊ ꝑ cambꝫ a qui bus abstinẽt studium suũ in piscibus ⁊ delicijs vari is ponũt. ⁊ secõm ꝙ de q̃busdã dicit. plus ĩ salmo/ ne q̃ salomone student. qꝺ fm ꝓsperũ non est delici as resecare. sed vnam in aliam ꝯmutare. Eñ arg. Qui sic a carnibꝫ se tẽperant. vt alias escas. ⁊ difficj lioris ꝑpatiõis. ⁊ ꝑcq maioris inquirãt. mltũ errãt Nõ ei est hoc suscipe abstinẽtiã sed ĩuitare luxuriã. Isti nõ intelligũt ꝙ in his hamũ accipiũt. qz ꝑnaꝝ ꝓ singulis exoluent. ⁊ quantũ se glorificauerunt

¶ Capitulum .lxviii.

ꝙ in delicijs fuerunt. tm̄ de tormēto ꝙ luctu habebūt Utinā multi mercēnarij ꝙ pseudo pastores hec attēderent. qui plus de seipis etiā famis q̄ suis subditis etiā infirmis soliciti sunt . plusq̄ sibi ī voluptatibꝫ q̄ subditis in necitatibꝫ ꝺdescendunt . Et ideo sepe hmōi mercēnarij. diris a deo castiganf flagellis . sz intelligere nolūt. vñ hec flagella ꝓcedūt. cōquerentes qñ q̄ de ꝓcussione. sz tacētes de cā mouente. sm illud qđ cōiter dr. ꝓcurif puer ꝙ querif . sz cā tacef Quandoq̄ etiā iusto dei iudicio tales in necitate deserunf ab alijs vt sicut fecerūt. fiat ꝙ ipis . ꝙ utinā hec sapent ꝙ intelligerēt ꝙ se emēdarēt. Septimū malus qđ ꝓcedenti sepe malo est annexū . est maledictū curiositatis viciū a quo tam in faciendo q̄ vtendo. tanq̄ a venenoso serpente. est oīb dei seruis abstinēdum Curiosa em̄ qui faciūt ꝙ q̄ eis vti volūt mūdo viuunt ꝙ seruiūt. Talia nāq̄ sunt ornamēta mundi ꝙ blasphemia dei. Qui vo in puritate ꝓscientie intendit viuere. mix quō in faciendo vel vtendo se auꝺet hac fece fedare Est em̄ piculosum. ꝙ ēvalde magnū viciū Primo qr tps ad laudandū deū ꝓcessum ꝓdif . ꝙ ꝓtra ipm invanis expendif Multo em̄ plus de tpe occupat curiosum opus q̄ expediat. ꝙ hoc valde malū esse nullus sapiēs ignorat. Scōo qr facienti est cā vane glorie ꝙ iactantie O quotiens cogitat ꝙ recogitat ac mente reuoluit. etiā qñ non opaf . ac etiam qñ dimis intendere debet vt pulchr opus faciat O quoties illud aspicit ꝙ inde se reputat. ꝙ apō alios reputari vult ꝙ se iactat. Tercio qr etiā ei cui facit est cā ꝙ occasio superbie. Tali em̄ oleo ignis superbie nutrif ꝙ magis accendif Nam sicut rudia grossa sunt humilitatis fomentū . sic curiosa ꝙ pulchra sunt superbie nutrimentū Quarto qr est materia ꝙ occasio retrahendi aīm a dō. Nam scōm greg. Tanto quis a supno amore disiungif quanto inferius delectaf . Quinto qr est ꝓcupiscētia ꝙ voluptas oculoꝝ. Ad nihil em̄ talia curiosa valere videnf . misi vt inō oculi pascanf . ꝙ ꝓ ipis etiā aīmus ex eis distrahif Sexto qr multoꝝ alioꝝ ē laqueus ꝙ ruina. Hā alia respicientes multis modis offendere posit. vel delecta biliter inspiciēdo ꝙ similia ꝓcupiscendo vel trahendo ꝙ maledicēdo seu alijs scandalū ꝙ malū exemplū inde trahendo ¶ Cogita ergo quotiens deus offendi poterit. anteq̄ illa curiositas deleta sit. De oīb aūt illis offensis . ipe qui tale opus fecit vel fieri ꝓcurauit . est in cā ꝙ ꝓ ꝓsequens in culpa. Ecce quot mala ex tali curiositate ꝓueniunt. Adhuc est ꝙ aliud malū magnum valde . qr curiositas directe obuiat paupꝝtati Et vltra omnia predicta est hoc malū. q̄ leuis ac vani ꝙ incōstantis aī est indiciū . ꝙ superbie in corde letantis signū . Hoc aūt malum curiositatis non solum repif in clericis sed etiā plerisq̄ religiosis . Quidā em̄ coꝝ relicta ꝙ q̄si ꝓtempta antiquoꝝ patꝝ simplicitatem humilitate. nouitates seculares in multis ad vsum ꝓtinentibꝫ adinuemūt. ꝙ diabolum adulterantē cū suis satellitibꝫ in religionem introducūt. Unde non videnf filij religionis veri ꝙ legitimi. sed potius adulteri. qr a sanctis patribꝫ degenerantes adulterinas nouitates ꝙ curiositates adinueniunt. ꝙ q̄les sunt talia opa faciunt Unde deeis illud vulgare dici potest. Qualis erat mulier. tale coquebat olus . Uimistri q̄ ꝺyaboli sunt. qr opus eius faciendo sibi ſuiunt. ꝙ ideo ꝓpter nullū de mundo tale opus quis facere ꝺz. necvelle ꝓ se fieri etiam si gratis fieret. qr nulla de causa ꝓcato est ꝓsentiendum. ꝙ ab offensa dei est ommōdis abstinendū Nam vt dicit anſel. Omne pctm̄ per prevaricatōez deū exhonorat. Si ergo peccare est deū exhonorare. hoc homo facere non deberet. etiam si necē essz ꝓpter omne qđ deus non est. Ujx ergo valde quō homuncio cinis ꝙ pulvis tam audacter deū ꝙ tantam maiestatē ꝓsumit offendere. Unde bern. Tangit montes ꝙ fumigant ꝙ tam tremēdam maiestatē audet irritare pulviſculus vno leui flatu dispgendus ꝙ minime recolligendus Et si ꝓpter nullū aliū curiosa facere deberes . quāto magis offendis si ꝓpio motu ad solaz ꝺplacentiā talia facis volens magis ꝺplacere creature q̄ creatori. Er premissis igif apparet aliqñ tulū in quali ꝙ quanto piculo sit hodie status clericorum ꝙ q̄nta per eos vemunt scandala. quantāq̄ ꝓsecutōem suscitant in ecclia. Illi em̄ vere ecclesiā ꝓsequunf qui vitijs ꝙ malis exēplis ꝓsequunf Illi acerbius sanguinē fundunt. qui xp̄m quantū in ipsis est in hoīe occidunt. Unde bern. Si dñs ꝓprū sanguinē dedit in preciū redēptōnis aīaꝝ. nōne tibi videf grauiorē suscitare ꝓsecutōem qui suggestione mala exemplo ꝓnicioso scandali occasione auertit ab eo aīas quas redemit ab illo qui sanguinē illum fudit. Et itez. Quis obsecro layco⁊ audius clericis acq̄rit tpalia. ineptius vtif acquisitis Cū tantū fastū videant layci in suppellectile clericoꝝ. nō ꝓ eos potius imitanf ad mundū diligendū q̄ negligendū. Dic dice cura teip̄m. si mūdū predicas ꝺtemnendū. ꝺtēne tu prius. ꝙ ad ip̄m alios efficacius inuitabis. da voci tue vcēvirtutis . ꝺsonet vita verbis ꝙ siati erit in ore tuo viuus ꝙ efficax fmo dei ꝙ penetrabilior oī gladio ancipiti. Non sic ꝓfecto esse. sed sicut ꝓlus sic sacerdos. sic layc⁹ sic ꝙ clericus. vterq̄ cupit. vterq̄ diligit mundū ꝙ ea q̄ in mundo sunt. Laicus tm̄ cū labore. sed clericus sine labore volūt possidere totū mundū. Coīcare volunt cupiditati ꝙ superfluitati hoīm sed nō labori. Peccare volūt sed nō flagellari cū hoībus . vnde timendū est ꝙ flagellenf cum demonibꝫ. Quō seculares nō expenderent substantiā suā viuendo luxuriose etiā in pīcia sacerdotiū. quō non intenderent vanitatibꝫ ꝙ lenocinijs huius scli quō non essent insolentes ꝙ elati. cum tantū fastum tantā insolentiā videant clericoꝝ. nōne in pīcia eorū irreuerenter abutimī elemosinis pauꝑ De pīmonio crucis xp̄i nō facitis codices in ecclesijs. sed pascitis pelices . impinguatis carnes . adornatis equos. Et vere in capitibꝫ oīb oīm plateaꝝ dispersi sunt lapides sanctuarij. Platee late sunt. ꝙ lata ē via q̄ ducit ad mortē Lapides ergo sanctuarij. i. sacerdotes sunt in capitibꝫ. i. in introitu lataꝝ viaꝝ. docent eī pl̄os ꝓ prava exēpla ingredi vias latas q̄ ducunt ad mortē. ꝙ demergunt in pfundū inferni Dolor capitis in mēbra redūdat Et merito clamat sancta ecca hodie. ecce in pace amaritudo mea amarissima. Multa est hodie ꝙ longe grauior q̄ credi posit

De eo q̄ dominus super mare ambulauit et

p̄secutio sancte eccl̄ie talis incūbit qualis nō fuit a p̄incipio. Multis modis p̄secutus est eā d̄yabolus sed nunq̄ grauius q̄ hodie. q̄ nunq̄ fuit maior p̄dicatio xp̄ianor̄. nec liberior aut securior trāsgressio diuinor̄ p̄ceptor̄. Eccl̄iam incipientē p̄secutus est per tyrānos. p̄ficientē p̄secutus est hęreticos. tam lętam et florentē p̄sequit̄ q̄ motus illicitos. Nec verō.

¶ Adhuc aūt vnū de clericis in fine subiūgo exemplum. Clericus quidē in synodo ep̄or̄ p̄dicare compulsus. angustiabat nō modicū. quid nā digne posset coram tot ecclesie prelatis p̄dicare. At vbi accessurus in oratione iaceret. venit ad eum d̄yabolus et dixit Quid āgustiaris istis clericis p̄dicare. Dic eis istō et nō aliud. Princeps infernī salutat p̄cipues eccl̄ie et omnes nos eisdē referimus gr̄as. q̄ p̄ eor̄ negligentiam ad nos fere totus mūdus deuolui. q̄ cum ipsis p̄latis nobis eor̄ subditi pariter offerunt. Inuitus quidez tibi dico. sed altissimi iussione coactus. q̄ vera ista sint. status p̄culdubio ecclesie monstrat. qui nullā trium malor̄ q̄ in mundo sunt. s. superbie. auaricie. luxurie. d̄ationem recipit in clericis et p̄latis Vide moderatores orbis et reges magnos. vi de duces. comites et barones. nihil videbis in eor̄ cultu et apparatu nisi singulariter et queritū et compositū Eor̄ auaricia fi attēdas. nullā mercator. nullaz ciuium talem repies. Qui tamē hęredes legitimos si haberent. tolerabilior infamia videret De luxuria vero eor̄ nihil dissimire p̄sumo. nisi q̄ illā solus nouerit omnipotēs. qui renū et cordiū scrutator est dē Et qua quidē luxuria valde terrere deberēt eos quorundam clericor̄ exēpla. de quib⁹ nouī quosdā subito improuise. in latrina et feto rem vitā suam fetidam terminasse. et quendā in ipso actu simul cū fine operis expirasse. Et si queris de gula que fomētum est luxurie. inuenies p̄lim semel in anno carnisp̄riuz facere. sed dei quotidie In sabbato quoq⁹ deliciis affluere mos erat iudeis veri sabbati ignaris. quos clerici in hoc satis imitant̄. In festis diebꝰ delicatius p̄uiuātes. nec aliter diē festū nisi plus solito se ingurgitent reputātes. Ēt ibro. Cū superbia p̄pria sit demonior̄ sine mulieribꝰ. luxuria p̄cudibus. auaricia mercatoribꝰ. ex his factū est mōst̄r q̄ dē malus clericus. Sūr in religiosꝰ inuenire poteris vnū mōst̄r ex hmōi malis p̄positū. Q̄nq̄ em̄ p̄fidēs est superbus et ambitiosus. diligens pesse et querens modis omnibus in officio remanere Est etiā q̄nq̄ cum hoc p̄cupiscentie carnis deditus. querēs frequēter occasiones vacādi deliciis et voluptatibꝰ. Est insup q̄nq̄ p̄cupiscētia oculor̄ et auaricia cecatus. p̄ quelucra faciendo discurrēs. et qualitercūq⁹ p̄talia acquirens vel acquisita recipiēs. Et quia in se habet hec tria ex quibꝰ oriunt̄ omnia huius seculi mala. nā testāte iohanne omne q̄d est in mūdo aut est p̄cupiscētia carnis. aut p̄cupīa oculor̄. aut superbia vite. iō expectare hz p̄ retributōe p̄digna. omnia seculi alterius incōmoda. Si quis p̄ter p̄dicta mihi ea scribēti irascit̄. talis de seipso q̄ hmōi sit p̄fitet̄. Multi em̄ cuz eis vitas p̄ponit̄ indigne ferunt. et cū aliter euadere nō p̄nt. rūdent q̄ de talibꝰ sibi p̄scientiā nō faciunt et hec est mala p̄scientia. q̄ veritati et rationi p̄traria.

Ūñ notandū q̄ quadruplex est p̄scia. s. due bone et due male. Prima est bona et trāquilla. et hec est illi⁹ que pctā p̄terita punit. et p̄mittenda diligēter refugit. De qua in psal. beatus vir cui nō iputauit dñs pctm̄. Omne aūt q̄d ipse nō iputare decreuit. sic ē q̄ si non fuerit Secūda est bona sed turbata. que se leuat non tū in dulcedine. sed in amaritudine repugnāte sensualiter. itaut dura videatur ei via recta et arta vita longa vigilia. oīo p̄lixa. rudis vestis. cibus agrestis. et tū retinet se freno timoris. Sed audiēt istā a xp̄o cū ap̄lis. vos estis q̄ p̄māsistis mecū i tēptationibus meis. et illud psalmi. cū ipo sum in tribulatione. Tercia ē mala et turbata. que nō tantū timet peccatū. q̄ tū de p̄dendi in pctō. et minus timet dei offensā q̄ pctī infamiā De qua in psal. In opibus manuū suar̄ p̄lixus est pctōr. Et iter. Imple facies eor̄ ignominia. et q̄rent nomē tuū dñe Quarta ē mala et trāquilla. ac p̄ hoc summe piculosa. Ista nec timet deū offēdere nec hoīem reuerē scādalizare. q̄ cū venerit in p̄fundū pctōr̄ p̄temnit. et iō in pctō q̄ ere manet. Ex nihil ē quo tm̄ p̄uocet vindicta iudicis. sicut cū securitate peccare. et nō desistere a peccatis. Talis est p̄scia quorūdā. qui cū errāt et male faciūt. ita q̄ etiā scriptura vel ratiōe ductus quis p̄t p̄ posito dei timore dicūt. q̄ nō faciūt sibi p̄sciam. putantes q̄ deus in iudicando eor̄ sequatur opinionē fantasticā. et relinquat iusticiam. ¶ Oratio.

O Omine iesu criste qui superbis resistis et būibus das gr̄am da cūctis statū dignitatis et regiminis p̄ bono obediētie hūiliter et sine ambitione susc̄ipientibus. et sic in eo p̄seuerantibꝰ gratiam in p̄senti et gloriā in futuro. et resistere ābitiosis. sepiēdo rias eor̄ spinis ne p̄sperent̄ in eis ita vt nec p̄esse hijs delectent̄. nec honoris sui singularitate letent̄ sicq⁹ tādē illūiari et ad cor reuerti a pestifero vicio ābitiōis desistāt. et tales esse desiderant. vt te miserante in eternum nō pereant Amē.

¶ De eo q̄ dñs supra mare ambulauit et petrum ne mergetur ereuit. ¶ Capitulum LXIX

Interim autez q̄ dominus orauit in mōte solus naucula in q̄ erant discipuli in medio maris iactabatur fluctibus. et laborabant in remigando. q̄ ventus erat eis p̄trarius. Ex quo aduerte q̄ formidāda sit xp̄i absentia. q̄ illi qui xp̄i societate carēt temptationibus exponunt̄. Cōspice igit̄ eos et ipis p̄ parere q̄ in magna sunt angustia et tribulatiōe. Tempestas em̄ eos inuasit. et tempus nocturnū est. et absq⁹ dño suo sunt. Cū aūt a sero et deinceps quasi p̄totā noctem laborassent. videns eos dñs oculis mīe in mari laborantes. quarta vigilia noctis de monte descēdit. et ambulās supra mare eis appropinquauit Diuidit̄ aūt nox in q̄tuor p̄tes. sm̄ q̄tuor excubias seu vigilias. quas faciūt in castris excubantes. et p̄ vices sibi quatuor succedentes Prima d̄r̄ p̄ticimū q̄ tunc oēs dormiēdo p̄ticent et tacent. secūda trepidū quia nondū est tempus ad surgendum vel opandum Tercia gallicimū. quia tūc excitat̄ gallus ad cantā dū. Quarta antelucanū quia antelucem. Ūñ queli

ket vigilia tres horas hz. qz vt ait hiero. stationes ⁊ vigilie militares in trina horaꝝ spacia diuidunt. Patet g. ꝙ ꝗsi ꝑ totā noctem ꝑiclitati fuerūt. qz pene iam nocte finita dñs ad eos venit. ⁊ non mor sed demū tñ eis succurrit qz ⁊ si ad horā differre videt auxiliū tribulatis. tādē tñ eos ꝛsolari ⁊ corroborare non desinit Ubi throphilus Permisit aūt dñs ꝑiclitari discipulos vt fierēt patiētes. Ubi nō statim eis astitit. hz ꝑ totā noctē ꝑiclitari ꝑmisit vt videz eos patienter exꝑectarent nō a ꝓncipio in tribulatōibꝫ sperarent subsidiū. Et iteꝝ Unde quō nō in ꝓncipio ꝑiculi dñs astitit hz in fine. ꝑmittit nāꝝ nos eē in medio ꝑiculoꝝ vt certantes in tribulatōibꝫ ꝓbabiliores fiamus ⁊ vt ad ipm solū recurramus qui potens ē ex insperatis nos liberare. Cū em intellectus hūanus sibi ꝓuidere non poterit. tūc salus ōina aduenit Considera nūc dñm. quō fatigatus ex vigilia longa ⁊ oratione ꝓlixa. solus descēdit. noctis tpe. pedibus nudis. de mōte laborioso. ⁊ forte petroso. ⁊ ve hementer ei ꝛpatere. ⁊ quō vadit supra mare firmo vestigio ⁊ nō infusis pedibꝫ sicut supra terrā. nō quidem assumpta agilitate hz corꝑis grauitate ⁊ aquaꝝ liquiditate manēte. ꝛgnouit em creatura suū creatorem. cuius etiā ptāti subiecte sunt oēs tribulatōes mūdi Ubi miraculose hoc fecit. sicut qñ ego manēs ego ꝑgit ⁊ qñ manēte corꝑis soliditate ꝑ clausa hostia dñs intrauit Cū aūt approꝑinquāt naui. discipuli videntes eū turbati sunt. ⁊ ꝓ timore clamauerūt putātes eē fantasma ⁊ apparitōez rei nō exītis. l' alicuius spūs nocere volentis ⁊ tñ iam viderāt eū tāta miracula fecisse. ꝙ credere deberent ipm supaqs posse ambulare. Et qz vt ex hoc appareat ꝓraue fidei erāt. ideo eos ꝓterire volebat. i. ad modū volentis se habebat. eo mō sicut post resurrectōem suā ambulans cū duobꝫ discipulis. finxit se longius ire. qz nō ꝛgnoscebaꝝ. tales em apparitōes fiunt cōiter scōm dispositōez interiorē ipoꝝ quibꝫ ostenduntur Ideo etiā ad horaz ꝓterire volebat vt dilata gra magis grata foret. ⁊ liberatio dulcioꝛ eēt sic ⁊ finxit se longius ire vt desideriū accenderet At benignus dñs amplius eos verari nolens. ne absorberentur a timore. qz ꝑ ipe ē oīb⁹ inuocantibꝫ eum in veritate. statim assecurauit eos dicens Habete fiduciam. s. liberatōis. ꝛtra desperatōem tribulatōis Ego sum liberator nō fantasma. nolite timere. qz possum vos de ꝑiculo aque eripere Scōm hiero. Non dixit quis esset. qz ex voce sibi nota poterant mgēm agnoscere vel vt intelligerent ipz eē. qui mosi dixerat. qui ē misit me ad vos Ubi crisᵗ. Non ꝛgnoscebant ꝓsonā eius ꝓpter tenebras. statim aūt in voce ꝛgnouerūt eū ⁊ timor solutus est. Ubi throphil. Cum aūt hoīes vel demones nos ꝓ timorē mitunt mouere audiamus xpm dicentē. ego sum nolite timere. i. ego semꝑ assisto. ⁊ sicut deus ꝑmaneo ⁊ nūqꝝ ꝑtranseo. Non ꝓdatis in me fidem ꝑ falsis terroribꝫ Tunc petrus amore vehementi succensus ⁊ stimulatus. cupiensqꝫ ad dñm venire ⁊ illi ꝓpinquioꝛ esse. dixit Dñe si tu es. s. liberator. iube me venire ad te super aquas Quasi diceret Scōm hieronimū. Tu ꝓcipe. ⁊ ilico solidabunt vnde. leue fiet corꝑus quod ꝑ se est graue Et annuit illi dñs vocē ⁊ manu vtrumuis. ⁊ ꝓsus de dñm potētia insiliit in mare. cepitqꝫ ⁊ ipe sup mare ambulare vt ad iesum posset venire. Felix motus. qz supaqs mundane ꝓsperitatis ꝓtemptū. sed felicioꝛ terminus. qz vt veniret ad iesum saluatorē animaꝝ. Intm em desiderabat xpi societatē ꝙ nolebat exꝑectare aduentū eius vsqꝫ ad nauē. sed volebat occurrere supaquā oblitus ꝑ amorē xpi aque ꝑiculū Ubiqꝫ petrus frequētissime ⁊ ardentissime fidei fuisse demonstrat Nequaq em ꝓfundissimo ꝑelago sese crederet nisi fidē certissimā de dño hēret. Sciebat em salvatorē nostraꝝ oīa posse ⁊ nihil minus de ptāte in mari qꝫ in terra eū credebat habere. Et in hoc miraculum maius apparuit. qz non solū xps virtute dīnitatis supaqs ambulauit. sed etiam petrus eadē virtute ad ipm venit. Sed postea petrus videns ventū validū ⁊ vehementē timuit ex infirmitate hoīs ⁊ titubauit. Et qz paꝝ dubitauit paꝝ submersus fuit. Fides ardebat. sed hūana infirmitas in ꝓfundū trahebat. Supra mare dñs eū ambulare fecit. vt dīnitatis sue potentiā ostendat. mergi facit vt ꝓpriā infirmitatē ꝛgnoscat ne putet se equalē deo ⁊ superbiat. Relinquit g paululum temptationi vt ita ꝓ oratiōnem augeat fides eius credentis se dñm impio posse liberari. Et cū mergi cepisset stari dñm inuocauit. ⁊ dextra dñi eū ne mergeret erexit. ac naui restituens dixit ei. modice fidei ꝙre dubitasti In hoc em patitas fidei in petro apparuit. qz ex quo ad ꝓceptū dei supaquas liquidas ambulauerat de vento ꝛtrario timere nō debebat. Unde crisᵗ. Ut igē monstraret qñ nō venti immissio. sed illius modica credulitas ꝑiculū operabaꝝ. subdit. modice fidei ꝙre dubitasti. In quo manifestat qz nec ventus nocere potuisset si fides firma fuisset. Modice fidei erat petrus respectū eius q̄ expediebat ei. magnetū ⁊ ardentissime respectu nūe fidei. Unde hiero. Si apl'o petro q̄ ꝛfidenter saluatorē rogauerat. dic. dñe si tu es iube me venire ad te supaqs. qz paululū timuit dz modice fidei ꝙre dubitasti. quid nobis dicendū est qui huius modice fidei nec minimā quidē habemus ꝑticulā. Intrauit aūt dñs nauē cessauitqꝫ ventus ⁊ tempestas ⁊ oīa sunt pacata. In hoc xps se ostendit dñm aeris. sicut in deambulatōe supaqs ostenderat se dñm maris Unde datur intelligi ꝙ dñs patit nos ad tps tribulari vt virtus nostra ꝓbetur. finaliter tñ ⁊ in necessitate nō deserit. sed nobis ꝓximus fit. Et statim virtute dīna fuit nauis ad terrā ad quā ibant. s. bethsaidam ciuitatem in terra genazareth. Dō aūt iohannes dicit discipulos venisse trās mare in capharnaū. non est ꝛtrariū. qz capharnaum ⁊ bethsaida in eodē litore sunt ⁊ vicine. ⁊ forte discipuli venerūt in ꝛfimo vtriusqꝫ. medius aūt abutroqꝫ extremo possumus denotare. Uel vento ꝛpellente venerit ꝓrio capharnaū ⁊ postea inde bethsaidā. Et sic a deserto bethsaide. i. qō ꝑtinet ad terminos ciuitatis bethsaide in quo desto dñs turbas pauit. migrauerūt vsqꝫ ad ciuitatē bethsaide. qz inter ciuitates ⁊ desertū ꝑtinēs ad ciuitatē ē mare seu stagnū medium Plies legim⁹ discipulos nauiculā fluctibꝫ ventis agitatā. sed nunqꝫ submersam. Spem em deus adesti suis in tribulatōe. qz ꝑmisit cum eis tūc esse. Unde

Berũ. Quantũcunq; seuiat tribulatio. nõ meminerisse derelictũ. sz memineris eẽ scriptũ. cũ ipo sum in tribulatõe. Et ego aliud interĩ in tribulatõe q̃d requirã. Bonũ mihi dñe tribulari. dũmodo ipe fis mecũ q̃z regnare fine te. epulari fine te. gl̃ari fine te

¶ Mistice nauicula ista est eccia l̃ quelibz fidel aĩa que fluctibz pſecutionũ ⁊ temptationũ seculi. mõ in hereticis. mõ in tyrãnis. mõ in falsis frib⁹ tunditr ⁊ turbat. cũ ad patriã celestẽ tendere conat. Ventus ꝓtrarius est malignor spirituũ flatus. labor discipulor in remigãdo. labores designat fidelitũ ad q̃e tẽ pñie celestis puenire conantiũ. Sz dñs videns laborãtes pietatis intuitu corroborat. ⁊ aliq̃n manifesto adiutorio liberat nõ eĩ aufert auxiliũ ⁊ si differat nõ dereliquit. ⁊ si q̃nq; pſturas exponat. Diluculo aũt appropinquãte dñs sup mare ambulãs. ⁊ pſturas secũ ꝓximẽs venit ad eos q; cũ hõ mentẽ ad supni lumẽ pfidq; erexerit. aderit dñs q̃ sicut lucifer matutinus oẽs tenebras pellit. ⁊ picula tẽptationũ cassare facit. do eĩ pñe pacificat aĩam fit trãquilla

Quia vo hec nauicula nõ torpẽtes vehit sed fortiter remigãtes. fignificat q̃ in eccia non ẽ fidiosi ⁊ molles. sed fortes ⁊ in bonis opib⁹ pseuerãtes. puenit ad portũ eterne salutis

¶ Moraliter mare mũdus est. nauicula est pñia vel crux xpi. motus aũt maris motus est temptationũ ex flatu demonuz. discipuli sunt in naui. q; pñia q̃ est pticipatio crucis ⁊ passionis xpi. nõ ꝓinz misi discipulos dñs. Jhũs nõ ei in naui. q; pñia nõ indiget. eo q̃ aquas ꝓcipiscentie calcauit

Hec est scda tabula post naufragiũ vt dicit Hiero. Sine qua nullus venit ad litus solide eternitatis. Hesus auctor salutis inducit tranquillitatẽ q; sedat temptatõem. turbe ammirant. q; nihil tãta trãquillitatis in se experiunt. q; non est pax impijs

Petrus ambulãs sup aquã. nihil mali passus est ab aqua. sed a vento qui eũ fere submersit. sic hoĩes ambulando sup aquã mũdi. p ꝓtemptũ diuicias nil ab eis mali patiunt. cũ debẽt timere piculũ vẽti superbie ⁊ elatõis ꝓpter ꝓtemptũ hmõi exurgẽtis. Hoc debent timere illi qui in angusta pñia vel religiõe sunt ⁊ terrena dimiserũt. ⁊ pedib⁹. i. affectionib⁹ ⁊ desiderijs quib⁹ aĩa gradit sup aquas ambulãt nec vento superbie agitent ⁊ submergant. Vnde primo hoĩ dicium est. dñam imi vniersisque mouent sup terram

¶ Item moraliter nauis est corpus humanũ ĩ quo anima est sicut nauta in naui. que fluctib⁹ passionuz ire ⁊ ꝓcupiscẽtie que in organis corpalib⁹ sunt frequenter impellit. ⁊ aliq̃n piclitat. nã motus passionis aliq̃n subuertit iudiciũ rõnis. Sed quarta vigilia que terminat in luce matutina. xps venit. q; dũ mens ad supni lumĩis claritatẽ oculos erigit. passionum impetus quiescit. Et tũc fit applicatio ad terram genazareth. i. generantis aurã p quã significatur spũs aure lenis. vbi est dñs. ⁊ sanant infirmi a languore peccati. Sic ergo tripler hic ꝓcurrit miraculum. s. ambulatio sup mare. subita tẽpestatis sedatio. ⁊ nauis multũ a terra distãtis ad portũ deductio. vt discamus q̃ fideles in quib⁹ est xps. tumorem mũdi ꝓmunt. fluctus tribulationũ calcãt velociter ad terrã viuentiũ transeũt. Vbi aug. Attendi

te seculũ quasi mare Ventus validus ⁊ magna tempestas. vnicuiq; sua cupiditas Amas deũ ambulas sup mare. sub pedib⁹ tuis est seculi rumor. Amas seculũ absorbet te. Amatores suos vorare nouit. non portare. Sz cũ fluctuat cupiditate cor tuũ vincas tuã cupiditatẽ. inuoca xpi dimitatẽ Disce calcare seculũ memẽto fidere in xpo. Et si motus ẽ pes tuus si titubas. si aquã nõ supas. si mergi incipis. Dic pereo libera me. Dic pereo. ne pereas. Solus eĩ a morte carnis liberat te. qui mortuus ẽ in carne p te.

Hec aug. Vbi bz beda. nec mirãdũ si ascẽdẽte in naviculã dñi vẽtus cessauit. in quocũq; eĩ corde deus pgẽtem sui adest amoris. mox vniuersavicior ⁊ aduersãtis mũdi. siue spũum malignor bella ꝓssa q̃e scũt. Et vt ait Hrophil. Si voluerimus xpm ĩ nauiculã nram suscipere. i. in cordib⁹ nẽis hãtare. statiz inueniemĩ in terra ad quã ire volumus. i. celũ.

¶ Cũ aũt dñs iesus ⁊ discipuli eius trãsfretassent. venerit in terrã genazareth sic dictã a loci vicinitate gẽtes regionis illius cognouerũt iesuz. alq; rumore ⁊ fama alq; facie ⁊ pñtia. Et pquirẽtes infirmos vniuerse regionis illius. adducerẽt eos ad iesum. vtvel fimbriã vestimẽti eius mererent tãgere. sciẽtes q̃ poterat eos curare. ⁊ ꝓsequebant beneficia curationũ tã mente q̃z corpe. q; illos quos xps sanabat corpe. sanabat ⁊ mente.

Vbi crisi. Nos aũt non solũ fimbriã aut vestimẽtũ xpi hẽmus. sz etiã corpus eius vt comedam? Si g̃ qui fimbriã vestimẽti eius tetigerũt. tantã accepervt virtutem. multomagis q̃ totũ ipm sumẽt.

Hec crisi. Vira fides gerasenor. vt non tm pñtiũ salute ꝓcuri sint. sed mittãt ad alios p circuitũ. vt currãt oẽs ad medicũ. Curre ⁊ tu p quacũq; infirmitate ad iesum auctorẽ salutis. vt beneficiũ curationis cõsequi merearis

Hoc aũt facto dñi iesu signficat. q̃ predicator euãgelij debet curare lãguidos spũaliter medicina pdicatiõis ⁊ sctẽ opatiõis

¶ Mistice trãsfretatio hec significat trãsitũ xpi ad gẽtiles p apos

Innuit ergo primo trãsitũ apl̃or ad gentiliũ conversionem. genesar eĩm interpretatur vicii nativitatis. ⁊ significat gentilitatẽ. scõo sequẽtem fidei cognitionẽ quia cognouerũt eũ. tercio fideliũ multiplicationẽ quia ad ꝓgregandũ infirmos miserunt in vniuersam regionẽ

¶ Et audiuit Herodes tetrarcha famaz de iesu. i. de doctrina ⁊ miraculis eius. itavt ⁊ ipe ⁊ quidã alĩ mirarent in eo iohãnẽ resurrexisse a mortuis. Et vere de mortuis surrexit. qui de morte humane miserie corpalis. scõm spiritũ in vitã imortalẽ trãsiuit.

Optimo eĩm oĩm loquẽtiũ de resurrectiõe ⁊ immortalitate aĩe fuit. q̃ post resurrectionẽ fit hõ maioris ⁊ excellentioris potentie ⁊ virtutis q̃z ante dum adhuc grauaretur infirmitate carnis. ⁊ iõ licz iohẽs baptista nõ fecisset miracula in vita sua. Herodes tamen credẽs eũ surrexisse a mortuis. asserebat eũz facere miracula Vñ Hrophil. Sciẽs Herodes q̃ iohãnẽ iustũ eristentẽ sine causa occiderat. credebat eũ a mortuis surrexisse. ⁊ q̃ ex resurrectõe susceptis set miraculor operatõez. Nec Hrophi. Per hoc autẽ moraliter designat q̃ resurgẽtes de morte culpe maiora virtutũ opa dñt facere q̃z ante. vt sic oñdãt se gratos de sua resurrectõe

¶ Moraliter quoq; iohãnem

quidam retro abierunt

decollat. qui bonū ꝓpositū ab aliquo aufert vel in se necat Herodes vo inter dubiū timidūq; vacillans optabat sepius ⁊ q̄rebat videre iesum. magis ductus curiositate videndi miracula q̄ deuotōne ⁊ vt si forte sic iohānem posset agnoscere. imo volebat eū occidere Per hūc figmficant curiosi. q̄ facta miracula videre q̄runt ⁊ audire. sz nō imitari. Tremebat quidē ⁊ formidabat herodes iohānem adhuc viuū pauperem ꝓsus ⁊ nudū. timebat etiā ⁊ formidabat eū iā occisum ⁊ mortuū Ihū crisꝰ. Sed nec abscisus eius caput secure poterat ac libēter aspicere. q; post mortē quoq; iohānis in illo terror vigebat Tanta ē vis quippe virtutis vt post mortē quoq; sit viuentibꝫ fortior. adeo est imbellicis nequicia. etiā si honore regis iuuet. etiā si p̄fidio multitudinis atq; vniuersa huius mūdi potentia fulciat. oībꝫ tñ pcōribꝫ quibꝫ inest. cunctis oīno rebꝫ fragiliores facit. Et iterum Pctōres cū scientes ⁊ nescientes quēq; sirepitū ꝓ timescūt. pctm cū nemine arguente hoīem prodit. nemine accusante ꝯdemnat. ⁊ timidū ⁊ pigrū reddit delinquentem. Hec crisostomus

Oratio

ODomine iesu xpe clementissime. dignare in naviculā pectoris mei ascendere. ⁊ superbie ventositatē ac viciorū insurgētiū ꝓcellas sedare. ne me in aliquo tēptationū ventus subuertat vel onda submergat Da mihi in p̄turbatōe ꝯsilium in p̄secutōe auxiliū. in tribulatōe solaciū. in aduersitate fortitudinē. in oī temptatōe virtutez. Libera me a tempestatibꝫ huius ꝓcelloſi maris. ⁊ ꝓduc me ad tranquillitatem quieti litoris. dans mihi nunc pacem tuis ⁊ pectoris. ⁊ post hoc eternitatis Amen.

De vbis dñm ꝓpter que quidā retro abierunt.

Capitulum. .LXX.

POstquaz ergo dominus ihesus trāsfretasset cū discipulis a deserto vsq; ad genazareth. altera die turbe quas pauerat. non inuenientes eum in loco vbi hoc fecerat. intrauerunt naues supuenientes a ciuitate tyberiade. que est iuxta idez desertum. ⁊ transfretantes venerunt capharnaū Et inuenientes iesum mirabant quomodo illuc venisset cū solam naviculam vidissent. quam cū discipulis nō intrauerat. ⁊ dixerunt ei Rabi q̄n huc venisti. qui. s. nec discipulorum nec aliam nauē intrasti Respondit eis iesus. nō ad questionē eoꝝ sed ad intentionē Amen dico vobis licet q̄si deuotos oīdatis. tamen q̄ritis ⁊ sequimini me. s. aliqui ex vobis. ⁊ si nō omnes. non ꝓpter signa que vidistis. quibꝫ me ꝯgnoscere potuistis. non ꝓpter sermonē quem audistis. nō vt mihi vel signis meis que facio credere velitis. sed q; manducastis ex panibꝫ ⁊ saturati estis. hoc est nō ꝓpter me sz ꝓpter refectionem. ne ꝓvictu oporteat vos laborare ⁊ hāc solicitudinē Quasi diceret. ꝓpter carnem me queritis non ꝓpter spūm. q;. s. vt saturemini itez. sz debetis cē magis soliciti de cibo spūali. quo aīa sustentat. q; tanto melior est cibo corpali quo corpus reficit. quanto anima melior esse corpore dinoscitur. Considera mō quāte suauitatis fuerūt panes illi. q̄ uis ordeacei. quoz dulcedine ille turbe capte adhuc

Capitulum .Lxx.

dñm sequebant tam soliciti. Nec mirū. q; suauis et dulcis erat. puisor ⁊ dispensator panū illoz. Similiter quotidie multi querunt iesum nō ꝓpter iesum. sed vt bene sit eis in hac tpe ⁊ pūri vita. vt assequantur ꝯmoda ⁊ vitent dāna. Multi etiā ꝯficiunt iesuz non ꝓpter iesum sed ꝓpter numū. Hic letus obuiat intrantibꝫ religionē. assumentibꝫ ⁊ clericatū et ignauia. vt sic ociose ⁊ sine labore panē manducent. Quibꝫ ait dñs. Queritis me ab ambitōe plurium reddituū eccliaz. celebratōe pluriū missaz. ⁊ ꝓpter alia hmōi. nō q; vidistis signa. i. opa in quibꝫ velitis me imitari. de quibꝫ o dñe fac mecū signū in bonū. sed q; manducastis ex redditibꝫ ⁊ oblationibus nec tū saturari estis. q; sm dictum ꝯmune quo plus sunt potare plus sitiunt aque. ita etiā est de cupiditatis pane. Ihū greg. De panibꝫ cū fuerant saturati ⁊ p eoz psonā dñs illos intra scām eccliam detestat q̄ p sacros ordines ad dñm ꝓinquantes. nō in eisdez ordinibꝫ virtutū merita. sed vite pūtis subsidia exq̄runt. nec cogitant quid viuendo imitari debeant. sed que ꝯpendia ꝓcipiendo sitiunt Saturatos quippe de panibꝫ dñm sequi est de scā ecclesia tpalia alimenta sumpsisse ⁊ nō ꝓ signis dñm sed ꝓ panibꝫ q̄rere ē ad religionis officiū nō ꝓ agendis virtutibꝫ. sed ꝓ requirendis subsidijs tpalibꝫ inhiare. Unde ⁊ crisꝰ. Discamus assistere iesu. sed nō ꝓpter datōem sensibiliū vt nō exprobremur sm iudeos Etē queritis me ait nō q̄m vidistis signa. sed q̄m cōedistis ex panibꝫ ⁊ saturati estis. Propter hoc neq; ꝯtinue facit hec signū. sed sēdo solū vt erudiat eos nō ventri seruire sed spūalibꝫ adhērere ꝯtinue. Dis itaq; admonemur et nos ⁊ q̄ramus panē celestē. ⁊ accipientes oēm p̄ci amus vite h? solicitudinē. Unde etiā aug. q; multi nō querunt iesum nisi vt illis faciat bene sm tps Alius negociatōz habens querit intercessionē clericoz Alius p̄emia potentiore fugit ad eccliam. Alius vult ꝓ se interuenire apud eū apud quem pax valet Ille fic. ille fic. Implet quotidie talibꝫ ecclesia Vix querit iesus ꝓpter iesum. Unde ⁊ beda. Illi etiā qui in oratōne querunt non eterna sed tpalia. querunt iesum nō ꝓpter iesum. sed ꝓpter aliquid aliud. Et q; tur be in hoc opabant. s. sequendo xp̄m ꝓpter cibū corpalem. inducit eos ad opa meritoria vt ad reficiendum querant cibū spūalem. Ihū satagans eoz saciare mētes quoz saciauerat ventres. altiorē eis panē oīndit ⁊ ait. Opamini. i. opando querite seu opibꝫ mereamini non cibū qui perit. s. corpalez. sed qui pmanet in vitam eternā. s. spūalem qui eternā tribuit vitā. Cibū qui perit opatur omnis ille qui intentōem spiritualem ad tpale refert luce. sicut illi qui dñm sequebant ad hoc q̄ corpaliter pascerent. qui aūt laborē corpalem per intentōem refert ad spūalia. hic opat cibū qui non perit. sed qui pmanet in vitā eternam hic aūt cibꝰ est verbi dei ⁊ gē. ꝓ cuius deuotōe sequi debuerant precipue. Opus ergo nēm. i. principale studiū ⁊ intentōem nrām dirigamus ad q̄rendū cibū qui ducit ad vitā eternā. s. bona spūalia. Ad tpalia aūt nō dēmus principaliter accedere. sed accessorie solū ea ꝓcurare rōne corpis corruptibilis qō ī hac vita oportet sustētari. Ubi crisꝰ. Quasi diceret. vos

erquiritis escam tpalē. ego aūt corpa vra nutriui. vt p hoc ꝙretetis illam escā. q̄ nō tpalem sed eternā tribuit vitā Et itez Sed qz quidam eoz quivolunt pigre nutriri abutunt hoc vbo. nccāriū est inducere id qđ est pauli. Qui furabat iam nō furet. magis aūt laboret manibꝫ suis. vnde tribuat necessitatem pacienti. Sed r ipe corinthū venīs morabat apō aquilā r pscillā r opabat Dicendo ergo. ne opemi cibū qui perit. nō insinuat p oporteat pigritari. sed p oporteat operari r dare. hic em est cibꝫ qui nō perit Operari aūt cibū qui perit. ē affici secularibꝫ rebꝫ Hoc igit dixit qz illi nullā fidei curā habebant sed solū volebant ventrem implere mhil laborātes r hoc decenter cibum qui perit vocauit. Hec crisо. Quem cibū pmanentez filius hois dabit vobis. i. patus ē dare. qz ad hoc venit in mundū missus a patre Hunc em filium hois deus pater signauit id est ad hoc ipm specialiter assignauit r instituit mittendo in mundū. vt daret vitam eternam mundo Unō infra dr. ego ad hoc veni in mundnz vt testimonium phibeam veritati. r hoc est dare cibū spūalem. Opera m g dat vt cibū possitis spūalem habere. Queritis me ꝓpter aliud. querite m e ꝓpter me. nō ꝓpter aliud q̄ sum cibꝫ pmanens in vitā eternā. Seipm em hunc cibū insinuat vt statī patebit. Opamur ergo opus dei. i. qđ ipse acceptat. r p qđ ꝯseq possumus hunc cibū qui nō perit. dū p fidem verā r bona opa nos xpo icorpamus r efficimus eū nām mētis cibū quē ipe p grām seipm nobis dat vt maneat nobiscū in eternū Ipe em est cibꝫ quo viuunt angeli qui pmanet in vitam eternā Sed iudei q̄si ingrati de cibo quē eis dns dederat. mānā qđ pres in deserto comederant preferebant dicētes Patres nri manducauerunt manna in deserto. sicut scriptū est. panē de celo dedit eis manducare. q̄si dicerent. Tu adhuc nō fecisti filia moysi. Moyses em dedit manna r annis q̄ draginta. tu aūt panē ordeaceū. r pauisti nos semel tm. Unde aug. Attendebāt itaq; qualia fecisset moyses r adhuc aliq̄ maiora volebāt fieri. quasi dicant Tu pmittis cibū qui nō perit. r nō talia oparis que moyses panes em ordeaceos ille nō dedit. sz mānā de celo. Et dixit eis iesus. moyses panē. s. figmificatiuū de aere. qz descendebat vt ros vel pruina. r non verū panem de celo descendētem vobis tūc dedit. sz mō pater meus dat vobis panē de celo verū. ipm. s. dnm iesum. quem ille panis figurabat. nā ille panis figura erat istius panis qui veritatis est. Unde nō diuiditur. sz distinguit hic verū ꝯtra falsum. qz panis ille verus nō falsus fuit. sz ꝯtra figurale. r sic panis ille ꝓprie ñ fuit panis verus. qz fuit figura panis substantialis dati in sacramto. r ideo iste panis ē verus qui fuit p illum figuratus Panis em dr verus r nō figuralis est. qui descēdit de celo. r dat vitā mundo effectus nāq; vel panis est vitā ꝯseruare. r iō ille ē verus panis spūalis. qui dat r ꝯseruat vitā spūalem. hoc aūt ꝯtra vbo incarnato. cuius egressio a sūmo celo. i. a patre. vnde venit vt vitā daret mūdo. Panis corpalis nō dat vitā. sed tm p existentem conseruat ad tempus. panis vo spūalis ita viuificat q̄ ipse dat vitā. nam anima incipit viuere p hoc q̄ adhereт verbo dei. r ideo ipm vbū dei pcipaliter dicit panis vite ꝓpter qđ xpus dicit. Ego sum panis vite. i. vans vitā p dimtatē. qui de celo descēdi p assūptā humanitatē. ex quo si quis digne māducauerit. ac ei fide r dilectione cōiūxerit se. nō morietur morte anime sed viuet. nō tm in pūti. r tūc vita gle. sz etiā in futuro. r in eternū vita gle. Sicut patres eoz qui similes istis erāt māducauerūt mānā r mortui sunt. morte aīe. quia quod videbāt intelligebāt qđ nō videbāt non intelligebāt. Justi aūt qui similes istis nō erāt. nō scām animā mortui sunt. qz visibilem cibū spūaliter ītellexerūt. Unde erga devotos hēbat oīe delectamtū suauitatis. malis aūt erat insipidus. quoz anima nauseā habebat sup cibo illo quando edebant. Sic eukaristia digne sumētibꝫ est vite spūalis solatiū. r indigne sumentibꝫ iudicium. Ille ergo est vere panis vite seu viuus. r de celo descēdēs. qui potest pseruare a morte scām aīam r dare vitā eternā. talis vo panis est verbū incarnatū nō aūt datus a moyse in deserto. quia multi qui ex illo māducauerūt. mortui sunt ī aīa r morte eterna

Et tunc inter cetera dixit eis iesus verba spūalia de corpe r sanguine suo Panis. inquit. i. signatum ꝓpanem. quem ego r summus sacerdos dabo sacramētaliter r spūaliter vel saltem spūaliter māducāri caro mea est. latens sub spē panis. p mundi totius vita sufficiēter r si in quibusdā nō efficit culpa coz est. Et itez Nisi māducaueritis carnē filij hois. vi unificā ad vitā gle r glorie. r biberitis eius sanguinē ītima aspgentē r emēdantē. nō habebitis vitā in vobis. i. pignus vite. gle. r glie. Et itez. Qui māducat carnē meā que pignus est vite. quia in carne est deitas. q̄ viuificat. r bibit meū sanguinē poru spūali qui inquā māducat r bibit vt debet. s. nō solū sacramētaliter sed etiā spūaliter. hz vitaz etnā quia habet principiū viuificās in eternū. Et itez Caro mea vere est cibus incztū est cōiūcta verbo dei. qđ est cibꝫ quo viuūt angeli. r sanguis meus vere est potus. q̄ totus purus mhil hns de ctrario admixtū. r cetera huiusmōi dixit tunc eis Qualiter aūt eius vba intelligere debeamus. ipe dns exponit dicēs Qui māducat carnē meā vt spūalem cibū. r bibit sanguinez meū vt spūalem potum. in me manet p vite ꝯfirmationem. r ego in illo p gratie inhabitationē. Profecto fides in corde tuo. est xpus in corde tuo. credeg in eū. r manducasti. Hec fides p dilectionē opans est opus dei. vt initiū r finis omis boni. quia p fidē veram homo incorpatur deo. Unde aug. Credere i eum est credendo amare. credendo diligere. credendo in eum ire. r eius membris incorpari. Ipa est fides quā de nobis exigit deus. q̄ p dilectionē opatur Credere ergo in eū. est māducare cibū qui manet in vitā eternā. Et quid paras dētes r ventrem Crede r manducasti Hec aug. Caro em xpi duplex est. spiritualis. s. eccīa. materialis quā assumpsit de virgine maria. Comestio ergo fit duobꝫ modis. s. spūaliter qñ quis eccīe vnitur. r sacramētaliter quando corpus r sanguis in altari sumitur. Ūn panis in altari est sacm corpis xpi qđ est eccīa. r qđ sumpsit de maria Et cū hec dixisset ī synagoga vbi locus ꝯmūis

quidam retro abierunt

¶ Capitulum.Lxx.

¶ publicus erat docendi. docēs in capharnaū. q̄ erat metropolis galilee. ꝓpq̄ oñdit ꝙ xp̄s in palā docebat. ficut hīs doctrinā sanā ¶ non suspectaz ¶ hec docendo caritatē suā nobis ꝓmēdasset in dando corpus ¶ sanguinem suū. multi ex discipulis eius .i. ex his q̄ cū sequebant. ea tanq̄ carnales ꝓpter cecitatem cordis nō intelligentes. sz carnaliter accipiētes ¶ ablorrētes. murmurabāt ¶ dixerunt. s. secrete apud discipulos Durus ē hic sermo atq̄ difficilis q̄s p̄t eū audire. i. intelligere ¶ obedire. duꝛ em̄ putabant ad intelligendū. inaudibilē ad faciendum. Hoc aūt fm aug. Dñs dispensatiue ꝓmisit. vt bene docentib cām patientie ¶ ꝓsolatōis ꝓtra malignātes eoꝛ dicta p̄heret. cū discipuli etiā vbis xp̄i detrahere p̄sumant ¶ Sciens aūt ihesus q̄ scrutaꝛ cordia. q̄ de hoc occulte murmurarēt. soluit q̄ illos mouebat. ¶ aperit vñ fuerunt scandalizati. si nō intelligerent. Illi em̄ putabant eū erogaturꝛ corpus ¶ sanguinem suū. ipe aūt dixit se ascensurꝛ in celū vtiq̄ integrū. ¶ q̄ de spūali māducatōe hec intellerit. nō de carnali. Cū videritis inquit oculis cordis filium hoīs ascendentē. vbi erat prius q̄ assumeret carnē certe vel tūc intelligeris q̄ grā eius nō ꝓsumit mor/ fiw. ¶ q̄ nō eo mō quo putatis erogat corpus suuz Ipsi em̄ intellexerūt carnē quō in cadauere lacerat aut in macello vendit. non quō spūregebat Vbi augst. Filius hoīs xp̄s ex vgine Maria hic cepit in terra. vbi carnē sumpsit ex terra Quid g̃ fibi vult. ꝙ ait Cū videritis filiū hoīs ascendentem vbi erat prius. misi vt intelligamus vnā psonā ee xp̄m deū ¶ hoīem. non duas. ne fides nra nō sit trimitas. sz quaternitas Sic g̃ erat filius hoīs in celo. quēadmodū filius dei erat in terra in suscepta carne. filius hoīs in celo in vnitate ꝑsone Unde ¶ theophilus. Non g̃ ꝓpter hoc putes ꝙ de celo corpus xp̄i descenderit. sz q̄ vnus ¶ idem erat filius dei ¶ hoīs ¶ Deinde dr. Spiritus est qui viuificat. i. vba scōm spiritualem sensum intellectū viuificāt ¶ vitā dant. caro aūt nō ꝓdest quicq̄ fine spiritu. i. fm carnalē sensuz itellecta mihil ꝓderunt. imo nocent. Sicut scientia fine caritate inflat sed ꝑ caritatem edificat. Verba que ego sum locutus vobis ad vtilitatē vestrā. de corpe meo manducando. ¶ sanguine bibendo. spūs ¶ vita sunt. i. spiritualem habent intellectū. ¶ spūaliter ¶ nō ad literam intelligenda sunt ¶ viuificant. lēa em̄ occidit. spiritus aūt viuificat. Nam sicut palea frumentū. sic ¶ litera tegit spiritum Hinc em̄ voluit intelligere māducatores ¶ potatores carnis ¶ sanguinis sui. vt in illo maneant ¶ ipse in illis ¶ Ex hoc aūt multi discipuloꝛ eius in doctrina eius nō ꝓfcōrum. qui ad audiendū eius doctrinā ip̄m sequentes videbant. sed nō erant vere discipuli. abierunt retrorsum ¶ retrocesserunt. ¶ iam nō cum illo ambulabant. credentes vel ꝓpīam redeuntes. Dixit ergo ihesus ad duodecim Nunquid ¶ vos quos specialiter elegi vultis abire. Non petit q̄si ignorans. sz vt oñdat se eis non indigere. q̄ ponit in eorum optiōe cū altis recedere. Et petrus qui erat principalior ¶ obediens ac firmus sicut petra. ¶ in ommib maxime ad interrogandū dñm. eiq̄ respondendum promptus er feruore caritatis ꝑ se ¶ alīs rñdit Domine in cuius ditione cuncta sunt posita. ad quez ibimus q̄ non est dux veritatis misi tu. quasi diceret. Silem tui inuenire nō possumus. tu solus sufficis nobis ꝓpter quem omnia reliquimus. Et cum nō sit similis tibi. nō est a te sed ad te eundū. Unde aug. Si nos repellis a te da nobis altez te quē sequamur. In petri rñsione exprimit marima dilectio ad xp̄m. Unō dit. Petrus fratꝛ amatoꝛ. amicicie ꝓseruatoꝛ ꝑ totō rñdit collegio. dñe ad quem ibimus Hoc aūt verbū multe amicicie est oñsiuum. iam em̄ xp̄s eis honorabiliorꝛ erat q̄ patres ¶ mītes Verba vite eterne habes. i. verba vite eterne ꝓmissiua ¶ ad eā inductiua. quib qui nō crediderit in eternū ꝓibit. Qui in miſtratōe corpis ¶ sanguims tui ꝓmittis vitā. etiam in verbis predicatōis tue ꝓmittis eā. virtus em̄ dei est in euangelio. Moyses habuit verba dei. sed ¶ ꝓphete. sed rarovba vite eterne. tu vo ꝓmittis vitam eternā. quid g̃ aliud maius querimus. Exprimit ei in petri rñsione vera ꝓfessio fidei cū subdit. Et nos credimus corde ¶ cognouimus signorū virtute. vel credimus ¶ cognouimus. q̄ de credere ꝓcedit itelligere. q̄ tu es xp̄s quantū ad humanitatē. in qua vnctus est vnctōe deitatis vt rex ¶ sacerdos. filiꝰ dei patris naturalis quantū ad diuinitatē. ¶ ꝑ ꝙ sequēs equalis ei in natura ¶ potentia. id est fm aug. q̄ ipa vita eterna tu es. ¶ nō das in carne ¶ sanguine misi q̄ō es. s. vitam eternā. Panē ac carnē ¶ sanguinez suū vocat hic dñs fidelīū societatē. in corpe suo q̄ō est eccīa. Panē. q̄ ecclesia quotidie reficit quos recipit. ¶ in ea quouscq̄ ad plenā satietatē ꝓuenīat alter alteꝛ verbo ¶ exēplo pascit. vnde dñs ad petꝛ pasce oues meas Caro aūt ¶ sanguis xp̄i ecclesia dr. q̄ incarnacōne verbi fidei ¶ sacramentis vnitatis viuit de spū xp̄i. Sic em̄ corpus vnīuscuiusq̄ hoīs viuit de spū suo. i. de aīa sua. ita fideles aīe viuūt de spūsctō. Unus g̃ panis ¶ vnū corpus. siue ona caro ¶ sāguis xp̄i multi sumus Conformitas etiā xp̄i eccīe patet ¶ caro ¶ sanguis xp̄i appellat. eo ꝙ fit ꝓpius effcūs in carnationis vbi ¶ finalis cā dñice passionis. Unde aug. Hunc itaq̄ cibū ¶ potū societatē vult intelligi corpis ¶ membroꝛ suoꝛ q̄ō est eccīa. Huius rei sacrāmētū. i. vnitatis corpis ¶ sanguinis xp̄i in dñica mēsa prepat ¶ de mēsa dñi sumit Qui accipit misteriū vnitatis ¶ nō tenet vinculū pacis. nō misteriū accipit ꝙ se. sed testimoniū ꝓ se. Hoc est g̃ manducare illam escā. ¶ illū potū bibere in xp̄o manere ¶ illū manentē in se habere. Ac ꝑ hoc qui nō manet in xp̄o. ¶ in quo nō manet xp̄s ꝓculdubio nō manducat spūaliter eius carnē. nec bibit eius sanguinē. liz carnaliter ¶ visibiliter premat dentib facta corpis ¶ sanguinis xp̄i. ¶ tante rei sacrām ad iudiciū sibi manducat ¶ bibit. Signū ergo q̄ manducauit ¶ bibit hoc ē ¶ si manet ¶ manet. si habitat inhītat. si hret ¶ nō deserat Manemus aūt in illo cū sumus mēbra eius manet aūt ipse in nobis cū sumus templū eius Hec dicunt vt amemus vnitatē ¶ timeamus separōnem Hoc totū q̄ō dñs de carne ¶ sanguine suo locutus ē ad hoc nobis valeat vt carnē ¶ sanguinē xp̄i nō edamus ¶ bibamus tm̄ in sacramento q̄ō ¶ multi faciūt

mali. sed vsq; ad spūs pticipatōez māducemus ⁊ bibamus vt in dñi corpe tanq; mēbra maneamus. vt eius spū regeremur. hec aug. Et fm eundē ille sacramentalr manducat ⁊ bibit qui ipm sacm tm sumit Spūaliter vo qui ptingit ad rē sacramenti. que est res duplex. vna signata ⁊ ptenta que est xps integer qui ptinet sub specieb panis ⁊ vini. Alia est res signata ⁊ nō ptenta. ⁊ hec est corpus xpi misticū qđ ē in predestinatis vocatis ⁊ iustificatis Et sciendū q nō nulli doctores aliq; de predictis incidentaliter ad altaris sacm referunt. sed in ptinua expositōe nullus q; de sacramento altaris ppie habetur infra in cena dñi. gū hoc sacramentū instituit. ¶ Oratio.

O Omine iesu xpe sufficiens salus aie mee da mihi te solū desiderare. desiderando te ppter te non ppter aliud querere. querendo inueni re. inueniendo tenere. tenendo amare. amando pcā redimere. redepta non iterare. Illustra queso dñe cor meū luce tue gratie diuine. vt te ductorē in omnib vijs meis habeam. ⁊ sp te qui es sup omnia pre oīb⁹ timeā ⁊ diligā. tuāq; in oīb⁹ faciā voluntatez neconq; a te recedā. sed semp tibi adhereā. q; tu solus sufficis ⁊ vitā eternā ꝓmittis. ad quā misericor diter pducere me digneris Amen. ¶ De transitu dñi ⁊ discipulorū per sata. Capitulū. LXXI.

Deinde cuz dominus quadā die sabbati transiret p sata seu blada id est per campos vbi erāt segetes. discipuli eius vt homines esurientes vellebant spicas propter ciborū defectum ⁊ penuriā. ⁊ manibus suis cōfricantes edebant grana. ꝛsolando famis inopiā Ecce fercula aplorum scz grana spicar. erant em̄ columbe. quarū est grana comedere. Esuriebant tum er paupate. tum er turbarum importunitate. in quo signatur q predicatores ⁊ prelati debent ponere cibum corporum propter salutem animarum. Unde beda. Non habentes em̄ discipuli spacium manducandi propter importunitatē turbarū. esuriebant vt homines. sed vellētes spicas. inediā cōsolabantur. qđ est iudicū austeritatis vite. non preparatas escas sed simplices querere cibos Unde ⁊ crisost. Putas quantā occupatōem doctrine habebant apli. vt nec manducādi licentiā inuenirēt Obti apostoli. in q̄bus tūc corpus qđ suū est suggerebat. qñ aīmus q̄d ageret nō habebat Carnales aūt hoīes nec tūc spūalia curant. cū nihil habuerint carnale qđ agant.

Pharisei aūt videntes replxderūt dominū de hoc quasi ꝓtra legem agerent discipuli ex doctrina mgri ⁊ dicunt. Ecce discipuli tui faciunt. qđ nō licet eis facere sabbatis Non arguebant eos agere ꝓtra legē q̄si raperent alienū. q; scōm legem licitū erat famelico intrare segetē vel vineā ꝓximi ⁊ comedere. nō tñ falcē mittere. seu foras ejcere vel portare sz sup eo. q ꝓ spicas vellendo⁊ fricando die sabbati cibū pparabant sibi. q; ꝓceptuz erat in lege q cibaria prepararent die p̄cedēti. ⁊ nō in die sabbati Ubi crisō. Judei scientes q; discipuli q̄si speculum sunt mgri. q; in discipulis magister videtur. ppter hoc errorem discipulo⁊ volentes in obprobrium xpi vertere. ita dicebant. Nō propter iniuriā legis dolētes. sed de tractiōis occasionē inuenire cupiētes. ista dicebāt. Nō em̄ poterāt alijs ꝓtra legem agētib⁹ ꝓtristari. cū ipsi quotidie in lege peccarēt. Nam qui alio peccante dolet. ipse circa iusticiā multū est pfectus. Nec ei pōt aliquis alteri āplius misericors eē q̄ sibi. Hec crisō. Dñs aūt ꝓfutat phariseos. discipulos rōnabiliter excusando. ⁊ q ꝓtra legē non faciebant oīndēdo. Et primo p exemplū in quo duplex tangit ratio Prima est a simili ex pte sumentiū. q; similis necessitas fuit in discipulis q̄ fuit in dō. quando ꝓmedit ꝓsecratos panes ꝓpositiōis. quos nō licebat ei edere. neq; his qui cū eo erant. si ergo dauid excusatur. q; comedit in necessitate. qđ alias nō licebat. p ꝓse quēs ⁊ discipuli excusant. q; necessitas eis immineb at. Secūda est a minori ex pte sumptorū. q; dō in necessitate comedit sanctos panes licite. quod licebat solis sacerdotibus. q̄ multomagis discipuli spicas ꝓmunes oīb⁹. quasi diceret. si necessitas ibi legē nō habuit. nec hic hē debet. Necessitas em̄ facit aliq̄d licitū. qđ alias essz illicitū. ⁊ iō discipulis esurientibus. qđ licitū non erat in lege factū est licitum famis necessitate. Sic hodie. Si quis eger ieiunū fregerit. reus nō habet. Cū ergo pharisei illa legūt laudant mīam factam in dauid ⁊ suis. ⁊ quādo ista vident reprehendūt transgressionē in discipulis. ex quo apparet q nō legis iniuriā defendūt. sed suā malicia oīndūt. Alia rō ē a maiori. q; sacerdotes quoꝝ interest maxime cerimonias legis obseruare. violā do sabbatū. qñq; sine crimine sunt. vt dū in templo opa manualia circa sacrificia faciunt animalia occidendo excoriando. hostias lauando carnes coquendo ⁊ ꝓsimilia faciendo. vel etiā dū pueros circumcidūt. ergo multoplus discipuli. qui nullius in hoc legis sunt. vel ordinis. vellētes spicas in die sabbati. ⁊ comedētes sine crimine sunt. Deinde post auctoritates alienas ꝓuicit eos auctoritate ppria ⁊ primo passertionē veritatis. ⁊ est rō talis. q; potērius est tē plū spūale q̄ figurale. sz figurale potuit defēdere sacerdotes sibi fauentes. q̄ multoplus spūale. qđ ē xps discipulos sibi credētes. de quo tēplo dicit. soluite templū hoc. q; maior templo est hic scz xpus. q; est templi dñs Secūda rō est in qua ꝓuincit eos paffectū pietatis. ⁊ est talis. Magis vult dñs effectū misericordie ⁊ pietatis. q̄ cerimonias veteris legis. sz pascere esurientes est opus mie. ⁊ obseruare sabbatū vel victimas offerre est cerimoniale. ergo ⁊ cetera. Unde magis vult deus mīam. qua quis subuenit alteri. vel sibi indigenti q̄ sacrificiū. ⁊ opa misericordie sunt magis accepta deo q̄ victime. hostia em̄ deo placabilis est salus hoīm. Tercia rō est in qua ꝓuincit eos p sue potestatis ostensionē. ⁊ est talis. Dñs pōt disponere in his rebus quibus totaliter preest sz xps preest totaliter ⁊ discipulis ⁊ sabbato. ergo pōt dispensare cū discipulis de ope in sabbato. Ipe em̄ fecit sabbatū propter hoīez. vt in eo quiescat. ⁊ deo vacet. ⁊ non hoīem propter sabbatū. ⁊ ita dñs est etiā sabbati. ⁊ iō fm ambro. sicut potuit sabbatuz ita pōt etiā destruere Quia ergo sabbatū propter hominē fecit. ⁊ dominus sabbati ē. magis curā adhiberi

volvit ſaluti hoīm q̄ cuſtodie ſabbati. ꝓmittendo diſcipulos ſpicas vellere ⁊ famē repellere. xp̄s itaq̄ nō ſubē obſeruatiōi legis. ſz ꝓceſſ. ⁊ eā mutare p̄t ⁊ iō nō peccat q̄ ſcōm ordinatōem eius obſeruat q̄ aūt dr factus ſub lege. ſubiectō illa erat voluntatis nō neccitatis. ideo q̄nq̄ ſe ſubiecit ꝓpter humilitatē q̄nq̄ ſe p̄fuiſſe oñdit ꝓpter auctoritatē Vbi criſo. Sabbatū non ꝓpter ocium factū eſt. vt oīno in die ſabbati vacent. ſed vt ociantes meditent deū ſuum eſſe factorem. ⁊ p vacantiā dei opa recordent vt dū vacantie illius ratio querit. deus rez opifex demō ſtret Ipe em̄ legez dans ſabbati. mihil facietis air. p̄ter ea que faciet aīa hoc eſt em̄ feſtū. ſi intēdant ſpiritualia ⁊ ſecedant terreſtria. ⁊ vacemus vacatione ſpūali Hec criſ. Miſtice p apoſtolos intelligi p̄nt p̄dicatores ⁊ p̄lati. p eſurtem fames ſalutis humane. p ſata mundus in quo ſunt diuerſa hoīm genera ſeminata. p diuerſas ſegetes. diuerſe nationes. p ſpicas hoīes. p paleas corpa. p grana aīe. q̄ ſicuti in ſpica duo ſunt. ſ. granū ⁊ palea. ſic in hoīe corpus ⁊ anima Diſcipuli ergo. i. predicatores ⁊ prelati eſurientes hoīm ſalutem. debent tranſire p ſata. i. per mundū predicando. ⁊ euellere ſpicas hoīes a terrenis quib corde inhereant ſepando. ꝓfricare manibus. exemplo ſue opatōis ad bonū puocando. in q̄ ſepaī viciū a vtute. ſ. palea a grano ⁊ ſic māducare eccīe incorporādo. ⁊ ſabbato debent hoc agere. ſ. ſpe quietis eterne. ad quā alios vult inuitare. ⁊ de hoc ꝙquerunt phariſei. i. demones ⁊ infideles phariſei ꝓſortes Vñ beda. Vellere itaq̄ ſpicas. eſt hoīes a terrena intentōe. qua ſolū mentis q̄ſi radicem firmant eruere. fricare aūt manib. exemplis vtutū ab ipa carnis ꝯcupiſcētia q̄ſi folliculis atq̄ in tegumētis ariſtaꝝ puritatem mentis exuere. grana vo māducare. ē emūdatū quemq̄ ab oī inquinamēto carnis ⁊ ſpūs. p ora p̄dicantiū eccīe mēbris incorpari. Hec beda. Item p ſata intelligiī ſacra ſcriptura que diuinaꝝ ſmāꝝ ſeminib eſt ſeminata. p diuerſas ſegetes. diuerſi libri. p ſpicas ſmīe. Item p ſata p̄dicatores cū dño ambulant. cū ſacras ſcripturas deuote ſtudendo ⁊ meditando inueſtigant. eſuriūt dū in eis panē vite p ſe ⁊ alīs inuenire deſiderant. ſpicas euellunt. dū ea que ſibi vtiliora videntur in eis colligūt. collectas ꝓfricant. dū tamdiu diſcutiunt. donec ſub paleis litere. grana ſpūalis intelligentie inueniant. grana vo ipa māducant. cum ſibi ⁊ alīs miniſtrādo. p impletiōem opeꝝ incorpant virtutes roborāt. ⁊ hoc ſabbato faciūt dū a terrenis neceſſitatibus. ⁊ etiā turbidis cogitatōibus q̄eſcentibus deo vacāt. ſm illud eccleſiaſti. Sapientiā ſcribe in tpe vacatōis. hoc dñs ſabbati. ſ. xp̄s ꝓbat ſed iudei vel adulatores mentis refectōem ⁊ requiē aīaꝝ neſcientes reprobant dicentes. q̄ quieſcendum eſt ſaltem in ſabbato. non intelligentes q̄ tunc magis debemus videre q̄m ſuauis eſt dñs. ⁊ requiem celeſtē requirere opando Conſidera nūc ⁊ intuere diſcipulos. ⁊ in tanta neceſſitate ꝓſtitutis ꝓpatere. q̄ms ipi gaudēter hoc faciant pauptatis amore Quid eī eſt cogitare p̄ncipes mūdi. p̄ñte oīm ꝓditore. ad tā tenuem pauptatem redactos. vt tali pabulo more animaliū oporteat ſuſtentari Vnde criſ. Tu aūt admirare diſcipulos qui ita erant ſuppreſſi ⁊ nullā tpalium habebant curā. ſed ꝓtemnebāt carnalē menſaz ⁊ fame oppugnabant ꝓtinua. ⁊ neq̄ ita deſiſtebant a xp̄o. Niſi em̄ cogeret eos vehemēter eſuries nequa q̄ hoc feciſſent. hoc criſ. O q̄ dulcis erat ille cibus eſurientib. ſicut ⁊ illa aqua inſtar mellis ſitiētibus obtinere videbaī. de qua dr. de petra melle ſaturauit eos. Aſpiciebat eos dñs ⁊ eis ꝓpatiebaī. q̄ tenerrime eos diligebat. ſed nihilominus gaudebat tam ꝓpter eos quos in hoc multū mereri ſciebat. q̄ ꝓpter nos quib exemplū relinquebat. In hoc em̄ exēplo ad multas vtutes p̄ficere poſſumus. Nā hic mirabiliter pauptas relucet. pompa mūdi ꝓtemnēda oſtī. ſumptuoſa ⁊ ſapidoſa ciboꝝ p̄paratio deſtruit ⁊ guleworacitas cū turpi vnctuoſitate ⁊ inſatiabili appetitu totaliter eneruaī. Inſup ⁊ beſtialitas multoꝝ hoīm hic ꝓfundit. q̄ vt dr aug. Appeterewoluptates corpis vitare moleſtias. ferinevite actio eſt. Sic vt ait bern. Ridiculū eſt ſanctos honorare ꝙ nuntis q̄ deo abſtinentijs placuerunt. Hic etiā renouata videī p̄me etatis beata ſimplicitas in qua hoīnes fructib arboꝝ. ac herbis ⁊ aqua ꝓtentiuiuebant. Vnde boetius. Felix nimiū prioꝝ etas. ꝓtenta fidelib aruis. nec inerta pditi luru. facili que ſera ſolebat. ieiunia ſoluere glāde. ſomnos dabat herbas ſalubres potū quoq̄ lubricus amnis. vmbras altiſſima pinꝰ. vtinā mō noſtra redirent. in mores pa priſcos. ſed ſenioꝝ igniby ethne. feruens amoꝝ ardet hſidi. Hec boe. Unde ⁊ hiero. Videns deus q̄ diligenter appoſitū eſſet ad maliciā coꝝ hoīs ab adoleſcentia ⁊ ſpūs eius in his permanere non poſſet. q̄ erant caro. opa carnis diluuio ꝓdemnauit. ⁊ auidiſſimam hoīm gulam p̄bans dedit eis licentiā comedendaꝝ carnium Eſum em̄ carnū vſq̄ ad diluuiū ignoratū fuiſſe ſcias. poſt diluuiū aūt quaſi in deſerto murmuranti populo coturnices ita dentib nēis neruos ⁊ virulētas carnes ingeſtas. vinū em̄ cū carnib poſt diluuiū dedicatū eſt. Unde etiā petrus damianus Poſt mūdi naſcentis exordiū p mille fere atq̄ ſercētos annos humanū genus ſine vini poculo ⁊ eſu carnium vixit. nec tñ quiſpiam eoꝝ quos ſcriptura ꝓmemorat lāgnore ꝓtabuit. hec petrus. Tunc ergo ſimplex erat cibus ⁊ morb rariſſimus. nunc aūt ꝓtrariū videmus Unde seneca Immunes erant ab iſtis malis qui nōdum ſe delicijs ſoluerāt. Multos morbos multa fercula fecerunt. variuſq̄ ex diſcordi cibo morb ē In numerabiles eſſe morbos nō miraberis. coquos numera. Ex iſtis nō ſingulares morbi naſcunt. ſed inexplicabiles diuerſi. multiformes Vñ ⁊ criſ. Voluptas ⁊ ingluuies ſanitatis nre ſtabilitatē oēz ſubtrahit facile Et ſi ueris ad medicinalē locū ⁊ accedēs interrogaueris. oēs fere egritudinū cauſas illic inuenies exūtes Nā vilis quidē ⁊ pua menſa ſanitatis mē eſt. ꝓterea ⁊ medici eā ita vocauerūt nō ſaturari demū ſanitatē vocantes. inſatietas em̄ cibi ſanitas ē indigenter cibari mēm ſanitatis dicētes Si vo indigentia eſt mē ſanitatis manifeſtū eſt q̄m plenitudo mē eſt morbi ⁊ egritudis. ⁊ generat paſſiones ⁊ ipſoꝝ ſuperexcedens medicoꝝ artē. Etem̄ pdū dolores

ꝛ capitis grauedinē ꝛ caligines ꝛ manuū dolores ꝛ tremores ꝛ dissolutiones membroꝝ ꝛ vetericie ꝛ febres longe ꝛ flāmee. ꝛ his multo ampliora. non pſi monia ꝛ philosophica dicta. sed ex abūdianti comestione ꝛ plenitudīe generari apta nata sunt. Siccro vis ꝛ aīe egritudines videre q̄ hinc nascunt. aspicias q̄m auaricie. luxurie. melācolie. defidie. incōtinētie. insciticie. oīs hinc hz principiū. Que oīa excogitantes fugiamus ꝛ ebrietatē ꝛ voluptatē nō eam tm̄ q̄ in mensis est. sed ꝛ aliā oēm que in rebꝫ mūdanis ꝛ p ea ꝓmutemus eā que a ſpū alibꝫ est voluptatez. ꝛ ſm̄ ꝓpheram voluptemur in dño. in his q̄ hic sunt et futuris votiamur bonis. Hec crisp. Voluptates ergo corpis ſpnende sunt. q̄ dolores ingerendo nocent. Unde ouidius. Spne voluptates nocet empta dolore voluptas. Nec solū corpori nocent. sed ꝛ aīam occidunt. Unde greg. Dū os delectat in ꝯdimentis. aīa necat comedentis. Et ideo qui sapiens est voluptatem corpis in voluptatē animi ꝯmutet. Undc rabanus. Si dulcedinem diuini amoris pfecte gustaueris de tempali dulcedine nō curabis. Unde ꝛ seneca. Animi voluptates quisquis sequit. ꝛ bene intelligit. oīm sensuū blandimenta ꝓtemnit. Si ergo fic hodie fieret. put tūc discipuli ꝛ in prima etate ꝓiter hoīes faciebant. nō indigeremus apparatu rerū. nec supellectili varia ꝛ pomposa. in quibꝫ genus humanū est inextricabiliter intricatū. Hñ crisp. Ebi eī coquorare vtilis est nobis. Ruſꝯ. Sz ꝛ valde inutilis ꝛ nociua. ꝛ corpi ꝛ anime nocēs. ꝛ mater est vniuersarū egritudinū ꝛ passionū. ꝛ lasciuiā ꝛ mīra munificentia inducit Hñ ꝛ seneca. Si audire humanū genus voluerit. tam supuacuū sciet sibi coquū eē. q̄ militē. Nō desiderabis artifices. si q̄ris naturā. Si plici cura ꝓstant necessaria. in delitꝫ laborat. Hñ etiā boetius. Si de eo q̄ nature satis est replere indigētiā velis. nihil est ꝓter q̄ fortune affluētiā appetas. paucis em̄ minimisq̄ natura ꝓtenta est. Cui? satietatē si supfluis vrgere velis. aut iniocundū q̄ ſtuderis aut nocīū erit. q̄modicis aūt natura ꝓtenta sit ondit seneca. qui dicit. Panē ꝛ aquam natura desiderat. nemo ad hec pauper est. Et lucanus. Discite q̄ parvo liceat ꝓducere vitā. ꝛ quantū natura petat fluuiū cererēq̄ Si vo istis famē ꝓ ꝯdimento ꝛ salsa addideris. miro mō sapida repies. q̄ sine hac insipida vident Hñ verū. Prudēter sobrieq̄ quersanti. satis ē ad oē ꝯdimentū sal cū fame. Qua sola nō expectata necē est alias atq̄ alias. de nescio q̄bꝫ sueciscrrancos ꝓfici ꝓmixtiōes. que vīz ꝛ palatū reparēt. gulā ꝓuocēt. excitent appetitū Hec verū. Igitur vt dt seneca. Voluptatibꝫ resistamus q̄ facilius nō recipiunt q̄ exeūt. Et iterꝫ Proyce quecūq̄ corruū laniant. voluptates p̄cipue extirpa. ꝛ inimicissimas habe more latronū q̄ in hoc nos amplectunt vt strangulent Et vt idē dt Ad rabiem cogūt venire delitie. vt quicquid nō ex voluntate rīdet irā euocet. Ad debellandū aūt voluptates. multū valet fugere eaꝝ occasiōes Unde seneca. Debellande sunt in primis voluptates. ꝛ nihil delicate nihil molliter faciēdum. his cogitationibus intentum loca seria sanctaq̄ eligere oportet. Effeminat animos amenitas

nimia. nec dubie aliquid. ad corrūpendū vigorē regio pōt. Sed quidā excusantes se dicūt q̄ debiles sunt. ꝛ q̄ assuetis carere nō possunt. Quibꝫ idē sene ca rūdit dicens. Occurres hoc loco mihi illa voce. Nimis dura precipis. nos homūciones sum?. oīa nobis negare nō possumus. Scis q̄re nō possumus ista. q̄ nos posse nō credimus Nolle in causa est nō posse pretendit Et iterū. Molestū est iniquis carere assuetis voluptatibus. abstinere cibo. sitire. ꝛ furire Hec prima abstinētia grauia sunt. deinde cupiditas relanguescit. inde morsus ē stomachus. indeq̄ibꝫ fuit auidus tibi odiū est. desideria ipa moriunt Nō est acerbū carere eo q̄ō cupere desieris. Quēadmodū pricipiosior ē hostis fugiētibꝫ. sic oē ꝯmodū magis instat cedēti ꝛ auerso. Hec seneca. Erpedit autē vt nō solū in delicatis. sz etiā in vilibꝫ escis ꝯcupiscētia inordinata vitet. ad cauēdū murmur. quo de? multū offendit. Hñ aug. De nulla re magis deū offendisse ille plus dictus ē. q̄ ꝯtra deū murmurādo Sz vt sciremus nō dei creaturā esse culpabilē. sed ꝛ ordinatā cupiditatē nō ꝓpter porcū. sed ꝓpter pomū morte primus hō inuenit. ꝛ esau primatus suos. nō ꝓpter gallinā sed ꝓpter lenticulā ꝓdidit. Et iterum Daniel iō vir desideriorū appellatus est. q̄ panē desiderij nō comedit. ꝛ potum ꝯcupiscentie nō bibit. q̄ magis rēm q̄ epulas desiderabat. Hac aug?. Et non solū corpis. sed animi voluptates sunt debellāde. q̄vt dicit grego. Incassum caro atterit. si animis suis voluptatibꝫ animus non refrenat Tuq̄ hoc exemplo discipuloꝝ animatus pauptatē totis āplectere viribus que sic emicuit in prefatis mūdi principibus. ꝛ filiter in dño iesu sua matre. ꝛ in oībus qui voluerūt eos pfecte imitari. Spiritu aūt eaꝝ cōplectere. ꝛ corde dilige. q̄ alias meritoria nō esset. Laudabile quidē nō est paupem esse. sz in pauptate pauptatē amare. ꝛ pauptatis ꝯpias ꝓpter rēz gaudēter ꝛ hylariter sustinere. Proch dolor. q̄ multi de pauptatis solo nōe gloriant. Ex quo pacto. vt eis penitus nihil desit. Dicūt se amicos dñe pauptatis sed pauptatis sodales ꝛ amicos fugiūt toto posse. s. famē. sitim. frigus. debecrus. ꝓtemptū. despectū. ꝛ hmōi. vt dicit ber. Volunt esse pauper sine defectu. hūiles sine despectu patientes sine ꝓtumeltꝫ Tuto nunq̄ ꝑ aliqua re ipam pauptatē ledere velis. ꝛ nihil omino vltra necessitatē habeas vel habere desideres. Et si q̄ris que sit illa necessitas. Hñdico tibi q̄ quāto ītimus pauptatē dilexeris. tāto subtilius de necessitate iudicabis. Illa nāq̄ necessaria sūt nobis. sine quibꝫ eē nō possumus Unde ḡ ea sine quibꝫ cōmode potes esse ꝛ illa nec hē. nec appetere nec ꝑcurare nec a sponte dantibꝫ recipere. Unde seneca. Circūcide supflua. ꝛ in artū desideria tua ꝯstringe. Cōsidera tecū quantū natura poscat. nō quātū cupiditas exptat. Impone ꝯcupiscētie frenū. oīa q̄ sunt blandimenta reyce Hec seneca. Sed multi in iudicādo de necessarijs ꝛ supfluis decipiunt. ꝛ superfluis tanq̄ necessarijs vtunt Unde aug. Multa nos ī facultatibus nīis supflua habere probamur. si necessaria sola retineamus nā vana querētibꝫ nihili sufficit. ꝛ alioꝝ quodāmō retentor est. qui ꝓ futura pau/

habente

Capitulum.Lxxii.

ꝑcrib inutiliter hz Ün ꝛ seneca. ꝯ multa supuacua essent nō intellexim⁹ misi deē ceperint Lota mihi vita mentiꝫ. nccāria indicat. quoꝝ magna ꝑs supuacua est. q̄ si q̄ꝫ nccitas abstulit nō sentimus ablata Hec seneca. Non solū aūt supuacua. sz ꝛ nccāria sunt q̄ꝫ ꝓtemnenda Ün uꝛꝫ seneca Nō te laudes. si ꝓtempseris aureos lectos. ꝛ gemmeā suppellectilem. q̄ est em̄ virtus supuacua ꝓtemnere. Tūc te admirare. cū ꝓtempseris nccāria Non magnā rem facis si viuere sine apparatu potes. tūc te mirabor. si ꝓtēpseris etiā sordidū panē. si tibi ꝑsuaseris herbā vbi nccē est nō pecoꝝ tm̄. sed hominī nasci Et no tandū q̄ abstractio a rebꝫ mūdanis fm̄ verū. fit tribꝫ modis. Primus modus q̄ quis solum in nccārꝫ ꝓtenteꝫ. ꝛ tanꝯ aduenā ꝛ pegrinū se reputans victu ꝛ vestitu ꝓtentus. graue existimet alqs onerari. qꝛ fm̄ grego. Nocipīm grauiter tolerant qō festinātes ad pēiaz in itinere multa portant Secūdus modus est q̄ quis nec in nccārꝫ delecteꝫ. ꝛ in nullo ad tpa lia sit affectus. sz tanꝯ mundo ꝛ mūdialibꝫ mortuus. habūdantiā ꝛ defectū. laudē ꝛ oppꝛobriū aqualiter accipiat. Mortuo em̄ si quid deferuit nō sentit. sic aīa in suis affectibꝫ mortificata. ꝓmodū ꝛ incommodū nō discernit. Tercius modus ē. q̄ ꝗs in vsu nccāriozꝫ nō solū non delectaꝫ. sed potius affligaꝫ ꝛ cruciaꝫ vt dicere possit cū apostolo. mihi mūdus crucifixus ē. ꝛ ego mūdo. Talis nāꝯ non solū mundo est mortuus. qꝛ mūdana nō sentit sz etiā mūdo crucifixus. qꝛ oīa velut stercora arbitraꝫ Tali pena ē res creatas ꝑ quacūꝯ nccitate ꝑspicere. sz solū delectatur ꝑ amorez deo dulciter adhērere. Hec tū dñm in pauꝑtatē ꝑfecte imitari poteris quātūcūꝯ te astrinxeris Nec videt q̄ nūa pauꝑtas sue equipari possit. quantūcūꝯ a nobis totis viribꝫ obſuata fuerit Ad qō omissis alqs q̄ reddi pñt rōibꝫ. s. ꝛ qꝛ vs est. ꝛ qꝛ ditissimus ꝛ oīm dñs ꝛ qꝛ ꝑfectissimus ꝛ hmōi filibus hanc specialē adduco rōem qꝛ ipe nō solū pauꝑtatis penuriā. sed eius obꝓbriū assumpsit Nam nūa pauꝑtas q̄ꝛ voluntarie ꝛ ꝑ dei amore assumpta ē. reputaꝫ ꝛ ēvtuosa ꝛ iō nō obꝓbriosa sz honorifica habeaꝫ etiā apō malos Ipius vo nō fic. nō em̄ ꝓgnoscebaꝫ nec sciebaꝫ q̄ voluntarie pauꝑ eēt. sz credebaꝫ q̄ nccāria pauꝑtas eū teneret ꝛ hec obꝓbriū ꝛ ptē ꝓtū parit. Cū eēt absꝯ domo ꝛ possessiōibꝫ ꝛ ditꝝ. sciētibꝫ hec vniuersis. magis hēbaꝫ ꝓtēptui a multis. hmōi em̄ pauꝑes q̄si ab oīb⁹ adeo vt nec amicicie antiq̄. nec sanguis vinculaꝝ vt plurimū eis ꝑsint. cū oēs fere tales amicos l' ꝛsanguineos hēe recusent Videsbñ quō nec ei⁹ pauꝑtati eq̄pari. nec eā imitari potes in tā ꝑfūde pauꝑtatis ꝛ hūiliatis obiectōe Et ꝑtea pauꝑes mūdi ꝓtēnendi nō sūt q̄ iōm dñm reputant Quantū etiā nūa pauꝑtas a dñi pauꝑtate differet. ꝛsiderare potes er pluribꝫ q̄ fil' tāgit. crisꝰ. d. Cū nasciturus erat nō erāsiuit clarā domū neq̄ mīem diuitē sz pauꝑem. ꝛ sponsum tectorē habentē Et in tugurio nasciꝫ. ꝛ in ꝓsepio ponīꝫ Et discipulos eligens. nō rethores. nō sapiētes. nō diuites. nō nobiles sed pauꝑes ꝛ ex pauꝑibꝫ vndiq̄ ignobiles elegit Et mēsaz apponēs q̄ꝫ quidē ordeaceos panes apꝓmit. q̄ꝫ aūt ipso rēpe discipulos a foro emere iubet. Et sedulia facies de feno facit. Et vestimēta indues vilia ꝛ a multis in illo tpe dānia circūamicitur. domū aūt nō hūit Si aūt trāsire de loco ad locū oportebat ambulās hoc faciebat. ꝛ ita ambulās q̄ tigabaꝫ Et sedēs nō throno op⁹ ei erat neq̄ puluinari sz paulmēto Sic ḡ ꝛps pauꝑ erat qui tm̄ dñs oīm rex expectabilis erat. hec crisꝰ. Attēdamus hec ꝛ erubescamus nos miseri. qꝛ talibꝫ nō ꝓtenti dñm ꝓtēnimus imitari. ꝛ maxīe hoc tpe malo quo oīs q̄ panē hz ꝓtentari deberet Ün hiero. Iuxta miserias huius tpis ꝛ vbiq̄ gladios semētes satis diues ē q̄ panē indiget. satis potens q̄ seruire nō cogit

O Omine deus oꝑs. qui oīa que celi ambitu ꝓtinent sub pedibꝫ hoīs subiecisti. vt solus homo tibi subiectus esset totus exteriora nē ꝑ ꝑ hoīs coꝛpe cuncta creasti. ipsum vero coꝛpus ꝑ aīa. aīam vero ꝑ te. vt tibi soli vacaret ꝛ te solū amaret. qui etiā das iumentis escā ipsoꝝ. ac volucribus celi ꝛ piscibꝫ maris pastū. da mihi huius vite nccāria ad salutē meam ꝛ laudem tuā. vt sic ꝑ te ꝑ uius melius tibi vacare valeā. da mihi quoq̄ in omni defectu ꝛ penuria patiam. ne pusillanimitate fractus deficiam. Amen.

De manco⁹ manū aridā hñte. Ca. LXXII

Factum est autē post hec in alio sabbato vt intraret ihesus in synagogam eoꝝ ꝛ doceret. Nam ꝑm hilarium. premissa in campo dicta sunt ꝛ gesta. ꝛ post hoc in synagogam ingrediꝫ. Sabbato intrauit synagogam ad docendū ꝓpter maiorem populi frequentiā ꝛ ꝓuentū. Unde beda. Sabbatis precipue dñs in synagoga docet operaq̄ virtutes non solum ꝓpter insinuandū spūale sabbatū sed etiam ꝓpter celebriorē eo die populi ꝓuentū. cui tunc moris erat. qꝛ vacare a labore per legem iubebatur. legendis audiendisq̄ scripturis operam dare. Nam sicut hi quibꝫ venādi ars est. vbi feras. vbi pisces ꝛ volucres plus abūdare didicerint. ibi maxime sua retia tendūt. Ita dñs semꝑ docuit in synagoga ꝛ in templo quo oēs iudei ꝓueniebant. volens omnes homīes saluos fieri ꝛ ad agnitōem veritatis venire. hec beda. Ecce in xpo tria scz mentis stabilitas qꝛ licet pharisei insidiarentur ei. non tm̄ metuebat venire vbi erāt. ꝛ hoc est ꝓtra pusillanimes. doctrina veritatis qꝛ in publico docebat ꝛ hoc est ꝓtra hereticos. zeli immensitas qꝛ totū hoc ꝓpter salutē animaꝝ faciebat. ꝛ hoc est ꝓtra eos qui inde querunt vanam gloriā vel tpale lucꝝ seu ꝓmodum. Et erat in synagoga homo hñs manum aridam ꝛ ꝓtractam. ꝛ obseruabant. i. dolose seruabant eū pharisei. si sabbato curaret. vt illū arguerent vel accusarent. Unde interrogabant eū maliciose. si licet sabbatis curare. vt si diceret nō. arguerent eū de miscōia vel impotentia. si diceret sic. accusarent eum de sabbati transgressione. Ubi beda. Quia solutōez sabbati quam in discipulis arguebant excusauerat.

calumniari volentes obseruant vt si in sabbato curet
transgressionis eū accusent. si nō curet crudelitatis
aut imbecillitatis arguāt. Et ē ait bern. In factis
obseruatores. in ꝟbis exprobratores. in tormentis
sustinuit illusores. Et videns dñs cogitatōnes eoꝝ
iussit hoīem infirmū surgere ⁊ stare in medio vt mi
raculū esset magis manifestū ⁊ euidentius arguere
cecitas malignantiū. ⁊ quasi repetendo questionem
ab eis motā. sub alqs verbis hoc idē quesiuit ab ipſ
Illis aūt sic tacentibꝫ ꝓposuit similitudinē de aīali.
⁊ soluit questionē prius ꝟbo oīdens prōnem q̄ licī
tum est sanare hoīem die sabbati. ⁊ est rō talis. Si a
gis subueniendū est hoī q̄ aīali. sed animal si cecide
rit in puteū vel foueā extrahit ⁊ liberat die sabbati.
ergo multo plus homo qui est nobilior ⁊ melior. cuꝫ
fit factus ad ymaginē dei. si ceciderit in infirmitatē
curat die sabbati Si ē hoc fit ꝓpter cupiditatē pa
liū. multo magis debet fieri istud vbi querit salus aī
maꝫ. ⁊ sic ipsivite ꝛmums ⁊ ꝓprie ꝛsuetudinis vin
cunt exemplis Unde crisᵒ. Nobis ouem licet in sab
bato saluare. ⁊ mihi hoīem nō licet Nobis mambꝰ
licet extrahere. mihi nec ꝟbo licet curare. Ecce nec
medicinā ꝛficio nec manū meā sup illū extendo Si
co ꝟbo ⁊ sanat infirmus. ⁊ legē sabbati vīt nō trās
gredior. ⁊ fine ope opus ꝟtutis ꝛsūmo. Hec crisᵒ.
Sz auari pharisei plus diligūt ouem q̄ hoīem ꝓxi
mū. ⁊ laudāt impendere subsidiū in oue. ⁊ accusant
beneficiū caritatis in hoīe. Cū hiero. Sic soluit q̄
stionē ꝓpositā vt interrogantes auaricie ꝛdemnaꝫ
Si ws inār in sabbato ouez ⁊ qlibet aliud aīal in
foueā decidens cripe festinatis. non aīali ſz vīe ava
ricie ꝛsulentes. quantomagis ego hoīem qui multo
melior est oue debo liberare Cū ⁊ rabanus. Cōpetē
ti ḡ exemplo soluit questionem coꝝ. vt cos ostendat
sabbatū violare in ope cupiditatis. qui cū violare
arguūt in ope caritatis. legē male interꝑtantes. q̄
dicūt in sabbato a bono feriandū in quo a malis tm̄
feriandū est Cū opus fuile nō facietis in eo. i. pcm̄
quia qui facit peccatū. seruus est peccati. Sic in e
terna requie a malis tm̄ feriabit. non a bonis. Hec
rabanus. Secō soluit q̄onem facto. hoīem habentē
manū aridam sanando. Tūc ē ait illi. extende ma
nū tuā. ⁊ cū extenderet. statim restituta est sanati. in
quo ptz pfectio sanitatis. Ubi crisᵒ. Ut ꝓpositum le
gis quā iudei nō itelligūt. sanitas manifestat. Si ei
deus offendit in ope sabbati. sine dubio infirmitas
nō fugat. q̄ nō pōt iuriā dei benuolētia sequi. Iste
mācus ſm hiero. In euāgelio quodcunq nazarei. ce
mentarius scribit. istiusmōi vocibus auxiliū pcans
Hō cementarius erā mambꝰ victum queritās. ꝑcoꝝ
te iesu vt mihi restituas sanitatē. ne turpiter mendi
cē cibos Dñs iesus marie in sabbatis docebat. ⁊
opabat ꝟtutes primo vt oīderet q̄ euāgelicū ⁊ spū
ale sabbatū melius ⁊ fructuosius veteri sabbō succe
debat. secō vt sabbō pluribꝰ occurrēribꝰ ꝓficerꝫ plu
ribꝰ. ⁊ saluator mūdi ex miraculoꝝ ꝟtute manifestus
fieret. tercio vt dās legis ⁊ sabbati ꝓbaret. q̄rto vt
malū intellectū iureoꝝ de obseruantia sabbati aufer
ret dū bene opando sabbatū se nō violare ꝓbaret q̄
in sabbato curabat. ⁊ in hoc coīā pluribus legisꝑti
cos confutabat. Circa quod sciendū q̄ aliqui sunt
actus boni in genere entis. qui tm̄ er se nō habent bo
mitatē in genere moris. ficut edificare domū vel hu
iusmodi. ⁊ talia non erant licita in die sabbati. Alij
autem sunt actus boni in genere moris scīz se. sicut
sunt opera virtutum. ⁊ talia licita sunt in die sabba
ti. de quibus erat sanatio manus aride. qꝛ erat opus
pietatis. ⁊ cum hoc erat ad gloriā dei manifestandā
inquantū fiebat miraculose ⁊ supᵉ naturaz. ⁊ ideo ta
lia possunt fieri in die sabbati. non solum licite. sed
⁊ laudabiliter Cristice ſm bedam ⁊ rabanū. Hō
qui habebat manū aridā. humanū genus indicat.
in bono ope arefactū. ꝓno manu in primo parēte ad
pomū veritū extensa. sed in miseratione dñi. saluti ⁊
bonoꝝ operū fructibus ꝑ innocentes xp̄i manus in
cruce extensas. est restituta. Et bene manus in syna
goga erat arida. qꝛ vbi manus donū scīētie. ibi trās
gressoꝛ maiori subiacet culpe ⁊ grauius est piculū in
excusabilis more. Sanandaq̄ manus arida uidetur
tendi. qꝛ infructuose debilitas aīe nullo melius oꝛ
dine q̄ elemosinarū lagitate curat. Habebat aūt ho
mo dexterā manū languidā. qꝛ ab elemosinis toꝛpe
bat. sinistrā sanā. qꝛ suevtilitati intēdebat. Sz mi
ēte dño dextera sanat vt sinistra. qꝛ qđ ꝓgregauerat
auide. mō distribuit caritative. Cristice etiā in ihs
mo docuit quatuoꝛ necāria penitēti. ſ. q̄ surgat a cul
pa ꝑ pnām. q̄ stet in grā. ꝑ pseuerantiā. q̄ ī medio
ꝑ boni exempli euidentiā. q̄ extendat manuz. ꝑ bo
nā operationē. Extendit ergo manū primo ad paupe
res in elemosinarū largitione. scō ad dēū in feruē
ti oīone. qꝛ ſm gregō. Frustra ꝓ pctis rogaturus
ad dēū manus expādit. qui eas ꝓ posse ad paupes
nō extendit. Moraliter hō habens manū aridā est
pctoꝛ. habent ēm quidā coꝛ aridū. qꝛ sine bona affec
tione. sine ꝓpassione. quidā linguā aridam. qꝛ sine
bona locutione. sine dei laude. quidā manū aridaz.
quia sine bona operatione. Hec aūt triplex ariditas
sumitur ex similitudine arboris aride. qꝛ tūc est ar
bor arida. qñ ē sine succo. sine folijs. sine fructu Coꝛ ha
bent aridū inuidi. linguā maliloqui. manum auari.
Iste ex obedientia diuina manuz debet extendere ad
primū ꝑ elemosinaꝝ largitionē. ille lingua loq̄ ad
dēū ꝑ devotā oīonez. alius coꝛ elevare ad celū ꝑ san
ctam meditationē ⁊ sic sanat pctoꝛ. Item ſm ihe
philī. Aridam dexterā habet manū. quisquis nō opa
tur que sunt dextre patris. qꝛ talis est impotens ad
bona sed potens ad mala. Exquo ēm manus ꝓsitui
tur in opibus phibitis. ex tūc arescit in opibus bo
nis. Iterū ꝟbo restaurabit. qñ in virtute sians opabi
tur. Per manū ēm q̄ est oꝛganū oꝛganoꝝ. ꝙmē
ter intelligit opus meritoꝛiū ⁊ ideo manus est arida
que est ad hoc opus invalida. sed cū ad ꝟbuz xp̄i sur
git ꝑ gratiā. tūc manum extendit ꝑ sanctam opatio
nē. Potest etiam ꝑ hoīem manū aridam habentem
signari piger ⁊ ociosus. qꝛ ad opādū est invalidus.
sed cum ad ꝟbum xp̄i fiat in medio virtutis manus
eius sanat. ⁊ in bonis opibus exercet. Specialiter
tm̄ ⁊ precipue ꝑ hunc hoīem auarus signific cuius
manus ad opa pietatis ⁊ largitatis invalida repit
Huius manus sunt quīq̄ digiti. primus ꝛordinatū

ꝛfideriū hñdi.ſcōs labor acq̄renddi tercius ſolici tudo ꝓſuandi.q̄rtus ſtudiū multiplicādi.quītus in fidelitas diſpenſandi Sz vt ſanet ei ꝑ gr̄am dr.extē de manū tuā qr cū ex dei dono ad opa pietatis exten dit.tūc ſanab.Ait ambro.Audiſti dñm vba dicētis extende manū tuā. Cōis iſta generaliſq3 medicina eſt Et tu qui putas manū hāc te ſanā.caue ne auari cia.caue ne ſacrilegio ꝓtrahab Extende ſepius eā Extende illā ad paupem.q̄ te obſecrat. Extende vt ꝓximū iuues.vt vidue ꝑfidiū feraſ.eripias iniurie quē vides iniuſte calūnie ſubiacere Extēde ad deū ꝑ ceris tuis Sic manus extendit.ſic ſanab.Hec am bro. Igit̄ o auare.q manū aridā ꝓtractā hās.non dare.vis accipe.nō vis ligari.vis ꝑdari.extēde ma nus tuas vt tribuas indigētib qr in hoc tibiꝑ ꝓpui debis.ꝛ thr̄ſaurizabis in celis Ait crip.Elemosinā faciamus.ꝛ ne deſpiciamus a fame corruptos Et/ eñ tibiꝑ benefacies magis.illis benefacies Nam hisquidē pūctia porriges.tibiꝑ vo futurā gloriaz ꝑdepromis Hec crip.Inter oīa g̃ opa mīe.preroga/ tiuā hz elemoſina.quā tociens ꝛ tam attente nobis inculcat dīna ſcriptura Phariſei aūt repleti inſi pientia.i.irrōnabili tracūdia.cū magis deberent eē grati de dīno beneficio exeuntes de ſinagoga ꝛ de cō ſpectu xp̄i.ꝛ a lumine recedentes ſtatim cū herodia nis.p̄cipis ſecularis ſatellitib ꝓſiliū faciebāt ad/ uerſus ieſum.quō eū ꝑderent.ſm ambro. Quō vi/ tam ꝑderent.nō quō vitā inuenirent Jam g̃ de mor/ te ipius tractabāt ꝛ hic primo loquit de ꝓcuratiōe mortis xp̄i.ꝓ q̄ tūc primo ꝓſiliū faciebant.Magna inſipientia eſt de nece eius tractare.cuius bñficijs plurimū indigebāt quos etiā ad hoc nō eius culpa. ſz liuor mouebat Magna etiā eoꝝ fuit obſtinatio qr nec vbis xp̄i nec factis reſilierūt a malo ſuo.ſed am plius inuidia ꝓmoti.remanſerūt in malo obſtinati Ait crip.Phariſei aūt ꝓſiliū acceperūt.ſ.a diabolo vt ꝑderent eū Inuidētes eñ xp̄o.nolebāt eū facere ſigna.ne gl̃am acq̄reret.ꝛ diſcipulos ꝓgregaret.ſz turpitudinē inuidie ſue ſabbati defenſiōe tegebant vt in prima q̄dem facie viderent ſabbati iuſticiā de fendere.reuera aūt ſuā exeq̄rent inuidiā Ihūs aūt ſciens machinatōes eoꝝ qr nihil eū latebat.re/ ceſſit inde cū diſcipulis ſuis ꝛ ad mare ſeceſſit. Re/ ceſſit aūt inde ꝓpter multa.primo vt eis ꝑceret ꝛ oc caſionem ipietatis auferret.maioriq3 vtilitati eccle ſe ſuaret.ſcōo qr nondū venerat tp̄us paſſionis ſue p̄fimitū a patre.necdū implete erāt ꝓphr̄aꝝ ſcriptu/ re.tercio.qr nō aderat locus.ſ.hirlm.extra quā nō fuit locus paſſionis eius.quarto ꝓpter vandū ſuis in p̄ſecutōe fugiēdi exemplū.ne fuga eoꝝ imputare tur in pctm̄.quinto ꝓpter hūilitatis ꝛ patiētie indi/ ciū.ꝛ cū poſſit aduerſarios ſuos nutu deijcere in a/ byſſum.ſerto ad oñendū vere hūanitatis ſignū.cū licet ipe mortē nō timeret tñ tanq3 hō fugit a ꝓſilio malignantiū.In quo etiā nos docuit vt ab illis re cedamus.quos bonis monitis ſemꝑ deteriores fie ri videmus.hoīes eñ in malis obſtinati.vix poſſūt ꝓcem ꝓſci.Unde crip.Sciens aūt dñs ꝓſilium eoꝝ.non diu contendit.ſed vna reddita ratione re/ ceſſit.ne magis infamiam eorum excitaret.quia nō

ꝑt fieri vt malicia rōne placeāt.Ignorantia quidem rōne placat malicia aūt excitat Sciens ergo patos illos eſſe ad malefaciendū ſeceſſit.non q̄ timidus ſubtrahens ſe ab eis.ſed q̄ miſericors p̄cens eis. ne eos ad opus impiū amplius irritaret.q̄uis eñ q̄ patus eſt malū facere apud deū iam fecit.tñ qui itel ligit patum eſſe aliquē opus malum facere ꝛ irritat eū dans ei occaſionē vt ꝓpleat malū ipſe ꝑiceps eſt peccati eius Ut quid eñ res mala ꝑ te exitū ſuum in uenit. Et qui ſine te fuerat periturus.aut quantū ad voluntatē ſuā iam ꝑditus erat.vt quid ꝑ te impleta eſt ꝑditio eius.hec crip. Et multi infirmi ſecuti ſunt eū.ex eo q̄ viderant predictū hoīem curatū.curauit eos omnes.remunerans fidē ipſoꝝ.forſitan qr oēs digni fuerant curatōe. Docti ergo viſis ſignis perſe quunt.indocti opinione eius ducti amando ſequun tur.ꝛ ideo curari merent. Unde remigi.Quē pha riſeum nammi ꝓfilio ꝑdere q̄runt.turba indocta vna nimi dilectione ſequit.vnde mox ſui deſideriꝫ ꝓſe/ quit effectum.ſi vis ꝛ tu curari.ſi vis ſanari.ſi vis a mortis p̄iculo liberari ſeq̄re ꝛ imitare ieſum.ipe eñ neminē repellit.oēs qui eū ſequunt ſanat. Per pha riſeos qui diuiſi interpretant diſcuſſi q̄ diſſenſiones faciunt ſignant.p̄phrodianos vero ſuꝑbi q̄ glorioſi in pellib interpretant Iſti ro ꝓſiliū faciunt ꝓtra ie ſum qui cū humilib ꝛ caritatē hñtib ꝓmoratur.et ideo recedit ab illis ſe elōgādo ꝛ humilibus eū ſeq̄n tib benefacit bñficia ſalutis impendēdo Et ꝓcepit eis qui curati erant ne eū diuulgarent ꝛ manifeſtū fa cerent.vt inanē gl̃am ꝛ gloriādi de ſe iactantiam de clinaret.ꝛ vt nobis exemplū vitandi eā daret. Non ꝓhibuit dñs miraculoꝝ p̄dicatōes ad vtilitatē au/ dientiū.ſz in beneficijs vane glorie appetitū.Unde ambro.Hic miſtice inſtruit nos ne cū magnū aliq̄d facimus laudē foris q̄ramus Ait crip.Ubi quidē ꝓpter alios alq̄ curant nō ꝓcepit eis vt nemini di/ cerent q̄le eſt vbi oculos ceci nati aperit.ꝛ paliticuz triginta ꝛ octo annis iacentē erexit.Ubi aūt non ꝓ ter alios ſed ꝓpter meritū ipſius curat hoīem.ꝑcipit ei vt nemini dicat.ſicut ꝛ leproſo mādauit.Ideo et iſtis p̄cepit ne vulgarent eū.qr ꝓpter ipos ſolos cura uerat eos.qr nō eſtimatōnem hoīm miraculis vena bat.ſed credentiū deſiderabat ſalutē.hec crip. Et venerunt in domū quandā ad hoſpitandū.ꝛ ꝓuenit iterꝫ turba ad audiendū dei verbū.ꝛ tunc ita ferven ter intendebāt ꝓdicationi q̄ ipſe ꝛ diſcipuli eius nō habebant tp̄s panē manducādi. Hoc eſt ꝺ illos qui dimittūt opus ꝓdicatōis ꝓpter curā ꝛ ſaturita tem comeſtionis.Ubi beda. O q̄ felix occupatō ſal uatoris.q̄ beata freq̄ntia turbe ꝓfluentis.cui tm̄ ſtu/ diq3 ad audiendū verbū dei.tm̄ fuit cure ad obtinēdā ſalutē vt auctori ſaluris qui cū eis qui ſecū erant.ne eſcendi quidē hora a ſolacio vite miſeris impendē do libera maneret. Utinā dñe ieſu ꝛ nōi in tp̄ib cui tm̄ gr̄e tuis fidelib largiaris q̄ doctores ſuos aſſidu itate diſcēdi nō ſolū ab appetitu carnaliū voluptatū. ꝝ etiā nōnunq3 ab ipſa quoq3 panis quotidiani p/ ceptōe ꝓpediāt. hec beda. Et cū ſui.ſ.iudei qui er pte matris de cognatōe ſua erant viderent inſolitū feruorem in eo.ꝛ audirent altitudinē divine ſapie

quam cape nonvalebant. estimabant eũ mente alie natũ ⁊ in furorẽ versum. sensu ꝓdito loqui. ⁊ exierũt tenere eũ ⁊ ligare ne sibi vel alijs posset nocere. Ubi beda. Vere sicut ipse ꝺt alibi. nõ est ꝓphꝛta sine hono re misi in patria sua ⁊ domo sua. Quẽ em exteri quasi autorem vite ⁊ sapiam dei adire ⁊ audire desiderant hunc ꝓpinqui q̃si mentis impotẽ esse ligandũ decer nunt. Allegorice aũt in eo ꝙ turba ad illũ ꝙuemẽte frequenti vt furiosus a suis ꝺtemnit salus credentiũ de gentib approbat. ⁊ inuidia iudeoꝝ ⁊ pfidie nota tur. de quib ait iohannes In ppria venit ⁊ sui eũ non receperũt. hec beda. Silr ⁊ hodie qui ad sequendum xp̃m sunt feruidi. a mũdanis hoĩbus infami reputan tur. ⁊ p eos quantũ pñt a bono retinent. O quantũ vna nõ dico mensura sed gutta huius vini valeret q̃ hanc infamiã induceret. felices qui hac laborãt infa mia. vt de illis possit dici illud sapie. Nos insensati vitam illoꝝ estimabamus infamiã. Utinã ⁊ ego mi ser vnus de illis merear fieri ac cũ eis inter filios dei ꝙputari. ⁊ inter sc̃os sortem habere. ¶ Oratio.

O Domine ihesu xp̃e rogo te p viscera mĩe tue vt me mancum ad faciendum opa bona in ualidum. digneris misericorditer sanare. ⁊ ad omne opus bonũ. fortẽ ⁊ aptũ facere Fac mecũ sta re in medio vrtrũ. vt te iubente ⁊ faciente. extendã ad iusticiam. nõ ad iniquitatẽ manus meas. meq̃ in bonis exercendo. tuũ beneplacitũ in omnib faciã ⁊ in malis arescendo. ab offensa tua oĩno abstineaꝫ Da mihi bone ihesu. vt pre oĩb diuitijs ⁊ delitijs se culi intendã verbo dei. ac mee ⁊ alioꝝ saluti Amen.

¶ De demoniaco ceco ⁊ muto

¶ Capitulum. LXXIII.

Post predicta oblat⁹

est ei homo demonium habens. cecus ⁊ mutus. sed lucas mutum tm̃ non cecum dicit. tacens q̃ matheus expressit Nec talia sunt in demone formaliter. sed solum effective. q⁹ effecerat hoĩem cecũ ⁊ mutũ. ⁊ ido ipo electo. vidit ⁊ loq̃bat homo Vñ seq̃t Et curauit eũ In quo notat a demo nio liberatio. ita vt videret. in quo cecitatis illũiatio ⁊ loqueretur. in quo loquele restitutio. Ubi hiero. Tria signa simul in homine perpetrata sunt. cecus videt mutus loquitur. possessus a demone liberatur. Quod tunc quidem carnaliter factum est. sed quoti die completur in conuersione fidelium. vt expulso demone. primũ lumen fidei accipiant. deinde in lau des dei tacentia prius ora relarentur. Unde ⁊ augu. Demoniũ em̃ habens cecus ⁊ mutus est. qui non cre dit deo ⁊ subditus est dyabolo. qui nõ intelligit ⁊ nõ cõfitetur ipsam fidem vel qui nõ dat laudẽ deo. Un de etiã crisᵗ. Ne aliquis putet quia sufficit homini fi deli cognoscere deũ. est ⁊ necessariũ cõfiteri deuꝫ. iõ ⁊ cecum ⁊ mutum curauit. oculos ad cognoscenduꝫ os ad cõfitendũ deum. Qui cognoscit ⁊ nõ cõfitetur ille ⁊ si oculos mentis habeat curatos. tamẽ adhuc mutus est. Qui ergo videns non facit precepta dei. ⁊ qui loquẽs nõ loquitur laudẽ dei ⁊ gloriã. ille ⁊ si loquit̃ ⁊ videt. q̃tum ad deũ tm̃ ⁊ mutus ⁊ cecus est. Hõ em̃ ille videt deũ. qui scit deũ sed qui timet ⁊ di ligit deũ. Et qui orat ⁊ psallit. ⁊ nõ facit que laudat ille corpe loquit̃. animo aũt tacet. Hec crisᵗ. Et pũa liter demoniuꝫ ille hꝫ. qui in pctõ mortali pseuerat. q̃diu em̃ pctm̃ in hoĩe regnat. tãdiu victus ⁊ capti uus a diabolo possidet̃ ⁊ vexatur Vexat aũt demoni um triplex. superbia in mente. ꝓcupiscentia in carne cupiditas in rebus. q⁹ omne quod est in mũdo. ꝓcu piscentia carnis est. aut ꝓcupiscentia oculoꝝ. aut su perbia vite Hoc aũt triplex demoniũ facit mutũ. nã cum loquela data sit homini ad laudandũ deũ ⁊ gra tias agendũ ad loquendũ vitatẽ ⁊ edificandũ proxi mũ. ad ꝓfitendũ peccatũ ⁊ veniã de eo petẽdũ. primã loquelã aufert superbia. que quod dei est. s. laudẽ sur pat sibi. secũam aufert auaritia. que soli sibi intendit nõ proximo. terciã aufert luxuria. ⁊ maxime ꝓtra na turã. vnde sodoma interpretat̃ silentiũ. siue mutua Item facit cecũ. vt ad salutẽ suã prinẽtia ⁊ sibi ꝓfi cua nõ videat. ⁊ eã lucẽ que ait Ego sum lux mundi. nõ sequat̃. sed in tenebris ambulet. Hic demoniaꝙ cecus ⁊ mutus. si dño offerat̃. si ad pñiam ꝙuertatur mor iesus curabit eũ. itavt electo demonio. videat ⁊ loquat̃. Abundat demonis malitia. supabundat di uina clemẽtia. In illo demoniaco malitia demonis multiũ abundauit. q⁹ eum tenebat obsessuꝫ. ip̃m fece rat cecum ⁊ mutũ. Ac sm̃ crisᵗ. Etiã surdũ. sed di mi sericordia inabũdauit. q⁹ demoniũ ab obsesso eiecit loquelã sibi restituit. lumẽ repauit. ⁊ auditũ resera uit. Per hũc igitur hoĩem sic curatũ intelligere pos sumus pctõrẽ iustificatũ. cui deus spũaliter quatuor beneficia supradicta ꝓcedit. Primũ est. q̃ dyabolũ ab eo expellit Peccator em̃ dyabolũ in domũ anime sue inducit. sed xp̃us eũ expellit vt eã inhabitet. Do mus aũt anime tria habet solaria. vnũ supius. s. spi ritũ. aliud inferius. s. corpus. terciũ medium. s. ani mã. Deus i supiori solario. s. spũ habitat q̃si ipe spi ritus ꝓtemplationi vacat. habitat in solario medio .i. in anima. quãdo ipsa intendit interne meditatõ ni. habitat in solario inferiori. i. in corpe. q̃ ipsum corpus exercitat̃ ⁊ intendit mortificatõi. Secũdũ beneficiũ est. q⁹ deus pctõri linguã aperit. Deus de dit homini linguã ad tria. s. vt deum laudet vt proxi mũ edificet. vt in cõfessione coram deo se reprehendat ⁊ accuset. Peccator aũt q⁹ lingua sua ad ista tria nõ vtitur. iõ recte mutus dicit̃. Cũ ergo deum incipit laudare. proximũ edificare. ⁊ se accusare. tũc loquit̃ ⁊ lingua ad debita officia vtitur. Tercium beneficium est. quãdo deus pctõri lumen restituit. Signũ autem quod ipse sic luminatus est. quando videt ante ⁊ re tro a dexteris ⁊ sinistris. Ille habet oculos retro qui ꝓsiderat ⁊ cogitat peccata que fecit. q̃ multa. q̃ tur pia. q̃ grauia ⁊ inde hꝫ dolorẽ. Ille hꝫ oculos ante se qui videt ⁊ cogitat de iudicio dei futuro. ⁊ inde ha bet timorẽ Ille hꝫ oculos a dexteris qui videt ⁊ cogi tat mũdi prospera q̃ sint caduca ⁊ vana. ⁊ ad ea nõ allicitur p amorẽ. sed resilit p aspnationẽ. Ille ha bet oculos a sinistris. qui videt mũdi aduersa. q̃ sint breuia ⁊ vilia. ⁊ iõ in eis non frangitur p impatien tiã. Quartũ bñficium est. q̃ deus pctõri auditũ re stituit. ẽ em̃ pctõr surdus. q⁹ nõ audit deũ ãmonẽtẽ nec deũ benefacientẽ. nec deum inspirãtem. nec deũ

ꝓminantē. tunc aūt surdus auditū recipit qñ deū in hmōi audit Et stupebāt. s. simplices dinā virtutem in xpo admirantes ⁊ dicebant ꝙ nunqd iste est filius dō. Quasi diceret sic. q⁹ hic est xps nobis ꝓmissus de semine dauid Moraliter ejcit demoniū in ꝓfessione. loquit qui prius erat mutus in ꝓfessione. admirant turbe in satisfactōe. s. qñ vident bene operari. qui nō solebat nisi malū facere Scribe aūt ⁊ pharisei. s. lrāti ⁊ maiori inuidie neḉcia pleni. audientes turbas. s. ipm ꝓficētes esse xpm. ꝓpter euidentiā facti. dixerūt in corde ⁊ cogitatōe. In beelzebub principe demoniorū ejcit demonia. ⁊ sic in spūmsanctum blasphemabāt q⁹ spūisancto. cui⁹ opus ē demones ejcere ⁊ sanitates ꝓficere ꝓtumeliā inferebāt. Quia em factū mirabile negare nō poterāt. ꝫ modū faciēdi calūniabant. ⁊ sic factū infamare conabant. dicentes iesum xpm p aliquē demonē superiorē sibi etiam familiarē ⁊ priuatū ejcere demones īferiores de corporib⁹ obsessoꝝ. Nā vt ait crisꝰ. Inuidia nō q̄rit qd dicat. sz solū vt dicat. Dic ⁊ hodie multi cū nō ꝓnt alioꝝ vba vel facta directe reprehendere. conant intētionē ⁊ modū eoꝝ infamare. Vbi beda. Turbis aūt q̄ minus erudite videbant dñi facta mirātib⁹. scribe ⁊ pharisei vel negare vel sinistra interpratōe puertere laborabāt. q̄si nō dimittatis. sz inundi spūs opa fuissent. ꝛm eundē bedā noīa ydoloꝝ a belo habuerūt originem Hinus em rex Oditor vel potius repator. nymue belo pri suo. q̄ fuit primus rex assiriorū statuā post mortē eius ꝓsecrauit. ad quā ꝓfugiētes q̄ forefecerāt venīā merebant Cū ipam statuā ceperūt venerari. ⁊ tandē instigāte diabolo dimi honores sunt ipsi statue attributi. ⁊ īcepit cultus ydolatrie. Cuius simulacri ꝓsuetudinē chaldei suscipientes vocauerunt beel. palestini baal. moabite belphegor. ꝛm diuersitatē linguaꝝ. iudei aūt vnius dei cultores. in derisionē gentiliū beelzebub appellabant q̄ sonat vir seu princeps muscaꝝ. ꝓpter multitudinē muscaꝝ que in templo eius erāt. ꝓpter sordes īmolati sanguinis quē musce sequi solebāt. ī hoc simulacro dicebāt iudi principē demoniorū hītare. tū q⁹ in eo fuit principiū ydolatrie. tū q⁹ nullū ydolū inueniebat illo efficacius. tū q⁹ cultus eius erat generalis apud oēs gētes Licet em q̄libet natio haberet alios deos spāles. hūc tn tanq̄ vniuersalē deum venerabant oēs. Itaq⁹ in virtute principis demoniorū qui in hoc ydolo habitabat. pharisei dīz facere miracula dicebant. Cui remigius. Beelzebub aūt est beel ⁊ baal ⁊ belphegor. Bel fuit pater nymi regis assiriorum. baal dictus est q⁹ in excelso colebatur. belphegor a loco. i. a monte phegar. zebub seruus fuit abimelech filij gedeonis. qui occisis septuaginta fratrib⁹ edificauit templum baal. ⁊ ꝓstituit eum sacerdotem in ipso ad abigendas muscas que ibi ꝙgregabant ꝓpter nimiuꝫ cruorem victimarum. zebub namq̄ musca dicit. Beelzebub ergo vir muscarum interpratur. Vnde ꝓpter spurcissimū ritū colendi dicebant eū esse principē demoniorū Nihil ergo sordidius inuenientes quod dño obijcerent. dicebant eum in beelzebub ejcere demonia Hec remigius. Hoc aūt totū ex inuidia faciebant. de qua hic dicit crisꝰ. Tale quid est emulatio. q̄ non vtiq⁹ erit malicia alia deterior. Sicut em porcus gurgite ⁊ demōes iactura nāe. ita ⁊ emulator primi letat malis. ⁊ quēadmodū scarabei nutriūt stercore. ita ⁊ hic alioꝝ infortunijs. hec crisꝰ. Vbi notandū q̄ demones hūt sua officia valde ordinata in malū. Est em vnus demon qui preest superbie. vocat lucifer. ⁊ iste multos hz satellites qui sibi assūt ⁊ multos subiectos quib⁹ principat. s. omnes superbos Unde iob. Ipse est rex super omnes filios superbie. Et hic expellit ꝓprā humilitatē cordis. Alius qui preest luxurie. ⁊ iste vocat asmodeus. de quo dr in Tobia q̄ interfecit septē viros sare. iste em odit legitimū matrimoniū. ⁊ iō per hunc modū volebat trahere hanc puellā ad fornicatōis vitiū. Et iste demō multos hz satellites qui sibi assistūt. ⁊ multos hz subiectos. s. oēs luxuriosos. Et hic expellit ꝓ ieiunium ⁊ mortificatōem corporis Tercius est qui ꝓest auaricie. vocat mammona. Unde dr in matth. Nō potestis deo seruire ⁊ māmone. ⁊ iste multos hz satellites q̄ eū iuuant. ⁊ multos subditos sup quos regnat. s. super omnes auaros Et hic expellit per ꝓpalum abiectionem. que fit aut totaliter sicut faciunt ꝓfecti qui cūcta dimittunt. aut ꝓticulariter sicut faciunt q̄ de sua abūdantia pauperibus largiunt. Quartus est qui ꝓest immūdis cogitationib⁹ ⁊ rancoribus ⁊ inuidijs ⁊ malis affectionib⁹ ⁊ vocat beelzebub. i. vir muscaꝝ. immittit em muscas. i. cogitatōes immūdas. odia. ⁊ voluptates malas. que dicunt musce q⁹ ad aīmam circovolant ⁊ ipsam ꝙmaculant. Iste aūt demon multos hz satellites qui eum adiuuant. ⁊ multos subditos quibus preest. ⁊ expellit per ꝓfessionem ⁊ sacerdotalē absolutōem Jesus aūt videns cogitatiōes eoꝝ ꝓbat pluribus rationib⁹ q̄ non in beelzebub. sed in digito ⁊ spiritu dei ejcit demonia. ⁊ q̄ miracula que faciebat non poterāt attribui spūi maligno. sed oportebat ea attribui spūi diuino. Compat aūt spūssanctus digito ꝓpter tria Primo ꝓpter ꝓcessionē. q⁹ sicut manus ⁊ brachia procedunt de substantia corporis ⁊ digitus de manu ⁊ brachio ⁊ etiā a corpe. ita filius a patre ⁊ spiritussc⁹ a patre ⁊ filio. Scdō ꝓpter pritōem. q⁹ ſc̄ in digito sunt plures articuli distincti. ita diuersa et distincta sunt dona spūssancti Tercio ꝓpter opatōez q⁹ sicut manus ⁊ brachiū operat ꝑ digitos sic filius ꝑ spūmscūm. filius aūt manus ⁊ brachiū patris dicitur esse. q⁹ cuncta per eū opatur. Ad cogitatiōes vo eoꝝ rñdit. ⁊ in hoc deitatē suam oñdit q⁹ solus deus cogitatōes scit. vt vel sic ꝙpellerent credere in eum qui cordis occulta videbat. Nam ꝛm crisꝰ. cum eoꝝ suspitio irrōnalis esset metu multitudinis nō audebant eū diuulgare. Probat ergo primo rōne tali. q⁹ si per demonem aliquem ejciebat alios sequit q̄ diuisio esset inter eos. ⁊ sic nō posset diu stare ptās dyabolj. ⁊ ex hoc sequit aduentus xpi p quē ptās demonis debebat auferri. Unde dr. Omne regnū in se ⁊ ꝺ se diuisum vtpote per discordias principū ꝺ se alternatim pugnantiū. desolabit ⁊ dissipabit. Et oīs ciuitas vel domus diuisa ꝺ se per contrarias voluntates ⁊ operationes nō stabit sed dissoluet. Nam ꝛm hiero. Concordia pue res crescūt. discordia maxime dilabunt Inductōem facit in trib⁹. in regno. in ciuitate

in domo. ſm triplicē vitatē. ſub q̄ viuūt hoīes Alii qui eſſ viuūt tm̄ ſub vna lege vel iure. ⁊ hi p regnū alij ſub vna ꝯſuetudīe ⁊ hi p ciuitatē. alij ſub vno victu ⁊ ſocietate. ⁊ hi p domū. Itez a regno. ciuitate ⁊ domo ſumit exemplū. i. a magnis. mediocribꝫ pauris. vt p hoc rōem ſuā oñdat fortiorē ⁊ ſufficientem Oñ crip̄. Nihil eſſ eſt in terra regno potentius. ſed tñ p altricatiōem perit Quid aūt dicendū de ciuitate vel de domo Siue magnū ſiue puū fuerit ⁊tra ſe ipm̄ pugnās perit. Hec crip̄. Sed ſi ſathanas p me ⁊ ad meū imperiū expellit eicit ſathanā demonuz regnū diuiſum eſt ⁊tra ſe ⁊ diſcors ſibi q̄ ⁊tra ſe pugnant. ⁊ ergo regnuz ⁊ ptās malitie ipoꝝ ſtare non poteſt. ⁊ ita finis mūdi erit. quia vſq̄ ad finem mundi ſtabūt hic ad temptandū nos Regnū eſſ ſathane ē in malis hoīb̄ quos ſibi ſubditos tenet. q̄ō añ finem mūdi nō ceſſabit. tū ꝓpter diuine iuſticie ordinatiōem. ⁊ hoc ad hoīm exercitatōnē. tū ꝓpter p̄uicie nondū impletōez. Oñ crip̄. Quaſi diceret Regnum ⁊tra ſe inteſtino bello diuiſum neceſſe ē deſolari. quod ⁊ in domo ⁊ in ciuitate videt. Quocirca ⁊ ſi ſathane regnū in ſeipm̄ diuiſum eſt. ita q̄ ſathanas ab hoīb̄ ſathanā repellat dſolatio regni demonū appropinquauit. regnū aūt eoꝝ in hoc eſt q̄ homines ſubditos tenēt. ſi igit ab hoīb̄ pellunt. hoc nō eſt aliud q̄ regnū eoꝝ diſſolui. Si autē adhuc in hoīb̄ poteſtatē tenent. manifeſtū eſt. q̄ regnuz maligni adhuc ſtat. ⁊ nō eſt ⁊tra ſeipſum diuiſuz. Hec crip̄. Moraliter regnū diuiſum eſt aīa hoīs mali. cuius ſenſualitas rebellat rōni. ⁊ hoc regnum deſolat. q̄ xp̄us qui eſt vitas inde recedit ⁊ dyabolus ingreditur. Item p regnū in ſe diuiſum ſignat omnis cōgregatio. carens ꝯcordia ⁊ pace. in qua ſunt duo ſathane. quoꝝ quilibet nititur ſuā ptē ampliare ⁊ ſic poſſit alteri p̄i p̄eualere. ⁊ talis ꝯgregatio deſolabit. ⁊ ꝯcordia diſſipabit. q̄ ſi ſint a ſe diuiſi p̄trarietatē effectuū non poteſt durare. ſed deficit domus ⁊ congregatio eoꝝ Ex hoc vir inueniunt aliqui hoīes qui tantā ꝯcordiā habent in bono. quantam mali ſpūs in malo. Cū em̄ ſint infiniti ⁊ innumerabiles oēs iſti in eo ꝯcordant q̄ nihil niſi malefacere deſiderāt. Et vtinā ſic hoīes in bono ꝯcordarent. ⁊ ad faciendum bonū ſe mutuo aīarent. Deinde ꝓbat idē hoc ſcōa rōne que talis ē. Eiuſdem ptātis eſt eiectio demonū p me ⁊ p filios veſtros. ſed illi ſm̄ vos nō eiciunt demonia in principe demoniop̄ g̃ nec ego. Unde ōt Et ſi ego in beelzebub. i. autoritate p̄cipis demoniorū eicio demonia a corpoꝝb obſeſſis. filij veſtri. i. exoriſte ſm̄ bedam ⁊ rabanū. vel apoſtoli de eis nati ſm̄ augu. ⁊ hiero. in quo. i. in qua ptāte eiciunt. Quaſi ſi diceret. Cū non poſſitis attribuere eiectōem p filios veſtros factā niſi virtuti diuine. per ꝯſequens nec eiectōem factā per me. Ideo ipſi iudices veſtri erūt. ſ. exoriſtevos ꝯdemnantes de mēdacio q̄ō dicitis ōme. q̄ ſi in virtute dei eiciunt. multo plus ⁊ ego. cuius oppoſitū mendaciter affirmatis hoc demonia attribuēdo. Vel apli de eoꝝ ſtirpe genitiq̄ ſibi bene cōſcij ſunt nil male artis a xp̄o didiciſſe. erunt iudices eoꝝ in futuro. ſ. aſſeſſione ⁊ approbatōe iudicij. q̄ ſe debūt in duodecī ſoliis iudicātes duodecī tribꝫ iſrl

Deinde eliſa falſitate phariſeoꝝ aſtruit vitatem. q̄ ex quo nō eiecit virtute diaboli. ſequit̄ q̄ eicit virtute dei. cū aliud mediū nō poſſit dari. Dic ergo. Si .i. quia in digito ⁊ ſpū dei eicio demonia. ⁊ ſic expello regnū diaboli. vt ꝯcluſum eſt ex predictis ⁊ expulſio vnius ⁊trarij eſt introductō alterius ꝓfecto pue nit in vos regnū dei. i. ego xp̄us. qui dns dno regna rein vobis. quare ergo me blaſphematis. Vt regnū dei. i. xp̄s gratie. ad merendū regnū glorie. q̄ vobis offert dū p̄verba vitatis ⁊ miracula ptātis predicātur. vel p̄uenit in vos regnū dei. i. aditus regni celorū patefactus eſt vobis ⁊ credētibus Probato ergo q̄ demō nō eſt actor miraculi deide ꝯſequenter probat xp̄us multipliciter. q̄ ipe nō eſt miniſter diaboli ⁊ p̄ima rō eſt talis. Oī miniſter nō eſt potentior actore ſed xp̄us potentior eſt diabolo. g̃ xp̄us nō eſt miniſter diaboli. Hoc aūt oñdit ſic. Nō em̄ poteſt quiſq̄ intrare in domū fortis. domū ſuā cuſtodiētis. ⁊ bona eius diripere. niſi p̄ius tanq̄ fortior alligauerit fortē. ⁊ tūc convicto. domū ⁊ vaſa. arma ⁊ ſpolia illi? diripiet. auferet ⁊ diſtribuet. Dyabolus fortis ē fortitudine naturaliū bonorū. de quo ſcribit in iob. q̄ nō eſt poteſtas ſup̄ terrā que ei ꝯparet Arma ei? ſunt aſtutie ⁊ doli nequitiarū ſpūaliū ⁊ oīs ſpecies pctōrū. Domus ⁊ atriū eius eſt mūdus. in quo p̄cipabat vſq̄ ad ſaluatoris aduentū. Vaſa ⁊ ſpolia eius ſunt hoīes obſeſſi. vel decepti a diabolo. Quo cuſtodiente atriū ſuum. in quo ſicut in domo habitabat. in pace fuerunt omnia ſua q̄ nemo ſibi reſiſtebat. et adhuc in pace ſunt ad eū omnia que poſſidet. i. oēs pctōres qui ei obediūt. ⁊ fauent. quia ſm̄ greg. illos pulſare negligit. quos quieto iure poſſidere ſe ſentit. Sed fortior eo. ſ. xp̄us ſupueniēs. i. deſup̄ de celorū miens. vicit eū temptatiōibus eius viriliter reſiſtendo. ⁊ paſſionē ab eo procuratā patienter ſuſtinendo. eoq̄ in infernū relegato. ⁊ ſub pede dñi contrito. vniuerſa ei? arma. i. callidiſſimas ſ̄utias nequitie ſpūalis. in quibus ꝓfidebat. abſtulit. eas cō peſcendo ⁊ detegēdo. ⁊ vaſa eius diripuit. i. pctōres diabolo ſubiugatos. a poteſtate ei? eripuit. ⁊ ſpolia eius diſtribuit. i. pctōres p̄ius a diabolo captos diuerſis officijs eccl̄aſticis aſſignauit. q̄ quoſdaz apoſtolos. alios euāgeliſtas. hos ꝓphetas illos paſtores ⁊ doctores ordinauit. ſm̄ bedā. diſtribuit ſpolia in regno eccl̄ie tā militantis q̄ triūphantis. in diuerſis dignitatibꝫ ꝑmicijs. Et q̄ xp̄s iſta fecē. ſequit̄ q̄ potētior eſt demonibꝫ. ⁊ iō non eſt miſter eoꝝ. nec virtute eoꝝ egens ad eiciēdū Ex quo etiā cōcludit̄ q̄ ipe ſit vere xp̄s. q̄ in aduentu xp̄i ptās demonis erit diminuenda ⁊ arcenda. Nō g̃ debemus eſſe ſecuri quia aduerſarius nr̄ fortis victoriſq̄ vocibus ꝓbat̄ nec debemus deſpare. q̄ princeps noſter fortior illo nō dubitat̄. Unde crip̄. Nō debet hoſtē timere fortē qui habet p̄cipem fortiorē. Sed vigilemus ⁊ laboremus. ne fiducia p̄cipis fortioris. ⁊tēnam? aduerſariū nr̄m Nā ſi ⁊tendimus ⁊tra cū. fortior eſt illo ſumus. ſi aūt negligimus. ille fortior īuenit̄ Fortē em̄ diabolū nra negligentia facit. nō illius potentia. Hec crip̄. Unde ⁊ greg. Dyabolus cū ei reſiſtit̄ eſt debilis ſic formica. cuius ſuggeſtio recipi

tur est fortis vt leo. Et hiero. Temptamẽta si ad te respicias. grandia sunt. si ad deũ bellatorem fortissimũ ludus ⁊ vmbra sunt Deinde ponit scõam rõem q̃ talis ẽ. Ministeꝛ ⁊ actoꝛ ꝯcoꝛdant in voluntate. sed xp̃s ⁊ diabolus hñt ꝯtrarias voluntates. q̃ xp̃s non ẽ minister diaboli. Et hoc est qđ dr. Qui nõ est mecũ in bono ꝓueniens mee voluntati ꝓtra seu aduersum me est. ⁊ hmõi est diabolus qꝛ xp̃s vult aias saluare. sed diabolus vult eas perdere. xp̃us vult hoies a pctis retraxre. ⁊ ad vtutes revocare. diabolus ad pctã traxre. ⁊ ꝓvitia distraxre. Vñ hiero. Diabolus qui cũ dño nõ est. ꝓtra xp̃m est. qꝛ ille vult aias tenere captiuas quas xp̃s liberare desiderat Deinde ad idem ponit tercia ratio talis Eadẽ sunt opa actoris ⁊ ministri. ſz nõ eadẽ xp̃i ⁊ diaboli. ergo xp̃s non est in opando eius minister. Et hoc est qđ dr. Et qui nõ ꝯgregat seu colligit mecũ. s. in fidei vnitatem in eccĩe finum. in ouile supnum. spgit siue dispgit. sicut lupus ⁊ hic est diabolus. qui diuersas sectas ⁊ hereses ac scisinata. quantum p̃t introducit. diuersa sunt em̃ opa xp̃i ⁊ diaboli. qꝛ xp̃s colligit dispsa. ſz diabolus dispgit colligata. Ille p̃dicat ydola. hic vnius dei noticiam. Ille trahit ad malũ. hic revocat ad bonũ Dis ergo ⁊ alqs modis diabolus est cõtrarius xp̃o. ⁊ non est secũ p̃ ꝯcordiam in voluntate ⁊ facto. ⁊ ideo non est secũ nec coopaꝛ sibi in ejciẽdo demones ⁊ expellendo Vñ crisо. Qui igiꝛ mecũ non est nec mecũ ꝯgregat. nõ erit mihi cooꝑatoꝛ. vt mecũ demones dejciat. sed magisque mea sunt sperg're desiderat. Deinde post instructõem vitatis subdit ꝯminationem dãnationis. Quia em̃ eos induratos sermonib insuasibiles videt. ad ꝯminationis terroꝛes se ꝯuertit. ⁊ blasphemiã spũsancti. p quẽ peccabant dicentes opus spũsancti in belzebub fieri. dicat oĩno carere vnia. in hoc seculo ⁊ in futuro. intelligẽ tñ misi peniteat de peccato Vñ crisо. Quia dñs phariseis excusando responderat. iã eos terret. est em̃ hoc correctõis nõ parua ps. non solum excusando rũdere. sed ⁊ cõminari Dicit ergo qꝛ nõ vultis acquiescere rõnib nec operib. imo blasphematis. ideo dico vobis veraciter ⁊ p certo. q omne pctm̃ ⁊ blasphemia. s. ꝓcedens ex humana infirmitate vel ignoꝛantia. remittet hoĩb p̃ñam. i. remissibile pctm̃ est de se. qꝛ non obuiat directe principio p q̃ fit peccatoꝝ remissio sicut obuiat pctm̃ in spiritum sanctũ. cuius sex sunt species. s. desperatio. presumptio. obstinatio finalis impñia. inuidentia fraterne gr̃e. impugnatio vitatis agnite. Vñ subditur Espũs aũt blasphemie nõ remittet. i. difficile ⁊ vix remittet qꝛ vix aut nũq̃ tales penitent. ⁊ hoc peccatũ nõ habet annexã excusatõis rõem. Ex hoc patet differentia inter pctm̃. blasphemiã ⁊ spũm blasphemie qꝛ duo prima sunt remissibilia tercium non. Peccatum in se vel in alteꝝ. blasphemia in deũ. que si ẽ ex ignoꝛãtia vel infirmitate. dꝛ simpliciter blasphemia si est ex certa malicia. dꝛ spiritus blasphemie. Unde blasphemia erat in turbis. sed spũs blasphemie in phariseis. qui sciẽtes scripturas. ex invidia impugnabãt opa xp̃i. ⁊ ex certa malicia blasphemabãt deũ dicẽtes falsa de ipo. q̃ miracula dimitus facta attribuebant dyabolo. qđ erat impugnatio veritatis agnite quedã spes pctĩ in spũm scũm. Blasphemia q̃p pe est per quã de deo falsa dicunt. Sed ſm aug. Raro iã inuenĩunt qui blasphemãt lingua. sed multivita. Quidã aũt blasphemant ex coactõe ⁊ hi peccant in p̃ẽm per infirmitatẽ que est ꝓpria patris potentie. quidã ex deceptõe ⁊ hi peccant in filiũ p ignoꝛantiã q̃ ꝓtrariat filij sapĩe. quidã ex studio ⁊ hi peccant in spũm scũm per maliciã que est ꝓtraria bonitati spiritus sancti. Primũ ⁊ secundũ dimittet digne penitentib. qꝛ ex alia q̃ circũstantia ⁊ remissione dignũ est. s. qꝛ per infirmitatẽ vel ignoꝛantiã ꝓmissum est. q̃ peccatũ attenuant. sed terciũ non remittet. i. remissione dignũ non erit. qꝛ circumstantiã excusantẽ non hz. Inexcusabiliter em̃ meret suppliciũ. qui si voluisset potuit vitare pctm̃. Unde ber. Potentia ad patrem sapĩa ad filiũ. caritas p̃tinet ad spũm sanctũ. Hoc ẽ qđ alibi dr. peccare in p̃ẽm. peccare in filium. peccare in spũm sanctuz. Vñ em̃ ex fragilitate peccamus in p̃ẽm quasi ꝓtra potentiã peccamus. q̃ ex ignoꝛãtia peccamus. in filiũ quasi ꝓtra sapĩam peccamus. q̃ vero ex maliuolentia peccamus in spũm sanctum peccamus quasi ꝓtra dilectõem. Et ideo peccare in p̃ẽm ⁊ filiũ hic siue in futuro remittet. qꝛ qui ex fragilitate vel ignoꝛantia peccat. sicut aliquã excusatõz hz in culpa. ita etiaz aliquã remissionẽ habere debet in pena. siue in hoc seculo si penituerit vt facilius cõsequaꝛ indulgentiã. siue in futuro si in malo perseueraverit vt tolerabiliorẽ sentiat penã. Qui vo ex malicia peccant. eoꝝ delictũ nullã excusatõem habet. ⁊ ideo pena eoꝝ remissionẽ habere nõ debet. qꝛ si penituerint in hoc seclo plena satisfactõe muletãdi sunt. si nõ penituerint. plena damnatõe in futuro seculo. non qꝛ penitentib vnia denegetur. sed qꝛ pleno pctõ plena retributio debeaꝛ. hoc ber. Espũs ergo blasphemie non remittet hoĩ. non q̃ ei negetur remissio si peniteat. sed qꝛ hic blasphemus exigentib malis meritis sicut nunq̃ ad remissionẽ. ita ad p̃ñam puenturus est. Unde ait iohannes Est pctm̃ ad mortẽ non p illo dico vt roget quis Scõm greg. pctm̃ ad mortem est pctm̃ vsq̃ ad mortẽ. p quo non est rogandũ qꝛ. s. peccatum qđ hic nõ corrigit. eius vnia frustra postulat. Peccatum ergo in spũm scũm est obstinatio vel ꝓtinacia mentis in nequicia obdurate procedens ex ꝓsumptõe vel desperatõe. Qui enim presumit de miscõia dei. ꝓmittens sibi impunitatẽ putãs ita deũ pctã impunita relinquere eoipso obstinatur. i. ꝓtinaciter in pctõ obduraꝛ pctã peccatis supaddens. ⁊ ita peccat ℈ iusticiã spũsancti qui ita misericors ẽ in iusticia q̃ est ⁊ iustus in mia. qui oleũ hz cũ vino ⁊ vicenersa. Qui aũt ꝓpter magnitudinẽ sceleris desperat de miscõia dei. tanq̃ magnitudo peccati sui excedat magnitudinẽ miscõie dei. inde obstinatur pctã peccatis supaddens de pctõ in peccatum effrenata libertate ruens quousq̃ ad cumulũ dãnationis veniat. Sed q̃uis tota etiam trinitas pctã remittat. hmõi tñ peccatum ideo specialiter attribuit spiritui sancto. qꝛ spũsanctus amoꝛ est patris ⁊ filij ⁊ benignitas vtroꝝq̃. Qui aũt desperat vel presumit specialiter facit illi iniuriam. cuius benignitati attribui

Capitulum. lxxiii.

tur remissio pcc̃atoꝝ. qz putat eũ immisericordem vel iniustũ qz sicut ex mĩa pctã remittit ita ex iusticia ea impunita nõ relinquit Vale ergo de iusticia vel mĩa spũsancti sentit qui desperat vel p̃sumit Sicut ergo morbo incurabilis dr. qui directe tollit remedia. p̃ que expellit morbo ꝛ curat vt cũ tollit vtutem nature. vel virtũ naturaliũ. deus tñ qui ẽ sup oĩa p̃t curare eũ. sic pc̃catum in spiritum sanctũ ꝓtemnit ꝛ excludit illa p̃ que pctm̃ deber curari ꝛ vitari. vt timorẽ dine iusticie. ꝛ spem venie ꝛ hmõi. ꝛ sic ex sui natura dr irremissibile. deus tñ sua benignitate omne pctm̃ penitentib remittit. Vñ dr irremissibile. ꝯsi de difficili ꝛ vix remissibile. De hac materia sic dr aug. Dico caritati vre forte in oĩb sanctis scripturis nulla maior qstio nulla difficilior inuenit. in eo q̃ ait. qui blasphemauerit in spũm sanctũ. nõ hz remissionẽ in eternũ. nõ quocũq; modo blasphemauerit. reus erit huius remissibilis delicti. sed modo quodam. quem nos querere atq; intelligere voluit. qui hanc sententiã veram terribilemq; depromsit. In spũ em̃ sancto quo in vnũ dei pl̃s ꝯgregat. ejcitur spũs immundus qui in seipsum diuisus dr Contra hoc donũ gratuitũ. ꝓtra istam dei grãm loquitur cor impenitens Ipsa ergo impenitẽtia est spũs blasphemie. q̃ non remittet neq; in hoc scl̃o neq; in futuro. Contra spũm em̃ scũm quo baptisant. quoꝝ pc̃cata oĩa dimittunt. ꝛ quã accepit ecclesia. vt cui dimiserit pctã dimittant ei. verbũ valde malũ ꝛ mimis impiũ. siue cogitatõe siue etiã lingua sua dicit. quẽ patientia dei cum ad pñiam adducat. ipse sm̃ duriciã cordis sui ꝛ cor impenitens thesaurisat sibi irã in die ire ꝛ revelatõnis iusti iudicij dei. q̃ reddet vnicuiq; sm̃ opa eius. Hec ergo oĩno impnĩa non hz remissionẽ neq; in hoc seculo neq; in futuro. qz penitẽtia impetrat remissionẽ in hoc seculo que valet futuro. sed ista impña vel cor impenitens q̃diu quisq; in hac vita viuit non p̃t iudicari. de nullo em̃ desperandũ est q̃diu patĩa dei ad pñiam adducit. nec de hac vita rapit impiũ. qui nõ vult mortẽ impij sed vt cõuertat̃ ꝛ viuat. Ideo aũt omne p̃ius pctm̃ ꝛ blasphemia remittet̃ hoĩbus. qz vbi hoc pc̃catũ non fuerit cordis impenitẽtis ꝓtra spiritũ sctm̃. quo i ecclĩa pc̃cata soluunt̃. cũcta alia dimittunt̃. Quomõ autem hoc dimittet̃. quod etiã remissionem impedit alioꝝ. Oĩa ergo dimittunt̃ eis. in quib hoc non est qđ nũq; dimittet̃. In quib aũt est. qm̃ hoc nũq; dimittitur. nec alia dimittunt̃. qz omniũ remissio vinculo istius impeditur. Jõ pctm̃ omne atq; omĩs blasphemia dimittet̃ hoĩbus in hac ꝯgregatõe. quã in spiritu sctõ ꝛ nõ aduersũ seipm̃ diuisio ꝯgregat rp̃s. Ipius aũt spũs illa blasphemia. qua vt sit corde impenitenti hunc tanto dono dei. vsq; ad finem vite istius resistatur. nõ remittet̃. Vnũ g̃ suffugiũ est. ne sit irremissibilis blasphemia. cor ipenitens caueat̃. nec aliter pñia ꝓdesse credat̃. nisi vt teneat̃ ecclĩa vbi remissio pcc̃ꝝ dat̃. ꝛ societas spũs i pacis vinculo custodit̃. Hec aug. De inde ad revellendũ ꝛ corrigẽdũ phariseorũ errorem. inducit sententiã sub fititudĩe arboris. oñdes q̃ miracula sua nõ sunt a vtute maligna ꝛ diabolica. sed a vtute bona ꝛ diuina. Vñ dicit aut facite arborẽ bonã ꝛ fructũ eius bonũ. aut facite arborẽ malã ꝛ fructũ eius malũ. Loquit̃ vulgariter. facite. i. dicite. sm̃ q̃ dr ille facit bonum. i. dicit Et bor aũt hic accipit̃ principiũ ipsoꝝ operum ꝛ fructus ipa opa. Inter arborẽ vo ꝛ fructũ semp̃ est similitudo. quia arbor bona semp̃ fructũ bonũ. ꝛ arbor mala fructũ malũ ꝓducit. ergo qz opa miraculosa q̃ xp̃us faciebat nõ erãt mala ꝛ vana. sicut que fiunt arte magica. sed erãt bona ꝛ salubria ꝯcludit q̃ principiũ p̃ quod talia faciebat erat sanctũ ꝛ bonũ. Quasi diceret. Cõsiderate fructũ arboris bone ꝛ fructũ arboris male. vt ex fructu cognoscatis vtrum sit bona an mala. qz ex fructu arbor cognoscit̃ Similiter ꝓsiderate opus actoris. vtrũ sit bonũ an malũ. qz opus bonũ p̃cedit a bono principio. ꝛ malũ a malo ꝛ sic ex bonitate opũ que ego facio potestis ꝑpendere q̃ virtus p̃ quã ego facio. nõ est mala sed bona ꝛ ex opib que fiunt p̃ artem magicã. cũ sint mala ꝛ vana potestis ꝑpendere. que fiunt virtute maligna. opus ergo ejciendo demonia cũ sit bonũ non est a malo principio. quale est demoniũ. sed a bono principio. qđ est spũs sctũs. Male g̃ dicitis. qz ego i beelzebub ejcio demonia. Ubi aug⁹. In hoc admonuit nos dñs vt bone arbores simus. ꝛ bonos fructus hẽ possimus Ubi em̃ ait. Facite arborẽ bonã ꝛ fructũ eius bonũ est preceptũ salubre cui obedientia necessaria est. q̃ aũt dic̃. facite arborẽ malã. ꝛ fructũ eius malũ. nõ ẽ ꝑceptũ vt faciatis. sz monitio vt caueatis Hec aug.

Deinde quasi explanãdo ꝛ optãdo dictã fititudinẽ phariseis. oñdit falsitatis eoꝝ radicẽ. radix em̃ ista erat invidia ꝛ odiũ. qz licet pharisei ꝛ legisperiti primo cognouerũt xp̃z. cũ qz cepit reprehẽdere vitia eoꝝ iõ ꝯceperũt odiũ ꝛ invidiã ꝓtra ip̃z. ex quib excecati ceciderũt a prima noticia in errorẽ. quia talia puertunt iudiciũ rõnis rectũ. ꝛ extũc inceperũt oĩa facta eius interpretari in malũ. ad defamandũ ipsũ. Oñdit ergo illos esse malã arborẽ et mala radice. ꝛ malos fructus dare. cũ in intentiõe cordis corũ malitia abundat invidie dicens. Progenies seu gemĩa viparũ. i. venenati filij venenatoꝝ indoctoꝝ q̃ venenũ invidie ex vris pntib traxistis. qui p̃secuti sunt ꝓphetas ex invidia. ꝛ vos ex eadẽ rõne p̃sequimini me prẽm xp̃m ꝛ matrẽ ecclĩam. qũo potestis bona loqui cũ sitis mali. Quasi dicerz. Nõ potestis de me bona loqui invidia prohibẽte. cũ em̃ sitis arbor mala. nõ poteritis fructũ bonũ facere. vtilia quidez alĩs possunt loq̃. sz nõ meritoria sibi. Ubi crix. Nõ potest fieri vt alia germina ꝓducant̃. nisi q̃lis fuerit radix in terra. Voluntas em̃ hoĩm radix est. ꝟba aũt ꝛ opa fructus sunt voluntatis Jõ quale cor vnusquisq; habuerit. talia ꝛ ꝟba loquit̃ ꝛ opa fac̃. Hec crix. Et ideo subdit̃. Ex abundantia em̃ cordis os loquitur. qz ꝟbum exterius est significativũ interioris cõceptus. Quasi diceret. Cor vestrũ plenũ est veneno. ꝛ eructuat de pleno. Aperte aũt totũ intellige. s. per locutionẽ oris. locutionẽ cordis ꝛ locutionẽ operis Per oris em̃ locutionẽ vniuersa que actu vel cogitatu vel sm̃one de corde ꝓferunt̃ dñs significat. Naz ꝟbum ꝓ facto q̃q; pon̄ solet. Vñ ysaias de ezechia. Non fuit ꝟbum quod non oñderet eis. i. res digna

ꝟbo. Ubi crisᵹ. Et vide ad maiorē accusatōem malo⁊ ⁊ maiorē laudē bono⁊ qō dr Ex abūdantia cor dis os loquit Id est cū homo locurus fuerit ꝟbū bonū vel malū. ne putes quia tm̄ boni vel mali habet in corde. quantū oñdit in ꝟbo. sed multo amplius Ex habūdantia em̄ boni vel mali que est in corde sermo ꝓcedit Quod em̄ exterius dr est superfluentia eius qō intus est In quo eos vehementer tetigit. Si em̄ qō dictum est ab eis ita malum est. excogitata radix ꝟbo⁊ q̄ est magna. Hec crisᵹ. Et ideo vt dr grego. Curandū ē ⁊ oī custodia mens seruāda. nō em̄ ante oculos dei transuolāt cogitatōes nr̄e ⁊ nulla momēta tp̄is ꝓ aīm transeunt sine statu retributōis Et qr ex habundantia cordis os loquit. ideo bene sequit Bonus homo de bono thesauro. i. de bona intentōe ⁊ voluntate. que sicut thesaurus absconditus latet interius in mente. profert bona cogitationis. locutōis ⁊ opis. ⁊ malus homo de malo thesauro suo ꝓfert mala. qr ꝓtrarie cause hñt ꝓtrarios effectus. Ac si dicat Vos mali estis. ideo de thesauro cordis vr̄i nō mi mala ꝓfertis. sm glo. thesaurus cordis ē intentio. ex qua deus iudicat opa. vñ aliqñ minora maiorem ⁊ maiora minorem hñt mercedem. Sepe em̄ maiora in genere minori fiunt caritate ⁊ ecōuerso. sicut sepe aliquis maiori caritate dat elemosinaz q̄ alius cantat missam. ideoq̄ hic magis meret de elemosina q̄ ille de missa Vñ paupcula vidua dān̄o duo minuta. parificata ē diuitizachęo. qr deus non ꝑpensat quantū. sed ex quāto De ꝓdicto filitudine arboris ⁊ alīs iā tactis. habes etiā supra circa finē sermonis dm̄ in mōte. vbi plura de his videre poteris Postq̄ aūt ꝓcessit ꝓbando ⁊ arguendo. ꝓñt ꝓcedit ꝓminando. ne credant paruū vitium male loqui. ⁊ mala ꝟba nō puniri. Ita q̄ malus ꝓfert mala ꝟba. q̄ quidē nō sunt ꝑpendēda qm̄ de oī verbo ocioso nō tm̄ ꝓmitioso reddent hoīes rōem. qō erit valde difficile. qr locuti sunt fine rōe. vel reddent rōem. i. soluent in die iudicij penā. qō iudiciū erit terribile qr sine sp̄erenie Si aūt dr q ꝟbum otiosum ē. quod rōne vacuum est. ergo de eo non debet queri. nec pōt rō reddi. respondendum q licet otiosum sit ratōne vacuū. tm̄ qr ꝟbum debuit habere rōnem. tō de ipso exigit ratio. s. obmissionis rōnis Et ex hoc patet q longe magis ꝟbuz nociuū ⁊ criminosum acriter puniet. ⁊ reddet hoīes in die iudicij ꝓdemnabiles. q̄ le est ꝟbum eorum. qui opa sp̄ūsancti calummiabāt ur ⁊ blasphemabant dicentes. in belzebub eycit demonia Et est sensus sm hiero. Si otiosum ꝟbū nō est absq̄ ꝑiculo eius qui loquit ⁊ in die iudicij reddet vnusquisq̄ rōem sermonū suoꝝ quanto magis vos reddituri estis rōem calummieꝝ. Caueāt ergo sibi doctores. opa ꝓmoꝝ minuentes vel infamantes dicendo illa eē facta in ypocrisi. vel ꝓ vana gloria. vel aliquo īdebito fine. ⁊ ira in belzebub demonioꝝ p̄rincipe. Si em̄ ira iudicat dn̄s de verbo otioso quātomagis de nociuo⁊ criminoso. Et āt dr hiero. Otiosum ꝟbū est. qō sine vtilitate loquentis dr ⁊ audientis. si obmissis seriis. de rebꝰ friuolis loquamur. ⁊ fabulas narremus antiquas. Ceterum qui scurrilia replicat. ⁊ cachinnis ora dissoluit. ⁊ aliqd ꝓfert turpitudinis. hic nō ociosi sermonis. sed criminosi tenebit reus. ideoq̄ in verboꝝ ponderep̄batio ꝓsistit hūa nevite. Et ite Quicqnd nō edificat audientes in ꝑiculū vertit audientiū. Et origenes. Inanis est oīs sermo in quo nō est intrinsecus aliqd ꝓ deo vel ꝓ dei mandato. Unde etiā greg. Ociosuz verbū est qō aut rōne iuste necitatis aut intentione pietatis caret. Et si de ꝟbo ocioso ⁊ cogitatōne minutissima reddenda est rō in die nouissimo pensandū est quanta pctā sequant multos Sic em̄ deus vniuscuiusq̄ vias ꝓsiderat. sic gressus enumerat. vt nec minutissime cogitatōes. aut tenuissima verba q̄ apud nos vilescūt eius iudicio indiscussa remaneant. Ait⁊ crisᵹ. Ociosum verbū intelligit nō maluz sed bonū qō non opat. i. qō non edificat audientē. Si ergo ꝓ bono ꝟbo⁊ ocioso rōnem sumus reddituri. quid spamus de malo. Et si de malo ꝟbo rōem daturi sumus. q̄d spamus de ope malo. hec crisᵹ. Et ideo cauendū est a ꝟbis ociosis ⁊ malis Et a ꝟbis em̄ tuis si fuerint bona ac bonitati mentis ꝓsona. ⁊ sub debitis circūstantiꝫ plata. iustificaberis. i. mercederis vel tanq̄ iustus remuneraberis. ⁊ ex ꝟbis tuis cō demnaberis si fuerint mala ⁊ ꝓdictis ꝓtraria. Scriptū est em̄. qr moꝛs ⁊ vita in manibꝰ lingue. Et iō ex sermonibꝰ tuis iustificaberis vel ꝓdēnaberis qō oīm est iustissimū. etem̄ tu dn̄s es ⁊ dicendi ⁊ nō dicendi Ait crisᵹ. Mansuetū iudiciū. non em̄ ex quibꝰ alius dr de te. sed ex quibꝰ ipēmet locutus es calculatiōes iudex feret. ⁊ tu dn̄s es dicendi. Et ite. Unusquisq̄ hoīm exvolūtate sua sola aut pctōr aut iustus ꝓsistit Conuincit aūt vniuscuiusq̄ pctōris voluntas testimoniis tribꝰ. i. cogitationū. verboꝝ ⁊ operꝝ. hec crisᵹ. Hic ergo docemur vt os nr̄m custodiamus neverba ociosa vel mala loq̄mur. qr sicut vas qō non opit cito immundū fit. ⁊ quicquid est interius frigescit. sic est ⁊ de corde. nisi os qō est eius opiculū teneat cū discreta custodia clausum. Et vt dicit greg. Ab omi rectitudinis statu ꝑeunt qui ꝓ noria verba dilabunt Et ideo frequēter oremus dicētes. pone dn̄e custodiam ori meo. ⁊ ostiū circūstantie labijs meis. Unde crisᵹ. Magis vtiq̄ virgine aliqua custodi linguam. Equus est regalis lingua. Si igit impositueris frenū ⁊ docueris ambulare cū bona ꝓpositōe quiescit sup eam ⁊ desup sedebit rex. Si āt infrenatā dimiseris ferri ⁊ saltare. drabolī ⁊ demonū festio fit. hec crisᵹ. Unde ⁊ origē. Eoꝝ qui verba dei loquunt os deus aperit. illoꝝ ꝟo qui loquunt mendaciū. falsum testimoniū. scurrilitates. turpitudines. susurronū quoq̄ ⁊ detractoꝝ ⁊ eoꝝ qui ocia loquunt drabolus os aperit. Magnū ergo ꝑiculū est loqui de secularibꝰ ⁊ vanis. cū multa sint diuina ⁊ vtilia de quibꝰ loqui possum? Vñ ambro Non mediocre ꝑiculū est cū tanta habeamus eloquia dei ⁊ opa que fecit. his ꝑetermissis loq̄ que seculi sunt. ⁊ maxīe a verbis detractoris cauere debemus ne mala loq̄mur de alīs. Unde aug. Vide quō irascaris si quis de te mala loquatur. quō irascaris alteri q̄ de te male loquit. sic irascere tibi q̄ de altero male loqueris Et non solū cauere debemus neverba detractoria loquamur. sed etiā ne audiamus. qr si non esset audito⁊ non esset detractor Vñ

Berū. Petralxre ꝛ petralxrē audire. qđ hoc dāna lius fit. nō facile dixerim Et iteꝝ Lingua tetracto/ris ꝛ auris auditoris. dyabolus sedet supꝝ utrumqꝫ Cauendū est etiā valde a vbis otētiosis ꝛ rixosis. qꝛ occasionē dāt multis malis Vñ crisꝰ. Contentio est altricatio longa. nascit autē ex vana gloria q̄ dꝛ amor victorie. Nemo cū diu otēdit. misi q̄ vincere ocupiscit Glam tibi putas eē si viceris. sz occidi/sti gladio amicū ꝛ amicitiā eius ī ipo. iō q̄si de ami/co occiso dabis rōem. Nā si hoiem nō occidisti fer reo gladio. amicū tū occidisti gladio otentiosi ſmo nis Hec crisꝰ. Multū insup cauere debemus. ne pri mū vbo vel cogitatu iudicemus Vñ crisꝰ. Ex sermo nib tuis odemnaberis ait. Nō audis. qm̄ ꝛ phari seus va locutus ē. sz tū vltimā dedit vindictā Etei hz iudicē. qui deliquit. Ne igit capias dignitatem vnigeniti. illi iudicij thronus oseruatus est. Sed si vis iudicare. ē tibi iudiciū. multū lucꝝ habens Se dere fac in oscientia tua intellectū discernentem. ꝛ affer in medium oīa delicta tua. ꝛ inuestiga peccata anime ꝛ expete cū diligentia noxas. ꝛ dic. Propter quid hec ꝛ hec tu facere ausus es. Et si hec quidē fu/gerit omnia. que autē alioꝝ sunt inuestigauerit. dic adsciam. Non p his te iudico. non p his intrasti. te accusatura. Quid em̄ si ille debeat. tu cur hec ꝛ hec de liquisti. Et cusantem te accusa. que tm̄ ipsius sunt in tuere. non que alioꝝ. Et otinue in hanc deducago/niam. Deinde si mihil habere dicat sed retardaſ. di lania. flagella. causa velut quandam ancillam elataꝫ ꝛ fornicatam. Et hec fm vnamquamqꝫ diem ostitue iudiciū. ꝛ subscribe flamen igmis. vermē oscientieve nenū emittentem. ꝛ alia loca tormentoꝝ ꝛ ne dimit tas eam esse cū dyabolo. Et si voluerit hec audiens. nec subtrahas manū. non em̄ morieſ si percusseris. a morte autē eam eripies. Et paruoꝝ magnas expete noxas vt neqꝫ pe magna deueiat Si hec feceris fm vnamquamqꝫ diem. cum libra ꝓpalatione stabis se cus tribunal illud terribile. Ita paulus factus ē pu rus. propter hec ꝛ dixit. Si nosmetipsos iudicare/mus. non vtiqꝫ iudicaremur. Hec crisosto. ¶ Mo/raliter aūt in vbis siue in loquendo attendēda sunt quiqꝫ. s. quid. cui. vbi. quādo. ꝛ qualiter dicaſ. Isti sunt quiqꝫ digiti in manu lingue. Quid dēterminat apls dicens. Sermo vester sit semꝝ in gra sale odi tus. i. gratus vtilis. sine ociositate. Ociosa sūt oīa que aut inutilia. aut inhonesta. aut nociua sunt. In utilia sunt que nec loq̄ntib nec audiētib ꝓsunt In honesta que nec dignitati loq̄ntis nec audiētis que/miunt. nociua sunt. que vel ad errorē vel ad prauitatē ducūt. Cui determinat sapiens dicens Cū stulto ne multū loquaris. Qui ergo cū alio loquiſ. ꝑsideret an ꝓpter sevel propter aliū qui habeat. Si propter illū. Utrū sit talis. qui sua correctōe indigeat. vel q̄ correctōnē nō recipiat. Ubi. q̄dā em̄ sunt loca. vbi nullo modo. vt in sanctuario. quedā vbi raro. vt in ꝓuinio. quedā vbi moderate. vt in locutorio ē loq̄n dū. Quando determinat ecclastes dicens. Tēpus tacendi ꝛ tps loquendi. Tacendū est aliq̄n propter auditoꝝ infirmitatē. aliq̄n ꝓpter vitādā precipitatō nem aliq̄n propter ꝑsone alterius reuerentiā. aliq̄n ꝓpter auditorū indigmitatē. Quomō aūt loq̄ndum id est quo gestu. quo sono. qua significatione. Sit q̄ gestus simplex ꝛ hūilis. sonus mitis ꝛ suauis sign. fi cationem rat ꝛ dulcis. Cōpendiū aūt oīm predictorū hoc esse videt. vt tardet raro quis loquaſ. Unde se neca. Sūma summarū hec ē. tardiloquū te cē iubeo. Et iterū. Quicqd dicturus es. aūqꝫ alij dixeris ti bi. Magna ē res vcis ꝛ filētij rpamentū. Et iterū Dō tacitū esse vis. nemini dixeris. qꝛ nō poteris ab alio exigere filētiū si tibi ꝑi nō prestas. Hec seneca Sed hec sunt aliqui nō solū seculares. sz ꝛ religiosi qui q̄nqꝫ etiā sine causa rōnabili alijs irati. toruos oculos ꝛ vultus oñdunt. ac insup dētib stridēdo. v ces furiosas emittūt. ꝛ sic demonē qui intus eos pos sidet. alijs extra prodūt. Hi tales. bñ ī hoc daciano in tratū vincentiū seuiēti assimilanſ. dō quo in ſmo ne aug. sic dr. Per furiosas em̄ daciani voces p tru/ces oculos. ꝛ minaces vultus. ꝛ totius corpis mo tus. ille habitator eius interior mōstrabaſ. ꝛ p hec signa visibilia. tanqꝫ p sui vasculi qđ impleuerat cre pātis rimulas videbaſ. Hec aug. Tales etiā q̄nqꝫ suis linguis acutis parcūt. ꝛ se abscōdētes. tacitur nitati insistūt. ac silentiū qđ boni er religionis obedi ētia deo sacrificāt. ipi ex puerilitatis malitia demoni is ꝛ nō deo īmolant. Vñ in collatōe abbatis ioseph de amicicia. sic de talib dr. Illud ro quale est. q̄ in terdū patientes esse nos credimus. qꝛ rīdere ptem nimus lacessiti. sz ira ꝓmotos fratres amara tacitur nitate. vl motu gestuqꝫ irrisorio subsannam?. vt eos magis ad iracūdiā vultu tacito ꝓuocemus. q̄qꝫ tumi da potuissent incitare ꝓuicia. ī eo nos estimātes mi nime apud deū reos. qꝛ nihil ore ꝓtulimus qđ nos notare hoīs iudicio. aut ꝓdēnare potuisset. Ita igit tacere mihil ꝑdest. si idcirco nobis īdicimus filētiū. vt qđ agēdū ꝓuicio fuerat hoc taciturnitate faciam? assimulātes quosdā gestus. quibus ꝛ ille quē curare nos oportuit vehemētiore inardescat iracūdia. Utiqꝫ em̄ filētiū erit eq̄liter noxiū. qꝛ sicut exaggerat in al terius corde tristiciā. ira in suo nō ꝑmittit extingui Nōnulli quoqꝫ cū tristificati fuerint vel irati. ab ipo etiā ꝓtinaciter abstinent cibo. In quo plane sacrile gij crimē euidenter incurrūt. ieiunia. s. que soli deo pro hūiliatiōe cordis ꝛ purgatione vitiorū sunt spe cialiter offerēda p diabolico tumore tolerātes Dō tale ē ac si oīoes atqꝫ sacrificia nō deo sed demonib deferāt. illā quoqꝫ mosaycā increpationē mereanſ audire. sacrificauerūt demonijs ꝛ nō deo. dijs quos ignorabāt. hec vbi supra. Sic ergo p̄dicti miseri tā per se litigando q̄qꝫ maliciose tacendo demonib ser uiunt qui vtrobiqꝫ se ingerendo. eis illudūt. Quoꝝ illusiones nō incurrerent. si nō fictā sed verā hūilita tē ꝛ caritatē haberent. quia nec tūc ad tantā impati entiā deuenirent. Et quod adhuc peius est. tales se pe absqꝫ fratris offensi reconciliatiōe accedūt ad alta re. ꝛ sic accedētes iudiciū sibi māducāt ꝛ bibūt. Et insup a dyabolo excecati. q̄nqꝫ se excusando dicunt. qꝛ nihil aduersus aliū habēt. nō intelligētes qꝛ fm euāgeliū attendere debent. si aluus aduersus eos q̄d habet. Auferte vñe obprobriū taliū puerorū a religi one seruorum tuorum. ¶ Oratio.

olim ab eis electo

Quera vtus eijce a me demoniū p̄ confitiōem o vbū p̄is. sana mutū p̄fessionem. o inti ma lux illuminat cecū p̄ satisfactōnem. vt fortis armatus me nō possideat omnia arma eius .s. vires aīe mee interiores. et corpis sensus exterio res in tuū ꝙuerte obsequm Opto etiā et desidero ds altissime vt quotiēscūq̄ malignus spūs abhominā das cogitatōes blasphemie mihi īmiserit. totiens erroto olim desiderio meo ineffabl laus et gr̄a ac tio tibi fit i p̄petuas etermitates. et blasphēia sua se cū sit in p̄ditiōem Amē ¶ De iudeis signū de celo q̄rentibus. et de spū immūdo olim electo ab eis

Capitulum LXXIIII

Initis aut̄ verbis dnomini aduersus blasphemiā scribarum et phariseorū. quidam ex eis p̄catiores volentes experiri voluntatē xp̄i et capere cum dixerūt Magister volumus a te signū videre. s. nō quodcūq̄ sed de celo Reputabāt em̄ miracula ip̄i parua. eo q̄ erant vt ꝓmuncr circa inferiora. vtpote circa fam tates corpor et similia. ō querebant ab eo signa fie ri circa corpa celestia. forte mānā descendere vt tpe moysi. vel sonare tomitrua. sicut tempore samuelis. q̄d magnum fuit in palestina tpe estatis. ꝓpter defe ctū materie et potentiam agentis. s. solis oēs vapo res ꝓsumentis. vel ignem de sublimi descendere vt tpe helye. vel solem stare sicut tpe iosue. vel retroce dere vt tpe ezechie. vel alia hmōi. q̄si non possent et illa calumniari. et dicere et occultis et variis passio nib accidisse. Nam qui calumniatur eis que oculis videt. manu tenet. vtilitate sentit. quid facturus ē de his que de celo venerint. Utiq̄ respondebit et ma gos in egipto multa signa fecisse de celo. vel calum niabitur alio modo Unde crisosto. Cum multa sig na vidissent tanq̄ si nullum vidissent ita signū pete bant. Vere em̄ nullum viderūt. q̄ corporali aspectu viderunt. non spūali affectu ¶ Ubi sciendū q̄ alīq̄ malignantes detrahebant miraculis xp̄i dupliciter vno mō attribuebant ea vtuti demonis. vt visum ē supra in precedenti capitulo. alio mō reputando ea parua vt dr hoc loco. Isti em̄ ac signa eius non vi dissent vel quasi que viderāt parua vel nulla fuissent temptantes eū. de celo signū querunt. nō ex devotio ne vt ex hoc credant. sed magis ex curiositate. et vt facilius q̄q̄ primis contradicant. Adulantes aūt di cunt magister. vt blandius alliciant. quem ꝓtius blasphemauerāt. Unde crisō. Di quos oportebat ad mirari et obstupescere et credere. nūc a nequitia non desistunt Unō eor verba et adulatōe et yronia sunt ple na Putabant em̄ allicere p̄ hoc Et nūc quidē ꝓuici ant. nūc adulant. nūc aūt demoniacū vocant. nunc mgēm. Utraq̄ p̄mitioso ꝓfilio. et si contraria sint que dicebant. ꝓpter hoc et eos et vehementer tetigit Dec crisō. Et q̄r male querebant ideo nō eis signū. sed rū dens ait illis ¶ Generatio mala in ope. et adulte ra in fide. q̄r relicta ꝓprio viro. s. deo ydolis seruie bant. et si ydola nō colebant. tū a vero sponso xp̄o se alienabant. signum de celo querit ad calumniam cō tra me. quasi alia que viderūt signa non fuerint Ui de quomō cū iudei xp̄o ꝓuiciabant dicētes. in prin

Capitulum. Lxxiiii.

ci pe demonior eiecit demones. mansuete eis respon det p̄ rōnes improbans dictū eor. hic vero cū laudā do adulant magistr vocantes aspe eos tangit demon strans sm crisō. q̄ vtraq̄ passione erat supior et neq̄ ꝓuitus in ira ꝓducit. neq̄ adulatōe mollit. in quo ondit amplectēda esse obprobria. et adulatōes vitā das Hāc ait crisō. Vir sapiens in facie cedit q̄ in facie laudat. Non sic multi maiores huius tpis fa ciunt qui bona suadentes ꝓtemnūt. et eis tanq̄ ꝓui tiantib trascunt. sed mala suggerentes audiunt. et eor adulatōe molliunt Ultimā attenderēt ꝓfitū sa pientis qui dr. Melius est a sapiente corripi q̄z siul tor adulatōe decipi. Deinde subiūgit. Et signū nō dabit ei. s. ptātis et celestib q̄le petit ad calumniā misi signū ione ꝓphete. q̄d fuit humiliatis et abiectō nis ꝓtra eor superbiā. quasi diceret. Tu generatō p̄a va petis signū celeste et signū potētie vel glorie de sub limi. et tibi non dabit misi signū terrenū et signū pas sionis et infirmitatis significatū signo et facto ione ꝓ phete. Jonas em̄ fuit minoritis signū dupliciter. s. v bo et facto. verbo. q̄ viua voce eis significauit q̄ peri rent misi ꝓuerterent. facto. eo q̄ fuerit in ventre ceti tribus diebus et noctib. Ubi fuerunt tria. s. absorptio. detentio. euomitio. Absorptio fuit signū mortis xp̄i detentio sepulture. euomitio resurrectōis. Et sic da bit eis signū. i. significatio in facto ione. vt. s. ꝓuer tant et saluent. Non hoc est dictū. quasi alia signa ante mortē xp̄i non fuerint data. sed q̄r mors et pas sio xp̄i fuit signū p̄cipuū et vltimū. et signū signor in q̄ omia signa ducebant. Ideo dandū iudeis dr. q̄r si illi crederent saluarent. si non crederēt damna rent. sicut ionas fuit signū minoritis. vt si vellent cre dere saluarent. finaliter subuerterent Non ergo dat eis signū diuinitatis de celo q̄d querebant. q̄r ꝓpter eor curiositatē et malicia videre indigni erāt. sed de abisso maris et ꝓfundo infernali ionas ceto furatus fr de abisso mortis liberatus. et accepit et dedit signū viz incarnationis nō diuinitatis. passionis nō glorifi cationis Discipulis aūt suis signū de celo dedit qui bus eterne beatitudinis gloriā et prius figuraliter in mō te transfiguratus. ac postea veraciter in celū subleva tus ondit. Quia em̄ iudei terreni et infirmi erant. iō de terrenis et infirmis signū debebant hre Unde dat eis signū de ymo sue passionis et sepulture dicēs Si cut em̄ fuit ionas in ventre ceti tribus diebus et tribus noctib. ita erat filius hoīs in corde terre tribus diebus et tribus noctib. p̄ synodicen accipiendo. s. ptem forte ferie et totā diem sabbati. et ptem diei dnice re surrectionis ꝓ tribus diebus et noctib. Per istos qui querebant signū de celo signant curiosi et superbi qui supra vires celestia rimant. et nimis curiose divina scrutant. de celo et celestib ac secretis dīs disputā tes. vel de revelationib et visionib presumentes ob missa via. s. preceptis dīi et ꝓfitis quibus venit ad illa ꝓpter q̄d opprimunt a gloria q̄r per hoc aliq̄n labunt in erronea documenta vel q̄nq̄ in petā spūalia et car nalia. ꝓpter q̄d dr eis. generatio mala et adultera et quia querunt que non sunt scibilia. nec ad fidem vel mores vtilia. et ideo non dabitur eis signum nisi sig num ione ꝓphete quem deglutiuit cetus et sic deludit et deglutit eos dyabolus ¶ Deinde iudeorū mali

tiā. quā obstinatā ⁊ obduratā dñs preuidit. erēplis quibusdā ꝺdemnat. q; ꝺuersio minuitarū. ⁊ factū regine austri. oñdit istos in iudicio. quo oēs taz boni q̄z mali surgēt. grauius puniendos. ⁊ ꝺdēnabit eos .i. oñdet ꝺdemnādos. q; ex illoꝝ facto apparebit iusta istoꝝ ꝺdemnatio. Ad̄ dicit. Viri minuite q̄ sunt assyri. surgent. s. in resurrectione generali. in iudicio futuro cū generatione ista. s. iudaica. que similiter tūc surget. ⁊ ꝺdemnabit eam. i. ꝺdemnandā oñdet scz primo ex cōpatione populi ad populū. q; ibi minuite gentiles ⁊ barbari. hic iudei ꝑplus dei. Secundo ex ꝺpatōe predicātis ad predicantē. q; ibi ionas ꝑplxta puerus hō. hic xp̄us dñs ꝑplxtarū deus ⁊ hō ibi ionas ꝑegrin⁹ hic xp̄s ꝺciuis suus Tercio ex cō paratiōe p̄dicatōis ad predicatōnē. q; ibi ionas tm̄ tribus diebꝫ. hic xp̄s tribus annis predicauit. ibi ionas nullū miraculū. hic xp̄s mlta fec̄. Quarto ex cō patōe effectus ad effectū. q; ibi egerūt pn̄az. isti no nō sed etiā addiderūt blasplxmiam. Ubi crisᵗ. Illi ꝑplxtam susceperūt. isti dñz ipsum repulerunt. Illi neq; in lege instructi. neq; ꝑplxtis admoniti. ad dñz ꝺuersi sunt cognoscentes suum pcm̄. isti tot p̄ceptis eruditi legis ⁊ ꝑplxtaꝝ a dño recesserūt. Illi qui sp fuerunt ꝑ's ꝺyaboli infra tres dies facti sunt populus dei. isti qui spvidebanᵗ populus dei infra tres dies facti sunt crucifixo xp̄o pl's sathane. Deinde subdit. Regina austri. i. regina saba cuius regnum erat in australi ꝑte respectu hirl'm que non dubitatᵗ electa esse. ⁊ ꝑm quosdā dicebatᵗ sibilla. surget. i. resurget in iudicio extremo cū generatōe ista pessima ⁊ ꝺdemnabit eā. i. oñdet ꝺdemnandā. hoc est ex facto suo oñdetur iusta istoꝝ ꝺdemnatio. q; venit a finibus terre. i. a longinquis p̄tibus audire sapiam salomonis. qui tñ non fuit nisi solū forma xp̄i. Ex his aggrauaᵗ iudeoꝝ malicia. q; illa mulier. isti viri. illa a remotis venit. isti p̄sentem habuerunt. illa cū labore. isti sine difficultate. illa laudauit alienigenā. isti ꝺdemnauerunt ꝓprium terrigenā. illa ad ip̄m venit. quem sola fama cognouit. isti ꝓbatū miraculis ꝓtē pserunt. illa ad puꝝ hoīem. isti ad deum ⁊ hominem illa cū muneribꝫ. isti cū obꝓbriis ⁊ vulneribꝫ. Et ecce plusq̄ salomon hic. s. xp̄s p̄sentialiter positus q; hic deus. ille hō. ille scientiā habuit terrestrium hic oīm. ille edificauit templū defectibile. hic indefectibile. Ubi crisᵗ. Regina austri cū eēt gentilis ⁊ mulier. ob tantā longitudinē itineris venire ad eum nec ꝑpter infirmitatē sexū impedita ē. ꝺcupiscētia em̄ sapientie infirmitati dabat virtutē. isti aūt viri ⁊ sacerdotes quoꝝ ꝓpriū esse debuerat amare sapientiā. añ oculos suos. ⁊ in medio gremio sapientiā positā ꝓtē pserūt. Illa ad hoīem currit. isti a deo recesserūt Illa munera multa obtulit vt audiret eū. isti aūt nec p̄mia regni celoꝝ accipere wlūt vt credūt. Et iteꝝ Regina austri venit a finibꝫ terre. ad audiendū salomonē. ⁊ xp̄iani nolūt venire de plateis ad audiēdū xp̄m multi etiā de eccīa exeūt. ⁊ ibi xp̄m soluz relinquūt Hec crisᵗ Ojustice hic damnata plebs iudeorum. eccīe misteriū secretū exp̄imitᵗ. que in minuitis ⁊ in regina austri de totius finibꝫ orbis ꝺgregatᵗ ⁊ in illis fides gentiū israhel antefertᵗ. Due enim sunt partes eccīe. vel duo genera hoīm in ea. vnus quod peccauit. sed desistit ꝑ pn̄iam. ⁊ hoc signatū est ꝑ minuitas. de quoꝝ pcō legitᵗ. ⁊ alterū qđ mortaliter nō peccauit ⁊ hoc signatū est ꝑ reginā austri. de peccato cuius nō legitᵗ. Unde ambro. Eccīa fideliū ex gentibus collata. que in minuitis ꝑ pn̄iam p̄terita peccata delet. ⁊ in regina austri. que electa esse nō dubitatur. ꝑ sapientiā cauet futura. in iudicio ꝺdēnabit generationē hanc nequā. damnabit aūt nō sine potestate. sed opationis exemplo. q; p̄fertur eccīa synagoge. Ex duobus igitᵗ cōstat eccīa. vt aut peccare nescias. aut peccare desistas. pn̄a eī pcā abolet. sapiētia cauet. Hec ambro. Per minuitas etiā signātur pcōres ad vocē predicatoris pn̄az agentes ⁊ ꝑ reginā austri simplices. sapiam xp̄i devote q̄rētes quoꝝ salus ꝑm sitam salvatoris. preponitᵗ saluti eorū qui videbᵗ iusti vel sapiētes. ⁊ de sua iusticia vel scientia p̄sumētes Minuite quoq; interp̄tātur germina pulchritudis. iō etiā significare possunt iuuencs existentes in statu potissimo iuuentutis. qui solēt de facili ad vicia declinare. ⁊ ad bonā intentionē desicili p̄mittere ꝓpter qđ subditᵗ. ꝙ fecerūt pn̄az ad predicationē ione. qui colūba interp̄tatᵗ. ⁊ iō ꝑ eū simpliciter admonēs significatᵗ. Per reginā vo austri signari pōt aīa rōnalis. que si bene regat vires inferiores ꝑ dictamē legis nature. dr regina. s; si hoc facit ex caritatis feruore. tūc dicitᵗ regina austri. eo ꝙ ab austro p̄venit fervor caloris. signās feruorē caritatis. Et hec regina venit ad verū salomonē iesum xp̄m ꝑ devotionē afferēs ei aurū sapie ⁊ gēmas virtutū ⁊ aromata bone fame. istis vtendo ad diuinū honorē. Ex facto igitᵗ iuuenū ꝓdictoꝝ. obstinati senes ex facto aīe bene ⁊ ex caritate se regētis aīa frigida ⁊ negligens. ꝺdemnabiles oñdunᵗ. qui ꝑ generationē iudeoꝝ signantᵗ Posit hec dñs ꝺtra iudeos nolentes assimilari minuitis. q; eo pn̄iam predicante nō p̄mituerūt. vel regine austri q; eo vocēte. nō didicerūt. inducit exēplū ad arguēdū ingratitudinē eorū. oñdens eos similes hoī prius a demone obsesso. ⁊ post liberato ⁊ iterū ꝓpter negligentiā plenius possesso. Nā primo ꝺyabolus hītauit in eis qñ erāt in egipto viuētes s; ritū egiptioꝝ. qui expulsis fuit ab eis. qñ in figura xp̄i mactauerūt agnū. ⁊ sanguīe eō limiti sunt. qñ ⁊ legē acceperūt que excludebat cultū demonū. ⁊ inducebat ad colendū vnū deū verū. ⁊ sic eiectus trāsijt ad possidendū plenius gentiles. sine lege ⁊ ꝑplxtarū oraculis viuentes. iō cos tenebat i ydolatria subiectos. Sed aduemente xp̄i predicatione ⁊ aplōꝝ iudei ꝓ maiori parte increduli ꝑmanserūt. gētiles vo devote fidem xp̄i acceperūt. ⁊ sic ꝺyabolus eiectus a gentibꝫ. reuersus est ad possidendū ꝑ'm iudaicū. errore excecatū. ⁊ facta sūt nouissima huius populi peiora p̄oribꝫ. q; peior est modo q̄ a principio ante legē data fuerit status eius. Unde air. Cū immūdus spūs. s. ꝺyabolus. imundū faciens ⁊ imūdiciā diligēs vel inhabitās. demones em̄ dicūtur spūs imundi. vel affectione. q; diligunt imūda. vel psuasiōe q; suadēt immūda. vel inhabitatiōe q; inhabitant corda immūda. exierit ab hoīe scilicz a populo iudaico. q; s; ābro. in hoīe totius iudaici

olim ab eis electo

populi ꝓpatio est. a quo viuēte adhuc sub lege natu
re īmūdus spūs exierat ꝑ susceptōem legis mosaice
ambulat ꝑ loca arida ⁊ inaquosa. i. corda gentiliuz
prius humore gē ⁊ viroze fidei. ac pinguedīe spūs
sancti carentia. ritū ydolatrie ⁊ maculas criminum
eis īmittēdo. q̄rens in eis req̄em. i. ꝑpetuā mansio
nem appetēs ibi finaliter manere per infidelitatē ⁊
dñationē ⁊ nō inuenit q̄ aduenientē xp̄o. ⁊ ꝑdicanti
bus aplis. susceptā xp̄i fidē. inde electus fuit. Tunc
dr intra se Reuertar in domū meā. i. ad populū iu
daicū. vñ erui eos dimittendo Et veniens inuenit
eam vacantē ab obseruantia legis ⁊ opib⁹ virtutum ꝑ
negligentiā. ac fidē ⁊ bonis opib⁹ vacuā ⁊ xp̄m hos
pitē nō hītem. ⁊ scopis mundatā ab opib⁹ vitioꝝ
superficialiter ⁊ fm apparentiā. q̄ ꝑ plus indaicus ha
bebat quandā exteriorē mūdiciā. sicut em̄ scopa nō
tollit tenaces sordes. sed superficiales. ita ipi q̄d de
foris est scopebāt ⁊ mūdabant. ac mundiciā exterio
rem q̄rebant. ſ intus sordidi manebāt ⁊ ornatā ex
terius ypocrisim. ⁊ boni simulatiōem. ꝓpter legis
apparentiā. ⁊ traditionū phariseoꝝ obseruātiā Tā
git ḡ tria q̄ dant locū diabolo. s. ociositatē. sanctita
tis ꝓsumptōem. ⁊ virtutis simulationē. Silr hodie
timendū est eccīe ne olim expulsus ab eo diabolus
cā inueniat vacantē ab obseruantia mādatoꝝ dei. ⁊
scopis mundatā. scōm exteriorē apparentiā. ⁊ orna
tā ꝑ exteriorē cultū. ⁊ obseruantiā hūanaꝝ traditio
nū Multi em̄ hodie plus attendūt ad cultum eccīe
corporalē q̄ spūalem. q̄ pietes eccīe ⁊ altaria ornāt
⁊ de ornatōe ⁊ purgatōe ministroꝝ paꝝ curat. Sed
ecōtrario in eccīa fuit primitiua. maior erat devotio fiebat
in ornatu spūali ⁊ interiori Et iō multū distat nunc
eccīa in hoc tpe malo. a statu suo pristino. Cū hie
ro. xp̄i eccīa prius nata ⁊ post adulta. psecutōib⁹ cre
uit. martiriꝝ coronata ē Et postq̄ ad xp̄ianos ꝓpi
cius venit. potentia quidē ⁊ diuitijs maior. sed virtut⁹
minor ē facta Cūc vt firmius possideat indeos va
dit ꝑ conatū ⁊ assumit. vij. alios spiritus. per quos
vniuersitas demonū ⁊ vitioꝝ q̄b tēptat intelligit q̄
vniuersitas hoc nūero sepe designat. hec sunt septez
gentes pugnātes ꝓtra filios isrl. Iste aūt septenari⁹
us. septē domos spūssancti expellit Et addit neḡoz
ſ. vel ꝓpter numeꝝ vel ꝓpter conatū vel ꝓpter effectū
quē inducūt. q̄ eos ad quos redeūt neḡotes q̄ an
te faciunt. Et intrantes seu ingressi habitant ibi. ⁊
sic oīa cumulant in eis vitia. hec est em̄ intentio de
monū. vt nō transeat ad horā vel tpus modicū. ſ. vt
immorent vsq̄ ad obitū Et fiunt nouissima hoīs. ſ.
populi iudaici. peiora prioribꝫ q̄ iudei ante legem
datā fuerunt pctis irretiti ⁊ a diabolo possessi. sed
post aduentū xp̄i in peccato suo obstinati. sunt peio
res facti q̄ eoꝝ pctā ꝓpter ingratitudinem sunt q̄si
duplicata. deteriores em̄ sunt israhelite blasphemā
tes xp̄m in quenticulis suis. q̄ olim fuissent in egi
pto añ noticiā legis. q̄ maior infidelitas est venien
tem nō suscipe. q̄ venturum non credere. Deinde
similitudinē dictam ⁊ quo tendat parabola exponit.
q̄ que hic q̄si de vno hoīe ꝑ similitudinem dictū. de
toto populo iudaico intelligatur ostendit dicens.
Sic erit generationi huic pessime. s. iudaice. put su

Capitulum. Lxxiiii.

pra dictum est de hoīe vno. Mala fuit generatio hec
in deserto q̄n vitulum adorauit. q̄n ꝯtra dominū mur
murauit. q̄n terre ꝓmissionis detraxit. sed peior ī ter
ra ꝓmissionis ante aduentū xp̄i q̄n filios ⁊ filias de
monijs immolauit. sed pessima post aduentum xp̄i.
q̄n dei filiū ad eam missum crucifixit. Moraliter ex
ponit istud exemplum de hoīe qui post grām baptis
malem vel penitentialē recidiuat in culpā. fit canis
reuersus ad vomitū. dyabolus em̄ ab hoīe exit q̄n in
baptismo pompis illius ⁊ precedentiū pctoꝝ illece
bris homo abrenūciat vel q̄n per pñiam ⁊ confessionez
a peccatis mundat ꝓponens q̄ ab eis abstinebat. qui
electus ambulat per loca arida ⁊ inaquosa q̄ corda
iustoꝝ ab omni carnalis concupiscentie amore siccata
⁊ immunia temptando explorat. si quos ibi neglecte
sue gressus figere possit Sed in eis tanḡ ꝑ gratiam
dei solidatis requiē non inuenit. q̄ qui prauis cogi
tationib⁹ actib⁹ pascit in mentib⁹ fidelium omīa sua
temptamenta cessare ꝓpendit. Et volens reuerti in
domū priorem. pctōr em̄ est domus dyaboli. sicut iu
stus templū dei. inuenit eam vacantē a bonis actib⁹
per negligentiā. ⁊ scopis mundatā a sordib⁹ vitioꝝ
fm apparentiā. ⁊ ornatā simulatis virtutib⁹. ſ. exte
rioribꝫ ⁊ apparentib⁹ nō interioribꝫ ⁊ veris Tūc assu
mit alios septez spūs nequiores se. i. vniuersa vitia
dyabolo nequiora q̄ dyabolus solū suggerit malū.
hīntus aūt vitiosi intranei cū quadā violentia ad ma
lū inclinant. ⁊ ingressi inhītant vacantē ⁊ torpentē
At tot em̄ demonib⁹ homo possidet quot vitijs subiici
tur. singulis em̄ vitijs singuli demones presidere di
cunt Et fiunt nouissima hoīs illius peiora prioribꝫ.
⁊ hoc ꝓpter ingratitudinē domi ⁊ gē precedētis. gra
uiora em̄ sunt crimina post baptismū vel pñiaz. quia
melius est. i. minus malū est viā veritatis nō agnos
cere. q̄ post agnitā retrorsum ꝓuerti. i. leuius est cō
mittere aliq̄d pctm̄ cum ignorantia q̄ idem cū scia
quo ad penam. minorem em̄ ꝑ illo patiet penevindi
ctam. q̄ per ꝓtemptū gē quam de se male viuendo
pellit deteriora supplicia meret. ⁊ vulnus iteratū tar
dius sanat. Unde crisi. Hec aūt non solū ad illos.
sed ad nos etiam dicta esse rōnem habet si illuīati ⁊
a prioribꝫ eruti malis. rursus ab eadē possideamur
nequicia. Etenim difficilior iaz erit pena posterioꝝ
pctōꝝ. ꝓpter q̄d ꝑalitico dixit xp̄s Ecce sanus fact⁹
es noli peccare ne deterius aliq̄d tibi ctīgat Et ite
Cū semel aliquis liberatus a malis nō sobrius effici
tur multo difficiliora patiet prioribꝫ. etei difficilior
erit pena posterioꝝ peccatoꝝ. hinc aūt nō solū penā
excogita sed etiā infimitā dei lōganimitatē. Sed ne
ꝓfidamus sed timeamus. Etem̄ pharao si in prima
plaga eruditus fuisset. nōvticꝫ accepisset experientiā
posterioꝝ. nōvticꝫ postea fit cū ipso exercitu submer
sus esset. Sed nō rubꝝ mare iā ꝑtransire nūc est. ſ
pelagus est ignis. pelagus nō tale neḡ tantū. ſ mul
to maius ⁊ siluestrius Ideoq̄ rogo vt ꝓpungant ser
mones gelxnne audiētes. Nihil em̄ delectabilius ē
dispositōe hac. q̄re hac nihil amarius Conuertit ei
aīas nras ⁊ erigit intellectū. ⁊ pniciosam ꝯcupīaꝝ
captiuatōem ꝑcit ⁊ medicīa nobis hec fit. Ergo qi
tem? igit ⁊ mittam? principiū vel nūc ⁊ ostiū pñie ⁊

tangamus viā artam Usq; quo lasciuia. usq; quo remissio. nō ipleti sumus pigritantes. teridētes. tardantes Hō cadē rursus erūt mēsa ⁊ saturatio. ⁊ sup abundantia. ⁊ pecunie ⁊ possessiones ⁊ fabricatōes Et ḡs finis. Cinis ⁊ puluis ⁊ sepulcra ⁊ vmis Oñ damus itaq; nouā quandā viā. faciamus terrā celū ⁊ ommino assumamus vtutem. vt futuris potiamur bonis. Hec crisostomus.

¶ Oratio.

Omine ihesu xpe mgr bone fac mecū signū gratie tue in bonū vt me miser quē cetus ⁊ draco ille magnus absorbuit peccatis spūalib⁹ ⁊ carnalibus tanḡ die⁹ ⁊ noctib⁹. ⁊ hoc trib⁹. quia ꝯsensu ⁊ ope ac ꝯsuetudine. tu misericorditer de faucib⁹ eius digneris liberare. Fac etiā me ꝑteri ta petā plangere ⁊ futura cauere. Exicca me ab humore ꝯcupiscentie. vt quietē nō inueniat in me. mūda me scopis ꝯfessionis a vitior⁹ sordib⁹. ⁊ orna me veris virtutib⁹. ne me a bonis vacantem inueniat ⁊ iterato deterius peccare faciat Amen.

¶ De muliere vocem de turba extollente. ac de matre ⁊ fratribus domini eum querentibus.

¶ Capitulum. LXXV.

Factum est autem cū dominus iesus hec diceret respondēs blasphemijs iudeorum. extollens. i. ex corde tollens ac constanter ⁊ alte proferens vocem in christi commendationem ⁊ iudeorū blasphemantiū confutationem. quedam mulier non diues. non potēs non nobilis. sed paup de turba ⁊ de cōmuni plebe et popularibus. Solent em populares deuotiores esse maioribus. prorupit in laudem xpi ꝯtra vituperiū iudeorū. Et dicit fuisse sancta marcella. ancilla beate martis. que nō potuit amplius blasphemias iudeorū ꝯtra xpm sustinere ⁊ ꝯtra blasphemos vocem extulit in laudem xpi ⁊ matris sue ꝯmendans eius cōceptū ⁊ partū corporalē ⁊ dicens. Beatus est venter qui te beatū portauit. p quem oēs beatificamur ⁊ beata sunt vbera que suxisti. Matrē beatificat ⁊ laudat ex filio. ⁊ nō ecōuerso. q; gīa ⁊ gloria prouenit principaliter ab ipso. Ubi apparet magna ꝯfidentia ⁊ audacia ⁊ fides ⁊ deuotio istius mulieris in duobus. Prio in eo q nō silenter ⁊ in aure loq̄bat. sed extollens vocē in altū nō timuit. suauitate em verbor xpi accensa fuit. Secūo in eo q scribis ⁊ pharisei dñm temptantib⁹ fil ⁊ blasphemantib⁹ ipsa magna fiducia dei filiū ꝯfitet. vt ⁊ pōtium iudeor calumniā. et futuror hereticor pfidiā ꝯfundat. nā sicut tūc iudei blasphemantes ⁊ eū in beelzebub ejicere demonia dicentes negabant eum esse filiū dei. ita postea quidā heretici negabāt eum esse ex hominem dicentes eū nō verā carnē ex maria virgine assumpsisse sz corpus celeste attulisse. Hec aūt mulier utroq; ꝯfutat. q; vet dei filiū patri ꝯsubstātialē aduersus blasphemātes ꝯfitet. cū matrem ex filio tanḡ principio rōne divinitatis beatificat. vet non fantastice hoīs filium matri ꝯsubstantialē testat. cū eū ventre portatū vberibusq; lactatū significat

¶ Spūaliter aūt ista mulier sanctā ecclesiam signat q̄ inter turbas iudeor paganor ⁊ hereticor credula voce dñm iesum xpm ꝯfitet

eius reuerawceventer marie virginis beatus ꝑdicat qui totius mundi redēptorē portare meruit. sic ipsa de se ait. ex hoc beatā me dicēt oēs generatiōes Ubi beda Et nos igit extollamus vocē cū eccia catholica cuius hec mulier typū gessit. extollamus ⁊ mentem de medio turbarū. dicamusq; saluatori. Beatus venter qui te portauit. ⁊ vbera que suxisti. Vere em beata parēs. que sic quidā ait. Emira est puerpera regem. Qui celū terrāq; regit p secula cuius Nomē ab etermo ꝯplectens oīa gyro. Imperiū sine fine manet. queventre beato. Gaudia matris habens. cū virginitatis honore. Nec primā similē visa est nec habere sequentem. Ut iesus cōfirmando verbum mulieris ⁊ cōmendando laudem matris. ac ⁊ cōstantiam eiusdē mulieris alior ūq; similiū dixit. Quinimo. beati qui audiūt verbum dei. ⁊ custodiūt illud. Per quod significauit beatā virginē se cōcepisse felicius p fidem ⁊ deuotionē spūaliter q̄ corpaliter. Ac si dicat. Iurta tuā sniam principaliter. beata est illa cuius venter me portauit. sed nō solum ipsa beata est. imo etiam omnes sunt beati in pūti in spe. ⁊ tandē in futuro in re. qui audiūt verbū dei corde credentes. ⁊ custodiunt illud ope adimplentes. Beata quidē ⁊ felix est mater mea. que me portauit ⁊ lactauit. sz magis iō felix at q̄ beata. q; verbū dei audiuit. audiēdo credidit. credēdo custodiuit. hoc em nisi fecisset. nec felix nec mater mea esse potuisset. Unde elizabeth ad eā ait. Beata que credidisti. qm pficiēt in te que dicta sunt tibi a dño. beatior em fuit q; verbū spūaliter mente ꝯcepit. auditu fidei suscepit. memoriterq; ac studiose operatiōe custodiuit. q; ꝯceptio spūalis qua xps in corde ꝯcipit. felicior est q̄ carnalis. Fides em p dilectionē operans bītudinē eternā ꝓmeret. nō aūt ꝯceptio vel portatio sine fide. q; impossibile ē sine fide deo placere. Unde sm aug. Beatior fuit maria ꝓ fidē q̄ fide xpi. q̄ ꝯcipiendo carnē xpi. ⁊ felicius ꝯcepit deū mente p fidē q̄ corpe p carnis assumptionē. Nihil em marie materna ꝓpinquitas ꝓfuisset. nisi illū felicius cordevel carne gestasset. Ut crisi. Nequ ꝯcipere xpm mirabilē illū fetū pere habz aliquā vtilitatē vtute nō existente. qm nulla huius ei vtilitas. si non vniuersa q̄ oportet fecerit ⁊ nihil partus ei ꝓfuisset nisi valde bona ⁊ fidelis esset. Si vo marie nihil prodesset. sine ea que sm aīaz est vtute. genitū eē ab ea xpm multomagis nos ⁊ si patrē ⁊ si filiū habuerim? vtuosum ⁊ nobilē. ipi vero erimus lōge a vtute illi? nobis ꝓdesse poterit. Hec crisi. Ubi beda. Pulcre attestationi mulieris annuit. nō ea tm modo que verbū dei corpaliter generare meruerat. sed ⁊ oēs qui verbuz dei spūaliter auditu fidei ꝯcipere. ⁊ bonī opis custodia. vl in suo vl in ꝓximor corde parere ⁊ q̄si alere studuerint. asserēs esse beatos. q; ⁊ eadē dei genitrix ⁊ inde quidē beata. q; verbi incarnandi mīstra facta est talis. sed inde multo beatior. q; eiusdem sēp amādi. custos manebat eterna Qua snia sapiētes iudeor tanḡ indignos'bītudine clam peruit. q̄ verbū dei nō audiret custodire. sed negare ⁊ blasphemare querebāt. Hec beda. Et sm eūdē. tota vite celestis pfectio duobus his ꝯprehendit vt verbum dei audiamus ⁊ faciamus. Quē ergo beatitudo marie

et fratrib⁹ cũ querentib⁹

delectat. ⁊bum dei libenter audire ⁊ custodire stude at. ⁊ beatus erit. Quisquis em̃ ⁊bũ dei libẽter audit xp̃m ꝯcipit. si aũt ope ꝑpleuerit. xp̃m parit. quẽ ma ria portauit corporaliter. ipe portat spũaliter. Unde aug. Qui corde credit ad iusticiã. ꝯcipit xp̃m. ⁊ qui ore ꝯfitet ad salutẽ. parit xp̃m Un dns alibi. Si qs fecerit voluntatẽ patris mei. ipe meus frater soror ⁊ mater est. Hac laude xpi mr̃isq; eius. cũ se audiret laudari a quadã muliere Norbertus fundans ⁊ edi ficãs monasteriũ p̃monstratẽse. ait ei Et maledicta tu. ⁊ qui tibi suggessit ⁊ba dñica ⁊ laudẽ eius in me miserũ reꝯquere. qui etiã modica laude capi ꝯsue uerã Uerbũ dñi debet audiri reuerenter ꝓpter p̃ci ositatẽ. Si em̃ aliquis haberet pticulã de veste dñi. vel lacrymã que exiuit de oculis eius. vel stillã san guinis. q̃ exiuit de carne ipius. valde reuerẽter sus ciperet ⁊ seruaret multo fortius ⁊bũ dñi. qđ non solũ egredit de ore eius sed de intimis corde ipius. Itẽ patienter. non cũ tedio vel murmure ⁊ detractione. Item obedienter vt. s. qđ quis audit. ope impleat. Uali libenter debent audire ⁊bum dei vt corrigant nam ⁊bũ dei est medicina aĩe ꝯtra morbũ pcti. Bo ni etiã qui sunt in statu triplici. libenter debent audi re ⁊bũ dei. Incipientib⁹ em̃ hoc ꝯuenit vt erudiãt. ⁊ illis ⁊bum dei est lac. Proficientib⁹ etiã ꝯuenit au dire ⁊bũ dei vt dirigant in via ꝓfectus spiritualis. Perfectis etiã ꝯuenit audire ⁊bũ dei vt amplius p ficiant. quib⁹ ⁊bũ dei est solidus cib⁹. Est em̃ ⁊bus dei manna celeste. ⁊ sapit cuilibet ꝑ suo velle Unde Origenes. Nunc g̃ festinemus celeste manna susci pere. illud em̃ manna ꝑut quisq; desiderat. talẽ sap rem reddit in ore eius Tu g̃ si ⁊bum dei qđ in eccĩa ꝓdicat. tota fide ⁊ tota deuotione suscipias. fiet tibi ip̃m ⁊bũ qđcunq; desideras Uerbi gr̃a Si tribula ris. ꝯsolat te dicens Corꝯritũ ⁊ hũliatũ deus nõ despicies. Si letaris ꝓspere futuroꝝ cumulat tibi gaudia dicens Letamini in dño ⁊ exultate iusti. Si iracũdus es. mitigat te dicẽs Define ab ira ⁊ dere linque furorẽ Si in doloribus es. sanat te dicẽs Do minus sanat oẽs languores tuos. Si in paupr̃tate ꝯsumeris. ꝯsolat te dicẽs. Dñs alleuat de terra ino pem. ⁊ de stercore erigit paupem Sic g̃ manna ⁊ba dei. reddet in ore tuo saporem. quẽcunq; volueris. Hec origenes. Adhuc aũt dño ihũ p̃dicante. ⁊ q̃ supra dicta sunt ad turbas loquẽte. mater eius ⁊ fra tres. i. ꝯsanguinei venerũt q̃rentes eũ. licet em̃ pha risei eẽnt mixti cũ turbis. tñ pricipaliter p̃dicabat ꝓpter turbas erudiendas. Et q̃ faciliter eũ adire p̃ turba non poterant. ⁊ etiã ne fructũ diuini ⁊bi im pedirent. foris stabant. ⁊ miserunt ad eum vocãtes ipsum. Fratres hic vocant ꝯsobrini domini ſm mo rem scripture. que sepe ꝯsanguineos solz fratres no minare. Et cũ dominus erat occupatus in officio p̃ dicandi. primo vnus ⁊ post illũ plures de turba dice runt ei. Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant que rentes te Isti insidias rendebãt. ac maliciose ⁊ insi diando hec dicebãt. s. ad tẽptandũ ⁊ explorandũ. si carnis affectu p̃dicationẽ inceptã dimitteret. vel in terrũ peret. vt si spũali opi p̃ferret carnẽ ⁊ sanguinẽ arguerent ip̃m esse purum hoĩem. natum ꝓpter affe

ctionem carnaliter ⁊ vt pl̃s videns q; pentes carna les haberet. ipsum filiũ dei non crederet. cũ deus car naliter non generet. ⁊ iõ multas implicant circũsti as q̃ ipsum movere poterant ad cessandũ dicentes Ecce mr̃ tua que precipit honorari. ⁊ frẽs tui. quos ⁊ natura ⁊ ler iubet diligi. foris stant expectantes te in loco exteriori vbi verecundũ est stare. querentes te quasi ꝓpter te tñ venerit. ⁊ ideo debes merito ad eos egredi. Unde crisꝰ. Uidens dyabolus q; psuadebat pl̃o rps se esse filium dei dicens. ⁊ ecce plus q̃ salo mon hic. timens ne si dei filius cognosceret qui pu tabat homo. ipse dereliqueret ab oĩbus ad ꝯincẽ dos sermones eius. subintrodurit pentes ipsius car nales vt p̃ eoꝝ ꝯtemplatõem diuinitatis eius obscu raret naturã. Ideoq; venit aliquis quasi dyaboli ad uocatus. qui humano ore verba dyabolica loqueret dicens Ecce mr̃ tua ⁊ frẽs tui foris stant volentes lo qui tecũ. Ac si dicat. quid gloriaris o iesu de celo di cens te descendisse qui radices habes in terra. Ecce mater tua ⁊ frẽs. Non p̃t esse dei filius quẽ hoĩes ge nuerunt. nõ potes in te illũ abscondere. quẽ natura ꝯuincit. hec crisꝰ. Sic ⁊ hodie multis prelatis procu rat dyabolus ꝑ inquoꝝ multitudinem vt in carnali affectione obscuret eoꝝ dignitatem ⁊ sanctitatẽ. Et bene dr. foris stant. ad significandũ q; carnales amu ci clericoꝝ debent esse remoti ab eis vel saltem a cor dibus eoꝝ quantum ad carnalem affectum. ⁊ tamẽ in multis videmus hodie ꝯtrarium Mistice ſm bedam. Mater ⁊ frẽs hiesu possunt dici synagoga ⁊ iudei er quib⁹ ſm carnem est editus. qui foris stare dicunt xp̃o predicante. q; gentib⁹ christo credenti bus. synagoga cũ iudeis extra fidem manſit ꝑ ma iori parte. Et notandũ de beata virgine q; tanq; pia mater filium querebat puulum. q; eius absentiam non sustinebat. s. q̃ em̃ amiserat. querebat adultũ quia eius p̃nția satiari non poterat. vt hic ptz. que rebat maĝstr̃ factum. s. crucifixum. q; iam eius p̃nti am amittebat q̃ iuxta crucem stabat. Sed inuenit primo in medio doctoꝝ interrogantem. nunc in me dio populoꝝ predicantem. vltimo in medio latro num patientem. Primo in templo. secũdo in domo tercio in patibulo. Ibi cupiebat inuenire. ⁊ ideo la borabat ⁊ dolebat in querendo filiũ. hic cupiebat vi dere. ⁊ ideo stabat foris expectando eius aspectũ. ibi cupiebat simul crucifigi. ⁊ ideo stabat iuxta crucem vsq; ad finẽ suum Jesus aũt ad requisitõem mr̃is vocatus. predicationis officiũ ꝓpter matris affectũ licet eam summe diligeret ⁊ honorare et relinquere vel interrumpe noluit. q; nobiliora sunt opera miseri cordie spũalis q̃ corporalis. ⁊ vtilitas matris eccle sie preferenda est vtilitati matris ꝑprie. In quo fer uor xp̃i apparuit quem in predicando habuit. Unde insidiantes ꝯfutauit. ⁊ sicut qui intus prauã inten tõem vidit. malignũ eoꝝ verbũ rõnabiliter reppulit. oñdens q; spũalis occupatio carnali affectioni. ⁊ o pus dei negocijs familiariũ psonaꝝ prepoñi debet. ⁊ dicens Que est mr̃ mea ⁊ qui sunt frẽs mei. Ac si di ceret matri ⁊ ꝑprijs. Nescio vos in opere spũali. ⁊ patris mei predicatio non est ꝓpter vos dimittenda seu etiam interrumpenda. Et quasi ad ꝑtestandum

veritatem. extendẽs manus in discipulos suos q̃ in circuitu eius sedebant dixit Ecce mater mea. s. hi q̃ me in suo corde ꝯcipiunt. ⁊ me p̃ predicationem in cordibus auditoꝝ pariunt. ⁊ fratres mei qui opera p̃tis mei fac̃t. ⁊ mihi in cleo coꝛedes cr̃t Qua si diceret. in tantum est mihi aliq̃s ꝓpinquus inquã tum est spũalibus actibus intentus. Et ille est mihi magis ꝓpinquus qui spũalibus operibus est magis intentus. Spũales ꝓmos prefero carnalibus. ⁊ vtiliora opa minus vtilibus. adeo vt spũali opi va cans. ommino carnales posponam affectus Dñs se nosse matrem dissimulat. ⁊ pr cognatõem primos dicens sibi ꝓmos esse per spũm ꝯiunctos. Quo ex emplo nobis monstrauit quod verbo docuit. scꝛiꝑ q̃ amat patrem aut matrem plus q̃ me. non est me di gnus. id est qui operi spũali carnales ꝓponit affe ctus. Qui ergo in ꝯferendis beneficijs ⁊ dignitati bus ecclesiasticis personas accipit. preferens carnẽ spiritui. ⁊ opus minus vtile vtiliori. formam a do mino prescriptã relinq̃t ⁊ maxime deũ offendit Vñ hiero. Non mihi fem negauit. ne natus de fantasmate putaret. sed apl̃os cognationi pretulit. vt ⁊ nos in ꝯpatione dilectionis. carni spũm p̃feramus. Vñ ⁊ ambro. Nec tũ iniuriose refutant parentes q̃ religi osiores copulementiũ docent esse q̃ corpoꝝ. nec pu tet eẽ aliquis offendiculũ pietatis vbi mandatũ le gis implet Unde etiã cri. Non spernens generati onẽ carnalẽ. neq̃ erubescens humanam ꝯceptiõem tale dedit rũsum. sed volens ostendere q̃ preponẽda est cognatio spiritualis carnali. Deinde dñs iesus quasi rationẽ dicti sui reddit q̃si dicendo. nec solus discipuli specialiter. q̃ etiam quicũq̃ fideles ⁊ iusti eternaliter. sunt mater mea ⁊ fratres mei. Quicũq̃ em̃ fecerit corde. ore ⁊ ope. voluntatẽ in preceptis ac ꝯsilijs ⁊ exemplis p̃tis mei. qui in celis ẽ. ipe me us frater ⁊ soꝛoꝛ ⁊ mater est. frater ⁊ soꝛoꝛ credendo quia filius dei est. dedit enim eis potestatem filios dei fieri his qui credũt in nomine eius Frater quip pe ⁊ soꝛoꝛ dicitur propter vtrumq̃ sexum. qui ad fi dem colligit Qui aũt x̃pi frater ⁊ soꝛoꝛ est credendo mater eius fit predicando. ⁊ in cordibꝫ primoꝝ dic tor el exemplo eũ generãdo. Igit̃ qui filꝫ ⁊ filie ac hꝛedes dei sunt per gr̃am. fratres ⁊ soꝛores ⁊ mr̃es ac hꝛedes x̃pi sunt. qui est dei filius p̃ naturã. Hinc eti am eos ⁊ fratres ⁊ soꝛores ac matres vocat. q̃m q̃si fratres ⁊ soꝛores ac matres diligit. Et his quidẽ ꝛr bis aptissime monstrat̃. q̃ carnali amore spũalis a moꝝ dꝫ preferri. ⁊ ꝓpinquitas caritatis ꝓpinquitati ꝯsanguinitatis. Eo em̃ amore ⁊ matrẽ ⁊ fratres oẽs q̃ ꝓpinquos nr̃os diligere debemus. quo x̃ps matrẽ ⁊ frẽs suos dilexit. Diligebat em̃ eos. nõ q̃ magis fm carnẽ ꝓpinqui erãt. sed q̃ voluntatẽ patris ei⁹ ma gis faciebãt. Ille g̃ magis x̃po est ꝓpinquior. qui est melioꝛ. q̃ vt dicit hiero. nõ in scribus. sed in factis discernit. Et vt ait greg. apud dñꝫ nõ gradus elegã tioꝛ. sed vite melioris actio ꝯprobat̃. Hanc aũt sen tentiam fm cri. dñs induxit. vt nullus de generis nobilitate aut sectoꝝ propagine fine ꝛture ꝯfidat. do cens nos in nulla cognatione ꝯfidentes virtutẽ ne gligere. Si em̃ marte nihil prodesset matrem esse misi virtus adesset quis vtiq̃ alius p̃ cognationẽ sal uabitur. Una cũ nobilitas sola est voluntatẽ dei fa cere. ⁊ hic nobilitatis modus est illo melioꝛ ⁊ princi palioꝛ.

Oratio.

Omine ieſu x̃pe da mihi vt verbũ tuũ audi am fide credendo. ⁊ custodiã ope adimplẽ do. fac me spũaliter p̃ auditũ portare. ⁊ p̃ cu stodiã nutriri idip̃m dei verbũ. Da mihi dñe de⁹ me us. vt occupationẽ spũalem omni affectioni carna li. ⁊ opus dei negocijs humanis. ac vniuersaliter vti liora. minus vtilibus. te rectore. te duce preferam semp̃ ⁊ preponã. Fac me corde ore ⁊ ope. tuã in pre ceptis. ꝯsilijs ⁊ exẽplis facere voluntatẽ. vt merear fulcoꝛ tibi gratus fieri ⁊ tandẽ inter dei filios ⁊ hꝛe des p̃ tuam gratiã computari Amen.

De increpatione phariseoꝝ ⁊ legis doctorum Capitulum. LXXVI.

Cum autẽ dominus iam premissa loqueretur. rogauit eũ quã dam phariseus vt pranderet cum illo. Invitabant pharisei dominum. non vt reficeretur. sed vt comprehenderent. accusarent ac perderent. Unde ad domum phariseoꝝ non intrabat nisi roga tus. sed ad cõuiuium publicanoꝝ bene ibat etiã nõ inuitatus. Supponendũ est q̃ dñs post sermonem exiens de domo in qua hoſpitatus fuerat ⁊ docuit. locutus est matri de centem honoꝛem exhibens ei. et deinde iuit ad domum pharisei magis intendẽs re ficere q̃ refici. Unde cirillus. Sed x̃pus qui phari seoꝝ nequiciã nouerat dispensatiue cõdescendit. sa tagens ꝯmonere eos ad similitudinẽ optimoꝝ me dicoꝝ qui grauiꝰ infirmãtibus afferũt remedia siue industrie. Et ingressus domũ recubuit ⁊ quieuit. i. ad ꝯmedendũ se posuit. Obmisit aũt lauare manꝰ vt illoꝝ erroꝛẽ corrigeret. qui credebãt q̃ illa lotio ad salutẽ necessaria esset. ⁊ vt p̃ eam interioꝛ mũda tio a pct̃is fieret. ⁊ vt demõstraret q̃ nõ lotis mani bus mãducare hoĩem non coinquinat. Unde phari seus intra se murmurauit ⁊ reputauit magnã eẽ cul pã. q̃ fm traditiões iudeoꝝ nõ eẽt lotus añ prãdiũ Mira siultricia filiũ dei arguit. q̃ precepta hoĩm nõ seruat. qui traditionibus hoĩm subiectus non erat. Dñs aũt cogitationi illius rñdit. oñdens p̃ hoc se ee sse deũ. cui nuda ⁊ apta sunt secreta cordium. ⁊ arguit ipsos phariseos. qui qõ foris erat a sordibus exteri oꝛibus mũdabãt. ⁊ qõ intus erat a macula rapine ⁊ iniquitatis ⁊ fraudis nõ mũdabãt. q̃ de mũdicia ex terioꝛi invasis ⁊ coꝛpibus suis erãt mlti solicit ⁊ di ligẽtes. ⁊ de mũdicia interioꝛi ipius mẽtis negligẽ tes ⁊ nõ curãtes. cũ tñ merito deberet esse ecõuerso. q̃ interioꝛ mũdicia est necessitatis. exterioꝛ aut̃ so lũmodo honestatis. vñ nõ interioꝛ. sed exterioꝛ sine pcto obmitti potest. Et iõ x̃pus exterioꝛẽ lotionem omisit. vt haberet occasionẽ arguẽdi phariseos. de exterioꝛi mũdicia tñ curãtes. ⁊ interioꝛẽ negligen tes exterius simulãtes iusticiã ⁊ sc̃itatẽ. intus retinẽ tes nequitiã ⁊ iniquitatẽ. Sed o phariſee mũda pri usq̃ ĩtus ẽ. s. coꝛ ⁊ aĩaz a fraude ⁊ malis desideꝛijs vt mũdũ fiat quod est de foris. vt foris p̃ oparaci

ter sanctitatē oñdere possis. Qui eñ vtramq; hoīs naturā. s. corpus ⁊ aīam fecit. vtrāq; mūdari deside rat. Vbi beda. Doc ⁊ra illos qui corpalia pctā for nicatōem vīz immunditiā. libidinē. furtū. rapinaz ⁊ cetera talia q̄si grauissima detestant. spūalia vero q̄ nō minus damnat apls. hoc est amaritudinē. iraz indignatōem. clamorem. blasphemiā. superbiā ⁊ auaritiam que ē ydolo⁊ seruitus vt leuia p̄tēnunt Hec beda. ¶ Per hoc etiā arguūt illi. qui de minoribz magnā vim faciūt. ⁊ de maioribz pa⁊ curant Sicut aliq religiosi plus ponderāt fractiōem silentij. vel aliqd eiusmōi. q̄z iniustū grauamē p̄rimi. vel aliam etiaz transgressionē p̄cepto⁊ dei ¶ Pharisēis etiā similes sunt clerici. q̄ bene tonso capite ⁊ rasa corona. in ve ste alba ⁊ munda ⁊ lotis manibz accedunt ad altare. intus plēi auaritia ⁊ iniquitate aliisq; immūdicijs multipharie. ac dei legē postponētes ⁊ traditiones hoīm in exterioribz solicite custodientes ¶ Deinde dns q̄i bonus p̄ceptor docet q̄liter nūc p̄tagiū corpis mūdare debemus dicēs. Verumtamē dabobis salutis cōsilium. s. qđ superest. i. de eo qđ superest post alio⁊ re stitutionem date elemosinā. q⁊ primo debet fieri re stitutio ⁊ de eo qđ remanet elemosinarum elargitio Vel sm beda. De eo qđ superest victui ⁊ vestitui ne cessario. neq; eñ ita facienda iubet elemosina vt te ipm cōsumas inopia. s. vt tui cura corpis expleta in opem quantū vales sustentes. Et ecce oīa mūda sūt vobis q⁊ elemosina magnā hz virtutem ad pctō⁊ re missionē Ita in daniele dr. Pctā tua elemosinis re dime. Vel verū tamen cōsiliū ⁊ remediū. qđ superest ⁊ restat post tanta scelera do vobis. hoc. s. date elemo sinam. s. ordinate vt incipiatis a vobis Quod dictū sic est intelligendū vt prius homo sibi faciat elemo sinam. mundando se interius p̄ fidem ⁊ baptismuz. credendo in xpm ⁊ si post baptismū īmunditia inno centie fuerit fedata emūdet cōscientiā p̄ pñam Qui eñ vult ordinate elemosinā dare. i. misericordiam facere. a seipo debet incipe. ⁊ eam primo sibi dare. est enim elemosina oē opus mīe. Vnde dr in eccles astico miserere anime tue placens deo. Nullius eñ opus hominis deo placere potest. nisi ipe prius pla ceat. Ita in genesi legimus. q⁊ dns prius respexit ad abel q̄ ad munera eius Et tunc superest vt q̄ p̄rie sub uenit miserie. subueniat ⁊ aliene. dando elemosinā p̄cedentem ex fide ⁊ caritate. ⁊ sic p mīam sui ⁊ p̄ri mi oīa munda sunt. ⁊ nullā mentē inquinant ⁊ im mundā faciunt Ergo mia ⁊ abolitio pctī p̄mittitur omnibus mīam facientibz Quod itaq; hic dr. date elemosinaz ad oīa que vtili miseratione fiunt valet Non enim solum qui dat esurienti cibum. ⁊ cetera hmōi. verumetiam ⁊ qui dat venīam peccanti. atq; orat p eo. ⁊ qui corripit ⁊ aliqua emendatoria pena plectit. elemosinam dat. Vnde aug. Facere elemo sinam. ē facere mīam. Si intelligitis. a te incipe. Quomō eñ es misericors alteri si crudelis es tibi. Audi scripturā dicentem Miserere aīe tue placēs deo. Redi ad cōscientiam tuaz. quicūq; male aut in fideliter vivis. ⁊ ibi invenies mendicantem aīam tuā. invenies egentē. pauperem. erumnosam invenis forte nec egentē. sz egestate obmutescentē. Quādo inveneris aīam talem intus in corde tuo. illi fac pri us elemosinā. In iudicio ⁊ caritate fac elemosinam cum aīa tua. Quid est iudiciū. displice tibi. Quid est caritas. dilige deū. dilige p̄rimū. Hanc elemosi nā si p̄termittis. quantūuis ames. nihil facis q̄ tecū nō facis. hec aug. Et q⁊ pharisei ex ypocrisi nō solū querebant exteriorē mundiciā. sed etiam appa rentem iusticiā ac decimas dabant ⁊ elemosinā faci ebant. putauerunt xpm inaniter loqui. quasi eis qui elemosinā non facerent. ⁊ eū in cordibz suis deride bant. Non solū eñ triticū. vinū ⁊ oleū. sed etiā res p̄temptibiles. s. ciminū. rutam. mentam ⁊ hmōi de cimabant. ⁊ de residuo elemosinā faciebant. qđ nō facile facit xp̄ianus aliquis vt p hoc appareret iusti. quasi volendo implere mandatū dei de decimis red dendis etiā circa minima. vt p hoc crederent multū voluntarij ad implendū dīna mandata. cū tñ essent transgressores in maioribz. vt de eis diceret avidē tibz. qñ oīm decimas dāt qui etiā olej decimas da re nō negligunt. Dns vo cogitatū co⁊ sciens subiū xit dicens Ve. s. dānationis vobis pharisēis. qui de cimatis mentā ⁊ rutā ⁊ omne olus. s. minuta ⁊ tem ptibilia fructuū vestro⁊. ⁊ relinq̄tis grauiora legis. scz iudiciū ⁊ iusticiā subuertendo. ac caritatem ⁊ ope ra misericordie obmittendo. Non est hoc facere miseri cordiā ⁊ elemosinā. hec eñ. s. iudiciū ⁊ caritatē opor tet facere primo loco. q⁊ hec p̄cepta sunt ad dei ho norem. ⁊ illa. s. decimā ⁊ elemosinā nō obmittere q̄ sunt ad sacerdotum ⁊ p̄rimi necessitatem Illa facite ⁊ ista p̄pomite. Nō eñ p elemosinā remittit impu nitas in iniquitate manentibz Decimantes igitur ⁊ elemosinā facientes exteriora mūdabant. sed q⁊ iu diciū ⁊ caritatē relinq̄bant interiora nō mūdabant Oprime aūt coniunguntur iudiciū ⁊ caritas. q⁊ iudici um sine caritate exigit in crudelitatē. caritas sine iu dicio in remissionē. caritas cū iudicio in equitatem. Istud aūt de decimatiōe p̄t dupliciter intelligi. Vno mō respectu sui. q⁊ hz ministri templi accipent de cimas a pp̄lo. tñ de illis acceptis a pplo ⁊ de his q̄ ha bebant ex labore suo. decimas reddebant sacerdoti summo. ⁊ iō ad sustentationem scītatis reddebāt eis de cimas de mīmis Hoc etiā faciebant rōne cupidita tis vt p exemplū sui inducerent pp̄lm ad reddendū sibi decimas de oībz rēbz ad mīma. Alio mō p̄t intel ligi respectu alio⁊ quos per doctrinā suā inducebāt ad decimas stricte sibi soluendas Illud etiam qđ de obmissione grauio⁊ legis addit. silr dupliciter in telligit. Vno mō respectu sui. q⁊ ista q̄ erant magne necessitatis. facere obmittebant. Alio mō respectu alio⁊. q⁊ alios ad talia obseruanda inducere negli gebant. Similiter hodie faciunt sacerdotes ecclie ⁊ p̄lati qui soliciti sunt circa subditos de redditōne decima⁊ ⁊ similiū q̄ eis debent. ⁊ pa⁊ curant si ī ma ioribz criminibz involuant. Et q⁊ honor est premiū virtutis. ⁊ er appetitu apparentis iusticie sequit ap petitus indebiti honoris. ideo cōsequit arguit arro gantiā ⁊ ambitiōem pharisco⁊ cōminando eis ve ⁊ pe nā eternā dicēs. Ve. i. eterna dānatio imminet vo bis pharisēis q̄ diligitis p̄imas cathedras ī synago gis. Non dr qui habetis cathedras sz qui diligitis.

De tractr petente diuidi hereditatem et de diuite

bas em̃ appetere ambitiõis est. iniũctas suscipe cari tatis In quo reprimit oẽm indebitũ appetitũ hõ:is ꝛ instruit nos vt ambitione careamus ꝛ primatũ in eccĩa nõ ambiamus. Ue g̃ miseris ad quos phariseoꝝ vitia transierũt. q̃ ꝓ breue ꝛ incertũ huius vite fue curriculũ. quo pctã hũiliter deplãgere debuerũt ad prioratũ aspicere vel ꝓ eo certare nõ metuũt. Et nõ solũ volebant eẽ doctores ꝛ mgri in synagogis. volentes vocari ab oĩbꝫ rabbi. sed etiã q̃rebant salu tatiões in foꝛo causaꝝ ꝛ negociorꝝ. ex quo videt̃ qꝫ idẽ erant in synagoga mgri. ꝛ in foꝛo aduocati Ez nõ ꝓuenit vt litibꝫ intendãt qui diuino officio manci/ pant̃. nemo cũ militãs deo. implicat se negocijs se cularibꝫ. Unde raba. Culpa nõ caret. si in foꝛo litibꝫ intendãt q̃ in cathedra moysi ꝛ synagoge mgri cupi unt appellari Etqꝫ vitia occulta punient̃ a deo gra/ uius. quanto peccatoꝛes tales volunt alijs preferri in honoribꝫ ideo posit hec arguit coꝛum simulationẽ. ꝯminando eis ve pene eterne. quia erant q̃si sepul/ chra que non apparent. s. exterius. qualia sunt inte/ riꝰ qꝛ aliq̃n exterius ornant̃ ꝛ fetoꝛe interius replen tur ꝛ hoĩes ambulãtes supra. nesciũt qualia sunt in/ tra. Sic quicũq; decepti p phariseoꝝ ꝛ ypocritaruꝫ sniãs eos imitãt̃. quasi sup sepulchra ignoranter gra diunt̃. Et bene cõparat eos mortuoꝝ sepulchris. quia aĩa mortua est in corpe ypocrite ꝛ pctoris. Unde se pulchrũ dicit̃ quasi semipulcrũ. ꝛ tales sunt ypocri/ te exterius mundi. ꝛ interius fetidi. Tales nõ sunt fi lij sponse. i. eccĩe. que dicit. nigra sum. s. exterius. ſz formosa sum. s. interius. sed isti ecõtrario sunt dispo siti. Hic reprehendit̃ quelibet sctitatis simulatio fal sa. vt abstineamus ab ea. Cũ cirillus Per ea q̃bus illos reprehendit. nos facẽ meliores. vult em̃ ambiti one nos carere. ꝛ nõ plus venerari appentiã. q̃ veraꝝ cristentiã qõ tũc phariſei agebant. Un̄ ꝛ crisꝰ. Sed qꝫ tales extiterint phariſei. nõ est mirabile. Si aũt nos dignj reputati fieri templa. fiam⁹ repẽte simula chra. solũ fetoreꝫ ꝺtinẽtia. hoc est extreme miserie.

Quidã aũt legispitus dicta a xpo ꝯ phariseos. i cõ tumeliã legispitoꝝ retoꝛquet dicẽs. Magister hec dicens non tm̃ phariseis. sed etiã nobis legispitis q̃ maiores sumus ꝺtumeliã facis Hic legispitus ig norabat impitus legẽ veritatis. qꝛ redargutio culpe nõ est ꝺtumelia psone. ꝛ qui erubescit redargui cessꝫ a culpa. nec offendit eũ corripientis caritas. sed ꝓ pria iniq̃tas. Ubi beda. q̃ misera ꝺscia q̃ audito dei verbo sibi ꝺtumeliã fieri putat. Et ꝺmemorata pena perfidoꝝ se sp intelligit esse dãnandã. Un̄ mihi me isq̃ ꝺsimilibꝫ vnũ supest suffragiũ dño cũ ꝓpheta sup plicare Uriã dirigant̃ vie mee ad custodiendas iu stificatões tuas. tunc nõ ꝺfundar. dũ respiciã in oĩa mandata tua. hec beda. Coĩter scribe ꝛ legisperiti e/ rant doctoꝛes legis questiones legis soluẽtes. phari seiꝰ ro. s. sacerdotes indeoꝝ dimisi ab alijs q̃si religi osi videbant̃. Dñs aũt liberrimus vitioꝝ correctoꝛ nec legispitoꝝ altitudinẽ verebat̃. sed eos redargu/ it. qꝛ peccata coꝝ publica ꝛ manifesta erant. ꝛ iõ pu blice eos arguendo ꝺtumeliã eis nõ faciebat̃ puriſte legispitus sibi imponebat Sed nõ sic hodie nri ma ioꝛes faciũt qui in corrigendo ꝓsonas accipiũt Un̄

aug. Nostri principes cũ pauꝑes delinquẽtes publi ce arguant ꝛ ꝺfundãt. diuitibus maiora peccãtibus nec nutũ faciũt. quapꝛopter anaxagoras. leges pri cipũ telis araneaꝝ ꝺparabat. q̃ minora aĩalia capi unt. ꝛ maiora transmittũt. Unde crisꝰ. Si possibile esset in diuitis vindictã pꝛocedere. videres ex eis re pleri carceres vniuersos Sed cũ oĩbus suis hec ma lũ habent diuitie. qꝫ in maligmitate peccantes. abol tionibus eruũt Unde etiã valerius maximus narrat qꝫ socrates videꝫ vnũ duci ad suspendiũ. risit ꝛ in terrogatus cur rideret. rndit. Uideo magnos latro nes ducẽtes parũ latronẽ ad suspendiũ. Minuta sacrilegia puniunt̃ sed magna triũphis extollunt̃. Un̄ ꝛ aug. Remota iustitia quid sũt regna. nisi ma gna latrocinia. ꝛ latrocinia quid sunt nisi pua regna Ideo eleganter ꝛ veraciter alexãdꝛo magno. quidã pirata ꝺprehẽsus. cũ abeo interrogatus. q̃d sibi vt mare infestũ haberet. ille libra voce rndit. quid tibi vt orbẽ terraꝝ. Sed qꝛ ego exiguo nauigio facio la trocor. qꝛ tu magna classe imperator. Et revera hec est ꝛ hodie. nam minores ꝛ pauꝑes pro leui trãsgres sione graviter puniunt̃. sed maiores ꝛ potentes etiã ꝓ enormibus nihil patiunt̃. Sed nõ glient̃. quia i pũiti sic intacti pmanẽt. nã in futuro penas debitas cũ vsura recipiẽt. Tũc potẽtibus qui hic ꝓperã pau peres innocẽtes iudicabãt. nullũ erit cõsistoriũ. nul lum tribunal. sed coram illis tũc iudicio stabut. qũos hic suo puerso iudicio nedũ iudicabãt. sed ꝛ sepius ꝺdemnabãt. O quot iniusticie fiunt hodie in vna ci uitate. de quibus nõ esset mirũ si ipa ꝛ tota patria re digeret̃ in nihilũ. Aliter em̃ iudicãt extraneo q̃ do mestico. Aliter minori q̃ maiori. Aliter ꝓ carnẽ cõ iũcto q̃ remoto. Aliter pauꝑi q̃ diuiti. qꝫ omino ꝛ manifeste est ꝺtra legẽ dei altissimi. Nullã quippe le gẽ scriptã in iudicando respiciũt. sed ſm affectiões varias q̃s ad diuersas ꝓsonas hũt snias variaſ ꝓfe rũt dicẽtes fic̃ l' fic mihi videt̃. nec dicũt. ficvel in le ge scriptũ habeꝫ Quãta aũt mala iniusticia inducit patet ex bonis que iusticia facit. de q̃bus ciprianus sic ait. Justicia regis. pax populoꝝ. tutamen patrie vnitas plebis. munimẽtũ gẽtis. cura languoꝝ. gau diũ hoĩs. tempies maris. aeris serenitas. terre fecũ ditas solatũ pauꝑũ. hereditas filioꝝ. ꝛ sibimetipsi spes future btitudinis. Hec ciprianus. Horũ oĩm ꝺtraria timẽda ꝛ expectãda sunt de iusticia. qꝛ in le/ geveteri ꝛ euãgelica legit̃ ꝓlus punitus ꝓter mala iudicia. Et hec iniusticia ꝛ malorꝝ ꝺsuetudo in mlt̃is locis iã tantũ excrevit. q̃ vix extirpari possit. Un̄ qꝛ mala ꝺsuetudo mlta mala inducit. iõ apud lõgobar dos ꝺmũiter dici ꝺsuevit. qꝫ melius est in cuitatẽ ig nẽ ponere. q̃ malã ꝺsuetudinẽ inducere. qꝛ ad extin guendũ ignẽ oĩs currũt. ad malã vo ꝺsuetudinem ampliãdam oĩs intendũt. Sed vtinã seqverentur doctrinã ꝛ cõsiliũ senece qui sic dicit de cõsuetudine Bona ꝺsuetudo excutere debet quod mala instruxit. ꝛ primo redarguit dñs legispitos de ĩmoderata do minatiõe. ꝛ inordinata austeritate. ꝺminãdo eis ve dãnatiõis. qꝛ alijs onera importabilia imponebant ꝛ ipi nec vno digito tãgere sarcinas curabãt. i. alijs imposita nec ĩ mimmis pficiebãt alijs erãt severi. ꝛ

fibi inimis ꝓpicꝫ. ꝺtra ius naturale. in alijs fieri vole
bant qꝺ ſi nolebāt. ꝺicebant nō faciebāt. ꝺocebant
grandia. ⁊ nō faciebāt minora Iſti diuerſa ponderā
bēbant. aliter em̄ facta ꝓpria. ⁊ aliter aliena pōdera
bant. Ubi throphi. Quoties em̄ doctor facit q̄ doc
alleuiat faſcē. tradens ad exemplū ſeipm. Q̄n vero
mi agit eoꝝ q̄ docet. tūc graues faſces videnᵗ eis q̄
doctrinā ſuſcipiūt vtpote q̄ nec a doctore pñt porta
ri. Per iſtos ſignanᵗ p̄lati alijs �somentes grauia ⁊
magna. ⁊ pauca facientes aut nulla Q̄n gre. nicenus
Tales ſunt mō multi iudices ſeueri peccantiū ⁊ de
biles agoniſte. intolerabiles legiſlatores ⁊ debiles
portitores. nec appropinq̄rewlētes. nec palpare vi
te honeſtatē. quā irremediabilr exigūt a ſubiectis.
¶ Deinde redarguit legiſpitos ꝺdēnando eos de fi
mulata deuotōne ⁊ falſa religione. q̄ ob fauorē vul
gi captandū. fimlabāt ſe horrere ⁊ ꝺdemnare acta
pctā. ac pfidiā patꝝ ſuoꝝ. monumēta ꝓphetaꝝ quoſ
occiderūt ꝓres eoꝝ. ypocriſim ⁊ nō er pietate mag
nifice edificando ⁊ ornando. quaſi de morte inno
centiū ꝓphetaꝝ dolentes ⁊ dicentes. ꝙ ſi fuiſſent in
diebꝫ pīm ſuoꝝ. nō eſſent ſocij in ſanguine ꝓphetaꝝ
vt viderenᵗ iuſtiores pribꝫ ſuis. q̄ occiderunt illos
ſz ipō ope teſtificabanᵗ quantū pne nequitie ꝺſen
ſerint. ꝙſequīdo rpm dīm ꝓphetaruz eis ꝓmiſſum ⁊
ab ipis ꝓphetis pnūciatū. defectus alioꝝ videbāt ⁊
ſi ſuos q̄ vt ꝺt hic criſ. Alter alterius culpā facile ī
telligit. ſuā difficile. ſm lēalem ſenſuz hoc faciebāt
vt viderenᵗ horrere crudelitatē pīm ſuoꝝ ⁊ fili facī
unt q̄ vitia vbis teſtanᵗ vt ab eis immunes ab ig
norantibꝫ videanᵗ ¶ Deinde redarguit legiſpitos
ꝺdēnando eos de prauā ⁊ puerſa ſcripturaꝝ expoſi
tione. q̄ gloriabanᵗ ſe hāc noticiā legis ⁊ ꝓphetaꝝ.
quā xps vocat clauē ſcientie q̄ ꝓ hanc noticiā potu
erūt in fidem ⁊ vitatē xpi intrare ſz ipi malicia exce
cati. hanc clauē abſtulerūt. dicta legis ⁊ ꝓphetaꝝ vel
trūcando vel puerſe intelligendo ꝰ exponēdo. ac xpi
dogmata ⁊ opa demigrando. vt ipi ad intellectū veri
tatis ⁊ fidē nō intrarēt. nec alios q̄ intrare deſidera
bant. intrare ꝓmitterēt. q̄ puerſitate doctrine ſue ꝓ
hibebant Clauis q̄ ſcientie eſt auctoritas docendi ꝓ
quā ꝺz intellectus verus latens interius apiri. ⁊ ip
ſi ecōtrario claudebāt puerſe interptando. ⁊ alios
in errorē ducēdo. vt ꝓz circa p̄ceptum de honore pa
rentū. qꝺ ꝓ ſuā euacuabāt doctrinā. ⁊ eriā circa alia
plura dīm p̄cepta. ſm bedam. Dis eriā doctor qui
auditores quos vbo edificat. exemplo ſcandalizat
nec ipe regnū dei intrat. nec eos qui poterant intra
re pmittit. ¶ De premiſſis redargutionibꝫ ſcribaꝝ
⁊ phariſeoꝝ habes latius infra feria tercia poſt pal
mas vbi ponunᵗ multa ſimilia ſed non ſunt eadem.
q̄ diuerſis temporibꝫ dicta. ¶ Ultimo exaggerat
phariſeoꝝ ⁊ legiſpitoꝝ nequitiam ⁊ obſtinationem
qui ex vbis xpi non fuerūt emendati. ſed magis pe
iorati. q̄ cum dominus hec p̄miſſa ad illos diceret.
veritate offenſi ceperunt doctorem vitatis perſequi.
⁊ doloſe ſibi inſidiari. q̄ ceperunt graviter inſiſtere
id eſt reſiſtere ac inſtare. ⁊ os eius cōprimere id eſt
ſermonē eius in pluribꝫ interrumpere ſeu vba oris
eius calūniari. de multis inſidiantes ei ⁊ multa ab

eo inſidioſe querentes vt eum terrerent ⁊ ſtupefacē
rent. q̄ ꝓturbati minus preuident. ⁊ ſic ex variꝫ q̄ſti
is ⁊ abiectis aliquid calūniabile de ore eius extra
herent. ⁊ invbis eū capere vt accuſare eum poſſent.
Doctrina ergo veritatis fiebant deteriores qui in de
debuerant fieri meliores. Q̄n beda. q̄ vera pfidie ſi
mulatōis ⁊ impietatis ſue crimina audierint ipſi te
ſtanᵗ qui tanto intonante turbine nō ipſi reſpicere.
ſed doctorē veritatis inſidijs moliunᵗ aggredi.

O Omine ieſu xpē da mihi añ pran
diū ſpūale. ſ. ante p̄ceptōem ſancte euchari
ſtie per ꝓfeſſionē puram ſpūaliter baptiſari
⁊ lauari vt ab inimicoꝝ inſidijs ⁊ accuſationibꝫ te ꝓ
tegente valeam liberari. Da mihi vitare omnē hypo
criſim ⁊ ſimulatōem. omnem arrogantiā ⁊ ambitio
nem. ne peccem in tevel in primum meū per menda
cem vſurpatōem perfectionis. p excellentiā ſingula
ritatis. per temeritatē iniuſti iudicij. vel p prauitatē
cuiuſcūq̄ mendacij. ne cū phariſeis in vanitate pri
cipem. ſed te veritate me ducente. p te viā ad te vitā
miſeōiter peruemiam. Amen.

¶ De fratre petente hereditatē. ⁊ de diuite volente
horrea ampliare. Capitulū LXXVII

Q Vidam autē de tur
ba cognoſcens ieſum eſſe iuſtum dixit ei
Magiſter dic fratri meo vt mecum divi
dat hereditatem. Non fuit iſte expertus q̄ bonum ⁊
q̄ iocundum habitare fratres in vnum. Inconvenien
enter aūt petebat. quia nec tempus nec locus erat. ⁊
chriſtus ꝓpalibus non intēdebat. imo ea ꝓtemnere
docebat. qui etiam tm̄ colligere ⁊ non diſpergere ve
nerat. ⁊ ideo reſpondit dicens. Homo ſi carnalis ⁊
terrenus. humū ſapiens ⁊ ſm hoīem ambulans. q̄s
me ꝓſtituit iudicem. ſ. litium. aut diviſorem. ſ. facul
tatum ſuprvos. ſ. qui frēs eſtis. inter quos nō inde
ſed pietas deberet eſſe ſequeſtra. quaſi diceret. Nō ſuz
miſſus ſiue ꝓſtitutus ad iudicium terrenaꝝ poſſeſſio
num ſed celeſtiū. Non ſum diſſenſionis deus ſz col
lectionis ⁊ pacis ⁊ vnitatis. quiremi hoīes pacifica
re cū deo ⁊ angelis. ⁊ vt multi corvnū ⁊ aīam vnam
haberant. non vt dividanᵗ ꝑ diverſa. ſed vt colligan
tur ⁊ haberant oīa ꝺmunia. nec ſit aliquis egēs inter
illos. ſed dividat ſingulis prout vnicuiq̄ opus fuerit
Ille qui non colligit mecū eſt fraternitatis diviſor ⁊
diſſenſionis autor. Ubi beda. Qui mgro ſupne pa
cis gaudia ꝺmendanti terrene diviſionis vultingē
rere moleſtiā. merito homo vocat. ſm illud. Cuz ſit
inter vos zelus ⁊ ꝺtentio. nonne hoīes eſtis Ubi am
bro. Bene ergo terrena declinat qui ꝓpter dīna deſcē
derat. Nec iuder dignat eſſe litiū ⁊ arbiter facultā
tum. vivoꝝ hīs mortuorumq̄ iudiciū ⁊ arbitrium
meritoꝝ. Nō ſolū ergo q̄d petas ſed a quo poſtules
intuendū eſt. Nec maioribꝫ intento aīo putas mino
ribꝫ obſtrerendū. Q̄n non immerito refutat hic fra
ter. qui diſpēſatorē celeſtiū geſtiebat corruptibilibꝫ
occupare. hec ambro. Per hoc q̄ xps nolvit ſe intro
mittere de diviſione hereditatis terrene oīt q̄ predi
catores euangelij ⁊ ſpūalibꝫ dediti non dīt ſe intro
mittere de negocijs ſeclaribꝫ. ob que minus ſolliciti

sint de spūalibꝫ. Sic ⁊ apostoli vt possent vacare verbo dei curā tpaliū a se abiecerunt dicentes Non est equū nos derelinq̄re verbū dei ⁊ ministrare mensis. Sed hꝰ hodie plone eccīastice litibꝫ ⁊ causis eoꝝq̄ occupant vt his solūmō vacare videant vtiliora posponentes ⁊ legē dei. auaricia ad hoc tracti ⁊ inuitati. Primo quidē floruit eccīa in strage martiꝝ. secōo creuit in psecutōe hꝰreticoꝝ. nunc aūt corruptione falsoꝝ tractꝫ litibꝫ ⁊ inutilibꝫ crescere non desinit. Quis ergo dīs poterat. tamen diuidere nolebat ne sicut multi faciūt spūalia ꝓpter tpalia intermitteret. ⁊ ne fauere videret auare cupiditati petentis. q̄ ad circūuemendū frēm hoc petebat. ⁊ quē nō tā iusq̄ res ⁊ amor hñdi traxbat. quicq̄ terrena ⁊ nō celestia sapiebat. sicut terrem inter quos hmōi zelus et ꝓtentio diuidende hꝰreditatis eē solet. Cū ⁊ ex hoc ꝓsequīt auariciam que a deo sepat statī reprehendit. ⁊ cauere docuit. dicens tā ad turbas q̄ ad discipulos q̄ auaricia ꝯmune vitium est tam clericoꝝ q̄ laicoꝝ tam religiosoꝝ q̄ seculariū. tā minoꝝ q̄ maioꝝ. q̄ oēs auaritie student. Cū eos ſm bedaz. occasione hui⁹ stulti petitoris aduersus auaritie pestē. q̄ radix oīm malo⁹ est. ꝑceptis pariter ⁊ exemplis minuere satagit dicens Cauete ab oī auaritia. ſ. tam interiori q̄ exteriori. q̄ ꝯsistit ī cupida acq̄sitōe tpaliū ⁊ tenaci retentione eoꝝ. Cū bēda. Dicit aūt ab oī. quia nonnulla simpliciter ab hoīb⁹ geri vident sed interius arbiter qua intentōe fiant q̄ cernit. dīudicat. Vel ſm cirillū dī ab omni. ſ. magna ⁊ parua Quia non in habundantia diuitiaꝝ cuiusq̄ vita eius est. ſ. spūalis ꝑ quā ꝯiungit deo. quia non in solo pane viuit homo. nec etiam corpalis. q̄ tpalis vita diuitiarū multitudine non ꝓtendit. imo frequenter ex solicitudinibꝫ aīaꝝ. ⁊ delicijs coꝛpoꝝ minuit. Vita hoīs tpalis non ꝯsistit in habundantia reꝝ. q̄ q̄q̄ plus minuit ⁊ abbreuiat in ꝓsperitate q̄ aduersitate. Vita em̄ spiritualis non ꝯsistit in habundantia. imo frequenter ꝓficitat. Unde crisᵒ. Nec q̄ enim aie soli. sed ipi coꝛpori sunt nociue delicie. eo q̄ ex forti fit debile. ⁊ ex sano egrotiuum. ex agili graue. ex formoso deforme. ex iuuene exterosum. Unde ⁊ seneca Potest nīa ꝓuidentia lāguoꝛē ꝓrogare huic coꝛpusculo morā. si voluptates q̄bus maioꝛ pars perit. poterimus regere ⁊ coꝛcere. Hec seneca. Propter abundantiā quoq̄ ⁊ supfluitatē ciboꝝ ⁊ potuū. moꝛs plurimū acceleraꝫ. plures em̄ ex repletōe q̄ attenuatiōe moriunt. Cū dic̄ ꝓperas. q̄ ex plenitudine q̄ cunq̄ egritudines generāt Vite etiā paupū nullus struit insidias. diuites aūt in oīi loco ciboꝝ potu timent eas. Cū throphil. Hoc dicit dīs rebellens auaroꝝ intentiōes. qui videnꝫ coacceruare diuitias quasi diu victuri. Dz nūquid te opulentia longeuū efficiet Quid igiꝫ manifeste sustines mala. īcerte tā quietis. Nā dubium est an debes attingere senū. cuius gīa thꝰsaurizas Et ad detestandū auaritiā. ⁊ ad suū ꝓpositū declarādū inducit fiſitudinē. Unde thro phl. Dicto q̄ ex affluentia opū nō ꝓtelaꝫ vita būana. ad huius fidem ꝑabolam subdit. Hominis cuiusdā diuitis vberes fructus ager attulit. i. abundāres. ⁊ multoplures q̄ solito cursu ꝓsecuit. ⁊ cogitabat ꝑ solicitudine. q̄ abundātia diuitiaꝝ inducit solicitudinē. ⁊ ꝓsequens animi anxietatē. q̄ nō sufficient indigentiā. Cogitabat inq̄ intra se dicēs. nō extra se ꝓferens. ne audiret. diues em̄ auarus oēz hoīem timet. nam ſm aug. Videt diuitē. ⁊ estimat predonē. videt pauperem ⁊ suspicat furem. Quid faciā q̄ nō habeo quo ꝯgregē fructus meos. Angustiabat iste diues ex opulētia infelix in pūtibus bonis infelicioꝛ in futuris. ager em̄ ei nō tam reditus q̄ gemitus attulit grauioꝛes. ⁊ solicitudo nimia creuit ei ex auaricia. ⁊ angustia. ex satietate dēstruā hꝰrea mea. ⁊ maioꝛa faciā. Nō oportebat eū hꝰrea dilatare. bñ erāt hꝰrea parata. ſ. paupū esurientiū vētres sed nō meminit ꝯmunis nature. nec sciebat cogitare nisi de ꝯgregatiōe tpali. non de celesti. cuius hꝰrea sunt pauperes xp̄i. Et illud inquit ꝯgregabo. cū econtrario deberet dicere. dispgaz pauperibus oīa que nata sunt mihi. i. ꝓter me solū. vl meo laboꝛe. ⁊ bona mea. in quo dic̄ mendaciū. q̄ ex iniquitate dictū est meū ⁊ tuū. cū oīa iure nature essent ꝯmunia. Bona sua reputat tpalia. cū tamē hoīs vt homo est sint bona spūalia ⁊ nō terrena. Unde grego. Non est hoīs terrena possessio. sz celestis. Et ambꝛo. Nō sunt bona hoīs. que secū ferre nō potest. sola mia ē comes defunctoꝛum. Unde dixit quidā philosophus qui de incēdio euaserat. Ego nichil ꝑdidi bona mea mecū sunt. animo em̄ illa poꝛto. nō humeris. Bona nostra bona interna sunt. Unde seneca. Sapiens intra se omne bonū terminabit. Et dicit ibidē seneca ꝓ quidā capta patria. ⁊ liberis amissis. cū ex incēdio publico solus ⁊ tamē beatus exiret. interrogāte victoꝛi. nūquid aliquid ꝑdidisset. nichil inquit ꝑdidi. bona mea mecū sunt. Et dicā aīme mee. i. aīalitati me. vel michimetipi. ſm q̄ totus hō denominatur a parte digniꝛi. Alia mea hēs multa bona. imo habebaꝫ ab eis. posita. i. reposita ⁊ cōgregata ad obseruandū auare. non ad erogandū libere in annos plurimos. Ubi cirillus. Diues igiꝫ nō parat ꝑmanentia hꝰrea. sz caduca. ⁊ qō stultius ē vite sibi trahit longitudinē. Sed o diues. fructus quidē habes in hꝰreis. sed annos plurimos vī poteris obtinere. Hic arguitur habentiū redditus sibi sufficientes rep̄ hꝰnsibilis detentio. ⁊ collectio sup̄ ānū eoꝝ q̄ singulis āīs redeūt ⁊ innouant. Et subiūgit. Requiesce. ſ. a laboꝛe vbi pesti auaricie pestem iūgit desidie. vt nec ꝓ tpalibꝫ deū interpellet ecce ociosas. comede. ecce gulositas. bibe. ecce ebrietas. epulare splēdide ⁊ supbe. magno delicia⁹ apparatu. vbi ꝑdcis malis etiā lasciuiā ⁊ voluptatē addit. ecce ꝯmessatiōis celebritas. Hic ḡ exprimunt q̄tuoꝛ mala. que euenire solēt ex diuitiarū abundātia. Hec fuit iniquitas sodome supbia in epulatiōe. saturitas panis in comessatiōe. ⁊ abundātia in ebrietate. ⁊ ociū in requie. Ubi bēda. Cui simile est qō ī ecclīastico legit. est qui locupletatur parce agendo. ⁊ hꝰc est pars mercedis illius ī eo quod dicit inuenī requiē mihi. ⁊ nūc mādducabo de bonis meis solus. ⁊ nescit q̄ tempus pretereat. ⁊ relinquat oīa alīs. ſm eūdē bēdā. nō reprehendit iste diues. ī eo q̄ terrā coluerit. ⁊ fructus suare voluerit sed q̄ oēm vite sue fiduciā in sua abūdātia posuerit.

fructuſq; natos. fructus ꝛ ſua bona ꝓputãs. mil pau
pib⁹ erogare ꝓſtituerit. iurta ĩperiũ dñi dicentis qđ
ſuperſt date elemoſinã. ſz ſue in future elemoſine re
ſtuare ſtuuerit. Sz vt ait baſilius Dũ in abſcondito
loquit. eloquia eius examinant. vñ ſibi rñ ſa ꝓuem
unt ¶ Sequit em Dixit aũt illi deus. i. ꝓtrariũ ſue
cogitatõi fecit. dicere em dei facere ẽ. ſm illd pſal.
Ipe dixit ꝛ facta ſunt. Stulte qui nõ cogitas de dei
puidẽtia ꝛ iuſticia Ubi baſilius Audi ꝙueniens tibi
ſtultitie nomen quod tibi nullus impoñit hominum
ſed ipſe deus. hac nocte repetent ſcilicet exactores
ꝛ demones a te animam tuam. tanquam ſuam. ꝛ fi
bi per peccatum venditam ꝛ obligatam. vt decetero
tempus non habeas emendandi. Unde in eccleſia
ſtico. nihil iniquius q; amare pecuniam. hic em ani
mam ſuam venalem habet. Ubi beda. Qui multa ti
bi delitiarum tempa promittebas. prorima hac no
cte morte prereptus alt⁹ ꝙgregata relinques Hec
a deo ad homines dicere eſt prauas eius machina
tiones ſubita animaduerſione compeſcere. Dies
enim exitus tanq; fur in nocte comprehendit. qñ
ſtultor⁹ animas futura nõ premeditantes ejcit. Unde
ꝛ gregorius Eadem em nocte ſublatus. qui multa
fuerat preſtolatus vt. ſ. qui in longum ſibi ſubſidia
colligendo ꝓſpiceret. ſubſequentẽ diem vel vnum
minime videret In nocte aũt ablata eſt anima. que
in obſcuritate cordis eſt euulſa. In nocte ablata eſt
que ꝙſiderationis lucem habere noluit. vt quod pa
ti poterat preuideret. Hec gregorius Que aũt para
ſti. cuius erũt. Quaſi diceret. non erunt tua. q; non
portabis ea tecum. ſolas enim diuitias vtutum por
tat homo ſecum. Unde criſoſto. Nic em ea deſeres
nõ ſolũ nullum inde ꝓcipiens ꝓmodũ. ſz etiam far
cinam pcõrũ portans ſup humeros ꝓprios. ꝛ que
quidem a te ꝙgeſta ſunt. plerũq; in manus inimico
rum puenient. a te vo ſup his ratio requiret. Unde
ꝛ ambroſius. Fruſtra em ꝙgerat opes. qui ſe his neſ
cit vſurũ. Neq; em noſtra ſunt. que nõ poſſumus af
ferre nobiſcũ. Sola vtus comes eſt defunctor⁹ ſola
nos ſequit mia. que tabernacula defunctis acquirit
eterna. Hec ambro. Hec queſtio. ſ. que paraſti. cu
ius erũt potiſſime poteſt fieri pſonis eccleſiaſticis q̃
nõ poſſunt relinquere bona eccie hereditb⁹ ſuis. Unde
in Eccleſiaſtico. Unus eſt. ꝛ ſcõm non habet. non fi
lium. non fratrem. ꝛ tñ laborare nõ ceſſat. ꝛ nõ ſati
at oculi eius diuitijs. Et applicando ad ꝓpoſitum
ſubiungit. Sic eſt videlicet ſimiliter ſtultus. ad ſi
milẽ finem venturus. ac in nocte ꝛ improuiſe a di
uinis iudicijs rapiendus qui ſibi. i. vtilitati prima
te theſauriſat. ſ. bona tpalia. nõ diſtribuens paupi
bus vt ab eis recipiat in eterna tabernacula. talis eĩ
i morte pauperimus erit q; theſauriſat ꝛ ignorat cui
ea ꝙgregabit. an tinee demolienti. an furi effodien
ti. an hoſti diripiẽti. an igni devoranti. ꝛ nõ ẽ diues
in deũ q; vacuus bonis ſpũalib⁹. ꝛ ſine theſauro me
ritor⁹. cuius expectatio nõ eſt dñs. nec apud deũ eſt
ſubſtantia eius. In deũ nãq; diues ẽ qui tranſitoria
ꝓtemnens pauperib⁹ tribuit. cuius expectatio eſt do
min⁹ cuius ſubſtantia. i. ꝙſcientia. fides ꝛ poſſeſſio
qua ſuſtentatur ꝛ paſcitur eſt apud deum. non in fac
culis ꝛ inferioribus terre huius. Sed vt dicit gre
go. Tanto quiſq; minus dolet q̃ deſunt eterna quan
to magis gaudet q̃ aſſunt temporalia. Unde beda.
Diuis qui ſibi theſauriſat ꝛ nõ eſt in deum diues ſi ul
tus eſt ꝛ in nocte rapiendus. ergo qui vult eſſe in de
um diues non ſibi theſauriſet. ſed poſſeſſa pauperib⁹
diſtribuat. ſic enim ſapiens ꝛ filius lucis eſſe mere
bitur. Unde bene ꝛ pſal. Cum de auaro quolibet di
uite premiſſet. ſed ꝛ fruſtra ꝓturbat. theſauriſat et
ignorat cui ꝙgregabit ea. morv bi cordis ſui theſau
rum locaſſet aperuit dicens. Et nunc que expectatõ mea
nonne dñs ꝛ ſubſtantia mea apud te eſt. Hec beda.
Per iſtum ergo diuitem intelligit omnis homo cõ
gregãs ꝛ ꝙſeruãs bona tpalia vt inde ocioſe ꝛ delici
oſe viuat. ꝛ frequenter ꝓtingit q̃ tales ſubito mori
unt. ꝛ ſic a ꝓpoſito ſuo defraudant. Cum iſto enim
diuite multi hodie dicunt apud ſe. Epulare. letare.
quieſce. plenus es bonis. vtere letus eis. non cura
qualia ſint poſt me tempa. fiat tñ par ꝛ fertilitas in
diebꝫ meis Sed timeant tales ne ſubito ꝛ improui
ſe anim̃ ab eis rapiant demones exactores. Unde
bene de talibꝫ ꝛ ſimilibꝫ ſic dicit auguſti. Gaudet pi
ſcis quando hamũ non videns eſcam devorat. Sed
cum piſcator eum adducere ceperit. viſcera eius tor
quent primo. deinde ab omni letitia ſua p̃ ipſam eſ
cam de qua letatus eſt ad ꝙſumptionem trahit. Sic
ſunt omnes qui de bonis temporalibus beatos ſe pu
tant. hamum enim acceperunt. ꝛ cum illo vagantur
veniet enim tempus vt ſentiant quanta tormenta cũ
auiditate devorauerunt. hec augu. Quis intelligẽs
hec in diuitijs ſpem ſuam ponet. cuꝫ ꝛ diuitie tam fa
cile amittant. ꝛ homo tam ſubito morit Qui enim
iſta bene attẽderet de facili ab auaricia caueret. Nã
vt ait hiero. Facile ꝓtemnit omia qui ſe cogitat mo
riturũ. Diuitie ergo ſi affluant noli cor apponere. ꝛ
non affluant. noli ſolicitus p̃ eis eſſe. ne immunda
peſte maculeris auaricie. Nam vt ait ambro. Om
nes cupidi. omnes auari grezi lepra cum diuitijs ſu
is poſſident. Et vt dicit criſ. Qui auaricie ſeruit. ꝛ
pñtibus ꝙpeditus conſtringet. ꝛ futuris incendijs
ꝓparatur Dicit tantum malum eſſe in inferno q̃ ſp
ſitiant. ꝛ nunq; ſatient. ꝛ hanc penã auari iam ſuſti
nent qui tanta cupiditate acq̃rendi diuitias hñt vt
nullo modo ſatientur. Unde dicit Baſilius de iſto
diuite q̃ horrea quidẽ crepabant pre copia ꝙditor⁹
auarus tñ animus nequaq; implebat. Que eſt iſta a
uiditas hoĩm cum ipſius belue modum non habeant
Tunc enim belue rapiunt qñ eſuriunt. parcunt vero
prede cum ſaturitate ſentiunt. Inerplebilis eſt ava
ricia hoĩm. ſemp rapit ꝛ nunq; ſatiat. nec deũ timet
nec hoĩem reueret. nec patri parcit. nec mẽm agno
ſcit. non fratri obtempat. non fidem amico ſeruat.
viduam oppꝛimit. pupillũ inuadit. Que eſt infamia
hec acquirere aut. ꝛ perdere celum. Ut autem dicit
petrus damiani. Auaricia quaſi biceps eſt coluber. v
troq; ꝙſuevit ore mordere. vtroq; peſtifer⁹ virus in
fluere. dum aut aliena res querit. aut habita delecta
biliter poſſidet. Aliena etiam ſm grego. rapere con
uincit. qui vltra ſibi neceſſaria retinere ꝓbatur Unde
dicit hic baſilius. An iniuſtus eſt deus inequaliter

res nobis distribues Cur tu habundas. ille vo mendicat. nisi vt tu bene dispensatiõis merita psequaris ille vo patiẽtie brauꝫ decoꝛet Ar tu nõne spoliatoꝛes. q̃ dispensanda suscepisti ꝓpria reputando Est pa mis famelici quẽ tu tenes. nudi tunica quã ī pclaui pseruas. discalciati calcius q̃ penes te marcescit. in digẽtis argentũ qõ possides. quocirca tot iniuriaris quot dare valeres Ubi vbertim. Clamãt nudi. clamãt famelici. pq̃runt vbertim. Nobis fame ꝛ frigoꝛe miserabiliter laboꝛantibꝫ. q̃d pferũt tot mutatoꝛia. vel extensa in pticis vel plicata in mãticis Nim est qõ effunditis. nobis crudeliter subtrahit. qõ inaniter expenditis Et nos eĩ dei plasmatio. xpi nos sanguine redẽpti sumus Nos igit frẽs vẽi. videte ẽ̃le sit de fraterna poꝛtiõe pascere oculos vros. vita nã cedit vobis in supfluas copias. Nãis necitatibꝫ detrahit. quicq̃d accedit vanitatibꝫ vãis. Duo demq̃ mala de vna pcedũt radice cupiditatis. dũ vos vanitando pitis. ꝛ nos spoliãdo pimitis Unde ꝛ crisostomus Omnia que nobis ds dat. p nos alijs dat. vt de eo q̃ accepimus ptem impotentibꝫ faciamus

Ne reuoces me dñe in dimidio dieꝝ meoꝝ. nec morte improuisa me pire pmittas. sed spaciumꝫ dꝛe ꝛ fructuose ꝛ tibi grate penitentie mihi pcedas vt ficvaleã transitoria ptemnere. ꝛ digna satisfactiõe in hac vita pcã delere. quatenus post hanc vitam merear sine impedimento te videre ꝛ ad te letus ꝛ securus puenire. Tu es em̃ dñe expectatio mea. ꝛ apud te est mea substantia. tu es ps hereditatis mee. qui restitues hereditatẽ meam mihi. vbi cum fratribꝫ meis electis tuis quiescã epuler ꝛ iocunder in pspectu tuo ineternũ. Amen.

De pbatica piscina. ꝛ paralitico.

Capitulum. LXXVIII

Post hec ascẽdit hie sus in hierusalem ad diem festum iudeoꝝ scz pentecostes. ꝛ hoc erat festum nouoꝝ rum. quia in hac solemnitate mensis primitiuoꝝ offerebantur primitie frugum Ubi notandum q̃ apud iudeos erant precipue tria festa. in quibus debebat quilibet ascendere ad locũ statutum a deo. sicut erat tũc templũ. s. in solẽnitate azimoꝝ. in solennitate hebdomadarũ. ꝛ in solennitate tabernaculoꝝ. Prima solẽnitas. s. azimoꝝ. que vocabat phase. fiebat annuatim in primo mẽse. hoc est in marcio ad pmemoratiõis beneficiũ liberatiõis de egypto. q̃ phase interpꝛetat trãsitus. Istud festũ spũaliter celebramus qñ iam dimissis vitijs ad vtutes transimus. Secũdũ festũ. s. hebdomadarũ hoc ẽ pẽtecostes. fiebat in memoriã legis date. q̃ data fuit quiquagesima die ab exitu de egipto. Hoc festũ nos celebram? cũ legibꝫ obtpamus Tercium fuit festũ. s. tabernaculoꝝ hoc est scenopegia. fiebat ad rememoratiõ dinũ bñficiũ ptectiõis ꝛ deductiõis p desertũ. vbi ī tabernaculis hitauerũt sub vmbra ramoꝝ. ad signãdũ q̃ p aridã terrã dexti eos deduxit ad terrã pmissiõis. Hoc festũ nos celebramus. qñ p hunc mũdũ q̃si pegrini transimus. ꝛ sic trãseũdo virides ramos hẽ ꝛ de virtute in vtutem proficere debemus. Ad dies

festos indeoꝝ dñs ascendit. homo cũ hoĩbus solennitates celebrans. ꝛ cũ eis dies festos agẽs. ne legi cõtrarius videret. ꝛ vt pl'is vndiq̃ tũc pfluẽtibus. fidei doctrinã annũciaret ꝛ imprimeret. salutiferq̃ misteriũ panderet. ꝛ vitatis lumẽ oñderet. ac vtutem suã manifestaret. ꝛ eos p doctrinã ꝛ signa attraheret.

Erat aũt in hier'm iurta templũ probatica piscina. ī qua aque pluuiales. a templo ꝛ edificijs templi fluentes colligebãt. Et dicebat piscina. q̃ aqua nõ habens pisces in aliq̃ pcauitate collecta. etiã piscina q̃si pprariũ dici solet. Et a pbaton grece qõ est ouis latine dicebat pbatica. q̃si ouina seu ouiaria. vel peculialis. q̃ ministri. s. nathĩnei qui aq̃ baiuli in templo erant. extra. ꝛ cadauera pecudũ ꝛ precipue ouiũ. que ꝛ plurimũ in sacrificijs offerebant. ī ea ad sacrificiũ primo lauabãt. ꝛ postea in luteribꝫ in atrio sacerdotũ existentibꝫ. cuius interpꝛetatõnẽ ponit in hebraico dicẽs. q̃ cognoĩabat hebraice verba ista. i. domus pecoꝝ seu peculialis. q̃ ibi corpa pecoꝝ in porticu iacebãt donec lauarent a ministris Et habebat quiq̃ porticus ꝛ aditus in circuitu. vt p plura loca possent ministri ad aquã descendere ꝛ inde hostias abluere. In his. s. porticibꝫ iacebat in casulis ꝛ locis ꝛ ad quiescẽdũ paratis magna multitudo languentiũ. cecoꝝ. claudoꝝ. aridoꝝ. ꝛ alioꝝ ĩfirmoꝝ. expectãtiũ aque motũ. Et subdit causa. Angelus aũt dñi ẽm tempus aliq̃d. i. diuersis temporibus p interpolationẽ descendebat in piscinã. ꝛ mouebat aqua et descensu angeli. qui dabat vtutẽ sanatiuã aque illi. ꝛ sanabat vnus infirmus. s. qui primus descẽdebat in aquã post eius ab angelo motionẽ. a quacũq̃ detinebat infirmitate. Quia em̃ incertũ erat tempus. quo angelus in piscinã descẽdere. ꝛ aq̃ moueri debebat. iõ languẽtes timue ibi iacebãt. vt parati eẽnt. Dicunt aũt languẽtes diu ex quacũq̃ infirmitate infirmati. q̃ languoꝛ est longus angoꝛ. Causa vo descensus angeli ꝛ ipius miracli assignat a quibusdã dicẽtibus. q̃ in piscina fuit lignũ dñice crucis. ꝛ ꝓpter eius pñtiam ꝛ reuerẽtiã fiebãt ista. quod ibi p aque motionẽ enatauit tpe quienti. s. appropinquante passione xpi. Per hoc etiã oñdebat. q̃ natura hũana a morbo peccati p lignũ dñice crucis erat sananda. Et q̃ hoc auctoritate nõ pbat. iõ potius est dicẽdũ. q̃ piscina reuerentiã accepit. tũ a facto tũ a misterio. A facto aũt duplici. s. ab ablutiõe sacerdotũ et hostiarũ ꝛ ab hospitalitate pauperũ ibi receptoꝝ A misterio aũt. quia ibi spũs sanctus dignitatẽ figuraliũ hostiarũ oñdere voluit. propter dignitatẽ passionis xpi que in eis significata fuit. ꝛ iõ ãgelus locũ illũ visitauit. ꝛ mouebat aq̃. vt infirmi ex ipo aque motu scirent gram curatiõis adesse. Mouebat autẽ forti motu. ꝛ turbabat. q̃ a fundo pmiscebat. qõ relictũ fuit ex ablutione de carnibꝫ sanctis. cum aqua sctificationis ꝛ curatiõis vt baptismus figuraret pmixtus cũ passiõe xpi. qui curationẽ spũalẽ pfectã fuit exhibiturus. Voluit g̃ dñs expꝛessã figurã baptismi in hac piscina oñdere que pueniebat cũ baptismo in mũdãdo ꝛ sanãdo. vtute occulta dei ad motionẽ angeli. sic baptismus sub sensibili elemẽto mũdat aiam vtute occulta verbi. ꝛ aliq̃ cum hoc sanat

corpus miraculose Verũtñ q̃ figura est. deficit a figurato. iõ ista piscina nõ sanabat misi corpus ⁊ vna vice nõ sanabat misi vnũ. baptisimus aũt ptingit ad aiaz. ⁊ sanat oẽs quotquot veniũt ad ipm. misi ponãt impedimentũ. Hec itaq̃ piscina sanãs infirmitates inuisibili virtute. apparuit añ baptismũ xpi. ad signãdã virtutẽ hꝰ baptismi. quiq̃ postcus hñs. i. aditus ꝑ quos signãt ler. ꝓphete. agrographia. euãgeliũ ⁊ apostolica doctrina. hec em̃ quiq̃ mẽtionez faciũt de xpi baptismate. q̃si ad xpm p̃bens aditũ. tria prima figuratiue. duo alia exhibitiue. Per angelũ descendentẽ in piscinã signat xps. q̃ dr magni ꝯsilij angelus. ipe em̃ descendẽs in iordane. vim regenerariuã dedit aq̃s. tactu sanctissime carnis sue. Sz q̃m diuina virtus nõ alligat sacris. ideo ad hoc significandũ. lã guidus iste de quo hic agit. nõ fuit sanatus ꝑ descensum in piscinã. sz ꝑ xpi sermonẽ. cũ ei dixit surge ⁊ tolle grabatũ tuũ ⁊ ambula. Multi erãt ibi infirmi sꝫ nus sanabat. q̃ solus in vnitate fidei ⁊ eccie que vnũ deũ colit. ꝯsistens iustificat. vnus dñs. vna fides. vnũ baptisma. Ille ẽ illis q̃ vnitatẽ odiunt. ⁊ in hoĩb ptes faciũt. Erat aũt ibi paraliticus. iacens in grabato ⁊ triginta octo annos hñs in infirmitate sua. In quo oñdit infirmi patientiã. qui tot annis expectauit cripi. ⁊ nõ desistebat. ⁊ ꝑ hoc digꝰ ad sanandũ apparebat. Iste ei ꝓpter pctñ p̃cedens infirmitatẽ incurrerat ⁊ diu punitus fuerat. ⁊ q̃ penã patienter sustinuerat. ideo dignũ erat ei subuenire. Propter q̃ dñs nõ solũ oculo corpis. sz etiã miseratõis eũ videns. dixit ei. Vis sanus fieri q̃si diceret. In voluntate tua est. q̃ tu tibi ꝑ pctñ fuisti cã infirmitatis. ⁊ ideo voluntatẽ ad me a pctõ ꝯuerte. sicut ad auctorẽ salutis ⁊ curaberis. Nõ petit q̃si dubitãs de volũtate. sed vt eũ erigat in spem sanitatis. de qua tam q̃si desperabat ⁊ vt magis excitet desideriũ eius. q̃ ꝑ hoc homo dignior efficit accipe dei donũ. Rñdit ei languidus. oñdens suũ desideriũ. Dñe hoĩem non habeo. vt cũ turbata fuerit aq̃. mittat me in piscinã. Dũ em̃ venio ego. alius añ me descendit. Quasi diceret. Multũ desidero. ⁊ bene habeo voluntatẽ sed inopia tanta est q̃ non habeo adiuuantẽ ⁊ portãtem ⁊ ego tam debilis sum q̃ ita cito sicut alq̃ venire non possum. Peccator em̃ oĩ destituit auxilio humano. ⁊ hoc quidẽ facit peccatũ in hoĩne ipso. q̃ tollit communionẽ sanctoꝝ. ꝑ quam deberet habere adiutorium ab alio. ⁊ vulnerat ipam naturã. ꝑ quam deberet habere auxilium in seipo. Hoc aũt dicebat paliticus quia videbat ihesum fortẽ ⁊ aptum ad portãduz eũ. ⁊ magnũ reputaret si in hoc ei seruire vellet. Sed statim ꝯtulit ei maius beneficium. videlicet sanitatem pfectam. Vñ sequit. Dicit ei ihesus. Surge restitutus sanitati. tolle grabatũ tuum. restitutus pristino vigori ⁊ ambula. ad declarationẽ diuini miraculi. Grabatum syriace dicitur a graba q̃d est caput. q̃ est lectus portabilis in quo tantũ capiti aliquid subtractũ est. ⁊ solum caput in strameto requiescit. sicut paupes infirmi habere solent. Et statim sanus factus est. quia diuina virtus infinita est ⁊ in instanti opat. sanitas autem que virtute nature restituitur. in tempore est ⁊ non in instanti acquiritur. ⁊ sustulit seu portauit grabatũ suum ⁊ ambulabat in signũ restitute virtutis. Et sic portat penitens onus peccati in quo prius requieuit. q̃ inunctam sibi ꝑ peccato pñam suffert. ⁊ ambulat sicut gradu corporis ita ꝑfectu virtutis. Grabatũ em̃ in quo iacet peccator est peccati delectatio. q̃ q̃diu homo portat ab isto grabato vel de eo surgere nõ ꝓt infirmus est. sed cũ surgit de eo ⁊ portat eũ. tunc est pfecte curatõis signũ. sed multotiens impedit homo ne portet grabatum suũ ꝓpter peccati ꝯsuetudinẽ. Sic ergo factũ est miraculũ ⁊ intus in aia ⁊ exterius in corpe. Ad literam quippe ꝑcepit vt surgeret ⁊ tolleret grabatum. ⁊ ambularet. vt oñderet pfectam sanitatẽ hoĩ restitutam. In oĩbus em̃ miraculis fm ipsius nature optimũ dñs opus fecit pfectũ. sicut de aq̃ pfectũ fecit vinũ. q̃ dei pfecta sunt opa. Nichilominus tñ hec tria in iustificatõe p̃cepit pctõris. primo q̃ surgat recedendo a pctis. scõo vt tollat grabatũ portando onus pñe. ꝑ eo. tercio vt ambulet. pficiendo in bonũ. ⁊ de bono in melius. ⁊ eundo de virtute in virtutẽ. Cõsidera hic q̃ triginta octo annos iste infirmus hẽbat. et tñ non desperabat. in quo pctõrib exemplũ dat patientie. ⁊ vt pseuerantes insistant orõi cũ spe salutis ꝯsequende ab eo qui ait. Petite ⁊ accipietis. q̃rite ⁊ inuenietis. pulsate ⁊ aperiet vobis. Unde crisost. Oñditur patiẽtia palitici. triginta em̃ ⁊ octo ãnos manens hic. ⁊ fm vnũquemq̃ annũ alios quidẽ erutos videns. seip̃m vero detentũ egritudine. neq̃ ita recedit neq̃ desperauit. Et mirũ nõ solũ preteritorũ tristicia. sed ⁊ futurorũ despatio sufficiẽs erat eũz misi patiens esset abigere ab hoc loco. Sed tunc quidez infirmitas impedimentũ volenti curari fiebat. nunc aũt dñs vnusq̃sq̃ est accedere. Nõ em̃ angelus est q̃ turbat. sed angelorũ dñator qui oĩa opat. Non ẽ nũc dicere. laborantẽ hoĩem non habeo. nõ est dicere. in quo vemio descendere. alius añ me descendit. sed ⁊ si orbis terrarũ vniuersus veniat. gra non ꝯsumit. neq̃ actio finit. sed sit manet ⁊ talis q̃lis ante hoc. ⁊ sic solares radij ꝓnãquamq̃ illuĩant diẽ ⁊ nõ ꝯsumunt neq̃ a multa largitõe minor eius fit lux. ita ⁊ multo magis spũs actio in nullo minuit. a multitudie eorũ qui potiunt ea. Et iterũ. Erubescamus dilecti ⁊ inge miscamus in multa desidia. Triginta ⁊ octo annos habebat assistens paliticus ⁊ nõ potitus est his q̃ volebat. ⁊ nõ potiebat non a ꝓpria negligentia. sed ꝓpeditus ab alijs ⁊ vim patiens. ⁊ neq̃ ita torpebat. Nos aũt si decẽ diebꝰ assiderimus studiose ꝑ aliquo rogantes ⁊ nõ potiti fuerimus. negligimus de reliquo eodẽ vti studio. Et hoĩb tanto quidẽ assidem? tpe militantes ⁊ afflicti. ⁊ in fine multotiens ab ipa spe excidentes. dñatori vero clementi vbi oĩno est recipere retributõem multo maiorẽ. laboribꝰ nõ sustinemus assidere cũ decenti studio. Et q̃nto hec supplicatio digna. Et si mihil suscipe esset. hoc ip̃m. s. ꝯtinue ei loq̃. nõne infimis dignũ bonis esset estimare. Et laboriosum ais. ꝯtinua orõ. Et que tibi grauitq̃ esset vt eius rei suscipes mercedẽ. si nõ laboriosa hec res esset. Qm̃ circa illa magis anima affectuose disponit ꝓ quibꝰ laborauit. Hec crisꝰ. Confidera etiaz q̃ ficut dñs requisiuit infirmum si vellet sanus fieri

ita nobis sine nō psensu salutē non dabit. Et facili ter pseq uiſ homoxemiā adeo. dūmodoxelit. ꝛ obicē nō ponat. Et ideo inexcusabiles sunt pcōres wlun tati dñi ꝛ sue saluti non psentientes. Quavt ait au gust. Qui creauit te sine te. nō iustificabit te sine te.

Moxaliter pbatica piscina. i. ouilis in qua oues lauabāt. q̄ in sacrificio deo offerebant. pcessionē designat sanctā ꝛ religiosam in qua lauat aīa q̄ ouis debet cē p innocentiā vt offerat dño p opationē bo nam. Habet ista piscina quinq̄ porticus ꝓpter quin q̄ sensus corporis. p quos oīs nostra actio ad effe ctū seu pfectum ducit. In his aūt. i. sensibꝫ nostris iacet magnitudo magna languentiū. q̄ multiplex ē corruptio sensuum corporaliū Quotquot em̄ in ali quo sensu illicitos appetitus quis hꝫ tot in eodem sensu languentes ptinet. Aqua in q̄ languidi sana bant. significat ꝓpunctionem. angelus dō qui mo uebat aquam spiritum sanctum. Angelus domini descendebat in piscinam. ꝛ mouebatur aqua. ꝛ sa nabat infirmus Sic spūssanctus quotiens in nos descendit. ꝛ in nobis excitat gratiam ꝓpunctionis. sanat nostrum animus vel sensus. a quacunq̄ detinet infirmitate corruptionis. Circa istos infirmos pre dictos notat morbi diuersitas Omne enim peccatū aut fit p inertiā ꝛ desidiā. aut p ignorantiā. aut p in firmitatem humanā. aut per certam maliciaꝫ. aut p ꝯsuetudinē longam. Illi qui peccant p inertiā ꝛ de sidiā sunt languidi qui languent ꝓpter inopiā ꝛ defe ctum gratie ꝛ boni. Illi qui peccant p ignorantiā in telligunt per cecos. q̄ ceci sunt qui lumen fidei non habent. vel qui nec dñm. nec eius mandata cognoſ cunt. Illi qui peccant p infirmitatē humanā intelli gunt per claudos. claudi em̄ sunt qui firmū gressum non habent. ꝛ in semita iustitie ac bonoꝝ opꝝ gres ſus nō dirigunt. vel qui q̄ vident opari non pñt. Il li qui peccant p maliciā intelligunt per aridos. tales em̄ arefacti sunt ab humore gre ꝛ wlūtatis bone. nā aridi sunt qui quicq̄d agāt sine pinguedīe caritatis sunt ꝛ operant. vel qui in bona actōe. vel elemosina rū largitōe manus nō porrigūt Illi q̄ peccant p ꝯsue tudinē inueteratā. intelligunt p infirmū. qui triginta octo annis in infirmitate sua habebat. Ideo aūt po tius sanauit istum inueteratū. q̄ aliquē cecū. claudū vel aridum. ad innuendū q̄ si deus aliq̄n iustificat hominē qui peccauit p cōsuetudinē longā non debet desperare aliquis qui peccauit aut p desidiā vt lan guidus. aut p ignorātiā. vt cecus. aut p infirmitatē vt claudus. aut p maliciam vt aridus. q̄ aūt unus tm̄ sanatur de multitudine languidoꝝ. signat q̄ pau ci saluant de multitudine wcatoꝝ Qui languerat sur git ac grabatū domi reportat ꝛ ambulat. cū aīa avi cijs surgēs. ꝛ a torpore ac p̄ua ꝯsuetudine se erigēs perōꝝ remissione curata. se ad internā sui custodiā cum ipo corpe refert. ne quid iterū vñ feriat admit rat. ac de virute ad virutē ambulās. ꝛ in bono ope p ficiens. vsq̄ advisionē dei festinat Erat autē sab batū die illa. quādo fiebāt ista. in quo nō est licitum opa facere seruilia Dicebant g̃ iudei. illi q̄ sanatus fuerat. Sabbatū est. i. feriatus. nō licet tibi propter legis prohibitionē tollere grabatū tuū. Quasi dice

rēt. Si sanitas nō erat differēda. nūquid ꝛ opus fu erat impandū. Sic dicūt mali pfiliarq̄. festū est non licz tibi ieiunare aut pñam facere. Isti falsum dice bāt. q̄ opa corpalia q̄ ad cultū ꝛ honorē dei sunt. in sabbō licite fieri pñt. Sic sacerdotes corpaliter opa bāt in templo. ipm templū ornādo. hostias lauādo ꝛ īmolando. ꝛ pfilia faciēdo. Similiter portatio illi? grabati erat ad magnificentiā diuini miraculi. sic et modo illi qui de carceribus ꝛ hmōi liberant. portāt pdes suos publice. ad manifestationē sue liberati onis miraculose. Sed tñ aliter se excusat iste sanat? quia auctorē sanitatis sue obiciens calūniātibus ꝛ auctorē dñice legis pretendens. rñdit eis dicens. Qui me sanū fecē. ꝛ p hoc se diuinā virutē habere oſ dit. ille tante auctoritatis ꝛ virtutis mihi dixit. tolle grabatū tuū ꝛ ambula. ꝛ hunc obediendū fuit. Qua si diceret. Ille qui me diuina virtute sanauit. eadē v tute ꝛ auctoritate mihi precepit. ꝛ pōñs sibi qui tan tus ē. ꝛ beneficiū mihi tale ptulit. obedire teneor. nec sum trāsgressor. Quare em̄ non acciperē iussionē. a quo acceperā sanitatē. Nō cedit aduersarijs. nec ti met predicare eū. qui eū sanū fecit. Sꝫ quis vel vbi est qui nūc ꝓtra sentenciā principū vel dānū proprium p dicet. Et q̄ curatū hoīem qui p curantē se ꝓuenīēter excusabat calūniari nō poterāt. ideo xp̄m curantē ca lūniari mitentes. q̄rebāt de eo. nō quidē bona inten tione vt proficerent. sed maligno aīo vt pderēt. Et hanc eoꝝ maliciā. ipsoꝝ v ba manifestāt. cū em̄ dīs ꝛ sanauerit lāguidū. ꝛ tolli iusserit grabatū. primū virtutis diuine oīm suoū ꝛ irrefragabile signū fabricent ꝛ aliud q̄ō transgressio legis videbat replicāt. iter rogādo eū dicētes. Quis ē ille hō. qui tibi dixit tol le grabatū tuū ꝛ ambula. Quasi dicerēt. Malus hō est. qui talia precepit. Nō calūniāt de collatiōe salu tis sed de portatiōe lecti. ꝛ sic accipiebāt q̄ō possent saltē apparenter reprehendere. nō q̄ō poterant lauda re. Sic mali hoīes. ꝛ malicioſe ꝓtra aliquē agētes freq̄nter notāt ꝛ pfidērāt in alijs q̄ō possint reprehen dere ꝛ accusare. non quod possint laudare ꝛ ad edifi cationē trahere. si quid boni in eis vidēt tacēt. ꝛ ma la si qua vident. manifestant. ꝛ q̄nq̄ etiā bonū in ma lū cōuertunt. Ubi crix. Videamus quantū liuor ma lū. ꝛ qualiter animē oculos excecat. aduersus eius q̄ captus est salutē. Invidi em̄ proprie rōnez qui faci unt salutis ꝛ feris sunt deteriores. Ille quidē aut ci bo indigētes aut prius a nobis exacerbate aduersus nos armant. hinc ꝛ benefaciētes mltoties bisque sunt iniusta facientiū bñ factores dispposuerūt. Igit feris q̄dē hi sunt difficiliores. demonibꝫ pares. for tassis aūt illis deteriores. Illi em̄ ad nos quidē im piabilē hāt inimiciciā. his aūt quibꝫ sunt eiusdē ge neris. nō insidiant Hinc neq̄ ꝯmunionē nature re cūsant. neq̄ fibꝫ p̄bis parcūt. prius est q̄ eoꝝ ōbus inuidēt suas ipoꝝ aīas torquēt tumultu oī ꝛ tristicia implētes eas vane ꝛ inaniter. Hec passio ꝛ fornica tiōe ꝛ adulterio multū est deterior. Mā hec quidēoſz ad eū qui egit stant. liuor dō tirānis eccīas integras euertit. ꝛ ordem terrarū vniuersum lesit. Hec homi cidij mē est. Interfecit fratrē cayn. ita iacob esau. ita ioseph frēs. ita hoīes vniuersos diabolus. Et mini

rus alijs ē difficilior. ⁊ si nō miserearis. ⁊ si vigiles ⁊ si ieiunes. oīb⁹ sordidior factus es inuidēs fratri. Hec crisᵒ. Jesus aūt q̄ sanus fuerat effectus nesciebat de iesu q̄s eēt. s. genere ⁊ pria. licet sciret in psona ⁊ pria. ⁊ q̄r diu languidus iacuerat. iō ⁊ facta xpi ⁊ eius famā ignorabat. Jesus aūt nolens se iactare de miraculo. declinauit a turba ꝯstituta in loco. permittēs ab ipīs suū factū eraīnari. vt eo absente testimonium fieret insuspicabile. dans quoq; exemplū non querendi in bonis op⁹ laudē ⁊ favorē hoīm. ac declinandi aliq̄n ꝯsortia calūniari volentiū ⁊ fugiendi oculos inuidor⁹ in op⁹ nostris. ne ex hoc inuidia crescat in eis. Postea ꝓpalato miraculo ⁊ soluta turba. inuenit eū iesus in templo q̄ ad agendū grās de sanitate sibi collata frequētabat templū. qō est locus ad orandum. In turba positus nō ꝯgnouit iesus sed post in templo inuenit ⁊ cognouit eū. In quo mistice daf intelligi. q̄ iesus in multitudine hoīm ⁊ in turbine cura⁹ ꝓpaliū. de facile nō inuenif. ſz in spūali secreto ⁊ in templo cordis. qō deus inhītare dignaf. Ūñ crisᵒ. Inuenit eū in templo qō maxime religionis est signū. Non em̄ secessit ad nūdinas ⁊ circuitiones. neq; voluptati aut negligentiet remissioni dedit seip̄m. ſz in templo uersabaf Jesum in turba nō cognoscebat. cognouit in templo. in loco sacrato. Ūñ augu. Difficile est in turba videre iesum. Solitudo q̄dam necāria est mēti nr̄e. Quadā solitudine intentōis videf deus. Turba strepitū hz visio ista secretū desiderat. Hec augu. In hoc q̄ daf nobis intelligi. q̄r si grām ꝯditoris cognoscere⁊ ad eius visionē venire volumus. fugienda est turba cogitationū ⁊ affectuū prauor⁹. declinānda sunt conuenticula hoīm maloꝝ ⁊ fugiendū est ad templum cordis nr̄i ⁊ interne or̄ōis. i. ad secretū mūde ꝯscientie vt nos ip̄os tēplum dei studeamus facere. quos dñs inuisere ⁊ in quib⁹ manere dignef. Et dixit ei. instruēs eū ad cautelā futuroꝝ. Ecce sanus factus es dei bñficio iam noli. i. nō velis peccare decetero. hoc est habe voluntatē firmā non peccandi q̄r oē p̄cm̄ ex voluntate sicut ex radice p̄cedit. Deinde ponit ⁊ oñdit q̄ periculosa sit recidiuatio in p̄cm̄ dicens. ne deterius aliquid tibi ꝯtingat vel hic vel in futuro q̄r in recidiuāte nouissima fiunt priora prioribus. Et istud periculuz attendif primo ex pte dei. q̄r recidiuās graviter peccat ꝓpter ingratitudinē. ⁊ ideo a deo grauius punif. Secō attendif ex pte diaboli q̄r sicut miles castrū q̄ semel p̄didit. si postea illud recup̄at. fortius munit ⁊ cautius custodit. sic diabolus fortius munit recidiuantē. q̄r septem spūs nequiores se ibi ponit. ⁊ ad oīa septē peccata mortalia ipsum trahit. Tercio attendif ex pte hoīs q̄r recidiuans facilius postea in peccatum cadit. iam em̄ ex quadā mala ꝯsuetudine peccare ꝑ nihilo ducit. In his ergo vbi suis innuit dñs q̄ ꝓpter p̄cā paliticus languebat. ⁊ q̄ infirmitas illa ꝓpter peccata inflicta fuerat. Ūñ crisᵒ. Ubi discimus. q̄ ex p̄cīs ei nata est hec egritudo. Quia enim sepius anima in nobis egrotante. insensibiliter nos habemus. corpus aūt si paruā suscepit lesionem. omne facimus studiū vt ab infirmitate liberemur. ꝓterea deus punit corpus ꝑ bis q̄ aīa deliquit

Capitulum. Lxviii.

Cum his ⁊ illud discimus q̄ si grauē sustineamus pnā ꝑ priorib⁹ peccatis. deinde in eadem incideri mus grauiora patiemur ⁊ hoc decenter. qui em̄ nec̄ supplicio factus est melior vt insensibilis de reliquo ⁊ ꝯtemptor ad maius ducef tormentū. Si aūt hic non oēs ꝑ peccatis torquenf nō ꝯfidamus. nihil em̄ nos hic pati ꝑ peccatis signū est maioris illic supplicij. Cauere ergo debemus ne deū in pnis ꝯtēnendo tanq̄ indurati in p̄cō permaneamus vel sanati a domino tanq̄ ingrati in p̄cm̄ relabamur. ne ꝓpter ꝯtēptum vel ingratitudinē deterius nobis ꝯtingat. vel q̄r deteriores efficeremur. vel grauiori supplicio hic vel in futuro traderemur. Jesus ergo sicut exterius corpe. sic interius mente paliticū sanauit p̄monens ne iterꝝ peccaret ⁊ grauius iudiciū incurreret. Quasi diceret. Precedens p̄cm̄ est tibi dimissum. ne iterꝝ peccādo ꝯstituas te magis reū. Quis enumerare sufficiat mira ⁊ magna op⁹ dñi. exquisita in oēs voluntates eius. que in materiā laudis sue ⁊ in vsum necessitatis nr̄e creauit. Vidit deus oīa q̄ fecerat ⁊ erant valde bona ⁊ nihil odit eoꝝ que fecit. Solum p̄cm̄ q̄ nihil est odit. psequif ⁊ destruit. Unde cū sex diebus solo verbo cuncta creauit. annis plusq̄ triginta ad destruendū peccatū in mundo laborauit. Hoc solum est q̄ displicet. q̄ oculos maiestatis eius offendit q̄ ipsum mitē ⁊ suauē nobis aspectꝝ ⁊ durꝝ reddit. hoc est q̄ de angelo dyabolū fecit. de amico inimicū. de libero seruum. de incorrupto mortalē ⁊ corruptū. de beato miserꝝ. de ciue exulem ⁊ iectum. de filio dei filium dyaboli. hoc est q̄ nunq̄ impunitum est relinquendum. Tunc abijt ille homo ad publicandum xpi virtutem ⁊ nunciauit iudeis quia iesus esset qui fecit eum sanū. Ecce nūc in mente sanatus fide cognouit dñm. ⁊ eo noto non est piger in annūciando illum. Unde aug. Nunc aūt ille postea q̄z vidit hiesum ⁊ cognouit eum salutis sue autorem nō fuit piger in euangelisando q̄ viderat. Iste ergo nunciauit salutē vt sequaf. sed illi econtra psequunf. Unde sequif. Propterea psequebanf iudei iesum tanq̄z violatorē legis diuine q̄r hoc faciebat in sabbato agens ctra deū qui requieuit in eo opinantes q̄ nihil p̄mitus esset in sabbato faciendū. sed ab omni op̄e hoīm vacandū quantūcunq̄ fuerit le ⁊ diuinum. Male de sabbato intelligebant. q̄r hoīem in sabbato sanare. ac pietatem ⁊ miscōiam exercere p̄cm̄ esse putabāt. Judei psequebanf xp̄m. opus eius bonū puertētes in malū. ⁊ adhuc multos hñt sequaces. freq̄nter seruos xp̄i ꝓpter opus bonū molestantes. Cum ergo auderent eū ⁊ murmurarent de hoc q̄ in sabbato opabaf excusans se ait illis. Pater meus qui est in celis q̄uis in sabbato cessauerit ab omni op̄e creationis. dispositionis ⁊ ornatus. tñ vsq̄ modo operaf gubernando ⁊ instaurando q̄ corrumpif in op̄e ⁊ ꝓpagando. ⁊ ꝑ hoc non soluit sabbatū. ergo cū ⁊ ego operor restaurans ⁊ reparans corrupta. ⁊ sanās infirma nō soluo sabbatum. sed in opando me patri ꝯformo. et sicut a principio creando. disponendo ⁊ ornādo opatus sum cum ipso. ita facio ⁊ modo. Ac si dicat. Ut̄ō tñ sex diebꝰ primis vt putatis opatus est p̄ meus. creaturas nouas ꝯdendo ⁊ ꝓducendo. a quib⁹ requie

uit die septimo. sed vsq; modo ꝛ semp vsq; in finem ꝓtinue opaf in esse ꝓseruando ꝛ gubernando. vt ꝓdita ꝑmaneant. Non solū em̄ deus oīa fecit. sed ꝛ facta ne deficiant in esse ꝓseruat. ita ꝙ si se rebꝰ subtraxret ꝛ eas manu regiminis nō retineret. sicut de nihilo facta sunt. sic in nihilū vniuersa tenderent ꝛ deflueret. Ōñ sic deus intelligendus est requieuisse ab oīb opib suis. vt iam nullā nouam creaturā ꝓderet. non vt ꝓditas ꝓineret ꝛ gubernare cessaret. cum quo in cūctis piter ꝛ ego operat sum ꝛ operor. quia sum verbum patris. ꝑ qō oīa facta sunt ꝛ ꝓseruant in esse. ꝛ ergo bonū est qō ago. nec mirꝝ si hoiem in sabbato sano. qui deus cū patre omnia semp operor? In nullis em̄ que fiunt. opatio mea deest opationi p̄is sed in omib simul ego cū patre operor. cum diuina potentia nihil nisi p sapientiā suam faciat. Si g̃ me in aliquo qō ꝑ me factum sit reprehendere ꝓsumitis. reꝓhendite ꝛ deū p̄rem piter mecū opantē. cui? vos ꝓpm peculiarē esse iactatis. Ubi ꝛ augu. Quō ipe p̄ ꝛ filius inseparabiles sunt. sic ꝛ opa patris ꝛ filij inseparabilia sunt. non tm̄ patris ꝛ filij. sed etiā spiritus sci. sicut equalitas ꝛ inseparabilitas est ꝑsonaꝝ. ita etiā opa sunt inseparabilia. hec aug. Hinc aūt torius trinitatis opa indiuisa. i. coīa cē dicunt. q? quicquid potentia gerit idem sapia moderat ꝛ bonitate ꝓditur. Unde bene in his que facimus vel deū facere exoramus ꝓmemoratōem trinitatis facimus dicentes In noīe patris ꝛ filij ꝛ spūssancti. vel in noīe sancte ꝛ individue trinitatis vt sicut ꝑsonaꝝ indiuisa est opatio. sic ꝛ eaꝝ sit inseparabilis invocatio. ꝛ sic xp̄s excusat in sabbato opando. Sed q? ex hac excusatōe sequit ꝙ xp̄s sit eq̄lis deo patri. iō ex hoc verbo magis ꝑsequebant eum tanq; blasphemū. q? blasphemia maius pctm̄ est ꝛ acrius punit in lege q; violatō sabbati. Unde subdit. Propterea ergo magis id ē auidiori aīo ꝛ feruentiori zelo q; prius ꝙ ope sabbati querebant iudei interficere eū. q? nō solum vt eis apparebat soluebat sabbatū sed p̄rem suū naturalē ꝛ sibi ꝓsubstantialem dicebat deū. nōvt nos qui adoptati patrem vocamus eū. equalem se faciens ꝛ ostendens deo ꝑ eq̄litatē nature ꝛ potestatis. qō illi blasphemiā esse dicebant. Cū em; eū tantūmō hominē putarent. imponūt ei ꝙ rapinā faciat se equalē deo quasi non esset. cum revera esset talis q? ipse ꝑ naturā natus est ei equalis. Duo quippe crimina in lege morte punita fuerunt. s. crimen solutionis sabbati. ꝛ magis crimē blasphemie. ꝛ hec duo ei imponebāt ꝛ ꝓpterea eum occidere querebāt. Et q? excusauit se de primo. ꝓsequenter excusat se de scdo. probans se eē filiū dei. ꝛ equalē patri. Et ne iudei dicerēt. tibi nō credimus nullus em̄ sibi testās dignus est fide. ideo ad ꝓfirmationē ꝓpositi. mltiplex inducit testimoniū. s. iohannis ꝛ opuz. ac patris ꝛ scripturaꝝ. Dicit ergo. Si ego testimoniū ꝓhibeo de meipo. testimoniū meū nō est verū. i. efficax fm reputationē vestrā q;uis in se sit efficacissimū. Unde crix. Hoc q; dicit non est verū. non quantū ad dignitatē suam. sed quātum ad illoꝝ suspitionē loquebat. Nota ergo ꝙ in testimonio sunt quatuor testes filij. q? in testimonio possunt quatuor reperiri. s. veritatis demonstratio. vitatis ꝓfirmatio. vitatis imobilitas. ꝛ ipa vitatis vitas. Demonstratio aūt fiebat ꝑ iohannē. ipe em̄ iohānes ad quē iudei miserūt. ꝛ quē magis oībus fide dignū putabant. testimoniū ꝓhibuit. nō sibi sz veritati xp̄o. sicut amicus vitatis. Confirmatio fiebat ꝑ opa fortissima. ꝙ em̄ cecos illumīauit. aures aperuit. ora mutorū resoluit. demonia fugauit. mortuos suscitauit. hec opa testimoniū xp̄o perhibebant Immobilitas patebat ꝑ attestationē patris. qui testimoniū ꝓhibuit de xp̄o. q? vox patris audita est in baptismo ꝛ in mōte. ipso xp̄o trāsfigurato. Veritas aūt oñdebaf ex scripturis. q; mentiri nō poterant eo ꝙ a spū vitatis ꝓcesserūt. scripture em̄ legis q; data est ꝑ moisen ꝛ ꝑ hec traꝝ. ꝓhibent de xp̄o testimoniū Et sic penes hec q;tuor q; omne testimoniū vitatis fulciunt. ista quatuor testimonia accipiunt. Et q;uis essent ꝑ tot incōtradicibilia inducta ꝛ quicti testimonia tamē nolebāt credere in eū. Unde dicit ꝛ nōvultis venire ad me. s. ꝑ fidem. i. non vultis credere in me ꝛ a me querere verā salutem ex sola malicia vre volūtatis. q? nihil aliud impedit vos. nisi odiū ꝓtra me ꝓceptū a vobis. nonvultis inquā credere in me vt vitā eternā habeatis. nūc in spe ꝛ in futuro in re que habef ꝑ fidē formatā caritate. ita nec vitas vos ꝓuincit. nec ꝑmissio vite vos trahit Deinde redarguit eoꝝ duriciā ꝛ tarditatē ad credēdū dicēs. Ego veni in nomīe. ꝛ ad honorē patris mei. vt ꝑ me pater glorificef. qō patet ꝑ predicta testimonia. ꝛ non accepistis me. nec in me creditis sed magis ꝑsequimini. q? dilectionē dei nō habetis. Et inde pena precari vobis hec erit. q? alium. i. antixp̄m in noīe suo venientē. i. nō habentē predicta testimonia. ꝛ suam gloriā ꝓpriā q̄rentē. accipietis ꝓ xp̄o. ꝛ vos deo vt fm aplm credant mēdacio. qui noluerūt credere vitati. quasi diceret. Quia nō accepistis me. i. quia nō credidistis me esse xp̄m. hec pena infligef vobis vt deceptī ꝑ xp̄o antixp̄m recipiatis. Per hec arguitur ꝙ iudei primi erūt. qui ad antixp̄m ꝓuertent. Judei em̄ in fine antixp̄m recipiēt. ꝛ tēplū ei faciēt q? faciet se circūcidi. ꝛ dicet se eis ꝓmissum ꝛ ei adherebūt quousq; eius falsitas detegaf ꝑ enoch ꝛ helyam. fm aug. Antixp̄s ceremonias legis tēptabit restaurare. vt euāgeliū soluat. q̄ res iudeos cū ꝓxp̄o recipe suadebit. Deinde causam infidelitatis eoꝝ subdit q? gloriā hūanā abinuicē accipientes ꝛ acceptātes. i. ex superbia humanū favorē captantes. gloriaq; que a solo deo est. i. humilitatē. que est va gloria vel gloriā celestē nō querebāt. Non ergo q? nō est apta veritas. non credūt. sed q? superbia eos excecat q̄ laudari ꝛ se sup alios efferre desiderat. Ideo em̄ in cristum credere nō poterāt. q? cum superba mēs eoꝝ gloriā ꝛ laudes appeteret. ꝛ sese sup alios efferret. reputabāt ingloriā ꝛ dedecus in xp̄m credere. q; abiectū ꝛ pauꝝ videbaf. ꝛ iō ei credere nō poterant. sed ille in eū credere pōt. qui coꝝ hūs humile. solius dei gloriā q̄rit. ꝛ ei placere appetit. Ex quo apparet ꝙ multū piculosa est inanis gl̄ia. Ūñ crix. Nihil ita deformat aīam. sicut gloriā desiderare terrenā. nō em̄ est possibile qui hāc gloriā amat. gloriā q̄rere crucifixi Unde dicit ꝛ tullius. ꝙ cauenda est hominū gloria

que aufert animi libertatē. ꝑ q̄ magnanimis viris oīs debet eē ꝓtentio. Et iō ſm glo. Magnū viciū ē iactantia ⁊ humane laudis ambitio. que de ſe eſtimari appetit qō in ſe nō hz. ⁊ gloriā ſuā nō dei q̄rit. Ecōtra vo magna virtus eſt humilitas. q̄ ſe nihil reputat ⁊ ſolius dī gloriā q̄rit. eiq̄ ſoli placere appetit Hec eſt etiā cā cur mādata dei nō impleamus q: nō humiles. ſz ſuꝑbi ⁊ ambitioſi ſumus. ꝑſumentes de induſtria a viribꝫ nēis vt ad ea implenda nequaq̄ hūiliari poſſumus Vel hoc impediunt indeos a fide xp̄i in ꝓte q: ſolū attendebāt. ⁊ adhuc intendunt ad gl'iam ⁊ exaltatiōem t̄palem vandā eis p̄ meſſyā. videbant aūt xp̄m pauꝑem ⁊ abiectū. ⁊ iō non recepe rūt eū. nō attēdentes ſcripturas ꝓphetaꝝ. q̄ de eius pauꝑtate ⁊ abiectione loquūt̄. gloria aūt ⁊ exaltatiō q̄ p̄ xp̄m vanda ꝓmittit̄. illa ē gl'ia celeſtis. quā nō intelligebāt. iō gl'am q̄ a ſolo deo eſt non q̄rebant. ⁊ ꝓter hoc in infidelitate ꝑmanſerūt. Ipe ſolus pōt xp̄o pauꝑi ⁊ abiecto credere. q̄ nō ꝓpriā. ſz dei gl'am q̄rit. Ubi de vitio vane ⁊ humane gl'ie hic dī beda. Hoc aūt viciū caueri melius nō p̄t. q̄z vt ad ꝓſcientias nēas redeamus. noſq̄ puluerē eē ꝓſideremus. ⁊ ſi q̄d boni nobis ineſſe deꝑhendamus. nō nobis ſed deo aſcribamus. Hec beda. Ubi ⁊ criſ. Vanā gloriam fugiamus oī ſtudio. Et qualiter eā ſuꝑabimus ais. Si ad aliam reſpexerimus gloriā q̄ ex celis eſt a qua excere nos hoc cogit Que igit̄ nobis ſpes erit ſalutis. cū iuſti eē ab his exteri que hic ſunt exteri a celis ſumus ⁊ eoꝝ que illic ſunt. Quid hac inſenſibilitate deterius fiet vnq̄. cū ſm vnāquamq̄ diem ea que iudicij ea que regni audientes. eos qui ſub Noe ⁊ in ſodomis erāt imitemur expientia rez ex pectantes oīa diſcere. Et mirū ꝓter hoc omnia illa ſcripta ſunt vt ſi quis futuris decredit. ab his que facta ſunt manifeſtam ⁊ de futuris demonſtrationē accipiat. Hec igit̄ intelligentes ⁊ p̄terita ⁊ futura. paꝝ ſaltem reſpiremus a difficili hac ſeruitute ⁊ aliquam aīe faciamus rōnem. vt ⁊ p̄ſentibꝫ ⁊ futuris potiamur bonis. Hec criſoſto.

¶ Oratio.

O Omine ihū xp̄e ſana me languidū longo languore male veratū. ⁊ paraliticū diutino corꝑore boni grauatū. da mihi vt ſurgam recedendo a pctō. ac tollā grabatū portando onus penitentie ꝑ eo. ⁊ ambulem ꝓficiendo in bonum. ⁊ de bono in melius. ⁊ eundo de virtute in virtutē ſanus quoq̄ factus tuo beneficio ſtudeam a pctīs abſtinere decetero. ne deterius mihi aliquid ꝛrīgat vel hic vel in futuro Da etiā mihi bone ihū vt te humilez ſequens. humanā ⁊ terrenam gloriaz ꝓtemnam. ac laudari ⁊ me ſuꝑ alios efferre nō cupiā. ſed tui ſoli us gloriā querā ⁊ tibi ſoli placere appetam Amen.

De arbore infructuoſa. ⁊ muliere curuata

¶ Capitulum LXXIX.

Et relictis illis in incredulitate ſua. iterum abiit ihūs in galileam Cumq̄ ibi maneret ⁊ doceret. ad erant eo t̄pe quidā iudei nunciantes chriſto q̄ pylatus quoſdam de galileis. ſcilicet viginti viros duz

ſacrificarent. ⁊ in actu ſacrificijs occupati eſſent interfecit. ⁊ ſanguinem eoꝝ cum ſacrificijs miſcuit q: morte cū ſacrificijs ꝛcurrente. ſanguis interfectorū cū ſanguine ſacrificioꝝ mixtus fuit. Et cōm cyrillū. iſti erant ſequaces dogmatū iude galilei cuius mentionē lucas in actibꝫ apl̄oꝝ facit. qui dicebat q̄ illi citū erat iudeis cognoſcere aliquē dōm ꝓter deū. ⁊ multi ꝓſenſerūt ei in tantū q̄ phibebant oblatōes ſtatutas a pl̄o fieri ꝑ ſalute romani imp̄ij. de quo pilatus indignatus venit ſuꝑ eos ſacrificantes ſm ritū ſuum. ⁊ inter ipſas victimas q̄s ritu legis ſe offerre putabant eos occidit. ita q̄ ſanguis offerentiū oblatis victimis miſceret̄ Unde orte ſunt inimicicie inter ipm ⁊ herodē. q: galilei de herodis ptāte erāt. Et q: aliqui de vulgo illam occiſionē ſubitā ⁊ horrendā horribilibꝫ peccatis ipſoꝝ occiſoꝝ imputabāt credētes iuſtiſſime eos talia paſſos eſſe. narraueꝛt hoc ſalvatori volētes percipe quid ei ſuꝑ hoc videret̄ Deus aūt nō negat. ſed ponit eos pctōres fuiſſe ⁊ ꝓter hoc perijſſe. nō tñ aſſerit talia eos paſſos eſſe tanq̄ priores nō patientibꝫ. q: talis mors nō eſt argumentum ſufficiens q̄ grauius peccaſſent ceteris oībus. q: frequenter deus pctā minus grauia punit in p̄ſti vita. ⁊ grauiora poſt vitā p̄ſtem differt grauius puniēda Miſtice pilatus ſignat diabolū ſpaīas occidere patum. ſanguis exprimit pctm̄. ⁊ ſacrificia bonas actōnes galilei qui interpretant̄ tranſmigrantes ſignāt huius mundi viatores. mors quoq̄ iſtoꝝ corꝑalis ſignat ſpūalem mortē eoꝝ qui nō pure offerūt ſacrificia. Pilatus ergo ſanguines galileoꝝ cū ſacrificijs eoꝝ miſcet. q̄n diabolus p̄ces. elemoſinas. ieiunia ceteraq̄ bona opa fideliū vel mortifera carnis ⁊ ſanguinis delectatōes vel odij meditatōes vel inuidie furore vel hūane laudis ambitōes vel ſiniſtra intentōe. vel alia q̄libet nepharia peſte ꝛmaculat. vt q̄uis oblata dño videant̄. mihil tñ ꝓſint offerentibꝫ ſed potius interdū fiant in pctm̄. De iuda em̄ qui inter ſacrificia poſitus ꝓditōem dñici ſanguinis cogitabat ſcriptū eſt. Et oratio eius fiat in pctm̄ Et ait dñs eis q̄ hoc ſibi nūciabant. iudeos nō minus illis galileis ſceleratos. ⁊ niſi de peccatis penituerīt ſimiliter in corꝑe ⁊ aīa perituros. Sola em̄ pīa liberat a piculo q: eſt ſcōa tabula poſt naufragiū. Illi quidē galilei nō ſolum q: pctōres fuerunt. ſed ⁊ in terroꝛē alioꝝ puniti ſunt. q: freq̄ꝛ mouent̄ hoīes ad pīam ex morte alioꝝ horrida ⁊ reꝛentina. Unde criſ. In hoc aūt oſtendit q̄ illos ꝓmiſit talia pati. vt viuentes aliorum periculis territi fierent hoꝛedes regni. Quid igit̄ dices vt melioꝛ ego fiam ille puniꝛ Nō ideo. ſed punitur quidem ꝓter alia crimina. ſi vero ex hoc videntibꝫ ſalutis materia. Deinde ponit aliud exemplū de decem ⁊ octo hieroſolimitis. qui dū edificarēt quādā turrim in ſyloa ſubito cecidit ſuꝑ eos ⁊ oppreſſit. punitiq̄ ſunt inſtrumēto ſue offenſionis. quā ruinā aliqui imputabāt enormitati pcrōꝝ ſuoꝝ. de quo ſil'em ſn̄iam dicit xp̄s ſicut ⁊ de primo exēplo ſuprādicto Unde beda. Illi etiā hieroſolimite a ruina turris oppreſſi ſignificāt iudeos qui pen̄itere noluerint cū membꝫ ſuis eē pituros Illa turris ſignat illū q̄ ē turris fortitudis. merito ē in ſyloa q̄ iterꝑtat̄ miſſ?. ſignat

em̃ eũ q̃ missus a p̃e venit ī mundũ.q̃ oẽs sup quos
ceciderit. ꝛterat. ¶Dec beda Sup quo dixit eis fili/
tudinẽ ficulnee fructũ nõ faciẽtis ꝛ terrã inutiliter
occupãtis .quã dñs vinee succidi voluit . q̃ tercio
anno fructũ in ea q̃rens nõ inuenit. ſz a cultore vi/
nee circa eã foderet ꝛ stercora mitteret volẽte rogatus
etiã ipo anno tercio ꝓter spem emẽdatõis dimisit
ꝛcludẽs q̃ iudei filr essent p̃scindendi de vita p̃ti
ꝛ puniẽdi nisi fructũ p̃ne ꝛ bonor opꝝ facerent
In hac filitudine.quãta sit dei patientia.quanta sit
hoĩs negligẽtia manifestat Ficulnea plantata in vi
nea.est synagoga erecta in domo ifrl ꝛ plebe iudaica
Tres anni visitatõis .sunt legis edicta. ꝓphetar ꝛte/
statões . ꝛ coruscantis euangelij gẽa. in q̃bo deus q̃si
uit fructũ bonor opꝝ a iudeis . ꝛ nõ inuenit nisi in
valde paucis .qui q̃si nihil ꝛputabant respectu tan
te multitudĩs Et q̃uis cultores eius circa illã fode
rent ligone acute inuectõis .eã hũiliando . ꝛ terro/
rem diuinorum iudiciorum sibi ĩmittẽdo.ac sterco
ra mitterẽt.fecditatẽ ꝛ abhominationem peccatorum
suor ei oſidendo.p q̃ solent humilitas ꝛ ꝛpunctio
suscitari ꝛ hoĩes de pctis suis penitere. pax tamẽ cul
tores p̃fecerũt. ꝛ iõ iudei succidi meruerũt. Dei eti
am ager ꝛ vinea mũdus dicit .cuius arbores ꝛ vites
sunt hoĩes . ꝛ alie quidẽ fructuose alie vo infructuo
se. ¶Omnes vo cultores sunt prelati ꝛ sacerdotes. Sz
ꝛ cuiuslibet aĩa est arbor. vinea. ortus ꝛ ager illius.
qui illã ercolere haberet fructus faciat. Sed hcu in
multis terrã inutiliter occupãtibus .fructus nõ ĩue
nit . ꝛ iõ timere habent penã .quã eis dñs nũc cõmi
nat . Unde greg. Tercio aũt dñs ad ficulneã venit.
quia naturã generis humani ante legẽ. sub lege sub
gratia. expectãdo ãmonẽdo. visitando. requisiuit.
Sed tñ in tribus ãis fructũ se nõ inuenisse ꝗqueri
tur. q̃ quorũdã prauorũ mentes . nec inspirata lex
naturalis corrigit. nec precepta erudiũt. nec icarna
tionis eius miracula ꝟuertũt. Sed cũ timore audiẽ
dũ est quod dr. Succide eã. vt quid terrã occupat.
Unusquisq̃ em̃ iuxta modũ suũ. si fructũ bone opa
tionis non exhibet. velut infructuosa arbor terrã oc/
cupat ¶Dec gregori. Cultores vero sunt qui ficulnee
presunt ꝛ eius curã gerunt. vel sancti qui intra eccle
siã orant p eis qui extra eã sunt. qui oẽs interpellant
dñm p ficulnea dicentes .dñe dimitte illã hoc anno
id est tpe isto sub gra. vsq̃dũ fodiã circa illã excolẽ
do ꝛ vitia reprehendendo. ꝛ mittã stercora p fetores
peccator ad pnam suscitando. Circũlodere enim ẽ
humilitatẽ pñe ꝛ patiam docere. fossa nãq̃ est hũ/
lis terra .stercus aũt sordes sunt ꝛ memoria pctõrum
ꝛ fructũ dant. Quid em̃ stercore sordidius . ꝛ tñ si be
nevtaris quid fructuosius . Unde greg. Ex stercore
ligit ad fructũ reuiuiscit arbor. q̃ de ꝛsideratiõe pec
cati ad bona se opa resuscitat Vel fossio est pctõrum
recognitio. peccator em̃ pctã sua cooperit. sed fodiẽ
do videdit abhoĩationem peccator ꝛ inde erubescet.
Stercoratio aũt vel simi appositio ẽ mortis recorda
tio. in morte em̃ homo stercus efficit ꝛ putredo. ipsa
namq̃ mortis memoria a pctõ pseruat. in bono opꝝ
solicitat ꝛ grãm dei ꝛseruat ¶Per arborẽ etiã fici mo
raliter p̃t quelibet psona in eccĩa dei ad fructificãdũ
plantata signari. ꝛ p tres annos in q̃bus nõ facẽ fruc
tũ iuuentus . ꝛ etas media. ꝛ senecta intelligi. ꝓter
qõ meruit p mortẽ de p̃ni vita succidi. p cultorẽ aũt
angelus custos huius hoĩs accipit . qui rogavit ad
huc in semio viuere dimittat . p eius diligẽtiã circa
talem hoĩem se emendet ꝛ fructificet. alioquin succi
dat ꝛ in ignẽ mittat . ¶Potest etiã moraliter arbor
fici dici religio. quã dñs eius qui eã seruat. s. xp̃us
hẽbat plantatã in vinea sua. i. in eccĩa. s. p̃anthx mi
um. p benedictũ. p augustinũ. Et venit querens fruc
tum. s. religiõis ꝛ sctitatis profectũ in illa. s. religi
one. ꝛ non inuenit nisi folia tm̃. ꝛ nihil de vitate reli
gionis preter verba ꝛ exteriorẽ habitũ. Dixit autẽ ad
cultorẽ vinee. s. ad cetũ prelatorum ꝛ doctorũ. quor of
ficiũ est sarmenta ampurare. spinas euellere. ꝛ cete
ra hmõi facere Ecce tres anni sunt. s. tempus anthy
nq̃. benedicti. ꝛ augustini. Exquo venio. querẽs fru
ctum. s. virtutũ ꝛ operũ. ꝛ non inuenio illũ .nimis cm̃
propevia ꝛ mundũ erat. ꝛ iõ fructus vsq̃ ad maturi
tatẽ ꝛ finem seruare nõ poterat. Sed revera omi re
ligioso timor incutit . cũ hic dicit . Succide ergo il
lã. i. succidendã annũcia. q̃ est infructuosa Ut quid
terrã occupat ꝓpalibus vtitur. q̃ locũ quem tenet
opibus bonis nõ exercet. Et em̃ dicit aug. petõr nõ
est dignus pane quo vescitur. Et rñdẽs prelatus. q̃
prelati debent se opponere pro subditis . dixit. s. oran
do pro eis . dñe dimitte illam ꝛ hoc anno vt penitear
ꝛ fructificet. Sed hcu quia cõcesso spacio p̃ne mul
ti abutunt in supbia se nõ emẽdãdo. Usq̃dũ fodiã
circa illã. s. p increpationẽ hũiliando. ꝛ ab amore
terrenor revocando. qui em̃ fodit. terraz extrahit ꝛ
fossam. i. hũilitatẽ facit. ꝛ mittã stercora. s. malorũ
que fecit abhoĩationẽ ꝛ fecditatẽ. ꝛ vilitatẽ ad me
moriam reducendo. Sunt tñ multi. qui nec sic p ni
tere volunt. sed murmurãt ꝛtra illos qui eis petõrũ
suor abhoĩationẽ ad memoriã reducũt. sive in p
dicatiõe sive in lectione. sive in correptione. sive in
accusatiõe. ꝛ iõ timendũ est eis ne succidant . q̃ ar
bor que nõ facit fructũ bonũ. excidet ꝛ in ignẽ mit
tetur. Tres etiã anni possũt figurare triavota cõia
omni religioni. sup quibo dñs quẽlibet nẽm interro
gabit cũ exactione magna quõ fuerint obsuata. sed
timendũ est multis ne istavota inueniat fractavel na
le obseruata. Cultor etiã huius vinee põt ipsa ratõ
esse que debet fodere circa ꝛscientiã suã in faciẽdo o
ueã hũilitatis . ꝛ ipam euacuando ab omni appetitu
mũdi huius . ꝛ debet mittere circa illã stercora. ꝛsi/
derando huius mũdi miseriã. q̃ omnia mũdana fm
aplm nõ sunt nisi stercora . ꝛ istor ꝛsideratio ꝛ fossio
predcã faciũt ficũ ꝛscientie religiosi fructificare. Et
bñ ꝓ arborẽ fici intelligit religio. Primo q̃ fic fici
subvno cortice mlta grana ꝛtinet in q̃dã dulcedine
ita religio subvno mõ viuẽdi ꝛ subvna regula. mul
tos hz hoĩes ꝛcorditer viuentes . Ecõ q̃ folia fici
habẽt. quasi similitudinẽ manus humane. sic verba
religiosor . que p folia significant debent opibo ade/
quari. vt quicquid dicunt. illud faciant. Tercio q̃
thauri ferocissimi dicũt mãsuescere. oñ ficui alligã
tur. sic iuuenes ĩsolẽtes ꝛ dissoluti mãsuescũt. ꝛ p̃
iugo hũiliter subiciunt qñ religionẽ ingrediunt . ꝛ

ceremonijs ordinis alliganf. Ex nota qđ in hiere. đr. Quid tu vides hieremia. Ficus bonas bonas valde. ꝛ ficus malas malas valde. qꝛ qñ religiosus est bonus nō est melioꝛ eo. ꝛ qñ est malus. nō est eo peioꝛ. Añ augu. Simpliciter fateoꝛ exquo deo seruire cepi. qm̃ sicut difficile expertus sum meliores q̄ qui in monasterijs ꝓfecerūt. sic nō sum exptus peioꝛes. q̄ in eis defecerūt Docem̃ g̃ hic ꝛ monem̃ vt nō sim⁹ steriles sic arboꝛ infructuosa. ꝛ terrā iutiliter nō occupemus. ne sine fructu bonoꝝ operū inuẽti succidam̃. ꝛ in ignem mittamur qꝛ vtait derū. Arboꝛi infructuose duo dicenf securis ꝛ ignis. Potest aūt p terrā sterili ficu occupatam eccīa figmficari. q̄ noria platoꝛū ꝛ ꝓpositoꝛū vmbra premif. ne lumẽ veritatis videat. ꝛ exemplis eoꝛū impedif. ne sole dilectionis dei calescat. quib⁹ bene dici p̄t Iudeis scribe ꝛ pharisei. qui claditis regnū celoꝝ ante homines Añ ambꝛo. Inutiliter terrā occupat. qui loc̄ quē tenet bonis opib⁹ nō exercet. qui exẽplo pꝛauitatis impedimentū p̄stat ceteris. Sed vt ait hieꝛo. Qui viderit se insufficientē esse vel nō ꝓficere i loco in quo ministrare ꝛ alijs ꝓdesse dz. tenef cedere. ne melioꝛis locū occupet Ubi ꝛ aug. Nihil est qđ sic quisq cogitare debeat. misi vt in semetip̄m oculos ꝛuertat. in se discat. se discutiat. se q̄rat. ꝛ se inueniat. ꝛ qđ displicet necet. qđ placet aptet ꝛ plātet Cū em̃ se hō inanē inuenerit melioꝝ bonoꝝ. vt q̄d est auidus exterioꝝ bonoꝝ. Ecce q̄d ꝓdest plena bonis arcba. si inanis est ꝛscientia. Bona vis habere. ꝛ bonus nō vis eē. Non vides erubescere te debere de bonis tuis. si domus tua plena ē ꝛ te hz malū Quid em̃ est qđ velis malū habere. dic mihi. Nihil oīno. nōvroē. nō filiū. nō seruū. nō villā. nō tunicā. Postremo nō caligā ꝛ tñ vis habere vitā malam Rogote. ꝓpone vitā tuā calige tue Oīa que circūiacent oculis tuis. elegantia ꝛ pulcra. tibi cara sunt. ꝛ tibi ipi vilis es. fedus es. Si possent tibi rūdere bona quib⁹ plena est domus tua q̄ habere optasti. q̄ ꝓdere timuisti. nōne tibi clamarēt tu nos bona vis habere sic ꝛ volumus bonū habere dñm. Tacita voce interpellant ꝓtra te dñm suū. Ecce tanta bona dedisti huic. ꝛ ipe malus est Quid em̃ ꝓdest qđ hz. quando eū qui omnia dedit non habet. Hec aug. Per hec vba ꝑdicta quendā lubricum a peccatis retraxit Augu. in quodam sermone suo Erat aūt docens in finagoga eoꝝ in loco ꝛmuni vbi ꝛueniebant iudei. ꝛ in sabbatis. in quib⁹ hoies debent intendere diuino cultui. ad audiendū vbū dei. vt ibi p̄dictā similitudinē ꝓponens. eā ad synagogā ptinere indicaret. ꝛ qđ synagogā infructuose arbori ꝛpararet. arboris em̃ succisio figmficabat synagoge ereptionem. quo ad quosdam reprobos ꝛ dānandos. sed mulieris de qua sequif erectio. eccīe exaltationem. ꝛ cuuslibet fidelis aīe erectionē. siue ad fidē ꝛ gr̃am. siue ad gloriā Añ ambꝛo. q̄ clemens dñs q̄ pius in vtroq. cū aūt miseref aut vindicat. in synagoga typo arboꝛem ercidi iubet. in typo eccīe feminam saluat. Tunc ergo mulierem quandam que habebat spūm infirmitatis. i. infirmitatem a spū maligno inflictam ꝛ causatam qꝛ erat a sathana decē ꝛ octo annis vinculo infirmi-

Capitulum. Lxxix.

tatis alligata. ꝛ more bꝛutoꝛum incurvata. ita vt nec posset sursuꝝ respicere in celū ad qđ erat facta. qꝛ terrena sapiens ꝛ infima requirens. celestia ꝛ supioꝛa cogitare nondū sciebat. cū eā videret Iesus ad se ꝛ sanauit. ꝛ cū manus ei imponeret ꝛfestim erecta est. ꝛ glorificabat deū ꝓ beneficijs acceptis. solā em̃ gloriā retinet deus de opibus suis. totā vero vilitatem ꝛcedit nobis In hoc oñdit dñs suā humilitatē. qꝛ ī firmos nō dedignabaf tangere quantūcunq⁹ deforme vel grauē haberent infirmitatē. Licet aūt ista inclinatio mulieris intelligaf de inclinatōe infirmitatis. quā drabolo vrāte sustinebat. tñ accipimus eā moraliter sic q⁹ vtinā oīs mulier sic haberet vultū et oculos ad terrā demissos q⁹ in ꝑpetuū hoīem non respiceret. qꝛ aspectus eius valde est piculosus. Hic erudimur ne vita nra fit terrenis implicata. sic̄ mulier terre erat inclinata. qꝛ vt đt aug. Quanto magis quisq⁹ terrenis occupationib⁹ implicaf tāto magis a sui ꝛditoꝛis visione ꝛcludif Et vt đt greg. concupiscens visibilia inuisibiles vtutes amittit. Ille q⁹ ꝑ te homo curuus est. qui inclinatus ad culpā sursum respicere nō p̄t p iusticiā. qꝛ terrenis voluptatib⁹ deditus sola terrena ꝛ tranſitoria cogitat ꝛ diligit. ad celestia ꝛtēplanda mentis oculos nō erigit ꝛ eterne felicitatis diuitias nō req̄rit. Hunc aūt si dñs ꝑ gratiā tangat. ꝛ sue miseꝛie manū sup̄ eū ponat. statim p iustificatōem erigif ꝛ terrenoꝝ oblitus celestia cōtemplaf. Unde greg. Qui enim pctoꝛ terrena cogitans ꝛ celestia nō requirens sursum respicere nō valet. qꝛ dū desideria inferioꝛa sequif. a mentis sue rectitudine curuaf. ꝛ hoc spꝛvidet qđ sine intermissione cogitat. Et qꝛ ad celeste desideriū nō assurgit. q̄si mulier inclinata sursum respicere nequaq̄ p̄t Culpa em̃ culpa obligat mentē vt nequaq̄ assurgere possit ad rectitudinē. Conaf ꝛ labif. qꝛ vbi diu sponte ꝓsistit. ibi ꝛ cū voluerit coacta cadit. Si ergo iam bona patrie celestis agnouimus displiceat nobis q⁹ curui sumus Deonaf ante oculos mulier curua. ꝛ arboꝛ infructuosa. Añ ꝛ aug. Ergo qui sterilis est agat pñiam ꝛ faciat fructū dignū pñie. Qui curuus ē vt terrā intueaf. terrena felicitate letef ꝛ erigaf. si ꝑ se ipm̃ non p̄t inuocet deū. hec aug. Et merito se erigere debet homo. habet em̃ facie ad celū erectā vt plus intendat celestib⁹ ꝛ eternis q̄ istis tpalib⁹ ꝛ caducis Unde aug. Erecta in celū corꝓis forma admonet q̄ sursum sunt sapere. Beluas dñs ꝓstrauas in faciem fecit. pastū querentes de terra. te in duos pedes erexit tuam faciem sursum attendere voluit. non discoꝛdet coꝛ tuū a facie tua. vt habeas faciē sursum ꝛ coꝛ deoꝛsum. Unde ꝛ basilius. Bestie terrestres sunt ad terram respicientes. sed celestis arboꝛ homo quantum figura coꝛpalis plasmationis tantū ꝛ dignitate aīe differt. Quadrupedū figura qualis est. capite vel coꝛpoꝛe ad terrā respicit. supvventrem vadit ꝛ quicquid voluptuosum est et oī pte ꝓsequif. Tuū caput ad celum erectū est. oculi tui supioꝛa ꝛtemplanf. vt si q̄n tu passionib⁹ carnis teipsum ꝛtraxeris ventri seruiens ꝛ his que sub ventre sunt ꝛpatus es bestijs insipientib⁹. i. ñ sapiētib⁹ ꝛ assimilatus es eis Alia tibi solicitudo ē digna q̄ supius sunt q̄rere vbi xp̄s est. superq⁹

terrestria eē mente. vt formatus es. ita dispone tui ipius vitā Urbanitatē habes in celis. Ua tua pria q̄ supius est hrim. Uñ ⁊ verñ. Curuitas aīe est q̄rere ⁊ sapere que super terram sunt. Turpe est in humano corpe. q̄ est erecte forme. celuinā mentem gerere. Et itez. Corpis staturā dedit hoī deus rectā forsan vt ista corpea exteriozis vilioziscz rectitudo figmenti hoiem interiorē illū qui ad ymaginem dei factus ē spiritalis sue suande rectitudinis admonerz ⁊ decorlimi deformitatez argueret aī. Quid em̄ indecentius. q̄z curuū recto corpe gerere aīm. Peruersa res ē ⁊ feda. luteū vas q̄ est corpus de terra oculos sursum hre. celos libere suspicere. celoz q̄z luminariby oblectare aspectus. spiritalē ⁊ celestēq̄z creaturā suos ecōtrario oculos. i. internos sensus atq̄z affectus trahere in terrā deorsum. ⁊ q̄ debuit nutriri in croceis. lxrere luto. q̄i vnā de sumbo. amplexariq̄z stercora. Dec verñ. Uñ ⁊ boetius. Qui recto celum vultu petis ethereosq̄z frontem In sublime feras. animū quoq̄z ne grauata pessum. Inferior si dat mens corpe celsius leuaro. Et ouidi⁹. Pronaq̄z cū spectēt aīalia cetera terrā. Os hominū sublime dedit. celū q̄z videre. Iussit. ⁊ erectos ad sydera tollere vultus Nota etiā vt dicit aristoteles ī libro de aīalibus q̄ aues claudūt oculos cū palpebra inferiori. aīalia vo grossa cū palpebra superiori. Per aues intelliguntur viri spūales. q̄ ad inferiora ⁊ terrena oculos claudūt ac celestibus ⁊ superiozb intēdūt. p aīalia vo grossa intelligunt viri mūdani. qui hñt oculos clausos ad celestia ⁊ spūalia. ⁊ aptos ad terrestria ⁊ secularia.

Per hanc mulierē curuā signat peccatrix anima. ⁊ mens auara. mulier. q⁊ propter absentiā caritatis frigida. inclinata. q⁊ longo tpe diabolo procurāte ad inordinatū amorē terrenoz̄ est incuruata. q̄ propter longā consuetudinē aspicere nō pōt supna. tāq̄z celi oblita. fratres em̄ fuerūt manasses. i. obliuio. ⁊ effraim. i. fergifer. hūs spiritū infirmitatis. q⁊ ad spūalia infirma decē ⁊ octo annis. q⁊ valde diuturna. fm em̄ hiero. Cū cetera vicia hoīe senescente senescāt. sola auaricia iuuenescit. Sed iesus eam tangit in sabbato q̄n eius inspiratōe quiescit a peccato. ⁊ sic erigit̄ sursum per celestiū appetitū. In sanatōe aūt mulieris fecit dñs quinq̄. vidit. mscōiter. vocauit. sanauit. tetigit ⁊ erexit. Sic dñs aīam peccatricem pfecte curaturus. primo videt eam p pietatez. scōo vocat eam p internā inspiratōem. tercio sanat per peccati remissionē. quarto tangit p satisfactōis dolorē. quinto erigit ad supna per amoris feruorem

Per archisynagogū vero de quo statim subdit̄ ypocrita qui se sup alios ertollit signat̄. qui de hoc murmurat. quando male indicat interpretat̄. ꝓpter qō merito arguit̄ de murmure tali. q⁊ cura maior circa humanā naturā q̄z circa aīalia bruta debet adhiberi. Unde sequit̄. Respondens aūt archisynagogus. i. princeps synagoge qui er inuidia mitebat̄ gesta cristi decolorare. ⁊ indignans de hoc facto q̄si er legis zelo dicebat turbe q̄ nōremirent p cura die sabbati. sz sex alijs diebz in quibz licet opari. quasi indirecte arguens dñm. turbe dicebat. quia eum psonaliter ⁊ directe arguere nō audebat. Et rñdet illi dñs vocās eos ypocritas q̄ bñ licebat mulierē ipam soluere a vinculo infirmitatis die sabbati. q⁊ ⁊ ipsi bouez aut azinū tunc soluūt a presepio. ⁊ ducunt adaquare. Ubi ambro. q̄z dulcis parabola. facilis āt. Uinculū vinculo parat. vt in simulatio iudeoz actu ipoz redarguat̄. Nā cū ipi aīalibus sabbato soluūt vincula. reputē dūt dñm qui hoīes a pctōz vinculo liberauit. Deus em̄ q̄z ⁊ deus ab opibus mūdi requieuit. sed non ab opibus sanctis. cuius sempiterna ⁊ iugis operatio est. sic̄ filius ait. pater meus vsq̄z modo operat̄. ⁊ ego oporo vt ad silitudinē dei secularia opa nostra. nō religiosa cessarēt. Dec ambro. Archisynagogus ergo male legē intelligebat. qui pietatis ⁊ mie opa in sabbato fieri nolebat. lex em̄ non filialem liberale. sed seruile ⁊ noriū opus sabbato phibebat. prefigurans ꝓps quo nostra secularia opa. nō religiosa⁊ laudandi deum cessabūt In signū etiā huius rei dñs sabbato curabat. vnde curatio ⁊ miraculoz operatio. que ordinatur ad dei gloriā ⁊ videntiū deuotionē excitandā poterat fieri in die sabbati. ⁊ q̄uenientius in die illa q̄z in alijs. eo q̄ dies illa erat ordinata diuino cultui. ⁊ ad deuotionē pli. Ex ipi opus caritatis. s. sanationē hoīs nōrent̄ postponere opi cupiditatis. s. pecoris. Jō bene eos ypocritas. i. filatores vocat. quia cū magī plebiū videri appetūt. hoiem bestie postponūt. Unde crisi. Bene dic̄ ypocritā principē synagoge. q⁊ faciem habebat legis cultoris. mens vo eius erat vsuti ⁊ inuidi. Non em̄ turbat̄ propter sabbatū quia violatur. sed ꝓpter xp̄m q⁊ glorificat̄. Dec crisi. Similiter hodie multi nō soluz seculares. sed etiā religiosi sunt tales. magis de pecore q̄z de homīe curantes. Unde verñ. Cadit azina. ⁊ est qui subleuet. perit anima. ⁊ nō est qui curet. Ergo qui preponit curam equi vel cuiuscūq̄z pecoris suiue etiā corpis libē eius sumptus faciendo ⁊ laborando vt liberet̄ a morbo vel ab alijs periculis. q̄z p⁊o aīa xp̄iani. vt saneturꝫ liberet̄ a diaboli laqueis. cū eam multomagis teneatur diligere q̄z corpus proprium. ypocrita ē. ⁊ graue facit peccatū. Et sciendū q̄ quando dr. sabbata sanctifices. istud pōt tripliciter accipi. primo generaliter vt cessemus a vicijs ⁊ pctis. sc̄o specialiter vt cessemus ab opibus corpalibus. que impediūt vacationē ad deū ⁊ eius cultū. vt sunt opa mechanica. ⁊ agricultura. ac mercantiū ⁊ placitātiū. ⁊ hmōi. tercio specialissime. vt est in viris ⁊templatiuis qui ab oībus mūdanis se sepāt. vt totaliter deo vacēt. Ibi mavacatio est necessaria. sc̄a debita. tercia pfecta.

Et cū hec diceret. erubescebāt oēs aduersarij eius confusi sua rōnabili rñsione. quia vitari apte nō poterant ⁊tradicere. Et oīs populus. s. simplices ⁊ humiles gaudebant in factis ⁊ dictis suis. tanq̄z amatores vitatis. In ipsa die accesserūt quidā phariseorū dicentes illi. s. ihesu. quidā forte bono zelo. s. vt sibi cōsulerēt. quidā malo. s. vt probarent. si timore mortis a doctrina cessaret. Exi ⁊ vade hinc. s. ad locum in quo herodes ptem non habet. Et oīdens se talibz nō terreri. ait illis. Ite dicite vulpi illi. Per vulpē intelligit̄ malus p⁊inceps. vulpis em̄ ē animal dolosum rapax. tortuose incedens. ⁊ fetidū. sic princeps malus q̄lis erat iste herodes. ē dolosus p machi

humilitatem et miam

nationem mali. rapar eris alieni. tortuose incedēs puersitate iudicq. fetidus p infamiā nois sui. Qui etiā mitiꝰ rpm occidere in se ꝛ in suis mēbris. quantū in ipo ē Gñ bern. Patet quantū noceat iniqua potestas. quō caput impius subiectos quosq; sue ꝯfor met impietati. Misera plane ciuitas in q̄ regnat herodes. qñ herodiane princeps erit malitie. Herodiana uo malitia fuit. nascentē uelle extinguere religionē Si quis ḡ religionis uel sanctitatis ortū uel p fectū uel ꝯsūmatōem impedit uel psequit talis cū herode rpm psequit. Hec bern. Dicite inq̄t uulpi illi Ecce eicio demonia. ꝛ nō pūt resistere. cū sint maioris ptātis q̄ herodes ꝛ ideo non habeo timere eū. ꝛ sanitates. s. in corpe ꝛ in aīa pficio. hodie ꝛ cras. i. paucis diebꝫ usq; ad tēpus passionis mee. ꝛ tercia die ꝯsumor p mortem Quasi diceret Herodes non poterit me impedire. quin faciā qđ intendo Tangit aūt intentōem in tribꝫ dictis. prima ꝯsistit in demonū expulsione. scda in infirmitatū curatōe. tercia in officij sui p crucis patibulū ꝯsummatōe. tūc em̄ ꝯsūmata sunt oīa de ipo in lege ꝛ pphetis dicta. vñ dixit ꝯsummatū est. Et notandū q̄ aduerbia hodie ꝛ cras singillatim reddenda sunt rbis ut sit sensus. hodie eicio demonia. ꝛ cras pficio sanitates. primo em̄ est demonū eiectio. postea sanitatis collatio. tercio sanitatis collate ꝯsummatio Mistice prima dicta fuit hostis expulsio. scda nature uulnerate pfectā sanatō tercia hoīs ad deū reconciliatio. Moraliter pria dicta ꝯsistit in abiectiōe uitioꝝ. scda in collatione uirtutū ꝛ exercitio moꝝ. tercia in adeptione pmioꝝ. Vñ in ozee. Viuificabit nos post duos dies ꝛ in die tercia suscitabit nos. s. ad glorificādū. Vel isti tres dies significāt tres ptes pñie. q̄ sūt ꝯtritō cū dolore. ꝯfessio cū pudore. satisfactio cū labore. Et subiungit de loco passionis. ubi ꝯsummabit̄ p mortē dicens Verū tū oꝝ me non facili necessitate. sed patris ꝛ mea uoluntate. hodie ꝛ cras ꝛ sequēti cras. i. paucis diebꝫ ambulare. s. ad locū passionis q̄ non capit. i. nō ꝯuenit absolute intelligēdo nō trāsitiue. nō capit inq̄t pphetā. s. me pire. i. occidendi extra hierm ubi mei pphete sunt occisi. ibi ego caput pphetaꝝ de quo oēs prophete scripserūt debeo īmolari. ubi. s. nō dñat herodes sꝫ pylatus. Et quo pꝫ q̄ mors mea non est in potestate eius. sicut nec hora nec tempus. Quasi diceret. Bene scio qđ debeo mori. sed ipe non. bene scio locū passionis mee. sed ipe non Utinam ꝛ hodie predicatores ꝛ plati ac fideles ceteri a doctrina ꝛ ꝯfessione ueritatis. timore principum ꝛ malorꝝ hoīm non cessarent. sed xpm imitando ueritatem coram hoībꝫ ꝯfiterent audacter ꝛ defenderent. Oratio

O Omine ihesu xpe da mihi fructū bonorum operꝝ feruenter facere. in eis iugiter psenerare. ne fine fructu inuentus merear succidi ꝛ in ignem mitti Da etiam mihi deus meus. ut nō sim deorsum inclinatus p culpam. sed sursum respiciam p iusticiā. nec a mentis rectitudine curuatus terrena ꝛ transitoria cogitē ꝛ diligā. sꝫ ad celestia cōtemplāda. mentis oculos erigaꝫ ꝛ eterne felicitatis diuitias reqram O dñe uide me p pietatē. uoca me p internā inspirationē. sana p pcti remissionē. range

Capitulum. Lxxx.

per satisfactionis dolorem. erige ad superna per amoris feruorem. Amen.

De ydropico ꝛ exhortatione ad humilitatē ꝛ misericordiam. Capitulū LXXX

E Inde ibat iesus per ciuitates ꝛ castella docens ꝛ indifferēter predicans. non personas accipiens. Et factum est ut dum intraret in domum cuiusdaꝫ principis phariseoꝝ sabbato manducare panem necessitatis. non delicias. non fercula uoluptatis. noīe esū panis uite necessaria exclusis superfluis designantur. pius quippe erat cōtentus. nec receptori onerosus. Supponendū est q̄ intrauerit ab eo inuitatus. quia dñs non uenit ad quemq̄ phariseoꝝ nisi rogatus qui inuitabant eū non ex deuotōe sed malitiose Ad quemq̄ aūt publicanoꝝ accessit etiā nō rogatus Phariseī em̄ se iustos ꝛ sanos reputabant. nec medico egere. sed publicani se peccatores ꝛ infirmos ꝯfitebantur ꝛ medico indigere Ideo istos ut illuīet preoccupat. illos aūt rogatus ut se humiliēt expectat. Et ipsi obseruabant eū insidiando. ut uel in eius factis uiderent aliquid unde eū reprehendere ꝛ accusare possent. Magna malicia coꝝ qui eū pascebant. ꝛ sibi insidias parabant. cū eo comedebant. ꝛ ipm̄ mortē reuolebant. Et ecce homo quidā ydropicus erat ante illum. sperans de infirmitate remediū. Et respondens iesus non ad uerba q̄ sibi questio nō ꝓponebat̄ sed ad cogitatōes phariseoꝝ ꝛ legislatoꝝ. qm̄ cogitabant curatōnem in sabbato esse illicitā. in quo dei sapiam se habere monstrabat qui corda hoīm intellexit. dixit ad eos. Si licet sabbato curare. sic interrogat ut ex dictis ꝓphis eos ꝯfutet. At illi tacuerunt Ubi beda. Sed merito interrogati tacent. q̄ ꝯtra se dictū quicquid dixerint uident. Haꝫ si licet sabbato curare. quare saluatorem an curet obseruant. Si nō licet quare ipsi sabbato pecora curant Tacebāt ergo q̄ nesciebant quid dicere debuissent. Iste ydropicus non petebat sanitatem. q̄ infirmitas p eo loquebat̄ Uel ꝓter iudeoꝝ pñtiam nō audebat in sabbato petere curatōem Ipse em̄ apprehensum eum sanauit tangendo. ac dimisit libere sine precio. q̄ p impositōem manus ipsum curauit ꝛ postea manū retraxit Tetigit eum non cā necessitatis sed humilitatis. ꝛ ut diuinitatē in carne oīderet eū sanauit. Ubi cirillus. Neglectis ergo iudeoꝝ insidijs liberat a morbo ydropicū qui metu phariseoꝝ remedia non postulabat ꝓter sabbatū. sed solū astabat ut ex aspectu missus eius sanaret eū. q̄ dñs agnoscēs nō postulabat ab eo si uellet sanus fieri. sed ꝓtinus eū sanauit. Et rīdens cogitationibꝫ coꝝ quibꝫ murmurādo cogitabant factū illud esse illicitū. oñdit illud esse licitū p exemplū alis bruti. cuius periculo licitū erat etiam sm̄ ipsos occurrere in sabbato. Si em̄ licet tūc subuenire pecori q̄ est opus cupiditatis. multo magis licet subuenire hoī ꝓter quē facta sunt alia bruta. ꝛ qui factus est ad ymaginē dei. q̄ ē opus caritatis Vñ beda. Cōpetenti ḡ exemplo soluit qōnem. ut oñdat eos uiolare sabbatū in ope cupiditatis qui eum uiolare arguūt in ope caritatis Vis pharisees filios

sunt hodie multi prelati. q plus soliciti sunt p salute bestiaꝝ q̄ hoim eis omissoꝝ. Si patiť vel deficit bestia statim remedia ꝓcurant. si frater vel subditus paꝝ curant. ⁊ multi hñt de paruis curam magnā. de magnis quam vel nullā. Vixꝝ aūt erat q̄ de curationibꝫ in sabbato eū arguebant. Hñt em̄ in traditōibꝫ suis determinata genera operꝝ. circiter. lxx. a quibꝫ ē vacandū in sabbato. inter que non est curatio. marime q̄ solo fit verbo. sicut dñs sepe legiť curasse. Sepe dñs in sabbato docebat⁊ curabat siuevt plures qui ad sabbatū ꝙueniebāt lucrifaceret. siuevt in sabbato celestis q̄etis oēs infirmitates curādas eē oñderet. siuevt interdū a q̄ete ꝓtemplatōis. ꝓpter salutē aīarum nos subtrahendos esse doceret. ⁊ ideo ad māducandū sabbato cū isto principe intrauit. nō ꝓpter cibum sed ꝓpter aīaꝝ lucꝝ. vbi etiā ydropicum isium in corpore in mente curauit. Et non poterāt ad hec rñdere illi tanq̄ victi ⁊ confusi ratione euidenti.

Mistice princeps iste fuit moyses. domus eius synagoga. hanc intrauit rp̄us cū venit in mundū. manducare panem. i. delectari in pñia iudeoꝝ. Unde in amoca. Si quis audierit vocem meam. s. in predicatione. ⁊ aperuerit mihi. s. in ꝓtritōe. intrabo ad eū. s. in oris ꝓfessione. ⁊ cenabo cū eo ⁊ ipse mecum. s. delectando in operꝝ satisfactōe. Istud etiam pōt simili mō accipi de prelato ⁊ eccīa domus eius quā tunc intrauit ⁊ quotidie intrat xp̄s. Et notandū q̄ ꝓprietates ydropici sunt septem p̄ que septē capitalia vitia designant. ⁊ iō iste ydropicus quēlibet petōrem significare phibeť. Habet enim ydropicus corpis tumorē. sic superbꝫ cordis inflatōem. Ecdo habet spūum ꝓpressionem. sic inuidus bona ꝓprimit ne publicent⁊ veniant ad lucem. Tercio sitis ardorē. sic auarus quanto plus de dirꝫ bibit tāto plus sitit. Quarto humoꝝ indigestionē. sic iracūdus per iram diminuit dies suos. Quinto pdū pigriciā. sic accidiosus pigriciam affectōnū ⁊ cogitationū ad bene opandū. Sexto genitaliū inflatōem. sic luxuriosus corundez tumefactōz. Septīo oris fetorē. sic gulosus oris corruptōem. Specialiter autem ydropisis auariciā designat. q: ydropicus quantomagis abūdat humore inordinato ⁊ quanto plus bibit. tanto amplius sitit sic auarus quanto ei copiosior diuiciꝫ quibꝫ nō bñ vtitur. ⁊ quo plus diuitias adeptus fuerit. tanto ardētius eas ꝙcupiscit. q: vt iuuenalis dicit. crescit amor nummi quantū ꝑcunia crescit. Ferocissima pestis ē cupiditas. q̄ eos quos capit. egenos efficere solet. dū finē inquirēdi nō inuenit. sz vt magis quo fuerit locupletata mēdicat. Et iste auarus stante ieiunio cū ꝙuertiť ad deū. paratus acquisita dispēsare ad honorē diuinū. ⁊ sic recuperat famitatē. q: de cupiditate mutatur in liberalitatē. ⁊ ideo ante phariseos ydropicū curat. ⁊ mor eos p exēplū aīalis bruti sic ꝓmouit vt eosdem etiā auaritie ꝓdemnet. Comparať etiā ydropicus spiritualiter ei quē fluxus carnaliū voluptatum erubescans aggrauat. hec em̄ sunt due filie sanguisuge que semp dicūt. affer affer. s. carnis voluptaſ⁊ auaritie cupiditas. Designat quoq̄ ydropisis specialiter superbiam. q: sicut ydropico erattur gens corporis inflatio. sic in superbo est tumens mentis elatio. ⁊ ideo corā superbis phariseis curat ydropicū corporaliter. vt hoc exemplo ipso discant curari spiritualiter. ⁊ pristinus egritudinē corporis oñdit in illis egritudinē mentis. quod em̄ iste in corpe hoc illi gestabant in mente. Unde intendens quomodo primos accubitus. i. primas ⁊ honorabiliores sedes in quiuis solēmibus eligerēt. hortať eos ad hūilitatē. ꝓponēs exemplū vmius opis hūiliter faciēdi vbi loci superioris arceť appetentia. vt ad similitudinē eī fiant cetera. ⁊ docens hūilitatē nō solū apud deum sed etiā apud hoīes esse laudabilē. Non em̄ intendebat principaliter docere. quod hic picť ad litteram sed mistice aliud intendebat fm spūalem intelligētiā. Vonet ergo inuitatos ad nuptias. vt nō in primo sed in nouissimo recūbant loco. iuxta illud sapiētis. quāto maior es tāto te hūilia in oībus. Et em̄ ait crisˢ. Nihil ita deo amicū est. vt cū vltimis seipz numerare. hoc em̄ ꝓprie est minime se principiū ē. Hoc aūt nō tm̄ corpaliter sed⁊ spūaliter itelligi dz. Multi em̄ cū iactantia ⁊ superbia cordis recūbunt nouissimo loco. nō mīi vt iusti ⁊ hūiles ab alijs videanť. ⁊ multi vere hūiles recūbētes in cornu. ꝓscīa⁊ corde putāt se in nouissimo loco esse. Ei em̄ crisˢ. Iubet nos dñs in vltimo loco recūbere. nō solū vt corpe in nouissimo iaceamus. sed etiā aīo. vt nouissimos nos esse omnium iudicemus. Sine causa loco se hūiliat qui corde se preferť. Ubi notandū q̄ sunt quedā nuptie spūales ⁊ quedā celestes. Spūales sunt q̄s facit deus in pūti cū aīma in thalamo ꝓscie. Cōiūctō autē aīe cum xp̄o fit p fidē⁊ dilectionē et qua ꝓiūctōe venit triplex bonū. s. fidei. prolis. ⁊ sacramēti. Bonū fidei est ne diabolū adulterū suscipiat. bonū prolis ē vt spōsa xp̄i p bona opa se exerceat. bonū sacramēti est. vt inter spōsum⁊ spōsam diuisio nūq̄ fiat. Nuptie celestes sunt refectio visionis dine. vbi erit plena satietas. in nuptijs em̄ ꝓsueuerūt oīa abundare. Via aūt veniendi ad istas nuptias est hūilitas. qđ notať cū dicit. vade⁊ recūbe in nouissimo loco. Et cōcludēdo subiūgit rōnez. Quia oīs qui se exaltat superbiendo. hūiliabiť vel hic vel in futuro. Non dicť exaltabiť. q: fm gregō. nō potestas sed elatio i crimine est. Et qui se hūiliat voluntarie nō qui humiliatur q̄si ex necessitate. exaltabiť in futuro. ⁊ quātoq̄ etiā in hoc mūdo. Hec sententia infallibiliter est vera in ꝓspectu dei. in cuius iudicio superbi abiecti sunt. et hūiles accepti. q̄uis in iudicio hoīz aliq̄n fit cōtra vt superbi sint in gla ⁊ hūiles ꝓtempti. Et si superbi exaltanť in hoc mūdo. hūiliabunť in inferno. ⁊ si hūiles subiacīunť in hoc mūdo. exaltabunť in celo. Ei cirillus. Hoc dicť fm diuinū iudiciū nō fm humanā ꝓsuetudinē. fm quā plures ꝙcupiscentes honorē ꝓsequunť. aliq̄n se hūiliātes inglorij remanēt. Ei⁊ tlxophilˢ. Porro nō finaliter nec oībus hoībus est reuerendus. qui se honoribꝫ ingerit. sed dū a quibusdā honoraťur. aliq̄ detrahūt ei. ⁊ q̄nq̄ etiā ipi honorātes. Ubi nota q̄ cū quidā superbus p ꝑcurationē suā exaltat⁹. audiret in eccīa legi hec verba euangelij oīs qui se exaltat hūiabiť. ⁊ qui se hūiliat exaltabitur. hec verū esse non reputans⁊ quasi in verba blasphemie prorūpens dixit. q̄ si se humiliasset. ⁊ non

seipm exaltasset. ad statū illū non puenisset. ꝛ statim in eodē loco cecidit ꝛ a diabolo suffocat⁹ expirauit ¶Deu q̄ multi hodie dicūt cordere⁹ facto si nō vbo. q̄si nūq̄ exaltari possent si ad hoc p se nihil facerent ¶Oct primū g̃ locū nō solū intelligit hic honorabilior sessio in ꝓuuys solēnib⁹. sz etiā q̄libet dignitas ī eccīa seu primatus. ad dignitates ei nullus catholicus ad xp̄i eccie nuptias inuitatus se dz ingerere. sz alios meliores p̄ponere quantū ē in se. altioq̄n īuitator p̄cipalis. s. deus a quo ē oīs ptās. deiecit eū a sua dignitate saltē spūaliter sīa eterne damnatōis aliq̄n etiā deiecit tales pena damnatōis tpalis ¶Si aūt humiliter ꝛ ex corde refugiens. sicut faciebāt antiqui pēes. vtgrego. ꝛ ꝓsimiles dignitatem ex obia suscepit. ꝛ ex caritate fraterna bene ea vsus fuerit. tā dem celestē glām obtinebit ¶Quia oīs q̄ se exaltat p̄sumptuose se dignitatib⁹ ingerendo. hūiliabit mō p̄dicto. ꝛ q̄ se hūiliat nō fallaciter ꝛ ficte. sed veraciter ꝛ ex corde exaltabit. q̄ sm q̄ dr in ꝓuerbys. humilē spūm suscipiet gloria ¶Vbi sciendū q̄ hūilitas meritoria cui debet exaltatōis gla. ꝓsistit in tribus ¶Primo in ꝑprie estimatōis āmbitiōe. ꝛ hoc inducit ꝓpōsitum sui. ita vt hō nihil reputet seipm. ꝛ oīmque hz recognoscat datorez eē deū. Quid em̄ habes inquit apls q̄ non accepisti ¶Scdo ꝓsistit in dignitū vilipensione. ꝛ hoc inducit honorē dei ꝛ hoc habet q̄ homo in magnis vtutib⁹. donis ꝛ honoribus ꝓstitutus. inde nō extollit sed totū illi infundit ꝛ integrū restituit. a quo oē bonū fluit ¶Tercio ꝓsistit in aliorū sibi p̄latione. ꝛ hoc inducit primi appreciatōez. quō seruare potuerimus q̄ dr apostolus. honore inuicē p̄uenientes. nisi alios dignores nobis in vtutū meritis estimemus. ¶Homo em̄ illū quo se dignorē esti mat vix honorat. sz potius p̄emit ¶Potest ꝛ hoc q̄ dictū est de dignitate etiā accipi de meritor p̄sumptione Vñ beda Mistice quisquis nuptias xp̄i ecclie inuitatus adierit. mēbris eccīe p fidem ꝓiūctus. nō se extollat. q̄si sublimior ceteris gloriādo de meritis ¶Habit em̄ locū honoratiori post inuitato. cū illor q̄ se in xp̄o secuti sunt agilitate p̄itur. Et cū rubore nouissimū locū tenet q̄n de alīs meliora cognoscens. quicquid de sua operatione celsum sentiebat humiliat. Sed recumbit aliquis in nouissimo loco. sm illud. quanto magnus es humilia te in oīb⁹. Veniens aūt dns q̄ē humilem inuenerit amici nomē beatificans supius ascendere p̄cipiet. Quicūq̄ em̄ humiliauerit se sicut puulus iste. hic ē maior in regno celor ¶Vulcere aūt dr. tūc erit tibi gloria ne nūc querere incipias. q̄ tibi fuat in fine. ¶Potest etiā ꝛ hoc in hac vita intelligi. q̄ quotidie dns suas nuptias intrat supbos despiciens. ꝛ humilib⁹ sepe tanta sui spūs onera p̄stans vt discūbentiū cetus eos admirā do glificet. Qui em̄ se de meritis elevat. hūiliabit a dño. ꝛ q̄ se de bñficijs hūiliat. exaltabit ab eo. ¶Dec beda. Cū g̃ inuitatus fueris a dño p predicatores suos ad nuptias spūales. que ꝓsistunt in ꝓiunctōe xp̄i ꝛ eccīe. ad quas nuptias īuitati sunt oēs xp̄iani. quorum q̄dam ceteros dignitatē p̄cedūt. alij vo merito vtutum. excellit vnus vna vtute ꝛ excellit alia. alij vero excellunt sacra intelligentia. nō discumbas in

Capitulum. Lxxx.

primo loco. aut meritor tuor p̄sumptōne. aut bonor mūdanor ambitōe. aut appetitu inanis glorie ¶Quare aūt primus locus nō sit ambiendus ꝓbat ex trib⁹. ¶Primo ex ꝓportione dignioris ne forte honoratior. i. dignior maiori honore sit inuitatus ab eo ꝛ talem debes tibi p̄ponere. ¶Dignior em̄ maiori honore est virtuosior. ꝛ ideo quilibet quantacūq̄ dignitate polleat hz incitatiuū fugiendi honorē. si attendat q̄ in ꝓgregatōe esse p̄t aliquis eo honoratior. ¶Non em̄ dignitati debet excellētia honoris. misi q̄ ipsa attestatur excellentia vtutis. ¶Scdo hoc idē ꝓbat ex indigni electōe. q̄ locus sublimis indigno nō ē stabilis. sed sepe inde ejcit. vnde dr. ꝛ vemens p effectū qui te inuitauit ꝛ illū. dicat tibi. facto te. s. hūiliando. ꝛ aliū tibi p̄ferendo. da huic locū quo reputabas te dignū. ¶Hoc sepe euenit q̄ qui putabat se dignū honore ejcit a sua cogitatōe ꝛ expellit inde. Tercō hoc idem ꝓbat ex ꝓfusione q̄ sequit ¶Unde subdit. ꝛ tunc incipies cū rubore nouissimū locū tenere. erubescēs. s. q̄n q̄ de te maiora p̄sumpsisti incipies hūiliari. quasi deiectus in aīo tuo. aut ejectus de tuo officio. aut deiectus post mortē in inferno. ¶Deinde oñt q̄d sit obseruandū ei q̄ vult honorē acq̄rere. q̄ debet humilia de se sentire. Unde dr. Sed cū inuitatus fueris vade nō te excusa. ꝛ recūbe in nouissimo loco minorē te alijs reputando. ꝛ te esse in oīb⁹ in ymo meriti. ꝛ si forte sis excellētior dignitate vel origīs nobilitate. Et notādū q̄ tripler distinguit nouissimū. s. statuū. graduū ꝛ locor ¶Inter status locus nouissimus ē incipientiū. medius ꝓficientiū. supmus ꝓfector ¶Inter grad⁹ locus nouissim⁹ est subditor. medius p̄lator. supmus maior. ¶Inter loca nouissim⁹ est infern⁹. medius mūdi. supmus celi. Recūbe g̃ aut in nouissimo p̄mo. s. in statu incipientiuz te reputando p hūilitatē. aut in nouissimo scdo. s. in gradu subditor p dei timorē. aut in nouissimo tercio. s. in inferno p iugē meditatōz ¶Et adducit tria p ter q̄ nouissim⁹ locus ē eligendus ¶Primū est. q̄ ex hoc hī gra amicicie. vt cū venerit mētes visitādo vel merita post mortē discutiendo. q̄ te inuitauit ad nuptias dicat tibi. amice. s. ꝑpter tuā hūilitatē. Secū dū est ꝓsecutio loci dignioris. ascēde supius ꝛ in pīti p grāz ꝛ in futuro p glām. q̄ te hūiliasti. ꝛ q̄ etiā amicus. Tercium est bōris gīa q̄ sequit dignitatem. tūc erit tibi gla honoris coā fil discūbentib⁹ in eadē fide. vel in eadē beatitudine quiescētib⁹. tū q̄ humilis. tū q̄ amicus principis. tū q̄ alto gradu sublimatus ¶Et nota q̄ dns nō intēdit hic docere quō acquirere debeamus humanā glām. sz exēplo acq̄rēdi glām istā humanā docet nos acq̄rere glām celestem ita q̄ sicut hūilitas est necāria ei q̄ cupit exaltari honore ecclīastico. sic est necāria ei q̄ cupit exaltari honore gre ꝛ glie. Sed dñtia est. q̄ quicūq̄ se humiliat vt exaltet ꝓmotōne ecclīastica peccat. est em̄ falsa hūilitas in q̄ latet immūda supbia. quib⁹ se hūiliat vt exaltet domis gratuit ꝛ premio glie. hz rectā intentōem. q̄ vt dr hiero. Sancta supbia est virtutes appetere. ¶Ultimo assignat rōnem dicti quantuz ad oīa premissa. q̄ omnis siue laycus siue clericus siue religiosus qui se exaltat. s. supbiendo. humiliabitur

sponte. vel necario hic vel in futuro. q̃ se hūiliauw
lūtarie. non q̃ humiliat̃ q̃si ex necĩtate exaltabit̃ vel
hic vel in futuro. q̃ hoc aut in officio. aut in merito.
aut in p̃mio. Hūiles dicti sunt ab humo cui p̃strati
sūt eo q̃ nihil ĩferius se. nisi humū reputāt. q̃ sepcul
candos oĩbw exhibent. q̃ ꝓpter hoc exaltari merent̃.
q̃ ideo hō q̃ factus est de humo hūiliari dz. q̃ exalta
tio nō debet̃ sibi nisi p̃ hūilitatis meritū. q̃ talis hūi
litas ducit ad letabundū gaudiū. Ūñ dñs. Semp
in corde tuo debes habere q̃ sis peccator vilissimus.
q̃ oĩ donor gr̃a dei indignus. nec ad hoc aliquo mō
aptus vt deus orōem tuā exaudiat. Multū g̃ debem⁹
fugere superbiam. que nos derisibiles q̃ inimicos deo
q̃ hoĩbw ꝓstituit. q̃ amplecti humilitatem que nos de
siderabiles q̃ amicos eisdem facit. Unde crisᵒ. Ne ti
meas honore tuo destructo si humiliaueris teipsum
Ita enī magis extollit̃ gloria tua. ita maior efficit̃.
Hec regni est ianua. Si volueritis magni appare
re. non erimus magni. sed q̃ oĩbw debonorabiliores
Qui ei derisibiles sunt q̃ oĩbw inimici. q̃ ab inimicis
facile captabiles q̃ immundi. apud deū hi maxime
oĩm sunt. Quid aūt hūilibw est delectabilius aut bea
tius cū humiles q̃ deo sint desiderabiles Sed q̃ ea q̃
ab hoĩbus est gloria hi maxime potiunt q̃ oēs eos ve
lut patres honorant. sicut frēs salutāt. sicut ꝓpria mē
bra amplectant̃. hec crisᵒ. Et q̃r dñs instruxit inuita
tos ad humilitatē. nunc instruit inuitantes ad mise
ricordie pietatē. q̃ ad paupes q̃ debiliū potius q̃ ad
amicoꝝ q̃ diuitū inuitatōem vt coĩa faciant non ꝓp
ter hoĩm fauorem q̃ amitatē sed ꝓpter caritatē q̃ pau
pes necessitatem. arguens per hoc phariseos q̃ faci
ebant ꝓuiuia non moti pietate. sed magis cupidita
te. intendētes p̃ hoc ꝓsequi vtilitatē seu honorē tpa
lem. Unde dñs vt p̃ refectōe corpali rependeret spi
ritualem. s. documentū pietatis dicebat ei qui se ĩui
tauerat. q̃ p̃ hoc etiā alios assidentes qui erāt in hoc
culpabiles arguebat. Cū facis p̃randiū aut cenam
noli vocare amicos. i. ꝓpter amicitiā secularē. neq̃
frēs tuos. i. ꝓpter ꝓsanguinitatē. neq̃ cognatos. i.
ꝓpter affinitatē. neq̃ vicinos. i. ꝓpter familiaritatē
neq̃ diuites. i. propter aliquā vtilitatē ꝓsequendā.
Hec determinatio. s. diuites oĩbus predictis videt̃
debere subintelligi. q̃ ita frēs q̃ cognatos amicos q̃
vicinos pauperes. sic̃ q̃ alios egenos vocare potero.
vt eis sic̃ q̃ aliꝭ pauprib⁹ distribuā p̃ deo. Et subdit̃
causa cū dicit̃. ne forte q̃ ipi reinuitāt te. Hec enī est
ꝓsuetudo carnaliū hominū. s. reinuitare inuitantes
se. q̃ fiat tibi retributio ab hoĩe nō a deo. in p̃ti nō in
futuro. ista nāq̃ reinuitatio intelligit̃ cuiusq̃ bomi
tpalis recōpensatio. Unde dicit ambro. q̃ hospita
lem remuneraturis esse effectus auaricie est. Scien
dū tamē q̃ sic̃ innocent̃ predicti ad ꝓuiuia ꝓpter cari
tatē mutuo nutriendā meritoriū est. Si aūt ad lasci
uiā vel gulā exercendā. vel ad inanē gl̃az. peccatū est
q̃ inuitans sustinebit penā. si aūt ad reinuitandū re
cipit mercedē suā. si aūt ad benuolentiā seu liberali
tatē indifferens est. q̃ potest bene fieri. q̃ male prout
ad finez vlteriorē ordinat̃ qui pōt esse bonus vl̃ ma
lus. Ūñ hec inuitatio p̃mittit̃. nisi de matrimonio
x̃pi quod totum debet in⁹ suis pauꝑum expendi sicut
de testamento mihi ꝓmisso ad faciendū elemosinā.
nō possum in alios vsus expendere quicq̃ Sed cū
facis cōuiuiū motus pietate. voca pauꝑes cēsu. qui
nō habent de suo adiuuādū. q̃ debiles conatu qui po
tentiā nō habent ad laborādū. q̃ claudos gressu. qui
ire nequeūt ad mendicandū. q̃ cecos visu. qui nōvi
dent ad aliquod artificiū opandū. q̃ beatus eris sc̃z
in p̃senti beatitudine spei. q̃ ĩ futuro bītudine rei. q̃r
iniutati nō habent retribuere tibi. et iō deū nūq̃ ob
liuiscentē habebis debitorē. pietas enī ad omnia vti
lis ē. promissionē hñs vite que nūc est future Ubi
crisᵒ. Non ergo turbemur cū nō recipimus beneficiū
recōpensationē. sed cū recipimus. Ūñ si receperi⁹
mus nō amplius recipiemus illic. sz si minime retri
buit hō. tūc tibi deus retribuet. Unde sequit̃. Retri
buet̃ enī tibi. s. a dño in resurrectiōe iustorū. Scōm
bedā. Et si oēs resurgāt. singulariter tamen q̃ quasi
p̃pria nō immerito resurrectō iustorū dr. qui in ea
immutādi sunt. q̃ se beatos esse futuros nō dubitāt
Ubi grego. missenus Nō ergo negligas iacētes. q̃si
nullo sint digni. Cogita quid sint. q̃ preciositatē eo
rū inuenies. Saluatoris induerūt ymaginē. futuro
rū bonoꝝ hæredes. regni clauigeri. accusatores q̃ ex
cusatores idonei. nō loq̃ntes. sed inspecti a iudice.
Ubi q̃ crisᵒ. Decerat ergo eos sursuz in solario susci
pe. Si nō placet saltem deorsum. vbi sunt subiuga
lia q̃ famuli x̃pm suscipias. fiat saltē pauꝑ edituus.
Ubi est elemosina. nō audet intrare diabolus. Et si
secū ꝓsedeas mitte ei de mensa fercula. Et iterū. Sz
dicis Immūdus est pauꝑ q̃ sordidus. Laua eū q̃ fac
tecū in mensa sedere. Si vestes sordidas hz. mundū
indumentū exhibeas. x̃pus accedit p̃ eū. q̃ tu frivola
loq̃ris. Hec crisᵒ. Moraliter cū facis ꝓuiuiū. i. cū
accedis ad oīoem vt reficiaris pane lachrimaꝝ. q̃ ĩ
ebrieris vino ꝓpūctiōis noli inuitare amicos. i. no
li orare tm̃ p̃ amicis q̃ ꝓsanguineis tuis. q̃ p̃ diuiti
bus. i. p̃ iustis qui sunt diuites in virtutib⁹. sed p̃ imi
micis q̃ pctōribus qui vere pauꝑes sunt. Ūñ subdit.
Sed voca pauꝑes. i. associa in tua oīone pctōres q̃
subdiuidit in tria genera pctōꝝ dicens. Debiles. i.
peccātes ex infirmitate. claudos. i. peccantes ex ma
licia. s. qui hñt pedem intellectus sanū. sed pedē affe
ctus infirmū. q̃ cecos. i. peccātes ex ignorātia. Pre
dicator etiā vbi diuini facit spūale ꝓuiuiū. sed si fa
cit hoc ꝓpter honoris. vel lucri tpalis ꝓsecutionē nō
habebit a deo mercedē. si vo facit propter animarū
salutē. recipiet cū iustis vitā eternā. Ex eo aūt q̃
dñs hic ait retribuet̃ in resurrectione iustoꝝ quidaꝫ
de simul discūbentib⁹ rudis q̃ carnalis. motus x̃bis
x̃pi. credidit q̃ resurrectio futura esset ad vitā cibis
corpalib⁹ indigentē. q̃ q̃ x̃ps promitteret escas cor
pales in regno celoꝝ. q̃ dixit ei. Beatus est qui mādu
cat panē in regno dei. Ūñ cirillus. Homo iste aīa
lis erat. nō diligenter ꝑcipiens ea que x̃ps ꝓtulerat
putauit esse remūerationes sanctoꝝ. Ex
quidā dicūt q̃ p̃panez iste intelligebat beatitudinē
veram. que ꝓfluit in visione q̃ fruitōe deitatis x̃pi prin
cipaliter. q̃ hūanitatis secūdario. qui vocat se panē
vite. Unde aug. Vel quasi in longinqua iste suspira
bat. q̃ panis iste. s. quē desiderabat ante illū discūbe

bat Quis em̄ est panis regni dei. nisi qui dt ego sum panis viuus qui de celo descendi. Noli parare fauces sed cor. Hec aug. Beatus igit qui hūc panē qui refectio aīaꝝ est. manducabit in regno dei. videndo .s. t fruēdo. de quo dr ecclasti. Qui edūt me adhuc esurient. nō ꝓpter famis inediā. sz ꝓpter fastidq absentiā dñi beda. Panis q̄ māducaf in regno dei. nō corpalis intelligendus est cib. sed illevticz qui ait. ego sum panis viuus q̄ de celo descendi. si quis māducauerit ex hoc pane viuet ineternum id est si quis me incarnationis sacramento pfecte incorporatus. mee diuine maiestatis visione frui meruerit hic pp̄etua vite immortalis beatitudine gaudebit. Hec beda.

¶ Oratio

Omine ihesu xp̄e manu mīe tue me apprehende t ꝓtege. ne ꝓualeat in me ydropisis carnalis voluptatis vel auaricie aut superbie t da mihi vt p veram cordis oris t operis humilitatem. in nouissimo loco recumbam. minorē me alqs reputādo. t p misericordiā indigentes inuitare nō obmittam. eoꝝ necitatib ꝓ posse succurrendo Largitor opulentissime deus. da mihi misero panē celicum qui tuipe es manducare in regno dei. p quo pane tibi dñe quotidie militamus p quo tota die mortificamur vt in tua vita viuamus Amen.

¶ De inuitatis ad cenā magnā ¶ Ca. LXXXI.

Et quia nōnulli terrenis. vel voluptatib mūdi huius vediti. hunc panē de quo dictum ē fidetenus q̄si odorādo pcipiunt. dulcedinem vo eius attingere veraciter gustādo fastidiūt. ideo ad oīendū taliū teporem. celestib epulis non esse dignū. subiungit dominus ꝓabolam. in qua demonstrat dine largitatis effluentiam t argut multiplicē iudeoꝝ ingratitudinē. qui pre ceteris gentib. fuerūt inuitati ad celestē beatitudinem primo p ꝓphetas. scdo p ipm. tercio p apostolos. t tñ renuerūt venire p fidez. t ita vocati sunt gentiles ¶ Dicit ergo. Homo quidam .i. xp̄us verus homo verus deus. qui dr homo ratione veritatis nature humane. quidā rōne singularitatis psone respectu aliorꝝ. fecit cenam magnā. i. ꝑparauit futurā glorie t vite eterne refectionē. t celestē seu eternā beatitudinē quam sanctis aīab ab eterno ꝑparauit dñs. quem vocaf cena. eo q̄ est refectio vltima. q̄ sicut cena paraf declināte die post quā nulla refectio sequit. sic vita eterna daf p fidem pñtis vite vbi nihil aliud expectatur. Item dr cena magnanimo sic maxima. vt eius immensitas in cor hominis nō possit ascēdere. t vocauit multos q̄ vult oēs homines saluos fieri t beatos Vocauit dñs quosdam p angelos. quosdā p patres. quosdā p ꝓphetas. quosdam p seipm. quosdā p apostolos. quosdam aliorꝝ ꝓdicatorꝝ vbis. quosdam inspirationib interius. quosdā beneficijs t pseueris. quosdaz flagellis t aduersis Et misit seruū suū. i. predicatorem euangelicū. t licet plures sint serui. psonaꝝ. statuū. t hītuū diuersitate. vnū tñ debent esse fidei t caritatis vnitate. hora cene. i. vltima etate t tempore gre. Hora cene est finis seculi. s. vltima etas. nam t si hores in

Capitulum. Lxxxi.

alīqs etatib ad cenā inuitabantur. nullus tñ recipiebaf ad cenam sed oēs ad limbū descendebāt. dicere inuitatis vt venirent. i. ad veniendū ꝑ bona opa se ꝓparent. q̄ iam ꝓpata sunt omnia. Ante aduentuz xp̄i nondum erat cena xp̄i pata. q̄ nullus poterat ingredi vitam eternā. sed agno xp̄o immolato a ꝓtus est regni celestis aditus. t tūc missi sunt apostoli ad quos añ fuerant ꝓphete missi. Sicut em̄ xp̄s missus fuit a pr̄e vt inuitaret ad cenā. ita ipē seruos suos apl̄os suos misit. t mittit p̄dicatores vt dicāt nobis. venite ad cenā q̄ pata sunt omnia. Consistit aūt illa cena in trib. s. in beata visione diuinaꝝ psonaꝝ. in societate angeloꝝ. t in ꝓsortio sctōꝝ. que oīa vt hic dr sunt pata. Et ceperunt se simul oēs. excusare. id est p mala opa se retrahere. q̄ plus dilexerūt terrena t corpalia q̄z celestia t spūalia. Omnes se excusant t si non verbo saltē cogitatu vel facto. Omnes dr. i. p maiori parte. q̄ pauci saluanf respective. Et cōm greg. multi vocanf sed pauci veniunt. q̄ multi qui p fidem ei subiciunf. male viuendo eius ꝓuinio ꝓtra dicunt. Sed re nobis. q̄ fm eundē grego. Ecce homo diues inuitat t pauper occurrere festinat. ad dei inuitamur ꝓuiniū t excusamus Dñs clementer omnes inuitat. sed qui venire nolunt excusant. t sic eternū ꝓuinium q̄ deus nō rogatus sed gratis offert volentib sibi intercludūt. Excusatio em̄ ista est indispositio voluntaria. q̄ alq cadunt in superbiā. alq in auariciā. alq in luxuriā. Primi signanf p villā emptam videntes Secundi p iuga boū empta ꝓbantes Tercij per vxorē ducentes. t oēs isti ad cenā dominicā sunt inepti. Unde ꝓseqñr excusantiū cause subdunf cum dr. Primus dixit. Villam emi t necē habeo exire t videre illā. Ubi notanf superbi amatores mundi in quib est ambitio dignitatum t hmōi. In villa em̄ empta dñatio notaf t superbia. q̄ superbi volunt alīqs dñari. Et alter dixit. Juga boū emi quīq t eo ꝓbare illa. Ubi intelliguntur auari t cupidi quinq sensib t terrenis nimis intenti. in quibus est cupiditas terrenoꝝ t mundanoꝝ. p boues enim qui terrā versant terrena signanf Et alius dixit. Uxorez duxi. t ideo nō possum venire. Ubi notanf carnales t luxuriosi delicqs carnis dediti in quib est amor voluptatū carnaliū vxor em̄ ad voluptatē carnis ptinet Dicit aūt fm basiliū. Nō possum venire eo q̄ intellectus humanus vergens ad hūanas illecebras debilis est ad agendū diuina Omnes ergo predicti sunt indigni cena nuptiaꝝ agni. Unde sunt vsus isti Ulla. boues. vxor. cenā clausere vocatis Mūdus. cura caro. celū clausere renatis. Ad ista vero tria vitia reducunf oīa a beatitudine celesti excludentia. q̄ vt ait iohannes Omne q̄ est in mūdo. aut est ꝓcupiscētia carnis. aut ꝓcupīa oculoꝝ. aut superbia vite Unde augu. O qui ad cenā venire nolite diligere mundum. neq̄ ea que in mundo sunt. Amor enim terrenarum viscus est spūalium pennaꝝ. O m̄ oīa q̄ in mundo sunt ꝓcupīa carnis sunt. t ꝓcupiscentia oculoꝝ t ambitio seculi. Concupīa carnis vxorem duxi. concupiscentia oculoꝝ. quinq iuga boū emi. ambitio seculi. villā emi. Tollamus g̃ de medio excusatōes vanas t malas t veniamus ad cenā. q̄ intrinsecus

saginemur. Nō nos impediat extollētia. nō supbia extollat. non nos teneat curiositas illicita. ꝛ reuertat a dō. nō nos ipediat voluptas carnis a voluptate cor dis. Eleemamus. ꝛ saginem. Hec aug. Scōm crisꝰ. q̄uis videant rōnabiles excusantiū occasiones esse tñ hinc discimus. ꝛ si necāria fuerint q̄ tenēt om mbus prima facere spūalia. Excusat quippe ois qui plus terrena q̄ celestia diligit. eiā si se ad celestia tē tere dicit. Nō hodie clericis ꝛ religiosis mitis obij ci pōt. qui ci rā. ꝛ solicitudinē tantā hñt de terremis ꝛ oībus q̄bus laici occupant. vt nulla differēria in ter hos. ꝛ illos videat. Unde grego. Sed ecce iter hec pensare possumus Quid sibi corda nra rūdeant Occultis em̄ fortasse sibi cogitatōibus dicat. Excu sare nolumus. ad illud em̄ supne refectiōis ꝓuiniū ꝛ vocari ꝛ venire gratulamur. Loquētes nobis talia mentes nr̄e verū dicūt. si nō plus terrena q̄ celestia diligūt si nō amplius rebus corpalibꝫ q̄ spūalibus occupāt. Hec greg. Et reuersus seruus nūciauit hec dño. Predicatores exeūt ad predicationē reuertūt ad dei ꝓemplatōnē nūciāt quid egerūt p interiorē ꝓfessionē. Luc iratus pfamilias. s. xp̄us. cuius fa milia sunt oīs angeli. oīs electi fideles ꝓta sue ce ne ꝓemptores. ira nō affectus sz effectus. q̄ punit vt iratus. nā sm augu. Ira dei est vindicta pcti. Et iuste irascit deus de negligencijs hoīm. q̄ paratā p eis eterne vite cenā cōtemnūt. ꝛ vilibus cibis men tē implent. Iratus inq̄ dixit seruo suo. s. predicato ri euāgelico. Exi cito. s. ab ocio studij ꝛ ꝓēplatiōis ad publicū actionis ꝛ predicatiōis. in plateas ꝛ vi cos ciuitatis. Per vicos ꝛ plateas ciuitatis. que. s. clausurā habent. intelligit vocatio iudeoꝝ. qui clau si erāt legalib⁹ obseruātijs. ꝛ quasi dei ciues vt pote eius legē tenentes. quoꝝ quidā erāt in plateis. i. in lata via pspitatis ꝛ voluptatis. quidā in vicis. i. in angustia aduersitatis ꝛ tribulatōis. vicus em̄ arcior est q̄ platea. ꝛ pauper ꝓpter defectū gratie ꝛ vir tutis ac debiles ꝓpter defectū bone operationis. ꝛ ce cos propter defectū vere cognitiōis. ꝛ claudos pro pter defectū recte affectōis ꝛ ītētiōis. hoc est hūiles qui se tales reputāt ꝛ intrare ō fidebāt. introduc huc tales em̄ vult dñs ad pñiam vocari. ꝛ ad suū ꝓuiniū introduci. Nā principib⁹ ꝛ sacerdotib⁹ ac legispitis iudeoꝝ ꝓpter ingratitudinē ꝛ supbiā dimissis a deo ꝛ relictis hūiles simplices ꝛ publicani illius popu li sunt vocati. vt patz in aplis ꝛ pluribꝫ alijs ex decur su euāgelij. Un̄ greg. Quia q̄ venire supbi renuūt. pauper eligunt. q̄ infirma mūdi elegit deus vt ꝓfū dat fortia. pctōres supbi respuūt. ꝛ pctōres hūiles eligunt. hos itaq̄ eligit deus quos despicit mūdus q̄ plerūq̄ ipsa despectio hoīem reuocat ad semetip sum. Pauperes g̃ debiles. ceci ꝛ claudi vocant ꝛ veni ūt q̄ infirmi quiq̄ atq̄ in hoc mūdo despecti. plerū q̄ tanto celerius vocē dei audiūt. quanto in hoc mū do nō habent vbi delectent. Un̄ ꝛ augu. Et quiv̄ene runt nisi mendici. debiles. claudi. ceci. Illi aūt nō venerūt. diuites sani. quasi bene ābulantes. ꝛ acute cernentes multū de se presumētes. ꝛ iō tāto despera tiores. quāto supbiores. Eleemāt mendici. quia ille inuitat qui ꝓter nos factus est pauꝑ cū diues esset. vt illius pauꝑtate mendici ditaremur Eleemāt debi les. q̄ nō ē opus sanis medicus. sz male habentib⁹ Eleemant claudi qui ei dicant. ꝓpone gressus meos in semitis tuis. Eleemant ceci qui dicant. illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā ī morte. Hec aug. Et ait seruus Dñe factū est vt imperasti. s. etiam co mōvt imperasti. ꝛ sic notat pfecta obdiētia. s. in opꝛ ꝛ in mō. adhuc locus est Quasi diceret Multos in troduximus de iudeis. sed adhuc ē locus vbi recipi ant gentiles. Hoc etiā ideo dr. q̄ ecclia plures reci pe semp̄ est parata. Et ait dñs seruo. Exi cito in vi as ꝛ sepes. i. extra iudeā discurrēdo ad gentilē ꝑsim p vias em̄ ꝛ sepes intelligit vocatio gentiliū. q̄ tāq̄ agrestes in vijs ꝛ sepib⁹ erant dispsi. ꝛ direptioni bꝰ strui exponiti. in vijs. s. mūdane ꝑsperitatis. ꝛ sepib⁹ aduersitatis. ꝛ ꝓpelle intrare. instantia ꝛ īportunita te p̄dicatōis. vocāt em̄ qui a malo retrahunt. feruē tib⁹ exhortationib⁹ ꝓpellunt q̄ trahunt duris ꝓmina tionib⁹ Un̄ iudeos monet vocari ꝛ gētiles ꝓpelli. q̄ iudeis tanq̄ legē. ꝛ ꝓphetas habentib⁹ leuior vocatō videbat sufficere. q̄ nō sufficiebat gentib⁹ vt implea tur domus mea. s. celuꝫ ꝛ celestis patria. vbi fit eter num ꝓuiniū debito numero predestinatoꝝ. qui nūe rus non remanebit inexpletus. Vel ꝓpellunt intra re hereticī qui per ecclesiā puniti resipiscunt. vel qui cunq̄ alij qui h⁹ mundi aduersitatib⁹ fracti ad dei a more redeunt. Felix necessitas que ad meliora ꝓpel lit. Multi em̄ qui in pspitate ꝛ securitate mundo vi uunt instāte aduersitate ꝛ piculo ad deū fugiūt. Un̄ crisꝰ. Multomagis laboriosius est in securitate ꝓcu piscētias vincere q̄ in piculo ditias posse ꝓtemnere. Ipse em̄ timore piculi adiuuat aīm. ꝛ facile vincit delectatio corpalis. Quot em̄ sunt qui in securitate nō fuerūt ꝓtenti pauper esse. ꝛ tñ videntes psecutōz magis ꝓtenti fuerūt bona sua dimittere q̄ perire Il los tales sciens deus frequēr prescidit ditias eoꝝ vt a solicitudinib⁹ releuati securi⁹ ꝛ melius pmaneāt ꝺo Hec crisꝰ. Liquet ergo vt ait greg. q̄ alij vocant ꝛ ve nire ꝓtemnūt. vt qui donū intellectus accipiunt. sed eundē intellectū opib⁹ non sequunt. alij vocant ꝛ ve nūt. qui acceptā intellectus grām opando pficiunt alij intrare ꝓpellunt. vt quos eccīa tempaliter punit In fine aūt ꝓcludendo subiungit. Dico aūt vobis cuius dicere infallibile est. q̄ nemo virorꝝ illorū qui vocati sunt. ꝛ se excusantes venire noluerit. gustabit cenā meā imo nec videbit. sed sancti gustant ꝛ vidēt etiā in pñti. sm illud psalmi. Gustate ꝛ videte q̄m suauis est dñs. Implēda est em̄ domus dei numero predestinatoꝝ. sz supbi pctōres qui vocati venire no luerūt seipos irrecupabiliter excusarunt. Hec snīa dñi. vt ait greg. valde timēda est. Nemo g̃ venire cō temnat ne dū vocatus excusat. cū voluerit intrare nō valeat. Et certe q̄ nō ītraverit. famelicus ꝛ inanis a refectiōe dine fruitiōis ꝛ visiōis remanebit. Ecce q̄ piculosum est ꝓtemnere inuitationē iesu xp̄i. tales est a refectōe eꝛ in pñti p̄ gr̃az in futuro p̄ glaz meret excludi. Hec igit oīa ꝛ ad q̄ vocati sumus diligēter ꝓsideremus. ꝛ pñtia despicientes ad futura nos ꝑpa remus. Un̄ crisꝰ. Permaneam⁹ igit custodientes cū qua initio suscepim⁹ dignitatē. ꝛ futura quotidie re

gna ꝙramus .oīaq; pñtia vinbras eē ꝓrsus ac somnia iudicemus. Neq; em̄ si rex terrenus aliq̄s alumēs te pauꝑem ac modicū .repente sibi adoptaret i filiū tu tā ad tugurq; tui respiceres vilitatē. Ita nūc igit̄ mihi pñtiuz putes eē ꝑciosum. Lōge quippe maiora sunt ad q̄wcatus es capitēda Dec crisꝰ. Oō

OOmine ihesu xp̄e.qui oēs hoīes wlens saluos fieri.refectōez celestis beatitudinis ommibꝫ prepalti.ꝛ multos ad eam multis modis wcalti ne me miseꝛ excludas ab illa gratia generali quā oībꝫ wenisti impturi.ꝛ da mihi calcare oēm suꝑbiam ꝛ ambitionem.auariciā ꝛ cupiditatē ꝓcupiscentiā carnis ꝛ wluptatē.ne hec vel alia impedientia mihi eternū intercludāt ꝓuniuz .sed qui sum pauꝛ in gratia ꝛ vtute.ꝛ debilis in bona opatōe.ac cecus in vera cognitōe.ꝛ claudus in recta affectione misericorditer introducat in idipsum Amen

De scenophꝛgia. Capitulū LXXXII.

POst hec ambulabat ꝛ manebat adhuc ihꝛsus in galilea dcēdo in synagogis eoꝝ.nō em̄ wlebat in iudeam ambulare.qꝛ iudei q̄rebant eū interficere. Licet em̄ posset inter eos sine nocumento eē. wluit tñ aliq̄n ante tempus passionis se ab eis subtrahere. primo ratione hui.quia nondū venerat tempus quo wlebat occidi.scōo ratione nostri vt nēam ꝓlongaret infirmitatē.dando nobis exemplū q̄ possumus aliq̄n declinare ꝑsecutionē.tercio rōne iudeoꝝ.ne manēs in medio eoꝝ magis eos inciteret in odiū Erat aūt in primo dies festus iudeoꝝ scenophꝛgia.i.festiuitas tabernaculoꝝ .q̄n habitant filij isr̄l in tabernaculis septē diebꝫ sub vmbra ramoꝝ.in similitudinē ꝛ memoriam tabernaculoꝝ in quibꝫ habitauerūt patres eoꝝ cū educti ex egipto ꝑegrinarent in hꝛemo velut reminiscentes bñficia dñi qui erāt dñm occisuri. Et ē scenophꝛgia dictio greca ꝓpsita a scenos q̄d ē vmbra ꝛ phagin q̄d est comedere qꝛ in vmbraculis comedebant durante illa festiuitate. Et celebrabāt collectis fructibꝫ anni in septēbꝛi mense septimo qꝛ illo tpe quo vue erant colligēde .exiuerūt de hꝛemi tabernaculis .ꝛ venerunt in terrā ꝑmissionis .vñ exploratores portauerūt in vecte vuas Et tūc iudei habitabāt in vmbraculis .qꝛ pēs eoꝝ ꝑ quadraginta annos habitabāt in tabernaculis Imminente igit̄ scenophꝛgia.frēs .i. ꝓsanguinei dñi non apli.sz aliq̄ ꝑpinqui eius cognatione ex pte vgmis marie qꝛ viderūt ipm̄ nō esse patum ad ascendendū.inuitabant eū vt ad diem festū in hꝛlm que caput regni est ascenderet.ibiq; gloriā miraculoꝝ oñderet ꝛ se manifestaret.xp̄s em̄ habebat quosdam cognatos sm̄ carnē.q̄ more iudeoꝝ fratres dicebant Et dixerunt ad eum Transi hinc ꝛ vade in iudeam hoc est in hierusalem iudee metropolim vt ꝛ discipuli tui.i.turbe te sequētes seu alie vndecūq; illuc ꝓuenientes .videant opera tua ꝛ miracula Ac si sm̄ bedam dicant. Tu signa facis ꝛ pauci ea vident. Transi ergo ad regiam vrbem vbi sunt principes .vt visis signis laudē ꝓsequaris ab eis. carnales amici gloriā eius querētes .vt illius ꝓncipes fierēt.ꝛ ꝑ miracula eius magnificarē

Capitulum.Lxxxii.

tur carnale ꝓfiliū dabāt quo saluatoꝛ nē mūdi glām acq̄reret ꝛ suū nomen longius dilataret.ideoq; non in occulto ꝛ abscondito.sz palā ꝛ in ꝓuentu multoꝝ miracula dūm iesum facere ammonebant. Sīt nāq; ꝑpriū inanis gla cupidoꝝ vt quicq̄d gloriosum suū vel suoꝝ extiterit oñdat in publico.neq; em̄ frēs .i.consanguinei eius humanā ꝛ mūdanā glām req̄rentes fideliter credebant in eū estimantes eū vane gloriosum ꝛ glorie hoīm amatorē ꝛ cupidū. Facis inquūt miracula sed in abscondito.innotesce ꝛ appare hoībus vt laudari possis ab ommibꝫ. Putabant em̄ q̄ laus ꝛ fauoꝛ mūdi esset fructus virtutū ꝛ miraculoꝝ suoꝝ. Et q̄ suggerebant ei malū.s.glām mundanā q̄rere. ideo recusauit ꝛ eis nō acquieuit.vt daret nobis exemplū non q̄rendi gloriā hmōi dicens .Ips meū.i.glorie mee manifestande nondū aduenit.qꝛ post resurrectōem manifestanda erit.tps aūt vestꝝ.i. mūdane glorie.quo ꝛ mūdi laude hoīmq; fauore et vana gla decipiamini sp̄ est patum.i.mundi gloria quā affectatis ꝛ q̄ritis .sp̄ est patawobis. Ea em̄ que oībus hoīs mūdus exhibet queritis .s.honores .diuitias ꝛ delicias .ꝛ ideo sicut wos tpi parati estis .ita tps patum est wobis. Mundani ergo habent tps glorie patum.qꝛ eadē amant q̄ mundus.ꝛ mūdo ꝓsentiunt.ꝛ ideo q̄d querunt sp̄ inueniunt.sancti vo qui q̄runt gloriā spūalem non habent hic tpus patum.qꝛ vituperant que mūdus amat.ꝛ mundū ꝓtemnūt. Et ideo ōt. Non ꝑt mundus .i.mundani odisse vos.qꝛ cū mundo ꝓuenitis ꝛ de amatoribꝫ eius estis .ꝛ similiū in voluntate ꝛ voto ꝛ ope non est odiū.sz amoꝛ ꝛ amicicia. Unde crisꝰ. Qualiter eos mūdus odit qui eadē cū mundo volunt ꝛ ꝑ eo studēt. Me autē ꝛ meos odit ꝓpteꝛ dissimilitudinē que est in voluntate voto ꝛ ope.qꝛ opa eius mala nō approbamus sed magis redarguimus Sicut āt due glorie.ita ꝛ diuersa sunt festa.mundani enim hūt festa tpalia.s.gaudere.epulari ꝛ hmōi delicias exteriores .sancti vero hūt festa spūalia que ꝓsistunt in delectationibꝫ spūs .ꝛ ideo bene subdit. Vos qui gl̄am mūdi ꝛ festa gaudioꝝ mundanoꝝ q̄ritis .ascendite ad diem festū hunc.in quo videri ꝛ videre in vanitate ꝛ ꝓcupia vultis .id est ad festum letitie tpalis .vbi laus humana ꝛ wluptas querit̄ .vbi carnalia gaudia extendunt̄ .ego qui talibus nō delectoꝛ nō ascendā.s.wbiscū ad diē festum istū ꝛ hoc modo sicut wos vultis .s.querēs gloriā.qꝛ tps meū.i.glorie mee fm̄ humanitatē ad quā ꝑuenendū est impleta ꝓius humilitate nōdū est impletum.nō em̄ nisi impleta humilitate passionis sequit tps glie ꝛ immortalitatis Uel wos ascendite ad diez festū hunc.i.ad principiū solēnitatis hui?.qꝛ iudei magis vacabāt epulis ꝛ letitie in principio festi q̄z in fine.ego aūt nō ascendā ad diē festū istū.s.primū qꝛ tps meū nondū est impletum. Ips em̄ aptum doctrine veritatis ꝓpter quā saluatoꝛ venerat nō erat sic in principio solēnitatis ꝓpter predicta sicut circa finem.qꝛ tunc patioꝛes sunt oēs ad doctrinā. Dicendo aūt wos ascendite non ꝓfuluit nec ꝑcepit.nec eos ad talia inuitat.sed predicit ꝛ p̄mittit ꝛ oñdit q̄d ipsi q̄rebant qui mundana adhuc tm̄ sapiebāt. Isti sp̄ wolebant esse in festo ꝛ nō in vigilia.qui sp̄ wolebant

habere mundi laudem ⁊ voluptatē. ⁊ nullā ferre mū di molestiā. Similes sunt multi in pñti vita qui sp volunt habere festa. ⁊ iō in futuro facient vigiliā. w lunt em̄ nō esse in comessatōe ⁊ ebrietate. ac risu ⁊ va nitate. ⁊ ideo sp erunt in fame ⁊ siti ⁊ fletu ⁊ tribula/ tione. Istud aūt festū diabolicū triplici de cā non est faciendū. Primo q̄ hec vita est vigilia. ideo debe mus ieiunare ⁊ pcā nīa plangere vt possimus ad fe stū celestis patrie puenire. Vnde matth. Beati q̄ lu/ gent. ecce vigilia. qm̄ ipsi cōsolabunt. ecce festū. Sz vani hoīes volūt hic festū facere. ⁊ iō vrnient ad vigi liā. Vñ luce. Vewobis qui saturati estis. ecce festuz. q̄ esurietis. ecce vigilia. Secō q̄ ista vita est exiliū ⁊ stultus erit ille pegrinus q̄ in exilio positus velz fa cere festū. sed dz expectare quoadusq; ad pātiam suā redeat. pātia aūt nīa ē regio celestis q̄ nos expectat. ⁊ q̄ pctōres de hac exilio pātiam faciūt. iō a pātia cele stis erules ⁊ banniti sp erunt. Tercio q̄ ista vita ē lo/ cus laboris. ⁊ ideo serui dei sunt in labore ctinuo. ⁊ de labore vrnīūt ad quietē. vani aūt hoīes volūt esse in ocio. ⁊ iō de ocio vrnīūt ad laborē. Vnde ḡ oñdit discretio seu distinctio bonoꝝ a malis. tpus em̄ glorie malorꝝ semp ē in pñti. vbi dies mali sunt ⁊ mali flo rent. tps vo glie bonoꝝ erit in futuro. q̄n cū xpo reg nabūt. ad quā gl'am p passiōes ⁊ tribulatōes puemi unt. Dicant ḡ devoti alīs ad ouinia. ⁊ lasciuias cos imitantibꝫ Vos ascendite ad diē festū hūc nos qui talia nō appetimus. nō ascendimus Nō em̄ dz ser/ uus rōi in talibꝫ delectari. q̄ delicatus miles ē. qui vult simul gaudere cū seculo ⁊ regnare cū xpo cū di/ ctū sit. vc his q̄ in bonis ducūt dies suos q̄ in punc cto hore descendent ad inferni nouissima. receperūt em̄ bona in vita sua. Vnde aug. Simus recti corde tps glorie nēc nōdū venit Dicat amatorib huius se culi. q̄les erāt frēs dñi Tempus vēm semp est patū tpus nēm nondū venit. Audeamus em̄ ⁊ hoc diceret nos. Et q̄n corpus dñi nostri ihesu xpi sumus. q̄n membra eius sumus. q̄n caput nostꝝ gratanter ag/ noscimus. dicamus p̄sus. q̄n ꝓpter nos ⁊ ipe dig natus ē dicere. q̄n nobis insultant amatores huius seculi dicamus eis. Tempus vēm semp est paratuz tps nostrū nōdū venit. Hec aug. Tēpus etiā diuinū semp est paratū. q̄ est in bursa eoꝝ. si em̄ est frigus bū se induūt. vel aliter calefaciūt. si est calor. hūt do mus frigidas. vel subuentōes alias. ⁊ filiter ī alīs defectib corpoꝝ. promptū hūt remediū. ⁊ iō tps eo rū semp est paratū. pauper vo totū hūt ctrariū. sed aliter erit in alio seculo. Hec cū dixisset ihesus mānit in galilea. ex rōne supra dicta. Postq̄ aūt ascende runt fratres eius. duob diebꝫ trānsactis latēter ascē dit sine eis Sicut em̄ noluit esse in principio festiui tatis. ne fratribꝫ suis malū psuadēribꝫ videret fauc re. sic noluit se oīno subtrahere. nec doctrinā salutis obmittere quā venerat docere. Ascendit ḡ ad diē fe stum. sed nō ad illū ad quē fratres eius ascēderunt. necvt illi. s. manifeste. ⁊ cū magna comitiua. nec vt videret ab hoībus. ne occasionē maioris iudie da ret iudeis. q̄ non cupiebat gloriari tpaliter sed ali q̄d docere salubriter. hoīes corrigere. de festo eterno admonere. amorē ab hoc scło auertere. sed ascendit quasi in occulto. in hoc cōdescēdens fidelibꝫ. qui ti more mortis occultandi erant ⁊ ne se hoībus oñdēs fauorē humanū quereter q̄ dies festus dñi nō exteri us sz interius. nō facie sed in mente agit. de quo in psalmo dr. qm̄ cogitatio hoīs cōfitebitur tibi. ⁊ reli quie cogitatōis diem festū agēt tibi. Sic ergo age diem festū. si ad tuam festiuitatē vis venire ihesum. Qui em̄ agūt in manifesto. ⁊ vt ab hoībus videant receperūt mercedē suam. Vnde beda. Quisquis aūt de signatur q̄ singulis quibusq; carnalibus humanaz gloriā q̄rentibus dñs manet in galilea. que interpre tat transmigratio facta. i. in membris suis q̄ trās migrāt de vicijs ad virtutes. ⁊ ī eis ꝑficiūt. Quinto die dñs ascendit q̄ membra xpi nō huius vite sz eterne gloriā querūt. occulte aūt dñs ascendit quia omnis gloria eius ab intus. i. de corde puro. ⁊ sciē tia bona. ⁊ fide nō ficta. Hec beda. Nota q̄ dñs hoc turus miracula. in oīb magnis opibus potentie ⁊ virtutis sue gloriā fugit. nolēs socios habere. vel nū cios preambulos vt patet hic ⁊ in pluribus alīs. Quasi diceret. Quāto maiores hūilia te in oībus. In opibus vo hūilitatis turbā comitē habuit. venti ens ad passionē ⁊ discipulos premisit. vt sibi azinā ⁊ pullū adducerent. Etiā comesturus agnū pascalē premisit qui prepararēt locū. sed hoc fecit in tāti sa cramēti misteriū. q̄d nō debet sumi nisi cū magna p paratiōe virtutum. ⁊ bonoꝝ opū. Judei ergo mumu ter querebāt eū in die festo anteqū ascenderet q̄ nō viderant eū adesse cū fratribus ⁊ dicebāt. Ubi est il le. s. talis. ⁊ tantus predicator ⁊ miraculoꝝ operator. Nō nomināt eū noīe proprio. tam querentes eū ani mo bono. q̄ malo. Quidā em̄ querebāt eū de siderio addiscendi. vt eius doctrinā devote audirent. alq̄ de siderio malignādi. vt eū interficerēt. alq̄ vana curi ositate. vt viderent Illi ḡ qui q̄rebant eū cr odio de dignabant eū noīe proprio nominare. q̄ nomē suū fuit eis graue. sed illi q̄ querebāt eū ex devotōne nō audebant eū noīare. vel ita putabant eū famosum ⁊ autenticū. q̄ non oportebat nomē proprū exprime re. vani aūt non curabāt de suo nomīe. Et erat mur mur de eo in turba. ⁊ dissensio propter ctrarietatē o pinionū de eo. quidā em̄. s. qui pia intentiōe q̄rebāt eū dicebant q̄ bonus est. approbantes eius doctrinā ⁊ miracula. alq̄ autem. s. qui mala intentione quere bant eū dicebant nō. sed seducit turbas. dicta eius pseq̄ntes ⁊ opa. Unde crisꝰ. Illā quidē estimo opinio nē multitudinis esse. hanc vo principū ⁊ sacerdotū. Vides vtiq; principatū corruptū. eos aūt qui prin cipatui subnciūt. sanos iudicio. Nemo tamē. i. illo rū qui dicebāt. q̄ bonus est palā loquebat de eo pro pter metū iudeoꝝ. s. principaliū. ne extra synagogā ⁊ congregatōnē fieret alioꝝ. Ex quo patet q̄ principes populi illius dicebāt eū seductorē. ⁊ maior pars di cebat ōriū. Seducit turbas clarius sonabāt sed bo nus est pressius susurrabāt. Ecce q̄tū deprimit ver ritas ⁊ extollit falsitas. Quidā erāt ibi formidolosi ⁊ timidi qui in xp̄m credebāt. sz vitatē dicere nō au debant. ⁊ iō in vitate peccabāt. Tribus em̄ modis scōm crisꝰ. In vitate quis peccare pōt. aut vitatē p timore tacendo. aut ipam vitatē in mendacium con

mutando. aut ipam vitatē nō defendendo De pris
or. alq dicebant q; bonus est. nemo tñ palā loqbat
de illo ꝓpter metū iudeoꝝ Ut or aug. Uterqꝫ ē reus
apud deū. ꝙ q veritatē tacet ꝙ qui mendaciū or. ille
q; ꝓdesse nō vult. iste q; nocere desiderat De secun
dis subdit alq aūt nō. sed seducit turbas. De talib
or aplus. ꝓmurauerūt dei vitatē in mendaciū. De
tercio or. multus murmur erat de eo in turba. Mur
murabant q̄dē de eo q̄ phariseī xp̄m pseqbant. sed
tñ eū nō defendebāt nec apte resistere audebāt. cum
tñ dicat sapiens vsqꝫ ad mortē certa ꝙ iusticia. De
oīb seruis xp̄i hoc idem or. Sed nō mirꝫ si de eis in
iqui hoīes aliqñ male loquunt. cū de ipo dei filio ta
lia loqrent. Unde aug. De oīb seruis eius intelli
gendū hoc or modo Quicūqꝫ apparuerit in aliq gra
tia spūali. alq dicūt bonus est. alq nō. sꝫ seducit tur
bas. qō dictū est g̃ de dño. valet ad ꝓsolatōez nr̄am
de quocūqꝫ hoc dictū fuerit xp̄iano. Hec aug. Sed
si bene ꝓsideras. hec maloꝝ derogatio. ꝓmēdatio est
Unde greg. Stultū valde est si illis placere q̄rimus
quos nō placere deo scimus Peruersoꝝ aūt derogatio
vite nr̄e approbatio. q; iam ostendit aliquid iusti
cie nos habere. si illis displicere incipimus qui non
placent deo In omni igit qō de nobis or. semꝑ taci
te recurrere ad mentē debemus. interiorez testem ꝙ
iudicē querere. Quid em̄ ꝓdest si oēs laudent. cum
ꝓscientia accuset. Ad quid poterit obesse. si oēs de
rogent ꝙ sola ꝓscientia defendat. Un̄ ꝙ boeti. Itaqꝫ
mihi l est quod admireris. si in hoc vite solo circūflā
tib agitemur ꝓcellis. quib hoc maxime ꝓpositum
est pessimis displicere. Unde etiā seneca. Tam tur
pe ē laudari a turpibus. q̄ laudari ob turpia. vel eē
turpem. Et iterū. Nemo mihi plus videt estimare
virtutem. nemo illo magis devotus. q̄ qui boni viri
famā pdidit. ne ꝓscientiam pderet. Honesta turpi
tudo est ꝓ bona cā. Hec seneca Iam aūt die festo
mediante. i. in medio solēnitatis. s. die quarta. qñ
etiā deus ab initio chorusare fecit lumē in celis. as
cendit ihc̄s in templū publice q; ibi erat locus cō
munis aptus doctrine. ꝙ docebat q; in principio fe
sti his que festi erant magis intendebāt. ꝙ ideo p
stea xp̄s attentius audiebant Euangeliste q̄ñqꝫ more
iudeoꝝ dies septē quib celebritas durabat. diem fe
stum ꝓpter nā festiuitatē appellauerūt. Octauus aūt
dies de integritate scenopegie nō erat. ꝙ tñ totus
celebris manebat Fiebat em̄ in eo collecta ad opus
pauperꝝ. ꝙ in necessitates fabrice ꝙ vtensilium eius Et
quidā de turba dicebant eū vere ꝓphetam ꝙ xp̄m. alq
dicebant eū habere demoniū. qō patet manifeste fal
sum q; demonia expellebant p xp̄m Dñs aūt nō tur
batus sed tranquillus. nō reddidit maledictū ꝓ ma
ledicto. sꝫ tranquille ad oīa rñdit. In quo sm bedā.
Nobis patientie reliquit exemplū vt quotiens no
bis ab aliquo falsa obiciunt ꝙ uitia patienter tolere
mus vera q̄ possumus nō obiciamus sed salutaria
monita p̄dicemus Et querebant apprehendere eū ad
occidendū. sꝫ repressi sunt diuina virtute. ꝙ nemo misit
manus in illū. q; nihil ei facere poterāt nisi quantuz
ꝙ quando ipe p̄mittebat quia nondum venerat eius
hora. i. ab eo ordinata de captione sua. Voluit enim
premissa longa serie preconū oportuno tpe nasci. ꝙ
similiter predicato euangelio oportuno tempe mori
Quidā aūt de turba humiles ꝙ pauperes predicatōe
ꝙ miraculis eius moti credebant in eū verba ꝙ facta
eius glificantes. Non or de principib. q; q̄nto ma
iores erant tanto magis infamebāt. Audientes aūt
principes ꝙ pharisei turbā de illo bona secreto mur
murantē ꝙ eū glorificantē. q; turba nō audebat ꝓfi
teri in palā ꝙ ꝓpter ꝓtrarias de eo opiones dissensio
nē in turba factā. inuidia ꝓmoti miserūt milites. s.
satellites p̄fidis quos ad hoc ꝓduxerāt vt eū apprehē
derent. Nō sunt ausi ire p̄sonal̄ ad capiendū xp̄um
timore turbaꝝ. sed miserūt milites tanq̄ piculis ex
positos. q; tales p̄sone pleni p̄cio nō timēt se pericu
lis exponere. Ipsi quidē maiores stantes in litore ñ
timent alios submergere. Insani audito murmure.
q̄ xp̄s a turba glorificaret ꝙ tanta bona de ipso dice
rent voluerūt valde ꝙ q̄rebāt eū occidere. Dixit er
go eis ihc̄s erudiens ad salutē eriā pinaciū puica
ciā. Adhuc modicū tps vobiscū sum. quid feliatis
me interficere. paꝝ tps. s. septē mensium expectate.
Nō modo facere vultis. facturi estis. non modo. q;
iam nolo. Quasi diceret. Non modo implebitis q̄
vultis q; adhuc modico tpe volo manere in populo
ad docendū ꝙ miracula faciēdū. Invanū laboratis
ꝙ vos ꝙ p̄ncipes vestri. q; non in vestra. sed in mea
p̄tate est vt me apprehendatis Expectate dum tps ad
ueniat. cito vos relinquam. ꝙ pfecto ope redēptōis
ꝓpter qō vobiscū sum. vado quasi spontaneus. s. per
passionē ꝙ mortē. ad eū qui me misit. s. ad patrem.
Implere debeo meā dispensatōez predicādo. s. ꝙ mi
racula faciendo. ꝙ sic ꝓuenire ad meā passionē ꝓple
to dispensationis officio. Queritis me ꝙ nō inuenie
tis. Hoc sm augu. fuit post xp̄i ascensionē q̄ñ multi
iudei ꝓpuncti ad predicatōem apl̄oꝝ crediderunt.
Istud aūt quotidie accidit. q; xp̄m multi q̄runt ꝙ nō
inueniunt. q; q̄runt eū non ibi vbi est. sed vbi nō est.
xp̄s nō est in delicijs nec in diuitijs nec in honorib. et
iō ibi nō inuenit. Unde in iob. Nō inuenit in terra
suauiter viuentiū quantū ad delicioſos. abissus or.
nō est in me quantū ad auaros quoꝝ cupiditas non
hz fundū. ꝙ mare loquit. non est mecū quantuz ad
superbos qui sp̄ sunt tumidi ꝙ inflati. Inuenit autē in
humilitate. pauptate ꝙ aspritate. q; ibi est. Ista enim
tria xp̄s in hunc mundū veniēs secū portauit. ꝙ cum
istis nasci voluit. Un̄ in luca. Inuenietis infantē. ec
ce quanta humilitas. pānis involutū. ecce q̄nta pau
ptas. ꝙ positū in p̄sepio. ecce q̄nta aspritas In no
uissimo aūt die festiuitatis. s. die septīo q̄ fiē prim?
erat celeberrimus. ꝙ in quo maior erat ꝓcessus.
vel in nouissimo. i. in octauo. q; pactis septē diebꝫ
festiuitatis tabernaculoꝝ in octauo die erat festuz ce
tus vel collecte. ꝙ dicebat illa dies scissima in lege.
q; figurabat ꝓgregatōnem sc̄oꝝ in supna felicitate.
stabat ihc̄s firme q̄ se nunq̄ deflectebat a rectitudīe
ꝙ ꝓstāter clamabat p̄dicando verbū dei publice. Vo
cat dñs ihc̄s nō vtrūq̄ loqñdo. sed clamando vocis
intensione vt omēs possent eū audire. In quo ostēn
dit sui feruoris desideriū ꝙ affectus magnitudinē ad
nr̄am informatōem ꝙ salutē. Scōm crys. primo die

laudibꝫ ⁊ sacrificijs dediti erãt. intermedijs diebꝫ e/
pulando coꝝ dño uoluptatiua cabant. in ultimo die
ferentius audiebãt vt doctrine aliq̃d secũ receden
tes portarent. ⁊ iõ illo die dñs magis doctrine insta
bat. ⁊ q̃si viatica salutis in doctrina dabat. q̃ ꝓcipiẽ
tes secũ meditarent. vsq; ad aliud festũ quo iterꝫ do
ctrinã ꝓcipent. Septẽ aũt isti dies figificãt septez
festa cordis q̃ dño agimus. in quoꝝ primo sacrifici/
um laudis offerimus. quĩq; aũt seq̃ntibꝫ refectões
coꝝ dño accipimus. primo q̃dẽ in pane lacrymaꝝ
ꝑ pctis. secũdo in ꝓfortatiõe ꝓscientie ⁊ refectione
ꝟtutis. tercio in pane serenate ꝓscientie a pctõꝝ re
liquijs. quarto in refectõe desiderij. quinto in ꝓsola
tiõe spũssancti. sexto in refectiõe sacri. septimo die
surgit iesus reficiẽs in pane ꝟbi. Quid aũt docebat
subdit. Si q̃s sitit. s. intus. i. desiderat aquã gr̃e.
doctrinã vite. ⁊ gr̃am spũssancti. neminẽ ꝓpello. sz
si q̃s multũ desiderat ⁊ feruẽs desiderijũ hz. hũc ego
voco. Generaliter loq̃t si q̃s nullũ excipiendo cuiuscũ
q; status ⁊ ꝺitiõis q̃libet �means suã sitim potũ inueniet
apud deũ. Si quis inquã sitit veniat ad me fontẽ aq̃
viue. veniat aũt nõ corpis. sed fidei formate passibꝫ
nõ pedibus. sed affectibus. nõ migrãdo. sz me amã
do. ⁊ ab amore mũdi recedẽdo. ⁊ bibat abundanter
aquã sapientie salutaris ⁊ spũmsanctũ. nõ soluz ad
sufficientiã. sz etiã ad redũdãtiã. ⁊ tũc flumĩa aque
viue purgãtis mentes ⁊ vinificãtis. ⁊ semꝑ agẽtis
. s. doctrina sacra. ⁊ dona gr̃arũ. ac benuolẽtia q̃ vult
ꝓsulere primis. fluẽt abundãter de ẽtre eius interi
oris hoĩs. s. ꝓsciẽtia cordis. ad alios ꝓredũdantiã
qz fides ⁊ bonitas vnius fidelis debet ad alios deriu/
uari. Nõ ei fluũt aque viue de eius ventre. qui qꝺ bi
bit putat sibi soli sufficere. Si aũt proximo ꝓsulere
festinet. iõ nõ siccaf. qz manat. Propter qꝺ admo
nendo dicit petrus vnusquisq; sicut accepit gratiaz
in alterutꝝ illã admĩistrantes. Dñs vocat illos sitiẽ
tes qui sunt vacui ab amore mundi. ad aquas gr̃e. s.
ad amorẽ dei. Unde aug. Si habitat amor mũdi ĩ
te nõ est quo intret amor dei in te. Vas es. sz plenus
es. Funde quod habes vt recipias quod nõ habes.
Funde amorẽ seculi vt amore dei implearis. hec au
gust. Vocat aũt �means crisostomus spũssanctus flumen. qz sic
flumen non reuertit nec stat. sed semꝑ currit. sic ⁊ il
li qui habent spũmsanctum non reuertunt ad pecca
ta. nec stant per ociũ. sed semꝑ currunt ad fortia. Di
citur quoq; spũssanctus aqua viua. q̃n aliquis habet
gr̃e ꝓtinuatiõem ⁊ pseuerantiã sine qua nihil valerẽt
oĩa precedentia. Unde bern. Tolle pseuerantiã nec
obsequiũ mercedem habet. nec beneficiũ gr̃am. nec
laudem fortitudo. Ministri ergo sermonibꝫ eius de
lectati ⁊ doctrine sue verbis capti redierũt se excusan
tes ⁊ dicentes. qz nunq; sic locutus est homo sicẽ hic
homo loquit. q̃si dicerent. ita bene loquit q̃ nõvide
tur homo purus sed plus. ꝓpter qꝺ temerariũ eẽt po
nere sup eũ manus. Utinã ⁊ vos pũtes fuissetis. vti
nã ⁊ vos eius ꝟba audisse tis. nunq; forassis vlteri?
aduertisis eũ aliq̃d ageretis. Pharisei g̃ inuidia mo
ti reputabãt eos seductos. sicut ⁊ turbã que de facili
ꝓt seduci ꝓ ignorantiam. quos ⁊ maledictos dicũt.
sm illud deutero. maledictus qui nõ ꝓmanet in lege

In me vt dicit aug. sit ista maledictio. Ita etiam ⁊
nũc est in eccia. q̃ simplices ⁊ layci sunt aliquando
deuotiores q̃z alij sz illud ysaie. cognouit bos posses
sorẽ suũ. ⁊ azinus presepe dñi sui. israel aũt me non
cognouit. Et quia xp̃i doctrina ministrorũ preconia
populoꝝ fides. phariseos a sua malicia nõ traxerãt
surgit ad hoc nycodemus. q̃ ad iesum nocte venerat
qui ⁊ vnus ex ipsis erat. ⁊ legis auctoritate nitit eos
a ꝑsecutione ⁊ captiõe xp̃i ꝓpescere. ac xp̃m in quez
occulte credebat excusare ex lege dicẽs. Nũquid lex
nostra hoĩem iudicat. nisi prius audierit ab ipso. ⁊
cognouerit quid faciat. Nemo enim sm legẽ ꝺẽnat
nisi ex confessus vl ab alijs ꝓuictus. ⁊ pñs nõ absẽs
qz in damnatõe hoĩs nõ leuiter est predocendũ. Hã
etiã sm leges ciuiles diligẽs inquisitio debet precedere sniaz. Sed illi volebãt puerse ante esse damna
tores q̃z cognitores. Credebat nycodemus. si tantũ
mõ dñm iesum vellent patienter audire. q̃ ꝟbũ xp̃i
esset tante efficacie. q̃ forte similes fierẽt illis q̃ ad
tenendũ eũ missi fuerant. ⁊ ad ꝟba eius ꝓuersi sunt
in eo facto ad quod missi erãt. ⁊ crederẽt sicut credi
derũt. Et ideo volebat ꝑ hoc eos inducere ad audiẽ/
dũ crisũ. vt ꝓuerterent ꝑ ꝟba eius sicut etiã ipse fu
it ꝓuersus. Pharisei vo inuidia iracundia agitati
nõ recipiẽtes de ꝟitate psuasionẽ. sed magis nycho
demo ꝓtradicentes tandẽ reuersi sunt confusi in vo/
mũ suã ⁊ ĩ propria. nullo pfecto negocio. vacui fide
⁊ fraudati a malo desiderio suo. vel in domũ suã. i.
in propriã cordis maliciã. s. in infidelitatẽ ⁊ impie
tatem suã. valde volentes q̃ facere nõ potuerũt volũ
tatis sue propositũ. quia ꝓsiliũ eorũ ꝑ diuisionẽ fuit
dissipatũ. Jesus aũt qui mĩe viscẽribus abundabat
prexit in mõtẽ oliueti. in cuius latere bethania erat
⁊ domus marthe. in qua hospitari solebat. Hã dñs
hanc sibi ꝓsuetudinem fecerat. vt ꝑ diẽ quãdo hie
rosolimis erat in diebus festis ĩ templo predicaret
signa ⁊ miracula oñderet ⁊ in sero reuertebat in be
thaniã. vt ibi hospitãdo quiesceret.

O dõ. omine iesu xp̃e. da mihi cordi ⁊ desiderio as
cendere ad diem festũ solennitatis eterne et
me semꝑ ad illã preparare. vt cũ tẽpus vi
sitationis tue aduenerit ad cõtemplandũ te facie ad
faciem merear illuc feliciter puenire. O fons aque
viue sitio ⁊ desidero ego miser gratiam tuam. venio
⁊ suspiro ad te toto affectu requirens eam. da ergo
mihi bibere. ⁊ tam abundanter de ea ꝓcipere. vt do
na gratiarũ ⁊ mihi sufficiãt. ⁊ ꝓmptam uoluntatem a me
ad proximos fluant eisq; proficiant. vt tu videns in
me opus misericordie. mouearis ampliorez gratiã
mihi infundere. Amen.

De muliere in adulterio deprehensa.
Capitulum. LXXXIII.

Sequenti autem die
iterũ diluculo venit iesus in templũ ĩ quo
oñditur in eo zelus aiarũ. ⁊ oĩs populus
venit ad eum in quo patet deuotio audientium. et se
dens docebat eos de salute animarum. Scribe ve/
ro qui habebant noticiam scripturarum. et phari/
sei qui videbantur pre alijs religiosi. inuidentes et

insidiantes ei q̃ sciebãt eũ mansuetũ. ⁊ mĩe predicatorẽ. ⁊ ob hoc hẽ ppli gratiã ⁊ fauorẽ. addurerũt ei mulierẽ in adulterio ꝓhensam. ⁊ ob hoc ſm legez lapidandã. ⁊ statuerũt eã in medio vt oĩm ore ꝑdẽ narẽt ad mortẽ. temptando exꝑectantes xp̃i sĩam. ⁊ ẽntes q̃d de ipa faciendũ eẽt vt si eam lapidari iudicaret. q̃si crudelẽ ⁊ ꝯtrarium mĩe eũ irriderẽt. ⁊ non habentẽ mĩam quam ꝑpulo ꝑdicabat. ꝓter quã etiã ꝑpulus eũz diligebat. si aũt dimitti decerneret. q̃si ꝯtrariũ iusticie ⁊ ꝑuaricatorẽ legis que ad ulterã lapidari ꝑcipit. cũ ipa adulteriũ mortis iudicarent. Putabant deũ vel immisericordẽ eẽ in iudicando vel iniustũ. De iusticia facienda nõ curabãt. ſz xp̃m in ſmone capere volebant. Ipse aũt vtrãq; calumniam prudenter euitauit q̃z iusticiã in iudicio seruauit. ⁊ a mĩa nõ declinauit. Protulit eĩ iustum iudiciũ salua mĩa. ⁊ sic suũ sermonem tpauit vt ⁊ legi non ꝯtradiceret. ⁊ pietatẽ nõ amitteret. Non tñ statim iudicauit. sed prius inclinans se hũiliter a rigiditate iusticie. digito scribebat in terra. tanq̃ ſm aug. illos tales in terrã scribendos significaret nõ in celo. Ecõm alchuinũ ꝑ terrã cor humanum oñdit. qõ bonaꝝ vel malaꝝ actionũ solet reddere fructus. ꝑ digitũ aũt q̃ articulos ꝯpositõe flexibilis est. simplicitas discretõis exꝑimit. Nos ḡ instruit vt auditis malis ꝓmi. nõ statim eã temere iudicemus. ſz prius ad ꝯscientiã cordis hũiliter reuersi. digito discretionis ea solicite disq̃ramus. nos etiam ipos si fine pctõ sumus intus discutiamus. Iuder igit q̃ audit accusantes. nõ dz statim dare sĩam sed discutere. ⁊ ea q̃ audit demũ in corde scribere. i. discrete inq̃rere ⁊ q̃ agenda sunt videre. Digito quidẽ dñs in terra scribebat ac si eis diceret. Vos legis mihi testimonia afferris. ⁊ legis vba narratis. q̃ legẽ ipam nõ intelligitis. Hic est digitus ille. qui quondã ipam legem scripsit in lapide. Precepit eĩ lex mulierẽ hmõi lapidare. ſz non sicut vos intelligitis. neq; a talibꝫ q̃rendus estis. Preuaricatores legis legẽ ĩplere cupiebant. Vñ cũ in temeritate ꝑseuerarent. interrogantes eũ erexit se ad eos ĩportunitatẽ reprimendã. ⁊ ꝓposuit eis sĩam iusticie dicẽs. Qui sine pctõ ẽ vestrũ. primus in illã lapidẽ mittat. Sine pctõ. i. sine crimine. Pot eĩ aliquis sine crimine eẽ. ſz vir sine pctõ q̃si diceret. Ascendat vnusquisq; tribunal mẽtis sue. ⁊ inueniet se pctõrem eẽ. Aut istã dimittite. aut simul cũ illa penã legis accipite. Puniat peccatrix. ſz nõ a pctõribꝫ. impleat lex quã allegatis. sed non a legis ꝑuaricatoribꝫ. Prius iusti fitis. postea reã puniatis. ecce plena iusticia vt iustus mala puniat nõ reus. Vbi aug. Nõ dixit nõ lapidet ne ꝯtra legẽ diceret videret. absit aũt vt diceret lapidet. venit eĩ nõ ꝑdere qõ inuenerat. sed q̃rere qõ ꝑierat. Hec aug. Si quis ḡ in mortali est. neminẽ iudicare dz. q̃z qui aliũ iudicat de illo vel ꝑsimili quo ipse tenet obnoxius. seipm in hoc damnat vel dãnandũ oñdit. Ergo anteq̃ aliquẽ iudicemus. ꝯscientiã nr̃am videamus. ⁊ iusta examinatõe dirimamus. Rigor eĩ dine iusticie exigit. vt nemo aliũ de crimine arguat accuset. testimoniũ ferat. iudicet. si de pari vel de maiori redarguẽdus est. ſz nos hũc rigorẽ nimis tempamus ⁊ magis q̃ iustũ est relaxamus. Audi de hoc ⁊ senecã. Le primũ exhibe bonũ. ⁊ sic quere alterũ similem tui. Vide si adhuc malus es ⁊ similibꝫ parce hoc seneca. Quid aũt dñs in terrã scripsit ad literaz incertũ est. Aug. tñ dt q̃ scripsit illud q̃ voce exꝑessit. ⁊ eis rñdit. s. q̃ qui sine peccato est vestrũ nẽ. ⁊ sic ipse ſm modum iudicialem suam sĩam primo scripsit. scõo ꝓtulit. Piero. aũt in quadã epla videtur velle eum scripsisse. Terra terra absorbe viros istos abdicatos. Vel ſm ambro. terra terrã accusas. Vel ſm quosdã primo se inclinans scripsit hec verba. terra terra terra. mea est equitas. meũ est iudiciũ. meũ est iudicare illũ vel illã. scõo vero se inclinãs scripsit Terra terrã accusat. meũ aũt ẽ iudiciũ. Vel ſm glosam scribebat pctã eoz vt eos oñderet ineptos ad hoc sententie exꝑcutõem. que illi legentes ꝓ verecũdia exierunt. Erat illa scriptura tante virtutis q̃ quilibet eoz cognoscebat in ea pctã sua. Non scribebat ꝑ singula sed potuit facere virtute diuina q̃ in aliq̃ figura ab eo ꝓtracta quilibet eoz videret sua ꝓpria pctã. ⁊ non alia. Erectꝫ se inclinans scribebat eadem denuo in terra. q. d. Si ista est peccatrix ⁊ vos similiter estis pctõres. Eadẽ denuo inclinatus scripsit vt ostenderet maiorem sui ẽe fiducie. ⁊ eos sua visiõe indignos esse. Vnde cũ eos zelo iusticie ꝑcussisset. nõ est dignatus eos attendere. ſz obtutũ ab eis auertit. In quo docet nos fieri ꝓmissa ante correptõem alterius ita ⁊ ꝓsit nosipsos humiliter inuestigare. ne idẽ vel aliq̃d sile in nobis sit. Inclinauit se ⁊ vultũ alio vertit benignus dñs etiã ꝑ emulis ⁊ aduersarijs suis q̃si dissimulans vt a stulticia sua declinarent ⁊ vt eorum verecundie ꝯsulens liberã exeundi facultatẽ eis daret. quos citius erituros q̃z ꝓia interrogaturos ꝑ uidebat. Si eĩ eos intuerer in facie magis erubescerent exire. fac simile. ac ꝯfusis ꝯdole. ⁊ in faciẽ noli respicere. Hic instruiñ er xp̃i actõe qualiter in iudicandis ꝓmoz defectibꝫ fidelis quisq; debeat se habere. Ad qõ sciendũ q̃ primo debet homo añ oculos cordis pctã ⁊ defectus ꝓprios scribere vt sic seipm iudicet. ⁊ tunc dignior fit alios iudicare. Questio vtr̃ pctõr possit iudicare ⁊ reprehendere alios. Ad qõ dicẽ dũ q̃ iudicans aut est irreprehensus solũ coibus peccatis ⁊ leuibꝫ. ⁊ tunc ad corripiendũ nõ redditur indignus. Aut eodẽ pctõ vel maiori de quo corripit aliũ ⁊ tunc aut pctũ corripientis est manifestũ aut occultũ. Si manifestũ tunc non ꝑt corripe ꝓpter primi scandalũ. Si occultũ. aut penitet. ⁊ tunc ꝑt cũ humilitate corripe alios vt ⁊ ipsi de suis peccatis peniteant. aut nõ penitet. ⁊ tunc nullo mõ dignus est alios reprehendere q̃z talis correctio non ꝓcedit ex caritate vel virtute testatõne. q̃z alias prius detestaret in se q̃z in alio. nec homo debet plus diligere ꝓximum q̃z seipm. imo in hoc casu in quo ipe aliũ iudicat seipm ꝯdemnat. Et hac aũt ꝓprior defectuũ ꝯsideratõe innascit humilitas. ⁊ hec hũilitas docet in inclinatõe dñi deorsum vsq; ad terrã. Scõo dz etiã homo anteq̃ aliũ corripiat cũ summa discretõe disquirere duo. primo ꝑsone dispositõem an. s. sic sit dispositus vt ex hoc emendet an nõ. scõo facti qualitatẽ ⁊ circũstantiã. an. s. factum q̃ reprehendit in alio sit ſm se malum. ⁊ tunc

debet corripe. aut ad vtrūlibet. s. bene fieri possit ⁊ male. tūc est in meliorē ptē interp̄tandū. Tercio debet disquirere p̄pria intentionem. an. s. ex caritate mouebaf ad talē correptōem. vel ex p̄pria ostētatiōe vel ex passiōe vel suspitōe. de talibꝫ iudicijs temerarijs dr alibi. nolite iudicare et nō iudicemini. Abiit illi discesserūt oēs vnus post aliū q̄ oēs peccatores se esse sciebant. qō ⁊ ipo abscessu de se ꝓfessi sunt incipientes a seniorib. tū q̄ grauioribꝫ implicati erant pcīs ⁊ crimini bꝫ. tū q̄ melius ꝓgnoscebant equitatem sīe ꝑplate. ⁊ euauerūt coꝝ astutie. Et remansit iesus solus. s. ab illis calūniatoribꝫ. quia discipuli ⁊ multitudo ꝑpli manserūt cū eo. ⁊ mulier stās in medio. Relicti sunt duo. s. iesus mia. ⁊ mulier miseria. Et merito remansit mia cuꝫ miseria. q̄ miserie necessaria est mia. ¶ Posito ergo timore iustitie. ꝺsequenter xp̄o ipm tempat dulcore misericordie. Mā ꝺfutatis calūniatoribꝫ erigens se iterum iesus dixit. Mulier vbi sunt qui te accusabant q̄si diceret. Qui venerant ad querendū iusticiam fugati sunt iudicio iustitie. Ille aūt qui aduersarios repulerat lingua iustitie. leuans in illam oculos mansuetudis interrogauit eā dicens. Quis te ꝺdēnauit. Que rūdit. Nemo dñe. Nā cū recesserāt ⁊ quilibet eoꝝ se silr inquinatū sciebat. Vnde aug. Ideo cū liberauit dñs peccatricē. q̄ nō erat qui iuste mitteret lapidē. Quō lapidaret qui se lapidandū cognosceret. hec aug. Et q̄ mulier territa poterat timere ne ipse qui sine peccato est eā puniret. ⁊ timens ei dicere. nemo quippe me ꝺdemnauit. tu āt qui sine peccato es fivis potes. q̄ tibi soli peccaui. ideo subdit xp̄i absolutio. Audiuimus g̃ supnā vocē iustitie. audiamus nūc vocē mīe. Nā dixit ei iesus. nec ego te ꝺdemnabo. a quo forte te damnari timuisti. q̄ in me pcm̄ nō inuenisti. nec mir. q̄ veni peccatores saluare nō ꝺdemnare. Noli timere sed secura fis. crede tm̄modo meis ꝺsiliꝭ. nō abdicio peccatores sed suscipio penitentes. Quasi diceret. Illi dimiserunt te indamnatā ꝑpter pctā sua. ⁊ ego te absoluo ex misc̄dia mea vade absoluta a culpa ⁊ a pena. ⁊ iam amplius noli. i. non velis peccare hoc est nō fit tibi voluntas peccādi. Magnū g̃ pcm̄ ē voluntas peccādi. Facta secura de p̄terito. caue de futuro. deleui q̄ ꝺmisisti. obserua q̄ p̄cepi. vt inuenias q̄ ꝑmisi. Ergo ⁊ dñs dānauit. sz pcm̄. nō hoīez saluādo em̄ naturā dānauit culpā. Qui g̃ amant in dño mā suetudinē timeāt ⁊ vitarē. etem̄ dulcis ⁊ rectus est dñs. Erectus itaq̄ dedit sniaz iustitie in accusantes. ⁊ iterꝫ erectus sniam mīe circa accusatā. q̄ hoc vtrūq̄ facere ꝺdine est potentie. ⁊ eque vtrūq̄ proprijū est deo punire. s. ⁊ pcere. ⁊ eque iustū ꝓuare mīam sicut iustitiā. Punit iuste. ⁊ pcit pie. Et sicut primo ꝓtulit iudiciū iustitie salua mia. sic secūdo ꝓtulit iudiciuꝫ mīe salua iustitia. s. vt misericors peccata preterita dimittēs. ⁊ vt iustus ne amplius peccaret interdicens. Vniuerse vie dñi mia et veritas. Sic ergo liberata est miseria iubente misericordia. Licet autē deus ⁊ iustus sit ⁊ misericors tamē dicit̄ ei p̄priū esse potius misereri q̄ iustū esse q̄ nihil requirit̄ ad ꝺplendū opus mīe. nisi voluntas eius tm̄. sed ad complendū opus iustitie. requiritur

mini pro quibus iudei

etiā aliquid ex pte hoīs. s. exigentia meritoꝝ. Vn de anselm. Occurrat iam nūc memorie mulier illa in adulterio deprehensa. ⁊ ihesus rogatus sniam ferre quid egerit quid dixit recordare. In terrā oculos iecit. ne forte accusatā respiciēs nimis ꝺfunderet. Cū em̄ scribēs in terra terrenos eos nō celestes ꝑdidisset qui fine pctō inquit est vēm primo in illā lapidē mittat. O mira ⁊ ineffabilis xp̄i bonitas. Quā condamnare iuste potuit. aduerte q̄ pie ⁊ q̄ caute libravit. Cū em̄ oēs sniā terruisset ⁊ expulisset de templo ymaginare q̄s pios oculos in illā leuauerit. q̄ dulci ⁊ suaui voce sniam absolutiōis eius ꝓtulerit. Vera q̄ suspirauerit. q̄ lacrimatus fuerit cū diceret. Nemo te ꝺdemnauit mulier ⁊ cetera. Felix vtiq̄ dicā. hec adultera mulier q̄ de preteritis absoluit. secura efficit de futuris. Iesu bone te dicente. nec ego te cō demnabo. quis ꝺdemnabit. Deus est qui iustificat. quis ē qui ꝺdemnet. Audiat̄ tm̄ deceteroꝝ tua. vade ⁊ iā amplius noli peccare. Hec anselm. Et q̄uis dominus iesus mulierē a culpa absoluēdo. ⁊ ne amplius peccaret interdicendo. nullā aliā inūgeret pnāz seu penā. tamē hoc factū xp̄i nō est trahendū ad cōsequētiā ⁊ in ꝺsuetudinē. vt exemplo dñi aliq̄s absq̄ ꝺfessione ⁊ pene inflictiōe quemq̄ absoluat. q̄ xp̄s excellentiā in sacramētis hūit ⁊ potuit ꝺferre effectuꝫ sacramēti sine sacramēto. quod nullus purus hō potest. imo debēt sacerdotes in foro penitētiali imponere pnām scām ꝺditionē peccantis ⁊ peccati. q̄ non hūt talē p̄tātem remittendi. Poterat etiā xp̄us illi mulieri tantā ꝺtritionē dare q̄ sufficeret ad deletionē totius culpe ⁊ pene. ⁊ illam ꝺtritionē cognoscere nō sic aūt alius sacerdos pōt. qui nec monet coꝝ nec videt. Simili mō quotidie dñs recipit adulteram. cū p̄ gratiā recipit quālibet aīam a diabolo corrup̄tam p̄ culpā. Per mulierem em̄ in adulterio deprehensam. significat̄ quelibet p̄sona xp̄o p̄ fidem despōsata. sed postea p̄ mortale peccatum cū diabolo adulterata. p̄ scribas ⁊ pharisēos significāt̄ demones qui dicunt̄ hic scribe. q̄ peccata nostra retinent memoriter tanq̄ firmiter scripta. ⁊ pharisei. i. diuisi recte dicunt̄. q̄ a xp̄o ⁊ sctōꝝ ꝺsortio sepant̄. Hanc mulierē ad iudiciū adducunt. q̄ damnationē hoīm solicite querūt. Et q̄ dñs nō vult mortē pctōris. sed vt magis ꝺuertat̄ ⁊ viuat. ideo ei dicit. vade ⁊ noli amplius peccare. q̄ sibi sufficit vera penitētia de preteritis ⁊ cautela ꝺtra recidiuū p̄ futuris. ¶ O Iesu clemens qui deprehensaz in adulterio clemēter ab accusatoribus liberasti ⁊ a te in cōdemnatā in pace misericorditer dimisisti stat coram te anima mea adulteratrix que totiens a tuo sponso recessit. quotiens suggestionibus a diabolo ⁊ suis inimici ꝺsensit. accusat ꝺsciētia. accusat opera ⁊ actio prava. non intres dñe in iudiciū cū ea. ne memineris iniquitatū eius antiquaꝝ. libera ab accusatoribus peccatricē ⁊ ream. ⁊ dimitte in pace sibi ꝺscientiā a tuo tremendo iudicio absolutā. quia tibi p̄priū est misereri semp̄ ⁊ pcere. ⁊ nō est numerus tue misericordie Amen.

¶ De quibusdā verbis domini p̄ quibus volebant eum iudei lapidare. ¶ Caplm. LXXXIIII

volebat lapidare eum

QVia vero secūdum alchuinū ihesus mulierem absoluerat a crimine ne aliqui dubitarent an ille quē videbant vē hoīem posset peccata dimittere. dignat ipe aptius diuinitatis sue potentiā demōstrare Unde dr Iterum ergo locutus est eis ihesus dicens. Ego sum lux mundi. s. totius. non pticulariter gentis vnius Et ideo accedens ad eum p fidem ⁊ deuotionem. ab eo illuminat ad salutem. ab eo vero recedens obtenebrat ad gehennam. xpus scōm vtramq naturā dr lux qz fm diuinitatem illuminat intus animam. ⁊ fm humanitatem informat exterius vitam Et hoc tripliciter. s. miraculis. predicationibus. ⁊ exemplis. ⁊ primū ē potentie. secūdū sapientie. terciū bonitatis. Ipe quippe est lux que illuminat oēm hominem venientem in hunc mundū. qz ipse vniuersaliter omnes illuminat. ⁊ est solus lux p essentiā. qz ab ipso oīs noticia derivat. cuius pticipatione alq ab hac luce illuminari dicunt lux sed non p essentiā vt ipe. qz ipse est verbū a patre pgrediens sicut lux a luce. Unde fm augustī. Lux mundi a patre egrediens nube carnis tegit. ⁊ sic ptemperata toleranda hominibus efficit. vt per hominem veniat ad diuinitatē Illa ergo luce illumināte illuminat. modo collirio fidei qui de adam ceci nati sumus. ⁊ sequit tam verbis q exemplis obediendo vt exclusis ignorātie. vel peccatoz tenebris. in futuro manifesta visione dei tatis illuminem Itaq subiungit. Qui sequit me. s. credendo amando ⁊ imitando. nō ambulat in tenebris. s. ignorātie qz ego sum vitas. nec culpe qz ego sum via ⁊ p oēs non venit ad tenebras gehenne. qz ego sum vita. Fructus aūt huius lucis subdit. sz habebit lumen vite. nūc ⁊ in futuro. qz habebit xpm dei sapientiā. qui est lumē indeficiens ⁊ iextinguibile hic p fidem ⁊ ibi per speciē Unde hoc qō dr sequit me pinet ad meritū. q vo dr habebit lumen vite. pinet ad premiuz. Ubi aug. Ergo fratres mei. qm dns breuiter ait. ego sum lux mundi. qui me sequit nō ambulat in tenebris. sed habebit lumen vite. q̄o verbis aliud est quod iussit. aliud qō pmisit. faciamus quod iussit. ne impudenti fronte desideremus quod pmisit. ne dicat nobis in iudicio suo. Fecisti eni quod iussi vt expectes qō pmisi. Quid igit iussisti dne deus noster. dixi tibi vt sequeris me. Ergo modo faciamus. sequam dnm. soluamus opedes q̄ bus impedim. Sequam xpm lumen mundi. ne ambulemus in tenebris. Tenebre metuende sunt. sed mor nō oculoz Et si oculoz nō exterioz sz interioz vū discernit nō albū ⁊ nigrū sz iustū ⁊ iniustū. Hec aug. De superexcellentia aūt istius luminis nobis pmissi. dr idem aug. Tanta est iocunditas lucis eterne. vt etiā si nō liceret in ea amplius manere q̄ vnius diei mora. pter hoc solū innumerabiles animi huius vite pleni delitijs ⁊ circūfluentia bonoz tpalū recte meritoq ptemnerent ¶ Deinde post aliqua iam incipiens ad certamen passionis iudeos puocare dixit eis Cū exaltaueritis. s. in cruce filū hois. i. filium vginis scōm cuius carnem debebat pati, ⁊ exaltari in cruce. in qua fuit extensus ⁊ exaltatus in

¶ Capitulum. Lxxxiiii.

acre. pter qō ⁊ exaltatus est a deo patre tunc cognoscetis. s. aliqui ex vobis per fidem. qz ego sum. s. vere xp̄s. ego sum sub carne dns absconditus. Ubi predicit quosdā de eis post passionez suā cognituros quis esset ⁊ credituros in eū. prenūcians eis p̄que debēt puenire ad fidē. qz p suam passionē Unde aug. Differo cognitōnem vestram vt impleā passionē meam Hoc oportebat impleri p manus eoz qui postea fuerunt crediturī.. Quare hoc. misi vt nemo desperet in quocunq scelere male sibi conscius qñ videbat eis dominari homicidiū qui occiderant xpm. hoc aug. Tribus modis nos offendimus deū. ⁊ ipsum humiliamus. .s. malis cogitationibus. malis verbis ⁊ malis opibus. Qñ vero deterimur confitemur ⁊ satisfacimus. tunc ipsum exaltamus in aīa. ipsum sup omnia diligendo. ⁊ p̄sequens cognoscimus ipsum sup oīa venerādo Si ergo vis cognoscere deū exalta eū tribus modis p dictis. s. cordis contritōe contra malas cogitatōes oris confessione contra malas locutōes. ⁊ corpis satisfactōe contra malas operationes. Deinde quibusdā iudeis tunc in se credentibus dicebat. Si vos manseritis in sermone meo. i. si perseueraueritis vsq in finē in fide que in vobis cepit esse p sermonē. a doctrina ⁊ disciplina mea nō recedendo. nullisq temptationibus cedendo tunc vere discipuli mei eritis. Hoc dixit quia aliqui eoz ficte credebāt. ⁊ isti veri discipuli nō erāt vos cognoscetis veritatem que mō carne tecta loquitur vobis ⁊ latet vos. vel veritatē doctrine quam ego doceo. ⁊ fidei quā modo creditis ⁊ veritas cognita liberabit vos. i. liberos faciet. qz in pñti liberat a seruitute culpe ⁊ dat libertatem gē. ⁊ tunc vera libertas inchoat. ⁊ in futuro liberabit a seruitute miserie. ⁊ dabit libertatē glorie. ⁊ tunc vera libertas pficietur Rñderunt alq non credentes. ⁊ iactando dixerūt se esse semen abrahe. ⁊ nemini vnq̄ seruisse quasi liberi eēnt ⁊ liberatōe non indigerent Sed manifeste p̄z dictū eoz falsum esse qz primo in egipto fuerūt in magna seruitute. ⁊ iterū in babilone. In terra etiā sua seruierunt regi assirioz ⁊ nationibus aliis. ⁊ iterū romanis soluentes tributa eis. Dns aūt posuit eis seruitutē difficiliorē q̄ hoīm dicens Amen dico vobis q̄ omnis qui facit petm̄ cuiuscunq conditionis ille sit. siue nobilis siue ignobilis. iudeus vel grecus. diues vel pauper. imperator vel mendicus. seruus est petī. Unde crist. Omnis qui diaboli sequit voluntatē seruus ē ⁊ si sit liber. qui aūt deo obaudit ille verus ingenuus est ⁊ si fuerit seruus. Ingenuitatē enim spiritalē nō sordidat seruitus corpalis. nec turpitudinē spiritalem honestat corpalis libertas. Seruitutē enim non dei dispositio. sed hūana vio'entia introduxit. Omnis enim homo liber creatus est. quē deus in libero arbitrio posuit. misi ipse se fecisset seruū. Unde augu. Bonus etiā si seruiat liber est. malus aūt etiā si regnet seruus est. nec vnius hois. sed qō est grauius tot dnoz quot vitioz Seruus esset vtinam hoīs nō peccati. Et iterū. Quis qui facit petm̄ seruus est peccati. O miserabilis furtus Plerūq hoīes cum dnos malos pariunt venales se petūt nō q̄rentes dm̄ nō hē sed saltē mutare Seruus petī quid faciat, quē interpellet. apud quē venalem se petat Deinde seruus ho

minis aliqñ sui dñi duris ipertis fatigatus fugiẽdo reḋesceit. Seruus pctī quo fugit. secū se trahit quo cūq; fugerit. Nō fugit scipam malaꝫ sciẽtia. Nō est quo eat. sequit se. imo nō recedit a se. Pctm em qđ facit intus ẽ. fecit pctm vt aliquã corpalẽ capet voluptatẽ. Voluptas trāsit. pctm manet. Preterit qđ delectabat. remanfit qđ pungat. Mala seruitus. Ad xpm oẽs fugiamus. Otra pctm deū liberatorẽ interpellemus venales nos petamus vt eius sanguine redimamur. Liberat ḡ ab hac seruitute solus dñs. Qui illã non habuit. ipe de illa liberat. Solus em in hac carne venit sine peccato. Hec aug. Peccator ergo vt dictū est. seruus est tot dominoꝝ quot vitioꝝ. Unde legit de diogene philosopho. q cū alexãder diceret se dñatorem orbis. ille ait. Nequaq̃ es dñs. sed seruoꝝ meorum seruus. Superbia em domina tua. et ancilla mea te circūducit. ego aūt eas suppeditaui. carnalis ocupiscentia et gula sunt domine tue et ancille mee. q̃ te ducūt et tibi dñant. ego aūt eas suppeditaui vici. et iō tu es seruoꝝ meoꝝ seruus. Deinde oñdit penã huius seruitutis dicens. Seruus aūt. s. culpe nō manet in domo. i. in eccīa i eternū licz mō ad tempus inquantū est de numero fideliū. qz modo sunt admixti mali cū bonis. et in futuro ab invicē separabunt. sic oues ab hedis. filius aūt. s. dei naturalis manet in eternū. qz solus est sine pctō. et sic hz potestatẽ alios liberandi a pctō. faciendo eos filios dei. p gratiã adoptionis. vt secū maneãt in domo libertatis. Et hoc est qđ ocludit dicẽs. Si ergo filius q vere liber est et potẽs in domo libertatis vos liberauit a seruitute culpe. vere liberi eritis. nō a barbaris. sz a diabolo. nō a corpis captiuitate. sed ab aĩe iniquitate. vt pctm nō dñetur in vobis. qz in hoc ofistit vera libertas. Unde dicit greg. Quẽ oscientia defendit etiã inter accusatores liber est. Una et boe. Liber est q habet liberã oscientiã. Patet ergo q mũdana libertas de qua gloriabant nō est vera libertas. nec carnis nobilitas est vera nobilitas. Ex hoc die hzu sunt multi qui de carnali nobilitate et libertate querũt extolli. nō vecundãtes de future peccati. Scoz aug. qui est amore peccat. nō est languore nature. nec ex ignorantia leui seruus est peccati. Alia enim sunt pctã infirmitatis. alia impicie. alia malicie. Infirmitas et imperitia otraria sunt virtuti et sapie. malicia ẽ bonitati. Deinde oñdit eos non esse filios abrahe. de quo gloriabant sed potius degeneres. qz eũ opibus fidei nō imitant. Vera em filiatio declarat p imitationẽ paterne oditionis. qz imitatio patris est signuz vere filiationis. iudei aūt nō imitabant facta abrahe qz querebant eum interficere. qđ abrahã non fecit. ex quo saluatoꝝ ocludit q eius veri filij non erãt. q̃uis ab eo carnalr descendissent. vñ erant filij abrahe tm modo carne sz nō opere et fidei imitatõe. Caro quidẽ illoz et ipso erat. sed vita non erat. Ex hoc ptz q frustra quis gloriat qz fm habitū est filius augustini vel benedicti seu alterius sancti. nisi opa ipsius fm suaz possibilitatẽ studeat imitari. Videntes aūt iudei q er opibus filiatõem arguebat. ideo dixerũt se filios dei cuius legẽ et cerimonias seruabant. non sicut alij ydolatrie dediti. vnde dicũt ei. Nos vnius dei cultores. ex fornicatione. s. spũale gentilitatis q̃ fornicat cũ multis dijs nati nō sumus. ydola colẽtes fiẽ ipsi sed in fide vnius dei. fornicatõnẽ em vocat ydolatriã sicut et freq̃nter notat in sacra scriptura. qz aĩma separatur a deo p eam. vnũ patrẽ spũalem hẽmus deuz quẽ colimus. qz nō colebant pluralitatẽ deoꝝ sicut gentiles. Sed hãc paternitatẽ saluator excludit et deũ nō esse eis patrẽ oñdit. qz nō diligũt. nec cognoscunt eius filiũ. s. ipsum xpm ab eo missum naz dilectio et noticia xpi est signũ filiationis dei. coꝝ em que ab vno procedũt mutua est dilectõ in illo a quo procedũt. Deinde oñdit cuius sint filij. et dicit eos ex patre diabolo esse. nõ creatione. sed imitatione. qz desideria patris sui. s. diaboli volunt pficere et innocentẽ occidere. Nõ probat ocludẽs per oditiones diaboli explicãs. et postea ad ipsos applicãs. Prima aūt oditionẽ diaboli primo tangit dicẽs. Ille homicida erat ab initio mũdi. et oditionibus. primos hoies malis suasionibus occidẽdo. et eis imortalitatẽ auferendo. Nõ em in specie hũana reperit patriam. et iō magis proprie est homicida. qui aĩam p pcm mortale occidit. q̃ ille qui occidit corpus p quod hõ cũ brutis ocuenit. Ubi aug. Noli te ergo putare nõ esse homicidam. qñ fratri tuo male psuades. Si fratri male psuades occidis. Et vt scias q occidis. audi psalmũ. Filij hoim dentes eoꝝ arma et sagitte. et lingua eoꝝ machera acuta. Alia oditio diaboli tangit cũ subdit. et in veritate opis et iustitie nō stetit. i. debita obedientia ad deũ. qz non est veritas in eo. Res em dicunt vere inquantū oformant veritati prime. a qua veritate deuiauit diabolus p pcm superbie. et deseruit ordinationẽ nature sue. que erat vt deo subiaceret cõtinue. nec stetit in veritate vocis et loquele. qz mendax est et pater. i. inuentor eius. s. mẽdacij. sicut deus pater est veritas. ante ipsum nõ erat mendaciũ ab ipso et p ipsum est factũ. vt sit omnis hõ mẽdax. Ille qui dem dicit mendax. nõ tm pater mendacij. qui mendaciũ ab alijs in mentẽ refert. sed mẽdax est et pater mendacij. qui nõ solũ refert illud. sed et facit. et p ter hoc diabolus dicit pater mendacij. quia primũ mẽdaciũ adinuenit dicens mulieri. Nequaq̃ moriemini. Hãc ergo proprietatẽ. hanc nephariaz hereditatem filijs suis diabolus dereliquit. vt mẽtiant et patrẽ suũ diabolũ mentiendo sequant. Cũ em mentiũtur a diabolo accipiunt. et eũ imitant. Attendant mendaces illud verbum xpi dicẽtis. ego sum via veritas et via. qz recedendo a veritate recedũt a via et vita. Tales ergo tãq̃ illegitimi in religione xpiana merito sunt habendi. qz a deo patre degenerantes facti sunt filij diaboli. Q̃ multi sunt hmõi filij diaboli etiã religiosi. et q̃ plenus ẽ de eis mũdus. Et vt in ã omnes tales caracterem patris sui diaboli in fronte gestarent. vt cognoscerent. ne alij p eoꝝ mendacia deciperent. sed heu aliqui hñt frontẽ meretricis. et parũ erubescũt de mendacijs. Et quid terrã occupãt tales pestiferi subductores. errãtes et in errorẽ mittẽtes. ac sic patrẽ suũ qui vniuersuz orbẽ seducit imitãtes. Mendax ergo in loq̃ndo et mendacia fingendo proprietatẽ diaboli assumit male viuẽdo. Un dicit aug. q diabolus nõ speciale nomen est. sed ocmune

ꝙ in quocūq; opa diaboli fuerint inuēta. diabolus est appellandus. opis em̄ nomē est nō nature Erubescę ō xp̄iane ꝙ maxime tu religiose de hoc noīe ꝙ ab oī mendacio abstine q; in quolibet xp̄iano debet esse vitas tanta. vt inter iuramentū. ꝙ simplicē iurationem. nulla sit differentia. Et q; solent innocentes añ̄ subeāt iudiciū passiōis experere iudicium eraminatōis. iō dn̄s nr̄ sciens iudeos in mortē suā ꝯspirasse. iudiciū eraminationis ab eis exp̄qt ad ondendā suā innocentiā ꝙ iudeoꝝ maliciā. ꝙ ad ꝙincendā aptius eoꝝ iudiciariā iniusticiā. q̄uis em̄ vltro mortē pati voluerit. ip̄e tm̄ xp̄s suā innocētiā oīb manifestā esse voluit Vñ dr. Quis ex vobis corā q̄b palā dcui ꝙ miracula feci. arguet ꝙ reprehendere potest me de pctō. q̄si diceret. Vos vultis me interficere. oñdite pctm̄ quo meruerim mortez qđ si non poteritis. manifestū erit ꝙ me innocenter occiditis. Scōm grego. Pensanda est mansuetudo dei. qui venerat pctā relaxare. q; nō dedignat ex rōne oñdere se pctōrem nō esse. qui etiā ex virtute diuinitatis poterat pctōres iustificare. Et ideo cū non possitis me de pctō arguere. si. i. q; veritatez dico vobis. qm̄. s. dico me filiū dei. quare vos non creditis mihi ꝙ in me. ex quo non sum pctōr sicut ceteri. Et subdit cām dicens. Qui est ex deo nō natura. sed amore ꝙ p̄fōrmitatē voluntatis. verba dei audit. ꝙ hoc aure corpis. nō solum corpis. audit ea libenter ꝙ amat. q; quilibet libenter audit doctrinā ad quam affectū hz. q; q̄si ꝯnaturalis ē Ille em̄ qui veraciter in deū credit. ac veraciter deū timet ꝙ diligit. dei verba libenter audit Qui vo nō hz fidem nec amorem sicut iudei erāt verba dei audire nō possunt. In his vbis dn̄s vnusquisq; ꝯscientiā suā ꝓbare p̄t. vtrum ex deo sit an non. Qui em̄ vba dei. celestez patriam desiderare. carnis desideria ꝙ mūdi gl̄iam ꝯtemnere. aliena non appetere ꝙ ꝓpria largiri. ꝙ alia hm̄oi iubentis libenter audit. ꝙ libentius ope ꝯplet. nullo mō se ex deo eē dubitet. Qui vo surdus ꝙ durus. vba dei audire ꝯtēnit. vel si hoc aure corpis audierit ꝙ tm̄ nullo studio vel labore ī opus mittere conatus fuerit. p̄fecto se ex deo nō eē oñdit Et tales erāt isti q̄b ꝯcludendo a dn̄o hic dr. Propterea vos nō auditis. i. non recipitis vba dei ex ore meo ꝙ mihi nō creditis q; ex deo nō estis. ꝓpter vicium qđ a deo nō est. sed a diabolo suggerit. ꝙ a mala voluntate p̄ficitur. ꝙ q; nō estis ex deo. non habentes fidē nec amorem. sequit ꝙ sitis ex diabolo non p̄ creationē sed p̄ imitatōem. Unde aug. Cum dr ex deo non estis. noli attendere naturā sed vicium. ex deo quidē sunt ſm naturā. ſz ex deo non sunt vicio ꝙ prava affectōe Est aūt ſm grego. triplex gradus male affectorum. Nam sunt nōnulli qui p̄cepta dei. nec aure corpis. i. exteriori auditu p̄cipere dignant quidā vo peripiunt. sed nullo mentis desiderio ꝯplectunt. nō habentes voluntatē implendi q̄ audiūt. quidā aūt libēter audiendo ꝯpungunt sed post lacrimas tribulationib presſi aut delicijs allecti ad iniquitatez reuertunt. hꝝ p̄fecto vba dei non audiunt. q; exercere in ope p̄tēnunt. licet ergo oēs sint filij dei p̄ naturam. illi tm̄ ex diabolo p̄ vicium sunt qui vba dei non diligunt. Qui vero ex deo generationis adoptōe renati sunt audiū verba dei ꝙ custodiūt. Dum terra est sub tecto ꝙ non ꝯpluta latet quos fructus sit ferre apta. sed si est sub aere nudo ꝙ ꝯpluta. p̄z quis fructus vmi at ex ea. Igit̄ si diuinus sermo sit tibi grauis ꝙ quasi sarcinat aures. time ne fis p̄scitus cū iudeis quos imber verbi ꝯpluit ꝙ ipsi spinas ꝙ tribulos exseruerunt. quo patuit ꝙ terre maledictio p̄xima erat quā ignis deuastare debuit. Et q; iudei quicti sunt non esse filij abrahe vel dei sed dyaboli. ideo nescientes p̄tradicere verbis p̄tradicunt iniurijs. ꝙ ingerūt cōuitia q; resistere non p̄nt ex veritate aliq̄. Modus em̄ hoīm qui nesciunt rationabiliter rndere est ad iniuria se conuertere. ꝙ ideo iudei non hītes quid rōnabiliter xp̄o rndērent ad iniuria se conuerterunt Vñ ꝯdicentes dicunt eum samaritanū esse ꝙ demoniū habere. Licet em̄ xp̄s esset genere iudeus ꝙ nō samaritanus. tm̄ vocant eū samaritanū ex causis pluribus Samaritam em̄ qui erāt gentiles iudeis infesti ꝙ odibiles erant eo q̄ terrā eoꝝ possidebant. ꝙ ido vulgare erat apd iudeos q̄ hoīes malos ꝙ eis odibiles etiā si iudei essent vocabant samaritanos. talis aūt erat xp̄s ſm opinionē eoꝝ. quez credebant arguere eos ꝓpter odiū. ideo vocabant eū samaritanū ꝙ quasi aduersariū Vel q; samaritani p̄im legē seruabāt et p̄im nō seruabāt. videntes iudei xp̄m in aliquo legē seruantē ꝙ in aliquo dissoluentē vocabant eum samaritanū q̄si a lege diuina alienū Vel a samaritanis cū quib conuersatus erat. eū samaritanū quasi peccatorem vocabant. q; pctōres illos reputabant. nec eis couiri volebant. Dicebant eum etiā demoniū habere ꝓpter mirabilia que faciebat q̄ magicis artibus imputabant. vel q; cogitatōes ꝙ secreta eoꝝ reuelabat ꝙ frequēr dicebat. q̄ demoni attribuebant cui tm̄ cordium occulta sunt abscondita. Vel q; aliq̄n quedam alta ꝙ subtilia loquebat que non intelligebant credebāt q̄ quasi demonio plenus loqueret. ꝙ eū arrepticium reputabant. Dn̄s aūt hic sicut ꝙbiq; ad patientie ꝙ mansuetudinis exemplū nos ꝓuocat. q; mansuete iniuriā declinat. accepta iniuria nō irascitur. neq; quitus ꝙuitia reddit. ꝙ vt dr petrus. cū maledicereť non maledicebat. Et attende q̄ licet dn̄s iudeos sepe docēdo vel corrigendo dure ꝙ aspere reprehenderit. tm̄ dura vba vel facta inferentib nunq̄ vel hic vel alibi dure vel aspere rndit. erudiens nos scōm crisp̄. que ad deū ꝓtinent vindicare. que vo ad nos despicere. Undecū in veritate eis rndere posset. vos demoniū habetis. tm̄ noluit. sed malum qđ in eis esse cognouit patienter tacuit. imitabilē nobis patientiam oñdens vt quotiens a ꝓximis iniuriā patimur eoꝝ etiā vera mala patiēter taceamus. ne forte talis correptio non ex dilectōe sed ex odio nata videaťr. In his ergo ſm greg. superbia nāta ꝯfundit̄ que si cogitata vel leuiter fuerit atrociores iniurias reddit q̄s acceperat. facit mala que p̄t ꝙ minaťr facere que nō p̄t Duo quippe ei illata fuerant. vnū negauit. ꝙ aliū tacendo ꝯsensit. Tacuit qđ recognouit. ꝙ patiēter repulit qđ dictū fallaciter audiunt. demoniū se nō habere rndit. sed tm̄ samaritanū nō esse negauit. Quia ei samaritanus interpretat̄ custos ꝙ ipse p̄cipue custos nr̄

est. non em̄ dormitat qui custodit isr̄l. ideo se samaritanū esse nō negauit. Negauit aūt demoniū habere. dyabolus em̄ honori dei resistit. qui ergo honorē dei querit alienus a dyabolo est. ꝙ ideo xp̄us qui honorificat p̄em suū. s. deū demoniū non habet. Unde ait. sed honorifico deū p̄em meū declarando eius ꝓtutē in miraculis. ꝙ oīa ei attribuendo. p̄ cuius honorem me inhonorastis p̄ falsa opprobria ꝙ q̄ ꝓtuti diuine attribui dz demoni ascribendo. Imo in hoc q̄ inhonorastis me inhonorastis ꝙ patrem meū. qui em̄ non honorificat filiū. non honorificat p̄em qui misit illū. Item hūs demoniū qui est rex sup̄ oēs filios superbie superbo est ꝙ se extollit querendo gl̄iam suā ego aūt non sic. nō em̄ quero gloriā meā sicut simulatores qui se oñdunt ꝙ queunt videri q̄ nō sunt. Et vere non querit qui semetip̄m exinaniuit formā serui accipiens. nō quesiuit in isto mundo gloriā. nec vllā magnificentiā. venit em̄ vt doceret oēm mundi gl̄oriam ꝯtemnendā. Inquantū homo est loq̄ns dt. ego gl̄oriā meā nō quero. solus em̄ deus est qui p̄ōt gl̄iam suā ꝯrere absq̄ culpa ꝙ pctō. alq̄ aūt non misi in deo Sed est qui ꝯrat verā ꝙ debitā gl̄iam meā. ꝙ iudicet. s. iudicio discretōis. i. a gl̄ia vāa hūana. ꝙ secūm seculū discernat ꝙ separet. s. p̄ meus qui me ꝙ gl̄ificantes me remunerat. vos ꝙ oēs qui me non gl̄orificāt. damnat Cuz itaq̄ filius dei multa signa faceret. ꝙ virtutes multas oñderet gl̄az suā nō q̄siuit vt nos eius exemplo īstructi discamus de bono q̄ agimus nō gl̄ari. ꝙ cū a p̄e oē iudiciū sibi datū eēt illatas iniurias patris iudicio seruauit. vt nobis infirmaret q̄rū nos esse patientes debemus. dū se vlciscī nō vult ꝙ ipe qui iudicat Accepta ergo ꝓtumelia meditemur in ope vocem dm̄i illā. ego nō quero gl̄iam meā est q̄ querat ꝙ iudicet. Et q̄ s̄m gregori. Cū maloꝝ puerstas crescit. nō solū p̄dicatio frangi nō dz sed etiā augeri. ideo dns postq̄ habere demoniū dictus est. p̄dicationis sui beneficia largius impendit. In quo oñditur magna xp̄i benignitas. quia illis a quibo tantum receperat conuicium. non negauit sue doctrine beneficium. Unde dicit amen amen. i. fideliter dico vobis. si quis sermonē meuz seruauerit non solū fide. sed etiā vita ꝙ ope. mortem non videbit. i. non experietur in eternū. hoc est eterne mortis amaritudinē. sed vitam habebit eternā. Deinde er hūs verbis dm̄i volentes oñdere eū habere demoniū dixerunt Abrahā mortuus est ꝙ prophete. sed fundabant rōnem suam sup̄ falsum. s. q̄ xp̄s dixisset de morte tempali. qui tamē intellexerat de morte eterna. ꝙ post pauca subiungit. Si ego. s. solus sine patre meo glorifico meipsuz. s. inaniter ꝙ q̄ro gloriā meā p̄ter regulā diuine veritatis. vt vos mihi imponitis gl̄a mea quā dicitis meā. nihil est ꝙ falsa. q̄ falsum ē nō ens ꝙ nihil. Gl̄a mūdi nihil est q̄ fumus est trāsiens ꝙ ventus tumēs. ꝙ ad nihil cupe ꝙ ad infernū deducēs. Sed gl̄ia mea a deo patre a quo nullū falsum p̄ōt esse. Est em̄ p̄ meus substātialis q̄ glorificat me voce ꝙ p̄ miracula ꝓ operationez ꝙ postea gl̄ificabit p̄ resurrectōis ꝙ ascensiōis gl̄iaz quēvis dicitis. q̄ deus noster est p̄ opū imitationē s̄z hoc est falsuz quod p̄bat dicēs. ꝙ nō cognouistis eum. s. p̄ fidem formatā in qua ꝓsistit dei similatio p̄ adoptionē. Et quia dicētes nūquid em̄ maior es patre nō abrahā reputabāt dm̄m eo minorē. iō oñdit se esse maiorē q̄z abrahā. quia abrahā ab eo tanq̄z a maiore bonū redemptōis expectat sibi p̄missē. Unde dicit. Abrahā pater vr̄ s̄m carnē. de quo. scz gliamini. credēs exultauit in spū sperādo. vt videret diem meū. intelligendo ꝙ cognoscendo tantū misteriū quia desiderauit cognoscere tempus aduentus xp̄i. q̄ est videre xp̄m in spū. ꝙ vidit in figuris ꝙ si de diem eternitatis. ꝙ diem future tpalis mee nativitatis. quādo in figura triū angelorū sibi apparentiū cognouit trinitatis misteriū. ꝙ quando dictū est ei in semine tuo bñdicent̄ oīes gentes terre. ꝙ i cb latione ysaac in loco qui iō dictus est dns videt. q̄z dns fecit abrahā videre occultū xp̄i misteriū. ꝙ gauisus est p̄opter bñficiū a me. vt a maiore sibi promissum. Ineffabili namq̄z gaudio exultare potuit. q̄ñ ꝙ verbum apud p̄em manēs. ꝙ idem aliq̄n in carnē venturū nō de p̄is gremio recessurū p̄spexit. quā do eū de stirpe sua nasciturū p̄nūdit p̄ quē nō solū ip se saluaret̄. sed etiā totus mūdus redimeret̄. ꝙ fcā ei de xp̄o repromissio impleret̄ Et cū iudei solā in eo etatem carnis nō diuinā naturā p̄sentes. ꝙ de verbis suis mirātes dicerent ad eū. quinquaginta annos nondū habes ꝙ abrahā vidisti. qui. s. ante mille annos est mortuus. quasi dicerēt hoc est impossibile volens eos ab intuitu carnis ad veritatem trahere rñdit eis. Anteqūz abrahā fieret. s. tpali gn̄atione. ego sum eternaliter manens. Nō dicit abrahā esset. sz fieret. quia abrahā creatura fuit. nec dicit ego fio. sz ego sum quod est verbum substātiuū. quia non creatura. sed creator est oīm. Ubi oñditur eius eternitas p̄iungēdo verbum p̄ntis. s. ego sum. cū verbo p̄teriti. s. anteqūz fieret. quia eternitas omī tempi assistit. Unde deus solus habet esse p̄fectū q̄ illud p̄fectū ē cui nihil deest extra ip̄m. ꝙ iō diuinū esse cū totū sit sit. neqūz quicq̄z de illo p̄terierit aut futurū sit p̄fectissimū est. nez aūt esse q̄ habet aliquid extra se imp̄fectū est. deest em̄ nobis aliqd q̄ō de nr̄o esse iam p̄teriit. vel q̄ō futurū est. q̄ntum ergo ad substātiā diuinitatis xp̄s est āte abrahā. sz s̄m naturā assumptā fuit post abraham. Unde xp̄us vidit abrahā oculo diuinitatis. ꝙ abrahā vidit xp̄m oculo cordis. fide videlicet illūinatus At infideles insensati iudei p̄siderātes q̄ eternitas mī deo p̄uenit. ꝙ q̄ se p̄ eternitatē deū esse p̄fiteret̄ ꝙ oñderet. istaq̄ eternitatis verba intelligere ꝙ sustinere nō valētes. reputabāt ea blasphemia. q̄q̄z p̄tali blasphemia esset lapidādus et iō s̄m legis mandatū eū tanq̄z blasphemū lapidare volentes. tulerūt lapides vt iacerēt in eū. fic̄ i blasphemū ꝙ mortis reū. Quia em̄ nō valebāt sapiētie que loquebat̄ resistere. nec sciebāt verbis eius rōnabiliter p̄tradicere loquēdo. ideo p̄uertentes se ad lapides p̄tradixerūt. cor̄paliter p̄sequēdo. ꝙ quē intelligere cunusq̄z sermoni resistere nō poterant. eū lapidibus obruere querebant. lapidei em̄ cordis p̄tra veritatem. ac duri ꝙ inflexibiles ad credēdū crāt. ꝙ eor animus facto cor̄dē p̄sonabat. Ex̄ ad hoc figm̄ficādum lex scripta est in tabulis lapideis p̄ dñm. Ubi

illuminato

Aug. Tanta duricia quo currerent. nisi ad lapides sibi similes. Cz dñs qui solo ẏbo eos supare poterat. vindicare se noluit qz pati venerat. ꝛ hostes suos nõ potestate. sed hũilitate vincere. ꝛ ideo abscõdit se vt homo ꝛ vt humilis. ꝛ exiuit de templo. qz ꝓmendanda erat patientia. nõ exercenda potentia Abscondit se nõ timore mortis. neqz impotentia retistendi eis. sz cedens furori eoꝝ. vsqz dum venerit hora passionis. ꝛ docens nos furorem hostiũ qñqz. ꝛ ꝑ tpe declinare ꝛ exiuit de tẽplo ab eis designãs derelictionẽ iudeoꝝ ꝛ transitũ ad gentes ¶ Notandum aũt q dñs aliqñ fugiebat. aliqñ occurrebat. aliqñ se occultabat. Fugiebat quidẽ honores. vt qñ venturi erãt vt facerent eũ regẽ. occurrebat suis crucifixoribꝫ qñ volebant capere eum. abscondebat se sicut hic patet a iudeis furentibꝫ. vt occasionẽ furẽdi subtraheret ab eis. ¶ Per ista tria exempla dat nobis tria salutaria documenta. s. vt fugiamus mundi ꝓspera. desideremus ꝑ xp̃o pati aduersa ꝛ vitemus iurgia Nos aũt ꝯrariũ facimus qz honores appetimus ꝛ ꝓcuramus. aduersa fugimus ꝛ vitamus. ꝛ litigijs nos ĩmiscemus Considera hic vt ait gregorius saluatoris nr̃i mansuetudinẽ ꝛ humilitatẽ. qui cum potentia diuinitatis. nutu tacite mentis suos ꝓsecutores posset subito in penas mortis obruere. tanqz pauidus humiliter se abscõdit Hoc aũt fecit ꝓter tria. primo qz tps mortis sue nõdũ aduenerat. scõdo qz tale genus mortis nõ elegerat. tercio vt daret nobis intelligere q liceat ꝓsecutores declinare. ꝛ hoc qñ est ꝓsecutio ꝓsonalis. ſm illud qõ dixit discipulis. si vos ꝓsequi fuerit in vna ciuitate fugite in aliã Sz qñ non est ꝓsecutõ ꝓsonalis. tũc ꝑlatis nõ licet fugere. vt ꝓz de mercennario ꝛ pastore. Ideo etiam abscondit se ab eis corpe. qz non merebant eũ videre mente. Unde greg. Illis ip̃a veritas absconditur qui eius ẏba sequi ꝓtemnunt. qz eam quã non inuenit humilẽ. veritas fugit mentẽ. Et aug. Tanqz homo a lapidibꝫ fugit. sz ꝛ illis a quoꝝ lapideis cordibꝫ deus fugit. ſm aug. Non abscondit se in angulo templi. quasi timens. aut in domunculã fugiẽs. vel post murũ aut colũnam diuertens. sz celica potestate se inuisibilẽ insidiantibꝫ ꝓstituens. ꝑ mediũ illorum exiuit. a suis tñ discipulis videbaf. qz illi eum sequebanf. Hoc ergo exemplo suo dñs nos instruit vt locũ ire demus. ꝛ vt ꝓsecutoꝝ ac maloꝝ seuiciaz quantũ fine fidei piculo fieri põt fugiamus. Unde greg. Quid aũt nobis hoc exemplo loquitur nisi vt etiã cũ resistere possumus iram superbientium humiliter declinemus Quanta humilitate irã ꝓximi fugere debeat ꝓpendat homo. si furores irascentium abscondendo se declinauit deus Nemo ḡ se contra acceptas ꝓtumelias erigat. nemo quicqs quicqũ reddat ĩmitatõe etenim dei gloriosius est iniuriã tacẽdo fugere. qz respondendo supare. Hec greg. Sunt aũt multi qui iudeoꝝ duritiã reprehendũt. sed suam minime attendunt. Unde greg. qz multi sunt hodie qui iudeorum duritiam detestanf. quia predicationem domini audire noluerunt. ꝛ tamen quales illos arguunt fuisse ad fidem. tales ipsi sunt ad operationem Precepta dei audiunt miracula cognoscũt

Capitulum Lxxxv

sed ꝙuerti a suis prauitatibꝫ renuũt. hec greg. Conspice hic dñm iesum bene ꝛ cũ vehementi dolore quõ volens iudeoꝝ furori cedere abscõdit se ꝛ intuere ipsum ac discipulos tanqz imbecilles meste ꝛ inclinato capite recedere ꝛ eis ex corde ꝓpatere. ¶ Oro.

O Omine iesu xp̃e qui ad audiendũ verbũ dei nos inuitas doce nos ꝓtumelias ꝛ iniurias sufferre. ꝓpriam gloriã non querere. veritatem vite iusticie ꝛ doctrine ꝓpter scandalum vitãdũ non obmittere. ꝓpter iteratam ꝓtumeliam ꝛ iniurtã a predicatõe non desistere. Jesu xp̃e summa veritas bonitas. iusticia. misericordia. largitas mundicia. sobrietas. humilitas. caritas. qui lapidaris ꝛ absconderis a mendacibꝫ. maliciosis. iniustis. impijs. cupidis. immũdis. luxuriosis. superbis ꝛ odiosis. ne exeas a templo aĩe mee. redde me correptibilẽ. ꝛ tecum per omnia concordantem. Amen.

De ceco a natiuitate.

Capitulum LXXXV

Et ꝓteriens inde ihesus in exitu templi. vidit hominem cecũ a natiuitate qui ibi sedebat mendicãs elemosinam ab ingredientibꝫ in templum. ꝛ diligenter intuitus est eum iesus vt dicit crisostо. quasi vellet aliquid agere circa eum. vt ex hoc se misericordẽ admisce ostenderet ꝛ discipulos in admiratõnem ꝛ ad querendum prouocaret. ꝛ ideo discipuli moti sunt ad querendum de causa cecitatis eius dicẽtes Rabbi quis peccauit. hic aut parẽtes eius vt cecus nasceret. in vindictam sz talis sui vel parentũ peccati. Putabant enim penam sine culpa non infligi. et ideo crediderũt q peccatũ ipsius vel pentuz eius esset causa huius cecitatis Jesus aũt non negat simpliciter ipsum peccasse vel pentes eius. sed soluz ad id de quo est interrogatus dicens Neqz hic peccauit neqz pentes eius. s. vt ideo cecus nasceret. quasi diceret. neqz pctõ ꝓpio cecus natus est. qz ante natiuitatem peccare non potuit. in quo apparet questio apostoloꝝ simplex quantũ ad hanc ptem. nec mirꝫ. quia adhuc rudes erant ante spũssancti receptõnem Vel potest esse sensus talis. Rabbi quis peccauit ꝛc. hoc est. vtr̃ peccatũ originale huius. an pctm̃ actuale in pentibꝫ fuerit causa cecitatis istius. oẽs enim filij ire nascimur. filius aũt ire merito punif. Et sic obijcitur. qz sic quilibet puniendus esset cũ quilibet ĩ originali ꝯcipiaf Dicendũ q misericordie diuine est quando aliquem parcif. iusticia aũt est qñ aliquis punitur. Unde in tremis. Misericordie domini q nõ sumus consumpti. Et apls. Omnes peccauerunt ꝛ egent gratia dei. ꝛ sic questio ad hanc ptem fuit bona. Neqz pctõ pentum hoc ꝓtigit licet peccauerint. Ubi sciendum q est duplex pena qua homines puniunf Una spũalis quantũ ad aĩam qua nunqz filius ꝑ pre punif. qz aĩa filij non est ex pre sed a deo. s. ꝑ creatõz. Alia corpalis quantũ ad corpus qua filius cũ quantũ ad corpus sit res quedã patris ꝑ patre punif tpaliter. hoc est malus pater in filio. vt filiũ videndo torqueatur. Sed hec est cã cecitatis huius. sz vt manifestẽtur opa dei in illo in eius illuinatõne mirabili Ac si

dicit. Non est cecus natus ad punitōem peccati. sed potius cecitas ista est dispōsatiua vt manifestato ope mirabili in eius illuminatōe filius dei manifestetur et diuina eius virtus declarēt. ⁊ sic ad fidem ihūm edificent. Ubi ꝯsiderandū ꝙ egrediens de tēplo stu dioseremit ad opus sui manifestatiuū. Ipse em̄ vidit cecum ⁊ nō cecus accessit ad eū. Unde dicit crisᵒ. ꝙ exiens de templo curauit cecū. ⁊ absentatōe furorē mitigans. ⁊ p opationem figmi duriciā ⁊ insanabi litatē eoꝝ molliens ⁊ his que dicta sunt fidē faciēs Et erpuit in terrā vt oñderet ꝙ virtus sanatiua quo dammō erat ab eius hūanitate inc̄tum est organū ōmitatis. saliua em̄ fluit a capite. ⁊ fecit lutū ex spu to vt oñderet se esse illū qui formauit primū hoīem de limo. ⁊ limuit lutū sup oculos eius. sic ⁊ hō exce catus per pcī delectatōnem apponere dꝫ ꝙ remedio peccati vilitatē. ⁊ misit eū ad natatoria syloe ad la uandū. vt cecus transeundo sic p ciuitatē limitus lu to a multis videret. ꝙnīs miraculū magis diuulga ret ⁊ firmaret. qđ interp̄tat missus. hoc addidit eu angelista. volens interp̄tari nomē hebraicū. ⁊ ad de signandū misteriū xp̄i missi ad salutē hoīm. ⁊ abut ⁊ lauit. ⁊ venit videns nō ꝛrute luti vel aque. sꝫ vir tute ōina qua fuit illuminatus. Est aūt syloa fons ad pedē ⁊ radicē montis syon descendendo in vallē iosaphat. qui nō iugibꝫ aquis. sed in certis horis ꝓcaua terrę ebulit ñ q̄ singulis ⁊ ꝓtinuis. sꝫ iter polatis diebꝫ. ter vel quater in hebdomada dulces aquas ex visceribꝫ suis emittit. de quibꝫ cū excipen tur q̄si stagnū non longe a fonte ꝓstructū erat. quam collectionē mō piscinā mō natatoria scriptura vo cat. Ibi est fons virginis marie. de quo ipa aquā ꝑ se ⁊ ꝑ filio suo hauriebat. ⁊ suos pannos lauabat.

Erat aūt sabbatū q̄n hec fiebāt. ⁊ ideo pharisei hec cognoscentes reprehendebāt sꝫ errabāt. q̄ opa ad dei magnificentiā ordinata. licite in sabbato fiebāt Uñ crisᵒ. Ipe potius sabbatū custodiebat. qui fine pecca to erat. Sabbatum em̄ obseruare spūaliter. est non habere peccatum. ⁊ hoc admonet deus quando com mendat sabbatū. omne opus ſuile nō facietis in eo Quid sit opus seruile a dño audite Omīs qui facit peccatū seruus est peccati. Sed isti sabbatū carnali ter obseruabāt. spūaliter violabant. Hec crisᵒ. Ecce quō hꝫ traditiōibus suis inmitebant. vt nullo modꝫ violari eas ꝑmitterent. ⁊ mādata dī magis necessa ria obmittebāt colātes culicē. ⁊ glutientes camelū Sic ⁊ hodie multi suas traditiōes. ⁊ institura ma gis sequunt. ⁊ obseruāt. q̄ dei mandata. similes in hoc phariseis in ope. sed timeāt ne etiā in mercedis retributione. Et cū scisma ⁊ dissensio inde fieret. ce cus illuminatus ꝛstanter ⁊ viriliter etiā ꝓra maiores iudeoꝝ partē dm̄ defendit. in quo gratitudo eiꝰ ma gna apparuit. ⁊ ꝑ hoc etiā oñdit ꝙ quilibet gratāter ⁊ ꝛstanter bñficiū diuinū recognoscere debet. ꝛstās athleta ⁊ immobilis ꝛfessoꝝ vitatis apte fatet bñfi ciū. ne incurrat īgratitudinis damnū Annūciat gra ciā. euāgelizat ⁊ ꝛfitetur libere vitatē ad glām dei ⁊ laudē. Hoc nō nisi a dño nec a discipulis nisi deus eēt in eis fieret. Unde crisᵒ. Uides p̄conē vitatis vides quāta audiuit exīmicꝭ ⁊ quāta passus est ⁊ ꝑ

sba ⁊ ꝑ opa. ⁊ qualiter testatus est. Nō em̄ verecun datus de priori cecitate. neq̄ formidauit furorē ple bis. neq̄ renuit oñdere seipm̄. vt predicet bñfacto rē. Hec aūt scripta sunt. vt ⁊ nos imitemur. Et itez Hecvitas est natura. ꝑ que putat insidias ab hoīb pati. ꝑ hec fortior fit. ꝑ hec claret. ꝑ que obumbrat. Mendatiū vo sibꝫ ꝓfii obuiat. ⁊ per ea ꝑ que ledere vitatem videt. ꝑ ea clariorē eam oñdit. quod ⁊ nūc factū est. Decōm eundē crisᵒ. ex ista ceci ꝛstantia ap parꝫ. q̄ forte q̄d fit vitas. que si despectos assumpse rit claros ⁊ fortes eos facit ⁊ oñdit ⁊ q̄ imbecille q̄d sit mendatiū. quod ⁊ si cū fortibus fuerit. imbecilles eos monstrat ⁊ reddit. Tandē post longā ꝛcertatio nē maledixerūt ei scōꝝ suā reputatōnē licet magis esset bñdictio ſm vitatē. ⁊ dixerūt. tu discipulus il lius sis. Unde aug. Maledictū est. si cor discurias. non sba ꝑpendas. Tale maledictū sit sup nos. ⁊ sup filios nr̄os. Et sequitur. nos aūt moysi discipu li sumus. Moyses predicauit seruātibus legē ferri litatē ⁊ bona tpalia. ⁊ ꝓpter hoc hꝫ plures discipulos q̄ xp̄s. qui predicauit pauptatē ⁊ filia. Et iuste cō demnātes eiecerūt eū foras extra synagogā. i. extra societatē iudeoꝝ. tanq̄ excōicatuꝫ ⁊ reprobatū qđ apud eos erat maxime obprobrium. sicut apud nos excōmunicatio ⁊ eiectio a societate ⁊ ꝓmuniōe xp̄ia norum. Ob confessionē quidē veritatis. ⁊ quia do mino adhesit immobilis. eiectus est foras a iudeis. Ipse ne deū ꝓtemneret voluit cōtemni ab hoīb nos vero ne ab hominibus cōtemnamur deū cōtemnim?

Deinde cū cecus curatus foras a iudeis eiectus esset. ⁊ ad iesum venisset. ab eo interrogatus ⁊ instru ctus etiam lumē fidei recepit. ⁊ fidem suā quaꝫ cor de credidit. ore cōfessus est dicens. credo dom̄e. ⁊ ope protestatus. quia procidēs adorauit eu adora tione ⁊ seruitute latrie. ꝑ hoc eius diuinam virtutem ostendēs ⁊ verbo opus adiugens. nam prostratio ⁊ adoratio debetur soli deo ⁊ creatori in signum ꝙ ma nu eius de nihilo sumus erecti. ficq̄ eū credidit ⁊ cō fessus est verū deum ⁊ hominē Quē ergo iudei repel lebāt hunc xp̄s recipiebat. quātomagis em̄ quis ꝓ pter deum ⁊ hoīb ꝓtemnit. tātomagis a deo di ligitur ⁊ quanto amplius ab illis ejcit. tātoampli us ab ipso recipit. Unde crisᵒ. Qui ꝓter vitatem ⁊ xp̄i cōfessionem iniuria opprimunt. hꝫ maxime ho norant. quod in ceco factū est. Eiecerunt em̄ eu ex templo iudei. ⁊ inuenit eum dñs templi. ⁊ eum su scepit sicut agonetheta athletam multū laborātem. ⁊ coronauit. Hec crisᵒ. xp̄us traq̄ hunc totū sanat extra oculos ⁊ intus cor apit. Jam dñs agnus mis sus ad tollenda pcā mundi. lauat iniuncto faciem cordis. iam mentis oculos illuminat ⁊ ille ꝓfitetur non tm̄ filium hoīs. sed etiā dei. Et cōmendando ce cū ex deuotione ⁊ fidei illumīatione. dixit ei ihesus. In iudiciū. s. discretōnis nō damnatōis ego in hūc mundū qui ꝓplectit bonos ⁊ malos veni. s. ꝑ assūp tionē carnis. vt simplices ⁊ būiles qui nō videt. i. se non videre reputāt. ⁊ cōfitent ac medicum requi runt. vt videant ⁊ illuminent ꝑ fidem ⁊ vitatis cog nitionem. ac legispiti ⁊ sapientes supbi qui vident id est se videre presumunt ⁊ iactant. ac medicū non

querunt .ceci fiant amplius .i. in sua cecitate pmaneant. ⁊ indurent̃ p infidelitatem ⁊ q̃tũ ad intuendam veritatẽ nolentes sustinere veritatis lucẽ. vt patet impletum in hoc ceco nato. ⁊ in aplis .qui ꝓpter suã humilitatẽ a xpo sunt illuminati. sacerdotes ãt ⁊ legispiti ꝓpter suã superbiã sunt excecati. Item exponit̃ hoc de illuminatiõe gentiliũ p fidei susceptionem. ⁊ obtenebratõem iudeoꝝ p fidei refutatiõem qua antea reputabant̃ gentiles .ceci ⁊ iudei videntes .mõ ecõuerso gentiles vident. ⁊ iudei ceci sunt Uñ non accipit̃ hic iudiciũ ꝺdemnatõis ⁊ pmiatõnis manifestũ .qõ in scõo aduentu expectat̃ futur̃ .sz iudiciũ discretõis credentiũ ⁊ nõ credentiũ occultum .qõ in primo aduentu est factũ .q̃si diceret . In hoc qõ te illuminaui intellige . p ego veni separare pauꝑes spũ a superbis vt illi illuminent̃ .isti cecent̃. Et notat hic cãm q̃ ad hoc non venit finaliter vt aliquis excecaret̃ .sz notat terminũ. q̃ aduentus eius fuit ad hoc terminatus .sicut bom medici opatio in desperatis terminat̃ ad mortẽ. Et audientes pharisei repugnauerũt dicentes .nũquid ⁊ nos ceci sumus .qui religiosi ⁊ lẽati in lege sumus ⁊ spũalẽ visuz illuminatũ habemus Ez ex eoꝝ respõsiõe eos ꝺfutat dicẽs .Si ceci esseris .i. ignorantes scripturas ⁊ pphetias de me nõ haberetis pctm̃. s. tantũ quãtum haberis .nunc vo q̃ dicitis videmus .i. reputatis vos intelligere scripturas .pctm̃ vestrũ manet .i. aggrauat̃ ⁊ magis puniet̃ Ex quo patet. q̃ scientes scripturas ⁊ nõ obseruantes eas .grauius delinquunt ⁊ grauiorem penã incurrũt ꝟm illõ .Seruus qui scit voluntatẽ dñi sui ⁊ non facit vapulabit plagis multis Potest etiam exponi de coꝝporali visione miraculoꝝ ⁊ operum xpi. quia si ea non vidissent haberent aliquam excusationez de hoc q̃ ei non crediderunt nunc aũt q̃viderũt. ideo peccatum eoꝝ aggrauat̃ ⁊ magis puniendi sunt. Vel si ceci esseris vestra reputatõe .i. si humilitate vos cecos aduertere/tis seu reputaretis .recognoscentes p humilitatem pctm̃ vestr̃. ⁊ currentes ad venią ⁊ medicũ .nõ haberetis pctm̃. q̃ ego veni auferre peccatũ .qõ remittit̃ p gratiã que non dat̃ nisi humilibꝫ. ⁊ de se non presumentibꝫ .Nunc vo q̃ superbe dicitis .videmus .i. vos videre reputatis .ac venią ⁊ medicum non queritis .peccatum vestrum manet .i. non remittit̃ . ⁊ in cecitate infidelitatis vestre ꝑmanetis Qualitice cecus iste a natiuitate .humanum genus est . habens cecitatem ab adam. Uñ ꝟm mentẽ ceci nati sumus Hec em̃ cecitas ꝛigit in primo homine per peccatũ de quo omnes oꝛiginem traduximus .non solũ moꝛtis sed etiam iniquitatis .Cecus etiam ideo nascit̃ omnis habens peccatũ oꝛiginale. q̃ priuatus est dei visione Cecũ ergo a natiuitate .i. omne genus hũanum dñs in hunc mundum veniens illuminauit . Spuit in terrã .deitatẽ associãs nature humane ac de saliua ⁊ terra lutũ fecit . ꝺtempando terram sapientie ꝺine .i. deus homo factus est. per sputũ em̃ qõ est saliua de capite descendens .figmificatur verbum qõ a deo capite omnium rerum ꝓcedit. ⁊ sapientia q̃ ex oꝛe altissimi ꝓdit. saliua em̃ ẽ humoꝝ salsus ⁊ sal sapientiã figmificat. p terrã vo caro ⁊ hũanitas quã p nobis suscepit. liniuit aũt seu vnxit oculos .s. coꝝdis ipsius ceci .i. generis humani ꝑ fidẽ incarnationis xpi qñ fecit cathecuminũ qõ interpretat̃ instructus .qui fidẽ habet sed nondũ est baptisatus . ⁊ iõo mittit eum ad piscinã vt lauet̃ ⁊ illuẽtur .i. baptisetur. ⁊ in baptismo plenam illuminatõnem recipiat Unde ꝟm dyoni. baptismus ẽ illuminatio. que piscina vocat̃ syloe qõ interpretat̃ missus q̃ quicunq̃ baptisant̃ oportet q̃ baptisent̃ in xpo qui est missus a patre. ⁊ tunc eũ illuẽat. nisi em̃ ille fuisset missus nemo nostꝝ ab iniquitate fuissz dimissus Qui ergo de limo terre hoĩem formauit. p idem genus luti humanũ genus reformauit ⁊ reformando figmificauit. Unde puluerẽ massans de sputo liniuit sup oculos ceci. quasi diceret ei. ego sum qui puluerẽ de terra accipiens hoĩem plasmaui. In facto etiã huius ceci illuminati figmificat̃ modus curatõnis cuiuslibet pctõris iustificati. qui bene per cecum intelligit̃ .peccatũ enim mentis oculos obtenebrat ⁊ obscurat. Ubi notandũ q̃ cecitas spũalis causat̃ tribꝫ modis . Primo a puluere cupiditatis terrene. Secundo ex igne carnalis ꝺcupiscentie. Tercio ex tumoꝛe superbie. Horum q̃ etiam pctoꝝ vel ex ꝺsuetudine peccandi vel ex obstinatõe mentis. vel etiã ex obcecatione dyaboli pctm̃ suum non videt. q̃ videre non vult. nec peccatum reputat peccatum. Unde grego. Cum in graui pctõ miser homo labit̃ .suadet ei dyabolus ne pmiteat. ne ꝺfiteat̃ .pctm̃ leue ⁊ modicum in coꝛde affirmat. misꝛdiam predicat. longũ spaciũ vite promittit. vt pmaneat in pctõ suggerit. vt sic eum in ꝺtemptũ dei ⁊ desperatõem sui inducat ⁊ perdat Ad huius ceci illuminatõem tria necesse est ꝺcurrere. Primũ est diuine gre preuenientis respectio. ⁊ secundũ est coꝛdis de pctis ꝺpunctio. terciũ est pura peccatoꝝ ꝺfessio. Hec tria per ordinẽ designauit dñs in curatione istius ceci Primũ figmificauit in eo qõ dicitur q̃vidit cecũ oculo sz misꝛdie ⁊ gratie preuemẽtis .que ante omnia preexigit̃ ad ꝺuersionẽ pctoꝝis Homo enim p se potest in pctm̃ labi. sed per se resurgere non pt̃ sine auxilio gratie dei. Nisi ergo dominus peccatoꝛẽ oculo misꝛdie respiciat resurgere nõ valebit Secundũ designauit dñs per hoc q̃ expuens in terram fecit lutũ ex sputo quo liniuit oculos ceci. Per sputum vel saliuã que a capite in os defluit intelligit̃ diuina sapĩa que ex oꝛe altissimi ꝓdit. per terrã aũt intelligit̃ coꝛpus humanũ .que duo cõmixta fuerũt in xpo. s. verbum eternũ qõ p saliuã. ⁊ caro humana que per terrã intelligit̃ . ⁊ hoc benedictum lutũ est remediũ cecitatis nostre. fit ꝟm sup oculos coꝛdis nostri liniat̃ . qõ fit q̃n peccatoꝛ ad ꝺsideratõem dei per pctm̃ offensi. ad recognitiõem vilitatis sue ꝓpter pctm̃ inducit̃ . Tunc em̃ nobile lutũ xpi sup vile lutũ peccatoꝛis ponit̃ ex quo ꝺpunctõ causatur. Predicto igit̃ luto suo tunc deus luteos oculos pctoꝛis liniuit q̃n cum ad ꝺsideratõem sue offense ⁊ vilitatis peccati. ac miserie sui status instigat ⁊ ĩducit. Ut autem peccatoꝛ plene illuminet̃ ad recta cogitatõem ⁊ vrã ꝺpunctõem. oporꝛet q̃ ex gratia dei ꝺsideret hec septem. Primo vt ꝺsideret peccatũ od̃ commisit. vt possit videre peccati multitudinẽ ⁊ ob

missionem boni ⁊ omissionem mali. cogitatõe. locutione ⁊ operatione. quinq; sensibꝫ ꝯtra decem precepta. ꝯtra septẽ sacramenta. in operibꝫ miscẽdie. ⁊ tũc dicat. peccaui sup numerꝫ arene maris ⁊c. Item peccati magnitudinẽ. q̃ tam magna pctã fecit ⁊ ꝯtra tã magnũ dñm. ⁊ dicat. pater peccaui in celũ ⁊ coram te et nõ sum dignus ⁊c. Item peccati turpitudinẽ q̃ tam turpia pctã fecit. Secõo vt videat tpus qõ amisit. Vide g̃ quot dies quot mẽses quot annos inaniter ꝯsumpsisti. Et q̃ sm bern. Omne tpus pdidisti in quo de deo nõ cogitasti. Tercio vt videat pulcritudinẽ aĩe quã polluit q̃ pulcerrima fuit ⁊ dignissiã q̃ ad ymaginẽ dei creata ⁊ q̃ se sic turpiter vilificauit. Quarto vt videat grãm quã amisit. ⁊ quãta bona per pctm̃ perdidit. O q̃ multã grãm multi negligunt. deus em̃ sp̃ paratus est dare. sed pauci volunt accipe. Quinto vt videat irã dei quã ꝓuocauit. ⁊ q̃ beneficꝫ dei ira ingratus fuit. Sexto vt videat penaꝫ quã meruit q̃ est eterna amara ⁊ diuersa. Septio vt videat gloriã quã demeruit q̃ est infima. ꝓ cuius gustu ad vnã horã sm Aug. ꝯtemnenda cẽnt oĩa Dis septem ꝯsideratis. bene durũ ⁊ lapideũ cor haberet homo q̃ non amara ꝯtritione cõpungeret de pctis suis Tercium qõ est pura pctõr ꝯfessio. de signauit dñs ỹ hoc. q̃ istum cecũ sic limitũ misit lauare se per ꝯfessionẽ apud sacerdotẽ. cuꝫ cm̃ deus dimittat pctm̃ ad ꝯtritionem pctõris. obligat tm̃ eum ad ꝯfessionem hominivice dei faciendam Et talis absolutio facta in ꝯfessione sm Aug. reducit hoĩẽz ad baptismi puritatem. Premissis aũt tribus pactis tunc incipit pctõr videre. ⁊ sic a sua cecitate diuina gratia curatus. pcidat hũiliter ⁊ adoret suppliciter gratias agens deo Signũ vo q̃ peccator sic illuminatus est q̃ clare videt ⁊ cognoscit. Illa aũt cognitio in duobꝫ ꝯsistit. s. in cognoscendo deum. ⁊ in cognoscendo seipsum Cognoscere deum in p̃ti est cognitio sue potentie ⁊ sue bonitatis Cognitio aũt potẽtie generat in nobis timorem. qui timor facit recedere a malo. Cognitio bonitatis generat in nobis amorem. qui amor ducit nos ad bonum faciendum. Cognitio aũt nostri. generat in nobis humilitatem que est mater oĩm̃ vtutum. Et sic patz q̃ hec duplex cognitio. s. dei ⁊ nostri. est causa totius nr̃e salutis. nã cognitio potẽtie dei generat timorẽ qui facit vitare malũ. cognitio bonitatis dei generat amorẽ q̃ facit operari bonũ. cognitio nostri generet humilitatẽ. que nos ꝯseruat in cuitatione mali ⁊ in opatiõe boni. Tempus igit̃ obseruemus. ⁊ ab intẽperaneis abstinemus. ne cũ cecis iudeis illud in vanitatibus ꝯsumẽtes. cũ ipsis in cecitate maneamus Em̃ ait hoc loco crisꝫ. Dedit tibi vite terminũ deus ad curandã aiam̃ tuã. tu vo inaniter ⁊ vane ꝯsumis. Et si argentũ paucũ ꝯsumpseris. simpliciter damnũ res vocas. dies aũt tuos ꝯsumes in pompas. nullũ putas facere incõueniẽs Cõgruo exñte in letanijs ⁊ oratonibꝫ ꝯsumere vitã tuã oẽm. tu in tumultibꝫ ⁊ turpibꝫ vbis ⁊ tocũdirate ĩtempanea. opibꝫ ⁊ laboribꝫ lasciuis vitã tuam ꝯsumis inaniter. ⁊ in malo tuo. nescies q̃ omi rei magis parcere oportet q̃ tempi. Aurũ si cõsumpseris poteris rursum recuperare. tempus vo si p dideris. difficile id resumes. Parum em̃ nobis seruatũ est tempus sm p̃ntem vitã. Si igit̃ inquit. oz eovsu nõ fecerimus. quid dicemus abutentes eo. Cũ hoc ꝯsumpseris inaniter. quã habebis excusationẽ. Et cuius gra agis paruũ recõdidit. O insensibilitatis ⁊ indeuotionis pro quo maxime gras agere oportebat. q̃m tuos labores ⁊ sudores incidit. ⁊ requiẽ lõgã ⁊ immortalẽ fecit. pro his incusas ⁊ grauaris. Hec crisꝫ. Em̃ ⁊ seneca. Etiã si multũ supessz etatis. parce dispẽsandũ erat vt sufficeret necessariis. nũc que dementia ⁊ supuacua discere in tanta tẽpis egestate. eo magis itaq; ĩdignor. aliquos ex hoc tpe. quod sufficere ne ad necessaria quidẽ põt. etiã si custoditũ diligentissime fuerit. in supuacua maiorem ptem erogare. non tam benignũ ac liberale tempus natura nobis dedit. vt aliquid ex eovacet pdere. Et vide q̃ multa etiã diligentissimis peant. Aliud valitudo sua cuiq; abstulit. aliud suorũ. aliud necessaria negocia. aliud publica occupauerũt. vitam nobiscum diuidit somnus. ⁊ hoc tempe tam angusto ⁊ rapido ⁊ nos auferente. quid iuuat maiorẽ partem mittere in vanum. Hec seneca.

Oratio

O Domine ihesu xp̃e qui illumĩasti oculos ceci nati. illumina queso oculos cordis mei ne in tenebris offendã vel vnq; in morte obdormiam. Deus vite mee q̃ vane ꝯsumpta sunt. q̃ infructuose elapsa sunt tpa mea que dedisti mihi. vt facerẽ voluntatem tuã in eis. ⁊ non feci. Quot anni quot menses quot dies. quot hore pierunt apud me in q̃bus sine fructu vixi coram te. Fiat amãde pater hoc reliquũ tempis mei fructuosum ⁊ sanctificatum in gratia tua. vt in diebus eternitatis inueniat locũ et ꝯpurabile sit ante te Amen.

De pastore ouium Capitulũ. LXXXVI.

Et quia ceci et increduli pharisei ⁊ iudei. non accedentes ad lucem christum quia est via. veritas ⁊ vita nec intrantes in ouile ouium. vt oues dñi fierent. iactabant se videre sine xp̃o. ⁊ p̃sequens posse ad veritatẽ puenire sine eo ideo xp̃us qui sup̃ incipit disputare ꝯtra superbiam ⁊ iactantiã eor. nũc vt hãc magis retundat. proponit ꝯtra eam similitudinẽ humilitatis. de ouili ⁊ ostio eius. quoz vtrũq; est humile nec admittit nisi humiliãtes se. Ac si eis diceret. Si vultis intrare p̃ humile ostium. in humile ouile ouium. oportet vt vos humilietis. nec tam alta de vobis sentiatis. Et nõ tm̃ iducit hanc similitudinẽ ad humilitatis insinuationẽ. verũetiam vt oñdat. p̃ quod ostium in ouile ouiũ sit intrandũ. ⁊ exprimit in ea distincta ꝯditio furis ⁊ pastoris ouium. ꝓpter diuersum ipor ingressum ⁊ officiũ. Dicit ergo amẽ amẽ dico vobis. qui nõ intrat p̃ ostiũ in ouile ouiũ. ille fur est ⁊ latro. Nõ em̃ venit ꝓpter bonũ. iõ querit indebitũ ingressum. Qui aũt intrat p̃ ostiũ pastor ẽ ouium. querẽs bonũ eaꝝ Huic ostiarius aperit. q̃ scit eũ omibꝫ benivolũ. ⁊ oues vocem eius audiũt. i. cognoscunt. quia bruta animalia suos benefactores recognoscũt. ⁊ ꝓprias oues vocat notatim. q̃ distincte eas cognoscit. quod alienus nõ facẽ. ⁊ educit eas ad

pastum vite huic necārium Et cū ꝓprias oues emi
serit.añ eas vadit.q; ꝓmuniter solēt pastores p̄cede
re greges. ⁊ ad pastoꝝ gressum oues dirigunt. ido
subdit ⁊ oues illū sequunt q; sciunt ⁊ cognoscūt vo
cem eius. alienū aūt.s. furē non sequunt. ꝛ fugiūt
ab eo.q; nō nouerūt vocē alienoꝝ.pastores se men
tientiū. Oñdit itaq; xp̄us phariseis q; nec sapien
tia.nec obseruatio legis.nec bona vita quicq̄ valet
misi p̄ eum ⁊ qp impossibile est eos videre sine xp̄o. ⁊
ad veritatem p̄uenire sine eo dicens Qui non intrat
p̄ ostiū.i.p̄ xp̄m.in ouile ouiū.i.in ecclesiam ⁊ ꝓgre
gationem fideliū.ille fur est ⁊ latro.q̄les sunt omnes
infideles ⁊ etiā mali fideles. Ubi augu. Intrat per
ostiū.qui intrat p̄ xp̄m.qui imitat passionem xp̄i.
qui cognoscit hūilitatē xp̄i. Qui aūt intrat p̄ ostium
.i.per fidem xp̄i. ⁊ humilitatem ⁊ alias eius virtu
tes in ouile ouiū.ad pascendū eas.pastor est ouium
fm veritatē. Non ois qui intrat p̄ ostiū pastor est.
q; ⁊ oues intrāt.verūtamen omnes vniuersitatis ec
clesie vbo ⁊ exemplo pascit quotidie. Huic.s.pasto
ri ostiarius spūs sanctus revelando aperit ostiū veri
tatis ad recte intelligendū. ⁊ iusticie ad bene opan
dum vt oues pascere possit. ⁊ oues vocem eius audi
unt.i.doctrinā recipiūt. ⁊ vocat eas nōiatim ꝓsecē
dendo familiariter subditis singulis.vt ex familia
ritate vmicuiq; det ausum veniēdi ad se. ⁊ educit eas
p̄ instructionē.de tenebris erroris in lumen vitatis
⁊ ex merore seruitutis in regnū libertatis. ⁊ cū ꝓpri
as oues emiserit de tenebris ignorantie ad lumē vi
te. ⁊ de carcere culpe ad libertatem gratie.ante eas
vadit.p̄ exempla bonoꝝ operum ⁊ vite. ⁊ oues illū
ac vestigia eius sequunt p̄ imitationem ⁊ rectā opa
tionem.q; sciunt vocem eius.i.cognoscunt ⁊ in ea
delectant.alienum aūt voce ⁊ vita non sequunt.re
cipientes eius doctrinā vel exempla.q; verba indu
cunt ad errorem. ⁊ exempla ad malū. sed fugiūt ab
eo tanq̄ a latrone ⁊ inimico.quia non nouerunt ap
probando vocem ⁊ doctrinam alioꝝ q; aliemi aliena
loquunt ⁊ ideo non cognoscunt. Ouile ergo ouiuꝫ
commune.ē ecclesia catholica sub vno pastore xp̄o
ecclesie aūt congregationes p̄riculares ꝓtinentes
sunt etiā ouilia ⁊ caule ouium.sicut quentus religio
soꝝ ⁊ ecclesiaꝝ quentaliū ⁊ parrochialiū.in quib
facit deus accubare suas oues.hoc est fideles simpli
ces ⁊ mānsuetos subiectos ⁊ humiles Qui q̄ non in
trat p̄ ostiū.hoc est qui p̄ principia religionis xp̄ia
ne non venit.sicut p̄ principia veritatis non venit he
reticus.per principia gratie nō venit simoniacus.
per principia libertatis non venit potenter vel arma
tis p̄cibo intrusus.per principia simplicitatis non
venit dolosus.sed ascendit aliunde.quidā em̄ ad in
trandū desup̄ per scalas ascendūt sicut ambitiosi cū
lucifero.ac cū dathā ⁊ abiron quos ꝑter ambitōez
viuos terra absorbuit.quidā p̄ietem irrūpunt sicut
auari cū symone mago.quidā fundamenta suffodi
unt.sicut hereteci cū arrio.ille fur est ⁊ latro. qui in
hoc differūt q; fur est qui in furno hoc est in nigro.i.
in tenebris.s.ignorantibꝫ hominibꝫ alienā rem cō
trectat inuito dño.latro aūt est qui violentiam in
fert ⁊ manifestaꝫ trectat dño inuito ⁊ ideo fur ē qui
ouile ouium suffodit.ac oues ⁊ vtilitatez ouiū clam
inuito dño ꝓtrectat. ⁊ iste ē occultus ⁊ subdolus vel
ypocrita vel hereticus.q; vterq; oues ⁊ vtilitatē oui
um furat.latro aūt est qui violentiā facit vt rapiat.
⁊ tales sunt qui potenter se intruderevolunt. Fur er
go ⁊ latro p̄ ostium nō intrat.q; vel ambiciose asce
dit aliunde.vel dolose suffodit occulte.vel violentia
irrumpit manifeste vt intrudat se. Qui aūt intrat p̄
ostium in catholicā vitam ⁊ dignitatē.pastor verus ē
ouiū. ⁊ iste introitus est veritatis.libertatis.gratui
te bonitatis ⁊ simplicitatis. Intrat aūt ostiū verita
tis per catholicā fidem.intrat ostiū libertatis per sup
nam vocatōem.intrat ostiū gratuite bonitatis nulli
ꝑter hoc faciens aliquā ꝑmissionē.intrat ostiū sim
plicitatis.non obtinens p̄ aliquam dolositatē.xp̄s
aūt est ostium veritatis ⁊ libertatis ⁊ gratuite bonita
tis ⁊ simplicitatis Si vero aliquis aliter intrauerit
dicet ei illud.amice quō huc intrasti non hīs vestez
nuptialem. ⁊ eiciet extra oues in tenebras exterio
res. Huic vero pastori ostiarius aperit.qui ē triplex
Christus quidē exemplo.scriptura doctrina. ⁊ ip̄s
sancti inspiratōe.isti em̄ sunt ostiarij ecclesie. xp̄us
dat claues hoc est ligandi ⁊ soluendi p̄tātem. scrip
tura docet claues voluere ⁊ seras reserare. Unde et
amvna clauiū est autoritatis discernendi que est sci
entia.spūs aūt sanctus dignitatē ⁊ ydoneitatē ꝓfert
ad intromittendū.sicut iamtoꝝ fidelis cui ꝓmittitur
custodia rei. Talis ergo ostiarius exemplo xp̄i do
ctrina scripture ⁊ dignitate spūs sancti aperit tali pa
stori.apit aūt ostiū humile ad qđ superbi impingunt
vero pastori humili vt nō impingat.aperit ostiū ar
tum per qđ auari intrare non p̄nt.pauꝑi paupertate
spūs vt non ꝓstringat ꝛ vt humilē ⁊ ꝓstrictum in vita
recipiat ⁊ repellat. Hic etiā nota qp tribꝫ modis
munera captant in officijs ad que a pleriscq; festina
tur. Est em̄ munus a corde.s.fauoꝝ ⁊ gr̄a.munus ab
ore.s.p̄laris adulatio.munus a manu.s.p̄mq̄ dona
tio.qui ab his se excusserit ⁊ fine hoꝝ intentōe intra
uerit beatus erit.qui aūt hoꝝ intentōe ingredit fur ē
et latro Hoc puerbiū dixit eis iesus. Prouerbi
um dr̄ qđ̄ p̄verbo ponit. Sic est in pabola qđ̄ per vo
cem vnā rem significantē aliud designat Et q; illi ñ
intellexerunt ꝓsequit exponit dicens. Ego sum osti
um ouium per doctrinā ⁊ exemplum.p̄ quod ostium
est intrandū. Omnes quotquot venerit non per me
⁊ non intrantes per ostiū sed p̄eter me.p̄eter diui
nam autoritatē ⁊ suspicatōem non cū intentōe diui
ne glorie querende.sed quippe nō a deo missi sed p̄
pria sponte ingerentes seipsos impudice.fures sunt
alienū.s.oues dei sibi vsurpādo. ⁊ latrones malo ex
emplo ⁊ puersa doctrina quantū in se est occidendo
Sed non audierūt eos oues.i.fideles in ouili eccle
p̄manentes.illi.s.de quib dictū est.nouit dñs qui
sunt eius. Deinde p̄bat se esse ostiū.q; officiū ostij
est saluare ea que sunt intra domū. ⁊ qp per ipsum fit
ingressus ⁊ egressus.sic aūt est de xp̄o.q; p̄ ipsum fi
deles seruant ⁊ saluant. ⁊ silr per ipsum est ingressꝰ
ad fidem ⁊ egressus ad gl̄oriā. Per xp̄um em̄ qui so
lus est ostiū si quis introierit ⁊ vsqueauerit saluabi
tur. quia non est aliud nomen sub celo datū hoīmi

bus in quo oporteat nos saluos fieri ⁊ ingredi ecclesiam hie ad fidem ⁊ eccīam ⁊ egredi ecclesiam ab ista miseria ad gloriā ⁊ vitā eternā. a fide ad spem. a credulitate ad cōtemplatōz. ingredi ecclesia etiā p studiū ꝺcēplationis ⁊ secretū oꝛōnis. ⁊ egredi ecclesiam p exercitiū boni opis ⁊ exēplū bone actionis ⁊ sic inuenīet in eterna refectōne pascua viriditatis. s. mel ꝺmitatis ⁊ lac hūanitatis q̄z beati reficiunt interius in aspectu diuinitatis ⁊ exterius in aspectu hūanitatis xp̄i per quā sunt saluati ⁊ ideo dicit pascua in plāli. vel in eccīa militāte inuenīet pascua. s. doctrine ⁊ gē. ⁊ in eccīa triūphante. s. gaudij ⁊ glorie. Ihñ aug. q̄uis ergo ⁊ hic ī ipso ouili non ꝺfint pascua. inuenient tñ pascua vbi saturent qualia inuenit cui dictū est. hodie mecū eris ī paradiso. Fur nō venit ad ppli salutem. sed magis ad eius ꝺstructōem. s. vt furet q̄ nō est suū sibi vsurpando. nō de p̄ceptis xp̄i suos sectatoꝛes instruēs sz finis exēplis eos viuere suadēs. ⁊ mactet pꝛauo exēplo ⁊ mala doctrina ad malū trahendo. ⁊ pdat ī eternam damnatiōem mittendo. Ego veni non sicut fur sed p hoīm salute missus a p̄ceptꝛ ingredientes in ouile vitā gē habeant in pūri p fidē in spe. q̄z iustus ex fide viuit ⁊ egredi ecclesiam ꝺ corpe. vitā glie habundātius habeant in futuro p spem in re. q̄z glia ē gē cōsūmata. Ihñ greg. Oues ḡ eius pascua inuenient. q̄z quisquis illum corde simplici sequit. eterne viriditatis pabulo nutrit. Attendamus ergo aīm fratres. in ardescāt ad supna nostra ꝺsideria. Ab eterne solemnitatis gaudio nulla nos aduersitas reuocet. q̄z si quis ad bonū ꝓpositū ire ꝺsiderat. eius ꝺsiderium quelibet vie aspitas non immutat. Nulla nos ꝓsperitas blādiens seducat. q̄z stultus viatoꝛ ē q̄ in itinere amena p̄rata ꝓspiciens. obliuiscit quo tendebat. Et si celestis pastoris ꝓtracter oues suimus. q̄z in via ꝺlectatiōis non figimur eternis pascuis in patriē. Hec crisostomus. Deinde ondit se etiā esse pastorē hoc aūt patet p hanc rōnem. q̄z si cui p pastorem grex gubernat ⁊ pascit. ita etiam p xp̄m fideles regunt ⁊ spūali cibo ac etiaz coꝛpoꝛe ⁊ sanguīe suo reficiūt. sz ad differentiā mali pastoris ⁊ furis addit bonus. Bonus quidē nō solū in natura ⁊ gratia sed ⁊ in pastorali cura. q̄z implet boni pastoris officia. Ihñ crisostomus. Pastorē seip̄m ⁊ ostiū indifferēter p̄dicat Quia em̄ adducit nos patri ostium se dicit. q̄ro procurat pastorē. Et ponit ꝺditiones boni ⁊ mali pastoris. q̄z bonus ꝓterus pastoꝛ. q̄ attendit ad p̄miū glie ꝺbet habere afflictionē ad gregē. intantū q̄ pro eo si necesse est. sustineat moꝛtē. Bonus em̄ pastoꝛ aīam suā ꝓpriam. i. vitam coꝛporalē dat. cū opus est. semp autē paratus est dare pro omnib⁹ suis ⁊ eaꝝ salute. Si hoc est ꝺscriptio boni pastoris ⁊ signū. valde timendū est de paucitate bonoꝝ pastoꝝ. Cadit em̄ bestia ꝓprimi ⁊ multi eā sublevant. cadit aīa iusti. ⁊ nō est ex oībus caris eius q̄ eā releuet. cū tñ quilibet plus teneat ꝺligere animā ꝓprimi q̄ꝫ coꝛpus ꝓpꝛiū. Sed quō pro ea coꝛpus meū ponā. qui nec rem temporalē dare volo. vt eaz a peccato eripiā Et nota q̄ moꝛi pro grege dñico pōt esse tripliciter. aut pro ipo de bono in melius ꝓmouendo. ⁊ sic est supererogatiōis q̄ctum ad omēs p̄lati

pastore

tos. sed ad opa supererogationis nullus tenet nisi voto se astrinxerit. Aut pro ipso ab imminēte pericolo liberādo ⁊ sic tenet quilibet p̄latus. q̄z suscipit curā dñici gregis. ⁊ de manu eius requiret sanguis Aut pro ipo in extremo articulo necessitatis cōstituto. q̄ non pōt euadere damnationē nisi homo moꝛti se exponat. ⁊ sic ē necessitatis. sic vendere sua ⁊ dare panperibꝰ in extrema necessitate exīstibus. Sed sciendū q̄ si est p̄secutio generalis que ꝓpter iudicit. tunc debet pastoꝛ se opponere ⁊ aīam suā ponere. ne totus grex dispgatur. Si vero est p̄secutio psonalis. ⁊ ipe solus querit. tunc licet fugere p̄secutionē. exemplo xp̄i. qui a facie herodis fugit ī egiptū. ⁊ exēplo pauli. qui dimissus fuit p murū. oues nāq̄ pastoꝛi in celo sedenti oīoibus ꝓmēdabat se aūt vtilitati earū fugiendo seruabat. Dicit aūt dñs. Si vos p̄secuti fuerint in vna ciuitate. fugite in aliā. Aliqñ aūt debz fugere nec aīam suā ponere. sed pariēter expectare. q̄ñ. s. tm̄ lana. i. tpalia diripiunt. nō psone. Mercēnarius aūt a mercede dictus. vel quia mercede ꝺductus est. vel quia mercedē terrenā sperat. ⁊ qui nō est ꝓprie pastoꝛ. quia nō attēdit ad p̄miū glie celestis sed ad cōmodū rei tpalis. Talis em̄ fm greg. merito nomen pastoris pdit. eo q̄ terrenā substātiā plus q̄ oues diligit. ⁊ iō eius nō sunt oues ꝓprie sed tm̄ vsurpative. qō probat p effectū quia videns lupum venientē. s. dyabolū vt oues recipiat. vel hereticū vt decipiat. vel tyrannū vt coꝛpaliter affligat. ⁊ timēs damnū rerū vel coꝛpis īcurrere dimittit oues direptioni patere. ⁊ fugit tacendo nō resistēdo. ⁊ auxiliū debitū subtrahendo. Dū em̄ sola exteriora cōmoda requirit. interiora ⁊ etiam exteriora gregis damna negligēter patit. ⁊ ꝺtra hoc nullo zelo accēdit. nullo feruoꝛe dilectiōis excitat. q̄z mercēnarius est. solū curās de mercede ac lucro ⁊ cōmodo tpali ⁊ nō pertinet ad eum. i. ad eius curā de oībus. de quarū ꝓuidione nō solicitat ⁊ curat. q̄z non amoꝛe earū sed p̄ sua mercede tpali laboꝛat. Iam fm aug. nō diligit in ouibus xp̄m. sed lac ⁊ lanam. Et lupus rapit. ad malū ⁊ p̄iculū p̄tahendo. ⁊ dispgit oues ab vnitate charitatis ⁊ eccīe separādo vel affligēdo. Sed bonus pastoꝛ aduersus p̄dictos lupos aīam suam ponit. q̄z resistit temptatiōibus dyabli arguēdo ⁊ increpādo vicia. resistit fallacijs hereticoꝝ p̄dicādo vera. resistit p̄secutiōibꝰ maloꝝ. oꝛādo ⁊ implorādo celeste bñficiū. Bonus pastoꝛ querit vtilitatē ouīū. sed malus pastoꝛ ⁊ mercēnarius ꝺmodū ꝓprium. bonus pastos videns lupū venientē. i. temptationē ꝺyabolicā. deceptionē hereticā. vel seuiciā tyrannicā. opponit se. ⁊ subditos ꝺtra hūc lupū triplicē. tuet ⁊ defendit. sed malus pastoꝛ fugit. ⁊ dimittit oues nec aduersarijs resistit. Unde in zacharia. O pastoꝛ ⁊ ydolū derelinq̄ns gregē. Quasi dicerz. Nō es pastoꝛ sed similitudinē ⁊ ydolū geris pastoris. bonus pastoꝛ nō querens que sua sunt. sed que iesu xp̄i. sup̄a gregē suū solicite vigilat cogitās quotidie quā rationē de ꝺmissis deo reddat. Ihñ aug. dicebat. Et ptinet ad curā nr̄am. vt rōnem de vobis bonā reddamus. Tota autē ratio nr̄a que est. scitis. Dñe scis q̄z dilexi. quia scis nō tacui. scis quia ex animo dixi

scis q2 flevi cũ dicerem ⁊ non audirer. Ipa puto qđ integra rõ mea est. Hec aug. Mercennarius vo sua nõ que iesu xpi q̃rens. supza gregẽ non vigilat. nec de grege solicitus cogitat. quã rõnem de eo reddere valeat q2 non ꝓpter deũ. sz ꝓpter tpalem mercedem quã hic recipit deo militat. Vñ grego. Mercennarius quippe est qui locũ pastoris tenet. sz lucra aiaꝝ non querit. Terremis ꝯmodis inbiat. honoze prelatõis gaudet. tpalibꝫ lucris pascit. impensa sibi ab hoĩbꝫ reuerẽtia letat. Iste sunt etenim mercedes mercennarij. vt ꝙ eoipo qꝫ in regimine labozat. hic qđ querit inueniat. ⁊ ab hereditate gregis in posteꝝ alienus existat. Hec grego. ¶ Deinde qđ dixerat probat ꝙ signa dicens Ego sum pastoz bonus. ⁊ subdit me signũ huius. ⁊ cognosco oues meas. non soluz .s. noticia visionis. qua oĩa nuda ⁊ apta sunt oculis eius sed etiam noticia approbatõis ⁊ dilectiõis. q2 cognoscit solũ dignos vita eterna. ꝓmissa eis. Cognoscit etiã xps oues suas ꝙ ymaginẽ ⁊ similitudinẽ suã quã eis inpzessit. ꝙ arma ⁊ vestimenta virtutum quibꝫ fideles ozнauit. ꝙ signa bonoꝝ opeꝝ qbꝫ eos decozauit. ꝙ doctrinam suam. ⁊ spãliter ꝙ caritatez adinuicez qua eos informauit. que omnia in eis inuenit. Et cognoscunt me mee. quia vere fideles cognoscunt xpm. noticia ꝙ dilectionem opante. ⁊ ideo decipi non pñt beneficia quoqꝫ eius manifeste cognoscunt ¶ Boni ergo pastoris signũ. est mutua cognitio ipius ⁊ ouiuz suaz. qđ ꝓuenit ex hoc q2 pastoz freqñter ⁊ solicite oues suas visitat. ⁊ sic ꝑticulariter cognoscit eas ⁊ indiuidualiter ⁊ ditiones eaꝝ. ac diligit. ⁊ oues ex freqñti ymaginatione beneficij pastoris iõm attendũt. ⁊ spãliter recognoscunt ac diligũt. Sic aũt est de xpo vere fidelibꝫ. ⁊ q̃ est pastoz bonus ⁊ verus ¶ Secundũ signũ boni ⁊ veri pastoris. est affectio quã oñdit ad oues. q̃ non pót cẽ maioz q̃ se exponere ꝙ ouibꝫ. sic aũt est de xpo ⁊ fidelibꝫ ⁊ ideo subdit. ⁊ aiam meaz pono ꝙ ouibꝫ meis solis eñ ouibꝫ xpi pficit passio ei? . Vñ petrus rauẽnas Ecce pastoz bonus aiam suam ꝙ ouibꝫ suis dat quod vtiqꝫ facit vis amoris. q2 nil durum nil amaꝝ nil graue nil letale ꝓputat amoz verus. Quod enim ferrum. que vulnera. que pena. que mortes amoreꝫ ꝓualent superare perfectum Amoz est impenetrabilis lozica. respuit iacula. insultat periculis. mortez ridet. Hec petrus. Sed cum homo habeat tria. scilicet res. propinquos ⁊ personam propziã. ista tria pro ouibus sunt ponenda. Sua autem ꝙ ouibꝫ non ponunt qui temporalia eis nõ retribuunt. Suos nõ ponunt qui consanguineos insufficientes promoueri faciunt. personam non ponunt qui malis non resistunt. xpus aũt ista tria pro ouibus posuit. Vnde hieremie. Reliqui domum ⁊ familiam meam. .s. angelos. dimisi hereditatem meam scilicet celestem substantiam. dedi dilectam animam meã in manus inimicoꝝ meoꝝ. Terciũ signũ boni ⁊ veri pastoris est. q2 oues oẽs ad ouile deducit. vnde xps ne crederet ꝙ ꝙ solis iudeis moꝛi deberet subiũgit Et alias oues habeo. iam in ꝓdestinatõe et gentibꝫ mihi credituras. q̃ nõ sunt ex hoc ouili .s. de sinagoga iudeorum. sed de ꝓpio gentium. ⁊ illas oportet. i. oportu-

Capitulum Lxxxvi

num est me adducere in fidem ⁊ ecclesiam cuz ꝓpulo iudeoꝝ. qđ factum est ꝙ predicatõem apostoloꝝ xpo principaliter operante in predicatione eoꝝm. Ecõm crisꝰ. hoc qđ dicit oportet nõ est necessitatis demonstratiuũ. sed ꝛfirmatiuũ eius ꝙ omnes oues suas saluas faceret. Et subdit. ⁊ vocem meã audiẽt ⁊ ad fidem venient. q2 gentiles ad predicatõem apostoloꝝ deuote fidẽ receperunt. ⁊ fiet vnũ ouile ⁊ fidelium receptaculũ. i. vna ecclesia ex iudeis ⁊ gẽtibꝫ collecta. ⁊ vnus pastoz qui in celo est xps. q2 ipse ẽ par nostra qui fecit vtraqꝫ vnũ. in terra aũt est papa xpi vicarius. Bonus etiã pastoz gregẽ suũ pascere debet. vnde ⁊ a pascendo nomen accepit. Dic ait dñs petro qñ pastozẽ ecclesie ipm instituit. pasce oues meas. Et cõo dz ipsum diligere. ideo petrus qñ debuit prefici eccle fuit examinatus de caritate. Petre amas me. Tercio dz gregẽ a lupo custodire ⁊ defendere. Vnde dñs ait petro Et tu aliqñ ꝛuersus cõfirma frẽs tuos .s. ꝛtra quozũcunqꝫ lupoꝝ turbationes. Hec aũt tria per quandã excellentiam facit nobis dñs nẽ vt merito bonus pastoz dici deberet. etenim nos pascit. nos diligit. nos defendit. Ostẽdit itaqꝫ xps sub metaphoza predicta. qꝫ per eũ tanqꝫ ꝓstiũ fit intrandũ. ⁊ qꝫ ipse pastoz bonus sit sequẽdus. Bonum ergo pastozẽ xpm sequamur. sub eius disciplina maneamus. vocẽ preceptoꝝ ac ꝛfilioꝝ eius audiamus vt ab ipso pasci mereamur. Quãta vero fuerit huius ꝓtissimi pastoris ad perditas oues solicitudinis cura. quantaqꝫ clementia. ipse bonus pastoz alibi in ꝓbola pastoris ⁊ ouis centesime ꝙdite. multaqꝫ cura quesite ac tandẽ inuente ⁊ in humeris cuz gaudio reportate pia metaphoza indicat. sed hic sermone expzesso apte declarat cum dr. Bonus pastoz aiam suam dat ꝙ ouibꝫ suis. ⁊ in eo illud ꝓphyticuz vere ⁊ pfecte impletur. sicut pastoz gregẽ suũ pascet Nam ꝓpter hoc labozes lassitudines ⁊ inedias passus inter phariseoꝝ insidias ⁊ picula multa. euãgelizando regnũ dei ciuitates circuibat ⁊ castella. noctes ducebat in ozõne ꝙuigiles. nec phariseoꝝ veritus murmur ⁊ scandalũ publicanis se ꝓtebat affabilẽ. asserens ꝓpter male hãtes se venisse in mundũ. ad penitentes quoqꝫ paternũ ꝓtendebat affectum aptũ eis oñdẽs ꝺine mie finũ. Audite hec pastozes ⁊ abono pastoze boni pastozes eẽ discite. qđ ipse fecit. hoc ⁊ vos si necesse fuerit facite. Et aũt hugo dr. Aiam ꝙ ouibꝫ ponit. qui piculosum regiminis locũ ascendens. clauso silentꝫ ostio claustralium gregez in pace custodit. Animã ponit. qui solus inter mundana pericula exterioza negocia curans necessaria querit. aiam ponit qui ad sustinenda iurgia rei familiaris erit. qui inter adulantiũ ⁊ detractantium linguas medius incedit. qui ꝙ infirmis labozat ⁊ laborantes pascit. ꝺsolat pusillanimes. ⁊ cũ superbis increpãdo ꝺtendit. hec hugo. Nempe ad onus cure pastoralis portandũ ⁊ salutẽ ꝙmoꝝ querendã hortatur bernardus ad quendã abbatẽ sic scribẽs ꝙ Pascas ꝛbo. pascas exẽplo. pascas ⁊ sctãz fructu ozõnum. Manent itaqꝫ tria hec. verbũ. exemplũ. ozõ. Maioz aũt his est oratio. Nam ⁊ sive cis virtus sit opus. operiti ⁊ voci gratiam efficaciamqꝫ ꝓmeretur oratio

De enceniis in quibus volebant

Quid causaris te aliquo⁹ qui tecū sunt magis gra
uari ꝓsortio q̄ frui solacio. Deniq; inquantū grava
ris intantū lucraris. ⁊ inq̄tum iuvaris intantū tua
tibi ꝓmia minuit. Elige ergo quos eligas. an qui
gravando iuvant an q̄ iuvando gravant. hi tibi ꝓme
ritores. illi fraudatores merito⁹ exist̄t. Nā qui so
cq laboris ꝑculdubio ⁊ mercedis participes erunt.
Sciens q̄ te missum iuvare nō iuvari. illius te ⁊ ag
nosce vicariū qui venit mīstrare ⁊ non mīstrari. Bñ
si sic permanserimus vsq; in finē sp ⁊ vbiq; q̄rentes
non q̄ nostra sunt. sed que iesu xp̄i. hec ber. Sed ad
hec facienda necē est habere co⁹dē sibi ꝓsciū ⁊ cō
scientiā securā. Unde idez ber. In ommb⁹ actis vel
dictis suis nihil suū quis querat sed tm̄ aut dei ho no
rem aut salutē ꝓximo⁹. aut vtrūq;. Nec ꝓdevalet
vel ꝓfimi querere lucra qui ꝓpria nō ꝓtempserit
Bona obliuio si tp̄m nescias vt ꝓximo ꝓfis. Sa
ne in tanta obliuione sui necē est co⁹dē esse ꝓsciū
sibi. quo se in lucra securius foras extendat. cū secu
ram intra se reliquerit ꝓsciam. Quid em̄ ꝓdste hoī
si mundum vniversum lucrar̄. anime autez sue detri
mentū patiar̄. Ez ⁊ ordinis exigit ratio. vt q̄ ad sui
mensurā ꝓximū iubet diligere. ꝓius seipz diligere
nosit. Itaq; duo sunt q̄ post pctā bona reddūt ꝓsci
entiam. penitere de malis. ⁊ abstinere a malis. hoc
est vt verba loquar beati gregor⁹ ⁊ commissa flere ⁊
flenda non ꝓmittere. Horum neut⁹ sufficit. Utriusq;
virtutis bene ꝓscius animus. secure iam seipsuz
defiderat ⁊ quodammodo ꝑdat vt alios lucrifaciat
Hec ber̄. Caueāt aūt pastores ne subditos scanda
lisent. vel occasionem ruine eis ꝑbeant. Ue em̄ eter
ne damnationis eis imminet. ꝑ quos scandala venit
⁊ aīar̄ pericula ꝓcedunt. Nam ꝑm greg. tot mori⁹
prelati digni sunt. quot ad subditos suos pditionis
exempla transmittūt. Et scdm augu. Qui animas
ad peccandum inflammant ⁊ deo subtrahunt magis
peccant q̄q; qui carnē xp̄i crucifixerūt. Et ꝑm yſidor⁹
Qui exemplis vitam morescq; bonor⁹ corrumpunt.
deteriores sunt his qui substantias alio⁹ ꝓdiaq; di
ripiūt. Non ꝓsumant tales de quibusdā iusticys ⁊
opibus suis. nec sperēt saluari alys neglectis. Nā
vt ait grego. nihil ei sua iusticia suffragab̄. de cuius
manu anima preeūtis exigē. Unde ⁊ crisō. Sacer
dos ⁊ si ꝓpriā bene dispensaverit vitam. aliorū ve
ro non cū diligentia curā habuerit cū ꝓniciosis i ge
hennam vadit. Hec crisō. Attendant etiā pastores q̄
subditorū culpas deus ꝑ ipsos leuius vindicat. sed
prelatorū mala ꝑ semetipsum grauis damnat. Unde
grego. Qui mō subditorū culpas ꝑ prepositos vlci
scitur. tūc prepositorum mala ꝑ semetipsum seuiēs
damnat. Attendant autem subditi propter negligē
tes ⁊ malos pastores ne a cursu certaminis sibi ꝓpo
siti deficiant. sed aspicientes in ihesum totius bonī
speculū. etiam talium iudicium patienter suscipiant.
quia tūc postmodū nō habebūt aliud iudiciū. cū nō
puniat deus bis in idipsum. Unde sup illud ꝓbum
ysaie. nūquid tota die arabit arās vt serat dicit glo
sator aruēs. De milio aūt ⁊ vicia nō dicit textus an
trituret̄. quia subiecti quotidie de suis actib⁹ infir
mis ꝓ prelatos iudicant̄ Et si pñs iudiciū patiēter
susceperint. ac de cetero mores suos emendaverint
nō vltra iudicabunt̄. alioquin ⁊ ipi iudicabunt̄. Ēt
tendant etia subditi ⁊ humilient̄. quia defectus ⁊
negligentia pastorū. sepe ꝓvenit de meritis subdito
rū. ⁊ a deo idcirco ꝓmittit̄ quia bonos pastores hē
nō merent̄. Unde grego. Clero mediolanensi. pa
storē ab eo postulāti. inter cetera scribit. Uerūtamē
q̄ antique mee deliberatiōis intentio est. ad suscipi
enda pastoralis cure onera pro nullius vnq̄ misce
ri ꝑsona. ꝰtomb⁹ prosequar electionē vram vt omī
potens deus talez vobis pastorē prebeat in cuius lin
gua ⁊ moribus exhortatiōis divine pascua valeatis i
venire. Sed q̄ iuxta meritū plebiū solent supno iu
dicio ꝓsone ꝓuideri pastorū vos spiritualia querite
celestia amate. tp̄alia ⁊ fugitiva despicite. ⁊ certissi
mū tenete q̄ placentē deo pastorē habebitis. si vos
in vestris actib⁹ domino placetis. Hec gregorius.

Oratio.

Omine iesu xp̄e pastor bone. qui pro omib⁹
tuis posuisti aiam tuam in pretiū. carnē in
cibum. ⁊ sanguinem in potum. qui factus
es nobis ostium in eccīam militantem. ⁊ triūphā
tem vt ꝑ te ad saluandā introeamus ad te. cognosce
me inter oues tuas. ⁊ miserecorditer nos respice in
viā salutis dirigēdo. vt cognoscamus te ⁊ tibi ꝓfor
memur te imitando. Nō audiamus vocē alienorū
. s. mūdi carnis ⁊ dyaboli. sed tm̄ tuā obediendo. tu
is preceptis ⁊ ꝓfitys. vt vitā habeamus gē. ⁊ abun
dātius habeamus glorie. ⁊ apud te pascua inuenia
mus refectiōis eterne Amen.

De enceniis in quibus voluerunt iudei iesum la
pidare. Capitulum. LXXXVII.

Facta sunt autem en
cenia in hierosolimis ⁊ hyems erat. En
cenia dicuntur ab en quod est in ⁊ neos.
quod est novum. interposita ce sillabica adiectione
⁊ sonat innovationes. quando. s. aliqua res nova
suo vsui applicatur. vel aliqua res a communi vsu ad
celebrem ⁊ divinū vsum dedicat̄. quod em̄ latinus
dicit dedicationē. hebreus vocat inchoationē vsus
nove rei seu innovationē. Unde ⁊ vsus habebit hoc
verbum vt si quis novas vestes indueret̄ enceniare dice
ret̄. Est igit̄ encenio as are. i. iniciare. ⁊ aliquid de
novo facere. Unde vestez novā enceniat. qui primo
eā vestem portat. ⁊ ep̄s eccīam enceniat. quando eā
dedicat. Hic igit̄ encenia vocant̄ festū dedicationis
templi. quia in dedicatione templi applicat̄ divino
vsui. quod festū annuatim solēniter celebrant iudei
Et dicit̄ encenia encenior⁹ in plurali. q̄ istud festum
ꝑ plures dies solebat agi. Hoc aūt non ad primam
neq; ad secdam. sed ad terciā spectabat dedicationē
Legit̄ ei triplex dedicatio tēpli fcā a diversis ⁊ diver
sis rebus. Prima a salomōe decima die septēbris
que celebrat̄ eadem die quotannis. vsq; ad eversio
nem templi factā a babilonijs. Secunda tempore
esdre a neemia ⁊ zorobabel. ⁊ ab his qui redierunt
de babilonica captivitate reparato templo ab eis fa
cta est duodecima die marcij. ⁊ eadē die quotannis
celebrabat̄. quousq; illud polluit ātiochꝰ. postea

templo ydolū ionis Tercia ꝓpter hanc ꝯtaminationem facta est a iuda machabeo. q̄ templū ꝓphanatū a gētib⁹ mūdauit quīta decima die decēbris ⁊ cadē die exinde celebrata est quotannis. ⁊ hec dedicatio tpe xp̄i celebrabaf vñ hic agif ¶ Tūc ambulabat ihesus in tēplo. s. in porticu salomonis. i. in porticu templi vbi salomon ad orandū stare solebat. noīe eīm templi nō solū corpus ipius sz etiā porticus ⁊ atria seu loca circūstantia. ad domū dñi ptinentia intelligunf. in q̄b⁹ ꝑs stabat ad orandū nō in tēplo nō eīm licebat ingredi tēpluz nisi solis tēpli mīstris alīq̄ aūt orabāt extra in porticib⁹ seu atrijs templuz tingentib⁹. vbi rex salomō sibi oratoriū fecerat. qđ hic appellaf porticus. in quo oratorio die dedicationis colūnam seu basem eneā hītem quīq̄ cubitos longitudīs. ⁊ tres cubitos latitudinis. ⁊ tres cubitos altitudinis erexit. sup quā gen̄ib⁹ flexis orauit. q̄ locus etiā regis oratoriū dicebaf. Ubi throphil. Satagas tu quoq̄ duz hyems īminet. i. vita pīs turbinib⁹ imāgtaris ꝯcussa. spūales enceniasq̄ tui templi celebrare. semp renouādo teipm. ⁊ ascensiones in corde tuo dispones. tūc ihesus erit ꝑsto in porticu salomonis. pacificū statū tibi tribuēs sub regimine ꝓprio. In seculo aūt futuro nēo renouatōis solēnia pficere poterit ¶ Circūdederūt eū g̃ iudei ꝯprimentes aīo circūueniendi ⁊ psequēdi vt citius eū in verbis caperent ⁊ dicebant ei. Quousq̄ aīmā nostraz tollis. i. crucias dimittendo nos in suspenso dubitationis certificandi eīm sumus de te. Adulatorie loq̄uunf. volentes ꝑ hoc oīdere se desiderare scire veritatem de ipo quasi dicerēt. Alia nēa est in suspēso desideriq̄ diuinctos nos derelinquis Spes que differ affligit aīam. ꝑ hoc innuētes q̄ vellent eius dicto stare. ⁊ eū libenter ficut xp̄m recipe. cū tamen ꝯtrariū haberent in corde. Si tu es xp̄s. i. rex ⁊ unctus. quem eīm nos regem dicimus iudei appellant xp̄um. i. unctum q̄z unctio debebaf regib⁹. dic nobis palam vt sciamus quem sequamur. palā eīm annunciandū est de veritate quasi dicerēt Peccamus si tu es xp̄us ⁊ messyas in lege ꝓmissus. ⁊ tibi non credimus Insidiose hec ab eo querebāt vt si se xp̄m diceret. quasi se regem faciens. cesari ꝯtradiceret. mor teneref ⁊ romanoꝝ ministris occidendus traderef. Unde glosa Non veritatem desiderabant. sz calumniam p̄parabant. Et quia dolo loquebanf ideo responsum rpauit dicens Loquor vobis vt verbum dei ⁊ dico vobis veritatem. ⁊ qui sim ꝓbo per opa. ⁊ non creditis mihi. Opera que ego facio in noīe patris mei. ⁊ ad gl̃iam eius ꝯtendo eū ⁊ gloriam eius. nō aliam vbiq̄ querendo. eiq̄ oīa tribuendo. hec testimoniū ꝓhibent de me ⁊ de mea veritate q̄z. s. non possunt nisi a deo fieri. ⁊ ideo manifeste apparet q̄ a deo veni. quasi diceret. Multis a me audire si ego sum xp̄us. ⁊ ego rñdeo vobis. q̄ non oporteret vt ego dicam vobis. q̄z opera que ego facio illa testimonium ꝓhibent de me. Et si operib⁹ non creditis qualiter verbis credetis. Et sic non dixit exp̄esse se esse xp̄m qđ querebant. sed dixit aliq̄d equiualens vel maius. qđ tamē eis non sufficiebat. vt veritatem rñderet ⁊ calūnie malicia3 excluderet. Sicq̄

tempauit rñsum. vt nec illis sit calumnie locus. ⁊ fidelib⁹ ꝓpter quos hec referunf manifeste appareat q̄ ipse sit xp̄s. non homo tm̄ vt illi putant. sed verbum patris ⁊ dei filius. Illi enim xp̄m put̄ hoīnem credunt ventuꝝ. sed pre omnib⁹ regnaturꝝ Non ergo ꝓpter illos tm̄ rñdit eis. sed ⁊ ꝓpter posteros fideles Alia testimonia q̄ fit verus deus ⁊ verus homo ponit iohannes dicens Tres sunt qui testimoniū dant in celo. pater. verbū ⁊ spūs sanctus. Et tres sunt qui testimoniū dant in terra. spūs. aqua ⁊ sanguis. q̄ cum xp̄s fuerit celestis. i. verus deus testimoniū dedit pater qñ dixit. hic est filius meus dilectus. testimoniū dedit spūs sanctus qñ in specie columbe sup ipsuz baptisatū descendit. testimoniū dedit ipse filius qñ dixit. ego ⁊ pater vnū sumus. q̄ autē fuerit terrestris. i. verus homo tres testes sunt. s. spūs. i. anima quaz in cruce emisit. aqua que de eius latere. ⁊ sanguis q̄ de eius venis efluxit. Causa aūt incredulitatis eorum subdif. Sed vos non creditis. q̄z non estis nec fuistis ex ouib⁹ meis. i. innocentes ⁊ humiles. sed superbi ⁊ maligni. ⁊ ideo dei iudicio excecati. Oues mee. i. humiles quib⁹ revelaf veritas a me vocē meā audiunt. credendo corde ⁊ obediendo ore. ⁊ ego cognosco eas non solū noticia visionis. sed etiam approbationis. ⁊ sequunf me imitando hic in p̄senti per gratiam. ⁊ in futuro p̄ gloriam. ideo sequitur. ⁊ ego vitam eternā do eis. hic in pastu mei corpis ⁊ sanguinis. ⁊ in futuro dulcedie fruitionis. ⁊ ideo non pibunt in eternum. q̄z predestinatio de eis frustrari non p̄t. ⁊ ideo nō rapiet eos quisq̄ de manu. i. p̄tate mea per violentiā hic traxendo ad culpam vel in futuro ad penam. qđ ꝓbat dicens. Pater meus qđ dedit mihi maius omnib⁹ est. i. deitas quā habeo a patre. q̄z omnia excedit in infinitū. Unde Augu. Dedit mihi vt sim verbū eius. vt sim vnigenitus filius eius. vt sim splendor lucis eius. Et nemo pōt rapere de manu patris mei ꝓ violentiam cum sit infinite potentie. ergo nec ō manu mea ꝯtinēte eas ⁊ cōseruāte. Ego eīm ⁊ pater vnū sumus. scz in virtute ⁊ potentia sicut in deitate ⁊ essentia ¶ Notandū aūt q̄ ex hoc verbo saluatoris. ego ⁊ pater vnū sumus. excludunf duo errores ꝯtrarij circa articulū sanctissime trinitatis. Sabellius eīm posuit in deo vnitatez persone sicut ⁊ essentie. ⁊ hoc removef cum dr. ego et pater sumus. si enim pater ⁊ filius essent vna ꝑsona. dixisset sum in singulari. Arrius autem econtra posuit diuersitatem essentiaꝝ sicut ⁊ personaꝝ ⁊ hoc excludif cum dr vnum. si enim pater ⁊ filius haberēt diuersas essentias nō diceret vnum neutraliter sed plura. igif per ego ⁊ pater sumus. discretio ⁊ equalitas personaꝝ exprimif per vnū vnitas divine substātie intelligif In tīxologia eīm per neutr̄ genus dicitur substantia divina. ꝑ masculinū ꝑsone. ꝑ femininum notio. Unde pz q̄ non debet in ymno cantari. vnus patri cū filio. sed vnū. q̄z pater ⁊ filius nō sunt vnus in ꝑsona. sed vnū in substantia. Unde august. Utrūq̄ audi. ⁊ vnū sumus. q̄ dixit vnū liberat te ab arrio. q̄ sumus. liberat te a sabellio. Si vnū ergo nō diuersum. si sumus. ergo pr̄ ⁊ filius. Oues ergo dei ꝑ signa quatuor cognoscunf que hic per ordinē tan-

guntur. Primo q̄ bona opa que faciunt cognoſcũ/tur. q̄ oues xp̄i ſunt. Iſtud ſignũ ponit dñs de ſe qui eſt paſtor cum dr. opa que ego facio teſtimoniũ ꝓhi/bent de me Notandũ tñ eſt q̄ ſunt quedã opa que ho/minem ſcũm oñdunt ſed non faciunt. ſicut ſunt opa miraculoꝝ. que etiam aliqñ mali faciũt ꝑ vtute fidei. Alia ſunt opa que ſanctũ faciunt. ſed non oñdunt. ſicut ē ſimplicitas ⁊ humilitas ſanctoꝝ hoĩm ⁊ cete re virtutes eoꝝ que faciunt hoĩem ſcũm coram deo. ſed ſepe reddunt deſpicabilẽ coꝝ mundo. Alia ſunt opa que hoĩnem ſanctũ faciunt ⁊ oñdunt. ſicut ſunt opa pietatis q̄ ex caritate fiunt. Secundũ ſignũ ē q̄ oues xp̄i ſunt qñ vocẽ eius audiũt. vnde ſubditur Oues mee vocẽ meã audiunt. Quatuor autẽ voces iſte paſtor dat ouib⁹ ſuis. Prima eſt exterior exhor/ratio. ſcda eſt interior inſpiratio. tercia eſt benefici/oꝝ elargitio. quarta eſt corpalis flagellatio. Sed q̄ multi ſunt qui iſtas voces non audiunt. ideo dñs cõ querit dicens. Vocaui. ſ. p exterioꝛẽ exhortatõez ⁊ renuiſtis. extendi manũ meã multa bona faciẽdo ⁊ non fuit qui aſpiceret. deſperiſtis oẽ ꝯſiliuz meũ quoꝛ⁹bis bona ꝓpoſita inſpirabã. ⁊ increpatões meas negleriſtis q̄ quas aliqñ vos arguebaz ⁊ fla/gellabã. iõ ſubit̃ magna ꝯminatio. ego quoq; ĩ inte ritu vr̄o ridebo Terciũ ſignũ ē. q̄ aliq̄ ſint oues xp̄i. qñ ipſe xp̄s qui eſt paſtor eas cognoſcit. vñ ſe/quit̃. ⁊ ego cognoſco eas. Cognoſcit aũt vt etiã fu/turi ꝓdicrũ ē fideles ſuos p ymaginẽ ⁊ ſilitudinẽ ſuaz quã eis ĩpreſſit. q̄ arma virtutũ q̄b⁹ eos ornauit. per ſigna bonoꝝ operꝝ quib⁹ eos decorauit. p caritatem adinuicẽ qua eos inſtruixit Quartũ ſignũ eſt q̄ ſint oues xp̄i. qñ ipm vere paſtorẽ ſequunt̃. vñ ſub/dit̃. ⁊ ſequunt̃ me. Mali aũt nolũt ſequi xp̄m. ſz ab eo fugiunt ⁊ ſe auertunt. boni vero ſequunt̃ ipm per imitationẽ bonoꝝ operum. xp̄m etiã quidã ſequũt̃ ficte ficut ypocrite. quidam lente ficut tepidi ⁊ neg/ligentes. quidã ſolicite ficut amore dei feruentes.

Hec aũt p̄dicta dñi verba quando dixit ego ⁊ pater vnũ ſumus. iudei cetera ferẽtes iam non tulerunt. ſz lapides ſuſtulerũt. ⁊ hoc duriſſima ĩtentõe fecerũt .ſ. vt lapidarẽt eũ ſicut blaſphemũ. mori iuore ĩui die. nõ amore iuſticie. q̄ abſq; legis ordine. Quia eñ duri erant. ⁊ profũda dñi verba intelligere nõ po terant. lapidibus ſimiles ad lapides currebãt. Rñ dit eis ieſus dulciter eos reprimẽdo. Multa bona opa oñdi vobis ad vtilitatẽ ex patre meo. hoc eſt virtute p̄tis mei facta. ſ. vitatem vocẽdo infirmos curando ⁊ alia miracula faciẽdo. ꝓpter quod horuz opũ me lapidatis. cũ tñ ob hoc me honorare debere tis. Ubi ſciendũ q̄ quidã ſunt qui reddũt mala p malis. ⁊ iſtud eſt prohibitũ. quia de? vindictã ſibi reſeruauit dicẽs. mihi vindictã. ⁊ ego retribuam. Alq̄ ſunt qui reddũt bona p bonis. ⁊ iſtud eſt qdã naturale debitũ. ⁊ nõ meritoriũ. q̄ ⁊ publicani hoc fa ciũt. Alq̄ ſunt q̄ reddũt bona p malis. ⁊ iſtud ē pfe cte caritatis indiciũ. ſic fecit xp̄us ⁊ docuit ſuos diſ cipulos Alq̄ ſunt q̄ reddũt mala p bonis. ⁊ iſtud eſt valde iniquũ. ⁊ tales erãt iudei circa xp̄m. ⁊ iõ eos arguit dicẽs. multa bona opa ꝛc. Rñderũt ei iu dei dicẽtes. De bono ope non lapidamus te ſed de

blaſphemia. quia tu homo cum ſis. facis teipſum de um. Aſſerens eñ ſe eſſe vnum cũ patre. innuit ſe eſſe deum. Non aũt ipſe ſeipm fecit deum. ſed pater ge nerans eũ fecit ipſum deum Dñs autẽ volens eo rũ furoꝛẽ temperare. rñdit eis ſe nõ eſſe blaſphemũ. dicendo ſe eſſe deum vel dei filium naturalem. quod probat primo p ſcripturã. quia ſcriptura ſacra cum ſit inſpirata. nõ poteſt eſſe falſa. ⁊ hec attribuit homi nibus ſanctis ⁊ ꝓphetis deitatem participative. ergo multomagis quem pater ſanctificauit. i. ſanctuz ab eterno genuit ꝑfectam deitatem. ⁊ iam ſanctificauit id eſt plenitudine gratie repleuit ꝯtum ad humanitatem ⁊ miſit in mundũ ad ſaluandũ ⁊ ſanctificandũ ipm ſicut erat p prophetas dictum. poteſt dici deus pro/prie cũ tamen dicat̃ homo deus. ⁊ verbum deus diſ ſimiliter quia homo adoptione. verbũ naturaliter. Si inquit adoptiui filij dij dicunt̃. quare naturalis filius deus nõ dicat̃. Scriptura quidem ſacra attri buit hominibus ſanctis deitatem participative dictam. ſed chriſto attribuit deitatem ꝓprie dictam. Scõm eñ augu. Tribus modis dicitur deus. natura vt de us omnipotens. adoptione vt particeps deitatis. de q̄ bus in pſalmo dicitur. dq̄ eſtis. opinione ſeu nũcu/pationevt ydola ⁊ demones. Deinde hoc idem oſtendit p rationẽ. ſ. ex opibus patris que faciebat Omnia emz ſm philoſophũ determinant̃ proprio ope. ⁊ ideo p propriã operationẽ certificamur de na tura rei. xp̄us autẽ faciebat opa diuinitatis propria ſcilicet miracula. totã facultatẽ creature trãſcendẽ/tia. ⁊ vtute ꝓpria. non ſolũ obſecrando diuinã potẽ tiã ſed aliqñ impando. ex quo ꝯcludit̃. q̄ in eo erat natura diuina. ⁊ p̄ dñs non erat blaſphemus. dicendo ſe eſſe deũ vel dei filiũ. Ac ſi diceret. Nõ tñ perverba me eſſe filiũ dei credatis. ſed etiã propa. q̄ ⁊ modo quo ea facio. ⁊ facto ipſo oñdunt in me na turam vtutem dei eſſe. Si nõ vultis credere vobis fidem adhibete opibus. vt merito fidei ãplius cog/noſcendo opa. veniatis ad fidem deitatis. vt cogno ſcatis ⁊ credatis. quia in me eſt pater p nature inſe pabilitatem ⁊ ſui ꝯſenſus voluntatẽ in omnia facta mea. ⁊ ego in patre ſicut a quo habeo naturã ⁊ vita tem ⁊ opa. In eo eſt pater ⁊ ipe in patre. inquãtũ eſt vna natura amborũ ſicut vna opatio. Qui ergo ma gis diligit vel credit ãplius cognoſcit. Vide hic mi rabilem iudeoꝝ inſaniam. Ipi volebant ſcire ſi eſſet xp̄us. ⁊ quia verbis ⁊ opibus hoc ꝓbabat. eum lapi dare volebãt. Ipi ergo nec vobis nec opibus induce/bant̃ ad credendũ. ſed tanq̄ obſtinati q̄rebant ſtudi oſe eũ apprehendere. nõ bona apprehenſione. ſ. ad cre dendũ ⁊ intelligendum. ſed mala. ſ. ad ſeuiendum ⁊ occidendum. Tu apprehendas vt habeas. illi appre hendere volebant vt nõ haberent. Et exiuit de ma nibus eoꝝ. vtute diuina trãſiens p ipſos. ſicut alſ fecerat. vt oſtenderet ſe non poſſe detineri. niſi quan do vellet. ⁊ vt daret nobis exemplum declinãdi ma loꝝ ſeuiciã. quãdo ſine fidei piculo fieri poteſt. Nõ eñ apprehenderunt. quia manus fidei non habuerũt Et relicta iudea propter incredulitatẽ eoꝝ. abiit ite rũ trans iordanẽ in locũ vbi Johãnes primũ bapti zauerat. ⁊ ibi ad tempus cũ diſciplis ſuis manebat

vt populi veniētes ad ipm recordarēt de testimonio Johannis. ⁊ de testimonio dei pris. ⁊ aliqs ibi factis ⁊ dictis. ⁊ sic habita primor ⁊ nouissimor collatiōe. ꝓfirmarent in fide ipius Conspice igit tam eū q̄ discipulos suos mestos recedere. ⁊ toto posse ꝓpatere Et multi venerūt ad eū non tā corpe q̄ mētis deuotōe ⁊ crediderunt in ipm ex corde Ecce isti apprehenderūt pmanentē vt hērent. ſz iniqui iudei apprehendere voluerūt discedentē vt nō haberent

Iuſtice aūt ſm throphil. Secedens ab hierosolimis dns hoc est a plebe iudaica. ad loca fontes habētia se transfert. i. ad eccīam ex gentibo. q̄ hz fontem baptismi. p quē multi ad xpm accedūt q̄si transeūtes iordanē. Sciendū est hic q̄ mali iudei sunt. nō solū illi qui litere legis ⁊ circūcisionī carnis innitētes xpm blasphemant. sicut isti de quibo hic dr. sed etiā omnes mali xpiani qui solo nōe xpiani sunt. ⁊ solū nomē hūt xpi. a quo appellant xpiani. qui vbis ꝓfitent xpm factis aūt negāt. de q̄bo etiā verificatur qđ hic dr q̄ sustulerunt lapides vt lapidarēt iesum Unde ambro. Quod fecerunt tunc iudei pſequētes hoc vere faciunt hodie mali xpiani male viuentes. xpm em̄ lapidāt ⁊ occidūt. Quid est xps. Veritas par. ⁊ iusticia. Qui ergo p falsitate veritatem vere linquunt. p discordia odiū vnitatē ⁊ pacē. p temporali precio relinquūt iusticiā. nil aliud facere vident. q̄ lapidare crucifigere ⁊ occidere xpm. q̄ ipsius dona extinguunt in seipis. Hec ambro. Et tales sunt in triplici genere. Quidā em̄ lapidāt iesuz corde. quidā ore. ⁊ quidā manu ¶ Primi sunt corda sua pauis cogitatōibo ⁊ malis vlūtatibo indurantes. scōi sunt vba blasphemie in deū ⁊ sanctos pferentes vel pceptis maior ⁊ prelatis suis recalcitrātes. tercij sunt p oppressionez violentie. primos ledentes ¶ Primi g̃ lapidāt dnm iesum. quelibet em̄ mala cogitatio ⁊ mala voluntas. est vnus lapis qui iacit ꝓtra eū. Unū beda. Quotquot malas cogitationes quis assumit. q̄si tot lapides in xpm mittit. Et ideo beatus ambro. nos āmonet dicēs. Videte fratres ne p opa vel cogitatōes malas lapidetis iesum Sz dices Quō tam graue iudicat peccatū cogitationis. si ad opus non pcedit. Ad hoc dicendum q̄ tota ratio peti est in corde. actus aūt exterior nō aggranat pctm̄. misi extensiue. Et q̄r xpus hz domiciliū suum in corde dicente apo. Vos estis templuz dei viui. hinc est. q̄ sicut xpus inuitat ad templū suum p cogitatōes ⁊ voluntates bonas. ita expellit p malas Et ſm hoc quelibet mala voluntas. est q̄si lapis quo dns iesus lapidat ⁊ expellit de templo suo. O q̄ detestabile ē dnz domus lapidare de hospitio suo Nam sicut dicit apls. quis ꝓsensus templi dei cum ydolis. Quid aūt aliud sunt cogitatiōes quas quis formar in corde q̄si quandā ymaginationē ꝓtra honorez dei. misi quedā ydola. Et cū talibo ydolis xps in eodem templo habitare dedignat. Unde ad cōversandam xpi presentiam in templo suo. hortatur nos apostolus petrus dominum inquit iesum sanctificate in cordibo vestris Ille dnm iesuz in corde suo sanctificat. qui nihil misi qđ sanctū ⁊ deo placitū ē in corde ℞ sat Secōi lapidāt dnz iesum multipliciter ſm q̄ blasphemia in deum multis modis ꝓmittit. Primo enim ꝓmittit q̄n deo negat qđ sibi ꝓuenit. sicut qui negaret in deo oipotentiam ⁊ omnem sciam vel prudentiam. Et ad hanc speciem blasphemie pertinent illi qui in aduersis successibo dicunt in aīmo suo. vere deus nō curat res humanas. vel similia. de quibo dicit aug. sup psal. xxxj. Item illi de quibo dr bern. sup cantica. qui vellent deum pctā sua vel vindicare non posse aut nolle aut ea nescire. Vult ergo eum non esse deum. qui quantū in ipso est vult eum aut impotentē aut iniustū aut insipientē esse. Crudelis plane ⁊ omnino extranea malicia que dei potentiam. iusticiam. sapiam perire desiderat. Qui autez vult deū esse iniustū vult deū non esse deū. ⁊ qui deū desiderat non esse. nonne quantū in se est deum lapidat ⁊ occidit. hc bern. Scdo modo blasphemia in deum ꝓmittit q̄n deo attribuit qđ sibi non ꝓuenit. sicut illi qui dicūt deū eē autorē peccati Ad quā spem blasphemie pertinēt illi qui pctā sua in deū retorq̄nt dicentes. deus sic voluit vt adulterarer. furarer. vel occiderem ⁊ vt sic ꝓfunderer ⁊ turbarer. ⁊ ita oīa facto ascribunt. Ad hanc etiā pertinent lusores qui cum non adprosperant deo maledicunt ⁊ puria in scōs pferunt. Similiter ⁊ illi qui iurant per deū verbis execrabilibo ⁊ vituperosis. i. per nares dei. per iecur dei. vel p brachia dei ⁊ similia. que sunt execrabilia auditu. Tercio mō blasphemia in deū ꝓmittitur. q̄n illud qđ dei ē aliquis sibi vel alteri creature attribuit. sicut illi qui sibi diuinū honorem vsurpare presumpserunt. vt symon magus ⁊ omnes ydolatre Et ad istam spem pertinent ambitiosi ac superbi ⁊ vane gloriosi. qui sibi gloriā attribuunt quasi eā ex seipsis ⁊ meritis suis habeant cū tm̄ gloria sit dei pria. Item ad hanc ptem pertinent iracundi qui sibi vsurpāt vindictam que pria est dei. Silr ⁊ illi temerarij qui presumunt ⁊ volunt de aliop cordibo iudicare. cū hoc sit pprium dei tm̄. Preter hec est ⁊ aliud blasphemie genus qđ ꝓmittit in sanctos regnantes cum xpo ⁊ in quibo regnat xps. Unde in eis xps laudat ac etiam blasphemat. ⁊ in prelatis qui seruiunt deo in subditis ⁊ vice dei supra subditos positi sunt. ac per hoc i eis deus honorat ac etiam blasphemat. ¶ Tercij similiter lapidant dnm iesum. sicut iudei lapidauerūt stephanū. sic enim mali xpiani spūaliter tūc stephanum lapidant imo ipsum xpm q̄n vi opprimūt ⁊ affligunt primum. Lapis enim dr a ledendo ⁊ ideo cū primus qui est membr xpi leditur. ipse xps in membro suo lapidat. Sed sepe tristicia taliter oppressorum ꝓuertit eis in gaudium. sicut lapides quos mittebant iudei ꝓtra stephanū ad afflictōem carnis dulces illi fuerunt ex gaudio mentis. ⁊ ꝓuertebantur in lapides preciosos ad coronam capitis. q̄r posuit deus in capite eius coronam de lapide precioso ⁊c.

Posset etiam dici q̄ vniuersaliter homo xpianus in omni pctō mortali lapidat xpm. Unde ambros. O q̄ pauci sunt in tanta multitudine xpianor qui iesum nō psequant ⁊ lapident ⁊ occidant Hmōi ē lapidatio sic declarat Cū enim xps sit aduocatus nr ⁊ ppiatio p peccatis nostris. qui interpellat p nobis apud pr̄em idcirco ipe de peccatis dolet ⁊ luget.

sicut econuerso de nra conuersione gaudet. Quotiens cunq; em peccamus xpm contristamus & ledimus. ac p hoc eũ quodammõ lapidamus. Et intelligenda sunt hec sane nõ q xps in corpe suo iã glioso ledat sensibiliter cũ corpus illud sit impassibile. vel q in ipsum cadant passiones aie vel ptem sensitiuã & quasi sic peccatis nris lapidet. sed hmõi lapidatio est metaphorica sicut & crucifixio. quemadmodũ ot aplus de quibusdã baptisatis & plapsis rursum crucifigentes in semetipsis filiũ dei. vbi glosa. nõ q crucifigãt filiũ dei. sz qz similes sunt crucifixoribꝫ. Crucifigũt aũt in semetipsis. i. quantũ in ipsis est Sic in ꝓposito. qñ mortaliter peccamus xpm lapidamus & ledimus & contristamus. qz quantũ in nobis est eum gaudio qõ ipse de nobis expectat priuamus In quo etiam sensu loquit bern. in psona xpi. sic alloquẽs peccatorem. Nonne ꝓpter te vulneratus sum. nunquid nõ p iniq̃tate tua afflictus sum. vt quid addis afflictionem afflicto. Magis aggrauant me vulnera tui pcti q̃ vulnera corpis mei. hec ber. Sed de omnibꝫ istis dñm ihesum lapidantibꝫ. qz abscondit noticiã suã talibꝫ. erit de templo cordiũ eoꝝ. & manifestat se amatoribꝫ suis. & habitat in illis. ¶ Oratio.

O Domine ihesu xpe. fac me encenia & innouationes in templo cordis mei spiritualiter celebrare. semp meipsum renouando. & ascẽsiones in corde meo disponendo. da mihi bona opera facere. que testimonium phibeant de me. ac vocem tuã audire credendo corde & obediẽdo ope. teq̃ p imitationez bonoꝝ operꝫ sequi. & inter oues tuas a te misericorditer cognosci. Custodi etiã me dñe. ne vnq̃ malis cogitationibꝫ & voluntatibꝫ aut locutionibꝫ vel operibꝫ quasi lapidibꝫ te a me expellã. sz semp te p gratiam in me habitare sentiam Amen.

¶ De traditionibꝫ phariseoꝝ etiam contra dei mãdatum. Capitulum LXXXVIII.

Quia vero scribe qui putabant se habere perfectionem scientie. & pharisei qui simulabant se habere pfectionem vite dñm ihesum in templo reprehendere non potuerunt venientes ab hierosolimis in galileam eum insequũtur. In quo nimia apparet malicia eorum. quia descendentes ab hierlm ciuitate sancta. relinquẽtes templum. sequebant eum. & quia seniores populi & legislatores erãt. & nõ ad sciendum sed ad reprehendendũ dñm venerant. obseruãdo & insidiando. vt eum caperent in sermõe vel facto. Vñ vt saltem ex discipulis. magis tangꝫ cõtemptorem doctrine seniorũ arguant. & sic eũ populo odiosum reddant videntes discipulos eius cõmunibus id est non lotis manibꝫ manducare. quia iudei ꝓmunia gentilibus immũda reputabant. & dicebant. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorũ. Non em manus lauant cum panem mãducant. Ubi beda. Spiritualia em ꝓphetarũ verba carnaliter accipientes. que illi de cordis & opis castigatione precipiebãt dicẽtes. Lauami mũdi estote. & mundami qui ferris vasa dñi. isti de solo corpe lauãdo seruabant. Superstitiosa ergo hoim traditio ob manducandũ panẽ precepit crebrius lauare. sz necessariũ est eos qui panẽ de celo descendẽtẽ pticipare desiderãt. crebro elemosinis lachrimis & alijs iusticie fructibꝫ sua opa purgare. Hec beda. Isti gerunt typum eorũ qui plus zelãt transgressionem humanarũ traditionũ q̃ diuinorũ preceptorũ. plus de cretaliũ q̃ euangeliorꝫ. plus ꝓsuetudinuz q̃ vtilitatum. Per istos etiaz multũ solicitos de mũdicia exteriori & modicuz de interiori. signant ypocrite & simulati. arguẽtes alios de lentibus cũ tñ sint infecti grauibus. videtes festucã in alterius oculo. & non trabem in suo. Dis quoq; similes sunt multi qui volunt habere exteriora pulchra interiora hñt fetida. Discipuli ãt dñi instructi ea que veteris tñ sunt operati. nõ lotis manibus mãducabãt. quia hoc nõ pertinere ad vitatem vite intelligebãt. Unde crisꝫ. Ideo aũt discipuli nõ lotis manibus manducabant. quia iam superflua despiciebãt. ea solum que sunt necessaria attendentes & neq; lauari neq; nõ lauari pro lege hñtes. sed vt ꝓtingebat alterutrũ facientes Qui em & ipm necessariũ cibũ cõtemnebant. q̃liter circa hoc studiũ haberent. ¶ Et qz hec traditio. s. iubere manus lauari. nõ erat ꝓtraria legi. ideo dñs aliã traditionẽ legi ꝓtrariã ducit in mediũ & quasi clauum clauo retundens. dicit eos deficere. qz faciebãt trãsgredi mandatũ dñi propter mandatũ hoim. qõ nõ erat faciendũ. qz sm bern. nihil placet deo quodcũ q̃ ei obtuleris. neglecto eo quod teneris. Unde rñdens ait illis. Quare & vos trãsgredimi mandatuz dei ꝓpter traditionẽ vestrã. Quasi diceret sm glosã Si vos ꝓtemittis mandata dei p traditiõibus hoiꝫ quare arguitis discipulos meos. qui mandata hoiꝫ dimittunt. vt precepta dei custodiãt. Et dñs quidẽ nõ reprehẽdit mũdiciã corpalẽ. sed hoc reprehẽdit q relicta mũdicia interiori putabãt sufficere tñ exteriorẽ. Deinde hoc qõ dicit probãdo subdit. Honoraz deus dixit honora. s. necessaria dando & reuerentiã exhibendo. nam honor iste nõ solũ intelligit reuerentia sed etiã necessariorꝫ administratio. pcez & matrẽ in quibꝫ etiaz proximus quilibet intelligit. sed illi noiantur quibꝫ obligant. Et qui maledixerit patri vel matri. nõ tam verbo vel signo q̃ facto. morte moriatur. Dñs em imbecillitate & penurie parẽtũ ꝓsulẽs hoc p moysen precepit. & iõe illis qui parẽtes debiles vel paupes ꝓtemnunt. & debitis obsequijs. s. reuerẽtia & necessariorꝫ exhibitione defraudant. Hãc aũt legem pharisei cupidi. p suam doctrinã falsam subuertentes vt sue auaricie ꝓsulerent. & sub nomĩe pietatis impietatẽ inducerẽt. docebãt filios pentũ et dicebant. q melius erat bona pentibus administrando. deo fauere. & offerre. tum qz est pater principalis & spũalis. tum qz licet p talem oblationem pentes sustinerent detrimentũ corpale. cõsequebãtur tamẽ bonũ spũale incõparabile. ipsum qd erat in eorũ necessitatem ꝓuertendo. deo offerebat. vt ita parẽtibꝫ suis ab eis necãria exigẽtibꝫ ea negare possent ditiores frequẽtius offerrẽt. ex quo parẽtes egemi fiebãt. & oblatio filiorꝫ sub pretextu religiõis in lucra sacerdotũ cedebat. Vñ instruebat filios q̃d egenis pentibꝫ rñderẽt. & hoc est quod saluator dicit. Vos

aũt. s. aduersitate dicitis. i. in traditõe vĺa aliosin
stentis. falso. s. exponẽdo mandatũ dei ꝓ lucro vĺo
Quicũq; dixerit. i. dicere poterit pĺi vel matri. O
pater ⁊ mater. qui indiges ⁊ petis munus a me. mu
nus qdcũq; est a me. i. ex mea deuotõe. deo. s. ꝓsecta
tum ⁊ oblatũ. tibi ꝓderit. s. ad vtilitatẽ aĩe magis
q̃ si darem tibi. q̃ tunc ꝓdest soli corꝑi Vel p̃t legi
interrogatiue sic. munus qdcũq; ẽ ex me. i. ex meis
rebꝫ iam deuotũ deo tibi ꝓderit Quasi diceret Od
uult deo vis tuis vsibꝫ applicare ⁊ tibi ꝓdesse. absit
q̃ sacrilegiũ faceres si acciperes. Sic dicebãt parẽ
tibꝫ. vt illi timentes accipe qd deo videbant manci
patũ. ⁊ sacrilegij crimen incurrere. inopem magis
vellent vitã ducere q̃ de sacramentis comedere. Et
est hic ꝓstructio defectiua. Vñ est sensus Quicunq;
dixerit ⁊ cetera. s. licite ⁊ bene p̃t dicere illud ⁊ im
plet ꝓceptũ diuinũ ⁊ legem. ⁊ est dignus vita eter
na ⁊ regno celorum. qd tñ est falsum. q̃ sm vitatẽ
est transgressor ꝓcepti ⁊ hoc est qd subdit ⁊ sic ꝓ re
stras suasiones. filius postea nõ honorificabit pr̃em
suũ ⁊ matrẽ. illud qd erat sibi debitũ subtrahendo.
⁊ ita qd irritũ fecistis mandatũ dei de parentibꝫ ho
norandis ⁊ sustentandis ꝓter traditiõem vestram
que vĩe seruit auaritie. q̃si diceret mãdatũ pietatis
deseritis ꝓter cupiditatẽ impietatis. Ez vide ne
hac auctoritate vt plurimi faciunt abutaris. supra
modũ de rebꝫ eccĩe ⁊ pauꝑũ erogãs pentibꝫ Ad
maiorẽ aũt intellectũ est ꝯsiderandũ. q̃ pater per se
tenet filijs ꝓuidere. q̃ est cã corꝑis q̃tum ad esse. ⁊ iõ
debet eis nutrimentũ ⁊ documentũ. filius aũt tenet
ꝓuidere pentibꝫ de necessarijs p accidẽs. s. si illi in
digeant ⁊ ipse sit potens. ⁊ ideo si pater iã necessi
tatẽ incurreret. bona de quibꝫ filius põt ei admini
strare iam sibi debita sunt. de alieno aũt nullus põt
deo facere sacrificiũ. ⁊ iõ talia offerre nõ est licitum
q̃ hoc ẽ trãsgredi ꝓceptũ de honore pentũ. Secus
aũt si filius bona sua vouisset añq̃ pentes in neccita
te positi eẽnt q̃ tunc nõ eẽt licitũ de eis ꝓuidere pa
rentibꝫ Deinde redarguẽs eos de sanctitatis si
mulatiõe subdit ypocrite. bene ꝓphetisauit de vobis
ysaias dicẽs. Populus hic labijs me honorat. cor
aũt eorꝫ longe est a me q̃ oñdebant sanctitatẽ in ver
bis ⁊ exteriori ꝯuersatiõe. cũ tñ corrupti essent mala
intentiõe Hoc p̃t dici de illis qui bene docẽt ⁊ male
viuũt. labijs eñ ⁊ nõ corde deũ honorare est bñ loq̃
⁊ male viuere Sine cã ⁊ frustra colũt me. nõ hñt ef
fructum iudei. sicut enim medicina dr frustra ⁊ sine
causa ꝓpinari. que non ꝯfert sanitatem. sic cultus di
uinus qui nõ ducit ad felicitatem. docentes doctri
nas ⁊ mandata hominum. ⁊ per hec transgredi dei
mandatũ ꝓpter auariciam ⁊ lucrum. Et ꝯfutatis su
perbis ⁊ supstitiosis scribis ⁊ phariseis qui ad p
tem videnꝫ sibi predicta cõtra discipulos dixisse.
ꝯuertit se ad turbã humilem ⁊ simplicẽ. volens eos
a falsa doctrina phariseorum reuocare ⁊ conuocatis
eis dixit Audite exterius aure corꝑis. ⁊ intelligite
interius aure mẽtis. audite vocẽ ⁊ intelligite vtrũq;
Non qd intrat in os corꝑis. s. cibꝰ corꝑalis coiq̃
nat hoĩem spũaliter. s. in anima ⁊ apud deum. nisi in
q̃tum per dilectionẽ male afficiẽ quis ad cibum. vel

Capitulum Lxxviii

alias esset sibi ꝓhibitũ. q̃ non intrat in cor eius hoc
est in aĩam que ẽ causa ommis immundicie spũalis
Unde corꝑales sordes nõ coinquinant spũaliter. ⁊
ideo non est curandũ vtr̃ lotis vel nõ lotis manibus
corꝑalis accipiaĩ cibꝰ Sed qd ꝓcedit ex ore cordis
et ab interiori radice voluntatis hoc coinquinat hoĩ
nem. s. verba male cogitationis que sunt malicie in
teriorꝭ figmficatiua. q̃ ex cibo ꝼm se non est culpa
sed ex his q̃ ꝓcedunt ex ore cordis ⁊ corꝑis ⁊ iõ os
ipsum est diligenter custodiendũ. Et q̃ non suffi.cit
custodia hũana prenda est custodia diuina. sicut pe
tebat ꝓphꝫta dicens Pone dñe custodiã ori meo.
Tunc. s. qñ audierunt illoꝝ religionẽ euacuari. ac
cesserũt discipuli simplicitate moti ⁊ dixer̃t ei. scis
q̃ pharisei quoꝝ magna est religio in cibis audito
hoc verbo qd. s. euacuat discretõem ciboꝝ ⁊ traditio
nem seniorꝫ. scandalisati sunt. i. indignati vel offen
si. Istud non erat scandalũ actiuũ. q̃ neq; ex facto.
neq; ex dicto minus recto. sed potius passiuũ. q̃ au
dito verbo vitatis. pietatis ⁊ equitatis scandalisa
ti sunt. q̃ oculis egris odiosa est lux Unde nõ dicũt
tu scandalisasti. sed scandalisati sunt. Et ꝓpter tale
scandalũ aliorꝝ vitas vite iusticie ⁊ doctrine non est
dimittenda. q̃ ꝓcedit ex ipsius scãdalisati malicia
Unde greg. Si de veritate scandalũ oritr̃ rectius ori
ri pmittit q̃ veritas relinquat Et dñs rñdens ait
Omnis plantatio traditionũ humanarꝝ. i. doctrina ab
hoĩe inuenta que legi dei non est ꝯsona. quã nõ plã
tauit pater meus celestis. imo ꝯfuluit cupiditas car
nalis. eradicabit cũ plantatoribꝫ suis. ⁊ hoc a fũda
mento xp̃o per reprobatõem. a fidelibꝫ per sepatõꝭ.
a terra viuentiũ ꝓpriuatõem. q̃ non hꝫ firmuꝫ fun
damentũ ⁊ radicem Simite illos in precipiciũ dam
nationis ire. ⁊ doctrinam illoꝝ euitate. ceci sunt in
se carentes vero intellectũ legis. ⁊ duces cecoꝝ in re
gimine aliorꝝ. q̃ alios suo errore excecant. ⁊ eos ad
precipiciũ ducunt. Cecus aũt vt prelatus si ceco vt
subdito ducatũ prestet ambo in foueam cadũt. sicut
obliquitas linee ꝓcedit ex obliquitate regule. Unde
greg. Cũ pastor ꝓ abrupta vitioꝝ gradit ꝯsequs est
vt grex in precipiciũ ducat. Et bern. Ridiculosa res
est imo magis piculosa speculator cecus. doctor in
scius. procursor claudus. ꝓlatus negligens. preco
mutus Sed hru q̃ sicut claudi volũt preire, ita fatui
preesse Deinde petro exigẽte exponit discipulis
ꝓbolã predictã. Quia oẽ qd in os intrat. i. aliqua
ps de omni qd intrat in os in secessum ꝓ euacuatõez
tanq̃ superfluum emittit. ⁊ aliud tanq̃ necãrium re
tinet ⁊ neutꝝ istoꝝ coinquinat hoĩem spũaliter. Et
iste modus loqñdi frequens est in scriptura. vt ĩ mi
chea. omnes sanguini insidiant. i. de omnibꝫ multi
et silia. Que aũt ꝓcedunt de ore intus nascunt. ⁊ de
corde exeũt. i. de cordis immũdicia. sicut fumus de
igne ⁊ fetor de latrina. ⁊ ea hoĩem iã inquinatũ cogi
tatõe ꝓpria coinquinãt. i. fit ⁊ magis inquinant lo
cutione sordida. q̃ sunt ꝯceptus mentis ⁊ male co
gitatõis figmficatiua. Ex cogitatõibꝫ ei malis ꝓue
niũt ⁊ mala vba ⁊ mala fcã. ⁊ in actu interiori prin
cipal'r est culpa. cui ea q̃ extra apparent sunt testimo
nia. vnde subiũgit. De corde eñ in quo ẽ sedes am

me ⁊ de libero arbitrio. exeũt cogitatões male. sicut ꝓncipia malicie ⁊ ex cogitationib⁹ malis mali actus ⁊ verba ꝓcedũt vlterius. ſ. homicidia. adulteria fornicatões. furta. falſa teſtimonia. blaſphemie. auaricia inquantũ aliqua iniuſte detinent. nequicia cum malũ affectam? ⁊ implere nõ poſſumus. dolus q̃ ꝓ ſi ſtit in deceptõe ꝓximi. impudicicia in cogitatõib⁹ in verbis in aſpectu in tactu. ⁊ q̃ntũ ad quãlibet cor ptõem mẽtis ⁊ corꝓis oculus malus. i. odiũ ⁊ adulatio. nã q̃ odit oculũ inuidũ ⁊ malũ hz ad cũ quem odit ⁊ adulator nõ recto oculo videns q̃ ſunt ꝓximi ad malũ ipm deducit. ſuꝑbia in verbis factis vel ſignis. ſtulticia cũ ſcit malũ ⁊ nõ cauet. vel ſtulticia eſt cũ non recte ſentit de deo. ꝓtrariat enim ſapie que ẽ diuinar rei cognitio. Omnia hec mala ⁊ hmõi trãſgreſſiones ꝓceptor dei in corde grauant ⁊ ab intus corrupta voluntate ꝓcedunt. ac ſpualiter homẽm coinquinant. i. immundũ ⁊ impur reddunt. Hoc em̃ in culpã hoĩ imputat q̃ in ſua ptate exiſtit. talia autẽ ſunt que ꝓcedũt ab interiori voluntate. per quã homo eſt actuũ ſuor dñs. ⁊ ideo cã immundicie ſpualis nõ ẽ miſi mala voluntas Igit ſcribar ⁊ phariſeor verba maledicta q̃ ex iniqua voluntate ꝓta xp̃m ⁊ diſcipulos eius ꝓcedũt illa eos coinq̃nant Nõ lotis ãt manib⁹ mãducare ⁊ hmõi trãſgreſſiões ſuꝑſticioſar traditionũ. nõ coinq̃nãt homẽm. immũdicia ſpuali. nec faciũt impur q̃ſi diceret Exquo nullus cib⁹ cõ quinat ſpualiter homẽm. ergo a minori. nõ lotis manib⁹ mãducare nõ coinq̃nat eũ Et ſic oñdit qđ ſpũ alia kr̃aliter intelligi nõ debent. Vñ q̃ꝫ precipit in ſcriptura lotio abſolute. magis de ſpuali q̃ de corꝓali intelligendũ ẽ lotiõe Ez vt dr crit. Videmus multos vt intrãt eccl̃az lauãtes manus ⁊ os. q̃liter aũt mũdã offerãt aĩam curã nullã facientes. Quarcus ꝓ nõ lotis pomit cõib⁹. ⁊ ꝓ inq̃nat pomit cõicat. iurta hebreor ydioma. qui cõmune immundũ dicebant. Judei em̃ ꝓtem dei ſe eſſe iactitantes cões cibos vocant. quib⁹ oẽs vtunt hoĩes. quos ideo q̃ in lege ꝓhibiti erant immũdos iudicabãt. Cõmune ergo ꝙ ceteris hoĩb⁹ patet. ⁊ quaſi de parte dei non eſt. immũdũ appellãt Ex eo aũt ꝙ dictũ eſt. de corde exeũt cogitatiões male ⁊ cetera. colligit. ꝙ ⁊ ſi dyabolus q̃ꝫ ĩmittit hoĩ mali cogitatõez. cogitatõez tñ malã nõ põt ĩmittere. q̃ mala ſit tm̃ ꝓ conſenſum q̃ eſt in corde. Vnde q̃ñ dr. cũ miſiſſet dyabolus in cor iude. ⁊ in pſalmo immiſſiões ꝑ ãgelos malos. immiſſio accipit ꝓ ſuggeſtiõe. aliter em̃ nõ põt illabi aĩe. Ubi hiero. Ex hac ſnĩa arguẽdi ſũt q̃ cogitationes a diabolo ĩmitti putãt. ⁊ nõ ex ꝓpria naſci voluntate Diabolus adiutor ⁊ intẽtor malar cogitationũ eẽ põt. auctor eſſe nõ põt. Si aũt ſp infidꝫ poſitus. leuẽ cogitationũ nr̃ar ſcintillã ſuis fomitib⁹ ĩflãmat nõ debem? opinari eũ cordis quoq̃ occultarimari. ſz ex corꝓis habitu ⁊ geſtib⁹ eſtimare. qđ ꝙ ſemus ĩtrinſecus. Verbi gr̃a. ſi pulcrã mulierẽ nos creb̃r viderit aſpicere. intelligit cor amoris iaculo vulneratũ. Vñ aug. Internas aĩe cogitatiões diabolũ nõ videre certi ſum?. ſz motib⁹ eas corꝓis ⁊ affectionũ indicijs ab illo colligi exꝑimẽto didicim? Secreta ãt cordis ſolus nouit ille ad quẽ dr. tu ſol? noſti corda filior hominũ. Hec aug. Solet quippe diabolus anteq̃ꝫ veniat. ꝓmittere ſui aduentus ꝓcurſorem. ſ. mali cogitationẽ. quaz ſi quis in corde ſuſceptã nutrierit. dyabolus in corde ſuo habitaculũ ꝓparauerit Et q̃uis dyabolus q̃ñq̃ fit adiutor ⁊ occaſio malarũ cogitationũ. non tñ oĩm quia q̃ñq̃ procedũt ex nobis tm̃. Unde aug. Nõ omẽs male cogitatiões nr̃e a dyaboli inſtinctu excitant. ſed aliquotiens ex nr̃i arbitrij motu emergũt. bone aũt cogitatiões ſemꝑ a deo ſunt Qualiter autẽ cogitationib⁹ malis reſiſtẽdũ ſit. docet anſelmus dicẽs Quo aũt prauã voluntatẽ aut malam cogitationẽ a vobis excludatis. hoc paruũ cõſiliũ quod vobis do Intelligite ⁊ tenete nolite litigare cũ puerſis cogitationib⁹ vt puerſa voluntate. ſed cũ vobis infeſte ſunt alique vtili cogitatiõe ⁊ voluntate mentẽ vtaz do nec ille euaneſcãt fortiter occupate. Nunq̃ꝫ em̃ expellitur cogitatio vel voluntas miſi alia cogitatõe vel voluntate que nõ ꝓcordat illi. Sic ergo vos habete ad iutiles cogitatiões. vt toto miſu intendẽdo ad vtiles. mẽs vra dedigner eas ſaltẽ recordari vel aſpicere. Cum aũt vultis orare aut in aliquã bonã meditationẽ intendere. ſi vobis tũc importune ſunt cogitatiões q̃s nõ habetis ſuſcipere. nũq̃ꝫ ꝓter illar importunitatẽ bonũ qđ incepiſtis velitis dimittere. ne inſtigator earũ dyabolus gaudeat. q̃ vos ab incepto fecit deſiſtere. ſed eo quẽ dixi modo illas ꝓtẽnendo eas ſupate. neq̃ꝫ doleatis nec triſtem̃ de illarũ infeſtatione q̃diu illas ſicut dixi. ꝓtẽnendo nullũ eis aſſenſum ꝓbetis. ne occaſiõe triſticie iterũ redeãt ad memoriã ⁊ ſuã importunitatẽ reſuſcitent. Hanc em̃ habet mẽs hoĩs conſuetudinẽ. vt hoc vnde delectat aut ꝓri ſtatur ſepius ad memoriã redeat. q̃ꝫ hoc qđ negligẽdũ ſentit aut cogitat. Siar ſe debet habere ꝑſona in ſancto ꝓpoſito ſtudioſa in quolibet motu indecẽti in corꝓe vel anima. ſicuti eſt ſtimulus carnis. ire. inuidia vel inanis gr̃ie. Tunc em̃ facilime extinguntur cũ ⁊ illos velle ſentire aut de illis cogitare. vel qđ eorũ ſuaſione facere dedignam̃. Neq̃ꝫ timeatis ꝙ hmõi motus vel cogitatões vobis ad peccatũ imputent. ſi nullatenus voluntas vra ſe illis aſſociat. q̃m nihil dã natõis eſt his qui ſunt in xp̃o ieſu. qui nõ ſm carnẽ ambulãt. Scõm carnẽ em̃ ambulare. eſt carnis voluntati ꝓcordare. Carnẽ aũt vocat apl̃us. oẽm vicioſum motũ in aĩa vel corꝓe. cũ dicit caro ꝓcupiſcit aduerſus ſpũm. ⁊ ſpũs aduerſus carnẽ. Facile quippe hmõi ſuggeſtiones extinguimus. ſi ꝓncipiũ earũ ſm predictũ ꝓſiliũ ꝓterimus. difficile vero poſtq̃ꝫ caput earũ intra mentẽ admittimus. Hec anſel. Vñ ⁊ Hiero. Ad peccatũ qđ opẽ ꝑpetrat nũq̃ꝫ puenies ſi incentiua vicior ſtatim in mẽte iugulabis. ⁊ puꝑulos babilonis ad petrã allides. in qua ſerpẽtis veſtigia nõ repiunt. ⁊ tandẽ deo ꝓmittis. ſi mei nõ fuerint dñari tũc ĩmaculatus ero. Hec hiero Advirtandũ etiã cogitatões malas multũ hr̃e valz corvmpũ cũ deo. quia hoc ipe a nobis ꝓcipue requirit. Vñ hugo. In oĩ creatura que ſub celo vanitatib⁹ hũamſ occupat. nihil humano corde ſublimius. nihil nobilius nihilq̃ꝫ deo ſimilius reperit. q̃re nihil aliud q̃rit a te niſi cor tuũ. Et vniuerſaliter in oĩ tẽptatiõe

remediū salubre est deo inserere. Ñ augu. Cū inse
sero tibi eronero me. ⁊ oīno nusq̄ erit mihi dolor ⁊
labor. ¶ Moraliter aūt in hoc euangelio ponit dñs
quedā ad increpatōem phariseoꝝ. quedā ad instru
ctiōem discipuloꝝ Increpat vo phariseos de trib⁹
principaliter. Primo de impietate. cum dr quare ⁊
vos transgredimini Secdo de simulatōe cū subditur
ypocrite bene ꝓphetisauit de vobis ysaias. Tercio de
superstitione. cū subiūgit ⁊ vocatis turbis. In pmo
sugillant tyranni q̄ mala statuta faciūt. In scdo fal
si fratres qui simulant exterius qđ intus non sunt.
In tercio hereticiqui phibēt vīes a cibis quos ds
creauit. ⁊ nō abstinent a falsis doctrinis q̄bus se ⁊ ali
os corrumpunt. Circa secundū ponit triplicē instru
ctiōez. vnā in destructiōem gulositatis cū dr oē qđ
in os intrat Aliam in refrenatōem oris cū subdit.
que aūt procedunt de ore. Terciā in custodiaz cordis
cū subiungit de corde em exeunt ⁊c. ¶ Oratio

O Domine iesu xpe. da mihi sic mandata tua
fine transgressione seruare. vt ea omnib⁹ ⁊
singulis ꝓferam. ⁊ ab eis quacūq̄z occasiōe
non recedam. Da mihi in omni qđ in os corporis
intrat gulositati resistere. ac interiori cordis mundi
cie precipue intendere. ⁊ os cordis ac corpis dili
genter custodire. Et q̄r non sufficit custodia huma
na nisi assit diuina. Ideo te dñe suppliciter peto. po
ne tu custodiaz ip̄i vtiq̄z ori meo. ne aliquid in illud
intret vel inde procedat. quod me spiritualiter in ani
ma. ⁊ apud te maculare valeat Amen.

De muliere chananea.
Capitulum LXXXIX

Et relictis scribis ac
phariseis calūniatoribus ꝓpter ingratitu
dinem eoꝝ. egressus inde iesus. s. a pri
bus iudeorum. abiit ⁊ cessit in partes tyri ⁊ sydo
nis vt tyros sidonios q̄z curaret ⁊ gentib⁹ benefacerz
Tyrus em ⁊ sydon vrbes fuerūt chananeoꝝ ⁊ genti
lium. site tamen in terra ꝓmissionis ꝓpe montem li
bani in corde maris. q̄r filij israel non potuerunt to
taliter expellere ⁊ exterminare gentiles de terra ꝓ
missionis. Et cum ingressus esset quandam domū
causa quietis ex laborevie. accessit ad eum mulier
gentilis. non edocta per ꝓphetas ⁊ legez. chananea
natione. syroꝑmissa genere. q̄r chananei quādoq̄z
syriam ⁊ ꝑmicem tenebant vt dicat syroꝑmissa.
q̄r a syris ⁊ ꝑmicib⁹ descenderat. Syria quippe ē
nomen generale prouincie ꝑmis nomē cuiusdam
specialis ptracte i illa ꝓuincia site ⁊ ido ꝓpriē syro
ꝑmissa. i. de tali ptracta oriunda. a finib⁹ illis egres
sa. non solum a ciuitatib⁹ ꝓ pcōrum dimissione.
z a finib⁹ per elongationem ⁊ occasionū vitationem.
q̄r istud in finib⁹ gestū est gentiliū. vbi mulier seque
bat iesum. ¶ Mulier a finib⁹ illis. s. gentiliū ⁊ pcōꝝ
egressa. significat aīam peccatricē. a finib⁹ peccatoꝝ
per pñiam se auertentem. Non em sufficit homini a
peccatis se auertere. nisi etiam exeat a finibus pecca
toꝝ qui sunt occasiones peccandi ⁊ cause. Unde
Augusti. Fines peccatorum exire. est causas pecca
toꝝ exscindere. ⁊ coꝝ suggestionib⁹ aditū nō indul

gere. Ubi notandū q̄ q̄ñ supra dixit dñs. In viam
gentiū ne abieritis. s. ad predicandū. istud verbum
phibet iniuriatōem non receptōem si venirent. vnd
dñs mulierē exterius non inuitauit. sed venientē re
cepit. ⁊ hoc significat in aduentu magoꝝ qui a dño
sunt recepti quasi primitie gentiū Ista em mulier
famā ⁊ miracula iesu audierat. ideo firmiter crede
bat q̄ filiā suā sanare poterat. Unde clamauit. d. ei
Miserere mei. q̄r misera sum. ⁊ in hoc q̄ dr mei pa
tet vehemencia affectus sui. q̄r malū alienū. s. filie re
putat suū. Sic dz facere prelatus quilibet. dñe ꝓpter
naturā diuinā. fili dauid ꝓpter humanā. sed fi dñe
fili dauid ꝓpter ꝓsonam in duab⁹ naturis vnitā. qua
si diceret. Ex diuina habes ptātem. q̄r potens es dñe
Ex humana voluntatē. q̄r dauid mansuetudinē. ex
vnione ꝓmissionē. q̄r ideo deus factus est filius dd.
vt nos saluet. Filium aūt dauid appellat. q̄r xp̄m ꝓ
missum iudeis descendere de genere dauid audive
rat. ¶ Magna fides chananee hic notat. q̄r vt deū ⁊
vt vīem iesum ꝓfitetur. deū credit vbi dñm vocat
vīem credit vbi filiū dauid dicit. Nihil ex merito
postulat. sed solum dei miseōiam efflagitat dicens.
miserere. quasi diceret. Non allego meritū. nō peto
iudiciū. non obliuiscor defectū. sed postulo beneficiū
⁊ ideo miserere mei. Unde crisost. Miserere mei dñe
fili dauid. O preclara ꝓfessio. euangelista fit mulier.
deitatē eius ⁊ dispensatiōem annūcians. Confitet
em ⁊ dignationem ⁊ incarnatōem eius. Miserere mei.
Vide philosophiā mulieris dicentis miserere mei
Non inquit habeo ꝓsciam bonoꝝ operꝝ. nec recte vi
te fiduciā. ad miseōiam ꝓfugio vbi cessat iudicium.
ad miseōiam ꝓfugio vbi ineffabilis salus est. Mise
rere mei. modicus sermo sed immensum benignita
tis ꝓfert pelagus. vbi em miseōia postulatur ibi
vniuersa ꝓpelxnsa sunt bona. hec crisost. Et vt magis
eum ad ꝓpassionē moueat. totū ei dolorem enarrat
dicens. Filia mea non ancilla nō extranea sed filia
qđ est mihi grauius male verat. nō quocunq̄z dolo
re sed a demonio qđ est ei periculosius. In quo vulne
ra medico detegit. ⁊ magnitudinē ⁊ qualitatē mor
bi qui premit. Jesus aūt non rndit ei verbū. non ꝓ
ter indignatōem. sed vt eius ꝓstantiā ꝓbaret. ⁊ ꝓba
tam manifestaret. ⁊ vt ex pseuerantia in prece oñde
ret fides eius ⁊ deuotio dignior erauditōe. Et in il
lo silentio sm augus. xp̄s eximit domū cū discipulis
quos mulier seqñs in via nihilominus instabat ⁊ p
seuerabat clamans intantū vt ⁊ discipuli misereri ig
nari. miseōia mori importunitate mulieris vicini ro
garent ꝓ ea dicentes Dimitte eam quā tenes nō ex
audiendo. q̄r clamat post nos pre angustia que eaz te
net premendo. Fac qđ ipsa petit ⁊ sic recedit. Moti
em erant ad videntes eius fidē ⁊ deuotiōem. Je
sus aūt rndens ait. Non sum missus nisi ad oues do
mus isrl. i. ad iudeos q̄ perūt. s. ꝓ infidelitatē a deo
recedētes Ad illos prius venire debuit quib⁹ ꝓmis
sus fuit. In hoc vitat scandalū indeoꝝ q̄ꝛum ē in se
⁊ reddit eos inexcusabiles. Loquit de sua missione
ad pdicandū in ꝓsona ꝓpria q̄r nō fuit missus nisi ad
iudeos prio ⁊ ꝓsonaliter. sed ex ꝓsequenti ⁊ per apl̄os ad
gentes. ⁊ ideo iudeis tanq̄z coꝝ apl̄s principaliter

missus in ppria persona tm̃ predicauit ⁊ miracula fecit. nisi in casu ex aliqua causa speciali etiaz circa alios hoc ageret vt. s. eccl̃am in fide gentiũ esse fundaret fundaret. sicut habet hic ⁊ supra vbi xp̃us predicauit samaritanis deuote eum recipientibus. Post mortem aũt xp̃i predicata est fides publice gentib⁹.

¶ Ac illa misera miscdiam sequit. repulsa nonnichil desciit. importune clamat. saluatorem adoratione latrie adorat dicens Dñe adiuua me. Se adiuuari postulat. infirmitatẽ em̃ filie suam reputat. ⁊ p̃seqũs etiam sanitatẽ. quasi diceret. Viuoq̃ mõ non fui tm̃ modo volo esse ouis dei. in signũ huius adoro te sicut ouis pastorẽ. ⁊ ideo dñe adiuua me. sicut pastor adiuuat ouem suam debilẽ ⁊ infirmã. Qui rñdens ait Non est bonum. q̃ est ꝓtra ordinẽ iuris ⁊ etiã nature. sumere ⁊ auferre panẽ. i. verbũ dei ⁊ salutis. seu doctrinã ⁊ operationem miraculosam. filioꝝ. i. iudeorum. q̃ ꝓmissa sunt iudeis tanq̃ spũalib⁹ filijs propter cultũ vnius dei. ⁊ mittere canib⁹. i. dare gentilibus. qui añ ꝙuersionẽ dicebant canes ⁊ rõe immũdicie. rõne ydolatrie. rõe seuicie in sanctos. Et illa dixit Ecce hũilitas mulieris. q̃ tãto plus magnificauit quãto maior fuit obiurgatio. q̃ quanta fuit p̃z extrib⁹ q̃ nõ filia. non pane digna. sz potius canis est dicta ⁊ ipa ꝙcessit oĩa Ei rñdit. etiã dñe. q̃si diceret vere dicis q̃ sum canis. Canez meo cas canis tuus esse volo. ergo me canem tuũ nutri. q̃ nõ possum relinquere mensam dñi mei Domini canes nõ expelluntur ⁊ si expelluntur p̃ vnam portam ipi reuertunt p aliã. Vi q̃ sum canis nõ debes me expellere a te. ⁊ si expellis me a te. p̃inus redibo ad te Nam ⁊ catelli edunt de micis q̃ cadunt de mensa dñoꝝ suoꝝ q̃si diceret. Dñe nõ peto panez. sz micã. q̃ istud q̃ peto est tibi q̃si mica pua. ⁊ q̃ consuetudo est q̃ dñi dant canib⁹ ⁊ catellis suis saltẽ micas. ergo da mihi istã micã quã peto. s. filie mee curationẽ Vel etiã dñe. i. bonum est in casu. Ei non est ꝓtrarietas in vbo xp̃i ⁊ mulieris. quia verbum xp̃i est intelligendum q̃ non erat regulariter ⁊ vniuersaliter bonum cum christus esset apostolus iudeorum. sed verbum mulieris intelligendũ est in casu. s. ꝓpter petentis deuotionẽ vt oñderet eccl̃e gentiũ futurã fundationẽ. Nam ⁊ catelli edunt ⁊c. Quasi diceret. Si catuli aliqua modica. s. micas cadẽtes de cibo filijs ꝙcesso percipiunt. ita etiã gentiles aliquid saltẽ modicũ de bñficiis xp̃i percipere debent. Ei non sic intelligi põt. Nam ⁊ catelli. i. gentiles immũdi ⁊ miseri edũt. i. edere debent. de micis. i. de reliquijs que cadũt de mensa dñorũ suoꝝ. i. iudeorũ. quib⁹ mensa scripture ⁊ fercula miraculorũ ⁊ alia que ad salutem nostrã p̃tinent posita sunt. Quasi diceret. Debemus hẽ aliquã micã tue largitatis. Ei nõ ⁊ si nõ vis facere nobis sicut iudeis varia miracula. saltem vnũ fac. sana filiã meã. Nõ peto panẽ integrũ cũ filijs in mensa p̃tis sz micas ⁊ reliquias sub mensa eius cũ catulis Quasi dicerz. Nõ indignitate mea sz tm̃ in misericordia tua ꝙfidens. gr̃az tã peto. In me seruet̃ ista similitudo panis ⁊ canis. ⁊ si indignu sum vt panẽ integrũ prebeas. vel micã tribue filiã meã sanãdo. quod q̃si mica reputabit̃ respectu mirabiliũ q̃ fecisti. Ubi crisꝰ.

¶ Vide mulieris pacĩam ⁊ humilitatẽ. deus em̃ vocat iudeos filios. ⁊ illa dños. nec doluit de inimicorum laudibus nec de suo molestata est ꝙuitio. imo amplius se humiliauit. nã deus gẽtiles vocat canes ⁊ ista catellos. ille panẽ hẽ mẽsam dicit. Em̃ hiero. Mira sub ꝑsona mulieris chanamitidis eccl̃e fides. patientia. humilitas. fides qua credit sanari posse filiam suã. patientia qua tortiens ꝓtempta precib⁹ ꝑseuerat. humilitas qua se nõ cambo sz catulis ꝙparat Scio me inquit filioꝝ panẽ nõ mereri. nec integros capere cibos posse nec sedere ad mẽsam cũ patre. sz cõtenta sum reliquijs catuloꝝ. vt p hũilitatẽ micarũ ad panis integritatẽ magnitudinẽ. Hec hiero.

¶ Et nota hic triplicẽ mulieris petitionem. In prima petit liberari dicẽs. miserere mei dñe fili dauid In scda petit adiuuari dicens. dñe adiuua me. In tercia petit satiari dicẽs. nam ⁊ catelli edũt ⁊c. In prima cõfitet̃ se miserã ideo ait miserere. in scda infirmam. ideo addit adiuua me. in tercia mẽdicam. ideo supaddit nam ⁊ catelli ⁊c. Quasi diceret. Et si a mensa nõ tm̃ a micis excludas. Hic em̃ est ordo. primo fit hõ miser p̃ peccatũ. scdo impotẽs ad resurgẽdum. ⁊ ideo mendicus ad releuandũ. In illis ergo petitionib⁹ fignificat̃ ordo effectuũ gratie. In prima petit gr̃am remissionis. ⁊ hec ptinet ad gr̃am iustificantẽ. in scda gr̃am operationis ⁊ hec ad gr̃am operantẽ in tercia gr̃am ꝙsolationis ⁊ hec ad gr̃am ꝙsũmatẽ. Et q̃ sic prudẽter habuit se. ideo tandẽ benignũ audire responsum meruit. Tũc em̃ rñdens iesus ait illi. O mulier magna est fides tua. q̃d patet ex vbo ⁊ facto suo quia nõ fuit retardata a feruore petẽdi. primo. p̃pter taciturnitatẽ. nec postea. p̃pter eius negatiuã rñsionẽ. nec. p̃pter illatũ ꝓuitiũ. Jam te nõ voco canez sed mulierẽ fidelem quia tanta est fides tua q̃ me superauit ⁊ vicit. ⁊ ideo fiat tibi sicut vis. Quasi diceret. Fides tua hoc meret̃. quod patet ex facto cũ subdit̃ Et sanata est filia eius ex illa hora. ex qua. s. dñs dixit fiat tibi sicut vis. dicere em̃ dei est facere. Quia em̃ a feruore petitionis nõ refriguit sed ꝑseuerauit. ⁊ valde se hũiliauit. ideo diuina pietas se ãplius cõtinere nõ potuit. que semp in oratione humilium respexit ⁊ preces eorũ nõ despexit. Igit̃ q̃ magnã fidẽ habuit hoc q̃d petijt ipetrauit imo plus obtinuit q̃z postulauit. Nã postulauit filie sue corpis sanitatẽ. et nõ solũ hãc ei obtinuit sed etiã mẽtis iustificationẽ ⁊ fidẽ ipi plenã ꝙuersionẽ. Sepe em̃ ꝓpter magnã fidem petentis deus plus exaudit ⁊ plus ꝙcedit q̃z ille petit. Unde crisꝰ. O mulier magna est fides tua. Nõ vidisti mortuũ suscitatũ. nec leprosus mũdatũ. nec ꝓhetas audisti. nec legẽ meditata es neq̃ mare in diuisionib⁹ scindi vidisti. nihil horũ ꝓtemplata es. insup̃ ⁊ despecta ⁊ ꝓtempta es a me. ⁊ nõ recessisti sz ꝑseuerasti petẽdo. Et q̃ magna est fides tua. copiosa effusa est gr̃a. Et sanata est. sequit filia eius ex illa hora. Nõ er q̃ venit mk in domo eius. sz ex q̃ dixit sermo ꝓcessit Et iterꝝ Chananeã mulierẽ magno dono impletã remisit. In hoc euidẽter oñdit. q̃m de? etiã illa q̃ nobis data nõ sunt. dare possit si velxmẽtius postulet̃ Nõ ẽ inq̃t. bonũ panẽ tollere filioꝝ ⁊ dare canib⁹. ⁊ tm̃ dedit. q̃ illa velxmenter exigit. Judeis

vero e regione mõstrauit q; defidiosis. nec illa q̃dẽ tribuit q̃ eris fuerãt p̃pata. Deniq; illi nihil acceperunt imo etiã ꝓpria pdiderũt. Et ideo q; minime q̃ fierũt ne sua q̃dez acceperũt illa vo q; velꝫmẽter in cubuit vendicare ꝛ tẽ filioꝝ accepit canis Tñ q̃ppe bonũ est fides sedula ꝛ depcatio pseuerans. Et ideꝝ Tu aũt intende q̃liter aplis victis ꝛ nõ pficientibꝫ ipa pficit. taz magnũ q̃d est instantia oz̃onis etem̃ p nẽis nonꝰ a nobis vult magis rogari q̃z ab alijs p nobis. Hec crisꝰ. De sarepta ad duas leucas est ſy don ciuitas. añ cuius portã oñdit vna capella in lo co vbi locutus est dñs chananee. ꝛ deinde sanauit filiã eius in via. q̃ duxit cesareã philippi in yturea m. Sicut aũt fides matris coopat filie. sic fides eccle pmulis q̃ baptizant in eius fide. Tñ ſm remi. datur hic exemplũ catechizandi ꝛ baptizandi infantes vt fideles p suis pmulis deo fidẽ pmittant. q̃tenus sicut fide istius mulieris sanata ẽ filia eius. ita ꝛ fide catholicoꝝ virorꝝ petã pmulis relaxent. Per fidẽ eĩ eccle ꝛ ꝯfessionẽ seu rñsionẽ offerentiũ in baptismo liberãt a demonio pmuli. qui necdũ p se sape vel aliq̃d agere pñt boni aut mali. Allegorice aũt ſm eũdem Remigiũ hec mulier sanctaz ecclam signat de gẽtibꝫ ogregatã. Per hoc eñ q̃ dñs relictis scribis ꝛ phariseis venit in ptes tyri ꝛ sydonis. signat quia relicturus erat iudeos ac transiturus ad gentes. Est aũt hec mulier egressa a finibꝫ suis quia sancta ecclesia recessit a pristinis erroribꝫ ꝛ vicijs. Rogat quoq; p filia. i. p pplo suo nondũ credente. vt ipi absoluant a fraudibꝫ diaboli. Et si ad primã petitõnem eccle dñs saluteꝫ añe differt dare. non est desperandũ vel a petendo cessandũ. ſz magis precibꝫ insistendũ ꝛ ad deũ ꝛ ad sanctos recurrendũ ꝛ tũc pficiet oz̃o vt sequat effectus. quantũcunq; fuerit chananeus gẽtilis canis ꝛ immũdus. Merito aũt magna dr fides eccle de gentibꝫ. q; cum gentes nec lege fuerint imbute. nec pphetaꝝ vocibꝫ instructe ad p̃dicatõem mox aplorꝝ in auditu auris obedierũt. ideoq; salutẽ impetrare meruerunt. Mozaliter aũt filia est aĩa. vel ꝓscientia cuiuslibet intra ecclam diabolo mancipata. ꝑ qua mater eccla orat vel ipe homo ꝑ fedata ꝓscientia. Tñ rabanus. Si quis ꝓscientiã hz alicuius vicij sordẽ pollutã. filiam hz a demonio veratam. Et si quis bona que gessit peccatoꝝ peste fedauit. filiam habet imũdi spũs furijs agitatã. Ideoq; necesse est vt ad preces lachrimasq; ꝓfugiat. sanctorũq; intercessiones ꝛ auxilia querat. Tñ ꝛ crisꝰ. Imitare chananeã. vir mulierem. Sed forsitan dicis. Non habeo filiam que demonio plena sit. sed habes aĩam peccatis refertam. Dicito ꝛ tu miserere mei dñe. q; anima mea male a demonio veratur. grandis esti demon peccatum est. Hec crisostꝰ. Male aũt veratur anima. quando veratio non sentit. peius q̃ morbꝫ despicitur. pessime q̃ medicus ꝓtemnitur. Et cõm theophilum quoq;. vnusquisq; nostrum cum peccat mulier est anima eius peccatrix id est fragilis infirma. cuius filia est operatio prava que filia a demone est possessa. quia actus praui demonum sunt. Peccatores nos autez existentes nũcupamur catelli impleri imũdicijs. ꝓpter q̃ nõ sumus digni panẽ dei

recipe. aut pticipes fieri immaculatoꝝ misterioꝝ dei. Si vero cognoscentes nosmetipsos p humilitatem esse catulos. humiliter ꝓficeamur petã nra. tũc sanat filia. q; delet operatio prava. Scõm vero augu. per mulierẽ chananeã pt intelligi rõ superior que legibꝫ eternis inspiciendis ꝛ ꝓfulendis intendit. per demonẽ aũt intelligendũ est ipsa sensualitas que etiam per serpentẽ signat. Sic ergo pariformiter filia mulieris chananee vexat q̃ñ per sensualitatem inferior ratio ad ꝓsensum peccati mortalis impellit. cuius sanatio per mrẽm. i. rõnem superiorem a dño petitur. nam ratio superior ad optima deprecat. Et sicut dñs distulit exaudire petitõem mulieris chananee. vt eius fides clarius appareret. sic ꝛ dñs aliq̃n dimittit impulsum rõis inferioris p sensualitatẽ diutius ptrahi. vt augeat meritũ temptati. ꝓpter q̃ paulo petenti stimulũ carnis a se auferri dicit dñs. virtus in infirmitate perficit. Nitemur ergo ꝛ nos ecclie filij hanc mulierẽ que de gentibꝫ credẽdo mr nostra in fide effecta est. q; de gentilitate venimus. Habeamus fidem vt vnũ ꝛ trinũ deũ credentes. quicq̃d iuste ab eo petimus. nos ipetrare posse credam?. Habeamus ꝓstantiã. vt si diuina dispensatio p̃ces nras tardius exaudierit. tamdiu p̃ces p̃cibꝫ iungamus quousq; hoc q̃ petimus impetremus. Et si ad impetrandũ nos idoneos nõ sentimus. spũaliũ fratrum oz̃onis adiutoriũ q̃ramus vt si ista mulier aplis ꝑ se interuenientibꝫ q̃ petebat. promeruit. ita ꝛ nos ꝯmunibꝫ precibꝫ magisq; singularibꝫ ꝛ ꝓpriis adiuuari credamus. Habeamus humilitatẽ. vt alijs de nobis maiora existimãtibꝫ. nos minores iudicemus exemplo huius mulieris. q̃ cuꝫ a dño canibꝫ ꝓpata esset. ipa de se hũilius sentiens. catellis se coeq̃uit. Hãc hũilitatem in corde habebat. q̃ despectus ab alijs dicebat. Iudaz vilior fiam plusq; factus sum. ꝛ ero hũilis in oculis meis. Oremus instanter dñm vt sanet filias nostras. oremus vt sanet a pctis ꝛ liberet nras aĩas. que male a demonijs ꝛ vicijs verãt. Clamemus humiliter ꝛ pseuerãter ad eũ. dicẽtes cum chananea miserere mei dñe fili dd. ꝛ dñe adiua me. Illa eñ aĩa a demonio vexat. que peccare nõ cessat. ꝛ in crimine perseverat. Que si bene conuersa fuerit. ꝛ de cristi mia non desperauerit. dicetur ei a pyssimo dño. fiat tibi sicut vis. ꝛ sanabit ex illa hora q; peccatoꝝ quacunq; hora ꝓuersus fuerit. ꝛ ingemuerit. vita viuet ꝛ non morietur. Moli ergo desperare vel a petendo cessare. q; si cor de integro fideli ꝛ puro in oz̃one pseuerans. corazꝫ deo tuo. humiliaueris. reputans te indignũ omni beneficio suo. certissime credas q̃ quecũq; petieris obtinebis. Et sicut apostoli rogauerũt ꝑ chananea. sic ꝛ angelus prior te rogabit. ꝛ orationem tuam deo offerens. vtilitatez tuam procurabit.

Oratio

O Domine ihesu xpe. te rogo ꝛ obsecro miserere mei. ꝛ adiuua me in meis necitatibꝫ. ac tẽptationũ ꝛ tribulationũ veratiombꝫ. ꝛ si dñe q; canis sum ꝛ apud te vix vt canis nõ sum dignus integrũ a te panẽ. i. magnitudinẽ donoꝝ tuorũ recipere. saltẽ da mihi micas pmulas. i. aliquantulum de gratia tua. sine qua aĩa mea male a demo

nio verax. cū ipa vo quantūcūq; prava fuerit. a pec
cato ⁊ demonio librabit. Nam gratia tua existens
in aīa. ⁊ delet oīa pcā. ⁊ ideo facit animam filiam
adoptivam Amen.

De surdo ⁊ muto a demone possesso.
Capitulū. XC.

Et iterum exiens ie
sus de finib⁹ tyri. venit p sydonez ad ma
re galilee inter medios fines decapleos
Decapolis est nomen regionis de cēvrbes ptinentis
⁊ vr̄a deca qđ est decem ⁊ polis qđ est civitas ⁊ hu
ius regionis vna ps est vltra iordanem. ⁊ alia citra
Igit̄ mare galilee qđ est quidam lacus per quē tran
sit iordanis fluvius. respicit vtriusq; ptis regiōis p
dicte fines ⁊ terminos Et adducūt ei p fidei sue de
votionē surdū ⁊ mutū Nō erat iste talis a nativita
te. nec ab infirmitate supveniente. sz a demone ipm
obsidente. ac eius auditū ⁊ loquelā ipedien te. ⁊ in
ipo tria miracula occurrūt. qz auditus ⁊ affatus fuit
ei redditus. ⁊ a demone fuit liberatus Et de pcabāt
eū vt imponat illi manū oīpotentē que dederat eu3
efficax est em̄ manus xp̄i ad salvandū. Sanat quez
tangit ihesus. sanat quē tangit salvatorz. qz ipe est sa
lus ⁊ vita. Non aliunde querū verbas. ipe est ⁊ me
dicus ⁊ medicina. Tangit ⁊ sanat. respicit ⁊ mede
tur. Moraliter omnis xp̄i actio nostra est instru
ctio. Si ergo tu vis curari. sequaris exemplarem
instructionem medici. Ereas de tyro id est de pcō
per contritiōem. interpretat em̄ angustia. vemias per
sydonē. i. confessionem. interpretat em̄ venatio. et
cōfessione natur circūstātias peccatorū. ad mare ga
lilee transmigrando p satisfactionē a delectatiōib⁹
carnis ad opa satisfactoria. p medios fines decapleo
os. observādo. s. decem precepta. Conducāt autem
te timor ⁊ amor Et apprehendens eū ihesus de tur
ba seorsum. misit digitos in auriculas ei⁹. ⁊ expu
ens tetigit sputo linguā eius. xp̄s aliquādo sanavit
infirmos tangendo eos corporaliter. vt ostenderet hu
manitatē suam esse deitatis instrumentū. quia p hu
manitatē faciebat miracula instrumēntaliter. sed per
deitatē principaliter. Et suspiciēs in celū ingemuit
et dolore passione. vt querēs a deo auxiliū ostenderet se ve
hominem. ⁊ ait. effeta. quod est adaperire. s. tam invin
culis auriū q̄z in vinculis lingue. vt audias ⁊ loqua
ris pfecte. In quo ondit se esse verū deū. curādo p̄
ptū Hoc vno sermone curavit eū. qz statim ad eius
imperiū aperte sunt aures eius. ⁊ soluta est lingua e
ius. ⁊ loquebat recte. Mistice per surdū ⁊ mutū
accipit genus humanū. quod monita salutis nō au
dierat ⁊ a laude dei cessabat. Pro quo deprecabāt
patriarche ⁊ pphete. incarnationē xp̄i desiderātes vt
imponat illi manū misericordie. que hominē sanat
p aduentū eius in carnē. Sed ⁊varia peste ⁊ omniū
fere morbo in primo parente percussum est genus hu
manū. Cecatur dū videt non videnda. Surdus fit.
dū audit nō audienda. Dū odorat emūgitur. Ob
mutescit dū loquitur. Claudicus fit dum manum eri
git. ⁊ ad vetitum pomum extendit. Incurvatur. dū
superbia erigitur. Idropicus fit. dum concupiscit
claudus fit. dū progreditur. Lepra suffundit. dum
vestimentis nudatur. Demone impletur. dum deitatē
appetit. Moritur. dum audacter peccatū excusat.
Circa sanationē istius languidi plura hic tanguntur.
Primum est eius adductio ad deū. p preces patrū
sanctorū. Secundum est apprehensio. vt em̄ genus
humanū liberaret. naturā nostrā apprehendit. Ter
cium est ipius a turba sequestratio vt doceret nos fu
gere inanem gloriā in actibus nostris. Quartū est
digitorū immissio vt doceret in eius membris divi
tatem habitare. licet potens esset etiā verbo sanare.
Digiti etiaz qui in aures mittunt dona spūs sancti
sunt. de quo dicitur. digitus dei est hic. Et ita digi
tos in auriculas mittit. cū p dona sanctispūs aures
cordis ad intelligendū verba salutis aperit. et pre
ceptis suā gratiam obediendi tribuit. Quintum est
tactus lingue eius cū saliva. vt ostenderet q̄ omia mē
bra sacri corporis eius divina existūt ⁊ sancta. ⁊ eti
am sputū quod vinculū solvit. etem̄ omne sputū sup
fluitas quedā est. sed in dño omia sunt divina. Sa
liva em̄ ex capite nos defluens. divina sapientia ē
que vincula labiorū solvit. Et sic expuens linguam
tangit. cū ad fidei cōfessionem ⁊ predicationē sapi
entiā dat ⁊ ora relaxat. Sextū est aspectus in celum
vt inde cunctis infirmitatibus medelaz ac omne re
medium querendū esse ostenderet. ⁊ in celuz thesau
rum cordis nostri erigere. ⁊ ad deū intentionem no
strā semp dirigere doceret. Septimū est gemitus.
nō qz ipi opus essz cum gemitu aliquid petere a pte
qui cūcta petentibus dat cū patre. sz vt gemere nos
doceret. ⁊ gemendi exemplū nobis daret. cum pro
nostris seu aliorū excessibus ⁊ erroribus. vel deside
rio patrie celestis supne pietatis prefidia invocam⁹.
Ingemuit etiā nostram causam suscipiēs in seipso.
ac nature misertus humane. ⁊ passus miserie tan
tarum infirmitatū. in quas genus humanū incidit
pter peccatum. Octauū est xp̄i imperiuz. cum ait.
effeta. quod est hebreū. ⁊ idem quod adaperire. im
pativum passivi verbi. i. sis aptus. quod licet pprie
loquendo ad solas aures referatur. tamen p verbum
istud dominus intellexit. q̄ vtraq; infirmitas cura
retur. quod patet per effectum subsecutum. Ubi fm
bedam. vtraq; natura vnus ⁊ eiusdem est xp̄i mani
feste distincta. Suspiciēs em̄ in celum. quasi homo
deum precaturus ingemuit. sed mox vno sermone.
quasi potens divina maiestate curavit Aures demq;
infirmi ad audiendū aperiuntur. ⁊ lingua ad loquē
dum solvitur. dum surdus qui preceptis divinis au
res cordis non cōmodat ⁊ mutus qui clausa in divi
nis laudibus ora tenet. p gratiā dei iustificatus vtrū
q; operatur. vinculum quoq; lingue solvitur quando
ad orationem. ad proximi edificationez ad peccati
cōfessionem. ⁊ ad dei laudem lingua vtimur. Hic
igitur docemur. vt quoslibet peccatores quotidie p
predicationē nostram deo adducere studeamus. ⁊
p illis ingiter exoramus. Deprecatio ei adducētiū
figmificat eccle intercessionē. Unde beda. Surdus
⁊ mutus est. qui nec aures hēt audiendi verba dei.
nec os aptū pro loquēdis. quales necesse est vt hiq
loqui iam ⁊ audire divina eloquia didicerunt. do

mino saluādos offerebant. Ñ ⁊ greg. Sed cui au
res cordis ad obediendū apte fuerint. ex subsequē
ti ꝓculdubio etiā lingue eius vinculū soluit. vt bo
na q̄ ipse fecerit. etiā facienda alīs loquat. Ñ ⁊ be
ne subdit ⁊ loquebat recte Ille em̄ recte loquit dñz
ꝓfitendo vel alīs ꝑdicando. q̄ prius obediendo fece
rit. que loq̄ndo admonet esse faciēda. Quilibet etiā
peccator quo ad deū surdus est. qui obturat aures su
as ne audiat deum sibi loquentem siue p̄ ꝑdicatio
nem. siue p̄ scripturā. siue p̄ instinctum eternū. bis
em̄ tribꝫ modis deus loquet nobis. ⁊ surdi sunt qui
eum non audiunt. Sunt etiā muti qui deo p̄ multa
beneficia eos ad se vocanti. non rūdent p̄ gratiarum
actionem ⁊ debitam recognitionē. ꝯtum ad vtrūq̄
defectū ꝓquerit dñs p̄ ysaiam dicens. locutus sum
inquit ⁊ nō audierunt. vocaui ⁊ non erat qui rūderz
Surdus igit est inobediens ⁊ mutus. laudes debi
tas dei obmittens. ⁊ nec aures nec os ad dei verba
audienda ⁊ pnuncianda aperiens. ſz tactu x̄pi vtrū
q̄ tollit impedimentū. q̄ cū x̄pus sua gratia tangit
cor lōis. fit humiliter obediens ⁊ deuote deum lau
dans. Talis vero adducit ⁊ sanat in ꝓuincia. vbi
sunt decem vrbes decalogum significantes. Qua
liter aūt peccator de vtroq̄ defectu p̄ diuinā clemen
tiam curari habeat. ꝓcessus sanatiōis huius infir
mi declarat. in quo plures ꝓcurrūt circūstantie sig
nanter attendende. Primo em̄ infirmus ad saluato
rem adducit. secūdo saluator p̄o illius saluatione
rogatur. tercio infirmus a saluatore ꝓtrahit. ⁊
a turba sequestrat. quarto saluator digitos in auricu
las eius mittit. quinto linguam eius saliua sua tan
git. sexto in celuz suspicit. septimo gemit. octauo di
cit effeta. ⁊ sic nono infirmus perfectam sanitatē re
cepit. Et hec oīa circa sanationē huius infirmi gesta
corpaliter. explent in saluatione cuiuslibet nīm spū
aliter. Primo ergo ad saluationē peccatoris exigit
vt saluatori adducat. qd̄ fit pluribꝫ modis. aliq̄n
verbi p̄dicatōis. aliq̄n correptione infirmitatis. ⁊
p̄cipue cū timetur ne fit ad mortem. aliq̄n hoc fit ex
emplo alterius vitam preteritam corrigentis. ali
quando fit elemosinarum largitione. aliquando di
ctu ꝓprie conscientie. Secundo saluator rogat. nā
sepe precibꝫ sanctorum salus alicui impetrat. deus
em̄ vult rogari. licet tamē velit facere. Tercio in
firmus a turba sequestrat. qd̄ fit cū dominus quēli
bet impium iustificans. de societate male viuentiuz
diuidit. vel a consuetis malis moribus reuocat ⁊ re
trahit. quia scōm Hieronimū. seorsum semp̄ a tur
bulentis cogitationibꝫ ⁊ actibꝫ inordinatis sermo
nibusq̄ incompositis. quasi de turba educit. qui sa
nari meretur. Hic datur documentum penitentibus
abstrahendi se a prauis mundanorum hominuz so
cietatibus. Sed q̄ non oēs qui p̄piam adducunt
ad deū. p̄t se segregare a turbis fuga corpali saltem
hoc dñt facere abstractōe mētali. ⁊ sufficit ad salutē
Quarto saluator digitos suos in auriculas pcōris
mittit. qd̄ fit q̄n deus ꝓsideratōem pcōr̄ suoz ei im
mittit. quasi oīa peccata sua in corde suo digito dei
scripta videat. Quinto saluator saliua sua linguam
hominis tangit. cum ipsum ad ꝓfessionem instruit.

Et recte cognitōem veritatis digito dei p̄ aures im
missam debet sequi confessio que per tactū lingue si
gnificat. Est aūt triplex ꝓfessio. s. peccatoz. fidei. ⁊
laudis diuine. Sexto saluator in celum suspicit. do
cens per hoc peccatorem ꝓuersum oculos intentōis
⁊ desideriꝫ sursum ad celestia debere erigere. Quid
em̄ ꝓdesset a terrenis foze ereptum sed non animū
habere ad celum erectum. Septimo saluator inge
miscit infirmū sanandum. docens per hoc nos geme
re debere p̄ incolatu p̄sentis miserie. dicendo cum
dauid. hxu mihi q̄ incolatus meus ꝓlongatus est.
Premissis septem pactis dixit saluator. effeta. qua
si per hoc verbum dans peccatori plenam absolutio
nem a pena ⁊ culpa. Unde mox sequit Et statim ap̄
te sunt aures eius. ⁊ solutū est vinculū lingue eius.
⁊ loquebat recte ⁊ sic peccator restitutus est perfecte
sanitati. ⁊ nō restat ei nisi euolare. Et p̄cepit eis.
non p̄cepto obseruationis. sed instructōnis ad hu
miliandū se in factis exemplo ipsius ne cui dicerēt
⁊ per hoc non iactare bona sua discerent. q̄ iactanti
am in omni ope bono ꝓhibuit. Precepit ne cui di
cerent. Primo vt doceret nō esse gloriandū in viri
tibꝫ. sed in cruce ⁊ humiliatōe. Secundo vt doceret
q̄ beneficia largientes de eis laudem ꝓpriam non de
bent querere. Sed q̄ accipientes ꝓuenit laudare be
nefactores. ideo bene subditur. Quanto autem ex a
bundantioze humilitate eis p̄cipiebat. tanto ma
gis p̄dicabant gloriā ipsius. ⁊ dilatabant. q̄ hu
militas sp̄ gloriam precedit Per hoc aūt ostenditur
q̄ beneficiatus de beneficijs debet se gratū ostendere.
⁊ benefactorem laudare. ꝯtus hoc benefactor non q̄
rat aut velit. Unde Chrysostomus. Docemur autem
ex hoc cū alicui beneficia elargimur. minime applau
sus ⁊ laudes appetere. cum vero accipimus beneficia
benefactores p̄dicare ⁊ laudare ꝯtus nolint. Per
hoc etiam monemur vt frequenter p̄dicemus chri
sti gloriam. qui ab ipso mandatum habemus. dum
eos quibꝫ datum erat p̄ceptum silentiq̄. p̄dicasse
ꝓspicimus. Unde augu. Sciebat ille qui omnia no
uit anteq̄ fiant. quia magis p̄dicarent. sed hoc p̄
cipiendo pigris voluit ostendere quanto studiosius
ꝯto feruētius p̄dicare debēt q̄ iubent vt p̄dicēt
quando quidem illi qui ꝓhibebant facere nō poterāt
Et quantū ipse ex humilitate non dilatari p̄cipie
bat. eo amplius admirabant dicentes ⁊ eum laudā
do p̄dicantes Bene omnia fecit ⁊ facere probauit
quia ⁊ surdos fecit audire ⁊ mutos loqui. quotquot
voluit ⁊ sibi placuit. Licet em̄ hic nō exp̄imat ni
si vnum surdū ⁊ mutum esse curatum. tñ plures fue
runt surdi ⁊ muti. ac ceci ⁊ claudi alīq̄ infirmi cu
rati. vt patebit in capitulo sequenti. sed inter illos
erat vnus cuius cura fuit mirabilior inter ceteros.
q̄ in ipso ſm hiero. tria ꝓcurrunt miracula. s. in re
cuperatōe auditus ⁊ loquele. ac liberatōe a demone.
Et notanter dr. bene omnia fecit. quia nō sufficit bo
na facere. nisi bene fiant. bene aūt fiunt q̄n do dei ad
iutoriū postulatur. ⁊ quando humana gloria fugitur
Hic ergo docemur vanam gloriā fugere. ⁊ hominū
iactantiaz declinare. Qui si aliquid dignum laude
aliquando fecerimus. hoc non ad vulgi favorem ex

tollere ⁊ predicare. imo humiliter abscondere ⁊ celare debemus. Et hoc totum vertit in cõtrarium. qz plus laudant illi qui facta sua abscondere volunt q̃ illi qui ea ꝓ vana gloria manifestare ꝓtendunt. Si gloriam mundi fugis. ipsa te sequit. ⁊ si eam sequeris ipsa te fugiet. Unde augu. Virtutes habenti magna virtus est ꝓtemnere gloriam qz ꝓtemptus eius in ꝓspectu dei est. iudicio aũt non aperitur humano Et qui ꝓtemnit iudicia laudantium. ꝓtemnit etiam suspicantium temeritatem. Neq; est vera virtus. misi quae ad eum finẽ tendit vbi est bonũ hominis quo melius non est. Unde ⁊ crisᵒ. Versuta est ⁊ vana gloria ⁊ ad ea que valde sunt manifesta. excecat mentez eoꝝ qui ab ea capiunt Ebrietas em̃ quidẽ ꝓfunda ẽ ideoq; difficile reductibilẽ eũ qui captus ẽ facit hec passio. Hec eoꝝ que capiunt aiam abscindens a celis terre affigit. ⁊ lucẽ respicere veram non dimittit Hec passio auariciã genuit. liuorẽ. accusatõem. insidias. hec eos q̃ nihil mali passi sunt aduersus eos q̃ nihil mali fecerũt armat ⁊ irritat Neq; amicicia nouit. qui in hãc egritudinem incidit. non verecũdari ob aliquem vniuersaliter scit. sed oĩa ab aĩmo eius ejciens bonum ad omnes bellat. instabilis ⁊ fine amicis existens. Vigilemus itaq; dilecti. ⁊ sumamus sensum humilitatis nobis a deo date Contemnamus multoꝝ gloriam. nihil em̃ ita verisibilem ⁊ delynorabilem facit vt hec passio. nihil ita ꝓfusione plenũ Quomiã gloriã quidẽ cupe ingloriatio ẽ. gloria aũt vere est hanc despicere. ⁊ nullam eius facere curam sed ad id qd̃ deo placet oĩa dicere ⁊ facere. Ita em̃ poterimus ⁊ mercedem recipere. ab eo qui nostra videt diligenter cũ eo solo ꝓtenti fuerimus inspectore. Nos vo talem habentes dñm ne precor alios inquirere inspectores. qui ꝓdesse quidem nobis nihil. nocere vo ex inspectione eoꝝ possunt. ⁊ oẽm euacuare laborem nobis Sed vnde habemus mercedes suscipere. hunc vocemus laudatorem eoꝝ que fiunt. hunc inspectorem. Nihil nobis ⁊ humanis oculis sit. Si enim volumus ⁊ hac potiri gloria tunc hac fungemur. cũ eam que a deo est querimus solam. Hec crisostomus.

¶ Oratio.

Omie ielu xp̃e qui finaliter malos deseris veni ꝓ sydonem predicatiõis ad mare cõtritionis galilee confessionis. satisfactionis ⁊ transmigrationis. inter medios fines decapoleos caritatis in decalogo proficiẽtis. ⁊ apprehende nos seorsum a turba temptationis multiplicis. Mitte digitum discretionis in auriculas nostri intellectus ⁊ gustum sapientie in os nostri affectus. vt ad confitendum soluantur vincula lingue nostre. ⁊ loquam̃ recte verbo ⁊ opere non discordante a voluntate. vt temusq; laudes hominum vt ⁊ surdi audiant per cõuersionem. et muti loquantur per confessionem Amen.

¶ De refectione quatuor milium hominum Capitulum XCI.

Einde ascendens ihesus in montem ⁊ desertum locum et sedebat ibi ad quiescendum. ⁊ accesserũt ad eum turbe multe. quia de multis ciuitatibus et castellis ⁊ villis venerant ad impetrandum sanationem infirmorum. habentes secũ mutos. claudos. cecos. ac debiles. ⁊ alios multos infirmos. quos ad dit euangelista ad includendum omnia infirmitatũ genera. que hic non sunt nominata. ⁊ proiecerunt eos ad pedes ihesu. vt fidem ⁊ deuotionem non solũ verbo sed ⁊ facto ostenderent. Felices pedes ihesu vbi peccata purgant. vt ibi stans retro secus pedes ihesu. vbi morbi curant. vt hic. vbi verba sancta discunt vt ibi. que sedens secus pedes domini vbi gaudia renouant. vt ibi. accesserunt ⁊ tenuerunt pedes eius. Et curauit eos solo verbo. Ille enim solo verbo poterat curare. qui totum mundũ solo verbo de nihilo potuit creare. ita vt turbe mirarent. videntes omnes sanatos. ⁊ glorificabant deum israhel. quia fm crisᵒ. multitudo eoꝝ qui curabantur. ⁊ facilitas sanationis eos in stuporem mittebat. Hic em̃ in quodam generali multiplicant multa miracula ⁊ diuersoꝝ generum. que propter multitudinẽ in particulari describi non poterant quia si in particulari explicarent. vnũ magnum librum implerẽt. propter quod dicit Johannes. ꝙ si omnia facta christi cẽnt scripta. totus mundus non posset capere libros qui scribendi essent. Ponit ergo hic multiplicitatem infirmorũ. ⁊ specialiter tangit quatuor. s. mutos. claudos. cecos. ⁊ debiles. Spũaliter mutos habemus ex defectu boni sermonis. claudos ex defectu boni operis. cecos ex defectu vere cognitionis. debiles ex defectu bone voluntatis. Et notandũ ꝙ fm origenẽ. Primo est debilitas in voluntate deinde sequit cecitas in rõne. ⁊ sic claudicat in opatione ⁊ ex his seq̃tur mutitas a diuina laude. sed hic ordinatur scdm magnitudinẽ nocumenti. Ubi glo. Muti autẽ qui non laudant deum. Ceci. qui non intelligunt viam vite. Claudi. qui per deuia boni opis ⁊ non recte eũntes Debiles sunt. qui infirmi sunt in bonis opibus Mutos ergo curat. cum eoꝝ linguas in laudem sui creatoris soluit. Cecos illuminat. cũ ignorantibus cognitionem salutis infundit. Claudos sanat. cum via iusticie gressus eoꝝ dirigit. Debiles fortificat. cum pigros ⁊ accidiosos opari bonũ viriliter facit. Turbe vo mirant ⁊ deum glorificant. cum ex talibꝫ mutationibꝫ que sunt dextre excelsi deum laudant. Ubi ⁊ raba. Ascendit aũt in montẽ. vt sez auditores suos erigat ad supna ⁊ celestia meditanda. Sedebatq; ibi. vt demonstraret nõ nisi in celestibus requiem esse querẽdam Eo aũt sedente in monte. i. in celoꝝ arce. accedũt turbe fidelium deuota mente illi appropinquãtes. ducentes secũ mutos ⁊ cecos ⁊ alios infirmos. eos ad pedes iesu ꝓiciunt. quia peccata cõfitentes ipsi soli curãdos subiiciunt. Quos ita curat vt turbe mirent ⁊ magnificẽt deũ israel. qz fideles quãdo viderint eos qui spũaliter egrotauerant diuersis opibus virtutum ditatos. laudem deo decantant. ¶ Cũ ergo turba multa esz cũ iesu nec haberent quod manducarent. cõuocatis discipulis loquebat cũ eis de hoc qd̃ facturus erat. fm glo. Prius xp̃s infirmoꝝ debilitates absulerat postea vo sanatis cibos offert. qz prius remouẽda sũt

peccata. ⁊ postea aīa vbis dei nutrienda. Voluit autem dñs prius discipulos ꝯuocare ⁊ cuꝫ eis loqui. pluribꝫ de causis Prima ſm hiero. vt mgēis tribuat exemplū nouū semp spernere cū minoribꝫ ꝯsiliari ⁊ de agendis qſq; eos ꝯsulere Scōa ſm eundez vt ex collocutione intelligant figm magnificentiā Tercia vt oſtdat magnitudo mie sue. que intrinsecus latere non potuit. Et ait illis Miſereor super turbā Ecce verbū mire dulcedinis ⁊ amoris. ꝓcedens ex intimis cordis medullis. ⁊ pringens suo vigore vsq; ad intima nostra. Neq; em̄ alius ē qui nōis miserꝫ sit sic miserator. quēadmodū ꝯditor noster. cuius miserationes sup oīa opa eius. Hoc verbū dixit apl̄is vt eoꝝ aīmos ad pietatē ⁊ mīam induceret ⁊ inclinaret. ſm glo. ꝯpatif vtxerus homo. pascit vt deus. subiungit ratio miserationis duplex. s. longanimitas. qꝛiā triduo sustinent me. ꝑ curatiōe suoꝝ quos attulerūt expectando. ⁊ pseverant mecum me sequendo. verba mea audiendo. miracula videndo Alia vero ratio miserationis est necessitas. qꝛ nō habent quod manducent. ⁊ tamē nō solicitant. ⁊ ideo ꝯgruit eis ꝓpudere Ex quo patet eoꝝ devotō. ⁊ quāto ei adhxrebant desiderio. audientes suauem doctrinam. ꝯtemplantes gratiosam faciē. videntes eius opa mirabilia ad que in tantū afficiebant. vt quasi extra se rapti de alimonie defectu soliciti non essent ⁊ ꝑtres dies ad loca ꝓpria non redirent. manentes cū xp̄o in loco deserto ⁊ sub diuo ac sine cibo. ſz non poterant in victu deficere. quia erant cū iesu saluatore. Cibaria quippe que de domibus apportauerant. iam ꝯsumpta erant. ⁊ in deserto loco victū acquirere non poterant. ⁊ ideo prima die vel secunda hoc miraculum non fecit. tum qꝛ alimenta adhuc habebant. tum qꝛ miraculum magis apparuit quādo eis victus omnino defecit. Et si dimisero eos ieiunos sic laboꝝ ⁊ fame affectos. deficient in via. ⁊ ideo refectio est eis necessaria. Tanta est creatoris virtus ꝙ si creaturā desereret. oīno deficerent. Quidā em̄ ex eis de longe venerunt. ⁊ a domibꝫ suis longe distabant. qui forte die p̄cedenti etiā pauꝫ comederant Fama xp̄i a remotis diffusa erat. ⁊ ideo multi de lōge venerant. Et dixerunt ei discipuli Unde istos poterit quis saturare panibꝫ in solitudine. Quasi dicerent. locus est desertus ⁊ multū distant ville. ⁊ ideo non possumus p humanam ꝓuidentiam necessaria habere. Ipsi hoc infirma cogitatione dixerunt. non em̄ adhuc intelligebant. neq; virtuti eius ꝓpter priora miracula credebāt. Et interrogauit eos. Quot panes habetis. Non interrogauit dominus quasi nesciens quid haberent. sed ad hoc vt cum septem responderent. quo pauciores panes dicerēt. eo magis miraculum diffamarent ⁊ notius fieret. ⁊ vt ex eoꝝ responsione de mō ꝓuideret Qui dixerunt septem. qđ erat quasi nihil respectu tante multitudinis ⁊ paucos piscículos. non multos nec magnos. qꝛ pauci erāt in numero ⁊ parui in quantitate In quo apparet sobrietas ⁊ ꝛpantia discipuloꝝ. qꝛ non vtebant carnibꝫ sed piscibꝫ. ⁊ illis nō magnis sed paruis ⁊ ipīs paucis Omnia ista dicunt ad maiorē declaratiōem miraculi quod ex tam paruo cibo potuerit tanta multitudo satiari. ⁊ hoc fuit ꝓ multiplicationem cibi in manibꝫ christi. Et precepit turbe super terram discumbere. In alia passione circa pascha herba sup terram erat. nunc aūt iam herba defecerat. qꝛ ſm orige. ⁊ plures alios in hyeme. s. in die epiphanie hoc miraculū factum est. quando ⁊ plura alia miracula per dñm sunt facta. Et accipiens septem panes ⁊ piscículos ut multiplicarent ꝯactu manuum beatarū. ⁊ grās agens. in quo dedit nobis exemplū gratiarūactionis. ostendens nos differre a bestijs vt cognoscentes a quo ⁊ quid dat gratias patri luminum referamus. a quo est omne datū optimū ⁊ omne donum ꝑfectum. benedixit vt benedictōe sua crescerent. ⁊ fregit per minutias ad distribuendū inter plures. sed modo vnus solus totū colligere conatur qđ in omnes indigentes a xp̄o frangitur. ⁊ dedit discipulis. non vt sibi retinerent. sed vt tanq; mīstri distribuerent ⁊ turbe apponerent. ⁊ manducauerunt quatuor milia hoīm absq; mulieribꝫ ⁊ puulis. ⁊ saturati sunt. nec mirū. quia bonum ꝓuisorem habuerunt. De fragmentis quoq; reliquis tulerūt discipuli septem sportas plenas vt darēt pauperibꝫ. in quo bene apparet eos fuisse saturatos. Ecce quantum valet elemosina ⁊ ꝯmunicatio mutua. qꝛ res distribute crescunt ⁊ superabundant. coacervate vero putrescunt ⁊ inopiam faciunt. ⁊ dimisit eos Magna namq; suauitate verbi ⁊ admiratione virtutis xp̄i detinebant. ita vt nisi xp̄o iubente non redirent.

Mistice hoc miraculo designat qđ viam p̄fectis aliter incolumes transire nequimus. nisi nos gratia redēptoris nostri alimento suo misericorditer reficiat. Triduo aūt turba dñm sustinet. qꝛ tercium tempus est quo fidei xp̄iane gratia data est. Primum tpus est ante legem. secundū sub lege. tercium sub gratia Et qꝛ restat quartū quo ad celestem hierusalem venturi sumus. dicit se turbam reficere ne deficiant in via. in p̄senti em̄ vita quasi in via sumus qua ad patriā ꝑgimus Igit ne fideles in via deficiant. ꝑ p̄latos ⁊ doctoꝝ es pane eucaristie ⁊ doctrine pascēdi sunt quo septiformis gratia spūſſancti augef. Et qꝛ ad hoc turba sustinuerat dñm vt infirmos sanaret. ideo si infirmitates tuas spūales vis sanari. exēplo turbe dñm sustine triduo. vt primus dies sit doloꝝ cōtritionis. secundus pudoꝝ ꝯfessionis. tercius laboꝝ satisfactionis. Istud est triduū quo in desertū itur. vt deo gratum sacrificiū offerat. Vel ſm glosaz. turba triduo dñm sustinet cum multitudo fidelium peccata sua per penitentiam declinans. ad bonum se in opere. in locutione ⁊ cogitatione conuertit. Inuenitur nihilominus triduum multiplex. s. penitentium operantium. ꝯtemplantium. prelatorum. predicatorum. Penitentium. contritio. confessio. satisfactio Operantium. cogitatio sancta. locutio vera. actio bona. Contemplantiū. meditationis. lectionis ⁊ oratiōnis. Prelatoꝝ. discretio in intellectu. zelus in affectu. iusticia in effectu. Predicatoꝝ. paupras. castitas ⁊ obedientia. Quidam aūt deperemiunt vt qui bapti smalē innocentiā seruauerunt. quidam de longinquo. vt qui post multa flagicia penituerunt. quia quanto plus quis errauit. tāto longius a deo recessit

Sed discipuli reputabant quasi impossibile q̄quis eos saturaret panib⁹. qui non inueniebant⁹ in solitudine. ¶ Ubi moraliter notandum q̄ cum panis anime sit cognitio veri ⁊ amor boni. in rei veritate nō inuenī⁹ in solitudine p̄sentis seculi vnde quis esurientem aīam pascat ⁊ satiare possit. Panis enim veritatis mundane scientie multis est admixtus errorib⁹ qz diminute sunt veritates a filiis hominū Rursus panis amoris creature multas habet amaritudines. Unde augusti. Miser est omnis animus vinci? amicicia rerum mortaliū. ⁊ dilamiaī cum eas amittit. Nec est igiī hic panis cognitionis nec amoris q̄ animam nostram satiare possit. Et cum dñs cognosceret discipulos habere septem panes ⁊ paucos piscículos. accepit eos in manus suas. in quo oñdit se panum ⁊ omnium dñm ⁊ factorem. qz in manu eius sunt oēs fines terre. ⁊ grās egit deo patri. a quo sibi p̄tās est. vt ⁊ ipse quantū de salute generis humani gaudeat. oñderet. ⁊ nos ad agendas deo sp̄ grās. de omnib⁹ ab eo datis informaret. Deinde bñdixit in quo virtutē multiplicatōis eis dedit. q̄ ꝺo fregit cū dare vellet discipulis. apitōnem designat sacramentoz quib⁹ nutriendus erat mundus. vel etiā fregit. vt multiplicatōnem panum sua virtute fiendam oñderet In eo aūt q̄ dedit discipulis vt turbe apponerēt. eos honorauit. figmficans q̄ spiritalis dona scientie tribuēs apostolis. p eoz ministerium voluit eccīe sue p orbem vite cibaria distribui. Et hoc signatū est in distributione panū vt hic ⁊ supra. in solutione mortuoz. vt ibi. soluite eū ⁊ sinite abire. in adductione vehiculoz vt ibi. soluite ⁊ adducite mihi eoz eīm ministerio ⁊ fit adductio ad fidē ⁊ solutio ad reconciliationē. ⁊ distributio ad refectōem Dedit panes. qz panis est cibus quo sustentat vita. pisces vero dedit in ꝺimentum cibi. ad oñendū q̄ panis vbi dei addendum est ꝺimentū boni exempli. magis eīm suadent opera q̄ verba. Et apposuerunt turbe. in qua appositōne creuerunt p nouę materie creatiōem. ⁊ ad illos additionem. nō eīm creuerūt p refactionē. qz tūc corpus illoz̄ fuisset subtilius ⁊ rarius corpe alioz̄. Unde aug. Nil fortius q̄ dicere q̄ aliquid crescat nullo supaddito. ⁊ nō arescat. Studeamus ergo ⁊ nos acceptū panem diuine scientie p predicationem alīs apponere. ne p nostram negligentiā invia deficiant ⁊ fame pereant. Cōuer si namq̄ pctōres in p̄sentis vite via deficient. si in sua ꝺscientia fine doctrine pabulo ieiuni ⁊ vacui dimittantur. Ne igitur lassent⁹ in huius pegrinatōis itinere. pascendi sunt sacra ammonitione. ¶ Hoc ꝺo inter hanc refectionē ⁊ illam de quīq̄ panibus ⁊ duobus piscibus distat. q̄ ibi p quīq̄ panes figmficatur doctrina veteris testamenti. fm quīq̄ libros moysi. hic p septem panes doctrina noui testamēti in quo plenius ⁊ reuelatur ⁊ datur septifortmis gra spūs sancti. Item propter septē beatitudines. ⁊ propter septē sacramēta. ⁊ ꝓpter septem virtutes. s. tres theologicas ⁊ quatuor cardinales. ꝓterea illi ordei isti tritici erant. qz deliciosioz. sapidioz. ⁊ manifestioz est doctrina noui testamenti q̄ veteris. Ibi p duos pisces due p̄sone que populum pascebant intelliguntur. s. rex ⁊ sacerdos qui vngebant⁹. hic pro paucos pisciculos intelliguntur sancti fluctibus seculi tunsi qui de turbulentis fluctibus erepti. refectōm nobis internam exemplo sue vite ac sapore mortis ac paciētie p̄bent. doctrināq̄ noui testamenti tāq̄ panem cōdiunt. quoz̄ ipsa scriptura fidem. vitā ⁊ passiones cōtinet. qui dicuntur pisciculi propter humilitatē sed pauci propter p̄fectionem. quia multoz̄ infinitus est numerus. ⁊ multi sunt vocati. sed pauci electi. Ibi sup fenū. sed hic nō iam sup fenū. sed sup terram discumbit. ad ostendendū q̄ in vetere lege terrena p̄mittebant⁹. sed in nona lege terrena contemni ⁊ subiugari docent⁹. q̄ vine noui testamenti. diuitias ⁊ delicias ac etiaz ipsam carnē que fenū est calcare ⁊ relinquere iubent⁹ quos omni cupiditate carnali remota spei p̄manentis firmamentū tanq̄ terre sterilitas nullo feno interposito continet Ibi fuerunt quīq̄ milia hoīm. iuxta numerū panū ⁊ iuxta numerū quinq̄ sensuum quibus inhrebāt. hic quatuor milia. qui figmficant spūales. propter quatuor euangelioz̄ p̄fectōnē. vel propter quatuor cardinaliū virtutum. quib⁹ in hac vita spūaliter viuitur exercitationem. Per quatuor etiam milia hoīm qui christū sunt secuti. figmficatur multitudo credētiū in xp̄m de quatuor partibus mundi. Erant autē tot exceptis parvulis ⁊ mulieribus qui nō numerātur in lege. neminē eīm dimittit xp̄us ieiunū. sed omnes vult sua gratia saturare Ibi cophinos equales discipulis fecit. vt sicut duodecim erant xp̄i apostoli. sic duodecim fragmentoz̄ cophini. hic vero panibus. vt sicut fuerunt septē panes. sic septē sportę Quod aūt turbis saturatis apostoli fragmēta colligunt ⁊ septē sportas implent. triplici de causa factū est. Primo propter misteriū. quia sunt altiora p̄fectionis p̄cepta ⁊ consilia que communis turba nequit seruando ⁊ implendo attingere. quoz̄ executio respicit viros spirituales proprie. ⁊ ideo apli sustollūt ⁊ implent septē sportas. i. p̄fectos septifortmis spūs gratia illustratos. ⁊ tñ turba saturata esse memoratur. ḡa ⁊ si sua relinquere nequeūt. tamē audiendo mandata ad vitā sempiternā proficiūt. Secūdo propter exemplū. vt ea que nobis supsunt. vel q̄ ieiunādo nobis subtrahimus paupibus erogemus Tercio propter documentū. vt ex hoc instruamur. q̄ illis qui sunt paupibus misericordes bona temp̄alia multiplicent⁹. Unde datur intelligi q̄ pauperes magis pascunt elemosinarios q̄ econuerso. vel spūalia bona eis impetrando. vel bona tp̄alia multiplicando. q̄uis aūt vtrūq̄ sum est. hec refectio a sup̄iori in pluribus distet. tamē vtraq̄ in monte celebrata est. qz vtriusq̄ testamēti scriptura recte intellecta altitudinē nobis celestiū p̄ceptoz̄ ⁊ p̄mioz̄ docet. ⁊ altitudinē xp̄i qui est mons in vertice montiū ꝺsona voce p̄dicat. Cōfidenter nūc hic quos dñs pascere dignat⁹. ⁊ quib⁹ gr̄e sue alimentū impartiatur. Utriq̄ qui in deserto eū querūt: ⁊ cū eo triduo p̄seuerant. quod fit cū fideles trinitatē credentes ac ꝺtriti ⁊ cōfessi p̄o peccatis suis fm posse satisfacientes se ad deū in cogitatōe. locutione. ⁊ opere ꝙuertunt. ac dei bonitatē expectātes. necessitate temptatōis im-

minente non recedunt Quos miserer deus ⁊ pascit eos septē panibꝫ .i. septē donis scīspūs. ne deficiant in via mundi huius. quibꝫ ⁊ septē votes per septem spꝛtas remanentes significare reseruant post hāc vitaꝫ dande. que sunt clara deivisio. fruitio. tensio. ōgtum ad aīaꝫ. impassibilitas. agilitas. subtilitas claritas ōgtū ad cꝛpus. Ysī ambꝛosi. Gracie celestis imprīt alimentū. sꝫ qbꝫ imptiat. aduerte. Mō otiosus. nō in ciuitate ēgi in finagogavel seculari dignitate residentibꝫ. sed inter deserta ḡrentibꝫ xp̄m. Qui eīm non fastidiūt. ipi excipiunt a xp̄o. Diuidit ergo escas dīs iesus Et ille quidem vult dare oībꝫ negat nemini. dispensatoꝛ est eīm oīm. Sed cuꝫ ille panes frangat. ⁊ det discipulis. si tu manus nō extē das tuas vt accipias tibi escas. deficies in via Nec poteris in eū culpā referre. q̄ miserer ⁊ diuidit sed bis diuidit qui cū eo etiā in deserto pmanēt. q̄ primo ⁊ scōo die ⁊ tercio nō recedūt. Mō vult ieiunos dimittere nec vult vt deficiant in via Noli ḡ deficere a disciplina dei. neq; fatigeris. Hec ambꝛo. Cō fidera etiā vtilitatē ⁊ pīmoniam mense eoꝛuꝫ. ⁊ voluptatem sperne. qꝛ inimica est ⁊ cꝛpis ⁊ aīe Unō crīt. Nihil ita cꝛpi inimicū ⁊ nociuum est vt voluptas. nihil eīm ita rescindit ⁊ suffodit. i. coꝛrumpit. Et primū pedes punit. qui poꝛtauerunt nos ad pernicios illa diuitia. deinde manus que ministrant ventri. ligans qꝛ talia ⁊ tanta attulerūt cibaria Multi aūt ⁊ ipsum os puerterunt. ⁊ oculos ⁊ caput. Hec crīs. Uñ ⁊ oꝛatius. Sperne voluptates. nocet empta doloꝛe voluptas. De alīs ad meditationem pertinentibꝫ patet supꝛa in alia passione de quinq; panibus ¶ Adhuc autem hic per septem panes intelliguntur septem penitentie partes. Primus panis est male vite solicita emendatio. Secundus vera ⁊ humilis defectuuꝫ accusatio. Tercius contra excessum commissum iugis indignatio. Quartus non relabendi anxia trepidatio. Quintus amplius pꝛoficiendi affectio. Sextus sanctoꝛum viꝛoꝛum imitatio Septimus suoꝛum maloꝛum ⁊ alioꝛum punitio Iste sunt septem spice pullulantes in culmo vno. Isti sunt septem gradus in scala per quam in celuꝫ ascenditur septem peccatoꝛum moꝛtalium culpa diluit. septifoꝛmis spiritus sancti gratia infunditur. ⁊ virtutum septenarius acquiritur. Sed cum istis panibus erant pisciculi pauci saltem duo. qui significant timoꝛem ⁊ amoꝛem qui cum istis panibus debent edi. Primus piscis est timoꝛ penarum infermi. ⁊ iste capitur in aquis infermi. Secundus piscis est amoꝛ ⁊ desiderium eternoꝛum. ⁊ iste capitur in fluuio paradisi. ⁊ dicuntur pisciculi non pisces. quia timoꝛ est paruulus. eo q̄ hominem paruulum ⁊ humilem reddat. ⁊ amoꝛ ratione status qꝛ puus est respectu amoꝛis futuri seculi ¶ Insup sciendū q̄ sunt septem panes mistici cuiuslibet status. s. incipientium. pꝛoficientium ⁊ perfectoꝛum de quibus dominus pascit fideles scōm diuersitatem statuum eoꝛūdem. Primos septem panes beatus bernardus pꝛoponit claustralibus. qui gerunt foꝛmam incipientium. ōgtum ad initium sue conuersionis. Primus est panis verbi in quo vita hominis est. quia nō in solo pane viuit homo. sed in omni verbo quod egreditur ex oꝛe dīi. Et vt taceamus de vbo vocali quo deus aliquando locutus fuisse legīt moysi. abrahe ⁊ aliis. siue per angelos. siue per se. siue alio modo. ad p̄sens dicere possumus. q̄ verbum egredieī ex oꝛe dei dupliciter. Uno modo immediate. quando videliꝫ deus loquīt per instinctum ad coꝛ hominis. inspirādo ei quid facere deberet. Hoc modo deus loquīt peccatoꝛibꝫ ⁊ hominibus mundanis. instigando eos ad penitentiam. Alio modo loquīt deus per aliquem hominem. s. prelatum vel predicatoꝛem vel doctoꝛem. vel aliquem amicū. per quem quasi per reuerendarium deus verba sua transmittit ad aures hominis Est tercius modus quo deus loquīt hominibꝫ. precipue clausꝛalibꝫ. s. per scripturam. que ad omnia recipienda sunt sicut verba dei. cuius inspiratōne sunt scripta ad pascendum videlicet legentes pane vite spiritualis ¶ Secundus panis ſm eundem bernar. est obedientia. qui bene comitat primum Quid enim p̄t esse verba dei audire. nisi quis eis velit ⁊ ſm ea vitā suam dirigere ¶ Tercius panis est meditatio. ⁊ hic bene comitat duos precedentes. Iam posīq; verba dei ꝓmendata sunt coꝛdi ⁊ eis homo statuit obedire. necesse est hominem ꝓtinue meditari qualiter vitaꝫ suam ſm dei beneplacitum disponat ¶ Quartus panis est oꝛantium lacrime. qui panis bene adiungitur precedenti Cum eīm meditat peccatoꝛ suoꝛ sarcinā pūnis incolatus miseriam. ⁊ vite eterne gloriā. suā imbecillitatē. ⁊ dei erga se bonitatē. in tali meditatione exardescit ignis deuotionis ⁊ resoluit coꝛ in lacrimas ꝓpunctionis. ⁊ tunc recurrit ad p̄sidiū orationis ¶ Quintus panis est laboꝛ pēne ⁊ hic panis vtiq; necessarius est incipientibꝫ etiā post alios p̄missos. qꝛ ſm aug. non sufficit moꝛes in melius cōmutare ⁊ a malis factis recedere. nisi ⁊ de bis que facta sunt satisfacias deo per penitentiam. laboꝛem. et doloꝛem Sextus panis est iocūda vnanimitas socialis. ⁊ hic bene dicitur panis. quia pascit ⁊ confoꝛtat in vita spūali. viuentes in ꝓgregatōe quantū ad claustrales. etiam viuentes in ꝓmunione ecclesie ḡntum ad alios incipiētes ¶ Septimus panis est eucaristia. ⁊ de hoc pane satis dꝛ alibi in diuersis locis Pꝛolatis septem panibꝫ incipientiū. ꝓsequīr regustandi sunt alq; septem ꝓficientiū. Ubi sciendum q̄ sicut dicit aplꝰ. non est volentis neq; currentis. sed miserentis dei. oportet enim currere volentem in via ꝓfectus spūalis totaliter inniti diuine misꝛōie ⁊ de bonis iam p̄stitis misꝛōias dīi cum grārum actione iugiter ante mentis oculos habere. ⁊ sic semp̄ ad meliora poterit ꝓficere. Propter qō beatus ber. oēs miserationes dīi erga se recogitans. reducit eas ad septem panes quibꝫ euꝫ dominus misericoꝛditer refecere dignatus fuit Et nos de eisdem panibꝫ vesci debemus. si in vita spūali ꝓficere velimus vt dicamus cum psal. Veniant mihi miserationes tue ⁊ viuam. Primus panis. vel prima misericoꝛdia ſm bernar. est preseruatio a multis peccatis. in que incidisset. si eum dei misericoꝛdia non custodisset. Quinis panis ſm eundem bern. tria sunt fragmenta. Tribꝫ inquit modis a pctis me memini ꝓseruatū. occasionis

subtractione. resistendi data virtute ⁊ affectõis sanita te. Secõs panis est pia dei dissimulatio circa peccan tem. qz tardabat vltionẽ ⁊ indulgentiam cogitabat. Habet ⁊ hic panis tria fragmenta. videlicet lõganimitatẽ quam exhibuit. electõnem predestinationis quã implere voluit. ⁊ caritatẽ nimiã qua nos dilexit. Tercius panis est miseratio qua ꝺuertit ad pñiam. Hic etiam panis habet tria fragmenta. qz cor cõcutit. excitãs illud. aduertat suoꝝ vulnera peccatoꝝ. ⁊ vulneꝝ dolorem sentiat. terret deducens ad portas inferi. ⁊ preparata iniquis supplicia mõstrans ⁊ spem dat indulgentie. Quartus panis est indulgentia peccatoꝝ. q videlicet deus penitentẽ eum miserãter suscepit. Et hic panis habet tria fragmenta. qz vt dicit bernardus sic ex toto deus indulsit. ⁊ tam liberaliter oẽm donauit iniuriã. vt iam nec damnet vlciscendo qõ est primum. nec ꝺtundat imꝓrando qõ est secundũ. nec minus imputando qõ est terciũ. Quintus panis est ꝺtinentia a peccando. seu virtus ꝺtinendi ⁊ emendatius viuendi ne recidiuũ pateretur. Et hic panis etiam habet tria fragmenta. Nam hec cõtinentia habet tres oppugnatores scilicet carnem. mundum ⁊ malignum spiritum. quibꝰ resistere nostra virtute nonualemus. sed pane isto diuine misericordie confortati. habemus in domino hanc virtutem. Sextus est gratia promerendi qua videlcet minus bone conuersationi indulget. Quam gratiam dicit bernardus. in tribus maxime constare tanq̃ fragmentis. videlicet in odio preteritorum malorum. in conceptu bonorum presentium. ⁊ desiderio futurorum. Septimus panis est spes obtinendi qua deus donat homini indigno ⁊ peccatori de sua tociens expto bonitate. vsq̃ ad celestia speranda ꝑ sumere. Cuius etiã tria scõm bernñ. sunt fragmenta. Tria inquit ꝺfidero in quibus tota spes mea ꝺsistit. Caritatem adoptionis. veritatem ꝓmissionis. potestatem redditionis. ¶ Refecti duobꝰ septenarijs panum a beato Bernñ. nobis appositis. videlicet inciꝓentium. ⁊ ꝓficientium. festinemus nunc vtrunq̃ gustare septẽ alios a spiritusco nobis ꝓponẽdos. quibus reficiuntur anime perfectorũ qui panes sunt septem dona spiritussancti felix anima que his saturari meruit. Et bene hec dona nomine panuz describuntur. quia delectabiliter reficiunt animam in presenti. ⁊ satiant in futuro. Primus panis ẽ timor domini. timor inquam filialis. nam timor seruilis incipientium est. Et hic est timor castus. quo quis ex timore timet a deo separari. ⁊ ideo declinat a malo quod contrariatur deo. Sed quia oportet etiam benefacere. sequitur secundus panis qui est donum pietatis. quo monet nos spiritussanctus vt operemur bonum ad laudem dei. ⁊ ad vtilitatem omnium ꝓximorum. ⁊ hec est pietas que ad omnia vtilis est. ⁊ ꝓcedit ex pio corde. quod deus tm̃ intuetur. corꝓoralis autem exercitatio. s. sine pietate ad modum vtilis est. Tercius panis est donum. scientie hoc donuz comitatur duo predicta. quia vt dicit crisꝰ. Nemo potest cauere malum nisi cognitum. neq̃ bonum facere quod ignorat. ⁊ hoc datur ꝓ donũ scientie. quia datur homini, rectum habere iudiciũ de istis inferioribus ad cognoscendũ, quid noriũ ⁊ quid expediẽs sit ad salutẽ. Quartus panis est donũ fortitudinis. Et bene fortitudo sequit scientiam. Nam cognitio ꝓ donũ scientie que mala cauenda sunt ⁊ que bona prosequenda. opus est spiritu fortitudinis. quo ꝓsit prosequi que cognouit. raz in vincendo mala q̃ in aggrediendo bona. Hoc dono dotati fuerunt scĩ martires. quos nulla tormẽta poterãt superare. Quintus panis est donuz consilij. ꝓ quod homo dirigitur quasi consilio a deo accepto. in his ad que humana ratio nõ sufficit. Et bene cõsilium sequitur fortitudinem. quia ſm Grego. valde fortitudo destruit. nisi ꝓ cõsilium fulciat. quia quo plus se posse conspicit. eo ꝺtus fine moderamine in preceps ruit. ⁊ mens que intus sedem ꝺsilij ꝓdidit. foras se ꝓ desideria innumerabiliter spargit. Sextus panis est donũ intellectus. ⁊ istud donũ sequit donũ cõsilij. ⁊ duo bona facit in anima. Primũ quia illustrat intellectuz ad sane capiendũ consilium spiritussancti speculative. Secundũ quia depurat affectum ad agendũ practice ꝺsultũ. Septimus panis est donũ sapientie. quod sequitur donum ꝺintellectus. ⁊ omnia dona alia que sine sapientia nihil sunt. Sapientia est cognitio suauitatis diuine ꝓ experientiã habita. Unde dicitur sapientia quasi sapida scientia. Nam ꝓ donũ sapiẽtie inuatur homo nõ solum ad cognitionẽ diuinoꝝ sed etiam ad gustationẽ eorundem. ¶ Oratio.

O Domine iesu xp̃e miserere supꝝ turbam penitentium ⁊ incipientium. iustorum ⁊ ꝓficientium. ꝑfectorum ⁊ contemplantium. per triduum cõtritionis. confessionis. ⁊ satisfactionis per victoriam mundi carnis ⁊ diaboli. ꝓ visionem corꝓoralem ymaginariam ⁊ spũalem. expectantiuz veniam. gratiã ⁊ gloriam. Refice primos ꝓ dilectam solicitudinem. cautelaz. indignationem. timorem. desiderium. emulationem. vindictam. Refice secundos ꝓ spiritum timoris. pietatis. scientie. fortitudinis. ꝺsilij. intellectus. ⁊ sapientie. Refice tercios ꝓ tres anie ⁊ quatuor corꝓoris dotes. in pñti quidẽ spe. que supercrescat in septẽ spiritus in futura beatitudine. Amen.

¶ De fermento cauendo ⁊ ceco bethsaide illuminato. Capitulum. XCII.

Et post miraculum de pastore ostensum. dimissa turba statim ascendit ihesus cum discipulis in nauicula. fugiens turbe applausum ⁊ reuerentiam. ⁊ vt a turba remotus doctrina vacaret discipulorum. dãs in hoc nobis simile faciendi doctrinam ⁊ exemplũ. Et venit in fines seu partes magedan seu dalmanicha. quod ſm augu. idem est ſm rem. ⁊ eadẽ terra dupliciter vocata. Sed ſm alios sunt due regiones distincte. sed in extremitatibꝰ coniuncte. ⁊ ideo existens in confinio vtriusq̃ dicitur esse in fine istius vel illius. ⁊ in tali loco erat ihesus Et accesserũt ad eum non tanq̃ deuoti ⁊ simplices vt addiscerẽt. sꝫ tanq̃ inuidi ⁊ infidiantes vt ipsum temptarẽt. pharisei ⁊ saducei temptãtes. s. si possent eũ capere in aliquo. ⁊ rogauerũt eum vt ostenderet eis signũ de

celo. declarando. s. tempus sui aduentus ex aliquo celesti signo Ac si dicāt Si de celo remisti. pba ī hoc q̄ signa de celo oīdas. Ubi aduertendū q̄ aliq̄ scribe t pharisei. obmisso studio legis t pphetaꝝ. studebant in astrologia. vñ t vsq̄ hodie aliqui eoꝝ in hoc sunt valde curiosi. t q̄z astrologia aliqñ p̄siderationē astroꝝ volunt iudicare de inchoatione legū t sectaꝝ diuersaꝝ. ideo isti p astra volebant p̄nosticare de aduentu xp̄i. qđ erat impossibile q̄z ad talia nō se extendit virtus celi. licet se extendat ad p̄nosticandū de futura dispositione aeris vt siccitate t pluuia. t hmōi. Vel ad cognoscendū ip̄m esse xp̄m in lege p̄missum petebant de celo signū maiestatis sue. vt fulgura t pluuias vel hmōi. vel q̄ in exemplum moysi manna celitus emisso. oēm populū reficeret multo tpe. vel q̄ solem stare faceret sicut iosue. vel retrocedere sicut isaias. vel q̄ daret ignē de celo sicut helyas. Dñs vero rīdens t eos redarguens ait. Facto vespe dicitis. i. aliquid de futura tpis dispositōe p̄dicere p̄siderationem celi potestis. viz serenū erit rubicundū est enī celū. q̄z talis dispositio in vespere freq̄nter est signū serenitatis future. licet impediat q̄nq̄. t mane. s. dicere potestis. hodie tēpestas erit. rutilat enī celū q̄z hoc pt plurimū est tempestatis signum Et est rō talis. Ex signis celi in quib⁹ nō estis edocti scitis iudicare tpa. p̄nosticando de serenitate vel pluuia multomagis t scripta legis. t pphetaꝝ in qua estis edocti debetis cogitare me esse xp̄m ab eis p̄missum. Ūñ sequit arguitio eoꝝ Faciem q̄ celi. i. dispositionē aeris diudicare nostis. p̄nosticando de futuris p signa. que tamen sunt fallibilia. signa aūt tempoꝝ. s. aduentus mei a pphetis p̄dicta. a me in effectu exhibita. primus enī t secundus aduentus xp̄i sunt quasi duo tempora. non potestis scire. facultatē vobis hereſi t inuidia auferente Ex dictis enī pphetaꝝ t visis miraculis que nemo alius fecisset. saluatoris aduentū cognoscere debuerūt t iuste iudicare. q̄ ipse esset xp̄s in lege p̄missus ¶ Moraliter hic reprehendit dñs istos qui p signa apparentia in celo que sunt fallibilia de futuris iudicabant. t ex his que habebant in scripturis de xp̄o. q̄ quidē scripture sunt infallibiles iudicare nesciebant. t significabāt illos qui de factis aliorꝝ se intromittere volunt. t de pphetis discientibus in q̄b⁹ possent legere. nō iudicant. Ūñ hiero. Vix inuenies qui irreprehensibilem vitā suā exhibere velit. vt libenter nō reprehendat alienā. tanq̄ huius mali libido mentē hoīm inuasit vt etiam qui p̄cul ab aliis vicijs recesserunt. in illud tñ quasi extraneū laqueū diabolū incidāt Istud etiam dē p̄tra illos qui soliciti sunt futura aeris vel aliaꝝ rerum qualitatem p̄siderare. t de tpe siue mortis vel futuri iudicij nolunt cogitare Sed vt dē aug. Laudabilior est animus cui nota ē infirmitas pp̄ria q̄ q̄ celorum constellationes t terraꝝ fundamenta scrutat ¶ Moraliter vespere est hominis senectus mane iuuentus. ruber est feruor caritatis. serenitas tranquillitas mentis. Quando ergo in mane iuuenturis rubet celū. signum est future tribulationis Unde in ecclesiastico Fili accedens ad seruiturem dei. sta in iusticia et timore et prepara animam tuam ad temptationem. Quandoquidem in sero t in fine rubet caritas signum est serenitatis future. que sequit tempestatem. Unde in thobia. Post tempestatem tranquillū facis. t in salomone. Extrema gaudij luctus occupat t econuerso. Et in iohāne. Tristicia vestra vertet in gaudiū Similiter q̄ñ est serenitas p̄speritatis in vita p̄nti signū est pene t tempestatis in vita futura. t econuerso q̄ñ est serenitas in vespere t tarde. s. in vite fine. signū est serenitatis t p̄solationis vite future. Et dñs ingemiscens spū. q̄z sicut dē hominū salute letat. ita super eoꝝ volet erroribus. ait. Generatio mala quo ad moꝝ p̄uersitatem t adultera quo ad fidei violatōem. recedēs a deo vero spōso animaꝝ p̄ infidelitatem. signū querit quo ad maiestatis iudicatōem. t signū non dabit ei nisi signum ione pphete. i. signū infirmitatis. de quo p̄s. dē. Fac mecum signū in bonū ⁊c. hoc enim est signū passionis per q̄d oīs homo est adiutus t p̄solatus. Simile habes supra vbi plura de hac videas materia.

Et tanq̄ obstinatos relinquens phariseos t seducens quo ad corpis p̄nitiam t gē effectū. t ascēdens iteꝝ nauem cum discipulis suis. abijt ab illis trans fretū. i. vltra stagnū genazareth relicto strepitu mūdano. Et cū remissent discipuli trans fretū obliti sūt panes accipe. i. fragmenta panū septem sportarū. t non habebant mīs panem vnuz. Causa aūt huius oblationis potuit esse multiplex. Una p̄hibitionis solicitudinis de crastino. alia occursus pauperꝝ quib⁹ reliquias dimiserunt. tercia spes dē dño. q̄z iā visis miraculis certi erant q̄ nihil eis deficeret. quarta interna dulcedo mius t veri panis habentis in se oē delectamentum quem secum habebant. illo enī capti de exteriori pane non cogitabant. Ūñ beda. Unus panis quem secū habebant in naui mistice ip̄m panem vite dñm videlicet saluatorem designat. cuius amore q̄z semp intus reficiebant in corde. minus de terreno pane quo corpus pasci solet curabant. hec beda In quo ostendit in eis feruoz t desiderū superne doctrine t ⁊c temptus delicias mundi huius. cū etiā circa vite necessaria pauꝝ fuerunt studiosi. t coꝝ devotio ad p̄nitiam xp̄i. q̄z sic inseparabiliter adhrebant ei q̄ necessaria vite fuerant obliti. t q̄ modicam carnis curā habebant in reliquis necārijs. qui nec viaticū sumpserunt intentōe dñici comitatus. Unde remigi. Tanto enī amore magistri detinebant. vt nec etiā ad punctū vellent ab eo recedere. Animaduertendū est ergo quantū alieni eēnt ab appetitu delitiarum. cū tam p̄uam haberent de necessarijs curam vt etiam obliti sint panes accipe. sine quib⁹ hūana fragilitas subsistere nō p̄t. hec remigi. Doceꝝ ergo discipulos exemplo t tu magis cura de cibo mentis q̄ de tris. t magis de virtute animi q̄ viatico corporis. Nam sm crisō. hoc loco virtutis possessio oēm tristiciam t solicitudinē expellit. ac leticiā t spem magnaz immittit. deoq̄ t hoīmibus acceptabiles facit. Et dixit eis iesus. Intuemini p diligentē p̄sideratōem mentis. t cauete p fidei puritatē. a fermento. id ē a corruptōe t doctrina corrūpente phariseoꝝ t saduceoꝝ. fermentum enim quandoq̄ pp̄ter corruptōem significat doctrinā malam vt hic. qñq̄ propter calo

rem inclusum significat fermoꝝ fideivt supra ta fermento ꝛ corruptiõe herodis .s. prauis moribꝫ. Et sic hẽ triplex fermentũ Primũ saduceoꝝ qui dicũt nõ esse resurrectiõem neqꝫ angelum. neqꝫ spm. pharisæos ꝓnunt. spe presentiũ deo seruiunt. Secundũ phariseoꝝ qui decreta legis diue traditõibꝫ hoim posthonunt. legẽ predicant verbis ꝛ impugnant factis. in quoꝝ doctrina duo erant .s. puerilitas doctrine. ꝛ simulatio vite. Terciũ est herodianoꝝ. qõ est adulteriũ. homicidiũ. temeritas iurandi. simulatio religionis Primũ est erroris. scõm simulationis. terciuꝫ praui moris Primũ corrumpit rõnem. secundũ intentiõem. terciũ oꝑationem. De his tribꝫ dr apostolus. Nõ in fermento veteri quantũ ad primũ. neqꝫ in fermento nequicie quantũ ad scõm. ꝛ malicie quantum ad terciũ. Vel sm quosdã fermentũ herodis vocat etiam doctrinã corruptiuã herodianoꝝ dicentiũ herodem xpm. Isti herodiani sm eos fuerunt quidã iudei fingentes quandã sectam nouam. dicentes de herode ascalonita qꝫ erat messyas. moti falso intellectu illius qõd dr in genesi. non auferet sceptrum de iuda ꝛc. Vbi dr qꝫ ablatio regni a tribu iude. erat signũ aduentus messie Iste aũt herodes obtinuit regnũ illud. cũ tũ alienigena. qr pater eius fuit ydumeus. ꝛ qr messyã ꝓmissum intelligebãt illi regnãte ryaliter. nec videbãt alium tũc regnare in iudea nisi herodẽ. iõ direrũt eũ esse messyã. cuꝫ tũ ꝓphetia Jacob ꝓdicta. esset sm veritatẽ de xpo ex tribu herodis nato intelligenda. Ab his ergo oĩbꝫ monet discipulos cauere. ne in his ꝟsentiant. vel hec in eis approbando vel in his eos imitando. Nõ enĩ viuendũ est in fermento veteri q̃ntũ ad puersaꝫ doctrinã. neqꝫ in fermẽto malicie q̃ntũ ad morũ prauitatẽ. ꝛ neq̃tie q̃ntũ ad simulatã iusticiã. sed in azimis sinceritatis quo ad vitã ꝛ intentiõem. ꝛ veritatis quo ad doctrinã. Et illi .s. discipuli dictum dñi intelligentes de pane fermentato ꝛ materiali. cogitabant intra se dicentes quodã occulto murmure. qr hoc ideo dicit. qr panes non accepimus. non vult qõd de pane pharisæoruꝫ fermentato accipiamus Putabãt enĩ se eẽ tacite notatos de panũ obliuiõe. ꝛ qꝫ ad hãm de pane fermẽtato loqueret. ne ab eis acciperent. eo qꝫ panes secũ nõ accepissent. Errabant apli in duobus quia ꝛ de panũ defectu dubitabãt eo qõd panes nõ attulerant. ꝛ quia verbũ domini de fermẽto ad litterã capiebant. Primo ergo arguuntur de primo. .s. qꝫ timebant panis defectum materialis. Sciens enĩ ihc suis cogitatiões eorum tangꝫ deus. arguit eos de fidei modicitate. quia eo ꝓsente ꝛ cum eo timebant posse egere dicẽs. Quid cogitatis modice fidei. qr panes nõ habetis. ꝛ me dixisse de panibꝫ terremis de quibꝫ dubitare nõ debueretis. Sanẽ vite q̃ est causa omniũ panũ secũ habebãt. ꝛ ideo de panum defectu dubitare non debebant. Hocaũt sm crisẽ. dominus facit. vt solicitudinem escarũ ab eis abiciat. Quasi diceret. Ex factis meis ꝓcedentibus ꝛ doctrina deberis sic esse illuminari. qꝫ verbũ meuꝫ intelligeretis nõ de pane materiali. quia de hoc possum vobis sufficienter ꝓuidere. Nõ ꝓbat duplici exẽplo. in quo magnã mꝫtitudinẽ fariauit ꝓpio cibo. Vnõ sub dit. Nondũ intelligitis .s. misterium. Nam si ꝓpanes intelligitur doctrina sana. necessario ꝑfermentũ intelligitur corrupta. neqꝫ recordamini .s. vtutis in multiplicatiõe panũ. vnde sequitur quiqꝫ panũ scꝫ distributoꝝ in quinqꝫ milia hoĩm ꝛ quot cophinos sumpsistis de reliquo. neqꝫ septẽ panũ .s. distributoꝝ in quatuoꝝ milia hominum. ꝛ quot sportas sumpsistis fragmentoꝝ. Reducit eos ad memoriã miraculoꝝ de quinqꝫ ꝛ septem panibꝫ. vt cõfidant qꝫ ipse pascet eos qui pauit turbas. Quasi diceret. Nõ estis vobis timendũ. cũ de tam paucis panibꝫ tantas feci abundare reliquias. Vnõ crisẽ. Per hoc in memoriã eius reducit ea que preterierũt. ꝛ ad tuta attentiores facit. Deinde arguũtur de secũdo. .s. qꝫ habebãt defectũ intellectus spũalis. cũ dr. Quare nõ intelligitis .s. quia nõ de pane dixi vobis Qua si diceret. Nõ est vobis dubitandũ de pane materiali quia ita possum eũ multiplicare sicut vidistis. nec de illo ego solicitor nec loquor vobis. iõ potius de alio pane ꝛ fermẽto intelligere debuistis .s. doctrine puerse. que mor fermẽti severi panis substantiã simulat habere. sed reuera totã substantiã eius cui admiscet corrumpit. ꝛ ad saporẽ suũ trahit. Hoc est de quo aplus dicit. Modicũ fermentũ totam massam corrumpit. Ab isto ergo sicut a nocuo cibo summe est cauendũ. Vñ ambro. Cibus corporalis nocuus cũ magna solicitudine cauet. quãtomagis spũalis Tũc intellexerũt. quia nõ dixit cauendũ a fermẽto panũ .s. materialium. sed a doctrina phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ. que ratione predicta vocatur fermẽtum.

Et venerũt bethsaidam vbi cecũ ei adducunt. rogantes vt illũ tangeret ꝛ firmiter credẽtes qꝫ ad tactũ eius sanus fieret. Et apprehensa manu eius. eduxit eũ extra vicũ. i. extra ciuitatẽ ꝛ tumultũ malorũ Et expuens in oculos eius impositis manibus suis oculos. interrogauit eũ si quid videret. Et aspiciens .i. aspicere incipiens. ait. video homines velut arbores ambulãtes. Nõ enĩ distinguere poterat liniamẽta humanoꝝ corporũ. videbat obscure corpora eorum moueri de loco ad locũ. ꝛ postea ꝑfecte illuminauit eũ. Nam iterũ manus sup oculos eius imposuit ꝛ clare omia vidit Per hoc arguit ignorantia discipulorũ facto. qꝫ ipsis ꝓsentibus illuminauit cecũ primo imperfecte. ꝛ postea ꝑfecte. Certuꝫ est enim qꝫ xpus poterat eum statim ꝑfecte illuminare. sed ꝓ talem modũ voluit facere. vt designaret discipulos adhuc in parte obscuratos caligine ignorãtie. ꝛ ad clare intelligendũ indigere maiori illuminatione. Vñ ꝛ post resurrectionẽ suã aperuit illis sensum. vt intelligerent scripturas. Alii dicũt illuminationeꝝ huius cecꝫ successiue factã. ꝓpter prauitatẽ fidei huius cecꝫ ꝛ offerentiũ ipm xpo. ꝛ potest esse qꝫ ista cã ꝛ predicta ꝯcurrerũt ad istũ effectũ in ipo. Per hoc etiã signat qꝫ dñs aliquando dat suam gr̃az augmẽtando ꝓius datam. Et mittẽs illũ in domũ suã iussit vt nemini diceret ad vanitatis iactantiã. vt mundi gloriã nos doceret fugere. sed tamen dicere poterat ꝛ debuit ad predicatiõnẽ laudis divine. Hoc nõ dũ intelligunt. qui omnia opa sua vt ab hoĩbus videantur. faciũt. De quibus dominus ait. receperũt

Rubrice capitulorū pri me partis in vitam iesu

mercedem suaz. Ne ergo hic recipias mercedem t recipiēdo ꝓdas eternā. viciositatē tuā potius enerta q̄ virtutē. exemplo apostoli dicentis. q̄ fui blasphemus t psecutus sum ecclām dei. Uñ aug. Uis virtutes tuas augeri, pdere noli. fuge videri q̄ ē merearis. Quod manifestando potes amittere. tacēdo custodi Ubi beda. Cuncti qui a dño curant languores spiritualiū sunt signa languor. quibz aīa p peccatū eterne morti propinquat. Sicut enī in surdo t muto a domino sanato sanatio mentis insinuat eorum qui neq̄ audire verbum dei neq̄ loqui nouerant. t mox in refectione turbe esurientis que dominū secuta fuerat. suauitas figurat illa. qua diligentium se t querentiuz solet corda nutrire. ita t in hoc ceco paulatim curato a dño. illuminatō designat cordiū stultor ac longe a via veritatis aberrantium. Rogabāt aūt eum vt illum tangeret. scientes quia tactus dñi sicut lepr̄osum mundare. ita etiā cecum illuminare valeret. Tangimus autem dominum nos. cum ei fide integra t sincera adhęremus. tangit nos. cū mētem nostraz afflatu sui spiritus illustrat. atq̄ ad cognitionem nos propr̄ie infirmitatis. studium q̄ bone actionis accendit. Apprehendit manum cecivt eum ad executionem bone operationis confortet. Eduxit extra vicum vt a vita vulgari segregatus voluntatē sui conditoris qua illuminari mereret. liberius sedulo corde seruaret. Quisquis enim lumen eternitatis videre desiderat. non exempla turbarum. sed ducatum necesse est semper sui redemptoris sequat. Ideo autem cecū hunc paulatim t non repente curat. quem mox vno verbo. si vellet poterat curare vt magnitudinē humane cecitatis ostenderet. que quasi predecentum. t per quosdam profectum gradus. ad lucem diuine visionis solet peruenire. Sputum quippe ab intus de capite domini procedit. manus vero sunt membra corporis exterius posita. Expuēs ergo in oculos ceci. dominus imponit manus suas vt videat. quia cecitatem generis humani. t per invisibilia diuine pietatis dona. t p exhibita forris sacramenta assumpte humanitatis absterfit. q̄ aūt eū in domum ire p̄cepit. mistice ammonet omnes. qui cogitatione veritatis illustrant vt ad cor suū redeāt t quantum sibi donatum sit. solicita mente perpendant. donatis collatisq̄ sibi beneficijs digna operū execution rñdeant. q̄ vo eum sicut t multos alios quos sanauit. sanationē suam silentio tegere iubet. exemplum suis tribuit. ne de his que faciunt miracdis. fauorē vulgi requirant. sz diuinis tm aspectibz vbi t merces restat. sint placere ꝓtenti. Hec beda.

O Domine iesu xp̄e. fac mecū signū in bonō firmitatis t passiōis tue in bonū vt inde p te me adiutū gaudeā t ꝓsolatū. O pie mis vide da mihi sp̄z tuo amore refici vt minus soliciter de pane vel quocūq̄z solatio tpali. Da mihi vt a fermēto puerse doctrine ac simulate iusticie t actioīs prave caueā. t in his nec actiue nec passiue te offendaz. O splendor p̄ne glie. illumia cor meū luce tue gē diuine. meq̄z de oīb errorib t laqueis erue. ac dirige in via vitatis t iusticie. ac salutis eterne Amen.

Laus enī in diuinis.

Incipiunt Rubrice capitulorū prime partis in Vitam ihesu.

De diuina t eterna xp̄i generatōne Ca.j
De remedio saluationis humani generis t natiuitate gloriose virginis marie Ca.ij.
De despōnsatione marie virginis Capitu.iij.
De ꝯceptione Johannis baptiste Capi.iiij
De ꝯceptione saluatoris nostri ihesu xp̄i Ca.v.
De natiuitate t circūcisione p̄curatoris dñi Ca.vj
De genealogia saluatoris nostri ihesu xp̄i Ca.vij
De eo q̄ ioseph voluit occulte dimittere mariā C.viij
De natiuitate saluatoris nostri ihesu xp̄i Cap̄.ix
De circūcisione domini nostri ihesu xp̄i Ca.x.
De epiphania domini Capi.xj
De p̄sentatione domini in templum Ca.xij.
De fuga domini in egiptū t nece puerorū Ca.xiij
De reditu ex egipto. t initio penitentie beati Johānis Capitulum.xiiij.
De eo q̄ puer Ihesus remansit in ihrusalem t inuentus est in templo. Capitulum.xv.
Facta xp̄i a.xij. annovsq̄ ad.xxx. Capi.xvj.
De officio t vita Johannis baptiste Ca.xvij.
Johannes a deo missus. venit ad baptizandi officium. Capitulum.xviij.
Johannes ꝓfessus est se non esse xp̄m sed eius p̄cursorem t nuncium Capitulum.xix.
De penitentia facienda t eius qualitatibz Ca.xx
De baptismo dñi t paterna reuelatōe Capi.xxj.
De ieiunio t temptationibz domini Capi.xxij
Testimonium iohannis baptiste de christo agno dei Capitulum xxiij.
De prima discipulorum christi vocatione t eius p̄dicatione Capitulum.xxiiij.
De mutatōe aque in vinū in nuptijs Capi.xxv.
De prima electione vendentium de templo. t de nichodemo. Capitulum.xxvj.
De incarnatōe iohannis baptiste. Capitu.xxvij
De initio publice predicatōis Jesu xp̄i Ca.xxviij
De scōa t tercia vocatōe discipulorū. Capi.xxix.
Epilogus vocationum discipulorum t de diligētia xp̄i ad predicandum Capitulum.xxx
De vocatione matthei t eius ꝯuiuio Capi.xxxj
De electione.xij. apostolorū. Capitulū.xxxij.
De sermone domini in monte t octo beatitudinibz. Capitulum xxxiij.
Quomō prelati debent lucere opere t sermone. t q̄ xp̄s legem non soluit sed adimplet Ca.xxxiij.
De patientia t largitate circa proximos habenda. Capitulum xxxv.
De laude laude humana in bonis operibus nō querenda Capitulum.xxxvj.
De orationis dñice intellectu t effectu Ca.xxxvij.
De nō thesaurisando in terra sz in celo. Ca.xxxviij
De misericordia facienda t non indicando ac fiducia orationis Capitulum.xxxix.

Rubrice capitulorũ prime partis in vitam iesu

De arrayia ad vitam. et conclusione sermonis domini in monte Capitulum. xl.
De curatione leprosi. Capitulum. xli.
De seruo centurionis paralitico. Capitulũ. xlij.
De curatione demoniaci. et socru petri. Capit. xliij
De suscitatione filij vidue ad portam nayn. Capitulum. xliiij.
De scriba doloso et duobus alijs christum sequi volentibus. Capitulum. xlv.
Dominus excitatus imperauit ventus et mari. Capitulum. xlvj.
De duobus demoniacis a legione obsessis. Capitulum xlvij.
De curatione paralitici per tectum submissi. Capitulum. xlviij.
De emorroissa et archisinagogi filia. Capitu. xlix.
De duobus cecis et uno muto. Capitulum. l.
De missione apostolorum ad predicandum cum protestate curationum. Capitulum. li.
De patientia in aduersis habenda. Capitulum. lij
De non timendo mortem. et confitendo christum. Capitulum. liij.
De quibusdam impedimentis perfectionis et sequele christi. Capitulum. liiij.
De consolatione discipulorum inter onera preceptorum. Capitulum. lv.
De questione Johannis baptiste. et eius commendatione. Capitulum. lvj.
De increpatione et condemnatione infidelium iudeorum. Capitulum. lvij.
De reuersione apostolorum ac missione et reuersione. lxxij. discipulorum. Capitulum. lviij.
De homine sauciato et vulnerato a latronibus. Capitulum. lix.
De penitentia marie magdalene. Capitulum. lx.
De ministerio marthe et otio marie magdalene. Capitulum. lxj.
De muliere samaritana ad fontem sichar. Capitulum. lxij.
De filio reguli. Capitulum. lxiij.
De quatuor parabolis domini ad turbas. et de tribus ad discipulos habitis. Capitulum. lxiiij.
In nazareth legens iesus. euanuit e medio eorum ne precipitaretur. Capitulum. lxv.
De decollatione Johannis baptiste. Capitulũ. lxvj.
De refectione quinq; milium hominum. Capitulum. lxvij.
De ambitione et quibusdam alijs clericorum et religiosorum defectibus. Capitulum. lxviij.
Dominus supra mare ambulauit. et petrum ne mergeretur. erexit. Capitulum. lxix.
De verbis domini propter que quidam retro abierunt. Capitulum. lxx.
De transitu domini et discipulorum per sata. Capitulum. lxxj.
De manco manum aridam habente. Capitulum. lxxij.
De demoniaco ceco et muto. Capitulum. lxxiij.
De iudeis signum de celo querẽtibus. et de spiritu immũdo olim electo ab eis. Capitulum. lxxiiij.
De muliere vocem ex turba extollente. ac de matre et fratribus domini eum querentibus. Capitu. lxxv
De increpatione phariseorum et legisdoctorum. Capitulum. lxxvj.
De fratre petente hereditatem. et de diuite volente horrea ampliare. Capitulum. lxxvij.
De probatica piscina. et paralitico. Capi. lxxviij.
De infructuosa arbore et muliere curuata. Capitulum. lxxix.
De ydropico. et exhortatione ad humilitatem et misericordiam. Capitulum. lxxx.
De inuitatis ad cenam magnam. Capitulũ. lxxxj.
De scenophegia festiuitate iudeorũ. Capitu. lxxxij
De muliere in adulterio deprehensa. Capi. lxxxiij.
De quibusdam verbis domini. pro quibus iudei volebant eum lapidare. Capitulũ. lxxxiiij
De ceco a natiuitate illuminato. Capitu. lxxxv.
De pastore ouium. Capitulum. lxxxvj.
De encenijs in quibus iudei voluerunt lapidare ihesum. Capitulum. lxxxvij
De traditionibus phariseorũ etiam contra dei mãdatum. Capitulum. lxxxviij.
De muliere chananea. Capitulum. lxxxix
De surdo et muto a demone possesso. Capitulũ. xc.
De refectione quatuor milium hominum. Capitulum. xcj.
De fermento phariseorum cauendo et ceco bethsayde illuminato. Capitulum. xcij.

Explicium Rubrice capitulorũ prime partis in vitam ihesu.